
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 01658235 5

HAUKSBÓK

UDGIVEN

EFTER DE ARNAMAGNÆANSKE HÅNDSKRIFTER

NO. 371, 544 OG 675, 4°

SAMT FORSKELLIGE PAPIRSHÅNDSKRIFTER

AF

DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB

1. HÆFTE

KØBENHAVN

THIELES BOGTRYKKERI

1892

Af det ved indhold og øvrige egenskaber vigtige samlingshåndskrift, *Hauksbók,* således benævnt efter den bekendte lagmand i Norge, Islænderen Haukr Erlendsson († 1334), med hvis hånd det for störste delen er skrevet, udsendes herved 1. hæfte, diplomatarisk udgivet ved dhrr. stip. Arnam. E. Jónsson og docent dr. F. Jónsson.

Håndskriftet, der nu findes fordelt på tre numre i den Arnamagnæanske samling, er ikke fuldstændigt; hvad der er tabt, lader sig imidlertid hovedsagelig udfylde efter temmelig pålidelige papirshåndskrifter, tagne endnu medens håndskriftet var fuldstændigt. Håndskriftet i sin helhed vil udførlig blive beskrevet i en indledning til hele værket. Der vil her blive gjort rede for dets tilblivelse og historie så vel som dets indhold, hvorunder de forskellige stykkers oprindelse og originaler, for så vidt som det er muligt at bestemme disse. Endelig vil håndskriftets sprog og retskrivning, samt udgivernes fremgangsmåde nöjagtig blive belyst; navnlig vil de afsnit, der bevislig er skrevne af norske afskrivere, blive gjorte til genstand for undersøgelse.

Hele teksten vil udgöre c. 35 ark, hvortil vil komme, foruden den nævnte indledning, et udførligt register og håndskriftprøver.

Indholdet af det her udgivne hæfte er:

hvoraf stykke 1—2 udgör AM. 371, 4⁰ (udfyldt ved AM. 105 fol.), resten begyndelsen af AM. 544, 4⁰.

INDLEDNING.

I. Om Haukr Erlendsson.

I den bearbejdelse af Landnámabók, der er knyttet til lagmanden Haukr og som rimeligvis har stået allerførst i hans store samlingshåndskrift, er hans slægt opregnet på forskellige steder, nemlig k. 101 (moderens), k. 175 (faderens mødreneslægt), sammenlignet med kapp. 184, 187, 232, 315, 326, 348, hvor forskellige grene af faderens mødreneslægt anføres; jfr også slutningen af Erik d. rødes saga (s. 444) og Tillæg XI. Af disse slægtregistre samt andre kilder fremgår, at Hauks fader var Erlendr Óláfsson, kaldt den stærke, lagmand for Islands nordvestlige del 1283—89, en i sin tid meget anset mand; han er særlig bekendt for sin strid med gejstligheden (biskop Arne til Skalholt, d. 1298) om kirkernes patronat. Erlendr døde 1312 [1]. Af slægtregistrene ses, at han var i familje med flere af Islands fornemste og vigtigste slægter. Mærkeligt nok angives Erlends moder Valgerðr's stamtavle på to forskellige måder, hvad sönnesönnen, Haukr, ikke engang synes at have lagt mærke til. Þorsteinn ranglátr, Valgerðs tipoldefader, er i k. 175 og i Erik d. rødes saga en sön af Steinunn, der skal være en datter af den fra samme saga bekendte Snorre Karlsefnessön, hvorimod Steinunn i k. 184 (slutn.) er en datter af Bergr, sön af den bekendte Vigfúss Vígaglúmsson; det samme sker i genealogien (Tillæg XI). Rimeligvis er det sidste det rigtigste. Forvirringen må antages at være opstået ved, at Karlsefne i virkeligheden havde en sönnedatter ved navn Steinunn (men hendes fader hed Björn), og denne var gift med Þorsteinn ranglátr [2]. Den omstændighed, at Þorsteins moder og hustru bar samme navn, har bevirket sammenblandingen af bægge. — Erlends

[1] Isl. ann. s. 203, 342. [2] Sturl. I, 193.

fædreneslægt findes, mærkeligt nok, ingen steder anført, men af Islandske annaler og af biskop Arnes saga vides det, at han var Óláfsson; rektor, dr. Jón Þorkelsson har påvist [1], at faderen var en Óláfr tottr, men hans herkomst er i øvrigt ubekendt.

Erlendr lagmand var gift med Járngerðr, der i lige linje nedstammede fra Skallagrímr (Ldn. k. 55); deres datter var Valgerðr, men Haukr var ikke hendes sön. Hans moder hed Jórunn, hvis slægt anføres i Ldn. k. 101; hun skal have nedstammet fra den bekendte vismand Gestr Oddleifsson. Rimeligvis har Haukr altså været et uægte barn [2], hvis ikke P. A. Munch har ret, når han antager, at Jórunn har været Erlends anden hustru [3].

Når Haukr Erlendsson er født, vides ikke, ligeså lidt som der vides noget som helst om hans ungdomsår. Første gang han overhovedet optræder i historien er ved år 1294, da han bliver lagmand over den sydøstlige del af Island [4]. I 6 år (til 1299) menes Haukr at have beklædt embedet [5]. Noget efter nedlæggelsen af dette, senest 1301, træffes Haukr i Norge [6], eftersom han d. 28. januar 1302 udsteder et brev i Oslo; her kalder han sig lagmand i Oslo [7]. Haukr må altså meget hurtig have opnået en vis anseelse i Norge, siden han efter så kort en tid kunde blive lagmand, uagtet han ikke var norsk af fødsel. 1303, den 6. december, udsteder Haukr tilligemed Ivarr, lagmand i Bergen, et vidnesbyrd. Året efter (1304) træffer vi ham på Island, hvor han siges (Flat. ann.) at have fremsat en fra de islandske lagmænds afvigende lov om skattebetaling; det siges tillige, at de islandske lagmænd selv var uenige; man må snarest antage, at Haukr er sendt til Island som etslags repræsentant for den norske konge overfor Islænderne. Det følgende år (1305) har Haukr sikkert opholdt sig i Norge, eftersom Isl. annaler (Skálh., Flat.) ved år 1306 beretter, at han da „kom ud“ til Island, hvilket må være sket efter d. 22. juli; dette datum bærer nemlig det sidste af de 4 til hans navn knyttede breve, alle daterede i Bergen, der stammer fra det nævnte år. Af disse breve er særlig det første vigtigt, eftersom Haukr deri regnes til medlemmer af rigets råd; hermed stemmer, at han i annalerne under nævnte år netop kaldes *herra* (Haukr lǫgmaðr). Der er næppe tvivl om, at Haukr atter er bleven sendt som kongens betroede repræsentant til Is-

---

[1] Nokkur blöð úr Hauksbók IV—VI. [2] Jfr Safn til sögu Íslands II, 43—4. [3] Annaler 1847, s. 172. [4] Safn osv. II, 46; jfr Isl. ann. (reg., Skalh., Odd.; 1295 Flat.). [5] Safn II, 5. [6] Nokkur blöð s. VII. [7] Dipl. Norv. I, 86.

land. Denne gang synes han at have opholdt sig her et par år, eller til 1308[1]; i dette år meddeles nemlig (i Skálh., Flat., Odd.), at han er rejst „udenlands“ (ɔ: til Norge). För sin bortrejse havde han fäet lejlighed til at knytte sit navn til en meget vigtig stiftelse, idet han tilligemed biskop Arne Helgason (1304—20) siges at have oprettet „lærde mænds hospital“ på gården Gaulverjabœr (Arnessyssel). I de følgende år, 1309—11, nævnes Haukr i breve, daterede i Bergen; særlig vigtigt er et af 14. oktober 1310, der er skrevet med hans egen, fra vort håndskrift så velbekendte hånd, samt et andet af 12. januar 1311, hvor han udtrykkelig kaldes „Gulatings lagmand og ridder“. 1313 vides han — af et par breve — at have været i Nidaros. Derimod haves ingen oplysninger om ham fra 1312 og heller ikke fra årene 1314—15, men 1316 (den 23. juni og 11. december) træffes han atter i Bergen. Dr. Jón Þorkelsson har antaget[2], at Haukr har været Gulatings lagmand ikke længere end til 1316. Men endnu i 1318 kaldes han udtrykkelig „Gulatings lagmand“ (brev i Tønsberg 26. juli). 1319 vides han at have opholdt sig i Oslo[3], vistnok i anledning af kong Magnus Erikssöns valg til norsk konge; han er en af dem, der på Nordmændenes vegne aflægger ed på den trufne overenskomst. Året efter er han i Bergen, og endnu 1321 og 1322 kaldes han „lagmand“ (det sidste brev, hvor dette forekommer, er af 18. marts 1322). — Der er således al grund til at antage, at Haukr i virkeligheden har været Gulatings lagmand hele tiden 1303—22, kun med de afbrydelser, som bevirkedes ved hans rejser til og ophold på Island. Hans ophold i Oslo, Tønsberg og Nidaros har sikkert kun været midlertidige. I Bergen ejede han en gård, kaldt Auðunargarðr, som han senere solgte (1318).

Herefter går der omtr. 7 samfulde år, 1323—29, i hvilke vi intet som helst erfarer om Haukr, hans opholdssted eller virksomhed. Den 2. august 1329 dukker han så op i Bergen, og her træffes han også i det følgende år; men nu var Bárðr Pétrsson Gulatingslagmand, og Haukr synes intet embede at have beklædt.

At Haukr i de nævnte 7 år har opholdt sig på Island og ikke i Norge, er rimeligst; det kan nemlig let forstås, at han ikke findes nævnt i islandske dokumenter fra den tid, der haves i et temmelig sparsomt antal, medens det vilde være så godt som

[1] Dipl. Isl. II, 361—2. [2] Nokkur blöð s. IX. [3] Mod dette strider i grunden ikke Jón Halldórssons bemærkning i Hirðstjóra annáll, Safn II, 611, jfr Dipl. Isl. II, 495.

uforståeligt, at han aldrig bliver nævnt eller antydet i norske breve fra dette 7-års tidsrum, medens han forekommer forholdsvis hyppig både för og senere. Kun det kunde ved første öjekast synes påfaldende, at de isl. annaler hverken omtaler hans ankomst til eller bortrejse fra landet; men disse annaler er meget knappe, og da Haukr i disse år uden tvivl har levet som privatmand, var der næppe nogen særlig grund til i årbøgerne at meddele hans ankomst eller bortrejse som mindeværdige begivenheder. Men det er af forskellige grunde vigtigt, at vi allerede nu fremhæver denne Hauks 7-årige forsvinden.

I Isl. annaler ved år 1330 (Flat., Gottsk., Skálh., men her tildels overstreget) eller vistnok rigtigere[1] 1331 (Skálh.) siges hr. Haukr at være kommen til Island „med kongens budskab angående kvindesager og hvad dermed fulgte". I Skálh. og Skálh. annalbrudst. siges han og hr. Ketill år 1331 at være rejst til Norge, efter at have „regnet visøre over hele landet". Den 11. sept. 1332 er Haukr i ethvert tilfælde i Bergen (et brev). Efter tilbagekomsten fra denne sin sidste rejse til Island har han opholdt sig i Norge til sin dødsdag, d. 3. juni 1334. Sidste gang, vi træffer ham i et dokument, er i mai 1334. Da han døde, må han have været omkr. 70 år gammel.

Uagtet vi, som det af ovenstående redegörelse fremgår, kun ved lidt om Hauks liv og virksomhed, er det dog klart, at han må have været udrustet med særlige egenskaber. Selv om man ikke kan gå så vidt i at rose ham og hæve hans formentlige fortrin, som *P. A. Munch* i sin tid gjorde[2], er det dog vist, at han har været en mand, der ikke kunde undlade at göre sig gældende og erhværve sig tillid; han har været en arbejdskraftig og nidkær, dygtig og samvittighedsfuld embedsmand. Et bevis herfor tör ses deri, at Haukr egenhændig har udarbejdet en fortrinlig afskrift af den lov, som han i egenskab af Gulatings lagmand skulde dömme efter; af denne afskrift haves desværre kun nogle få brudstykker[3]. Om Hauks mangesidige interesser og afskriverflid, skönt ikke just om nogen selvstændig forfattervirksomhed, vidner fremfor alt det store håndskrift, som her foreligger i en samlet udgave og hvoraf han vides at have skrevet det meste.

---

[1] Haukr „lögmaðr" (her blot en titel?) nævnes nemlig i et brev, dat. i Bergen 2. juli 1330 (Dipl. Norv. XII, 59). [2] Se hans afhandling i Ann. f. nord. Oldkh. 1847, hvortil vi overhovedet kan henvise, ligesom også til Jón Þorkelssons indledning til „Nokkur blöð". [3] Trykt i Norg. g. Love IV, 117—34, jfr s. 765.

För vi går videre, skal det endnu bemærkes, at Haukr var gift med Steinunn (d. 1361), en datter af Óli (el. Áli) Svarthöfðason og altså nær beslægtet med Hrafn Sveinbjarnarson og tilhørende Sæmund frodes familje; slægten var en gammel fornem landnamsmandsslægt. Også Steinunns slægt er urigtig hos Haukr[1]; det rigtige findes derimod utvivlsomt i Sturlunga[2]; det er atter to enslydende navne, Haukr har taget fejl af, idet han har sammenblandet Herdís, en datter af høvdingen Oddr Álason og datterdatter af Hrafn Sveinbjarnarson, gift med Svarthöfði Dufgusson — deres sön Áli, hvis datter Steinunn Hauks hustru var — med den Herdís, der var en datter af den nævnte Hrafn og gift med Eyjólfr Kársson og Sigmundr Gunnarsson[3]. Haukr og Steinunn havde nogle börn, deriblandt datteren Jórunn, der gik i kloster og senere, under navnet Agnes, blev abbedisse i Kirkjubœr (1343). En sön af Haukr, Erlendr, antages, vistnok med rette, at være identisk med den Erlendr (i hdskrr. „Erl. H.“ el. „Erlingr“[4]), der fungerede som lagmand i året 1319 og som boede på gården Upsir i Svarfaðardalen[5].

II. Hauksbóks historie og beskrivelse.

1. Det her pågældende håndskrift, der nu findes under 3 forskellige numre: **371**, **544**, **675**, 4⁰, i den Arnamagnæanske håndskriftsamling, har, så langt man kan følge det tilbage i tiden, været opkaldt efter Haukr Erlendsson og båret navnet *Hauksbók.* At dette er rigtigt, ligegyldigt om alt, hvad der siden Arne Magnússons tid har været regnet dertil, oprindelig hører til Hauks samlingsværk eller ikke (hvorom mere i det følgende), — derfor haves et fuldgyldigt bevis deri, at håndskriftets hovedhånd viser sig at være identisk med hånden på de af Haukr selv udstedte originalbreve af 28. jan. 1302 og 14. okt. 1310; jfr Annaler f. nord. Oldkh. 1847, s. 182—3 og 388—9 med litograferet tavle I, sammenlignet med det faksimile, der ledsager nærværende udgave; skönt den litografiske gengivelse sikkert i flere henseender lader endel tilbage at ønske, ses hånd og retskrivning at være den samme; således bruges *v* for *u*, *œ*, endvidere rigtig, skönt sparsommelig brug af aksenter, samme måde

---

[1] Ldn. kap. 99, 326, Tillæg XI, slutn. [2] Sturl. I, 387, II, 8, 311. [3] Sturl. I, 231, II, 10, 311, 313; Nokkur blöð X—XI. Denne ellers temmelig stærke uoverensstemmelse har udgiveren af Ísl. ártíðaskrár ikke opdaget, se s. 32 og 34, 79, 97. [4] Safn II, 57—8, jfr Bisk. I, 833. [5] Usikre formodninger om Hauks efterkommere findes Dipl. Isl. III, 496.

at forkorte på i det hele, fuldstændig mangel på interpunktion, ordene skrevne tæt på hinanden, fælles ordformer som mersa — alt dette er fælles og et uigendriveligt bevis for, at det er Haukr selv, fra hvem hovedbestanddelen af hdskr. hidrører. Traditionens Hauksbók [1] er således et rigtigt og fuldkommen træffende navn. Håndskriftet må efter Hauks død være gået over til hans arvinger i det nordvestlige Island og i de følgende tider, omtr. 300 år, gået fra mand til mand som et familjeklenodie. Først ved år 1600 dukker håndskriftet op og benyttes af *Arngrímr Jónsson* den lærde (d. 1648). I sin bog: Specimen Islandiæ historicum, der for det meste indeholder et uddrag af Landnámabók, siger han: „Majoris sane et scientiæ et diligentiæ exemplar dedit ille modo dictus Hauko ... conscripto nostra lingua opere de origine gentis Islandicæ, chorographico et chronologico, quod ab autore *Hauks Bók* nomen accepit, quem ... communicatum ... ab .. Aretio Magni F. osv.“. Den mand, som Arngrímr altså lånte bogen af, var den bekendte høvding Are Magnússon i Ögur (Isefjordsyssel). Skönt Arngríms ord ikke er aldeles utvetydige, synes det rimeligst at slutte, at han kun har haft den del af håndskriftet, der indeholdt Landnáma. Dette bestyrkes ved hjælp af et par steder i Worms Epistolæ; således antyder biskop Þorlákur Skúlason i et brev til Worm 3. sept. 1636 [2] et „manuscriptum vetus ... monumentum nempe historicum Hugonis cujusdam, qvondam apud nos legum moderatoris, viri certe insignis et, ut audio, non aspernandæ eruditionis“ og siger, at han har hørt, at Björn [på Skarðsá] nylig har fået det [til låns]. Den 9. mai 1638 skriver Worm til nævnte biskop [2]: „Hugonis promissam historiam exspecto“. Den 9. sept. s. å. skriver så bispen tilbage: „Hugonis historiam, qvæ tamen nihil præter genealogias et primitus ab eponymis occupatas in Islandia sedes continet, Dn. Arngrimus Jonas latinam fecit; scripsi ei, ut mitteret [sin lat. bearbejdelse?]; facturum puto“ [3]. Heraf synes det at være rimeligst, at Arngrímr kun har haft Landnámabók [og mulig Kristnisaga?]. I den følgende tid vides flere at have benyttet Hauksbók, også de andre dele deraf; uden at vi her vil indlade os på en udtömmende eller i det enkelte gående undersøgelse angående dette spörsmål, skal det bemærkes, at hdskr. er i løbet af det 17. årh. blevet benyttet, delvis afskrevet eller excerperet af Björn Jónsson på Skarðsá (d. 1654; Landn., uddrag af stykkerne

[1] *Hauksnautr*, som Arne Magnússon anvendte om et hdskr. og som dr. Jón Þorkelsson mener (Dipl. Isl. II, 349) betegner Hauksbók, må have været en afskrift af Gulatingsloven (se k. 53). [2] Epistolæ I, 104. [3] Sst. 105.

om Grönland, tildels tabte, Fóstbr. s., Breta sögur osv.)[1]. Jón Guðmundsson, kaldt „den lærde" (d. noget efter 1650; Sets rejse), biskop Brynjólfur Sveinsson (d. 1675), der lod præsten Jón Erlendsson (d. 1672) afskrive både Landnáma og Kristnisaga. Fremdeles lagmanden Sigurður Jónsson (lagmand 1663—76), som på opfordring af biskop Brynjólfur og under medvirkning af Sigurður Björnsson (lagmand 1677—1705) foretog opfriskninger af de steder, navnlig i Bretasögur, hvor blækket var falmet og skriften utydelig, eller, som det dengang hed, „aldeles ulæselig" [2]. Tillige afskrev Sigurður Jónsson eller excerperede enkelte partier af bogen (AM. 281, 4⁰). Biskop Brynjólfur må altså have haft bogen til låns 1660—70, og han må have haft hele bogen, også Landnáma med Kristnisaga. Som *Guðbr. Vigfússon* antager[3], har biskoppen sendt tilbage til ejeren den del, der indeholdt de to sidstnævnte stykker, men beholdt det øvrige; dette kom så efter Brynjólfs død sammen med hans øvrige håndskriftsamling til Gaulverjabœr, og herfra erhværvede Arne Magnússon det, d. v. s. 544 og 675. Större vanskelighed var der for Arne Magnússon ved at erhværve den tilbagesendte del, og trods al umage og energi lykkedes det ham kun efterhånden at få samlet 18, tildels beskadigede, blade, 14 af Landnáma, 4 af Kristnisaga, ɔ: nuværende 371. De fleste af disse fik han fra præsten Ólafur Jónsson, hvis fader havde fået dem hos „en bonde, Bjarne Indriðason i Skálavík" (Isefjordsyssel), der igen havde fået dem af sin fader. Det er klart, at det er præstens egen fader, præsten Jón Torfason, der må have fået bogen omkr. 1667, som har revet bogen i stykker og brugt en del deraf til bogbind — en vandalisme, der i de tider var temmelig almindelig (jfr *G. Vigfússon*, fort. til Bisk., og AMsk Katalog I, 590). Jón Torfasons, af Arne Magnússon fremkaldte forklaring er åbenbart holdt noget svævende, og man skulde deraf kunne slutte, at bogen havde været i den nævnte bondes besiddelse uafbrudt indtil han fik de blade, som så blev sendt til A. M., men dette er ikke tilfældet. Heller ikke synes præstens beskrivelse af disse blade („bladene blev sjælden tagne fra hinanden, efter som de hængte sammen af mug") at kunne passe; den synes kun at skulle tjæne til at forringe sagen og afvende enhver mistanke fra præsten selv. Halv-

---

[1] Når det i Tímarit hins ísl. bókm. fjel. VIII, 87 hedder, at Bj. Jónsson har skrevet „en afhandling om Snorra Edda ... efter Hauksbók", beror dette på en besynderlig fejltagelse. [2] Se herom AMsk Katalog I, 686, samt nedenfor. [3] Se hans fort. til Biskupas. I, s. XI ff. om hdskrs hele historie.

rådne og mugne kan man næppe eller ikke tænke sig at disse 14 blade med deres solide skind-materiale og klare skrift har været. Vi mener derfor, at *G. Vigfússon* har fuldkommen ret i sine mindre smigrende udtalelser om præsten og dennes behandling af bogen[1]. Der vil dog altid blive megen dunkelhed tilbage med hensyn til disse brudstykkers historie. Således er det ikke let at se, hvorledes bogen fra Are Magnússon i Ögur — forudsat, at man af Arngríms ord tör slutte, at han har været bogens ejer, hvad ordene jo snarest tyder på — er kommet bonden i Skálavík i hænde, der jo må have levet samtidig med Are. Man fristes til at tro, at præsten Jón Torfasons hele historie om bonden er det rene opspind. Gennem Arngrímr har Björn Jónsson fået bogen til låns, gennem biskop Brynjólfur Jón Guðmundsson „lærde"; det er sikkert ikke denne, der, som G. Vigfússon troede, er den første, der har benyttet håndskriftet.

2. Det indhold, bogen havde, da Arne Magnússon endelig havde samlet, hvad der var muligt at opdrive, ses af hans udførlige fortegnelse derover (katalogen under 544, 4°). Af den er det tillige klart, at vi nu har bogen i selvsamme udstrækning i det hele. Men på et hængende hår havde det kunnet være anderledes. På en uopklaret måde[2] bortkom 14 blade (de første fjorten i 544), kort efter 1821, og kom dr. *H. Scheving* (d. 1861) i hænde; efter forlydende havde han fået dem i arv efter præsten Stefán Einarsson til Sauðanes (d. 1847). Efter Schevings død forærede hans arvinger bladene til den islandske oldsagsamling i Reykjavík; her blev de altså beroende, indtil de, på foranledning af den Arnamagnæanske Kommission, i efteråret 1887 blev tilbageleverede som den Arnamagnæanske håndskriftsamlings retmæssige ejendom.

Rækkefølgen af de enkelte bestanddele (eller læg, blade) er bestemt ved Arne Magnússons egen indholdsfortegnelse, der findes i nr. 435, 4° og aftrykt f. ex. i katalogen. Ifølge denne har Jón Sigurðsson i sin tid ordnet indholdet og pagineret de enkelte blade i 544, men da var de 14 blade endnu ikke komne tilstede. Fra endnu tidligere tid, vistnok fra slutningen af forrige århundrede, haves en anden paginering, hvor de 14 blade er medregnede. Men da denne blev foretagen, var der kommet uorden ikke alene

[1] Bisk. I, s. XVI. [2] Jfr Þjóðólfur XVI, 71 og *G. Vigfússons* bemærkninger sst. s. 143, hvor han antager, at det er Stefán Björnsson (d. 1798), der har fået bladene til låns og ikke leveret dem tilbage. Et andet sted (XVII, 3) formodes derimod, at det er Guðm. Pjetursson (d. 1811), der har bragt dem til Island, men bægge dele er lige umulige.

med hensyn til enkelte læg, men også med hensyn til enkelte blade. Navnlig bemærkes, at da har Trójumannasaga med Bretasögur fulgt på Hervararsaga, at 2 læg (nuværende bl. 15—21) dengang fik tallene 95—101 (jfr *Munch* i Annaler 1847 s. 197), dog således at bladene fulgte i urigtig orden, nemlig (ved benyttelse af de nuværende tal): 18, 19, 15—17, 20—1. Blad 102—7 bærer ikke denne, første paginering. Nu er hele denne del (544) på ny (altså tildels for 3. gang) under det nu afsluttede katalogarbejde blevet pagineret, ligesom alle andre samlingens håndskrifter; og det er denne paginering, der er benyttet i nærværende udgave.

3. Håndskriftet består altså nu af forskellige læg, der ialt indeholder [18 + 107 + 16 =] 141 blade. *Guðbr. Vigfússon* har udregnet[1], at hele den oprindelige bog må have bestået af omtr. 200 blade; omtr. 60 blade (eller noget over 7 læg à 8 blade) skulde altså være gået tabt. Vi vil få at se, at dette regnestykke vistnok er meget nær ved det rigtige.

De forskellige læg og brudstykker af sådanne, der er bevarede, er følgende:

371: Blad 1 og 2 — der ikke er sammenhængende — har hørt til første læg; af dette er altså 6 blade gået tabt; det andet bevarede blad har vistnok været læggets sidste. 4—6 : 7—9 er tre sammenhængende bladpar, og da blad 3 fortsættes umiddelbart af bl. 4, har det været det første blad i lægget, hvis sidste (oprindelig sammenhængende med bl. 3) er tabt. Hvad der mangler mellem det første læg, hvoraf der kun haves brudstykker, og det andet læg (bl. 3—9) kan med sikkerhed anslås til to læg. Af det næste, altså 5., læg haves to sammenhængende bladpar: 10—11 : 13—14; da blad 12 danner sammenhængende tekst med bl. 13, mangler altså det blad, der har hængt sammen med det og dannet direkte fortsættelse af nuværende bl. 11; dette tabte blad + nuvær. bl. 12 har dannet læggets inderste bladpar; dets yderste bladpar er helt tabt. Da man nu med sikkerhed kan udregne, at der kun mangler omtr. 2 blade i slutningen af Landnámabók, har hele dette værk udgjort 5 fulde læg à 8 blade og 1 blad på det 6., dog vistnok knap et helt, altså omtr. 41 blade i det hele.

Umiddelbart efter Landnámabók må Kristnisaga have

---

[1] Bisk. I, s. XVII-XVIII.

været skreven. Af dens 1. læg (bogens 6.) mangler de to yderste bladpar (jfr ovf.), medens de to inderste endnu haves, ɔ: bl. 15—16 : 17—18. Slutningen af Kristnis. har fyldt omtr. 1 blad. Hele Landn. og Kristnis. har altså udgjort 6 læg à 8 blade ÷ 1 blad, eller omtr. 47 blade. Dette stemmer meget godt med G. Vigfússons udregning; han får ud 46 blade, idet han har lagt Landn.-udgaven fra 1829 til grund og regner 6 blade i første læg, hvilket er urigtigt.

Hvad der har stået på det sidste (6.) lægs sidste blad er naturligvis vanskeligt at sige. Ret sandsynligt forekommer det mig at være, at det har været fyldt med lignende bemærkninger som dem, der nu findes umiddelbart efter Kristnis. i Jón Erlendssons afskrift (udg. s. 149). Særlig kan jeg tænke mig, at nogle af Tillægene, og da blandt disse navnlig Hauks eget slægtregister, har stået her.

544. Om de to første læg, der optages af de tildels noget uensartede stykker og afhandlinger, vi har kaldt *Heimslýsing ok helgifrœði*, samt om det 3., hvis indhold vi har nævnt *Heimspeki ok helgifrœði*, og deres oprindelige forhold til Hauks bog skal nærmere blive talt i det følgende. Her skal kun bemærkes, at af det 2. læg mangler de to sidste blade. Det 3. læg består og har altid bestået af kun 7 blade; heraf er det 1. og 7., det 3. og 6., 4. og 5. (skönt nu skårne itu) oprindelig sammenhængende, hvorimod blad 2 står særskilt for sig og fra først af har været indskudt i lægget som løst blad. Bægge stykker tilsammen har altså, bortset fra det, der mangler af Heimspeki ok helgifrœði og hvorom intet kan med rimelighed formodes, udgjort 23 blade. Da disse stykker åbenbart er brudstykker af to håndskrifter, er det ikke engang sikkert, at Haukr har erhværvet dem i en fuldstændigere form.

Herpå følger et læg på fulde 8 blade (bl. 22—29), og så et på 6 blade (30—35), hvoraf to sider, bl. 34 b—35 a, er oprindelig ubeskrevne (se s. 228 med anm. 9) og hvoraf det inderste bladpar oprindelig har været sammensyt; dette læg har aldrig været större og herefter mangler intet i håndskriftet.

Herefter følger 3 læg, hvert på 8 blade (bl. 36—59), hvoraf det første og det sidste blad i det sidste læg nu er adskilte, men de har vistnok oprindelig været sammenhængende. Den sidste side har fra først af været ubeskreven (se s. 302 med anm.). Mellem dette og det følgende læg synes intet at mangle.

Dette læg består af 9 blade (bl. 60—68), hvoraf det 8. er et indskudsblad; efter dette mangler vistnok et helt læg, hvorpå

idet mindste slutningen af *Viðræða líkams ok sálar*, samt begyndelsen af *Hemingsþáttr* har stået. I Arne Magnússons og Ásgeir Jónssons tid har der dog eksisteret ét blad (det sidste) af dette læg, da begyndelsen af Ásgeirs afskrift af Hemingsþ. (udg. s. 331—336₄) netop svarer til ét blad; dette blad har, som det ofte er tilfældet med de sidste blade i de enkelte læg (særlig i uindbundne håndskrifter), været slidt og vanskeligt at læse.

Det følgende læg består af 8 blade (bl. 69—76) og er vistnok fuldstændigt. Herefter er der atter en större lakune i det oprindelige håndskrift; der mangler atter i det mindste ét læg, hvorpå slutningen af *Heiðrekssaga* har stået; heraf har dog 2 blade været i behold endnu i det 17. årh.; indholdet findes afskrevet af Sigurður på Knör. Det der mangler af *Fóstbræðrasaga* (beg.) kan, efter en sandsynlighedsberegning, have fyldt omtr. 6 blade; slutningen af Heiðrekss. og begyndelsen af Fóstbræðras. kan således antages at have udgjort det tabte lægs indhold.

De følgende 3 læg à 8 blade (bl. 77—100) er fuldstændig bevarede og danner et uafbrudt hele. De fortsættes umiddelbart af det sidste læg, der kun består af 7 blade (bl. 101—107); heraf står det første for sig, medens de øvrige 6 udgör tre sammenhængende bladpar. Da der næppe er nogen grund til at antage, at det første blad oprindelig skulde have stået ene (altså været indskudt), er det naturligst at tro, at læggets 8. blad, der vistnok aldrig har været beskrevet, er blevet bortskåret.

Herefter har altså 544 bestået af 3 + 11 + (2) = 16 læg (mindst) eller efter den gjorte beregning af 126 blade (mindst).

675. Dette hdskr. består af to sammenhængende læg på 8 blade hvert, slutningen mangler. Om Haukr har erhværvet mere af bogen *(Elucidarius)* bliver uvist; hvor meget der mangler, rimeligvis et læg (da der af Elucidarius mangler omtr. ¹/₃), er ikke sikkert.

Hele Hauksbók har altså bestået af (mindst) 198 blade, hvilket stemmer ganske godt med G. Vigfússons beregning, eller, hvis man fraregner de 3 første læg i 544, samt 675 og udelukkende holder sig til det, der bevislig enten stammer fra Haukr selv eller hans afskrivere, af omtr. 151 blade. I ethvert tilfælde har bogen været anselig nok.

4. Foruden de beskadigelser, der allerede er anførte og som består i tab af blade eller hele læg, har håndskriftet lidt forskellig overlast af mere eller mindre ondartet natur. Denne mishandling stammer dels fra ublid og hensynsløs behandling fra

menneskers side, dels fra tidens i forholdene begrundede skadelige virkning, hvoraf de fleste islandske håndskrifter i øvrigt mer eller mindre bærer præg.

Håndskriftets enkelte blade er tidt og ofte hullede og flængede. Disse huller og flænger stammer dels fra tiden för skindet blev anvendt til skrivemateriale, og da fra selve flåningen eller uldens fjærnelse fra skindet, der foretoges (og foretages endnu) ved kniv. I dette tilfælde har teksten naturligvis ingen skade lidt; men det er ikke sjælden sket, at et ord måtte deles på grund af hullet el. riften; til dette er der i udgaven intet hensyn taget. Eksempler herpå: *re—gvlv* 99_{20}, *f—elli* 101_{22}, *stor—lega* 167_{20}, *skiot—ast* 168_{7}, *all—ar* 184_{32}, *si—ðr* 208_{5}, *losti—ð* 225_{32}, *bur—ttv* 237_{33}, *Gven—deloenem* 245_{26}, *h—afþi* 247_{8}, *s—yðra* 252_{27}, *sin—s* 252_{29}, *bar—dagi* 254_{13}, *fa—lli* 262_{4}, *he—nnar* 263_{20}, *pacen—civs* 285_{14}, *an—dadiz* 289_{11}, *eft—er* 289_{14}, *ge—gnim* 293_{19}, *hef—na* sst., *vi—ssi* 297_{21}; andre blade, hvor der findes — tildels oprindelige — huller eller flænger, så at teksten delvis er bleven beskadiget (hvorom der henvises til anmærkningerne), eller hjörnerne afrevne: 371 bl. 1, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11 (hvorom mere nedenfor), 12, 13 (jfr anm. 6 s. 116), 14 (se anm.), 15, 18; — 544 bl. 2, 9, 10, 15—18, 19 (halvdelen bortskåren), 20—22 (af 21 halvdelen bortskåren), 23 (se s. 196, særlig anm. 9, 198 anm. 8), 24—8, 30, 32—35, 37, 38, 40—43, 45—47, 49, 51, 53—60, 67, 68, 70, 74—80, 82, 86, 88, 89, 95, 97—98 (af 98 er ydre hjörne afskåret fra først af) 99, 100 (ét meget stort hul og en halv snes mindre huller), 102 (4 flænger, bladet i det hele meget medtaget og mørt), 107 (ligeledes medtaget og mørt); — 675 fine rifter i den nederste margen, særlig i det 1. lægs blade; et stykke er revet af bl. 14, enkelte huller bl. 10 (i nedre margen), 12—14. — Nogle af de oprindelige huller og flænger i 544 er omgivne af en rød streg, der uden tvivl stammer fra Haukr selv; sål. bl. 26a, 37a, 38b, 40b, 41ab, 49ab, 54ab, 56ab, 57ab, 74ab, 75b, 99a. — Endel blade er desuden mere eller mindre stærkt beskårne, så at endogså på en del af dem noget af skriften er gået tabt: 371 bl. 11 (hvor störste delen af l. 33 er afskåren; se udg. s. 104, anm. 3—4, 105 anm. 9 og 106 anm. 2), 13 (hvor der ligeledes af l. 33 er noget borte, se 114 anm. 11, 116 anm. 5—7), 16 (se anm. ** 134), 17 (endel af den indre margen afskåren, samt en linje foroven, jfr s. 139, l. 26 ff.); — 544 bl. 49 (hvoraf den halve del efter en buet linje er afskåren, men en rød streg følger randen, for som ellers at vise, at der intet mangler).

I det hele er det valgte materiale (skindet) udmærket, tykt og solidt, omhyggelig forarbejdet og glattet til at skrive på; ingen steder er der lævninger af hårrødder eller lignende (hvad der undertiden er tilfældet); bladene er i det hele regelmæssige og lige store. Som i så mange andre tilfælde har enkelte blade været særlig udsatte for overlast, der dels stammer fra opbevaringsstedets fugtighed, dels ligefrem fra umild behandling. Særlig medtagne af slid og fugtighed, pletter og lign. er i 371: bl. 1 (noget afbleget og rynket), 3, 5b, 8a, 10a, 11, 12 (rynket), 13a (rynket), 14b, 15b, 18a; — i 544: bl. 1a er nu blevet meget sort, tildels på grund af anvendte reagensmidler, hvorved det dog er lykkedes at læse siden med en overvejende grad af sikkerhed. Pletter af anvendte reagensmidler af en anden art og fra tidligere tider findes hyppig, særlig på de i Bretasögur helt eller delvis afblegede sider. De mest afblegede sider er: bl. 14, 20 (særlig forneden), 22a (forneden), 36b, 37a—38a (de uopfriskede dele), 44b (forneden), 45b, 47b, 48a (foroven), 48b (partivis), 50a (ligeledes), 51 (øverst tilhöjre), 60 (særlig a), 68b (delvis), 72b (ligeledes), 76b, 77a (delvis)—79 (på grund af fugtighed), 99—100 (forneden), 101—102, 103 (delvis), 107b; — i 675 er enkelte steder, særlig de to sidste blade, blevne noget mørke; den første side ligeledes noget mørk; pletter findes hist og her.

Det blæk, der er anvendt, er af meget forskellig godhed; tildels er det glinsende sort og af en fortrinlig slags som f. ex. alt, hvad Hauks „første sekretær“ har skrevet. Det blæk, der er brugt i de norske stykker, bl. 1—14, har været brunlig-rødt og godt, men har dog kunnet falme; da det imidlertid er jærnholdigt, påvirkes det af reagens, så at aldeles utydelige bogstaver ved hjælp deraf bliver ganske tydelige. I det andet formentlig norske stykke, bl. 15—18, er blækket brunt og meget afbleget. På bl. 19 er det noget mørkere, bl. 20—21 (Völuspá) brunligt og afbleget; på disse blade påvirkes det ikke af reagens. Det blæk endelig, som Haukr og hans „2. sekretær“ har anvendt, er for det meste brunt og delvis sort glinsende, både i 371 (men her gennemgående mere eller mindre falmet) og 544; men i 544 har det været af meget forskellig beskaffenhed, idet det, der er anvendt til visse partier, har været således, at det let kunde falme og afbleges, endogså i en usædvanlig stærk grad. Navnlig gælder dette det blæk, hvormed Bretasögur er skrevet.

Af opfriskninger findes så godt som slet ingen i 371 og 675 (jfr anm. 5, 6 s. 75, anm. 6 s. 76, anm. 4 s. 77 og anm. 13 s. 484). Anderledes forholder det sig med 544. På 1. side findes

enkelte ord opfriskede (se anm.); på 1b enkelte ord og bogstaver, på 2b 1/3 af den 1. linje, s. 3a, 4a, 5a, 6b enkelte ord og bogstaver; ligeledes s. 8b, 9a, 10a; på 14a er flere steder, samt de 5 sidste linjer på siden opfriskede, 14b, 22a og 30b enkelte ord. Dernæst er Bretasögur, bl. 36—52, mere eller mindre opfriskede; så godt som frie er her kun 38b, 39, 40, 41a, 42a, 47b. Enkelte opfriskninger findes endnu s. 72b, 77a, 78a, 103a, 104a jfr 69a (anm. 3 s. 336). De her nævnte opfriskninger, hvorved undertiden hele eller så godt som hele sider er overskrevne, er foretagne i det 17. årh. på foranstaltning af ingen ringere end biskop Brynjólfur Sveinsson.

Vi er nöje underrettede om denne opfriskervirksomhed, der fra vort standpunkt synes at være en vandalisme, men som fra det 17. århs praktiske standpunkt set bliver forståelig. Der haves angående Hauksbók et par egenhændige notitser af Arne Magnússon (se katalogen I, 686), hvor det bl. a. hedder: „De i Bretasögur foretagne opfriskninger skal, efter lagmanden Sigurður Björnssons sigende, være foretagne af lagmanden Sigurður Jónsson, som har benyttet bogen“, „biskop Brynjólfur sendte bogen til lagmand Sigurður Jónsson og bad ham, som en dygtig håndskriftlæser, at opfriske de utydelige bogstaver; dette gjorde lagmanden med bistand af Sigurður Björnsson, lagmand, som da bode i Einarsnes, efter 1664. Sigurður Björnssons meddelelse 1707“. Da vi f. ex. i AM. 281, 4⁰ har Sigurður Jónssons egenhændige afskrift eller uddrag af visse stykker i Hauksb., kan vi, ved hjælp af skrifttrækkenes lighed nöjagtig bestemme, at det er ham, der har foretaget alle opfriskningerne, undtagen de fleste på side 45b, tildels 46b, 47a, 48a, 49, 50a, 52ab; det er altså disse, der kommer på Sigurður Björnssons kappe. Disse opfriskninger er af noget forskellig art. Sig. Jónssons må gennemgående siges at være foretagne med et vist talent og ikke uden nöjagtighed, så at synderlige forvanskninger i teksten næppe kan siges at være fremkomne derved; derimod har han sikkert ikke gengivet alle forkortelsestegnene over linjen ganske rigtig eller nöjagtig. Hans hånd er fast og regelmæssig og hans blæk sortglinsende; følgelig er det kun sjælden muligt at se noget som helst af den oprindelige skrift.[1] Denne har i virkeligheden været meget afbleget, og opfriskeren har ingenlunde fundet sit arbejde let; det bevidner han da også i nogle i margen skrevne udbrud: hi*er* h*e*f e*c* lat|ist

[1] *J. Sigurðssons* udtalelser i Ant. Tidsskr. 1846—8, s. 115—16 er mig uforståelige.

draga j | vp*p* aptur (42 b), hi*er* e*r* e*c* | en*n* rey*n*dr (herunder tallet 1616, der ikke kan stå i forbindelse med notitsen, 46 a), og hi*er* e*r*v augu*n* | fullrey*n*d (48 b). Vi vilde dog ønske, at han helt havde sparet sig sit „hårde“ arbejde og sine klager. Sigurður Björnssons opfriskninger er, i modsætning til den førstes, meget skødesløst og dårlig gjorte; hans skrift er desuden uregelmæssig og bogstavtrækkene stygge; hertil kommer, at hans blæk er dårligt, grålig-mat af farve; hans virksomhed gör således et höjst ugunstigt indtryk, ligesom der næppe er tvivl om, at han på flere steder har gjort sig skyldig i fejllæsninger og forvanskninger; jfr anmærkningerne, forsk. steder. Endelig kan det bemærkes, at aksenter findes tilföjede, muligvis tilsatte af Sigurður Jónsson, hist og her, se s. 79 anm. 2, 81 anm. 7, 212 anm. 7.

5. Den oprindelige skrift er for alle partiers vedkommende ret smuk og kraftig. Hauks egen hånd er meget tækkelig; bogstaverne er regelmæssige og tydelige, af middelstörrelse, og i det hele velformede; de har, i modsætning til hvad der ellers plejer at være tilfældet, en afgjort opretstående og undertiden endogså en smule til venstre heldende retning. I Trójum.s. og Bretas. er bogstaverne gennemgående noget större end ellers. En ejendommelighed ved Hauks hånd er, at bogstaver og ord følger usædvanlig tæt på hinanden; tiltrods herfor og tiltrods for, at han aldeles ikke bruger nogen interpunktion, frembyder hånden i og for sig ingen som helst vanskeligheder for læsningen. I udg. er ordene adskilt på sædvanlig måde. Også præpositioner og partikler, der i håndskrifterne jævnlig skrives sammen med det følgende ord, er her trykte for sig selv, da man i modsat fald vilde være havnet i vilkårlighed og inkonsekvens. Med hensyn til ordadskillelsen indeholder overhovedet Hauks egne partier intet af betydning, da man ikke kan vide, hvorvidt det er meningen, at to ord skal være sammenskrevne eller ej.

Haukr har haft to vistnok islandske afskrivere. Den „første“ af disse, der har skrevet största delen af Eiríkss. og Fóstbr., samt Algorismus, skriver ualmindelig store og klare, regelmæssige og i det hele ret smukke bogstaver. Den „andens“ skrift (kun på et meget lille parti 439_{16}—443_{17}) er derimod temmelig uskön; trækkene er ganske vist faste og vidner om øvelse, men er på den anden side stive og kantede.

Det første norske stykke (bl. 1—14) er skrevet med en smuk, regelmæssig og i og for sig udmærket tydelig hånd; bogstaverne er middelstore, men bliver noget större mod slutningen.

I det andet norske stykke (bl. 15—18) er bogstaverne derimod temmelig store og uskönne og åbenbart fra en betydelig senere tid.

Håndskriften på Völuspá er den samme, som i codex Wormianus (AM. 242 fol.) af Snorra-Edda, i et lille brudstykke af Egilssaga (162β), en del af et håndskr. af Jónsbók, 137, 4⁰ ofl. Her er bogstaverne noget mindre end i Worm., men omtr. som i brudstykket af Egilss.

Elucidarius er skreven med en stor og smuk hånd; det er klart, at afskriveren er meget øvet som sådan og vant til at skrive, uagtet han, hvad nöjagtighed og korrekthed angår, står under de fleste, vi kender.

De øvrige mindre stykker, Náttúrusteinar, Cisio janus, Pronostica temporum, er skrevne med ret smukke, faste hænder. Den sidste er den mindst gode og ligner i karakter noget Völuspás hånd, men er dog sikkert ikke den samme.

6. Overskrifter, både over nye stykker og over kapitler, findes i reglen; undertiden er de rigtignok så afblegede, at de er ulæselige. Ikke sjælden består overskriften kun af ordet *capitulum* uden nogen nærmere indholdsangivelse; i 371 findes undertiden kun en bølgeformet streg, hvormed en linje udfyldes. Hvor overskriften står midt inde i en linje, udgår der i reglen fra den en rød eller sort (på 4a, 5a) streg under eller omkring resten af linjen, der udgör slutningen af foregående kapitel eller nogle ord, der hører til det følgende kapitels første linje, åbenbart for at tydeliggöre sammenhængen. Overskrifterne er altid skrevne med rødt blæk; i bl. 1—14 er det, for så vidt det ikke er falmet eller helt udvisket, mørkerødt. I 371 og den egenlige del af 544, har Haukr selv skrevet overskrifterne, også i de partier, der er skrevne af hans skrivere.

Kapitlerne og de nye stykker begynder i reglen med efter omstændighederne större eller mindre initialer, der ofte er antydede med mindre bogstaver med almindeligt blæk i marginen (huskebogstaver); ved beskæring af bogen er disse vistnok flere steder forsvundne. Initialerne er afvekslende skrevne med rødt, brunt og grönt blæk, enten én- (således kap.-initialerne) eller flerfarvede. Særlig pragtfulde er f. ex. i 371 **N** bl. 8b, **H** bl. 11a, i 544 **Þ** bl. 1b (og flere initialer i de følgende blade), jfr **I** bl. 14a, **A** bl. 22a, **N** 36a, 61b, **B** 60a, **S** 72b, **L** 90a, **O** 93a, 104b, **E** 105a. Den grönne farve, der anvendtes, synes at have indeholdt et særligt ætsende stof, idet f. ex. hovedstregen i Þ (bl. 1b), der netop er grön, nu kun er én lang rift, uden at man kan se noget tegn til,

at denne skulde være frembragt ved skærende redskaber; noget lignende gælder H (bl. 11). I 675 findes der, særlig på de første sider, temmelig store initialer i begyndelsen af hver replik, men disse, der har været mørkerøde, er nu for största delen aldeles forsvundne (jfr anm. 1, 4, 12 s. 470, anm. 6 s. 471). Der findes nu en temmelig stor åben plads, hvor de enten har stået og er afblegede eller hvor de har været bestemte til at stå. Der findes i det hele længere afstande mellem de enkelte replikker (til dér at skrive M og D?). Sådanne afstande er efterlignede i udgaven.

7. Marginalnotitser og lignende. Af sådanne findes der overhovedet ikke synderlig mange, og de, der findes, er i det hele, som næsten altid, af liden eller ingen betydning og fra forskellige tider. Hertil regnes ikke de af Haukr selv eller af hans afskrivere glemte ord eller sætninger, der, med mere eller mindre nöjagtige henvisningstegn, er tilskrevne i marginen; om disse henvises til anmærkningerne.

371. Bl. 1a, 2a, 3a, 4a, 10a, 11a, 12a, 13a og 14a findes med en hånd fra omtr. 1800 skrevet dels i nedre, dels i øvre margen: „1ta, 2ad, 3ja, 4da, 5ta brot af Landnámu (Landn.)“, og henholdsvis No. 1, No. 2 bl. 3—4, No. 1, No. 2 bl. 10—11, No. 1, 2, 3 bl. 12—14, hvortil Finnur Magnússon bl. 2a i parentes har tilföjet: „Hauksbók“. — Bl. 2b forneden: *Kalfs Skinn* med en hånd fra 17. årh. — Bl. 5b øverst regnestykket $\frac{48}{48}$ — 96, bl. 10a øverst „204—40“, bl. 7a ydre margen og bl. 8a øverst noget ulæseligt kradseri eller bogstaver. Bl. 15a øverst: „Úr Kristnisögu. K. 6 sqqv.“ (dette århundrede).

544. Her findes for det første enkelte tegn som „NB“ 3b, 5a (øverst), 8a (øverst), 85a (ydre margen to gange), 85b (ligeledes), 87b, jfr 83a; „x“ 13b (i indre margen udfor den linje, der ender med *En hína .xiiij. viku munar sol vm* s. 175₃₀), „+“ 2b, 3a, 14a (udfor l. 4) 53a, 57ab. Figurer eller figurlignende ornamenter og lignende kradserier: 8b (nederst, en mands hoved med hat på, 16. årh.), 14b (nedre margen), 70b (nederst); betydningsløst kradseri eller ulæselige bogstavtegn findes 1a, 20a (nederst), 21ab, 23ab (nederst), 26a (nederst, *T...h...*?), 30b (nederst), 32b (ligeledes); en hel del 34b, 35a, 36a (nederst), 38ab, 42b, 43b (øverst), 50a (ydre margen), 59b, 61a (nederst), 64b (nederst), 78a (ydre og nedre margen), 79a (ligel.), 83a (ydre margen). Enkelte figurer og usammenhængende bogstavtegn findes fremdeles 10b, 18b (nedre margen), 19a (omkring grundplanen), 21b, 26b; et alfabet fra 17. årh. nederst 65b, jfr 59b.

Gentagelser af enkelte ord i selve teksten, eller bemærkninger, der hentyder til denne, findes 4b: *Babi* | *lon* (ydre margen, midt på siden), *Satur* | *nus* (nederst), 5a *þór* | *Mars, Marcurius e.* | *Odin, venus io* | *pis*(!) *dott* | *er* (ydre margen), alt med plump hånd fra 16. (17.?) årh.; — 10b *huarkenl* (øverst), *hafd* (yderst) samt enkelte bogstaver, — 57a „*NB Island* | *under eng* | *land*“, „*NB Angliæ nomen*“ (18. årh.). Ligesom den sidste bemærkning, stammer også forskellige tilföjede bemærkninger og overskrifter fra forrige eller vort årh., tildels skrevne med bekendte hænder (jfr de anførte NB'er): 1b „*Vide Rymbeg* | *la p. 354 lin. 3*“ (øverst i ydre margen), 18a „544, 4⁰“ (19. årh.; nederst til venstre), 20a „*Af Eddu Sæmunds*“ (el. *-d*ar; over Völuspá; 19. årh.), 36a *Her hefr* ... (Arne), 49a overskrift (se s. 272 anm. 1), 60a „*Vidræda likams* ok *Salar.* (Arne Magn.), 69a „*Fragmentum af Hriggjar stiki*“ overstreget og derunder skrevet (af Jón Sigurðsson): „*Hemings þattr Áslákssonar*“ (øverst), 72b „*Heidreks Saga*“ (Rafn med blyant; øverst), 93a overskriften (Arnes) se s. 425 anm. 1, 104b „*af Upplend* | *inga kon-* | *gum*“ (19. årh.).

De sædvanlige brevbegyndelser, nogle tildels ufuldstændige, religiøse sætninger, samt andre bemærkninger af tildels dunkel betydning læses 5b: „*Her er skrif andres isslendin*“ (16. årh.), 19a „*þeim go*“, 21a „*amenn med aund* ok *munn halla rei* | *knar hofud summu alla huad batar þad* | *mælgi* ok *mal* (efter Völuspá), 21b „ᛘᛆᚱᛁᛆ“ tilligemed sætningen „*aue maria gracia plena dominus*“ (?), 34a „*þa redz iesus*(?) | .... (ulæsel.) *iesvs kr* | *istvs e*“ (?), plump hånd, herunder med en anden hånd: „*Ihesv*“; 59b „*Ia fi Mar. ge ap de: Jun. jul. g: aug b*(?) | *Sep c ...: oc d / no e: fd* | *man ek man þa er uann mier*(?) *hlatr bann* | *se ek*(?) *sara þeira*(?) *sid biost* ... | *mann*; 99a to brevbegyndelser.

Af personnavne eller ejernavne findes enkelte, tildels ikke uvigtige: 21b øverst har der stået en sætning, hvoraf, da siden er meget mørk og tildels medtagen af slid, nu kun kan skimtes: *þessa bok .... palls son*, skrevet med en fast hånd som det synes fra 15. årh.; denne notits har Arne Magnússon længere nede på siden gengivet således: „*þefsa bok a Teitr Pals fon ef hann* | *fkal urentr vera*“ [1]; — 26b „*Halldor*“ (14. årh.); — 59b „*Biarnni Einarfson a Hamre a* (disse 3 ord noget utydelige) *þessa* | *bök med rettu* ok *hefur hann lied mier hana* | *i bokaskiptum* ok *skal hann fä hana* | *aptur þad firfta ec kann hana med skilum*“ (17. årh.); —

---

[1] Af *Guðbr. Vigfússon* i Bisk. I, xviii gengivet således: „*Teitr Pálsson á þessa bók*“ osv.

106b „*Sweinn [As* el. *Og] mundz son* (plump hånd fra 15. årh., på tværs i ydre margen). — *Gudbr. Vigfússon* har antaget, at den her nævnte Teitr Pálsson[1] har hørt til den såkaldte Ögur-slægt i Isefjorden, og han minder om, at Haukr må have bot i det nordvestlige land. Umuligt vilde det måske ikke være, at sætte Teitr i genealogisk forbindelse med Haukr selv (en sönnesön omkr. 1400, jfr Dipl. Isl. III, 496), men genealogiske kombinationer, begrundede på muligheder, er så temmelig værdiløse. Om de andre nævnte personer kan der næppe oplyses noget sikkert.

Til slutning skal her under ét omtales s. 34b og 35a (jfr udg. s. 228 anm. 9). Her findes, foruden enkelte bogstavtegn, figurer og ulæselige kradserier, følgende större optegnelser og bemærkninger: „*er þeir hofdv leingi barist þa feck . . .*“ skrevet med en plump hånd, der her genfindes flere steder; „*iesvs | nv er at se* (ligel.), | *nv erat seigia fra | evia |*“; „*Iesus kristus er allz godz*“ (35a; 16. årh., gentaget to gange med den plumpe hånd); „*nv erat seigia (hv)ad tidinda vard*“ (den plumpe hånd, dette senere to gange gentaget med samme hånd); „*Cristus factus homo benad*(?) *omnia redita trono*“ (denne linje gentages ovenover med en hånd fra 17. årh. og her står *beat*). | „*Mobiles i bo cifoff act*(?) *liber habeto*(?) *coeof*“(?) (*Mobiles—liber h* gentaget med en plump hånd); det hele, vistnok et par (lat.) vers, stammer vistnok fra 14. årh.; „*þeim godum*m *monnum sem þetta bref* (denne begyndelse findes lidt længere nede med en anden hånd) *sia edr heyra sender Ifuar semundar son m*ed“ (34a øverst); og endelig et runealfabet, temmelig plumpt tegnet: ᛆ ᛒ ᛋ ᛑ ᚽ ᚹ ᚠ ᛡ ᛁ ᚴ ᛚ ᛘ ᚦ ᛂ ᚴ ᚧ ᚱ | ᛂ ᛐ ᚢ ✕ ↕ ᛯ.

675. Her findes så godt som ingen nævneværdige randbemærkninger. Enkelte steder findes i senere tid tilföjet „NB“ og lign. tegn; således bl. 9b (rødt T-lignende tegn i ydre margen), 9a (samme tegn omvendt), „NB“ bl. 10a, 11a (ydre margen). Bl. 1a findes noget kradseri (også bl. 2b nederst, 14b nederst, 15a yderst) og „*dissepulus | spir magist*er *fuar*ar“., „*þordur*“ (forneden), 12b „*gudz*“ (yderst), 13a på tværs i ydre margen: „*hier hef Ieg vid skilift j þ*essari *Lusidariu:*“; hertil hører en blækstreg over og under l. 12. Bl. 14a: „*fmidian | fatans* (ydre margen), 15a „*brvrn*“ (nederst), 15b står i ydre margen et gabende hoved, et mandshoved samt navnet „*ion*“(?) (nederst).

---

[1] En mand af dette navn nævnes i annaler ved år 1344, men han kan næppe komme her i betragtning.

8. Retskrivning. — Vi må betragte hvert enkelt stykke for sig og begynder da med de

A) norske stykker, bl. 1—14 og bl. 15—18. Man har i almindelighed antaget, at disse stykker var rene og ægte prøver på norsk sprog og norsk retskrivning, idet mindste hvad bl. 1—14 angår, siden den lærde udgiver af „Nokkur blöð“ osv. i fortalen s. XVIII udtalte sig således: „ortografien i dette brudstykke er fuldstændig norsk, medens bogstavtegnene synes at være islandske“, og han tilföjer: „hvis det er skrevet af en Islænder, har han været vant til norsk retskrivning og norsk udtale“; i øvrigt mener han, at originalen under alle omstændigheder har været islandsk. Denne mening angående disse stykkers norskhed findes dernæst gentaget lige ned til de sidste tider. Hvorvidt dette virkelig er tilfældet, skal nu nærmere blive undersøgt. Kun skal det her straks bemærkes, at jeg ikke kan være enig i at bogstavformerne skulde være særlig islandske; idet mindste erindrer jeg ikke at have set noget islandsk håndskrift, som i så henseende kunde minde om skriften på de 14 første blade.

a) Bl. 1—14. — Vokaler:

I betonede stavelser. **a** bruges både for langt og kort[1] *a*; i øvrigt er der kun at bemærke, at *a* skrives i *man* (af *munu*) 151_{30}, 171_{17}; *natt* 161_{34}, *nattena* 173_{9}, *nattom* 176_{26} (jfr *nott*); *val* 161_{6} (jfr *væl* og *vel*). Dobbelt *a* skrives i *Isaacs* 177_{10}, smlign *aar* 154_{19} (eller betyder dette mulig *á-ar*) og *raa* 166_{29} (= *hrá-a*?). I mindre stærkt betonede stavelser findes *a* særlig i den 2. stavelse i to- og trestavelsesformer af subst., adj. og verber: *manaðum* 151_{24}, 153_{10}, *manaðer* 172_{17}; *-hundrað* (plur.) $155_{5.6}$, *sumar* (plur.) 153_{9}, jfr *þionasta* 168_{27} og *keisari* 154_{35} (jfr *allteri*); *spakastu* 160_{28}, *rikastu* 170_{9}; *kallað* (plur.) 153_{27}, 154_{5}; *blotaðu(-o)* 157_{34}, $158_{2.7.23}$ osv., *kallaðu* $159_{4.6}$, 160_{11}, *drucnaðu* 160_{4}, *beliaðu* 161_{2}, *gofgaðu* 170_{2}, *kastaðu* 161_{30}, *bleszaðom* 177_{13}, *ælskaðum* $174_{4.14}$.

e, både *æ* og oprl. *e*, skrives i regelen *e*, men *æ* særlig foran *l*: *æld* 158_{1}, 168_{22}, 171_{4}, 173_{5}, $174_{31.34}$ (men *Eldz* 175_{4}), *ælli* $173_{16.17.22}$, *ælsku* 174_{5}, *ælskum* 174_{13}, *ælskaðum* $174_{4.14}$, *hælgi* 177_{3} (men *helg-* 177_{9}, 152_{12}, jfr *heldr*), *væl* (jfr *val*, *vel*) 167_{35}, 168_{20}, 169_{4}; jfr *ælegr* 168_{10}; *ǿ* skrives i *hǿgoma* 164_{27}. — *e* skrives i *eðli* 165_{28}, *vel* 161_{38}, *vettír(-um)* 157_{18}, $167_{30.31}$, *Quen-land* 154_{22}, 166_{32} *(Quenn-)*, *gessym- (gers-)* 153_{3}, 160_{29}, *gegnum* 153_{34}

[1] Aksenter anvendes overhovedet ikke, undt., af grafiske grunde, over *i*. De tilfælde, hvor aksent findes sikkert, er: *á* 150_{8}, *áftr* 162_{35}, *Bár* $176_{26.27}$; *gaúm* 159_{10}; *dóm* 176_{27}, *skóp* 156_{19}.

(jfr *giognum*), *eng-* (pron.) 151_{5}, 152_{30}, 153_{4}, *Nembroth* 170_{5}, *tue-* 168_{13}, *fe-ar* 167_{23} (*-mennum* 167_{27} kommer vistnok af *-menni* ntr.), *drega* 162_{3} (*draga* 164_{18}), *sea* 163_{19}, 168_{11}, 173_{12}, *kemr* 150_{10}, *ger-* (*gerir, gerande, gerði*) $151_{16.17}$, 152_{14}, 153_{29}, $156_{18.33}$. For *e* skrives *i* i *skrifa* 153_{31} (af *skref*) og *ei*: *einum* 177_{12}. Om *e* i *-eng* og = *ǽ* se *i* og *ǽ*. — I mindre stærkt betonede stavelser skrives *e* i *-endi*: *tiðend-* $152_{10.13}$, *heilendis* 167_{22}, *friðendi* 152_{31}, 153_{3}, *kycuendum* 153_{6}, *-hœgendi* 166_{1}; *-eri*: *allteri* 176_{17}, *miser-* 171_{16}, $172_{14.18}$, 175_{10}, *myster-* 176_{10-12}; *-eði*: *erfeði* 156_{26}, $157_{4.15}$; *-teli*: *aldrtelí* 168_{3}; jfr(?) *Troea* 152_{16}; fremdeles i *-legr, -lega* skrives gennemgående *e*: 156_{17}, 160_{12}, 163_{27}, $167_{18.20}$, $168_{2.10.16}$, 169_{1}, $170_{23.39}$, $171_{10.33}$, $172_{33.37}$, 173_{5}, 174_{4}; men *-lict* 170_{25}, *ferlígast* 164_{26}; *-egr* 161_{25}, $169_{2.35}$, men *-igr* 161_{12}, 169_{13} (*-íct* bægge steder), 170_{34}.

i, kort og langt, udtrykkes ved *i*; den aksent, der så ofte findes anbragt over *ı*, har kun grafisk betydning (jfr XX anm.). I betonede stavelser bruges *i* på samme måde som i sædvanlig retskrivning, undt. *skrifa* (se ovf. *e*); *i* skrives allevegne for *j*, undt. i *sea, fear* (se *e*), samt enkelte gange i *-ligr* (ntr.) og i *-egr* (se *e*); *i* = *j* udelades i *skyum* 156_{2}, *nya* 171_{8}, *flya* 170_{24}. — *i* skrives i *skili* 152_{33}, $167_{31.32}$, *skildi* 154_{36} (men *skyldi* 152_{22}, 163_{22}), *skilldu* 156_{22}, $157_{3.4}$, 160_{6}, 172_{18} (men *skylldu* 156_{26}), *mind-* $158_{3.9}$, 170_{22}; *þrinn-ingar* 172_{35}, 173_{1}; *Isaacs* 177_{10}. — I mindre stærkt betonede stavelser: *-ligr, -igr* se *e*; *Egifta-* 150_{4} (jfr *martíris?* $177_{25.26}$), *Olimpus* 156_{2}; *i* og *e* veksler i *Pulína* og *Polena* $155_{23.24}$. I ord på *-ing(r)* skrives så godt som udelukkende *i*: *messíng* 160_{30}, *ken(n)ing* 154_{33}, 173_{37} osv., *numníngu* $172_{7.9}$, men *drottneng* 170_{14}; *Gyðing-* 154_{10} osv., *helmíngr* 165_{1}, jfr *hofðingí* 170_{22} osv.

e og **i** i ubetonede (eller svagt betonede) endelser. Her findes en veksel, der tildels svarer til de bekendte regler om vokalharmonien i oldnorsk:

e skrives efter *a* (*á*) i 1. og 2. stavelse: a) *lande* $150_{2.6.15}$ osv., *nafne* 150_{3}, *aer* 150_{12}, 152_{31}, 154_{31}, *spaer* 167_{25}, *hafðe(zt)* 151_{31}, 159_{3}, *tiarner* 150_{14}, *vatne* 151_{3}, *latet* 151_{7} osv., *cardenales* $176_{10.15}$, også der hvor *k* og *g* står foran den ubetonede vokal: *saker* 160_{20}, 169_{17}, *huarke* 152_{27}, $156_{30.31}$; — b) *brennande* 152_{1}, *ritaðe* 152_{16}, *harðare* (adv.) 153_{20}, 165_{32}, *kallaðe* 154_{10}, *gerande, valdande, raðande* 156_{18}, *varane* 161_{5}, *þessare* 164_{6}, *þackaðe* 164_{7}, *yðare* 167_{16}, *reddare* 168_{15}, 169_{8}, *grímmaste* 170_{39}, *likame* 171_{32}, *manaðer* 172_{17} osv. — Skrivemåden *hafaer* 166_{15} beror på en skrivefejl; skriveren skrev først *hafar*, dittografi af det foranstående *aln***ar**;

uden at slette det sidste *a* eller underprikke det, tilföjede han så den sædvanlige endelse. — Undtagelser herfra: *lati* 172_{24}, *naím* 173_{25}, *raði* 154_{35}, *keisari* 154_{35}, *ricari* 161_{29}, *fiandi* 156_{32}. *Kirial*ir, *Refal*ir $155_{21.22}$ er usikkert, jfr anm.; hvis forkortelsestegnet betyder -*ir*, havde det været rigtigere at gengive det med *er*; ligeledes havde det været rigtigst, at skrive *vsatt*er 157_{30}, *ram*er 158_{8}, *faret* 151_{6}. — *Marti* 159_{12} er den latinske dativform.

e skrives efter *o*=*ǫ*, *o(ó)*: *hogguenn* 177_{27}, *diofle-* 167_{36}, $170_{24.34}$, *hofðe* 153_{19}, 177_{15}; *mote* 153_{3} (*moti* 150_{14} er vistnok urigtigt for *mote* jfr anm.), *horfet* 151_{31}, *koster* 152_{30}, *storer* 153_{5}, 154_{26}, *þioðer* 153_{15}, *orðenn* 153_{31}, *fiorðe* 154_{8}, *borenn* 154_{16}, *borner* 154_{24}, *groen* 167_{9}, *komen* 155_{31}, *borger* $156_{5.7}$, *drottenn* 156_{16}, *Oðenn* $159_{1.13}$, 170_{10}, *lofte* 171_{32}, *dotter* 159_{2}, *dome* 160_{10}, *morgen* 160_{12}, *golfe* 160_{13}, *níoteð* 167_{20}, *Polena* 155_{24}, jfr *domæ* 161_{3}, hvor skriveren først urigtig har skrevet *doma* (dittografi) og rettet *a* til *æ*; *fleckotter* 151_{20}, *postole* $153_{22.27}$, *abote* 156_{8}, *nokorre* 158_{11}, *nokorer* 172_{1}. — Undtagelser er: *þorsti* 156_{31}, *kosti* 168_{7}, *þotti* 161_{20}, 162_{11}, *nomín* 172_{9}, *diofli* 157_{32}.

I alle andre tilfælde står i reglen *i*: efter *au*: *savði* 151_{18}, *austri* 152_{32}, *dauðír* 158_{9} (bis); — efter *e (æ)*: *ekki* 151_{3}, *kennir* 151_{10}, *gerir* $151_{16.17}$, *eftir* 151_{30} osv., *huerri* 151_{31}, *verit* $152_{10.17.20}$, *engir* 152_{30}, *ældi* 168_{22}, 173_{5}; *vhœgendi* 166_{1}, -*semi* $151_{13.15}$, 152_{14}, *kycuendí* 151_{17}, *friðendi* 152_{31}, 153_{3}, *mysteri* $176_{10.12}$, *miserí* 171_{16}, *rœykelsi* 154_{4}, jfr ord på -*ing* (*kenning* osv); — efter *e*=*ǽ*: *beði* 151_{15}, $153_{3.5}$, *kleði* 152_{6}, 176_{17}, *setír* 152_{12}, *metti* 152_{18}, *vengir* 153_{17}, *veri* 158_{3}, *reddir* 159_{27}, -*leti* 156_{23}, 157_{26}, 174_{5}, *embettis* 161_{11}, 162_{27} osv.; — efter *i (í)*: *mikil* 150_{11}, *lifir* 151_{4}, *missir* 151_{7}, *riðit* 151_{12}, *skiftir* 151_{23}, *milli* 151_{27}, *girski* 152_{20}, jfr ord som *þrinning* (ovf.); — efter *u (ú)*: *kuldi* 152_{28}, *flíugí* 153_{21}, *líufír* 156_{15}, *sumir* 157_{34}, *guði* 160_{11}, *undír* 160_{32}, jfr *Pulína* 155_{23}, *tínduttir* 167_{3}, *brunnír* 161_{15}, jfr ord som *kunnigr*, *numníng* (ovf.); — efter *œ (ǿ)*: *grœðir* 151_{12}, *œsti* 152_{24}, *skœðir* 153_{15}, *fœri* 160_{16}, *dœmi* 162_{16}, *œxi* 169_{9}, *bœtist* 151_{32}, *fœðist* 158_{2}; — efter *ei*: *heitir* $150_{4.5}$, 151_{8}, *kueikir* 151_{14}, *steíní* 152_{7}, *heímínum* 152_{10}, *eigi* 152_{13}, jfr *fleri* 161_{29}; — efter *y*: *yfir* $151_{6.10}$, *fylgir* 152_{13}, *skylldi* $152_{17.22}$, *bygði* 153_{26}, 154_{3}, *yrði* 155_{4}, *ymísa* 157_{31}; — efter *œy*: *œyði* 160_{9}, *nœytír* 162_{25}, *glœymið* 167_{21}, *drœymir*, *hœyrir* 170_{27}, *trœystist* 168_{35}. — Undtagelser: *dauðer* 171_{34}, *enger* 151_{5} (hvor Arne Magnússons læsemåde mulig er rigtigere), *gefe* 156_{21}, 172_{19}, *rette* 168_{31}, *sette* 169_{33}, *kenne* 169_{37} (jfr anm.), *fegen-* 171_{10}, *þesser* 173_{12}, *bere* 174_{10}, -*uelde* 175_{3}, *hefer* 175_{13}, *veret* 175_{13}, *huele* 175_{36} (bis), (*Daníele* 163_{31} er vel latinsk form); *cleke* 158_{20},

þœge- 174$_{4}$, *lete* 174$_{9}$, *hette* 176$_{1}$, *strete* 176$_{6}$, *cleđe* 177$_{24}$, *ređezt* 170$_{28}$, jfr *miseri* 171$_{16}$, 175$_{10}$; *þurfe* 174$_{17}$; *fœrđœ* 164$_{10}$ (fejlskrivning?), *hœgre* 177$_{8}$, jfr *vhœgendi* (ovf.); *skeiđe* 151$_{2}$ (hvor Arne Magnússons læsemåde måske er rigtigere) jfr *heilendis* 167$_{22}$; *yfer* 151$_{6}$ (fejl?) jfr *mysteri* 176$_{10.12}$. — De fleste af disse undtagelser hidrører vistnok fra afskriverens original, hvorom mere nedenfor.

I den tilföjede artikel skrives i reglen *e: varet* 151$_{24}$, *hafet* 159$_{35}$, 161$_{1}$, *matrenn* 163$_{1}$, *haustet* 151$_{25}$, *vetrenn* 151$_{25}$, *tressens* 169$_{26}$, *borgenni* 153$_{30}$, 154$_{2}$, *lionen* 163$_{25}$, *orkenni* 160$_{14}$, *grofenni* 164$_{14}$, *grofena* 164$_{13}$, *veroldenní* 168$_{2}$, *huset* 161$_{25}$, *sumaret* 151$_{24}$, jfr *bukenum* 166$_{7}$, *heímsens* 152$_{33}$, 155$_{16}$, *lyđren* 160$_{24}$; endnu kan mærkes *aldenenu* 166$_{26}$. — Undtagelser: *kertin* 152$_{2}$, *licneskit, -in* 170$_{7.12}$, *enggillin* 164$_{3}$, *heíminn* 164$_{35}$, *heímsins* 150$_{11}$, *dyrin* 161$_{27}$, 162$_{5}$, *kynít* 159$_{9}$, *lyđínum* 170$_{9}$.

o, langt eller kort, bruges i reglen som i den sædvanlige retskrivning, såvel i betonede som mindre stærkt betonede stavelser: *o* skrives i *hon* 150$_{2.3}$ osv., *honum* 152$_{12.26}$ osv., *brot(t)* 151$_{30.31}$, 160$_{34}$, *nott* 173$_{8.10.11}$, 175$_{15.17.20}$, *skol-* (vb) 156$_{16}$, 157$_{12}$, *mon-* 170$_{34}$, 171$_{10.11.15}$, *son-* 157$_{22}$, 158$_{12}$, 165$_{1.3.4.12.19}$ osv., *scoar* 177$_{14}$, *Iacobr* 177$_{3.8}$, *nomín* 172$_{9}$, *Polena* 155$_{24}$ (men *Pulína* 155$_{23}$); *voro* (vb) 157$_{28.30}$, 158$_{8}$ (men *varo* 157$_{24.26}$, 158$_{8}$), *komo* 160$_{13.16}$, *vor-* (pron.) 173$_{26.35}$, 174$_{2}$ (men *var-* 173$_{29}$, 174$_{3}$, 177$_{15}$); *postole* 153$_{22.27}$, *orost-* 155$_{3}$, 158$_{25}$, *fleckotter* 151$_{20}$ (jfr *u*), *nokorre* 158$_{11}$, *nokot* 167$_{24}$, *ogor-* 168$_{16}$, 171$_{33}$ (men *ogur-* 170$_{39}$); *o-* ɔ: *ó* negat. 153$_{16}$, 161$_{28}$, 163$_{24}$, 167$_{21}$, 168$_{3}$, jfr *u-*.

u, langt eller kort, skrives i reglen som i den sædvanlige retskrivning, både i betonede og mindre stærkt betonede stavelser: *u* skrives i *guđ-* 158$_{21}$, 160$_{11}$, 170$_{1.3.16}$, *fugll* 153$_{21}$, *Rum-* 156$_{11.12}$, 165$_{17}$, *Pulína* 155$_{23}$ (jfr *Pol-*), *fiugura* 153$_{31}$, *vuxu* 153$_{35}$; *tínduttir* 167$_{3}$ (jfr. *o*), *byskupar* 176$_{15}$. — *u* skrives for *v* efter *g: marguis* 167$_{25}$., *hogguenn* 177$_{27}$; — efter *h: huita* 151$_{19}$, *huersu* 153$_{1}$, 154$_{36}$; — efter *c, k, q: kycuend-* 151$_{17}$, 153$_{6}$; *kuemí* 160$_{31}$, *kueɴa* 166$_{19}$; *quen-* 158$_{16}$, *quast* 161$_{28}$; — efter *s: sua* 152$_{26}$ (men *sva* 152$_{24}$), *suarta* 151$_{19}$, *suickia* 157$_{1}$; — efter *t: tue-* 168$_{13}$, *tuer* 175$_{33}$; — efter *þ: þui* 151$_{6}$, 153$_{1}$, *þuer* 169$_{22}$, *þuorrenn* 176$_{2}$, jfr efter *r: œruent* 168$_{8}$ (men *œr vilnast* 168$_{10}$), *œruasa* 173$_{18}$ (men *v* 22), *toruelde* 175$_{3}$. — *u (v)* ɔ: *ú* negat. 151$_{17}$, 153$_{19.35}$, 157$_{23}$, 160$_{36}$, 161$_{5.30}$, 163$_{20}$ (jfr *o*).

I ubetonede (eller svagt betonede) endelser veksler *o* og *u* efter en lignende regel som *e* og *i* (ovf.):

o skrives efter *a: namo* 152$_{21}$, 170$_{7}$, *sato* 155$_{3}$, *matto* 153$_{36}$, 157$_{5}$ (men *mattu* 158$_{5}$, 163$_{5}$), *varo* 157$_{24.26}$, 158$_{8}$, 159$_{10}$, *sao*

157_{33}, 159_{20}, *gafo* 159_{10}, *ato* 160_{22}, *siafo* 153_{12}, *huaro* 154_{12} (men *baðu* 160_{33}); der skrives *blotaðo* 158_{23} uagtet der i den slags former ellers i reglen skrives *u*: *blotaðu* 157_{34}, $158_{2.7.25.30}$, 159_{8}, *kallaðu* $159_{4.6}$, 160_{11}, *drucnaðu* 160_{4}, *kastaðu* 161_{30}, *beliaðu* 161_{2}; *spakastu* 160_{28}, *rikastu* 170_{9}; om *o* i endelsen *-om* se nedenfor; — efter *e*: *brenno* 174_{31}, 175_{3}, *messo* $175_{14.21}$ (men *messu* 175_{30}, 176_{16}), *heroð* 153_{22}, *reðo* 160_{30}, *mego* 166_{25}, 168_{3}, *ero* 150_{7}, 152_{26} osv.; men *þessu* 151_{3}, *huersu* 153_{1}, 154_{36}, *engu* 153_{4}, *megut* 163_{18}, *letust* 163_{20}, jfr *-enu* 154_{13} (bis); — efter *o*: *kono* 155_{9}, *sono* 157_{22}, 158_{12}, $165_{5.12.19}$, *míolko* 177_{26}, *dottor* 159_{5}, *solo* 166_{2}, 167_{1}, *fiorðo* 175_{26}, *goðo* 170_{25}, *nokor-* 158_{11}, 172_{1}, 167_{24}, 170_{25}, 175_{10} (vokalforholdet taler bestemt for, at det første o er et virkeligt *o*, ikke *ǫ*), *komo* 156_{10}, $160_{13.16}$, *voro* 154_{5}, 155_{1}, *toko* 157_{24}, *foro* 157_{31}, *skoro* 163_{29} (altså *o*(1) = *ó*, ikke *ǫ́*), *drogo* 164_{22}, *mono* 170_{34}, *olmoso* 157_{15}, samt i *-ong*: *konong-* 170_{9}, $177_{20.25}$, men *haðungu* 162_{31}; undtagelser: *konur* 166_{34}, *holur* 168_{21}, *orostu* 158_{25}, *skolu* 157_{12}, 167_{21}, *komu* 159_{22}, *monu* $171_{10.11.15}$, *hofust* $170_{1.2.15}$.

I alle andre tilfælde skrives i reglen *u*: efter *o* = *ǫ*: *ofund* 156_{33}, *hofuð* 155_{19}, *verolldu* 168_{34}, *volur* 168_{29}, *sogur* 152_{19}, *stopul* 153_{30}, 170_{3}, *stiornur* 158_{1} (men *stiorno* 176_{3}), *diofull* 159_{6}, 171_{6}, *iorðu* $173_{24.27}$, jfr *siondu* (?) 175_{27} [dette taler bestemt for, at vi her har med lyden *jǫ* (ikke *jo*) at göre], *oðru* 150_{3}, *morgu* 150_{14}, 153_{2}, *gofug* 154_{19}, *hofðu* $152_{17.19}$, *donsku* 159_{1}. Undtagelser: *onnor* 150_{3} (dog usikkert), 151_{19}, 158_{18} (bis), $171_{36.37.39}$, *somo* 152_{27}, $160_{3.35}$ osv., *sonno* 171_{6}, *tolo* 176_{2}, *donsko* 159_{14}; — efter *au*: *augu* 151_{33} (bis), 153_{20}, 166_{6}, *rauðu* 159_{16}, *nautur* 162_{13}; — efter *e* = *ǽ*: *gettu* 156_{26}, *embettu* 162_{15}, *meltu* 159_{21}, *lerðu* 159_{22}. Undtagelser: *selo* 157_{4}, 173_{10} (bis), *etor* 165_{32}, 167_{8}, *blægior* 177_{16}, *nesto* 175_{35}, *tælto* 170_{12}; — efter *i*: *viku* 151_{31}, *villu* 154_{10}, *sínu* 156_{23}, *skilldu* 156_{22}; *paradiso* 150_{1}, 152_{23} er vel den latinske form; — efter *u*: *tungur* 153_{33}, 155_{16}, *fiugura* 153_{31}, *vurðu* 153_{33}, *vuxu* 153_{35}, *brunnu* 156_{27}, *sucku* 156_{28}, *truðut* 163_{19}, *haðungu* 162_{31}; — efter *ei*: *leirur* 151_{30}, *eítur* 166_{4}, *-veizlu* 168_{32}, *eígut* 167_{18}; — efter *y*: *myclu* 152_{20}, *systur* 158_{17}, *fyrru* 171_{26}, *byskup-* 176_{15}; — efter *œ*: *fœslu* $163_{26.29.31}$, 164_{4}, *tœmdu* 156_{23}, *œrðust* 159_{4}, *fœrðu* $160_{9.23}$ (men *fœrðo* 176_{26}); — efter *œy*: *œyiu* 151_{32}.

Endelig bemærkes, at i endelsen *-um* skrives allerhyppigst *u*; *o* skrives i: *nattom* 176_{26}, *borgom* 176_{5}, *Polotom* 177_{12}, *taom* 166_{12}, *monnom* 168_{25} (i samme linje: *monnum*), *hondom* 177_{13}, *bondom* 177_{27}, *varom* 177_{15}, *baðom* 156_{25}, *forðom* 171_{31}, *faom* 175_{29}, *ogurlegom* 170_{39}, *erom* 156_{20}, *megom* 157_{14}, *blondom* 172_{21}, *blesz-aðom* 177_{13}.

Det er klart heraf, at vokalharmonien i dette tilfælde ikke er så regelbunden eller gennemført som i det forrige. Vi går nu over til omlydene (undt. $e = æ$ se ovf.).

u-omlyd af *a* (kort) er i det hele fuldstændig gennemført ligesom i islandsk, ligegyldigt om det omlyd virkende *u* findes eller ej: *suort* 150_{14}, *onnor* 150_{3}, 151_{19}, *oðru* 150_{3}, *stoðum* 150_{11}, *morgu* 150_{14}, *stopul* 170_{3} osv. osv. Undtagelser herfra danner *magr* 166_{1}, men *a* er her fremkommet ved rettelse og desuden ikke ganske sikkert (se anm.); desuden naturligvis alle de former, hvor *ú* i anden stavelse repræsenteres af *a* (analogiformer): *kallað* (ntr. pl.) 153_{27}, 154_{5}, *þushundrað* (plur.) $155_{5.6}$, *agetast* (fem.) 154_{18}, jfr *gofgaðu* 170_{2} og lign. (se ovf.). Omlyden betegnes altid ved *o*. Den omlydte brydning: *jǫ* skrives altid *io*; at dette betyder *jǫ* (ikke *jo*) synes, som bemærket, med al bestemthed at fremgå af den omtalte vokalharmoni, hvor *o* i roden i reglen efterfølges af *o*, medens *ǫ* i reglen efterfølges af *u*; på *io* i roden følger altid *u* (se ovf.), undt. i *stiorno* (176_{3}) og dette står i et stykke, som sikkert går tilbage til en islandsk original og hvor der netop findes en mængde afvigelser fra skriverens ellers benyttede retskrivning. I ordet *siondu* (og *giognum*) har vi vistnok snarest at göre med udtalen *sjǫndu*, jfr *siønda* i 645 (Ordförr.; den oprindelige tvelyd *au*, altså forkortet); anderledes forholder det sig med *fiugura* (153_{31}). På grund af vokalforholdet i *nokor-* (se ovf.), betyder det første *o* et virkeligt *o*, jfr nyisl. *nokkur*. Endvidere bemærkes, at *o* (ɔ: *ǫ*) altid skrives i part. perf. (adj.) *gorr*, men *e* i verbets alle øvrige former, stemmende med forholdet i skjaldepoesien.

u-omlyd af *á* findes yderst sjælden, måske aldrig. Der findes undertiden skrevet *o*, hvor *ǫ́* vilde være det oprindelige. Men sandsynligheden taler for, at vi allevegne har med et virkeligt *ó* at göre, altså overgangen ǫ́—ó (jfr Noreen[2] § 73, 2), efter som der altid følger et *o* (undt. i enstavelsesformer og former på *-um*: *smo* 152_{6}, *vor* 173_{35}, *lotum* 160_{29}, *siolfum* 170_{27}, *honum* passim): *voro* 154_{5}, 155_{1}, $157_{28.30}$ osv., *skoro* 163_{29}.

u-omlyd af *i* findes kun i *myclu* 152_{20} (men *miclu* 152_{19}, 157_{3}), *kycuend-* 151_{17}, 153_{6}, *þrysvar* 151_{26}. — *u (v)*-omlyd af *e* findes i *sœckr* 151_{6}, *slœckna* 152_{1}.

i-omlyd af *a (á)* skrives i reglen *e*, med *æ* i enkelte tilfælde foran *l* (se ovf.), samt i *þær* 166_{32} (men her har skriveren først skrevet *þar*), 167_{32}, *tælto* 170_{12}, *þægeleg* 174_{4}, *blægior* 177_{16}, *lær* 177_{24}, *æskadr* 155_{35}.

i-omlyd (ʀ-oml.) af *ó(o)* skrives så godt som altid *œ*: *grœðir* 151_{12}, *grœn* 151_{25}, *dœgrum* 151_{27}, *bœtist* 151_{32}, *œsti* 152_{24} osv. osv., *œr-* $168_{8.10}$, $173_{18.22}$, *œfsta* 171_{30}, 172_{1}. — Undtagelser: *retr* $160_{22.23}$ (jfr anm.), *feslu* 164_{5}, *auðefum* 170_{37}.

i-omlyden af *u (ú)* skrives *y*: *fystr* 152_{9}, *fyrr* $152_{10.19}$ osv., *skylld-* 152_{17}, 156_{26}, 163_{22}, *gessyma* 153_{3} (men *gersímar* 160_{29}), *yxnum* 154_{26}. For *y* findes *i*: *skili* 152_{33}, *skild-* 154_{36}, 156_{22}, $157_{3.4}$, 160_{6}, 172_{18}, *mind-* $158_{3.9}$, 170_{22}, *þickia* 165_{37}, *firir* 175_{2}. *y* skrives i *Moyses* $159_{34.35}$, 152_{9}, 154_{5} osv., men *Moíses* 177_{19}.

Tvelyd: *au* skrives altid således *(au)*: *daunn* 151_{9}, *augu* 151_{33}, *taufr* 167_{16} osv., undt. *av*: *savði* 151_{18}. Ang. *siondu* se ovf. — Omlyden heraf skrives altid *œy*: *dœyia* 151_{6}, *œyiu* 151_{32} osv.; interessant er rettelsen i *hœyra* 173_{31}, hvor *œ* er rettet fra *e* (der stod i skriverens original?). — *ei* skrives altid således *(ei)*, undt. *ęi* i *ęigi* 167_{5}, *œí* i *þœír* 168_{20} og *e*: *fleri* 161_{29}, *En* 150_{2}(?); *ei* skrives i *kueikir* 151_{14}.

Svarabhakti-vokaler *(u)* findes i følgende tilfælde: *nautur* 162_{13}, *guðus* 163_{30}, *suðus*(!) 165_{4}, *eítur* 166_{4}, *munnur* 166_{35}, *muncur* 176_{21}. — At udtalen var bleven vaklende, fremgår ikke alene af disse eksempler, men tillige deraf, at *u* udelades, hvor det skulde stå, hvorved der er fremkomne former, der kun er grafiske: *orostr* 155_{3}, 166_{32}, *foðr* (acc.) 165_{35}, *solstoðr* 175_{12} (her måske på grund af pladsmangel), jfr *moður* 165_{35} (først skrevet *moðr*, se anm.).

Konsonanter:

1) *b* skrives som i sædvanlig ortografi. *b* skrives (efter latinsk original?) i *Nembroth* 170_{5} (men *Nemrod* 153_{29}) og i *Iacobr* $177_{3.8}$. — *f* skrives i reglen som i sædvanlig retskrivning, men altid for (isl.) *p* foran *t*: *Egifta-* 150_{4}, *eftir*, *aftr* passim, *skiftir* 151_{23}, *loft* 152_{4} osv. *f* skrives (for *m*) i *hifn-* $160_{8.10}$, $169_{21.23}$, 171_{4}, 174_{28}. *fn* = *m* se *m*. *f* for *v* se *v*. *f* udelades i *þurt* 169_{38}. *ff* skrives i *Effesus* 177_{11}. — *p* bruges overhovedet kun i begyndelsen af ord; jfr *f*. — *v* bruges som i sædvanlig retskrivning, undt. for så vidt som der efter visse konsonanter skrives *u* (se ovf. s. XXIII), samt *f* i nogle flere tilfælde end sædvanligt, som (for ikke at tale om *pafa* 154_{35} og lign.) i *sefar* 155_{27}, *hafan* 157_{25}, *friofest* 172_{28}, *frefast* og lign. 172_{31}, $174_{1.2}$, *Iofis* 159_{1}, men *ivan* 169_{28}. Ved analogi er *v* tilsat i *vurðu* 153_{33}, 161_{29}, 164_{19}, *vox* 157_{32}, *vuxu* 153_{35}, *þuorrenn* 176_{2}; *w*, *uu* skrives i *ewangelista* $177_{1.12.22}$. Det udelades i *yðare* 167_{16}.

2) *ð* skrives som sædvanlig, dog aldrig i feminina på *-ð* *(-iðō)* eller i impf. af svage verber, hvor der altså altid står *d* eller *t*: *tœmdu* 156_{23}, *semd* 169_{31}, *osœmd* 168_{3}, *orœct* 167_{21}, ja

bygdi 154_{3} (men *bygðist* 155_{33} og *bygðar* 153_{2}), jfr *kuldi* 152_{28}, *þandar* 169_{24}, *nelgdar* sst.; efter *r* skrives *ð*. For *ð* findes *n* i *þanan* 152_{31}, 155_{34}, 157_{23}. For *ð* i 2. pers. skrives *t*, se dette. *ð* skrives i flere fremmedord: *Arðabaðíte* 165_{33}, *Arfaxað* 154_{3}, *Beðleem* 154_{16}, *Dauiðar* 164_{30}, *Gaðar* 155_{20}, *Panaðios* 167_{5}, *Nemroð* 153_{29}. *ð* udelades i *skurguða* $170_{1.3.15}$. — *d* skrives som i sædvanlig retskrivning (jfr dog *ð*). Det skrives i fremmedord: *Adenas* 156_{5}, *Adamr* 152_{25} osv., *Feredcides* 152_{21}; det udelades i *anlit* 153_{18}, 166_{35}, *anmarkar* 152_{30}, 153_{5}, *vanlega* $172_{33.37}$, 173_{5} (på de to sidste steder fejl for *andlega* (men *andlega* 172_{33}, 173_{11})), *munlaug* 177_{16}. — *t* skrives overhovedet som i sædvanlig retskrivning (jfr *ð*). I 2. pers. plur. skrives *t*: *kallet* 163_{13}, *megut* 163_{18}, *truðut* 163_{19}, *vilit* 167_{16}, *eígut* 167_{18}, *nemít* 167_{20} (men *níoteð* 167_{20}, *glateð* sst., *glœymið* 167_{21}, *leggið* sst.). *t* skrives i *tælto* 170_{12}, *th* (jfr *ð*) i *Nembroth* 170_{5}, udelades (ved fejl) i *villu* 159_{22}. — *þ* findes kun i begyndelsen af ord, aldrig inde i ord. Det skrives i *þebas* 156_{5}, men *th*: *Tharsus* 155_{10}, *Thesaloníca* 156_{5}, og flere fremmedord. Jfr *Suiþíoð* 155_{33} ved siden af *Suiðioð* sst. Om *ð*, *d*, *t* i forbindelse med *s* se *z*.

3) *g* skrives i *margt* 153_{5}, 164_{20} (men *mart* 159_{5}), derimod *morne* 160_{16}, 161_{34}, i *Girgía* 156_{1} (ellers *Girkir*); *g* indskydes mellem en vokal og *j*: *blægior* 177_{16}. Foran *t* bliver *g* til *k*: *byct* 154_{25}, *lanct* 164_{21}, *marct* 167_{37}, 168_{1}, samt i endelserne *-ligt*, *-igt*: 168_{2}, 170_{25}; 161_{12}, 169_{13} osv. For *gg* skrives *kg*: *skykgia* 166_{2}. — *k* betegnes ved *c*, *k* og *q*, samt i fremmede navne ved *ch*. Der synes i det hele ingen forskel at være på *c* og *k*; jfr skrivemåder som *Serc-* 150_{4}, *Serk* $154_{15.17}$; *casta* 161_{14}, *kasta* 162_{4}; *orc* 159_{33}, 160_{4}, *ork* 154_{29}. Særlig synes *c* at være brugt — dog ikke så hyppig som *k* — inde i ord, navnlig ved stavelseskifte; *slicu* 168_{22}, *slocnar* 151_{8}, 161_{12}, *micl-* passim, *stercastar* 165_{29}, *spaca* 160_{26} (men *spakastu* 160_{28}), *suícarar* 161_{10}, *kycuendí* 151_{17}, *suícna* 159_{6}, *drucnaðu* 160_{4}, *crocar* 166_{8}, og i slutningen af ord: *oc* (altid), *þic* 162_{2}, *sic* 157_{5}, *sterc* 153_{17}, *tac* 153_{24}, 154_{2}, *sueíc* 157_{33}, *mœrc* 160_{9}; sjældnere bruges det inde i en stavelse: *bics* 151_{3}, *laucst* 160_{3}, *bœcr* 157_{18}, og altid foran *t*: *byct* 154_{25}, *slict* 156_{25}, samt i *-ict*, *-lict*; undtagelsesvis findes det i forlyd: *cne* 157_{6}, *cleke* 158_{20}, *crocar* 166_{8}, *como* 160_{16} samt altid i *Cristr*, *cristna*, *cristin* og *cross* (undt. *kross* 169_{10}). *k* bruges i alle mulige stavelser foran alle vokaler: *kaldr* 151_{28}, *kennir* 151_{10}, *kemr* passim, *skirt* 151_{26}, *Sikíl* 151_{16}, *-merkium* 152_{11}, *kona* 151_{14}, *skop* 152_{11}, *kueikir* 151_{14}, *bokum* 152_{9}, *tekr* 151_{13}, *bœkr* 152_{13}, *skrifa* 152_{9} osv., men ikke i slutningen af

en stavelse eller ord. Nogen forskel i udtalen kan næppe konstateres; dog kunde særlig ét eksempel tyde på en sådan forskel, idet skriveren 166_{7} først har skrevet *bucenum*, men derpå rettet dette til *bukenum*. — *q* anvendes kun — men ikke altid — foran *u (= v): quen-* 154_{22}, 158_{16}, 166_{32} (men *kueɴa* 166_{19}), *quolum* 168_{23}, *quiði* 170_{34}, *quað* passim, *quast* 161_{28}. — *ch* skrives i *Michaell* 156_{10}, *erchi-* 176_{31}, 177_{23}, *Chanaan* 165_{20} (men *Kanaan* 165_{22}), *Irchanía* 154_{27}, *Nícholaus* 176_{24}; *k* udelades i *girski* 152_{20}. — *kk* skrives i reglen *ck* (*þickia* 165_{37} osv.), men *kk: ekki* $151_{3.29}$, *cc: gecc* 164_{12}.

4) *h* udelades altid foran *l* og *r*. Der skrives både *Elias* og *Helias* $171_{12.13}$. — *j* se *i*. *i* skrives i *suelgia* 170_{17}, *syngia* 171_{34}.

5) *l* udelades i *siafo* 153_{12} (jfr *sjalfr* 157_{26}) og *hiap* 169_{3}; dette er mulig ikke nogen skrivefejl; jfr Noreen[2] § 237. — *m* skrives for *fn* foran *m l: iam-* 153_{5}, 157_{12}, 158_{9}, 171_{22}. — *n* bortfalder i *himiriki* 157_{25}, 164_{31}, 174_{22}, skrives for *ð* i *þanan* (se ovf.), samt i *pinsl* $164_{33.34}$. — *r* skrives altid i *er*, udelades foran *st* i *bustír* 163_{16}, *fyst-* 152_{9}, $154_{3.21}$, 155_{20}, 168_{12}, 170_{4} (men *fyrst* 157_{8}, hvor *r* endogså er tilföjet over linjen, og, naturligvis, *ferst* 168_{16}), og udstødes (ved fejl?) *suðus* 165_{4}, samt i *Vest-* 176_{23}. Assimileres med følgende *s: gessyma* 153_{3} (men *gers-* 160_{29}), *huessu* 154_{36}, 160_{16}, 164_{22} (men *huersu* 153_{1}), med *l: kall-* 151_{14}, 154_{23}, 159_{7} osv., derimod *varla* 157_{5}. *rr* skrives i *Irraels* 161_{5}.

6) *s* skrives overhovedet for *z* foran *t, k, l: œsti* 152_{24}, *yst-* 153_{2}, 176_{18}, *best-* 158_{21}, 161_{18}, *helst* 168_{4}, *quast* 161_{28} (jfr *ellsti* 159_{15}), *œskaðr* 155_{35}, *fœsl-* 160_{7}, $163_{26.29.31}$, $164_{4.5}$. Udelades i gen. *Crist* 171_{27}, 176_{16}, 177_{16} og i *Iraels* 159_{29}, 161_{1}, jfr *Irrael* 161_{5}. — *z* (jfr *s*) skrives i *vatnz* 151_{16}, 174_{31}, 175_{2}, men *vatns* $152_{5.31}$, *manz* 153_{18}, 167_{5} (men *muns* 170_{30}, 171_{18}), *alz* 156_{17}, 166_{19}, jfr *alsz* 155_{15}, 159_{5}, 161_{9} (men *als* 164_{24}), *landz* 153_{3}, *landsz* 156_{6} (men *lands* 160_{23}, 162_{7} og *hunds* 166_{11}), *eldz* 175_{4}, 174_{31}, *haustz* 172_{16} (men *hausts* 173_{24}); fremdeles i *lizt* 169_{1}, *hafðezt* 159_{3}, *reðezt* 170_{28}, samt i *Ruzcia* 155_{18}. *sz* skrives endelig i *Beíszl* 177_{25} og *bleszaðom* 177_{13}.

Konsonantforkortelse, enkelte skrevne konsonanter. *fim* 151_{2}, 175_{34}, *cros* 176_{14} (men *cross* 176_{26}, 177_{6}), *ᴍys* 160_{21}, *-laus* 158_{16}, 173_{19}, *-uis* $167_{25.26}$, *var (= várr)* 159_{9} ofl., *Steín* 177_{15}, *Hin* 167_{12}, *grœn* 151_{25}, *bygð-* 153_{2}, 154_{3}, 155_{33}, *-en* 162_{2}, 160_{24}, 166_{6}, $175_{15.21}$, *fegín* 164_{17}, *enggillin* 164_{3}, *ber* 151_{33}, *fer* 166_{21} ofl. (men *þuerr* 157_{13}), *har* 153_{31}, *huer* 168_{27} (men *huerr* 168_{29}, jfr *snior* 154_{24}), *fyr* 152_{17} (men *fyrr* 152_{10} jfr *gorr* 156_{3}), *skom* 158_{20}; *orost-* 155_{3}, 158_{25}, 166_{32}, *ligia* 153_{9} (men *liggia*

155_{21}, *liggr* 154_{18}), *arm-legr* $177_{19.21}$, *alra* 158_{22}, 168_{4} (men *allra* 158_{23}, *allre* 173_{11}), *aler* 163_{19} (men *aller* f. ex. 163_{20}), *kalaðe* 164_{5}, *henar* 177_{18}, *Quen-* 154_{22}, 158_{16} (men *Quenn-* 166_{32}, jfr *kuena* 166_{19}), *man-* $159_{16.21}$ (men *mann* 159_{19}), *vara* 169_{35}, *miser-* 171_{16}, $172_{14.18}$, 175_{10}, *nokor-* 158_{11}, 167_{24}, 170_{25}, 172_{1}, 175_{10}; *annar* $151_{16.17}$, 153_{26}, 160_{24}, *siðar* 152_{19}, *yðare* 167_{16}, *þessar-* 152_{24}, 153_{2}, 164_{6}, 172_{20}, 174_{18}, *ymísa* 157_{31}; *m̄annana* 164_{4}, *fulting* 169_{3}, *fraclande* 176_{23}, *mikileti* 156_{23}, 157_{26}, *litileti* $174_{5.9}$, *grimr* 158_{14}, *grímlega* 163_{27}, *þeskyns* 153_{4}, *muns* 171_{18} (men f. ex. *drottneng* 170_{14}); *kening-* $173_{37.39}$ (men *kenning-* 173_{31}, 174_{3}), *mining-* 174_{21}, 175_{8} (men *minning-* $173_{33.34}$). I nogle tilfælde er forkortelsen sikkert rent grafisk, særlig i de allersidste tilfælde.

Konsonantforlængelse, dobbelt skrevne konsonanter: *Effesus* 177_{11}; *brott* 151_{30}, 160_{34}, *gorr* (fem.) 168_{34}, *tress-* 169_{26}, *rikiss* 170_{7}, *embettiss* 162_{27} (men *-is* 162_{34}, 163_{4}), *lett* 172_{31}, *upprisa* 171_{35} (men *up-* 171_{29}); *hanns* $177_{26.27}$, *þeirr-* 153_{23}, 164_{28}, 176_{23}, $177_{1.6}$ (men *þeir-* 157_{9}, 159_{23}, $164_{1.12}$, 168_{27}, 175_{9}, 176_{10}); *veckia-* 171_{32}, 174_{21}, *suickia* 157_{1}, 161_{23}, *sœckium* 173_{37}; *meltti* 164_{14}, *erttu* 164_{16}, *Girckir* 155_{3}, *giorlla* 160_{36}, *enggillin* 164_{3}; [*mann* 171_{17} er vel dittografisk, *huerrn* 158_{12} vel en lignende fejlskrivning], *vttan* 154_{15}, 155_{28}, 157_{22} osv., *ettinn* 163_{1}; *allann* 159_{6}, 163_{8}, 170_{18}, 171_{32}, 173_{16}, *helgann* 176_{27}, *drottenn* 156_{16}; *negll* 166_{12}, *fugll* 153_{21}, *ofll(a-)* $173_{3.14}$ (men *afl* 173_{16}), *gull* 153_{20}, *botnn* 176_{31}, *Michaell* 156_{10}, *Babell* 170_{3} (men *-el* 170_{13}), *Moysess* 159_{34} (men *-es* 159_{35}, 160_{2}), *ímbress* 172_{21}, *sett* 152_{18}. Foran *d* forlænges *l: skilld-* 152_{17}, $156_{22.26}$, $157_{3.4}$ osv (men *skildu* 172_{18}), *ælld-* 171_{4}, 173_{5} (men *ældz* 174_{31}), *valldande* 161_{9} (men *veldi* 170_{5}, jfr *olde* 160_{36}), *helldr* 168_{34}, 169_{8} (men *heldr* 169_{14}), *alldre* $171_{13.14}$, *halldast* 171_{23} (men *haldest* 174_{9}); foran *t: allteri* 176_{17}, jfr *ellsti* 159_{15}.

Konsonantombytning: *nelgdar* 169_{24}.

Enkelte grammatiske former, navnlig for så vidt de ikke allerede i det foregående er nævnede:

Substantiver: *Adamr* 152_{25}, *Iacobr* $177_{3.8}$ (nom. *-r*), *Daviðar* 164_{30} (gen.), *snior* 154_{24}, *Girc-* $155_{3.4.7}$, 176_{9} jfr *Girgía* 156_{1}, *lion* 163_{24} (ntr.), *fear* 167_{23} (tostavelsesform); fremdeles *scoar* 177_{14}, *Surdalar* 155_{19}, *Noreg-* 155_{33}, 165_{17}, *vega* (acc. pl.) 170_{36}; *á*, plur. *aer* 150_{12}, 152_{31}, 154_{31} (*ar* 150_{1} er måske urigtig læst for *aer*), *spá:* plur. *spaer* 167_{25} (men *spar* $168_{26.28}$), *sakar* (plur.) 156_{24}, 163_{22}; *numningu* (dat.) $172_{7.9}$; *floð* og *gaum* (fem.)

157_{19}, 159_{10}; *sonr* (nom. *r*) $153_{25.26}$, $154_{3.7.21}$ osv., acc. pl. *sono* 157_{22}, 158_{12} osv., *vínr* (nom. *r*) 161_{18}; *míolko* (dat.) 177_{26}, *durum* 160_{17}; *vetrs* 173_{23} (men *vetrar* 172_{16}), *feðr* (dat.) 159_{3}, 170_{6}, 174_{28}, *manaðer* 172_{17}; *megím* 154_{11}, 160_{1}; *yxnum* 154_{26}; *tru* (nom.) $156_{14.17}$, 157_{23}, men *tru* (gen.) 171_{11}. Latinske former er *martíris* $177_{25.26}$, *Adenas* 156_{5} osv.

Talord: *tueim* 151_{26}, *þrímr* 174_{24} (i *tueimr* er åbenbart *r* bortfaldet för end i *þrimr*, på grund af påvirkning fra *þeim*, medens ingen sådan fandtes hvad *þrimr* angik; jfr Larssons Ordf., hvor der kun findes former som *tueim*, medens der så godt som udelukkende her findes *þrimr*; jfr hermed at i Málshkv. findes formen *tveim* (10_{2}), i cod. reg. (Eddadigt.) skrives *tveim* 6 gange, medens der findes gennemgående skrevet *þrimr*), *þushundrað* 153_{31}, *atta tigi* (som adj.) 151_{1}; *atta* 151_{1}, *attanda* 176_{11}.

Adjektiver: *kuíkir* 158_{10} (med *i* og uden *v*), *fyrru* 171_{26}.

Stedord: artiklen: *hins* 151_{1} osv., *hini* (plur.) 159_{20}, 161_{9}, 162_{10}; *þessare* 164_{6}, *þessarar* 152_{24}, 153_{2}, 174_{18}.

Udsagnsord: *bant* 161_{38}, 169_{10}, *fundu, funnu* $160_{13.16}$; *sea* 163_{19}, 173_{12}, *se* (conj.) 168_{6}, *vuxu* 153_{35}; *lagðr* 169_{15}, *skilt* 174_{26}, *le* 169_{35}, *mynt* (af *mynda*) 152_{12}; *ritat* 170_{16}, $171_{19.33}$, *frefast* (indik.) 174_{2}, *sade* 162_{34}, 173_{35} (men *saet, saenn* $172_{27.29}$), *olde* 160_{36}, *míndi* (der forudsætter *myndi*) 170_{22} osv. Endelig bemærkes, at medium ender altid på *-st (zt)*.

Biord: *þanan* 152_{31}, 155_{34}, 157_{23}; *hogla* 163_{12}; *harðare* 153_{20}, 165_{32}; *eí* 175_{3}, *nema* = *né* passim.

Af alt det anførte, særlig dog af den omtalte vokalharmoni, den konstante brug af medium på *-st (zt)*, ombytningen af *ð* med *d* i visse substantiver og verbers datid, den forholdsvis hyppige brug af svarabhakti-*u*, den indtrådte sammenblanding af *r* og *ur*-endelse, brugen af *s* for *z*, manglen af endelsen *r* (i verber), forkortelsen af forskellige konsonanter, samt den så godt som fuldstændige adskillelse mellem *æ* og *œ*, hvortil kommer enkelte former som *áer, hini, bant, þanan, harðare* osv. — alt dette må føre til den bestemte slutning, at disse 14 blade er skrevne af en nordmand[1]. På den anden side forekommer det mig lige så sikkert, hvad i øvrigt også Jón Þorkelsson har udtalt, at nordmånden har haft islandske originaler for sig. Dels er et af stykkerne bevislig islandsk, nemlig det såkaldte Stjörnu-Oddatal (kap. 16—17),

[1] Hermed stemmer den kendsgærning, at blækket lader sig påvirke af reagens, hvad der ikke er tilfældet med det islandske blæk.

dels tyder andre, navnlig de geografisk-etnografiske kapitler på Islændernes særlige litterære interesser, dels endelig skimtes den islandske retskrivning flere gange og på en ejendommelig måde bagved; de mange i det foregående anførte afvigelser og inkonsekvenser i skrivemåden skyldes efter min mening denne omstændighed. Navnlig påfaldende bliver forholdet, når man med disse 14 blade sammenligner virkelig norske håndskrifter; først og fremmest må man lægge mærke til, at manglen af omlyd af *a* i rodstavelsen foran *u*-endelser, hvilket dog plejer at opstilles som en af de vigtigste norskheds ejendommeligheder, ganske savnes; her har den norske afskriver ikke vovet eller ikke brudt sig om at indsætte de norske former. En betydningsfuld omstændighed er det, at afskriveren på et par steder først har skrevet *ey* (efter eller påvirket af sin original) og derefter rettet dette til sit norske og helt gennemførte *œy* (173$_{31}$), men *ey* tyder på en islandsk original; omvendt har han efter sin udtale og i øvrigt sædvanlige skrivemåde først skrevet *fyst* (157$_{8}$), men ved igen at se på sin original, der havde *fyrst*, er han kommen til at tilföje *r* i sin afskrift; rimeligvis er *bian* (167$_{3}$), først skrevet således og siden rettet til *biarn*, samt *fenír* (172$_{34}$; = *fennir* ɔ: *fernir*), der er rettet til *fernir*, at forklare på samme vis; endvidere hører herhen *kenne* 169$_{37}$ (det sidste *e* rettet fra *i*), hvor *kenni* vilde have stemt med den ellers sædvanlige ortografi. Ligeledes synes islandsk retskrivning at skinne igennem i *retr* (160$_{22.23}$) og *sœckium* (173$_{37}$), hvor afskriveren først har skrevet *e*. Dette i og for sig vel forståelige forhold gör disse 14 blade, hvis indhold i øvrigt senere vil blive undersøgt, ingenlunde mindre interessante.

Det bliver tillige sikkert, at disse blade ikke kan være ældre end fra omtr. 1300 (ordformer og særlig de forudsatte islandske former med *e* for *æ*); i hvilken forbindelse de står med Haukr bliver vel altid usikkert, men det resultat, retskrivningen har ført til, kunde tale for, at det var Haukr, der havde ladet dem afskrive i Norge efter — lånte — islandske originaler. Sandsynligere er det dog måske, på grund af den brogede og kompilatoriske form (et par kapitler af Elucidarius osv.), at de er en nordmands selvstændige excerptsamling, der erhværvedes af Haukr (?)

b) Vi går nu over til bl. 15—18 eller det andet såkaldte norske stykke. Hvad nu retskrivningen her angår er den i det hele endnu langt mindre norsk end på bl. 1—14; der findes intet spor til nogen norsk vokalharmoni; der findes nemlig i endelser udelukkende *i* og *u*; i rodstavelser findes aldrig *a* foran *u*-endelser, undt. i det ikke ganske sikre *gatu* 178$_{21}$; *e* og *æ* adskilles

helt igennem, som i regelen i islandsk; *æ* = *ǽ* bruges langt hyppigere end på bl. 1—14. *h* udelades ganske vist altid foran *l* og *r*, men da dette også findes i rent isl. håndskrifter, er denne omstændighed ikke afgörende for bladenes norske oprindelse. At de dog er skrevne af en nordmand, synes at måtte sluttes af enkelte omstændigheder, særlig den, at *æ* og *œ* bestemt adskilles. Vi skal nu se på retskrivningen i det enkelte [1].

Aksenter findes overordenlig hyppig anvendte og findes muligvis på endnu flere steder i originalen end i nærværende udgave, men, da tilmed blækket er meget afbleget, er det ofte vanskeligt med bestemthed at sige, hvad der er aksent og hvad der er tilfældige striber i pergamentet. Foruden over *i* står aksenter over alle andre vokaler, også over tvelyd: *gátur* 185_{5} (bis), *láta* 179_{26}, *áttu* 182_{18}, *krásir* 178_{22}, *á* 178_{36}, 181_{28}, *nátturu* $181_{7.8}$ osv., *vátri* 181_{8}, *vári* 182_{2}, og i følgende fremmedord: *Ádám* 181_{11}, *Adáms* 184_{20}, *Áron* 184_{32}, *Sába* 185_{2}, *páradiso* 182_{11}, *Vespasiáni* 185_{16} [2]; *þér* $178_{2.10}$ osv., *mér* 179_{2} osv., *sér* 179_{10}, *fé* 178_{34}, *léttiz* 181_{2}, *sét* 183_{27}, 184_{2}, i fremmednavnet *Séth* 184_{24}; *dó* 179_{7}, *dóm* 185_{17}, *ór* 183_{1}, 184_{28}, *hóf-* 181_{26}, *-stól* 179_{23}, *tók* 178_{26}, *móti* 179_{15}, *þiónar* 178_{3}; *þú* 178_{36}, *nú* $179_{18.19}$, *brúnt* 181_{18}; *sǽvar* 180_{24}; tvelyd: *þaú* 181_{14}, 184_{27}, *laús* 183_{25}; *reýna* 185_{4}; *-leítt* 178_{29} osv., samt — mekanisk? — over *au* (= *ǫ*) i *aúfund* 181_{32}. Over korte, men positionslange og betonede selvlyd: *húgleítt* 178_{29}, *lópt-* $181_{8.19}$, *vótn* 180_{23}, *óll* 185_{5}, *órrosvm* 182_{8}, jfr andet *o* i *þiónóstu* 178_{11}. Kun i 3 tilfælde findes aksent anbragt over selvlyd, der er korte og ikke forlængede ved position: *fén* 185_{12}, *ápalldrsíns* 183_{34}, *oruósum* 182_{8}; i sidste tilfælde er den endda måske blot kommen for langt til höjre, og i næst sidste tilfælde kunde den være opstået ved misforståelse hos skriveren, der først vilde skrive(?) præpos. *a* (jfr anm.).

Vokaler: *a* bruges for kort eller langt *a* og skrives altid for *ǫ́*, undt. måske i *vorum* $183_{1.3}$, hvor dog *o* snarest betyder *ó* (jfr ovf.); det skrives i *val* (= *vel*) 178_{20}, 181_{25}, 184_{7}, *sníar* 180_{21} (men *sníor* 180_{29}), *giar* 179_{19} (jfr *gier*). Uomlydt findes *a* i første stavelse i *apolld(r)um* $184_{14\ 15}$, det sidste i *mvstari-* $185_{1.8}$ (men *mvsterit* 184_{36}). — *e* (ɔ: *æ* og *e*) skrives altid *e* (om *æ* og *e* = *ǽ* se nedenfor) og anvendes i det hele på sædvanlig måde;

---

[1] Der vil i det følgende anføres eksempler (ord og ordformer) med særligt hensyn til bl. 1—14 for en sammenlignings skyld. [2] Jfr festskrift til V. Thomsen s. 209—10.

e skrives i *verma* (subst.) 181_{19}, *gegnvm* 183_{36}, *kvenna* 185_{3}, i begge stavelser i *erendi* 184_{7}, i *kykvend-* 180_{31}, 181_{15} (men *likindi* se *i*), i *melannkolea* 181_{19}, samt i *exi* 182_{21}, *efsti* $179_{28.30}$, *kemr* 178_{16}. *e* er bortfaldet i *ermiti* $179_{12.21}$. — *i* skrives altid i endelsen *-ligr*, *-igr* og i *ifir* $178_{5.36}$, 181_{14}, i *firir* 179_{10}, 180_{15}; i *likindi* 179_{8}, 181_{15} (2. stavelse), *sanníndi* 183_{13}, *erfiði* 182_{17}, *Moisí* 184_{30} (men *Moysi* 184_{31}); *morgin* 179_{29}; indskydes efter *g*, *k*: *gier* $179_{15.17.18.20}$, *skieruztu* 183_{19}; udelades ikke mellem to vokaler som i *skyium* 180_{17}, men i *kynum* 183_{17}.

I ubetonede stavelser skrives så godt som altid *i*; undtagelse er: *rofe* 180_{12} (stedet uklart) og *vegenn* 182_{28}, 183_{5} (ellers står *i* i den tilföjede artikel f. ex. *veginum* 183_{24} osv.).

o, langt og kort, skrives som sædvanlig; med *o* skrives *hon* 178_{10} osv., *brottu* 178_{10}, 179_{31}, *stofu* 178_{28}, *morgin* 179_{29}, *þionostu* (2. stavelse) 178_{11}, 179_{4}. Angående *sonr* se *u*. — *u*, langt og kort, skrives i det hele som i den normale retskrivning. Det skrives altid i *sun-* 180_{5}, $182_{19.24.25}$, $184_{3.13.15.25}$, 185_{16}, *eru* 178_{6} osv., *guð* 179_{29} osv., *skulir* 178_{17}. Der skrives undertiden *v* for *u* (rent grafisk): *vtan* 178_{7}, *svn* 185_{16}, *komv* 179_{13}, *Evv* 181_{13}, *stundvm* 181_{1}. *u* for konsonantisk *v* findes efter *h*: *huat* 178_{9}, *hui* 178_{14} (men: *hvarf* 179_{7}, *hvar* 179_{31}, *hvert* 182_{1}, *hvárki* 185_{19}), — efter *g*: *høggua* 184_{34}, *døyguiz* 181_{3}, — efter *k*: *myrkua* 178_{28}, 180_{19}, *vokuan* 180_{19} (men: *afkvæmí* 181_{14}, $182_{13.23}$, *kvenna* 185_{3}), — efter *r*: *gerua* 182_{11}, — efter *s*: *suarar* 178_{4}, *suiki* 178_{22} (men *svefnvgr* 181_{32}), — efter *þ*: *þui* $178_{2.10}$, *þuerra* 180_{24} samt i begyndelsen af ord: *uárið* 182_{3}, *uisa* 182_{27} (men: *vári* 182_{2}, *varað* 183_{8} osv.). — *u-* negat. f. ex. $178_{14.32}$, 179_{20} osv.

I ubetonede stavelser skrives *u* uden undtagelse.

Omlydene er i det hele ganske regelmæssig skrevne: *u*-omlyd af *a* (kort) betegnes dels ved *o*: *horðum* 178_{4}, *oðrum* 178_{8}, *stoðug-* 178_{14}, *verolld* 179_{19}, *vokuan* 180_{19}, *óll* 185_{5}, *vótn* 180_{24}, *giorr* 182_{34}, 183_{32} osv., dels ved *ø*: *vøtn* 180_{24-26}, *suørt* 182_{35}, *døgvm* 184_{20}, *vøndu* 184_{31}, *høggua* 184_{34}, *iørð(d)* $181_{3.5.9.12}$ osv., dels ved *ǫ*: *ǫll-* $179_{11.19}$, 184_{14}, dels endelig ved *au*: *aund* 180_{14}, *auðlaz* 180_{4}. *u*-omlyd af *á* betegnes ikke (jfr ovf. XXXII). — *v*-omlyd af *e* betegnes ved *o*: *þrongdi* 179_{18}, *þrongvir* sst., *nokta* 183_{30} (eller *o* = *ǫ*?), *sokkua* 185_{11}; der skrives *efzt-* 181_{17}, 183_{34}. — *i*-omlyd af *a* (kort) betegnes altid ved *e*, af *á* dels ved *æ*: *ræðaz* 178_{8}, *æra* 178_{9}, *-ræðum* 178_{12}, *læri-* 178_{13}, *nær* 178_{16}, *bæði* 178_{34}, *sǽvar* 180_{24} osv., dels ved *e*: *skieruztu* 183_{19} og i *gier* $179_{15.17.18.20}$. — *i*-omlyd af *ó* skrives dels *ø*: *sømdir* 178_{5}, *nøgðiz* 179_{15}, *dømt* 179_{25}, *støðis* 180_{26}, *rørslu* 180_{30}, *høfeskr* 181_{30}, *gløps*

182_{18}, *grǒn-* 182_{34}, 183_{3}, *sǒtum* 183_{18} osv., dels *œ: sœmd* 179_{6}, *nœraz* 180_{9}, *fœðaz* 180_{9}, *rœrizt* 180_{17}, *œsa* sst., *fœðir* 180_{34}, *fœzlu* 180_{31}, *rœtr* 183_{36}, 184_{10}, dels *æ: auðæf-* $178_{23.25}$, *slægr* 181_{28}, dels endelig *o: broðr* 179_{26}. — *i*-omlyden af *u* skrives altid *y*, undt. hvor dette er gået over til *i* (*ifir, firir* se ovf.).

Tvelydene *au* med omlyden *ey* og *ei* skrives i reglen som i den almindelige retskrivning; særlig kan det fremhæves, at den sædvanlige norske skrivemåde *œy, ǒy* kun findes i *dǒyguiz* 181_{3}. For *au* skrives én gang *æ: læst* 183_{23}. For *ei* findes *e* i *enskis* 178_{6}, for ikke at tale om *engis* 183_{17}.

Svarabhakti-vokaler findes slet ikke.

Konsonanterne er i det hele meget regelmæssig skrevne som i sædvanlig islandsk. For *f* skrives *m: emni* $180_{30.35}$ (men: *efna* 180_{32}); — *p* går over til *f* foran *t: lóft* $180_{8.21}$ (men: *lopt* $180_{11.13.18.20.21.27.32.34}$, 181_{8}), *lyfta* 180_{19} (men *lypt-* 180_{27}, 181_{2}; jfr *aptr* 180_{25}); — for *v* skrives *f: auðæf-* $178_{23.25}$, men *ævin-* 180_{1}.

ð skrives i *likinði* 181_{15}, men *d* i *þrongdi* 179_{18}, *dogdi* 180_{16}, *kulda* 181_{6}, *iǒrd* 181_{9} (men *iorð* $181_{3.5.12}$), *sœmd-* 178_{5}, 179_{6} (men: *lengð* 179_{16}), *fiold* 179_{36}, *synda* 179_{36}, *þoldu* 182_{17}; — *t* skrives enkelt i *vtan* 178_{7}, 185_{6}; skrives i *valltandi* for *d* 180_{7} (men: *valld-* 181_{10}, 185_{15}); *t* skrives i *lesít* (part.) 179_{11}, *gleymit* 179_{37}, 180_{2}, *elskít* 180_{1}, *þíonít* 180_{2}, *dregit* 180_{14}, *rundit* 180_{14}, *lifat* 182_{20}, *ætlat* 185_{9}, *verít* 185_{3}, samt *liosit* 183_{5}, *skinít* 183_{5}, *hǒfuðit* $183_{14.16}$, men ombyttes med *ð* i *verið* 179_{8}, *varað* 183_{8}, *fallið* 179_{34}, *drepið* 182_{20}, *gerið* 180_{4}, *mvnuð* 180_{4}; *heitið* 182_{14}, 184_{5}, *etið* 184_{8}, samt i *loptið* $180_{13.15.17.21}$, 181_{2}, *uárið* 182_{3}; — *þ* skrives, på sædvanlig isl. forkortningsvis, i *meþan* 178_{19} (men: *meðan* 179_{22}), *siþan* 179_{25}, 183_{26}.

g findes indskudt i *lægia* 184_{21}; — *k* bruges i alle tilfælde, undt. i *cherubin* 182_{26}; der skrives altid *kk*.

z skrives for *s* i *siðazti* 182_{19}, *skieruztu* 183_{19}, *vitruzt* 185_{4}, *neðzt* 180_{29}, 181_{19}, *efzt* 181_{17} (men *efst* 183_{34}); — efter *nn: mannz* $178_{24.31}$, *minnzt* 178_{33}, efter *ll: allz* 178_{31}, *ellztu* 179_{30}, efter *ð, d: goðz* 180_{3}, *valldz* 178_{7}, for *ts: fœzlu* 180_{31}, *ræzlu* 183_{7}, jfr *vatz* 180_{26}. I superl. skrives *z: -fostuz* 180_{30}, *dyraz* 178_{25}, jfr medium i det følgende.

Konsonantforkortelse og enkelt skrevne konsonanter: *ligianda* 179_{14} (men *liggianda* 179_{15}), *þrigia* 184_{9} (men *þriggia* 184_{24}), *dǒyguiz* 181_{3}, *dogdi* 180_{16}, *bygðu* 182_{18}, *þyknaz* 181_{3}, *kyrð* 180_{31}, *okrar* 183_{2}, *drotning* $185_{2.20}$ (men *litillátr* 181_{30}).

Konsonantforlængelse eller dobbelt skrevne konsonanter: *ll* foran *d: holld* 179_{5}, *molld* 179_{6}, *bellduz* 179_{33}, *elldz*

181_{2}, *villdi* 184_{6}, *selldi* 185_{17}, *valld* 178_{3}, *verolld-* 178_{9}, 179_{19}, *helldz* 181_{9}, foran *t: allt* 178_{25}, *illt* 179_{25}, *kallt* 181_{8}, *villt* 178_{6}, *skalltu* 179_{31}, 184_{9}; *nn* foran *t: minntiz* 183_{23}; *nn* i *melannkolea* 181_{19}, *penning* 185_{18}, *enn* (= sed) $178_{5.9}$, dobbelt *k* i *sokkua* 185_{11}, dobbelt *m* i *skammr* 178_{20} (men *skamt*), dobbelt *r* i *meírr* 180_{1}, *fyrr* 180_{27}, 184_{21}, *giorr* 182_{34}, 183_{32}, *berr* 184_{16} (men *hæra* 184_{14}, *nær* 178_{16}), *annarr-* 178_{30}, 179_{37}, 184_{11}, 180_{32}, *þessarra* 180_{34}, 182_{1}, *þeirr-* 179_{33}, 181_{14}, 182_{19}, 183_{19}, 184_{8} (men *siðar* 185_{1}).

Konsonantudstødelse: *h* i forlyd foran *l* og *r*, *r* i *fyst-* 180_{8}, 181_{10}, *apolldum* 184_{15} (men *-drum* 184_{14}), *s* i *Iraels* 184_{33}, og i gen. *guð* 179_{29}, for ikke at tale om former som *vatz, mart, syst, pisl* $185_{13.16}$ (ellers *pinsl*). Derimod findes *vandliga* 183_{15}, *vandmæli* 185_{6} (ikke *van-*).

Enkelte særlige former: Navneord: *ar* $183_{20.21}$, *þiof* (dat.) 178_{24}, *sæ* 180_{17}, (gen.) 180_{24}, *snior* 180_{29}, *fé* (dat.) 178_{34}, *sál* (acc.) 184_{23} (men *sála* 179_{35}), *sætt* 180_{35}; *lutu* (acc. pl.) 180_{1} (men *luti* 180_{7}), *(dyrr)* gen. *dura* 183_{14}; gen. endelsen *s* udelades, foruden i *guð* (se ovf.), også i *Alexandr* 179_{12}. Mærkes kan fremmedordet *æra*. — Stedord: *þer* (plur.) 180_{3}, *þessar* (gen. sg.) 182_{32}, *þessa* (gen. pl.) 181_{35} (men *þessarra* 182_{1}), *þessur* (ntr. pl.) 179_{11}, 184_{10}; *þeirra* se ovf., *þeíma* 181_{9}; *engis* 183_{17}, *enskis* 178_{6}. — Talord: *fiortianda* 182_{5}. — Verber: *gerið* 180_{4}, *gert* (*ger*, *gerua*) $179_{25.27}$, 182_{11}, *skop* 180_{8}, men *skapaði* 181_{10}, *ritaði* 185_{7}, *vox* 183_{3}, men *uxu* 184_{33}, *komu-* 178_{27}, 183_{4}, *sia* 178_{9}, *tía* 183_{12}, *líaí* 179_{9}, *megu* 179_{26}; — *gleyma* styrer akkus. 179_{2}, ligeledes *lypta* 180_{19}. — Biord: *brottu* 178_{10}, 179_{31}, men *brott* $184_{6.23}$, *nærrí* 178_{29}, *nóg* 184_{23}, *viðr* 184_{19}, *þuiat* (ét ord) $180_{3.13}$. — Endnu kan i det hele mærkes udtryksmåden: *af hverium er* 184_{27-8}, *cherubin* anvendt som sing. og som egennavn 182_{26}.

Det ses af alt dette, at retskrivning og sprog idet hele er fuldkommen islandsk, og at hvad der særlig karakteriserer norsk overfor islandsk så godt som fuldstændig savnes. Og dog gives der enkelte ubedragelige norskheds tegn som *øy* f. *ey*, *d* for *ð* (imperf., subst.), hvortil vel også må henregnes *lutu*, *giar (gier?)*, *þessur* [1]. Jeg antager da også her, at afskriveren er norsk, men at hans original har været islandsk og at han så godt som helt og holdent har fulgt den islandske retskrivning, undt. i et par

[1] At man dog må være forsigtig med et slutte noget aldeles bestemt af sådanne former, viser f. ex. forekomsten af *þessor* i Sturl. I, 397, hvis formen her er rigtig efter hdskr. Sporadisk kunde norske former optages i islandsk.

vigtige punkter. Ældre end c. 1300 er disse blade, også på grund af bogstavernes form, ikke.

Med hensyn til Hauks forhold til disse blade, kan kun de samme formodninger udtales derom, som om bl. 1—14. Nogen vished er her næppe mulig. Det synes derimod sikkert, at bl. 19—21 oprindelig har været ubeskrevne, men at de, efter at hdskr. var kommet til Island, her er blevne benyttede til de forskellige optegnelser, der nu findes der. Grundplanen af Jerusalem og kap. 7 (hvis retskrivning i det mindste er fuldkommen islandsk) synes snarest at være skrevne af en Islænder. Aldeles sikkert er det lille stykke om *Heims ósómar* (kap. 5) og *Vǫluspá* skrevne på Island; *Vǫluspá* er endogså skreven af samme mand som cod. Wormianus af Sn. Edda (AM. 242 fol.) og vistnok først efter Haukr Erlendssons død, eftersom cod. Worm. med stor sandsynlighed sættes til tiden omkr. 1350.

B) Den egenlige Hauksbók eller 371 og 544, bl. 22 ff.

a) Haukr Erlendsson udmærker sig i det hele som en omhyggelig og korrekt afskriver; dog har han ikke helt undgået en del af de sædvanlige afskriverfejl, læsefejl og overspringelser, men dette berører nærmest teksten. Hauks retskrivning er, til trods for at det modsatte tidligere er blevet hævdet, på det nærmeste rent islandsk og svarer til den sædvanlige islandske fra tiden ved og efter år 1300. Bogstavtegnene er de sædvanlige; der bruges altid det angelsaksiske *f* (ꝼ), undt. på ganske enkelte steder, hvor *f* er fremkommet ved en rettelse. f. ex. *fœddiz* 105_{6}, *fræġr* 194_{6}. Haukr bruger så godt som aldrig *u*, men *v*; de enkelte undtagelser er: *Suđr* 10_{14}, *kumpanvm* 239_{36}, *samburđ* 303_{2}, *buin* 303_{19}, *fystum* 304_{10}, i begyndelsen af ord, med stort bogstav: *Uiti* 283_{3}, *Uirđi* 283_{8}, *Uarđ* 283_{20}, *Uæri* 276_{30}, *Uera* 280_{1} osv., samt endelig i følgende fremmednavne: *Hecub-* $216_{7.9}$, 217_{27}, 220_{28}, 221_{27}, *Gunbertvm* 267_{15}, *Malnun* $246_{16.20.22.25}$ og *Uortigernvs* 283_{26}. Haukr sammenskriver vokaler, som f. ex. *av*, så godt som aldrig og anvender aldrig nogen som helst interpunktion[1]. At han i sin retskrivning har ladet sig noget påvirke af den norske, er sikkert; således udelader han, som så mange andre islandske afskrivere i øvrigt, næsten altid *h* foran *l* og *r*; han skriver i reglen *f* foran *t* for *p*; han skælner hyppig, men langt fra altid

[1] Punkt findes overhovedet kun, hvor et ord antydes ved dets første bogstav (.ꝼ. osv.), samt efter tal. Et enkelt sted (260_{16}, anm. 10) findes punkt, men det er åbenbart den tallignende slutning af det foran stående ord *(ivlíj)*, som har bevirket, at Haukr i distraktion her har sat et punkt.

mellem *œ* og *æ*, hvilket sidste han på norsk skriver *œ*; han synes fremdeles at have gjort sig til en regel at anvende ganske enkelte norske(?) ordformer som *bœði*. Men bortset fra disse få og forholdsvis mindre betydende norskheder savnes alle de vigtigste ejendommeligheder for norsk retskrivning; der findes da først og fremmest ikke spor til nogen som helst vokalharmoni, ikke spor til skrivemåden *by* eller *œy* eller til den i norsk så udstrakte brug af *æ* (= *e*). Hauks norskheder er for så vidt betydningsfulde, som de giver os et fingerpeg med hensyn til nedskrivningstiden.

Aksenter anvender Haukr i det hele meget hyppig og så godt som altid rigtig, d.v.s. over virkelig lange vokaler (hyppigst) og (undertiden) over positionslange vokaler (*fást* 71_{22}, *hv́gsa* 242_{27}, *vánmennvr* 293_{14}, *hármí* 309_{18}); vistnok også *trvá* 143_{29} må henføres til de rigtige aksenter (aksenten anbragt lidt for langt til höjre). Undtagelsesvis findes aksent over korte, tildels også ganske ubetonede stavelsers vokaler, som: *álinn* 66_{22}, *V́ni* $91_{2.10}$, *átals* 137_{3}, *einsáman* 247_{10}, *róðit* 352_{14}, *bána* 356_{21}, *geisár* 132_{2}, *átt (= at)* 84_{7}, *ér* (part.) 132_{14}, *-svór* 308_{23}; i enkelte af disse tilfælde kan en sætningsbetoning være ment, i nogle kan aksenten bero på fejlskrivning (ligesom i *trvá*).

De enkelte vokaler: *a* skrives i *miara* 236_{34}, *hallzti* 363_{7}. Om *a* = *ǫ* se *u*-omlyd. — *i* = *j* indskydes ikke sjælden mellem *g*, *k* og en blød vokal: *agiæt-* 66_{32}, 67_{24} (men *agætr* 119_{7}), *giæði* 77_{11}, *giæti* 137_{4}, *giætti* 137_{6}, 196_{2}, *Giefivnar* 241_{2}, *gieck* 298_{27}, *giœzkv* 303_{5}, *Skiærings* 104_{10}, *kiærði* 136_{16}, *kiænn* 198_{4}, *kiæra* 201_{3}, *kiesivnni* 235_{37}, *kiæme* 270_{9}, samt i *viællti* 447_{6}. *i* skrives i *fiar* 314_{33}, 321_{1} osv., men *e* (norsk): *fear* 72_{1}, 81_{20}, 193_{9}, 201_{28}, 314_{32} osv. *i* findes i *tigvnd* 322_{32}, *þickia* 83_{27}, 138_{19}, *brigðr* 235_{5}, 238_{14} (men *bregðr* 288_{31}) og som oftest i afledningsendelsen *-indi* (*tíðindi, erindi* osv.) og *-ligr* (*-leg* 84_{2}, 86_{7}). — *é* skrives i reglen *e*, men *ei: heit* 12_{7} (dittografi?, foran står *-leíf)*, *æ: Væmundr* 102_{39}, *hæt* 244_{19}, 383_{12}, *sæ* 311_{28}, *ę: vęttir* (?) 75_{7}, og endelig *ie: sie* 236_{21}. Kort *e* skrives *ei* i *ein* 248_{29}, *ę* i *Enęas* 213_{4}; *e* skrives i *regna* 248_{18} (bis), *hvelika* 248_{32}, *Hena* 291_{32} (fejl), *mek* 312_{28}, *dvena* 327_{27}, 328_{9}, *hengat* 329_{2}, 344_{8}; *œ* i *sœlbelg* 23_{7} (jfr *selbœlg-* 23_{10}, fejl), *dœtti ás* 81_{11}, *Grœnmar* 111_{13}, *sœgi* 215_{2} (for ikke at tale om *Hœlgi*), ja i *Hœcvbe(!)* 221_{4}. — *v* skrives så godt som altid i *svn-* (undt. *sonv* 76_{23}), *þionvst-* (132_{16}, 286_{27} osv.), i *Ivtland* 359_{31}, $465_{1.2.32}$, *tvftir* 372_{18}; for *v* skrives *y* i *synvm* 464_{27} (sikkert ingen analogiform, men grafisk *y* = *v*), *avrkyml* 371_{17}, *lyka* 201_{39}, *byrst* 364_{5} (men *bvrst* 364_{2}), jfr den omvendte skrivemåde: *v* for *y: svðra* 78_{33}, *bvriar* 223_{22}, *vnni* 226_{11}, *lvkr* 238_{17}, *spvr* 371_{9}, *spvʀ*

139$_{36}$, hvor *v* kun er grafisk. *v* skrives i reglen i anden stavelse af svage verber efter 4. klasse og lignende former, men *blotoðv* 350$_{11}$, *ottoðvz* 224$_{29}$, jfr *riddorvm* 220$_{34}$, samt så godt som altid i *nockor-* (*nockvt?* 300$_{27}$ jfr anm., *nockvrv* 465$_{23}$), i *hernoðr* 72$_{9}$; endelig også i *gvða* (af masc. *gvði*) 90$_{23}$. — *ei* skrives i reglen *ei*, men *æi: ræiði* 327$_{29}$, *ęi: svęins* 10$_{23}$, *e: þorlef-* 11$_{32}$, 104$_{22}$, 116$_{19}$, *Fiorlefar* 82$_{11}$, *Sten-* 73$_{12}$, *fleri* 25$_{16}$, *meni* 135$_{3}$, *veði* 247$_{9}$, *env* 305$_{31}$, *svenar* 379$_{7}$, mulig i *Franzesvm* 289$_{23}$, og *Elenv* 291$_{6}$ (jfr *Eilinv* 67$_{1}$, to forskellige navne?), og endelig *é: héms* 329$_{4}$. — *av* skrives i *bravllavp* 245$_{27}$, 467$_{30}$ (men *brvl-* 322$_{24}$).

Om nogen vokalharmoni er der, som bemærket, ikke tale. I det langt overvejende antal af tilfælde findes *i* og *u* i endelser, hvorimod *o* findes temmelig sjælden: *Peito* 267$_{30}$, *baro* 296$_{4}$, *hino* 11$_{4}$, *hofoð* 304$_{22}$, *ogor-* 225$_{2}$ (men *ogvr-* 225$_{8}$), *foðor*, *moðor* 238$_{30}$, *kollo* 241$_{9.14}$, *dottor* passim, *heiton* 205$_{4}$, *kono*, *konor* 238$_{25}$, 206$_{33}$, *salo* 308$_{20}$, *goðo* 308$_{22}$, *stoðo* 355$_{26}$, *bvno* 425$_{6}$, *Ello* 463$_{4.21}$, 464$_{23}$ (men *Ellv* f. ex. 463$_{12}$), *Hecvbo* 199$_{4}$, 216$_{7}$, *fatœkino* 306$_{26}$. For *v* skrives i 3 tilfælde *ꜹ: at vinnꜹ* 329$_{35}$, *hvspreyiꜹ* 340$_{17}$, *-stefiꜹ* 445$_{8}$ (opstået ved fejlskrivning?).

e (et par gange skrevet *æ*) findes hyppigere: efter *a: ramme* 70$_{34}$, *sárer* 110$_{7}$, *hvarer* 217$_{2}$, *saker* 232$_{30}$, 319$_{32}$, *manne* 233$_{34}$, 240$_{27}$ ofl., *mannen* 305$_{31}$ (men *mannin* 305$_{32}$), *giafer* 247$_{8}$, *baðer* 285$_{15}$, *ráðe* 277$_{3}$, *frame* 278$_{34}$, *grame* 280$_{38}$, *lande* 281$_{30}$, *-lame* 351$_{8.21}$, *nafne* 304$_{38}$, *aller* 304$_{35}$, *harme* 306$_{23}$, *fange* 307$_{13}$, *hafe* 311$_{33}$, *lane* 313$_{2}$, *same* 317$_{21}$, 325$_{32}$, *-bane* 351$_{21}$, *Daner* 465$_{30}$; *talaðe* 286$_{17}$, *klæðnaðe* 305$_{4}$ (*-i* 305$_{6}$), *likame* 305$_{23}$ jfr *likamens* 329$_{27}$, *felage* 327$_{17}$, *skriðaler* 310$_{1}$ og *spvrdagæ* 328$_{3}$; — efter *æ: æser* 67$_{32}$ (men *æsir* 68$_{1}$), *kiæme* 243$_{27}$, 270$_{9}$, *giæfe* 283$_{9}$, *ævens* 306$_{30}$, *mæler* 275$_{26}$, 308$_{2}$; — efter *av: -lavser* 77$_{6}$, 217$_{36}$, 276$_{4}$; — efter *ey: leyne-* 220$_{4}$; — efter *e: efter* 11$_{22.30}$, 281$_{27}$, *kender* 12$_{14}$, *Hedens* 67$_{3}$ (men se anm.), *-seme* 246$_{21}$, 247$_{6}$, *nese* 75$_{15}$, *vetrenn* 78$_{17}$, *hefer* 145$_{16}$, 448$_{15}$, *mennena* 224$_{35}$, *þerser* 247$_{30}$, *vernder* 260$_{30}$, *fenrer* 279$_{2}$, *enne* 290$_{23}$, *gerer* 288$_{7}$, *skelfer* 305$_{34}$, *mege* 308$_{22}$, *megne* 310$_{31}$, *herstæ* 363$_{21}$ og *Norege* 467$_{32}$; — efter *ei: heiter* 11$_{16}$, *heime* 240$_{20}$, 241$_{18}$, *heimsens* 241$_{16}$, *meine* 307$_{30}$, *veiter* 311$_{35}$; — efter *i: kínder* 279$_{16}$, *life* 307$_{18}$; — efter *o: dotter* 11$_{33}$, 289$_{5}$ ofl. (men *moðir* f. ex. 11$_{35}$), *þorer* 23$_{21}$, 75$_{3}$, 82$_{28}$ (men *þorir* 80$_{4}$), *Lone* 76$_{2}$, *komner* 102$_{12}$, 222$_{10}$, *þotte* 211$_{2}$ (men se anm.), 248$_{22}$, *mote* 236$_{3.30}$, 243$_{26}$, *þoler* 315$_{10}$, *hertoge* 267$_{3}$; — efter *œ: sœme-* 223$_{32}$, 249$_{32}$, *dœme* 293$_{10}$, *fatœket* 306$_{25}$; — efter *v: vnder* 10$_{16}$, 11$_{4.24}$, 222$_{37}$ ofl., *svmer* 11$_{18}$, *rvme* 278$_{10}$, *mvner* 320$_{17}$, *kon-*

vnge 298_{24}; — efter *y: kynner* 276_{32}, *-syner* 278_{11}, *ymser* 278_{16} (bis), *ypper* 281_{19}, *lycter* 303_{23}, *synðer* 329_{38}, *yfer* 467_{32}.

Omlydene. *u*-omlyden af *a* (kort) skrives i reglen *o*, meget ofte *av*, endogså i samme ord på samme side (således *Ozvʀ* 88_{29}, *Avzvʀ̄* 90_{1}, *Olvir, Avlvir* $446_{5.20}$); i enkelte tilfælde sættes aksent over *o* (*órr* 131_{9}, *svór* 308_{23}, *ór* 344_{4}); fremdeles betegnes den ved *ǫ: ǫl-* 77_{32}, 78_{35}, ved *ꝺ: ꝺlvir* 115_{16}, ved *ø: høfvð* 142_{20} (se anm.); *jǫ* skrives *io*. De få gange, *a* findes uomlydt, må *a* opfattes som tilfældigt eller som skrivefejl: *svalvm* 279_{28}, *hvatvðr* 283_{3}, *Annv* 287_{5} (men *Onnv* 289_{12}), *andvðvz* 296_{33}, *samv* 329_{37}, *anmarkvm* 303_{22}, *sannvr* 316_{4}, hertil kan næppe henføres: *andverðv* 372_{1}, *andvegi* 453_{36} (angående *sagvr* 352_{15} se anm.). Dog er det muligt, at norsk udtale i enkelte af disse tilfælde kan have foresvævet Haukr, jfr former som *venazt* 248_{30}, *kallað* (fem.) 244_{5}, som dog også findes i rent isl. håndskrifter. — *u*-omlyd af *á* er også her vanskelig at konstatere; der skrives: *siolf* 232_{33}, 245_{35}, 249_{9}, 303_{18}, 316_{30}, 318_{29}, 353_{3}, 445_{12}, *viðrsio* 315_{6}, *hiolp* 325_{28}, 326_{6}, 329_{24}, *friols* 329_{38}, jfr *Mós* 26_{14}; en del heraf er mulig norvagismer, og da betyder *o* vel *ó*; andet kan være indkommet fra de benyttede ældre isl. originaler. Sikkert må udtalen *ó* antages i ord, hvor *o* står lige efter *v* i tilfælde som *von* 11_{10}, 66_{10}, 208_{23}, 328_{34} (men *ván* 139_{37}), *vorv-* (vb.) 223_{20}, 320_{27}, 321_{4}, 352_{28}, 353_{22}, 385_{14}; (pron.) 327_{17}, *kvoðv-* $224_{24.34}$, 345_{13}, 452_{33}, *kvoma* 304_{30}, 327_{15}, 328_{34}, *vopnin* 240_{9}, *vondir* $306_{3.5}$. — *u*-omlyd af *i* findes i *myklv* 72_{32}, 139_{14}, $280_{2.10}$; jfr *veyk-* 306_{20}.

i-omlyd af *á* betegnes i reglen ved *æ* eller og forholdsvis sjælden ved *e*, f. ex. *nestv* 71_{26}, *netr* 78_{28}, 196_{3}, *kvemi* 89_{12}, 101_{5}, *þrell* 196_{2}; særlig synes *e* at være ofte brugt efter *v*. I enkelte tilfælde skrives *é: véna* 346_{13}, — *ę: agęz* 425_{6}, — *ꝏ: bꝏði* altid (undt. 238_{29}); fremdeles, vistnok fordi Haukr som indfødt Islænder ikke var ganske sikker i at skille *æ* og *ꝏ* rigtig, i: *embꝏtti* 311_{32}, 313_{27}, 316_{25}, *kvꝏme* 454_{35}, *-kvꝏmð* 316_{9}, 322_{22}, 449_{32}, *langꝏztr* 337_{2}, *ꝏgi* 280_{9}, *þꝏgiar* 280_{26} (jfr 280_{37}), *fꝏgileg* 201_{15}. Navnet *Helgi, Helga* skrives i reglen med *ꝏ*, men *Hølga* 80_{23} og *Helg-* særlig flere gange s. 79 (l. 6.11.15 osv.), jfr $102_{25.30}$; her betegner *ꝏ ø*. Til slutning bemærkes den aldeles enestående og sikkert på fejlskrivning beroende skrivemåde: *langiori* (ɔ: *langærri*) 324_{19}. *æ* skrives i *Lækny* 82_{8} (omlyd?). — *i*-omlyden af *ó* holdes i reglen ude fra omlyden af *á* og skrives *ꝏ*, hvilket naturligvis er norskhed. Helt og holdent har det ikke været Haukr muligt, at gennemføre den rigtige skrivemåde; der findes ikke ringe vaklen (jfr ovf.) og ikke få undtagelser: *græddi* 24_{13}, 78_{5}, 280_{5}, *læk* 67_{14},

flægi 289_{35}, *færi* 68_{1}, 199_{20}, *giæsk-* 311_{30}, 312_{32}, *ræki-* 83_{25}, *næring-* 329_{22}, *æʀ* 83_{27}, *æskv* 85_{24}, 86_{6}, *Mæri* $100_{12.24}$ (*Mœri* 103_{23}), *vrækiv* 90_{1} (men *vrœkia* 102_{20}), *orævis* 103_{11}, *Hrerøks* 103_{37}, *noren-* 112_{20}, 137_{8} (*norœn* f. ex. 113_{4}), *fera* 139_{16}, *færðv* 284_{33}, *athæfi* 139_{32} (men med *œ* $133_{19.23}$), *frękna* 203_{30}, *bæxlit* 201_{24}, *sæfaz* 201_{34}, *snældv* 203_{26}, *þætti* 205_{32}, 218_{34}, 220_{11}, *vdæmi* 205_{36}, *fademi* 222_{28}, *sækia* 206_{19}, 300_{2}, *tækiz* 219_{20}, *særvm* 220_{17}, 221_{1}, *æptv* 224_{23}, *fæddvz* 225_{36}, *feddi* 353_{35}, *fædiz* 238_{32}, *ægis* 251_{7}, *lægi* 282_{13}, *skæðar* 283_{15}, jfr *væði* 294_{27}. Hertil kan mulig föjes skrivemåden *bear* 23_{24}, 76_{19} (jfr *bœrin* 23_{26}), hvis *e* ikke her betyder *i*, jfr formen *biar* (= *bjár*) $458_{21.25}$. *œ* skrives i *flœðv* 100_{31}, 217_{14} (men *flyðv* 217_{19}) og i *gœ* $81_{17.18}$, 131_{12}; og det er mulig denne lyd, der udtrykkes ved *ey* i *leypi* 99_{26}. Om *œ* = *ø* se nedenfor (jfr *Hœlgi* ovf.). — *i*-omlyden af *u* skrives i reglen *y*, men *v* enkelte gange (se ovf.), *y* skrives i *kreatyr* 306_{32}, 330_{6}. For *y* skrives i reglen *i* i *þikkia* (men *þyckiz* 336_{19}). Om *y* = *ø* se dette. — *i*-omlyden af *au* skrives i reglen *ey*, men *æy*: *æy* 73_{7}, *æv*: *ævstra* 119_{19}. *ey* findes i *reyfi* 198_{18}, $200_{18.21}$, 201_{29}; om *leypi* se ovf. *ey* = *ø* se dette.

ø (kort) skrives oftest *o*: *Steinroðr* 75_{6} osv., *Hallfroði* 140_{32} osv., *oxnvnvm* 201_{27} (dette ord skrives også med *e* og *y*: *exna* 66_{5}, *exnvnvm* 200_{30}, *yxn* 200_{27}, 201_{30}). *ø* findes sjælden: *nørðra* 12_{20} (men *nerðr-* $79_{3.9}$, 132_{21}); *œ* findes i *hœʀ* 235_{34} (= *hoʀ* 235_{35}), *œfri* 280_{34}, 311_{7}, 381_{25}; mulig betegnes *ø* ved *ey* i *eyrindi*, som dog også skrives *erindi*; ordet *øx* hedder altid *ex*. Ved fejlskrift findes *ø* i *Hrerøkr* 103_{37}.

Svarabhakti-vokaler findes meget sjælden: *sigvr* 143_{3}, *foðvrs* 289_{36}, *Svavvr-* 351_{8} (jfr l. 21). På den anden side findes undertiden *r* for *-ur*: *foðr* 455_{12}, *systr* 261_{13}.

Konsonanter:

1) *b*, *f*, *p*, *v* skrives i reglen som i den sædvanlige retskrivning, undt. for så vidt som der oftest skrives *f* foran *t* (norsk); undtagelser: *Skopti* 24_{4}, *Loptz* 24_{18}, *hleypti* altid, *skipt-* 73_{8}, 328_{8}, *skoptz* 92_{1}, *lopz* 316_{26}, *optt* 277_{6}, *Skapt-* $101_{17.21}$, *skript* 197_{25}, 301_{10}, *skiptvm* 301_{26-7}, *gapti* 438_{7}. For *f* skrives *p* i *svæpði* 196_{5}, *akapt* 382_{4}, *stapn* 382_{7}, men omvendt: *skefnv* 311_{26} (bis), 317_{15} (*skepnv* sst.), jfr *Vfsvm* 74_{1}; dobbelt *p* skrives i *skepptar* 373_{2}; *p* indsættes i *skampt* 144_{13}. — *v* skrives intervokalisk og undertiden efter *r*, *l* for det sædvanlige *f*: *geva* 11_{12}, *livi* 23_{9}, *hova* 241_{21}, *illivir* 313_{37}, *miovv* 457_{4}, *Narva* 71_{9}, *Torva* 87_{13}, *skilvingar* 281_{7}. I forlyd er *v* ved analogi indkommet i *vorðin* 193_{19}, 198_{13}, 289_{28},

vox- 193_{20}, 245_{23}, 296_{31}, *vvnnv* 290_{27}, 296_{18}, *volldi* 277_{25}, 296_{38}. Enestående er skrivemåden *gerfva* 277_{9}.

2) *ð, d, t, þ* skrives i det hele som sædvanlig. Dog findes der flere eksempler på *d* for *ð*, sikkert i de fleste tilfælde fordi skriveren har glemt at tilföje stregen gennem ð'ets spids eller af mangel på plads dertil; men der lader sig ikke konstatere nogen overgang fra *ð* til *d* f. ex. efter *r* og lign. På den anden side gives der adskillige eksempler på, at stregen under den mekaniske skrivningsakt er tilföjet, hvor der skulde stå *d*. Eksempler på *d*: *navdvlega* 131_{22}, *davd-* 12_{33}, 78_{7}, *Hedens* 67_{3}, *andadiz* 23_{12} osv., *eignadiz* 113_{33}, *fodvr* 77_{25}, *firdingar* 24_{17} osv. osv., — på *ð*: *enða* 101_{25}, *Eyvinðar* 90_{9}, *kenðar* 86_{16}, *mvnði* 72_{28}, *lenðr* 87_{16}, *Branðr* 102_{26}, *Asmvnðr* 24_{28}, *aðryckiv* 140_{35}, *Bergðis* 23_{5} (men *-dis* l. 13), jfr 24_{8}, 88_{4}, *ðrepi* 340_{34}, *ridanði(!)* 340_{33} osv. — *ð* og *þ* adskilles i det hele bestemt; dog findes *ð* for *þ* i *ða* 268_{12} (hvilket kan bero på udtalen) og navnlig — af rent grafiske grunde — i begyndelsen af kapitler: *Ðorðr* 66_{5}, *Ðersa* 242_{28}, *Ðormoðr* 385_{5}; *þ* findes (for *ð*) navnlig ved — stereotype — forkortelser som *siþ* = *siðan* (11_{27}, 71_{12} osv.), men dog *siþan* 12_{30}, *þorþar* 71_{9}, men *þorþr* 68_{6}, 89_{1}, og ellers i *þyþaz* 247_{5}, *siþaʀ* 82_{20}, 83_{14}, *Gyþinga* 193_{2}, *siþr* 119_{9}, *siglþv* 241_{20} (*sigldv* l. 21), *siþast* 115_{3}. — *ð* findes — i modsætning til norsk skrivemåde — ofte i subst. fem. på *-ð*, samt i imperfekta af svage verber: *-lengðar* 142_{21}, *sœmðína* 193_{7} osv., *skilði* 116_{28}, 193_{7} (*skildiz* 24_{29} osv.), *sigldi* $11_{19.21}$ osv., *talði* 72_{16}, *dvlðvz* 77_{10}, *dvalðiz* 69_{4}, *fylgði* 72_{23}, *gleymðv* 224_{28}, *dreymði* 24_{33}, 90_{17} osv., samt i ord som *stvlði* 266_{23}, *-fiolða* 202_{26}, *efld* 204_{7}, *ynði* 80_{14}. *ð* skrives i fremmedordet *Kaðmvs* $196_{22.23}$. Endvidere bruges *ð* nogle gange som etslags forkortelsesbogstav for *dd: fœðr* 84_{6} (anm. til dette ord ændres i henhold hertil), *klæði* 467_{23}; mulig står den hyppige skrivemåde *Oðz* (23_{27}, 105_{21} osv.) i forbindelse hermed; jfr *z*. For *nn* skrives *ð* i *brvðr* 81_{9}, *mvðr* 101_{18}. — *d* findes indskudt i *Vindland* 68_{19}, *Svndlend-* 103_{5}, 134_{2}, og overflødigt i det enestående *mvndt* 371_{2}; om *d* i forbindelse med *s* se *z*. *dd* skrives for *tt* i *Ondoddr* 72_{3} (vistnok ved en fejlagtig opfattelse); foran *k* går *d* over til *t* og dette skrives dobbelt i *Ottkels* 105_{3}. — Hvad endelig *ð* og *t* i slutningen af ord angår, er den oprindelige forskel ikke mere iagttaget. I det hele findes der her, som i mange andre samtidige isl. håndskrifter, den regel, at *ð* skrives efter *t*: *getið* $12_{11.32}$, 76_{11}, *ritað* 131_{6}, *leitað* 25_{4}, *latið* 77_{8}, *kristnað* 132_{19}, 139_{4} osv.; undtagelser er meget få: *brotit* 132_{3}, *getit* 198_{25}. I alle andre tilfælde synes *t* og *ð* at være brugt uden nogen fast regel; deraf dobbeltformer som *farið* 207_{24}, *farit*

82$_{29}$; *iát* 313$_{11}$, *iað* 313$_{12}$; *bvit* 74$_{5}$, 206$_{36}$, *bvið* 195$_{26}$; *feit* 110$_{33}$, *feið* 103$_{13}$; jfr *ætlað* 10$_{15}$, *varið* 71$_{31}$, *flyð* 233$_{34}$, *spað* 113$_{5}$, *liðið* 144$_{5}$, *vnað* 207$_{1}$, *skilið* 223$_{18}$, *signað* 223$_{5}$, *tapað* 214$_{23}$, *liðið* (*= hlið-it*) 224$_{26}$, *eð* 232$_{24}$, 235$_{6}$, *seð* 238$_{17}$, *anað* 238$_{16}$, *hingað* 239$_{23}$, *hvað* 362$_{25}$, *yckað* 378$_{22}$, *að* 26$_{8.10}$, 232$_{25}$, 238$_{15}$, samt *Mvnkað* 144$_{19}$, *Riðkað* 83$_{25}$, *vilkað* 83$_{26}$, og på den anden side: *at* 26$_{8.10}$ (her *at að* sammen), *kollvt* (fem.) 67$_{31}$, 133$_{26}$, *nvmit* 74$_{6}$, *vilit* 143$_{10}$, *komit* 195$_{32}$, *þingat* 239$_{23}$, *þvsvndrat* 294$_{28}$, ja endogså *vtlegt* (subst.) 304$_{11}$ osv. Enestående og vistnok beroende på fejlskrivning er *yðrvm* 112$_{29}$ for *ytrvm*.

Hertil skal omtalen af *z* knyttes. *z* bruges hovedsagelig i genitiver af ord, hvis stamme endes på *nn, ll, ð, d, dd, t,* superlativer og medialendelser. Skrivemåden viser, at Hauks udtale må have været *ts*, hvad der særlig fremgår af de former, hvor *t*-lyden i *z* er forstærket ved et *ð* el. *t*. Eksempler: *-finz* 23$_{29}$, *finzkri* 113$_{15}$, *synzta* 11$_{4}$; *fiallz* 11$_{3}$, *Kollz* 11$_{16}$; *-varz* 69$_{3}$, 71$_{14}$, *Gyrz* 24$_{20}$; *skallz* 344$_{7}$, *-branz* 25$_{8}$, *Erlenz* 74$_{14}$, *Harallz* 71$_{6}$, *Billz* 72$_{36}$, *tialz* 378$_{33}$, *kvelz* 211$_{18}$; *Broz* 74$_{18}$, *Oz* 24$_{9}$, jfr *Naddoz* 119$_{30}$, *þoraz* 90$_{11}$; *Svrz* 25$_{8}$, jfr *vaz* 73$_{2}$, *Kriz* 294$_{36}$; *skiotaz* 66$_{11}$, *framaz* 213$_{35}$, *friðvz* 195$_{13}$ osv.; jfr *bez* 308$_{28}$; — *skildiz* 24$_{29}$, 117$_{8}$, *mæltiz* 142$_{7}$, 251$_{4}$ osv. osv., jfr *glez* 307$_{5}$. Undertiden forstærkes *z* med *ð* eller *t* som *Islanðz* 10$_{29}$, *Oðz* 23$_{27}$, *Naddoðz* 120$_{9}$, *reðz* 208$_{28}$; *agiætz* 67$_{24}$, *beitz* 111$_{8}$, *legtz* 235$_{24}$, *sitz* 246$_{29}$, *slitatz* 309$_{31}$, *betz* 321$_{5}$, *Ondotz* 72$_{2.6}$, *savrgatz* 318$_{3}$, *gerstz* 455$_{13}$, *ytz* 463$_{1.9}$; undertiden sættes *t* bagefter, men udtalen har vel været den samme for det: *hellzt* 143$_{22}$, 208$_{17}$, *barzt* 208$_{34}$, *læzt* 210$_{30}$, *glezt* 307$_{22}$, jfr *fremzta* (?) 234$_{2}$, *syndizt* 321$_{7}$, *Svrzt* 100$_{4}$; navnligt det sidste ord er vigtigt for opfattelsen; dog er det muligt, at i enstavelsesformerne særlig af verber foreligger udtalen *st*, og dette bestyrkes mulig ved sådanne skrivemåder som *forst* 110$_{23}$, *berst* 214$_{1}$, *verst* 235$_{18}$, *ferst* 278$_{28}$, 304$_{17}$, *lavkst* 287$_{7}$, *spyrst* 462$_{12}$, jfr *giorst* 246$_{31}$, *siþast* 115$_{3}$. Enkelte gange skrives *sz: ofsasz* 194$_{18}$, *lysasz* 140$_{27}$, og sjældent *tzs: skotzskv* 437$_{28}$. Et udelukkende(?) grafisk mellemstandpunkt indtager skrivemåder som *bioðs* 372$_{9}$, *Oðs* 69$_{17}$, *baðs* 12$_{5}$, *verðs* 308$_{13}$, *barðs* 246$_{1}$, 345$_{7}$, *leiðs* 386$_{10}$, *stoðs* 359$_{21}$, *moðs* (*= móts*) 70$_{30}$, 109$_{30}$, 140$_{28}$, *vitraðstr* 297$_{23}$, *ellðs*(!) 352$_{2}$, *œðstan* 360$_{1}$. Et enkelt *s* skrives: *leiddis* 72$_{9}$, *gervis* 282$_{25}$, *fors* 261$_{5}$, *lamðis* 290$_{7}$, *Ingialls* 23$_{2}$ (*-allz* 71$_{18}$), *bestr* 103$_{7}$, *lengs* 111$_{25}$, *kals* 344$_{14}$, hvilket vistnok alt blot er grafisk. Etymologisk skrivemåde findes sjælden: *-garðs* 361$_{20}$, *goðs* 221$_{3}$; *lanðs* 10$_{19}$, *tiallds* 379$_{22}$, *-lats* 73$_{16}$. På grund af denne usikkerhed i skrivemåden findes *z* enkelte gange også brugt på en höjst be-

synderlig måde i *vtbyrðiz* 11_{21}, *Garðaz (= Garðars)* 90_{25}, jfr *nezta (= næsta)* 145_{23}. Med hensyn til de mediale former skal det til slutning bemærkes, at enestående er formen *versk* 330_{7}.

3) *g, k* skrives i det hele som i normal retskrivning. *g* skrives enkelte gange i *sig* 90_{27}, 195_{2}, *þig* $203_{26.35}$, *miog* 345_{10}, *reðag* 356_{7}, *gerðag* 365_{8}, *mættag* 356_{11}, *seg* 278_{32}; det skrives undertiden i *margt* 101_{11}, 203_{22}, 280_{24} (men *mart* f. eks. 101_{23}); *g + s* se nedenfor. — *k* skrives så godt som altid således (*k*); enkelte gange, foran *v*, skrives *q*, i *q(vað)*, *q(veðit)*, *q(vaddi)*, *q(væði)*, *Qvíár* 99_{4}; noget hyppigere, men uden nogen bestemt regel skrives *c*: *capsemð* 205_{7}, *Cetill* 99_{28}, *Collsvein* 66_{26}, *Convngr* 196_{21}, *costi* 283_{11}, *Crist-* 73_{4}, 144_{16}, *cristni* 80_{3}, 140_{4}, *cross-* 85_{32} (bis), 105_{10}, *clavstr* 247_{27}, *liclegt* 203_{23}, *bvc* 225_{6}, *snac* 278_{23}, *krancleik* 285_{17}, *Fracland* 285_{29}, *drvcnvðv* 203_{36}, *Inacvs* 195_{14}, *spaca* 223_{10}, *Dvfþacs* 109_{15}, *þectv* 278_{8}, *lycter* 303_{23}, *Ector* 198_{35}, *Nector* 198_{30} (fejlskrivning?). *kh* skrives i *Mikhials* 133_{12}, men uden *h* 133_{9}. *kk* skrives i reglen *ck*, men *kk* meget sjælden: *nokkot* 449_{7}, *skikkiv* 289_{36}, *þikki* 340_{18}, *ɢ* undtagelsesvis i *skyɢiv* 77_{26}, *hroɢ* 290_{7}. — For *ks* skrives hyppigst *x*: *Patrex* 11_{15}, *krox* 25_{10}, 74_{12}, *toxt* 455_{25} osv. Da *g* bliver stemmeløst foran stemmeløst *s*, behandles *gs* på samme måde og der skrives: *dax* 24_{30}, *almattix* 299_{4}, *vixlv* 145_{23}, *orðlax* 305_{38}, *Skialx* 70_{35}, 79_{12} (men *Skialgs* 74_{11}, 79_{7}), *-lexta* 250_{11}, det samme betyder skrivemåden *þorlagx* 99_{19} (se anm.). Undertiden findes den etymologiske skrivemåde: *-skegs* 13_{2}, *rygs* 68_{7}, *Dagstygs* 67_{2} og, med *g* for *k*, i *skiotleigs* 66_{17}. Foran *t* skrives altid *k*, hvor det findes i stammen, undt. *lígt* 249_{7} (jfr *Glikgt* 280_{39}), men *g* går her ikke — grafisk — over til *k*.

F o r k o r t e l s e eller enkeltskrivning af konsonanter forekommer overordenlig ofte og navnlig i endelser, men også ofte inde i ord og stavelser med hovedtone og stærk bitone. De fleste af disse forkortelser må betragtes som skrivemåder for at spare plads, men aldeles ikke som beroende på nogen virkelig forkortelse i udtalen, så meget mindre som dobbelt konsonant i samme ord eller aldeles analoge tilfælde meget hyppig, måske mindst lige så ofte findes. Eksempler: *beidvz* 194_{7}, *Brod-hølgi* 87_{26} (men *Brodd-* 88_{17}), *þigia* 214_{37}, *skvgsion* $310_{24.25.27}$, *vrvgr* 211_{4} (jfr 300_{3}), *kaladr* 26_{4}, *prælin* 25_{5}, *gamal* (nom.) 359_{12} (men *-all* 359_{16}), *milím* 11_{3} (sædvanlig *mill-*), *skom* ofte (*skomm* ofte), *han* 11_{25}, *Finv* 24_{5}, *kanaði* 72_{37}, *pening* 193_{21} *(gullp-)*, 194_{26} (men *penningvm* 280_{21}), *kening-* 145_{5} (men *kenn-* 131_{19}), *kvena* 218_{22}, *Grnlavgr* 11_{34}, *eyiana* 72_{13}, *þorstein* 73_{15} (men *-steinn* $73_{19.20}$), *arkin* (masc.) 11_{32}, *Vlfheðin* 70_{24}, *iarlin* 71_{22}, *vetrin* (altid) osv., *Snora* 68_{19}, *orostr*

117$_{6}$, 209$_{6}$, 425$_{8}$, *-þor* 12$_{9}$, *annar* (masc.) 12$_{18}$, *Arnor* 70$_{12}$, *sprat* 196$_{8}$, *ilskiællda* 445$_{4}$ (også *ill-*), *drotning* 206$_{12}$ (men *drott-* 206$_{25}$). Det er muligt, at der i nogle af de her nævnte tilfælde foreligger en virkelig forkortelse, særlig i mindre stærkt og ubetonede stavelser *(vetrin;* i nutidssproget har jeg hørt udtale, som tyder på kort *n)*, skönt sikkert er det ingenlunde. Virkelig forkortelse synes derimod at kunne antages i *bygð-* (passim), *vgði* 199$_{19}$, *Stoks* 115$_{20}$ (jfr dog *Stocks-* 115$_{17.18}$), *gvlkeri* 269$_{25}$, *Hraps* 10$_{27}$, *Knaps* 70$_{5}$, *noreni* 112$_{20}$, *storaðr* 219$_{28}$; foran *z* er en konsonant ofte forkortet (se ovf.). I ordet *þori* skrives altid *r*, hvilken udtale endnu kendes på Island.

F o r l æ n g e l s e eller d o b b e l s k r i v n i n g findes ikke sjælden, også i sådanne tilfælde, hvor der næppe eller ikke kan være tale om en virkelig forlængelse af konsonanter, som f. eks.: *vaʀs* 298$_{32}$ (forudsat at *ʀ* er = *rr*, jfr *ɢ* = *g* i *Orlyɢi* 11$_{27}$), *Tinddr* 352$_{3}$, *-lenddingar* 143$_{33}$, *offr-* 462$_{1}$, *fall* 111$_{25}$, *þinn (= þín)* 23$_{12}$, jfr *siþann* 296$_{1}$, *frænnd-* 292$_{8}$, *oppna* 293$_{35}$, *nockorr* (ntr. pl.) 78$_{13}$, *óss* (acc.) 11$_{20}$, 23$_{23}$, 111$_{18}$, *-fvssv* 307$_{18}$, 319$_{23}$, 327$_{34}$ (virkeligt *ss*?), *þerssv* 312$_{11}$, *enss* 323$_{8}$, *optt* 277$_{6}$, *átt (= át)* 86$_{11}$, 297$_{26}$, 347$_{38}$, *sattv (= sátu)* 226$_{8}$, *svttvm* 329$_{24}$, *eittri* 201$_{25}$, *vtt* 373$_{10}$, 451$_{17}$ (vokalen forkortet?), *kystti* 91$_{19}$. I følgende tilfælde kan fordoblingen bero på eller antyde en norsk eller islandsk udtale: *Biornn* 10$_{14.17}$ osv., *hornn* 10$_{32}$; denne skrivemåde antyder rimeligvis den (senere) isl. udtale *(tn?)*, jfr den mærkelige skrivemåde *Bian-* 437$_{13.19}$, *iánn* 140$_{6}$, *ian (= iann)* 461$_{4}$, *hvan (= hvárn)* 323$_{34}$; hermed er fordoblingen af *l* efter *r* analog (udtalen *tl?*): *karll-* 70$_{10}$, 73$_{24}$, 74$_{1}$, 444$_{7}$, *iarll-* 267$_{30}$, jfr *kall* 26$_{20}$, *kell-* 68$_{13}$ (men *kerl-* 70$_{18}$), *kals* 297$_{35}$ (men *karls-* 68$_{18}$), *iall* 376$_{27}$ (bis, men *iarli* 376$_{29.30}$), *hiall* 283$_{22}$. Dobbelt konsonant skrives fremdeles i følgende tilfælde: *vocktv* 196$_{3}$, *vocknvðv*, *vacknaði* 90$_{19}$, 240$_{8}$, *ackr-* 85$_{11}$, 279$_{24}$, *lickneski* 91$_{18}$ (jfr l. 19.20), *þocknaðiz* 133$_{23}$, *mickla* 193$_{15}$, *þeckr* 282$_{17}$, *dreckans* 201$_{31}$; *Allexandr* 205$_{15}$, *Hellgi* 374$_{4}$ (*alla?* 306$_{15}$), *Ollvir* 448$_{27}$, *illm* 133$_{22}$, *fiollði* 210$_{7}$; *Stimm* 77$_{32}$; *satt* 77$_{36}$, *átt (at)* 84$_{7}$, *littlv* 105$_{33}$, *ættlar* 245$_{7}$, *þottni* 456$_{24}$, *vettra* 287$_{23}$, *bettra* 307$_{15}$, 318$_{12}$. Yderst sjælden fordobles *s* i gen. af *ia*-stammer og lign.: *hersiss* 116$_{7}$, *føriss* 83$_{27}$. Foran *d* og *t* fordobles *l* i reglen altid, kun enkelte undtagelser herfra findes, som *skald* 69$_{9}$, 85$_{16}$, *tiolduð* 77$_{21}$, *mælti-* 142$_{7}$, 219$_{9}$, 251$_{4}$, *veltum* 347$_{2}$ og former som *skilði (skildi)* 24$_{29}$, 117$_{8}$, 116$_{28}$, 193$_{7}$. Dobbelt *n* skrives hyppig i *enn* (part.) i ordets alle betydninger, dobbelt *r* *(ʀ)* i *þeiʀa* 11$_{34}$, *þeiʀí* 445$_{7}$.

Udeladelse af konsonanter: *b* i *Dvms-* 72_{27}, — *d* i *brvgnv* 245_{3}, *Frileifr* 336_{33} (jfr *Friðleif* 337_{6}), *Normanna* 341_{12}, *harfengra* 383_{9}, — *d* i *frænkono* 445_{11}, *Vellan-katla* 141_{26} (*velland-* 141_{30}), *anlat* 260_{27}, *anmark-* (bis) 303_{22}, *tiallbvðar* 193_{12}, *tiallstøð-* 109_{31} (men *tialld-* 111_{24}), *fallig* 210_{37}, *hollgan* 144_{6}, — *g* i *seia*(?) 76_{31}, *Haleyia* 113_{14}, *leyiar* 118_{14}, *abyrð* 341_{36}, — *h* så godt som altid foran *r* og *l*; undtagelser: *hlif* 81_{26}, *Hroalldr* 82_{15}, *Hroa* 85_{34}, *Hroðgeiʀ* 86_{29}, *hræ-* 215_{3} (bis) osv.; — et par gange foran *v*: *vargi* 246_{17}, *versv* 247_{18}, samt i *hilldr* som sidste sammensætningsled: *Borgilldr*, *Geirilldr*, *Yngvilldr*, *Gvnilldr* (men *-hilldi* 143_{8}), *Asilldr*, *Brynilldr*; i *-heiðr*: *Ragneiðr*, *Arneiðr*; *-hallr*: *Arnallz* 90_{6}, *þorallr* 437_{3}; *-haddr*: *þoraz* 90_{11}; *-vnd*: *þvsvndrvð-* 243_{3}; — *i (j)* i *tveɢvm* 242_{31}; — *k* i *kranleika* 287_{2}; — *l* i *Karsá* 73_{22}; — *r* i reglen i *fyst-* (men *fyrst* ialt omtr. 10 steder f. eks. 238_{37}, 250_{31} osv., det sidste 329_{29}); — *s* i gen. udelades i *herstins* 224_{10}, *prestins* 336_{23}, *likamens* 329_{27}, *diakn* 301_{29}, jfr *sinvegar* 374_{24}. Endelig slöjfes *i* i artiklen i *giofna* 139_{28}, 224_{4}.

Indskudte konsonanter, foruden dem, der er omtalte under fordobling, findes sjælden; særlig er at mærke, at *g* findes indskudt mellem en vokal og *i (j)*: *eygivm* 72_{11}, *þygivm* 280_{37}, *geygia* 306_{4} (jfr ovf. de eksempler, hvor *g* er udeladt, hvor det burde stå; lydopfattelsen har i dette tilfælde været unöjagtig og vaklende, og denne vaklen findes i vers fra den sidste halvdel af 13. årh.). *r* indskydes i *fyrst (= fýst)* 317_{5}, *herst-* 215_{7}, 24_{25}, 224_{10}, $451_{8.12}$, samt flere gange i *merstr*, i *korst* 346_{31}, 364_{7}, *gerst* 358_{24}; dette beror vistnok på unöjagtig lydopfattelse eller fejlagtige analogislutninger (jfr virkelige dobbeltformer som *fyst-* og *fyrst-*) og hænger sammen med skrivemåder som *ors (= oss)* f. eks. $234_{23.24}$, 240_{14}, 306_{21} osv., *kors* 320_{20}, *hvorsv-* 355_{14}, 283_{22}, *hvarsan* 356_{11}, jfr *þers-* 12_{5}, 304_{13}, 309_{3}, 315_{35}, 330_{8} osv.

Assimilationer, foruden dem, som allerede er antydede og dem, der er sædvanlige, findes enkelte gange som af *g* til *m*: *Ommvndar* 145_{12} (en norvagisme), af *d (dd)* til *l*: *Olleifr* 69_{29}, 143_{5}, af *r* til *l*: *feallvt* 81_{20} (men *fearlvt* 201_{28}), — jfr *Vestfoll(?)* 457_{33}, 462_{19}. — Forandring af *f* til *m* foran *n*: *iamn-* (passim), *namn* 77_{27}, *iamna* (af *jafni*) 73_{27}, *domni* 117_{9}. — Bogstavombytning findes i: *Skapls* $67_{8.22}$, *filfski* 99_{28}, *skrimls* 203_{38}, *smyrls* $323_{4.14}$ (men *smyrsl* 323_{16}), *fylsknis* 76_{25}, *tegnda* 222_{8} (men *tengða* 270_{2}), *gang* (f. *gagn*) 305_{21}.

Foruden de allerede anførte former af forskellig art skal endnu fremhæves følgende ordformer: Substantiver: *biar* (norsk, = *bjár, býjar*) $458_{21.25}$, *syni* (acc. pl. ved siden af *svnv*

f. eks. 248_{1}) 246_{15}, 247_{29}, 268_{15}, 298_{23}, 352_{1}, 357_{13}, 465_{5} osv., *goz* (dat.), *foðors* 284_{27} (hvor *s* dog sikkert er dittografi af det følgende *s* i *sins*, lige som det sidste *s* i *ess* i St. Hom. 81_{6} af det følgende ords *s sýna*), *lyg*ir 336_{15} (jfr anm.), samt *offvssv* 307_{18}, *ofvssv* 327_{34}, *avfvssv* 319_{23}; — stedord: *mið (= vit)* 249_{33}, 250_{19}, *mer (= vér)* 307_{4}, *þersor* 315_{35}, 330_{8}, *þeima* 328_{35} (alt vel norskheder), *(sialfs) sins* (f. *sín*) $311_{3.5}$; — talord: *tveimr* 278_{4}, 303_{12}, *þrimr* 313_{6}; derimod er *þri* 302_{4} sikkert en fejl for *þria* (og ikke nogen gammel form = got. *þrins*); — udsagnsord: *hefir* (1. pers.) $240_{16.31}$ osv., *hyl* (3. pers.) 305_{14}, 330_{5}, *dvel* (3. pers.) 308_{24}; vb. *gera* er, så godt som altid, skrevet forkortet; dog findes *giorðv* 244_{13}; *kvæmv* (3. pers. konj.) 197_{22}; mærkes kan det unordiske *fyridiarfa-* 258_{15}, 303_{20}; — præpos. „mellem" hedder altid *millim*; i analogi hermed er vistnok det hyppige *gegnim* f. eks. 238_{35}, men *gegnvm* 350_{22}; præpos. „for" skrives fuldt ud *fyri* 10_{32}, 11_{20}, 450_{33} osv.

Af alt det anførte fremgår det klart, at det kun er på ganske enkelte punkter og i spredte tilfælde, at Hauks retskrivning og sprog er påvirket af norsk udtale, sprog og retskrivning. Men det er på den anden side lige så tydeligt, at de forekommende norskheder, særlig brugen af *œ*, forudsætter, at Haukr, da han skrev sin bog, må have haft rig lejlighed til at leve sig ind i den norske udtale; særlig synes *œ* (omlyd af *ó*) at have sat sig fast hos ham, men det har først kunnet ske efter at Haukr i årevis har benyttet denne udtale og gjort den til sin naturlige. Dette forhold er af særlig interesse, da det bestemt antyder, i hvilken periode af Hauks liv bogen er istandbragt. At skrive f. eks. *œy* for *ey* har Haukr derimod ikke fundet sig foranlediget til, da det norske *œy* og det isl. *ey* jo i lyd faldt sammen og kun betød én og samme (tve-)lyd.

b) Hauks sekretærer. Den „første" har skrevet s. 387_{14}—436_{30} med undtagelse af 389_{14} *(for)*-$_{16}$ *(het)*, 404_{1} *(þau)*–$_{16}$ *(himin)*, 406_{12} *(hveʀ)*—407_{15} *(syniz)*, 407_{16} *(fundin*n*)*–$_{23}$ *(homlubondum)*; disse mindre stykker er skrevne af en, hvis skrivefærdighed ikke var så stor som den „førstes" og hvis bogstaver er större og noget plumpe. Den „anden" sekretær har kun skrevet det lille stykke 439_{16} *(fundu)*—443_{17} *(ok)*; denne hånd er temmelig styg, men fast og kantet.

Den „første" sekretærs retskrivning er i det hele rent islandsk uden nogen som helst norske ejendommeligheder.

Interpunktionen er her, i stærk modsætning til Haukr, særdeles rigelig, ja, der sættes undertiden punkt efter hvert ord; på den anden side mangler ofte punkt, hvor et sådant skulde stå. Særligt tegn er ;: 401_{1}, 411_{3}, 412_{3}, 416_{21}, 417_{7}; på det sidste sted og andre lignende (jfr anm. 2) bruges tegnet til at skille tekst og overskrift. Et andet tegn : findes 427_{33}.

Aksenter findes ikke, undt. et par steder over *i* og en enkelt gang over *v*: 435_{10}.

Hvad vokalerne angår, anvendes disse i det hele fuldkommen regelmæssig; *u* og *v* veksler uden nogen regel: *Skufr* 387_{15}, *spvrði* 387_{18}, *mvndv* 433_{9}, *trvdv* 433_{11}, *-ręðv* 388_{2} osv., dog er *v* måske hyppigst. — *e* skrives *ę*: *ęda* 387_{33}, 388_{8}, *ęf* 403_{24}, *ęk* 395_{15}, *sęgi* 408_{15}, jfr *E(irikr)* 433_{29}; en enkelt gang *æ*: *skæmtanar* 393_{16}; *é* skrives *ę*: *vęr* 391_{9}, 393_{2} osv. (eller er *ę* her = *ǽ*?); *e* skrives for *ei* i *-vettv* 423_{11}, *envm* 388_{24} (her måske ved misforståelse af teksten). — *i* skrives i *-ligr*, i *ifir* 394_{5}, 430_{17}, 431_{16}, *firi* $428_{19.34.35}$, 430_{23} (men *fyr* 401_{24}, *fyri* $387_{16.36}$ osv.), *migin* 393_{9} (bis), *þikkiaz* 397_{19}, om *firir* 398_{7} se Rettelser. — *o* skrives i *voro* 387_{25}, 388_{26} osv., *kvodv* 392_{11}, *von* 407_{25}, 432_{31}, *komo* 398_{2}, *siolf-* 421_{17}, 422_{27} — i alle tilfælde *o* vel = *ó* (eller i enkelte tilfælde indkommet fra en ældre original?). — *v (= u)* skrives altid i *stvfa*; for *v* skrives en enkelt gang *y*: *fyllir* 390_{1}. — *u*-omlyd af *a* skrives næsten altid *o*, men *au*: *aunnur* 389_{29}, *audru* 393_{9}, *hautt* 394_{7}, *Avrvende* 395_{29}, *avll* 395_{29}, *avllv* 397_{10}, *skavr* 396_{1}, *lavgd* 432_{34}, samt *ꜵ*: *hꜵɢ* 399_{18}, *ꜵr-* 412_{18} og *ey* i *reyskliga* 413_{14} (sammenblanding med ø, fejlskrift?). — *u*-omlyd af *i*: *myklu* 410_{1}. — *i*-omlyd af *á* og *ó* er her fuldstændig falden sammen og betegnes i bægge tilfælde i reglen ved *ę*: *Gręn-* 387_{15}, *bę* 389_{30}, *fręnðr* 390_{1} osv. osv., eller ved *e*: *Gren-* 387_{33}, *beinn* 388_{3}, *beta* 388_{32}, *etti* 387_{36} osv. For *y* skrives *ey*: *eyrdi* 403_{1}.

I mindre stærkt betonede og ubetonede stavelser skrives i reglen *u*; dog findes navnlig efter *o* adskillige gange *o*: *nokkoro* 389_{2}, 399_{25}, *missorum* 402_{14}, jfr *orostv* $425_{8.14}$; *komo* 398_{2}, *hofdo* 401_{19}, *toko* 389_{5}, 400_{8}, *foro* 392_{15}, *hiorto* 390_{13}, *tolo* 418_{2} (men *tolv* 418_{13} osv.), *voro* (passim); *nio* 419_{6} (men *niv* 420_{2}), *tio* 419_{7}, *rero* 401_{6}, *bvno* 425_{6}, *fvndo* 417_{2}. — Ligeledes skrives i reglen *i* i de pågældende stavelser; undtagelsesvis findes *e*: *vaner* 391_{16}, *skelkner* 412_{18}, *-vende* 395_{29}. — *e* skrives også i dat. *komendum* 403_{14} (indkommet fra nom.—acc. pl.).

au skrives i reglen *au (av)*; men ikke sjælden sammentrækkes bægge bogstaver til *ꜵ* (en i det hele taget forholdsvis sjælden skrivemåde for tvelyden *au*) *lꜵsan* 391_{7}, *dꜵðr* 391_{18},

trœstz 391_{29}, *kœs* 392_{12} osv. osv. Dette *œ* bruges et par gange for *o* (= *ǫ*) se ovf., samt for *á-v* i *œallt* 422_{23}, 423_{4}. Enestående er skrivemåden *ay: siay* 418_{8}, jfr *y* for *u* i *fyllir* 390_{1}. — Omlyden *ey* skrives i reglen *ey*, men *ęy: hlęypr* 391_{5}, *hęyrt* 395_{19}; — *ø* skrives *o* f. eks. *oxi* $394_{6.32}$, *ong-* (passim), *av: avngan* 426_{7}, 432_{10}, *aur-* 400_{17}, 407_{32}, *ey: eyng-* 424_{12}, 426_{8}, 434_{14}, *reyrv* 395_{25} (ellers *reru*), *eyxi* 391_{17}, 392_{13}, *eyrinndi* 387_{32} osv (men *er-* $432_{26.27}$ osv.).

I endelsen *ur* er der indtrådt vaklen og usikkerhed, idet *u* ofte udelades: *brodr* 387_{18}, 402_{5}, 425_{20}, *moðr* 401_{36}, *fodr* 428_{18}, 435_{24}, *systr* 425_{9}, *nokkr* 430_{32}; *fagvrt* $431_{3.5}$, *gripvr* 391_{5}, *litvr* 391_{18}, *setvrs* 397_{5}, *vedvrs* 401_{2}.

Konsonanter. *f (ff)* og *pp* veksler i fremmedordene *cifra* $417_{6.13.23}$ (*ciffrvr* 419_{4}), *cipprvr* 423_{12} og *dvfl*, *dvpl* (passim); *p* skrives altid foran *t*; *v* skrives ofte *u* efter *h: huart* 387_{18}, *huarig-* 389_{3}, samt i begyndelsen af ord: *uetr* 387_{14}, *uel* 388_{21} osv. (jfr ovf. *u*); *v* findes i forlyd i *vorđinn* 401_{17}, 404_{32}. — *ð, d* skrives ofte i flæng, idet skriveren hyppig glemmer at tilföje stregen i *d* (*madr* 387_{25}, *radaz* 387_{34} osv.), men anbringer den urigtig andre steder: *fręnðr* 390_{1}, *honð* 390_{19}, *lunð* 417_{23}, ja: *greiðði* 390_{32}. *ð* skrives i *biðv* = *bið-þu* 388_{30}. *ð* for *þ* findes i *benðiðvʀ* 415_{2}, *ða* 422_{14}, *d* for *þ: Valdiofs* 426_{21}, *Dordis* 402_{2} (*d* her = *ð*). I slutningsstavelser skrives overhovedet *t* for *ð: hofvt* 391_{17}, 394_{7}, *skoput* 390_{13}, *lagit* 390_{19}, *latit* 391_{28}, *fengit* 392_{7}, *lęknadit* 401_{15}, *setit* 388_{22}, *erut* 388_{23}, *komut* 400_{16}, men *kallad* 429_{8} (dog noget usikkert, og det er måske nokså rimeligt, at *d* her er rettet til *t*, jfr anm. til ordet), *th* skrives i *Thoradr* 400_{3}. — *z* synes også her at betegne *ts* og det anvendes i medial- og superlativ-endelser, men skrivemåden er meget vaklende og varierende: *z: hallz* 389_{13}, *-skinnz* 390_{35} (bis), *faraz* 387_{23}, *lez* 392_{30}, 402_{1}, *sez* 394_{33}, *trez* 395_{29}, *veiz* 403_{24} (men *veistv* 402_{35}), *-ligaz* 388_{1}, *skiotaz* 394_{18} osv.; *ðz (dz): seðz* 389_{1}, *kvedz* 432_{4}, *gerdz* 400_{13}, 401_{18}, *landz* 387_{15}, *bordz* 388_{21}; *tz: travstz* 389_{13}; *sz: hefsz* 399_{3}; *stz: ferstz* 409_{13}, *forstz* 429_{22}, *lestz* 402_{20}, jfr *bestz* 414_{16} (= *bezt*); *ðs: ręðs* 398_{9}, *kueðs* 387_{31}, *islendskr* 409_{22}, *-firdskr* 436_{1}; *dzs: -lendzskr* 408_{18}, 432_{14}, endelig *st: skarst* 388_{8}, *barst* 390_{16}, 393_{5}, *hellst-* 390_{10}, 391_{28}, *besta* $429_{4.27}$, *ysta* $419_{13.30}$, *-ligust* 388_{26}; etymologisk skrives: *borðs* $388_{25.26}$, *goðords* 389_{24}, *bragds* 398_{13}. Enestående er skrivemåden: *hręðlv* 395_{9} (jfr l. 11) og *gętla* 434_{40}. — *g* skrives ikke i *mart* 388_{20}, 393_{11} osv.; det skrives i *þig* 396_{6}, 397_{17}, 398_{29} (men *þik* 405_{37}, *sik* 417_{9}) [i det af en anden skriver skrevne stykke findes *gh: meghum* 389_{15}]; *kk* skrives altid således (*kk*), når der

da ikke — et par gange — indtræder enkeltskrivning. *q* bruges kun i fremmedord: *qvotiens* 421_{2}, *qvadrans* 421_{18} (dog ikke altid). *c* skrives i *crist-* 430_{36}, 432_{36} (men *krist-* $433_{1.7}$), samt for *s* i *kociens* 421_{7}, *cifra* $417_{6.23}$ osv. (*sifra* 417_{13}). *ks* skrives *x: Eirix* $389_{6.7}$, *kx: Eirikx* 401_{6} (jfr *avklx* 388_{37}), men *Eiriks* f. ex. 433_{21}. — *r* assimileres i *kall* 392_{2} (men *korlvm* 392_{9}); udtalen var vel som ovf. bemærket hos Haukr, jfr *karll-* $435_{34.36}$, 412_{10}, 425_{19}; sml. *Biarnni* 391_{2} (hvor der først er skrevet *Bianni*); *r* indskydes i *farst* 416_{13}, men udelades i nom.: *Gvdrid* 431_{2}, $434_{13.18}$, *Sigrid* $434_{11.13}$, i gen. sg. i *þorgeis* 427_{36} samt ofte i *fyst-* 393_{2}, 409_{21}, 417_{2}, 418_{21} osv. — For *m* skrives *n* i *frend* 410_{4}.

Andre udeladelser af konsonanter end de anførte er: *d: anlitit* 387_{28}, *l: dvps* 421_{25}, *n: iaft* 424_{16}. *h* udelades ikke i forlyd, undt. i *lvttekning* 424_{19}.

Forkortelse af konsonant findes: *biogvz* 390_{32}, *nokut* 392_{5}, *snemenndiss* 405_{2}, *skemunni* $390_{15.23}$, *ran* 399_{19}, *han* 400_{12}, *vnit* 401_{21}, *sogunar* 393_{21}, *stora* 400_{15}, *Snori* $435_{32.36}$, *orostv* $425_{8.14}$, *knor* 425_{15}, *bytunum* 388_{12}, *setv* 417_{24} — hvor forkortelsen vistnok kun er grafisk; det behøver den derimod ikke at være i *Toraðr* 398_{20} osv., *hlvtekníng* 424_{11}, *forędi* 436_{30}.

Fordobling af konsonanter findes hyppig; *l* fordobles så godt som altid foran *d* og *t* (dog *melt* 400_{1}), *nn* foran *d* og *g* ofte: *eyrinndi* 387_{32}, *binnda* 416_{12}, *þinnginu* 393_{5-6}, *þanngat* 394_{4}; desuden: *þorkkell* 391_{25}, *brokk-* 399_{29}, *giorlla* 393_{18}, 394_{9} (jfr ovf. *karll-*), *till* 393_{16}, *naimm* 402_{35}, *vmm* 429_{22}, *semm* 393_{22}, *einn* 414_{15}, *adrrír* 418_{4}, *hverssv* 395_{28}, 413_{14}, *Pettr* 409_{17}, *þitt* 400_{16}, *hett* 426_{14}, *veritt* 391_{31}, *kallatt* 433_{5}, samt *s* i endelser: *helliss* 398_{6}, 399_{13}, *heimiliss* 398_{1}, *kness* 399_{15}, *einskiss* 400_{14}, *umhuerfiss* 393_{21}, *snemenndiss* 405_{2}; ved mekanisk overføring(?) herfra i *Einarss* $392_{16.17}$, *annarss* 399_{36}, *kvbss* 424_{14}, *hverss* 419_{18}, *þorgeirss* 397_{6}, *nokkurss* 400_{18}, 423_{21}. Fremdeles skrives dobbelt *r* i *þeirrar* 394_{28}, *þeiʀ-* 391_{33}, 409_{17}, 420_{31}, 421_{11}, 422_{11}, 423_{17}, hvor ʀ vistnok betyder *rr*; derimod er ʀ uden tvivl blot grafisk i *tvennaʀ* 424_{20}, *fyʀi (= fyri)* 426_{23}, ligesom ɢ = *g* i *skoɢi* 425_{16}, ɴ = *n* i *nafɴa* 434_{24}.

Til slutning bemærkes enkelte former: *Lodini* 391_{17}, *durunum* 394_{23}, 399_{13}, 434_{13} (men *dyrvnvm* 398_{6}), *sogna (= sǫguna)*, dannet efter former som *giǫfna, sólna, rótna* og lign., eller skrivefejl?, 394_{3}; — *henni* 421_{4} er sikkert ingen kompromisform mellem *enni* og *hinni*, men simpelt hen skrivefejl (dittografi; straks efter står *efri*); — *uakit* (fem.) findes 401_{38} ved siden af *vokt* 402_{18},

svimit 407_{28}; 1. pers. sg. på *i: mvni* 403_{27}, *hefdi* 405_{37}, *villdi* 429_{13}; mærkes kan endnu formen *bioaiv* 433_{13} ved siden af *bioav* 436_{1}.

Den „anden“ sekretærs retskrivning bærer noget yngre præg end den førstes, men giver i øvrigt ikke anledning til nogen særlig vidtløftig behandling. Enkelte norskheder synes at frembyde sig, der kunde vise, at skriveren, skönt islandsk, har kendt noget til eller været vant til norsk skrivemåde; han skriver således: *sealf* 439_{16}, *sea* 440_{27}, 441_{24}, *mykill(-inn)* $439_{20.23}$, *mykla* 443_{15} (*myklum* 440_{36}), *allu-* 439_{21}, $440_{28.38}$, *hafdu* $440_{6.17}$, 441_{28} (*hofdu* 443_{6}), *skemtadu* 439_{21}, *bannadu* 440_{18}, *vndradust* $440_{5.8}$, *kastadu* 441_{23}, *stiornadu* 443_{9}; *st* skrives altid i medium og superlativ, undt. i *byz* 441_{10}, *Syniz* 441_{17}, *stodz* 441_{23}, *skautz* 442_{11}; *ual* 441_{21}, *hiuggi* 441_{22}; norskheder er mulig *uurdu* 439_{22}, 441_{14}, *þers-* $441_{2.29}$, jfr *æx* $441_{20.22}$ osv.

At afskriveren ikke desto mindre snarest er islandsk, synes at fremgå af, at han ingen forskel gör på *æ* og *œ*, som betegnes dels ved *e*, dels ved *ę*, undt. i følgende tilfælde: *þôtti* $441_{3.4}$, *sudrôn* 443_{3}, *fôting-* $442_{13.16.20.22}$ (men *fęt-* l. $_{11}$) og — urigtig — i *nôr* $440_{10.33}$, 441_{27}, 442_{5}. Andre ejendommeligheder er, at skriveren aldrig bruger *ð*, men *d*, så godt som aldrig aksent, undt. over *i* (dog *þótti* 440_{37}), men betegner det lange *a* et par gange ved *aa: haar* 440_{7}, *saat* 440_{14}. Han skriver overhovedet *u*, undt. enkelte gange i begyndelsen af ord. *u*-omlyd af *a* betegnes ved *o*, undt. i de ovf. anførte tilfælde uden omlyd, men ved *au: knautt* 440_{33}, *aur* 442_{13}. Der skrives et par gange *ie* for *é: liet* $440_{1.35}$, *líetta* 440_{38}. I endelser skrives sjælden *e* og — éngang — *o: -ale* 440_{12}, *Biarne* 441_{34}, *eighe, eige* 440_{38} osv (men *eigi* 441_{35}), *-efne* 442_{9}, *skoge* 440_{24}; *veitto* 440_{39}. *ę* skrives for *e* i *bętr* 441_{4}, samt i tvelyden: *þęim* 440_{37} og *ęighe* 440_{38}. *e* skrives i *-legr* 442_{20}, *i* i *þriuetr* 443_{2}, *ifir* 440_{34}, *firir* 441_{7}, *skilldi* 441_{4}, derimod ikke i *myndi* 441_{16} eller *myndu* 441_{29}; *e* skrives altid i *Skreling-* og her skrives altid *-ga-*. Foran og efter præp. *i* sættes ofte punkter på s. 442—43. Interpunktionen er i det hele regelmæssig og tilstrækkelig.

h udelades ikke altid foran *r: hrid* 440_{31} osv.; *r* (ofte skrevet ʀ i begyndelsen af ord) udelades i *fysta* 443_{1}, *Gudrid* 441_{34}, assimileres med *n* i *nokkunn* 442_{10} (jfr l. $_{18}$); *rr* skrives i *þeirra* $440_{12.20.34}$, 441_{20}, 443_{9}. Enkelt *n* skrives i *engin* (masc.) 440_{11}, men dobbelt i *lidinn* (fem.) 440_{27}. *ll* skrives foran *d* og *t*. For *tt* skrives (etymologisk) *dt: ʀaudt* 440_{19}. I endelser skrives i reglen *t: erut* 441_{2}, *mettit* 441_{3}, men *hofud* 440_{20}. *z* skrives efter *n (nd), ll: manz* 442_{2}, *landz* $441_{24.26}$, 443_{16}, *allz* 441_{33} (men *-halls*

442_{2}). For *g* (spirantisk) skrives *gh: ęighe* 440_{38}, *eighe* $441_{23.37}$; *g* i *miog* $440_{7.29}$, $442_{24.26}$, *engis* 440_{36}. Foran *t* skrives *p* (*aptr* og lign.). Særskilt bemærkes formen *tríom* 440_{1}, *trionum* 440_{15} (fra en gammel original?); 1. pers. på *-i: skilldi* 441_{4}; *funnu* 441_{27}, 442_{23}, 443_{4} (ellers *fundu*).

I hele den ovenfor givne beskrivelse er der intet hensyn taget til de opfriskede eller meget afblegede steder i 544.

C) 645. Retskrivningen er her over alle grænser inkonsekvent, navnlig med hensyn til vokalharmoni. Man finder *e* og *i*, *o* og *u* efter alle mulige vokaler og man finder dem i flæng i et og samme ord: *ande* $471_{10.16}$, *andi* $471_{14.15}$; *faðer* $471_{11.21}$, *faðir* $471_{10.17}$; *aller* 471_{12}, *allir* 471_{20}; *skapaðe* 471_{17}, *skapaði* $472_{9.26}$; *vellde* 495_{33}, *velldi* 495_{31}; *þese, þæsi* 473_{30}; *-ligre* 473_{28} jfr *skipti* 472_{26}; *iver* 475_{23}, *ivir* 484_{34}; *-orðe* 473_{5}, *orði* 473_{12}; *dotter* 471_{24} jfr *moðir* 471_{22}; *liose* 471_{10}, *liosi* 474_{16}; *lofte* 486_{19}, *lofti* 472_{34}; *vnder, vndir* 486_{14}; *hlvte* 472_{22}, *hlvti* 475_{14}; *brꜹðe* 488_{32}, *brꜹði* $488_{10.11}$; *-lꜹsær* 473_{3} jfr *ꜹstri* 472_{3}; *tæke* 481_{12}, *tæki* 482_{7}; *kæme* 482_{20}, *kæmi* 477_{32}; *læyser* 490_{28} jfr *læysti* 484_{2}; *synder* 488_{7}, *syndir* 478_{2}. Efter *i, y, ei* er dog *i* hyppigst. I endelsen *-ing* findes éngang *e: eineng* 473_{25}.

Noget lignende gælder forholdet mellem bogstaverne *o* og *u: hǫfoð* 472_{27}, *hofvð* 472_{28}; *-ligo* 476_{2}, *-ligv* 476_{3}; *-ingo* 471_{10}, *-ingv* 471_{7}; *mvndo* 478_{1}, *mvndv* 478_{2}; *heilso* 494_{18}, *heilsv* 494_{17}; *skæpno* 472_{33}, *skæpnv* 472_{30} osv. I endelsen *-um* veksler *o* og *u* uden nogen synlig regel, og man finder *o* ved siden af *v* i det hele efter alle vokaler. I endelsen *-ung-* (masc., fem.) skrives *o: konong-* 473_{16}, 474_{9}, $481_{18.20}$, 494_{35}; *haðong* 498_{17} (*haðvng* i samme l.) osv. Til yderligere oplysning om den usikkerhed, der råder, tjæner ordet *kvikvendi, kykvende;* det skrives på følgende måder: *qvikvendi* 477_{8}, *qvikqvendi* 473_{14}, 477_{3}, 478_{29}, *qvikqvende* 477_{11-12}, *qvikcvende* 496_{29}, *kvekvendi* 476_{13}; *kykvendi* 477_{5}, *kycvende* 483_{20}, *kvcqvende* 483_{30}.

Omlydene: *u*-omlyden af *a* (kort) skrives for det meste *o: iorðv* 470_{4}, *gofgom* 471_{2}, *ollom* 471_{30} osv. osv.; enkelte gange *ǫ: stǫðvm* 471_{31}, *ǫllom* 471_{31} ofl., *hǫfoð* 472_{27}, *hǫll* 474_{9}, *ǫllvngis* 479_{30}, *grǫf* 481_{2}, *mǫnnom* 482_{31}, *lǫg* 487_{20}, *ǫnd* 488_{14}, 490_{9}, *mǫrgvm* 488_{15}, *ǫlmoso* 498_{28}, samt i forbindelsen *iǫ: diǫfli(-vll)* 487_{20}, 489_{30}, 493_{6}, jfr *mattǫgr(?)* 472_{1}; ikke sjælden *ꜹ: stꜹpoll* 470_{15}, *stꜹdvm* 472_{4}, *hꜹfoð* 473_{1}, *ꜹðrv-* 480_{27}, 495_{26}, *ꜹmbon* 494_{2}, *mꜹnnvm* 494_{12}, *gꜹtv* 487_{35}, *nꜹsvm* $488_{2.3}$, *drꜹmbodv* 478_{24}, *lꜹstvm* 488_{28}, *gꜹngv* 490_{2}, *tꜹkv* 490_{3}, og i forbindelsen *iꜹ (= jǫ): iꜹrdv* 477_{2}, *tiꜹru* 489_{18}, *diꜹvvll* 493_{18}, *Stꜹirnvr* 498_{2}. — *u*-omlyd af *á*

betegnes undertiden dels ved *ǫ* dels ved *o: ǫst* 471_{14}, 485_{6}, $489_{9.31}$ (men *ost* 498_{29}); *-ðro* 495_{35}, *-sio* 496_{16}, *siolf* 497_{35}, *von* $498_{10.16}$ ofl., *hor (?)* 498_{31}; i disse tilfælde er der mulig et virkeligt *o*, der foreligger (jfr ovf.). Uomlydte former er forholdsvis ikke så få: *faðvr* 485_{22}, 493_{4}, *ambon* 474_{33}, *ambvn* 475_{30}, 477_{35}, *iarðv* 476_{5}, 481_{27}, 483_{18}, *kangvr* 477_{11}, *allv* 480_{6}, *skamðoz* 478_{17}, *-mannom* 478_{21}, *diavvl* 478_{30}, *nakot* 483_{13}, *agnom* 491_{23}, *rangv* 496_{25}, *aðrvm* 497_{33}, *stapvl* 498_{30}, *bannoðo* 478_{32}, samt i anden stavelse: *riddarvm* 492_{25}, *hafnaðo* 493_{2}, *skapat* (fem.) 477_{26}, *bolvaðo* 479_{14}, *ælskaðv* 493_{23} (men f. ex. *bonnoðo* 479_{21}, *drambоðv* 478_{24}). — *u*-omlyd af *i* findes: *þrysvar* 473_{23}, *myklv* 496_{4}; herfra har den trængt ind i andre kasus: *mykil-* 494_{20}, 498_{19}, jfr *mikyll* (skrivefejl?) 483_{26}.

i-omlyden af *a*, ligesom også oprindeligt *e* skrives i reglen *e* eller *æ (ę)*, uden at nogen regel lader sig konstatere. Der skrives: *bæðeɴ* 470_{1}, *gætinn* 471_{13}, *gettinn* 481_{30}, *þæsar* 470_{7} *(þes-* $470_{6.8}$*)*, *gerðiz* 481_{32}, *gærðe* 473_{6}, *hellst* 470_{3}, *hælst* 471_{3}, *hælldr* 470_{7}, *spekt* 470_{16}, 471_{12}, *spækt* 471_{23}, *feðr* 471_{14}, *fæðra* 470_{16}, *englar* 471_{4}, *ænglar* 471_{30}, 474_{29}, *fegrð* 471_{6}, *fægri* 471_{5}; *þrenn-* 471_{29}, *þrænn-* 471_{6}, *sem* 471_{9}, *sæm* 471_{7}, *verð-* 474_{23}, 475_{1}, *værð-* 478_{3}, *elligo* (ɔ: *eld-*) 471_{10}, *ælldr* 473_{32}, *-legr* 471_{9}, *-lægr* $_{3.28}$ osv. — I *ek, en* skrives altid *e*; — i *þek* 470_{18}; et par gange skrives *ei: likneiski* 484_{18}; *dreiginn* 495_{19}. — For *e* og *æ* skrives *ę: vęrks* 493_{5}, *hvęrva* 493_{6} (*hværva* 473_{9}), *tękiv* 487_{33}, *vęttna* 471_{25}, *skępna* 475_{35} (*skæpnor* 472_{27}), *qvęliarar* 493_{14}; *æ* skrives i *vækva* 476_{8}. — *i*-omlyden af *á* skrives hyppigst *æ*, enkelte gange *e: tuer* 485_{27}, *embetti* 478_{2} (enestående skrivemåde er: *embøtti* 491_{2}), eller *æi: læiri-* 487_{10}, *sæir* 476_{8}, *læitr* 475_{15}.

Hertil skal föjes, at *e* eller omlyden deraf ofte skrives *e* eller *æ: æðli* 474_{31}, *eðli* 471_{10}, *glæg-* 475_{13}, *æfstv* 472_{33} osv.; *o: gora* 472_{16}, *gorði* 473_{16} (vistnok *o* = *ø*), *þrongiaz* 494_{11}; *ey: seykkti* 496_{35}; *ǫ: slǫkkvir* $484_{16.17}$, og endelig *ø: gøreð* 489_{10}, *gøʀ* 472_{20}, *gørð-* 472_{23}, 479_{30}, 493_{24}, *røkkvizc* 478_{29}, *þrønginng* 488_{20}, *øðle-* 497_{13}, *øfsta* 498_{4}, *gørvare* 492_{15} — forudsat at *ø* ikke undertiden betegner *ǫ*.

i-omlyd af *ó* (den oprindelige) betegnes meget ofte og da i reglen ved *ø: gøzsko* 478_{26}, 492_{7}, 494_{15}, *bøt-* $480_{28.33}$, 481_{10} osv., *bønvm* 487_{17}, *avðøvi* $495_{15.23}$, *søfðr* 488_{17}, *dømir* (passim), *grøða* 496_{8} osv. osv., — nogle gange ved *æy (ey): bæyta* 480_{26}, *tæyki* 477_{35}, 487_{19}, *mæyðr* 486_{24}, *stæyðe* 485_{12}, *fæyðiz* 488_{13}, — éngang ved *œ: fœðez* 488_{14}. Ofte gengives lyden imidlertid som *i*-omlyd af *á: avðæfe* 470_{5} og fl. st., *æðri* $474_{5.7.18}$, 479_{26}, *bæt-* $485_{11.15}$, 494_{9}, *bænir* 489_{32}, *dæm-(dęm-)* 470_{3}, 482_{12}, 484_{8}, *dætr* 490_{4}, *Fætr*

476_{9}, *fæzl-* 477_{15}, 488_{26}, *feðaz* 478_{10}, *fęʀi (= færi)* 479_{15}, *færi* 481_{14}, *Gæzska* 472_{19}, *glæp* 485_{15}, *grædd(ę)-* 482_{33}, 485_{10}, *grædara* 483_{3}, *glæðr* 497_{32}, *hęgre* 487_{14}, *kæmi(e)* 477_{32}, $482_{20.25}$, 481_{28}; *logsæm-*(?) 484_{10}, *-mæði-* 474_{23}, 494_{10}, 477_{23}, *reði-* 490_{19}, *sætt- (= sæt)* 474_{15}, *stæð-* 475_{10}, 479_{27}, *slæg-* (adj.) 475_{13}, 480_{19}, 493_{3}, *tæki* 474_{32}, 481_{12}, 482_{7}. Mulig ligger denne udtale til grund for skrivemåden *dæimi* 477_{12}, jfr *kveimi* 482_{29}.

i-omlyden af *u* betegnes i reglen ved *y*, men nogle gange ved *v* (grafisk forskel, ligesom *y* ofte skrives for *v* kons., se nedenfor): *ohlvðin-* 470_{11}, 480_{3}, *nvtv* 470_{11}, *bvggva* 471_{28}, *prvddir* 475_{34}, *lvða* 479_{24}, *tvndi* 480_{6}, *þvngri* 482_{4}, *kvc-* 483_{30}, *Gvðingar* 486_{7-8}, *snvz* 488_{26}, 492_{18}, *svngia* 489_{22}, *dvflizv* 493_{17}. Præp. *fyrir* og *yfir* skrives *fyrir (-er)*, *fyr* eller *firir*, *yfir (-er)*, *ivir (-er)* eller *ifer*. *y* skrives i *Egypt-* 483_{34}, 487_{21}, *Moyses* 484_{2} (jfr l. $_{1}$), i *dyrvm* 486_{33}.

i-omlyd af *au* skrives i reglen *æy* el. *ey*, nogle gange *øy*: *tøyg-* 492_{16}, *døy-* 489_{33}, 494_{22}, 496_{27}, *løyui* 497_{21}; én gang *ev*: *hevrir* 490_{11}, én gang *ꜷ̧*: *dꜷ̧vr* 477_{24}. *Ey* skrives i *Eyropam* vistnok = *Evropam (y = v)* 483_{34}.

Om de øvrige vokaler er endnu at bemærke:

é skrives i reglen *e*, men *æ*: *rætt-* 474_{33}, $475_{7.21}$, *vær* $472_{7.10}$ og fl., *ie*: *liet* 474_{13}, *æi (ei)*: *læit* 478_{25}, 492_{9}, *leir* 496_{9}. — *i* skrives afvekslende med *æ (e)* i *-ligr* f. ex. 470_{2}, 471_{1}, 473_{28} osv. Om *firir, ifir* se ovf. — *o* skrives i *kvɴostv* 470_{4} (men *þionvsto* 489_{15}), *fogl-* 472_{34} osv.; altid i *ero*. Det neg. *ó* skrives i reglen *o*, men *v* f. ex. 471_{8}, 475_{14}, 482_{3}, 486_{8}, 489_{5} og fl. — *u* skrives så godt som altid *v*, undt. i fremmednavnene *Mariu* 486_{24}, *Markus* 486_{25}, samt i *tiunda* 486_{35}, *tiꜷru* 489_{18} (her ved en rettelse); ellers skrives ikke sjælden *y* (jfr ovf.): *fygla* 472_{34}, *hlyti* 492_{30} (i øvrigt en fejl for *liti*), *hlytir* 472_{21}, *yrðv* 474_{17}, *syndygra* 475_{10}, *þrymvr(?)* 476_{8}, *ny-* 476_{17}, *syðri* 476_{30}, *Gvðs* 481_{3}, *Sy* 481_{29}, *syn* 481_{31}, *miskynn* 482_{11}, *skygga* 484_{16}, *lynd* 485_{4}, *skyr-* 498_{30}, *alþyðy* 499_{2} (jfr *v* konsonant). — *au* skrives almindelig *ꜷ*, sjælden *av*; særlig kan mærkes *ꜷk (avc; = ok)* 486_{8}, 487_{33}, $488_{13.14}$, 491_{32}, 499_{2} osv., samt *sivnda* 498_{28}. — *ei* skrives i reglen *ei* eller *æi (ęi)*; én gang ombyttes vokalerne: *sviæk* 478_{21}; forkortet til *e (æ, é)*, hvad enten der er tale om en virkelig eller kun grafisk — hvad der er rimeligst — forkortelse, foreligger vokalen i: *frestni* 474_{23}, 493_{13} (jfr 475_{22}, hvor *i* er tilföjet over linjen), *krestingvm* 488_{19}, *restr* 470_{15}, *reði* 481_{7}, 498_{10}, *egi* 490_{11}, *merr* 498_{11}, mulig i *ælif* 482_{30}, samt *þær* 473_{11}, *þér* 474_{29}, *þæʀa* 470_{5}, 475_{8} (*þæiʀ-* ofte).

Aksenter over lange vokaler findes nogle gange: *á* 495_{24}, *dꜷ́n* 488_{2}, 495_{20}, *þér* 474_{29}, *vér* 471_{27}, 477_{12}, 484_{18}, *þǽr* 471_{28},

473_{9}, *ó* 477_{4}, 494_{35}, *ón* 484_{24}, 494_{36}, *ór* 470_{1}, 474_{9}, 488_{3}, *sór* 486_{27}, *béron* (f. *ebrón*) 479_{11}, *v́* 475_{14}. Et par gange over kort vokal: *vár* 472_{18}, *gór* 475_{32}.

Konsonanter:

1) *f* skrives i reglen foran *t*; nogle gange *p*: *lopt-* 476_{5}, 486_{19}, *krapt-* 475_{20}, 490_{21}, *optar* 497_{23}. Mellem *r* og vokal, samt mellem to vokaler skrives hyppig *v*: *þvrvanda* 470_{5}, 498_{12}, *hværva* 473_{9}, 493_{3} osv., *hærvi-* 476_{26}, *dirviz* 484_{9}; *lovat* 473_{20}, 480_{6}, *gravenn* 477_{18}, *rivi* 477_{25}, *diavvl* 478_{30}, *ivir* 480_{30}, 484_{34}, 485_{3}, *geva-* 485_{20}, 494_{12}, 496_{3}, *livir (-a)* 488_{34}, 494_{21}, *þiova* 492_{26}, *skrivare* 492_{30}, *aðøvi (-evi, ævi)* 494_{11} og fl., *stovo* 495_{2}, *graver* 495_{22}, *-zivivm* 497_{16}, *ovvnd-* 470_{11}, 478_{22}, *Hava* 489_{17}; én gang skrives *fv*: *hafve* 483_{1}. *f* skrives mod forventning i *Efo* 482_{15}. For *f* skrives *p* i *sapnaðe* 488_{33} (men ordet er fremkommet ved rettelse); foran *n* skrives *m* for det sædvanlige *f*: *omne* 488_{17}, *iamnan* 471_{31} osv., jfr *hemd* 492_{27} og *hefmnd* 496_{29}; samme udtale udtrykkes uden tvivl ved det oftere forekommende *mfn* i *namfn-* $470_{11.12}$ ofl., *nemfniz* 471_{18} (*nefniz* 471_{14}, *nofn* 473_{33}, 474_{1}). Endelig bemærkes, at for *v* skrives *u* særlig som initial: *Uelldi* 494_{15}, *Uist* 490_{20}, *Uitv* 475_{34}, samt i *tuer* 485_{27}, *quiði* 488_{7}, *løyui* 497_{21}, — og *y* (jfr ovf.): *hælyiti* 474_{21}, *eryiðiz* 477_{13}, *tyæir* 482_{7}, *hyerso* 494_{13}.

2) *g* (spirantisk) skrives adskillige gange *gh*: *dagha* 495_{23}, *logh* 487_{21}, $497_{1.19}$, *meghe* 494_{16} (bis), 496_{17}, *megho* 495_{4}(bis)$._{5}$, *seghiz* 476_{25}, *sæghir* 486_{24}, *margha* 496_{8}, *berghing* 476_{11}. *g* skrives i *sig* 475_{23}. *g* bliver *k* foran *t*: *-likt* 475_{34}, 481_{6}, 484_{13}, 488_{30} og foran *s*: *-lixtir* 475_{7}, *heilax* $484_{6.17}$, 490_{22}, 497_{25}, (*x* = *ks* som i *læix* 495_{20}). For *g* skrives *k*: *krizsko* 476_{30}, *berkir* $477_{20.21}$ (men *bergir* l.$_{22}$). — *k* skrives dels *k*, dels *c*, dels *q*. *c* skrives særlig i slutningen af ord: *hræddomc* 470_{3}, samt i andre mediale endelser på *-zc* (se nedenfor; dog findes former som *bersk* 495_{12}, *festvmk* 488_{27}), *boc* 487_{5}, *Avc* $488_{13.14}$, *sivc* 496_{31}, *lic-* 488_{29}; fremdeles nogle gange i begyndelsen af ord eller inde i ord, foran *a*, *i* (én gang), *o*, *v*, *y* (én gang): *scal* 471_{2}, *bacaz* 488_{16}, *callaz* 488_{20}, 492_{6}, *casta* 490_{17}, 491_{15}, *scapaði* 477_{6}; *kircivr* 496_{21}; *scopvð* 477_{12}, *byscops* 489_{14} (men *biskop* 496_{2}), *com* 495_{31}; *miscvnnar* 483_{25}, *illzcv* 491_{9}; *scyn-* 479_{25}, samt enkelte gange foran konsonanter: *locnom* 486_{33}, *tacn* 491_{14}, *kircna* 496_{2}, *crist-* 484_{27}, 486_{30}, $487_{15.22}$ osv., *crosse* 488_{22}, *sæct* 480_{22}, *spectar* 491_{27} og i fremmedordet *corpvs* 489_{21} (men *korpvs* sst.). — *q* skrives kun — men ikke altid — foran *v*: *Qviðr* 476_{8}, *qvelði* 477_{10}, *qvalar* 493_{12}, *qvaler* 494_{7} osv. (jfr *kvikvendi* ovf.). *k* + *s* skrives *x* i de ovf. ved *g* anførte eksempler og

xs i *sexs* 479_{32}. *kk* skrives — hvor det ikke forkortes — sædvanlig *kc: þekci-* 494_{13}, *ekci* 484_{11}, *þikcia* 494_{14}; en enkelt gang *ck: slǫckvir* 484_{17}; *kq* i *nokqvið* 478_{16}; *kh* skrives i *Mikhiæl* 473_{34}.

3) *ð* findes adskillige gange i imperfekta: *styrkðvzc* 475_{26-7}, *fylgðv* 475_{29}, *skomðvzc* 478_{14}, *valði* 473_{20}, *hvlði* 483_{11}, *likðiz* 483_{15}, og i subst. fem.: *synð* 478_{16} ofl., *hermðar* 481_{5}, *-semðar* 478_{22}; enkelte gange skrives *þ: Goþir* 479_{1}, *meþ* 496_{25}, *skapaþir* 477_{31}, *qviþi* 483_{7}, *iarðaþe* 486_{22}, *gerþer* 487_{28}, samt endelig en enkelt gang *ðþ: Gyðþingar* 482_{26}. *ð* + *s* se *z*. For *ð* skrives *t* enkelte gange i slutningen af ord: *fagnat* 487_{30} (men *-að* 487_{24}), *takit* 491_{1}, *skapat* (fem.) 477_{26} (men *skopoð* 477_{25}), samt i *vart* 474_{19}. For *ð* skrives endelig ofte *d*, idet skriveren har glemt at tilföje stregen gennem *d* (Ann. 1858, s. 144). På den anden side skrives *ð* for *d* (stregen urigtig tilföjet): *binðr* 490_{28}, *mvnðer* 485_{13}, *svnðr* 471_{8}, *hællðr* 472_{6}, 473_{30}. *d* + *s* se *z*. For *d* skrives *t* i *vællti* (= *velði* 477_{34}). For *dd* skrives *ð: klæðr* 486_{19}; måske er *ð* i *gvðoms* 483_{24} (= *guððóms*) at opfatte på samme måde; *d* er assimileret eller bortfaldet i *bvnnir* 490_{27}, *tiallbvðer* 495_{27}, *-velliga* 476_{1}, *millega* 496_{11}, *ellig-* 471_{10}, 479_{9}. — *t* + *s* se *z*. For *t* skrives *ð (d)* undertiden i slutningen af ord og ikke alene efter *t: ritað* 470_{12} (men *ritat* 472_{12}, *ritit* 490_{36}, 493_{11}), *litið* 477_{8}, *blotað* 480_{4}; *skapad* 492_{1}, *legið* 486_{8}, samt i *viðkaz* 489_{20}, *moðger* 494_{35}, *moðker* $495_{1.3.8}$. — Som bekendt er det temmelig almindeligt i norske håndskrifter, at *þ* går over til *ð* særlig i ubetonede ord og partikler; herpå findes der forholdsvis mange eksempler, undertiden endogså i temmelig stærkt betonede ord: *ðvi* 473_{10}, 484_{12}, *ðat* 473_{18}, *ðæir (-ei-)* 475_{9}, 495_{20}, *ðæiʀar* 476_{28}, *dæim* 473_{14} *(d = ð)*, *ðæ* 477_{3}, $478_{20.21}$, 498_{18}, *ðv* 496_{31}, *ðer* 491_{1}, *ða* 478_{10}, 480_{16}, 482_{29} osv., *ðegar (æ)* 479_{4}, 482_{19}; *ðriðia* 472_{31}, 496_{26} *(d-)*, *ðræfolld* 473_{23}, *-ðro* 495_{35}, *ðvrfti* 477_{3}, *ðyrstir* 477_{22}, *ðyngia* 482_{30}, *ðiggr* 490_{8}, *ðola* 491_{20}, *ðręl* 493_{12}, jfr *skilldv(?)* 498_{6} (jfr 498_{21}: *skill þv*) — foruden *ð* som initial: 487_{34}, 489_{8}, 490_{23}, 491_{5}.

4) *z*, ofte skrevet *zs*, betyder vistnok allevegne *ts*; oprindeligt *ts* skrives således f. ex. *lopz* 496_{32}, *bæzsta* 484_{36}, *bazsti* 485_{2}; ejendommeligt er: *nytzsam-* 493_{28}. — For *ðs* skrives *z (zs): gæzk- (gæzsk-)* 472_{19}, 478_{26}, 494_{15}, *ræzslo* 495_{11}, *næzsyn-* 493_{28} (men *næðsyn-* 496_{18}), ja *hofoz* (= *hǫfuðs*) 487_{34}; etymologisk tilföjes *ð: brœðz* $488_{21.22}$, *gvðzivivm* 497_{16}. — For *ds* skrives *z: ællz* 473_{33} osv. Efter *ll* og *nn* (ofte skrevet *n*) skrives *z: hollz* 490_{22}, *illzcv* 491_{9} (men *illskv* 474_{16}), — unöjagtigere skrevet i: *illdkv* 494_{4} —, *innzigli* 475_{33}. Unöjagtig skrivemåde er: *nestv* (= *neðstu*) 473_{1}, *krizsko* 476_{30}. — I mediale endelser bruges i reglen *z: skiliaz*

$471_{4.9}$, *kallaz* 471_{11}, *nefniz* 471_{14}, *sægiz* 472_{1}, *snyz* 473_{5} (jfr *snyðz* 492_{23}) osv.; *s* findes i *hvgðvs* 478_{24}, *hofs* 498_{30}. Den oprindelige, vistnok fra en gammel original stammende fulde form *-sk* findes ikke sjælden og skrives da enten *sk* (i enstavelsesformer) eller *zc (zk): bersk* 495_{12}, *forsk* $481_{1.2}$, *fersk* 497_{33}, *hliopsk* 481_{17}; *lysazc* 470_{10}, *synizc* 471_{1}, *fysazc* 471_{5}, *fysizc* 494_{9}, *skyrizc* 472_{13}, *kallazc* 472_{17}, *farazc* 481_{3}, *virðizc* 475_{17}, *røkkvizc* 478_{29}, *styrkðvzc* 475_{26-7}, *skomðvzc* 478_{14}, *hræinsazc* 493_{15}, jfr former som *fysvmk* 497_{24}, *hræddomc* 470_{3}, *lysvmk* 491_{27}, *-festvmk* 488_{27}. — I superlativer skrives *z: trvlegaz* 483_{1}, *zst: minzsti* 496_{27}, *bæzsta* 484_{36}, 485_{2}, *zt: hellzt* 470_{3}, 491_{2}; ellers *st*.

5) *h* udelades forholdsvis sjælden foran *l* og *r: lvt-* 473_{3}, $483_{3.21}$, 485_{19}, *liota* 477_{9}, *lær* 495_{17}, *lvða* 479_{24}, *lyddi* 480_{3}, *lyðni* 484_{31}; *ryggviz* 494_{17}, 496_{30}, *rædder* 495_{6}, *ræzslo* 495_{11}, *ringinngvm* 497_{35}. *h* skrives i *likhamr* $488_{13.15.16.29-30}$, 497_{12} (ellers *likam-*). — *ll* skrives i reglen foran *d, t, z*; dog findes *hældr* 478_{29}, *Gialda* 480_{33}, *mælti* 473_{29} og fl. st., *Alt* 477_{7}, *viltiz* 479_{4}. — *n* indskydes i *likamns* 480_{18}, 485_{29}, 497_{11}. — *r* er assimileret i *fallego* 493_{20}.

Ombytning af konsonanter (og bogstaver overhovedet) finder undertiden sted tildels ligefrem ved fejlskrivning (jfr anmærkningerne), f. ex.: *lævns* 481_{29}, *tegndi* 483_{8}, *ellfdir* 491_{6}; *siva* 484_{6}, *firalsa* 485_{5}, *berón* (f. *ebrón*) 479_{11} osv.

Udeladelser af konsonanter (og bogstaver overhovedet): *ð* efter *r: orna* 475_{14}, *skyrgvða* 498_{30}; mellem *ei* og *n: heinir* 485_{26} (jfr *Heinir*, beboerne i Hedemarken); *-d* efter *n: vankvæðom* 470_{1-2}, *anlægr* $471_{3.28}$ (men *and-* $472_{29.31}$), *anskoti* 474_{4} (men *and-* sst.), *frenkonom* 497_{7}; *-t* i *v vallder* 483_{28}, *o valðer* 494_{28} (misforståelse af teksten?); *-n* i *tæking* 489_{16}. — *i* i *ærfði* 470_{20} (fejl?, ellers *ærfið-*), *Gvðingar* 486_{7-8}, *nauðsynvm* 496_{18}, *flyendr* 490_{35}, *flyanda* 491_{1}.

Forkortelse af konsonant findes ofte, men den er i reglen vistnok kun grafisk. I ethvert tilfælde er retskrivningen i dette stykke altfor broget og upålidelig til deraf at drage nogen sikker slutning i så henseende: *prydr* 474_{11}, *glægsyna* 475_{13}, *nok- (nokkor-)* 470_{2} og fl. st., *eki* (passim), *drvkv* 479_{19}, *sælega* 494_{30}, *kæna* 473_{7}, *mæn* 474_{2}, *vphaf* 471_{11} (*vpp-* 471_{22}), *orostom* 496_{36}, *lævs* 482_{34}, *sætr* 474_{9}, *eit* 478_{35}, *gnot* 479_{19}, *altit* 482_{16}, *sprat* 483_{18}, *not* 483_{10} (men *nott* 483_{9}) osv.

Forlængelse af konsonant, særlig *t*, findes forholdsvis hyppig; dog er at bemærke, at en sådan ofte viser sig ved en forkortelse, så at det er rimeligt, at skriveren har begået den fejl, efter først at have anbragt sit forkortelsestegn, alligevel bagefter

at skrive det bogstav, tegnet skulde betyde, f. ex.: *himmin* 471_{26}, *likammanvm* 479_{10}, *honn* 483_{4}, *heimmi* 485_{14}, *annnan* 485_{31}, 486_{10}, *vonn* 498_{16}, jfr *skeinn* 483_{23}, *minn* (fem.) 490_{9}. Urigtig tilföjet fordoblingstegn kan foreligge i *taccn* 490_{20}, *tænggr* 493_{13}, *spekkt* 471_{12}. Andre konsonantforlængelser (fordoblinger) er: *rekkene (= rekinni)* 491_{27}; *karll-* 477_{26}, *-talli* 483_{19}, *heillso* 493_{30}, *ellfdir* 491_{6}; *styrkinngar* 475_{28}, *Gyðinngar* 484_{28}, og oftere foran *g*, *mvnndv* 475_{22}; *eppli* 478_{33} (bis), *apptni* 486_{33} (jfr anm.); *miss-* 491_{8}, *Hværsso* 493_{7}; *gættnaðar* 471_{22}, *vattne* 472_{34}, 495_{19}, *mettnað* 474_{18}, 478_{23}, 479_{34}, *rittningar* 488_{4}, *settningv-* $489_{26.28}$; *ættl-* 474_{18}, $478_{6.12}$, 481_{3}, *vittrv* 470_{17}, *bættra* 478_{11}, 480_{33}, *vettr-* 479_{13}, 484_{8}, 487_{24}, *vittraðiz* 484_{20}, 486_{18}, *liottr* 484_{22}, *settr* 492_{31}, *sittr* 487_{14}, *Fęttr* 488_{6}, *ettr* $488_{26.34}$, *hattre* 495_{2}, *sætt-* 474_{15}, *hvett-* 475_{24}, *gettinn* 481_{30}, *-lætti-* 483_{23}, 484_{29}, *heittinnar* 484_{3}, 487_{23}, *hattar* 492_{28}, *mott* 493_{26}, *vttan* 495_{11}, *loptt* 474_{21}; *pisslir* 475_{11}. Derimod er det ikke sikkert, hvorvidt ʀ i *hvæʀso* 472_{15} og lign. betegner et langt (dobbelt) bogstav.

Af enkelte ordformer mærkes særlig: *Krist* (nom.) 474_{28}, 489_{22} (men *-r* 477_{28}), (gen.) $488_{3.14.15.17}$ (men *Kristz* 488_{10}); *erfiði* skrives på følgende måder: *erviði* 493_{10}, *ærveðe* 498_{20}, *ervaðe* 488_{7}, *ærfði* 470_{20} (hvis dette ikke er en fejl); *likende* (ntr.) 491_{21}; *nævðsynir* (plur.) 496_{19}; *fagnaðr* (gen., fejl?) 492_{12}; *seliandr* 489_{11}, *hafnandr* 498_{3}, *tælanda* (fem.) 480_{20}, *brennanda* (fem. pl.) 497_{31}; *rettare* (ntr.) 479_{25}; *dyʀa* (masc., fejl?) 485_{17}; *þrimr* 496_{24}, men *tveim* 486_{25}, *þriatigi* (adj.) 484_{8}, *sextvgv* 498_{31}; *hverki* 472_{16}; *þeirr(ʀ)* f. ex. 473_{18}, 477_{4}, men *þeir-* $478_{25.27}$, 483_{2}; *varo* f. ex. 473_{29}, 474_{20}, *voro* 475_{31}, 483_{8}, og *oro* 479_{34}; *myndi* (infin.) 474_{18}, *maz (= máiz)* 497_{35}; *alldrigin* 494_{36}, 495_{1} osv.; *en = ef* (passim).

Af alt det anførte kan det være vanskeligt nok med sikkerhed at slutte, hvor og af hvem Elucidarius er skreven. Det forekommer mig dog rimeligst, at den, ligesom bl. 1—18, er skrevet af en nordmand, men efter en islandsk original. Vel kan man i det hele sige, at retskrivningen er islandsk, men der fremtræder dog så hyppig forskellige og det netop meget sigende norskheder (som f. ex. *f* foran *t*, den hyppige brug af *æ (æy)*, af *ø = œ*, af *øy*, *ð* i forlyd; den sporadiske mangel på omlyd af *a* foran *u*-endelser, den hyppige brug af *tt*, samt endelig flere af de anførte former, særlig *rettare, talanda* osv., plur. på *-andr*, analogiformer efter de øvrige former: dativ på *-andum* og gen. på *-anda*), — at de næppe kan tænkes at hidrøre fra en islandsk afskriver. På denne måde forklares også bedst den forvirring, der råder med hensyn til slutningsvokalerne *(e, o, i, u)*. Derimod vilde

en forklaring, der gik ud på, at der her forelå en islandsk afskrift af en norsk original, sikkert være urigtig, i hvert fald have meget lidet at støtte sig til, særlig fordi alle andre Elucidarius-håndskrifter er islandske, og det er aldeles klart, at det her foreliggende er en søster-afskrift til det ældste Elucidarius-hdskr., der haves. Hvorom alting er, ét er sikkert, at en mere udygtig, mere forvirret afskriver vanskelig findes. Vel er hans bogstavtegn store og ret könne, men, foruden at hans retskrivning er broget og forvirret, er hans tekst i höjeste grad slet og forvansket, og der kan næppe være tvivl om, at det er hans egen skyld (hvorom mere senere). Hvert öjeblik glemmer han bogstaver, som han, når han mærker fejltagelsen, tilföjer over, en enkelt gang under, linjen. Han har flere gange oversprunget ord og hele sætninger (jfr K. Gíslasons bemærkninger og aftrykte originale parallelsteder i udgaven i Annaler 1858). Kort sagt, man kunde fristes til at antage, at Elucidarius er skreven af en olding, hvis ånd var begyndt at svækkes, så at den ikke mere havde et fuldkomment herredömme over hånden, der skrev de pæne tegn.

Hvad forkortelsestegnene i det hele angår, er det overhovedet de sædvanlige, der anvendes, og der er næppe nogen grund til her at dvæle videre ved dem; hvor der var noget særligt at bemærke, indeholder anmærkningerne det fornødne. Det kan fremhæves, at i de første 14 blade i 544 er forkortelser overhovedet forholdsvis meget fåtallige; derimod i de andre stykker, navnlig Hauks egne, er de overmåde rigelig anvendte. I de opfriskede steder i Bretasögur er de oprindelige bogstaver ofte forvanskede, hvorfor de yngre, når de oprindelige ikke skimtedes, fremtræder i teksten, men dette er heldigvis tilfældet meget få steder.

9. Efter at således retskrivning m. m. i håndskriftets enkelte stykker (med undtagelse af de allermindste) er gennemgået, skal der nu gives en kortfattet redegörelse for de papirshåndskrifter, der er benyttede til at udfylde selve håndskrifterne og i Tillægene.

Der er da først og fremmest det af præsten Jón Erlendsson skrevne 105 fol. i AMs samling; det indeholder en fuldstændig afskrift af Landnámabók, dog med et par lakuner (se s. 16, 37 anm. 7; slutningen af denne kunde dog udfyldes efter andre håndskrifter; jfr s. 58, anm. 12) og Kristnisaga; der er tillige taget hensyn til andre recensioner af Landn., hvor Hauksbók i marginen udtrykkelig anføres som kilde for vedkommende större

eller mindre stykke. Efter slutningen af Kristnis. følger nogle paragraffer og historiske bemærkninger, hvis indhold og væsen lader formode, at der efter dem har fulgt flere eller færre af de som „Tillæg“ trykte mindre stykker. Jón Erlendssons afskrift er i det hele god og, når bortses fra retskrivningen, nöjagtig. Til yderligere belysning heraf aftrykkes begyndelsen af den første bevarede membranside (udg. s. 10_{14} ff) og Jóns afskrift deraf:

Mbr.

biorn*n* svn sin*n* h*ann* lagði vnd*ir* sig allar svðreyiar *ok* gerðiz hofðingi yf*ir* en*n* gallt engan skatt haralld*i* k*onvngi* se*m* ætlað var þa tok haralldr konvngr vnder sik eign*ir* h*ans* i noregi en rak brott biorn*n* svn hans

her seg*ir* fra hꝍlga biolv[1]

Hꝍlgi biola svn ketils flatnefs for til Islanðs af svðr eyivm h*ann* var m*eð* ingolfi hin*n* fysta vetr *ok* nam með hans raði kialar nes allt millim mogils ar *ok* mydals ár han*n* bio at hofi h*ans* svn var viga rappr *ok* eyvindr hiallti .f. kollsvęins .f. eyvindar er atti þorlavgv klængs dottor þ*ei*ra dott*ir* v*ar* þorgerðr moðir þorv er atti þorkell svn asgeirs kneifar[2] þ*ei*ra svn var ogmvndr faðir ion*ns* b*yskv*ps hins hꝍlga

Jón Erl.

Biorn svn sin*n* h*ann* lagdi vnder sig allar Sudur eÿiar *ok* gerdizt hófdingi ÿfer en*n* gallt engan skatt Haʀalldi k*onvng*i sem ætlad var. þa tők Haʀalldur konungur vnd*ir* sig eign*ir* h*ans* j Noregi en*n* rak brott Biorn svn han*ns*

Hier seger wm Hœlga Biőlu

ꝍlgi biola sun Ketils flatnefs for til Islandz af Sudureyium. h*ann* var m*eđ* Ingolfi hin*n* fysta vetur *ok* nam m*eđ* h*ans* rădi Kialarnes allt millim Mogilsăr *ok* Mÿdals ă h*ann* biő at Hofi. h*ans* svn var Viga ʀappur *ok* eÿvindr Hiallti f. Kollsveins f. Eyvindar er atti Þorlaugu Klængs dottor. þeirra dotter var Þorgerdur moder Þoru er atti Þorkell svn Asgeirs Kneifar[2]. þ*ei*ra svn var Ogmundr fader Jons b*yskv*ps hins hœlga

AM 326 b, 4⁰. Her findes en afskrift af Hemingsþáttr, skreven af Ásgeir Jónsson. Denne afskrift er tagen, endnu medens Hauksbók har haft et blad mere foran bl. 69 (se s. XI). Dette blad har på sine steder været vanskeligt at læse, hvorfor der hist og her er åbne pladser for de enkelte ord, Ásgeir ikke kunde læse. At det pågældende stykke, s. 331_1—336_4, er en direkte

---

[1] Denne overskr. er fordelt på 2 linjer. [2] *i* er tilf. over linjen.

afskrift af Hauksbók — og ikke hæntet andenstedsfra —, viser ejendommeligheder i retskrivningen tilfulde, som f. ex. *þers-* 331_7, 333_{13}, *vex* 333_6, *sun* $333_{15.18}$, *dottor* 333_{17} osv., hvilket er overensstemmende med Hauks.

AM 597 b, 4⁰ danner sammen med AM 281, 4⁰ grundlaget for s. 365_{12}—369. Bægge håndskrifter indeholder forskellige stykker, der vistnok umiddelbart er afskrevne efter Hauksbók, för end Arne Magnússon erhværvede den; i det mindste gælder dette 281, der er skrevet af lagmanden Sigurður Jónsson (se ovf.) og måske snarere burde være lagt til grund end hint som formentlig rigtigere i enkelte punkter, men fejlene i 597 er små og ubetydelige. Dette stykke synes at svare til c. 1¹/₂ membranblad.

Endelig er Tillægene hæntede dels fra AM 115, 8⁰, der er skrevet af Björn Jónsson på Skarðsá og indeholder forskellige afhandlinger angående Grönland og dets historie (stykke I, II, jfr X og XI; en del deraf er desuden benyttet til sammenligning), dels fra det ovennævnte 281 (alt det øvrige), hvorved 597 er benyttet til sammenligning, hvor stykkerne var fælles for bægge. 281 er også benyttet til sammenligning med Björns afskrifter i 115; herom se anmærkningerne.

Alle disse papirsafskrifter er aftrykte ordret og for så vidt også bogstavret, som ordene er gengivne som de der er skrevne med opløste, men ikke kursiverede forkortelser. Det kunde have været ønskeligt at søge at rette retskrivningen, i hvert fald for enkelte punkters vedkommende, efter Hauks egen; men dette lod sig ikke göre uden vilkårligheder og inkonsekvenser, og så var det dog ikke altid sikkert, om Hauks skrivemåde på hvert sted var bleven truffen. Kun for to punkters vedkommende er skrivemåden rettet, idet *-ur* (nom.) er rettet til *-r*, men med en bemærkning under teksten om skrivemåden i hvert enkelt tilfælde. For det andet er prikker — en eller to — og streger — to — over vokaler altid gengivne med aksent (altså *ȧ*, *ä*, *a̋* = *á*); ij sammenskrevne er gengivne med ý; derimod er (kort) ÿ gengivet med y; aksent over *o* (= *ǫ*) er der ikke taget hensyn til. Derimod er et *y*-lignende tegn i Tillægene dels gengivet som *y*, dels som *ij* efter som prikker stod derover i hdskr., eller ikke.

10. Til slutning skal vi nu göre rede for vor gengivelse af håndskriftet, membranen selv. Den er da, kort sagt, diplomatarisk, d. v. s., alle forkortelser er i tryk antydede eller gengivne med *kursiv*skrift. Forkortelserne er i de gamle membraner to slags: bogstaver og tegn (at de sidste — som oftest — op-

rindelig også er bogstaver, er for Islændernes vedkommende ligegyldigt, da de for dem var tegn og intet andet). Af de første — bogstaver —: *a, e, i, v, o, m, r, s, z,* betegner hvert enkelt i reglen en bogstavrække eller stavelser; disse bogstaver betragtes nu som virkelig eksisterende i håndskriftet, føres ned i linjen og trykkes med sædvanlig skrift; de manglende bogstaver derimod kursiveres; således gengives f. ex. $\overset{r}{\text{v}}$ ved v*a*r, $\overset{m}{\text{m}}$ ved m*onnv*m, $\overset{z}{\text{m}}$ ved m*ann*z osv. Det er samme fremgangsmåde, som f. ex. V. Finsen benyttede i sine Grágás-udgaver. Tegnene derimod, ʿ, ᪶, ʾ, ᷎, ⁹, ;, ꝫ, gengives helt og holdent kursiv, ligesom også fordoblingspunktet og en streg over eller igennem et bogstav; denne kan efter omstændighederne have flere forskellige betydninger; navnlig bemærkes, at den bruges i hyppig forekommende, længere ord, hvor kun de første bogstaver skrives fuldt ud, f. ex. *havfþ* = *havfþ* + *ingiar*, *ingium* el. lign. Gengivelsen af disse tegn retter sig efter deres almindelige og idet hele konstante brug[1], dels efter den måde, hvorpå ordene ellers er skrevne fuldt ud, samt efter rigtig grammatik og syntaks; særlig skal det bemærkes, at ʿ altid gengives ved *ir* (ikke *er*) i endelser, ved *eir* i *þa*, samt at der altid skrives *v* (ikke *u*) hos Haukr.

Det kan undertiden være tvivlsomt, hvorledes en forkortelse bör gengives; således som f. eks $\overset{a}{\text{ꝼ}}$ = f*ara*; i dette og lign. tilfælde har vi betragtet det ovenover skrevne bogstav som ordets sidste og altså kursiveret *ar*. Ordet $\overset{o}{k}$ burde, strængt konsekvent, være blevet gengivet ved k*on*o; men i dette og lignende tilfælde, som $\overset{o}{\text{ꝼ}}$ (= f*or*o), er forkortelsestegnet vistnok kun en stereotyp, gammel måde at forkorte på, som bibeholdtes, uagtet man ellers skrev og udtalte *konu* osv. Vi har derfor betragtet dette *o* som etslags tegn og gengivet det i det nævnte ord ved o*nv*, i $\overset{o}{\text{ꝼ}}$ ved -o*rv*; det samme burde vistnok også være sket med hensyn til $\overset{o}{\text{v}}$ (jfr *vorv*); dette har vi imidlertid gengivet ved v*arv* (v*aru*) som mere stemmende med den sædvanlige og også Hauks skrivemåde. ħm har vi gengivet ved h*anv*m; rigtigere var mulig h*onv*m. Hertil skal endnu et par enkeltheder tilföjes: $\overset{i}{\text{ꝼ}}$ er hos Haukr gengivet med f*yr*i da ordet skrives således fuldt ud flere gange (se XLVI); $\overset{o}{\text{m}}$, $\overset{o}{\text{d}}$ = mo*dir*, do*ttir*; ei$\overset{r}{\text{n}}$ = Ein*ar*r og lign.; sammenskrevne bogstaver antydes ikke ved kursivering[2], undt. $\widehat{pp}$ = p*p*; dette var ved en uagtsomhed sket i de første ark, hvorfor det bibeholdtes.

[1] Jfr Cod. reg. (fototyp. udg.) s. XLVI—LV. [2] *hans* forkortes i reglen så, at *h* og *s* (ſ) skrives sammen, og en tværstreg sættes gennem den øverste del af det således fremkomne bogstav (h*ans*); undertiden glemmes böjlen (h*ans*).

Sjælden skriver Haukr et enkelt bogstav over linjen — hvor han da ikke først har glemt det og tilföjet det bagefter —, der kun betyder sig selv; det sker så at sige udelukkende i *dͦtt-*; dette *o* er ført ned i linjen og naturligvis gengivet med de sædvanlige typer; i anm. er det hvergang bemærket, hvor det findes.

Endnu en forkortelsesmåde findes der i de gamle håndskrifter, også hyppig anvendt af Haukr, den nemlig at antyde et ord kun med dets første bogstav og foran og efter dette at anbringe punkt (undertiden glemmes det ene). I dette tilfælde er alt, hvad der mangler, sat i parentes: .ꝼ. = f(aðir), f(oðvr), .s. = s(vn), .ss. = s(ynir) osv.

Det her beskrevne princip er fulgt i alle håndskriftets enkelte dele, dog med forskellige mindre afvigelser eller modifikationer, f. ex. at der for f*yr*i skrives f*ir*ir i bl. 1—18, fordi ordet der, skrevet fuldt ud, lyder *firir*; ꝼ̔ hos Hauks 2. sekretær gengives med f*yri*; i de opløste forkortelser skrives *u* i de første 18 mbr.-blade.

Endelig bemærkes, at i udgaven er alle personnavne — for en nemmere oversigts skyld — trykte med stort bogstav, uagtet de så godt som altid er skrevne med små bogstaver; hvor navnet består af tilnavn + navn *(viga rappr)*, trykkes bægge ord med stort bogstav og bindestreg imellem. Ellers står initialer og kapitæler aldeles som i håndskriftet.

Udenfor de enkelte vers står der i reglen et *v* i marginen; dette er overalt bibeholdt, men der er i udgaven, nærmest for tydeligheds skyld, tilföjet et punktum efter bogstavet.

( ) bruges, foruden ved forkortelser, se ovf., for at betegne, at hvad der står i parentesen ved en fejl mangler i håndskr., i anmærkningerne angives da, hvor udgiverne har udfyldt det manglende. [ ] bruges derimod for at betegne, hvad der er bortrevet eller hvad der er ulæseligt, altså i bægge tilfælde noget, der enten er indsat efter en afskrift eller efter gisning; men ikke altid, f. ex. i Elucidarius, er det således manglende udfyldt.

Angående nogle enestående skrivemåder, samt alle fejlskrivninger og enkelte ejendommeligheder henvises til anmærkningerne.

Af r e t t e l s e r i teksten er kun ganske få i det hele foretagne og da kun hvor noget ved skødesløshed syntes glemt eller forskrevet. Det kunde ikke være hensigten med en sådan udgave at rette teksten og rense den for fejl og meningsløsheder, hvoraf der ikke er få, særlig i Bretasögur og Elucidarius. At ville rette den sidste, således at der fremkom en rigtig og oprindelig tekst, må desuden betegnes som håbløst. Det må også betones, navnlig

for Landnámas vedkommende, at rettelser i og for sig meget varsomt må foretages, for at en særskilt recensions ejendommeligheder ikke måske med det samme udviskes.

III. Hauksbóks indhold og dettes betydning.

Efter indholdets art falder dette i temmelig vidt forskellige grupper[1]. Først har vi da stykker, henhørende til

A. Historie og da a) dels til Islands virkelige historie: 1) *Landnámabók*, 2) *Kristnisaga*, 3) *Fóstbræðrasaga*, hvortil 4) *Eiríkssaga* kan knyttes, — b) dels til Norges historie: 1) *Skáldasaga*, 2) *þáttr af Upplendinga konungum*, 3) *Hemingsþáttr*; fælles for disse sidste er det delvis forhistoriske og uhistoriske indhold. Hertil kan så fornaldarsagaerne 4) *Ragnarssona þáttr* og 5) *Hervararsaga* tilföjes, c) dels endelig til ikke-nordiske landes historie, de uhistoriske *Trójumannasaga* og *Bretasögur* med *Merlínusspá*. — Dernæst er der skrifter og afhandlinger eller brudstykker af sådanne, tilhørende

B. Den middelalderlige teologi og filosofi, etnografi m. m.: 1) *Elucidarius*, 2a) *Heimslýsing ok helgifræði*, 2b) *Heimspeki ok helgifræði*, 3) *Viðræða æðru ok hugrekki* samt *líkams ok sálar* tilligemed det latinske stykke 4) *Pronostica temporum* m. m.

C. Naturhistorie: *Náttúrusteinar*.

D. Kalendervæsen og matematik: 1) *Cisio janus* og 2) *Algorismus*. — Endelig er der:

E. Digtet *Völuspá* og

F. Tillægene, der består af mindre stykker af forskelligt indhold.

A. Sagaer vedrørende Island.

1. Landnámabók (s. 3—125). Dette vigtige oldskrift, dets tilblivelse og beskaffenhed vil ikke blive behandlet nærmere her, da det vil blive gjort til genstand for en undersøgelse i indledningen til den særlige udgave deraf, som det kgl. nord. Oldskriftselskab agter ved undertegnede F. Jónsson at lade besørge. Her vil vi kun dvæle ved Hauks forhold til den i hans håndskrift indeholdte bearbejdelse. At denne måtte stå i en særlig forbindelse med ham eller hans nærmeste familje, vilde man sikkert turde slutte af de mange steder, hvor slægtrækker føres ned til ham og

[1] Den orden, i hvilken de enkelte sagaer og stykker følger på hinanden, er aldeles vilkårlig. Noget system spores overhovedet ikke.

hans nærmeste slægtninge. Men vi behøver heldigvis ikke at ty til nogen gisning. Vi får en avtentisk tilkendegivelse både om denne bearbejdelses ophavsmand og hvorledes den er istandbragt. Den indeholdes i det bekendte sted i kap. 354 (s. 124), hvor det hedder: „denne bog skrev [jeg][1], „Haukr Ellinz“ sön“, og Haukr tilföjer straks: „efter den bog, som hr. Sturla lagmand [Tordssön, d. 1284], den kyndigste mand, havde skrevet, samt efter den bog som den anden, som Styrmer den kyndige [Kárason, d. 1245] havde skrevet, idet jeg tog fra enhver af disse, hvad den ene havde udover den anden; men det var dog en stor del [störste delen], som var ens og fælles for bægge; det er således ikke at undres over, at denne Landnámabók [ↄ: Hauks] er længere end nogen anden“. Her er alt klart. Hauks bearbejdelse er en fuldkommen sammenstøbning af de to andre, som efter Hauks udsagn stammede fra historikerne Styrmer og Sturla. Haukr har haft bægge bearbejdelser liggende for sig side om side, sammenlignet dem nöje og afskrevet dem bægge. Det ligger i sagens natur, og andet antyder da Haukr heller ikke, at der her er tale om et rent og skært kompilationsarbejde; nogen selvstændig forfattervirksomhed er der derfor ingen som helst grund til at tillægge Haukr for Landnámas vedkommende; nogen kritisk ævne til at rense sine foreliggende tekster for fejl har han sikkert ikke besiddet, og en nöjere undersøgelse vil vise, at en sådan kritisk virksomhed har han end ikke forsøgt. Det eneste, som Haukr af sig selv har tilföjet og som ikke kan have stået i nogen af hans originaler, er hans egen stamtavle (jfr slutningen af Erik d. rødes saga), og netop her viser hans ukritiske uselvstændighed sig på det klareste, idet han, som ovf. vist s. I—II, opregner slægtrækken forskellig på de forskellige steder. Ja, efter Hauks måde at referere på, f. ex. netop i det nævnte kapitels begyndelse, hvor han — åbenbart ved en ren misforståelse — regner Kolskeggr til historiske forfattere istedenfor til de historiske hjemmelsmænd (jfr s. 92), bliver det ikke engang sikkert, hvorledes udtrykkene om Sturla og Styrmer er at forstå, om det er deres egne skrifter eller kun afskrifter deraf, eller endelig eksemplarer, som traditionen tillagde disse to mænd, han har benyttet; om disse eksemplarer og deres indbyrdes forhold vil der imidlertid, som bemærket, blive handlet andensteds. Men selv om Haukr ikke for sin virksomhed fortjæner forfatternavnet, er vi ham

[1] Dette ord mangler i Jón Erlendssons afskrift, rimeligvis ved dennes egen uagtsomhed.

mangfoldig tak skyldige; for det første er det af meget stor betydning for os, at vi har denne bearbejdelse og ved, når og af hvem og hvorledes den er foretagen. Dernæst har Hauks fremgangsmåde, der uden tvivl ikke er individuel, i og for sig krav på opmærksomhed, idet den giver os et klart indblik i datidens hele måde at arbejde på, en arbejdsmåde, som kan skimtes i de mange fra c. 1300 stammende sagabearbejdelser og lign.

Kapiteltallene er tilföjede efter håndskriftets egen inddeling. — Sidetallene i marginen henviser til udgaven 1843 i Íslendingasögur I.

2. Kristnisaga (s. 126—49) findes, som bekendt, kun i Hauksbók og fuldstændig kun i Jón Erlendssons afskrift (105 fol.); der er al grund til at antage, at den i originalen har fulgt umiddelbart på Landnáma. Der er fremdeles ingen grund til at tvivle om, at den oprindelig er bestemt til at danne et slags fortsættelse deraf, ganske vist ikke som en del af et hele, men som et selvstændigt værk, der ret passende og naturlig kunde knyttes til Landn. ikke alene fordi indholdet på flere punkter kunde sættes i forbindelse med denne, men også og navnlig fordi sagaens indhold, kronologisk set, for en meget vigtig del af landets historie danner den nærmeste fortsættelse af Landnámas indhold; Landn. drejer sig nemlig ikke alene om indvandringen og dens hovedpersoner, men giver personalhistoriske oplysninger om hele det 10. årh. (og ofte længere ned). Kap. 356 (s. 125) i Landn. er åbenbart tilföjet for at danne overgangen til Kristnis., ligesom også begyndelsen af denne (*Nú hefr þat* osv.) er i form afpasset for tilknytningens skyld. Denne tilknytning stammer vistnok ikke fra Haukr, men fra ældre tider[1]; derfor behøver forbindelsen imidlertid ikke at være oprindelig. For så vidt er jeg fuldkommen enig med dr. *B. M. Ólsen*[2], når han bestrider den af prof. *K. Maurer* hævdede mening, at „forbindelsen mellem bægge værker er oprindelig“. Men når han dernæst antager, at den egenlige Kristnisaga har begyndt anderledes end nu, nemlig med et uddrag af Landn. (den første kristne befolkning, de kristne landnamsmænd), ligesom „Gunnlaugs Kristniþáttr“[3], hvis begyndelse dr. B. Ólsen ved hjælp af kombinationer selv har konstrueret, er jeg langt fra af samme mening, og når dr. Ólsen udtaler, at dette resultat „tör anses for sikkert“, finder jeg det ikke engang sandsynligt. En

[1] Jfr *Brenner:* Ueber die Kristnisaga s. 5, 7. [2] Se Aarbøger f. nord. Oldkh. osv. 1893, s. 265—6 osv. [3] Anf. afhandl. s. 347—8.

beretning om de irske kristne, om de kristne landnamsmænd måtte af sig selv falde udenfor den forfatters plan, der vilde skrive en virkelig *Kristnisaga*[1], det vil sige: en historisk beretning om kristendommens indførelse i landet og dens historie i den følgende tid. Landnáma fortæller selv, at de kristne landnamsmænds tro (i de allerfleste tilfælde) ikke kunde holde sig, men uddøde i de nærmeste slægtled; der bestod med andre ord ingen som helst historisk forbindelse mellem de få kristne omkr. 900 og kristendommens forkyndelse på Island i slutningen af det 10. årh.; fremstillingen heraf måtte faktisk begynde med den første virkelige missions-virksomhed, blot med nogle indledende personalhistorisk-genealogiske bemærkninger, og således begynder den nuværende Kristnis. i virkeligheden. Dette forekommer mig at være det eneste rette svar på *K. Maurers* spörsmål (jfr dr. Ólsens afhandling 348—9), hvorfor Kristnis. ikke begynder med landnamstiden. Det er i strid med den gode sagaskrivning og i det hele vilkårligt at antage en begyndelse til Kristnis. af væsenlig anden art og omfang, end den, som nu forefindes. Jeg kunde godt tro, at ordene: *Nv hefr þat hversv kristni kom a Island. ad* (s. 126_2) er den hele ændring (tilföjelse) der overhovedet er gjort, for at knytte sagaen til det foregående.

En gennemlæsning af sagaen giver i det hele det indtryk, at den er én støbning, d. v. s. et velordnet hele, men dog en sammenstykning af forskellige beretninger af forskellige forfattere. Dette hindrer ikke, at der i tidens løb kunde være indkommet enkelte interpolationer; det er naturligvis særlig vanskeligt at udpege sådanne; følgende stykker og sætninger forekommer mig dog ubestridelig at måtte antages for senere tilsætninger. For det første stykket: *en þersir — Geitir* (126_{16-27}), og dernæst stykket: *Sva—primsignast* (127_{1-8}). Det første stykke er en historikers tilföjelse, indsat af personal-historisk interesse; det er imidlertid ikke her på sin rette plads, eftersom det, imod hvad der er sagafortællings skik, nævner adskillige personer, som slet ikke mere optræder i sagaen og er den altså ganske uvedkommende. Torkel måne omtales her atter, uagtet han allerede, af gode grunde, én gang var bleven nævnt; en og samme forfatter vilde ikke have fundet det fornødent, at nævne ham mere end én gang. — Det andet stykke kan umulig hidrøre fra den forfatter, som skrev det straks efterfølgende kapitel; men at dette hører med til sagaen fra først af,

[1] At dette navn, tiltrods for *Brenners* bemærkninger (Ueber die Kristnisaga 1—2), er avtentisk, må betragtes som hævet over enhver tvivl.

er naturligvis ingen tvivl underkastet. Det interpolerede stykke er en, på et uheldigt sted anbragt udvidelse af, hvad der kort og bestemt fortælles i slutningen af 2. kapitel (s. 128_{6-8}). Allerede her tales om Torvalds kristendomsforkyndelse på Nordlandet og nogle af de omvendte høvdinger nævnes, hvorpå der først i kap. 2 fortælles om Torvalds faders omvendelse. Den eneste naturlige og uden tvivl den oprindelige fremstilling er den, at lade Torvald, der sikkert kom til landet i eftersommeren eller efteråret og straks tog hjem til sin fader, først göre forsøg på at omvende ham og sin nærmeste familje, men ikke først farte omkring i Nordlandet og prædike troen. Det er aldeles unaturligt. Kap. 2 passer ganske fortrinlig som fortsættelse af fortællingen om Torvalds ankomst til Island (s. 126_{14-16}). Til fuld vished bliver det her antagne ved sammenligning med fremstillingen i Þorvaldsþáttr kap. 2 (Bisk. I, 38), hvor alt fortælles i god og naturlig orden.

Af samme art som den førstnævnte interpolation er den udførlige bemærkning om Ormr Koðránssons dobbelte giftermål (s. 127_{19-23}), hvoraf intet har med Kristnis. som sådan at göre[1]; atter her foreligger et eksempel på den samme(?) personalhistorikers interesser. At dette stykke også er en interpolation, vises tilfulde derved, at senere, s. 143_8, hvor Ormr kommer til at spille en rolle, fortælles, at han opholdt sig på Gilsbakke (dette for at vise, hvorfor han vil give sig som sejroffer for Vestfjærdingen) — „ti Hermund Illugason var gift med hans datter“ (dette for at begrunde Orms ophold på Gilsbakke), og denne datter nævnes her *Gvnnhilldr*, medens hun kaldes *Yngvilldr* i kap. 2[2].

Kap. 3 kunde man måske være tilböjelig til at antage for en interpolation, men der savnes et pålideligt grundlag for en sådan antagelse. At imidlertid slutningen af dette kapitel, d. v. s. bemærkningen om, at kirken i Ås endnu stod i biskop Botolfs tid (1238—46), er en senere tilföjelse fra tiden nærmest efter år 1246, er forlængst indset[3]; bemærkningen haves ufuldstændig i Þorvaldsþáttr i Fornms. og mangler helt i Flatøbogen. Mulig tyder dette på, at hele kapitlet, hvis løse sammenhæng med det øvrige er iöjnefaldende, er indsat.

Fremdeles er bemærkningen om kristendommens indførelse i Grönland (begyndelsen af 12. kap., s. 141_{5-7}) muligvis et indskud, hvis den ikke rent mekanisk er medtagen fra en af forfatterens

---

[1] Jfr *Brenner* s. 27. [2] Med *B. M. Ólsen* (Aarbb. 334 anm. 1) at antage en fejlskrivning af Jón Erlendsson er jeg ikke istand til. [3] Af *G. Vigfússon:* Bisk. I, XXIII.

kilder; den har en temmelig uheldig plads og afbryder den gode sammenhæng. Det gör derimod ikke bemærkningen l. 4 om kong Olaf.

Endelig er kap. 18 (s. 147—8) en senere tilföjelse; dets indhold er Kristnisaga så godt som aldeles uvedkommende[1], idet det er en beretning om det bekendte uår i 1118, en opregning af de vigtigste høvdinger i landet ved biskop Gissurs død — af samme art som opregningen i 1. kap. og sikkert fra samme personal-historikers hånd —, fremdeles begivenheder i de to følgende år 1119—20, særlig ufreden mellem Haflide og Þorgils Oddason, samt meddelelsen om den rent forsvindende brug af våben på altinget, — derpå atter en fortsættelse af striden mellem Haflide og Þorgils, forliget mellem dem, Haflides giftermål og börn. Kun to kirkehistoriske bemærkninger indflettes her: biskop Jon Ögmundssöns død og valget af hans eftermand, men de fremtræder vel at mærke ikke som selvstændige kirkehistoriske data, men kun som mærkepæle for tidsregningen, hvorved de andre fortalte begivenheder kronologisk bestemmes. Hvad der kort antydes i begyndelsen af kap. 17, bliver udførlig gentaget s. 148 12—14; bægge bemærkninger stammer ikke fra én og samme mand i ét og samme værk. Med andre ord: det hele kapitel er et senere tillæg, der slet ikke vedkommer den islandske „kristendomssaga" som sådan, ligesålidt som den sidste kronologiske bemærkning om jarlen Rögnvald kales død og kong Olafs fald ved Svolder; det sidste er desuden allerede og i god sammenhæng omtalt i kap. 13. Men kapitlet er i en anden forstand interessant og oplysende, hvorom mere i det følgende.

Bortset fra de her påviste interpolationer, hvortil mulig kap. 3 også hører, er Kristnis. som sagt et velordnet hele og der lader sig intet indvende imod dens komposition. Den begynder (og har altid begyndt) med den første kristendomsforkyndelse på Island (Torvald og Frederik, kap. 1—2 ÷ interpolationer, 4), hvori indskydes kap. 3, som, selv om det var interpoleret[2], dog ganske godt vilde vise brydningen mellem de to trospartier og som sådant være på sin plads. Herpå følger Tangbrands forkyndelse, indledet med et kapitel (5) om denne mærkelige mand, men det

[1] Den første del af dette kapitel findes tildels også i Hungrvaka kap. 8, og det er muligt, at det går tilbage til Íslendingabók i dens ældre form. Om hele kapitlet se iøvrigt *Brenner* s. 155 f. [2] Jfr *Brenner* s. 16. For at kap. er udvidet af en oprindelig kort fortælling om den første kirke på Island, kunde Flatøbogens fremstilling (I, 270), der netop her er kort, tale. Og dette er måske snarest det oprindelige.

kunde synes at være udvidet (ligesom kap. 3?). I kap. 6 følger fortællingen om Olafs ankomst til Norge (ganske berettiget i denne sammenhæng, da det jo var af hovedbetydning for kristendommens indførelse i Norge og på Island); at kapitlet begynder, som det gör, er efter min mening ganske naturligt, og jeg kan ikke indse det berettigede i dr. B. Ólsens bemærkning herom [1]. Nu fortælles i rigtig tidsfølge Stefnirs sendelse, bedrifter og bortrejse (kap. 6). Efter at Tangbrands mission (med kap. 9) er sluttet, følger beretningen om Hjaltes færd og bortrejse (kap. 10), om Islænderne i Nidaros og deres forhold til kong Olaf, om Gissurr og Hjalte (kap. 11—12); kap. 13 afslutter den første del af Kristnis., og her omtales kong Olafs fald, samt Torvald og Stefnir; „Are den gamle" anføres som hjemmelsmand. At dette meddeles, hænger naturligvis sammen med den interesse for de to første islandske kristendomsforkynderes skæbne, som deres landsmænd måtte nære, og at det meddeles her, beror på forfatterens kronologiske nöjagtighed. Den anden del af sagaen, kap. 14—17, behøver vi ikke at dvæle videre ved; den indeholder beretningen om de to første, så mærkelige islandske biskopper og deres virksomhed [2]. Mellemrummet mellem de to dele, den første halvdel af det 11. årh., står her in blanco; men der var intet, man vidste at berette af vigtighed. Are har intet at omtale, undtagen de fremmede kristne „biskoppers" ophold på Island; disse nævnes ikke i Kristnis., hvad så grunden end kan være.

Kort og godt: Kristnis. er en samlet, i det hele vel ordnet fremstilling af den kristne kirkes historie på Island fra c. 980 til 1118; den er strængt kronologisk, hvad allerede *Brenner* rigtig har fremhævet.

Når denne saga er forfattet, — derom har *Guðbr. Vigfússon* udtalt sig i fortalen til Bisk. I, xx-xxii; han antager, at sagaen er skreven omkr. 1200 på grund af dens sprog, og fordi Are nævnes „den gamle" (og ikke som sædvanlig senere „præst"), og dette er gode grunde. Derimod kan hans bemærkning om slægtregistrene ikke gælde, da disse står i det sidste, senere tilföjede kapitel. I Sturlunga (s. xxxiv) er han endogså tilböjelig til at tillægge Are selv Kristnis., dog ikke helt i dens nuværende skikkelse (jfr *Brenner* s. 3—5). De fleste, der iøvrigt har udtalt sig herom, mener, at sagaen hovedsagelig stammer fra Are, og det kan være meget

---

[1] Aarb. 316—17. Kapitlets overskrift er ingenlunde unaturlig, den er bedre end overskrifter ofte plejer at være. [2] Jeg kan ikke indrömme *Brenner* (s. 25), at sagaen ingen afslutning har og at der skulde mangle noget i hdskr.

rigtigt. Jeg slutter mig til *Vigfússon* med hensyn til sagaens alder og anser den for forfattet omkr. 1200 [1].

G. Vigfússon har udtalt (Bisk. I, xx), at Kristnis. har været knyttet til Styrmirs og ikke til Sturlas Landnáma, da vi endnu har den sidste, og dér findes der ingen Kristnisaga (G. V. sigter her til AM. 107 fol.). Dette er imidlertid aldeles usikkert, og det omvendte kan fuldkommen lige så godt have været tilfældet; vi ved ikke heller bestemt, hvorvidt Landn. 107 fol. virkelig er Sturlas bearbejdelse — hvad den næppe i et og alt er —, og selv om så var tilfældet, betyder det intet, at Kristnis. ikke haves i 107; den kan på mange måder være bleven adskilt derfra [2]. At sagaen enten har stået i Styrmirs eller Sturlas bog er vistnok givet, da vi ingen anledning har til at tro, at det skulde være Haukr, der har foretaget tilknytningen. Jeg slutter mig til *Brenner* [3], når han finder det sandsynligt, at Kristnis. har stået i Sturlas bog, og jeg formoder, at det er denne historiker, der har foretaget sammenknytningen og gjort de redaktionsændringer, der måtte være nødvendige, først og fremmest sagaens indledningsord og de forbindende bemærkninger i Ldns kap. 356. En vigtig støtte herfor er den ovenfor berørte bemærkning om, at Åskirken endnu stod i biskop Botolfs tid (d. 1246); den kan ikke stamme fra Styrmir (d. 1245); derimod vilde den være ganske i sin orden hos Sturla, og lignende bemærkninger findes i Sturlunga, f. eks. i kap. 20 af Þorgils saga ok Hafliða (Sturl. I, 28). Fra Sturla kunde de ovenfor omtalte interpolationer eller nogle af dem stamme; de personalhistoriske interesser minder fuldstændig om Sturlungas megen personalkundskab. Men navnlig bliver det sidste kapitel under denne forudsætning fuldt belyst og forståeligt [4]. Dets indhold vedkommer, som påvist, slet ikke Kristnis., men ser ud som en overgang og en forberedende indledning til noget nyt, der skulde følge. Det er ikke vanskeligt at udfinde, hvad dette ny kunde være, — det er intet andet end selve Sturlungas første afsnit, sagaen om Haflide og Þorgils. Og vi får efter min mening først nu en rigtig oversigt over Sturlas hele planmæssige, historiske foretagende; han har villet give en sammenhængende fremstilling af hele

---

[1] Jfr også *K. Maurer* i Germania XXXVI, 94—5 og *G. Storm:* Snorre Sturl.s Histskr. s. 50; han sætter sagaen til 1190—1200. [2] Jfr *Maurer:* Germania XXXVI, s. 90. [3] Ueber die Kristnis. I, 155, jfr Grönl. hist. Mind. I, 69—70, jfr 40 f. [4] Nogen direkte forbindelse mellem dette og Hungrvaka kap. 8 er der ikke; men der ligger en fælles kilde til grund, og denne kilde er vistnok Are.

Islands historie fra begyndelsen af (jfr udtrykket *Íslendingasǫgur* Sturl. I, 86) og til sine dage. Han har gjort det ved at sammenknytte de enkelte sagaer, der var de vigtigste for landets historie i dens helhed; at forbindelsen undertiden blev noget løs, havde mindre at sige; det var den kronologiske fortsættelse og sammenhæng, der var det vigtigste. Rækkefølgen blev altså denne: Landnámabók, tiden fra c. 870 til langt ind i det 10. årh. i det mindste — Kristnisaga, c. 980—1118 — Hafliða saga ok Þorgils, 1117—21, — Sturlusaga, det 12. årh. til 1183 — Sturlunga saga c. 1183—1262 [1]. Ligesom Landnáma, således er også Kristnis. ældre end Sturla; han har optaget dem først i sin saga-cyklus og vistnok på sine steder udøvet en bearbejders (interpolators) virksomhed, der naturligvis ikke lader sig påvise nærmere i alle enkeltheder.

Spörsmålet om sagaens kilder har været grundig behandlet, særlig af *O. Brenner* i hans afhandling: Ueber die Kristnisaga (1878), ligeledes af *K. Maurer* i hans fortrinlige afhandling i 36. bind af Germania: Ueber Ari fróði und seine Schriften, samt andre steder, og endelig af *B. M. Ólsen* i Aarbøger for nord. Oldkh. og Hist. 1893.

Selv angiver sagaen sine kilder, men naturligvis kun ufuldstændig og kun for enkelte partiers vedkommende. Således henvises til en saga om Olaf Tryggvason i begyndelsen af kap. 6 *(sem ritað er i sogv hans)*; det, som det her gælder, findes, som bekendt, kun i Odd munks Olafssaga. Dernæst anføres (i slutn. af kap. 13) „Are den gamle“ som hjemmelsmand for Stefnirs endeligt, samt i slutn. af k. 14, hvor det mere oplysende hedder: „Are den frode . . ., som har fortalt mest om de tidender, som her er skrevne“. I al sin ubestemthed er dette udsagn af stor vigtighed, da det i ethvert tilfælde går på mere end det foranstående kapitels indhold [2]. I virkeligheden kan det ses, at Are frodes nuværende Íslendingabók k. 9—10 svarer fuldstændig til Kristnis. kap. 14—17, og at indholdet af disse kapitler stammer fra Are, blot med nogle redaktionelle ændringer (omflytninger) og tilföjede sæt-

---

[1] Herved hæves *Maurers* betænkelighed (Germ. XXXVI, 90) i anledning af, at sagaen skulde være bleven knyttet til blot én recension af Landn. At Sturla tillige har beskæftiget sig med de gamle slægtsagaer, kan sluttes af Grettissaga. [2] Derimod er „Brand den vidførle“ ikke at betragte som nogen særlig hjemmelsmand, men kun som digteren af et vers, der anføres (kap. 13); dette vers er dog intet virkeligt vers; det synes at være en halvprosaisk oversættelse af en lat. original, der igen har været en oversættelse af Brands vers, hvis ordlyd sagaens forfatter ikke kendte, jfr Stefnirs Nec nominabo osv.

ninger (som f. eks. de to parallele karakteristikker af Markus og Sæmund s. $145_{26.29-30}$[1], Teitr 145_{4}, jfr den korte karakteristik af Gissurr i begyndelsen af kap. 17) og lign.; fremdeles findes der enkelte ændringer i ordlyd (*hvarf* f. *fall* 145_{15}, hvilket tyder på en gejstlig forfatter, der mere trode på Olafs mystiske forsvinden end virkelige død ved Svolder; — de mere moderne navne på Islands fjærdinger 146_{13-14}), for ikke at tale om, at sådanne dele af Ares tekst, der var sagaen uvedkommende, udelades.

Det samme stof findes delvis i Hungrvaka og Jónssaga, men om nogen direkte forbindelse imellem disse og Kristnis. kan der næppe være tale. Spörsmålet bliver nu, om forfatteren af sagaen har haft Ares nuværende Islbók eller dennes ældre recension; men her gives meget få holdepunkter. Muligheden af, at enkelte af de omtalte tilföjede bemærkninger kan stamme fra den ældre Íslbók, er ikke udelukket; ligeledes kunde Ísleifs giftermål (kap. 14) tænkes at stamme derfra; men da kan man rigtignok ikke se, hvad der skulde have bevæget Are til at udelade en sådan bemærkning i sin yngre bearbejdelse. Den ligesom også biskop Jon Ögmundssons genealogi (146_{27}) er vel snarest sagaforfatterens eget tillæg, ligesom også begyndelsen til kap. 17.

Vanskeligere er det at påvise kilderne til kap. 1—13; det er i slutningen af kap. 13, at Are, som anført, nævnes som hjemmelsmand for Stefnirs endeligt, og her må man give *Maurer* og *Brenner* ret, når de søger kilden i Ares ældre Islbók[2], som altså rimeligvis også har været kilden til kap. 14—17 (jfr ovf.). Rimeligt bliver det, at hvad der i kap. 6 fortælles om Stefnir, også er hæntet fra Are. Der kan heller næppe være tvivl om, at Are også er benyttet i kap. 10—12; således svarer beretningen om Hjaltes fredløshed og grunden dertil (kap. 10 beg.) til Ares (kap. 7); afhængigheden af Are viser sig klart deri, at Hjaltes kvædling her, ligesom hos Are, haves i dens oprindelige form (kun to linjer). Iøvrigt er det meste af kapitlet hæntet andenstedsfra. Hos Are findes intet, svarende til kap. 11 beg., — Islænderne i Nidaros og Kjartans kapsvømning — til beretningen om Hjalte og Gissurr (s. 140_{9}); fra nu af følges Are, dog med indskudte småstykker imellem, der på en sagamæssig måde udvider beretningen (140_{12-36}, [beg. af kap. 12 om Leifr, se ovf.], $141_{8-24.34-38}$, 141_{38} (*þar vorv . . .*) — $142_{4.10-15}$, 142_{21}—143_{10}, 143_{33}—144_{4}). Alle disse stykker er åben-

---

[1] Lignende i Hungrv. Bisk. I, 67—8. [2] *B. M. Ólsens* mening i Aarb. s. 267 er under alle omstændigheder urigtig.

bart tilföjelser til Ares tekst. Hvorfra de er hæntede, drister jeg mig ikke til at afgöre, men at de for en stor, eller den största del, skulde have stået i den ældre Íslbók, er jeg meget lidet tilböjelig til at tro, da grunden til udeladelsen i den yngre Íslbók ikke rigtig kan ses, og da de overhovedet mere kan siges at være på deres plads i en Kristnisaga end i en Íslendingabók. Endel kunde være hæntet fra en Óláfssaga.

Til beretningen om Torvald og Frederik og Tangbrand kan Are næppe antages som kilde, da den yngre Íslbók ikke omtaler Torvald og kun lige nævner Frederik (kap. 8), samt er meget kortfattet om Tangbrand; men det må indrömmes, at den ældre Íslbók kan have indeholdt en vidtløftigere beretning, navnlig for kong Olafs vedkommende og i forbindelse med ham også for Tangbrands. Vi må her give afkald på at undersøge dette forhold til fulde, da det hænger sammen med undersøgelser, der ikke hører hid, og vi henviser foreløbig til de tre forannævnte forfattere. Hvad *B. M. Ólsens* undersøgelser og resultater angår, må jeg dog fremhæve, at de for mig i mangt og meget er utilfredsstillende; navnlig gælder dette forholdet mellem Kristnis. og Gunnlaugr munks Óláfssaga på den ene, og mellem Gunnlaugs og Odds værker på den anden side, og jeg betragter det som höjst usandsynligt, for ikke at sige umuligt, at Kristnis., som dr. Ólsen vil og søger at godtgöre, skulde være en forkortet bearbejdelse af kristendomsafsnittet i Gunnlaugs værk. Dertil er ulighederne altfor store, og de nødvendige forklaringer og bortforklaringer[1] er altfor kunstlede, til at resultatet kan være rigtigt. Derimod giver vi *Brenner* ret i, når han forudsætter et grundlag, fælles for disse kapitler i Kristnis. og tilsvarende afsnit i andre kilder, særlig i den större Óláfssaga, et grundlag, som — delvis — meget godt kan gå tilbage til Are og som — delvis — beror på en rig tradition.

Til slutning fremtræder det spörsmål, hvorvidt Kristnis. delvis går tilbage til en latinsk original. Man (f. ex. *Maurer*) har i så henseende henvist til de latinske former som *Albertus* (bis), *Alberto*, *Vilbaldus*, *Hugbertus* (bis) — alle i 5. kap., *Ruzia* i kap. 13, samt ord som *pataldr* i 5. kap., *undirstóð* i 1. kap. Derimod mener *Maurer* med rette, at ord som *Iesum Christum* (kap. 5 og 11) eller *Leo nonus, Gregorius septimus* (kap. 14—15), hvortil også *Johannis baptiste* hører (kap. 13), ingen betydning har for spörsmålet. Det er nu mærkeligt, at alle de øvrige ord forekommer netop i kap. 5

---

[1] Et eksempel afgiver beretningen om Giljá-stenen (Aarbb. s. 310), for ikke at tale om tidsregningen.

og kap. 13. Nu er det så, at sproget i Kristnis. ellers helt igennem er fortrinligt og bærer intet spor af at være gengivelse af latin og kan heller næppe være det, i det mindste ikke i de partier, der bevislig stammer fra islandske kilder (Are). Men 5. kap. er i virkeligheden af en sådan art, at man kunde være tilböjelig til at antage, at det med sin udførlighed, der kun tildels har betydning for den isl. Kristnisaga, senere er indsat istedenfor eller stærkt udvidet af en oprindelig kort bemærkning om Tangbrands fortid. I ethvert tilfælde synes kapitlet middelbart eller umiddelbart at gå tilbage til en latinsk original *(Maurer)*. Noget lignende gælder om kap. 13 med sit „vers" af Brandr (se ovf.), dog med undtagelse af den sidste bemærkning om Stefnirs vers. *undirstóð* findes i den ovenomtalte interpolation.

Herefter må det hævdes, at Kristnisaga er forfattet c. 1200 efter ældre kilder, særlig Ares större (ældre) Íslendingabók og andre historiske arbejder, hvoraf ét på latin (hvis benyttelsen af et sådant ikke snarest skyldes en senere bearbejder). Det oprindelige værk synes at være blevet interpoleret nogle steder (af Sturla?), og mulig overarbejdet på enkelte steder (af en gejstlig). Uagtet sagaen i dens nuværende form ikke helt kan siges at være fri for ujævnheder i fremstillingen, er den dog i det hele dygtig sammensat; navnlig bör dens stræben efter kronologisk orden og nöjagtighed særlig fremhæves.

Kapiteltallene er efter håndskriftets inddeling. — Tallene i marginen henviser til sidetal i udgaven i Biskupasögur.

3. Fóstbrœðrasaga (s. 370—416). Denne saga haves, som bekendt, i to hovedhåndskrifter, men ufuldstændig i bægge: i Hauksbók, hvor jo begyndelsen mangler, og i AM. 132 fol., men her findes kun 4 blade (*K. Gíslasons* udgaves første 30 sider med fradrag af omtr. s. 7—15); det manglende (ɔ: s. 7—15), samt fortsættelsen (til udg. s. 63), kan udfyldes efter AM. 566B, 4⁰, der er en afskrift af 132, tagen, medens dette hdskr. endnu var fuldstændigere; ja, det kunde synes, at 132, da udgaven 1822 blev besörget, var fuldstændigere end nu, idet der uafbrudt anføres varianter fra „132" til på s. 114, hvor det ved ordene: *sér hvar þorgeirr rennr* hedder: *hér lykr Nr. 132*, altså i udgavens (K. Gísl.) s. 61, l. 9 for neden, godt og vel en side för 566 holder op; det er vanskeligt at forstå, hvorledes det hænger sammen hermed; man skulde tro, at den anførte notits stod i udg. 1822 på et galt sted (for tidlig), eftersom der derefter endnu anføres varianter fra „132", dog aldrig efter at 566 holder op (mulig er de alle tagne fra dette hdskr., der er blevet

betragtet som identisk med 132 (jfr AMsk seddelnotits). Endelig haves sagaen stykkevis indskudt i Olaf d. helliges saga i Flatøbogen, II, s. 91—108, 148—168, 199—226; det sidste af disse stykker ender ved sagaens (K. G.) s. 108; resten findes i Flat. (Óláfss.) i overensstemmelse med de øvrige recensioner af Óláfssaga. Desuden haves sagaen i forskellige papirshåndskrifter, hvoraf i det mindste et par er afskrifter af tabte membraner. Om alle disse håndskrifter kan henvises til Grönlands historiske Mindesmærker II, 254 ff.; her påvises det, at man kan skælne mellem 5 klasser: a) *Hauksbók*, b) 132 med forskellige dertil hørende afskrifter, c) en tabt membran, tilhørende det kgl. bibliotek, i to papirsafskrifter (den ene ufuldstændig), d) Flatøbogen, med et par afskrifter, — e) to håndskrifter (AM. 565 A, 566 C), som har et par tillæg, der savnes i de andre. Uagtet dette vistnok i hovedsagen er rigtigt, gives der i virkeligheden sikkert kun to hovedklasser af håndskrifter af sagaen: Hauksbók på den ene og alle de andre på den anden side.

G. Vigfússon har udtalt, at teksten i 132—Flat. er bedre end Hauksbogens og at vi i denne tekst har en „edition (fra „c. 1230“) of a much earlier composition“ (Sturlunga, proleg. lix—lx). Spörsmålet om sagaens alder skal vi senere vende tilbage til. Hvad forholdet mellem Hauksb. og 132—Flat. angår, må det mod *G. Vigf.* bestemt hævdes, at Hauksbogens recension ubetinget er bedre og står på et ældre trin end den anden og således giver os den ældste tekst af sagaen, der nu haves. Herfor kan anføres følgende beviser:

132—Flat. indeholder en mængde sætninger, der kun tjæner til at göre den stilistiske form mere fyldig og afrundet uden at man på nogen måde kan sige, at Hauksbogens udtryk er ufuldstændige; tværtimod er her den kortere fremstilling mere kærnefuld og netop derfor mere gammeldags, og står på samme trin som de anerkendt gamle og gode sagaværker. I flere tilfælde er begrundende sætninger med *þvíat* osv. tilföjede, uden at nogen sådan begrundelse i virkeligheden behøvedes; ofte er de temmelig naive; eksempler: *er hann reis ekki upp sem hann átti vanda til* (s. 39_{6-5} f. n.; *sem aðrir menn* Flat.), men det er lige för blevet fortalt, at Tormod ikke var stået op; *fær Snorri [af því sári* (ul. Flat.) *þegar bana* (s. 42_7), men det er lige i forvejen fortalt, at Snorres hoved var blevet kløvet (i sandhed et banesår!); *ok láta menn sjá, hvat væri í (ok sýna þat sem i væri* Flat.; s. 45_5 f. n.), en aldeles overflødig bemærkning, og således videre i et utal af tilfælde. Flere omstændigheder, navnlig adskilligt af det, der

straks skal anføres, gör det klart, at der her er tale om udvidelser i 132; særlig er det vigtigt, at flere af disse sætninger ikke findes i Flat., der dog i reglen stemmer med 132; således findes sætningen: *ok eigna—þessu* (s. 40_{11-13}) hverken i Hauksb. eller Flat., der kun har: *þormóðr kvað svá vera skyldu*; det samme gælder sætningen: *hlífandi—náttstaðar* (s. 42_{9-10}) osv. osv.; disse afvigelser mellem 132 og Flat. har i en anden henseende deres betydning.

Samtaler udvides ofte i 132—Flat., således at der indskydes gensidige replikker (f. eks. 38_{15-17}, 43_{6-8} f. n., 46_{1-2} osv.); særlig karakteristisk og udtværet er episoden s. 48_{1} f. n. til kapitlets slutning (en hel side), i Hauksb. kun 6 linjer. Af begrundende eller forklarende og ræsonnerende tillæg kan anføres sætninger som: *sem konur—hleypti* (38_{8-12}), *því þú—kveðit* (39_{10-11}, jfr. med hensyn til udtrykket *lítill karl* 'usling', *auvirðit* i sætningen: *sel þú upp auvirðit knáliga bytturnar* Flat. II, 204, til hvilken sætning intet tilsvarende findes i Hauksb.), jfr 47_{4-6} og lign., 55_{1-2} osv. Dernæst findes der aldeles usagamæssige, halvromantiske interpolationer og udvidelser (hvoraf allerede en er anført s. 38_{8-12}), samt teologiske udbrud; se f. ex. s. 38_{7-8} f. n. (hvor Hauksb. er ganske nøgtern og sagamæssig: *ok tekz nv vpp með þeim ny vinatta*); den sidste sætning i 132 mangler i Flat.; s. 57_{9-17}, hvor Hauksb. har det ganske korte og træffende: *þeir skarv—blod i* (s. 384_{9-11}), for ikke at tale om de skrækkelige smagløsheder, som sammenligninger med løver (41_{9} f. n. osv.), bemærkningen om dumhedens døtre (Flat. 208_{1-3} f. n.), — hvilket aldrig ellers findes i en god isl. saga. Alle denne slags ting, interpolationer og udvidelser af hvilken som helst art, findes så godt som hele sagaen igennem (Flat.) og når deres höjdepunkt i bemærkningen om de enkelte indre legemsdeles forhold til sjælen og dens egenskaber (Flat. 206_{6-8} f. n.), i den interessante oplysning om, hvorfra Rom fik sit navn (!) (meddelt i anledning af at en mand gjorde en pilgrimsrejse til Romulus' gamle by), samt endelig i angivelsen af antallet af knokler i det menneskelige legeme (Flat. s. 211), for ikke at tale om lusene på Lusa-Odde (s. 213).

Alt dette viser, forekommer det mig, aldeles utvetydigt, at Hauksbogens tekst ubetinget er den oprindeligste og mest ægte; den er fri for de evindelige gentagelser af fraser, intetsigende (tillægs-)bemærkninger, romantisk-teologisk-anatomisk töjeri, samt poetiske udgydelser, hvilket altsammen står i den skarpeste strid med den rigtige sagastil og i grunden kun findes i Fóstbr. i 132—Flat. På den anden side er det naturligvis ikke umuligt, ja

endogså sandsynligt, at der i Hauksbók kan mangle enkelte sætninger, der måske kun ved uagtsomhed er oversprungne, f. eks. *Katla—þannig* 37_1 f. n.—38_1, *Býr—búnu* 42_{16-18}; *Hón—gagnsǫm* 49_1 f. n.—50_1 og lign. I Hauksb. 393_4 er en sætning udfalden mellem *budar* og *þorgrims*, se Flat. s. 209_{10-9} f. n., ligeledes s. 406_{22} efter *dyʀnar*, se Flat. 221_{13-15}. Ligeledes tör det ikke nægtes, at 132—Flat. kan på enkelte steder have bevaret det oprindelige udtryk, f. eks. *búdunautar* for Hauksbogens *kvmpanar* (s. 379_{22}), *ørendir* for dens *saladir* (s. 387_{12}) og lign. Den sammenligning, som af mig ord til ord er bleven anstillet mellem Hauksb. og 132 (566)—Flat., har bibragt mig den overbevisning, at det må være forholdsvis let i ethvert tilfælde at afgöre, hvorledes forholdet er.

Mod den nævnte antagelse strider naturligvis ikke, at Hauksb. på det eneste sted, hvor sagaen anfører et bestemt datum, har en yngre tidsbestemmelse end de andre recensioner. Det hedder om skålen på Reykjahólar (s. 44), at dens bræddevæg endnu eksisterede i biskop Magnus den andens tid i Skålholt, d. v. s. i tiden 1216—36; i Hauksb. hedder det derimod, at „skålen“ stod „endnu“, da „biskop Arne den anden blev viet til Skålholt“; det er biskop Arne Helgason, 1304—20, der menes. Dette er utvivlsomt en selvstændig ændring af Haukr selv, hvorimod den oprindeligere tekst er uforandret gået over i de andre recensioner. Den slags ændringer af tidsbestemmelser er temmelig almindelige i de forskellige afskrifter; *G. Storm* nævner et interessant eksempel herpå i sin bog om Snorre[1] fra de forskellige Heimskringlahåndskrifter. At man ikke derfor tör tillægge Haukr nogen egenlig redaktionsvirksomhed i det hele, fremgår allerede deraf, at en stor del af sagaen er skreven (og afskreven) af hans sekretærer, og de af disse skrevne partier bærer fuldstændig det samme præg som Hauks egne. Dette bestyrkes ved en ejendommelig omstændighed, som vi er i stand til at konstatere for Flat.s vedkommende. Henimod slutningen af sagaen her bliver de för omtalte småsætninger og udvidelser stadig færre, ja, Hauksb. har endogså flere gange enkelte ord og sætninger mere (s. 403_{19}: *þat—ekki*, 404_{15}: *þegar ek uil*, $_{16}$: *himin ok iorð*, $_{16-17}$: *ok ollum—lif*, 405_1: *ok sva kvikfe*, $_{12-13}$: *ok er—kafi*, $_{31}$: *a—bekk*, 408_9: *medal—mikill*, $_{36-7}$: *er Liotr—vnnit*, 409_{17}: *ok Pal postvla*, $_{23}$: *fyʀ en þormoðr*), d. v. s. Flat. tekst kommer originalen nærmere; interpolatoren er mod slutningen bleven træt.

---

[1] Snorre Sturlassöns Historieskrivning s. 5—6.

Virkelige realitets-afvigelser findes også mellem Hauksb. og 132—Flat., særlig Flat.; fortællingen om Vegglags tyveri og åbningen af hans kiste er anderledes i 132—Flat. og mindre sandsynlig end i Hauksb. I Flat. indskydes efter *vetrin* Hauksb. 376_{23} en hel fortælling om et æventyr, som fostbrødrene skal have haft under en angelika-indsamling, der åbenbart er en yngre legende. Fortællingen om Torgeirs ophold hos Orknøjarlene er forskellig (s. 47, Hauksb. 376, Flat. 160). I Flat. mangler verset s. 375, 380—1, 384 (*Olli fiorr* osv.). En hovedafvigelse i Flat. er episoden om Tormod i Danmark för mødet med Olaf den hellige (Flat. 199—201), hvorom mere senere; i anledning deraf er der dér foretaget forskellige omflytninger i den øvrige, nærmeste tekst. S. 211 har Flat. (og flere papirshåndskrifter) et vers i runhent, som aldeles afgjort er fra 14. årh. (udtalen *-ur* flere gange) og digtet med den foranstående bemærkning om menneskets knokler og årer(!) for öje. S. 212 har Flat. et drotkvædet vers (*Strengði þess á þingi* osv.), der uden tvivl er ægte, men som mangler i Hauksb. Endelig er fremstillingen i Flat. 221—2 (om den dræbte Kárr) helt anderledes i Hauksb., der ikke kender denne Kárr.

Det er af alt dette klart, hvorledes forholdet mellem recensionerne rigtig bör opfattes. Hauksb. repræsenterer i det hele sagaens tekst i det mindste fra tiden omkr. 1230—50, uden interpolationer. 132—Flat. repræsenterer en tekst fra senere tid, endogså delvis fra det 14. årh., men en tekst, som i det hele og store er fælles med Hauksbogens[1]. Udvidelserne, interpolationerne og ændringerne har forskellige kilder; dels stammer de fra en rigere, endnu levende tradition (vistnok fra vestlandet), der på forskellige punkter (f. eks. m. h. t. drabet på Kárr) var betydelig afvigende fra den, der benyttedes af den oprindelige sagaforfatter; dels fra omarbejderens (omarbejdernes) egne tildigtninger og tilsætninger, der som oftest eller altid er af det onde, og endelig fra en rent stilistisk stræben. Der er dog nogen forskel på 132 og Flat. tilstede. Den sidstes tekst er, i modsætning til 132, på enkelte punkter stemmende med Hauksbók (således f. eks. det første ord i denne: *kenningarnafn*, hvor 132 blot har: *nafn* osv.), og dette kan kun forklares ved, at Flat.s tekst er opstået således, at dens redaktør både har haft for sig Hauksbogens og 132s, og undertiden holdt sig til den første; hensynet til denne har vel bevirket, at han ikke i sin redaktion har optaget det i 132 fra

[1] Interessant er en fejl, der er fælles for Hauksb. og Flat., i det bægge skriver *klyia* (f. *klyfia*), Hauksb. 372_{12}, Flat. II, 155.

Grettiss. kap. 52 optagne, Fóstbr. aldeles uvedkommende stykke om Grettir (1. kap.). Det her vundne resultat stemmer mærkelig med disse 3 håndskrifters alder: Hauksbogens c. 1325, 132s c. 1350 og Flatøbogens c. 1380.

Hvad nu de øvrige håndskrifter angår, danner de egenlig kun én klasse; de har alle eller de fleste af interpolationerne, ja endogså de værste smagløsheder med (det om lusene, om Rom m. m.). Den kongelige membran synes at have stået på et noget ældre trin end Flat. og omtr. på samme som 132; den har ikke haft det uægte vers (Flat. s. 211), heller ikke historien om Kárr. I to håndskrifter: 565 A og 566 C findes endnu et lille ekstra-tillæg (se Grönl. hist. Mind. II, 298—9 under teksten).

Alt hvad der ovf. er bemærket gælder sagaen indtil Tormods tilbagekomst fra Grönland. Vi skal nedenfor vende tilbage til hans rejse fra Grönland til Norge. Den egenlige saga ender i Flat. med den summariske fortælling om, at Tormod rejste med kong Olaf til Rusland og derfra igen til Norge (jfr Hauksb. 411 $_{6-9}$). Slutningen af sagaen i Hauksb. handler udelukkende om Tormods deltagelse i Stiklestadslaget og hans død. Den begynder med meddelelsen om, at kongen er kommen til Værdalen og Tormod med ham (Tormods vers om indebrændingen); Tormod fremsiger Bjarkemål osv. indtil dennes sidste ufuldendte (senere af Harald hårdråde udfyldte) vers, hvorpå „sagaen om Tormod, kong Olaf den helliges helt“ slutter.

Denne slutning genfindes i Olaf d. helliges saga. Hos Snorre (og i Fms.) findes (kap. 217) Tormods indebrændings-vers, men med noget forskellig indledning, dernæst (kap. 218) skjaldenes stiklerier på Sigvatr og deres vers om den nærforestående kamp, medens Tormods vers om Sigvatr her ikke findes. I kap. 220 findes historien om Tormod og Bjarkemål, og endelig (i kap. 246—7) beskrives Tormods endeligt og der anføres 3 vers, hvoraf dog kun de to er identiske med sagaens (der har 4 i alt). Det er aldeles klart, at der ingen som helst forbindelse er mellem Snorre (og Fms.) og Fóstbr.[1] Det hele fortælles betydelig anderledes, delvis i en anden sammenhæng og orden. Versene er forskellige; særlig må det bemærkes, at den sidste halvdel af verset *þér munk eðr* osv. danner den sidste halvdel af verset *Ála þryngr at éli* hos Snorre — hvilket uden tvivl er rigtigere. Efter Snorre var Tormod allerede såret og udmattet, för han fik det sidste dødbringende pileskud; ifølge sagaen var han usåret og søgte døden. Efter

[1] Jfr *K. Maurer:* Die Ausdrücke 141.

Snorre går han fra kornladen — hvor han sårer en af bøndernes skare — ind i et andet hus, hvor han dør, i sagaen er der kun tale om ét hus, — og Snorre ved intet om, at hans sidste vers ikke blev fuldendt med det samme (jfr ovf.). — I Flat. findes adskilligt mere, og dette er mere i overensstemmelse med sagaen; endel er af legendeagtig art (samtalen mellem „en fader og hans sön“, Tormod hvilende i valen); Snorres fortælling om den sårede bonde og sagaens (der navngiver denne) er her optagne som om det var to forskellige begivenheder, det drejede sig om. Vi finder således atter her den samme interpolatoriske og kombinatoriske virksomhed som för, naturligvis med lignende urimeligheder og smagløsheder (se s. 364 om den anonyme dadler af kongens mænd). Atter her er det klart, at Hauksbogens tekst er renere og ældre end Flatøbogens; men hvad Snorre angår, må det hævdes, at han har haft en i det hele endnu oprindeligere og ægtere bearbejdelse af sagaen eller en rigtigere tradition at øse af; at han selv skulde have rettet denne, forekommer lidet sandsynligt; i ethvert tilfælde har han haft versene i den rigtige skikkelse.

I den såkaldte legendariske saga om Olaf d. hellige findes der (kap. 83) en legendeagtig meddelelse om Tormod, der ellers ikke kendes; i kap. 88 haves også et vers af ham, der ellers ikke forekommer. I kap. 89 fortælles om Tormods indebrændingsvers på en med sagaen overensstemmende måde; samme fejl i verset i *þér munk eðr* osv. findes også her. I kap. 95 findes en fremstilling af Tormods sidste livsstunder, der i meget stemmer med Flatøbogens. Alle sagaens 5 vers findes her, nemlig både de, som er i Hkr., og de, som er ejendommelige for sagaen.[1]

Hertil skal der knyttes en bemærkning om fremstillingen af Tormods rejse fra Grönland til Norge. I sagaen i Hauksb. kommer Tormod direkte til Norge (s. 409—10) og træffer dér kong Olaf; det samme sker i Flat. s. 225. S. 199—203 haves en fortælling om, hvorledes Tormod kommer til kong Knud i Danmark, drager efter en vinters ophold her på vikingetog med en Hárekr og slipper på en æventyrlig måde over på kong Olafs skib; dette skal ifølge Flat. være sket för Grönlandsrejsen. Omtrent aldeles det samme fortælles nu i den legendariske saga (kap. 57—8, jfr Den ældste saga, G. Storm, s. 10, hvor Fóstbr. forudsættes som benyttet); kun findes der her ingen antydning af tiden, når dette skal være sket. Jeg har tidligere (Sn. Edda III, 528—9) i tilslutning til *G. Vigfússon*

---

[1] Om alt dette se *K. Maurer:* Die Ausdrücke s. 88 ff., 97 ff.

udtalt, at dette, forudsat at det er historisk, må være foregået på og efter rejsen fra Grönland til Norge. Men at denne fremstilling er historisk, støttes ved de vers, der anføres af Tormod og som sikkert er ægte. Det er også værdt at lægge mærke til, hvad der har stor betydning, at dette må have stået i den ældste Olafssaga, der går tilbage til det 12. årh. (se *Storm:* Den ældste saga osv.).

Når vi til alt dette föjer, at der i Grettiss. meddeles endel om fostbrødrenes mellemværende med Torgils Mársson (Máksson; s. 61—2), om Torgeirs fredløshed og udenlandsrejse m. m., samt noget om Tormod, der ikke haves andre steder, fremdeles at Tormod spiller en rolle i den bekendte Vǫlsaþáttr (Flat.), så er det klart, hvor overordenlig rig og mangfoldig en tradition om Tormod der på Island (og også i Norge?) må have eksisteret; det er höjst rimeligt, at der har været forskellige lokalsagn om „fostbrødrene“ og deres mange bedrifter i de forskellige egne i den vestlige del af Island — og at det er disse, der ligger til grund for de forskellige skriftlig optegnede fremstillinger af fostbrødrenes, specielt Tormods, liv, og at det er dem, der i den yngste bearbejdelse af sagaen (132—Flat.) er søgt samlede og kombinerede, tildels på en uheldig måde. Der har rimeligvis fra først af eksisteret to forskellige bearbejdelser af sagaen, hvoraf den ene sikkert stammer fra det 12. årh., og den anden, sagaen i Hauksbók, næppe er meget yngre. Til grund for denne ligger uden tvivl bygdetraditioner fra Isefjorden og nærliggende egne, men disse var for de udenlandske begivenheders vedkommende ikke så sikre, som dem Snorre besad, og som var knyttede til eller — fra ældre tider af? — forbundne med Olaf d. helliges historie. Sagaens forfatter har rigt udbyttet Tormods vers, særlig hans Torgeirsdrape, der er en af hans vigtigste kilder. Nogle særlige interesser viser forfatteren ikke, det skulde da være for bygninger og stednavne og lokaliteter i det hele.

Tallene i marginen henviser til *K. Gíslasons* udgave. Kapiteltallene er efter håndskriftets inddeling og danner en fortsættelse af Gíslasons; de i parentes satte er samme udgaves kapiteltal for Hauksbóksbrudstykkets vedkommende.

4. Eiríks saga rauða (s. 425—444). Denne saga, hvis navn findes i dens ene hovedhåndskrift, AM. 557, 4°, samt i Olaf Tryggvasons saga (Fms. II, 214), handler om opdagelsen af Grönland og landets bebyggelse ved Erik d. røde, fremdeles om opdagelsen af Amerika (Vinland) ved Eriks sön Leifr og de dertil

knyttede begivenheder. Allerede ved dette indhold er sagaen af særlig historisk interesse. Men også i andre henseender har den en meget stor værdi, f. eks. ved den nöjagtige beskrivelse af völven i kap. 4.

Sagaen indledes med et kapitel om Olaf d. hvide og Auðr djúpúðga; dennes frigivne Vífill var faderen til en af sagaens hovedpersoner. Dette kapitel er så godt som helt og holdent hæntet fra Landnáma, se Ísl. s. I, 108 f.; (jfr Hauksbogens kap. 82 og 84, men her er desværre den store lakune). Et enkelt tillæg findes (*Biarnar—Noregi*, 425_{6-7}), indskudt af sagamæssighedshensyn. Största delen af dette kapitel vedkommer imidlertid ikke selve sagaen det mindste, og det vidner om forfatterens(?) mindre heldige greb med hensyn til fremstilling, at optage det hele kapitel. En inkonsekvens er tillige begået derved, at der (s. 425_{10}) er udeladt opregningen af Torstein d. rødes börn, medens der (l. $_{16-17}$) beholdes en bemærkning om en af hans døtres giftermål, hvilket naturligvis forudsætter, at hun er nævnt i forvejen. Et par andre — men rigtignok ikke ganske sikre — eksempler findes på, at personer pludselig — mod god sagafortællings vis — nævnes, uden at der tidligere er gjort rede for dem, s. 437_{5} (Torvald Erikssön; dette stykke findes dog ikke i den anden recension og er måske et yngre indskud), 441_{8} (Torbrand Snorrason; her foreligger der måske en gammel fejl). Ellers er sagaen som en logisk fremadskridende fortælling i det hele god og udadlelig; væsenlige anker mod dens komposition kan næppe göres; den udførlige skildring af völven i kap. 4 kan ikke egenlig betragtes som brud på god sammenhæng; jeg kan iøvrigt henvise til *G. Storms* fortale til hans udgave s. IX—XI.

Kap. 2 om bebyggelsen af Grönland er atter „næsten ordret afskrift af Sturlas Landnáma“ *(Storm)*. Dette samme kapitel genfindes i Óláfs s. Tryggv. (Fms. II, 213 ff.); af de tekster, som der her er tale om, står Flatøbogens flere steder sagaens tekst nok så nær som de andre. Her findes et par sætninger, som redaktören af Óláfss. har indskudt: 49_{8} *(þa—Isl.)*, 49_{12} *(Son—Leifr)*, 50_{24-5} *(Eiríkr—uetrinn)*. Endelig findes her et slutningsstykke (9_{7-11} jfr 50_{26}—51_{5}, *ok bio—Islandi*), der genfindes i Landn. (s. 106), dog med undtagelse af den første sætning: *Eiríkr—Eiríksfirði*. *G. Storm* mener, at dette stykke er ægte og har hørt med til Eiríkss. Heri kan jeg dog ikke være enig med ham; jeg tror, at det selvstændig er tilföjet i Óláfss. efter Landn., hvad også den sidste bemærkning (51_{5-6}) om biskop Frederik og Torvald tyder på. En vigtig omstændighed er det, at bemærkningen om Brattahlíð som Eriks

bolig mangler i Landn. Jeg tror således ikke, at afsnittet i Óláfss. går tilbage til en fyldigere tekst af sagaen end den vi har (se *Storm*, fort. s. IX), men i et enkelt tilfælde har originalteksten været rigtigere end sagaens (427_{12}: *vestri* f. *eystri*, en fejl, som også findes i Landn.). — Forsåvidt kan vi altså pege på skriftlige kilder.

Hvad nu de to hovedhåndskrifter angår, har *G. Storm* i sin udgave udtalt den mening om forholdet mellem dem, at det skulde være som „en modsætning mellem en afskrift [ɔ: 557] og en selvstændig bearbejdelse [ɔ: Hauksbogens tekst; fort. XVII jfr s. VIII]", hvorimod *H. Gering* (i Zeitschr. f. deut. Philol. XXIV) har opfattet forholdet på den måde, at bægge håndskrifter stammede fra et grundhåndskrift og stod omtr. på samme trin; dog giver han Hauksbogen afgjort fortrinet. Heri slutter jeg mig til Gering.

En selvstændig bearbejdelse kan efter min opfattelse ikke siges at fremkomme, medmindre der foretages ændringer af teksten i en mere real betydning. Sådanne ændringer findes der nu ganske vist i Eiríks saga, men kun på et par steder, nemlig i begyndelsen af kap. 7, hvis korte indledning om Torfinn karlsefne i 557 (og originalen) i Hauksb. er udvidet med et uddrag af Landn. (kap. 175); denne udvidelse skyldes Haukr selv, da det netop her er hans egen slægt, der göres udførligere rede for; det er hans egne personlige interesser, der her fremtræder, ligesom han ledet af samme interesse til slutning tilföjer sit eget slægtregister. Bortset fra disse to udvidelser, dækker de to håndskrifter fuldstændig hinanden, ja, de har endogså fælles fejl (jfr *Gering* i sin anmældelse Zeitschr. f. deut. Phil. XXIV s. 85). Hertil kan sætningen s. 47_{8-9}: *Dóttir—Runólfssonar*, der findes i bægge, regnes, da det følgende *þau* ikke går på de i den anførte sætning nævnede personer, medmindre sætningen er i orig. indkommet på et galt sted. At ordene flere steder er noget anderledes ordnede i 557 er vist, men det er kun stilistiske vendinger, af den art, som enhver afskriver selvstændig kunde indføre. Hvorvidt det ene eller andet hdskr. er at foretrække, kan ofte være vanskeligt at afgöre, men det umiddelbare indtryk er det, at Hauksbogens udtryk mange gange er mere træffende og bedre. Den sidste udgiver, der har lagt 557 til grund, har da også ofte optaget læsemåder og tillæg fra Hauksb. (f. eks. 12_{24}), og det kunde vistnok være sket adskilligt oftere, hvor Hauksb. åbenbart har det oprindelige, f. eks. 12_{9} (*manna sakir ok hluta: hluta sakir* Hauksb.), 15_{19} (*at: hvat* Hb.), 16_{13-14} (*fróðari—ætlaði: happfrod* Hb. kort og fyndigt), 21_{24} (*Af þessu* — meningsløst —: *a þv(i)* Hb. 433_{8}) osv. På et

par steder er teksten i 557 forvirret, idet sætningerne er kastede om hinanden, sål. 6_{11-13}, hvor udgiv. har optaget Hauksb.s læsemåde; 43_{16-20}: *þá mælti—ístruna*, hvor sætningen: *Gott land hǫfum vér fengit* i 557 står isoleret og omtr. meningsløs (jfr *Gering* s. 86); Hauksb.s tekst er her ikke alene fuldstændig glat og fejlfri, men også sikkert den ægte. En lignende forvirring foreligger også s. 30 ved kapitelskiftet. Ordene *at þar—vera* (l. $_{10-11}$) er meningsløse, hvor de står i 557 (det var ikke d e t, at man morede sig på forskellig måde, der var genstand for omtale); ordene har oprindelig hørt til slutningen af foregående kapitel, hvor der i 557 netop var tale om „megen glæde“ i Brattahlíð; i 557s original har disse ord stået ved kapitelskifte i en linje for sig således, at afskriveren har opfattet dem som hørende til det følgende kapitel; for at få dem syntaktisk til at passe, har han så foretaget et par ændringer. Der er en mængde fejl og udeladelser i 557 f. eks. 6_{19}, 18_{9} (hvor Hauksb. sikkert er ægte), 21_{8}, 37_{9} (sætningen: *eftir—sagt* 439_{10-11} er sikkert ikke tilföjet af Haukr), osv. Et par steder findes urigtige navne i 557 (6_{19}—7_{1} *þorualldz* f. *þorbrandz*; 7_{16} *Hvitserkr* f. *Bláserkr*) og lign., jfr 47_{3} hvor *Snorri* står for *Guðríðr*; her er Hauksb. ubetinget rigtigere (hvad også *Storm* har erkendt)[1]. På den anden side findes også fejl og udeladelser i Hauksbók, hvor 557 byder det rigtige, f. eks. 6_{2} [426_{19}], 13_{15-16} [429_{21}], 14_{5-6} [429_{28}], 31_{3-4} [437_{8}] osv. På enkelte steder er Hauksb.s ord yngre end i 557, f. eks. 11_{15} [428_{18}: *allan hug a* f. *á alendu*], 47_{6} [444_{10}: *profaði* f. *reyndi*][2].

Alt i alt er Hauksbogens tekst, uagtet den har enkelte fejl, dog gennemgående at foretrække for den i 557. Da nu teksten i det hele dog er e n s i bægge håndskrifter — bortset fra fejl og stilistiske vendinger —, er det en given sag, at man ikke kan tillægge H a u k r nogen videre s e l v s t æ n d i g b e a r b e j d e l s e af teksten, når der undtages de to ovennævnte stykker og mulig enkelte udtryk (*hans kvmpanar* 444_{4}?, hvor 557 har: *þeir menn, sem í skipinu váru með honum*).

Haukr har, som för bemærket, til slutning tilföjet sit slægtregister fra Karlsefnes sönnedatter Steinunn; han kommer her til at nævne „fru Hallbera, abbedisse på Staðr i Reynines“, som „var en datter af fru Ingigerd den mægtige“. Den her nævnte fru Hallbera blev viet til abbedisse 1299 og døde 1329. Udtrykket

---

[1] Jfr *Gering* s. 86, hvor flere eksempler findes. [2] Jfr sst. s. 87. Et par afvigelser: 38_{7}, 41_{17} findes i 557 et bestemt antal angivet *(níu, fjórir)*, medens Hauksbók har et ubestemt udtryk 439_{23}, 441_{14}.

„var“ tilkendegiver bestemt, hvad allerede *A. Reeves* har gjort opmærksom på (s. 23 i sin udg.), at Hallbera var død og at altså denne saga (delvis afskreven af Haukr selv) er skreven (sluttet) efter hendes død, og da vistnok under Hauks sidste ophold på Island (1330 el. 1331; se ovf.). Eftersom begyndelsen af kap. 7 er skreven af Hauks sekretær og da den der indeholdte ændring (se ovf.) må stamme fra Haukr selv, må han vistnok stadig have tilset sine sekretærers arbejde og mulig dikteret dem enkelte stykker.

Sagaens kilder har allerede *G. Storm* rigtig betegnet dels som „skriftlige kilder“, dels som „traditionen“ (forord s. XII f.). Vi have ovf. set, hvorledes Landn. er bleven benyttet og udskreven, men andre kilder har man rigtignok ikke kunnet udpege. Den anden kilde, traditionen, må ligge til grund for det allermeste af sagaen (völven, Vinlandsrejserne osv.). Denne kilde antydes bestemt i Hauksb.: „efter hvad købmænd har sagt“ (439_{10-11}) (jfr 557: „og sagde siden denne saga“, 46_{20}). Denne tradition må efter alt at dömme have været overordenlig stærk og nöjagtig og have holdt sig forbavsende godt. Der er intet usandsynligt eller uhistorisk udsmykket (bortset naturligvis fra folketro, tro på genfærd og lign.). Sagaens forfatter har været „overtroisk“ og tillige meget gudfrygtig (431_{16-17}, 434_{32} ff., 438_{4} ff., jfr 438_{13}); men han har tillige været stærkt interesseret for gamle sæder og kultur (skildring af völven, begravelsesmåden i den ældste kristne tid, 435_{17} osv.). Forøvrigt henvises til *Storms* forord s. XIII—XIV.

At sagaen er forfattet på vest-(sydvest-)landet må betragtes som sikkert (*Storm* s. XII). Derimod tror jeg ikke, at man med vished kan angive tilblivelsesstedet nærmere („Snefjældsnæshalvøens sydkant“).

Storm har udtalt (s. XI), at sagaen må være skreven efter 1263, eftersom Brandr Jónsson forudsættes som biskop (1263—4) derved, at Brandr Sæmundarson betegnes som den „første“ (af det navn). Forudsat, at tillæget „den første“ er oprindeligt, er der intet at indvende imod denne antagelse; at det stammer fra den for Hauksb. og 557 fælles original er vist; denne må altså være skreven efter 1264. Men da det er en bekendt sag (jfr ovf. s. LXXVII), at den slags tidsbestemmelser ændres af afskrivere, er det ikke umuligt, at tillægget stammer fra en sådan. For at sagaen er ældre, taler, at ingen personer — bortset fra den uvedkommende slutningsgenealogi — fra det 13. årh. ellers nævnes; derimod nævnes Björn Gilsson, d. 1163 og Brandr Sæmundarson, d. 1201, jfr Torlak biskop Rúnólfsson d. 1133 (se bemærkn. s. LXXXIII). Vi føres uvilkårlig herved noget længere tilbage i tiden og til at

antage, at sagaen er ældre end fra det 13. århs 3. fjærdedel. Hvad der bestyrker, at det omtalte udtryk „den første“ er en senere tilföjelse, er, at i Grœnlendingaþáttr (Storms udg. s. 73) nævnes Brandr uden dette tilnavn. Vel er denne þáttr et ungt produkt, næppe ældre end fra omtr. 1300, fuld af usandsynligheder (jfr *G. Storm* Aarbøger 1887 s. 305 ff.) og åbenbart bygget over en eller anden egns svækkede og forvanskede traditioner (på lignende måde som Svarfdœla saga); desuagtet er det ikke usandsynligt, at dens forfatter også har haft en skreven kilde, der var i slægt med Erik d. rødes saga. Påfaldende i ethvert tilfælde er det, at slutningen af Grœnl.þáttr ligner så meget slutningen af Eriks saga. Til samme eller lignende resultat fører, at der i þáttr'en (se s. 53) tales om gården Garðar, „hvor der nu er bispestol“; en sådan bemærkning er besynderlig hos en forfatter c. 200 år efter bispestolens oprettelse, ret naturlig derimod hos én, der skrev ved år 1200 eller ikke ret meget senere; fra denne her antydede forfatter er den gået over i þáttr'en. Iøvrigt er der ingen grund til her at dvæle videre ved denne.

Sagaens stil og fremstilling vidner om sagatidens bedste periode.

Kapiteltallene i marginen beror på håndskriftets egen kapitelinddeling. Sidetallene sst. henviser til *G. Storms* udgave.

A b. Sagaer vedrørende Norge.

1. Skáldasaga (s. 445—455). Denne lille saga — hvis navn er dannet efter overskriften — følger umiddelbart på Erik d. rødes saga, men der er intet som helst synligt bånd derimellem. Sagaen findes kun her. Dens indhold drejer sig om et erotisk æventyr, Harald hårfagres 3 hovedskjalde: Auðun, Þorbjǫrn og Ǫlvir (hvoraf den sidste er kendt som erotiker fra Egilssaga) havde hos en rig og fornem enke på Nordmöre, som de i følge med kongen selv gæstede. Kongen blev hæftig opbragt på skjaldene og vilde straks lade dem dræbe, men lod sig dog formilde, for så vidt som han gik ind på at sende dem til den svenske konge, hvilket omtrent var det samme som at sende dem lige i døden; derpå skildres denne skjaldenes farefulde og æventyrlige rejse frem og tilbage; alt ender til slutning i fryd og gammen og med et rigt giftermål for en af deltagernes vedkommende.

Denne „Skjaldesaga“ er åbenbart en temmelig sen tidsfrembringelse og er næppe ret meget ældre end fra det 13. århs

sidste tider. Den er i det hele godt sammensat[1] og fortalt i et let og flydende sprog, som dog på sine steder vidner om de yngre romantiske sagaers stil og udtryksmåde (454₉: *til sætis sæmilegs*, l. 9–10: *sýndu þeir með orðsnilld mikla íþrótt*; l. 14–15: *stórmannligar gjafir með sæmiligum sáttmálum*; en så stærk brug af adjektiver er ikke klassisk); i modsætning hertil findes mærkelig gamle og klassiske udtryk som *alldarþoftar* (kammerater, 450₄), der, så vidt vides, ellers kun findes i Snorra-Edda I, 536 *(alda-)*. Den ligner de yngre sagaer af romantisk art også derved, at den fremfører en forudseende, forsynlig og velvillig fostermoder, forgiftede sværd (453₁₄) og troldkyndige, halvjætteagtige personer (Sjóne) og lign. Fremdeles hører hertil den heldige slutning med giftermål, ære og alskens hæder, som den unge helt efter mange farer vinder. Alt dette bærer det udsmykkedes og det uhistoriskes fulde æventyr-præg. Uhistorisk må sagaen anses for at være, omendskönt noget historisk kan ligge til grund for den; forfatteren synes at have fået fat i virkelig gamle, historisk rigtige træk; således bemærkningen om „Torolf“ (fejl for Tjodolf) fra Hvin og Auðun illskælda i begyndelsen af sagaen. Skjaldenes vers (s. 447) er uden tvivl ægte og viser således hen til en virkelig historisk kærne, men derfor er det ikke sagt, at det forholder sig med denne nöjagtig som sagaen fortæller. Det samme er næppe vederfaredes alle tre skjalde; der foreligger her en spaltning af én mands æventyr til 3 og en rigelig udsmykning af det hele[2]; enkens skemme-indretning er naturligvis fuldstændig uhistorisk. Forfatterens kundskaber viser sig også deri, at han véd at nævne flere virkelig historiske personer i Harald hårfagres tid: Torolf Kveldúlfsson, Sigurd af Sandnes (dem har han vel kendt fra Egilssaga?), Rögnvald Möre-jarl, Rolv nefja. Derimod er andre personer, der nævnes, vistnok aldeles uhistoriske og opdigtede: Ring hvide, Torfe ramme, Kolofostre, Skarafostre (el. Skare fostre), Asbjörn hamarljome, Eystein Egðaforkr, Þrondr fjalakǫttr, Hrómundr gullrane osv. (eller lånte fra andre uhistoriske sagaer?), for ikke at tale om den fornemme, fra uhistoriske sagaer velkendte stimand med det unordiske navn *Háma*. „Hama“ findes hos Saxo, og er der en Sakser, dræbt af Starkad[3]; Saxo nævner et par andre ikke-nordiske personer af det navn.

---

[1] Af urimeligheder — med hensyn til komposition og fortællingsmåde — er der få tilstede: f. eks. 451₁₈ (*mikill ok ven* om en i öjeblikket usynlig person) jfr 452₇₋₈ *(ok Leði heitir)*; Leði er ikke antydet för. [2] Jfr *K. Maurer:* Die Ausdrücke s. 140, hvor der henvises til et indisk æventyr m. m. [3] Jfr *A. Olrik* i Festskrift til V. Thomsen 117 ff.

Kilderne er vistnok til dels skriftlige; i det mindste anføres den iøvrigt ukendte og tabte saga om „Ulfr Sebbason og Kvígr jarl“ (445 9; mulig af samme slags som vor saga); dels har de været gamle, men dunkle og forvirrede traditionsstumper; resten er frie tildigtninger og lån fra andre sagaer; også fremmede motiver synes at være indkomne, f. eks. spydet, der giver lyd fra sig, hvorved ejeren opnår sit ønske; men kompositionen er ikke uden virtuositet. At tillægge Haukr nogen andel i denne er ganske usikkert eller umuligt. Her savnes ethvert fast holdepunkt for en sådan antagelse.

Kapiteltallet er udgavens i Fms. III, og sidetallene i marginen ligeledes.

2. Þáttr af Upplendinga-konungum (s. 456—57) findes også kun i Hauksbók. Den er i grunden kun en prosaisk gengivelse af, hvad Tjodolfs Ynglingatal (som også anføres i þáttr'ens slutning) fremstiller om de sidste Ynglinger fra og med Olaf trételgja til Guðrøðr Geirstaða-álfr og hans sön Rögnvaldr heiðumhæri[1]; fremstillingen er dog udvidet ved hjælp af gamle traditioner, og der findes enkelte afvigelser fra digtet og *Snorre* (Olaf trételgja dør i þáttr'en af alderdom; Sǫlvas slægt opregnes anderledes end hos Snorre; Halfdan hvítbeinn höjlægges på Toten, Snorre: på Vestfold osv.). Snorre hører næppe til forfatterens kilder, men der må antages en fælles kilde; deraf den delvise overensstemmelse i ord og udtryk. Således har også *Gjessing* opfattet forholdet[2], og mener at stoffet i þáttr'en går tilbage til Are frode, hvad der dog synes tvivlsomt. Men, som sagt, en ældre skriftlig kilde for þáttr'en og Snorre må forudsættes; denne original er i þáttr'en flere gange forkortet. Angående Hauks virksomhed kan intet siges.

3. Hemingsþáttr (s. 331—349). Af denne þáttr findes der nu i Hauksbók kun den sidste del (den ellers såkaldte Tóstaþáttr). Ásgeir Jónsson har afskrevet dette stykke (AM. 326 b, 4°, se ovf. XI og LIX—LX.). Begyndelsen af þáttr'en foreligger i Flateyjarbók (III, 400—10), men den afbrydes her noget för end brudstykket i Hauksb. begynder. Jón Þorkelsson udgav i sin tid i Sex sögu-þættir en Hemings þáttr Áslákssonar; denne stemmer

---

[1] Jfr Ynglingasaga *(Snorre)* kap. 34, 39, 42 ff., Halvdan svarte kap. 1, Hák. góð. k. 12 (Kong Eystein og Trönderne). [2] Kongesagaens fremvækst I, 23, 29, 30—1, 68—9, jfr Arkiv II, 289.

med Flatøbogens tekst, så vidt denne rækker; resten er vistnok hæntet fra de gamle rimer om Heming. Det er let at se, at den, der kompilerede denne fremstilling, ikke har kendt Tóstaþáttr (Hauksb.); alt hvad denne fortæller sammentrænges til 4 linjer, hvori det kort og godt meddeles „at nogle kröniker siger, at Heming skød kong Harald ihjæl, hvorpå han rejste til Rom og døde der som en hellig mand“, — hvilket sidste jo er i strid med vor þáttr. Endelig har *G. Vigfússon* i Icelandic sagas I udgivet den hele þáttr efter forskellige håndskrifter: den første del efter AM. 65 fol. og 326a, 4⁰ (udgavens s. 347—65, kap. 1—11); dernæst er kap. 13, 14 og begyndelsen af 15 hæntet fra Hrokkinskinna, hvorpå resten er Hauksbóks tekst (+ Ásgeirs afskrift af det nu tabte blad); det er således lykkedes Vigfússon at bringe en nogenlunde komplet tekst i stand, undt. for så vidt som kap. 12 (Ic. sag. s. 365) åbenbart er — og udgives heller ikke for andet — end et yngre forsøg på at udfylde en lakune (det findes i AM. 326 c); jfr Vigfússons fortale XXXV. Denne således vundne tekst er åbenbart i virkeligheden — med undtagelse af det sidst nævnte stykke — oprindelig sammenhørende; et bevis herfor er følgende: Hauksb. begynder med at omtale en bukkebælg, fyldt med guld, som Harald havde ladet hænte hos Ellisif i Rusland; for denne samme bælg göres der nu rede straks i begyndelsen af þáttr'en, hvorved det forudsættes, at den senere vil komme til at spille en rolle; og det er til denne begyndelse, ordene: „som för er sagt“ (s. 331 10) hentyder. Fremstillingsmåden er helt igennem ensartet og af én støbning, noget udtværet og af en legendarisk art; overtroiske forestillinger allevegne. Med hensyn til den del, der ikke haves i Hauksb., skal vi nöjes med at henvise til lektor *Klockhoff's* smukke afhandling i Upsalastudier (1892): Konung Harald och Heming. Til denne helt igennem af en velgörende sund og nøgtern sans prægede afhandlings resultater kan jeg helt og holdent slutte mig.

Tóstaþáttr — eller stykket i Hauksb. — handler om Harald hårdrådes Englandstog med dets forudgangne begivenheder, det store slag ved Stanfordbridge med kong Haralds fald (1066), samt om Harald Godvinssöns kamp ved Hastings og sidste levetid; han skal efter slaget have levet som hellig eneboer i fulde 3 år, uden at nogen vidste det med undtagelse af Heming og et gammelt ægtepar. Allerede denne slutning viser, hvorledes historie og legende (uden historisk grundlag) her er sammenblandede. Beretningen om Englandstoget med dets varsler er hæntet fra den historiske saga om kong Harald og stemmer for det meste dermed. Men hang til overdrivelser og stærk overtro (varseltro) præger

hele fremstillingen; således er de drömmeviser, der ellers tillægges to af Haralds mænd, her tillagte en troldkvinde, der rider i luften på en ulv, og alle hører hende fremsige versene!; jfr tillige særlig 334_{5} ff., 335_{20} ff., 339_{27} ff., 342_{4} ff., 343_{21}, 344_{13} f., 346_{15}, for ikke at tale om Líka-Loðinn og hans varsler. Hertil slutter sig kapitlet om præsten Huge og hans dröm (kap. 18), et slags Krukkspá om de norske konger fra Olaf kyrre til Sigurd jorsalfar, der alle nævnes med symbolske, let gennemskuelige navne, samt om den efter 1130 opståede ufredsperiode i Norge.

Herigennem får vi et fingerpeg om þáttr'ens aldersgrænse opad; ældre end c. 1200 kan den ikke være, men der er al grund til at antage, at den er betydelig yngre og, som man har ment, næppe ældre end fra det 13. århundreds sidste fjærdedel. Herfor taler den historiske umulighed, at forfatteren lader Torarin Nefjolfsson blive anvendt til en sendefærd (331_{8-9}) i en tid, da denne må have været en höjtbedaget gubbe eller snarest død. Forf. synes at have benyttet den fra Óláfssaga helga så bekendte og dygtige „farmand“ (kong Olafs sendebud!) og uden videre indsat ham i sin þáttr. Der nævnes et ellers fuldstændig ubekendt medlem af den bekendte Arnmødlingeslægt: Nikolás Þorbergsson, der uden tvivl er opdigtet, men en sådan opdigtelse er i strid med den historiske sans i tiden omkr. 1200. Forf. lader kong Harald sende breve rundt omkring i hele Norge (333_{14}), hvad man jo godt kunde göre i det 13. årh. At forf. tror på, at Olaf Tryggvason undslap fra Svolderslaget og bagefter levede i „Grecia“ (348_{11} ff.) er ikke særlig påfaldende, men at lade Harald Godvinssön tage ham til mønster og leve ubemærket, det er i ethvert fald en sildig islandsk digtning, ligesom forresten alt, hvad der fortælles om Harald efter Stanfordslaget. Hele den efterklassiske, ja ligefrem uklassiske fremstilling i stil[1] og fortællemåde røber også den sildige affattelse. I samme retning peger fremdeles den aldeles uhistoriske, ja fornuftstridige opfattelse af Harald hårdrådes karakter. Denne krigerske og hård-sindede konge, som sikkert aldrig i sit liv har sporet religiøse rørelser eller anfægtelser i sit hjærte eller næret samvittighedsskrupler af nogen som helst art — og som sådan fremstilles han i de virkelig historiske kilder —, han optræder her pludselig som gudfrygtig(!), som stående i et særligt forhold til Olaf d. hellige, som troende på varsler og drömme, ja undertiden blødt betænkelig og noget klejnmodig. Hele dette billede af Harald er grundfalsk og viser, at det er en eller anden

[1] Jfr ordet *ingiald* 349_{5} (= indtægter), der kun findes i yngre kilder.

ukyndig, men skikkelig, gudfrygtig og sikkert gejstlig mand (munk), der har skrevet stykket, og han kan ikke have skrevet det omkr. 1200; da var den historiske kritik og kyndighed ganske anderledes levende. Kilderne har tildels, som antydet, været den gamle saga om Harald[1], dels senere opståede legendemæssige traditioner og udsmykninger (foruden de omtalte også den om kong Haralds lægekunst s. 334—5, men som der dog findes noget tilsvarende til i Morkinsk. 70—1) og vistnok — delvis — egne tildigtninger. At Heming-legenden er et gammelt vidtudbredt æventyr, derom hersker der ingen tvivl; her er det indarbejdet i en historisk fortælling; jfr *Klockhoffs* afhandling, særlig slutningen.

Nogen selvstændig forfatter- eller redaktør-virksomhed fra Hauks side lader sig ikke skimte.

Kapiteltallene og sidetallene i marginen henviser til Icelandic sagas I.

4. Ragnarssonaþáttr (s. 458—67). Denne i det hele taget ikke uinteressante þáttr findes kun i Hauksbók. Den er åbenbart etslags supplement til og fortsættelse af Ragnarssaga (jfr overskriften) og består af to afsnit. Det første går til Ragnar lodbrogs død og sönnernes hævn; derpå fortsættes der med Sigurd orm-i-öjes afkom på den ene side i Danmark (Gorm d. gamle osv.) og på den anden side i Norge gennem Hardeknuds tvillingsøster Áslaugs giftermål med Helge hvasse (af norsk herkomst), hvis sön er Sigurd hjort, kong Harald hårfagres bedstefader. Således göres Ragnar lodbrog til stamfader for to af Nordens berömteste kongeslægter.

I kap. 4 fortælles udførlig om Gorm og særlig om hans sön Knuds krigstog til og tragiske død i England. Fremstillingen heraf har en påfaldende lighed med fortællingen om Harald hårdrådes krigstog (se Hkr. 614); i bægge tilfælde kommer man først til Kliflönd, dernæst til Skarðaborg og så til York[2], og her omkommer Knud ved svig.

Kilderne til denne þáttr er lette at kende. Den første del er uddrag af en Ragnarssaga, der jo ligefrem anføres og hvortil der henvises (s. 458_{29-30}); at dette er rigtigt, viser også den usagamæssige begyndelse („Efter kong Rings [ɔ: Sigurd rings] død“ osv.), der forudsætter en anden saga, hvor de nærmere oplysninger om denne Ring kunde findes. Indholdet af denne del

[1] Mærkeligt er det, at kun Hem.þáttr meddeler digteren Þjóðólfr Arnórssons død, der ikke findes i nogen anden kilde. [2] Jfr *G. Storm:* Hist. tidsskr. 2. R. II, 180.

svarer også nöje til den nuværende saga om Ragnar, dog med sådanne afvigelser (f. eks. at Eystein [E. bele i þáttr'en] i sagaen er Ragnars ven, men iøvrigt en selvstændig konge over Upsvearne, derimod i þáttr'en en underkonge, som på Ragnars vegne styrer riget deroppe), at denne saga ingenlunde kan være kilden [1], men vi må antage en anden og ældre saga, som þáttr'en viser tilbage til. Den nuværende saga er uden tvivl stærkt overarbejdet og dens sprog er, i modsætning til þáttr'ens, forholdsvis ungt. At en fælles kilde ligger til grund, må sluttes af den væsenlige overensstemmelse mellem dem i det faktiske, samt af, at endel af versene er fælles. Ejendommeligt er det, at forfatteren, mod hvad der ellers er skik i fornaldarsagaerne, anfører et vers af Sigvats Knútsdrápa; han bestræber sig åbenbart for at give det hele en så historisk karakter og så troværdigt udseende som muligt, ligesom han også søger at give sin fremstilling et gammeldags anstrøg (se nedenfor). Her i denne del findes det forvanskede navn „Hvsto“ (464_{11}; fremkommet af *Hubbo* d. e. Ubbe), der synes at antyde en fremmed (lat.) kilde [2], dog sikkert på anden hånd. Afsnittet om Gorm kan ikke være hæntet fra Jómsvík.s., da Gorm den mægtiges slægt her er en helt anden, ligesom også Knud danaasts endeligt fortælles helt anderledes [3]. Derimod findes i Óláfss. Tryggv. (Fms.) kap. 63—4 en fremstilling, der er så godt som fuldstændig identisk med þáttr'ens; en fælles kilde er vel også her at forudsætte (jfr Gjessing I, 73).

Hvad det sidste afsnit, kapitlet om Sigurd hjort osv. angår, er kilderne ikke vanskelige at påvise. Selve Ragnarss. (kap. 19) har henvist til slægtskabsforbindelsen mellem Sigurd orm-i-öje og Harald hårfagre. Det er dette, der udførligere fortælles i þáttr'en, og kilden, forekommer det mig, er direkte at søge i Snorres Heimskringla: Halfd. svart. kap. 5 (hvor det selvsamme fortælles); bægge steder henvises der, med hensyn til Sigurd hjort, til en tabt saga om ham; citatet er gået over i þáttr'en fra Snorre. Dette må jeg fastholde overfor *Gjessing* (I, 72—3), der er tilböjelig til at antage det modsatte. Muligheden af en fælles kilde tör dog ikke bestemt afvises. Gjessing har fremhævet, at þáttr'en ikke er „et originalt arbejde, men snarere en kompilation angående Ragnarssönnerne for efter overskriften at påvise: „hvor mange konger nedstammer fra dem““. Dette er meget rigtigt, men et sådant kompilations-

---

[1] Jeg må for så vidt betragte sagen væsenlig anderledes end *A. Olrik* i Aarbøger 1894 s. 148. [2] Jfr *A. Olrik* i Aarbøger s. 151. [3] Hos Saxo derimod findes en lignende beretning som den i þáttr'en (9. bog).

arbejde, som þáttr'en er, viser hen til en forholdsvis sen tid, snarest den sidste del af det 13. årh. Til denne tid passer godt de overdrivelser af de faldnes antal (466_5) og den underlig naive fremstilling af de to knarrer, som Ragnar lod bygge i Norge, og deres forhold til langskibe (462_{18-21}), ikke at tale om bemærkningen om de „1500 riddere“ (!), Randalín-Áslaug fører til Sverrig. Versene stammer uden tvivl fra det 13. århs slutning; ældre er de i ethvert tilfælde ikke.

Kapiteltallene beror på hdskrs inddeling; sidetallene henviser til udgaven i Fornaldarsögur I.

5. Hervarar saga ok Heiðreks konungs (s. 350—69). Denne mærkelige saga haves i to særskilte bearbejdelser, den, der findes i Hauksb., og den, der haves i et håndskrift i det kgl. bibliothek (2845, 4⁰ gml. saml.), men bægge er ufuldstændige. Sammenligningen af dem viser straks, at vi her har at göre med to selvstændige bearbejdelser af de samme traditioner (jfr *Heinzel:* Ueber die Hervararsaga s. 9), eller med to sagaer, der intet umiddelbart slægtskab indbyrdes har. Ulighederne er dertil altfor store. I R (hdskr. i det kgl. bibl.) er Eyfura en datter af Sigrlame; i Hauksb. indskydes Svafrlame mellem dem. Arngrímr bliver (i R) hærfører hos Sigrlame, får hans datter til ægte og modtager Tyrfing som gave, medens han (i Hauksb.) hærjer i Svafrlames rige, kæmper med denne, erobrer Tyrfing og bortfører datteren som bytte. I R nævnes kun 4 af Arngrimssönnerne foruden de to Haddinger, men alle 12 i Hauksb. Den upsalske konge, Hauksb.s Yngve, hedder i R Yngjaldr. Det er i R ikke Angantyr, men Hjǫrvarðr, der, efter aflagt løfte, vil bejle til den upsalske kongedatter. Kampen på Samsø beskrives i R meget vidtløftig med anførsel af versene; i Hauksb. göres dette ganske kort under henvisning til Örvar-Oddssaga. Heidrek dræber i R sin broder med stenkast og af ondskabsfuldhed og får Tyrfing bagefter som gave af sin moder, medens Hauksb. lader ham modtage sværdet på et tidligere trin og dræbe sin broder dermed og mod sin vilje, tvungen af den trolddom, der er knyttet til sværdet. Desuden er der mangfoldige afvigelser i stort som småt. Til det nævnte skal kun endnu föjes, at Hervörs ønske om at forlade sin bedstefader jarlens hus motiveres særdeles rationelt i R, medens det i Hauksb. begrundes meget slet, for ikke at sige slet ikke (s. 354_{9-10}).

I en afhandling: Um þulur og gátur (i jubilæumsskriftet til K. Maurer) har jeg angående sagaens gådecyklus påvist, at denne i R findes i en mere oprindelig og mindre udvidet skikkelse end

i Hauksb. Ligeledes har *Heinzel* i sin grundige afhandling vist, at R i mange punkter er at foretrække som stående på et ældre og mere ægte standpunkt. Selve sagnet eller sagnene vil ikke blive undersøgt her; kun sagaens form i Hauksb. og dennes alder skal her drøftes.

Det 1. kapitel er åbenbart et yngre tillæg, hvoraf en del er sagaen som sådan aldeles uvedkommende; således både bemærkningen om Ymisland og Jötunheimar og befolkningen der, men dette skal vistnok tjæne som etslags indledning til meddelelsen om Gudmund på Glasisvellir; men da denne ikke kommer til at spille nogen hovedrolle i sagaen, er det ganske usagamæssigt at begynde således. Det kejtede heri overbydes dog ved, at interpolationen allerede nu også meddeler Gudmunds død, uagtet han senere optræder levende i sagaen, hvilket strider mod al god sagaskrivnings metode. Til denne fremstilling knyttes en bemærkning om Gudmunds sön Höfund og dennes retfærdighed, men beskrivelsen heraf findes atter senere og på sin rette plads i sagaen (357_{10-13}). Herpå følger en redegörelse for Arngrims forfædre[1], åbenbart blot for at få en genealogi i stand, hvortil der så knyttes bemærkninger om nogle sagaen aldeles uvedkommende personer. Dernæst findes et kapitel om Svafrlame, sværdets oprindelse, kampen med Arngrim osv. I R begynder sagaen med Sigrlame; kap. 2 indfører Arngrim på sædvanlig måde, kort og fyndig. Det oprindelige findes sikkert i R, hvorimod Hauksbogens 1. kap. er en — temmelig kejtet — bearbejdelse. Herefter skrider fortællingen i Hauksb. nogenlunde logisk og sagamæssig fremad, dog ikke uden temmelig stærke fejl. Således indskydes beskrivelsen af Tyrfing på en aldeles forstyrrende måde i kap. 3 (352_{21-4}) istedenfor at den skulde stå i kap. 2, hvor sværdets tilblivelse udførlig omtales (i R er beskrivelsen samlet og ganske naturlig i kap. 1). Arngrims giftermål med jarlen Bjartmars datter (i kap. 3) står i den skarpeste strid med hans løfte („og ikke ægte nogen anden kvinde“); denne fremstillings mangel på logisk sammenhæng og konsekvens findes ikke i R, hvor det er Hjörvard, der aflægger løftet, men Angantyr, der gifter sig med jarledatteren[2]. Hvordan det så end forholder sig med sagnets oprindelige form, er Hauksb.s fremstilling ikke sagamæssig.

---

[1] Hvad der her meddeles om Starkad genfindes tildels i Gautrekssaga, dog således, at en benyttelse på en af siderne er udelukket. [2] Skulde dog ikke R's fremstilling, trods alt, være den ægte?; den bekræftes ved, at höjene på Samsø i verset s. 354_{35} kaldes „Hjörvardshöjene“, hvilket tyder på, at det var Hjörvard, der var hovedmanden og bejleren til kongedatteren.

Som allerede anført er Hervörs rejselyst meget dårlig motiveret (354_{9-10}; *Hiorvarðr* $354_{12.16}$ er vistnok en skrivefejl hos Haukr; R har allevegne *Hervarðr*). 354_{26} er det forfatterens mening, at lade fårehyrden tilbyde Hervör „sit halsbånd" *(men)* for at hun skal følge ham hjem og således undgå faren(!). Dette er en — næsten uforståelig — misforståelse af verset s. 354_{37} ff., hvor det naturligvis er Hervör, der tilbyder hyrden sit *men*, for at han skal vise hende vejen til höjene (dette træk mangler helt i R). Som *Bugge* har påvist, bör verset 355_{1-3} (v. 7) stå sidst af alle versene. Dernæst er fortællingen om Sifka, hertug Humles datter, splittet og forvirret; den findes først i slutn. af kap. 7 (s. 360_{19-21}), dernæst i 8. kap. s. 361_{12-15}, og her nævnes hun, som om hun aldrig var nævnet tidligere; hun tages som bytte, og dog kaldes hendes fader lige i forvejen Heidreks „måg" (ɔ: svigerfader); alligevel ved forfatteren, at hun er för nævnet („deres sön var Loðr, som för skrevet"!); topmålt bliver forvirringen og ubehændigheden, når en anden Sifka straks efter indføres for at spille samme rolle som den første Sifka som Heidreks frille (361_{15-17}); naturligvis har der kun været én. Fortællingen om denne Sifkas endelige skæbne, s. 363_{21-5}, er höjst dunkel og forvirret (alt hvad der derimod i R meddeles om Sifka, er ganske naturligt; kap. 7—8).

Det er af alt dette klart, at den, der redigerede Hauksb.s tekst, har været alt andet end heldig, hvad enten man ser hen til opfattelse eller fremstilling; R lider, som antydet, ikke af sådanne fejl og mangler; hvad *Heinzel* anfører (s. 15—16) er dels aldeles uvæsenligt (*Holmr* f. *Bolmr*, skrive- eller læsefejl [1]), dels usikkert, og stammer da fra traditionen, næppe fra forfatteren; R må i det hele siges at være godt og logisk sammensat.

Bægge sagaer er, som sagt, indbyrdes uafhængige. På den anden side er det klart, at ikke alene hovedmassen af de fortalte handlinger, er, for så vidt dette kan kontrolleres, fælles; også findes der sætninger og sætningsgrupper, der omtrent er ordret ens i bægge. Forklaringen af forholdet kan kun være den, at bægge forfattere (redaktører) har haft en fælles kilde at øse af og rimeligvis en kortfattet, ældre (ældste) skreven saga, som de så, hver på sin vis har omarbejdet og forøget med det stof, de hæntede fra de endnu levende mundtlige traditioner, der naturligvis var blevne meget dunkle. De fælles vers — og til dem har

---

[1] Jfr f. eks. omvendt *Bǫll* SnE. I, 130_3 i cod. reg. for de andres *Hǫll; b* og *h* ligner hinanden meget ofte i hdskrr.

der sikkert hørt en saga (den ældste) —, der ikke er ældre end fra det 12. årh., bestyrker dette; der er afvigelser mellem sagaen og disse, og de beror på forandret tradition og tildigtninger.

Den redaktion, der foreligger i Hauksb., kan umulig være ældre end fra slutningen af det 13. årh.[1] Hvorvidt Haukr selv har nogen lod og del deri, er vanskeligt at sige. De omtalte ubehændigheder og kritikløse inkonsekvenser er ikke ulige de fejl, som Haukr bevislig har begået i sin Landn. og sin egen genealogi; kritik var åbenbart ikke hans sag; men ellers savnes der faste holdepunkter. Bemærkningen s. 359_{31}: „det hedder nu Jutland" — hvortil *Bugge* har knyttet den bemærkning, at *Jvt-* er Norvagisme, der stammer fra Haukr — kunde synes at tale for en virksomhed fra Hauks side; nogen beviskraft har den dog ikke, da det kun er skrivemåden, der behøver at stamme fra Haukr.

Selv anfører forfatteren „gamle sagn" (*fornsögur* 352_{25}), men dette udtryk er for almindeligt til at betegne nogen særlig kilde. Derimod er det en virkelig kildehenvisning, når han (s. 353_{26}) henviser til „Örvar-Oddssaga" og derpå giver en ganske kort udsigt over begivenhederne på Samsø[2]; om forholdet mellem dette stykke i Örvar-Oddss. og R er det ikke stedet her at tale; vi må henvise til *Heinzels* afhandling og *Boers* udgave af Örvar-Oddss. (jfr hans afhandling i Arkiv VIII).

Hervarars. i Hauksb. er et godt eksempel på, hvorledes man på Island ved tiden omkr. 1300 behandlede ældre sagaer og traditioner; den er et klart og utvetydigt led i den bevægelse, der da foregik i den islandske historieskrivning, nemlig den vidtdrevne omarbejden og bearbejdelse af ældre skrifter og traditioner. Forfatteren søger at give sin fremstilling et vist gammeldags præg og han har åbenbart næret antikvariske interesser. Der tales hyppig om gamle trosskikke, som blót og lign. (359, 360, 363—4, jfr 351_{7} [slægtens ophav fra Odin], 358, Heidreks råd til sönnen, samt hele gådestoffet). Karaktererne er ikke dårlig skildrede, først og fremmest Hervörs konsekvente grumhed, Heidreks karakter, således som den efterhånden udvikler sig (jfr *Heinzel* s. 28—9).

Til slutning skal bemærkes, at det må betragtes som usikkert, hvorvidt prosastykket efter gåderne (369_{25-29}) er virkelig ægte eller kun en udtogsmæssig (tildels på formodning be-

---

[1] Jfr *Keyser:* Nordmænd. Videnskabel. osv. 375—6. [2] Jfr *Boer:* Arkiv VIII, 114, hvor han for et andet punkts vedkommende antager Örvar-Oddss., som det synes med god grund, som kilde.

roende?) gengivelse af det oprindelige af den, der afskrev gåderne efter Hauksb. (jfr *Bugge* i udg. s. 264).

Kapiteltallene beror på håndskriftets inddeling. Sidetallene henviser til Bugges udgave i Norröne sagaer.

A c. Trójumannasaga og **Bretasögur**

(s. 193—226, 231—302). Bægge disse sagaværker er at betragte som nöje sammenhængende, ja næsten som én saga, idet Trójumannasaga i virkeligheden kun er en indledning til Bretasögur; dette er ganske klart af slutningen af Trójum. (s. 226) og begyndelsen af Bretas. (s. 231); også i AM. 573, 4⁰ er bægge sagaer forbundne med hinanden. Grunden til, at de i Hauksb. ikke følger umiddelbart på hinanden, må antages at være, enten at Haukr, da han var færdig med Trójum., i öjeblikket manglede originalen til Bretas. og først senere har fået den, eller at han af en eller anden grund (bortrejse?) har måttet holde op, hvorpå en eller anden har, uvidende om Hauks plan, på de følgende blade (efter Trójum.) skrevet, hvad dér findes. I ethvert tilfælde er der gået nogen tid mellem afslutningen af Trójum. og påbegyndelsen af Bretas.

Trójumannasaga er sagaen om Trojanerne, særlig om krigen mellem disse og Grækerne, der endte med Trojas brand. Den egenlige saga begynder imidlertid først med kap. 7. Forudskikket er en mytologisk indledning om Saturnus og hans regering over Kreta, hans sönner og skæbne; dernæst om Jupiter og hans storhed; særlig dvæles ved hans elskovshistorier (Io, Europa, Danae), hvori myten om Lykaon (kap. 3) er indskudt. Med kap. 7 begynder fortællingen om Peleus og Æson, Jason og Argo, det første sammenstød med Trojanerne osv. Forbindelsen mellem den egenlige saga og indledningen er meget løs og den hele begyndelse er uden tvivl en eller anden „lærd“ mands uheldige forsøg på at vise sin lærdom.

Förend vi går videre, skal bemærkes, at *meistari Dares* anføres som hjemmelsmand s. 213_{10}, 221_{28}, 222_{5}, 225_{17}; desuden anføres i almindelighed „alle gamle bøger“ 215_{4}, samt en bog *Theodolus* 225_{15}. Fremdeles bemærkes, at i slutningen af sagaen haves to fremstillinger af Trojas undergang, den ene efter „Dares“, den anden efter „Romerne“ (222_{13}). Den her nævnte Dares er den bekendte såkaldte Dares Phrygius, under hvis navn en bog på latin: De excidio Trojæ, var meget udbredt i middelalderen. Dette værk, der i virkeligheden er et rent makværk, tört og registeragtigt, er en kortfattet fremstilling af Trojanerkrigen og hvad der gav anledning dertil. Forfatteren (Dares) udgiver sig for at

være samtidig med begivenhederne; dette trode man også i middelalderen; deraf den store udbredelse. Den latinske Dares, vi kender, menes af flere at gå tilbage til en græsk original (*Körting:* Dictys und Dares 1874), men det må dog betegnes som usikkert, hvorvidt det er tilfældet; det er imidlertid et spörsmål, der her kun er af ringe eller ingen interesse. I sin fortrinlige afhandling: Die mittelalterlichen bearbeitungen der Trojanersage (Marburg 1886) har *W. Greif* søgt at godtgöre, at der heller ikke er nogen grund til at antage, at Dares nogensinde har foreligget i en vidtløftigere bearbejdelse eller overhovedet i en anden skikkelse, end den, vi nu kender. Dares' værk, der formenes at stamme fra det 5. eller 6. århundrede, dannede hele middelalderen igennem grundlaget for alle de mange bearbejdelser og mere eller mindre selvstændige digtninger om det yndede tema: Trojas brand osv.; af sådanne er måske den af *Benoît de Saint-More* digtede „Roman de Troie“ den navnkundigste. Om denne digtnings udbredelse henvises iøvrigt til Greifs afhandling. Også til Norden er en bearbejdelse af Dares kommen; den har fundet vej til Island og er der bleven oversat, i det mindste næppe senere end ved midten af det 13. årh.

I sin afhandling har *Greif* behandlet den islandske Trójum. i §§ 155—167 (s. 147—58); han påviser her kapitel for kapitel sagaens forhold til Dares. Ifølge min nöjagtige sammenligning med sagaen og Dares kan jeg kun udtale, at jeg i det hele kan slutte mig til Greifs samvittighedsfulde gransknings resultat. Og dette er, at sagaen er en nogenlunde tro gengivelse af Dares, men ingen slavisk oversættelse. Meget sjælden mangler noget af hvad der findes i Dares; således et stykke i 5. kap. (efter *skiotaz* s. 205_{1}), i hvilket det fortælles, at Antenor begav sig til Kastor og Pollux og fra dem til Nestor; ligeledes udelades samme side l. $_{16}$ (efter *nv ræsa*) et referat af drömmens indhold. Der findes i Dares (kap. 12—13) en udførlig beskrivelse af de trojanske og græske helte, der mangler i den isl. tekst (i 207_{31}); i de følgende kapitler indeholder Dares en del mere end oversættelsen, og indholdet er noget anderledes lige til slutningen af kap. 19. S. 209_{21} (efter *mannfall*) forkortes fremstillingen, så at hvad der i Dares sker i løbet af to dage, sker i Trójum. på én; noget lignende findes 217_{8} (Dares kap. 31). I det hele er gengivelsen noget forkortet og sammendragen. Herhen hører ikke et par steder, hvor teksten i Trójum. helt er forvansket ved at noget er udfaldet, således [199_{12-15} (i et stykke, der forresten ikke findes i Dares)] 204_{19-20} (jfr anm.); et godt eksempel på en bevidst forkortelse foreligger

209_{34-5}. På den anden side findes der stykker, hvortil der intet tilsvarende haves hos Dares og som altså må betragtes som udvidelse af dennes tekst. Herhen hører ikke sådanne mindre sætninger som f. eks. 202_{35}, der findes i ét hdskr. (G) af Dares, og lign.; eller sådanne som: *ok bar ecki tignar nafn* (198_{2}), *hann var—rígkiænn* (sst. $_{3-4}$), *hann var—tima* (sst. $_{5-6}$) og lign., der rimeligvis er indsatte af den isl. bearbejder, for at skildringen skulde blive mere sagamæssig og så hjemlig i stil som muligt. Noget andet er derimod straks på samme side l. $_{7-16}$: *ok gerði—vart riki en*; denne sætning motiverer Peleus' forhold til Jason, og der er næppe grund til at antage, da også Benoît har udfyldt Darestekstens kløft (jfr *Greif* 16), at den islandske bearbejder selv har fundet på, at indskyde en sådan motivering. Allerede dette leder tanken i retning af at antage, at den isl. bearbejder har haft en interpoleret tekst af Dares; og vi vil straks se grundigere beviser herfor.

S. 199_{4}—200_{9} findes et indskud om Hekubas dröm, Paris' skæbne og opfostring, sagnet om tyrekampen og Paris' dom, hvortil der intet findes tilsvarende i Dares. Alt dette er taget fra „en ubekendt latinsk kilde" (Greif s. 148) men stemmer mest med Konrad af Würzburgs og to andre beslægtede bearbejdelser; Trójum. er dog tildels vidtløftigere end nogen anden (Greif s. 96—103). Dernæst er der i kap. 9 et længere stykke et indskud: 200_{14} *(þar reð)* — 202_{11} *(ok vel ættaða)*. Dette stykke handler om Jasons ankomst til kong „Medius", der fortæller ham om de farer, der er forbundne med afhæntningen af det gyldne skind, samt om hvorledes Jason ved den forelskede Medeas råd og hjælp får sit ønske opfyldt, sejler bort og forlader hende — „ti han var gift hjemme med en kone af höj byrd". Dette stykke stammer (Greif § 157) fra Ovids metamorfoser 7. bog (navnet *Medius* opstået ved misforståelse af linjen: medius rex ipse resedit!) og sammes 12. heroide[1]. Slutningen, om Medius' fald osv. (der mulig stammer fra sagnet om Ariadne), skal efter *Greif* være bearbejderens eget påfund; men det er meget tvivlsomt. Fremdeles er kapp. 12—13 (s. 203—204_{6}) en udvidelse; de kan umulig have hørt Dares til, eftersom de fortæller om Herkules' bedrifter, Deianira osv.; indholdet går tilbage til Her. IX og Vergil (Greif § 159). I kap. 14 (204_{13-14}) findes en indskudssætning om Trojas bygning fra Metamorph. XI, 196 (Greif § 160). Dernæst mangler 206_{23-31} *(Alexandr—særi)* i Dares; det skal være hæntet fra Her. XX.

---

[1] Jfr *Bugge:* Studier 176 f., der mener, at det hele kun går tilbage til Heroiderne.

Endvidere mangler i Dares 209_{14-19}, *(Menelavs—hvg)* og det lange stykke 210_{18} *(lætr Ector)*—213_{11} *(sækia at)*; det omhandler kampen mellem Grækere og Trojanere, særlig tvekampen mellem Menelaus og Paris osv. At dette stykke er hæntet fra en anden kilde, fremgår af den fortsættende bemærkning: *sva segir meistari Dares*, hvorved overgangen til den sædvanlige kilde udtales; stykket er iøvrigt taget fra Pindarus Thebanus, forskellige steder (Greif § 164). Fra samme kilde stammer stykket 214_{19-25} *(Ector—hvergi)*. Endelig mangler stykket 221_{33}—222_{4} i Dares, men genfindes hos Guido de Columna (Greif § 166). Hermed er vi komne til Dares' slutning, hvad også udtrykkelig fremhæves. På forskellige andre steder er Pindarus Thebanus benyttet (se Greif §§ 163, 165).

Greif sammenfatter (§ 167) resultatet af sine undersøgelser ved at udtale, at Trójum. følger Dares som hovedgrundlag, men udvider denne ved hjælp af Ovid og — særlig — Pindarus Thebanus, der dog vistnok må være benyttet på anden hånd.

Da en hel del af tilföjelserne i Dares' tekst findes i andre middelalderlige bearbejdelser, er det klart, at der ingen grund er til at antage, at det er den isl. bearbejder, der har indsat dem, men at de må stamme fra hans — uden tvivl — latinske original. Alligevel er det meget muligt, at bearbejderen eller en senere redaktør (afskriver) har indsat enkelte mindre stykker; således synes det klart, at bemærkningen om *Troan* (199_{2}), der (207_{4-5}) identificeres med Cassandra, uden at en sådan datter findes nævnet i fremmede kilder, beror på bearbejderens(?) kendskab til ældre isl. litteratur; i *Snorres* fortale til Edda (kap. 9) findes en datter af Priamos med det navn, gift med Munon (Mennon). Navnet er vel opstået — ved en eller anden misforståelse — af adj. Trojana, jfr formen *Troaanam* i Flat. I, 27. Til bearbejdernes egen virksomhed hører også identificeringen af de græske guder med de nordiske (198_{27}, $199_{13.17.35}$, $200_{3.5.7.9.19}$ osv.). Fremdeles stammer bemærkningerne i slutningen af kap. 23 (213_{5-7}) om Æneas' redning og om ham som de romerske kejseres stamfader, samt slutningen af kap. 32 (222_{6-12}) fra den isl. bearbejder, da de uden tvivl har hensyn til de følgende Bretasögur. Fra den samme person hidrører endelig vistnok kap. 12 om Herkules' bedrifter, der er det eneste indskud, man med rette kunde kalde malplaceret, da det ikke vedkommer sagaen det mindste; det ligner i höj grad de dårlige interpolationer i fort. til Snorres Edda[1];

---

[1] Det er urigtigt, når Cacus kaldes „Euanders sön" (203_{12}); det er i Vergil Euander, der fortæller Cacus' historie; ligeledes beror det på misforståelse, når

men det er let at se, hvorfor det er indsat, nemlig for at tilfredsstille den isl. videbegærlighed angående en mand, som tidligere havde spillet en rolle.

I AM. 573, 4⁰ findes et andet håndskrift af Trójum. Her synes teksten på enkelte steder at slutte sig nærmere til Dares end Hauksb.s, uden dog at kunne siges at være bedre i det hele. Dernæst karakteriserer den sig ved, i en langt stærkere grad end Hauksbogens, at have optaget stykker ordret efter Pindarus Thebanus, der oftere citeres under navnet „Umerus“ (se Annaler 1848 s. 53, 64 (bis), 66 (bis), 67, 68 (bis)). At det er Hauksb.s tekst (eller den fælles originale bearbejdelse), der her er udvidet (og ikke den første forkortet) fremgår tydelig af, at sproget i 573 og det netop i de antydede stykker bærer yngre præg og ligner mere de oversatte romaners og fabelagtige sagaers, samt og navnlig deraf, at de stykker, som dette hdskr. har udover Hauksbogens, viser en langt nöjagtigere og ordrettere oversættelse end Hauksb.s tekst, og må gå direkte tilbage til Pindarus Theb. En yngre bearbejder har fået fat i et eksemplar af denne og så derefter rettet og udvidet den gamle isl. oversættelse.

At teksten i Hauksb. ikke altid er rigtig, er sikkert nok; den er på sine steder forvansket, og undertiden er noget udfaldet deri, f. eks. et stykke af kap. 16 i Dares (om Akilles' tog til Mysien); det findes i 573.

Hvad nu den sidste del af Trójum., kap. 33—4, angår, er den, efter sagaens egne ord, „Romernes fortælling“ (s. 222_{13}) om Trojas sidste dage, Sinons list, træhesten osv. At dette stykke stammer fra Vergil (2. bog) er sandsynligt [1], men da sikkert kun på 2. eller 3. hånd (jfr Dunger s. 79, efter Greif). Kap. 35—6 må være hæntet fra en lignende kilde (eller kilder). I slutningen af kap. 34 (s. 225_{15}) anføres, som ovenfor bemærket, en hjemmelsmand, „Theodolus“, der skal have fortalt om de bortdragne Grækeres skæbne osv. Med denne „Theodolus“ skal være ment den theologiske forfatter Theodulus' (c. 980) digt: Ecloga (*Dunger* og efter ham Greif § 167, jfr *Geete* i Arkiv IX, 44). Denne Ecloga (udg. af Beck 1836) er en ordstrid mellem Pseustis og Alithia (Lögn og Sandhed); hver replik består af 4 heksametre; Pseustis anfører eksempler fra de græske myter og sagn, Alithia fra bibelen, men der findes ikke én antydning af Grækernes hjemrejse og

---

Herkules siges (203_{16-17}) at have forvandlet sig til en galt; jfr det erymantiske vildsvin?

[1] I 573 citeres „Egidius“ (ɔ: Vergilius ved stærk forvanskning), Annaler 1848, s. 96.

skæbne, så at citatet må være urigtigt eller henvise til noget helt andet end denne ecloga. Derimod findes i *Dictys Cretensis* omtr. alt hvad der her er meddelt, og der er næppe tvivl om, at det stammer fra ham. Også i andre bearbejdelser, som *Guidos*, findes tilsvarende fremstillinger.

For nu til slutning at komme til „indledningen“, d.v.s. kap. 1—6, skal det først og fremmest bemærkes, at her findes endel stof, der genfindes i Theodulus' Ecloga; således kortelig sagnet om Saturn og guldperioden (v. 37—40, jfr kap. 1; den genfindes i øvrigt i flere middelalderlige værker) og hans fordrivelse ved sönnen Jupiter (v. 45—8), Lykaon og hans forbrydelse (v. 61—4, jfr kap. 5), Jupiters elskov til Europa (v. 141—4, jfr kap. 4), til Io (v. 157—60, jfr kap. 2), til Maja (v. 197—200, jfr kap. 1 slutn.), Danae (v. 253—6, jfr kap. 6), Jupiter og Salmon (v. 237—40, jfr kap. 5). Man har heraf sluttet (Dunger, Geete), at dette digt her er benyttet. Men om nogen direkte benyttelse kan der næppe være tale. For det første er fremstillingen i Trójum. i reglen langt udførligere (f. eks. i kap. 1 om Saturn osv., kap. 2 om Inakos og Io); dernæst findes der i Trójum. en sådan forvirring og sammenblanding af myter, som i Ecloga'en ikke har noget tilsvarende. Io er her moder til Herkules(!), „Alkonia“ sammenblandes med Danae (kap. 6) osv. Den direkte kilde, hvis en sådan overhovedet nogensinde har eksisteret udenfor Island, ved jeg ikke at påvise. At disse 6 første kapitler har stået i Trójum.'s latinske original synes mig meget tvivlsomt. Jeg er mere tilböjelig til deri at se et forsøg fra en islænders side på at få en begyndelse ab ovo, i lighed med de hjemlige sagaer; den omstændighed, at Herkules nævnedes i Trójum. kan have medvirket til, at de 6 første kapitler tilföjedes; höjst ukritisk var det at medtage alt hvad der står i disse. Men det 13. og 14. årh.s interpolatorer viser sig sjælden som kritiske hoveder; således også den, der interpolerede fortalen til Snorres Edda; her findes i 5—7. kap. en fortælling om Saturn, der noget ligner den i Trójum. kap. 1 og mulig går tilbage til samme kilde; det nære slægtskab ses også i den vistnok fra den samme interpolator stammende eftirmáli, hvor Ektor netop siges at have dræbt „Volúkrontem, en udmærket høvding“ (jfr 214_{4-5}: „en udmærket høvding, som hed Volvcrontem!“), men dette navn er en forvanskning (fejllæsning) af Polupoitem (jfr Greif § 165).

At Trójum. er ældre end Haukr bevises straks ved de mange fejl og forvanskninger, der findes i teksten, særlig hvad egennavnene angår, der tidt og ofte er blevne aldeles ukendelige og som vistnok forudsætter flere mellemled mellem originalen og

Hauksb. Den isl. oversættelse er i ethvert tilfælde ældre end 1262, eftersom det utvivlsomt er den, der hentydes til i Alexandrs saga (Unger) s. 7, og hvor navnet findes. Om sagaen stammer fra det 12. årh. og da fra Island, eller om den hører til de af Hakon gamle foranstaltede oversættelser, og da godt kan være af en islænder, bliver uvist; det må i hvert fald hævdes, at der findes intet i stil eller udtryk, der minder om norsk oprindelse. Nogen virksomhed fra Hauks side kan ikke spores.

Oversættelsen er i det hele godt gjort. Der findes klassiske udtryk som 195_{29}: *eða hvat þar er frægst* (jfr Oddr. gr. 4), nordiske begreber 197_{29}: *er hon sat i skemmv sinni*, 198_{12}: *gengv þeir frændr i malstofv* osv. I det hele er sproget, bortset fra de forvanskede steder, flydende og sagamæssigt. Som eksempel på en fortrinlig og kærnefuld oversættelse kan anføres sætningen 205_{36-7}: *nær sinv skapi vera at lifa i atferðar leysi en deyia hæðilega i forsio leysi*, originalens: sed pulchrius esse in otio vitam degere, quam in tumultu libertatem amittere et periculum inire.

Bretasögur, Britternes (de brittiske kongers) sagaer, danner, som ovf. bemærket, en ligefrem fortsættelse af Trójum. og begynder med at fortælle om Æneas' omflakken, indtil han kom til Italien, hvor han fældede Turnus og stiftede et rige. Hans sönnesöns sön Brutus voldte sine forældres død og måtte flygte bort. Efter mange besværligheder og farer lykkes det ham i forbindelse med lævningerne af de landflygtige Trojanere at stifte et nyt rige, Brittania; derpå fortælles om hans efterkommere, de brittiske konger, deres kampe og skæbne lige ned til kong Thedvallus eller til år 679 e. Kr. (s. 301_{22-3}). Til slutning gives der en meddelelse om, hvorfra bogen stammer; de engelske konger opregnes ned til Adelsten, „som fostrede Harald hårfagres sön, Hakon"; med disse ord slutter sagaen.

Den meddelelse, der angår kilden, lyder således: „Alle disse tidender, som nu er fortalte om Bretlands bebyggelse og forholdet mellem de konger, som der har hersket, er skrevne efter den bog, som hedder Historia Britorum, og den er gjort efter „fortællinger" af Alexander biskop i London og Valter erkedegn i Oxford, samt Gille den frode". Der er ingen tvivl om, hvilken original der menes. Det er det velbekendte værk af Geoffroy af Monmouth (lat. Galfridus Monumetensis), hvis titel er Historia regum Britanniæ (el. Historia Britonum, hvoraf Britorum vel er forvanskning).

I det 6. årh. levede der i England en Britte, ved navn Gildas, med tilnavnet *sapiens* (det er den isl. oversætters *Gilli enn fróði*); han skrev omkr. 540 (i hvert fald för 547[1]) et kort historisk værk: De excidio Britanniæ, hvilket „mere har form af en jeremiade end en historisk fremstilling" *(Zimmer),* og som skulde danne etslags indledning til hans straffeprædiken mod konger og præsteskab. I slutningen af det 8. årh. (796) skrev en sydkymrer ved navn Nennius en Historia Brittonum (el. Volumen Britanniæ), hvis kilder er Gildas' skrift og et kymrisk historisk arbejde for tiden 547—679 foruden en del andre skrifter.

Geoffroy af Monmouth (el. Gruffud ap Arthur) er født i Monmouth (Wales) i nærheden af Nennius' hjemstavn. Han siges at have været kapellan hos grev Vilhelm, en sön af Robert af Normandiet, indtil dennes død 1128. Under sit ophold hos ham havde Geoffroy lært bretonske sagnkrese og Arthursagnet at kende. Efter at være vendt tilbage til sin hjemstavn foretog han mellem 1132 og 1135 en „videnskabelig nybearbejdelse" af Nennius' værk, der behandler Englands historie fra de ældste tider af. 1152 blev han biskop i St. Asaph; hans dødsår kendes ikke. Om sit værks tilblivelse siger han i 1. bogs 1. kap., at han undrede sig over, at der intet var skrevet om Englands konger för Kristi fødsel og heller intet om Arthur osv.; da gav erkedegnen Valter i Oxford (jfr den isl. oversætters udtryk ovf.) ham en gammel bog „Britannici sermonis", der indeholdt alle kongers række og historie „usque ad Cadwaladrum filium Cadwalonis"; denne bog siger han han har oversat på latin, og han tilegner den hertug Robert i Glocester (d. 1147). Værkets 7. bog består af „Merlins spådomme"; den indledes med et ganske kort kapitel, hvori forfatteren meddeler, at han har oversat dem på opfordring særlig af biskop Alexander af Lincoln (d. 1148; jfr den islandske oversættelses udtryk ovf., hvor „London" vistnok beror på skrivefejl); sin oversættelse af Merlin har Geoffroy først foretaget og senere indsat den i sit historiske værk[2]. Til sit værk benyttede G. iøvrigt Nennius' arbejde og andre forfatteres latinske skrifter samt de bretonske sagn om Arthur. Derimod er hans udsagn om det værk, Valter skal have givet ham, vistnok en fuldstændig usandhed, for, som *Zimmer* siger, at „skaffe hans eget værk större tiltro". Geoffroys værk nød en lang tid stor anseelse, uagtet der næppe er én historisk kendsgærning i det hele; særlig har det haft be-

[1] *Zimmer:* Nennius vindicatus s. 101 ff., der her i det hele følges. [2] Jfr *Zimmer:* Nennius vindicatus s. 277 ff.

tydning ved, at engelske digtere derfra har hæntet stof til deres værker, således, for kun at nævne ét eksempel, Shakespeare, der derfra har taget æmnet til sin herlige tragedie: King Lear.

Dette værk, der ikke fortjæner navn af historie, har fundet vej til Island og er der blevet oversat og knyttet til Trójum. (se ovf.); titlen: *Bretasögur* (jfr overskriften s. 231) er træffende nok. At den isl. saga går direkte tilbage til en latinsk original, fremgår, foruden af den anførte bemærkning i sagaens slutning, også af oversættelsen selv som sådan. Et par særdeles betegnende — også i andre retninger interessante og morsomme — fejl af afgörende betydning viser det rette forhold. S. 248_{2-3} hedder det: *forv þeir með styrk Silvíní Albrvsí til Saxlandz*, hvilket svarer til originalens: auxilio Sylvii Albæ usi osv.; *með styrk* er rigtig oversættelse af auxilio, for meningens skyld var dette udtryk tilstrækkeligt; *vsi* i *Albrvsi* er simpelthen participiet *usi*, der af oversætteren betragtedes som hørende til det foranstående ord (i orig. vistnok skrevet *albe*, der let blev til *albr*). Et andet ligeså tydeligt bevis er det s. 292_{6} forekommende risenavn *Innviss*; et sådant findes ikke i orig., men oprindelsen dertil findes let i et — iøvrigt i oversættelsen ikke medtaget — stykke, hvor det bl. a. hedder: ille invisi nominis gigas; dette har oversætteren opfattet som „den jætte, hvis navn var Invis“(!), jfr også sætningen: Exclamavit vero invisus ille (sml. *Medius* som navn ovf. s. XCIX). Disse to eksempler i forbindelse med de latinske former af egennavne gör det utvivlsomt, at oversætterens original var latinsk. Herimod kan ikke *Meyde clavstr* (247_{27}), der svarer til „Castellum puellarum“ stride; *meyde* er en af håndskriftets mange fejlskrivninger (573, hvor Bretas. også findes, har her: *Meya*); heller ikke ordet *ivstis* (258_{35}); dette ord forekommer i andre, mest oversatte, sagaer i betydningen „dommer“, men hele sætningen *(sat þa sva sem ein ivstis)* beror på en fejlagtig opfattelse; i orig. hedder det: „unde sortitus est hoc nomen Pius“; har muligvis (p)*ivs* afgivet opkomsten til *ivs*tis?

Skal vi nu sammenligne oversættelsen med originalen (vi benytter San-Martes udg. 1854), vil man straks opdage ikke ubetydelige afvigelser. For det første er der kap. 1—5, hvortil der i Hist. Brit. kun findes ganske lidet tilsvarende[1]. Kun 5 linjer i begyndelsen af kap. 3 kunde ligne et ganske kort uddrag af alt hvad der findes i Bretas. Disse kapitler består af fortællingen om Æneas og hans bedrifter til hans død og stammer, vistnok middel-

[1] Til kap. 1—2 i Hist. Br. findes intet tilsvarende i oversættelsen.

bart, fra Vergil. En interpolation af den isl. oversætter eller bearbejder er sætningen: *enn a dogvm—fara* (237_{1}), hvorved han har begået den kronologiske fejl at lade Sigurd Jorsalfar (d. 1130) være samtidig med kejser Henrik den anden (1002—24), hvis ikke „den anden" er en fejl, beroende på, at man (en afskriver) har læst *u.* som *ii.*; Henrik den femte (kejser 1106—25) var samtidig med Sigurd.

Med kap. 6 begynder Geoffroys historie; dog er der allerede i dette kapitel en tilföjelse: sætningen *þat—vetr* (238_{23-4}), der kan stamme fra den isl. oversætter. Oldnordiske gudenavne for de græske benyttes også her i Bretas. Ellers følges den lat. orig. temmelig nöje, med undtagelse af, at der findes hist og her — dog i det hele forholdsvis få — indskudte sætninger: 241_{2-3} *(ok Satvrnvs ok Jvpiters)*, 244_{31-2} *(ok er landit—Norðhvmbraland)*, 245_{24-5} *(hann var—fa)*, 247_{25} *(sv er—stoll)*, 248_{27-9} *(hann vann—kallaðr)*, 251_{31}—252_{7} *(Aganipp—villt)*, 252_{13-14} *(hans—manvðr)*, 257_{23} *(hon var—ætt)*, 262_{22-5} *(ok eftir—Romveria sogvm)*, 269_{9} *(en þiðrik het enn iij.)*, 289_{2-3} *(varv þa—Yvein)*, 294_{36} *(lik—byrgi)*, 296_{6-8} *(Var þa—landit)*, $_{13}$ *(ok skirði Aðalbrikt)*, 298_{26-7} *(hann var—menn)*, 299_{1-4} og $_{6-10}$ *(En er—gvðs* og *En efter—ritaðar)*. En del heraf (som f. ex. 245, 251—2, 252, 294) kan have stået i den af oversætteren benyttede latinske recension; det øvrige er uden tvivl egne tilsætninger, hvoraf den 269_{9} er måske den mærkeligste. Oversætteren har kendt „Romernes historie" (jfr udgaven i *K. Gíslasons* Prøver); den s. 299 antydede Ósvaldssaga kendes nu ikke. Selvstændige ændringer i teksten har oversætteren meget sjælden tilladt sig; en sådan findes s. 267—8 i stykket om den hellige Ursula; her har han åbenbart forandret den oprindelige tekst, der bl. a. ikke nævner Attila, efter en anden ham bekendt version af legenden. En anden hovedafvigelse fra orig. består i, at dennes tekst på mange steder sammendrages og forkortes; på sine steder kan disse forkortelser være meget stærke; de stærkeste er s. 267_{25-36}, der svarer til orig.s lib. V, 9—15; 268_{6-8} *(Eftir—Rvmverivm)* = VI, 1—3; 288_{35}—289_{1} = IX, 5—8. Der udelades ofte hele kapitler og stykker (jfr 242_{34}, 252_{16}, 253_{3}, 256_{33}, 257_{1}, 260_{29}, 261_{25}, 262_{7}, $263_{21.34}$, $264_{13.32}$, 265_{28}, 269_{7}, 283_{33}, 297_{33} osv.). Særlig går det ud over enetaler og samtaler, hvis vidtløftighed ikke er faldet i oversætterens smag, samt også mere eller mindre vidtsvævende beskrivelser af krigsforberedelser samt navneremser[1]. Alt dette

[1] Når det 257_{28} ligefrem hedder, at „han er ikke navngiven", uagtet navnet findes hos G., kommer denne bemærkning her vistnok af, at navnet har været ulæseligt eller utydeligt i orig.

findes stærkest i den sidste halvdel af sagaen; oversætteren var begyndt at blive træt eller utålmodig. Rækkefølgen af sætninger er undertiden noget anderledes end i orig. Således står, hvad der 248_{15-19} er henført til Luð Hudibras, senere i orig. og er der henført til efterfølgeren, kong Bladud. S. 257_{24-7} er „Kananvs“ (ɔ: Kimarus) og Sisillius ombyttede, idet hin hos G. er dennes sön, ikke omvendt. Særlig påfaldende er omflytningen af stykket om risen „Rikion“; i orig. findes det i X, 3, men i Bretas. står det 289_{33}—290_{11}, som om det i orig. havde stået i IX, 11 (slutn.); dette er nu vistnok en bevidst omflytning foranlediget ved, at Geoffroy siger, at hvad stykket beretter er sket tidligere; den isl. oversætter indsatte det så der, hvor det efter begivenhedernes gang skulde stå. Desuden findes afvigelser i tal, men som for en stor del vistnok beror på fejllæsninger (*vi.* for *iii.* 239_{19}, *ccc.* f. *cc.* 241_{30}, *xv.* f. *xii.* 243_{22}, *xl.* f. *lx.* 250_{24} og omvendt *lx.* f. *xl.* 251_{24}, *xx.* f. *xv.* 284_{34}). Nogle afvigelser synes dog at gå tilbage til en anden tekst (recension) end den i San-Martes udg. (*þrsvndrað* f. *600* 239_{28}, *iii. þrsvndrað* f. *300* 270_{10}(?), *xx.* f. *xxx.*(?) 247_{30}, *lxx.* f. *lxxx* 301_{23}); stærkest er *xxx.* f. 2(!) 295_{20}. I enkelte tilfælde kan man ved hjælp af de i San-Martes udg. anførte læsemåder fra andre håndskrifter eller arbejder påvise, at orig.s tekst afveg fra den, der findes i udg., og stemte med andre angivelser. Således hedder det 299_{15}, at Alfrid var en „sön“ af Vsid. Hist. Brit. (udg.) har „frater“, medens Beda har „filius“. 241_{21-2} står: *til grafar Salmacvm;* bortset fra dette *Salmacvm* — hvorom mere senere — er *til grafar* her utvivlsomt en gengivelse af „ad lacum“, hvilket netop findes hos Nennius; da den isl. oversætter opfattede Salmacum som mandsnavn, er det naturligt, at han opfattede lacus som „grav“, hvorimod „locus“ (i udgaven af Hist. Brit.) umulig kunde gengives således. Dette eksempel viser vistnok, at den isl. oversættelse ikke er uden betydning for den oprindelige tekst, jfr slutningen af kap. 9, hvor kvindenavnet Hábren hos Geoffroy hedder Sabren, så at hans bemærkning om ordets ændring „per corruptionem“ (II, 5) bliver uforståelig.

Efter denne korte redegörelse for forholdet mellem oversættelse og original og efter den foretagne detaljerede sammenligning ord til andet tör jeg udtale mig bestemt om den måde, hvorpå oversætteren har arbejdet: han har i reglen læst et længere stykke i originalen ad gangen og så efter hukommelsen gengivet indholdet så nöjagtig og udførligt som han i hvert tilfælde kunde og fandt fornødent; hvor han vilde have det ordret har han naturligvis

atter læst sin original og gengivet den sætning for sætning. Dette belyser enkelte fejl og særlige omstændigheder, hvoraf nogle få kan fremhæves. S. 292_{5-24} handler om Arthurs kamp med jætten „Inviss“ (se ovf. CV); denne fortælling findes i Hist. Brit. X, 3, hvor den optager omtr. to sider; navnet er, som påvist, opstået ved en misforståelse af en sætning, der findes i et stykke, oversættelsen udelader (en gammel kones tale til Arthur), men det er klart, at oversætteren har haft det for sig. S. 244_{6-7} hedder det: „og blev han(!) [Heli] tagen af Filistæerne; i orig. står: „et arca testamenti capta erat a Philisteis“, altså en hurtig læsning og skødesløs gengivelse af orig. (eller mulig en afskriverfejl?). S. 252_{31-2} hedder det om Margan, at han blev dræbt „ved det sted, som nu hedder Margan, men som för hed Kambaria“. *Kambaria* er naturligvis = *Cambria*; selvfølgelig er Margan i orig. et sted i Kambria: in pago Kanbriæ, qui osv. (oversætteren læste vel *quæ* eller overså mascul.!); 253_{17} er *vm v. konvnga ævi* en misforståelse (som om der var tale om 5 på hinanden følgende konger); efter orig. er disse 5 samtidige: et regnum quinque regibus submissum est, qui sese mutuis cladibus infestabant II, 16 fin. Når der 257_{30} er tale om en „hærkonge fra Northumberland“, er dette en skødesløs gengivelse af applicuit quidam rex Moranorum cum magna manu in Northumbriam (III, 15). S. 261_{30-1} tales der om Androgeus' „datter Segerna“, medens orig. nævner Scævam filium suum (IV, 9); det er hunkönsformen *(Scævam)*, der har foranlediget fejlen; *Segerna* er derimod snarest en afskriverforvanskning. S. 264_{2} hedder det: „han gav sine mænd et næs af landet“; dette „sine mænd“ er en misforståelse for „de besejrede fjender“ (dedit devicto populo IV, 17; det er *devicto*, der er overset eller glemt under nedskrivningen af den isl. gengivelse; i 573 er dette rettet). Kostelig er misforståelsen 289_{30-2}: „han giftede sin datter Biadvor med sin skænker Estrusiam, men Adenagiam gav han til sin bryde Kæe“; dette er en gengivelse af: Tunc largitus est Beduero pincernæ suo Neustriam, quæ nunc Normannia dicitur[1], Cajoque dapifero Andegavensium provinciam[2]!; dette forhindrer ikke, at oversætteren i det følgende ganske rigtig beholder *Beduerus (Boðvarr)* som mand. 294_{28-30} opregnes forskellige høvdinger, der faldt med Modred; Cheldricus ... Bunignus, Saxones (ↄ: disse var Saksere) hedder det i orig.; i oversættelsen göres dette *Saxones* til en enkelt person ved navn *Saxon*. 296_{35} hedder

---

[1] Denne sidste sætning må vistnok have manglet i orig. [2] I orig. har der vel kun stået Andegaviam.

det, at „han (ɔ: Kaðall) efter at have hersket i to år, vilde lade sig krone til konge(!), og at han talte herom til sin fosterfader og sin søster Brian", i Hist. Brit. er det en helt anden person, Edwin, der gör fordring på at krones til konge (XII, 2), medens *Brianus* er en „nepos" af Kadval(!); på den følgende side (297_{27-8}) tales der ikke desto mindre om „hans fostre Brian". Det er af alt dette klart, at oversætteren ofte har været temmelig tankeløs under sit arbejde. Men litteraturhistorisk set er det ikke uinteressant at kunne påvise oversætterens fremgangsmåde, således som den fremgår klart af det anførte.

Egennavnene er i en forbavsende grad forvanskede og det samme navn skrives på mangfoldige måder, så at man ikke uden originalen kan hitte rede i dem. De fleste af disse forvanskninger kommer vistnok på afskriveres regning[1]; alle gör de det ikke. Vi har för set, hvorledes navnet *Albrvsi* er opstået. *Salmacvm* (se ovf.) er en iøvrigt let fejllæsning af *Salinarvm (in = m, r = c)*; 248_6 taler der om *Brutus* **ok** *Grœnskiolld* (jfr 247_{30}); rimeligvis har en afskriver (ikke orig., da 573 synes at give det rigtige) trot der var tale om to mænd, medens dog *grœnskiolld* (viridescutum) kun er et tilnavn. 259_{16} hedder en mand *Caftenvs*; det er orig.s: (cui) Cap [ɔ: successit], cui Oenus. I kap. 49 har oversætteren (eller afskrivere?) forvansket *Penda (Pendan)* til *Pendrag* og *Pendrago*, fordi dette navn var ham (dem) så bekendt fra et tidligere kapitel. Enkelte navne er det fuldstændig umuligt at identificere eller vide, hvorfra oversætteren har fået dem (mulig ved misforståelse, jfr *Inviss*); *Alkialnva* 266_4 (af *Kantara*-?), *Ambri* 286_4, *Palpanvs* 291_{20}, *Anesko* 295_{16}, samt *Sæbvrg (-borg)* $301_{3.25}$.

Oversætteren gengiver undertiden de gamle stedsnavne med moderne og nyere, som *Trinovantum* med *Lundun* (gennemgående), *Albania* med *Skotland* osv.; strængt gennemfører han imidlertid dette ikke. Undertiden indsætter han islandsklydende navne for det fremmede: *Gvðrikr* f. Guichtlacus, *Boðvarr* f. Beduerus, *Gvnvor* f. Guanhumara. Latterligt bliver det, når der 254_{25} skrives *Saxland* og dette land straks efter (l. 33) kaldes *Franz*. Enkelte gange findes helt andre navne end hos Geoffroy; således *Aqvila* f. *Roma* (267_{28}), *Philippus* f. *Epistrophius* (291_{25}), hvilket tyder på, at oversætterens original noget har afveget fra den i San-Martes udgave foreliggende tekst.

---

[1] Således f. ex. *Sabrin egvalia* 244_{19} = Hist. Brit. „Sabrinum flumen, quæ nunc Gualia vocatur" (II, 1); *egvalia* er, som 573 viser, en fejl for *e. gvalia* ɔ: *eda Gvalia*.

Idet der således er en hel del at udsætte på oversættelsen i formel henseende, kan det dog på den anden side ikke nægtes, at sproget, skönt noget ensformigt, ikke er dårligt, og man finder gentagne gange tilløb til at göre fremstillingen så sagamæssig som muligt. Man sammenligne f. eks. 245_{30-36} med originalen (II, 5), og man vil straks se, hvorledes den islandske måde at fortælle på kommer til sin ret. Ægte sagamæssig er den bemærkning, som findes 248_7: „om dem er der ingen fortælling gjort“. Et steds göres der endog forsøg på i den gamle sagastil at tilföje øgenavne til hvert navn i en optælling (292_{26-7} = X, 4). I sproglig henseende d. v. s. med hensyn til gengivelsen af enkelte ord er oversættelsen ikke uinteressant; således finder vi, at *augur* gengives ret træffende ved *vísindamaðr* (241_5), *vittæ* ved *tignar dreglar* (241_6) osv. I det hele bærer sproget præg af den klassiske tid og ikke de efterklassiske sagaers svulst og ordbram.

Oversættelsen stammer snarest fra det 13. årh.; den er betydelig ældre end Haukr og næppe yngre end Trójum., men bestemte holdepunkter savnes. Ældre end c. 1200 er den næppe (se nedenfor).

I AM. 573, 4° haves et andet hdskr. (jfr ovf.), eller, om man vil, en anden recension af sagaen. I det vi henviser til de i Annaler 1848—49 trykte varianter, skal her kun bemærkes, at i forskellige tilfælde slutter den sig nærmere til Geoffroys ordlyd end Hauksbogens og er nogle steder vidtløftigere og indskyder sætninger og mindre stykker, som ikke findes der, og som, for et par stykkers vedkommende, heller ikke findes hos Geoffroy. Dette forklares vistnok rettest ved, at den til grund for Hauksbogens tekst liggende original enkelte steder i denne er forkortet — hvad der jo ofte plejede at ske — samt ved, at teksten i 573 er, ligesom Trójum., senere bleven rettet og forøget efter en tekst af Geoffroys værk. Et bevis bl. a. er, at Seginus siges i Hauksb. at være konge i „Bvrgvnia“ (254_{35}), medens udgaven af G. nævner ham „dux Allobrogum“; i 573 står: *hann reð fyri þeim hluta lands, er Allobrogia hét*; men Hauksb.s læsemåde findes i andre bearbejdelser af Hist. Brit. (se San-Martes udg. s. 235). Under denne omarbejdelse er enkelte fejl i Hauksb.s tekst (den oprindel. oversættelse) blevne rettede, f. eks. den s. 289_{30-32}. Omarbejdelsen er her gået endnu videre, idet et helt afsnit som Valvensþáttr er blevet optaget i sagaen; midt inde i denne standser brudstykket i hdskr. (jfr Annaler 1849 s. 123—4). I disse omarbejdelser i 573 mærkes spor af yngre sagaers og tidsalders sprog.

At Haukr skulde have haft nogen som helst andel i oversættelsen eller dens form i hans håndskrift lader sig ikke påvise.

Til slutning skal vi kortelig omtale det i Bretas. indskudte digt: Merlínússpá.

Merlin er en sagnfigur, nöje knyttet til kong Arthur som dennes rådgiver og spåmand; en virkelig barde, Merddin, synes at være sammensmæltet med denne sagn-Merlin. Tidlig eksisterede der under dennes navn en række spådomme: *prophetiæ Merlini,* i britisk sprog. Om disse siger Geoffroy (VII, 1—2), at han har oversat dem på latin og indsat dem i sit „historiske“ værk; de udgör dets 7. bog og er delt i to afdelinger. I den isl. oversættelse er disse afdelinger ombyttede. Om denne oversættelse hedder det (s. 271_{27-8}), at „munken Guðlaugr [skal være Gunnlaugr] har efter dette [ɔ: det latinske] forfattet det digt“ osv.; i 573 hedder det blot: „hvorefter er indrettet det meste af det digt, som hedder Merlins spå, som munken Gunnlaugr Leifsson digtede, og mange kan det digt udenad“ (Annaler 1849, s. 13 anm. 11). Denne Gunnlaugr er den velbekendte historiker og Tingøremunk (d. 1218). Af frembringelser i versform kendes af ham kun denne versificerede *Merlínsspá*, der altså er affattet c. 1200. Denne oversættelse har uden tvivl foreligget för sagaen selv blev oversat, og oversætteren har optaget den i sin saga [1] (medens skriveren af 573 ikke har fundet det nødvendigt at optage den). Heraf forklares den omstændighed, at det andet digt (Geoffroys I) begynder (v. 1—20) med en gengivelse af, hvad der allerede i prosa var fremstillet, navnlig i kap. 25—27; således er altså 278_{20} ff. en, hvad indhold angår, direkte fortsættelse af 271_{25}. En sådan kontinuitet har oversætteren overset eller ikke brudt sig om den. Men hvorledes digtene, der i Gunnlaugs oversættelse fremtræder som to selvstændige kvad, hvert med sin indledning, er blevne ombyttede, er ikke let at sige.

Digt I. De første 4 vers er, ligesom også slutningen (v. 62—8, 276_{30}—277_{9}) Gunnlaugs egne bemærkninger. Iøvrigt er den lat. original temmelig nöje fulgt. I v. 17—22 findes nogle omkastninger, men intet mangler (sætn. 273_{11}: *hans—tvennvm* synes at være en misforståelse af: et unum ex duobus fiet?). I v. 19 har Gunnl. 500, hvor Geoffr. har 600. Efter v. 46 (276_{1}) mangler en sætning, efter v. 47 et större stykke (Hist. Brit. 98_{72}—

---

[1] I forskellige bearbejdelser mangler disse spådomme helt, og det er rimeligt at antage, at de også har manglet i den lat. original, hvorefter den isl oversættelse er gjort, jfr San-Marte s. 334.

99_{94}, San-Marte); v. 50 er Gunnlaugs eget indskud; v. 51—5 en udvidelse af s. 99_{95-7} (San-Marte) og tildels tildigtning, hvorpå atter et större stykke udelades (99_{97}—100_{159} San-Marte). Til 57_{1-4} findes intet tilsvarende hos G., v. 58—60 er en kort gengivelse af 100_{163}—101_{182} (San-Marte), hvortil slutter sig v. 61, der tildels er af Gunnlaugr selv.

Digt II. Angående v. 1—20 jfr ovf. Med v. 21 begynder Geoffroys 3. kap. l. 11 (S.-M.), Merlins egenlige spådomsord. V. 30 er en forkortet gengivelse, i 32—3 findes en delvis omstilling af orig.s sætninger. Efter v. 51 er et par sætninger oversprungne (94_{66-7}, S.-M.), ligeledes en sætning (94_{70}) udeladt, efter v. 54 et större stykke (94_{73}—95_{82}, S.-M.), efter v. 55 et par sætninger.

I det hele er altså orig. så temmelig nöjagtig gengiven. Egenlige misforståelser findes sjælden; en sådan er ovenfor formodet; en anden findes vistnok i II, 92, hvor *kapsmenn* synes at være fejl for *kapvmenn* (el. lign., = cucullati, munkene!). Nogle gange har Gunnlaugr lagt noget til af sit eget, nemlig I, 42—3, 50 (jfr hvad der er bemærket om 51—5, 57_{1-4}, og 61), og fremfor alt I, 31(32)—36 og II, 64_5—69 (hvoraf dog én sætning, 68_{7-8}, genfindes i orig.). I disse tildigtninger fremtræder på en kuriøs måde den islandske forfatters forkærlighed for de drabelige kampskildringer, for kampens bulder, våbengnyet, hjælmes kløven og hjærneskallers spaltning. Her får Gunnlaugr brug for sine kære omskrivninger, og han sparer ikke på dem; men den sidste kampskildring er kun en buldrende gentagelse af den første; og denne er ikke den på selvsyn beroende skildring i levende, uudslettelige ord; det er den stuelærdes, den klosterlærde munks genfrembringende og derfor døde fantasiflugt; kampens bragen er blevet til et tomt ordskvalder. Gunnlaugr har i virkeligheden ikke besiddet en gnist af poetisk ævne. Men han er godt inde i versets teknik og skjaldesprogets formelle side. På den anden side mærkes det, at han har kendt en hel del ældre digte, særlig Eddakvad, og dem har han efterlignet. For det første i form. Han har naturligvis kun kendt dem i den form, som vi også nu har dem i; derfor lader han sine vers ofte bestå af mere end 8 linjer; fornyrðislaget har han valgt, fordi det passede bedst til indholdet og fordi det tidligere netop var blevet brugt i et spå-kvad (Völuspá), som han kendte. Undertiden benytter han runhent, hvilket sporadisk også findes i Eddadigte. — Dernæst efterligner han ældre kvad i udtryk og vendinger. I, 61_{1-2} $\neq$ Vsp., 57_{5-6} *(geisar geime—geisar eimi)*, II, 68_{5-6} er vistnok etslags kombination af Vsp. 4_2 *(bjǫðum)* og 59_5 *(falla forsar)*; I, 2_{7-8} $\neq$ Grípisspá 52_{5-6};

I, 25_6 har flere forbilleder i Gríp.; II, 27 ≠ Gríp. 10 osv. II, 48_{1-2} ≠ Gríp. 33_{3-4} osv. II, 5_1 ≠ Fáfn. 36_3; II, 13_6 ≠ Fáfn. 32_6; I, 43_{3-4} ≠ Helg. hund. I, 13_{1-2}; II, 68_{1-2} (runhent) ≠ Egils Hǫfuðl. 10_{1-2}. Mere usikre er I, 30_8 ≠ Hym 17_6, I, 48_6 ≠ Helreið 2_3; ja et skjaldested (foruden Egils), Hkr. 640_2 *(ból þats ek veit gólast)*, synes benyttet II, 80_{10} *(borgir eyddar, ból góligust)* osv.

Til slutning skal bemærkes, at på grund af versformen indskyder Gunnlaugr ofte subjektive småsætninger og bemærkninger, som I, 5_3 *(þat er borgar nafn)*, 11_7 *(kynstór kona)* osv., foruden brugen af kenningar og hyppig anvendelse af tillægsord. Iøvrigt er sprog og ordforråd ikke uinteressant.

Kapiteltallene og sidetallene i Trójum. og Bretas. henviser til udgaven i Annaler 1848—9.

B. Skrifter og afhandlinger af teologisk-geografisk-etnografisk indhold m. m.

1. Elucidarius (s. 470—99). Dette skrift, hvis egenlige navn er *Elucidarium*, har til forfatter den bekendte teolog *Honorius* fra Autun (Augustodunensis), kaldt Solitarius, der levede i den første halvdel af det 12. årh. og formenes at være død c. 1130—40; hans herkomst er usikker; han var præst i Autun og døde som munk i Østrig. Blandt hans talrige og i sin tid bekendte skrifter er det nævnte vistnok det betydningsfuldeste. Det blev en almindelig udbredt folkelæsning og oversattes på så godt som alle evropæiske sprog,* men det undergik mange udvidelser og ændringer, tidt og ofte i den grad, at det ikke er til at kende igen. Det oprindelige skrift er en teologisk encyklopædi, hvis indhold er den kristelige tros lærdomme (jfr titlen: Elucidarium . . . summam totius christianæ theologiæ complectens). En af de ældste oversættelser af denne bog er den islandske, der hovedsagelig kendes fra to håndskrifter, det meget gamle AM. 674 A, 4°, fra begyndelsen af det 13. årh. (udgivet fotolitografisk 1869), og Hauksbók (ɔ: 675, 4°); desuden haves et par mindre brudstykker. Bægge hovedhåndskrifter er mangelfulde, i det 674 A har flere lakuner og indeholder omtr. kun ⅓ af skriftet, medens Hauksbók indeholder de to første tredjedele (om et lille brudstykke af Eluc. i Heimslýsing ok helgifrœði se nedenfor). En blot løselig sammenligning af bægge håndskrifter vil hurtig vise, at vi har med en og samme oversættelse at göre. Den oprindelige oversættelse har været meget nöjagtig, så at sige ordret. 674 A er i det hele en ganske fortrinlig afskrift, hvad tekstens form angår, og har meget få fejl at opvise. Afskriften i Hauksb. viser åbenbart tilbage til et meget gammelt håndskrift, næppe selve originalen, men et

søsterhåndskr. til 674 A; herfor borger forskellige alderdomlige ordformer, der sikkert ikke hørte til afskriverens sprog, som f. ex. de fulde medialformer på *-omc, azc* og lign. (se ovf. LVI), alderdomlige og ufuldkomne vokalbetegnelser, samt enkelte fejl, som *elisis* (476_{30}), idet dette forudsætter, at ordet (d. e. disis, *δύσις*) i orig. har været skrevet med *d*, ikke med *ð*, der vilde have udelukket fejllæsningen; fremdeles ses, at orig. ved siden af *ávalt* (hvad også findes i 674 A) har haft den, hovedsagelig kun i de ældste skrifter forefundne form *of valt*; dette er i Hauksb. af den ukyndige skriver blevet ændret til *vm allt* (471_5 her omtr. uforståeligt, 472_3; først 473_5 går den rigtige forståelse op for ham, og han ombytter nu, som ellers i reglen *ávallt*, med *iamnan*). Der er således ingen tvivl om originalens ælde. De særlig alderdomlige former, som jo for största delen er bevarede i 674 A, er i Hauksb. imidlertid oftest udviskede og ombyttede med andre, mere moderne. Foruden de allerede antydede (*iamnan, z* for *zc* ovf.) skal endnu nogle eksempler anføres: *fyst* f. *fyse* (470_2); den svage böjning af *rita* så godt som alle vegne for den oprl. stærke; *blæstri* f. *blęsti* (471_{19}), *blastr* f. *blost* (ɔ: *blǫst* 476_5), *riddara* f. *riþara* (473_{19}), *fvgla* f. *fogla* (472_{34}; *fogla* i samme l. og fl. st.), *æðri* f. *oþra* (acc. sg. masc., 474_5), *matti* f. *cnatte* (474_{14}), *engan* f. *enge* (475_2), *utan, fyrir utan* f. *ón* (478_2, 484_{25}) osv., for ikke at tale om former som *møne* og lign., der er ombyttede med *mun-*; hyppig er herved den gamle konjunktiv i spörgesætninger erstattet med indik., for så vidt som der ikke foreligger forvanskninger. En ombytning af en ældre og yngre form, ganske vist ved en ren misforståelse af teksten, er det to gange forekommende *ollo* (474_{27}, 475_{29}); orig.s *volþo* (ɔ: *vǫlðu*, af *velja*) har afskriveren læst som *voldu*, henført det til *valda* og så erstattet det med sit *ollo*. Med dette eksempel, der belyser afskriverens intelligens (der fremkommer bægge steder en urigtig konstruktion!), står vi ved overgangen til bedömmelsen af hans afskrivervirksomhed i det hele; jfr ovf. LVIII. Ligesom hans retskrivning er inkonsekvent og forvirret, ligesom det vrimler af bogstavfejl og lign., således lægger han for dagen en ringe forståelse af tekst og sammenhæng; herved fremkommer der gentagne gange meningsløsheder og umuligheder, tidt og ofte af den groveste og pudsigste art. Denne afskrift er i så henseende overhovedet den sletteste, jeg nogensinde har haft med at göre. Der kan ikke være tale om her at opregne alle de fejl, der findes, og vi kan i det hele lade os nöje med at henvise til *K. Gíslasons* udgave, særlig for de stykkers vedkommende, der ikke tillige haves i 674 A; han har i anmm. anført den lat. original, og sammenligningen

med den er oplysende nok. Enkelte steder har vi i anmm. givet det rigtige, og vi burde vistnok på flere steder have gjort opmærksom på fejlene. Enkelte eksempler, særlig fra de første sider, skal her for fuldstændigheds skyld anføres; 470_{4} ombytter afskriveren *pund* (lat. talentum) med *kuxostv*, men beholder dog straks efter ntr. *þat*, der passer til det første; l. $_{5}$ er *eigi* fejl f. *eix*, l. $_{7}$ mangler *monnvm* efter *tiðar*, medmindre *nema* beror på fejllæsning. L. $_{14}$ er *at* fejl f. *er ok*, *stolpvm* f. *stoplom*, l. $_{16}$ *hin þriði* f. *en þriþia*. 471_{6} *(N)v* f. *hversv*, *því at* (l. $_{16}$) f. *þat* (læst som *þ́at*, jfr *þaðan* 477_{28} f. orig.s *þa* ꝥ = *þá þat*!), *stydr allt* (l. $_{18}$) f. *styrer ollo*; *þvi at fæðr ero* (l. $_{22}$) f. *þvi at af fæðr er; allt* (l. $_{23}$) f. *allz. orþ* (sst.) f. *dóþ; er eit* (472_{7}) f. *veit, himinin* (l. $_{11}$) f. *heim; ok ræði a* (474_{8}) f. *at raþa; allar hvgrenningar* (plur.) *ef hon* (sing.!, 475_{17}) f. *alla hugrenning* osv., *vinir* (l. $_{31}$) f. *visir; anlego æðli* (476_{14-15}) f. *andlægvm ældi, ðav* (477_{3}) f. *ðar, at óþvrf* (l. $_{4}$) f. *eða þurfa; þa klokkva* (l. $_{5}$) f. *my eþa kleggia*; l. $_{18-19}$ er spörsmål og svar blandede sammen: *Hvart er P. hinn fegrsti staðr* f. *Hvat er P.? Inn fegrsti* osv.; her viser afskriveren dog sin overlegenhed, idet han tilföjer: *þat er* (*i austri* osv.), — som om det var noget svar på spörsmålet; lignende findes f. eks. 476_{22}, hvor han i sætningen: *eigi ma himin byrgia* har læst *eigi* galt og skrevet *engi*; derfor må *himin* skyndsomst forsvinde, hvorved det hele bliver grammatisk rigtigt, men meningsløst. 480_{11} mangler *Fimta synð vas* i begyndelsen af linjen; det følgende *er kallaðr* er vistnok indsat af afskriveren for at få et prædikat, men hele sætningen bliver meningsløs. 478_{28} står *oðrom manni* f. *óða menn, tokvm* (l. $_{33}$) f. *stoplun*; 479_{10} skal *eggivm* vistnok være en „rettelse" f. *ondom*. 479_{33} står *þessom heimi* f. *þessi einni* (ɔ: *synð*), 480_{17} *i hins illa* f. *i ens iþra* osv. osv. Enkelte redaktionelle ændringer af liden eller ingen betydning har afskriveren undertiden foretaget f. eks. 471_{6} *(þat er þeir sia a)*; urigtige tilsætninger har han begået flere steder (*en* 472_{18} efter *hælldr*, *vi.* l. $_{27}$ efter *hlvti* osv.). Værre er det, at han så ofte af uagtsomhed overspringer og udelader (foruden det allerede antydede f. eks. *dyrlegr* foran *lærifaþer* 470_{18}, *es* efter *faðir* 471_{10}, *ok* efter *saman* 471_{31}, *heim þenna* efter *skapaði* 472_{9}, *lif* efter *var* l. $_{12}$, *hans* efter *boðorðe* 473_{5}; efter *mex* 474_{29}, *þeim* 475_{3} mangler hele sætninger, jfr 674 A osv.).

Meget sjælden kan teksten i 674 A rettes efter Hauksb. Et sådant tilfælde foreligger 479_{9}, hvor ordet *veggr*, der er rigtigt og nødvendigt, mangler i 674 A; men dette er næsten, så vidt jeg har kunnet se, enestående.

Med Haukr personlig har denne afskrift vistnok intet at göre. At den dog må være fra omtr. 1300, viser ordformer og skrift.

Sidetallene, der ikke står i klammer, henviser til *K. Gíslasons* udgave i Annaler 1858, de, som står i klammer, til den fotolitografiske udgave af 674 A.

2. Heimslýsing ok helgifrœði, samt Heimspeki ok helgifrœði er, hvad indhold angår, nærbeslægtede. De udgör brudstykker af tvende excerptsamlinger, hvis indhold dels er enkelte taler, dels afsnit af större skrifter og afhandlinger og lign. Noget system i disse samlinger lader sig ikke erkende. I sin omhyggelige udgave af de første 14 blade har rektor, dr. *Jón þorkelsson* tilföjet udførlige kildehenvisninger og parallelsteder, særlig fra Isidor; til enkelte stykker har han dog ikke fundet originalen.

a. Heimslýsing ok helgifrœði (s. 150—177).

1. Kap. 1—4 og 7—8 er hovedsagelig af geografisk-etnografisk indhold; de hører også for så vidt sammen, som de alle utvivlsomt går tilbage til *Isidors* bekendte værk, Origines; således vil man der i 13—15. bog finde kildestederne til kap. 1, i 1. bog kilden til kap. 2, i 9., 13—14. til 3., 4. og 7. kap., i 16. til kap. 3 og 4, i 9. bog til kap. 2 og 11. bog til kapp. 7—8 (jfr Nokkur blöð med hensyn til hver enkelthed). Men skönt det forholder sig så, er der ikke nogen direkte forbindelse mellem Isidor og den isl. tekst; Isidors tekst er nemlig tildels udvidet, tildels sammendraget og forkortet og det på en sådan måde, som man næppe kan tiltro en islandsk omarbejder. Et mellemled er rimeligvis Honorius fra Autun's De imagine mundi, særlig I, 9—15; han har benyttet Isidor. Stykket om Mantikœra (153_{18-21}) findes hos Honorius (I, 13), men mangler helt hos Isidor. Udvidelser af Isidor findes i kap. 2, nemlig l. $_{11-14}$ *(oc sagðe—vita)*, $_{16-20}$ *(En—myclu)*, $_{21-2}$ *(oc namo—liða)*; disse tilsætninger er af en sådan art, at de meget godt kan stamme fra den oprindelige (isl.) bearbejder. I AM 194, 8° lyder disse tilsætninger noget anderledes. I kap. 4 mærkes det, at det er en gejstlig, der har foretaget tilföjelserne, idet han flere steder ($153_{21-2.\ 26-7}$, $154_{5-6.\ 8-9.\ 9-10.\ 20.\ 32-3.\ 33-4}$, $155_{10.\ 11-12.\ 17}$, $156_{4.\ 7.\ 8.\ 13}$) indskyder bemærkninger om apostle og andre helgener og deres forkyndelse i fremmede lande, deres død og gravsted. Enkelte gange genfindes disse bemærkninger hos Honorius (f. eks. s. 154_{33-4}), hvilket muligvis har givet stødet til en gennemført interpolation af denne slags. Virkelige tilföjelser af den isl. bearbejder lader sig også påvise. Fra ham stammer uden tvivl

flodnavnene 150_{12-13} *(Nepr—Saxelfr)*, bemærkningerne 155_{18-24} *(I þui—Hunland)*, $_{31-4}$ *(þat—Islande)*, 165_{15} *(þat—Garða riki)*, samt enkelte navne i det følgende, særlig i l. $_{17}$: *Suiþioð—Noregí.* Meget betydelig sammendragning af Isidors tekst foreligger i slutn. af kap. 4 (s. 156_{1-15}). At oversættelsen stammer fra en lat. original synes bestemt at fremgå af de latinsk formede navne. Hvis man tör tillægge overskriften til kap. 2 *(Prologus)* nogen betydning, tjæner den til bevis for, at disse kapitler stammer fra forskellige originaler, hvad også andre grunde synes at tale for. Kap. 1 står for sig, men mulig har kap. 8 hørt til samme skrift som det, på grund af lighed i indhold og fremstilling. Derimod hører kap. 2—4 uden tvivl sammen. Hvorvidt kap. 7 også har hørt til dette skrift, er mere tvivlsomt, men da det (eller et meget lignende stykke) i AM. 194 umiddelbart følger på kap. 3, hvorpå kap. 4 dér følger, bliver sammenhørigheden næsten til vished. Også i AM. 189, 8⁰ findes de to sidstnævnte kapitler (delvis forkortet og i mindre korrekt form).

Islænderne havde i oldtiden betydelige geografiske interesser og kundskaber, der spores i sagaerne, men de fremtræder også i forskellige selvstændige afhandlinger, særlig i Nikulás Bergssons Leiðarvísir ok borgaskipan (Symbolæ ad geographiam medii ævi 1821). Af håndskrifter er navnlig det nævnte AM. 194, 8⁰ mærkeligt; dér findes meget af samme indhold som i Hauksb. særlig kap. 3; vigtigt er også 736, 4⁰ (jfr Symbolæ). I Rímbegla (1780) findes tilsvarende stykker udgivne; kap. 1 = Pars III, § 46—53 (350—4), kap. 7—8 = P. III, § 30—3, 35—45 (340—50). Det er sandsynligt, at teksten enkelte steder kan rettes efter de der til grund liggende håndskrifter, sål. 151_{12}, hvor Rímb. efter *riðit* indskyder en sætning om to brønde i *Boecia*, hvilket genfindes hos Isidor, og til dette stedsnavn refererer sig det følgende *þar*, der iøvrigt er urigtigt; l. $_{22}$ mangler *a Frigia* efter *vatn*; 165_{6} er *Nudi* urigtigt for *Ludi* (sål. også Isidor); l. $_{7}$ mangler *þar bygði* foran *Elam*; l. $_{9}$ er *Kuna* fejl f. *kuenna*; l. $_{18}$ mangler *.l. oc* (Rímb.-Isid.); 166_{22} har Rímb. *Ganges heitir ok fellr* f. *gengr* (rigtigere?); l. $_{29}$ foran *Albaní* har Rímb.: *Á Svíþjóð hinni miklu eru* (= Isidor: in parte Asiaticæ Scythiæ). Til trods for disse fejl må teksten i det hele siges et være god og, inden for hvert enkelt kapitel, i god orden; sproget er godt og klassisk og stammer vistnok fra tiden omkr. 1200.

2. Til de nævnte kapitler slutter sig kap. 18, der bærer overskriften: „om byers beliggenhed og hellige mænds hvilesteder“, der dog ikke er fuldstændig nöjagtig. Originalen er det ikke

lykkedes at finde. En afskrift af samme indhold findes også i AM. 194, bl. 16r—19r. Ved sammenligning af begge fremgår, at de går tilbage til samme original, men teksten i 194 har endel afvigelser, omstillinger af ord og lign. At 194 er afskrift af et ældre håndskr., vises ved enkelte alderdomlige ordformer, hvor Hauksb. har yngre former: *hafiðr* ($176_{18.29}$: *hafðr*) samt f. *fœrðr* (177_{1}, jfr *hofo* f. *fœrðo* 176_{26}), *lagiðr* f. *lagðr* (177_{11}), *reit* f. *rítaðe* (177_{13}), *skonuðr* f. *Scoar* (177_{14}). For *lær* (177_{24}) står der *hǎr*, f. *bondom* (l. $_{27}$) *hondum* (rigtigere). Efter 194 kan fremdeles foretages følgende rettelser af teksten i Hauksb.: *attanda* (176_{11}, se anm.); *Pata* (l. $_{25}$) til *Patera*; *Theodoníní* (177_{22}) er en fejllæsning f. *Theodori m̄* (ɔ: *martiris*, jfr *thodorí m̄ris* i 194). Fortsættelsen af *bondom hins* (l. $_{27-8}$) lyder således i 194: s*anct*i pet*ri* nock*ur* hlutr silfr k*ro*s iafn langr lika*m*a k*ristz*; herefter følger omtr. 4 sider af lignende indhold, særlig om Jerusalem og nærliggende steder.

3. Kap. 5—6 udgör et sammenhængende hele, hvilket, som begyndelsen („*Líufír brœðr*“ osv.) viser, er en tale (sermo), hvis latinske titel vistnok er „De falsis diis“. — I det 6. årh. levede en mand, ved navn *Martin* (Martinus, d. 580), som, efter at have stiftet et kloster i Dumio og levet der i flere år, til slutning, idet klosteret omdannedes til bispesæde, blev biskop sst. og metropolitanbiskop i det nærliggende Bracara. Han øvede en meget stor indflydelse og var en meget frugtbar forfatter; angående ham og hans liv kan der iøvrigt henvises til *Casparis* grundige bog: Martin von Bracara's schrift De correctione rusticorum (Kristiania 1883). En biskop Polemius henvendte sig til Martin omkr. 572 med en opfordring om at skrive en prædiken, der kunde oplyse bønderne, „qui, adhuc pristina paganorum superstitione detenti, cultum venerationis plus dæmoniis, quam deo persolvunt“ (*Caspari* s. LXXXVIII), og bringe dem bort fra hedenske og overtroiske vildfarelser. Dette gjorde Martin og skrev sin prædiken, der blev temmelig udbredt; det er den, Caspari har udgivet under ovennævnte titel. Om dens benyttelse vidner bl. a., at abbed Ælfric (c. 955—1025) i Egnesham (*Wülcker:* Grundriss 454—5) har oversat endel af den på angelsaksiske vers; den findes blandt hans Lives of Saints (udg. af Skeat 1881); den findes også udgiven af *Unger* i Annaler 1846. Martins prædiken består af 19 paragraffer. Ælfrics homilie, hvoraf slutningen mangler, svarer til § 5—8 (medio) og ender omtr. s. 159_{16}; hos ham findes der tillige en prosaisk indledning, der ikke stammer fra Martin. Det er denne homilie, hvoraf kap. 5—6 idet mindste tildels er en oversættelse. Dens

öjemed er at prædike imod de hedenske guder i det hele, og dens oprindelige forfatter har hæntet sit stof fra forskellige steder. Begyndelsen (156_{15-18}) er hans eget påfund, men derefter følges Martins skrift for største delen; 156_{19}—159_{23} svarer til Martins § 5—8, et enkelt sted: 157_{2-4} stammer fra § 4; dog er 156_{20}—157_{2} *(Guð—guðs)*, 157_{4-19} (*Oc—floð* omtr.), 157_{24-33} *(þeir—fyrr)*, 158_{1-5} *(Sumír iorð—þenna)*, $_{20-24}$ *(þa—mest)*, $_{25-8}$ *(En—drape)*, 159_{23-7} *(Sumír—þa)* tilföjelser til Martins tekst. Særlig bemærkes, at Saturn i homilien omtales først og derefter Jupiter, medens Saturn hos Martin først kommer efter Merkur. Ejendommeligt nok tilföjer den engelske homilie de „danske“ gudenavne (fordi homilien er rettet mod det danske hedenskab, *Caspari* cxv). Sammenligner vi den isl. oversættelse med den angels. homilie, findes der enkelte afvigelser. Foran skabelsen af Adam og Eva (156_{19-20}) findes hos Ælfric et langt stykke om den hellige treenighed og om forholdet mellem de tre personer. Stykket om Noe flod osv. (157_{25-30} særlig) afviger noget fra homilien i udførlighed *(þa ofund* i l. $_{32}$ er vistnok opstået ved en misforståelse; i den angels. tekst står der blot *and mancynn þa weóx* = *en mannkynit vox);* 158_{2-5} *(firir—þenna)* mangler i homilien og er mulig en tilföjelse af den isl. oversætter. Efter *guða* (159_{15}) mangler et stykke, der i homilien handler om himmellegemernes tilbedelse. Disse plussteder kan forklares som udeladte i den isl. oversættelse; men i så tilfælde kan det ikke ses, hvorfor just disse stykker er udeladte. På den anden side er det aldeles klart, at den isl. bearbejder har benyttet den angels. oversættelse; ligheden i ord giver aldeles utvetydige beviser herfor; således er f. eks. *varna við* (157_{4-5}) = *warnian wið;* 159_{5} *sins guðs dottor* (en ordstilling, som her er noget påfaldende) = *heora godes dohtor*, samt endelig og ikke mindst: *vm allann Miðgarð* (159_{6}) = *geond ealne Middaneard*. Afvigelserne forklarer jeg ved, at den isl. oversætter har haft for sig en lat. original tilligemed Ælfrics oversættelse eller rettere: en bearbejdelse deraf; islænderen har kun medtaget, hvad der stod i den lat. original, men ikke Ælfrics interpolationer. Ælfric siger jo selv, at han har oversat sine homilier fra latin (jfr Wülcker: Grundriss s. 460) og hertil hører uden tvivl denne (i hans Lives of Saints); et positivt bevis for tilværelsen af en latinsk original giver det hdskr., hvor Ælfrics oversættelse findes, idet det åbenbart er begyndelsen af den latinske original, der findes lige foran oversættelsen (se *Unger:* Annaler 1846, s. 67—8); af denne begyndelse viser den isl. tekst sig at være en nok så ordret oversættelse som af den tilsvarende angelsaksiske. Den isl. oversætter

har således både haft originalen og Ælfrics oversættelse og benyttet denne temmelig stærkt uden at medtage dens interpolationer, men mulig selv ændret teksten lidt på et par steder.

Den lat. original må også antages at ligge til grund for hele det øvrige (ɔ: 159_{27}—164_{34}; 159_{23-27} er en overgangssætning), som slutter sig logisk fortrinlig til det foregående. Alt dette er uddrag og for största delen ordret gengivelse af *Petrus Comestors* Historia Scholastica, hvilket straks antydes (159_{28}) ved henvisningen til „liber regum“. Vi skal i al korthed anføre, hvorfra de enkelte stykker er hæntede: 159_{31-4} *(En—la i)* ≠ Hist. libri reg. I, 6; l. $_{34}$—160_{9} *(þar—morc)* ≠ Exodus kap. 46, 31, 46; 160_{9}—161_{16} ≠ Hist. Danielis kap. 7, 3, 6 (161_{5-12} er dog forfatterens egne betragtninger), jfr Stjórn s. 435 ff.; 161_{17}—164_{20} ≠ Hist. Danielis kap. 1 (de 3 første linjer, uddrag), 9, 11, 14. Denne oversættelse er delvis et frit uddrag; særlig gælder det fremstillingen i 160_{19-30}, hvor forfatteren har anset orig. for grov til at kunne gengives. Et par steder mangler sætninger (162_{35} efter *durum*, 163_{10} efter *gud*), og enkelte steder findes der nogle afvigelser (161_{23}: *iii. daga*), men navnlig 163_{25-6}: *tua laupa brauðs;* løver æder jo ikke brød; duo corpora damnatorum står der hos Petrus; han nævner også to, ikke ti, får; *tolf dægr* l. $_{26}$ mangler hos Petrus; ligeledes indholdet af 164_{6-10}; derimod skal vistnok *sald* 162_{17} være rigtig gengivelse af „amphoræ 6“ eftersom *sald* er = *6 mælar*, amphora altså = *mælir*. Slutningen, 164_{20-34}, stammer sikkert fra homiliens forfatter. Den sidste bemærkning om verdensaldrene genfindes i mange middelalderlige værker som Isidors osv.

Oversættelsen er i det hele fortrinlig; sproget er klassisk, jævnt og glat uden latinismer; mærkelig er den i lovene hyppig forekommende vending, der her anvendes: *er fleiri voro saman* („de som var i majoritet“). Oversættelsen stammer vistnok fra den bedste periode, tiden omkr. 1200.

4. Kap. 9 er en tale, der advarer imod at befatte sig med heksekunster og alslags hedenskab, mod sædelige forbrydelser og mod dagvælgeri; til slutning fremhæves særlig korset og dets betydning. I begyndelsen siges det at være en tale af Augustinus. *Jón Þorkelsson* har i Nokkur blöð (s. 29—30, anm. 93) erklæret, at han ikke har kunnet finde noget tilsvarende i hans Sermones. Heller ikke jeg har kunnet finde originalen, hverken i hans ægte eller uægte taler. Derimod er der i De auguriis (August. Opera V, Sermones, 1683) nogle kortfattede bemærkninger, som kunde tænkes at have afgivet ideen til og grundlaget for denne tale, der så ved

en fejltagelse var bleven tillagt Augustinus. Også i andre middelalderlige prædiken-samlinger har jeg forgæves søgt efter originalen.

5. Kap. 10—13 hører til Elucidarius (se ovf. CXIII). Kap. 10 begynder med *Ef aller* = s. 498_{29} og når noget længere end 675; en paralleltekst haves i et brudstykke, AM. 238 fol. (Annaler s. 155 ff.). Mellem kap. 10 og 11 mangler et stykke, hvorimod 11—13 udgör et sammenhængende hele; det er brudstykke af selvsamme oversættelse, som findes i 674 A og 675, og ikke uinteressant. I sammenligning med andre tekster frembyder dette brudstykke i enkelte punkter et yngre sprog f. eks. *mílna* (170_{4}) f. *skeiða* (498_{31}).

6. Kap. 14 er en tale om de såkaldte *imbrudagar* (quattuor temporum jejunia), deres afholdelse og betydning; denne prædiken genfindes i Stockh. Hom. s. 35—7, samt i AM. 114 A, 4°. Allevegne er det den samme oversættelse, dog med den forskel, at St. Hom. vistnok frembyder den oprindeligste tekst, hvorimod denne flere steder er interpoleret og sproget noget moderniseret i 114 A og særlig i Hauksb. Foruden mindre indskud (som: *forðum i logum* 172_{13}, *þat er—vetrar* l. $_{15-16}$, *a sínní tið* l. $_{25}$, *vanlega oc* l. $_{33}$, *andlega* 173_{11}, *vm var þat er* l. $_{14}$, *dag* l. $_{17}$, *vm—vetr* l. $_{20}$, *fra —er* l. $_{21}$, *helgar* l. $_{31}$, *þat—var* l. $_{33-4}$, *tacn* 174_{25}), der tjæner til at göre sproget mere afrundet, findes der större og mindre interpolationer (*Sua—settír* 172_{20-3}, *En—farselo* 173_{2-10}, *Sua—miskunn* 174_{6-8}, *þa—verkum* 174_{11-25}, og endelig *Sa—guddome* 174_{28-9}), der vistnok ikke tilhører den oprindelige tekst, i hvert fald ikke den første. Den anden og næstlængste synes at falde ud af talens øvrige stil og indblande uvedkommende momenter; indholdet synes at være hæntet fra en anden homilie: In capite jejunii (Norsk Hom. 107_{31} ff.). Det samme gælder den tredje, der desuden er en gentagelse, og ikke mindst den fjærde og största, der også delvis er tavtologisk; (af mindre betydning er, at der i l. $_{20-1}$ mangler en af de fire *viðrkomningarbrunnar,* som antydes i l. $_{20}$, men denne findes i 114).

Eksempler på, at sproget i Hauksb. er yngre end i St. Hom., er bl. a. følgende: *ii. miserum* (172_{14}) f. *xii. monoþom* (St. H. 35_{12}), jfr *tolf manaðer* 172_{17}, *saðe* (173_{35}) f. *sére* (St. H. 36_{23} = 114); hertil kan også regnes *syndir* (173_{29}) f. det ældre og til stil og sammenhæng passende: *grimleícs frost* (St. H. 36_{17} = 114); *pryðum* (173_{38}) f. *þægiom* (St. H. 36_{26} = 114). Sjælden har St. Hom. noget mere end Hauksb., som *allt saman* f. *alz* (172_{17} = 114); *i iorð* efter *verða* l. $_{27}$ (= 114), *of vetr* efter *d(agar)* (173_{26}), *guþe* efter *þer* (173_{38} = 114), *af hlýþne* efter *ælskaðum* (174_{4}), *goþ* efter *ero*

sst. = 114). Urigtigt er *vanlega* (172_{37}) f. *andlega* (St. H. 35_{29} = 114), *goðgerningar varrar* (174_{10}, gen. sg.!) f. *góþgørningar órer* (nom. pl.; St. H. 36_{34}). Af det allerede anførte kan man slutte, at teksten i 114 står på et noget ældre trin end Hauksb.s. Som pegende i samme retning opfatter jeg udtrykket *danskri tungu* f. *norrœnu* (172_{22}) i et interpoleret stykke. I de øvrige interpolationer synes teksten i 114 også at stå på et ældre trin, foruden at den på et par steder er rigtigere, den har *andliga* f. *vanlega* (173_{5}); efter *hennar* (173_{7}) indskydes sætningen: *ok likam sinn, er skapadr er af fiorum hofudskepnum;* derimod udelades *þat—vilia* (173_{7-8}) og *vm—bindast* l. $_{8-9}$. I citatet 174_{6-8} udelades den lat. sætning og den isl. gengives ved (en selvstændig oversættelse): *sa mvn hialpaz er stadfastr er allt til enda.* For *gera* (l. $_{12}$) har 114 *nema,* efter *tar* l. $_{19}$ tilföjes *mǫllt;* endelig står der i l. $_{22}$ efter *pinsla: af leidendum þessa heims.*

Denne tales original har jeg forgæves søgt.

7. Kap. 15 handler om regnbuen, dens tre farver og disses betydning. Stykket genfindes i Rímbegla (1780) p. III kap. 7 (§ 25—27), hvor teksten er omtrent ens. Originalen ved jeg ikke at påvise.

8. Kap. 16—17 handler om solhværvstider, når der er skudår, og solens gang, og hører nærmest til kalendervæsen og tidsregning. De er uden tvivl af islandsk oprindelse, nemlig det såkaldte *Stjǫrnu-Odda tal* (jfr 176_{2-3}), der genfindes i 1812, 4⁰ i gml. kgl. saml. (Äldsta delen, 1883, s. 30—1, jfr indholdsangivelsen s. 8_{22}: *Odda tala*, samt overskriften i Rímbegla 1780, s. 90: *Um Odda tal* og den her følgende begyndelse: *Svá taldi Stjörnu-Oddi, er glöggvastr manna var í allri tölu um himintunglagöngu, hvé bar at sýn, allra þeira manna, er á váru landi hafa verit* osv.). Foruden af dette anførte sted kendes Odde fra den såkaldte *Stjörnu-Odda draumr* (udg. i Nord. Oldskrr. XXVII, 1860); her hedder det (1. kap.), at Odde, der var Helgason, „opholdt sig på Mule i Reykjadal (Tingøsyssel; jfr 176_{3}: *norðan a Islande*), fattig og lidet dygtig til arbejde, men så rim(kalender)-kyndig, at hans mage ikke fandtes i hele Island, en redelig og brav mand". Oddes levetid falder sikkert i det 12. årh.

Til de to kapitler svarer s. 30_{1-12}, 30_{17}—31_{4} i *Larssons* udgave af 1812 ä. d. (jfr Rímbegla 1780 p. I, kap. 16, § 61—3, s. 90—4). Overensstemmelsen er, hvad indhold angår, fuldstændig, men ordlyden er i 1812 på sine steder mere gammeldags (*huéla* f. *huel;* her står altid *vex* med følgende dativ for Hauksb.s *vex um* med følg. acc.). I slutn. af kap. 16 mangler noget svarende

til omtrent 4 linjer i 1812; med dette hdskr. stemmer Rímb. så godt som ordret overens. Dels det samme, dels noget lignende findes også i AM. 189, 4°, 415, 4° og 624, 4° (s. 153).

Med hensyn til Oddes iagttagelse og udregning henvises til St. Björnssons udtalelser i Rímb. s. 96, not. 64, hvor han til slutning udtaler, at Oddes iagttagelse, som er gjort uden instrumenter, er særdeles nöjagtig — „quod si ergo astronomiæ elementis imbutus instrumenta observandi habuisset, certe bonas ac utiles observationes fecisset".

Kapiteltallene er i overensstemmelse med håndskriftets inddeling; sidetallene henviser til Nokkur blöð úr Hauksbók, udg. af Jón Þorkelsson.

b. Heimspeki ok helgifrœði (s. 178–187).

1. Kap. 1 danner slutningen af en opbyggelig tale (?), jeg ved ikke hvilken; der synes at være tale om en helgen („guds tjæner"), der ikke lader sig kue af en konge.

2. Kap. 2 bærer overskriften: „om vismænds gode råd"; det er en samtale mellem en discipel og lærer; disciplen spörger, hvorfor man lægger sig efter at samle jordiske goder; læreren refererer til svar forskellige vise mænds meninger herom. Original ubekendt.

3. Kap. 3 handler „om menneskets natur og blod", med en beskrivende indledning om de 4 elementer; med disse sammenlignes blodet, der består af 4 bestanddele, hver med sin farve; deres mere eller mindre rigelige tilstedeværelse i blodet er af afgörende betydning for menneskets natur og sindelag. Stykket synes at være en fri bearbejdelse af forskellige steder af *Bedas* afhandling: Constitutio mundi, se hans værker (Baseludg. 1563) I, 375, 379, 380, jfr De rerum natura, I, 4 og De ratione temporum kap. 33; en del af indholdet genfindes også hos *Honorius Augustodunensis* i hans skrift: Philosophia mundi I, 3, 21, II, 59 (jfr *Isidor* Orig. IV, 5, og fl. st., ligeledes *Hugo de Sancto Victore:* Institutiones monasticæ de Anima kap. 2 ff.). Stykket er særlig på grund af dets sprog ikke uinteressant.

Sidetallene henviser til Analecta norrœna, 2. udg.

4. Kap. 4 handler om Kristi kors' oprindelse, der knyttes til legenden om Sets rejse til Paradis, som han påtog sig for hos englen, der bevogtede livsens træ, at erkyndige sig om det „miskundhedens oleum", som gud havde lovet Adam, da han blev jaget ud af Paradis. Der fortælles udførlig om Sets rejse og tilbagekomst, Adams død, om hvorledes der op af hans mund vokser

3 træer af 3 kærner af det æble, som Adam havde spist og som Set havde modtaget af englen. Af et af disse 3 træer blev korset dannet, og derom spåde dronningen af Saba. Stykket om denne sidste findes hos *Petrus Comestor:* Hist. lib. reg. III, 26, men iøvrigt har jeg ikke været istand til finde originalen. Mulig foreligger der her et kompilationsarbejde.

Sidetallene henviser til Analecta norrœna 2. udg. og Heilagra manna sögur ved Unger (Hms.).

5. Kap. 5 er de såkaldte tolv *Heims ósómar* eller Kirkerettens „Abusiva sæculi"; originalen findes flere steder f. eks. i Speculum historiale af *Vincentius Bellovacensis*, XI, 63, og lyder her således: „Sapiens sine operibus, senex sine religione, adolescens sine obedientia, dives sine eleemosyna, fæmina sine pudicitia, dominus sine virtute, Christianus contentiosus, pauper superbus, rex iniquus, episcopus negligens, plebs sine disciplina, populus sine lege". Oversættelsen er fortrinlig. Dette stykke genfindes forskellige steder, jfr Leifar, fortalen s. II—III.

6. Kap. 6. Jerusalems grundplan. Findes også i AM. 732 og 736, 4°, efter det sidste udgiven i *Werlauffs* Symbolæ ad geogr. med. ævi (1821). I sammenligning med den sidstnævnte er Hauksb.s finere og bedre udført og vistnok, af et fantasibillede at være, mere korrekt; således mangler det höjre tårn foroven i 736, ligesom muren er bedre tegnet i Hauksb. Hvad teksten angår, er den ens i bægge hdskrr., undt. for så vidt overskriften og den røde titel midt i planen mangler i 736. Hauksb.s skriver har forstået de lat. navne og undgået de fejl, som den anden har gjort sig skyldig i (skriver *uulsi* f. *uulgi*, ved ikke, hvad *Iter* er osv.); der findes dog samme fejl i bægge, der fører tilbage til en fælles original, som jeg ikke ved at påvise; jfr *Werlauff* s. 55. Afbildningen i 732 er nærbeslægtet med Hauksbogens, men iøvrigt ikke så akkurat tegnet som den.

Hvad nu de virkelige forhold angår, er Porta aurea nogenlunde rigtig anbragt; derimod er St. Stefans porten kommen til at vende i urigtig retning, hvorved det hele bliver skævt, og planen er gjort altfor regelret. *Scipus* er fejl for *Scissus* (hos *Beda:* fissus). Til slutning bemærkes, at grundplanen for den rigtige orienterings skyld må vendes om, så at tårnet ved vicus porte Stephani kommer til at vende mod nord (jfr *Bedas* beskrivelse, tom. III, 487 ff. og *Werlauff* 56 ff.). Beliggenheden af Sion svarer til den i middelalderen almindelige og vistnok rigtige[1] opfattelse.

---

[1] Se *H. Scharling:* Indbydelsesskrift 1890, s. 8, 33.

7. Kap. 7 indeholder de forskellige undtagelser eller undskyldninger, der gaves for omgang med bandlyste personer, på grundlag af „mester Goffridus“' vers, der anføres (i den 1. linje bør læses *ignorata* f. *ignota*). Denne Goffridus er vistnok G. af Trani, Tranensis (d. 1247) en af middelalderens glossatorer, der skrev Summa super titulis decretalium; et eksemplar af denne vides at have tilhørt biskop Arne i Bergen (1304—14), Norsk Hist. tidsskr. 1880, s. 186. I Decretales D. Gregorii papæ IX (Romæ 1584) findes s. 1333 blandt glosserne til teksten de to vers, men i omvendt orden og med *solvunt* f. *faciunt*. Iøvrigt er forklaringen der anderledes og ikke så udførlig som den islandske. Jfr AM. 350, fol., s. 283.

3. Viðrœða æðru ok hugrekki ok líkams ok sálar (s. 303—330).

At bægge disse samtaler er tænkt som et sammenhængende stykke, er klart af indledningen, særlig s. 303_{13-14}, samt af overgangsordene s. 308_{16-18}, jfr 329_{6}. Ikke desto mindre er disse to stykker oprindelig ikke sammenhørende og af to forskellige forfattere.

Det første stykke, samtalen mellem *Æðra* og *Hugrekki* (frygt og mod) er en oversættelse af 26. kap. i Moralium dogma af *Philip Gautier* (på lat. Philippus Gualterus ab Insulis [Lille] eller de Castellione), forfatteren til Alexandreis (Alexandrssaga). Den islandske oversætter eller dennes original har i det mindste tillagt Gautier stykket, eftersom *Valltír* (303_{2}) sikkert er identisk med Gualterus—Gautier. Det stedsnavn, som *þorv. Bjarnarson* i sin udgave af stykket i *Thor Sundbys* Brunetto Latino (1869) fik ud: *af Sallibur*, og som Sundby mente måtte bero på en fejltagelse, må forsvinde som en fejllæsning af stedet i Hauksb.; læsemåden *af samburð* bestyrkes tilfulde ved AM. 696, 4⁰, hvor et brudstykke findes. Gautier skrev sit værk i slutningen af det 12. årh. (Sundby s. 168). Hvad oversættelsen (ↄ: 303_{23}—308_{13}) angår, er teksten på sine steder dels noget udvidet, dels noget ændret, og er rimeligvis oversat efter en interpoleret original, hvis teksten hos Sundby ikke er forkortet. De mest afvigende steder er 305_{19-34}, $306_{11-21.20-33}$, 307_{17-27}. Mindre udvidelser kan mulig stamme fra den isl. oversætter, navnlig enkelte bemærkninger i *Æðra's* replikker f. eks. 305_{22-24} *(Allt—iarðarinar)* og lign. At man også har haft dette stykke alene for sig, fremgår af, at slutningen deraf (fra 307_{33}: *sem* (sål.) *þau*) haves i Upsala bibl. saml. Delag. 4—7, 4⁰. Her ender afhandlingen med ordene: *ok vera siðan fasthaldr a þvi* (jfr 308_{3}) *ok þvi fylgia ok iamnan gott gera* (afskr. i AM. 391 fol.). I et andet håndskr., AM. 696, 4⁰, findes bægge stykker

ombyttede, men dette er sket ved afskriverens fejltagelse, eftersom den samme rækkefølge forudsættes ved de selvsamme ord som 303_{13-14}. Begyndelsen: *Bok* osv. følger der (midt på siden) umiddelbart på den replik af legemet, der slutter 323_{3}; i orig. har der vel været en forvirring. Oversættelsen er den samme som i Hauksb.

Det andet stykke, samtalen mellem Sjæl og Legeme, er en oversættelse af en i middelalderen meget anset og bekendt afhandling: Soliloquium de arrha animæ af *Hugo a Sancto Victore,* der levede 1096—1141 og var kannik i klostret St. Victor i Frankrig. I orig. hedder de samtalende Homo og Anima. Afhandlingen begynder med 308_{20} og slutter med 329_{4}. Oversættelsen kan siges i det hele og store at være ordret og nöjagtig uden nævneværdige udeladelser (efter *engvm* 311_{10} mangler en lille sætning; 312_{27-32} er to replikker slåede sammen, altså en replik af Homo udeladt; det samme er sket i det lille stykke 319_{23-8}). Derimod findes enkelte gange tilföjelser (f. eks. 309_{24-29}: *sem Pall—ast*, 311_{12-13}: *Puta—heimol*, 317_{5-12}: *Nv—mvnni;* $_{17-19}$ *þv—hondvm*, 321_{18-20}: *sem Pall —ervð*, 322_{33}—323_{3}: *Ok—losta*) og mindre omarbejdelser, der da dels udvider, dels forkorter den oprindelige tekst (f. eks. 312_{35} ff., 314_{18} ff., 315_{10} ff., 316_{14} ff., $_{28}$ ff. [forkortet], 320_{32} ff., 323_{5} ff., $_{30}$ ff., 324_{22} ff.). Men ingen af disse ændringer i den oprindelige tekst forudsætter eller behøver at forudsætte en anden original end Hugos egen. Det er, som ovf. antydet, næppe oversætteren, der har sammenföjet de to afhandlinger og forsynet dem med en indledning (303_{1-23}) og slutning (329_{6} ff.); der er heri intet som helst, der særlig røber en fremmed original; således behøver i hvert fald ikke ordet *kreatyr* (330_{6}) at opfattes. Oversætteren har naturligvis været en gejstlig; jfr hans anførte latinske sætninger ($329_{29-30.34.37}$), samt de skriftsteder, han selv indskyder (309_{24-5}, 317_{8}, 321_{18}). At oversætteren mulig har været Nordmand, kunde man være tilböjelig til at slutte af former som *svttvm* 329_{24}, *þersor* 330_{8}, men navnlig af udtrykkene 330_{4} f. *(Næfr hyl tre; skogar dyr; rein með hornni).*

Oversættelsen er i det hele godt gjort og træffende, ordvalget er heldigt og en vis gejstlig varme mærkes. Det er ikke langt fra at oversættelsen undertiden virker nok så godt og smukt som orig., f. eks. sætningen 312_{24-5}, hvor orig. har: verba tua inflammaverunt me, concepi ardorem et æstuo intus; ligeledes kan 318_{8-13} tjæne som eksempel på en smuk oversættelse. Virkelige fejl i den norröne tekst er meget få; sål. er *frægð* 309_{31} vistnok fejl for *fægrð* (= pulcritudo), *(Egenvs* 321_{4} hedder i orig. *Egevs),* 323_{14-17} er i følge ordene *kanaðr* (l. $_{15}$) og *kallaðr* (l. $_{16}$), masc.! en replik af s j æ l e n, men det er l e g e m e t, der taler; er *kanaðr, kallaðr* opstået ved

misforståelse af (de norske former): *kanað, kallað?* De to følgende capitula er en umiddelbar fortsættelse af hinanden og af l. 14–17. Sammenarbejdelsen af bægge stykker er næppe ældre end fra midten af det 13. årh. (jfr ord som *fyridiarfaz* (303 20) og *kreatyr* ofl.); oversættelsen af hvert enkelt stykke er mulig noget ældre.

Sidetallene i det første stykke henviser til *Ungers* udgave i Heilagra manna sögur.

4. Pronostica temporum m. m. Denne titel har vi benyttet som en fællestitel for de latinske stykker, der er skrevne på den sidste side i 544 (s. 468–9), hvori et lille islandsk stykke er indsat (469 4–8).

1. *Pronostica temporum* er navnet på det første stykke (s. 468), og dette er identisk med hvad man plejer at kalde: *Jólaskrá Beda prests.* Originalen findes hos Beda I, 462—3 (Basel-udg.), hvor den lyder således:

Si 1 feria fuerint cal. Januarii, hyems bona erit, ver ventuosum, æstas sicca, vindemia bona, boves crescent, mel abundabit, vetulæ morientur, abundantia et pax erit.

Si 2 feria, hyems mixta erit, ver bonum, æstas sicca et ventuosa tempestas, et vindemia non bona et valetudo hominum, apes morientur et prodigia quæ dabit hominibus Deus.

Si tertia feria, hiems umbrosa erit, ver tempestuosum et ventuosum et pluviosum, æstas sicca, vindemia laborabit et visa erit et mulieres morientur, naves periclitabuntur et reges peribunt.

Si quarta feria, hyems dura et aspera erit, ver malum et ventuosum, æstas bona, vindemia bona et laboriosa et frumentum bonum, juvenes morientur et qui navigabunt satis laborabunt.

Si quinta feria, hyems bona, ver ventuosum, æstas sicca, vindemia bona, abundantia erit et principes sive reges peribunt.

Si sexta feria, hyems mutabilis et ver bonum, æstas sicca et bona, dolor oculorum, vindemia bona, et copia magna erit et oves peribunt.

Si septima feria, hyems turbinosa, ver ventuosum et fructus laboriosus erit, oves peribunt, homines vetuli morientur et casæ cremabuntur.

Som man ser, er der forskellige fejl i Hauksb.s tekst; særlig grove er *vituli* f. *vetulæ*, *meliores* (l. 9) f. *mulieres*, *turbinis* (l. 20) f. *turbinosus* (!), foruden at det rigtige kön af *hiems* og *ver* ignoreres osv. Disse Bedas vejrspådomme har på Island nydt en vis anseelse. De er meget tidlig blevne oversatte og hyppig afskrevne. Der er tillige noget ændret deri, for så vidt som man satte juledag i steden for nytårsdag (deraf navnet „Jule"-skrå). To tekster findes aftrykte i Norg. gamle Love IV, 489, 506, jfr Rímb. 1780, 572; én i Ísl. þjóðsögur og ævintýri II, 561 (den her aftrykte er en nogenlunde ordret oversættelse af Beda, men det er morsomt i

denne at se, hvorledes f. eks. *vindemia* overalt gengives ved *heyskapr* el. *grasvöxtr*). Alle tekster er iøvrigt noget afvigende fra Beda og ligeledes fra Hauksb.s tekst, undt. den, der findes i AM. 461, 4⁰ bl. 23—4; oversættelsen forudsætter f. eks. fejlen *vituli („kalfar“)* og *meliores („betri menn“)* osv.

2. Det næste stykke, s. 469_{1-3}, synes at opregne visse uheldige dage. I Ísl. þjóðs. II, 552 findes vistnok noget omtrent tilsvarende, skönt dagene er forskellige. Stykket er middelbart hæntet fra Beda I, 471—2, hvor det lyder: „Tres dies et noctes sunt, in quibus si uir (sål. mulig rigtigere at læse end *quis*) natus fuerit, corpus ejus sine dubio integrum (*que* i vor gengivelse er vistnok den fejllæste slutning af dette ord ɔ: -$\overset{w}{g}$) manet usque in diem judicii, hoc est in 6. calend. Februarii, et 3. cal. et idus Febr. et suum mysterium mirabile est valde“.

3. Det isl. stykke, 469_{4-8}, handler om månens alder og genfindes i Rímb. 1780, p. IV, § 102, s. 506, AM. 435, 12⁰ bl. 54, 624, 4⁰, s. 179, 461, bl. 7 v.; det sidste stemmer bedst med Hauksb.s og lyder således: „Hinn fysta vetr í ǫld er tungl IX. nátta hinn átta dag jóla, annan vetr í ǫld. xx. $\overset{7}{n}$, þriðja vetr í ǫld einnar nætr, fjórða $\overset{7}{w}$ xij. $\overset{7}{n}$., fimta þriggja nátta ok xx. Sétta fjǫgra $\overset{7}{n}$. Sjaunda xu. $\overset{7}{n}$. Atta sex nátta ok xx. Níunda uii. $\overset{7}{n}$. Tíunda xuiii. $\overset{7}{n}$. Ellepta níu nátta ok xx. Tólfta x. $\overset{7}{n}$. Þrettánda einnætt ok xx, fjórtánda tveggja nátta einna, fimtánda xiii. $\overset{7}{n}$. Sextánda fjǫgra $\overset{7}{n}$ ok xx. Seytjánda v. $\overset{7}{n}$, átjánda 16. $\overset{7}{n}$ hinn 19. vetr í ǫld sjau nátta ok xx“.

Det ses heraf, at i l. $_{7}$ bör der vistnok læses *xxui.* f. *xxiii.*, samt *atianda* og *nitianda* henholdsvis for *attanda* og *Nivnda* i l. $_{8}$. Vistnok er da b*er* lige foran *attanda* urigtig læst. I det hele er denne side af en sådan beskaffenhed, at vi ikke tör indestå for rigtigheden af, hvorledes de enkelte ord og bogstaver er læste.

4. Det sidste stykke, s. 469_{9-25}, hvis det hele ellers er ét sammenhængende stykke, synes at handle om forholdet imellem de enkelte måner og menneskets (munkenes) drömme; men det hele er så brudstykkeagtigt og læsningen så usikker, at vi tör intet udtale nærmere herom; nogen islandsk eller fremmed parallel har jeg ikke fundet. I AM. 194, 8⁰, s. 49—50 findes et stykke „de luna“ (på latin), men det er forskelligt fra dette stykke.

C. Naturhistorie.

Hertil hører stykket om naturstene, *náttúrusteinar*, (s. 227—28).

Syv „naturstene“ beskrives her både med hensyn til udseende og oprindelse (undt. for Gerathises' vedkommende) samt natur, d. v. s. deres overnaturlige virkninger (undt. for Crisopativs' vedk.). I AM. 194, 8⁰, bl. 47—8 findes det selvsamme stykke, men dér som en del af en större afhandling om stene; teksten er omtrent ens i bægge, undt. for så vidt som der i 194 findes flere afvigelser og forvanskninger (f. *vindreyp* l. 2: *rín se dreypt í vatn*, f. *hvnangi* l. 13: *vini*, f. *Trogodi* l. 16: *godici; Medi—hans* l. 17 er forvansket til *með fundnu magni hans;* efter *deynir* l. 20 tilföjes *fvlliga; 228* 8 er *iarnæði* forvansket til *aa iarneid*); for *ferligr* 228 25 står der i 194 *fagrligr*, hvilket vistnok er det rigtige. I middelalderlige skrifter (Solinus', Isidor's, Marbods' digt og flere) findes sådanne stene opregnede[1], men nogen umiddelbar kilde kan jeg ikke påvise.

D. Kalendervæsen og matematik.

Hertil hører det ovennævnte Stjörnu-Odda tal, samt Cisio janus m. m. og Algorismus.

1. Cisio janus (s. 229), er en gammel versificeret anvisning til efter visse, nærmere bestemte regler ved hjælp af fingerleddene at udfinde de forskellige faste- og helgen-dage i hver måned (jfr Rímb. 1780 p. II, § 5, s. 154 ff., hvor der findes en, i øvrigt en hel del afvigende Cisio); remsen består af 24 linjer, to for hver måned, og hvert linjepar skal indeholde ligeså mange stavelser som måneden dage. Navnet er dannet efter de to første ord: *cisio*, den sidste del af *circumcisio* (Jesu omskærelse, 1. januar); *janus* hentyder til månedsnavnet. Den form, disse vers har i Hauksb., er ikke ganske rigtig og kan tildels rettes efter andre håndskrifter, særlig 1812, 4⁰ (gml. kgl. samling), hvor der dog flere steder er foretaget rettelser og raderinger (jfr AM. 624, s. 210—11, her er *thor prax* og *step* — se ved l. 14–15 — optaget i selve teksten, og 461, hvor teksten er meget urigtig skreven).

Den rigtige form, Hauksb. forudsætter, er i alt væsenligt følgende[2]:

Jan. { Cisio (1) *janus*. Epi(6).sibi vendicat. Oct.(13). Fe(14). Ma(15). Mar(16). An(17).
Prisca(18). Seb(20). Agn(21). Vincen(22). Ba(24). Con(25). Polcarp(26). Ag(28) habentur.

Febr. { Bri. (1). Pur (2). Blassus (3). A (5). Ved. (6) *Februo*. Scolastica (10) valent.
Jul. martir virgo (16.) post Petrus (22). Mat.que sequatur (24).

Marts { *Marcius* officio decoratur Gregoriano (12).
Postea Cud. (16). Benedict (21). post Mariæ genetricis (25).

---

[1] Jfr *Fr. Grundtvig:* Lösningsstenen 167 ff. [2] Jfr *Grotefend:* Hist. Chronol. § 17.

April	*April* in Ambrosii festis (4) ovat atque Tibur (14). Magn (16). Succedunt hinc festa Georg (23). Marcique (25). Vitalis (28).
Maj	Phil. (1). *Ma.* Crux (3). Alex (3). Jo (6). post Mi (8). Gor (10). hinc vere tunc Hall (15). Indeque Bran (16) sequitur venit Urb (25). Augus (26). Ger (28). adest Pe (31).
Juni	*Jun.* Mar (2). habet. Bonifa (5). Med. (8). Primi (9). Barbasi (11). Bas (14). Vi (15). Tunc Bo (?) Mar (18). Gerva (19). Si (20). Al (21). Elld (?) Joa (24). Jo (25). Pela (26). Pe-Pau. (29).
Juli	*Jul.* Sui (2). Pro (4). Martini (4). Tho (7). Cili (8). Fra Benedicti (11). Di (14). Suit (15). A (17). postque. Mar (22). A (23?). Christ (24). Jaco. (25). Dor Pan (28). Ol. (29). Ab. (30). Ger (31).
Aug.	Petrus (1). Ol (3). *Aug.* Trans Sixt (6). Do (7). Cyri (8). Lau (10). Tibur (11). Hipp (13). Eu (14). Sumtio virginea (15). Timo (22). Bartholo (24). post A (28). Jo (29). Feli (30).
Sept.	Ægi (1). *Se.* Trans Bert post A (6). Ma (8). Gorg. (9). A (9). Pro (11). Sus. Co (14). Cru (14). Nic (15). Eu (16). Lanbertique (17). Ma (21). Maur (22). festum Firmi (25). Dami (27). Mik (29). Je (30).
Okt.	Re (1). Leo (2). Francis (4). Fi (6). Mar (7). De (8). Di (9). Ger (10). inde Re (?) Calixt (14). Inde Lucas (18). hinc Unde. (21). Seve (23). Cris (25). Am (26). hinc Simonis (28). Quint (31).
Nov.	Omnes Eu. (1). *No.* Le (6). Uil (7). Qua (8). Theo (9). Marque (10). Briccique (13). Martir adest Ea (16). Ce (22). Cle (23). Cry (24). Cat (25). postea Sat. (29). And (30).
Dec.	Postque *De.* Barba (4). Nicho (6). ueniunt Victo (?) Lu (13). Nicati (14). O Sapi (17). cum Thoma (21). Thorla (23). Natalis Domini (25). Syl (31).

Af nordiske helgener er her antydede: *Cud.* = Gudmund gode (d. 1237) den 16. marts; *Magn.* = Magnus d. hellige, Orknøjarl (Magnúsmessa I) d. 16. april; *Hall.* = Hallvarðr, 15. maj; *Ol.* = Olaf d. hellige, 29. juli og atter 3. avgust; *Thorla.* = Torlak d. hellige, 23. december; hertil kan på en måde föjes *Ea.* = Jatmund d. hellige, 16. november. Heraf er det klart, at denne Cisio er undergået en bearbejdelse på Island ved midten af det 13. årh. eller i den nærmest følgende tid.

2. De følgende vers (s. 229_{25-7}) genfindes i Rímb. 1780, p. II, § 41, s. 216, i håndskr. AM. 461, 12^0 bl. 18, 624, s. 215 (meget forvansket). For *dictis* ... *fictis* bör der læses *dictus* ... *fictus*. Hvert af disse vers indeholder 7 ord, hvis begyndelsesbogstaver udgör de såkaldte söndagsbogstaver for söndagene i en solcyklus (28 år); jfr anm. 58 i Rímb. s. 216—17.

Derpå kommer de samme linjer, s. 230_{1-3}, hvor de enkelte ord er noget ombyttede.

3. De to linjer, s. 230_{4-5}, genfindes i Rímb. 1780, p. II, § 37, s. 212, og lyder (sikkert rigtigere): Sicta, ueris, apta, corvus, rex busta cavat sic | Bryta creat Stilbon turris aut Saba ueris ars. I disse linjer er der 28 stavelser; det første bogstav i enhver af disse betegner begyndelsen til enhver af de 28 månecykler, der indeholdes i den såkaldte „gamle periode“ ɔ: cyclus paschalis magnus; jfr Rímb., forklaring til stedet.

4. Endelig genfindes den linje, der anføres s. 230 anm. 4, i Rímb. 1780, p. II, § 14, s. 176, jfr AM. 624, s. 211 og 231 og 1812 s. 1. Denne linje giver anvisning til at finde nymåne, jfr Rímb. anm. 29, s. 177.

5. Algorismus, (s. 417—24). Denne afhandling er en anvisning til at regne med „indiske“ ɔ: arabiske tal. Navnet er en fordrejelse af *Alkaresmi,* navnet på en bekendt arabisk matematiker (*Muhamed ben Musa A.*). Denne regnekunst kom fra Araberne til Evropa og fandt hurtig en stor udbredelse. Den bekendte grammatiker *Alexander de Villa Dei* fra det 12. århr. forfattede en „Algorismus“ i latinske heksametre: Carmen de Algorismo. Det er dette digt, der ligger til grund for den islandske „Algorismus“ i Hauksb.; denne afhandling findes også i 1812, 4⁰ gml. kgl. saml., i AM. 685, 4⁰, samt i 736, III (brudstykke, *nęst* 421_{32}—*hęgri* 423_{14}). Oversættelsen er i disse håndskrifter omtrent enslydende. Dog er der i 685 et stykke mere i slutningen af kap. 9. Teksten i 736 er noget forvansket (*efri gegnt* 423_{2} til *ef gegnt*[er] [sic], *hin onnvr* l. $_{10}$ til hnígn*ar),* men har dog på et par steder bedre læsemåder. I 685 synes teksten overhovedet at være mest fejlfri (sål. findes her *-skeyttrar* 423_{25} for *-skeyttar* i Hauksb.—1812). Disse to sidste stemmer overhovedet med hinanden (1812 udelader *ok skipvdv* 417_{3}; står i 685; *enn—skipadr* l. $_{10}$, *annan—er* l. $_{11-12}$, i 685, osv.), og det er klart, efter som fælles fejl findes i bægge (*skeyttar* se ovf., *ok af vpp þann* 419_{22}, *rot* 422_{19} mgl. i bægge), at de må stamme fra samme — fejlagtige — original. På den anden side har 1812 undertiden de rigtige læsemåder; således har det (og 685) *stad* efter *fysta* 418_{23} (jfr „in limite primo“ i orig.), *skortir a x.* („distat a denis“) mangler efter *figvrv* 419_{33}, og så efter *margfallda* (sst.): *ok sva margar einingar sem* osv.; for *margfalld* 420_{6} står der *margfalldan;* l. $_{11}$ har det *margfalldr* foran *fingr; ę* l. $_{12}$ er fejl for *i enn; i* 421_{4}, 422_{18} for *e.* ɔ: *edr; ok* (1) 421_{18} f. *edr, vndir* 423_{22} f. *vid* (= 685), *ę* 421_{21} f. *i;* endelig er tallene $423_{30.31}$ rigtige i 1812. — Hvad nu forholdet

til originalen angår, er oversættelsen, for så vidt den kan forstås (den er på sine steder dunkel nok), temmelig ordret gengivelse af Alexanders digt. I den udgave, jeg har benyttet (Halliwells i Rara mathematica 2. udg. 1841), findes ingen kapitelinddeling[1]. Endel afvigelser fra orig. findes. Således er den sidste sætning i kap. 2 *(sifra—merking)* flyttet dertil fra kap. 1; slutningen af kap. 5 er noget anderledes end i orig. Ordene *Annat—hefir* 418_{11-13} mangler der. I slutningen af kap. 9 og 12 er der i orig. en anvisning til at prøve regnestykket, der mangler i oversættelsen; slutningen af kap. 10 er noget vidtløftigere der. *Ok—niv* 420_{1-4} mangler i orig.; *þvsvnda—hefia* 422_{21-24} ligeledes. Dette kunde tyde på, at oversætteren havde haft originalen i en noget anden form end den, der foreligger i Rara math. En sådan antagelse støttes kraftig af, at slutningen af afhandlingen, d. v. s. *þessar erv* (s. 423_{24}) osv., er en tilföjelse, hvortil der intet tilsvarende findes i orig. At oversætteren skulde have tilföjet denne slutning, er særdeles urimeligt. Der foreligger her en skolastisk-teologisk anvendelse af tallene, der måtte ligge en norsk eller islandsk oversætter ganske fjærnt. Den direkte original er jeg dog ikke istand til at påvise.

Taltegnene, s. 417_4, svarer fuldstændig til den 4. række i Hankels Gesch. der Mathematik s. 325, der tilhører det 13. årh. indtil år c. 1270. Naturligvis er dette ikke et tilstrækkeligt bevis for, at oversættelsen er ældre end c. 1270, skönt det i og for sig er rimeligt, at den er noget ældre.

Tegnet s. 423_{28} beror på en afskrivers misforståelse; der skal simpelthen stå tallet 3. Det er i det hele klart af flere fejl, at Hauks afskriver (eller hans orig.) langt fra altid har forstået sammenhængen. En omhyggelig sammenligning af håndskrifterne vil sikkert kunne give den oprindelige læsemåde på så godt som ethvert sted og en rigtig tekst vil således med lethed kunne bringes i stand.

Til at tillægge Haukr nogen som helst andel i oversættelsen eller bearbejdelsen savnes der holdepunkter.

Kapiteltallene beror på håndskriftets kap.-inddeling; sidetallene henviser til *Munchs* af en dansk oversættelse ledsagede udgave i Annaler osv. for 1848.

---

[1] I et håndskr. i Gml. kgl. saml. 1348, 4°, hvorpå dr. *K. Kålund* har gjort mig opmærksom, findes røde overskrifter over de enkelte kapp. Dette digt har dog ingen direkte sammenhæng med vor oversættelse.

E. Völuspá (s. 188—92).

Den afskrift af digtet, der her findes, stammer, som ovenfor (s. XVI) antydet, fra midten af det 14. århr., og den har vistnok aldrig haft noget med Haukr at göre. Det er en bekendt sag, at de gamle digte er desto mere forvanskede, jo yngre håndskrifter de findes i, jfr f. eks. Hyndluljóð i Flatøbogen. Også Völuspá i Hauksb. kan henføres hertil. Navnlig er dens midterparti her slemt forvansket, men herom kan vi henvise til de kritiske udgaver, samt til *Müllenhoffs* Deut. altertumskunde V, 4 ff., 86 ff. (særlig 94 f.). I *Bugges* udg. findes teksten bogstavret aftrykt s. 19—26. Mellem dette aftryk og nærværende udgave findes enkelte, men så godt som altid ganske uvæsenlige afvigelser, således er det næppe muligt med sikkerhed at afgöre, hvorvidt skriveren har ment *u* eller *v*; bogstavet ender ofte med en lille hage til höjre, og dette har vi gengivet ved *u*; ligeledes er aksenter ofte usikre og stregen igennem *d (ð)* ofte tvivlsom. Særlig bemærkes endvidere: reg*in*n 188_{12}, sål. hdskr.; *heilog* (Bugge: *-vg*): den sidste vokal er noget klattet; *hon* (189_{24}): snarere sål. end *hvn*; *nǫkkur* (189_{28}) er sikkert (med *ǫ*); *lengra* 190_{13} er meget afbleget i linjens slutning og måske ikke ganske sikkert; an*n*ars (190_{21}) er rigtigt; ligeledes *en* (l. $_{27}$), *blœss* (l. $_{30}$), *a* (l. $_{28}$), æsu*m* (l. $_{32}$), f*er*r ($191_{6.9}$), sun*n*an (191_{6}), *hrata* (l. $_{7}$), og snarest *styrer* (l. $_{5}$). Iøvrigt må det huskes, at håndskr. er meget afbleget, og at endel altid vil forblive dels usikkert dels helt ulæseligt. Verstallene i Bugges udg. burde have været tilföjede.

F. Tillæg I—XIII (s. 500—506).

Hvorvidt enkelte af disse stykker, som IV—VIII, XII—XIII, stammer fra Hauksb., er i de pågældende hdskr. ganske vist ikke udtrykkelig fremhævet, men da de der findes sammen med sådanne, der bestemt siges at være tagne fra Hauksbók, er det sandsynligst, at de alle hidrører derfra. Alle bærer de vidne om de mange slags interesser, som Haukr ellers lægger for dagen. Særlig kan man forstå, at indholdet af VII—VIII har interesseret ham, der var så godt inde i Norges, navnlig landets politiske forhold. Vi skal i al korthed gennemgå disse stykker.

I indeholder en beretning om en rejse, som et par grönlandske præster foretog for at undersøge kysten så langt mod nord som muligt. Resultatet synes ikke at have været af betydning. Efter begyndelsen skulde man tro, at denne beretning var indholdet af et brev, som „præsten Haldor skrev til præsten Arnald“, som da var hirdpræst hos Magnus lagabøter.

II er en fortegnelse over bisperne i Garðar i Grönland fra og med den første (og tvivlsomme) Eiríkr omkr. 1120 til Arne, der blev biskop 1314.

III. En beretning om et par slemme uår, det første 976[1], det sidste 1056. Stykket genfindes i afskrifter af den såkaldte Skarðsárbók af Landnáma (Isl. I, 323) i en lidt forskellig form. Björns afskrift synes noget udtogsmæssig og er måske kun en fri gengivelse af Hauksb.s oprindelige tekst (jfr hans „etc“ 501_{13}). Vi har dog ikke af den grund villet udelade stykket. Sidetallene henviser til Isl. I.

IV. Erkebispe- og bispe-sæder i Norge, England, Skotland og Tyskland, slutter sig på en måde til II. Om de enkelte navne henvises til navneregisteret. Der skal vistnok ikke interpungeres efter *Moreide, Vijk* og *Brechin.*

V. Indeholder en pilgrimsrejserute fra Lübeck til Rom, idet de enkelte byer opregnes og afstandene mellem dem angives i mil. Vejen fører fra Lübeck over Mölln *(Mylna)*—Lüneburg—Brunsvig—Goslar—Eisenach *(Ismak)*—Würzburg—Augsburg *(Austborg)* — Schwangau *(Svangi)* — Innsbruck *(Isinbriggia)*—Trento (el. Trient)—Verona *(Bern)*—Bologna—Florens. Angående de enkelte navne henvises til navneregisteret. Her skal kun bemærkes, at *Tertinborg* må være fejl for Artlenborg, *Hijia-* (l. 12) f. *Nyia-* (Neustadt). *þeingilsbyr* (l. 14) er en folkelig omdannelse af Dinkelsbühl, *Bardarkirkia* af Partenkirch. *Fera* er fejl for Ferrara, jfr *Pata* f. Patera 176_{25} (ovf. s. CXVIII).

VI. Navne på de forskellige tidsafsnit. Dette lille stykke genfindes i og går umiddelbart tilbage til kap. 63 i Skáldskaparmál (Snorra-Edda I, 510) og stemmer nærmest med codex Upsaliensis (Sn.-E. II, 341), undt. for så vidt som *lyf* (l. 24) her mangler ligesom også i de øvrige hdskrr.; disse sidste indskyder *ár* foran *missire.*

VII. Indeholder en opregning af de lande og de af de norske fylker, som hørte under Bergens féhirzla, der, skönt ikke udtrykkelig nævnet, stilles i modsætning til Tønsbergs; jfr *Munch* Norske folks Hist. IV, 1, 614—15. Stykket er altså oplysende om, hvorledes forholdene var i Hauks tid. Det er sikkert en fejltagelse, når *Jón Sigurðsson* har ment (Dipl. Isl. II, 859), at der her forelå en fortegnelse (fra 1350) over de egne og lande, som kong Magnus smek forbeholdt sig selv ved delingen af riget. I Dipl. Isl. er

---

[1] Jfr Reykdœla kap. 7, Fms. II, 222 f., 225, 227 f., Njála 32, 47, Gretla 17.

stykket aftrykt efter AM. 157 B, 4°, men her mangler *Hialtland ok Orkneyiar; fyri* (l. 30) er rimeligvis en fejl for *til.*

VIII. Fylkerne i Norge. *G. Storm* har i (Norsk) Hist. tidsskr. 4. bind (1877) s. 478—84 påvist et ældgammelt *fylkjatal,* en fylkeliste, der skal stamme fra Are Einarsson (omkr. 1120), fra hvem Are frode skal have fået den og så optaget den i sin — ældste — Islendingabók. Denne fylkeliste er opbevaret i *Peder Claussöns* Norges Beskrivelse (Saml. skr. s. 465, jfr Hist. tidsskr. s. 479); der begyndes dér med „Finmarken", men dette navn er, som *G. Storm* rigtig bemærker, et senere tillæg, da Finmarken ikke udgjorde noget egenligt fylke. Fylkeantallet er der 25 (+ Finmarken). I AM. 415, 4°, der aldrig har haft noget med Haukr Erlendsson at göre, findes en anden liste (aftrykt hos Storm efter Scriptores VI), der må stamme fra det 12. årh.; her opregnes fylkerne sydfra, og de er i alt 25. Hauksb.s liste er for så vidt afvigende fra P. Claussöns, som (bortset fra Finmarken) *Raumsdœlafylki* dér indskydes mellem de to Mœrafylker, medens *Fjalafylki* og *Haðaland* samt *Austr-Egðir* ikke nævnes som selvstændige fylker hos P. Claussön, og endelig, at der hos denne i steden for *Ránríki* står *Grœnafylki* (hvilket iøvrigt er fejl for *Hrœnafylki* = *Renafylki* = *Ránríki*); *Raumsdœlaf.* er vel udeladt ved skødesløshed, medens de øvrige navne kan skyldes selvstændige ændringer måske af Haukr selv.

IX. Dette stykke om Ulfljótsloven og fjærdingsinddelingen[1] er omtrent aldeles identisk med teksten i Landn. s. 95_{28}–96_{18} og kan vistnok betragtes som afskrift deraf. Der findes et par afvigelser: for *þa* (l. 8) står der *enn* i Landn.; *logmadur—þa* (l. 8–9) og *aptur* (l. 9) er vistnok redaktionelle ændringer og tilföjelser; hertil hører måske også *hof-* (i *hofgoði* l. 17), *sem* (l. 25) f. *þav er*, *og* (l. 26), *hvorre þyng sókn* (l. 27–8) f. *þingsokn hverri,* samt *goda* (l. 30). Vigtigere er, at for ordene *sem villda* (l. 23) har Landn. blot *eda,* hvilket synes at være rettelse af hint, jfr *em* (l. 26) f. *er, godar* (l. 30) f. *gvdar.* Sidetallene henviser til Isl. s. I (1843).

X. Et lille stykke om navnes dannelse, særlig ved hjælp af Tors navn; det er også aftrykt i Eyrbyggja (1864) s. 126, og synes at have sin grund i hvad der dér kapitel 7 (s. 8_{28-30}) meddeles. Stykkets begyndelse viser, at Björn her — som oftere — ikke har afskrevet aldeles ordret; ordene *i firndinne* stammer sikkert ikke fra Hauksbók.

---

[1] Overskriften synes kun at betyde, at stykket handler om en mand, der stammede fra Østfjærdingen.

XI. Hauks og hans hustrus slægtregistre. Således som Hauks slægtregister her foreligger (fra Adam af), beror det vistnok på hans egen kombination. Den første del deraf fra Adam til Odin stemmer med den fra de angelsaksiske slægtregistre velbekendte genealogi, samt med den, der findes i *Snorres* prolog (fra og med *Munon*). Kun er der enkelte forvanskninger af navne hos Haukr (f. eks. *Hericedei* l. 25 f. *Henrede* ɔ: *Einriði*) ligesom navnene undertiden er islandiserede (*Frialafur* l. 29, *Finnur* l. 28). Særlig bemærkes, at der her står den rigtige form *Sescep* (ɔ: sē Scep, hvilken pudsige misforståelse er påvist af *Sievers* i Beiträge osv. XVI, 362), samt at *Ját* (ɔ: *Geát* = *Gautr*) er oversprunget efter *Biar* (l. 28). Hrœrekr sløngvanbaugi er her en sön af Ingjaldr Starkadsfostre, medens han i Hauks Landn. (s. 103—4) er en sön af Harald hildetand. Her har Haukr altså fulgt andre kilder (jfr genealogien i Dipl. Isl. I, 505). Efter Hrœr. sløngv. følger 3 led til Hrœr. höggv., hvilke genfindes, men tilskrevne i margen, i Upps. hdskr. af Edda, se Dipl. Isl. I sst. Iøvrigt kan vi ikke her komme nærmere ind på forholdet mellem de forskellige langfeðgatöl.

Steinunns slægt opregnes vistnok ligefrem efter Landn. kap. 296 (s. 103_{36}—104_{8}), jfr kap. 326 s. 115_{27-30}.

XII. Bemærkningen om Yxna-Þórir findes også i håndskrifterne af Skarðsárbók, se Landn. (1843) s. 328; den synes her i Hauksb. at være et uddrag.

XIII. Dette genealogiske stykke genfindes i en afvigende form i Skarðsárbók (Landn. 1843 s. 324—5); et stykke (s. 325_{10-18}) er her udeladt, ligesom endel redaktionelle ændringer i det følgende vistnok er foretagne.

IV. Slutningsbemærkninger.

Efter at vi således har gennemgået håndskriftets enkelte bestanddele, er der næppe nogen tvivl om, hvorledes Hauks litterære virksomhed bör bedömmes. Haukr har været en særdeles dannet mand med levende interesse for boglig kunst af hvilken som helst art. Som sådan er han sikkert ikke enestående i sin samtid, men en af mange. Hans interesser har ført ham til at afskrive eller lade afskrive forskellige afhandlinger og skrifter, som han har fået fat i. Noget system eller orden eller overhovedet nogen stræben efter en sådan lader sig ikke påvise hos ham. Men han synes i det hele at have delt sin samtids tilböjelighed

for opdigtede, romanagtige sagaer, tildels af fremmed oprindelse. Som så mange af hans landsmænd både för og senere har han tillige været besjælet af personalhistorisk-genealogiske interesser, om hvilke hans Landnáma-kompilation særlig vidner. Noget kritisk hoved var Haukr imidlertid ikke; også deri ligner han sine samtidige; disses stærke side var overhovedet hverken kritik eller originalitet; derimod var lysten til at samle alt muligt, afskrive og kompilere desto mere fremtrædende. Af virkelige forfatternavne kendes, som bekendt, yderst få fra tiden omkr. 1300. Haukr kan ikke kaldes forfatter. Hans Landnáma, hvis mekaniske tilvejebringelse ovenfor er omtalt, viser ikke det ringeste tilløb til en selvstændig kritisk bearbejdelse af det foreliggende stof. Historiske kundskaber om tidligere tider og personer har han ikke besiddet i nogen synderlig grad, hvad klart fremgår f. eks. af hans bemærkning om Kolskeggr (s. 126) osv. Heller ikke giver bogens øvrige bestanddele os nogen grund til at antage nogen selvstændig forfatter- eller bearbejdervirksomhed fra Hauks side. Kun på ganske enkelte punkter har vi truffet selvstændige tillæg eller mindre optegnelser, der vistnok må stamme fra ham (en ændring i en tidsbestemmelse i Fóstbr. ovf. LXXVII; hans genealogi i slutn. af Erik d. rødes saga LXXXIV—V, samt vistnok Tillæg IV, VII, VIII, XI). Når hertil föjes, at Haukr måske har indsat mere moderne, af ham og hans samtid sædvanlig brugte udtryk i stedenfor andre (jfr ovf. LXXXIV), samt enkelte gange mulig ændret noget i den benyttede originals ordstilling eller ordföjning, hvilket i det enkelte næppe sikkert kan påvises, tror vi at have givet Haukr, alt hvad der med billighed kan tilkomme ham.

Tiden for håndskriftets istandbringelse lader sig med tilnærmelsesvis sikkerhed bestemme. Grænsen for den opad i tiden er år 1314 og den er fuldført efter 1329. Det første årstal fremgår af Tillæg II, der udtrykkelig siges at være hæntet fra Hauksb. Den sidste grönlandske biskop, der her nævnes, er Arne, biskop 1314 (—49). Uagtet vi ikke bestemt ved, hvor i bogen denne notits har stået, er det rimeligt, at den har stået lige efter Kristnis. Det sidste årstal fremgår af bemærkningen om abbedissen Hallbera (d. 1329), der forudsættes at være død. Vi føres således til at antage, at håndskriftet stammer fra Hauks sidste 10—15 leveår; rimeligst er det da at antage, at den hovedsagelig stammer fra den föromtalte 7-årsperiode (1323—29), i hvilken Haukr synes at have ført et stille liv. At han da har opholdt sig på Island, støttes, foruden ved at han aldrig nævnes i norske dokumenter, deraf, at hans originaler uden tvivl alle har været

islandske. Han synes under alle omstændigheder først at have afsluttet bogen i sine sidste leveår, måske under sit sidste ophold på Island. Om han da har taget bogen med sig til Norge, eller om den aldrig har været udenfor Island, derom kan man intet rimeligt udtale.

Til slutning et par bemærkninger om udgivernes virksomhed. Da det kgl. nordiske Oldskriftselskab på initiativ af afdøde höjesteretsassessor dr. jur. *V. Finsen* havde vedtaget at udgive Hauksbók i dens helhed og efterat udgiverne efter samråd med Oldskriftafdelingens medlemmer havde fastslået principperne for udgivelsesmåden, blev der straks taget fat på arbejdet, så at 1. hæfte kom til at foreligge færdigt 1892. Arbejdet blev således delt imellem udgiverne, at viceinspektör *E. Jónsson* afskrev så godt som hele teksten, hvorpå *F. Jónsson* sammenlignede denne afskrift med originalen og tilföjede de nødvendige anmærkninger, tildels efter samråd med E. Jónsson. Dernæst har F. J. læst 1. og 2. korrektur efter selve håndskriftet, hvorhos E. J. har læst 2. korrektur efter det istandbragte manuskript. Desuden er der naturligvis læst 3., undertiden 4. korrektur. Tiltrods for den omhu, som udgiverne tör sige at have anvendt på, at udgaven blev så rigtig som muligt, har der dog indsneget sig enkelte fejl (se Tillægsbemærkninger og Rettelser); men de håber, at der foruden de opdagede kun vil findes ganske få. Der er måske også nogle inkonsekvenser af den art, som ikke eller vanskelig kan undgås i et arbejde som dette, hvortil en række af år er anvendt.

For dem, der benytter denne udgave i sproghistoriskgrammatiske öjemed, turde det ikke være af vejen at bemærke, at man gör rettest i at lægge mærke til, hvorvidt de enkelte steder, der skal benyttes, hører til de opfriskede eller meget afblegede. For de førstes vedkommende har udgiverne kun kunnet give, hvad der nu står i håndskriftet, hvad enten det er identisk med den oprindelige tekst eller ej; hvor en oprindelig bogstavdel ses uden at være opfrisket, gengives det oprindelig skrevne i reglen uden videre bemærkning. Hvad de sidste angår, tror udgiverne ganske vist overhovedet at have vundet den oprindelige tekst, undtagen på nogle få, i anmærkningerne nærmere omtalte steder. Men enhver, der kender den slags afblegede steder i de islandske håndskrifter, hvor intet bogstav tydelig ses uden at vædes, véd, at muligheden af en fejllæsning af et bogstav, forkortelsestegn og lign. ikke er udelukket. — I anmærkningerne siges ofte noget at

være „utydeligt“, „noget utydeligt“ el. lign.; hertil er at bemærke, at utydelighedens grad tidt og ofte beror på en subjektiv følelse, og at det naturligvis ofte er aldeles umuligt skarpt at skælne imellem de enkelte grader i utydeligheden, der kan finde sted. Det beror på ens öjne, öjeblikkets belysning m. m., hvorvidt man overhovedet betegner et ord eller sted som „utydeligt“. Hvad der ved vædelse af skindet træder klart og sikkert frem, så at ingen tvivl har været mulig, er ikke betegnet som utydeligt.

Hvad versfortolkningen, der stammer fra mig, angår, er den kun tilföjet for at lette brugen af bogen. En kritisk behandling af versets tekst kunde der ikke her være tale om at give. Men selvfølgelig er alle andre recensioner og håndskriftlige læsemåder i ethvert tilfælde undersøgte og tagne i betragtning; hvor disse fandtes at være rigtigere end Hauksbogens, er de uden videre indsatte, hvorimod alle egne formodninger er betegnede med „conj.“. Når det over ethvert vers kort og godt hedder: „Verset bör skrives“, er dette „bör“ ingenlunde altid at anse som ufejlbart; det kan efter omstændighederne betyde det samme som „kan“ eller „bör sandsynligvis“ el. lign.

Hvad registrene angår, skal kun det bemærkes, at ifølge en af Oldskriftselskabet vedtagen beslutning vil registret til Landnáma findes i den særlige udgave af dette skrift, der forberedes til udgivelse. Navnene er givne i en normaliseret form, således som de formentlig har været udtalte; en absolut konsekvens er dog ikke opnået, men brugen af registret bliver næppe derfor mindre let.

Udgiverne tillader sig at udtale deres tak for den forekommenhed og vejledning, som Oldskriftafdelingen i dens helhed fra først af har ydet dem; med vemodig følelse mindes de den mand, som tog initiativet til udgivelsen af Hauksbók, dr. jur. *V. Finsen*, hvis altfor tidlige død videnskaben bestandig vil beklage. Særlig udtaler de deres tak til hr. bibliotekar, dr. *Kr. Kålund*, der har gjort alt sit til at lette udgiverne deres arbejde. — Endelig føler jeg mig foranlediget til at udtale min bedste tak til bægge de herværende offenlige bibliotekers forskellige embedsmænd, der med aldrig svigtende forekommenhed og redebonhed har stået mig bi under udarbejdelsen af den del af fortalen, der handler om håndskriftets enkelte bestanddele.

København i december 1894.

Finnur Jónsson.

HÅNDSKRIFTPRØVERNE

1. prøve:	AM **371**,	bl. 9 a,	l. 1 ff.,	udg. 88 17 ff.
2. — :	- **544**,	- 10 a,	l. 1 ff.,	- 168 12 ff.
3. — :	- - ,	- 18 a,	l. 1 ff.,	- 183 32 ff.
4. — :	- - ,	- 48 a,	l. 9 f. n. ff.,	- 269 12 ff.
5. — :	- - ,	- 99 a,	l. 9 ff.,	- 436 25 ff.
6. — :	- **675**,	- 4 a,	l. 1 ff.,	- 475 12 ff.

[illegible]

veizlu syd ferþ nauþugha sem yðr likar at þeiri þin [illegible]
vald þa bot til iola veizlu [illegible] veit hann hin seinligsta sua at [illegible]
[illegible] þvilika [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eptir boþorð. [illegible] [illegible] þin at [illegible]
lonz sem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

7

ꝫ engi alt ꝫ sva sem þeira orð ero glæg synna enn marga sua ero
þer ꝫ slægra ollom velom en menn En þa enna hluti pitu þer [illegible]
er þer raða at hlendom q: hlutum hlutom eða giorð latt þa vita engi
veit hugrenningar manna nema guð einn þer erhu vitrarþi [illegible]

9

[illegible] oc [illegible] ísláde lýtingr nam vapnafi. strond alla sínna [illegible]

[illegible] dal [illegible] vik [illegible] þa verr [illegible]

[illegible] þorkels [illegible] va [illegible] grautarkels.

[illegible] bio a skoorastodum [illegible] bodvar halma [illegible] steín [illegible]

[illegible] ketill oc hodin [illegible] broddhelga [illegible] svalltc [illegible]

---

10 19

Saman [illegible] oc gera born sin. En sidan þa tuefallda þau sua sinn glop

at þau kosta þess at [illegible] fara barnenu. fyr en þott verdi. [illegible] menn skolu eigi

vita glop þeira oc ero þau reddare vid mennena en vid gud. En þeir misger

ningar ero ogorlegar oc endalaust mord. þa er þeirst barnet heidit. oc sua

la hin illi fader oc sua su hin illa moder. nema þau gangr til skripta oc

---

(X) 4 18

[illegible] giort ett [illegible] hin syndir [illegible] þa [illegible]

[illegible] nefndom apaldra. [illegible] himnes [illegible]

[illegible] a palldrsins. sa [illegible] barn ettr [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] lete [illegible]

þa sa [illegible] apaldrsins [illegible] i gegnum [illegible]

allt [illegible] [illegible] salu [illegible] [illegible]

HAUKSBÓK.

23 ## Þetta er prologus fyri bók þessi

c. 1 I[1] Alldar fars bók þeiri er Beda prestr[2] heilagr[2] gerdi er
getid eylandz þess er Thile heiter (ok)[3] a bókum er sagt at liGi
.vj. dægra sigling nordr fra Bretlandi. þar sagdi hann ei koma dag
a vetr ok ei nott a sumar þa er dagr (er)[3] lengztr.[4] Til þess
ætla vitrir menn þat haft at Island se Thile kallat at þat er vida
a landinu at sól skinn vm netr[5] þa er dagr er lengstr. enn þat
er vida vm daga at sol ser ei þa er nott er lengs[6]. En Beda
prestr andadist dc̄cxxxv. arum epter holldgan vors herra Iesu
Christi at þui er ritad er meir en c ara fyR Island[7] bygdizt af
Nordmonnum.[4] En adr Island bygdizt af Nordmonnum voru þar
24 þeir menn er Nordmenn kalla Papa. þeir voru menn kristnir[8]
ok hyGia menn at þeir muni verit hafa vestan vm haf þvi at
funduzt eptir þeim bækr irskar ok biollur ok baglar ok en fleiri
luter þeir at þat matti skilia at þeir voru Vestmenn.[4] þat fanzt
i Papey avstr ok i Papyli.[4] er ok þers getid á bókum Enskum
at i þann tíma var farit millim landana.[4]

Hier hefer[6] Landnáma bók ok seger i hinum fysta capitula hvert skemst er frá Islandi.

c. 2 A[1] þeim tíma er Island fannst ok bygdizt af Noregi var
Adrianus papa i Roma ok Iohannes sa er hinn v.[9] var med þui
nafni i þvi sæti. En Hlodver Hlodverss(vn) keisari fyri nordan
25 fiall.[4] En Leo ok Alexander s(vn) hans yfer Miklagardi. þa var
Haralldr[2] hinn hárfagri konungr yfir Noregi En Eirikr[2] Eymundar
son yfer Sviariki ok Biorn svn hans En Gormr[2] hinn gamli at
Danmork. Elfradr[2] hinn riki i Englandi ok Iatvardr s(vn) hans.
En Kiarvall at Dyfline Sigurdr hinn riki iarl at Orkneyium.[4]

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skrevet* -ur. [3] *Tilföjet efter B.* [4] *Punktum er tilf.* [5] vetr *hdskr.; rettet efter de øvr. recc.* [6] *Således.* [7] *Rettet for hdskrs* Islandz. [8] *Skrevet* kristir. [9] *Urigtigt for* viij.

Sva segia vitrer menn at or Noregi fra Stadi se vij. dægra
sigling til Horns æ avstanverdu Islandi. Enn fra Sniofiallz nesi
íííj. dægra sigling til Hvarfs a Grænalandi.[1] af Hernum af Noregi
skal sigla iamnann i vestr til Hvarfs á Grænlandi. ok er þa siglt
fyri nordann Hialltland sva at[2] þui at eins se þat at allgod se
siovar sýn. en fyri svnnan Færeyiar sva at sior er i midium hlidum.
en sva fyri sunnan Island at þeir hafa af fvgl ok hval.[1] frá
26 Reykianesi a sunnan verdu Islandi er íij[a] dægra haf til Iolldu
laups æ Irlandi i sudr[3]. enn fra Langanesi a nordan verdu
Islandi er íííj. dægra haf til Svalbarda nordr i Hafs botn en
26$_5$ dægr[3] sigling er til vbygda a Grænalandi or Kolbeins ey i nordr[3].

27$_3$ Fra Gardar.

c. 3 Gardar[4] het madr son Svavars hins svænska.[1] hann atti
iardir i Siolandi. en var fæddr i Sviariki.[1] hann fór til Sudreyia[3].
at heimta faudur arf konu sinnar. Enn er hann sigldi i gegnum
Pettlandz fiord þa sleit hann vndan vedr ok rak hann vestr[3] i
haf. hann kom at landi fyri austan Horn.[1] þar var þa hofn.
Gardar sigldi vmhverfis landit ok vissi at þat var eyland. hann
kom æ fiord þann er hann kalladi Skialfanda. þar skutu þeir
28 bati ok geck a Nattfari þræll hans. þa slitnadi festin ok kom
hann i Nattfaravik fyri vtan Skuga biorg. enn Gardar kom odrum
megin fiardarins. ok var þar vm vetrinn[3].[1] þui kalladi hann þar
Hvsavik. Nattfari var epter med þræl sinn ok ambatt. þvi heiter
þar Nattfara vik. Gardar sigldi austr aptr[3] ok lofadi miok landit
28$_6$ ok kalladi Gardars hólm.

26$_6$ Frá Naddodd.

c. 4 Naddoddr[3][4] het madr broder Exna-Þoris magr Olvis
Barnakarls. hann var vikingr mikill.[1] af þui stadfestist hann i
Færeyium at hann atti hvergi annarstadar vel fritt. hann fór or
Noregi ok villdi til Eyianna ok vard sæhafi til Gardars hólms ok
kom i Reydarfiord i Austfiordum ok gengu þeir þar a hin hæstu
fioll at vita ef þeir sæi nockorar manna vister eda Reyki ok sa
þeir ecki tidinda. Enn er þeir sigldu frá landinu fell snior mikill.[1]
af þui kalladi hann Snæland. þeir lofudu miok landit.

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herefter er oprindelig skrevet* siór er i midium hlidum, *men understreget af JErl. selv og senere (i dette årh.?) overstreget.* [3] *Skrevet* -ur. [4] *Åben plads for initialen.* [a] *Rimeligvis urigt. for* v, *som B har.*

28$_{7}$ Frá Flóka

c. 5 Floki[1][a] Vilgerdar son het vikingr[2] mikill.[3] hann bióst
af Rogalandi at leita Sniólandz. þeir lagu i Smiorsundi.[3] hann
feck at blóti miklu ok blotadi Rafna íij. þa er honum skylldu leid
vísa. þui at þa hofdu Hafsiglingar menn engir leidar stein i þann
tima i Nordr[2] londum. þeir lodu þar varda er blotid hafdi verit
29 ok kolludu Floka varda.[3] þad er þar er mætist Horda land ok
Rogaland.[3] hann for fyst til Hialltlandz ok la i Floka vagi. þa
tyndist Geirhilldr dottir hans i Geirhilldar vatni. Med Floka var
a skipi bondi sa er Þorolfr het. enn annarr[4] Heriolfr ok Faxi
sudreyskr[5] madr.[3] Floki sigldi þadann til Færeyia ok gipti þar
dottur sina.[3] fra henni var Þrondr[2] i Gotu. þadann sigldi hann
vt i haf med hrafna þa íij. er hann hafdi blotad i Noregi. ok
er hann let lausan hinn fysta fló sa aptr vm stafn. Annarr fló i
lopt vpp ok aptr til skips. íij fló framm vm stafn i þa att[b] er
þeir fundu landit. þeir komu austann at Horni. þa sigldu þeir
fyri sunnan landit. enn er þeir sigldu vestr[2] vmm Reykianes ok
vpp lauk firdinum sva at þeir sa[6] Snæfellsnes þa mællti Faxi.
þetta man vera mikit land er ver hofum funndit.[3] her eru vatn-
foll stór. þat er siþan kalladr[2][c] Faxa óss. þeir Faxi[d] sigldu
30 vestr yfir[e] Breidafiord ok toku þar land sem heiter Vatsfiordr
vid Bardastrond. fiordrinn[2] allr var fullr[2] af veidiskap ok gádu
þeir ei[f] fyri veidum at fa heyianna ok do allt kvikfe þeira vm
vetrinn. var vár helldr kallt. þa geck Floki nordr a fioll ok sa
fiord einn fullann af haf ísumm.[3] þui kaulludu þeir lanndit Island.
þeir foru brott vm sumarit ok vrdu sidbuner. þar ser enn skala
topt þeira inn fra Brans[7]-læk ok sua hrofit ok sva seydi þeira.
þeim beit ei[g] fyrer Reykianes ok þar sleit fra þeim batin ok a
Heriolf. hann kom i Heriolfs hofn. Floki kom i Hafnarfiord.
þeir funndu hval a eyri einni vt fra firdinum ok kaulludu þar
Hvaleyri. þar fundust þeir Heriolfr. vm sumarit sigldu þeir til
Norex. Floki lastadi miok lanndit. enn Heriolfr sagdi kost ok
31 lost af[h] landinu. enn Þorolfr quad driupa smior af hveriu strai
a landi þui er þeir haufdu funndit. þui var hann kalladr[2] Þorolfr[2]
smior.

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr.* annar. [5] *Skr.* sudur-. [6] *Skr. to gange.* [7] brans *sål. 104;* Bians *hdskr.*
[a] *Dette kapitel findes i 104 anført efter „Havcs boc".* [b] ætt *104.* [c] callat *104.* [d] *Sål. hdskr.;* floke *104 og de øvrige recc. Det ene synes at være lige så godt som det andet.* [e] um *104.* [f] eigi *104.* [g] eigi *104.* [h] á *104.*

Fra Ingolfi ok Hiorleifi.

c. 6 Biornolfr[1] het madr enn annarr[2] Roalldr[3]. þeir voru syner Hromundar Grips s(vnar). þeir fóru af ÞelaMORK[4] fyri viga saker ok stadfestust i Dalsfirdi æ Fiolum. son Biornolfs var Orn fader Ingolfs ok Hœlgu en Hroallz s(vn) var Hrodmarr[5] f(adir) Leifs. þeir Ingolfr[3] ok Leifr fostbrædr foru i hernad med sonum Atla iarls hins MIOVA af Gaulum þeim Hasteini ok Hersteini ok Holmsteini. MED þeim foru oll skipti vel. ok er þeir komu heim mælltu þeir til samfara med ser annat sumar. enn vmm vetrin gerdu þeir fostbrædr[3] veizlu sonum Atla iarls. at þeire veitzlu strengdi[6] Holmsteinn heit at hann skylldi eiga[7] Hœlgu Arnar d(ottur) eda enga kono ella.[8] vm þersa heitstreinging fannst monnum fátt. enn Leifr[3] rodnadi ok vard fatt vmm med þeim Holmsteini þa er þeir skildu. vmm varid epter bioGUST þeir fostbrædr[3] i hernad ok ætludu at fara til mots vid sonu Atla
32 iarls. þeir funnduzt vid Hisar gafl ok logdu þeir Holmstein brodr[9] þegar til orrostu vid þa fóstbrædr[3]. en er þeir haufdu barist vm rid þa kom at Olmodr[3] hinn gamli son Horda-Kara frændi Leifs ok veitti þeim Ingolfi. i þeiri orrostu fell Holmstein en Herstein flydi. þa foru þeir Leifr[3] i hernad. EN vm vetrin epter for Herstein at þeim Leifi, ok villdi drepa þa. en þeir fengu niósn af for hans ok foru i mót honum ok bordust ok fell þar Herstein. EPTIR þat voru menn sendir a fund Atla iarls ok Hasteins at bióda sætter. ok sættust þeir at þui at þeir Leifr[3] gulldu eignir sinar þeim fedgum. þeir fostbrædr bioGU eitt mikit skip ok foru at leita landz þers er Rafna-Floki hafdi fundit er þa var Island kallad. þeir fundu landit ok voru i Austfiordum i Alftafirdi hinum sydra. þeim virdist landit betra sudr[3] en nordr[3]. þeir voru ein vetr a landinu ok foru þa aptr til Noregs. EPTIR þat vardi Ingolfr[10] fe þeira til Islandz ferdar. en Leifr fór i vestr[3] viking. hann heriadi æ Irland ok fann þar iardhus mikit. þar geck hann i ok var
33 myrkt þar til er lysti af vapni þui er madr hellt æ. Leifr drap þann mann ok tók sverdit ok mikit fe annat. siþan var hann kalladr Hiorleifr. Hiorleifr[3] heriadi vida vm Irland ok feck þar mikit herfang.[8] þar tok hann þræla x. er sva hetu Dufþakr[3] ok GeiRodr Skialldbiorn Halldorr[11] ok Drafdrit. ei eru fleiri nefndir. eptir þat for Hiorleifr[3] til Noregs ok fann þar Ingolf fostbrodr[9] sinn. hann hafdi fengit adr Hœlgu Arnard(ottur) systr[9] Ingolfs.

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* annaꝛ. [3] *Skr.* -ur. [4] *Skr.* MERK. [5] *Skr.* -mar. [6] *Rettet fra hdskrs* strendv. [7] *Skr.* ega. [8] *Punktum er tilf.* [9] *Således.* [10] *Skr.* Inolfr. [11] *Skr.* -doꝛ.

Fra Ingolfi ok Hiorleifi

c. 7 Vetr [1] þenna feck Ingolfr [2] at blóti miklu ok leitadi ser heilla vm forlog sín. en Hiorleifr villdi alldri blóta. frettin visadi Ingolfi til Islands. [3] eptir bió sitt skip hvar þeira maga til Islandz. hafdi Ingolfr felax fe þeira a skipi. en Hiorleifr herfang sitt. þeir logdu til hafs þa er þeir voru buner ok sigldu vt. [3]

Vig Hiorleifs

c. 8 Sumar [1] þat er þeir Ingolfr fóru at bygia Island hafdi Haralldr konungr hinn harfagri verit xij. ar konungr i Noregi. [3]
34 þa var lidit fra vpphafi þersa(r) [4] veralldar ok fra þui er Adam var skapadr vi. þusunder vetra ok lxx. ííj. vetr. enn fra holldgan drottins vars Iesu Christi dccc. ára ok lxxíííj. vetr. þeir hofdu samflot þar til er þeir sa Island. þa skildi med þeim. en þa er Ingolfr [2] sa land skaut hann fyri bord ondugis svlum sinum til heilla. [3] hann mællti sva fyri at hann skylldi þar bygia er svlurnar kvæmi æ land. Ingolfr tok þar land sem nu heitir Ingolfs hǫfdi. en Hiorleif rak vestr fyri landit. feck hann vatnfatt. [3] þa toku þrælarnir irsku þat rad at knoda samann miol ok smior ok kaulludu þat vþorslátt. þeir nefndu þat minnþak. enn er þad var tilbuit kom regn mikit ok toku þeir þa vatn af tiolldum. [3] en er minþakit tok at mygla kostudu þeir þui fyri bord, ok rak þat a land þar sem nu heitir Minþaks eyr. Hiorleifr [2] tok land vid Hiorleifs hofda. ok var þar fiordr ok horfdi botninn
35 at hofdanum. Hiorleifr let þar giora skála íj. ok er onnur toptin xvííj. fadma en onnur xix. Hiorleifr sat þar vm vetrinn. en vm varit villdi hann sa. hann atti einn vxa ok let hann þrælana draga ardrinn [2]. en er þeir Hiorleifr voru at skála þa gerdi Dufþakr [2] þat rad at þeir skylldu drepa vxan ok segia at skogar biorn hefdi drepit. enn siþan skylldu þeir rada æ þa Hiorleif er þeir leitadi biarnarins. eptir þad saugdu þeir Hiorleifi þetta. [3] en er þeir foru at leita biarnarins. ok dreifdust vm skoginn þa [5] drapu þrælarnir ser hvern þeira ok myrdu þa alla iamnmarga ser. þeir liopu brott med konur þeira ok fe ok bátinn. þrælarnir foru til eyia þeira er þeir sa til hafs i vtsudr [2] ok biogust þar fyri vm rid. Vivill ok Karli hetu þrælar Ingolfs. þa sendi hann vestr med sió at leita ondvegis svlna sinna. en er þeir komu til Hiorleifs hofda fundu þeir Hiorleif daudann. þa foru þeir aptr ok saugdu Ingolfi þau tidindi. ok let hann illa yfer. epter þat

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr.* þersa. [5] *Skr.* da.

for Ingolfr vestr til Hiorleifs hofda. ok er hann sa Hiorleif daudan
36 þa mællti hann. litid lagdist her fyri godann dreng er þrælar skylldu at bana verda. ok se ek sva hverium verda er ei vill blóta.[1] Ingolfr[2] let bua gropt þeira Hiorleifs ok sa fyri skipi þeira ok fearlut. Ingolfr[2] geck þa vppa hofdan ok sa eyiar liGia til hafs i vtsudr[2]. kom honum þat i hug at þeir mundu þangat laupit hafa. þuiat batrinn[2] var horfinn. ok foru þeir at leita þrælanna. ok fundu þeir þa þar sem Eid heiter i eyiunum. satu þeir þa yfir mat er Ingolfr kom at þeim. þeir vrdu felms fullir ok lióp sinn veg hverr[3] þeira. Ingolfr drap þa alla. þar heiter Dufþaks skor er hann letst. fleiri lióþu þeir fyri berg þar sem vid þa er kennt siþan. þar heita siþan Vestmanna eyiar er þeir voru drepner þui at þeir voru Vestmenn. þeir Ingolfr hofdu med ser konur þeira er myrdir hofdu verit. foru þeir þa aptr til Hiorleifshofda. var Ingolfr þar vetr annann. en vm sumarit epter for hann vestr[2] med sió. hann var hinn íij. vetr[2] vnder Ingolfs felli fyrer vestan Olfus æ þar [sem sumir segja hann sé
37 heygðr][a]. þau missari fundu þeir Vivill ok Karli ondegis sulur hans. vid Arnnarhval fyri nedann[4] heidi.[1]

Fra landnami Ingolfs

c. 9 Ingolfr[2] [5] for vmm varit ofann vm heidi. hann tók ser bvstad þar sem ondvegis svlur hans hofdu æ land komit.[1] hann bio i Reykiarvik. þar eru enn ondvegis[6] svlur þær i elldhusi. ENN Ingolfr[2] nam land milli Olfusár ok Hvalfiardar fyri vtann Bryniudals a [millim ok Hramnagiar ok oll nes[7] vt. þa mællti Karli. til ills foru ver vm god herud er ver skulum byGia vtnes þetta. hann huarf i brott ok ambatt med honum.[1] Vifli gaf Ingolfr frelsi ok byGdi hann æ Vivils staudum[b].[1] vid hann er
38 kent Vivilsfell. þar bió hann lengi ok var skilrikr madr[2]. Ingolfr let giora skala æ Skalafelli. þadan sa hann reyki vid Olfus vatn. ok fann þar Karla.

Ættar tala

c. 10 Ingolfr[5] er frægaztr allra landnams manna. þviat hann kom her at audu lanndi ok bygdi fyst lanndit. ok gerdu adrir

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Skr.* -r. [4] *Rettelse for hdskrs* nord-. [5] *Åben plads for initialen.* [6] *Foran dette står der* svlur þa, *men understreget.* [7] *Rettet for hdskrs* ok millim Hranna gıollnes *i henhold til Ldn. 37 not. 9.* [a] *Tilf. efter Melabók; i hdskr. er der en lakune.* [b] *Til dette ord bemærkes i 104: „Havksboc nefnir so“;* Vífilstoptum *har B.*

landnams menn eptir hans dæmum sidann. hann atti Hallveigu Fróda d(ottur) systur Lopts hins gamla. þeira[1] son var Þorsteinn er þing let setia æ Kialarnesi adr alþingi væri sett. hans son var Þorkell Mani logsogu madr er ein heidina manna æ Islandi hefir best verit sidadr.[2] Hann let bera sig i solar geisla i helsott sinni ok fal sig æ hendi þeim Gudi er solina hefdi skapat. hann hafdi ok lifat sva reinliga sem þeir kristnir menn er best eru
39 sidadir. svn hans var Þormodr[3] er þa var Allsheriar' godi er kristni kom æ Island.[2] hans svn var Hamall f(adir) Mars ok Þormódar ok Torva. Sigurdr[3] var svn Mars. f(adir) Hamals f(odur) Gudmundar f(odur) Þormods Skeida goda.[2]

Frá Þordi skegia.

c. 11 Biorn[4][a] buna het herser rikr[3] ok agiætr i Noregi. hann var (svn)[5] Vedrar-Grims hersis or Sogni.[2] Grimr[3] atti Hervoru dottor Þorgerdar Eylaugs dottor konungs. Biorn atti Velaugu systr Vemundar hins gamla. þau attu íij. sonu. var ein Ketill
40 flatnefr[3]. Annarr[6] Hœlgi. íij. Hrappr. þeir voru agiætir menn. ok er fra þeira afkuæmi mart sagt i þersi bók. ok frá þeim er flest allt stórmenni komit æ Islandi. Hrappr[3] atti Þorvnni Groningar[7] riupu. þeira son var Þordr skegi. hann atti Vilborgu Osvaldz d(ottur) konungs ok Vlfrvnar ennar vbornu d(ottur) Eatmundar[b] Engla konungs. Þordr bygdi fyst i Loni austr x. vetr[3] eda xv. En er hann frá til ondvegis svlna sinna i Leiruvage. þa selldi hann lond sín Vlflioti. hann var son Þoru Horda-Kára d(ottur). en hann fór vestr[3] med allt sitt ok nam land at radi Ingolfs millim[c] Vlfars ár ok Leiru vax ar ok bio siþann æ[d] Skegiastaudum. hans dotter var Helga er atti Ketilbiorn hinn gamli at Mosfelli. fra Þordi er mart stórmenni komit æ Islandi.[2]

Frá landnami Halls.

c. 12 Hallr[4][3] het madr[3] svn Þoris Godlaus Ormars s(vnar) brodir Hilldar Ormars d(ottur) er atti Þorbiorn hinn Gaulverski samfedri en hon var sammædd vid Þord skegia. þeir fedgar villdu ecki blóta ok trudu æ matt sinn. Hallr fór til Islandz ok nam land millim Mogils ár ok Leiruvags ar ok bio i Mvla. hans svn var

---

[1] *Skr.* -rr-. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Åben plads for initialen.* [5] *Glemt af skriveren; optaget fra 104.* [6] *Skr.* -ar. [7] *Skal muligvis læses* grœn-. *104 har* Græningia. [a] *Dette kap. anføres i 104 efter „Havcs boc“.* [b] jat- *104.* [c] millum *104.* [d] at *104.*

41 Hœlgi er atti Þuridi Ketilbiarnard(ottur). þeira svn var Þordr i Alfsnesi er atti Gudnyiu Hrafnkels dottor.

Fra þui er Ketill flatnefr var landflæmdr

c. 13 HaRalldr[1] hinn Harfagri heriadi vestr vm haf sem ritad er i sogu hans. hann lagdi vndir sig allar Sudreyiar sva langt vestr at engi Noregs konungr hefer siþann lengra eignazt. vtan Magnus konungr Berbeinn. Enn er hann fór vestann slogust vikingar i eyiarnar Skottar ok Irar ok heriudu ok ræntu vida. enn er þat spurdi HaRalldr konungr[2] senndi hann vestr Ketil Flatnef svn Biarnar bvnu at vinna aptr[3] eyiarnar. Ketill atti Yngvilldi d(ottur) Ketils vedrz hersis af Ringa Riki. þeira synir voru þeir Biorn hinn Austræni ok Hœlgi bióla. Audr hin Diupaudga ok Þorun Hyrna voru dætr[3] þeira. Ketill for vestr[3] enn setti epter ||
1a Biorn*n** svn[4] sin*n*.[5] h*ann* lagði vnd*ir* sig allar Suðr eyiar *ok* gerðiz hofðingi yf*ir* en*n* gallt engan skatt Harall*di* k*onvng*i se*m* ætlað var.[5] þa tok Haralldr konvngr[6] vnder sik eign*ir* h*an*s i Noregi en rak brott Biorn*n* svn hans.[5]

Her seg*ir* fra Hœlga biolv

c. 14
42 Hœlgi[7] biola svn Ketils flatnefs for til Islanðs af Svðr eyiv*m*.[5] h*ann* var m*eð* Ingolfi hin*n* fysta vetr *ok* na*m* með hans raði Kialar nes allt milli*m* Mogils ar *ok* Mydals ár.[5] han*n* bio at Hofi.[5] h*an*s svn var Viga-Rappr ok Eyvindr hiallti f(aðir) Kollsvęins f(oðvr) Eyvindar er atti Þorlavgv Klængs dottor.[5] þ*ei*ra dott*ir* v*ar* Þorgerðr moðir Þorv er atti Þorkell svn Asgeirs kneifar[8].[5] þ*ei*ra svn var Ogmvndr faðir Ionn*s* b*yskv*ps hœlga.[5]

Fra Orlygi[9]

c. 15 Avrlygr[a] [10] het svn Hraps Biarnar svnar bvnv.[5] han*n* var at fost*r*i með Patreki b*yskv*pi hinv*m* hœlga i Svðreyiv*m*.[5] h*ann* fystiz at fara til Islanðz *ok* bað Pátrek[11] b*yskv*p at h*ann* sæi v*m* með h*an*vm.[5] b*yskv*p feck h*an*vm kirkiv við *ok* bað h*ann* hafa m*eð* ser *ok* plenariu*m* *ok* iarnklockv *ok* gvllpening[12] *ok* molld vigða at han*n* skylldi leGia vnd*ir* horn*n*stafi *ok* hafa þat fyri vixlv *ok* skylldi

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* kongr. [3] *Skr.* -ur. [4] *Over* n *ses en lille prik, der dog næppe er et fordoblingstegn.* [5] *Punktum er tilf.* [6] *Over* o *en betydningsløs prik med sortere blæk.* [7] *Initialen rød.* [8] ı *er skrevet over og foran* e. [9] *Sikkert men svagt.* [10] *Initialen, som vistnok har været grön, meget afbleget.* [11] *Aksenten er ikke ganske sikker.* [12] *Skal muligvis læses som* peNing. *jfr.* penning *i 104.* [a] *Dette kap. findes i 104, skrevet „Effter Havcs boc".*

* *Her begynder 1. mbrblad.*

43 h*ann* hœlga Kolvmkilla.[1] þa mæ*llti* Patrekr b*yskv*p hvargi er þv
tekr l*and* þa bygðv þar at eins er sér .íij. fioll af hafi *ok* fiorð at
sia a milím hv*ers* fiallz *ok* dal i hv*er*iv fialli.[1] þv skallt sigla at
hino[2] synzta fialli.[1] þar man skogr v*er*a *ok* svn*n*an vnder fiallinv
mantv rioðr hitta *ok* lagða vp*p* eða reista .íij. steina.[1] reistv[3]
þar kirkiv *ok* bv þar.[1] Orlygr let (i)[4] haf *ok* sa maðr a oðrv skipi
er Kollr het fostbroðir h*ans*.[1] þ*ei*r hofðv sam flot.[1] a skipi v*ar*
m*eð* Orlygi sa m*aðr* er het Þorbiorn sporr an*na*ʀ Þorbiorn*n* tálkni
.íij. Þorbiorn*n* skvma.[1] þ*ei*r v*arv* syn*ir* Boðvars bloðrv skalla.[1]
en*n* er þeir ko*mv* i l*an*dvon g*er*ði at þeim storm mikin*n* *ok* rak
þa vestr v*m* Island.[1] þa het Orlygr a Patrek b*yskv*p fostra sin*n*
ti*l* l*an*dtokv þei*m* *ok* han*n* skylldi af hans nafni geva ornefni þar
sem han*n* tœki land.[1] þ*ei*r v*arv* þaðan fra litla rið aðr en*n* þ*ei*r
sa land.[1] han*n* kom skipi sinv i Orlygs hofn *ok* af (þvi)[5] kallaði
han*n* fiorðin*n* Patrex fiorð.[1] en*n* Kollr het a Þor.[1] þa skilði i
storminv*m* *ok* ko*m* han*n* þar sem Kollz vik heiter *ok* bravt h*ann*
44 þar skip sitt.[1] þar v*arv* þ*ei*r vm vetrin.[1] hásetar hans namv
þar svmer land sem en*n* man sagt v*er*ða.[1] en vm varit bio
Orlygr skip sitt *ok* siglði brott m*eð* allt sitt.[1] *ok* er hann kom
svðr fyri Faxa óss[6] þar kendi han*n* fioll þav er h*anv*m var til
visat.[1] þar fell vtbyrðiz ia[rnk]lockan[7] *ok* sock niðr en þ*ei*r siglðv
in*n* efter firði[8] *ok* tokv þar l*an*d se*m* nv hei[ter][7] Sandvík á
Kíalar nesi.[1] þar lá þa iarnklockan i þarabrvki.[1] h*ann* bygði
vnder Esiv bergi at raði Hœlga biolv frænda sins *ok* na*m* l*an*d a
1v millim[9] Mogils ár | *ok* Vsvifrs lœkiar.[1] han[6] gerði kirkiv at Esiv
bergi se*m* h*anv*m var boðit.[1] Hialp het[10] kona hans.[1] þ*ei*ra svn
var Valþiofr er fvlltiða kom til Islanðz m*eð* Orlyɢi.[1] siþ*an* atti
Orlygr Isg*er*ði d(ottvr) Þormoðs Bresa svnar.[1] þ*ei*ra svn var
Geirmvndr faðir Halldorv er atti Þiostolfr svn Biarn*n*ar gvllbera.[1]
þ*ei*ra svn var Þorleifr er bío at Esiv b*er*gi efter Geirmvnd moðvr
foðvr sin*n*.[1] þ*ei*r trvðv a Kolvmkilla þo at þ*ei*r væri vskirðir.
Þorlefr[6] var trollavkin *ok* tok þo kristni.[1] fra h*anv*m er mart
m*ann*a komit.[1] dotter Orlygs *ok* Isgerðar var Velavg er atti
45 Gvnlavgr ormstvnga hin[6] gamli[11] *ok* v*ar* þeiʀa dott*ir* Þvriðr dylla
moðir Illvga hins svarta.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Ser næsten ud som* hina. [3] *Rettelse for* leıstv (ſeıstv?), *jfr. 104* (reystu). [4] *Tilföjet efter 104; mgl. i H.* [5] *Tilf.; mgl. i H.* ok þar inn *skriver 104.* [6] *Således.* [7] rnk *og* ter *afrevet (et hul på perg.).* [8] *Rettet fra hdskrs* firðv. [9] *Over det sidste* ı *en horisontal streg; først mulig skrevet* ū *(ɔ:* um*) og dette rettet til* im. [10] *Foran* h *en betydningsløs prik.* [11] *Rettelse for det ved dittografi opståede* gamla.

her [segir fra Svartkatli][1]

c. 16 Svartkell[2] het maðr.[3] h*ann* for af Englandi til Islanðz *ok* nam land fyrir in*n*an Mydals a *ok* millím Eilifs dals ár *ok* bio at Kiðia felli fyst en*n* siðan a Eyri.[3] hans svn[4] var Þorkell faðir Glvms þers er gamall tok kristni.[3] han*n* baðs sva f*yr*i at krossi gott æ gomlv*m* m*onnv*M gott æ orvm mon*n*vm.[3] hans svn var
46 Þorarin faðir Glvms a Vatnlavsv.[3] Arnleíf heit syst*ir* Svartkels er atti Þorolfr viligisl. faðir Klep*p*iarns hins gamla or Floka dal.[3] þ*ei*ra dotter v*a*r Hallg*er*ðr er atti Bergþor Kollz svn.[3]

Fra Valþiofi[5]

c. 17 Valþiofr[2] er fyʀ var getið svn Orlygs at Esiv b*er*gi h*ann* na*m* Kíos alla *ok* bio at Meðal felli.[3] Þ*or*biorn*n* kollr het svn h*an*s f(aðir) Hallveigar er atti Þorðr lambi.[3] þat e*r* Valþyflinga kyn.[3] Signy het dott*ir* Valþiofs er Signyiar staðir e*r*v vi*ð* kender.[3] hana atti G*r*imkell s(vn) Biarn*a*r gvllbera.[3] þ*ei*ra[6] s(ynir) v*arv* þ*ei*r Horðr er drepin*n* v*a*r i Geirs holmi *ok* Gnvpr faðir Birn*n*ings f(oðvr) Gnvps foðvr Eiriks Grœnlendinga b*ysk*vps.[3] Valbrandr het an*n*ar svn Valþiofs f(aðir) Torfa e*r* fyst bio a Moðrv vollv*m*.[3] þ*ei*r feðgar g*er*ðv felag vi*ð* Tvngv-Odd.[3] af þ*v*i biog*g*v þ*ei*r siþ*an* a Breiða bolstað i Reykiar dal hinv*m* nørðra.[3] Torfi v*a*r faðir Þorkels at Skaneyiv er atti Arng*er*ði dottor Þorkels Svartkels svnar.[3]

Fra Hva*m*þori[7]

c. 18 Hvamþor*ir*[2] na*m* l*an*d a milli*m* Laxar *ok* Forsár *ok* bío i Hva*m*mi.[3] h*ann* deilldi vi*ð* Ref v*m* kv þa er Brynia het *ok* Bryniv dalr er við kendr.[3] sv kviga hafði horfit Þori f*yr*i longv en sv kvíga[8] fanz i Bryniv dal þar e*r* Refr att[i][9] l*an*d *ok* .xl. navta m*eð* hen*n*i þ*ei*ra er oll v*arv* f*ra* hen*n*i ko*m*in *ok* hofðv g*en*git sialfala[10] vti.[3] þ*v*i kendi hvartveɢi ser navtin en Þorir fell f*y*ri Ref m*eð* .víij. m*anna* þa e*r* þ*ei*r borðvz[11] hia holvm þei*m* er siþan e*r*v kallaðir Þoris holar.

F*ra* Solm*v*ndi

c. 19 [Þo]rolfr[12] smior e*r* fyʀ var getið v*a*r svn Þ*or*steins skrofa
47 G*r*ims s(vnar). þ*er*s e*r* blotin*n* v*a*r davdr[13] f*yr*i þockasæ[ld][12] *ok*

---

[1] *Af overskriften er kun* her *og* atli *nogenlunde sikkert.* [2] *Initialen er rød.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Foran* s *en betydningsløs prik.* [5] *Overskriften meget afbleget, men sikker.* [6] *Forkortet* þr̄. [7] *Overskriften sikker, men af de 3 sidste bogstaver er der kun lidt tilbage.* [8] *Aksenten tvivlsom.* [9] i *afrevet.* [10] f *skrevet over linjen, over* a *(2).* [11] *Skrevet* borð | dvz. [12] þo, ld *afrevet, se note 7 s. 11.* [13] *Således.*

kallaðr kambaɴ.[1] s(vn) Þorolfs smiors var Solmvndr f(aðir)
Þorsteins þers er land nam i Brynivda[l][2] amillim Blaskegs ár[3]
ok Forsar.[1] hann atti Þorbiorgv kotlv d(ottvr) Helga skarfs Geir-
leifs s(vnar) er nam Barða strond.[1] þeira s(vn) var Refr i Bryniv
dal f(aðir) Halldorv er atti Sigfvs Elliðagrims s(vn).* || þeira dotter
Þorgerdr m(odir) Sigfus f(odur) Sæmundar prestz hins fróda.[1]

Capitulum.

c. 20 Avangr[4] [5] het madr[4] irskr[4] er bió i Botni fystr manna ok
bio þar allan alldr[4] sinn. þa var þar sva stór skógr[4] at hann
48 gerdi þar hafskip af ok lod þar sem nu heiter Ladhamarr[6]. hans
svn var Þorleifr[4] f(adir) Þuridar er atti Þormódr[4] Þiorstarss(vn).
þeira svn var Borkr[4] f(adir) Þordar f(odur) Audunar i Brautar-
48₄ hollti.[1]

c. 21 Þormodr[5] hinn gamli ok Ketill Bresasvnir foru af Iʀlandi
49 til Islandz. ok námu Akranes allt æ milli[a] Auʀida ár ok Kalmans
ár. þeir voru irskir. Kalman var ok irskr[4] er ainn er vid
kenn(d)[7]. ok bio fyst i Katanesi. þeir brædr skiptu londum med
sier sua at Þormódr atti fyri sunnann Reyni ok[b] til Kalmans ár
ok bio at Hólmi hinum idra. ᴇn Ketill bróder hans atti fyri
vestann Reyni ok fyri nordann Akra fell til Auʀida ár. Berse het
svn hans f(adir) Þorgestz f(odur) Stara[c] at Holmi f(odur) Knattar
f(odur) Asdisar er atti Klængr[4] Snæbiarnarsvn (svnar)[d] Hafnar-
Orms. Geirlaug var d(ottir) Þormóds hins gamla modir Tungu-
Odds. Iorundr[4] hinn kristni var svn Ketils Bresas(vnar). hann
bio i Iorundarhollti. þat er nu kallat i Gordum.[1] hann hellt vel
kristni til dauda dax. ok var einsetu madr i elli sinni. svn
Iorundar var Kleppr[4] f(adir) Einars f(odur) Narva.[1] Havaʀ het
50ₙ íj svn Kleps f(adir) Þorgeirs. Edna het dotter Ketils Bresas(vnar).
51ₙ hon var gift æ Irlanndi þeim manni er Konall het. þeira[e] svn
var Asolfr[4] ᴀlskik er i þann tima fór af Irlandi til Islandz ok
kom i Austfiordu. þeir fóru xíí. samann austann þar til er þeir
komu at gardi Þorgeirs hins ʜordska i Hollti vnder Eyiafiollum
ok settu þar tialld sitt enn faurunautar hans ííj. voru þa siúker.
þeir ondudust þar en Ion prestr Þorgeirss(vn) f(adir) Grims i
Hollti fann bein þeira[8] ok flutti til kirkiu. siþan gerdi Asolfr ser

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] l *afrevet, se note 12 s. 12.* [3] Botz ár *har B.* [4] *Skr.* -ur. [5] *Åben plads for initialen.* [6] *Skr.* -ar. [7] *Skr.* kenn. [8] *Skr.* þeirra.
[a] millum *104.* [b] *udel. 104.* [c] Staʀa *104.* [d] *Tilf. efter den khavnske udg. 1774, hvor tilföjelsen sikkert beror på en konjektur.* [e] hans *104.*
* *Her ender 1. mbrblad.*

skála þvi ner sem nu er kirkiuhornit at Asolfs skála at rádi Þorgeirs þviat Þorgeirr[1] villdi þa ei[a] hafa vid hvs sín.[2] a fell vid skala Asolfs sialfann. þat var aundverdan vetr.[2] ainn vard þegar full med fiskum[3]. Þorgeirr[1] sagdi at þeir sæti i veidi stod hans.[2] siþan for Asolfr[4] brott[b] þadann (ok)[c] gerdi annan skála vestar vid adra æ. sv heiter Irá þviat þeir voru irsker. enn er

(52) menn komu til ærinnar var hun full med fiskum sua at slikt vndr þottust menn ei[d] sed hafa. enn brottu var allt or hinni eystri anni. þa raku herad(s)menn[5] þa brott þadann ok fór hann[e] þa til hins vestasta skalans. fór allt æ somu leid. bœndr kaulludu þa fiolkunga[f] enn ÞorgeiR kvezt hyGIA at þeir mundu vera gódir menn.[2] vm vorit foru þeir brott ok vestr[4] æ Akranes. hann gerdi bv at Holmi æ Kirkiubolstad. hans svn var Solvi f(adir) Þorhilldar er atti Brandr sun Þorgrims Kiallakss(vnar). þeira[6] s(vn) Þorleifr f(adir) Bardar f(odur) Iofridar er atti Arni Torfvs(vn)[g]. þeira d(ottir) Helga er atti Arngrimr[4][h] Gudmundarsvn. Enn er Asolfr elldizt gerdizt hann einsetumadr. þar var kofi hans sem nu er kirkian.[2] þar andadist hann ok var þar grafinn at Holmi.

52n Enn þa er Halldorr[7] s(vn) Illuga hins Rauda bio þar þa vandizt fióskona ein at þeRa fætr sina æ þúfu þeiri er var a leidi Asolfs. hana dreymdi at Asolfr[4] avitadi hana vm þat er hun þerdi fætr sina saurga a hvsi hans. enn þa munu[i] vit satt segir hann ef þu seger Halldori draum þinn. Hun sagdi hanum ok qvad hann ecki mark at þui er Konur dreymdi ok gaf ecki gaum at. Enn er Hrodolfr byskup for brott[b] or Bæ þar er hann hafdi buit þa voru þar epter munkar íij. einn þeira dreymdi at Asolfr[4] mællti vid hann. sendtu hvskarl þinn til Halldors at Holmi ok kaup at hanum þvfu þa er a fiosgotu er ok gef vid mork silfrs[4]. mvnkrinn[4] gerdi sva. huskarlinn gat keypta[j] þvfuna ok grof siþan iordina ok hitti þar manns bein.[2] hann tok þau upp ok for heim med. ena nestu nott eptir dreymdi Halldor at Asolfr kom at hanum ok kuezt bædi augu mvndv sprengia or hausi hanum[k] nema hann keypti bein hans sliku verdi sem hann selldi. Halldorr[7] keypti bein Asolfs ok let giora at treskrin ok setia yfir alltari. Halldorr[7] sendi Illuga svn sinn vtann epter kirkiuvidi. enn er hann fór vt[l] aptr (ok)[c] er hann kom millim[m] Reykia-

---

[1] *Skr.* -geir. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Herefter er tilföjet* sua at, *men understreget af J Erl. selv.* [4] *Skr.* -ur. [5] s *udeladt af J Erl.* [6] *Skr.* þeir. [7] *Skr.* -r. [a] eigi *104 og har* þa *efter* hafa. [b] burt *104.* [c] *Tilf. efter 104.* [d] eigi *104.* [e] Asolfr *104.* [f] fiolkunniga *104.* [g] Torvason *104.* [h] Grimr *104.* [i] manom *104.* [j] keypt *104.* [k] hans *104.* [l] *Således rettet efter 104,* vtan *105.* [m] milli *104.*

ness[1] ok Sniofiallsness[1] þa nadi hann ei[a] fyrir styrimonnum at
taka land þar er hann villdi.[2] þa bar hann fyri bord kirkiu
vidinn allann ok bad þar koma sem Asolfr villdi. enn Austmenn
komu vestr i Vadil. enn íij.[b] nottum sidar kom vidrinn[3] æ Kirkiu
sand at Holmi. nema ij tre komu æ Raufarnes a Mýrumm.
Halldorr[4] let gera kirkiu xxx.[c] ok vidi þackta ok helgadi Kol-
52_{n} umkilla med GUDI.[2]

c. 22 Kolgrimr[3][5] hinn gamli (svn)[6] Hrolfs hersis ok Vnnar
48_{4} Hakonar dottor Griotgards s(vnar) iarls er Griótgars haugr[3] er
vidkendr fyri sunnan Agdanes fór or Þrondheimi til Islandz ok
nam Hvalfiardar straund ena nerdri fra BlaskeGGs[d] æ til Laxár
ok ut til lœkiar þers er fellr[3] ut fra Saurbæ ok bio æ Ferstiklu.
hans svn var Þorhalli f(adir) Kolgrims f(odur) Steins f(odur)
48_{10} Kvists fodr Kala. Bergþora var d(ottir) Kolgrims er atti Refr[3]
i Bryniudal.[2]

c. 23 FINR[3][5] hinn audgi sun Halldors Hognas(vnar) for or Staf-
53_{1} angri til Islandz. hann atti Þorvoru dottor Þorbiarnar fra Mos-
felli Hrada s(vnar)[e]. hann nam land fyri sunnann Laxá til
Kalmansár. hann bio i Midfelli. hans s(vn) var Þorgeirr[4] f(adir)
Holmsteins f(odur) Þorunnar m(odur) Gudrunar m(odur) Sæ-
mundar f(odur) Brans byskups.[2] Skeggi[7] i Skogum var s(vn)
53_{9} Þorunnar f(adir) Styrmis ok Bolla i Skógum.

c. 24 Bekan[5] het madr er nam land inn[f] fra Beriadals æ til
52_{18} 53_{10} AURida ár ok bio æ Bekanstodum i landnami Ketils. Hallkell er
nam Hvitár sídu bio fystr[g] a Akranesi æ Hallkelstaudum adr
Bresa svner raku hann brott.[2] enn er hann fór epter fe sinu
þui er þar hafdi sialfala vti gengit var hann drepinn ok er
þar heygdr[3].[2]

c. 25 Hafnar[5]-Ormr for or Stafangri til Islandz ok nam aull
54 laund vm Melahverfi vt til AURida ár ok Lax ár ok inn til Anda-
kils ár ok bió i Hofn. hans svn var Þorgeir HAUGvinkiNi f(adir)
Þorunnar m(odur) Þorunnar m(odur) Iosteins f(odur) Sigurdar
f(odur) Biarnhedins. Brædr[3] ij. bioGu i landnami Finns ok Orms
Hrodgeirr[4] hinn spaki i Saurbæ enn Oddgeirr[4] at Leirá. ENN

---

[1] *Skr.* -s, -ss *i 104; i* fialls *er* i *skrevet over linjen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Skr.* -r. [5] *Åben plads for initialen.* [6] *Udeladt i hdskr.; optaget fra 104.* [7] *En rettelse for* sem. [a] eigi *104.* [b] tveim *104.*
[c] xxx (ɔ: *príтuga) 104. I hdskr. er en lakune for et ord foran* xxx. [d] bla-skogs *104.* Botz *B.* [e] Hradafonar *104. jfr.* Hroda- *i Melabók;* Brandz s. *hdskr.* [f] *Udel. 104.* [g] fyrzt *104.*

þeir Finnr[1] ok Ormr[1] keyptu þa brott þui at þeim þotti ser[2] þrong lennt. þeir brædr[1] namu siþan Raungerdinga repp ok bio Hrodgeirr[3] i Raungerdi en Oddgeirr[3] i Oddgeirs hólumm. hann atti dottor Ketils gufu. Hafnar-Ormr[1] er þar heygdr i hofdanum
54n framm fra bœnum i Hofn sem hann tók land[4] ....

* * *

c. 26 Raudr[1] [5] het madr er nam lannd upp frá Raudzgili til
62 Gilia ok bió at Raudsgili.[6] hans synir voru þeir Vlfr æ Vlfstaudumm ok Audr[1] á Audsstodumm fyri nordan [a er Hordr va[7]. ok þar af gerdist saga Hardar Grimkelss(vnar) ok Geirs.

Frá Grimi

c. 27 Grimr[1] [5] het madr er nam land hit sydra upp frá Gilium til Grims gils ok bio vid Grims gil. hans syner voru þeir Þorgils auga æ Augastodum ok Hrani æ Hranastodum f(adir) Grims er kalladr[1] var Stafngrimr.[6] hann bio æ Stafngrims stodum. þar heitir nu æ Sigmundar stodum.[6] þar gegnt fyri nordan Hvit á vid sialfa ana er haugr[1] hans.[6] þar var hann veginn.[6]

Fra Þorkeli

c. 28 Þorkell[5] korna mvli nam Ás enn sydra frá Kollz læk til Deilldar gils ok bió i Ási. hans s(vn) var Þorbergr korna mvli er atti Alofu ellida skiolld. dottor Ofeigs ok Asgerdar systur Þorgeirs golldnis[8]. þeira born voru þau Eysteinn ok Hafþora er atti Eidr[1] Skegia s(vn) er siþan bio i Ási. þar dó Midfiardar-Skegi. ok er þar haugr[1] hans fyri nedann gard. Annarr[3] s(vn) Skegia var Kollr[1] er bió at Kollslæk. synir Eids voru Eysteinn ok Illugi.[6]

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Først skr.* þar, *men dette er understreget og* ser *skrevet over ordet.* [3] *Skr.* -r. [4] *Herpå er der i hdskr. næsten en sides lakune; i orig. har der rimeligvis manglet et helt blad. I 104 tilföjes efter* land*:* fyrzt var þar þa skipalæge, *som muligvis også har stået i Hauksbók. Det følgende angives i 104 udtrykkelig at være hentet fra „Landnáma“. Det manglende svarer til Ldn. (udg.) s. 55—61, kap. 18—21. Det bör tilföjes, at i Melabók står „Hauksbok“ udfor stykket om Qnundr breiðskeggr; dette stykke er imidlertid ordret overensstemmende med udgaven, undt. forsåvidt som der i hdskr. står* fitjaskeggja, *at det hedder (udg. 61₈):* hann var ok *og (l. 10)* drepnir váru *(f.* þar v. d.*), samt endelig (l. 11)* þorvaldsstoðum *(f.* þorvarðs-*).* [5] *Åben plads for initialen.* [6] *Punktum er tilf.* [7] *Rettet for* an a er Hordar a er Hordur va. [8] *Kan også læses* -ins.

Frá Vlfi.

c. 29 Vlfr[1] s(vn) Grims ens Haleyska ok Svanlaugar dottor
63 Þormodar af Akranesi systr Bersa hann Vlfr nam land æ millim Hvitár ok sudr iockla ok bió i Geitlanndi.[2] hans syner voru þeir Rolfr[3] enn Audgi f(adir) Halldoru er atti Gizurr[4] Hviti.[2] þeira d(ottir) Vilborg er atti Hiallti Skegias(vn). Annarr[4] s(vn) hans var Roalldr[3] f(adir) Hrolfs ens yngra er atti Þvridi Valþiófs d(ottur) Orlygs s(vnar) hins gamla. þeira baurn voru þau Kiallakr[3] at Lundi i SydraDal[5] f(adir) Kollz f(odur) Bergþórs. Annarr[4] var Solvi i Geitlandi f(adir) Þordar i Reykiahollti f(odur) Solva f(odur) Þordar f(odur) Magnus f(odur) Þordar f(odur) Hœlgu m(odur) Gudnyiar m(odur) Sturlu sona[6] Sigvatz ok Þordar ok Snora. svn Sigvatz var Sturla f(adir) Þuridar er Herra[7] Rafn atti. þeira born Ion Korpr Hallkatla ok Valgerdr ok Þorgerdr. s(ynir) Hallkotlu ok Ions Petrss(vnar) voru þeir Sturla ok Petr ok Steinunn d(ottir) er atti Gudmundr Þorsteinss(vn) Skegia s(vnar). þridi s(vn) Hrolfs var Illugi enn Raudi er fyst bio i Rauns ási.[2]
64 hann atti þa Sigridi d(ottur) Þorarins ins illa systor Mvsa-Bolverkz.[2] þann bustad gaf hann Bolverk enn Illugi fór þa at bua æ Hofstodum i Reykiardal þuiat Geitlendingar attu at hallda vpp hofi þui at helmningi vid Tungu-Odd. siþarst bio hann at Holmi idra a Akranesi. þuiat hann keypti vid Holmstara bœdi londum ok konum ok fe aullu. þa feck Illugi Iorunnar dottur Þormodar Þiostarss(vnar) af Alftanesi. Enn Sigridr[3] hengdi sik i hofinu þui at hun villdi ei manna kaupin. Rolfr[3] enn yngri gaf Þorlaugu Gydiu dottur sina Odda Yrars(yni). þui redzt hann vestr til Ballar ár ok bio þar lengi ok var kalladr Rolfr[3] at Ballar æ.[2]

Hier hefr landnám i Vestfiordum.

c. 30 Her[1] hefr vpp landnam i Vestfirdinga[8] fiórdungi er mart stormenni hefir bygt. Madr[3] het Kalman sudreyskr[3]. hann for
65 til Islandz ok kom i Hvalfiord ok sat vid Kalmans æ vm vetrin.[2] þar drucknudu synir hans íj. a Hvalfirdi. En siþan nam hann land fyri vestann Hvita millim ok Fliota Kalmanstungu alla ok sva allt austr vndir iokla sem gros eru vaxin. ok bio i Kalmans tungu. hann druknadi i Hvita er hann hafdi farit sudr[3] i Raun at hitta frillu sina. ok er haugr[3] hans æ Hvitar backa fyri

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Skr.* -r. [5] *Herpå skr.* f. Magnus, *men atter understreget.* [6] *Rettelse efter Melabók for hdskrs.* f (= foður). [7] *Skr.* H'm. [8] fird *skrevet (ved linjedeling) to gange.*

svnnann. hans s(vn) var Sturla gvdi er fyst bio a Sturlustodum
upp vnder Tungufelli vpp fra Skalldskelmisdal. enn siþan bio
hann i Kalmanstvngu. hans s(vn) var Biarni er deilldi vid Rolf
hinn yngra ok sonu[1] hans vm Tunguna litlu.[2] þa het Biarni at
taka kristni. eptir þat braut Hvit æ vt farveg þann er nu fellr[3]
hun. þa eignadizt Biarni Tunguna litlu ofann vm Grindr ok Sol-
mundar hofda. Kýlan het bródir Kalmans.[2] hann bio fyri
nedann Kolls hamar.[2] hans s(vn) var Kari er deilldi vid Karla
Konalss(vn) a Karlastodum leysingia Rolfs or Geitlandi vm vxa.
ok reyndizt sva at Karli atti. siþan eɢiadi Kari þræl sinn til at
drepa Karla.[2] þrællinn let sem ærr[4] væri ok liop sudr[3] vm
66 raun. Karli sat á þreskelldi. þrællinn hio hann bana hoɢ.[2]
siþan drap Kari þrælinn. Þiodolfr svn Karla drap Kylan Karas(vn)
i Kylans hólum. siþan brenndi Þiodolfr Kara inni þar sem nu
heiter a Brennv. Biarni Sturlu s(vn) tok skirn ok bió a Biarna-
stodum i Tungunni litlu ok let þar giora kirkiu.[2]

Fra Hallkeli.

c. 31 Þrondr[5] [3] ɴefia het madr agiætr fadir Þorsteins er atti
Lopthænu dottor Arinbiarnar hersis or Fiordum. syster Lopthænu
var Arnþrudr er atti Þorir ʜersir[6] Hroallz s(vn) ok var þeira s(vn)
Arinbiorn hersir. ᴍodir þeira[7] Arnþrudar var Astridr slæki
ᴅrengr[3] dottir Braga skalldz ok Lopthænu dottur Erps lvtanda.
s(vn) Þorsteins ok Lopthænu var Hroskell er atti Ioreidi Olvis
dottur Finnas(vnar) Mottvlss(vnar) konungs. Hallkell het s(vn)
þeira. Hroskell for til Islandz ok kom i Grunnafiord ok bio fyst
a Ackranesi. þa omudust þeir Ketill brœdr vid hann. siþan nam
hann Hvitarsiþu millim Kiaʀar ok Fliota[a].[2] hann bió æ Hallkelz-
stodum ok Hallkell s(vn) hans eptir hann ok atti Þuridi ᴅyllv
dottur Gunlaugs or Þverarlid[8] ok Velaugar Aurlygsd(ottur) fra
67 Esiubergi. Hroskell gaf land Þorvardi f(odur) Smidkels f(odur)
þeira Þorarins ok Audunnar er redu fyri Hellismonnum. hann
bio æ Þorvardsstodumm ok atti Fliotzdal allann vpp med Fliótumm.
Roskell gaf Þorgauti skipveria sinum land nidr i Sidu. hann bio
æ Þorgautzstodum.[2] hans svner voru Gislar íj. ʙaurn þeira
Hallkels ok Þuridar voru þau Þorarinn ok Finnvardr Tindr ok

---

[1] *Rettet fra* syn^ir^. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Skr.* ær.
[5] *Åben plads for initialen.* [6] *Skr.* H^er^is. [7] *Skr.* -rr-. [8] *Foran* lid *står*
dal *med en streg under.* [a] *Denne læsemåde* (millim—Fliota) *anføres i E*
(Melab.) som „Hauksbok“s.

Illugi hinn svarti ok Grima er atti Þorgils Aras(vn). Þorarinn va Mvsa-Bolverk er hann bio i Rauns ási. þa let hann gera þar virki ok veitti Hvitá i gegnum æsinn. enn adr fell hun vm Melrackadal ofann. Illugi ok Tindr sottu Bolverk i virkit.[1]

Capituli

c. 32 Asbiorn[2] hinn ᴀudgi Hardars(vn) keypti land fyri svnnan Kiaʀá upp i Sleɢiulæk til Hvitbiarga[3].[1] hann bio æ Asbiarnarstodum.[1] hann atti Þorbiorgu dottur Midfiardar-Skeɢia. þeira dottir var Ingibiorg er atti Illugi hinn svarti.[1]

c. 33 Avrnolfr[a] [2] (het madr)[4] er nam Ornolfsdal ok Kiaʀadal
68 fyri nordann upp til Hvitbiarga[5]. Ketill blundr[6] keypti lannd at Ornolfi allt fyri nordann klif ok bio i Ornolfsdal. Ornolfr gerdi þa bv upp i Kiaʀadal[7]. þar heita nu[b] Ornolfstadir.[1] fyri ofann klif heitir Kiarra[8]dalr[6]. þui at þar voru riskiorr ok sma skogar millim Kiaʀ ar[c] ok Þver ár sua at þar matti ei[d] byɢia. Blund-Ketill var madr[6] storaudigr[6]. hann let rydia vida i skógum ok byggia þar.

c. 34 Hromundr[2] het madr brodir Grims ens ʜaleyska. hann kom skipi sinu i Hvit æ. hann nam Þverárdal ok Þverarlid ofann til Hallarmvla ok framm til Þverár.[1] hann bió á́ Hromundarstodum þar er nu er kallat at Kallsbrecku. hans s(vn) var Gunlaugr ormstunga er bio a Gunlaugsstodum fyri svnnan Þveræ. hann atti Velaugu sem fyʀ er ritad. Hogni het skipveri Hromundar.[1] hann bio æ Hognastodum. hans s(vn) var Hœlgi at Hælga-
69 vatni f(adir) Arngrims gvda er var at Blund-Ketils brennu. Hogni var bróder Finns hins ᴀudga.[1]

c. 35 Isleifr[2] [6] ok Israudr[6] brædr namu lond ofan frá Sleɢiulæk millim Ornolfsdals ár ok Hvit ár hit efra ofan til Raudalækiar enn hit sydra ofann til Horda hóla. Isleifr bio æ Isleifsstodum. en Isrodr[6] á Isrodarstodum ok atti landit sydra med Hvitá.[1] hann var f(adir) Þorbiarnar f(odur) Liots æ Veɢium er fell[9] i Heidar vigi.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Åben plads for initialen.* [8] *Rettet fra* hıt- *(eller* nıt-?*).* [4] *Mgl. i hdskr.; tilföjet efter de andre recc.* [5] *Rettet fra hdskrs.* nıt-, *jfr. not. 3.* huijtabiarga *Melab.* [6] *Skr.* -ur. [7] *Skr.* Kıar-. [8] *Rettet fra* Kıarla. [9] *Rettet fra hdskrs* felli. [a] *I Melabók anføres dette kapitel som variant: „Enn Hauks bok hefur suo“.* [b] þar ed nu heiter *Melab.* [c] Kiarar ár *Melab.* [d] ecci *Melab.*

Fra Asgeir

c. 36 Asgeirr[1] [2] het skipveri Hromundar er bio á Hamri upp fra Hœlga vatni.[3] han atti Hilldistiorn [dóttur Þorvalds Þorgríms][a] s(vnar) Brækis. þeira s(ynir) voru þeir Steinbiorn hinn sterki ok hin storhogi ok Þorvardr[4] f(adir) Mæfu er Ripla atti. ok Þorstein en íij. fiordi Hælgi f(adir) Þordar. f(odur) Skalld-Hœlga.

Fra Arnbiorgu.

c. 37 Arnbiorg[1] het kona.[3] hun bió æ Arnbiargarlæk.[3] hennar synir voru þeir Elldgrimr[4] er bió áá halsin upp fra Arnbiargar Læk a Elldgrims stodum. ok Þorgestr[4] er feck bana sár þa er þeir Hrani bordust. þar sem nu heiter Hrana fall. Þorunn bió i Þorunnar hollti.[3] hon atti land ofan til Vidilækiar ok vpp til mótz vid Þuridi spakonu systur sina er bio i Grof. vid hana er kendr
70 Þorunnarhylr i Þver áá. ok fra henni eru Hamar bygiar.[3]

c. 38 Þorbiorn[1] [5] s(vn) Arnbiarnar Oleifs s(vnar) langháls hann var brodir Lytings i Vapna firdi. Þorbiorn nam Stafa[6] hollts tvngu millim Nordr[4] ár ok Þver ár. hann bio i Arnar hollti.[3] hans s(vn) var Teitr i Stafa hollti f(adir) Einars.

Fra Þorbirne blesa.

c. 39 Þorbiorn[1] blesi nam land i Nordr ár dal fyri sunnan[b] vpp fra Kroki. ok Hellisdal allann ok bio a Blesastodum. hans s(vn) var Gisli at Melum i Hellisdal. vid hann er kent Gisla vatn.[3] Annarr[2] s(vn) Blesa var Þorfinnr[4] a Þorfins stodumm f(adir) Þorgerdar Heidar eckiu m(odur) Þordar eru f(odur) Þorgerdar m(odur) Hœlgu at Lundi.[3]

Fra Geirmundi

c. 40 Geirmundr[1] s(vn) Gunbiarnar Gands nam Tunguna a millim Nordr[4] ár ok Sandár ok bio i Tungu. hans s(vn) var Bruni f(adir) Þorbiarnar at Steinum er fell i Heidarvigi.[3]

c. 41 Orn[1] hinn gamli nam Sanndal ok Miovadal ok sva Nordr[4] ar[7] dal ofann fra Kroki til Arnarbælis. ok bio æ Hareksstodum.[3]

Frá Rauda-Birni

c. 42
71 Raudabiorn[1] nam Biarnardal ok þa dali er þar gannga af ok atti annad bv nidr[4] fra Mælifellsgili. enn annat nidri i heradi sem ritad er.[3]

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -r. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr.* -ur. [5] *Skr.* -born. [6] *Rettet fra hdskrs* Stap-. [7] *Rettet fra* at. [a] *Tilf. efter Melabók (og Ldn.).* [b] á *tilf. B.*

c. 43 Karl [1] nam Karlsdal upp fra Hœlgavatni ok bio vndir Karlsfelli. ok atti land ofan til Iamna skarz til moz vid Grim.

Fra Gris ok Grimi.

c. 44 Gris [1] ok Grimr [2] hetu leysingiar Skallagrims. [3] þeim gaf hann lannd vpp vid fioll. Grisi Grisartungu. en Grimi Grimsdal.

c. 45 Balki [1] het madr s(vn) Blæings [a] Sotas(vnar) af Sotanesi. hann bardizt a mót HaRalldi konungi i Hafrsfirdi [2]. hann for þvi til Islandz ok nam Rutafiord allann ok bio i Bæ. hans s(vn) var Bersi gudlaus [b] er nam Lánnga vatsdal ok bió a Torfhvalastodum. hans systir var Geirbiorg er atti Þorgeirr [4] meldunn i
72 Tungufelli. þeira s(vn) [c] Veleifr [2] [d] gamli f(adir) Holmgaungu-Bersa. Bersi godlaus atti Þordisi dottur Þoraddz [e] or Hitardal ok fylgdu henni heiman Holms lond ok bio hann þar siþan. þeira s(vn) Arngeirr [4] er atti Þuridi [f] d(ottur) Þorfins ens stranga. þeira s(vn) Biorn Hitdæla kappi. modir Þuridar [f] var Sæudr [2] dottir Skallagrims. [3]

c. 46 Sigmundr [1] het en [g] leysingi Skallagrims. [3] hanum gaf hann land millim Gliufrar ok Nordr ár. hann bio at Haugum adr hann færdi sig i Munodarnes [h]. vid hann er kent Sigmundarnes.

c. 47 Rauda [1]-biorn keypti land at Skallagrimi millim Gliufrar ok Guf ár. [3] hann bio at Raudabiarnarstodum upp [i] fra Eskihollti. [3] hans s(vn) var Þorkell trefill i Skardi ok Hælgi i Hvami i Nordrardal ok er þar heygdr [j]. ok Gunnvalldr f(adir) Þorkels er atti Hælgu dottur Þorgeirs af Vidi myri. [3]

c. 48 Þorbirni [1] krum ok Þori beigallda brædrum gaf hann Skalla-
73 grimr [5] land fyri utan Gufæ. bio Þorbiorn i Holum enn Þorir á Beigallda. [3]

c. 49 Þórdi [6] þvrs ok Þorgeiri [k] iardlang ok Þorbiorgu stong systr þeira gaf Skallagrimr land fyri sunnan Lang æ. [3] bio Þordr [7] æ Þvrstodum enn Þorgeir a Iardlangstodum. enn Þorbiorg i Stangarhollti. [3]

c. 50 Ani [1] het madr er Grimr [2] gaf lannd millim Langár ok Hafslækiar. [3] hann bió at Anabrecku. hans s(vn) var Onundr [2] sioni f(adir) Steinars ok Dollu modur Kormaks. [3]

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr.* -r. [5] *Skr.* -g'm. [6] *Åben pl. f. init., men i margen af JErl er skr.* h. *(urigt.).* [7] *Skr.* Þurdur. [a] Blængs *104.* [b] god- *104.* [c] var *tilf. 104.* [d] hinn *tilf. 104.* [e] Þorhaddz d. *104.* [f] *en fejl for* þórdísi, þórdísar. [g] eirn *104.* [h] mvnaðar- *104.* [i] uppi *104.* [j] *ordene* ok—heygdr *antager J. Sigurdsson er indkomne på urette sted, og han mener, at de bör stå efter* Eskihollti *i l. 21.* [k] *Sål. rettet (jfr. straks nedenfor og de øvr. hdskrr) fra* þórdi. *Rimeligvis er også* þórdi *en fejl for* Þóri, *som han ellers kaldes.*

c. 51 Þorfinnr[1] [2] en strangi het merkismadr Þorolfs Skallagrims svnar. Hanum gaf Skallagrimr Sæunni d(ottur) sina ok land fyri vtann Langa til Leirulækiar ok upp til fialls. ok til Alft ár. hann bio æ Forsi. þeira D(ottir) var Þordis m(odir) Biarnar Hitdæla kappa.

c. 52 Ingvarr[1] [3] het madr f(adir) Beru er Skallagrimr atti.[4] hanum gaf Grimr lannd millim Leirulækiar ok Straumfiardar. hann bió a
74 Alftanesi. Onnur[3] dottir hans var Þordis er atti Þorgeirr[3] lambi a Lambastodum f(adir) Þordar er þrælar Ketils GUFU brenndu inni.[4]

c. 53 Steinolfr[1] het madr er nam Raundal hvarntveGIA allt millim Alft[5] ár ok Hitár[a] ok vpp til Griotár[b] ok bió i hinum sydra Raundal. hans s(vn) var Þorleifr[2] er Raundæler eru fra komnir. Þorun het dottir Steinolfs er atti Þorbiorn Vivilss(vn) f(adir) Þorgerdar módur Asmundar f(odur) Sveinbiarnar f(odur) Oddz f(odur) Gro m(odur) Odz a Alftanesi.[4]

c. 54 Þorhaddr[1] het madr[6] agiætr s(vn) Steins miok-siglanda Vigbiodss(vnar) Bodmodzs(vnar) or Bulkarvmi. hann nam Hitardal allan ofan til Griotár fyri sunnann ok fyri nordann allt millim Hitar[c] ok Kalldár til siofar. hans s(vn) var Þorgeir f(adir) Hafþors. f(odur) Gudnyiar m(odur)[d] Þorlaks hins audga. fodr Þorleifs
75 BEISKALLDA[e] (fodur)[7] Þorleiks f(odur) Ketils f(odur) Valgerdar m(odur) þeira Narva s(vna) Þorlaks ok Þordar[f].

c. 55 Þorgils[1] KNAPPI leysingi Kolla Hroallzs(vnar) nam Knappadal.[4] hans s(ynir) voru þeir Ingialldr Þorarin ok Þorir er bió at Ockrum ok eignadist allt land millim Hitár ok Alftár ok vpp til mots vid Steinolf.[4] svn Þoris (var)[8] Þrandr er atti Steinunni dottur Ruts af Kambsnesi. þeira s(ynir) Þorer ok Skumr[2] f(adir) Torva f(odur) Tanna. hans s(vn) var Rutr[2] er atti Kolfinnu. dottur Illuga hins svarta. NU eru þeir menn talder er bygt hafa i landnami Skallagrims.[g] s(vn) Skalla-GRIMS var Egill f(adir) Þorsteins f(odur)[h] Riflu f(odur) Skula f(odur) Þordar. f(odur) Bodvars[9] f(odur) Þordar prest. f(odur) Bodvars f(odur) Þordar f(odur) Iarngerdar er herra Erlendr sterki atti.[4] þeira DOTTIR Valgerdr[2].

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Skr.* -r. [4] *Punktum er tilf.* [5] *Skr.* alf. [6] *Skr.* ᛘ. [7] *Mgl. i hdskr., hvor der findes en lakune for ordet; tilf. efter 104 og Melab.* [8] *Mgl. i hdskr.; tilf. efter 104.* [9] *Skr.* Bodars. [a] Hytar ár *104.* [b] at leyfe Skallagríms *tilf. 104.* [c] Hitar ar *104.* [d] *Ordene* m(odur) — Þordar *anføres i Melabók: „enn Hauksbok telur svo“.* [e] breidskalla *Melab.* [f] *Herpå fortsætter Melab.:* „þorgeirss. bb. Hafþors voru þeir Grijmr i Skarde ok þorarinn, Fimboge, Eisteinn, Gestr ok Torfe. [g] *Når der i 104 her tilföjes:* fra Hafnarfialli oc hingat til, *er denne sætning sikkert hentet fra Melabók, uagtet „Havks boc“ står i margen.* [h] *Ordene* f(odur) — Skula *anføres i Melab. som variant fra „Hauksbok“.*

Frá Selþori

c. 56
76 Grimr[1]* h(et) m*a*ð*r* Ingialls s(vn) Hroallz[2] s(vnar) or Haddingia dal broð*ir* Asa h*er*sis.[3] h*ann* for ti*l* Isl*and*z í l*an*da leit *ok* siglði f*yr*i norðan l*and*.[3] h*ann* var v*m* vetrin i Grims ey a Steingrims f*irð*i.[4] Bergðis h(et) kona h*an*s en Þor*ir* s(vn).[3] Grimr[5] reri ti*l* fiska v*m* vetrin m*eð* þrælv*m* sinv*m* *ok* s(vn) h*an*s var m*eð* h*anv*m *ok* *er* sveinin tok at kala þa fœrðv þ*eir* h*ann* i sœlbelg *ok* 2a

77 drogv at halsinv*m*.[3] Grimr dro margmelli.[3] Gri*mr*[6] m*ællti* segðv oss ævi vara *ok* langlivi ella ke*m*r þv e*ig*i hei*m*.[3] enga varðar yðr at vita aðra en sveinin i selbœlginv*m* þ*v*iat þv mant davðr aðr var ko*m*i en svn[7] þin s*ka*l þar byɢɪa *ok* l*an*d ne*m*a se*m* Skalm meʀ þin*n* legz vnd*ir* klyfiv*m*.[3] en siðaʀ v*m* vetrin andadiz[8] Grimr *ok* *er* þar heygðr.[3] þav Bergdis *ok* Þor*ir* f*orv* v*m* varit or Grimsey *ok*[9] vestr yf*ir* heiði ti*l* Breiða fiarðar.[3] Skalm geck f*yr*i allt svmarit *ok* lagðiz alldregi.[3] an*n*an vetr v*arv* þav a Skalmar nesi i Breiða f(irði) en of svmarit eft*ir* sn*er*v þav svðr.[3] þa geck Skalm f*yr*i þar ti*l* *er* þav ko*m*v af heiðv*m* svðr ti*l* Borg*a*r f(iarðar) þar se*m* sandmelar. íj. ravðir v*arv*.[3] þ*a*r lagðiz[10] Skalm niðr vnd*ir* klyfiv(m)[11] vnd*ir* hinv*m* ytra melnv*m*.[3] þar na*m* Þor*ir* l*an*d f*yr*i svn*n*an Gnvpa[12] ti*l* Kalld ár f*yr*i neðan[13] Knap*p*a dal *ok* Lax ár allt

78 milli*m* fiallz *ok* fiorv.[3] h*ann* bio at ytra Ravða mel.[3] þa v*a*r Þo*r*er gamall *ok* blindr *er* h*ann* ko*m* vt sið v*m* kvelld *ok* sa at m*að*r reri vtan i Kalldár ar oss a iarn nockva mikill *ok* illiligr *ok* geck þ*a*r a l*and* vp*p* ti*l* bear þ*er*s *er* i Ripi h(et) *ok* grof þ*a*r i stoðvls liði.[3] en v*m* nottina ko*m* þar vp*p* iarðelldr *ok* bran*n* ravn.[3] þar var bœrin se*m* nv *er* borgin.[3] s(vn) Selþóris v*a*r Þ*or*fin*n*r[14] *er* atti Iof*r*iði do*ttvr* Tvngv-Oðz.[3] do*ttir* Þ*or*finz v*a*r Þorriðr *er* atti Þ*or*brandr i Alfta f(irði).[3] þ*ei*r Selþor*ir* frændr hin*ir* heiðnv dó i Þoris biorg.[3] Þ*or*gils *ok* Þ*or*kell s(ynir) Þ*or*finz attv baðir Vn*n*i do*ttvr* Alfs i Dolv*m*.[3] Skalm do i Skalmar kelldv[15].[3]

c. 57 Kolbein*n*[1] klackhofði Atla s(vn) or Atleyiv af Fiolv*m* for ti*l*
79 Isl*and*z *ok* keypti[16] l*o*nd oll milli*m* Kalldár *ok* Hitar ár f*yr*i neðan Sandbreckv *ok* bio a Kolbeins stoðv*m*.[3] h*an*s s(vn) v*a*r Finbogi i Fagra skogi *ok* Þ*or*ðr skalld.[3]

---

[1] *Initialen er rød.* [2] a *er tilf. over linjen, over* o. [3] *Punktum er tilf.* [4] *forkortet* f¹. [5] *Forkortelsestegnet er meget utydeligt.* [6] *Forkortet* ɢ¹. [7] f *i hdskr. rettet fra* g. [8] *Således.* [9] *Næsten helt udgnedet.* [10] z *næsten udvisket (i slutningen af linjen).* [11] klyfiv *hdskr.* [12] g *i hdskr. rettet fra* d. [13] e *næsten udvisket.* [14] ı *næsten udvisket.* [15] d *næsten udvisket.* [16] *Rettet for hdskrs* keyppi.

* *Her begynder 2. mbrblad.*

c. 58 Þormoðr goði *ok* Þorðr gnvpa s(ynir) Oðz hins racka Þor-
viðar s(vnar) Freyviðar s(vnar) Alfs s(vnar) af Vors þ*ei*r brœðr
forv ti*l* Isl*an*dz *ok* nam*v* l(an)d[1] milli Laxár *ok* Strav(m)fiarðar[1] ar.[2]
hafði Þorðr Gnvpv dal *ok* bio þ*ar* en siþ*an* Skopti s(vn) h*ans*[3]
f(aðir) Hiorleifs goða *ok* Finv e*r* atti[4] Refr hin*n* mikli.[2] þ*ei*ra
s(vn) Dalkr f(aðir) Steinvnar MO*ð*v*r* Skalldrefs.[2] Þormoðr bio a
Ravðkollz stoðv*m*.[2] h*ann* atti Ge*r*ði do*tt*v*r* Kiallaks hins gamla.[2] þ*ei*ra
s(vn) v*a*r Gvðlavgr hin*n* avðgi[5].[2] h*ann* atti Þo*r*ðis do*tt*i*r* Svart-
hofða[6] Biarnar[7] s(vnar) gvllbe*r*a *ok* do*tt*v*r* Þvriðar Tvngv-Oz
80 do*tt*v*r* e*r* þa bio i Horgs hollti.[2] Gvðlavgr hin*n* avðgi sa at
Ravðamels l*on*d v*arv* betri en on*n*vr l*on*d þar i sveít.[2] h*ann*
skoraði a Þo*r*finn ti*l* l*an*da *ok* bavð ha*n*v*m* holm go*n*gv.[2] þ*ei*r
vrðv baðir ývig*ir* a holmi en Þvriðr Tvngv Oðz do*tt*i*r* græddi þa
ok sætti.[2]

c. 59 Gvðlavgr[8] na*m* siðan l*an*d fra Strav*m*fiarðar á ti*l* Fvrv milli*m*
fiallz *ok* fiorv *ok* bio i Borg*ar* hollti.[2] fra[9] h*anv*m e*r*v Stravm-
firding*ar* ko*mnir*.[2] h*an*s s(vn) v*a*r Gvðleifr[10] e*r* atti[11] an*n*an knor*r*
en an*n*an Þo*r*olfr s(vn) Loptz hin*n*s gamla af Eyrar backa þa e*r*
þ*ei*r borðvz vi*ð* Gyrð iarl Sigvallda s(vn) i Meðal fars svndi *ok*
helldv fe sinv.[2] þar v*m* orti Gvðleifr Gyrz visvr.[2] an*n*aʀ s(vn)
Gvðlavgs v*a*r Þo*r*fiðr f(aðir) Gvðlavgs f(oðvr) Þo*r*disar MO*ð*v*r* Þo*r*ðar
f(oðvr) Stvrlv ens gamla i Hva*m*mi.[2]

c. 60 Vali en st*er*ki h(et) hirðm*að*r Hara*lldz* k*onvng*s hins har-
f*agra*.[2] h*ann* va víg í vev*m* *ok* varð vtlagr.[2] h*ann* for ti*l* Svðr
eyia en s(ynir) (hans)[12] | forv .íij. ti*l* Isl*an*dz.[2] Hlif h*er*stagelld*ir* 2b
81 var MO*ð*i*r* þ*ei*ra.[2] ein h(et) Atli an*n*aʀ Alfvarin .íij. Avðvn stoði.[2]
Atli Vala s(vn) *ok* Asm*vn*dr s(vn) (hans)[12] namv l*an*d fra Fvrv ti*l*
Lysv.[2] Asm*vn*ðr bio a Langa hollti at Þorv toftv*m*.[2] h*ann* atti
Langa hollz Þorv en þa er Asm*vn*dr elldiz skildiz h*ann* vi*ð* Þorv
f*yr*i man*n*kvæmd *ok* for i Oxl at bva ti*l* davða dax.[2] Asm*vn*dr
v*a*r heygðr þar *ok* i skip lagðr *ok* þræll h*an*s me*ð* h*anv*m sa e*r*
ser banaði sialfr *ok* villdi e*ig*i lifa eft*ir* Asm*vn*d.[2] h*ann* var lagðr
i an*n*an stafn skipsins.[2] litlv siðaʀ dreymði Þorv at Asm*vn*dr
sagði ser meín at þrælnv*m*.[2] þar heit*ir* Asm*vn*dar leiði e*r* h*ann*

---

[1] *Forkortelsestegnet for* an *og* m *er glemt.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Tilföjet over linjen imellem* .f. *og* f. [4] ı *er næsten udvisket.* [5] ðg *er skrevet sammen i et bogstav.* [6] a *er næsten helt udvisket.* [7] -ar *ligeledes.* [8] *Initialen rød.* [9] *Tilföjet over linjen mellem* hollti *og* hm̄. [10] *Mellem* ı *og* f *er en lille afstand og et træk af et bogstav udskrabet.* [11] *Skrevet to gange, men sidste gang underprikket.* [12] *Mgl. i hdskr., tilf. efter de øvrige recc.*

er heygðr.[1] visa þ*er*si v*ar* heyrð i havg h*an*s ein* bycı ek stoð v.
82 steina stafnrv*m* atals rafni erað of þegn a þiliv*m* þrong by ek a
mar ranga rv*m* *er* boðvitrv*m* betra brimdyri kna ek styra lifa
mvn þ*at* me*d* lofðv*m* lengr en illt of g*e*ngi.[1] eft*ir* þ*at* v*ar* leitað
ti*l* havgsins *ok* v*ar* þrælin tekin[2] ór skipinv.[1] Þora let g*er*a skala
of þioð bravt þv*er*a *ok* let þar ia*m*nan standa borð en ho*n* sat vti
a stoli *ok* bavð hv*er*iv*m* *er* mat villdi eta.[1] Atli v*ar* s(vn) Asm*vn*dar
f(aðir) Svrtz[a] f(oðvr) Gvðleifs f(oðvr) Gvðb*r*anz f(oðvr) Svrz smiðs
f(oðvr) Eyiolfs p*r*estz mvnks.

c. 61 Rolfr[3] hin*n* digri s(vn) Eyvindar eikikrox broðir Illoga Fellz
goða avstan af Siðv na*m* l*an*d f*ra* Lysv ti*l* Ravnhafn*a*r ar.[1] h*an*s
s(vn) v*ar* Hǫlgi i Hofgorðv*m* f(aðir) Fin*n*boga *ok* Biarn*a*r *ok* Rolfs.[1]
Biorn*n* v*ar* faðir Gestz[4] f(oðvr) Skalldrefs.[1]

c. 62 Solví h(et) m*aðr* *er* l*an*d na*m* milli*m* Hellis ravns *ok* Sleciv
83 beins ár.[1] h*ann* bio i Bren*n*ingi fyst en siþ*an* a Solva hamri þ*vi*
at h*ann* þottiz þar v*er*a fleri[5] m*anna* gagn.[1]

c. 63 Sigm*vn*dr[3] s(vn) Ketils þistils þ*er*s *er* nvmit hafði Þistils
fiorð h*ann* atti Hilldigvn*ni*.[1] h*ann* na*m* l*an*d milli*m* Hellis ravns

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* rekın. [3] *Initialen rød.* [4] *Skrevet* gez *med* ſt *over* ez. [5] *Således.* [a] *Denne genealogi anføres i Melab. fra „Hauksbok".*

---

* *Verset bör skrives således:*

Einn byggvek stǫð steina	rúm 's bǫðvitrum betra,
stafnrúm Atals hrafni,	(brimdýri knák stýra)
esat of þegn á þiljum	lifa mun þat með lofðum
þrǫng, býk á mar ranga.	lengr, an illt of gengi.

d. e.: Einn byggvek steina stǫð[1] stafnrúm Atals hrafni[2]; esat of þegnþrǫng[3] á þiljum; býk á ranga mar[4]. rúm[5] es betra bǫðvitrum, an illt of gengi; þat mun lifa lengr[6] með lofðum; knák stýra brimdýri[7].

[1] stöð *er enten at opfatte som acc. eller — og snarest — som dat., jfr. udtryk som:* sás Holtum bjó; sat kvisti ein *og lign. 'stenenes sætning' (jfr.* ágætt herbergi at stöð) = *den af sten opførte gravhöj.* [2] Atals hrafn = *'søkongens hest'* = *skib.* [3] þegn-þröng = mannþröng = *stærk trængsel.* [4] rangamarr *'spantehesten'* = *skib.* [5] rúm *må her betyde god, rigelig plads.* [6] = álengr *for fremtiden.* [7] brimdýr = *'brændingens dyr'* = *skib.*

Alene bebor jeg stavnrummet på skibet i höjen; der er ingen trængsel af folk på dækket. Jeg bor på skibet [a]. *Den rigelige plads er dog bedre for den kampkyndige [mig], end et dårligt følge. Det* [b] *vil fremdeles mindes af folk. Jeg styrer skibet.* [a]

[a] *Denne gentagelse betegner höjboens glæde over at ligge i et skib.* [b] *„Det" må nærmest gå på „følge". Han er ked af at vide, at det altid skal mindes, at en træl er hans höjfælle.*

ok Ber*v* vikr ravns.[1] h*ann* bio at Lavg*a*r breckv *ok* e*r* þar heygðr.[1] h*ann* atti .íij. s(vnv).[1] ein*n* v*a*r Ein*a*rr e*r* þar bio siþ*an* at Lavg*a*r breckv.[1] þe*i*r feðg*a*r selldv Lon l*an*d Einari e*r* siþ*an* bio þ*a*r.[1] h*ann* var kalaðr[2] Loneinar.[1] hval rak á fiorv h*an*s *ok* skar h*ann* af nackvat.[1] h*ann* sleit veðr vt *ok* rak a l*an*d Ein*a*rs Sigm*vnd*ar s(vnar).[1] Lon-Ein*a*rr taldi fiolkyngi Hilldigvn*n*ar þ*v*i vallda en þa e*r* hvalin hafði vt rek*it* f*ra* Lon-Ein*a*ri for h*ann* at leita *ok* ko*m* sva at að[2] E(inarr) Sigm*vnd*ar s(vn) skar hvalin m*eð* h*vs*karla sina.[1] h*ann* hio þeg*a*r ein þ*ei*ra bana hog.[1] Lavg*a*rbreckv-E(inarr) bað nafna sin*n* f*ra* fara þ*v*i at yðr man e*ig*i dvga at að[2] sœkia.[1] Lon-Eínar hvarf f*ra* þ*v*i at h*ann* var lið vana.[1] Ein*a*rr Sigm*vnd*ar s(vn) flvtti hei*m* hvalin[3] *ok* ein*n* tima e*r* h*ann* v*a*r e*ig*i hei*m*a fór[4] Lon-Einar ti*l* Lavg*a*r breckv m*eð* .víj. m*ann*a[5] *ok* stefndi
84 Hilldigvn*n*i v*m* fiolkyngi.[1] ho*n* v*a*r do*ttir* Beínis Mós s(vnar) Naddoðz s(vnar) or Fær eyiv*m*.[1] Einar ko*m* hei*m* þa e*r* Lon-Eínar v*a*r nyfarin i brott.[1] Hilldigvn*n*r sagði h*anv*m þ*er*si tiðindi *ok* fœrði h*anv*m kyrtil nyg*er*van.[1] Ein*a*rr tok skiolld sin*n* *ok* sv*er*ð *ok* verk h*er*st *ok* reið eft*ir* þei*m* *ok* spreng(ð)i[6] h*ann* a Þvfvbiorgv*m*.[1] þa ran*n* Ein*a*rr se*m* h*ann* matti en þa e*r* h*ann* ko*m* hia Drongv*m*[7] sa h*ann* trollkall sitia þ*a*r a vp*p*i *ok* lata roa fœtr sva at þe*i*r tokv brimít *ok* skelldi þei*m* saman sva at sio drif varð af *ok* q(vað)
v. v(isv) Var * ek þar e*r* fell af fialli floð korn*n* iotvns moðvr hám

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] *Over* n *er der muligvis et fordoblingspunkt.* [4] *Aksenten svag.* [5] með—manna *skrevet over linjen.* [6] *Skrevet* sprengi. [7] d *er i hdskr. rettet fra* g.

* *Verset er vistnok noget forvansket og ikke let tilfredsstillende at forklare:*

Vask þars fell af fjalli
flóðkorn jǫtuns móður
hám bergrisa ór himni
heiðins á náleiðar
gerir fár jǫtunn fleiri
fold í vingamoldu
hǫmlu heiðar þumlu (*el.* þrumlu)
hamváta mér báta.

Vask[1] þars flóðkorn[2] fell ór hám himni bergrisa[3], af fjalli á „heiðins jǫtuns móður ná leiðar“[4]. Fár jǫtunn gerir mér[5] fleiri báta hamváta í hǫmlu fold[6], „heiðar þumlu (*el.* þrumlu) vingamoldu“[7]. [*el.* hǫmlu vingamoldu „he. þ. fold].

[1] *Antyder, at jætten selv ved sin nærværelse har bevirket klippernes nedstyrtning.* [2] *'flodens korn' = sten, klippe, = Lóndrangar.* [3] *'bjærgrisernes himmel [= hvælvede sal]' = bjærg.* [4] *I nogle af disse dunkle ord synes en betegnelse for 'søen' at skjule sig; læses* nóleiðar *[J. þork.] vilde man få en sådan, men pluralformen* leiðar *kendes ellers ikke (jfr. dog dativformen* leiðu*); ordene* jötuns móður *(= 'jættekvinden') er de mest usikre, og det går ikke an at forbinde dem med* fjalli *(Svb Eg.), og hvor skal* heiðins *føres hen?; som epitet til*

b*er*grisa or himni heiðins ana leiðar g*er*ir fár iotvn fleíri folld i
vinga molldv homlv heiðar þvmlv hamváta m*er* bata.[1] Ein*ar*r gaf
engan gav*m* at þ*er*sv.[1] þ*ei*r fvndvz þ*ar* se*m* heita M*anna* fallz
breckvr *ok* borðvz þar en kyrtil Einars bitv *ei*g*i* iarn.[1] .íííj. m*enn*
85 fellv af Lon-Einari en .íj. flyðv f*ra* h*an*vm.[1] þ*ei*r nafn*ar* sottvz
lengi aðr svndr geck * || broklindi Lon-Einars. enn er hann tok
þar til hio nafni hans hann bana hoG. Enn Reidarr[2] þræll Einars
Sigm(undar) s(vnar) sa hann fara skyndiliga ok liop eptir hanum.
þa sa hann þræla Lon-Einars flyia.[1] rann hann þa epter þeim ok
drap þa báda i Þræla vik. fyri þat gaf Einarr[2] hanum frelsi ok
land sva mikit sem hann fengi gert vm of íij. daga. þat heiter
nu Reidars gerdi er hann bió. Einarr[2] bio siþan at Laugarbrecku.
86 ok er heygdr[3] skamt fra Sigmundar haugi ok er haugr[3] hans
iamnan grænn vetr ok sumar. Þorkell het s(vn) Lon-Einars[4]
hann atti Grimu Hallkels dottur. fyR en Þorgils Ara(svn)[a]. Dottir
Laugarbrecku-Einars var Arnora er atti ÞorgeiR Vivils s(vn). þeira
dottir var Yngvilldr er atti ÞorsteiN svn Snorra goda. þeira d(ottir)
Ingvdr er atti Asbiorn Arnors s(vn).

c. 64 Grimkell[5] het madr s(vn) Vlfs Kraku Hreidars s(vnar) brodir
Gunnbiarnar. er Gunnbiarnarsker eru vid kend.[1] hann nam land
87 fra Beruvikr rauni til Nesrauns ok vt vm Ondurt nes ok bio at
Saxahvali. hann rac brott þadann Saxa Alfarins s(vn) Valas(vnar)
ok bio siþan i Rauni hia Saxahvali. Grimkell atti Þorgerdi
d(ottur) Valþiofs ens gamla. þeira s(vn) var Þorarinn korni.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* -ar. [3] *Skr.* -ur. [4] *Skr.* Einars[2] Lon[1].
[5] *Åben plads for initialen.* [a] *Denne læsemåde:* „Þorgils Arason“ *anfører Melab. fra „Hauks bok“ som variant til sin:* „Illhuge Aras.“.
* *Hermed ender 2. mbrblad.*

---

jötuns *eller* bergrisa *vilde det være mere end påfaldende.* [5] mér fleiri = fleiri en ek. [6] *'årebåndets land' = søen.* [7] *Også disse ord er meget dunkle; snarest skulde man deri søge en omskrivning for benene, eller en — anden — for søen, hvorved der fremkom en parallelisme med den dobbelte bjærgbetegnelse i den 1. halvdel. Kan* þumla *[af* þumall = þumaltá] heiðr *betegne foden? Flere kombinationer er her mulige, men sikkerheden svarer ikke til disse. J. Þorks fortolkning er næppe rigtig.*

Jeg var der, hvor 'flodkornet' styrtede ned fra 'bjærgrisernes höje himmel' [a], *fra bjærget* [b] *ned på søen (?). Få jætter gör flere både våde* [c] *end jeg på havet, i søen (?, eller ved hjælp af benene?).*

[a] *Sammenligningen af stenen med 'korn' betingede omskrivningen 'bjærgrisernes himmel', idet digteren tillige åbenbart tænker på ordet* haglkorn. [b] *dette betegner et slags forklaring til det foregående.* [c] *ɔ: ved det* sædrif, *som prosaen omtaler; havet kommer i oprør og overspröjter alle bådene (eller: opsluger dem? SvbEg.); derfor* hamvátr, *våd på huden ɔ: udvendig.*

Hele verset er naturligvis et slags varsel om den forestående kamp.

hann var Hamramr[1] miok ok liGr i Korna haugi. Þorarinn Korni atti Iorunni dottur Einars i Stafahollti. þeira[2] d(ottir) Iarngerdr er atti Vlfr[1] VGas(vn). Klængr het annarr[3] s(vn) Grimkels. hann
87_{11} atti Oddfridi dottur Hœlga af Hvanneyri. þeira svn var Kolli.[4]

c. 65 Alfarin[5] Valas(vn) hafdi fyst numit nesit millim Beruvikr[1]
88_{8} rauns ok Ennis. hans s(ynir) voru þeir Hoskulldr[1] er bió áa Hoskvlls am[a] ok Ingialldr er bió æ Ingiallzhvali.[4] enn Goti æ Gotalæk. enn Holmkell at Forsi vid Holmkels á.

c. 66 Olafr Bœlgr het madr er nam land fyri innann Enni til Frodár ok bio i Olafsvik.[4]

c. 67 Ormr[5] [1] hinn Mióvi het madr er kom skipi sinu i Frodar ós ok bio æ Brimilsvolum[6] nockvra vetr. hann rak brott Olaf Bœlg ok nam vikina gomlu alla millim Ennis ok Bulanns hofda ok bió
89 siþan at Frodá. hans s(vn) var Þorbiorn hinn[b] Digri er bardist vid Þorarinn svarta ok fell sialfr[1] ok íij menn med hanum. vmm þat orti Þorarinn Máflidinga visur epter þui sem seger[7] i EyrbyGia
v. sǫgu.[4] þersi er ein Qvedin * man rofzt[c] af heiptum hyrskerþir

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Skr.* þeir. [3] *Skr.* -ar. [4] *Punktum er tilf.* [5] *Åben plads for initialen.* [6] *Således.* [7] *Skr.* sei-. [a] *Rettet efter 104 for hdskrs* Ani *med et punktum foran, som om* Ani *var en broder til Höskuldr og Ingjaldr. I øvrigt er der vistnok kun én flod af navnet Höskuldsá. Jfr. Kålund: Hist.-top. beskr. af Isl. I 420, Safn II 288.* [b] enn *104.* [c] hrops *104.*

---

* *Verset findes tillige i Eyrb. s. 28 og bör skrives således:*

Kveðit mun Hropts at heiptum
hyrskerðir mér verða,
(kunnak áðr fyr Enni
ylgteiti vel beita).

ef hjaldrgnáir hildar
hyrsennu mér kenna *a*),
(eggjumk hófs) at hjøggak
hlín goðvefjar mína.

a) es hlautviðir hétu
hlœkjendr, þeirs skil flœkja *Eyrb.*

Kveðit[1] mun mér verða at heiptum[1], Hropts hyrskerðir[2] — kunnak vel áðr beita[3] ylgteiti[4] fyr Enni[5] —, ef hjaldrgnáir[6] kenna mér hildar hyrsennu[7] — eggjumk hófs —, at hjøggak mína goðvefjar hlín[8].

[1] Kveða . . . at heiptum = *'at sige noget, hvorved had og forbitrelse vækkes'.* [2] *'Odins ild-[= sværd] bryder' = en krigersk, modig mand, her: den tiltalte Vermundr enn mjóvi þorgrímsson, til hvem þórarinn efter kampen tyde.* [3] *'at bede' = fange, fælde.* [4] *'ulvindeglæder' = en kriger; læsemåden — der delvis beror på rettelse — støtter sig til Vatshyrnas skrivemåde, Eyrb. s. 132, note 2.* [5] Enni *er forbjærget på den vestlige side af Ólafsvík; se Kålund: Isl. beskriv. I. 422. Den begivenhed, hvortil digteren her sigter, fortælles ikke i Eyrb. og er aldeles ubekendt. Et af flere beviser for, at Máhlíðingavísur er ægte.* [6] *'kampkyndige'(?);* gnár *som adj. er uklart.* [7] *'Hilds [valkyrjens] -flamme [sværd] strid' = kamp.* [8] *'flöjls-gudinde' = kvinde, kone; Auðr.*

mer verda kvnna ek adr fyri Enni[a] ygx[b] teiti vel beita. ef
hialldr[1] gnar hilldar hyr sennv mer kenna egivmz[c] hæfs at ek
hioga[2][d] hlin gudveviar mina. af þeim ordum bordust þeir annat
sinn. Þorbiorn atti Þvridi Barkar dottur hins digra Þorsteinss(vnar)
þorskabitz. þeira s(vn) var Ketill kappi. ok var hann þa vtann-
90 8 landz. hann var f(adir) Hrodnyjar er atti Þorsteinn svn Viga-Styrs.

c. 68 91 Sigurdr[3][1] svinhofdi[e] var kappi mikill.[4] hann bio á Kvenvaga
strond. Heriolfr s(vn) hans var þa viij.[f] vetra er hann drap
skogar biorn fyri þat er hann hafdi bitid geit hans. þar vm er
þetta kvedit. bersi bvin[g] razi beit geit fyri Heriolfi. Heriolfr hokin[h]
razi hefndi geit vid[i] bersa. þa var Heriolfr[1] xij. vetra er hann
hefndi faudur sins.[4] hann var hinn mersti afrex madr. Heriolfr
for til Islandz i elli sinni ok nam land millim Bulandz hofda ok
Kirkiu fiardar.[4] hans svn var Þorsteinn kolskegr[1] f(adir) Þorolfs
f(odur) Þorarins svarta mafhlidings ok Gudnyiar er atti Vermundr
hinn miovi. þeira s(vn) var Brandr hinn orvi ok[5] Þorfinna er atti
Þorsteinn Kvgasvn.

c. 69 92 Vestarr[3][6] s(vn) Þorolfs blodruskalla hann atti Svonu[j] Herrudar
dottur. þeira s(vn) Asgeirr[6]. Vestarr[6] for til Islandz med fodr

---

[1] *Skr.* -ur. [2] ı *skr. over linjen over* h. [3] *Åben plads for initialen.*
[4] *Punktum er tilf.* [5] *Her har J Sig. (udg. s. 91) tilf.* (dóttir), *hvilket dog ikke synes absolut nødvendigt.* [6] *Skr.* -r. [a] einne *104.* [b] ygs *104.* [c] egiunnz *104.* [d] höga *104.* [e] *Denne læsemåde anføres i Melab. som en variant fra „Hauksbok“ til dens egen:* svijne. [f] *Denne læsemåde anføres sst. som variant fra samme for* xii. [g] brunnınn *104, hvilket sikkert er den eneste rigtige læsemåde.* [h] holkin *104.* [i] geitar a *104; den rigtige læsemåde er* geitr á. [j] *Rettet fra hdskrs* Sponu *efter 104.*

Det er rimeligt, at Eyrb.s l. 5—6 byder den oprindelige text, hvorefter ordföjningen bliver:

es hlautviðir[1], þeir es flœkja skil, hétu hlœkjendr[2], *at osv.*

[1] *'offer-stavene', offringernes fuldbyrdere, her særlig Snorre gode.* [2] hlœkja *er et ellers i sproget ukendt vb.; men der haves et adj.* hlœkinn = *'uduelig, umandig';* hlœkjendr *synes her at betyde: umandig spottende, feje spottere.*

Jeg vil blive stærkt udæsket (opfordret) til hadefuld strid[a], *o kriger, — og det er ikke længe siden, at jeg foran Enni forstod, at lade krigeren falde*[b] *—, dersom de kamplystne [trættekære] mænd beskylder mig for en sådan kamp, at jeg skulde have såret [hugget hånden af] min egen hustru; og dog ægges jeg til*[c] *mådehold og fred. [eller: da de offerkyndige, som ved rænker forhindrer sandhedens sejr, sagde spottende, at osv.]*

[a] *„Noget, som dog ligger min egentlige fredsommelige natur så fjærnt“ er åbenbart meningen, jfr. den korte indskudssætning i den sidste halvdel.* [b] *„De må dog af erfaringen vide, at jeg forstår at bide fra mig, når det skal være“.* [c] *ɔ: holder mest af.*

sinn afgamlann ok nam Eyiar land[a] ok a millim Kirkiufiardar ok Kolgrafa fiardar ok bio a Ondvordri eyri.[1] þeir Þorolfr[2] fedgar eru badir heygdir a Skallanesi.[1] Asgeirr[3] Vestarss(vn) atti Hœlgu Kiallaksdottur. þeira s(vn) var Þorlakr.[1] hans s(vn) var Steinþorr[3] ok Þordr bligr[2] er atti Ottkotlu Þorvalls dottur ok Þormodr[2] er atti Þorgerdi dottur Þorbranns or Alfta f(irdi). fiordi var Bergþorr[3] er fell a Vigraf(irdi). Steinþorr[3] atti Þoridi dottur Þorgils Aras(vnar). Gunlaugr[2] var s(vn) þeira er atti Þvridi hina spoku dottur Snorra goda.[1]

c. 70 Kolr[2][4] het madr er land nam vtan (fra)[5] Fiardar horni til
93 Trollahals ok vt vm Berserks eyri[b] til Rauns fiardar. hans s(vn) var Þorarinn ok Þorgrimr[2].[1] vid þa er kent Kollz s(vna) fell[c]. þeir fedgar bioGV allir at Kolgrofum. fra þeim eru Kolgreflingar komnir.[1]

c. 71 Audun[4] stoti s(vn) Vala hins sterka hann att(i)[6] Mýrunu dottur Biadmaks Ira konungs.[1] hann nam Rauns fiord allann fyri ofan Raun a millim Svinavatz ok Trolla háls.[1] hann bio i Raunsfirdi. þadann eru Hraunfirdingar[7] komnir.[1] hann sa vm haust at herstr apalgrár liop ofann frá Horns[8] vatni ok til stodroza hans.
94 sa hafdi vndir stodhestinn. þa for Audun til ok tok hinn gra herst ok setti fyrir tveGia yxna sleda ok ók samann alla todu sina.[1] herstrin var gódr medferdar vm hadegit[9]. enn er aleid ste hann i vollinn hardan til hofskeGia. en epter sólarfall sleit hann allann Reiding ok liop til vatz vpp. hann sast ecki siþan. s(vn) Audunar var Steinn f(adir) Hœlgu er atti An i Rauni.[1] þeira s(vn) Mar f(adir) Gudridar m(odur) Kiartans ok Anar i Kirkiufelli.[1] Asbiorn het annarr[3] s(vn) Audunar. ííj. Svarthofdi. en dottir Þuridr er Asgeirr[3] atti æ Eyri. þeira s(vn) Þorlakr[2][d].

c. 72 Biorn[4] het svn Ketels flatnefs ok Yngvilldar dottur Ketils vedrs[2] af Ringa riki hersis. Biorn sat eptir at eignum fodr sins þa er Ketill for til Sudr[2]eyia.[1] enn er Ketill hellt skottum fyri HaRalldi konungi hinum Harfagra þa rak konungr Biorn son hans af eignum ok tok vndir sig. þa for Biorn vestr vm haf ok villdi þar ecki stadfestazt ok ei vid KRistni taka sem onnur[3] born

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Skr.* -r. [4] *Åben plads for initialen.* [5] *Mgl. i hdskr.* [6] *Skr.* att [7] Straum- *hdskr., men ved en fejllæsning af JErl.* [8] Hardns *hdskr.,* Hjarðar *B.* [9] *Skr.* -dei-. [a] *I B* Eyrar-; *men se Kålund: Hist.-top. beskr. af Isl. I 428.* [b] *Denne læsemåde* (vt vm B.) *anføres som variant fra „Hauksb." i Melab.* [c] *Denne læsemåde anfører Melab. som variant fra „Hauksb." under formen* kallssonafell. *Dette må rimeligvis bero på en fejllæsning.* [d] *Vistnok en fejl; ifg. Eyrb. (jfr. Ldn. s. 94, not. 9) var Þuríðr gift med Asgeirs sön, Þorlákr.*

Ketils.[1] þui var hann kalladr Biorn hinn Austræni. hann atti
Giaflaugu Kiallaksdottur systur Biarnar hins sterka. Biorn hinn
Austræni fór til Islandz ok nam land millim Raunsf(iardar) ok
95 Stafs ár ok bio i Biarnar hofn a Borgarhollti ok hafdi selfor upp
til Selia ok atti rausnarbv. hann do i Biarnar hofn ok var heygdr[2]
vid Borgarlæk. s(vn) þeira Biarnar ok Giaflaugar var Kiallakr[2]
hinn gamli er bió i Biarnarhofn epter fodr sinn ok Ottarr[3]
f(adir) Biarnar f(odur) Vigfus i Drapulid er Snorri godi let drepa.
Annarr[3] s(vn) Ottars var Hœlgi. hann heriadi æ Skotland ok
feck þar at herfangi Nidbiorgu dottor Biolans konungs ok Kadlinar
dottur Gongo-Rolfs. hann feck hennar ok var þeira s(vn) Osvifr
hinn spaki ok Einarr[3] skalaglam er drucknadi æ Einars skeri i
Selia sunndi. ok kom skiolldr[2] hans a Skialldey. en felldr[2] a
Felldar holm. Einarr var f(adir) Þorgerdar m(odur) Herdisar
m(odur) Steins skalldz. Vsvifr atti Þordisi dottur Þiodolfs or Hofn.
þeira born voru Vspakr f(adir) Vlfs stallara f(odur) Ions a Reyr-
velli f(odur) Erlendz Himallda f(odur) Eysteins erckibyskups ok
Þorolfr Torradr[2] Einarr[3] Þorkell Þorbiorn. þeir vrdu seker vm
vig Kiartans Olafss(vnar). ok Gudrun m(odir) Þorleiks ok Bolla
96 ok Gellis. Vilgeir het s(vn) Biarnar hins Austræna.[1] Kiallakr[2]
hinn gamli (atti Astridi)[4] dottur Rolfs hersis ok Ondottar[5] systur
Olvis Barnakarls. þeira s(vn) var Þorgrimr godi.[1] hans s(ynir)
Viga-Styrr[3] ok Vermundr[2] Miovi ok Brandr[2] fadir[6] Þorleiks[7].
Dottir Kiarlaks hins gamla var Gerdr er Þormodr godi atti ok
Hœlga er Asgeirr[3] a Eyri atti.[1]

c. 73 Þorolfr[8] [2] s(vn) Ornolfs fiskreka bió i Mostr[2]. þvi var hann
kalladr Mostrar skeg. hann var blótmadr mikill. ok trudi æ Þór.
hann for fyri ofrijki Haralds konungs til Islandz. ok sigldi fyri
sunnan lannd. enn er hann kom vestr fyri Breidafiord skaut
hann ondugis svlum sinum fyri bord.[1] þar var skorinn æ Þórr[3].
hann mællti sva fyri at Þorr[3] skylldi þar æ land koma sem hann
97 villdi at Þorolfr bygdi, het hann þui at hœlga Þor allt landnam
sitt ok kenna vid hann. Þorolfr sigldi inn á Breidafiord ok gaf
nafn firdinum.[1] hann tok land fyrir sunnann nær midium. þar
fann hann Þor rekinn i nesinu. þar heiter nu Þórsnes. þeir lendu
þar inn frá i vagin er Þorolfr[2] kalladi Hofs vag. þar reisti hann
bœ sinn ok gerdi þar hof mikit ok helgadi Þor. þar heita nu
Hofstader. fiordrinn[2] var þa nær ecki bygdr[2]. Þorolfr nam land

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Skr.* -r. [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Skr.* -or. [6] *Rettet fra hdskrs* p̄. [7] *Skr.* þ̊leiksf. [8] *Åben plads for initialen.*

fra Stafsá inn til Þorsar ok kalladi þat allt Þorsnes. hann hafdi sua mikinn atrunat æ fialli þui er stod i nesinu er hann kalladi Hælga fiall at þangat skylldi engi madr vþveginn[1] lita. ok sva var þar mikil fridhœlgi at þar skylldi[2] engv granda i fiallinu hvarki fe ne monnumm nema sialft gengi brot. þat var trua þeira Þorolfs frænda at þeir dæi allir i fiallit.[3] þar a nesinu sem Þorr[4] kom a land hafdi Þorolfr doma alla ok þar var sett herads þing med radi allra sveitar manna.[3] enn er menn voru þar æ þingi þa skylldi ei hafa alfreka a landi ok var ætlad til þers sker
98 eitt. þat er þeir kolludu Dritsker þui at þeir villdu ei saurgast láta sva hœlgan voll. ENN þa er Þorolfr var daudr[5] en Þorstein s(vn) hans var vngr þa villdu þeir Þorgrimr[5] Kiallaks s(vn) ok Asgeirr[4] mágr hans ei ganga i skerit eyrna[6] sina[7] ok þoldu ei Þorsnesingar þat er þeir villdu saurga sua hælgann voll.[3] þui borduzt þeir Þorsteinn þorskabitr[5] ok ÞorgeiR kengr[5] vid þa Þorgrim ok Asgeir þar æ þinngi[8] vm skerit ok fellv þar nockorir menn enn marger vrdu sárir adr þeir vrdu skildir. Þordr Gellir sætti þa ok med þui at hvargir villdu lata af sinu máli ok var þa vollrinn[5] vhælgadr[9] af heiptarblodi. þa var þat rad tekit at færa brott þadann þingit ok inn i nesit þar sem nu[10] er. var þar þa hœlgistadr mikill. þar stenndr[5] en Þors steinn er þeir brutu þa menn vm er þeir blotudu ok þar hia er sa Domringr[5] er þeir dæmdu menn til blota.[3] þar setti Þordr Gellir fiordungs þing med radi allra fiordungs manna. s(vn) Þorolfs Mostrar skeGs var Hallstein
99 Þorskafiardar godi f(adir) Þorsteins surtz ens spaka. Osk var m(odir) Þorsteins surts dottir Þorsteins Rauds. Annarr[4] s(vn) Þorolfs var Þorstein þorskabitr.[3] hann atti Þoru dottur Oleifs feilans systur Þordar Gellis. þeira s(vn) var Þorgrimr f(adir) Snorra goda. ok Borkr[5] hinn Digri er var fader Sams er Asgeirr[4] va.

c. 74 GeiRudr[11] [5] het madr er for til Islandz ok med hanum FinngeiR s(vn) Þorsteins ondurdz ok Vlfarr[4] kappi. þeir foru af Halogalandi til Islanndz. GeiRudr[5] nam land inn fra Þors a til Langadals ar.[3] hann bio æ Eyri. GeiRudr[5] gaf land Vlfari skipara sinumm tveimmeginn[1] Vlfarsfells ok fyri innan fiall. GeiRudr gaf Finngeiri land[a] vm Alftafiord. hann bió þar er nu heiter æ Karsstodum. hann var f(adir) Þorfinnz f(odur) Þorbranns i Alfta-

---

[1] *Skr.* -eig-. [2] *Skr.* skylldu. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr.* -r. [5] *Skr.* -ur. [6] *Skr.* ey'na. *I 104 står i margen: „Havks boc eyerna ɔ: hægörna“.* [7] *Således.* [8] *Skr. 2 gange.* [9] *Foran dette står, af J Erl. selv understreget:* vhœılagur. [10] *Foran dette ord står, af J Erl. selv understreget:* en̄. [11] *Åben plads for initialen.* [a] *Her mangler muligvis* uppi (upp) *efter de øvr. recc.*

firdi er atti Þorbiorgu dottur Þorfins Selþoris s(vnar). Geirridr[1] het
100 systir GeiRodar er att hafdi Biorn s(vn) Bolverks Blindinga trionu. Þorolfr het s(vn) þeira. þau GeiRidr[1] foru til Islands eptir lat Biarnar ok varu enn fysta vetr a Eyri.[2] vm varit gaf GeRudr[3] systur sinni bustad i Borgardal enn Þorolfr for vtann ok lagdist i viking. GeiRi(dr)[4] spardi ecki mat vid menn ok let gera skala sinn vm þiodbraut þvera.[2] Þorolfr for til Islandz epter andlát GeiRidar. hann skoradi a Vlfar til lannda ok baud holmgaungu. Vlfarr[5] var gamall ok barnlaus. hann fell a holmi enn Þorolfr[1] vard sárr[5] a fæti ok geck iamnann halltr[1] siþan. þui var hann Bægi fótr kalladr.[2] Þorolfr[1] tók lond sum epter Vlfar enn sum Þorfinnr i Alftafirdi ok setti a leysingia sina Vlfar ok Orlyg.[2] GeiRudr a Eyri var f(adir) Þorgeirs Kengs er bæinn færdi or eyrinni vpp vnder fiallit. hann var f(adir) Þordar f(odur) Atla. Þorolfr[1] Bægi fotr[1] var f(adir) Arnkels goda ok GeiRidar[1] er atti Þorolfr i Mavalid f(adir) Þorarins.[2] s(ynir) Þorbrans i Alftafirdi svnar[6] Þorfins voru[a] þeir Þorleifr[1] Kimbi ok Þoroddr[1] Snorri
101 Þorfidr[1] Illugi Þormódr[1].[2] þeir deilldu vid Arnkel Goda vm arf leysingia sinna ok varu at vigi hans med Snorra goda a Orlygstodum. eptir þat for Þorleifr[1] Kimbi vtann. þa laust Arnbiorn hann s(vn) Asbrans or Breidavik[7] med grautar þvoru. Kimbi brá a gaman. Þordr Bligr[1] bra hanum þui a Þornes þingi er hann bad systur hans.[2] þa let Kimbi liosta Blig med sandtorfu.[2] Af þui gerdizt deilur þeira Eyrbyggia ok Þorbrannz s(vna) ok Snorra goda.[2] þeir bordust i Geirvor ok i Alftafirdi ok á Vigra f(irdi).

c. 75 Þorbergr[8][1] het madr er fór or Iafirdi til Islandz ok nam
102 Langadal hvarntveggia ok bio i hinum ytra.[2] hans s(vn) var Aslakr[1] er atti Arnleifu d(ottur) Þordar Gellis. þeira born Illugi enn Rammi ok Gunnildr[1] er Breidr atti fyR enn siþar Halldorr[5] a Holms latri. Illugi hinn Rammi atti Gudleifu dottur Ketillz smidiu drums. þeira s(ynir) Eyiulfr ok Kollr[1] ok dottir Herþrudr[1] er atti Þorgrimr[1] Vermundar s(vn) ens Miova ok Fridgerdr[1] er Oddr Draflas(vn) atti ok Gudridr er Bergr Þormodars(vn) atti fyR. enn siþan Iorundr i Skoradal ok Iodis er atti MaR[9] s(vn) Illuga Aras(vnar) ok Arnleif er atti Colli s(vn) Þordar Bligs. fra Illuga eru Langdæler komnir.

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Sål. og* -ur. [4] dr *glemt.* [5] *Skr.* -r. [6] *Rettet fra* f. = f(odur). [7] *Her tilföjes* ħn = hann, *med urette.* [8] *Åben plads for initialen.* [9] *Skr.* Mak. [a] *I Melab. hedder det herved: „Hauksbok telur hier ad auk* þorbrandss. þorodd þormód“.

c. 76 Stein[1] miok siglandi s(vn) Vigbiodz brodur[2] Þoris haustmyrkrs[3] nam Skogarstrond til modz vid Þorberg ok inn til Laxár. hann bio æ Breidabolstad. hans s(vn) var Þorhaddr[3] er nam Hitardal. ok Þorgestr er atti Arnoru dottur Þordar Gellis. þeira
103 s(vn) Steinn logmadr ok Asmundr ok Haflidi ok Þorhaddr[3].[4]

c. 77 Þorvalldr[1] [3] s(vn) Asvalldz Vlfss(vnar) Yxna-Þoris s(vnar) ok Eirikr Raudi s(vn) hans for af Iadri fyri viga saker ok namu land a Hornstrondum ok bygdu at Drongum. þar anndadizt Þorvalldr. Eirikr[3] feck þa[5] Þiodilldar dottur Iorundar Atlas(vnar) ok Þorbiargar Knararbringu er þa atti Þorbiorn hinn Haukdælski. redzt Eirikr þa nordann ok ruddi land i Haukadal. hann bio æ Eiriksstodum hia Vatzhorni. þa felldu þrælar Eiriks skridu a bæ
104 Valþiofs æ Valþiofsstodum enn Eyiolfr[3] sauR frændi hans drap þrælana hia Skeids breckum vpp fra Vatzhorni. fyri þat va Eirikr Eyiolf saur. hann va ok Holmgaungu-Rafn at Leikskalum.[4] GeiRsteiN ok Oddr a Iorva. frændr Eyiolfs mælltu eptir hann.[4] var þa Eirikr[3] gerr[6] or Haukadal. hann nam þa Brokey ok Yxney ok bio hann at Todum i Sudrey[3] en fysta vetr[3]. þa ledi hann Þorgesti setstocka. siþan for Eirikr i Exney ok bio æ Eiriksstodum.[4] þa heimti hann setstocka sína ok nadi ei. Eirikr[3] sotti setstocka æ Breidabolstad enn Þorgestr fór epter hanum.[4] þeir bordust skamt fra gardi at Drongum.[4] þar fellu ij synir Þorgestz ok nockrir menn adrer. her eptir hofdu hvarertueGiu setu. StyR veitti Eiriki ok Eyiolfr or Svin ey ok s(ynir) Þorbrans or Alftafirdi ok Þorbiorn Vivilss(vn). eN Þorgesti veittu s(ynir) Þordar Gellis ok ÞorgeiR or Hitardal Aslakr[3] or Langadal ok Illugi s(vn) hans. þeir Eirikr vrdu seker a Þorsnes þingi. hann bio skip i Eiriks vagi enn Eyiolfr[3] leyndi hanum i Dimunar vagi medan Þorgestr leitadi hans of eyiar.[4] þeir Þorbiorn[7] ok Eyiolfr[3] ok Styrr[6] fylgdu EiRiki ut vm eyiar.[4] hann sagdi þeim at hann ætladi at leita landz þers er Gunnbiorn s(vn) Vlfs Kraku sa er hann rak vestr
105 vmm Island þa er hann fann Gunnbiarnar sker. hann kuazt aptr mundu leita til vina sinna ef hann fyndi landit. EiRikr sigldi vndan Sniofialls iokli ok kom vtann at Midiokli þar sem Blaserkr heitir.[4] hann sigldi vestr vm Hvarf ok var hinn fysta vetr i Eiriks ey nær Eystri bygd. wm vorit eptir for hann til Eiriks fiardar ok gaf vida ornefni. hann var annann vetr i Eiriks holmum vid Hvarfs gnipu. en hit ííj. sumar for hann allt nordr til

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *De øvr. recc. har* broðir, *hvilket muligvis er rigtigere.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Punktum er tilf.* [5] *Herpå skr. og understreget:* þorilldar. [6] *Skr.* -r. [7] *Rettet for hdskrs* þorgeiR.

Snæfellz ok inn i Rafns fiord.[1] þa lezt hann kominn fyri botn[2] Eiriks fiardar. huarf hann þa aptr[3] ok var hinn íij. vetr i Eiriksey fyri Eiriksfiardar mini. epter vm sumarit for hann til Islandz i Breida fiord. hann var þann vetr á Holmslátri med Ingolfi. vm vorit bordust þeir Eirikr ok Þorgestr ok feck Eirikr vsigr[3]. eptir þat voru þeir sætter. þat sumar for Eirikr at bygia land þat er hann hafdi funndit ok hann kalladi Græna land. þui at hann sagdi þat menn mundu miok fysa þangat at landit hete vel.[1]

c. 78 Sva seger[4] Ari Þorgils s(vn) at þat sumar fóru v. skip ok
106 xx. til Grænalands af Borgarfirdi ok Breidafirdi enn xíííj. komuzt vt. sum rak aptr, en sum tyndust. þat var xvj vetrvm fyr en kristni væri i log tekinn a Islandi.[1]

c. 79 Heriolfr het madr s(vn) Bardar Heriolfss(vnar).[1] hann for til Grænalandz med Eiriki. med hanum var æ skipi sudreyskr[5] madr[3] kristinn sa er orti Hafgerdinga drápu. þar er þetta stef i. Mina * bid ek munka reyni meinalausan farar beina heidis halldi hárar folldar. hallar drottinn yfir mer stalli.[1] Heriolfr nam Heriolfsfiord ok bio æ Heriolfs nesi. hann var hinn gofgazti madr.
107 Eirikr raudi nam Eiriksfiord, ok bio i Brattalid. enn Leifr[3] s(vn) hans eptir hann. þerser menn namu þa land æ Grænalandi ok foru ut med Eiriki. Ketill Ketilsfiord. Rafn Rafnsf(iord). Solvi Solvadal. Snori Þorbrans s(vn) Alftaf(iord)[a]. Þorbiorn glora Siglu-f(iord). Einarr[6] Einarsf(iord). Hafgrimr[3] Hafgrimsfiord ok Vatnahverfi. Arnlaugr[3] Arnlaugs fiord enn sumir foru til Vestri bygdar.

c. 80 Madr[7] het Þorkell farserkr[3] systrungr Eiriks rauda.[1] hann for til Grænlandz med Eiriki ok nam Hvalzeyiar[8] ok millim Eiriks fiardar ok Einars f(iardar) ok bio i Hvalseyiarfirdi.[1] fra hanum

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Punktum i hdskr.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Skr.* sei-. [5] *Skr.* -ur *(bis).* [6] *Skr.* -r. [7] *Åben plads for initialen.* [8] *Muligvis rigtigere* Hvalseyjarfjörð. [a] *I 104 står i margen efter „Haves boc":* Snori þorbrandzs. nam Alptaf.

---

* *Verset bör skrives således:*

Mínar bið ek munka reyni
meinalausan farar beina.
heiðis haldi hárar foldar
hallar dróttinn of mér stalli.

Ek bið meinalausan munka reyni[1] beina[2] farar mínar. Dróttinn hárar foldar-hallar[3] haldi heiðis-stalli[4] of mér.

[1] *'munkenes prøver, kender'* = *Kristus.* [2] *'göre lige', lade lykkes.* [3] *'jordens hal'* = *himmel-hvælvingen; dens 'herre'* = *Kristus, gud.* [4] *'høgens sæde'* = *arm;* halda hendi yfir e-m *'at beskytte én' er et almindeligt udtryk.*

Jeg beder munkenes syndfrie kender at lade min rejse gå godt. Den höje himmels herre holde sin hånd over mig.

eru Hualseyiarf(irdingar) komner. hann var rammaukinn miok.[1] hann lagdist eptir gelldingi gomlum ut i Hvalsey ok flutti vtann æ baki ser þá er hann villdi fagna Eiriki frænda sinum enn ecki var siofært skip heima.[1] þat er long half vika.[1] Þorkell er dysiadr[2] i tvni i Hvalseyiarf(irdi) ok hefer iamnan siþan gengit þar vm syslur.[1]

Fra Ingolfi

c. 81
108 Ingolfr[3] [2] hinn sterki ok Þorvalldr s(ynir) Ana Avallzs(vnar) ongt i briosti namu land inn[4] fra Laxá til Skramulaupsár[5] ok bio æ Hvallatri.[6] s(vn) Þorvallz var Þorleifr[7] f(adir) Halldors er atti Gunilldi siþar dottur Aslaks Hroarss(vnar) or Langadal.[1] þeira s(vn) Þorir er atti Hallveigu Tindz dottur Hallkelss(vnar). þeira svn Brandr[2] er atti Þorgerdi Bransdottur. þeira s(vn) Halldorr[8] er atti Þorkotlu Þorgrims dottur. þeira s(vn) Brandr[2] þrivr hinn frodi er merst hefir skrifat Breidfirdinga kynslod.[1]

c. 82 Oleifr[3] [2] hinn hviti het her konungr.[1] hann var s(vn) Ingiallz konungs Hœlga s(vnar) Olafs(svnar)[9] Gudrodars(vnar) Halfdanar-s(vnar) hvitbeins Vpplendinga konungs. Oleifr[2] hinn hviti heriadi i vestr viking ok vann Dyflinni a Irlandi ok Dyflinar skiri ok gerdist þar konungr yfer. hann fec[10] Audar hinnar diupvdgu dottor Ketils flatnefs. Þorstein raudr het s(vn) þeira. Oleifr fell a Irlanndi i orrustu. enn Audr[2] ok Þorsteinn foru þa i Sudreyiar.[1] þar feck Þorsteinn Þuridar dottur Eyvindar austmanns[11] systur
109 Hœlga hins magra. þau attu morg born. Oleifr[2] feilan het s(vn) þeira. en dottir Gróa ok Olof Osk ok Þorilldr Þorgerdr ok Vigdis. Þorsteinn gerdist herkonungr[12] ok redzt til lidz med (Sigurdi)[9] iarli hinum rika syni Eysteins glumru. þeir vnnu Katanes ok Sudr[2] land Ros ok Merævi ok meir enn halft Skotland. var Þorsteinn þar konungr yfir adr Skotar sviku hann ok fell hann þar i orrostu. Audr[2] var þa æ Katanesi er hun spurdi fall Þorsteins. hun let[13] gera knor i skogi æ laun. en er hon var buinn hellt hon ut i Orkneyiar.[1] þar gipti hun Gró dottur Þorsteins rauds.[1] hun var modir Greladar er Þorfinnr[2] hausakliufr[2] atti. epter þat for Audr[2] at leita Islands. hun hafdi æ skipi med ser xx. karla frialsa.

c. 83 Kollr[3] [2] het madr Vedrar-Grimss(vn) Asas(vnar) hersis.[1] hann hafdi forrád med Audi ok var merst virdr[2] af henni. Kollr

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Tilf. over linjen.* [5] *Rettet fra hdskrs* -á. [6] *Fejl for* Hólmlátri. [7] *Skr.* þwlleiff! [8] *Skr.* -r. [9] *Mgl. i hdskr.* [10] *Herefter et punktum i hdskr.* [11] *Rettet fra hdskrs* vest-. [12] *Skr.* -kongur. [13] *Først skr.* leta, *men* a *overstreget.*

atti Þorgerdi d(ottur) Þorsteins ʀauds. Erpr[1] het leysingi Audar.[2] hann var svn Melduns iarls af Skotlandi þers er fell fyri Sigurdi iarli hinum rika. Modir Erps var Myrgiol dottir Gliomals Ira
110 konungs. Sigurdr iarl tok þau at herfangi ok þiadi.[2] Myrgiol var ambatt kono iarls ok þionadi henni truliga. hon var margs kunnandi. hun vardveitti barn drottningar vborit medann hun var i laugu. siþan keypti Audr[1] hana dyrt ok het henni frelsi ef hon þionadi sva Þvridi konu Þorsteins ʀauds sem drottningu. þau Myrgiol ok Erpr s(vn) hennar foru til Islandz med Audi.[2]

c. 84 Audr[3] [1] hellt fyst til Færeyia ok gaf þar Olofu dottur Þorsteins ʀauds. þadann eru Gotu skeɢiar komnir. siþan fór hun at leita Islandz ok kom a Vikars skeid ok braut þar.[2] for hon a Kialarnes til Hælga ʙiolu brodur[4] sins. hann baud henni þar med helmingi lids sins. enn henni þotti þat vera vanbodit ok quad hann lengi litilmenni vera mundu. hon for þa vestr a Breidafiord til Biarnar bródr sins. hann geck moti henni med huskarla sina ok letst kunna veglyndi systr sinnar ok baud henni med alla sina menn. þat þa hon. epter vm varit foru þau Audr i Breidafiord inn i landa leitun.[2] þau áttu daugvrdir[6] fyri sunnan
111 Breidafiord þar sem nu heiter Dogurdarnes. siþan foru þau inn vmm Eyiar sund.[2] þau lenndu vid nes þat er Audr tapadi kambi sinum. þat kalladi hun Kambsnes. Audr nam oll Dala lond[7]

* * *

c. 85 119 6 Eptir þat soktu Kiallaks s(ynir) Liotolf oc Þorstein i ɪardhus i Fellzscogum, oc fann Eylifr[8] annann munna, geck hann a bac þeim oc vo þa baða, Hrafsi geck inn a Arastoðum er Kiallakr sat við elld at heimboðe, Hrafsi var i kvennklæþum, hann hio til Kiallaks enn hann kastaðe yfir sic scyllde sinom, oc geck sundr handleɢr hans, enn hann varð eigi sar, Hrafsi geck vm dyr þær er a veɢnum varu, oc vog Asbiorn oc komz hann siþan brott, Kiallakss(ynir) keyptu at Þorðe
120 Vivilss(yni) at koma Hrafsa i færi við þa, hann s(egir) Hrafsa at uxi hans lægi i kelldu, Þorðr bar sciold hans, oc er hann sa Kiallakss(onu) kastaðe hann scyldinom til þeiʀa, Hrafsi greip Þorð oc castaðe hanum ofann fyri kleifina, oc var þat hans bane, eigi gatu Kiallakssynir sott hann fyʀ enn þeir felldu at hanum viðu, Eylifr sat hia meþan þeir soctu hann.

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Skr.* brodurs. [5] *Skr.* -r. [6] *Sål., men sikkert en fejl for* átu dögurð. [7] *Herefter er der i hdskr. antydet en lakune ved 2 ubeskrevne blade og en del af det 3. ($^2/_3$ af en side), svarende til Ldn. (udg.) s. 111[4]—120[4]. Af slutningen af dette stykke er en del anført som taget fra „Havcsboc" i 104. Det er ovenfor aftrykt l. 23—35.* [8] *Rettet for* Eyiolfr.

Frá Geirmundi ok Hamundi

c. 86 Hiorleifr[1] [2] Horda konungr er kalladr[2] var hinn kvennsami
hann atti Æsu ena liósu.[3] þeira s(vn) var Vtrygr[2] f(adir) Vblaudz
f(odur) Hogna hins Hvita f(odur) Vlfs hins skialga. Annarr[4] s(vn)
Hiorleifs var Halfr konungr er red Halfs reckum. hans móder
var Hilldr[2] hin Mióva d(ottir) Hogna i Niardey. Halfr konungr
var f(adir) Hiors konungs er hefndi faudur sins med Solva Hogna
s(yni). Hiorr[4] konungr heriadi a Biarma land.[3] hann tok þar at
herfangi Liuvinu d(ottur) Biarma konungs. hon var eptir a Roga-
landi þa er Hiorr[4] konungr fór i hernad. þa ól hun sonu .ij. het
annarr[4] Geirmundr en annarr[4] Hamundr[2]. þeir voru svarter
miok. þa ól ambatt hennar svn.[3] sa het Leifr[2] s(vn) Lodhattar
þræls.[3] Leifr var Hvitr[2]. þui skipti drottning sveinum vid am-
121 battina ok eignadi ser Leif. enn er konungr kom heim var hann
illa vid Leif ok quad hann vera smamanligan. Nest er konungr
fór i viking baud Drottning heim Braga skalldi ok bad hann
skoda vm sveinana. þa voru þeir þrevetrir. hun byrgdi þa i stofu
hia Braga en fal sig i pallinumm. Bragi qvad þetta. Tveir * eru
inni trui ek badum vel Hamundr ok Geirmundr Hiorvi borner.
enn Leifr þridi Lodhattar svn fœd þann kona fiordar man hann
verri. hann laust sprota a pallinn þar er Drottning var i. þa (er)[5]
konungr kom hèim sagdi hon hanum þetta ok syndi hanum sonu
sina. hann quadst ei slik heliar skinn sed hafa. þeir voru sua
kalladir siþan badir brædr[2]. Geirmundr[2] heliarskinn var Her-
122 konungr. hann heriadi i vestr víkinng, enn atti riki æ Rogalandi.
enn er hann kom or hernadi er hann hafdi lengi brott verit þa
hafdi Haralldr[2] konungr Harfagri barizt i Hafr firdi vid Eirik Horda
konung ok Sulka konung af Rogalandi ok Kiotva hinn audga ok
fengit sigr[2]. hann hafdi þa lagt vndir sig allt Roga land ok rekit
þar marga menn af ódlum sinumm. sa þa Geirmundr engi sinn
kost at fa þar sæmder. hann tók þa þat rad at fara at leita
Islands.[3] til ferdar redzt med hanum Vlfr[2] hinn skialgi frændi
hans ok Steinolfr[2] hinn Lági s(vn) Rolfs hersis af Ogdum ok
Ondottar systr Olvis barna karls. þeir Þrondr[2] Miobeinn. þeir

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr.* -r. [5] *Mgl. i hdskr.*

---

* *Verset, der i øvrigt er fuldstændig klart, bör skrives:*

Tveir 'ó inni,
trúek báðum vel,
Hámundr, Geirmundr,
Hjǫrvi bornir.

en Leifr þriði
Loðhattar sonr,
fœðat þú þann,
fár mun verri.

hofdu samflot ok styrdi hveriu skipi hverr[1] þeira. þeir tóku Breidaf(iord) ok lagu vid Ellida ey.[2] þa spurdu þeir at fiordrinn[3] var bygdr hit sydra en litt eda ecki hit vestra. Geirmundr hellt inn at Medalfells strond ok nam land fra Fabeins a til Klofasteina. hann lendi i Geirmundar vag ok var hinn fyrzta vetr i Budar dal. Steinolfr[3] nam land inn fra Klofasteinum. en Vlfr fyri vestan
123 fiord sem en mvn sagt verda. Þrondr[3] nam[4] eyiar fyri vestan Biarneyia flóa ok bio i Flateyiu. hann atti dottur Gils skeidarnefs.[2] þeira s(vn) var Hergils Napp raz er bio i Hergils ey. d(ottir) Hergils var Þorkatla er atti Már a Reykia hólum. Hergils atti Þorornu dottur Ketils ilbreids Ingialls s(vnar). (Ingialldr)[5] var s(vn) þeira er bió i Hergilsey ok veitti Gisla Surs s(yni). fyri þat gerdi Borkr[3] hinn Digri af hanum eyiarnar. enn hann keypti Líd i Þorskafirdi. s(vn) hans var Þorarinn er atti Þorgerdi d(ottur) Glums Geiras(vnar) ok var þeira s(vn) Hælgu-Steinarr. Þorarinn var med Kiartan i Svinadal þa er hann fell. þa bio Þrondr Mióbein i Flatey er þeir Oddr[3] skrauti ok Þorer son hans komu ut.[2] þeir namu land i Þorskafirdi. bió Oddr[3] i Skogum en Þorir for vtann ok var i hernadi. hann feck gull mikit a Finnmork.[2]
124 med hanum var s(vn) Halls a Hofstodum. enn er þeir komu til Islandz kalladi Hallr[3] til gullsins ok vrdu þar vm deilur miklar.[2] Af þui gerist Þorskfirdinga saga. Gullþórir bió a Þoris[6] stodum.[2] hann atti Ingibiorgu dottur Gils skeidarnefs. þeira s(vn) Sigmundr[3].

c. 87 Geirmundr[7] [3] fór vestr a Strandir ok nam land fra Ryta gnup vestan til Horns enn þadan austr til Straumness[8]. þar gerdi hann íííj. bv. eitt i Adalvik. þat vardveitti armadr[3] hans. Annat i Kiaransvik þat vardveitti Kiaran þræll hans. ííj. a Almenningum enum vestrum þat vardveitti Biorn þræll hans er sekr[3] vard vm sauda toku þa er Geirmundr[3] var allr[3]. hans sektar fe vrdu Almenningar. íííj. bu atti Geirmundr[3] a Barzvik. þat vardveitti Atli þræll hans ok hafdi hann xij. þræla vnder ser. Enn er Geirmundr[3] fór a medal bua sinna þa hafdi hann iamnan lxxx manna. hann var stóraudigr[3] at lausa fe ok hafdi of kvikfiar.[2] sva segia menn at svin hans gengi a Svinanesi en saudir a Hiardarnesi en hann hafdi selfor i Bitru. sumer segia[9] at[9] hann
125 hafi ok bu att i Selárdal a Geirmundarstodumm i Steingrimsfirdi. þat segia[10] vitrer menn at hann hafi gofgastr verit allra Landnams

---

[1] *Skr.* -r. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Herefter er atter skrevet, men understreget (af JErl. selv) ordene* land—fiord. [5] *Mgl. i hdskr.* [6] *Rettet fra hdskrs* þorir. [7] *Åben plads for initialen.* [8] *Skr.* -s. [9] *Skr.* seia *og det følgende* at *tilföjet over linjen.* [10] *Skr.* seigia.

manna æ Islandi. en litt atti hann her deilur vid menn þui at hann kom helldr[1] gamall vt.[2] þeir Kiallakr deilldu vm land þat er var medal Klofninga ok Fábeins ár ok bordust á Ecrunum fyri vtann Klofninga.[2] þar villdu hvarertveGiu [sa. þar veitti[3] GeiRmundi betr.[2] þeir Biorn hinn Austræni ok VestaRR[4] af Eyri sættu þa.[2] þa lendi VestaR i Vestarsnesi er hann for til fundarins.[2] Geirmundr[1] fal fe mikit i Andar kelldu vndir Skardi.[2] hann atti Heridi[5] dottur Gauts Gautrekzs(vnar) hins orva. þeira[a] dottir Yr er átti Ketill. þeira s(vn)[b] Þorhallr[1] ok Oddi f(adir) Hallvarar er atti Borkr[1] s(vn) Þormots[c] Þiostarss(vnar). Geirmundr[1] andadist a Geirmundarstodum. ok er hann heygdr i skipi þar ut fra gardi. Geirm(undr)[d] gaf Rolfi[e] Kiallakssyni vin sinum bustad at Ballara. hans s(vn) var Illugi hinn Raudi ok Solvi f(adir) Þorþar f(odur) Magnus[f] f(odur) Solva f(odur) Pals prestz i Reykiahollti.[2]

Frá Steinolfi.

c. 88
126 Steinolfr[6][1] hinn Lagi s(vn) Rolfs hersis af Ogdum nam land inn fra Klofasteinum til Griotvallar mvla. ok bio i Fagradal a Steinolfs hialla. hann geck þar inn a fiallit. hann sa þar fyri innan dal mikinn ok vaxinn allann vidi. hann sa eitt Riodr[1] i dal þeim.[2] þar let hann bœ gera ok kalladi Saurbæ. þui at þar var myrlent miok ok sua kalladi hann allann dalinn. þat heitir nu Torfnes er bærinn var gerr[4]. Steinolfr[1] atti Eirnyiu Þidranda dottur. Þorsteinn bondi var s(vn) þeira En Arndis en Audga var dottir þeira m(odir) Þorþar f(odur) Þorgerdar er Oddr atti. þeira s(vn) var Rafn Hlymreksfari er atti Vigdisi d(ottur) Þorarins fylsennis.[2] þeira s(vn) var Snortr f(adir) Iodisar er atti Eyiolfr Hallbiarnars(vn). Steinvlfi hvrfu svin íįj. þau funndust ij. vetrum
127 siþar i Svinadal ok voru þa xxx. samann. Steinvlfr nam ok Steinolfs dal i Kroks firdi.

c. 89 Slettu[6]-Biorn het madr.[2] hann atti Þuridi dottur Steinolfs hins Laga. hann nam med Radi Steinolfs en vestra dal i Saurbæ.[2] hann bio a Slettubiarnarstodum vpp fra Þverfelli. hans s(vn) var Þiodrekr[1] er atti Arngerdi. dottur Þorbiarnar Skiallda-Biarnars(vnar). þeira s(vn) var Viga-Sturli er bæinn reisti æ Stadarholi.

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* sa þar. Veitti *(urigt.).* [4] *Skr.* -r. [5] Heri *104.* Herdijse *anfører Melab. som „Hauksbók"s læsemåde.* [6] *Åben plads for initialen.* [a] þeira—þiostarss(vnar) *anføres i 104 som hentede fra „Havcsboc".* [b] ff. = synir *104.* [c] þormoðz *104.* [d] *Herfra og til* Reykiahollti *angives i 104 som hentet fra „Havcsboc".* [e] Hrolfe *104.* [f] *Dette ord er i 104 underprikket, og det følgende* f. *udeladt, men efter* Solva *tilföjes:* f. þorðar f. Magnus f. Solva.

ok Knottr f(adir) Asgeirs ok Þorbiorn ok Þiodrekr [1] er borgin er vid kiend a Kollafiardar heidi. Þiodreki Slettubiarnarsyni þotti of þronglent i Saurbæ. þvi redst hann til Isafiardar. þar gerist saga þeira Þorbiarnar ok Havardar hins hallta. [2]

c. 90 Olafr [3] [1] bœlgr [1] er Ormr [1] hinn miovi rak brott or Olafsvik nam Belgsdal ok bio æ Belgstodum adr [1] þeir Þiodrekr [1] raku hann brott. siþan nam hann inn fra Griótvallar mvla ok bio i
128 Olafsdal. hans s(vn) var Þorvalldr [1] sa er saudatoku sok selldi a hendr [1] Þorarni giallanda Ogmundi Volusteins s(yni). fyri þat va hann Ogmund a Þorskaf(iardar) þingi. [2]

c. 91 Gils [3] skeidarnef nam Gilsfiord millim Olafsdals ok Kroksfiardar mvla. hann bio at Kleifum. hans svn var Hedinn f(adir) Halldors Garpsdals goda f(odur) Þorvalldz i Garpsdal er atti Gudrunu Vsvifrs [1] dottur.

Capitul.

c. 92 Þorarinn [3] krokr [1] nam Kroksdal til Hafrafells frá Krokzfiardarnesi. hann deildi vm Steinolfs dal vid Steinolf hinn lága ok reri epter hanum med xx. menn er hann for or seli med víj. mann [4]. þeir bordust vid Fagradals arós a eyrunumm. þa komu menn til fra húsi at hialpa Steinolfi. þar fell Þorarinn krókr [1] ok þeir íííj. enn vij menn af Steinolfi. þar eru kvml þeira [5].

c. 93 Ketill [3] ılbreidr nam Berufiord svn Þorbiarnar talkna. hans d(ottir) var Þorarna er atti Hergils nappraz sem fyʀ er ritad.

c. 94 Ulfr [3] [1] hinn skialgi s(vn) Hogna hins hvita nam Reykianes
129 7 allt millim Þorskaf(iardar) ok Hafrafells. [2] hann atti Biorgu dottor Eyvindar austmanns systur Hælga magra. þeira s(vn) var Atli hinn raudi er atti Þorbiorgu systur Steinolfs hins laga. [2] þeira s(vn) var Mar a Hólum er atti Þorkautlu dottur Hergils nappraz. þeira s(vn) var Ari. hann vard sæfari [6] til Hvitra manna lanndz. þat kalla sumer Irland hit mikla. þat ligʀ [1] vestr i haf nær Vindlanndi hinu goda. þat er kallat vj. dægra sigling vestr frá Irlandi.
130 þadan nadi ei Ari brott ad fara. ok var þar skirdr [1]. fra þersu sagdi fyst Rafn Hlymreks fari er lengi hafdi verit i Hlymreka a Iʀlandi. sva qvad Þorkell Gelliss(vn) [7] segia ıslendska menn þa er heyrt hofdu (frá segia) [8] Þorfinn iall i Orkneyium at Ari hefdi kendr verit a Hvitra manna lanndi ok nædi ei brott at fara enn var þar vel virdr. [2] Aʀi atti Þorgerdi dottur Alfs i Dolum. þeira s(vn) var Þorgils ok Gudleifr ok Illugi. þat er Reyknesinga kyn. [2]

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Forkortet* m̃. [5] *Skr.* -rr-. [6] *Sikkert en fejl for* sæhafi. [7] *Rettet fra hdskrs* Geitis-. [8] *Udeladt i hdskr.*

c. 95 Hallstein[1] s(vn) Þorolfs mostrar skeggs nam Þorskaf(iardar)
131 strond ok bió a Hallsteinsnesi. hann blotadi Þór til þers at hann sendi hanum ondugis svlur. ok gaf þar til svn sinn. epter þat kom tre æ land hans. þat var lxiii. alna langt ok tvegia fadma digrt[2].[3] þat var haft til ondugis svlna. ok þar voru af gervar ondugis svlur nær a hveriumm bæ vm þverfiordu. þar heitir nu Grenitres nes er tred kom æ lannd. Hallsteinn hafdi heriat a Skotland ok tok þar þa þræla er hann hafdi vt. Hallstein atti Ósku d(ottur) Þorsteins rauds. þeira s(vn) var Þorsteinn er fann sumar auka.

c. 96 Þorbiorn[1] loki het madr s(vn) Bodmods or Skut.[3] hann
132 for til Islandz ok nam Diupaf(iord) ok Grones til Gufufiardar. hans s(vn) var Þorgils æ Þorgils stodum i Diupafirdi fadir Kollz er atti Þvridi Þoris dottur Halladars(vnar) iarls. Þorgils var s(vn) þeira er atti Otkotlu dottur Iorundar Atlas(vnar) ens rauda. þeira s(vn) var Iorundr. hann atti Hallveigu dottur Odda Yrar[4] s(vnar) ok Ketils gufu. Snorri var Iorundars(vn) er atti Asnyio dottur Viga-Sturlu. þeira s(vn) var Gils er atti Þordisi Gudlaugs dottur ok dottur Þorkotlu Halldorsdottur Snorra sonar goda en svn Gils (var Þordr)[5] er atti Vigdisi Svertings dottur. þeira[6] svn var Hvam-Sturla.

c. 97 Ketill[1] gufa het madr svn Orlyx Bodvarss(vnar) Vigsterks
133 sunar. Orlygr[2] atti Signyiu Oblaudsdottur systur Hogna hins hvita. Ketill s(vn) þeira kom vt sid landnama tidar.[3] hann hafdi verit i vestr[2] viking ok haft af Irlandi þræla irska. het einn Þormodr[2] annarr[7] Floki. Kori ok Svartr[2] ok Skorar íj. Ketill tók Rosmhvalanes. sat hann þar hinn fysta vetr at Gufuskálum. en vm varit fór hann inn a nes ok sat at Gufunesi annan vetr.[3] þa[a] liópu þeir Skorri hinn ellri ok Floki a brott med konur ij ok fe mikit. þeir varu a laun i Skorra hollti. enn þeir voru drepner i Flokadal ok Skoradal[b]. Ketill feck engan bustad a Nesium ok for hann inn i Borgarfiord at leita ser at bustad[8]. ok sat hinn íij vetr a Gufuskalumm vid Gufa. hinn íiij. vetr[2] var hann a Sniofiallznesi[9] at Gufuskalum. snemma vmm varit for hann inn i Breidafiord at leita ser at bustad.[3] þa var hann a Geirmundarstodum. ok bad Yrar dottor Geirmundar ok feck hennar. visadi

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Rettet for* Yra. [5] *Mgl. i hdskr.* [6] *Skr.* -rr-. [7] *Skr.* -r. [8] *Herefter findes, men understreget, ordene* þa—Geirmundarstodum *(l. 35).* [9] *Skr.* -fallz-. [a] *Angives i 104 at være taget fra „Havcsboc", ɔ: stykket* þa—Skoradal *(l. 31).* [b] Skorr- *skr. 104.*

Geirmundr þa Katli til landa fyri vestan fiord. þrælar Ketils liopu
134 brott af Sniofialls[1] nesi ok kvomv framm vm nott a Lamba-
stodumm. þar bio þa Þorþr s(vn) Þorgeirs lamba. þrælarner baru
þar elld at hvsumm ok brendu Þord inni ok hivn hans oll. þeir
brutu þar upp eitt búr ok toko voro mikla i lausa fe ok sneru a
leid til Alftaness[2]. Lambi hinn sterki s(vn) Þorþar kom af þingi
vmm morguninn þa er þeir voru ny farner brott. hann ferr[3] eptir
þeim ok menn med hanum. en er þrælarnir sia þad liop sinn veg
hvorr[3]. þeir tókv Cora i Koranesi. enn sumer genngu a sund.
Svart tóku þeir i Svartz skeri. en Skora i Skorrey enn Þormod i
Þormodzskeri. þat er vika vndan landi.[4] Ketill gufa nam Gufu-
135 f(iord) ok Skalanes til Kollaf(iardar). Oddi[5] var s(vn) þeira
Ketils ok Yrar er atti Þorlaugu Hrolfsdottur fra Ballar á ok Þuridar
dottur Valþiofs Orlygs s(vnar) frá Esiubergi.[4]

c. 98 Hofkolli[a] Hroallz s(vn) nam Kollaf(iord)[b] ok Kvigandiz fiord
ok selldi ymsum monnum landnam sitt enn hann fór i Laxardal
æ Hoskvllz stadi. hann var kalladr Dala-Kollr. hans s(vn) var
Hoskulldr [er atti[6] Hallfridi dottur Biarnar er nam Biarnarf(iord)
fyri nordann Steingrims fiord. þeira s(vn) var Þorlakr f(adir)
Bolla er atti Gudrunu. Osvifrs[7] dottor.

c. 99 Knutr[8][7] s(vn) Þorolfs sparar er kalladr Nesia-Knutr[7].[4]
hann nam nes oll til Barda strandar fra Qviganda f(irdi)[c]. hann
atti Eyiu dottur Ingiallz Hœlgas(vnar) hins magra.[4] þeira born
136 Einarr[8] f(adir) Steinolfs birtings f(odur) Salgerdar modur Bardar
hins svarta ok Eyiolfr er var stiupfadir Þorbiargar kolbrunar
Glumsdottur er Þormódr[9] orti vmm. Þorgrimr[7] var ok Eyiolfs-
s(vn) f(adir) Yngvilldar er atti Vlfhedin a Vidimyri. ok Þora
modir Myra-Knuks i Dyraf(irdi). hann var f(adir) Þorgauts f(odur)
Steinolfs f(odur) Þorkels ok Hollu m(odur) Steinvnnar modr Rafns
Sveinbiarnars(vnar) ok Herdisar er atti Hallr[7] Gizurars(vn)
logmannz. d(ottir) Rafns var Steinunn m(odir) herra Rafns ok
Hollu ok Herdis er Svarthofdi Dugfus s(vn) atti. þeira s(vn) Oli
er atti Salgerdi Ionsdottur. þeira dottir Steinun er Haukr[7]
Erlendz s(vn) atti.

---

[1] *Skr.* -falls- *(jfr. 42, not. 9).* [2] *Skr.* -s. [3] *Skr.* -r. [4] *Punktum er tilf.* [5] *Først skr.* Oddur, *men rettet af JErl. selv.* [6] *Skr. to gange.* [7] *Skr.* -ur. [8] *Åben plads for initialen.* [9] *Først skr.* þorgrimur, *men derpå har JErl. selv underprikket* gri *og over linjen tilf.* ód. [a] *Dette stykke angives i 104 at være taget fra „Havcsboc".* [b] oc Kviganda nes *tilf. 104, men i Melab. anføres rigtig kun tekstens to navne.* [c] *I margen i 104 anføres „Havcsboc", uden at man kan se, hvad der her skulde være hentet derfra; der er vel heller intet direkte taget fra Hauksbók her. Muligvis gælder citatet stykket fra* hann atti — Haukr Erlendzs(vn) atti., *der er ens i bægge.*

c. 100 Geirsteinn[1] kialki nam Kialkaf(iord) ok Hiardarnes med
137 radi Kniuks. hans svn var Þorgils fader Steins hins danska.
f(odur) Vigdisar m(odur) Þorunnar m(odur) Þorgeirs f(odur) Þorfinns Abóta.[2]

c. 101 Geirleifr[1][3] s(vn) Eiriks Hognas(vnar) hins hvita nam Barda strond millim Vatsf(iardar) ok Berglída. hann var f(adir) þeira Odleifs ok Hælga skarfs.[2] Odleifr var f(adir) Gests[4] hins spaka ok Þorsteins ok Æsu er atti Þorgils s(vn) Grims i Grimsnesi. born Gestz voru þau Þordr ok Halla er Snori Dala-Alfs s(vn) atti. Þorgils var s(vn) þeira. Onnur[5] d(ottir)[6] Gestz var Þorey er Þorgils atti. Þorarinn var s(vn) þeira f(adir) Iodisar m(odur)
138 Illuga f(odur) Birnu m(odur) Eyvindar f(odur)[a] Steingrims f(odur) Hælgu m(odur) Iorunnar m(odur) Hauks Erlendss(vnar). Geirleifr atti Ioru d(ottur) Hœlga. Þorfidr[3] het ííj. son Geirleifs. hann atti Gudrunu Asolfsdottur. Þorsteinn Odleifs s(vn) var f(adir) Isgerdar er atti Bolverkr[3] s(vn) Eyiolfs hins grá.[2] þeira s(vn) Gellir logmadr.[2] Vený var en dottir Þorsteins m(odir) Þordar krakunefs.

Capitul.

c. 102
139 Armodr[1][3] hinn raudi Þorbiarnar s(vn) fostbrodir Geirleifs nam Raudasand. hans synir voru þeir Ornolfr[3] ok Þorbiorn f(adir) Rolfs hins raudsenzka.

c. 103 Þorolfr[1] sporr kom vt med Orlygi ok nam Patrex fiord fyri vestann ok[7] Vikr fyri vestan Bard nema Kollzvik. þar bio Kollr[3] fostbrodir Orlygs. Þorolfr nam ok Keflavik fyri sunnan Bard.[2] þeir Nesia-Kniukr[3] ok Ingolfr hinn sterki ok Geirþiófr voru s(ynir) Þorolfs sparar. Þorarna var dottir Ingolfs er Þorsteinn Odleifs s(vn) atti.[2]

c. 104 Þorbiorn[1] talkni ok Þorbiorn skvma s(ynir)[b] Blodru-Skalla komu vt med Orlygi. þeir namu Patrexfiord halfann ok Talknafiord allann til Kopaness[8].

c. 105 Ketill[1] ilbreidr[3] s(vn) Þorbiarnar talkna nam Dali alla. fra Kopanesi til Dufans dals. hann gaf Þorornu d(ottur) sina Hergilsi nappraz. redst Ketill þa sudr[3] i Breidaf(iord) ok nam Berufiord hia Reykianesi.

c. 106 Orn[1] het madr agiætr[3].[2] hann for af Rogalandi fyri
140 ofriki Harallds konungs. hann nam Arnarfiord allann. hann

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Skr.* Gets. [5] *Skr.* Onr. [6] *Herefter står, men underprikket af JErl. selv:* Snorra var. [7] *Tilf. over linjen.* [8] *Skr.* -s. [a] f(odur)—Erlendss(vnar) *anføres i 104 som taget fra „Havcs boc", men her tilföjes:* logmannz. [b] *Her er* Böðvars *vistnok glemt.*

sat vm vetrinn[1] æ Tialldanesi þviat þar geck ei sól af vmm skammdegi[2].

c. 107 An[3] Raudfelldr s(vn) Grims Lodinkinna or Rafnistu ok sonr Hælgu dottur Anar Bogsveigis vard missattr vid Haralld konung ok for þui or lanndi i vestr viking. hann heriadi a Irland ok feck þar Greladar dottur Biartmars iarls. þau foru til Islands ok komu i Arnarfiord vetri siþar enn Orn. An var hinn fysta vetr[1] i Dufans dal.[4] þar þotti Grelodu illa ilma or iordu. Orn spurdi til Hamundar Heliarskinns nordr[1] i Eyiafirdi frænda sins. þui selldi hann Ani Raudfelld lond oll millim Langaness[5] ok Stapa. hann gerdi bv a Eyri. þar þotti Grelodu hunangs ilmr[1] or grasi. Dufani þræli sinum gaf An Dufansdal. Biartmarr[6] var s(vn) Anar f(adir) Vegesta íj. ok Hœlga f(odur) Þuridar ok
141 Arnkautlu.[4] Þorhilldr[1] var d(ottir) Biartmars er atti Vestein Vegeirss(vn) ok Audr[1] ok Vestein voru born þeira. Hiallkarr[7] var leysingi Anar. hans s(vn) var Biorn þræl Biartmars. hann gaf Birni frelsi. þa græddi hann fe. Vegestr[1] vandadi vm ok lagdi hann spióti i gegnum enn Biorn laust hann med grefi til bana.[4]

c. 108 Geirþiófr[3] [1] Valþiofss(vn) nam enn land i Arnarf(irdi) Forsfiord Reykiarfiord Trostans[8] fiord Geirþiofsfiord ok allt til Langaness[5] ok bio i Geirþiófsfirdi.[4] hann atti Salgerdi[a] dottur Vlfs hins skialga. þeira s(vn) Hogni f(adir) Atla f(odur) Hoskulls f(odur) Atla f(odur) Bardar svarta f(odur) Sveinbiarnar f(odur) Rafns f(odur) Steinunnar m(odur) herra Rafns.

c. 109 Eirekr[3] [1] het madr er nam Kelldudal fyri sunnann Dyra-
142 fiord. ok Slettanes til Stapa i Arnarfirdi. enn til Hals hinns ytra i Dyrafirdi.[4] hann var f(adir) Þorkels f(odur) Þordar f(odur) Þorkels f(odur) Steinolfs f(odur) Þordar f(odur) Þorleifar[b] m(odur) Þoru m(odur) Gudmundar Gris er atti Solveigu dottur Ions Lopts s(vnar). þeira born voru Magnus godi ok Þorlakr[1] f(adir) Arna byskups ok Þora móder Gizurar iarls.

c. 110 Vesteinn[3] s(vn) Vegeirs bródir Vebiarnar Sygna kappa nam land millim Hálsa i Dyraf(irdi) ok bio i Haukadal. hann atti Þorhilldi Biartmars dottur. Þorbiorn surr kom vt at Albygdu landi. hanum gaf Vesteinn halfann Haukadal. hans born voru

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Skr.* dei-. [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Punktum er tilf.* [5] *Skr.* -s *og* lau- *l. 22.* [6] *Skr.* Biarmar. [7] *Skr.* -r. [8] *Rettet fra hdskrs* Taust-. [a] *I 104, der i teksten har læsemåden* Valgerþi, *står: „Havcs boc s.* Salgerði*“.* [b] *Herpå står i 104 (og i øvrigt i de andre recensioner):* m. þorgerðar, *med følgende bemærkning i margen: „Havcs boc nefnir ei* Þorgerði *i þessu langfeðgatali“.*

þau Gisli er atti Audr Vesteins dottir ok Þorkell er atti Sigrídi Slettubiarnardottur ok Þordis er atti Þorgrimr[1] Þorsteins s(vn). 143 þeira s(vn) Snorri godi.[2]

c. 111 Dyri[3] het madr er fór af Sunnmæri til Islandz at radi Rognvalls iarlls. hann nam Dyrafiord ok bió at Hálsum. hans son var Rafn er bió æ Cetilseyri f(adir) Þuridar er atti Vesteinn Vesteins s(vn). þeira s(vn) Bergr ok Hœlgi.[2]

c. 112 Þordr[3] het madr Vikingss(vn) er flester kalla verit hafa svn HaRallds konungs hARfagra. hanum gaf Dyri land millim Þvfu a Hialla nesi ok Iardfallz gils ok bio i Alvidru. hann atti Þiodilldi systr Hœlga magra.[2] þeira s(vn) var Þorkell kappi hinn Audgi er þar bio siþan. hans s(vn) var Þordr[1] orvond ok Eyiolfr f(adir) Gisla er atti Hallgerdi d(ottur) Wermundar hins Mióva. þeira s(vn) Brandr f(adir) Gudmundar prests i Hiardarhollti f(odur) 144 Magnus prestz. Þorvalldr Hviti het annarr s(vn) Þordar Vikings s(vnar). hann atti Þóru Kniuksdottur. þeira s(vn) Þordr[1] Hviti eda orvond er atti Asdisi Þormodsd(ottur) m(odur) Vlfs stallara. dottir Þordar orvandar (var)[4] Ottkatla er átti Sturla Þiodrekss(vn). þeira s(vn) Þordr er atti Hallberu[5] d(ottur) SnoRa goda. Asny var dottir Sturlu er Snorri Iorundar s(vn) atti. þeira dottir Þordis m(odir) Hoskulls læknes f(odur) Margretar m(odur) Þorfinns Abóta.[2]

c. 113 145 8 Ingialldr[3 a] Brunas(vn) nam Ingialls sand a millim Hiallaness[6] ok Vfæru.[2] hann var f(adir) Þorgrims f(odur) Þorbiarnar skumu f(odur) Liots hins spaka sem ádr var ritad.[2]

c. 114 147 13 Hallvardr[3] sugandi var i orrustu a moti HaRalldi konungi[7] i Hafrsf(irdi)[1]. hann for af Sætrum af Hordalandi til Islands ok nam Sugannda fiord ok Skala vik.[2]

c. 115 147 11 Onundr[3] Vikings s(vn) brodir Þordar i Alvidru nam Onundarf(iord) allann ok bió a Eyri.[2]

c. 116 147 17 Þvridr[3] sunda fyllir ok Wolusteinn svn hennar fór af Halogalandi til Islands ok namu Bulungar vik ok bioGu i Vatsnesi. Hun var þvi kollud sundafyller at hun seið[8] til þers j[9] Hallæri a[10] Halogalanndi at hvert sund var fullt af silld. hun setti ok Kviar 148 mid a Isafiardar diupi ok tok til a kollotta af hverium bonda i Isafirdi. synir Volusteins voru þeir Ogmundr ok Egill.[2]

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Efter* orvandar *står, men igen underprikket:* stallara, *hvorved JErl. sandsynligvis har glemt at skrive* var, *som næppe kan undværes her.* [5] *Fejlskr.* haberu. [6] *Skr.* -s. [7] *Skr.* kóngi. [8] *Skr.* seıð'. [9] *Rettet fra* a. [10] *Herefter skr., men underprikket:* Hog. [a] *Til dette stykke föjer 104 følgende bemærkning i margen: „Havcsb. s.* Ingialld f. Þorgrims f. Þorbiarnar skumu f. Liotz.“

c. 117 Helgi[1] het s(vn) Rolfs or Gnupu fialli ok var vpplenzkr[2] at modur ætt ok vox þar[3] vpp.[4] hann for til Islands at vitia frænda sinna. hann kom i Eyiafiord ok var þar þa albygt. epter þat vill hann vtann ok vard aptrreka[2] i Sugandafiord. hann var of vetr med Hallvardi en of varit for hann at leita ser bustadar. hann fann fiord ok hitti þar skutil i flædar mali.[4] þat kalladi hann Skutilsfiord. þar bygdi hann siþan. hans svn var Þorsteinn vgiæva. hann for vtann ok va hirdmann Hakonar ialls Griotgards s(vnar) enn Eyvindr ʀadgiafi ialls sendi hann til Vebiarnar Sygna ᴛrausta. hann tok vid hanum. en Vedis systir hans latti þers. fyri þat selldi Vebiorn eignir sinar ok for til Islands.[4]

c. 118 Þorolfr[1] ʙrækir nam suman Skutilsf(iord) ok Skalavik ok bio þar.[4]

c. 119 Eyvindr[5] kne for af Ogdum til Islandz ok Þvridr ʀvmgyllta kona hans.[4] þau namu Allftafiord ok Seydisf(iord) ok bioɢu þar.[4]
149 þeira s(vn) var Þorleifr er fyrr var getid ok Valbrandr ok Biargey er atti Havardr[2] ʜallti. þeira s(vn) var Olafr[2].

c. 120 Geiʀ[1] het madr agiætr i Sogni.[4] hann var kalladr[2] Vegeirr[6] þui at hann var ʙlotmadr mikill. hann atti morg born.[a] Sygnakappi var elldztr s(vna) hans en Vesteinn ok Veþormr Vemundr ok Vegestr Veþorn en Vedis dottir. þau syskin foru til Islandz.[4] þau hofdu vtivist harda ok langa. þau toku vm[7] haust Hloduvik fyri vestan Horn.[4] þa feck Vebiorn at bloti miklu. ok qvad Hakon iarl blota þann dag þeim til vþvrftar. en er hann var at blotinu eɢiudu brædr hans hann til brott farar. ok gadu þeir ei blotsins ok letu þeir vt. þeir brutu hinn sama dag skip sitt vndir homrum miklum i illvidri. þar komust þau naudulega vpp ok geck Vebiorn fyri. þat er nu kaullut Sygna kleif. enn vm vetrinn tok vid þeim ollumm[8] Atli þræll Geirmundar ʜeliarskinns ok[b] bad þau engv launa vistina. sagdi Geirmund ecki vanta mat. enn er[c] Atli fann Geirmund. spurdi Geirmundr[2] hvi hann var[d] sva diarfr at taka slika menn vpp a kost hanns.[4] Atli svaradi. þui[e] at þat man vppi medann Island er bygt hversu mikils hattar sa madr mundi vera at einn[f] þræll þordi at gera slikt vtann hans ordlofs[g].[4] Geirmundr svarar. fyri þetta þitt tiltæki[h] skalltu[i] þiɢia frelsi ok bv þetta er þv hefir vardveitt. ok vard Atli siþan

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Skr. to gange.* [4] *Punktum er tilf.* [5] *Skr.* vn̆dꝛ. [6] *Skr.* -r. [7] *Herefter står, men underprikket,* sid[ir]. [8] *Herefter punktum i hdskr.* [a] *Her er* Vébjörn *muligvis glemt.* [b] *Herfra og til* vardveitt *l. 36 angives i 104 som taget fra „Havcs boc".* [c] *Mgl. 104.* [d] varþ *104.* [e] *Skr.* þ[at] *og streget ud i 104, vistnok ved en misforståelse.* [f] hans *tilföjer 104.* [g] orðlof *104.* [h] tiltæki *104;* vidtæki *JErl., urigtig.* [i] skalt þu *104.*

150 mikilmenni. Vebiorn nam vm varit land millim Skotufiardar ok Herstfiardar sva vidt sem hann gengr[1] vm a dag ok þui meir sem[a] kalladr er Fola fótr[1]. Vebiorn var viga madr mikill. ok er saga mikil fra hanum. hann gaf Vedisi systr sina Grimolfi i Vnadsdal. þeir vrdu missatter ok va Vebiorn hann hia Grimolfs votnum. fyri þat var Vebiorn veginn a Þingeyrar þingi i Dyra firdi[b] ok ííj menn adrir.

c. 121 Gunnsteinn[2] ok Halldorr[3] hetu s(ynir) Gunnbiarnar er Gunbiarnar sker eru vidkend. Gunbiorn var s(vn) Vlfs kraku. þeir namu Skotufiord ok Laugardal ok Augrs[1] vik til Miova-f(iardar). Bersi var s(vn) Halldors f(adir) Þormódar Kolbrunar skaldz. þar i Laugardal bio siþann Þorbiorn Þiodreks s(vn) er va Olaf s(vn) Havardar hallta ok Biargeyiar[4] Valbranz dottur. þar af gerdist saga Isfirdinga ok vig Þorbiarnar.

Fra Snæbirni

c. 122 Snæbiorn[2] s(vn) Eyvindar austmans bródir Hœlga magra nam land millim Miovafiardar ok Langadalsár, ok bio i Vatsfirdi. 151 hans s(vn) var Holmsteinn f(adir) Snæbiarnar gallta er va Hallbiorn s(vn) Oðz at Kidiabergi hia Hallbiarnar vordumm.[5] hann hafdi adr vegit Hallgerdi konu sina dottur Tungu-Oðz. Módir Snæbiarnar gallta var Kiolvor. ok voru þeir Tungu-Oddr systra synir. Snæbiorn var fostradr i Þingnesi med Þoroddi en stundum var hann med Tungu-Oddi eda modr sinni. Hallbiorn svn Oðz fra Kidiabergi Hallkelss(vnar) brodur Ketilbiarnar hins gamla feck Hallgerdar dottur Tungu-Oðz. þau voru med Oddi hinn fysta vetr. þa var Snæbiorn gallti þar. vastugt var med þeim hivnum. Hallbiorn bio ferd sina vm varit at fardogum en er hann var i bunadi for Oddr fra husi til laugar i Reykiahollt.[5] þar voru saudahus hans. ok villdi hann ei vera vid er Hallbiorn færi þui at hann grunadi at Hallgerdr mundi ei fara vilia med hanum. Oddr hafdi iamnann vmbætt med þeim. þa er Hallbiorn hafdi lagt a hersta þeira geck hann i dyngiu. ok sat Hallgerdr[1] á palli ok kembdi ser, hárit fell vmm hana alla ok a golfit. hon hefir kvenna best hærd verit a Islandi med Hallgerdi langbrók[c]. Hallbiorn bad hana vppstanda ok fara. hun sat ok þagdi.[5] þa tók hann til hennar. ok lyptist hon vpp. ííj. sinnum fór sva.

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Åben plads for initialen.* [3] *Skr.* -r. [4] *Rettet fra hdskrs* Borgeyia. [5] *Punktum er tilf.* [a] *Ordene* sem—Fola fótr *anfører 104 som en variant til sin tekst fra „Havcsboc“.* [b] *Det her fremstillede anfører 104, der siger, at V. blev dræbt på Thorsnes, som en variant fra „Havcsb.“.* [c] *104, der har* snuinnbroc, *anfører* langbroc *som variant fra „Havcsb.“.*

152 Hallbiorn nam stad fyri henni ok qvad. Olkarma * lætr arma eik firrvmz þar leika lofn fyri lesnis stofni linbundin mik sinum bida man ek of brudi bol gervir mik folvan snertvmk [1] harmr of hiarta hrot alldregi bótir. hann snaradi harit of hond sier ok vill kippa henni af pallinum en hun sat ok veikst ei eptir. þa bra hann sverdi ok hio af [2] henni hofudit. siþan geck hann vt ok reid brott. þeir voru íííj. samann ok haufdu íj. klyfia ross. fatt var manna heima. þegar var sent at segia Oddi. [3] O(ddr) s(varar). segi þier Snæbirni a Kiolvararstodum en ecki mvn ek eptir þeim rída. Snæbiorn reid eptir þeim med xij. mann. enn er þeir Hallbiorn sia epter reið. badu forunautar Hallbiarnar hann vndan rida. enn hann villdi þat ei. þeir Snæbiorn komu eptir þeim vid
153 hædir þær er nu heita Hallbiarnarvordr. þeir Hallbiorn foru a hædina ok vordust þadann. þar fellu íííj menn af Snæbirni. en badir forunautar Hallbiarnar. Snæbiorn hio þa fót af Hallbirni i ristar lid. þa hleckti hann a hina sydri hæd ok va þar enn íj menn adr hann fell. þui eru íij. vordur a þeiri hæd enn v. a

---

[1] *Rettet fra hdskrs* sv-. [2] *Rettet fra hdskrs* a. [3] *Punktum er tilf.*

---

* *Verset bör læses:*

Qlkarma lætr (arma
eik firrumk þat) leika
lofn fyr lesnis stafni
línbundin mik sínum.

bíða munk of brúði,
(bǫl gervir mik fǫlvan)
snertumk harmr í hjarta
hrót, aldregi bótir.

Línbundin ǫlkarma lofn [1] lætr mik leika [2] fyr sínum lesnis stafni [3]. þat firrumk [4] arma eik [5]. munk aldregi bíða bótir of brúði; harmr snertumk í hjarta hrót [6]. bǫl gervir mik fǫlvan.

[1] *'ølkarrenes gudinde' = kvinde, digterens hustru.* karmr = *indfatning, noget, der omslutter.* [2] *'at lege', d. v. s. at tale upåagtet, lokke uden noget resultat.* [3] *Dette er sikkert den eneste rigtige læsemåde, hvad SvbEg allerede så;* lesni *betyder hoved (jfr. Líknarbr. 24); G Vigf.s opfattelse af dette ord er fuldstændig urigtig.* lesnis stafn *er* = höfuðstafn *hos Egill (Höfuðl.* 11_8*), og betyder — ikke næsen, som SvbEg mente, men — nakken. Det fornærmelige er, at hun vender ryggen til og lader ham stå og tigge* (leika) *bag sig.* [4] = firrir mik *'fjærner mig fra'.* [5] *'armenes træ' = kvinden.* [6] hrót = rót *'rod'.*

Den linomvundne kvinde lader mig stå og trygle bag ved sig. Det [a] *bevirker en adskillelse mellem mig og hende. Aldrig vil jeg forvinde den sorg, jeg har for kvinden; sorgen rammer mig i hjærterødderne. Ulykken gör mig bleg.*

[a] *Nemlig hele hendes adfærd og kulde. Verset er i øvrigt ganske fortrinligt og viser en elskovsdybde og samtidig dermed en jalousi og sorg uden lige.*

hinni.[1] Snæbiorn atti skip i Grimsar ósi ok keypti halft Rolfr hinn Raudsenzki.[2] þeir varu xii. hvarir.[2] med Snæbirni[3] voru þeir Þorkell (ok)[4] Sumarlidi s(ynir) Þorgeirs Rauds Einarss(vnar) stafhylltings. Snæbiorn tok vid Þoroddi or Þingnesi fostra sinumm ok konu hans enn Rolfr tok vid Styrbirni er þetta qvad eptir draum sinn. Bana* se ek ockar beɢia tveɢia allt amorlegt vt nordr i haf frost ok kvlda feikn hverskonar fæs[5] mek af sliki Snæbiorn veginn. þeir foru at leita Gunbiarnar skeria ok funndu lannd. ei villdi Snæbiorn kanna lata vm nottina. Styrbiorn for
154 af skipi ok fann fesiod i kvmli ok leyndi. Snæbiorn laust hann med exi.[2] þa fell siodrinn[6] nidr. þeir gerdu skala ok lagdi hann i fonn. Þorkell Raudss(vn) fann at vatn var a forki er ut stod i skala gluɢinn.[2] þat var vm gœ[7]. þa grofu þeir sik vt. Snæbiorn gerdi at skipi. en þau Þoroddr voru at skala af hans hendi enn þeir Styrbiorn af[8] hendi Rolfs en adrer foru at veidum. Styrbiorn va Þorodd en þeir Rolfr badir Snæbiorn. Rauds s(ynir) ok allir adrir sóru eída til lifs ser. þeir toku Halogalannd ok foru þadan til Islandz ok komu i Vadil. Þorkell Trefill gat sem farit hafdi fyri Raudz s(vnum). Rolfr[6] gerdi virki a Strandarheidi. Þorkell Trefill sendi Sveinvng til hofuds Rolfi. for hann fyst a Mýri til Hermundar þa til Olafs at Drongum þa til Gestz i Haga. hann sendi hann til Rolfs vinar sins. Svenvngr va Rolf ok Styrbiorn. þa for hann i Haga. Gestr skipti vid hann sverdi ok exi ok feck hanum hersta íj. nockotta ok let mann rida vm Vadil ok allt i Kollafiord. hann sendi Þorbiorn hinn sterka at heimta herstana.[2] hann va hann a Sveinvngs eyri. þui at sverdit Svennungs brotnadi vndir hiolltunum.[2] þui hældist Trefill vid Gest þa er samann var

---

[1] *Herefter har JErl. tilföjet: „ok aa þetta [ɔ: 48₂₀ og hertil] fyrr at vera kapitulans er siþar er ritad“.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Hdskr. tilf., urigtig, her et punktum.* [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Skr.* ꝥæſ. [6] *Skr.* -ur. [7] *Rettet for hdskrs* gıe. [8] *Herefter skr.* ħs = hans, *men atter senere overstreget.*

* *Verset bör skrives:*

Bana sék okkarn
beggja tveggja,
allt ǫmurlegt,
útnorðr í haf,
frost ok kulða,
feikn hverskonar.
veitk af slíku
Snæbjǫrn veginn.

Jeg ser, at vi bægge to skal omkomme ude i havet i nordvest; jeg ser der alt uhyggeligt, frost og kulde og alslags ulykker. Jeg ved heraf, at Snæbjörn vil blive dræbt.

155 iamnad viti þeira at hann hefdi þui komit a Gest at hann sendi sialfr mann til haufudz vin sinum. [1]

c. 123 Olafr [2] iamna kollr nam land fra Langadals æ til Sandeyrar ár ok bio i Vnadsdal. hann atti Þuridi Gunnsteins d(ottur) [a]. þeira s(vn) Grimolfr er atti Vedisi. [3]

c. 124 Þorolfr [2] fasthalldi het madr agiætr i Sogni. [3] hann var vsáttr [4] vid Hakon iarl Griotgardzs(vn) ok for hann til Islandz. ok nam hann land fra Sandeyrar á til Gýiar spors ar i Rafnsfirdi ok bió at Snæfiollumm. [3] hans s(vn) var Vfeigr f(adir) [b] Otkotlu.

c. 125 Aurlygr [2] [4] s(vn) Bodvars Vígsterks (svnar) [5] hann for til Islandz fyri ofriki Haʀalldz konungs hárfagra ok var hinn fysta vetr med Geirmundi ʜeliarskinn. enn vm varit gaf Geirmundr hanum bvstad i Adal vik ok lond þau sem þar lágu til. Aurlygr [4] atti Signýiu dottur (Óblauds systur) [6] Hogna hins ʜvita. þeira s(vn) var Ketill ɢufá er atti Yri Geirmundar dottur. Orlygr 156 eignadizt Slettu ok Iokuls fiordu.

c. 126 Hellabiorn [2] s(vn) Herfinz ok Hollu var vikingr mikill. hann var iamnan vvin Haʀalls konungs. hann kom til Islands i Biarnarfiord med alskiolldudu skipi. siþan var hann Skiallda-Biorn kalladr. hann nam land fra Straumnesi til Dranga. hann bió i Skialldabiarnar vik enn atti annat bv i Biarnarnesi. [3] þar ser miklar skalatoptir hans. s(vn) hans var Þorbiorn f(adir) Arngerdar er atti Þiodrekr [4] Slettubiarnars(vn). þeira s(ynir) Þorbiorn ok Sturla ok Þiódrekr [4].

c. 127 Geirolfr [2] het madr er braut skip sitt vid Geirolfs gnup. [3] hann bió siþan vnndir gnupinum at radi Biarnar.

c. 128 Heʀoðr [2] ʜvika ᴛimbr [c] var gofugr madr. [3] hann var drepinn 157 at radum Haʀallds konungs [7]. enn s(ynir) hans iij foru til Islandz ok namu land a Strondum. Eyvindarf(iord) Eyvindı Ofeigr Ofeigsf(iord) en Ingvlfr Ingulfsf(iord). þar bioɢu þeir siþan.

c. 129 Eirikr [2] snara het madr er land nam fra Ingolfsfirdi til Veidilausu ok Trekyllisvik. hann atti Olofu dottr [8] Ingolfs or Ingolfsfirdi. þeira s(vn) var Flosi er bio i Vik þa er ᴀustmenn brutu þar skip sitt ok gerdu or brotunum skip þat er [8] þeir kaulludu

---

[1] *Herefter står med JErl.s hånd: „þetta skal fyrr inn koma i kapitl'.“, hvorpå stykket:* Módir—hinni *s. 48₂₀—50₁ følger. Dette er herefter i udg. rettet.* [2] *Åben plads for initialen.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr.* -ur. [5] *Mgl. i hdskr.* [6] *Mgl. i hdskr.; tilf. i henhold til s. 42₂₈, samt de øvr. hdskrr.* [7] *Skr.* kongs. [8] *Skr. ved linjeskifte 2 gg.* [a] *I margen i 104, der har* Þoru Gunnsteins d., *står: „Havcs b. s.* Þuriði Gunnsteinsd.“. [b] *Denne læsemåde anføres i 104 som variant („Havcsboc s.“) til dettes læsemåde* er atti. [c] *Denne læsemåde anføres i 104 som variant („Havcsb. s.“) til dettes* Hvita scy.

Trekylli. a þui fór Flosi vtann ok vard aptr[1] reka i Exarf(iord). þadan af gerdist saga Bodmods.

c. 130 Onundr[2] Trefótr (het)[3] s(vn) Vfeigs Bvrlufótar Ivars s(vnar) Beytils. Aunundr var a móti Haralldi konungi i Hafrsfirdi ok let þar fót sinn. eptir þat for hann til Islands ok nam land fra Kleifum til Vfæru. Kallbaks vik Kolbeins vik Byrgisvik ok bio i Kallbak til elli.[4] hann var brodir Gudbiargar m(odur) Gudbrans kvlu f(odur) Astu m(odur) Olafs konungs hins hælga. Aunundr atti íííj syni. einn var Gretter. annarr[5] Þorgeirr[5] flðskubak. þridi Asgeir ædikollr
158 f(adir) Kalfs ok Refnu er Kiartan átti ok Þuridar er Þorkell kvgi atti en siþar Steinþór Olafss(vn) pa. enn fiordi svn Onundar var Þorgrimr[1] hærukollr[1] f(adir) Asmundar f(odur) Grettis hins sterka.[4]

c. 131 Biorn[2] het madr er nam Biarnarf(iord). hann atti Liufo.
159 þeira s(vn) var Svanr æ Svanshóli.[4]

c. 132 Steingrimr[2][1] nam Steingrimsfiord allann ok bio i Trollatungu.[4] hans s(vn) var Þorir f(adir) Halldors f(odur) Þorvalls orgoda[6] f(odur) Bitru-Odda f(odur) Steinþors f(odur) Oðz f(odur) Ha-Snora f(odur) Oðz mvnks ok Þorlaks[7] ok Þorarins rosta.

c. 133 Kolli[2] het madr er nam Kollafiord ok Skridnisenni[8] ok bio vndir Felli medann hann lifdi.[4]

c. 134 Þorbiorn[2] Bitra het madr ok var mikill vikingr ok illmenni. hann for til Islandz med skullda lid sitt ok nam fiord þann er nu heitir Bitra ok bio þar, nockoru siþar braut Gudlaugr bródir Gils skeidarnefs skip sitt þar vt vid hofda þann er nu heitir Gudlaugs hofdi. Gudlaugr[1] kom æ land ok kona hans ok dotter enn adrir menn allir tyndust. þa kom til Þorbiorn Bitra ok myrdi þau bædi enn tok meyna ok fæddi vpp. en er þersa vard varr Gils skeidarnef. for hann til ok hefndi bródur sins ok drap Þorbiorn Bitru ok enn fleiri menn adra. vid Gudlaug er kend Gudlaugsvik.[4]

c. 135 Balki[2] het madr s(vn) Blæings[9] Sóta s(vnar) af Sotanesi.[4]
160 hann for til Islandz fyri ofríki Harallds konungs ok nam Rvta fiord allann ok bió a Balkastodumm hvarumm tveGium ok siþarst i Bæ ok dó þar.[4] hans s(vn) var Bersi Godlaus er fyst bió æ Bersastodum i Rvtaf(irdi) enn siþan nam hann Langavatsdal sem fyr er ritad.[4]

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Åben plads for initialen.* [3] *Mgl. i hdskr.* [4] *Punktum er tilf.* [5] *Skr.* -r. [6] *Herefter tilf., men underprikket* firdi. [7] þórolfs *de andre recc.* [8] *Kan også læses* Skridins-. [9] *Rettet fra hdskrs* Kl-.

c. 136 Arndís[1] hin audga d(ottir) Steinolfs hins Laga nam siþann land i Rvtafirdi vt fra Bordeyri. hon bió i Bœ[2].[3] hennar s(vn) var Þordr er bio fyrr i Mvla i Saurbæ.[3]

c. 137 Greniadr[1] ok Þrostr s(ynir) Hermundar holknis[4] namu lannd i Rvtafirdi inn fra Bordeyri ok biogu æ Melumm. sonr[5] Þrastar[6] var Þorkell æ Kerseyri f(adir) Godrunar er atti Þorbiorn þynna
161 s(vn) Romundar hallta.[3] þeir biogu at Fagra brecku. Þorleifr[5] Romundar fostri var sun þeira. Hasteinn het s(vn) Romundar. þeir voru allir vm eitt ráđ. Þorir het sun Þorkels[7] Þrastar [s(vnar). hann[8] bio at Melum. Hælga het dottir hans. i þann tima kom Sleitu[9]-Hælgi vt a Bordeyri ok Iorundr[5] brodir hans. þeir voru vikinngar. þeir foru allir til Mela.[3] xii. voru þeir vtan sveinar. þa[10] feck Hælgi Hælgu Þorisdottur. þeim Romundi hvrfu stodross. þat kendu þeir þeim[11] Hælga. ok stefndi Midfiardar-Skegi þeim vm stuld til Alþingis enn þeir Romundr skylldu giæta herads ok hofdu virki gott a Brecku. Austmenn biogu skip sitt. þat var ein morgin er rafn kom æ lióra a Brecku ok gall hátt þa qvad Romundr. Vt * heyri ek svan sveita sara þorns er mornar brad vekr borgin moda blafialladan gialla sva gol fyr þa er feiger folk narungar varu gvnnar haukr[5] er gaukar Gautz bragda spa

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Først skr.* Bœi, *men* i *er igen udstreget.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Kan også læses* holkins. [5] *Skr.* -ur. [6] *Rettet fra hdskrs* þrostar. [7] *Rettet fra hdskrs* þorirs. [8] *Rettet fra* .s(vn) hans. [9] *Rettet fra hdskrs* slettu-. [10] *Rettet af JErl. selv fra* þar. [11] *Tilf. over linjen.*

---

* *Verset bör skrives:*

Út heyrik svan sveita
sára þorns es mornar,
bráð vekr borginmóða,
bláfjallaðan gjalla.

svá gól fyrr, þás feigir
folknárungar váru,
gunnar haukr, es gaukar
gauts bragða spá sǫgðu.

Heyrik út bláfjallaðan[1] sára þorns sveita svan[2] gjalla, es mornar; bráð vekr borginmóða[3]. svá gól gunnar haukr[4] fyrr, es gauts bragða gaukar[5] sǫgðu spá, þás folknárungar[6] váru feigir.

[1] *'sortfjædret';* blár = *sort;* fjallaðr *af* fjall = fell = *'skind, hud'.* [2] *'sårtorns [sværdets] -væskens [blodets] svane' = ravn.* [3] *'ravn'.* [4] *'kampens høg' = ravn.* [5] *'Odins virksomheds [kampens] gøge' = ravnene.* [6] *'krigere' af* folk = *kamp el. sværd, og* nárungar *af uvis betydning.*

Jeg hører udefra den sortfjædrede ravn gjalde henimod morgen; byttet[a] *vækker ravnen. således skreg ravnene för, da de varslede om, at krigere snart skulde dø.*

[a] *ɔ: lysten til dette el. anelsen om tilstedeværelsen deraf.*

162 saugdu. Þorbiorn qvad Lackar[1]* hagli stockinn hræs er kemr[2] af sævi modr krefr morgin bradar mar valkastar baru sva gól endr[2] þa er vnda eids a fornvm meidi hræfa Gaukr[2] þa er Haukar hilldingar miod villdu.[3] I þenna tima koma Austmenn i virkit þui at verkmenn hofdu ei aptr láted. þeir brædr genngu ut. konur saugdu Romund ofgamlann en Þorleif ofungann at ganga vt.[3] hann var XIX.[4] vetra. hann liop ut ok Þorleifr med vopnum sinum ok qvad. Vara ** mer i dag daudi drougar flatvallar bauga

---

[1] *Skr.* Laa-. [2] *Skr.* -ur. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Rimeligvis en fejl for* XV. *i de øvrr. recc.*

---

* *Verset bör læses:*

Hlakkar hagli stokkinn
hræs es kømr at sævi,
móðr krefr morginbráðar,
már valkastar báru.

svá gól endr, þás unda
eiðs, af fornum meiði
hræva gaukr, es haukar
hildinga mjǫð vildu.

Hagli stokkinn valkastar báru már[1] hlakkar, es kømr at hræs sævi[2]; móðr krefr morginbráðar. svá gól hræva gaukr[3] endr af fornum meiði, þás (es)[4] „eiðs“ haukar[5] vildu unda mjǫð[6] hildinga.

[1] *'valdyngens bølges [= blodets] måge' = ravnen.* [2] *'ligsøen' = blodet.* [3] *'ådselgøgen' = ravnen.* [4] es *synes at være en skødesløs gentagelse af det* 's, *som* þás *indeholder.* [5] *Hvad* eiðs *er, vides ikke. Det hele må være en omskrivning for 'ravnen'.* [6] *'sårmjøden' = blodet.*

Den haglbestænkte ravn skriger af fryd, når den kommer til blodsøen. Ivrig kræver den sin morgenføde. Således skreg ravnene fordums i det gamle træ, da de vilde tapre mænds blod.

** *Verset bör skrives:*

Vasa mér í dag dauði
(draugr flatvallar bauga,
búumk við ilmar jalmi)
áðr né gǫrr of ráðinn.

rækik lítt, þótt leiki
litvǫndr Heðins fitjar
(oss vas ár of markaðr
aldr) við rauða skjǫldu.

Né vasa mér dauði, áðr of ráðinn, gǫrr í dag. búumk við ilmar jalmi[1], draugr flatvallar bauga[2]. rækik lítt, þótt Heðins fitjar litvǫndr[3] leiki við rauða skjǫldu. aldr vas oss ár of markaðr.

[1] *Synes at betyde kamp.* Ilmr *opregnes blandt asynjer, men synes at måtte opfattes som navn på en valkyrje, hvis* jalmr *'stöj' er kamp.* [2] *'ringenes (de malede cirklers) flade mark' = 'skjold', hvis* draugr *'træ' er 'mand', her en af Hrómunds sönner.* [3] Heðins fit *synes at betyde 'skjold'* (fit = *'væv'?) eller 'brynje', hvis 'farvende vånd' er 'sværdet'.*

Døden, i forvejen mig bestemt, var mig (dog) ikke bestemt i dag. Jeg bereder mig til kamp, o kriger! Jeg ænser det kun lidt, om sværdet kommer til at spille mod de røde skjolde. Livets grænse blev os fordums bestemt.

bvvmz vid almar ialmi adr ne gerr vm rádinn ræki ek litt þo at leiki litvondr[1] Hedins fitiar oss var adr of markadr alldr vid ʀauda skiolldu. ᴀustmenn fellu vi. i virkinu. enn adrir menn
163 stucku i brott. en þa er Þorbiorn villdi loka aptr virkit skaut Iorundr[1] atgeir i gegnum hann. Þorbiorn tok atgeir or sarinu ok setti millvm herda Iorundi sva at vt kom vm briostit ok fellu þeir badir daudir á iord.[2] Hælgi greip upp Iorund ok kastadi hanum a bak ser ok rann sva. Hasteinn rann eptir þeim þar til er Hælgi kastadi hanum af baki ser. þa hvarf hann aptr[1]. Romundr var fallinn enn Þorleifr[1] var sárr[3] til vlifis. konur spurdu tidinda.[2] Hasteinn qvad. Her * hafa vj. þeir er sæfazt sutlaust bana vti suipniordungar sverda sarteins a bru steinum hyɢk at halfir liɢi heptendr laga eptir eɢskeindar let ek vndir vbidingum svida. konur[3] spurdu hve margir þeir væri. Hasteinn qvad. Varka ** ek

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -r.

---

* *Verset bör skrives:*

Hér hafa sex, þeirs sævask
sútlaust, bana úti
svipnjǫrðungar sverðum,
sárteins á brústeinum.

hygg at halfir liggi
heptendr laga eptir.
eggskeindar létk undir
óbíðingum svíða.

Hér úti á brústeinum[1] hafa sex sárteins svipnjǫrðungar[2], þeirs sævask sútlaust[3], bana sverðum (*konj.*). hygg, at halfir laga heptendr[4] liggi eptir. létk undir, eggskeindar, svíða óbíðingum[5].

[1] *'stenrækken' foran indgangen til bygningen* = hlað. [2] *'sårtenens sving-[= kamp] guder' = mænd.* [3] *'uden sorg', uden at nogen sörger derover.* [4] *'lovens forstyrrere, lovbrydere' jfr. fortællingen i Ldn.* [5] *'den, der ikke vænter, ikke har mod til at vænte, holde stand, den, der flygter'.*

Her ude på brostenene har 6 mænd, hvis død ingen begræder, mistet livet for sværdene. Jeg tror, at halvdelen af lovforstyrrerne ligger her død. Jeg lod sårene, bibragte ved sværdsæggen, svie for de flygtende fjender.

** *Verset bör skrives:*

Vaska fúrs með fleiri
fetla stígs at vígi,
fyrir várum þar fjórir
frændr ofstopa vændir,

en tolf af glað Gylfa
gunnþings hvatir runnu,
(kǫld ruðum vápn) þeirs vildu
várs fundar til skunda.

Várum þar fyrir fjórir frændr, ofstopa vændir[1] — vaska með fleiri, at vígi „fetla fúrs stígs[2]“ —, en tolf gunnþings[3] hvatir, þeirs vildu skunda til várs fundar, runnu (*konj.*) af Gylfa glað[4]; ruðum (*konj.*) kǫld vápn.

164 furs med fleiri fetla stigs at vigi fyrir vorum þar ííij. frændr ofstopa vændir en xii. af glad gylva gunnþings hvatir runnar kolld rudu vapn þeir er villdu vars fundar til skunda. konur spurdu hversu margir fallnir væri af vikingum. Hasteinn qvad Siav * hafa sæki tivar svolnis garż til iardar blod fell vart a vala

---

[1] *Kan kun være passivt = 'beskyldt for'.* [2] *Denne omskrivning er sikkert noget forvansket; man skulde deri snarest se en omskrivnivg for en mand — en fældet fjende —, hvis ikke Jón þorkelsson har ret, når han skriver:* Barkat ek fúr með fleiri fetlastígs at vígi; fetla stígs fúr = *sværd.* [3] *'valkyrjeting' = kamp.* [4] *'søkongens hest' = skib.*

Vi var kun 4 frænder tilstede dér, beskyldte for voldsom færd (og kraft) — jeg havde ikke flere mænd til kamp —, medens tolv kampraske mænd, som vilde skynde sig til møde med os, stormede op fra skibet. Vi (frænder) rødfarvede de kolde stål.

* *Versene bör skrives:*

Sjau hafa sœkitívar
Svǫlnis garðs til jarðar
(blóð fell varmt á virða
valdǫgg) nǫsum hǫggvit.
monat fúrviðir fleiri
Fjǫlnis þings an hingat
út of Ekkils brautir
Jalks mœrar skæ fœra.

Sjau [1] Svǫlnis garðs sœkitívar [2] hafa hǫggvit nǫsum til jarðar [3]. varmt blóð, valdǫgg [4], fell á [5] virða (*konj.*). monat fleiri [6] Fjǫlnis þings fúrviðir [7] fœra Jalks mœrar skæ [8] út of Ekkils brautir [9], an hingat.

[1] *Nemlig 6 foruden Jörundr, som det synes.* [2] *'Odins gærde' = skjoldet; dets 'søgende guder' = mænd, krigere.* [3] *Jfr.* at bíta börðum í gras *og lign.* [4] *'valdug, ligdug' synes at være tilföjet for eftertryks skyld. Muligvis er teksten ikke helt rigtig.* [5] *Rimeligvis en fejl for* of. [6] -at + fleiri = færi. [7] *'Odins tings [kampens] ilds [sværdets] træer' = krigere.* [8] Jalkr *synes at være brugt her som et søkongenavn, forudsat at ordet er rigtigt; hans* mœrr *'land' er søen, dens* skær *'hest' = skib.* [9] *'søkongens veje' = søen.*

Syv krigere har måttet hugge deres næser i jorden (bide i græsset). Det varme blod, ligduggen, strömmede ned over mændene. Færre vil de krigere blive, som fører skibet bort herfra over havet, end hertil.

Hér megu hœlibǫrvar
hljóms daltangar skjóma
dýrs hvat drýgðu fjórir
dags verks séa merki,
en hyrbrigðir hugðak
(hrafn sleit af ná beitu)
gunnar ræfrs at gæfim
griðbítum frið lítinn.

Hér megu séa merki dags verks daltangar [1], hvat fjórir hœlibǫrvar dýrs skjóma hljóms [2] drýgðu, en hugðak, gunnar ræfrs hyrbrigðir [3], at gæfim griðbítum lítinn frið. hrafn sleit beitu af ná.

[1] *'buetang', 'den, der spænder om buen', hånden; jfr. udtryk som* handaverk *cfr. SnE. II. 429. 513. Dog er udtrykket ikke naturligt, og man kunde formode, at* (dal)tangar *var forvansket af et ord, som skulde betegne 'mænd',*

valdoG nosum hoGvit mvnad fvrvidir fleiri fiolnis þings en hingat vt vm eckils brautir ialks mærar ske færa. Her megu hæli borvar hliom daltangar skioma Dyrs hvat drygdu íííj. dags verk sia
165 merki en ek hyrbrigdir hugda rafn sleit af na beitu gunnar ræfrs
167 at giæfim gridbitvm frid litinn[a]. þeir Hœlgi logdu ut hinn sama dag ok tyndust allir a Hælga skeri fyri Skridnis enni. Þorleifr[1] vard græddr ok bio at Brecku enn Hasteinn for vtann ok fell a Orminum Langa med Olafi konungi[2] TryGva syni[3].[4]

Her hefer landnam i Nordlendinga fiordungi.

168 Nu[5] hefr upp Landnam i Nordlendinga fiordungi.[4]

c. 138 Eysteinn[5] Meinfretr svn Alfs or Rostu nam Rutafiardar straund ena eystri nest epter Balka ok bio þar nockora vetr adr hann for i Dal at bua. ok feck Þorhilldar dottur Þorsteins Rauz. þeira s(ynir) varu þeir Alfr i Dolum Þordr[1] ok Þorolfr[1] Refr[1] ok Hrappr[1].

c. 139 Þoroddr[5] het madr er nam Rvtafiord ok bió æ Þoroddzstodum.[4] hans s(vn) var Arnorr[6] Hynefr[1] er atti Gerdi dottur Bodvars or Bodvars hólum. þeira s(ynir) varu þeir Þorbiorn er Grettir va ok Þoroddr Drapu stufr[1] f(adir) Valgerdar er atti
169 Skeggi[7] skammhondungr[1].[4]

c. 140 Skautadar[5]-SkeGi het madr[1] agiætr i Noregi.[4] hans s(vn) var Biorn er kalladr var Skinna-Biorn. þviat hann var Holmgards fari. hann for til Islands ok nam Midfiord ok Línacradal. hans s(vn) var (Midfiardar-Skeggi)[8] Garpr[1] mikill.[4] hann heriadi i Austrveg ok la i Danmork vid Sioland. hann var lutadr til at briota haug Rolfs konungs Kraka ok tok hann þar or Skofnung sverd Rolfs ok exi Hiallta ok mikit fe annat. enn hann nadi ei Laufa þui[b] at Bodvarr[6] villdi at hanum enn Rolfr konungr vardi[c].[4]

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Skr.* kongi. [3] *Skr.* sini. [4] *Punktum er tilf.* [5] *Åben plads for initialen.* [6] *Skr.* -r. [7] *Her tilföjes med urette:* hœlgı. [8] *Udeladt i hdskr.* [a] *I 104 göres her følgende bemærkning i margen: „Havcsboc hefr eigi þessar vísr her eptir“ (ɔ: 4 vers til af Hásteinn).* [b] *Denne sætning* (— vardi) *står i 104 som taget fra „Havcs boc“.* [c] *Sål. 104;* vardist *JErl.*

---

subj. i séa. [2] skjóma hljómr *'sværdsklang'* = *kamp.* hœlibörvar skj. hlj. *'mænd, som er og kan være stolte af en kamp'.* [3] *'kamptag-ildens svinger'* = *kriger.*

Her kan man se vidnesbyrd om håndens daggærning, hvilken den var, som fire krigere udrettede; jeg tror, o kriger, at vi gav forligsbryderne en stakket fred. Ravnen skaffede sig føde ved at slide i ligene.

170 hann for til Islands siþan ok bio at Reykium i Midfirdi. synir
Skegia voru þeir Eidr[1] ok Kollr[1] f(adir) Halldors f(odur) þeira
Þordisar er Skalldhelgi atti ok Þorkotlu. Dætr[1] Skegia voru þær
Hrodny er atti Þordr[1] Gellir ok Þorbiorg er atti Asbiorn hinn
audgi Hardar s(vn). dottir þeira[2] var Ingibiorg er atti Illugi hinn
svarti æ Gilsbacka.[3]

c. 141 Haralldr[4] Ringr[1] het madr ættstórr[2].[3] hann kom skipi sinu
i Vestr[1] hóp ok sat hinn fysta vetr þar sem heita Ringstadir.[3]
hann nam Vatsnes allt vtan til Ambattar ár fyri vestann allt inn
til Þverár ok þar ifir af þveru til Braga[5] óss ok allt þann vegar[6]
171 biarga[7] ut til siófar ok bio at Hólumm. hans s(vn) var Þorbrandr
f(adir) Asbranns f(odur) Solva hins pruda a Ægi sidu[8].

c. 142 Soti het madr er nam Vestrhóp ok bió vndir Sotafelli.[3]

c. 143 Hunda[4]-Steinarr[2] het iarl i Englandi.[3] hann atti Alofu
dottur Ragnars Lodbrókar. þeira born voru þau Biorn f(adir)
Audunnar skokuls ok Eirikr f(adir) Sigurdar Bióda skalla ok
Isgerdr[9] er atti Þorir iarl a Vermalandi. Audun[10] skokull for til
Islandz ok nam Vididal ok bio a Audunarstodumm.[3] Med hanum
kom vt Þorgils Giallandi felagi hans f(adir) Þorarins goda.[4] Audun
skokull var f(adir) Þoru Mos háls modr Vlfilldar er atti (Gud-
172 brandr kula þeira dottir)[11] Asta m(odir) Olafs konungs hinns hælga.[12]

— — — — — — — — — — — — — — —

svn Audunar skokuls var Asgeirr[2] at Asgeirs á. hann atti Iorunni
dottur Ingimundar hins gamla. þeira born voru þau Þorvalldr
f(adir) Dollu modur Gizurar byskups ok Audun f(adir) Asgeirs
f(odur) Audunnar f(odur) Egils er atti Vlfeidi d(ottur) Eyivlfs
Gudmundars(vnar) ok var þeira svn Eyivlfr[1] er veginn[13] var a
Alþingi f(adir) Orms kapalins Þorlaks byskups hins hælga. Annarr[2]
s(vn) Audunar skokuls var Eysteinn f(adir) Þorsteins f(odur) Hœlga
f(odur) Þororms f(odur) Oddz f(odur) Hallbiarnar f(odur) Sigvats
prestz. D(ottir) Asgeirs at Asgeirs æ var Þorbiorg Beiar[14] bót.[3]

c. 144 Ormr[4][1] het madr er nam Ormsdal ok bio þar. hann var
173 f(adir) Oddz f(odur) Þorvallz f(odur) Hœlga f(odur) Hara. f(odur)
Ioru m(odur) Þordisar m(odur) Tans. f(odur) Skapta.[3]

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Skr.* rr, *rsp.* -r. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Åben plads for initialen.* [5] *Sål.; men vistnok en fejl (også i B) for* Bjarga. [6] *Sål.; en fejl for* þeim megin *el. lign.* [7] *Rettet fra* biargar *af JErl. selv.* [8] *Herpå tilföjes der i recc. B og E, samt A-klassen et stykke genealogi; E anfører her et stykke fra „Hauksb.“, men sikkert med urette.* [9] *Rettet fra* -gerdar *af JErl. selv.* [10] *Rettet fra* Audu. [11] *Åben plads i hdskr. for disse 4 ord.* [12] *Åben plads for 2 linjer.* [13] *Skr.* veig-. [14] *Rimeligvis en fejl for* beckiar-.

c. 145 Ketill[1] raumr[2] het herser agiætr i Raumsdal i Noregi.
Ketill atti Molldu[3] d(ottur) Anar bogsveigis. Þorsteinn het s(vn)
þeira.[4] hann va a skoginum til Vpplanda af aeggiun[5] fødur sins.
Iokul son Ingimundar iarls af Gautlandi ok Vigdisar. Iokull gaf
hanum lif. siþan feck (Þorsteinn)[6] Þordisar systur hans. þeira svn
var Ingimundr hinn gamli.[4] hann var fæddr i Hefni med Þori
f(odur) Grims ok Romundar. Heidr[2] volva spadi þeim ollum at
bygɢia a þui landi er þa var vfundit vestr[2] i haf. enn Ingimundr
kuezt vid þui skylldu gera. volvan quad hann þat ei mundu
174 mega. ok sagdi þat til iartegna at lutr mundi hverfa ór pussi
hans ok quad hann þa munndu finna er hann græfi fyri ondugis
svlumm sinumm. Ingimundr var vikingr mikill ok heriadi i vestr
viking. Sæmundr het felagi hans sudreyskr[7]. þeir komu or
hernadi i þann tima er Haʀalldr konungr lagdi til orrustu i Hafrs[2]
firdi vid þa Þori haklang.[4] Ingimundr villdi veita konungi[8] enn
Sæmundr ei ok skildi þar felag þeira. eptir orrustuna gipti
Haʀalldr konungr Ingimundi Vigdisi d(ottur) Þoris iarls þegianda[9].
þau Iorundr hals[10] voru frillu born[11] hans. Ingimundr[2] vndi
hvergi. þvi fysti Haʀalldr konungr hann at leita forlaga sinna til
Islands. enn Ingimundr[2] letst þat ei ætlat hafa. enn þo senndi
hann íj. finna i hamforum til Islands eptir lut sinumm. þat var
Freyr gerr[12] af silfri. finnarnir komu aptr[2] ok hofdu funndit
lutinn ok nád ei. visadu þeir til i dal einum millim hollta ííj ok
sogdu hanum allt landsleg hversu hattad var þar er þeir skylldu
bygɢia. eptir þat for Ingimundr til Islands. ok med honum Iorundr
175 háls mágr hans. ok Eyvindr sorkvir ok Asmundr hinn hvati[13]
vinir hans. ok þrælar hans Fridm(un)dr[14] ok Bodvarr[12] ok Þorir
rofskeɢ ok Vlfkell. þeir toku Grimsár ós. ok varu aller vmm
vetrinn æ Hvanneyri med Grimi fostbrodr Ingimundar enn vm
varit fóru þeir nordr vm heidar. þeir komu i fiord þann er þeir
funndu rvta íj. þeir kaulludu þar Rvtafiord. siþan foru þeir nordr
vmm herud ok gavv vida ornefni.[4] hann var vm vetr i Vididal i
Ingimundar hollti. þadan sa þeir fioll sniólaus i landsudr[2] ok
foru þangat vm varit. þar kendi Ingimundr lond þau er hanum
var tilvisat. Þordis d(ottir) hans var alinn i Þordisar hollti.[4]

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Rimeligvis en fejllæsning for* Mjöll. [4] *Punktum er tilf.* [5] *Rettelse af hdskrs* aeggıum. [6] *Mgl. i hdskr.* [7] *Skr.* -(eysk)ur. [8] *Skr.* kongi. [9] *Skr.* þeig-. [10] *Rettet fra hdskrs* halfs. [11] *Rettet fra* borñ *af JErl. selv.* [12] *Skr.* -r. [13] *Næppe en fejllæsning for* ok Hvati, *da denne* (ɔ: Hvati) *i det følgende helt udelades.* [14] *JErl. har glemt at sætte forkort. tegn (for* un*) over* m.

Ingimundr nam Vatsdal allann vpp fra Hœlga vatni ok Vrdar
vatni fyri austann.[1] hann bió at Hofi ok fann lut sinn er hann
grof fyri ondvegis svlum sinumm. Þorsteinn var s(vn) þeira
Vigdisar ok Iokull ok Þorir hafrs þió. ok Haugni.[1] Smidr het
Ambattar svn ok Ingimundar. enn dætr hans Iorunn ok Þordis.[1]
c. 146 Iorundr[2] hals nam vt fra Vrdarvatni ok til Mogilslækiar
176 ok bió æ Grund vndir Iorundarfelli. hans svn var Mar a Mar-
stodum. Asmundr nam vt fra Hœlgavatni ok Þingeyra sveit ok
bio vndir Gnupi. Fridmundr nam Forsæludal. Eyvindr sorkvir
nam Blondudal. hans s(vn) var Hermundr ok Hromundr hinn
hallti. Ingimundr fann a vatni einu beru ok ij hv́na med henni.
þat kalladi hann Hunavatn. Eptir þat for Ingimundr vtan ok
gaf Haralldi konungi dyrenn. ecki haufdu menn fyrr sed i Noregi
177 hvíta biornu.[1] þa gaf Haralldr konungr Ingimundi skipit Stiganda
med vidar farmi ok sigldi íj. skipumm til Islands ok sigldi fyri
nordann vestr vm Skaga fystr manna ok hellt upp i Hunavatn.
þar heitir nu Stiganda rof hia Þingeyrum. Eptir þat var Rafn
austmadr med Ingimundi ok hafdi sverd gott. ok bar þat i hof[3].[1]
þui tok Ingimundr þat af hanum. Hallormr[4] ok Þorormr brædr
voru med Ingimundi. þa feck Hallormr[4] Þordisar dottur hans ok
fylgdi henni heimann Karns ar land. þeira s(vn) var Þorgrimr
Karns ar godi. Þorormr[4] bio i Þororms tunngu. Ingimundi hvrfu
svin x. ok fundust annat haustit ok voru þa saman c. svína.[1]
golltr[4] het Beigadr, hann lióp a Svina vatn ok svam þar til at
af gengu klaufirnar. hann sprack a Beigadar hvale.[1]
c. 147 Hrolleifr[2][4] hinn mikli ok Liot modir hans komu vt i
178 Borgar firdi. þau foru nordr[4]. vmm sveiter ok fenngu engan
radstafa adr þau komu i Skagafiord til Sæmundar.[1] Hrolleifr[4]
var s(vn) Arnallz brodr Sæmundar. þui visadi hann þeim nordr
a Hofdastrond til Þordar. enn hann feck hanum i Rolleifs dal ok
bio hann þar. Rolleifr[4] fifldi Rodnyiu dottur Vna i Vnads dal.
Oddr Vnas(vn) sat fyri hanum ok va Liót systrung hans enn
særdi hann a fæti þuiat kyrtil hans bitu ei iarn. Hrolleifr va
Odd ok ij menn adra enn ij. komuzt vndan. fyri þat gerdi Hofda-
Þordr þav herads sek sva vitt sem votn fellu til Skagaf(iardar).
þa senndi Sæmundr Rolleif til Ingimundar hinns gamla. hann
setti hann nidr i Oddz ás gegnt Hofi. hann atti veidi i Vatsdals
á vid Ingimund ok skylldi ganga or á fyri Hofsmonnum. enn
hann villdi ei or gánnga fyri Hofsmonnum sonum Ingimundar.
ok bordust þeir vm ána.[1] þa var sagt Ingimundi ok var hann þa

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Åben plads for initialen.* [3] *Skr.* hóf. [4] *Skr.* -ur.

blindr. ok let hann smala svein leida herst vndir ser a ana
millim þeira. Hrolleifr skaut spióti i gegnum hann. þeir foru þa
179 heim. Ingimundr sendi sveininn at segia[1] Rolleifi enn hann var
daudr i ondvegi þa er s(ynir) hans komv heim. Rolleifr sagdi
modr sinni. hun qvad þa reyna mundu hvart meira mætti gipta
Ingimundarsona eda kunnusta hennar ok bad hann þa fyst i
brott fara. Þorsteinn skylldi reyna eptter Hrolleifi ok hafa kost
grip af arfi. ei settuzt þeir i aundvegi fodr[2] [sins. Ingimundar
s(ynir) fóru[3] nordr til Sæmundar ok gaf Þorsteinn hanum LX.
silfrs[4] at hann skyti Rolleifi brott. Ingimundar s(ynir) roktu spor
hans nordann vm hálsa til Vatsdals. Þorsteinn senndi huskarl i
Ás a niósn. hann qvad kvednar XII. visur adr til dvra var genngit.
hann sa fata rugu a brondum ok kom vndan rautt klædi.
Þorsteinn qvad þar verit hafa Rolleif ok mvn Liot hafa blótad til
langlífis hanum. þeir foru i Ás ok villdi Þorsteinn sitia yfir
dvrumm ok nadi þui ei fyri Iokli. þui at hann vill þar vera.
MADR[4] geck vt ok sads vmm. þa leiddi annarr Rolleif eptir sier.[5]
Iokull braz vid ok felldi ofan skida lada enn gat þo kastat kefli
til brædra sinna. hann red a Rolleif ok vlltu þeir bádir ofan fyri
breckuna ok vard Iokull efri. þa kom Þorsteinn at ok neyttu þeir
180 þa vapna. þa var Liót vt kominn ok geck ofug.[5] hun hafdi
hofudit millim fóta ser en klædin a baki ser. Iokull hio hofut af
Rolleifi ok rak i andlit Liótu. þa qvadzt hun of sein ordit hafa.[5]
nu mundi vmmsnuast iordinn fyri sionum minum enn þer
mundut allir ærst hafa. eptir þat kaus Þorsteinn Hofslannd. enn
Iokull hafdi sverdit ok bio i Tungu.[5] Þorir[6] hafdi gvdord ok bio
at Vndunfelli ok geck berserksgang. Hogni hafdi Stiganda ok var
farmadr. Smidr[4] bio a Smidsstodum. Þorsteinn atti Þoridi gydiu
dottur Solmundar i Asbiarnarnesi. þeira s(vn) var Ingolfr hinn
fagri ok Gudbrandr. Iokull var s(vn) Bardar Iokulss(vnar) er
Olafr konungr hinn hælgi let drepa[7]. þad sagdi Iokull stiga
madr[4] at lengi mundu glapvig halldast i ætt þeiri.[5]

c. 148 Eyvindr[8] AUDKÚLA het madr.[5] hann nam Svinadal ok bió
184 a Audkvlustodumm[9] ok Þorgils giallandi bió at Svina vatni er vt
kom med Auduni skokul. hans s(ynir) voru þeir Digrormr er vagu
Skarphedin Vefredars(vn) i Vazskardi.[5]

---

[1] *Skr.* sei-. [2] *Sål.* [3] *Galt opfattet og interpungeret af JErl. således:* sins Ingimundar s(ynir). fór *osv.* [4] *Skr.* -ur. [5] *Punktum er tilf.* [6] *Herefter er tilföjet, men af JErl. selv igen underprikket:* hasmidur bio a Smidsstodum. [7] *Disse 2 ord gentagne ved sideskifte.* [8] *Åben plads for initialen.* [9] *Rettet fra hdskrs.* Raud- *(rettere:* at Aud-?*).*

c. 149 Eyvindr[1] sorkvir nam Blondudal. hans s(vn) var Romundr hinn hallti er va Hogna Ingimundars(vn) þa er þeir Már ok Ingimundarsynir bordust vmm Deilldar hialla. þui var hann giorr or Nordlendinga fiordungi. hans s(ynir) voru þeir Þorbiorn ok Hasteinn er bordust vid Sleitu[2]-Hælga i Rvtafirdi. Annarr s(vn) Eyvindar sorkviss var Hermundr f(adir) Hilldar er atti Avalldi Ingiallss(vn). þeira born voru þau Kolfinna er atti Gris Sæmingss(vn) ok Brandr er va Gallta Ottars s(vn) a Hunavats þinngi fyri nid Hallfredar[3].

c. 150 Þorbiorn[1] kolka[4] het madr. hann nam Kolkumýrar ok bió þar.[5]

c. 151 Ævarr[1] [6] het madr s(vn) Ketils helluflaga ok Þoridar dottur
185 Haralls konungs gullskegz or Sogni. s(ynir) Ævars voru þeir Vefredr ok Karli ok Þorbiorn strugr ok Þordr mikill. Ævarr[6] fór til Islands or viking ok synir hans adrir en Vefrodr.[5] hann var eptir i viking. med hanum[7] fór vt Gunnsteinn frændi hans ok Audolfr ok Gautr[8]. Ævarr[6] kom skipi sinu i Blondu ós. þa varu numinn lond fyri vestann Blondu. Ævarr[6] fór upp med Blondu at leita ser landnáms ok kom þar sem heita Mobergs breckur. setti hann nidr stong hafa ok kuadzt þar taka Vefredi syni sinumm bústad. siþan nam hann Langadal allann vpp þadann ok sva þar fyri nordann háls. þar skipti hann londum med skipverium sinum. Ævarr bio[9] i Ævarsskardi.[5] Vefrodr kom vt sidar i Gaunguskarz ár ós ok geck nordann til faudur sins ok kenndi Ævarr[6] hann ei. þeir glimdu sva at vpp genngu stockar allir i husunum
186 adr Vefrodr sagdi til sin.[5] hann gerdi bv at Mobergi sem ætlad var. Enn Þorbiorn strugr[8] á Strugs stodumm en Gunnsteinn a Gunnsteinsstodum. Karli a Karlastodumm. Þordr a Mikilsstodum. Audolfr[8] æ Audolfsstodum. Gautr bygdi Gautsdal.[5] hann var einhenndr.[5] þeir Eyvindr sorkvir fóru ser sialfir ok villdu ei lifa eptir Ingimund gamla. Haukr[8] bio þar sem Haukstader heita.[5] Vefreydr[8] atti Gunnhilldi dottur Eiriks or Goddolum systr Holmgǫngu-Stara. þeira s(ynir) voru þeir Vlfhedinn er þeir Fostolfr ok Þrottolfr vagu vid Grinda læk ok Skarphedinn er þeir Digr-Ormr[8] vagu i Vatzskardi ok Hunroodr[10] f(adir) Mars f(odur) Haflida.

c. 152 Hollti[1] het madr er nam Langadal ofan fra Mobergi ok bio æ Holltastodum. hann var f(adir) Isrodar f(odur) Isleifs f(odur)

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* Slettu. [3] *Rettet fra hdskrs* -fradar. [4] *Rettet fra hdskrs* -an. [5] *Punktum er tilf.* [6] *Skr.* -r. [7] *Disse to ord er understregede.* [8] *Skr.* -ur. [9] *Rettet fra hdskrs* ꝺo. [10] *Fejl for* -ravꝺr?

Þorvallz f(odur) Þorarins spaka. d(ottir) Þorvalls var Þordis er atti Halldorr[1] s(vn) Snorra goda. þeira dætr voru þær Þorkatla er atti Gudlaugr Þorfinnsson i Straumfirdi. þadan eru Sturlunngar
187 komner ok Oddaveriar. onnur var Gudrun er atti Kiartan s(vn) Asgeirs i Vatsfirdi. þeira s(vn) Þorvalldr f(adir)[2] — — — — —

c. 153 Holmgongu[3]-Mani het madr er nam Skagastrond fyri vestann inn til Fors ár. Enn fyri austann[4] til Mana þufu ok bio i Manavik. hans dottur atti Þorbrandr i Dolum f(adir) Mana f(odur) Kalfs skalldz.[5]

c. 154 Eilifr[3] [6] orn het madr s(vn) Atla Skidas(vnar) hins gamla
188 Bardars(vnar) i Al. Eilifr[6] nam lannd fra Manaþvfu til Gongu skarz ár ok Laxardal ok bió þar.[5] hann atti Þorlaugu d(ottur) Sæmundar i Lid. þeira s(ynir) voru þeir Solmundr f(adir) Gudmundar f(odur) Viga-Barda. Annarr[1] var Atli hinn Rammi er atti Herdisi d(ottur) Þordar fra Hofda.[5] þeira born voru Þorlaug er atti Gudmundr hinn Riki ok Þorarinn er atti Hollu d(ottur) Iorundar Háls. þeira s(vn) var Styrbiorn er atti Yngvilldi d(ottur) Steinrodar Hedins s(vnar) frá Hedins hofda. þeira dottir Arndis er atti Hamall Þormodss(vn) Þorkelss(vnar) Mana.[5] s(vn) Eilifs Arnar var Kodrann at Giliá f(adir) Þorvalls vidforla ok Þiodolfr[6] godi at Hofi á Skagastrond ok Eysteinn f(adir) Þorvalls Tinteins.[5]

c. 155 Sæmundr[3] en sudreyski[6] felagi Ingimundar hins gamla sem ritad er hann kom skipi sinu i Gonguskards ár ós. Sæmundr nam Sæmundarhlid alla til Vatsskarz fyri ofann Sæmundar læk ok bio a Geirmundarstodum[a]. hans s(vn) var Geirmundr er þar bió siþan. Dottir Sæmundar var Reginleif er atti Þoroddr hialmr[6].
189 þeira dottir Hallbera m(odir) Gudmundar hins rika f(odur) Eyiolfs f(odur) Þoreyiar m(odur) Sæmundar hins fróda. Arnalldr het annarr[1] s(vn) Sæmundar f(adir) Riupu er atti Þorgeirr[1] s(vn) Þordar fra Hofda.[5] þeira s(vn) var Halldorr[1] frá Hofi.[5]

c. 156 Skefill[3] het madr er skipi sinu kom i Gonguskarz ár ós a hinni somu viku ok Sæmundr. enn medan Sæmundr for elldi vm landnám sitt þa nam Skefill lannd allt fyri vtann Sauda.[5] hann tók þat af landnámi Sæmundar at vlofi hans ok let Sæmundr þat vera sva buit.

---

[1] *Skr.* -r. [2] *Herefter en åben plads for 2 linjer; på grund af slid har JErl. været ude af stand til at læse mbr., ligesom han måske heller ikke har læst de 3 sidste ord rigtig; i de øvr. recc. står:* þeira börn Þorvaldr ok Ingiríðr, er Guðlaugr prestr átti. [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Rettet fra hdskrs.* ausann. [5] *Punktum er tilf.* [6] *Skr.* -ur. [a] *Som variant til sin læsemåde* — Sæmundarst. — *anfører 104 denne læsemåde fra „Havcs boc“.*

c. 157 Vlfliotr[1 2] het madr.[3] hann nam Langahollt allt fyri nedan Sæmundar læk.

c. 158 Þorkell[1] vingnir Atlas(vn) Skidas(vnar) hins gamla. hann nam land vm Vatsskard allt ok Svartardal. hans s(vn) var Arnmódr hinn skialgi f(adir) Gallta f(odur) Þorgeirs f(odur) Styrmis f(odur) Halls. f(odur) Kolfinnu.

c. 159 Alfgeirr[1 4] het madr er nam land vmm Alfgeirs vollu [ok
190 upp til Mælifells ár[5] ok bio æ Alfgeirsvollum.[3]

c. 160 Madr[1 2] het Þorvidr sa er land nam upp fra Mælifells æ til Giliar.[3]

c. 161 Hʀoskell[1] het madr er nam Svartárdal allann ok Ýrar fellz lond aull med radi Eiriks.[3] hann nam ofan til Gilhaga ok bio at Ýrarfelli. hann atti þræl þann er Rærekr[6] het.[3] hann senndi hann upp eptir Mælifells dal i lannda leitun sudr[2] a Kiol. hann kom til gils þers er verdr[2] sudr[2] fra Mælifellsdal ok nu heitir Ræreks gil. þar setti hann nidr staf nybirktan er þeir kaulludu ʟanndkonnud. epter þat hvarf hann aptr[2].[3]

c. 162 Vekell[7] en ʜamrammi het madr er land nam ofan fra
191 8 Gila til Mælifells ár ok bio at Mælifelli. hann spottadi[8] ferd Rœrex. ok for litlu sidar sudr[2] a fiall i landa leitan.[3] hann kom til hauga þeira er nu heita Vekels haugar. hann skaut millim hauganna. hann hvarf þadan aptr. enn er þat spurdi Eirikr[2] i Goddolum. sendi hann þræl sinn sudr[2] a fiall er het Rongudr[2]. fór hann enn i landa leit. hann kom sudr til Blondu kvisla ok for siþan upp med a þeire er fellr fyri vestan Vinveria dal ok vestr a raunit millim Reykiavalla ok Kialar. ok kom þar æ manns spor ok skildi at þau lagu sunnann at. hann lod þar vordu þa er nu heitir Rangadar varda. þadan for hann aptr[2] ok gaf Eirikr hanum frelsi fyri ferd sina. ᴇnn þadan af tókuzt vpp ferder vm fiallit millim Sunnlendinga ok Nordlendinga.[3]

c. 163 Eirikr[1 2] het madr agiætr.[3] hann fór af Noregi til Islands.[3] hann
190 14 var s(vn) Rohallz Geirmundars(vnar) Eirikss(vnar) ordig skeɢia. Eirikr nam lannd fra Gilia of Goddali ok ofan til Nordr ár ok bio at Hofi i Goddolum. hann atti Þuridi d(ottur) Þordar skeɢia systr Hœlgu er Ketilbiorn hinn gamlí atti at Mosfelli. born þeira Eiriks voru þau Þorkell ok Roalldr[2] Þorgeirr[4] ok Holmgongu-Starri ok Gunnilldr[2]. Þorgeirr[4] Eirikss(vn) atti Yngvilldi Þorgeirs dottur. þeira d(ottir) Rannveig er atti Biarni Broddhælgas(vn).

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr.* -r. [5] ok—ár *står efter* -vollum, *men er af JErl. selv ved tegn bestemt til at stå efter* vollu. [6] *Skr.* Ræþrekur. [7] *Skr.* skell, *som om der skulde stå* As-. [8] *Understreget. I andre hdskrr. står der:* hann spurði til ferða *og lign.*

c. 164 Kraku[1]-Hreidarr[2] het madr s(vn) Vfeigs lafskegs Exna-Þoris
191 20 192 s(vnar). þeir fedgar sigldu til Islands. ok er þeir komu i landsýn geck Reidarr[2] til siglu ok quadst ei mundu kasta ondugis svlum sinumm fyri bord kvez þat þickia vmerkilegt at gera rad sitt eptir þui. kuedzt helldr mundu heita[3] æ Þor at hann visadi hanum til lannda ok quedst þar mundu beriast til er[4] adr[5] væri numit. enn hann kom i Skagafiord ok sigldi vpp a Borgar sand til brots. Havardr hegri kom til hans ok baud hanum til sín ok þar var hann vm vetrinn i Hegranesi.[6] vmm varit spurdi Havardr[7] huat hann villdi ráda sinna. enn hann qvedst ætla at beriast vid Sæmund til lannda. enn Havardr latti ok quad þat illa gefist hafa bad hann fara a funnd Eiriks i Goddolum ok tak rad af hanum.[6] Reidarr[2] gerdi sva. enn er hann fann Eirik latti hann þersa vfridar ok qvad ei rad at menn deilldi medann sva mann fatt væri a landinu. kuedzt helldr vilia gefa honumm tunguna alla nidr[5] fra Skalamyri. ok quad Þór þangat hafa visat hanum ok þar hafa horft a stafni hans þa er hann sigldi a Borgarsand. þenna kost þa Reidarr[2] ok bió á Steinsstodum. hann kaus at deyia i Mælifell.[6] hans s(vn) var Vfeigr[5] þunnskegr[5] f(adir) Biarnar f(odur) Tungu-Steins.[6]

Capitul.

c. 165
193 20 Madr[1] het Hialmolfr er land nam ofan vm Blondu lid.[6] hans s(vn) var Þorgrimr[5] kugi f(adir) Oðz i Axlarhaga f(odur)
194 3 Sela-Kalfs. þadan eru Axlhegingar.[6]

c. 166 Onvndr[1] vis het madr er land nam upp fra Merkigili.
193 1 hinn eystra dal allt fyri austann. enn þa er Eirikr villdi til fara at nema land vm dalinn allt fyri vestann. þa felldi Onundr blotspon til hvern tima Eirikr[5] mundi til fara at nema. ok vard þa Ønundr skiótari ok skaut tundr[5] oru yfir ána ok hælgadi ser sva lanndit fyri vestann ok bió millim á.

Capitulum.

c. 167 Kari[1] het madr er nam lannd a millim Nordr ár ok Merkigils ok bio i Flata tunngu. hann var kalladr Tunngu-Kari.[6] fra hanum eru Silfrstœdingar komner.

c. 168 Þorbrandr[1] orrekr[8] nam vpp fra Bolstadar á Silfrastada lid alla ok Nordr[5] ár dal fyri nordann. ok bio æ Þorbranns stodumm ok let þar gera elldhus sva mikit at allir þeir menn er

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -r. [3] *Rettet for* leita, *der er understreget.* [4] *Understreget.* [5] *Skr.* -ur. [6] *Punktum er tilf.* [7] *Det første* a *er tilf. over linjen.* [8] *Rettet for* otrekur.

þeim meginn[1] fóru vmm dalinn skylldu þar bera klyfiar i giegnum.
ok vera ollum matr[2] heimoll[3]. vid hann er kennd[4] Orreks[5] heidr
vpp (fra)[6] || hokv* stoðv*m*.[7] h*ann* v*ar* gofvgr m*aðr* *ok* kynstor*r*.[7] 3a

Capitvl*vm*

c. 169 Ðorðr dvfvnef v*ar* leysingi Exna-Þoris.[7] h*ann* ko*m* skipi
194_4 sinv i Go*n*gv skarz áṛ os[8].[7] þa v*ar* bygt he*r*að allt f*yr*i vestan.[7]
h*ann* for norðr yf*ir* Iokvls a at L*an*dbroti *ok* na*m* la*n*d milli*m*
Gloða feykis ár *ok*[9] Divpár *ok* bio a Flvgv myri.[7] i þan*n* ti*m*a
(kom)[10] vt skip i Kolbeins ar os *ok* laðit kvik fe en þei*m* hvarf i
Brimnes skogv*m* vngryssi eitt en Þorðr dv́fvnef[11] keypti vonina
ok fan*n*.[7] þ*at* v*ar* allra rossa skiotaz *ok* h(et) Flvga.[7] Orn*n* h(et)
m*að*r e*r* for l*an*dz horn*n*a i milli*m*.[7] h*ann* v*ar* fiolkvn*n*igr[12].[7] h*ann*
sat f*yr*i Þori i Vinv*er*ia[13] dal e*r* h*ann* skylldi f*ara* svðr of Kiol[14]
ok veðiaði vi*ð* Þori hvaʀ þ*ei*ra eiga mvndi ross skiotara þ*vi* at
h*ann* atti allgoðan h*er*st *ok* lagði hvaʀ þ*ei*ra vi*ð* .c. silfrs.[7] þ*eir*
riðv baðir svðr vm Kiol þar ti*l* e*r* þ*eir* ko*m*v a skeið þ*at* e*r* nv
heit*ir* Dvfvnes skeið en e*ig*i v*ar* min*n*i skiotleigs mvnr rossa en*n*
195 Þor*ir* ko*m* i moti E*r*ni a miðiv skeiði.[7] Orn vndi[15] sva illa vi*ð*.
felat sitt at h*ann* villdi e*ig*i lifa *ok* for vp*p* vnd*ir* Arn*a*r fell *ok*
tyndi ser þar en Flvga stoð þar eft*ir*[16] þ*vi* at ho*n* v*ar* miok móð.[7]
en e*r* Þor*ir* for af þ*in*gi fan*n* h*ann* h*er*st foxottan gran hia Flvgv.[7]
vi*ð* þei*m* hafði ho*n* feng*it*.[7] vnd*ir* þei*m* v*ar* álinn[17] Eið faxi e*r*
vtan*n* for *ok* v*ar*ð .víj. m*ann*a bani vi*ð* Mors a einv*m* degi *ok* letz
h*ann* sialfr þ*ar*.[7] Flvga tyndiz i feni a Flvgv myri.[7]

Capit*v*l*vm*

c. 170 Collsvein hin*n* ra*m*mi h(et) m*að*r er l*an*d na*m*[18] milli*m*
Þv*er*ár *ok* Glivfr[14] ár *ok* bio a Kollsveinsstoðv*m*[19] vp*p* f*ra* Þv*er*a.[7]
h*ann* hafði blot a Ho(f)stoðv*m*[20].[7]

c. 171 Gvn*n*olfr h(et) m*að*r e*r* na*m* l*an*d milli*m* Þverar *ok* Gloða
feykis ar *ok* bio i Hva*m*mi.[7]

Fra Gormi

c. 172 Gormr h(et) h*er*sir agiætr i Svia riki.[7] h*ann* atti Þorv̄
d(ottvr) Eiriks k*onvng*s af Vp*p*solv*m*.[7] Þ*or*gils h(et) s(vn) h*an*s.[7]

---

[1] *Skr.* mei-. [2] *Skr.* -ur. [3] *Skr.* heimioll. [4] *Først skr.* kenndr, *men* r *synes at være streget ud.* [5] *Rettet fra* Eiriks. [6] *Mgl. i hdskr.* [7] *Punktum er tilf.* [8] s (ſ) *synes at være rettet fra* ꝛ (r). [9] *Skr. to gange (forkortet).* [10] *Mgl. i mbr.* [11] *Rettet fra mbr.s* þv́fv-. *Jfr. bemærkningen i margen i 104: „Havcsb. s.* Þorð Þufunef*“.* [12] g *og* r *er sammenskrevne.* [13] *Synes skrevet* vinv̄ | ria. [14] i *skrevet over linjen.* [15] *Muligvis* vnði. [16] *Den nederste del af* ꝼ *er revet af (et hul i mbr.).* [17] *Forkortelsestegnet over* n *ikke helt sikkert.* [18] *Skr. to gange.* [19] *Skr.* ſtoſtv̄. [20] *Skr.* ƕoſt-.
* *Her begynder 3. mbrblad.*

h*ann* atti Eilinv d(ottvr) Bvrízláfs k*onvngs* or Gorðv*m* avstan *ok* Ingibiarg*ar* systvr Dagstygs risa k*onvngs*. s(ynir) þ*ei*ra v*arv* þe*ir* Herg*r*imr *ok* H*er*fiðr er atti Hollv d(ottvr) Hedens[1] *ok* Arndisar Heðins d(ottvr).[2] Groa[3] h(et) d(ottir)[4] H*er*finz *ok* Hollv.[2] hana atti Hroar[5].[2] þ*e*ira s(vn) v*ar* Slettv-Biorn*n* e*r* l*an*d na*m* milli*m*
196 Gríotar *ok* Deilldar ár áðr þ*eir* Hiallti *ok* Kolbein*n* ko*m*v vt.[2] h*ann* bío [a][6] Slettvbiarn*ar* stoðv*m*.[2] ha*ns* s(vn) v*ar* Ornolfr er atti Þorliotv[7] d(ottvr) Hiallta Skapls s(vnar) *ok* Arnbiorn e*r* atti Þ*or*lavgv Þ*or*ðar d(ottvr) fra Hofða *ok* Arnoddr e*r* atti[8] Þ*or*nyiv d(ottvr) Sigm*vn*dar Þ*or*kels s(vnar) e*r* Glvmr vá.[2] Anf*r*iðr h(et) d(ottir) Slettvbiarn*ar* e*r* Spak-Boðvar atti s(vn) Ondotz.[2] h*ann* Ondottr ko*m* vt i Kolbeíns ár osi *ok* kavp*ir* l*an*d at Slettvbírni ofan f*ra* Hals gróf hinv*m* vest*ra*[9] veg *ok* vt[10] ti*l* Kolbeins ar os en env vestra veg ofan fra læk þei*m* er v*er*ðr vt fra Navta bvi *ok* in*n* ti*l* Glivfr ar *ok* bío i Við vik.[2]

F*ra* Kolbeini[11]

c. 173 Sigm*vn*dr[12] a Vest folld atti Ingibiorgv d(ottvr) Ravðs rvgv i Navmvdal systvr Þ*or*steins svorfvðar.[2] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Kolbein*n*.[2] h*ann* for ti*l* Isl*an*dz *ok* na*m*[13] l*an*d milli*m*[13] Griotar *ok* Deilldar ar Kolbeins dal *ok* Hiallta dal.[2]

Fra Hiallta

c. 174 Hiallti s(vn) Þ*or*ðar skapls ko*m* ti*l* Isl*an*dz *ok* na*m* Hiallta
197 dal at raði Kolbeins *ok* bio at Hofi.[2] ha*ns* s(ynir) v*arv* þ*eir* Þ*or*valldr *ok* Þ*or*ðr.[2] þ*at* hef*ir* e*r*fi v*er*it agiætz a Isl*an*di e*r* þ*eir* erfðv foðvr sin*n*.[2] þ*eir* bvðv ollv*m* hofðingiv*m* a Isl*an*di *ok* v*arv* þar .mcc. boðs m*anna* *ok* v*arv* all*ir* virðinga m*enn* giofv*m* vt[14] leid*dir*.[2] at þ*v*i e*r*fi fœrðí Oddr breið firðingr drapv þa e*r* h*ann* hafði ortt[15] | v*m* Hiallta.[2] aðr hafði Glv*m*r Geira s(vn) stefnt Oddi 3b v*m* anyt ti*l* Þorska f(iarðar) þ*ings*.[2] þa v*m* varit fo*rv* Hiallta s(ynir) norðan á skipi ti*l* Steing*r*ims f(iarðar) *ok* g*en*gv norðan v*m* heiðina þar se*m* nv e*r* kollvt Hiallt dœla lavt.[2] en e*r* þ*eir* g*en*gv a þ*ing*it v*arv* þ*eir* sva vel bvn*ir* at m*enn* hvgðv at æser
v. væri þar ko*mnir*.[2] þar v*m* er þetta kveðit Mangi hvgði m*anna*

---

[1] *Det sidste* e *er af skriveren rettet fra* a. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Over* a *står en lille rustplet.* [4] .ð. *står over linjen.* [5] *De tre sidste ord står over linjen med nedvisningstegn efter* hollv. [6] a *er næsten helt revet bort.* [7] o *næsten udvisket.* [8] *Meget svagt.* [9] *Fejl for* eystra. [10] *Først skr.* ıñ, *men derpå underprikket og* vt *skr. ovenover.* [11] *ra* kol *meget svagt.* [12] S *revet af.* [13] *Meget afbleget.* [14] *Fejlskrevet* v̄ (vm). [15] *Ligner mest* orto *(fejl for* orta?*)*.

morð kannaðar annat isarns meiðr en æsir almærir[1] þar færi þa er a Þorska f(iarðar) þing með enni tinglvm hollt vartaris[2] Hiallta[3]
198 harðfengs s(ynir) gengv *.[4] fra Hiallta s(vnvm) er mikil ætt komin[5].[4]

Fra Þorði

c. 175 Þorþr h(et) maðr agiætr.[4] hann var s(vn) Biarnar byrðv smiors Roallz s(vnar) rygs Asleiks s(vnar) Biarnar s(vnar) iarnsiðv Ragnars s(vnar) loðbrokar.[4] Þorðr for til Islandz ok nam Hofða strond i Skaga f(irði) a millim Vnadals ar ok Rolleifs dals ár.[4] Hofða-Þorðr atti Friðgerði d(ottvr) Þoris hímv ok Friðgerðar d(ottvr) Kiarfals[6] Ira konvngs[7].[4] þav attv .xɪx. bornn.[4] Biorn var s(vn) þeira er atti Þvriði d(ottvr) Refs fra Barði ok varv þeira b(orn) Arnorr[8] kellingar nef ok Þordis moðir Orms f(oðvr) Þordisar moðvr Botolfs f(oðvr) Þordisar moðvr Hœlgv ᴍ(oðvr) Gvðn[yiar][9] moðvr Stvrlv s(vna).[4] Þorgeiʀ het annaʀ s(vn) Þorðar.[4] hann atti Rivpv d(ottvr) Arnallz Sæmvndar[10] s(vnar).[4] þeira s(vn) Halldor at Hofi.[4] Snorri var hinn íij. hann atti Þorhilldi rivpv d(ottvr) Þorðar gellis.[4] þeira s(vn) var Þorðr hesthofði f(aðir) Karlsefnis er fann Vindland hit goða f(oðvr) Snora f(oðvr) Steinvnar moðvr Þorsteins

---

[1] *Forkortelsestegnet meget utydeligt.* [2] *Det andet* ar *er utydeligt.* [3] ll *utydelige.* [4] *Punktum er tilf.* [5] *Ordet utydeligt, men sikkert.* [6] r *meget utydel.* [7] *Meget utydel.* [8] norr *næppe at se.* [9] yιar *afrevne, men sikkert ikke* yιar. [10] æ *næsten revet bort;* ar *ulæsel., men sikkert skr. fuldtud.*

* *Verset bör skrives:*

Mangi hugði manna
morðkannaðra annat,
ísarnmeiðr, an æsir
almœrir þar fœri,

þás á Þorskafjarðar
þing með ennitinglum
holtvartaris Hjalta
harðfengs synir gengu.

Mangi manna[1] morðkannaðra[2] hugði annat, ísarnmeiðr,[3] an almœrir[4] æsir fœri þar, þás synir harðfengs Hjalta gengu á Þorskafjarðarþing með ennitinglum holtvartaris[5].

[1] *Denne sammenstilling synes her at være valgt med flid.* [2] *Konj. i udg. 1774;* kannaðar *i hdskrr. giver ingen mening.* [3] *'jærnvånd' = mand; 'jærn' = sværd; den mand, digteren henvender sig til.* [4] mœrr = mærr *synes at forekomme oftere.* [5] holtvartari *'hedens tvinge, rem' = slange; mærk den gamle genitivform.* ennitingl *var en slags (hoved)pryd, der særlig brugtes på gallionsfigurer (dragehoveder); der kan næppe være nogen tvivl om, at hele udtrykket betegner Fafnis (slangens) hjælm, skrækkehjælmen* (œgishjálmr)*; jfr. K Gíslason i Aarb. f. n. Oldk. og Hist. 1879, 188.*

Ingen af kampprøvede mænd trode andet, kriger, end at de herlige aser kom, da den tapre Hjaltes sönner gik til Torskefjordsting med skrækkehjælmene (et sådant udseende, at de forskrækkede og imponerede alle).

ranglatz f(oðvr) Gvðrvn*ar* mo*ðvr* Hollv mo*ðvr* Flosa f(oðvr) Val-
199 ger*ð*ar mo*ðvr* h*er*ra Erlenz[1] st*er*ka.[2] Þ*or*valldr holbarki v*ar* hin*n* .íííj. s(vn) Þ*or*ðar.[2] h*ann* ko*m* v*m* havst eitt a Þ*or*varz[3] staði i Siðv ti*l* Smiðkels *ok* dvalðiz þ*ar* v*m* rið.[2] þa for h*ann* ti*l* hellisins Svrtz *ok* fœrði þ*ar* drapv þa e*r* h*ann* hafði ort v*m* iotvnin i hellinv*m*.[2] siþ*an* feck h*ann* d(ottvr) Smiðkels *ok* v*ar* þ*ei*ra d(ottir) Iorvn*n* mo*ðir* Þ*or*branz i Skarfanesi.[2] Barðr v*ar* hin*n* .v. s(vn) Þorðar.[2] h*ann* atti Þ*or*ornv d(ottvr) Þoroðz hialms.[2] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Dagr[4] skald.[2] Soxolfr v*ar* hin*n* .ví. s(vn) Þorðar .víí. Þ*or*g*r*imr .víij. Roaʀ .íx. Knor*r* .x. Þormoðr skalli .xí. Stein.[2] dœtr[5] Þorðar v*arv* þær Þorlavg e*r* atti Arnbiorn Slettv-Biarn*ar* s(vn).[2] þ*ei*ra d(ottir) Gvðlavg e*r* atti Þorleikr Hoskvllz s(vn).[2] þ*ei*ra s(vn) Bolli.[2] H*er*dis v*ar* .íj. d(ottir) Þ*or*ðar.[2] hana atti Atli hin*n* ra*m*mi.[2] Þ*or*g*r*ima[6] skeiðar kin*n* v*ar* hin .ííj. Arnbiorg .íííj. .ví. Arnleif[a] .víj. Þvriðr .víij. F*r*iðg*er*ðr[7] i Hva*m*mi.[2]

200 Hrolleifr hin*n*[8] mikli bygði i Rolleifs dal se*m* ritað e*r* aðr.[2] Þ*or*ðr g*er*ði h*ann* norðan f*yr*i vig Oðs Vna[9] s(vnar).[2] þa for h*ann* i Vazdal.[2]

F*ra* Friðleifi[10]

c. 176 Friðleifr h(et) m*aðr* gavzkr at foðvr ætt en Bryng*er*ðr h(et) mo*ðir* h*an*s *ok* var ho*n* flæmsk.[2] F*r*iðleifr na*m* Sletta lið alla *ok* F*r*iðleifs dal milli*m* Friðleifs dals ar[11] *ok* Stafar *ok* bio i Hollti. h*an*s s(vn) var Þioðaʀ f(aðir) Ara *ok* Bryng*er*ðar ᴍoðvr Tvngv[12]-Steins.[2]

F*ra* Flo*ka*[13]

c. 177 Floki[14] s(vn) Vilg*er*ðar Horða-Kara d(ottvr) for ti*l* Isl*an*dz *ok*[15] na*m* Flokadal milli*m* Floka dals ar[16] *ok* Reykiar hols.[2] h*ann* bio a Moi.[2] Floki atti[17] Gro systvr Þorðar fra Hofða.[2] þ*ei*ra[18] s(vn) v*ar* Olleifr stafr[19] e*r* bio a Stafsholi *ok* deilldi[20] vi*ð* Hiallta s(vnv).[2] d(ottir) Floka v*ar* Þioðg*er*ðr mo*ðir* Koðrans f(oðvr)[21] Þioðg*er*ðar[22] ᴍo*ðvr* Koðrans f(oðvr) Kars i Vazdal.[2]

---

[1] e *ulæsel.* [2] *Punktum er tilf.* [3] r *er tilf. over linjen.* [4] r *synes at være rettet fra* a. *I de øvr. recensioner hedder denne ellers ubekendte digter:* Daði. [5] œt *(eller* œtt?*) meget svage.* [6] *Den nederste del af bogstaverne er bortskåren.* [7] *Over* F *ses, foruden forkortelsestegnet, en skrå streg, uden betydning.* [8] *Forkortelsestegnet over* n *svagt.* [9] *Dette ord, navnlig* n, *er svagt.* [10] *Hele ordet svagt, men sikkert.* [11] *De to sidste ord med undt. af* ð *höjst utydelige;* a (ða-) *er på grund af en rift helt forsvundet.* [12] *Det sidste* v *helt udvisket.* [13] F (F) *er på grund af et hul beskadiget.* [14] F (F) *er udvisket.* [15] *De 4 sidste ord höjst utydelige.* [16] *Udvisket.* [17] *Meget utydelige* (Fl. atti). [18] a *udvisket.* [19] af *er udviskede.* [20] *de 2 første bogstaver utydelige.* [21] .F. *næsten udvisket.* [22] a *ligeledes.* [a] *Her er teksten forstyrret; det skulde hedde:* v. Arnleif, vi. Ásgerðr *osv.*

F*ra* Þorði

c. 178 Þorðr knap*p*r h(et) m*aðr* svenskr[1] systvr s(vn) Biarn*ar* at
Havgi en an*na*ʀ h(et) Nafar-Hœlgi.[2] þ*ei*r fo*rv* samskipa ti*l* Isl*an*dz
ok ko*m*v vi*ð* Haganes.[2] Þorðr na*m* l*an*d vp*p* fra Stiflv ti*l* Tvngv
201 ár *ok* bio a Knaps stoðv*m*.[2] h*ann* atti Æsv d(ottvr) Liotolfs ||
goða.[2] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Hafr e*r* atti Þvriði dott*vr* Þo*r*kels or 4a
Gvðdolv*m*.[2] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Þo*r*arin f(aðir) Ofeigs.[2] Nafar-Hœlgi
na*m* l*an*d f*yr*i avstan vp*p* fra Haga nesi ti*l* Flokadalsar f*yr*i
neðan Barð *ok* vp*p* ti*l* Tvngv ar *ok* bio a Grindli.[2] h*ann* atti
Gro ena skygnv.[2] þ*ei*ra[3] born v*arv* þav Þo*r*olfr karllhofði *ok*
an*na*ʀ Arvn e*r* barðiz vi*ð* F*r*iðleif a Stafs holi *ok* Þo*r*ge*r*ðr e*r*
atti Geirm*vn*dr Sæm*vn*dar s(vn) *ok* Vlfhilldr e*r* atti Arnor Skefils
s(vn) i Gongv skarði.[2] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Þo*r*geiʀ oflati e*r* va Blotma
at Mobe*r*gi.[2] Þo*r*vn blakin*n* var ein.[2]

F*ra* Barði

c. 179 Barðr svðreyingr na*m* l*an*d vp*p* fra Stiflv ti*l* Miova[4] dals
ár.[2] h*an*s s(vn) v*ar* Hallr miodœlingr f(aðir) Þvriðar er atti Arnor
kerli*n*gar nef.[2]

Capitvli

c. 180 Brvni hin*n* hviti s(vn) Hareks Vp*plen*dinga iarls h*ann* for
ti*l* Isl*an*dz af fysi sin*ni* *ok* na*m* l*an*d a milli*m* Miova dals ár *ok*
202 Vlfs dala.[2] h*ann* bio a Brvna stoðv*m*.[2] h*ann* atti Arnorv d(ottvr)
Þo*r*geirs hins oða Liotolfs s(vnar) goða.[2] þ*ei*ra s(ynir) v*arv* þ*ei*r
Ketill *ok* Vlfheðin *ok* Þo*r*ðr e*r* Barðv*e*riar e*r*v f*ra* ko*m*n*ir*.[2]

F*ra* Vlfi

c. 181 Vlfr vikingr *ok* Olafr beckr fo*rv* samskipa ti*l* Isl*an*dz.[2] Vlfr
na*m* Vlfsdali[5] *ok* bio þ*ar*.[2] Olafr beckr v*ar* s(vn) Karls or Biark-
ey af Haloga l*an*di.[2] h*ann* va Þori hin*n* sva[rta][6] *ok* varð f*yr*i þ*at*
vtlagr.[2] Olafr na*m* alla dala f*yr*i vestan *ok* Olafs f(iorð) svman
ti*l* moðs vi*ð* Þo*r*moð [*ok*] bio[6] at Kvia beck.[2] h*an*s s(ynir) v*arv*
þ*ei*r Steinolfr f(aðir) Biarn*n*ar *ok* Grimolfr *ok* Arnoddr f(aðir) Vil-
borg[*ar*][6] moð*vr* Karls hins[7] ravða.[2]

F*ra* Þormoði

c. 182 Þormoðr hin*n* ra*m*me h(et) m*aðr* svænskr[8].[2] h*ann* va Gyrð
moðvr foðvr Skialx a Iaðri *ok* varð f*yr*i þ*at* l*an*dflotti f*yr*i Birni

---

[1] e *utydeligt. JErl. læste* svæ-. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Forkortet i hdskr.* þeir. [4] i *skr. over linjen.* [5] *Under den forreste del af* a *er der et betydningsløst punkt.* [6] rta, *ok*, *en del af* b *og* ar *er afrevet.* [7] s *er skrevet over* n. [8] *Dette ord er skrevet over linjen med nedvisningstegn efter* m.

k*onvng*i at Havgi.[1] h*ann* for ti*l* Isl*and*z *ok* ko*m* skipi sinv i Siglv f(iorð) *ok* sigldi in*n* a Þ*or*moðs eyri *ok* kallaði af þ*vi* Siglv f(iorð) *ok* Siglv nes.[1] h*ann* na*m* Siglv f(iorð) allan a milli*m* Vlfs dala *ok* Hva*ms* dala.[1] h*ann* bio a Siglv nesi.[1] h*ann* deilldi v*m* Hvan dali vi*ð* Olaf beck *ok* v*ar*ð .xvíj. m*ann*a bani aðr þ*ei*r sættvz en
203 þa skylldi sitt svmar hvaʀ h*af*a.[1] Þ*or*moðr v*ar* s(vn) Harallz vikings e*r* atti Arng*er*ði d(ottvr) Skiða or Skiða dal.[1] þ*ei*ra s(ynir) v*arv* þ*ei*r Arngeiʀ en*n* hvassi *ok* Narfi f(aðir)[2] Þrandar f(oðvr) Riseyiar-Narva *ok* Alrekr e*r* barðiz i Sletta lið vi*ð* Knor Þ*or*þar s(vn).[1]

F*ra* Gvn*n*olfi

c. 183 Gvn*n*olfr hin*n* ga*m*li s(vn) Þorbiarn*ar* þioz or Sogni h*ann* va Vegeir f(oðvr) Vebiarn*ar* Sygna kap*p*a *ok* for siþ*an* ti*l* Isl*and*z.[1] h*ann* na*m* Olafs f(iorð) f*yri* avstan ti*l* Reykia ár *ok*[3] vt ti*l* Vámvla *ok* bio at Gvn*n*olfs á.[1] h*ann* atti Gro d(ottvr) Þ*or*varz f*ra* Vrðv*m*.[1] þ*ei*ra s(ynir) v*arv* þ*ei*r Steinolfr [*ok* Þorg*ri*]mr[4].[1]

[Ca]pitvl*vm*

c. 184 Biorn*n* h(et) ma*ð*r[5] agiætr a Gavtl*and*i s(vn) Rolfs fra Ám.[1] h*ann* atti Lif d(ottvr) Rolf[s][4] Ingiallz s(vnar) Froða s(vnar) k*onvng*s. Starkaðr hin*n* gamli v*ar* skalld beɢia þ*ei*ra.[6] Eyvindr h(et) s(vn) þ*ei*ra.[1] Biorn*n* v*ar*ð vsattr v*m* iorð vi*ð* Sígfast[7] mag Solv*ar*s Gavtak*onvng*s.[1] Sigfastr gaf d(ottvr) sina Solvari iarli.[1] h*ann* hellt iarlin Sigfast sva fást at h*ann* hellt m*eð* ofriki ollv*m* iorðv*m* Biarn*ar*.[1] þa selldi Biorn*n* i hond[8] Hlifv ko*nv* sin*ni* allt sitt goz *ok* Eyvindi s(yni) sinv*m* a Gavtl*and*i.[1] en Biorn*n* bar
204 avstan a .xíj. h*er*stv*m* silfr.[1] siþ*an* brendi h*ann* Sigfast in*ni* m*eð* .xxx. m*ann*a nestv nott aðr h*ann* for ór l*and*i.[1] þa for h*ann* til Noregs.[1] h*ann* ko*m* vestr a Agð*ir* i Hvini ti*l* Grims h*er*sis Kolbiarn*ar* s(vnar) sneypis broðvr Ingiallz hins tryɢva frænda Arinbiarn*ar* i Fiorðv*m* *ok* tok h*ann* allvel við h*anv*m.[1] Biorn*n* *ok* forvnavt*ar* h*ans* v*arv* v*m* vetrin m*eð* Grimi.[1] en er a leið v*m* varið eina nott (varð Biorn varr)[9] vi*ð* þ*at* at ma*ð*r stoð yf*ir* h*anv*m m*eð* brvgðit sv*er*ð *ok* villdi leɢia a h*anv*m.[1] | h*ann* tok 4b
h*ann* hondv*m* *ok* hafði sa fe tek*it* af Grimi ti*l* hofvðs h*anv*m.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Efter* ꝼ *mangler det sædvanlige punkt.* [3] *Tilf. over linjen.* [4] *Afrevet; en lille rest af forkortelsestegnet for* ri *er synligt; mulig har også* -or- *været forkortet, da pladsen er så ringe.* [5] *Herefter står, men overstreget med rødt:* agiætr. [6] *Denne sætning står skrevet i den indre margin; i teksten står et henvisningstegn i form af et kors efter* kf. [7] Sígvat *hdskr. ved en fejlskrift.* [8] *I hdskr. rettet fra* holld; *dog ligner* o *mere et* v. [9] *Disse ord mgl. i hdskr., idet Haukr har sprunget fra* vð *til* v.

e*ig*i drap h*ann* h*ann*.[1] Gr*i*mr villdi svikia h*ann* ti*l* fear.[1] þ*v*i for
Biorn*n* brott *ok* ti*l* Ondotz krakv e*r* bio i Hvinis f(irði) s(vnar)
Erlings knytis.[1] Ondoddr atti Signyiv Sigvatz d(ottvr) or Liðv*m*
or Vik avstan. Biorn*n* for i vestr viking a sv*m*rv*m* en v*ar* m*eð*
Ondotti v*m* vetrv*m*.[1] þa andaðiz Hlif a Gavtl*an*di.[1] Biorn*n* fek
þa Hœlgv systvr Ondotz.[1] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Þrondr miok sigl*an*di.[1]
205 siþ*an* ko*m* Eyvindr avstan ti*l* foðvr sins Biarn*ar*.[1] h*ann* v*ar* s(vn)
Hlifar.[1] h*ann* tok vi*ð* h*er*skipv*m* f(oðvr) sins. *ok* þ*ei*ri iðn e*r*
h*ann* hafði haft þa e*r* h*anv*m leiddis hernoðr.[1] Eyvindr feck siþ*an*
a Irl*an*di Rafortv d(ottvr) Kiarvals k*onvngs*.[1] ho*n* ol svein i Svðr
eygiv*m* *ok* selldi þar ti*l* fostrs.[1] Eyvindr v*ar* þ*v*i kallaðr avstm*að*r
at[2] h*ann* ko*m* avstan af Sviariki vestr v*m* haf.[1] .íj. vetrv*m* siðaʀ
ko*m*v þav aftr ti*l* eyiana at vitia sveinsins *ok* sa þ*ar* svein
eygðan vel *ok* ecki holld a þ*v*i at h*ann* v*ar* svelltr.[1] þav kollvðv
sveinin af þ*v*i Hœlga hin*n* magra.[1] h*ann* v*ar* siðan fostraðr a
Irl*an*di.[1] Biorn*n* andadiz at Ondotz mags sins en G*r*imr talði
k*onvng* eiga at taka allan arf h*an*s f*yr*i [þ*v*i a]t[3] h*ann* v*ar* vtlendr
en s(ynir) f*yr*i vestan haf.[1] Ondottr hellt fenv ti*l* handa Þrondi
systvr[4] [s*yni* si]nv*m*[5].[1] Hœlgi fœddiz vp*p* a Irl*an*di.[1] h*ann* feck
Þ*or*vn*n*ar hyrnv d(ottvr) Ketils flatnefs or Svðr eyiv*m* *ok* Yngvilldar
d(ottvr) Ketils veðrs af Ringa riki.[1] siþ*an* for Hœlgi ti*l* Ísl*an*dz
206 m*eð* konv sina *ok* born*n* Rolf *ok* Ingialld *ok* Ingvn*n*i e*r* atti
Ham*vn*dr heliar skin*n*.[1] h*ann* fylgði en v́t Hœlga.[1] en e*r* Hœlgi sa
l(an)d[6] geck h*ann* til fretta vi*ð* Þór hvar h*ann* skylldi l*an*d taka
en frettin visaði h*anv*m ti*l* Eyia f(iarðar) *ok* lofaði h*anv*m hvarki
at hallda avstr ne vestr þaðan.[1] þa spvrði Rolfr s(vn) h*an*s aðr
firðinv*m* lavk vp*p* ef Þor*r* visaði h*anv*m i Dvms haf ti*l* vetrvistar
hvart h*ann* mvnði þ*at* hafa eða e*igi*.[1] Hœlgi tok l*an*d f*yr*i vtan
Ris ey *ok* f*yr*i in*n*an Svarfaðar dal.[1] h*ann* v*ar* hin*n* fysta vetr a
Ham*vn*dar stoðv*m*.[1] þ*ei*r fengv vetr mik*in*n sva at vi*ð* sialft v*ar*
at kvik fe þ*ei*ra mvndi deyia þ*at* e*r* þ*ei*r hofðv en v*m* varit geck
Hœlgi vp*p* a Solar fiall *ok* sa at svartara v*ar* in*n* at sia myklv
ti*l* fiarðarins.[1] bar h*ann* þ*at* a skip allt e*r* h*ann* atti.[1] h*ann* lendi
vi*ð* Galltar hamar.[1] þ*ar* skavt h*ann* svinv*m* .íj. a l*an*d gellti þei*m*
er Solvi h(et) *ok* gylltv.[1] þav fvndvz .íij. vetrv*m* siþaʀ i Sol[va
d]al[7] *ok* varv þa saman .lxx. svina.[1] þan*n* vetr bio Hœlgi at Billz
207 á en v*m* svmarit kanaði [h*ann* h*er*]að[8] allt *ok* na*m* Eyia f(iorð)

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Tilf. over linjen.* [3] þvi a *er afrevet.* [4] *Rettelse for hdskrs* fvnar. *Jfr. l. 6 og* 76₁₅. [5] .ſ. ſı *er afrevet; en del af* i-*et er dog tilbage.* [6] *Forkortelsesstregen i* ð *er glemt.* [7] va d *er afrevet.* [8] ƀ h' *er afrevet; dog er en rest tilbage af det sidste* h *og forkortelsestegnet ovenover.*

allan milli*m* Siglv nes *ok* Reynis nes *ok* ge*r*ði elld mik*inn* vi*ð* hve*r*n vazós vi*ð* sio *ok* hœlgaði ser sva allan f(iorðinn) nesia milli*m*.[1] einv*m* vet*r*i siþaʀ (fœrði Hœlgi bv sitt)[2] i K*r*istnes *ok* bio þ*ar* ti*l* davða dax.[1] h*ann* v*ar* miok blandin i trvn*n*i.[1] h*ann* trvði a C*r*ist en þo het h*ann* a Þór ti*l* sæfara *ok* harðræða *ok* allz þe*r*s e*r* h*an*v*m* þotti me*r*stv varða.[1] i bvfœrslv Hœlga v*ar*ð Þ*or*vn*n* hyrna lettari i Þ*or*vn*n*ar æy i Eyia f(iarðar) ár kvislv*m* *ok* v*ar* þa fœdd Þ*or*biorg holma sol.[1] siþ*an* skipti[3] Hœlgi l*an*di me*ð* s(vnvm) sinv*m* *ok* magv*m*.[1] Ingialldi[4] s(yni) sinv*m* gaf h*ann* vp*p* fra Þve*r*á hin*n*i ytri f*y*ri avstan Eyia f(iarðar) á ti*l* Arn*ar* hvals.[1] h*ann* bio at Þve*r*a hin*n*i efri *ok* reisti þ*ar* hof mik*it*.[1] h*ann* atti Salge*r*ði d(ottvr) Stenolfs hins laga or Rís ey Olvis s(vnar) barna karls.[1] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Eyiolfr e*r* atti Ast*r*iði Vigf*vs* d(ottvr) af Vors Vikinga-Kara (svnar)[2].[1] s(ynir) (þeira varv)[2] Vigf*vs* *ok* Viga-Glvmr *ok* Þ*or*stein.[1] s(vn) Viga-Glv*m*s v*ar* Vigf*vs* f(aðir) Be*r*gs f(oðvr) Stein || vn*n*ar ᴍ(oðvr) Þ*or*steins ranglats[5].[1] eft*ir* þ*at* tokv m*enn* 5a at byɢia i l*an*dna*m*i Hœlga at h*an*s raði.[1]

Capitv*lvm*

c. 185 Maðr h(et) Þ*or*stein*n* svarfaðr.[1] h*ann* atti Hilldi d(ottvr) 208 Þrains svarta þvrs.[1] Þ*or*stein*n* for ti*l* Isl*an*dz *ok* na*m* Svarfaðar dal at raði Hœlga.[1] born h*an*s v*arv* þav Karl hin*n* ravði e*r* bio at Karsá *ok* Gvðrvn e*r* atti Hafþo*r*r vikingr.[1] þ*ei*ra born v*arv* þav Klavfi *ok* Groa e*r* atti G*r*is gleðill.[1] Atli illingr h(et) m*að*r.[1] h*ann* drap Hafþor en setti Karll hin*n* ravða í iarn.[1] þa ko*m* Klavfi a vvart *ok* drap Atla en tok Karl or iarni.[1] Klavfi atti Yngvilldi ravðkin*n* d(ottvr) Asgeiʀs ravðfelldar systvr þ*ei*ra[6] Olafs volvbriotz *ok* Þ*or*leifs skaldz.[1] f*y*ri þei*m* hío h*ann* ia*m*na belg e*r* þ*ei*r tokv il*an*di h*an*s.[1] þa q(vað) Þ*or*leifr þetta.[1] Belg* hio f*y*ri me*r* boɢvir snoɢvan en f*y*ri Olafi ál *ok* ve*r*iv sva *ska*l ve*r*ða ef v*er* lifv*m* vi*ð* bol bvin boɢvir hoɢvin.[1] þ*ar* af ge*r*iz Svarfdœla saga.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Oversprunget i hdskr.* [3] *Over* k *er et betydningsløst punktum.* [4] *Initialen rød, skönt midt inde i linjen.* [5] l *tilf. over linjen.* [6] r *er rettet fra* a. *Haukr har rimeligvis oprl. skrevet et helt andet ord, da* þ *har en hage, som er det sædvanlige forkortelsestegn for* or *(i personnavne:* þor-*).*

---

* *Verset bör skrives:*

Belg hjó fyr mér
Bøggvir snøggvan,
en fyr Áleifi
ál ok verju.

svá skal verða,
ef vér lifum,
við bǫl búinn,
Bøggvir hǫggvinn.

Bøggver sønderflængede en hårløs bælg for mig, men for Olaf en rem og en kappe. Således skal Bøggver, der er fuld af men, blive hugget, hvis jeg lever.

c. 186 Karll h(et) madr er nam strond alla vt fra Vfsvm til Migandi.[1]

c. 187 209 Hamvndr heliar skinn eignaðiz Gamla strond alla ok a milli Svarfaðar dals ok Horgar dals ok bio þar sem Hœlgi hafði fyst bvit. ok nv heitir siþan a Hamvndar stoðvm.[1] Hamvndr gaf Erni frænda sinvm er nvmit hafði Arnar f(iorð) fyʀ (lond)[2] þav er varv fyri vtan Reistar á.[1] Orn bio i Arnar nesi en Hamvndr selldi Þorvalldi þær iarðir allar er liɢia a millim Reistar ár ok Horgardals ár.[1] við hann er Þorvallz dalr kendr.[1] þar bio hann.[1] Hœlgi hinn magri gaf þa Hamvndi iarðir a millim Merki gils ok Skialgs dals ár ok bío hann a Espiholi.[1] Þorir var s(vn) hans er þar bio faðir Þorvallz krox f(oðvr) Ketils f(oðvr) Einars f(oðvr) Þorsteins[3] ranglatz f(oðvr) Gvðrvnar moðvr Hollv moðvr Flosa f(oðvr) Valgerðar moðvr herra Erlenz f(oðvr) Havks.[1] Þorvnn h(et) dottir Arnar or Arnar nesi er atti Asgeiʀ ravðfelldr s(vn) Heriolfs þers er nam Breið dal.[1] Asgeiʀ var broðir Boðmoðs gerfis Grimolfs s(vnar) af Ogðvm.[1] moðir þeira Asgeirs var Hialmgerðr systir þeira Broz ok Boga.[1] Narfi het[4] s(vn) Arnar or Arnar nesi.[1] hann atti Vlfeiði Ingiallds[5] d(ottvr) Hœlga s(vnar) hinns magra.[1] við hann erv Narfasker kend.[1] þeira s(vn) Asbrandr f(aðir) Hellv-Narfa.[1]

c. 188 210 211 Galmr h(et) maðr er nam Galmans strond a millim Þorvallz dals ar ok Reistar ár.[1] hans s(vn) var Þorvallr[6] f(aðir) Orms f(oðvr) Biarna f(oðvr) Þoroz f(oðvr) Þorvnar moðvr Dyrfinv moðvr Þorsteins smiðs Skeɢia s(vnar).[1] Þorvalldi gaf Hámvndr[7] land a millim Reistar ár ok Horgár en hann hafði aðr bvit i Þorvallz dal.[1]

c. 189 Geirleifr h(et) maðr er nam Horgar dal vpp til Myrk ár.[1] hann var Hraps s(vn) ok bio i Haga hinvm forna.[1] hans s(vn) var Biornn enn avðgi er Avðbreckv menn erv fra komnir.[1]

c. 190 Maðr h(et) Þorðr slitandi.[1] hann nam Horgar dal vpp fra Myrk[8] a ok ofan til Dranga oðrvm megin.[1] hans s(vn) var Ornolfr er atti Yngvilldi allra systvr.[1] þeira s(ynir) varv þeir Þorðr ok Þorvarðr i Kristnesi ok Steingrimr at Kroppi.[1] Þorðr

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Dette ord er tilf. over linjen med en hånd, som det synes, fra 17. årh.* [3] þor *er rettet fra* ſte. [4] *Igennem* h'*ets øverste del går en horisontal streg* (ꝧ = hann *fejlskrivn.).* [5] *Først skrevet* einars, *men dette er af Haukr selv blevet underprikket og overstreget med rødt, hvorpå* ingialldſ *er skrevet ovenover (med prikker over de 2 i'er).* [6] *Haukr har først skr.* ormr .ꝼ. þorvallz, *men under* v *i dette ord er der en lille horisontal streg og over* al *er der skrevet et* a, *samt over* o *(i* ormr*) et* b; *ordene skal altså ombyttes med de nødv. rettelser af endelserne.* [7] *Rettet for hdskrs* Hœlgi, *jfr. l. 7—9.* [8] r *i hdskr. rettet fra* l.

slitandi gaf[1] Þ*or*geiri skolm frænda sinv*m* af l*an*dnam*i* sinv.[2] ha*n*s s(vn) v*ar* Þorolfr hin*n* st*er*ki er bío at Myrk á.[2]

c. 191 Þorer þvrsa spreng*ir* h(et) m*aðr*.[2] h*ann* v*ar* fœddr i Omð a Haloga l*an*di.[2] h*ann* varð l*an*dflæmdr f*yr*i Hakoni iarli Griotgarz s(yni) *ok* for h*ann* af þ*vi* ti*l* Isl*an*dz[3].[2] h*ann* na*m* Exna dal allan *ok* bio at Vazá.[2] ha*n*s s(vn) v*ar* Steinroðr[4] en*n* ra*m*mi er 212 morgv*m* m*an*n*i* van*n* bot þei*m* er aðrar vęttir[5] g*er*ðv mein.[2] Geirhilldr h(et) fiolkvn*n*ig kona *ok* meín som.[2] þ*at* sa vfreskr m*aðr* at Steínroðr[6] ko*m* at hen*n*i vvaʀ*r*i en ho*n* bra ser í navtzbelgs liki vatz | fvllz.[2] Steinroðr v*ar* iarnsmiðr *ok* hafði iarngadd i 5b hendi.[2] v*m* fvnd þ*ei*ra e*r* þetta q(veðit). Fork* let æ se*m* orkar at gla*m*randi hamra a glot kvlli gialla Geirilldar hvimeira iarnstafr skapar ærna e*r*v sollin rif trolli hár a Hiallta eyri hrið kerlingar siðv.[2] d(ottir) Stenroðar v*ar* Þ*or*liot e*r* atti Þ*or*varðr i Krist nese.[2]

c. 192 Avðolfr h(et) m*aðr*.[2] h*an*n for af Iaðri ti*l* Isl*an*dz *ok* na*m* Horg*ar* dal niðr f*ra* Þv*er* á ti*l* Bægis ár *ok* bio at hin*n*i syðri 213 Bægis á.[2] h*ann* atti Þ*or*illdi d(ottvr) Hœlga mag*ra*.[2] þ*ei*ra d(ottir) Yngvilldr e*r* atti Þ*or*oddr hialmr f(aðir) Arnliotz f(oðvr) Halldors f(oðvr) Einar(s)[7] f(oðvr) Iorvn*n*ar m(oðvr) Hallz f(oðvr) Gizvrar f(oðvr) Þ*or*vallz f(oðvr) Gizvrar iarls.[2]

---

[1] *Over* a *er fejlagtig anbragt et forkortelsestegn* (ā); *skriveren har tænkt på* nā. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Er fejlskr.* ffl-. [4] o *kan også læses* ø; *skriveren synes dog først at have skrevet* e *og derpå rettet dette til* o (*ikke* ø). [5] *Krøllen under* e *er med sortere blæk og muligvis senere tilf., ligesom de to* t*'er synes at være opfriskede.* [6] *Aksenten er opfrisket.* [7] *Rettet fra* einar.

---

* *Verset bör skrives:*

Fork lætr æ sem orkar
atglamrandi hamra
á glotkylli gjalla
Geirildar hví meira.

járnstafr skapar œrna,
eru sollin rif trolli,
hár á Hjaltaeyri
hríð kerlingar síðu.

Hamra atglamrandi[1] lætr, sem orkar, æ hví meira[2] fork[3] gjalla á glotkylli[4] Geirildar. hár járnstafr skapar œrna hríð kerlingar síðu á Hjaltaeyri[5]; rif eru sollin trolli.

[1] *'hamrenes bulder-volder', 'en som lader hamrene gjalde mod (det forarbejdede jærn)' = jærnsmed.* [2] *Vistnok adv., ikke adj., hørende til* fork. [3] = járnstafr. [4] -kyllir = nautsbelgr *(i prosaen); betydningen i* glot- *er usikker (jfr. prosaens* vatsfullr*).* [5] *Her må G. have bot.*

Jærnsmeden lader, alt hvad han kan og stadig med stigende kraft, staven buldre på Geirilds vandbælg. Den lange jærnstav skaffer på Hjaltør kællingens side megen overlast (el. heftigt angreb); heksens ribben er opsvulmede (ɔ: af vand jfr. prosaen).

c. 193 Eystein Raðvlfs[1] s(vn) Exna-Þ*or*is s(vnar) na*m* l*and* niðr
fra Bægis a *ok* bio at Lone.[2] h*ans* s(vn) v*ar* Gvn*n*stein er[3] atti
Hlif d(ottvr) Heðins ór Miolv.[2] þ*ei*ra born*n* v*arv* þav Halldora e*r*
Viga-Glv*m*r atti *ok* Þ*orgr*imr *ok* G*r*imr eyrar leɢʀ.[2]

c. 194 Eyvindr hani h(et) gofvgr m*aðr*.[2] h*ann* atti skip vi*ð*
Þ*orgr*im Hlifar s(vn).[2] h*ann* v*ar* frændi Ondotz s(vna). þ(ei)r[4]
gafv h*anv*m l*and* *ok* bio h*ann* i Hana tvni *ok* v*ar* kallaðr tvnhani.[2]
þ*ar* er nv kallat Marbœli.[2] h*ann* atti Þ*or*vn*n*i d(ottvr) Storolfs
Exna-Þoris s(vnar). h*ans* s(vn) v*ar* Snorri[5] Hliðm*anna* goði.[2]

Ondottz s(ynir)

c. 195 Ondottr kraka sa er fyʀ v*ar* getið g*er*ðiz rikr m*aðr* en e*r*
Biorn*n* magr h*ans* andadiz talði G*r*imr h*er*sir k*onvng* eiga at taka
allt fe h*ans* þviat h*ann* v*ar* vtlen*n*dr en*n* s(ynir) h*ans* f*yr*i vestan
214 haf Eyvindr avstm*aðr* *ok* Þrondr miok siglandi[6].[2] en Ondottr gat
halldit fenv ti*l* handa Þrondi systvr[7] s(yni) sinv*m*.[2] en e*r* Þrondr
fra andlat foðvr sins sigldi h*ann* or Svðreyiv*m* þa sigling er h*ann*
var miok sigl*an*di af kallaðr *ok* tok þa vi*ð* f(oðvr) erf(ð)[8] sin*n*i *ok*
for ti*l* Isl*an*dz se*m* siþaʀ man sagt v*er*ða.[2] bœr Ondotz stoð n*ær*
sio *ok* skamt a meðal *ok* Ingiallz bear.[2] G*r*imr bío ska*m*t f*ra*
Ingialldi.[2] h*ann* for at Ondotti v*m* nótt e*r* h*ann* viðaði i skogi ti*l*
olhitv litlv f*yr*i iol *ok* va h*ann* i travsti k*onvngs* *ok* þa .íííj. saman
en a somv nott bar Signy a lang skip allt lavsa fe Ondotz *ok*
for me*ð* sonv sina .íj. þa Asmv*n*d *ok* Asgrim *ok* alla hv*s*karla sina
ti*l* Sigvatz f(oðvr) sins en*n* sendi s(vnv) sina ti*l* Heðins fost*ra* sins
i Sokna dal ti*l* fylsknis þ*v*i at ho*n* vetti at G*r*imr mvndi eft*ir*
þei*m* leita.[2] en h*ann* ko*m* eft*ir* þeim me*ð* .íj. skip f*yr*i avstan
215ₙ Liðandis nes *ok* ran*n*sakaði skip hen*n*ar *ok* fan*n* e*ig*i sveinana.[2]
Steinaʀ h(et) m*aðr* e*r* sveinv*m*[9] fylgði ti*l* Heðins.[2] þang*at* for
G*r*imr at leita þ*ei*ra.[2] þ*ei*r fvndv Ornolf s(vn) Heðins i skogi.[2]
h*ann* g*er*ði ser orar *ok* let se*m* h*ann* felli i brottfall þ*v*i at h*ann*
villdi ecki segia[10].[2] þa fvndv þ*ei*r an*n*an s(vn) Heðins e*r* Vlfr
h(et) e*r* geymði fear f(oðvr) sins.[2] h*ann* tok halft .c. silfrs af
G*r*imi at segia ti*l* sveina*nna*[11].[2] h*ann* fœrði f(oðvr) sinv*m* feit *ok*

---

[1] *Rimeligvis en fejl for* Ravð-. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Rettet fra* e, *som står sidst i linjen; denne fortsættes med en halv linje ovenover; her står muligvis* r, *men på grund af en sort klat og en rød streg kan det ikke bestemt afgöres.* [4] *Forkortelsesstregen gennem* þ *er glemt.* [5] *Over det første* r *står det her betydningsløse fordoblingspunkt.* [6] *Disse tre ord muligvis opfriskede.* [7] *Dette ord er tilf. af Haukr selv over linjen.* [8] *Rettet fra* erf. [9] *Muligvis en fejl for* sveinv*nvm*. [10] *Rettet fra* seia. [11] *Forkortelsestegnet er anbragt over det første* n.

sagði þetta.[1] en*n* ko*m* ecki ti*l* G*r*ims.[1] e*ig*i treystiz G*r*imr hei*m*
at sœkia Heðin þ*v*i at h*ann* grvnaði trvleik sveinsins *ok* for h*ann*
hei*m* en svein*ar* v*arv* i iarð hvsi ti*l* þ*er*s e*r* havst ko*m*.[1] þa
leyndvz þ*ei*r b*r*ott *ok* villdv ti*l* Sigvatz mo*ð*v*r* f(oðvr) sins *ok* vrðv
vill*ir* a hvara hond þei*m* sior skylldi lɪɢia.[1] frost v*ar* mik*it* a en*n*
þ*ei*r skolavser.[1] at bœ ko*m*v þ*ei*r þa.[1] Asm*vn*dr m*æ*ll*ti* ken*n*ir þv
bœ þen*na* broðir.[1] e*ig*i sagði Asg*r*imr *ok* e*r* þ*ei*r ko*m*v at kendv
þ*ei*r svefnske*mm*v þa e*r* f(aðir) þ*ei*ra hafði g*er*a latið.[1] þ*ei*r þottvz
þa illa ko*m*n*ir* *ok* sne*r*v ti*l* Ingiallz en*n*(s)[2] tryɢva.[1] þa v*ar* iola
aftan.[1] þ*ei*r dvlðvz þar.[1] Gyða kendi þa fyst *ok* minti Ingialld a
vingiæði þ*ei*ra Ondottz *ok* bað þei*m* vi*ð*tokv.[1] þar v*arv* þ*ei*r þan*n*
215 vetr *ok* hofðv e*ig*i nofn sin.[1] en v*m* svmarit eft*ir* g*er*ði G*r*imr
veizlv i moti Avðvni || iarli Har*alldz* k*onvng*s.[1] en*n* þa nott e*r* 6a
h*ann* hafði v*er*it at olheitv þa brendv s(ynir) Ondottz h*ann* in*n*i.[1]
si*þan* tokv þ*ei*r bat Ingiallz *ok* rerv b*r*ott ti*l* eyiar e*r* lɪɢr a
Hvini.[1] þ*ei*r sogðv aðr Gyðv *ok* Ingialldi hvat i v*ar* orðit.[1] h*ann*
bað þa v*er*ða i b*r*ottv *ok* ko*m*a alldri i avgsyn ser.[1] þ*ei*r settv
vp*p* bat sin*n* *ok* ge*n*gv ti*l* h*vs*.[1] þ*ei*r heyrðv m*anna* tal i hvsvnv*m*
at þ*ei*r hefði v*er*it v*m* nottina i f*er*ð me*ð* Avðvni iarli.[1] þ*ei*r ge*n*gv
ti*l* batzins e*r* þ*ei*r hofðv þetta heyrt *ok* rerv ti*l* l*an*dz.[1] þ*ei*r sa
hvar flavt sneckia iarlsins tioldvð.[1] þ*ei*r ge*n*gv ti*l* þ*er*s h*er*byrgis
er þei*m* v*ar* sagt at iarlin svaf í en h*an*s m*enn* v*arv* a skipi en
.íj. m*enn* helldv vorð yf*ir* iarlinv*m*.[1] Asm*vn*dr greip þa baða *ok*
hellt þei*m*.[1] Asg*r*imr geck at iarl*invm* *ok* setti spiotz odd sin*n*
216 f*yr*i briost iarlinv*m* *ok* bað h*ann* reiða ser fodvr giolld.[1] þa selldi
i(arl) f*r*a*m* gvllringa .íij. *ok* gvðvefiar skiɢiv en Asg*r*imr gaf
h*an*vm na*m*(n)[3] *ok* kallaði h*ann* Avðvn geít.[1] Ondotz s(ynir) liopv
ti*l* batzins *ok* rerv v́t eft*ir* firðinv*m* *ok* i rost e*r* v*ar* a firðinv*m*
ok breiddv þ*ar* a síoín*n*[4] skickivna f*yr*i (þvi)[5] at þ*ei*r sa at iarls-
m*enn* rerv eft*ir* þei*m* *ok* mvndv þ*ei*r e*ig*i vndan ko*m*az.[1] þ*ei*r iarls
m*enn* fvndv skickivna *ok* hvgðv þa mvndv v*er*a drvcknaða en
Ondoz s(ynir) fo*rv* i Svrna dal norðr v*m* Sti*m*m ti*l* Eiriks ǫlfvs
lenz m*annz*.[1] þ*ar* bio Hallstein*n* h*er*str an*na*ʀ lendr m*að*r.[1] þ*ei*r
attv iola dryckiv *ok* vęitti Eirikr vel fyʀi en*n* Hallstein*n* lavst
Eirik me*ð* horni þa e*r* þ*ei*r v*arv* at h*ans*.[1] en e*r* Eiri*kr*[6] v*ar* hei*m*
farin en*n* Hallstein satt eft*ir* þa ko*m* Asg*r*imr[7] ein*n* in*n* *ok* veitti
Hallsteini mik*it* sár *ok* liop v́t si*þan* *ok* ti*l* skog*ar* en þ*ei*r eft*ir*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra* enn. [3] *Rettet fra* nā. [4] oí *og forkortelsestegnet over* n *er senere opfrisket.* [5] þvi *er glemt af skriv.* [6] *Skrevet* eͨɪr̄ *for* eͨeɪr̄. [7] *Foran* a *er der en vertikal streg (et* ɪ?*); måske vilde Haukr straks skrive* ɪnn?

hanvm.[1] Asgrimr lagðiz a svnd á á i frosti en hvskarlar Hallsteins særðv hann miok með skotvm.[1] hann komz til kerlingar einnar i skogi.[1] hon skar kalf sinn ok lagði garnar kalfsins hia Asgrimi.[1] sva þotti þeim er inn komv sem hans iðr lægi þar en hann væri davðr.[1] þeir forv heim en kerling græddi hann a lavn i iarðhvsi.[1]
217 þat svmar for Asmvndr til Islandz ok hvgði Asgrim broðvr sin davdan.[1] þa gaf Hœlgi hin magri hanvm land at nema i Krælinga lið.[1] þa for vt með hanvm Boðolfr[2] or Hvini.[1] hans s(vn) var Skeggi ok Þorir keilis mvli.[1] siþarr atti Boðolfr Þorbiorgv holmasol.[1] þeira d(ottir) var Þorgerðr er Asmvndr atti Ondotz s(vn).[1] Hallstein do hit sama var or sarvm.[1] þa gaf Eirikr olfvs Asgrimi langskip .xxx. at rvma tali ok hellt hann þvi i hernað ok
218n hafði þa iðn nockorr svmvr.[1] Haralldr konvngr setti Þorgeir systvr s(vn) Grims til hofvðs Asgrimi ok feck hanvm herskip .ij. hann fann hann alldri.[1] þa for hann til Islandz ok ætlaði at drepa Asmvnd ok kom a Eyrar ok var i Hvínveria dal vm vetrenn.[1] þat svmar eftir kom Asgrimr vt a Eyrvm ok atti skip halft við Þori keilis mvla ok varv .iiij. menn ok .xx. á.[1] þeir varv vsamþyckir ok leysti Asgrimr skip til sín.[1] Þorir reið norðr með halfa skipveria ok kom i Hvinveria[3] dal ok sagði til fara Asgrims ok reið heim siþan.[1] Asgrimr reið halfvm manaði siðarr fra skipi ok gisti at Þrandar miok siglanda i Þrondar hollt.[1] hann bavð hanvm vetr vist ok kvað hanvm eigi mvndv vhætt vera norðr at riða fyri Þorgeiri.[1] Asgrimr for þó norðr með .xíj. manna ok hofðv .xíj. hersta klyfiada ok toskvr á.[1] þann dag er þeir riðv vm Kiol bað hann þa i brynivm riða ok hafa kvfla yfir vtan ok segia ef þeir Þorgeirr fyndiz | at Þorir keilis mvli fœri þar en Asgrimr 6b
væri norðr farinn.[1] þeir varv .ij. netr at Þorgeirs þvi at hann hvgði þa Þori vera.[1] hann haf(ð)i[4] fyri .xxx. manna.[1] hann reið a gotv með þeim ok sofnaði er hann kom heim ok dreymdi[5] at kona kvæmi at hanvm ok segði[6] hanvm hverir gestir með hanvm hofðv verit.[1] siþan riðv þeir eftir A(sgrimi).[1] þeir Asgrimr biðv a Vekels havg hinvm svðra ok þar kom Asmvndr broðir hans til moz við hann með .xl. manna.[1] hann sætti þa Þorgeir.[1] fam vetrvm siþarr for Asgrimr vtan ok feck Geirriðar Eiriks d(ottvr) ǫlfvs[7].[1] þeira s(vn) var Elliða-Grimr.[1] þav forv siþan til Islandz ok gaf Hœlgi hinn magri Asgrimi landnam í Kræklinga lið ok attv þeir

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Først skrevet* þıoð-, *hvorpå* þ *er rettet til* B *og i underprikket.* [3] i (2) *er tilf. over linjen.* [4] *Rettet fra* hafi. [5] *Disse to ord står over linjen med nedvisningstegn efter* at. [6] gð *er sammenslyngede til ét bogstav.* [7] l *er tilf. over linjen.*

brœðr alla liðina *ok* v*ar* af þ*vi* kollvð Kræklinga lið at þ*ei*r v*arv*
s(ynir) Ondotz krakv.[1] Asm*v*ndr bío at Glera en*n*i syðri en
Asg*r*imr at hin*n*i nerðri.[1] s(vn) Asg*r*ims v*ar* Elliða-G*r*imr f(aðir)
219 Asg*r*ims f(oðvr) Sigf*vs* f(oðvr) Þ*or*g*er*ðar moð*vr* G*r*ims f(oðvr)
Svertings f(oðvr) Vigdisar moð*vr* Hva*m*stvrlv.[1]
c. 196 Helgi hin*n* magri gaf Ham*v*ndi magi[2] sinv*m* iorð a milli*m*
M*er*ki gils[2] *ok* Skialgs dals ár *ok* bio a Espiholi env*m* syðra.[1]
h*ans* s(vn) v*ar* Þori*r* e*r* þar bío.[1] h*ann* atti Þ*or*disi Kaðals d(ottvr).[1]
þ*ei*ra s(vn) Þ*or*arin*n* a Espiholi env*m* nerðra *ok* Þ*or*valldr krokr a
Grvnd en Þ*or*g*r*imr i Moðrv felli *ok* Vígdis.[1]
c. 197 Helgi gaf Þorv d(ottvr) sina Gvn*n*ari s(yni) Vlfliotz e*r* log
hafði vt *ok* l*an*d vp*p* f*ra* Skialxdals á ti*l* Háls.[1] h*ann* bio
i Divpa dal.[1] þ*ei*ra born*n* v*arv* þav Þ*or*stein *ok* Steinolfr *ok*
Yngvilldr.[1]
c. 198 Helgi gaf Avðvni rotin s(yni) Þ*or*olfs smiors Þ*or*steins
220 s(vnar) skrofa G*r*ims s(vnar) ka*m*bans Hœlgv d(ottvr) sina *ok*
l*an*d vp*p* f*ra* Halsi ti*l* Villinga dals.[1] h*ann* bio i Savrbœ.[1] þ*ei*ra
born*n* Einar f(aðir) Eyiolfs f(oðvr) Gvðm*v*ndar hins rika *ok* Vigdis
mo*ðir* Halla hins hvíta f(oðvr) Orms f(oðvr) Gellis f(oðvr) Orms
f(oðvr) Halla f(oðvr) Þ*or*geirs f(oðvr) Þ*or*varz ok[3] Ara f(oðvr)[4]
221 8 Gvðm*v*ndar b*ysk*vps.[1] Ham*v*ndr heliar skin*n* feck Hœlgv Hœlga
d(ottvr) eft*ir* andlat Ingvn*n*ar systvr hen*n*ar *ok* var þ*ei*ra d(ottir)
Yngvilldr allra syst*ir* e*r* Ornolfr atti.[1]
c. 199 Helgi gaf Rolfi[5] s(yni) sinv*m* oll l*on*d f*yr*i avstan Eyia
f(iarðar) á fra Hvali vp*p* *ok* bio h*ann* i Gnvpvfelli *ok* reisti þ*ar*
hof mik*it*.[1] h*ann* atti Þ*or*ornv d(ottvr) Þrandar miobeins.[1] þ*ei*ra
born*n* v*arv* þav Hafliði hin*n* orvi *ok* Valþiofr Viðar *ok* Grani
Boðvar *ok* Ingialldr Eyvindr Gvðlavg[6] er Þ*or*kell hin*n* svarti atti.[1]
Valþiofr v*ar* f(aðir) Hœlga f(oðvr) Þoris f(oðvr) Arnors f(oðvr)
Þvriðar moð*vr* Þ*or*disar moð*vr* Vigðisar moð*vr* Hva*m*stvrlv.[1]
c. 200 Helgi gaf Hlíf d(ottvr) sina Þ*or*geiri[7] s(yni) Þ*or*ðar bialka
222 9 *ok* l*an*d vt fra Þv*er*a ti*l* Varðgiár.[1] þav biogv at Fiski lœk.[1]
born*n* þ*ei*ra v*arv* þav Þorðr *ok* Hœlga.[1]
c. 201 Skagi Skopta s(vn) h(et) ma*ðr* agiætr a Mœri.[1] h*ann* v*a*rð
vsattr vi*ð* Eysteyn[8] glv*m*rv *ok* for af þvi ti*l* Isl*an*dz.[1] h*ann* nam
223 at raði Hœlga Eyia f(iarðar) strond hina nerð(r)i[9] vt f*ra* Varðgia

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Over* i *i* magi, Merki *og* gils *er — senere — tilsatte aksenter. Efter* gils *er oprl. skrevet* ár, *men igen underprikket.* [3] *Rettet for* .F. [4] *Prikkerne foran og efter* F *udeladte.* [5] r *er i hdskr. rettet fra* f. [6] *Rettet fra hdskrs* -lavgr. [7] g *er i hdskr. rettet fra* ð. [8] *Sål. (dittogr.).* [9] *Rettet fra hdskrs* nerði-.

ti*l* Fnioska[1] dalsár *ok* bio i Siglv vik.[2] ha*ns* s(vn) v*a*r Þ*or*biorn*n* f(aðir) Heðins hins millda e*r* Svalbarð let g*er*a .xvi. vetrv*m* f*yr*i c*r*istni.[2] h*ann* atti Ragneiði d(ottvr) Eyiolfs Valg*er*ðar s(vnar).[2]

c. 202 Þorir snepill h(et) ma*ð*r s(vn) Ketils brimils Ornolfs s(vnar) Biornolfs s(vnar) G*r*ims s(vnar) loðin kin*n*a.[2] Ketill brimill atti Iorvn*n*i d(ottvr) Þ*or*gnys[3] logma*nn*z af Svia riki.[2] Ketill b*r*imill v*a*r vikingr mikill.[2] h*ann* for ti*l* Hialltl*a*ndz me*ð* Torf-Einari en e*r* h*ann* bioz ti*l* Isl*a*ndz h(et) Gavtr skipv*er*i ha*ns* en e*r* þe*i*r lagv ti*l* hafs ko*m*v at þei*m* viking*a*r *ok* villdv ræna þa en Gavtr lavst stafnbva[4] þ*e*ira m*eð* hialmvn veli ti*l* bana[5].[2] vi*ð* þ*at* logðv vikin[g]*a*r [f]*ra*[6].[2] || [si]þ[an][7] v*a*r h*ann* kallaðr Hialmvn-Gavtr[8].[2] 7a
þe*i*r Þor*ir* for*v* ti*l* Isl*a*ndz *ok* ko*m*v a Skialfanda fliotz ós.[2] Þor*ir* na*m* Kallda kin*n* milli*m* Skvɢa biarga *ok* Liosa vaz skarz.[2] h*ann*
v. na*m* þar[9] e*ig*i ynði *ok* for a b*r*ott.[2] þa q(vað) h*ann* þetta.[2] H*er** liɢr kiola keyr*ir* Kallda kin*n* vm alldr en vi*ð* forv*m* heil*ir* Hialmvn-Gavtr a bravt.[2] siþ*an* na*m* h*ann* Hnioska dal allan ti*l* Odeilv *ok*
224 bio at Lvndi.[2] h*ann* blotaði lvndin.[2] Ormr toskv bak v*a*r s(vn) Snepils f(aðir) Hlen*n*a hins ga*m*la *ok* Þ*or*kell svarti i Hleiðrar garði.[2] h*ann* atti Gvðlavgv Rolfs d(ottvr). þ*e*ira s(vn) Ongvll hin*n* svarti *ok* Rafn f(aðir) Þorðar at Stocka loðv *ok* Gvðriðr e*r* atti Þ*or*geiʀ goði at Liosa vatni.[2]

c. 203 Þengill miok siglandi for af Haloga l*a*ndi til Isl*a*ndz[5].[2] h*ann* na*m* l*an*d at raði Hølga vt fra Hniosk a ti*l* Greni vikr *ok* bio at Hofða.[2] ha*ns* s(ynir) v*arv* þe*i*r V*er*m*v*ndr f(aðir) Asolfs i Hofða *ok* Hallstein*n* e*r* þetta q(vað) e*r* h*ann* sigldi af hafi er h*ann* fra andlat[10] f(oðvr) sins.[2] drvp*ir** Hofði davðr e*r* Þengill hlæia hliðir vi*ð* Hallsteini.[2]

---

[1] *Rettet fra hdskrs* flıokna. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Rettet fra hdskrs* -gnyns. [4] *Rettet for hdskrs* skipveria. [5] *Disse to ord er tilf. over linjen med et nedvisningstegn.* [6] g *og* f *er revne bort, men forkortelsestegnene er tydelige nok.* [7] ſı *og den øverste del af* þ *med forkortelsestegnet er afrevne.* [8] g *er rettet fra* ð. [9] a *er i hdskr. rettet fra* r. [10] ð *er i hdskr. rettet fra* g.

---

* *Versene bör skrives:*

Hér liggr kjóla keyrir	en vit fǫrum heilir
Kaldakinn of aldr,	Hjalmungautr á braut.

Her vil Koldekind altid ligge [uforandret], skibenes styrer!, men vi to, jeg og Hjalmungautr, forlader den uskadte.

Drúpir Hǫfði,	hlæja hlíðir
dauðr es Þengill,	við Hallsteini.

Höfde sørger, død er þengell; fjældsiderne smiler mod Hallsteinn.

c. 204 Þormoðr h(et) m*aðr* e*r* na*m* Greni vik *ok* Hvallatr *ok* strond alla ́vt ti*l* Þorgeirs f(iarðar). ha*n*s (svn)[1] v*ar* Snortr er Snertling*ar* e*r*v fra ko*mnir*.[2]

c. 205 Þorgeiʀ[3] h(et) m*aðr* e*r* na*m* Þ*or*geírs f(iorð) *ok* Hvalvaz f(iorð).[2]

c. 206 Loðin*n* ongvll h(et) m*aðr* h*ann* v*ar* fœddr i Ongli á Haloga
225 l*an*di.[2] h*ann* for f*yr*i ofriki Hakon*ar* i(arls) Griotg*ar*z s(vnar) ti*l* Isl*an*dz.[2] i Ongli hafði bvit Sigaʀ k*onvng*r a Steig *ok* þ*ar* er Signyiaŕ brvðr *ok* Hagbarz holmr[a].[2] h*ann* na*m* Flateyiar dal vp*p* ti*l* Gvnsteina *ok* blotaði þa.[2] þar liɢr Odeila a milli*m* l*an*dna*m*s þ*ei*ra Þoris snepils[4].[2] Asbiorn dœtti ás v*ar* s(vn) Eyvindar f(aðir) Fin*n*boga[5] hins ra*m*ma.[2]

c. 207 Barðr s(vn) Heyiangs-Biarn*ar* ko*m* skipi sinv i Skialfanda fliotz ós *ok* na*m* Barðar. dal allan vp*p* fra Kalfborg*ar* a *ok* Eyiar dals a *ok* bio at Lvndar breckv v*m* rið.[2] þa markaði h*ann* at bet*r*i v*arv* l*an*dviðri en hafviðri *ok* h*ann* ætlaði bet*r*i l*an*dz kost f*yr*i svn*n*an heiðar.[2] h*ann* sendi s(vnv) sina svðr v*m* gœ́ þa fvndv
226 þ*eir* gœ beytla[6] *ok* an*n*an groðr en an*n*at var eft*ir* g*er*ði Barðr[7] kialka[7] hv*er*iv[7] kvikvendi[7] þ*v*i er ge*n*gt v*ar* *ok* let draga sitt foðr *ok* feallvt.[2] h*ann* for Barðar gotv v*m* Vanar skarþ[8] *ok* na*m* siþ*an* Fliotz hv*er*fi *ok* bio at Gnvpv*m*.[2] h*ann* var kallaðr Gnvpa[9]-Barðr.[2] ha*n*s s(vn) v*ar* Sigm*v*ndr f(aðir) Þ*or*steins e*r* atti Æsv d(ottvr) Rolfs ravðskeɢs.[2] þ*ei*ra d(ottir) Þ*or*vn*n* e*r* atti Þ*or*kell leífr *ok* v*ar* þ*ei*ra s(vn) Þ*or*geiʀ at Liosa vatni.[2] an*n*aʀ s(vn) Barðar v*ar* Þ*or*stein*n* f(aðir) Þoris e*r* v*ar* a Fitiv*m* m*eð* Hakoni k*onvng*i *ok* skar ravf a vxa hvð *ok* hafði þa hlif.[2] þ*v*i v*ar* h*ann* kallaðr leðr hals.[2] h*ann* atti Fiorleifv[10] Eyvindar d(ottvr).[2] þ*ei*ra s(ynir) v*arv* þ*ei*r Havarðr i Fellz mvla *ok* H*er*iolfr at Myvatni *ok* Ketill i[11] Hvsa vik[11] *ok* Vem*v*ndr kogr e*r* atti[11] Halldorv d(ottvr) Þ*or*kels svarta *ok* Askell *ok* Hals er bio a Hœlga stoðv*m*.[2]

c. 208 Þorfiðr[11] mani[11] s(vn) Askels tiorva h*ann* na*m* l*an*d f*yr*i
227 neðan Eyiar dals a ti*l* L*an*da motz[11] *ok* v*m* Liosavatz skarð *ok*

---

[1] *Udeglemt i hdskr. ved linjeskifte.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Rød initial midt inde i linjen.* [4] *Rettet fra hdskrs* -ıll. [5] *Over* ın̄ *står en sort streg med en böjle til höjre; åbenbart senere tilf.* [6] ẏ *er tilf. over linjen; efter ordet er først skrevet* alla, *der igen er underprikket og overstreget med rødt.* [7] *Over* a, i *er med sort blæk tilsat en aksent, samt en prik over det første* i *i det sidste ord.* [8] þ *er rettet fra* p. [9] g *er rettet fra* b *(?)* [10] *Rettet for* Freyleyfv, *se s. 82.* [11] *Over* i (motz *er læst som* nıotz) *en sort, senere tilf., aksent.* a *Ordene:* i Ongli—holmr *anføres i 104 som tagne fra „Havcs boc", men her er* ok—holmr *forvansket til* i Hagbarz holmi.

bío at Exar á.[1] . . . .[2] h*ans*[a] s(vn) v*ar* Þ*or*kell leifr hin*n*[3] hafi f(aðir) Þ*or*geirs[3] goða.[1] Þ*or*geiʀ[3] atti fyʀ Gvðríði[4] d(ottvr) Þ*or*kels svarta.[1] þ*eir*(a)[5] s(vn) Þorkell hákr *ok* Hoskvlldr Tiorvi *ok* Kollg*r*imr Þ*or*stein[3] *ok* Þ*or*varðr *ok* Sigriðr[3].[1] siþ*an* atti[3] h*ann* Salg*er*ði d(ottvr) Arngeirs hin*n*s avstrœna.[1] h*ann* atti *ok* Þ*or*kotlv Dala-Kollz d(ottvr). s(ynir) h*ans* *ok* þ*ei*ra kven*n*a v*arv* Þ*or*g*r*imr Ottaʀ Þ*or*gils.[1] þ*er*sir v*arv* lavng*etnir* Þ*or*g*r*imr[6] ok Fin*n*i[3] hin*n* drav*m* spaki.[1] h*ans* mo*ðir* h(et) Lækny vtlend.[1]

c. 209 Heðin*n* *ok* Hoskvlldr s(ynir) Þ*or*steins[3] þvrs na*m*v l(an)d[7] f*yr*i ofan Tvngv[b]. Heðin*n*[3] bío at Heðins[3] hofða *ok* atti[3] Gvðrvnv.[1]
228 þ*ei*ra d(ottir) Arnriðr[3] *er* Ketill[3] Fiorlef*ar*[3] s(vn) atti[3] | en Gvðrvn 7b
v*ar* d(ottir) þ*ei*ra *er* Rolfr atti i Gnvpv f(elli).[1] Hoskvlldr na*m* l*on*d oll f*yr*i avstan[8] Laxá *ok* bio i Ska[vr]ðv(m)[9].[1] vi*ð* h*ann* *er* kent Hoskvllz vatn þ*vi* at h*ann* drvcknaði þar i.[1] i þ*ei*ra l*an*dna*m*i *er* Hvsa vik *er* Garðaʀ atti vetr setv.[1] s(vn) Hoskvllz v*ar* Hroalldr[10] *er* atti Ægileifv d(ottvr) Rolfs Hœlga s(vnar) hins mag*ra*.[1]

c. 210 Vestm*aðr*[11] *ok* Vlfr fostbrœðr fo*rv* a einv skipi ti*l* Isl*an*dz *ok* na*m*v Reykiar dal allan f*yr*i vestan Lax a vp*p* ti*l* Vestma*nn*z vatz.[1] Vestm*aðr* atti Gvðlavgv.[1] Vlfr bio vnd*ir* Skratta felli.[1] h*ans* s(vn) v*ar* Geirolfr *er* atti Vigdisi Konals d(ottvr) siþaʀ en Þ*or*g*r*imr.[1] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Hallr.[1]

c. 211 Þorstein hofði h(et) m*aðr*.[1] h*ann* v*ar* h*er*sir a Horða l*an*di.[1] h*ans* s(ynir) v*arv* þ*ei*r Eyvindr *ok* Ketill horzki.[1] Eyvindr for ti*l*
229 Isl*an*dz *ok* na*m* Reykia dal vp*p* fra Vestma*nn*z vatni *ok* bio a Hœlga stoðv*m* *ok* *er* þar havgr h*ans*.[1] h*ans* s(vn) v*ar* Askell *er* bana sár feck vi*ð* Eyia f(iarðar) a gegnt Krop*p*i þa *er* Steing*r*imr villdi hefna savðar hofvðs hoɢs.[1] Askell atti d(ottvr) Greniaðar.[1] þ*ei*ra s(vn) Viga-Skvta.[1] Fiorleif h(et) d(ottir) Eyvindar *er* Þ*or*er leðr hals atti.[1] Nattfari *er* me*ð* Garðari hafði vt farit eignaði ser aðr Reykia dal *ok* hafði m*er*kt a viðv*m* en Eyvindr rak h*ann* brott.[1] Ketill broðir h*ans* bio a Ein*ar*s stoðv*m*.[1] h*ans* s(vn) v*ar* Konall *er* atti Odnyiv Ein*ar*s d(ottvr) systvr Eyiolfs Valg*er*ð*ar*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Her er et stykke oversprunget, der i B lyder således:* þórir, sun Gríms gráfeldarmúla af Rogalandi, nam um Ljósavatsskarð. [3] *Over* i *er en sort aksent senere tilföjet.* [4] *Først skrevet* -vnv, *men disse bogstaver er underprikkede og overstregede og* íði *tilf. over linjen. I 104 står der* Guðrunu, *dog med en streg under.* [5] *Rettet fra hdskrs* þeir. [6] *Herefter står* hinn, *men underprikket.* [7] *Forkortelsesstregen gennem* ð *er glemt.* [8] *Rettet fra hdskrs* vav-. [9] vr *er afrevet, forkortelsesstregen over* v *glemt.* [10] a *er rettet fra et bogstav, muligvis* l. [11] $\overset{r}{m}$ *betyder her åbenbart* maðr *og ikke* mar, *som det er opfattet i Ldn.* [a] *Herfra og rimeligvis til* þorkels svarta *angives i 104 at være taget fra „Havcs boc“.* [b] *I 104 anføres som variant til* innan Tunguheiðe: *„Havcsb. s.* ofann Tungu heiði“, *hvilket altså er unöjagtigt.*

s(vnar).[1] þeira s(vn) Einarr.[1] Þorðr var annaʀ s(vn) Konals.[1] hann var f(aðir) Socka a Breiða myri f(oðvr) Konals.[1]

c. 212 230 Greniaðr h(et) maðr Hraps s(vn) broðir Geirleifs.[1] hann nam Þegianda dal ok Hravna heiði Þorgerðar fell ok Lax ár dal neðan.[1] hann bio a Greniaðar stoðvm.[1] hann atti[2] Þorgerði d(ottvr) Helga herstz.[1] þeira s(vn) var Þorgils vamvli f(aðir) Onvndar f(oðvr) Hallberv[a] ᴍ(oðvr) Þorgerðar moðvr Hallz abota ok Hallberv er Reín[3] Styrmis[4] s(vn) atti.[1]

c. 213 B(a)vðolfr[5] h(et) maðr s(vn) Grims Grimolfs s(vnar) af Ogðvm broðir Boðmoðs.[1] hann atti Þorvnni d(ottvr) Þorolfs hins froða.[1] þeir(a)[5] s(vn) var Skeɢi.[1] þav forv til Islandz ok brvtv skip sitt við Tiornes ok varv at Boðolfs skytiv hinn fysta vetr[b].[1] hann nam Tiornes allt[6] a millim Tvngv ár ok Oss.[1] Boðolfr feck siþaʀ Þorbiorgv holma sol d(ottvr) Hꝍlga. (þeira)[7] d(ottir) var Þorgerðr er atti Asmvndr Ondotz s(vn).[1] þeir(a)[5] s(vn) Þorleifr f(aðir) Þvriðar er atti Valla-Liotr.[1]

c. 214 Skeɢi Boðvlfs[8] s(vn) nam Kelldv hverfi vpp til Kelldv nes ok bío i Mikla garði.[1] hann atti Hꝍlgv d(ottvr) Þorgeirs at Fiskilꝍk.[1] þeira s(vn) var Þorir farmaðr mikill.[1] hann let gera
231 knorr i Sogni.[1] þann vigði Sigvrðr byskvp hinn riki er var með Olafi konvngi Tryɢva s(yni) en skirði Þori.[1] af þeim kneʀi erv brandar fyri dvrvm lengi siþan i Miklagarði veðr spair miok allt fram vm daga Branz byskvps.[1] Ormr var s(vn) Þoris.[1] hann myrði Grettir A(smvndar) s(vn)[c].[1] vm Þori orti Grettir þetta.[1] Riðkað * ek ræki meiðvm randar hótz at moti skopvð er þersvm þegni þravt fer ek einn at bravtv vilkað ek viðris blacka vinnendr spaka finna ek mvn þer eigi þickia æʀ leita ek mer fꝍriss.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Over det sidste* t *står der en streg, som sikkert må betragtes som et slags forkortelsestegn for* i. [3] *Skrevet over linjen med nedvisningstegn.* [4] *Først skr.* styrm̀, *men dette rettet til* styrm̀f. [5] a *er glemt.* [6] t *er tilf. over linjen.* [7] *Glemt.* [8] f *er rettet fra* ſ. [a] *Herefter står i B og de øvr. recc.* m(oður) Halldoru, *hvilket 104 rigtig gör opmærksom på: „Havcsb. hefr ecci* Halldoru *i þessu manntali“.* [b] *Ordene* Boðolfs—vetr *anføres i 104 som variant: „Havcsb. s.* Boðolfs skytiu fyrzta vetr“. *De andre har* Auðolfsstöðum *osv.* [c] *Til dette hentydes i 104, hvor det i margen hedder: „Havcsb. callar morð Grettirs a Orme“.*

---

* *Verset bör skrives:*

Ríðkat rœkimeiðum
randar hóts at móti.
skǫpuð es þessum þegni
þraut. ferk einn at brautu.

vilkat Viðris balka
vinnendr spaka finna.
ek mon þér eigi þykkja
œrr. leitak mér fœris.

Hnecki * ek fra þar er flockar fara Þoris miok storir era mer i þys þeira þerfilegt at hverfa forðvmz frægra fyrða [1] fvnd a ek veg til lvndar verð ek Heimdala at [2] hirða hior biorgvm sva fiorvi. [3] An h(et) s(vn) Þoris f(aðir) Arnar f(oðvr) [4] Ingibiargar MOðvr Skvms f(oðvr) Þorkels ábóta. [3]

c. 215 Mani h(et) maðr. [3] hann var fœðr [5] i Omð a Haloga landi. [3]
232 hann for til Islandz ok bravt við Tiornes ok bio átt Mana nockora vetr. [3] siþan rak Boðolfr hann brott þaðan ok nam hann þa fyri neðan Kalfborgar á millim Fliotz ok Ravða skriðv ok bio at Mana felli. [3] hans s(vn) var Ketill er atti Valdisi Þorbranz d(ottvr) er keypti Ravða skriðv land at Mana. [3] hans d(ottir) var Dalla [6] systir Þorgeirs Gallta s(vnar). [3] hana atti Þorvalldr Hiallta s(vn). [3] ||

c. 216 Liotr vþvegin h(et) maðr er nam Kelldv hverfi vpp fra 8a
Kelldv nesi. [3] hans s(vn) var Gris f(aðir) Gallta i Asi. [3]

---

[1] *Haukr har først skrevet* virða; *derpå har han rettet* v *til* ý, *underprikket* i *og så föjet* f *til over linjen med nedvisningstegn.* [2] *Herefter skrevet, men siden underprikket og overstreget med rødt:* hverþa. [3] *Punktum er tilf.* [4] .F. *meget afbleget.* [5] *Rimeligvis en skrivfejl for* fœð'r = fœðór. [6] *De tre sidste bogstaver er næsten helt udslettede.*

Ríðkat hóts [1] at móti randar rœkimeiðum [2]; ferk einn at brautu; skǫpuð es þraut þessum þegni [3]. vilkat finna spaka [4] Viðris balka vinnendr [5]; leitak mér fœris; ek mon eigi þykkja þér [6] œrr.

[1] *Må opfattes således som SvbEg. har gjort: i forbindelse med nægtelsen = aldeles ikke (jfr. nyisl.* ekki hót*).* [2] *'skjoldets plejende vånde' = krigere.* [3] = mér *'mig'.* [4] *Grettiss. har* snara, *måske rigtigere.* [5] Viðris *(= Odins)* balkr *(træstykke) = skjold, dettes* vinnendr *'erobrere' = krigere.* [6] *ɔ: Grettis ledsager; jfr. sagaens s. 147, hvor disse to vers findes.*

Jeg vil ikke på nogen måde ride imod krigerne (mine fjender); jeg vil drage alene fremad. Jeg må udstå strabaser og farer. Jeg vil ikke træffe de vise (eller: raske) krigsmænd; derfor søger jeg mig en god lejlighed (til at undgå dem), og du vil ikke synes, at jeg er dum (når jeg gör så).

* *Verset bör skrives:*

Hnekkik frá þars flokkar
fara Þóris mjǫk stórir.
esa mér í þys þeira
þerfilegt at hverfa.

forðumk frægra virða
fund. ák veg til lundar.
verðk Heimdalar hirða
hjǫr. bjǫrgum svá fjǫrvi.

Jeg trækker mig tilbage, hvor Þóris meget store skarer farer frem. Det er mig ikke til nytte at komme ind i deres mængde. Jeg undgår at mødes med de berömte mænd; min vej fører til skoven(?) [1]*; således redder jeg mit liv. Jeg må frelse mit hoved.* [2]

[1] *Synes at måtte opfattes således (J Þork.), uagtet et sådant udtryk ellers ikke findes.* [2] *'Heimdals sværd' = hoved.* -dalar *rettelse for* -dala at.

c. 217 Avnvndr na*m* *ok* Kelldv hv*er*fi vp*p* *fra* Kelldv nesi *ok* bío i Asi.[1] h*ann* v*ar* s(vn) Blæings Sota s(vnar) b*r*oðir Balka i Rvta f(irði).[1] d(ottir) Onvndar v*ar* Þorbiorg e*r* atti Hallgils Þ*or*branz s(vn) ór Ravðaskriðv.[1]

c. 218 Þorstein s(vn) Sigm*vn*dar Gnvpa-Barðar s(vnar) bío fyst at Myvatni.[1] h*an*s s(vn) v*ar* Þ*or*g*r*imr f(aðir) Arnors í Reykia lið er
233 att*i*[2] Þorkotlv d(ottvr) Boðvars Rolfs s(vnar) or Gnvpv felli.[1] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Boð(v)aR[3].[1]

c. 219 Þorkell hin*n* hafi ko*m* vngr ti*l* Isl*an*dz *ok* bío fyst at Grœna vatni er g*en*gr af Myvatni.[1] h*an*s s(vn) v*ar* Sigm*vn*dr e*r* atti Vigdisi d(ottvr) Þoris af Espiholi.[1] h*ann* va Glv*m*r a ack*r*inv*m* Vitaz giafa.[1] d(ottir) Þ*or*kels var Arndis e*r* atti Vigf*vs* broðir Viga-Glv*m*s.[1] Þ*or*kell gat s(vn) i elli sin*ni*.[1] sa h(et) Dagr[a] e*r* atti Yngvilldi d(ottvr) Hallz a Siðv siþaR en*n* Eyiolfr hin*n* hallti.[1]

c. 220 Geiri h(et) m*a*ð*r* e*r* fyst bio f*yr*i svn*n*an Myvatn a Geira stoðv*m*.[1] h*an*s s(vn) v*ar* Glv*m*r skáld *ok* Þ*or*kell.[1] þ*ei*r Geiri feðgar borðvz vi*ð* Þorgeir hoGvinkin*na* *ok* felldv Þorstein s(vn) h*an*s.[1] f*yr*i þ*at* vig v*arv* þ*ei*r g*er*v*ir* norðan ór sveitv*m*.[1] Geiri sat v*m*
234 vetr a Geira stoðv*m* vi*ð* Hvna vatn.[1] siþ*an* fo*rv* þ*ei*r i Breiða f(iorð) *ok* bioGv a Geira stoðv*m*[4] i Krox f(irði).[1] Glv*m*r feck Ingvnar d(ottvr) Þ*or*olfs Veleifs s(vnar).[1] þ*ei*ra born*n* v*arv* þav Þorðr e*r* atti Gvðrvnv Vsvifrs d(ottvr) *ok* Þ*or*g*er*ðr er atti Þ*or*arin*n* Ingiallz s(vn).[1] þ*ei*ra s(vn) Hœlgv-SteinaR.[1]

c. 221 Torf-EinaR i(arl) gat d(ottvr) i æskv[5] sin*ni*.[1] sv h(et) Þ*or*dis.[1] h*an*a fœddi Rognv*alldr* iarl *ok* gifti h*an*a Þorgeiri klavfa.[1] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Ein*ar*r.[1] h*ann* for ti*l* Orkneyia at fin*na* frændr sina.[1] þ*ei*r villdv e*ig*i taka vi*ð* frændsemi h*an*s.[1] þa for h*ann* ti*l* Isl*an*dz me*ð* .íj. brœðrv*m* Vestma*n*ni *ok* Vem*vn*di.[1] þ*ei*r siglðv f*yr*i norðan l*an*d *ok* vestr v*m* Slettv i fiorðin.[1] þ*ei*r settv exi í Reistar gnvp *ok* kollvðv þvi Exar f(iorð).[1] þ*ei*r settv orn*n* vp*p* f*yr*i vestan *ok* kolloðv þar Arn*ar* þvfv.[1] en*n* i þriðia stað settv þ*ei*r c*r*os.[1] þ*ar* kalla þ*ei*r C*r*osas. sva hœlgvðv þ*ei*r ser allan Exar f(iorð).[1] born*n* Ein*ar*s v*arv* þav Eyiolfr e*r* Gallti Griss s(vn) vá *ok* Liot mo*ðir* Hroa hins skarpa e*r* hefndi Eyiolfs *ok* va Gallta.[1]
235 s(ynir) Glirv-Halla Brandr *ok* B*er*gr v*arv* d(ottvr) s(ynir) Liotar e*r* fellv i Boðvars dal.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Over det sidste* t *et forkortelsestegn for* i, *se ovf. 83, not. 2.* [3] *Rettet fra hdskrs* boðaR. [4] *Vistnok en fejl for* Geiradal. *Denne afvigelse bemærkes i 104: „Havcsb. s.* Geirastoðum*“.* [5] *Først skrevet* elli; *dette er siden af Haukr selv underprikket og* æſkv *tilf. over linjen.* [a] *Her tilföjer de øvr. recc.:* hann var faðir Þórarins, *hvilket således bemærkes i 104: „Havcsb. s. Dagr hafi att Yngvillde, enn nefnir ecci þórarinn“.*

c. 222 Reistr h(et) m*aðr* s(vn) Biarn*n*eyia-Ketils *ok* Hilldar systvr Ketils þistils f(aðir)[1] Arnsteins goða.[2] h*ann* na*m* la*n*d milli*m* Reistar gnvps *ok* Ravða gnvps *ok* bio i Leirhofn.[2]

c. 223 Arngeiʀ h(et) m*aðr* e*r* na*m* Slettv alla a milli*m* Havar*ar* lons *ok* Sveinvngs vikr.[2] h*ans* born v*arv* þ*av* Þ*or*gils *ok* Oddr *ok* Þvriðr e*r* Steinolfr i Þiors ár dal atti.[2] Oddr v*ar* elldsætr i æskv *ok* seinlegr *ok* v*ar* kallaðr kolbitr.[2] hvita biorn*n* drap þa baða Arngeir *ok* Þ*or*gils.[2] Oddr for at leita þ*ei*ra *ok* v*ar* biorn*n*in at *ok* so or þei*m* bloðit.[2] Oddr drap biornin *ok* fœrði hei*m* *ok* at allan *ok* kallaðiz þa hefna f(oðvr) sins e*r* h*ann* drap biornin en þa broðvr sins e*r* h*ann* átt h*ann*.[2] Oddr v*ar* siþ*an* illr *ok* vdæll við
236 at eiga.[2] h*ann* v*ar* sva miok ha*m*ramr at h*ann* geck hei*m*an or Ravnhofn v*m* kvelldit en ko*m* v*m* morgin eft*ir* i Þiors ar dal til liðs við Þvriði systvr sina e*r* Þiorsdœl*ir* villdv gryta hana f*yr*i fiolkyngi *ok* trollskap.[2]

c. 224 Sveinvngr *ok* Kolli námv vikr þær er við þa e*r*v kenðar Sveinvngs vik *ok* Ko(l)la[3] vik.[2]

c. 225 Ketill h(et) m*aðr* þistill illr *ok* vdæll.[2] h*ann* na*m* Þistils f(iorð) a milli*m* Hvnz nes *ok* Savða nes.[2] h*ans* s(vn) var Sigm*vn*dr e*r* la*n*d na*m* a Sniofiall nesi.[2] h*ann* v*ar* f(aðir) Lavg*ar* breckv-Einars.[2] |

237 Her hefr la*n*dna*m* i Avstfirðinga fiorðvngi 8b

Nv hef*ir* h*er* vp*p* la*n*dna*m* i Avstfi*r*ðinga f(iorðvngi) *ok* segia m*enn* sva at þ*er*si fiorðvngr hafi fyst albygðr[4] v*er*it a Isl*an*di.[2]

c. 226 Gvnolfr kropp*a* h(et) m*aðr* s(vn) Þoris havknefs h*er*sis.[2] h*ann* na*m* Gvn*n*olfs vik *ok* Gvn*n*olfs fell *ok* Langa nes allt f*yr*i vtan Helkvndv heiði *ok* bio i Fag*ra* vik.[2] h*ans* s(vn) v*ar* Skvli herkia.[2]

c. 227 Fin*n*i h(et) m*aðr* e*r* na*m* Fin*n*a fiorð.[2] h*ans* s(vn) v*ar* Þ*or*arin f(aðir) Sigvrðar f(oðvr) Glirvhalla.[2]

c. 228 Hroðgeiʀ hin*n* hviti Raps s(vn) na*m* Sandvik f*yr*i norðan Digra nes allt ti*l* Viðfiarðar *ok* bio a Skeɢia stoðv*m*.[2] h*ans* d(ottir)
238 v*ar* Ingibiorg e*r* att*i* Þ*or*stein*n* hviti.[2] Alrekr v*ar* broðir Hroðgeirs e*r* vt ko*m* með han*v*m.[2] h*ann* var f(aðir) Liotolfs goða i Svarfaðar dal.[2]

c. 229 Eyvindr[5] vapni *ok* Refr hin*n* ravði s(ynir) Þ*or*steins þiockv beins for*v* ti*l* Isl*an*dz or Þrondhei*mi* af Strind þ*vi* at þ*ei*r vrðv v satt*ir* við Haralld k*onvng* *ok* hafði sitt skip hvaʀ þ*ei*ra.[2] Refr varð

[1] *Kunde også læses* f(oðvr)*; hvad der er rigtigst, kan ikke bestemt vides.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Rettet fra hdskrs* ko | la. [4] gð *er sammenslyngede til ét bogstav.* [5] *Herefter er først skrevet* hinn, *men siden underprikket af Haukr selv og overstreget med rødt.*

aftr reki ok let Haralldr konvngr drepa hann en Eyvindr kom i Vapna f(iorð) ok nam fiorðin allan fra Vestra dals a ok bío i Krossa vík hinni iðri.[1] hans s(vn) var Þorbiornn.[1]

c. 230 Steinbiornn kortr h(et) s(vn) Refs hins ravða.[1] hann fór til Islandz ok kom i Vapna f(iorð).[1] Eyvindr f(oðvr) broðir hans gaf[2] hanvm land allt millim Vapna f(iarðar) ár ok Vestra dals ár.[1] hann bio at Hofi.[1] hans s(ynir) varv þeir Þormoðr stickv bligr er bio i Svnnv dal annar Refr a Refs stoðvm ííj. Egill a Egils stoðvm f(aðir) Þorarins ok Þrastar ok Hallbiarnar ok[3] Hallfriðar er atti Þorkell Geitis s(vn).[1]

c. 231 Hroalldr biola var fostbroðir Eyvindar vapna.[1] hann nam
239 land fyri vestan Vestra dals á dalin[4] halfan ok Selár dal allan
vt (til)[5] Digra[6] nes.[1] hann bío a Torva stoðvm.[1] hans s(vn) var
Isroðr f(aðir) Gvnilldar er atti Asolfr[7] i Hofða.[1]

c. 232 Olvir hinn hviti h(et) maðr s(vn) Olvis[8] Exna-Þoris s(vnar).[1] hann var lenðr maðr ok bío i Álmdolvm[9].[1] hann varð vsattr við Hakon i(arl) Griotgarz s(vn).[1] hann for a Yriar ok do þar en Þorstein hinn hviti s(vn) hans for til Islandz ok kom skipi sinv i Vapna f(iorð) eftir landnam.[1] hann keypti land at Vapna ok bio a Tofta velli nockora vetr fyri vtan Sirex staði aðr hann komz at Hofs londvm með þvi moti at hann heimti leigv fé sitt at Steinbirnni kort en hann hafði ecki til at giallda nema landit.[1] þar bio Þorsteinn .lx. vetra siþan ok var vítr.[1] hann atti Ingibiorgv
d(ottvr) Hroðgeirs hins hvita.[1] þeira bornn varv þav Þorgils ok
240 Þorðr Avnvndr ok Þorbiorg ok Þora.[1] Þorgils atti Asvorv d(ottvr)
Þoris Gravtatla s(vnar). þeira s(vn) var Brodhœlgi er atti fyʀ Hollv Lytings d(ottvr) Arnbiarnar s(vnar). þeira s(vn) var Viga-Biarnni.[1] hann atti Ranveigv d(ottvr) Eiriks i Goðdolvm.[1] þeira s(vn) var Skeɢbroddi[10] en d(ottir) Yngvilldr er atti Þorstein Hallz s(vn).[1] Skeɢbroddi atti Gvðrvnv d(ottvr) Einars sælendings[a] ok Halldorv Einars d(ottvr). þeira born Þorir ok Biarnni hvslangr.[1] Þorir atti Steinvnni d(ottvr) Þorgrims hins hara.[1] þeira d(ottir)

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* gamf. [8] *Rettet i hdskr. fra* eˢ *(= er).* [4] *Herefter er skrevet* allan *med prikker under og overstreget med rødt.* [5] *Glemt af skriv.* [6] *Først skrevet* ðıgr mvla*; siden er* mvla *underprikket og overstreget med rødt, samt* a *föjet til over* r *(i* ðıgr*).* [7] *Vistnok en fejl for* Oddi *(el.* Oddr, *se Ldn. 116),* svn Ásvlfs. *Denne afvigelse bemærkes i 104: „Havcsb. s. Asolfr ætti Gunnhildi nefnir ecci Odda“.* [8] *Vistnok en fejl for* Osvalds. [9] ð *er rettet fra* l, *hvorved det har fået lighed med* ð. [10] *Herefter er skrevet, men igen underprikket og overstreget med rødt:* er atti. [a] *B har* Þórarins sælings*; i 104 bemærkes i margen: „Havcsb. s.* Einars Sælings“ *(det sidste beror på en fejllæsning).*

var Gvðrvn er atti Flosi s(vn) Kolbeins. þeira s(vn) Biarnæ[1] f(aðir) Biarna er atti Hollv Iorvndar[2] d(ottvr).[3] þeira born varv þav Flosi prestr ok Torfi prestr ok Einarr brvðr ok Gvðrvn er Þorðr Stvrlv s(vn) atti ok Gvðrvn er Einarr Bergðors[4] s(vn) atti ok Hœlga moðir Sigriðar Sigvatz d(ottvr).[3] Flosi prestr atti Ragnilldi d(ottvr) Barkar a Bavgs stoðvm.[3] þeira bor(n)[5] Biarnni ok Einar Halla moðir herra Kristoforvs ok Þordis moðir frv Ingigerðar moðvr frv Gvðrvnar ok Hallberv.[3] Valgerðr var d(ottir) Flosa moðir herra Erlenz sterka f(oðvr) Havks ok Valgerðar[a].[3] ||

c. 233 241 Þorsteinn torfi ok Lytingr forv til Islandz.[3] Lytingr nam 9a Vapna f(iarðar) strond alla hina eystri Boðvars dal ok Fagra dal ok bio i Krossa vik ok lifði her fa vetr.[3] fra hanvm erv Vapnfirðingar komnir.[3] Geitir var s(vn) Lytings f(aðir) Þorkels.[3]

c. 234 Þorfiðr h(et) maðr er fyst bio a Skegia stoðvm at raði Þorðar halma.[3] hans s(vn) var Þorstein fagri er va Einar s(vn) Þoris[6] Gravtatla s(vnar) ok brœðr hans .íj. Þorkell ok Heðin er vagv Þorgils f(oðvr) Broddhœlga.[3]

c. 235 Þorstein torfi nam Hlið alla vtan fra Ósfiollvm ok vpp til Hvams ár[7] ok bio a Forsvelli.[3] hans s(vn) var Þorvalldr f(aðir) Þorgeirs f(oðvr) Hallgeirs f(oðvr) Hraps a Forsvelli[8].[3]

c. 236 Hakon h(et) maðr er nam Iokvls dal allan fyri vestan Iokvls a ok fyri ofan Teigar a ok bio a Hakonar stoðvm.[3] hans d(ottir) var Þorbiorg er attv s(ynir) Bryniolfs hins gamla Gvnnbiorn[9] ok Hallgrimr.[3] teigr la vnvmin millim Þorsteins torfa ok Hakonar.[3] þann logðv þeir til hofs.[3] sa heítir nv Hofsteigr.[3]

c. 237 242 Skiolldolfr Vemvndar s(vn) broðir Berðlv-Kára nam Iokvls dal fyri avstan Iokvls á ok vpp fra K(n)efils[10] dals a ok bio a Skiolldolfs stoðvm.[3] hans born varv Þorsteinn er atti Fastnyiv[11] Bryniolfs d(ottvr) hinns gamla ok Sigriðr er atti Ozvr Bryniolfs[12] s(vn).[3] þeira s(vn) Bersi er Bersa staðir erv (við)[13] kendir.[3]

---

[1] *Haukr har vistnok først skrevet* Biarna *(gen.) og siden rettet det.* [2] a *er rettet fra* r. [3] *Punktum er tilf.* [4] gð *er sammenslyngede.* [5] n *glemt.* [6] *Først skrevet* þorsteins, *siden overstreget med rødt og (senere?) med sort og* þoris *skrevet ovenover.* [7] *Vistnok en fejl for* Hvannár *i de øvr. recc. Denne afvigelse bemærkes i 104: „Havcsb.* Hvams ar". [8] *Over* i *er skrevet et c-lignende bogstav, som måske her skal vise, hvorledes linjerne hører sammen, idet en halv linje over den hele linje:* Þorstein *osv. hører sammen med en halv under den.* [9] n̄ *er i hdskr. rettet fra* ll (gvll- *dittografi af det følgende* hall-). [10] *Rettet fra hdskrs* kefils. [11] tn *er, som det synes, i hdskr. rettet fra* l *(skrevet sammen med* f*) og det første træk af et* γ (y). [12] *Foruden et forkortelsestegn ved den øverste del af* l *findes der en horisontal streg over* o. [13] *Mgl. i hdskr.* [a] *Stykket:* Flosi prestr—Valgerðar *anføres i 104, som taget fra „Havcsb.". Istedenfor* Havks *står her: „*herra Havks logmanz".

c. 238 Þorþr þvari s(vn) Þ*or*olfs halma broðvr Hœlga bvnhavs h*ann* na*m*[1] Tvngv l*on*d oll milli*m* Iokvls ár[2] *ok* Lagar fliotz f*yr*i vtan Ranga[3].[4] ha*ns* s(vn) v*ar* Þ*or*olfr halmi e*r* atti Gvðriði Bryniol*fs* d(ottvr) hins ga*m*la[5].[4] þe*i*ra s(vn) v*ar* Þ*or*ðr þvari f(aðir) Þ*or*oz f(oðvr) Branz f(oðvr) Steinvn*ar* mo*ðvr* Ran*n*veig*ar* MO*ðvr* Sæhilldar e*r* GizvR[6] Hallz s(vn) atti.[4]

c. 239 OzvR slaga kollr na*m* l*an*d a milli*m* Orms ar *ok* Rang ár.[4] h*ann* atti Gvðnyiv Bryniolfs d(ottvr).[4] þe*i*ra s(vn) v*ar* Asm*vn*dr f(aðir) Marðar.[4]

c. 240 Ketill *ok* Gravt-Atli s(ynir) Þoris þiðranda[7] fo*rv* or V*er*a dal ti*l* Isl*an*dz *ok* na*m*(v)[8] l*an*d i Fliotz dal fyR en Bryniolfr kve*mi* vt Lag*ar* fliotz strand*ir* baðar Ketill f*yr*i vestan fliot a

243 milli*m* Hengi fors ár *ok* Orms ár.[4] Ketill fór vtan *ok* v*ar* me*ð* Veþormi s(yni) Vem*vn*dar hins ga*m*la.[4] þa keypti h*ann* at Veþormí[9] Arneiði d(ottvr) Asbiarn*ar* iarls sk*er*ia blesa[10] e*r* Holmfastr s(vn) Veþorms hafði h*er*tekit þa e*r* þe*i*r G*r*imr systvr s(vn) Veþorms drapv[7] Asbiorn i(arl) i Svðr eyiv*m*.[4] Ketill[11] þrymr keypti Arneiði .íj. lvtv*m* dyRA en Veþormr mat h*an*a i fystv[12] en aðr þav Ketill[13] fo*rv* ti*l* Isl*an*dz fan*n* Arneiðr silfr mik*it* vnd*ir* viðar rotv*m* *ok* leyndi Ketil ti*l* þe*rs* e*r* h*ann* feck hen*n*ar.[4] þav fo*rv* ýt *ok* bioGV a Arneidar stoðv*m*.[4] þe*i*ra s(vn) v*ar* Þiðrandi f(aðir) Ketils[14] i

244 Niarðvik.[4] Gravt-Atli na*m* hina eyst*r*i strond Lag*ar* fliotz allt a milli*m* Giliar *ok* Valla nes f*yr*i vestan Vxa lœk.[4] ha*ns* s(ynir) v*arv* þe*i*r Þ*or*biorn *ok* Þ*or*ir e*r*[15] atti Asvorv Bryniolfs d(ottvr).[4]

c. 241 ÞorgeiR Vestars s(vn) h(et) m*aðr*.[4] h*ann* atti .íij. s(vnv) *ok* v*ar* ein Bryniolfr hin*n* ga*m*li an*n*aR ÆvaR hin*n* ga*m*li .íij. H*er*iolfr.[4] þe*i*r fo*rv*[16] all*ir* ti*l* Isl*an*dz *ok* a sinv skipi hv*err* þe*i*ra.[4] Bryniolfr ko*m* skipi sinv i Eski f(iorð) *ok* na*m* l*an*d f*yr*i ofan fiall Fliotz dal allan f*yr*i ofan Hengifors á *ok*[17] f*yr*i vestan en f*yr*i ofan Gils a f*yr*i avstan *ok* Sk*r*iðv dal allan *ok* sva vollvna ýt ti*l* Eyvind*ar* ár *ok* tok mik*it* af l*an*dna*mi* Vna Garðars s(vnar) *ok* bygði þar frændv*m* *ok* magv*m* sinv*m*.[4] h*ann* atti .x. born*n* en siþ*an* feck h*ann* Hœlgv er att hafði H*er*iolfr broðir h*ans* *ok* attv þav .íij.

---

[1] n *er i hdskr rettet fra et eller to andre bogstaver, hvorved det har fået lighed med* N. [2] á *er i hdskr. rettet fra* e. [3] *Rettet — efter B — fra hdskrs* rangar; *jfr. Kål. hist.-top. beskr. af Isl. II, 205.* [4] *Punktum er tilf.* [5] *Rettet fra hdskrs* gamli. [6] z *er i hdskr. rettet fra* l. [7] r *er skrevet over linjen.* [8] *Rettet fra hdskrs* nam. [9] *Her tilföjes med urette* .ſ. [10] *Rettet fra hdskrs* bleſıa *(dittogr.).* [11] *Rettet fra hdskrs* þet- *(dittogr.).* [12] *Rettet fra hdskrs* myſtv. [13] i *er skrevet over linjen.* [14] e *er i hdskr. rettet fra* o. [15] e *er i hdskr. rettet fra* ſ *(=* ſ(vn)*).* [16] ꝼ *er i hdskr. rettet fra* v. [17] *Muligvis er dette* ok *udskrabet, da det ikke er så tydeligt som det øvrige.*

bornn.[1] þeira s(vn) var Avzvr f(aðir) Bersa f(oðvr) Vrækiv f(oðvr) Holmsteins[a] f(oðvr) Helgv moðvr Holmstein(s)[2] f(oðvr)[3] Hallgerðar[4] moðvr Þorbia(r)gar[5] er atti Loftr byskvps s(vn).[1] |

c. 242 Ævar h(et) maðr hinn gamli broðir Bryniolfs kom vt i 9b Reyðar f(irði) ok for vpp vm fiall.[1] hanvm gaf Bryniolfr Skriðv 245 dal allan fyri ofan Gils á.[1] hann bio a Arnallz stoðvm.[1]

c. 243 Asroðr h(et) maðr er feck Asvarar[6] Heriolfs d(ottvr) broðor d(ottvr) Bryniolfs ok stivp d(ottvr).[1] henni fylgðv heiman oll lond millim Gils ár ok Eyvinðar ár.[1] þav biogv a Ketils stoðvm.[1] þeira s(vn) var Þorvalldr holbarki f(aðir) Þorbergs f(oðvr) Hafliotz f(oðvr) Þoraz[7] skalar.[1] d(ottir) Holbarka var Þorvnn er atti Þorbiorn Gravt-Atla s(vn).[1] onnvr Astrið moðir Asbiarnar loðin hofða f(oðvr) Þorarins i Seyðar firði f(oðvr) Asbiarnar f(oðvr) Kolskegs[8] hins froða ok Ingileifar moðvr Hallz f(oðvr) Finz logsogv mannz.[1]

c. 244 Rafnkell[9] h(et) maðr Rafns s(vn).[1] hann kom vt sið landnama tiðar.[1] hann var hinn fysta vetr i Breiðdal en vm varit for hann vpp vm fiall.[1] hann aði i Skriðv dal ok sofnaði.[1] þa dreymði hann at maðr kom at hanvm ok bað hann vpp standa ok fara brott sem skiotaz.[1] hann vacknaði ok fór a brott en er hann var skamt komin þa liop ofan fiallit allt ok varð vndir golltr ok griðvngr er hann atti.[1] siþan nam hann Hrafnkels dal ok bío a 246 Steinroðar stoðvm.[1] hans s(vn) var Asbiorn f(aðir) Hœlga ok Þorir f(aðir) Rafnkels gvða f(oðvr) Sveinbiarnar.[1]

Fra Vna danska

c. 245 Vni en danzki eða hinn vborni s(vn) Garðaz er fann Island for til Islandz með raði Haralldz konvngs hins harfagra ok ætlaði at legia vndir sig landit en siþan hafði konvngr heitið at gera hann iarl sinn.[1] Vni tok land[10] þar sem nv heitir Vna oss ok hvsaði þar.[1] hann nam ser land til eignar fyri svnan Lagar fliot allt herað til Vna lœkiar en er landz menn vissv ætlan hans tokv þeir at yfaz við hann ok villdv eigi selia hanvm kvikfe e(ða) vistir ok matti hann eigi þar við halldaz.[1] Vni for brott ok kom i Alfta fiorð hinn syðra.[1] hann naði þar eigi at staðfestaz.[1] þa for hann

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* -stein. [3] f *er i hdskr. rettet fra* f. [4] g *og* ð *er sammenslyngede; tværstregen i* ð *skal rimeligvis tillige være forkortelsestegn for* er. [5] r *er i hdskr. udeladt.* [6] *Over* v *er tilföjet forkortelsestegnet for* er. [7] = þórhadds. [8] *Rettet fra hdskrs* fkol- *(dittogr.).* [9] *I hdskr. skreret* Rr-. [10] lð *synes i hdskr. at være rettet fra* ꝧ. [a] *De øvr. recc. har:* Bersa, föður Hólmsteins, föður Órækju, föður Hólmsteins. *Denne afvigelse bemærkes i 104: „Havcsboc hefir ecci* Holmstein *son* Bersa, *helldr se Orækia hans son“.*

avstan m*eð* .xíj. m*ann*a *ok* ko*m* at vet*r*i ti*l* Leiðolfs kap*p*a i Skoga
hve*r*fi.[1] h*ann* tok vi*ð* þei*m*.[1] V́ni elskaði Þ*or*vn*n*i d(ottvr) Leiðolfs
ok v*a*r ho*n* m*eð* barni v*m* varit.[1] þa villdi Vní lavpaz b*r*ott m*eð*
m*enn* sina en Leiðolfr reið eft*ir* h*an*vm *ok* fvndvz þ*ei*r hia Flanga
247 stoðv*m* *ok* borðvz þ*v*i at Vni villdi e*ig*i aftr f*ar*a m*eð* Leiðolfi.[1]
þ*a*r fellv nockor*ir* m*enn* af Vna en aftr for h*ann* navðigr þ*v*i at
Leiðolfr villdi at h*ann* fengi ko*nv* *ok* staðfestiz þ*a*r *ok* tœki arf
eft*ir* h*ann*.[1] nockorv siþaʀ liop Vni i b*r*ott þa e*r* Leiðolfr v*a*r e*ig*i
hei*m*a en*n* Leiðolfr reið eft*ir* h*an*vm þa e*r* h*ann* vissi *ok* fvndvz
þ*ei*r hia Kalfa grofv*m*.[1] h*ann* v*a*r þa sva reiðr at h*ann* drap V́na
ok forvnavta h*an*s alla.[1] s(vn) Vna *ok* Þ*or*vn*n*ar v*a*r Hroaʀ Tvngv
goði.[1] h*ann* tok arf Leiðolfs *ok* v*a*r hin*n* m*er*sti h*er*m*að*r.[1] h*ann*
atti systvr Gvn*n*ars fra Hliðar enda.[1] þ*ei*ra s(vn) v*a*r Ham*vn*dr
hin*n* hallti hin*n* m*er*sti viga m*að*r.[1] Tiorvi[2] hin*n* haðsami *ok*
Gvn*n*aʀ v*arv* systvr[a] s(ynir) Roars.[1] Tiorvi bað Ast*r*iðar manviz
breckv Moðolfs d(ottvr) en brœðr hen*n*ar Ketill *ok* Rolfr synivðv
h*an*vm ko*nv* en þ*ei*r gafv h*an*a Þori Ketils s(yni).[1] þa dro Tiorv(i)[3]
lickneski þ*ei*ra a ka*m*ars veɢ en hv*er*t kvelld er þ*ei*r Roaʀ g*en*gv
ti*l* ka*m*ars þa rækti h*ann* i andlit licneski Þoris en kystti a hen*n*ar
248 likneski aðr Roaʀ skof af.[1] eft*ir* þ*at* skar Tiorvi þav a knifshefti
sinv *ok* q(vað) þetta. Ver * hofv*m* þ*at* se*m* Þori þ*at* var sett vi*ð*
glettv avdar vnga brvði aðr a veɢ vm faða nv hefi ek rastakarns

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Det første* i *er tilf. over linjen.* [3] i *er glemt i hdskr.* [a] *Dette ord udelades i de øvr. recc.; afvigelsen bemærkes i 104: „Havcsb. s.* systr synir Hroars".

---

* *Verset bör skrives:*

Vér hǫfum þar sem Þóri	nú hefk (rastakarns) ristit
(þat vas sett við glettu)	(réðk mart við Syn bjarta)
auðar unga þrúði	hauka (skopts) á hepti
áðr á vegg of fáða.	hlín ǫlbœkis mínu.

Vér hǫfum of fáða áðr þar á vegg unga auðar þrúði[1] sem[2] Þóri. þat vas sett við glettu. nú hefk ristit „ǫlbœkis hauka" hlín[3] á hepti mínu. réðk mart við skǫpts-bjarta[4] rastakarns Syn[5].

[1] þrúði *konj. af J. þorkelsson. 'rigdommens gudinde' = kvinden = Astríðr.* [2] *'så vel som, lige som også'.* [3] *Denne omskrivning er dunkel, da ingen bekendt betydning i* haukr *synes at passe og da man ellers ikke kender ordet* ölbœki. [4] = ljóshár *'med lyst hår'.* [5] rast-akarn *'søens agern' = sten; sten(smykkets) gudinde = kvinde, Astríðr. Den 6. linje stammer fra E's citat efter „Landnáma".*

För malede jeg dér på væggen den unge kvinde og þóri med. Det blev gjort for at drille. Nu har jeg indgravet kvinden(s billede) på mit knivskaft. Jeg har talt meget med den lyslokkede kvinde.

ristið réð ek ein meini havka skoptz a hefti hlin olbœkis minv.[1]
her af vrðv vig Roars[2] ok systvr s(vna) hans.[1] ||*

c. 246 Þorkell[3] fullspakr[4] het madr er nam Niardvik alla ok bió
þar. hans d(ottir) var Þorilldr er atti Ævarr[5] hinn gamli. ok var
þeira dottir Yngvilldr m(odir) Kietils i Niardvik Þidranda svnar.

c. 247 Vetrlidi[3][4] het madr (svn)[6] Arinbiarnar Olafss(vnar) Lang-
249 háls (broðvr þeira Lytings)[6] ok Þorsteins Torfa ok Þorbiarnar i
Arnarhollti. Olafr[4] Langhals var s(vn) Biarnar Reydar siþu. Vetrlidi
nam Borgarfiord ok bió þar.

c. 248 Þorer[3] Lina het madr er nam Breidavik ok bió þar. hans
s(ynir) voru þeir Gunnsteinn ok Sveinnvngr[4]. Nu hefir Kolskegr
fyri sagt vmm landnam.

c. 249 Þorsteinn[3] Klegi nam fyst Hvsavík ok bió þar. hans s(vn)
var[7] An er Husvikingar[8] eru frá komnir.

c. 250 Lodmundr[3][4] hinn gamli het madr enn annarr[5] Biólfr
fostbrodir hans. þeir foru til Islands af Vors af Þvlvnesi.[1] Lod-
mundr var miok trollaukinn. hann skaut ondvgis sulum sinumm
fyri bord i hafi ok qvadzt þar skylldu bygia sem þær ræki. enn
250 þeir fostbrædr[4] toku Austfiordu ok nam Lodmundr Lodmundar
fiord ok bio þar ííj. vetr. þa frá hann til aundugis svlna sinna
fyri sunnann land. Eptir þat bar hann a skip þat er hann atti.[1]
enn er segl var vndit lagdist hann nidr[4] ok bad engan[9] mann
nefna sik. enn er hann hafdi litla rid legit[10] vard gnýr mikill ok
lióp skrida mikil a bœ þann er Lodmundr hafdi átt. eptir þat
settist hann vpp ok mællti. þat er alag mitt at þat skip skal
alldrei heillt af hafi koma hedann af er her sigler vt. hann hellt
sudr[4] fyri Horn ok vestr[4] fyri Hiorleifs hofda ok lenndi nockoru
vestar. hann nam þar land sem svlurnar hofdu a lannd komit
ok a millim Hafrs ár ok Fvlalækiar, þat er nu Iokuls a á Sólheima
sanndi.[1] hann bió i Lodmundar Hvammi. þat heiter nu Sólheimar.
þa bió Þrasi i Skógum ok var illt i bygd þeira Lodmundar.[1]
Þrasi sa vm morgin vatnalaup mikit ofann. enn þau votn veitti
hann med fiolkyngi sinni austr fyri Sólheima. þræll Lodmundar
251 sa ok quad falla sió nordan yfir landit.[1] Lodmundr var þa sión-
laus ok mællti vid þrælinn.[1] færdu mer i keri litlu þat er þu
kallar sió vera. hann gerdi sva. Lodmundr sagdi ecki þicki mer

[1] *Punktum er tilf.* [2] a *er i hdskr. rettet fra et andet bogstav.* [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Skr.* -ur. [5] *Skr.* -r. [6] *Mgl. i hdskr.* [7] *Et punkt er tilf. i hdskr.* [8] *Først skr.* Husa-, *men* a *er af JErl. selv overstreget.* [9] *Først skr.* ein-, *men* i *er igen overstreget af JErl. selv.* [10] *Rettet fra hdskrs* lei-.

* *Her ender 9. mbrblad.*

þetta siór vera.[1] fylgdu mier til vatzins ok stik stafs brodd minum i vatnit. hann gerdi sva.[1] ringr[2] var i stafnum.[1] Lodmundr hellt a stafnum ok beit i ringinn.[1] þui nest fellu oll votninn vestr fyri Skoga. siþan veitti hvarr þeira votninn frá ser þar til er þeir funnduzt vid gliufr[2] nockor ok sættust a þat ad ainn skylldi falla þar til sióar sem skemmst er. i þeim vatnna gángi vard Sólheima sanndr. þar er fiórdunnga mót ok Iokuls a a midium sanndi. son Lodmundar var Sumarlidi f(adir) Þorsteins holmvnz f(odur) Þoro m(odur) Steins Brandaxs(vnar) f(odur) Þórv er atti Skapti Logmadr[a].[1]

c. 251 252 Biólfr[3][2] fóstbrodir Lodmundar nam Seydis fiord allann ok bió þar alla ævi. hann gaf Helgu d(ottur) sína An hinum Ramma, ok fylgdi henni heiman oll hin nerdri strønd Seydis f(iardar) til Vestdals ár. enn Isolfr het s(vn) Biólfs er Seydfirdingar eru fra komnir.

c. 252 Eyvindr[3] het madr er vt kom med Bryniolfi ok færdi bygd sína i Miovafiord ok bió þar. hans s(vn) var Rafn er ṣelldi Miovafiardar land Þorkeli Bloku er þar bió siþan. fra hanum er Bloku ætt kominn.[1]

c. 253 Egill[3] hinn Raudi het madr er nam Nordfiord ok bio á Nesi vt. hans s(vn) var Olafr er Nesmenn eru fra komner.[1]

c. 254 253 Freysteinn[4] hinn Fagri het madr er nam Sandvik ok Barz nes ok Hellis fiord ok Vidfiord.[1]

Frá Þóri

c. 255 Þorir[3] hinn havi ok Krumr het annarr[5] þeir foru af Vors til Islandz ok þa er þeir komu ok tóku land nam Þórer Krossavik ok a millim Gerpis ok Reydarfiardar. þadan eru Krossvikingar komnir. Enn Krumr[2] nam land a Hafranesi ok allt til Þernunes ok allt hit ýtra bædi Skrud ok adrar vteyiar ok íij. lond odrum-meginn[6] Þernunes[b]. þadann eru Krymlingar kommner.

Fra Ævari

c. 256 Ævarr[3][5] var fyst i Reydarfirdi ádr hann for vpp vm fiall. enn Bryniolfr i Eskifiord[7] adr hann for vpp at bygia Fliotsdal sem adr er ritad.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Skr. to gange ved sideskifte.* [5] *Skr.* -r. [6] *Skr.* mei-. [7] *Rettet af JErl. selv fra* -firdi.
[a] *Ordene* son—Logmadr *anføres i 104 som tagne fra „Havcsb.“.* [b] iij—nes *anføres i 104 som variant til B's:* iij lönd öðrum megin gegnt þernunesi.

Frá Sœmundi

c. 257 254 Semundr [1] [2] het madr er nam Faskrudzfiord allan ok bió þar. [3] s(vn) hans var Olmódr er Olmædlingar eru fra komnir.

Capitulum.

c. 258 Þorhaddr [1] hinn gamli var hofgodi i Þrondheimi inn a Mærini. [3] hann fystist til Islandz ok tók adr ofan hofit ok hafdi med ser hofs molldina ok svlurnar. enn hann kom i Stodvar fiørd ok lagdi Mærina hœlgi á allann fiordinn ok let engu tortina [4] þar nema kvikfie heimolu. hann bio þar alla ævi. fra hanum eru Stodfirdingar komner.

c. 259 Hiallti [1] het madr er nam Kleifar lond ok allan Breiddal. hans s(vn) var Kolgrimr er mart manna er frá komit.

c. 260 Heriolfr [1] het madr er nam lannd allt vt til Hvalsnes skridna. hans s(vn) var Eyvindr vapni er Væpnlingar eru fra komnir. [3]

c. 261 Heriolfr [1] brodir Bryniolfs nam Heydala lond fyri nedann Tinnudals á ok vt til Orms ár. hans svn var Ozurr [5] er Breiddæler eru fra komner.

c. 262 255 Skiolldolfr [1] [2] het madr er nam Streiti allt fyri utan Gnup inn odrummegin til Ós ok til Skiolldolfsnes hia Fagradals á i Breiddal. hans s(vn) var Haleygr er þar bio siþann. [3] fra hanum er Haleyia [6] ætt kominn.

Fra Þiodreki

c. 263 Þiodrekr [1] [2] het madr hann nam fyst Breiddal allann enn hann stock brott þadann fyrir Bryniolfi ok ofann i Beru fiord ok nam þar alla ena nerdri strond Berufiardar ok fyri sunnann ok Bulandsnes ok inn til Raudaskridna odrummegin ok bio .iíj. vetr [2] þar er nu heiter Skáli. siþan keypti Biorn hinn HAVI iardir at honum ok eru fra honum Berufirdingar komnir.

Capitulum.

c. 264 Biorn [1] svidin HORNI het sa madr er nam Alftafiord hinn nerdra inn fra Rauda skridum ok Svidin horna dal. [3]

c. 265 Þorsteinn [1] TRUMBU bein het frændi Bodvars hins HVITA. ok for med hanum til Islandz. [3] hann nam fyri vtann Leiru vag til Hvalsnes skridna. hans s(vn) var Kollr [2] hinn GRAI f(adir) Þor-

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Skr.* -ur. *Rigtigere er muligvis:* Vemundr. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Rimeligvis en fejl for* -tima. [5] *Skr.* -r. [6] *Sål.*

steins f(odur) Þorgrims i Borgar hofn f(odur) Steinunnar er atti
Gizurr [1] byskup.

c. 266 Bodvarr [2] [1] hinn hviti s(vn) Þorleifs midlungs Bodvarss(vnar)
256 snæþrimu Þorleifss(vnar) hvala skufs Anss(vnar) [3] Arnar (svnar) [4]
hyrnu Þoriss(vnar) konungs [5] Svina-Bodvarss(vnar) Kaunss(vnar)
konungs Solvas(vnar) Rolfss(vnar) konungs or Bergi Svasas(vnar)
iotuns nordann af Dofrum. Rolfr [a] konungr atti Go er Go [b] manadr
er vid kenndr. systur þeira Gors ok Nors er Noregr er vid
kenndr [c]. [6] ok Brandonundr [7] frænndi hans fóru af Vors til Is-
landz ok komu i Alfta fiord hinn sydra. Bodvarr [1] nam inn fra
Leiruvagi dali þa alla er þar ligia ok vt annan veg til Mvla ok
bio at Hofi. hann reisti þar hof mikit. s(vn) Bodvars var Þorstein
er atti Þordisi d(ottur) Ozurar keilis elgs Rollaugss(vnar). þeira
s(vn) var Sidu-Hallr [7] er atti Ioreidi Þidranda d(ottur) ok er þadan
mikil ætt kominn. s(vn) þeira var Þorsteinn f(adir) Amunda
f(odur) Gudrunar m(odur) Þordisar m(odur) Hœlgu. m(odur)
Gudnyiar m(odur) Sturlu sona.

c. 267 Brand-Onundr [2] nam land fyri nordan Mvla Kams dal ok
257 Melrackanes ok inn til Hamars ár. ok er mart manna fra
hanum komit. [6]

Capitulum.

c. 268 Þordr [2] skegi nam lond oll i Lóni fyri nordan Iokulsá
millim ok Lóns heidar ok bio i Bæ tiu vetr [7]. enn er hann frá til
ondvegis svlna sinna i Leiru vagi fyri nedan heidi þa selldi hann
lond sin Vlflióti logmanni er þar kom vt i Loni s(yni) Þoru
d(ottur) Ketils horda-kara [d] Aslakss(vnar) bifra-kára Anars(vnar)
Arnar hyrnu. bió Þordr nockora vetr siþan i Loni siþan hann
spurdi til ondugis sulna sinna enn er Vlfliotr [7] var lx. at alldre
for hann til Norex ok var þar ííj. vetr [7]. [6] þar settu þeir Þorleifr [7]
hinn spaki modur brodir [8] hans log þau er siþan voru kollut
Vlfliotz log. enn er hann kom vt var sett alþingi ok hofdu menn
258 siþan ein log a landi her. þat var vpphaf hinnv heidnv laga at
menn skylldv ei hafa hofud skip i haf. enn ef þeir hefdi [9] þa
skylldi þeir af taka hofud adr þeir kvæmi i landssýn ok sigla ei

---

[1] *Skr.* -r. [2] *Åben plads for initialen.* [3] *Herpå er skrevet, men af JErl. selv underprikket:* jotuns nordann af Dofrum. [4] *På grund af fejlskrivningen (se foregående note) er dette ord i hdsk. udeglemt.* [5] *Skr.* kongs. [6] *Punktum er tilf.* [7] *Skr.* -ur. [8] *Skr.* brodr. [9] *Af JErl. selv rettet fra* hefdu. [a] Hrolfr *104.* [b] Goi *104.* [c] *Ordene* Svasas(vnar)—kenndr *anføres i 104 som tagne fra „Havcsb.“.* [d] *Udenfor linjen* þar kom—Horða Kara *i 104 står der „Havcsb.“, uden at det er klart, hvad det vil sige, da teksten selv her er identisk med Melabók.*

at landi med gapandi hofdum eda ginandi trionum sva at landvettir fælist vid. Bavgr tvieyringr[1] eda meiri skylldi Ligia i hveriu havfvd hofi a stalla.[2] þann baug skylldi hverr godi hafa a henndi ser til Logþinga allra þeira er hann skylldi sialfr[1] heyia ok rióda hann þar ádr i riodru[3] nauts blóds þers er hann blótadi þar sialfr[1].[2] hverr sa madr er þar þvrfti logskil af henndi at Leysa at domi skylldi adr eid vinna at þeim baugi. ok nefna ser vatta íj eda fleiri.[2] nefni[4] ek i þat vætti. skylldi hann segia at ek vinn eid at baugi Log eid. Hialpi mer sva Freyr ok Niordr ok hinn almatki os sem ek mvn sva sok þersa sœkia eda veria eda vitni bera eda kvidu eda dóma sem ek veit rettazt ok sannast ok hellst at Logum ok oll logmœt skil af hendi leysa þav er vndir
259 mik koma medann ek er[5] a þersu þingi. þa var landinu skipt i fiordunga ok skylldu vera ííj. þing i fiorþungi. en ííj. hofud hof i þingsokn hverri. þar voru menn valder til at geyma hofanna at viti ok rettlæti. þeir skylldu nefna doma a þingum ok styra sakferli. þui voru þeir Gvdar kalladir. hverr madr skylldi geva toll til hofs sem nu til kirkiu tiund.

Af Þorsteini

c. 269 Þorsteinn[6] Legr[1] s(vn) Biarnar Blatannar fór or Sudreyium[1] til Islandz ok nam lond oll fyri nordann Horn til Iokuls ár i Lóni ok bio i Bodvars hollti íij vetr.[2] hann selldi siþan landit ok fór aptr i Sudreyiar[1].

Capitulum.

c. 270 Rognvalldr[6] [1] iarl a Mæri s(vn) Eysteins Glumru Ivars s(vnar) Vpplen(din)ga[7] i(arls) Halfdanars(vnar) hins gamla. Rognvalldr atti Ragnilldi dottur Rolfs Nefiu. þeira s(vn) var Ivar er fell i Sudreyium med Haralldi konungi hinum Harfagra. Annarr[8] var Gongu-Rolfr er vann Nordmandi. frá hanum er(u)[9] Rvdu iarlar komnir ok Engla[10] konungar[11]. þridi var Þórir iarl þegiandi
260 er atti Alofu Arbót dottur Haralldz konungs Hárfagra. ok var þeira dottir Bergliót modir Hakonar iarls hins rika. Rognvalldr[2] atti frillu s(vnv) íij. het einn Rollaugr íj Einarr[8]. íij. Halladr sa er velltist or iarldominum i Orkneyiu(m)[12]. Enn er Rognvalldr iarl frá þad þa kalladi hann saman s(vnv) sina ok spurdi hverr þeira þa villdi til Orkneyia. enn Þorir bad hann sia fyri sinni ferd. iarl

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *En fejl for* rodru. [4] *Skr.* nef (*skal der læses* nefnek?). [5] *Fejl for* em. [6] *Åben plads for initialen.* [7] *Rettet fra hdskrs* vpplenga. [8] *Skr.* -r. [9] *Rettet fra hdskrs* er. [10] *Rettet fra hdskrs* enga. [11] *Skr.* kongar. [12] *Skr.* -u.

kvad hann þar skylldi ríki taka epter fodur sinn. þa geck Rolfr[1] framm ok baud sik til farar. Rognvalldr qvat hanum vel hent fyri saker afls ok reysti. enn qvedzt ætla at meiri ofsi væri i skapi hans enn hann mætti þegar fyri ʀiki ráda.[2] þa geck Hrollaugr[1] framm ok spurdi ef hann villdi at hann fœri. Rognvalldr[1] qvad hann ecki iarl mvndu verda.[2] hefir þu ecki styrialldar skaplyndi.[2] mvnv vegar þinir liɢia til Islands ok mvntu þar verda gofugr[1] ok kynsæll á þui landi. en engi eru her forlog þín. þa geck Einarr[3] framm ok mællti ʟattu mik fara til Orkneyia ok mvn ek þer þui heita er þer man best þickia at ek man alldri koma aptr[1] ne þer i augsyn. iarlinn mællti vel þicki mer at þv farir brott enn ʟitils er mer von at þer. þui at þin modor ætt er oll þrælborinn. ᴇptir
261 þat fór Einarr[3] vestr ok lagdi vnder sik Orkneyiar[4] sem seger[5] i sogu hans. Rollaugr fór til Haralldz konungs ok var med hanum vm rid. þui at þeir fedgar komu ei skapi samann eptir þetta. ʜann fór siþann til Islands med radi Haʀallds konungs ok hafdi med ser konu sina ok syni. hann kom[6] austr at Horni ok skaut þar fyri bord ondvgis svlum sinumm ok bar þær a land i Hornafirdi. enn hann rak vndann ok vestr fyri lanndit. feck hann þa vtivist harda ok vatn fátt. þeir toku land vestr i Leiruvagi a Nesium ok var hann þar hinn fysta vetr. þa frá hann til svlna sinna ok fór austr. hann var annann vetr[1] vndir Ingolfs felli.[2] siþan fór hann austr i Hornafiord ok nam land austann fra Horni til Kviar ok bio fyst vndir Skarz brecku i Hornna(firdi)[7] enn siþan a Breidabólstad i Fellshverfi. hann var hofdingi mikill ok hellt vingan vid Haʀalld konung ok senndi konungr honum sverd ok olhorn ok ɢullring er va v. aura.[2] sverd þat atti siþann Kolr[1]
262 s(vn) Sidu-Halls. Rollaugr[1] var f(adir) Ozurar ᴋeilis elgs er atti Gró dottur Þordar illuga. þeira dottir var Þordis m(odir) Halls a Sidu. ᴀnnarr[3] svn Rollaugs var Hroalldr[1] f(adir) Ottars ʜvalróar f(odur) Gudlaugar modur Þorgerdar m(odur) Iarngerdar modur Valgerdar m(odur) Bodvars f(odur) Gudnýiar m(odur) Sturlu s(vna). Onundr[1] var hinn þridi svn Rollaugs[8]. Hallr[1] a Sidu atti Ioreidi Þidranda dottur. þeira svn Þorstein f(adir) Magnus f(odur) Einars. f(odur) Magnus byskups. annarr[9] s(vn) Hallz var Egill[10] f(adir) Þorgerdar m(odur) Ions byskups hins hœlga. Þorvardr[1] Hallz s(vn) var f(adir) Þordisar. m(odur) Iorunnar m(odur) Halls prests f(odur)

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -r. [4] *Skr.* vrkn-. [5] *Skr.* sei-. [6] *Synes at være skrevet* kav̄ *(fejl for* kvā = kvam?*).* [7] firdi *mgl. i hdskr. ved sideskifte.* [8] *Skr.* -au$\overset{r}{\text{g}}$. [9] *Først skr.* an̄ars, *siden rettet til* an̄ar. [10] *Her tilf. JErl. — urigtig —* var.

Gizurar. f(odur) þeira Magnus byskups ok Þorvalls f(odur) Gizurar iarls. Yngvilldr Halls dottir var m(odir) Þoreyiar m(odur) Sæmundar prests hins fróda.[1] Þorstein[2] Hallssvn var f(adir) Gudridar m(odur) Ioreidar m(odur) Ara prests hins fróda. Þorgerdr[3] Hallsd(ottir) var m(odir) Yngvilldar modur Liots sem fyr er ritad.[1]

Fra Katli

c. 271 Ketill[4] het madr er Rollaugr[3] selldi Hornafiardar strond
263 vtann fra Horni ok inn til Hamra.[1] hann bió at Medalfelli. fra hanum eru Hornfirdingar komnir.

Capitulum.

c. 272 Audun[4] hinn raudi keypti land at Rollaugi utan fra Homrumm ok vt odrum megin til Vidbords. hann bio i Hofsfelli ok reisti þar hof mikit. fra honumm eru Hofsfellingar komner.

c. 273 Ulfr[4] [3] hinn vorski keypti land at Rollaugi sudr[3] fra Heina bergs am til Hegs gerdis mvla ok bió á Skálafelli fystr[3] manna. frá honum eru Vorsar komner. siþan færde Vlfr[3] bv sitt i Pappýli ok bió a Breidabolstad. ok er þar haugr[3] hans ok sva Þorgeirs[5] haugr[3]. Þorgeir var s(vn) Vorsa-Vlfs er bio at[a] Hofi i Pappyli[b].

Capitulum.

c. 274 Þorsteinn[4] hinn skialgi keypti land at Rollaugi allt frá Vidbordi sudr[3] vm Mýrar til Heinabergs ár. hans s(vn) var Vestmar er Myra menn eru fra komner.

c. 275 Þordr[4] illugi s(vn) Eyvindar eikikrox Hœlgas(vnar) Hœlgas(vnar) Biarnars(vnar) bvnu hann braut skip sitt æ Breidar sandi.
264 hanum gaf Rollaugr[3] land a millim Iokuls ar ok Kviar. hann bio vnder Felli vid Breid a. hans synir voru þeir[6] Orn hinn sterki er deilldi vid Þordisi iarls dottor systur Rollaugs[7] ok Eyvindr[3] smidr[3].[1] dætr[3] hans voru þær Groa er Ozurr[8] atti ok Þordis m(odir) Þorbiargar m(odur) Þordisar m(odur) Þordar illuga er va Viga-Skvtu.

c. 276 Asbiorn[4] het madr s(vn) Heyiangrs[3]-Biarnar.[1] hann andadist i Islands hafi þa er hann villdi vt fara. en Þorgerdr[3] kona hans fór vt ok syner þeira. enn þat var mællt at kona skylldi ei vidara nema land enn leida mætti kvigu tuævetra varlangann dag solsetra

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* ste'n. [3] *Skr.* -ur. [4] *Åben plads for initialen.* [5] -geirs *Melabók og A-hdskrr (104);* -teits *JErl.* [6] *Herefter er* þo *skrevet, men underprikket af JErl. selv.* [7] *Skr.* rols. [8] *Skr.* -r. [a] a *104.* [b] *Stykket* fystr—Pappyli *anføres i 104 som taget fra „Havcsboc“.*

millim[a] half stalit naut ok haft vel. þui leiddi Þorgerdr kvigu sina vndann Toftafelli skamt frá Kviá sudr[1] ok i Kidia leit[b] || hia* 10[a]
Iokvls felli f*yr*i vestan[c].[2] Þ*or*g*er*ðr na*m* þ*v*i l*an*d v*m* allt Ingolfs hofða hv*er*fi a milli*m* Q*v*iár *ok*[3] Iokvlsár *ok* bio at Sandfelli.[2] hen*n*ar s(vn) v*ar* Ozvʀ i Backar hollti *ok* hin*n* ellri Veðormr
265 f(aðir) Þvriðar[4] hofgyðiv.[2] Ozvʀ v*ar* f(aðir) Þorðar freysgoða.[2] Alfeiðr v*ar* mo*ðir* Þor*ð*ar freysgoða *ok* Þvriðar[5] hofgyðiv[6].[2]

Capitvl*vm*

c. 277 Helgi h(et) an*nar* s(vn) Heyiangrs-Biarn*ar*.[2] h*ann* for ti*l* Isl*an*dz *ok* bio at Ravða lœk at raði Þ*or*g*er*ðar fra Sandfelli.[2] h*an*s s(vn) v*ar* Hilld*ir* e*r* Ravðlœkingar e*r*v fra ko*mnir*.[2]

Capi*tvlvm*

c. 278 Barðr h(et) hin*n* .ííj. s(vn) Heyiangrs-Biarn*ar* er fyst na*m* Barðar dal norðr en siþ*an* for h*ann* svðr[7] v*m* Van*ar* skarð Barðar gotv[8] *ok* na*m* Fl(i)otz[9] hv*er*fi allt *ok* bio at Gnvpv*m*.[2] h*ann* v*ar* kallaðr Gnvpa-Barðr.[2] h*an*s s(vn) v*ar* Þ*or*stein*n* *ok* Sigm*vn*dr Egill *ok*[10] Nefstein*n* Þ*or*biorn*n* krv*m*r Hior *ok* Þ*or*g*r*imr *ok* Biorn*n* f(aðir) Geira at Lvndv*m* f(oðvr) Þ*or*kells[11] læknis f(oðvr) Geira f(oðvr) Þ*or*kels kanoka vinar[12] Þ*or*laks b*ysk*v*ps* hins[13] hœlga e*r* setti regvlv stað i Þiocka bœ.[2]

Capi*tvlvm*

c. 279 Eyvindr karpi na*m* l*an*d a milli*m* Alm*ann*a fliotz *ok* Geir-
266 l*an*dz ár *ok* bio at Forsi f*yr*i vestan[14] Moðolfs gnvp.[2] s(ynir) h*an*s v*arv* þ*ei*r Moðolfr smiðr faðir þ*ei*ra Rolfs *ok* Ketils *ok* Ast*r*iðar manviz breckv[15].[2] an*nar* v*ar* Onvndr f(aðir) Þraslavg*ar* mo*ðvr* Tyrfings.[2] aðr Alm*ann*a fliot leypi v*ar* þ*at* kallat Rafta lœkr[16].

F*ra* Ketli

c. 280 Cetill hin*n* filfski s(vn) Iorvnnar manviz breckv d(ottvr) Ketils flatnefs h*ann* for ti*l* Isl*an*dz af Svðreyiv*m* *ok* v*ar* vel kristin*n*.[2]

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Utydeligt.* [4] -vri- *utydelige.* [5] a *i mbr. rettet fra* ɀ. [6] h *utydeligt.* [7] s *udvisket.* [8] tv *udvisket.* [9] *Rettet fra hdskrs* flotz. [10] *Udvisket.* [11] s (f) *i hdskr. rettet fra* z. [12] *Herpå skrevet, men overstreget:* Þorlagx (c over g). [13] *Gennem den øverste del af* h *går en — her betydningsløs — horisontal streg.* [14] ve *meget svage.* [15] bre *meget svagt.* [16] l *synes at være rettet fra* v; r *meget svagt.* [a] i millum *104.* [b] Kiðjaklett *104 og således hedder navnet i Sig. Gunnarssons afhandling om „Örnefni" („Kiðjaklettr heitir enn framan við Krossgil [innundir Skeiðarárjökli inn frá Skaptafelli]") Safn t. s. Ísl. II 452.* [c] *Stykket* Enn þat — vestan *anføres i 104 som taget fra „Havcsb.".*

* *Her beg. 10. mbrblad.*

h*ann* nam l*an*d a milli*m* Geirl*an*dz ar *ok* Fiaðr ár[a] f*yr*i ofan Nyko*m*a.[1] Ketill bio i Ki*r*kív bœ.[1] þar hofðv aðr setið Papar *ok* ei*g*i mattv þar heiðn*ir* m*enn* bva.[1] Asbiorn*n* v*ar* s(vn) Ketils f(aðir) Þ*or*steins f(oðvr) Svrzt f(oðvr) Sigvatz logma*nn*z f(oðvr) Fleins[2] f(oðvr) Gvðrvn*ar* MO*ðvr* Narfa *ok* Loðm*vn*dar Skegia s(vnar).[1]

Capitvl*vm*

c. 281 Boðmoðr h(et) m*að*r er l*an*d na*m* a milli*m* Drifandi *ok*
267 Fiaðr ár[b] *ok* vp*p* ti*l* Boðmoðs ravns[c] *ok* bío i Boðmoðs tvngv.[1]
h*an*s s(vn) v*ar* Oleifr e*r* Oleifs borg e*r* vi*ð* kend.[1] h*ann* bio i Hollti.[1]
h*an*s s(vn) v*ar* Vestaʀ f(aðir) Hœlga f(oðvr) Gro e*r* Glœðir atti.[1]

Fr*a* Eysteyni

c. 282 Eystein*n* hin*n* digri for af Svn*n*mæri ti*l* Isl*an*dz.[1] h*ann* na*m* l*an*d f*yr*i avstan Geirl*an*dz á ti*l* motz vi*ð* Ketil hin*n* fiflska *ok* bio i Geirl*an*di.[1] h*an*s s(vn) v*ar* Þ*or*stein*n* fr*a* Kelldv gnvpi.[1]

c. 283 Eystein*n* s(vn) Hrana Hilldis s(vnar) paʀax for or Noregi ti*l* Isl*an*dz.[1] h*ann* keypti l(on)d[3] at Eysteyni[4] digra þav er h*ann* hafði nvmit *ok* q(vað) v*er*a meðal lond.[1] h*ann* bío at Skarði.[1] h*an*s born*n* v*arv* þav Hilld*ir* *ok* Þ*or*liot e*r* atti Þ*or*stein*n* at Kelldv gnvpi.[1] Hilld*ir*[5] villdi fœra bý sitt i Ki*r*kiv bœ eft*ir* Ketil in*n* fiflska *ok* hvgði at þar mvndi heiðin m*að*r bva mega en*n* e*r* h*ann* ko*m* n*æ*r at tvngarði v*ar*ð h*ann* braðdavðr.[1] h*ann* ligr þar i Hilldis havg.[1]

Fr*a* Mollda-G(nvp)

c. 284 Rolfr h(et) m*að*r hogvandi.[1] h*ann* bio a Norðmæri.[1] bœr
270 h*an*s h(et) Mollda tvn.[1] h*an*s s(ynir) v*arv* þ*ei*r Vem*vn*dr *ok* Mollda-
v. Gnvpr viga m*enn* mikl*ir* *ok* iarnsmiðir.[1] Vem*vn*dr q(vað) þetta Ek
bar ein af ellifv bana orð blastv meíʀ.[1] Gnvpr for f*yr*i viga (sakir)[6] ti*l* Isl*an*dz *ok* nam l*an*d f*yr*i vestan Kvða fliot ti*l* Eyiar Alfta v*er* allt.[1] þar la þa vatn mik*it* *ok* alftveiðr a[7]. Gnvpr v*ar* mikil m*enn*i *ok* selldi l*on*d þei*m* m*onn*v*m* er siþaʀ ko*m*v vt *ok* v*ar*ð þ*ar* fiolbygt aðr iarðelldr ran*n* ofan.[1] þa flœðv all*ir* vestr ti*l* Hofða breckv *ok* g*er*ðv bvðir a Tiallda velli en Vem*vn*dr smiðr s(vn)

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Kan næppe læses anderledes. Først er der skrevet et* l *og, som det synes,* ð, *og* l *gjort til et* f; *et par prikker ses under* ð *og* b, *for at betegne, at disse bogstaver skal gå ud.* [3] *Det sædvanlige forkortelsestegn i* ð *er glemt.* [4] *Sål.* [5] *Under* d *står en betydningsløs prik.* [6] *Udeglemt i hdskr.* [7] *Afbleget, men sikkert.* [a] *Denne læsemåde anføres i margen i 104 („Havcs boc* fiaðr ar*") som variant til de øvr. recc.s* Fjarðará. [b] *„Havcs boc* fiaðr ar*" bemærkes i 104 som variant til de andres* Fjarðarár. [c] hravns *bemærkes i 104 som variant, vistnok fra Hauksbók, til de andres* horns.

Sigm*vn*dar klækis [1] e*r* þar atti l*an*d leyfði [2] þei*m* e*ig*i þar vist. [3] þa
fo*rv* þ*ei*r i Rossa garð *ok* satv þ*ar* v*m* vet*r*in. [3] þ*ar* fellv s(ynir)
Mollda-Gnvps *ok* sialfr h*ann* .íj. enn Biorn*n* s(vn) h*ans* hefndi
271 h*ans* *ok* þ*ei*ra. [3] Biorn for i [4] G*r*indavik *ok* staðfestiz þ*ar*. [3] Biorn*n*
hafði n*ær* ecki kvikfe.[3] h*ann* dreymdi at bergbvi [5] kvemi at h*anv*m
ok byði | at g*er*a felag v*ið* h*ann* en h*ann* iatti. [3] þa ko*m* hafr ti*l* 10b
geita h*an*s litlv siðaʀ. [3] þ*vi* var h*ann* Hafr-Biorn*n* kallaðr. [3] h*ann*
g*er*ðiz bœði rikr *ok* storavðigr. [3] þ*at* sa vfresk kona at allar l*an*d-
vett*ir* fylgðv Hafrbirn*n*i þa e*r* h*ann* fór ti*l* þ*in*gs en*n* Þ*or*steini *ok*
272 Þorði brœðr*vm* h*an*s þa e*r* þ*ei*r fisktv. [3] Hafrbiorn*n* atti Iorvn*n*i
stivpd(ottvr) Gnvps b*r*oðor sins.[3] f*ra* Mollda-Gnvpi e*r* margt stor-
m*enn*i ko*m*it a Isl*an*di bœði b*yskv*paʀ *ok* logm*enn*. [3]

c. 285 F*ra* Vilb*alldi*

267 19
268 Vilballdr h(et) m*aðr* broðir Askels hnockans. [3] þ*ei*r v*arv*
s(ynir) Dofnaks. [3] h*ann* for af Irl*an*di *ok* haf(ð)i [6] skip þ*at* e*r* Kvði
het. [3] h*ann* ko*m* i Kvða fliotz óss l*an*d [7] na*m* Tvngv l*on*d oll a
milli*m* Skaptar *ok* Holms ár *ok* bío i Bv́ l*an*di. [3] h*an*s born v*arv*
þa*v* Biolan f(aðir) Þorsteins *ok* Olvir mvðr *ok* Biollok e*r* atti Aslakr. [3]

Capituli

c. 286 Leiðolfr h(et) m*aðr* kap*p*i. [3] h*ann* na*m* l*an*d f*yr*i avstan
Skapt a ti*l* Drifandi [8] *ok* bio at A f*yr*i avstan Skapt á vt f*ra* Skal
en*n* an*n*at bv atti h*ann* a Leiðolfs stoðv*m* vnd*ir* Leiðolfs felli *ok*
v*ar* þar þa mart bygða. [3] h*ann* v*ar* f(aðir) Þ*or*vn*n*ar ᴍ(oðvr) Roars
Tvngv goða. [3] Roaʀ atti Arngvn*n*i d(ottvr) Ham*vn*dar systvr
Gvn*n*ars at Liðar enða.[3] Vebrandr h(et) s(vn) Roars *ok* ambattar. [3]
Roar*r* tok Þorvn*n*i brv́n d(ottvr) Bryniolfs [a] i Hva*m*mi i Mydal. [3]
Þ*or*fiðr h(et) s(vn) þ*ei*ra. [3] Roaʀ bio fyst í Asv*m*. [3] siþ*an* tok h*ann*
Loma gnvps l*on*d af Eysteini s(yni) Þ*or*steins titlings *ok* Avðar
Eyvindar d(ottvr) systvr þ*ei*ra Moðolfs *ok* Branda. [3] Þraslavg v*ar*
d(ottir) Þ*or*steins titlings e*r* atti Þ*or*ðr freysgoði. [3] Onvndr toskv [9]
bak frændi Þ*or*steins barn*n*a skoraði Roar a holm a Skapta fellz
269 þ*in*gi *ok* fell at fotv*m* Roari. [3] Þ*or*stein*n* vp*p*lendingr tok Þ*or*vn*n*i
brv́n *ok* hafði vtan. [3] Roaʀ for *ok* vtan. [3] þa d*r*ap h*ann* Þrost
b*er*serk a holmi er navðga villdi Sigriði h*vs*freyiv h*an*s en þ*ei*r
Þ*or*stein sættvz. [3]

---

[1] s *er meget afbleget.* [2] er—leyfði *noget afbleget, men sikkert.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Afbleget.* [5] e *skrevet over linjen med nedvisningstegn.* [6] *Skr.* hafi. [7] *En fejl for* hann. [8] *Rettet fra hdskrs* drip-. [9] *Rettet fra hdskrs* rofkv. [a] *„Havcsb. s.* Bryniolfs“ *104 som variant til B's* Þorgils.

Capitvlo

c. 287 Isolfr h(et) maðr.[1] hann for ýt sið landnama tiðar ok
skoraði a Vilballd til landa e(ða) holm gongv en Vilballdr villdi
eigi beriaz ok for brott af Býl(an)di[2].[1] hann atti þa land millim
Holms ár ok Kýða fliotz en Isolfr fór þa i Bv land ok atti land
millim Kýða fliotz ok Skapt ár.[1] hans s(vn) var Rani a Rana-
stoðvm en d(ottir) Biorg er atti Onvndr s(vn) Eyvindar karpa.[1]
Þraslavg var d(ottir) þeira er atti Þorarinn s(vn) Olvis i Hofða.[1]

c. 288 Hrafn hafnar lykill var vikingr mikill.[1] hann for til Islandz
ok nam land a millim Holms ár ok Eyiar ár ok bio i Dyn skogvm.[1]
hann vissi fyri ellz vppkvomv ok fœrði þa bý sitt i Lág ey.[1] hans
s(vn) var Aslakr orgoði.[1] þaðan erv Lageyingar komner.[1]

c. 289 Eysteinn h(et) maðr s(vn) Þorsteins dranga karls.[1] hann
272 10 for til Islandz af Haloga landi ok bravt skip sitt en meiddiz
sialfr i viðvm.[1] hann bygði Fagra dal enn kerling eina rak af
skipinv i Kerlingar f(iorð).[1] þar er nv Hofðár sandr.[1]

c. 290 Olvir s(vn) Eysteins nam land fyri avstan Grims á.[1] þar
hafði engi maðr þorat at nema fyri landvettvm siþan Hiorleifr
var drepinn.[1] Olvir bío i Hofða.[1] hans s(vn) var Þorarinn i Hofða
broðir sammœðri Halldors Ornolfs s(vnar) er Morðr vrœkia va
273 vndir Homrvm ok Arnors er þeir Flosi ok Kolbeinn s(ynir) Þorðar
freysgoða vagv a Skapta fellz þingi.[1]

c. 291 Sigmvndr kleykir s(vn) Onvndar billz nam land a millim
Grims ár ok Kerlingar ár er þa fell fyri vestan Hofða.[1] fra Sig-
mvndi erv .iij. byskvpar komnir Þorlakr hinn helgi ok Pall ok
Branðr.[1]

c. 292 Biornn h(et) maðr avðigr ok skartz maðr mikill.[1] hann for
til Islandz af Valldresi ok nam land a millim Kerlingar ár ok
Hafrs ar ok bio at Reyni.[1] hann atti illt við Loðmvnd hinn
gamla.[1] fra Reyni-Birnni er hinn hœlgi Þorlakr byskvp kominn.[1] ||

c. 293 Loðmvndr hinn gamli nam land a millim Hafrs ár ok Fvla 11a
lœkiar sem fyr er ritað.[1] þat h(et) þa Fvla lœkr er nv er Iokvls
á á Solheima sandi er skilr landz fiorðvnga.[1] Loðmvndr atti mart
barna.[1] Váli h(et) s(vn) hans f(aðir) Sigmvndar er atti Oddlavgv
d(ottvr) Eyvindar hins eyverska.[1] Svmarliði h(et) annar s(vn)
Loðmvndar f(aðir) Þorsteins holmvnz i Mork f(oðvr) Þorv moðvr
274 Steins f(oðvr) Þorv moðvr Svrtz hins hvita Skapta stivps.[1] hann
var Svmarliða s(vn).[1] Skapti logmaðr atti Þorv siþar en Svmar-
liði.[1] Væmvndr h(et) hinn þriði s(vn) Loðmvndar f(aðir) Þorkotlv
er atti Þorsteinn vifl.[1] þeira d(ottir) var Arnkatla moðir Roa ok[3]

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Forkortelsestegnet i* ð *mangler.* [3] *Rettet i hdskr. fra* e'.

Þ*or*disar e*r* atti Stein*n* brandax.[1] þ*ei*ra d(ottir) Þora.[1] Ari h(et) hin*n* .íííj. s(vn) Loðm*vn*dar *ok* Roalldr *ok* Ofeigr h(et) svn Loðm*vn*dar lavngetin.[1] h*ann* atti Þraslavgv Eyvindar d(ottvr).[1] fra
274 11 h*anv*m e*r* mart m*ann*a komit[2].[1]

Her hefr vp*p* l*a*ndna*m* i Svndl*en*dinga fiorðvngi *ok* seg*ir* hv*er*s(v)[3] mik*it* l*a*nd hv*err* s*ka*l ne*ma*

c. 294 275 5 HER hefr l*a*ndna*m* i Svnlendinga fiorðvngi er bestr e*r* l*a*ndz kostr a ollv Ísl*a*ndi *ok* agiætazt*ir* m*enn* hafa bygt bœði lærð*ir* *ok*
276 vlærðir.[1] Avstfirðir bygðvz fyst a Isl*a*ndi en a milli*m* Horna fiarðar *ok* Reykia nes varð seinst albygt.[1] þ*a*r reð veðr *ok* bri*m* l*a*ndtokv m*ann*a f*yr*i hafnleysis sak*ir* *ok* orævis.[1] svm*ir* þ*ei*r e*r* fyst*ir* ko*m*v v́t bygðv nest*ir* fiollv*m* *ok* m*er*kðv at þ*v*i l*an*dzkostina at kvikfeið fystiz fra sionv*m* ti*l* fiallan*na*.[1] þei*m* m*onnv*M er siþaR ko*m*v v́t þottv hin*ir* nvmit hafa of viða l*a*n*d* er fyRi ko*m*v en a þ*at* sætti Har*alldr* k*onvngr* þa hin*n* harf*agri* at engi skyllditi viðara ne*ma* en h*ann* mætti elldi yf*ir* fara a degi m*eđ* skipv*er*iv*m* sinv*m*.[1] m*enn* skylldv elld g*er*a þa e*r* sol væri i avst*r*i.[1] þ*a*r skyllditi g*er*a aðra reyki sva at hvara sæi fra oðrv*m* en þ*ei*r elldar e*r* g*er*v*ir* v*arv* þa[4] e*r* sol var i avstri skyllditi bren*na* ti*l* netr.[1] siðan skylldv þeir g*an*ga til þ*er*s er sol væri i vestri *ok* g*er*a þ*a*r aðra ellda.[1]

c. 295 Þorolfr s(vn) H*er*iolfs horna briotz *ok* Olafr broðir h*ans* v*arv* k*onvn*gar at Vp*p*l*on*dvm.[1] m*eđ* þei*m* var Fleín skalld Hiors s(vn) sa er fœd*d*iz vp*p* norðr a Mœri i eyiv þ*ei*ri skamt fra Borgvnd er Iosvreið[5] heit*ir*.[1] þar bio f(aðir) h*ans*.[1] Flein*n* for ti*l* Danm*er*kr a fvnd Eysteyns k*onvngs* *ok* feck þar mikla virðing af skalldskap sinv*m* sva at k*onvngr* gaf h*anv*m d(ottvr) sina.[1] Þrasi
277 var s(vn) Þorolfs.[1] h*ann* for af Horða l*a*ndi ti*l* Isl*a*ndz *ok* na*m* l*a*nd milli*m* Iokvls ar *ok* Kallda klofs ár *ok* bio a Bialla breckv.[1] þar heita nv Þrasa staðir ska*m*t avstr *fra* forsinv*m* en leiði Þrasa e*r* f*yr*i vestan Fors á helldr n*ær* an*ni* i Drangs hlið vnd*ir* gnvpinv*m* *ok* er skr*i*ða a lavpin. Geirm*vn*ðr var s(vn) Þrasa f(aðir) Þ*or*biarn*ar* f(oðvr) Branz f(oðvr) SkeGia f(oðvr) Bolla i Skogv*m* f(oðvr) SkeGia f(oðvr) Hilldar e*r* atti Niall i Skogv*m* Sigm*vn*dar s(vn).[1] þ*ei*ra s(vn) SkeGi f(aðir) Eyiolfs f(oðvr)[6] Branz er nv byr i Skogv*m*.[1]

c. 296 Rafn[7] hin*n* heimskæ[8] h(et) gofvgr m*aðr* s(vn) Valgarz Vem*vn*dar s(vnar) orðlokars Þ*or*olfs s(vnar) vaganefs Hrerøks[9]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* komıt. [3] v *mgl. i mbr.* [4] a *synes rettet fra* ei. [5] *Skr.* -heið, *men* h *er underprikket.* [6] *Efter* ꝼ *fattes det sædvanlige punktum.* [7] *Rettet fra hdskrs* Rrafn. [8] æ *synes at være rettet fra* a. [9] ø *muligvis rettet fra* e.

s(vnar) slongvandbavga Harallz s(vnar) hillditannar Dana konvngs.[1] hann for ór Þrondheimi[2] til Islandz ok nam millim Kallda klofs
278 ar ok Lamba fellz ár.[1] hann bio at Ravfar felli.[1] hans bornn varv þav Hœlgi blafavskr ok Freygerðr ok Iorvndr goði f(aðir) Svartz f(oðvr) Loðmvndar f(oðvr) Sigfvs f(oðvr) Sæmvnðar hins froða f(oðvr) Loptz er atti Þorv d(ottvr) Magnvs konvngs berbeins.[1] þeira s(vn) Ion f(aðir) Sæmvndar ok Pals byskvps ok Sigvrðar f(oðvr) Ions i Asi f(oðvr) Salgerðar moðvr Steinvnnar[3].[1]

Fra Asgeiri kneif[4] ||

c. 297 Asgeir kneif h(et) maðr s(vn) Oleifs[5] hvita Skiærings 11b s(vnar) Þorolfs s(vnar).[1] moðir hans var Þorhilldr d(ottir) Þorsteins havgabriotz.[1] Asgeir for til Islandz ok nam land millim Selialandz ar ok Lamba fellz ar ok bio þar er nv heitir at Avðnvm.[1] hans s(vn) var Iorvndr ok Þorkell f(aðir) Ogmvndar f(oðvr) Ions byskvps hins hœlga.[1] d(ottir) Asgeirs var Hœlga moðir Þorvnnar moðvr Hollv moðvr Þorlaks byskvps hins hœlga.[1] Asgeir hafnaði sialfraði blotvm.[1]

c. 298 Þorgeir hinn horðski s(vn) Barðar blondv horns for or Vigiv or Þrandheimi til Islandz.[1] hann kavpir land at Asgeiri kneif[6] millim Lambafellz ár ok Irár ok bío i Hollti.[1] fam vetrvm
279 siþar feck hann Asgerðar d(ottvr) Asks hins vmalga ok varv þeira s(ynir) Þorgrimr hinn mikli ok Hollta-Þorir f(aðir) Þorlefs kraks ok Skorar-Geirs.[1]

c. 299 Vfeigr h(et) maðr agiætr i Ravms dal.[1] hann varð missattr við Haralld konvng ok for af þvi til Islandz.[1] hann atti Asgerði d(ottvr) Asks hins vmalga.[1] en er hann var bvin til Islandz sendi Haralldr konvngr menn til hans ok let drepa hann en Asgerðr for vt með bornn þeira ok með henni broðir hennar lavngetinn er Þorolfr h(et).[1] Asgerðr nam land millim Selia landz mvla ok Markar fliotz ok[7] Langa[8] nes allt vpp til Iolldvsteins ok bio norðan i Katanesi.[1] bornn Vfeigs ok Asgerðar varv þav Þorgeir gollnir ok Þorstein floskv skeg Þorbiorn hinn kviri ok Alof elliða skiolldr-

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] d *er skrevet til over linjen.* [3] *Den sidste linje på siden (fra ok* Sigvrðar*) er bortskåren, således at kun den øverste del af bogstaverne er tilbage, men mindst af de sidste ord (da snittet er skråt); kun det sidste ords skrivemåde er usikker, alt det øvrige sikkert.* [4] *Overskriften har stået nederst på siden (s. 11a), og er nu næsten fuldstændig bortskåren. Hos JErl. lyder den, således som den her er trykt.* [5] *Først skrevet* olvis, *hvorpå* vis *er underprikket og* eifs *skrevet ovenover.* [6] *Skrevet sammen med det foregående ord.* [7] *Herpå er først skrevet* markar, *men dette er atter underprikket.* [8] *For* L (l) *først begyndt på* ꝼ.

er atti Þ*or*b*er*gr korna mvli.[1] þ*ei*ra born*n* Eystein *ok* Hafþora *er*
Eiðr Skeɢɢia s(vn) atti.[1] Þ*orger*ðr[2] v*ar* Vfeigs d(ottir) er atti Fiðr
Ottkels s(vn).[1]

c. 300 Þorolfr broðir Asg*er*ðar na*m* l*an*d at raði hen*n*ar f*yr*i vestan
280 fliot milli*m* Deilldar á tveɢɢia *ok* bío i Þorolfs felli.[1] m*eð* h*anvm*
fœddiz vp*p* Þ*or*geiʀ golln*ir* s(vn) Asg*er*ðar *er* þar bio siþ*an*.[1]
h*ann* v*ar* f(aðir) Nials[3] er in*n*i v*ar* brendr m*eð* .víıj. ma*nn* at
B*er*gþors hvali.[1]

c. 301 Asbiorn*n*[4] Reyrketils s(vn) *ok* Steinfiðr broðir h*ans* na*m*v
l*an*d f*yr*i ofan Crossá *ok* f*yr*i avstan fliot.[1] Steinfin*n*r bio a Stein
finz stoðv*m* *ok* er ecki m*an*n*a* fra h*anv*m ko*m*it.[1] Asbiorn hœlgaði
l*an*dna*m* sitt Þór *ok* kallaði Þors mork.[1] h*ans* s(vn) v*ar* Ketill
hin*n* avðgi *er* atti Þ*or*g*er*ði Gollnis d(ottvr).[1] þ*ei*ra born v*arv* þa*v*
Hœlgi *ok* Asg*er*ðr.[1]

c. 302 Heriolfr s(vn) Barðar Baregs s(vnar) broðir Hallg*r*ims svið-
balka bygði fyst Vestm*ann*a eyiar *ok* bio i H*er*iolfs dal f*yr*i[5]
in*n*an Ægis dyʀ þar se*m* nv *er* hravn brvn*n*it.[1] h*ans* s(vn) var
Ormr avðgi[6] *er* bio a Orms stoðv*m* vi*ð* Hamar niðri þar sem nv
er blasit allt *ok* atti ein allar eyiarn*ar*.[1] þær liɢɢia f*yr*i Eyia sandi
en aðr v*ar* þar veiðistoð *ok* eng*ra* m*ann*a vetr seta.[1] Ormr atti
Þ*or*g*er*ði d(ottvr) Oðz kalld mvnz.[1] þ*ei*ra d(ottir) Halldora er atti
Eilifr Valla-Branz s(vn).[1]

Fra Katli hæng

c. 303 Kᴇtill hængr h(et) agiætr m*að*r i Navmv dal s(vn) Þ*or*kels
281 Navmdœla iarls *ok* Rafnilldar dott*vr* Ketils hængs or Rafnistv
Hallbiarn*ar* s(vnar) halftrollz.[1] Ketill bío þa i Navmv dal *er*
Har*alldr* k*onvng*r harf*agri* sendi þa Hallvarð harðfara *ok* Sigtryɢ
snarfara ti*l* Þorolfs Kvelldvlfs s(vnar) frænda Ketils.[1] þa dro Ketill
lið saman *ok* ætlaði at veita Þorolfi en Har*alldr* k*onvng*r for hit
efra[7] of Elldv eið[7] *ok* feck ser skip i Navmv dal *ok* for svá norðr[7]
i Alost[7] a Sandnes[7] *ok* tok þ*ar* af lifi[8] Þ*or*olf Kvelldvlfs s(vn) *ok*
for þa norðan hit yt*ra* *ok* fan*n* þa marga m*enn* er ti*l* liðs ætlvðv
vi*ð* Þorolf *ok* neckti k*onvng*r þei*m* þa.[1] littlv siðaʀ for Ketill hængr
norðr i Torg*ar* *ok* br[endi inni Harek ok Hrerek[9]][10] Hilldiriðar

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] g *og* ð *er sammenslyngede og forkortelsestegnet for* er *skrevet over* r. [3] *Først skrevet* alfs; *men dette er underprikket og overstreget med rødt og det rigtige navn skrevet ude i margen.* [4] *En stor blækklat skjuler bogstaverne* biorn. [5] f *er udvisket.* [6] ð *og* g *sammenslyngede.* [7] *Meget afbleget.* [8] *Rettet fra hdskrs* liði. [9] *Rettet fra JErls* Herrek. [10] *Det indklamrede er bortskåret i mbr.*

s(vnv) *er* Þorolf hofðv rogðan davða rogi.[1] eft*ir*[2]* þat fór Ketill
til Islan(dz)[3] med Ingunni konv sinni ok s(vnvm) þeira. hann
kom skipi sinu i Rangar ós ok var hinn fysta vetr[4] at Rafn-
282 toftum. Ketill nam oll lond millim Þiors ar ok Markarfliots. þar
namu siþan marger gofger menn i landnami Ketils. hann eignadi
(ser)[5] einkenniliga[6] land millim Rangar ok Roars lækiar allt
fyri nedann Reydar vatn[7] ok bio at Hofi. þa er Ketill hafdi fært
flest þing sin til Hofs vard Ingun kona hans lettari ok fæddi þar
Rafn er siþan vard logsogu madr. þui heitir þar nv at Rafn-
toftum. Hængr[4] hafdi ok vndir ser lond oll fyri austan Rangá
ena eystri (ok)[8] Vazfell til lækiar þers er fellr[4] fyri vtan Breida-
bolstad ok fyri ofann Þvera allt nema Dufþax hollt ok myrina.[1]
þat gaf hann þeim manni er Dufþakr[4] het. hann var hamrammr[4]
miok. Hœlgi het annarr[9] s(vn) Hængs. hann atti Valdisi Iolgeirs-
dottur. þeira dottir var Hælga er atti Oddbiorn aska smidr[4]. vid
hann er kiennt Oddbiarnar leidi. born þeira Oddbiarnar ok Hœlgu
voru Hroalldr Kolbeinn[10] ok Kolfinna ok Asvor. Storolfr var hinn
ííj s(vn) Hængs. hans born varu þau Ormr[4] hinn sterki ok Oddkell
283 ok Rafnhilldr er atti Gunnarr Baugss(vn). þeira s(vn) Hamundr
f(adir) Gunnars at Lídarennda. Vestarr het ííij. svn Hængs. hann
átti Móeidi.[1] þeira born[a] Asmundr skeglaus Asbiorn ok Aldis
modir Valla-Branns ok Asvor modir Hœlga hins svarta.[1] Æsa
h(et) ein. Heriolfr het hinn v. s(vn) Hængs f(adir) Sumarlida
f(odur) Vetrlida skalldz. þeir biogv i Sumarlida bœ.[1] þar heiter
nu vndir Breckum.[1] Vetrlida vagu þeir Þangbrandr[4] prestr ok
Gudleifr[4] Aras(vn) af Reykiaholum vm nid.[1] Sveinbiorn[b] gudi
var svn Rafns Hængss(vnar) er atti Vnni Sigmundar dottor. þeira
svn var Arngrimr[4][c].[1]

c. 304 Sigvatr[11] hinn raudi het gøfugr madr a Halogalandi.[1] hann
atti Rannveigu dottur Eyvindar lamba fodur systr Eyvindar
skallda spillis.[1] hennar modir var Ingibiorg Havars dottir Griot-
284 garss(vnar) Haleyia iarls. Sigvatr for til Islanndz ok nam land at
radi Hængs i hans landnámi fyri vestann Markarfliót Einhyrn-

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Af ordene* Hilldiriðar—eft*ir* *er den nederste del bortskåren, men de er dog sikre.* [3] *De to sidste bogstaver udeglemte.* [4] *Skr.* -ur. [5] *Glemt af skriveren.* [6] *Rettet i hdskr. fra* einkann-. [7] *Rettet fra hdskrs* voln, *jfr. c. 310.* [8] *Mgl. i hdskr.* [9] *Skr.* -r. [10] *Det første bogstav er noget uformeligt; ligner mest* h *eller* b. [11] *Åben plads for initialen.* [a] *Denne fra andre recc. afvigende genealogi bemærkes i margen i 104 således: „Havcsboc s:* Moeidi m. Asmundar oc hans systkyna *nefnir eigi* Asnyio*“.* [b] *Denne læsemåde bemærkes i 104 („Havcsb. s:* Sveinbiorn goði*“), der læser* Sæbiorn. [c] *104, der læser* Arngeir, *bemærker Hauksbóks afvigelse („Item* Arngrimr*“).*
* *Her ender 11. mbrblad.*

ing(s)[1] mork fyri ofan Deilldar á ok bió i Bolstad. hans s(vn) var Sigmundr f(adir) Mardar Gigiu er merstr hofdingi var a Rangár vollumm vmm hans daga. ok þat var hvert kallat loklausv þing er hann kom ei til. Sigmundr fell vid Sandhóla feriu.[2] þar er haugr[3] hans fyri austan Þiórs aá. Rannveig var ok dottir Sigmundar er atti Hamundr Gunnarss(vn). þeira s(vn) Gunnarr at Lidar enda. svn Sigvatz var Barekr f(adir) Þordar f(odur) Steina.

c. 305 Iorundr[4] gvdi svn Rafns hins heimska bygdi fyri vestan
fliót þar sem nu heiter á Svertingsstodum. hann gerdi þar hof
mikit.[2] biorr einn la[5] vnuminn millim Krossár ok[6] Iolldu steins.
vmm þat lannd for Iorundr[3] elldi ok lagdi til hofsins. Iorundr
feck Þvridar d(ottur) Þorbiarnar hins Gaulverska ok var Brudkaup
þeira i Skarfanesi at Flosa er oll lond atti millim Þiorsár ok
285 Engár. þeira born voru þav Vlfr[3] orgodi ok Þorunn er atti Vigfvs
i Líd. ok Valgardr at Hofi. hans modir var Þorlaug d(ottir) Rafns
Hœngs s(vnar). hann atti Vnni dottur Mardar Gigiu siþar enn
Rvtr a Kamsnesi.

Frá Þorkeli bundin fót.

c. 306 Þorkell[4] bundinn fóti nam land at rádi Hængs vmhverfis Þrihyrning ok bio þar vndir fiallinu. hann var Hamrammr miok. hans born voru þau Borkr[3] Blatanar skeG f(adir) Starkadar vndir Þrihyrningi[7] ok Þorunn er atti Ormr[3] hinn sterki ok Dagrun modir Bersa.

Frá Baug ok s(vnvm) hans.

c. 307 Baugr[4][3] het madr fostbrodir Hængs.[2] (hann)[8] for til Is-
landz ok var hinn fysta vetr a Baugstodum enn annan med
Hængi.[2] Baugr[3] var s(vn) Rauds Kiallakss(vnar) Kiarvalss(vnar)
Ira konungs. hann nam Fliots lid alla at radi Ketils ofann vm
286 Breidabolstad til modz vid Hæng ok bio at Lidar enda. hans
s(ynir) voru þeir Gunarr[9] ok Eyvindr ok Steinn enn snialli ok
Hilldr d(ottir) er atti Orn i Veligerdi.[2] þeir Steinn hinn snialli
ok Sigmundr s(vn) Sigvats Rauds foru vtan af Eyrumm ok komu
til Sandhola feriu allir senn Sigmundr ok forunautar hans ok
Steinn ok villdu hvarir fyR fara yfir ána. þeir Sigmundr skorudu
huskorlum Steins ok raku þa fra skipinu. þa kom Steinn ad ok
hio Sigmund bana hogg. vm vig þetta vrdu Baugs(ynir) seker aller
or lidinni. for Gunnarr[9] i Gunnars hollt enn Eyvindr vnder fioll

---

[1] s *glemt af skriveren.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Åben plads for initialen.* [5] *Således rettet fra hdskrs* sa; *JErl. har opfattet* l *som* f. [6] *Disse to ord skrevne — ved sideskifte — to gange.* [7] *Skr.* þrý-. [8] *Mgl. i hdskr.* [9] *Skr.* -r.

austr i Eyvindar hóla. enn Steinn vt i Snialls hofda. þat likadi
illa Þorgerdi d(ottur) Sigmundar er fodur bani hennar fór ut
þangat ok eGiadi Onund Billd bonda sinn at hefna Sigmundar.
Onundr for med xxx. manna i Snialls hofda ok bar þar elld at
hvsumm. Sniall-Steinn geck vt ok gafst vpp. þeir leiddu hann i
hofdann ok vagu hann þar. Eptir vig þat mællti Gunnarr[1] brodir
287 hans. hann atti Rafnhilldi[2] Storolfs d(ottur) systr Orms hins
sterka. Hamundr var s(vn) þeira. Onundr vard sekr[3] vmm vig
Sniallsteins. hann sat med fiolmenni íj. vetr. Orn i Veligerdi
magr[3] Gunnars hellt niósnum til Onundar.[4] epter[5] iol hinn íij.
vetr for Gunnarr[1] med xxx. manna. at Onundi at tilvisan Arnar.[4]
Onundr (for)[6] fra leik med xii: manna til rosa sinna. þeir fundust
i Orrostudal. þar fell Onundr[3] med íiij manna enn einn af
Gunnari. Gunnarr[1] var i Blarri kápu. hann reid vpp epter Holltum
til Þiors ár. ok skamt fra Anni fell hann af baki ok var erendr[3]
af sárumm.[4] enn þa er syner Onundar voxu vpp Sigmundr
kleykir ok Eilifr[3] audgi þa sottu þeir Mord Gigiu frænda sinn at
epter máli. Mordr sagdi þat vhægt vm sekian mann. þeir kuadu
ser vid Orn vest lika er þeim sat nest. Mordr lagdi þat til at
þeir skylldu fa Erni skogangs sok ok koma hanum sva or heradi.
Onundar s(ynir) toku Beitinga[7] mál a hendr Erni. ok vard sv[8]
sætt at Orn skylldi falla vheilagr fyri Onundar s(vnvm) hvervitna
nema i Velugerdi[9] ok i orskots hœlgi vid landeign sina. Onundar
s(ynir) satu iamnan vmm hann en hann giætti sin vel. þat var
288 einn tima er Orn rak naut or lanndi sinu þa komu þeir at hanum
ok vagu hann. ok hugdu menn at hann mvndi vheilagr[3] fallit
hafa. Þorleifr Gneisti bródir Arnar keypti at Þormodi Þiostarss(yni)
at hann hælgadi Orn.[4] Þormodr var þa kominn vt a Eyrumm.
hann skaut þa skot sva[10] langt af hanndboga at fall Arnar vard
i orskots hælgi hans. þa mælltu þeir Hamundr Gunnarss(vn) ok
Þorleifr epter Orn. enn Mordr[3] veitti þeim brædrum. þeir gulldu
ei fe enn skylldu vera heradz seker or Flóa. þa bad Mordr[3] til
handa Eilifi Þorkotlu Ketilbiarnar dottor ok fylgdi henni heiman
Hæda lannd ok bio Eilifr[3] þar. enn Sigmundr feck Arngunnar

---

[1] *Skr.* -r. [2] h *tilföjet over linjen med nedvisningstegn.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Punktum er tilf.* [5] *Foran dette ord har JErl. skrevet:* med íiij m (a over m), *men derpå underprikket alle 3 ord.* [6] *Mgl. i hdskr.* [7] *Snarere at læse således end* Bett-. [8] *Skr. to gange* (su sv). [9] *Skr. således, med tydeligt* u; *dog står der et punkt over og til höjre for* u'*ets sidste streg, hvilket mulig antyder, at JErl. har villet skrive* i; *sml. ovf. l. 9 og 107.32.* [10] v *er skr. over linjen med nedvisningstegn; desuden er* a *rettet fra* o. *JErl. har altså først skr.* so.

dottur Þorsteins Dranga karls.[1] þa gifti Mordr[2] Rannveigu systr sina Hamundi Gunnars s(yni) ok fór hann þa at bva a Lidarenda ok voru þeira s(ynir) Gunnarr[3] at Lidarenda ok Hiortr ok Hælgi ok Hafr[2] ok Ormr[2] skogarnef er fell a Orminum langa med Olavi konungi[4].

c. 308 Hillder[5] ok Hallgeirr[3] ok Liót syster þeira voru irsk[a].[1] þau
289 foru til Islandz ok namu land millim fliots ok Rangár Eyia sveit alla vpp til Þverár. Hillder bio i Hilldisey. hann var fader Moeidar at Moeidar hvali. Hallgeirr[3] bio i Hallgeirsey. hans d(ottir) var Mabil er atti Hœlgi Hængs s(vn). Enn Liot bio a Liótar stodum.[1] ||

c. 309 Dvfþakr * i Dvfþaks hollti v*ar* leysingi þ*ei*ra brœðra.[1] h*ann* 12a
v*ar* hamra*mr* miok *ok* sva v*ar* Storolfr Hængs s(vn).[1] h*ann* bio þa at Hvali.[1] þa skilði a v*m* beiting*ar*.[1] þ*at* sa vfreskr m*að*r v*m* nott at biorn*n* mikill geck fra Hvali en griðvngr fra Dvfþacs hollti *ok* fvndvz a Storolfs velli *ok* gengvz at reið*ir* *ok* matti biornin meira.[1] v*m* morgini*nn* var þar dalr eft*ir* e*r* þ*ei*r hofðv fvndiz se*m* v*m* væri snvit iorðin*ni* *ok* heit*ir* þ*at* nv Olldv grof.[1] baðir v*arv* þ*ei*r meidd*ir* *ok* lagv i reckiv.[1]

c. 310 Eilifr[6] *ok* Biorn brœðr fo*rv* ór Sogni ti*l* Isl*a*ndz.[1] Eilifr
290₄ na*m* Odda hin*n* litla vp*p* ti*l* Reyðar vaz *ok* ti*l* Vikings lœkiar.[1] h*ann* atti Hœlgv d(ottvr) Onvndar bilz.[1] þ*ei*ra s(vn) v*ar*[7] Eilifr hin vngi er atti Oddnyiv d(ottvr) Oðz hins miova.[1] þ*ei*ra d(ottir) v*ar* Þvriðr er atti Þorgeirr i Odda.[1] þ*ei*ra d(ottir) v*ar* Hœlga.[1]

c. 311 Biorn bio i Svinhaga *ok* na*m* l*an*d vp*p* me*ð* Ranga.[1] h*an*s born v*arv* þav Þ*or*stein*n* f(aðir) G*r*ims hollta skalla *ok* Hallveig Mo*ðir* Þorvn*n*ar mo*ðvr* Gvðrvn*ar* Mo*ðvr* Sæm*vn*dar f(oðvr) Brandz b*ysk*v*ps.[1]

c. 312 Kolr h(et) m*að*r s(vn) Ottars ballar.[1] h*ann* na*m* l*an*d f*yr*i avstan Reyðar vatn *ok* Stota lœk of Trolla skog ti*l* moðs vi*ð* Þ*or*stein tiallstœðing *ok* bio i Sandgili.[1] h*an*s s(vn) v*ar* Egill er sat f*yr*i Gvn*n*ari Ham*vn*dar s(yni) hia Knafa holv*m* *ok* fell þ*ar* sialfr *ok* avst m*enn* .íj. *ok* Ari h*v*skarl[8] h*an*s en Hiortr broðir Gvn*n*ars ór h*an*s liði.[1] s(ynir) Gvn*n*arrs v*arv* þ*ei*r Grani *ok*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Skr.* -r. [4] *Skr.* kongi. [5] *Åben plads for initialen.* [6] *Initialen, som vistnok har været rød, er nu så godt som helt udvisket.* [7] *Herefter først skrevet* oddr, *men dette siden igen underprikket og overstreget med rødt.* [8] *Rettet fra hdskrs* -karls *(dittografi; jfr. det følgende ord).*

a *Denne betegnelse af Hilders og hans søskendes herkomst bemærkes i 104, der, med de andre recc., har en anden, men m. h. t. meningen identisk læsemåde.*

* *Her begynder 12. mbrblad.*

291 Ham*v*ndr.[1] Gvn*nar*r barðiz vi*ð* Otkel ór Ki*r*kiv bœ vi*ð* garð at
Hofi *ok* fell Ottkell[2] þar *ok* Skamkell.[1] Geiʀ goði *ok* Gizvʀ hviti
ok Asg*r*imr Elliða-G*r*ims s(vn) *ok* Storkvðr vndan Þrihyrningi
s(vn) Barðar blaskegs[3] Þorkells s(vnar) bvndiɴ fota er atti Þvriði
Egils d(ottvr) f*ra* Sandgili þ*ei*r for*v* vm Leiðar skeið *ok* ko*m*v v*m*
nott me*ð* .xxx. m*anna* ti*l* Liðar enda en Gvn*na*ʀ v*a*r f*y*ri me*ð* ein
karlma*nn* fvlltiða.[1] .íj. m*enn* fellv ór liði Geirs en .xvɪ. vrðv sárer
aðr Gvn*na*ʀ fell.[1]

c. 313 Rolfr h(et) m*a*ðr ravðskeɢr.[1] h*ann* na*m* Holms l*on*d oll
milli*m* Fiskár *ok* Rang ár *ok* bio at Forsi.[1] h*an*s born*n* v*arv* þav
Þ*or*stein ravðnefr e*r* þar bio siðan *ok* Þora mo*ðir* Þorkels mana *ok*
Asa mo*ðir* Þ*or*nyiar mo*ðvr* Þ*or*geirs at Liosa vatni *ok* Hœlga
mo*ðir* Oðz f*ra* Miosyndi.[1] d(ottir) Oðz v*a*r Asbiorg e*r* atti Þ*or*-
stein*n* goði f(aðir) Biarna hins spaka f(oðvr) Skeɢia f(oðvr) Mark*vs*
logma*nnz*.[1] Þ*or*stein ravðnefr var blotm*a*ðr mikill.[1] h*ann* blotaði forsin
ok skylldi b*er*a leifar[4] allar a forsin.[1] h*ann* var *ok* f*ra*msyn miok.[1]
292 Þ*or*stein*n* let telia savð sin ór rett .xx. hvndrvð[5] en þa liop alla
rettina þaðan af.[1] en*n* þ*v*i v*a*r savðrin*n* sva margr at h*ann* sa v*m*
havstv*m* hv*er*ir[6] feigir v*arv* *ok* let þa alla skera en hit siðaʀsta
havst er h*ann* lifði þa m*ællti* h*ann* i savða rett sk*er*i þ*er* nv savði
þa er þ*er* vilit.[1] feigr em ek nv eða allr savðrin ella ne*m*a bœði
se.[1] en þa nott er Þ*or*stein*n* dó rak savðin*n* allan vt i forsin *ok*
forst þar.[1] Hœlga h(et) dott*ir* h*an*s e*r* atti Hœlgi rogn Kial-
laks[7] svn.[1]

c. 314 Vlfr gylðir h(et) h*er*sir rikr i Noregi a Þelamork.[1] h*ann*
bio a Fifla vollv*m* i Tinz dal[8].[1] h*an*s s(vn) v*a*r Asg*r*imr f(aðir)
þ*ei*ra Þorsteins *ok* Þ*or*lavg*a*r.[1] Þ*or*katla h(et) mo*ðir* þ*ei*ra er ringia
v*a*r kollvð.[1] Har*alldr* k*onvng*r hin*n* harf*agri* sendi Þororm frænda
sin*n* ór Þrvmv af Ogðv[*m*][9] at heimta skatt af Asg*r*imi sem
k*onvng*r bavð h*an*vm en h*ann* gallt e*ig*i þ*v*i at h*ann* hafði sent
k*onvng*i litlv[7] aðr h*er*st gavzkan *ok* silfr mik*it* *ok* sagði[10] þ*at* giof
skylldv en e*ig*i gialld þ*v*i at h*ann* hafði alldri aðr skatt golldit.[1]
aftr sendi k*onvng*r feit | *ok* villdi e*ig*i þiɢia.[1] Þ*or*katla kona As- 12b
g*r*ims fœd*d*i sveinbarn.[1] Asg*r*imr bað vt b*er*a.[1] þræll hvatti gref

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herefter står* þell, *en kontamination af* þ *(i det følgende ord) og* ell *(slutningen af det foregående); ordet er ikke underprikket eller overstreget.* [3] *Ovf. s. 107.22 kaldes han* Börkr blátannarskegg. [4] e *er formedelst en rift næsten forsvundet.* [5] *Det sidste* v *formedelst riften beskadiget.* [6] *En del af* v *og af forkortelsestegnet for* er *beskadiget ved riften.* [7] *Over* i *mulig aksent.* [8] *Disse to ord er tilföjede over linjen af Haukr selv med et nedvisningstegn efter* vollvm. [9] *Forkortelsestegnet for* m *er afrevet.* [10] gð *er sammenskrevne.*

sa e*r* h*anv*m skylldi grof grafa en sveinin v*ar* lagðr niðr a golf.[1]
v. þa heyrðiz þei*m* ollv*m* se*m* svein*n*in q(væði) þetta Lati* mog[2]
ti*l*[3] moðvr m*er* er kallt a golfi hvar mvni sveinin sœmri en at
sins foðvr ornv*m*.[1] ' þarf e*igi* iarn at eɢia ne iarðar men sk*er*þa
lettið liotv v*er*ki lifa mvn ek en*n* me*ð* m*o*nnvᴍ.[1] siþ*an* v*ar* sveinin
vatni avsin *ok* kallaðr Þorstein*n*.[1] en er Þ*or*ormr ko*m* an*n*at sin*n*
at hei(m)ta[4] skatt q(vaddi) Asg*rimr* þ*in*gs *ok* spvrði[5] bœndr ef
þ*eir* villdi greida[6] k*onvng*i slikan skatt se*m* beitz v*ar*.[1] þ*eir* baðv
h*ann* svara f*yr*i sik en villdv þo e*igi* greiða.[1] þ*in*git v*ar* vi*ð* skog
ok e*r* þa varði minz liop f*ra*m þræll Þorormz at Asg*r*imi *ok* drap
h*ann*.[1] bœndr drapv h*ann* þeg*ar*.[1] Þ*or*stein v*ar* þa i h*er*naði *ok*
e*r* h*ann* spvrði vig f(oðvr) sins selldi h*ann* iarðir sinar ti*l* silfrs[7]
ok bioz ti*l* Isl*an*dz or Grœnmar f*yr*i avstan Liðandis nes *ok* aðr
h*ann* fœri brendi Þ*or*stein*n* Þ*or*orm i Þrvmv[8] in*n*i *ok* hefndi
293 f(oðvr) sins.[1] Þ*or*geiʀ h(et) broðir h*an*s.[1] h*ann* v*ar* þa .x. vetra e*r*
* Þorormr let drepa f(oðvr) þ*ei*ra.[1] h*ann* for ti*l* Isl*an*dz me*ð* Þ*or*-
294 steinn*i* *ok*[9] Þ*or*vn*n* mo*ð*v*r* syst*ir* þ*ei*ra *ok* na*m* Þorvn*n*ar halsa *ok*
bygði[10] þ*ar* siþ*an*.[1] Þorstein ko*m* i Rangár óss *ok* na*m* l*an*d at
raði Flosa f*yr*i ofan Vikings lœk *ok* vt ti*l* motz vi*ð* Svínhaga-
Biorn*n* *ok* bio i Skarði env eystra.[1] v*m* h*an*s daga ko*m* skip þ*at*
i Rang ár óss e*r* sott v*ar* a mikil *ok* villdi engi vi*ð* þei*m* (taka)[11]
en Þ*or*stein for eft*ir* þei*m* *ok* ge*r*ði þei*m* tialld bvð þar se*m* nv
heit*ir* Tialldar staðir *ok* þionaði þei*m* þar sialfr meðan þ*eir* lifðv
en þ*eir* do all*ir*.[1] h*ann* var siþ*an* kallaðr Þ*or*stein tialldstœðingr.[1]
en*n* sa þ*ei*ra er lengs lifði fall[12] gvll *ok* silfr *ok* grof niðr sva at

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Dette ord er for störste delen meget afbleget; mulig står der* mavg. [3] *Dette ord er næsten helt udvisket.* [4] *Forkortelsestegnet for* m *er glemt.* [5] v *er tilf. af Haukr selv over linjen uden nedvisningstegn.* [6] *Således.* [7] r *forsvundet ved en rift i perg.* [8] *Den første del af* m *afrevet.* [9] *Tilföjet over linjen.* [10] gð *sammenskrevne.* [11] *Glemt af skriveren.* [12] *Således (dittografi?).*

---

* *Verset bör skrives:*

Láti mǫg til móður,
mér es kalt á golfi.
hvar muni sveinn in sœmri,
an at síns fǫður ǫrnum?

þarfat[1] járn at eggja,
né jarðarmen skerða.
léttið ljótu verki,
lifa munk enn með mǫnnum.

[1] *Konj. for* þarf eigi.

Bærer sönnen (mig) til moderen; jeg fryser (her) på gulvet. Hvor skulde sönnen have en mere passende plads, end ved sin faders arne? Der er ingen grund til at hvæsse jærnet (hakkens jærn) eller flænge grönsværet. Hold op med den stygge gærning. Jeg vil fremdeles leve blandt mennesker.

þat hefir engi fvndit siþan.[1] Þorstein atti fyʀ Þvriði Gvnnars
d(ottvr) Hamvndar s(vnar).[1] þeira born Gvnnaʀ Þorhallr Iosteinn
Iorvnn.[1] siþaʀ atti Þorsteinn Þvriði d(ottvr) Sigfvs[2] i Hlið.[1] þeira
born Skegi ok Þorkatla Rannveig ok Arnora.[1] En Þorgeiʀ broðir
Þorsteins keypti Odda land at Rafni Hængs s(yni) Strandir baðar
ok Varma dal ok oddan allan millim Roars lœkiar ok Rang ár.[1]
hann bio fystr i Odda ok atti Þvriði d(ottvr) Eilifs hins vnga.[1]
þeira d(ottir) Hœlga er atti Svartr Vlfs s(vn).[1] þeira s(vn) Loð-
mvndr i Odda f(aðir) Sigfvs prestz f(oðvr) Sæmvndar hins froða.[1]
c. 315 Flosi h(et) maðr s(vn) Þorbiarnar hins gavlverska[3].[1] hann
295 drap .iíj. syslv menn Haralldz hins[4] harfagra ok for eftir þat til
Islandz.[1] hann nam land fyri avstan Ranga alla Rangár vollv
ena eystri.[1] hans d(ottir) var Asny moðir Þvriðar er Valla-
B[r]andr[5] atti.[1] s(vn) Valla-Branz var Flosi f(aðir) Kolbeins
f(oðvr) Gvðrvnar er Sæmvndr hinn froði atti.[1] Flosi at[ti][6]
Gvðrvnv Þoris d(ottvr) Skeɢbrodda s(vnar).[1] þeira s(ynir) varv
þeir Kolbeinn er fyʀ var nefndr ok Biarnni f(aðir) Biarnna f(oðvr)
Flosa f(oðvr) Valgerðar m(oðvr) herra Erlenz f(oðvr) Havks.[1] af
þvi for Loptr hinn gamli systvr s(vn) Flosa at blota a Gavlvm at
Flosa var vfritt i Noregi.[1] Flosi hinn noreni atti Þordisi ena
296 miklv d(ottvr) Þorvnnar ennar avðgv[7] Ketils d(ottvr) hins ein-
henda.[1] þeira d(ottir) var Asny er atti Þorgeiʀ.[1]
c. 316 Ketill hinn[8] einhendi h(et) maðr s(vn) Avðvnar þvnnkárs.[1]
hann nam Rangar vollv ena ytri fyri ofan Lœkiar botna[9] ok fyri
avstan Þiors á ok bío at Á.[1] hann atti Asleifv Þorgils d(ottvr).[1]
þeira s(vn) var Avðvn[10] f(aðir) Bryniolfs f(oðvr) Bergþors[11] (foðvr)
Þorlaks f(oðvr) Þorhallz f(oðvr) Þorlaks byskvps hins hœlga.[1]
c. 317 Ketill avʀiði brœðrvngr Ketils hins einhenda nam land hit
ytra með Þiórs a ok bio a Vollvm hinvm yðrvm.[1] hans s(vn) var
Hœlgi rogn er Hœlgv atti d(ottvr) Þorsteins ravðnefs[12].[1] þeir(a)[13]
s(vn) var Oddr miovi f(aðir) Asgerðar[14] er atti || Þorsteinn goði 13a
ok Oddnyiar er Eilifr hinn vngi atti.[1]
c. 318 Ormr avðgi s(vn) Vlfs hins hvassa nam land með Rangá
297 at raði Ketils hins ein henda ok[15] bío i Hvsa garði ok Askell

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* fig-. [3] k *er tilföjet over linjen.* [4] *Igennem* h *har skriveren fejlagtig anbragt en — forkortelses — streg.* [5] *Det første* r *bortrevet ved en rift.* [6] ti *bortrevne.* [7] *Synes først at være skrevet* avðga. [8] hi *meget afblegede.* [9] a *ligeledes, samt de følgende to ord.* [10] *Ligeledes.* [11] ors *meget afbleget og det følgende ord (ɔ: .f.) synes glemt.* [12] *En fejl for* Hrólfs rauðskeggs. [13] *Skrevet* þr̄. [14] *Vistnok en fejl for* Ásbjargar *jfr. s. 110.18; de andre recc. har i øvrigt* Ásborg *på bægge steder.* [15] *Næsten udvisket.*

s(vn) ha*ns* eft*ir* h*ann* en*n* ha*ns* s(vn) reisti fyst bœ á Voll*vm*.[1] fra ha*nvm* er*v* Vallv*er*iar ko*mnir*.[1]

F*ra* Þ*or*steini

c. 319 Þorstein*n*[2] lavnan h(et) m*aðr* norœn *ok* farm*aðr* mikill.[1] ha*nvm* v*ar* þ*at* spað at h*ann* mvndi a þ*vi* l*an*di deyia er þa var enn ecki bygt.[1] Þ*or*stein fór ti*l* Isl*an*dz i elli sin*ni* m*eð* Þ*or*gilsi s(yni) sinv*m*.[1] þ*eir* na*m*v hin*n* efra lvt Þiorsár hollta *ok* bioɢv i Lvnans hollti *ok* þar er Þ*or*stein heygðr.[1] d(ottir) Þorgils v*ar* Asleif e*r* atti Ketill hin*n* einhendi.[1] s(ynir) þ*ei*ra v*arv* þ*eir* Avðvn er aðr var nefndr *ok* Eilifr f(aðir) Þ*or*geirs f(oðvr) Skeɢia f(oðvr) Hiallta i Þiors ár dal.[1] h*ann* v*ar* f(aðir) Iorvn*n*ar mo*ðvr* Gvðrvn*ar* mo*ðvr* Einars f(oðvr) Magn*vs* b*yskv*ps.[1] Gvn*n*stein b*er*serkia bani s(vn) Bolv*er*ks blindinga trionv drap .íj. b*er*serki *ok* hafði [anna]ʀ[3] þ*ei*ra aðr drep*it* Griotgarð Haleyia iarl i Solva f*yr*i in*n*an Agða[4] nes.[1] Gvnstein*n* v*ar* siþan skotin orv finzkri ór skogi a skipi sinv norðr i Hefni.[1] s(vn) Gvnsteins v*ar* Þ*or*geiʀ er atti Þ*or*vn*n*i ena

298 avðgv dottvr[5] Ketils einhenda.[1] þ*ei*ra d(ottir) var Þorðis hin mikla.[1]

c. 320 Raðormr *ok* Iólgeiʀ brœðr ko*m*v[6] vestan v*m* haf ti*l* Isl*an*dz.[1] þ*eir* namv l*an*d milli*m* Þiors ár *ok* Rang ár.[1] Raðormr eignaðiz l*an*d f*yr*i avstan Ravða lœk *ok* bio i Vetleifs hollti.[1] ha*ns* d(ottir) v*ar* Arnbiorg e*r* atti Sv*er*tingr Hiorleifs s(vn).[1] þ*ei*ra born v*arv* þa*v* Grimr logsogv m*aðr* *ok* Iorvn*n*.[1] siþaʀ atti Arnbiorgv Gnvpr Mollda-Gnvps s(vn) *ok* v*arv* þ*ei*ra b(orn) Hallstein*n* a Hialla *ok* Ran*n*veig mo*ðir* Skapta logma*nnz* *ok* Geirny mo*ðir* Skálldrafns.[1] Iólgeiʀ eignaðiz l*an*d f*yr*i vtan Ravða lœk *ok* til Steins lœkiar.[1] h*ann* bio a Iolgeirs stoðv*m*.[1]

c. 321 Askell[7] hnockan s(vn) Dvfþaks Dvfnials s(vnar) Kiarvals s(vnar) Ira k*onvng*s h*ann* na*m* l*an*d milli*m* Steinslœkiar *ok* Þiors ár *ok* bio i Askels hofða.[1] ha*ns* s(vn) v*ar* Asm*vn*dr f(aðir) Asgavtz f(oðvr) Skeɢia f(oðvr)[8] Þ*or*vallz f(oðvr) Þ*or*lavg*a*r moðvr Þorg*er*ðar mo*ðvr* Ions b*yskv*ps hins hœlga.[1]

c. 322 Þorkell þialfi fostbroðir Raðorms eignadiz l*on*d oll a milli*m* Rangar *ok* Þiors ár *ok* bío i Hafi.[1] h*ann* atti Þ*or*vn*n*i eyv*er*skv.[1]

299 þ*ei*ra d(ottir) Þ*or*dis mo*ðir* Skeɢia f(oðvr) Þ*or*vallz i Asi.[1] þaðan hafði Hiallti[9] magr ha*ns* reiðskiota ti*l* alþ*ingis* *ok* þ*eir* .xíj. þa e*r*

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Åben plads for initialen, der her — som oftere — antydes ved et lille* þ *i margen.* [3] *Afrevet ved et hul i perg.* [4] gð *sammenskrevne.* [5] *Rettet fra hdskrs* moðvr. [6] *Skr. to gange.* [7] *Rettet fra hdskrs* Asgeiʀ *jfr. ovf. s. 101.14.* [8] .f. *næsten udvisket.* [9] hi *meget afblegede.*

h*ann* v*ar* v́t ko*m*in m*eð* kristni en [engi][1] treystiz an*n*aʀa f*yr*i ofriki Rvnolfs Vlfs s(vnar) er sektan hafði Hiallta v*m* goðga.[2] nv *er*v[3] ritaðir þ*ei*r m*enn* er l*on*d hafa þegit *ok* nvmit i l*an*dna*m*i Ketils hængs.[2]

c. 323 Loptr s(vn) Orms[4] Froða svnar for af Gavlv*m* ti*l* Isl*an*dz vngr at alldri *ok* na*m* l*an*d f*yr*i vtan Þiors a *ok* vp*p* ti*l* Skvfs lœkiar *ok* Breiða myri hina eyst*r*i vp*p* ti*l* Svlv hollz *ok* bio i Gavlv*er*ia bœ *ok* Oddny mo*ðir* ha*ns* d(ottir) Þorbiarn*ar* hins gavlv*er*ska.[2] Loptr for vtan hit .íij. hv*er*t svmar[5] f*yr*i hond þ*ei*ra Flosa beɢia mo*ðvr* broðvr sins at blota at hofi þ*vi* er Þ*or*biorn mo*ðvr* f(aðir)[6] ha*ns* hafði [þar varð veitt a[7] Gavlv*m*.[2] Þ*or*biorn v*ar* rikr h*er*sir i Noregi i Fiala fylki.[2] h*ann* v*ar* [Or]mars[8] s(vn).[2] h*ann* atti Hilldi Vlfars d(ottvr) *ok* Þ*or*vn*n*ar grœning*ar* rivpv.[2] Vem*vn*dr en*n* ga*m*li s(vn) Vikings[9] Skaneyiar skelmis magr Biarn*ar* bvnv v*ar* h*er*sir rikr.[2] h*ans* s(vn) v*ar* Froði f(aðir) Orms f(oðvr) Lopts[10] hins ga*m*la[11].[2] f*ra* [han]vm er mart storm*enn*i ko*m*it Þ*or*lakr hin*n* helgi *ok* Brandr b*yskv*p *ok* Pall b*yskv*p.[2] |

c. 324 Þorviðr s(vn) Vlfars broðir Hilldar for af Vors ti*l* Isl*andz* 13b
300 en Loptr frændi ha*ns* gaf h*anv*m l*an*d a Breiða myri *ok* bío h*ann* i Vorsa bœ́.[2] h*ans* b(orn) v*arv* þav Rafn *ok* Hallveig er atti Ozvʀ hin hviti.[2] þ*ei*ra s(vn) v*ar* Þ*or*g*r*imr ka*m*pi.[2]

c. 325 Þorarin*n* h(et) m*aðr* s(vn) Þ*or*kels ór Alviðrv Hallbiarn*ar* s(vnar) Horða kap*pa*.[2] h*ann* ko*m* skipi sinv i Þiors ár oss *ok* hafði þiors havfvð a f*ra*mstafni *ok* er þ*ar* aín vi*ð* kend.[2] Þorarin na*m* l*an*d f*yr*i ofan Skvfs lœk ti*l* Ravð ar ofan m*eð* Þiors á.[2] h*ans* d(ottir) v*ar* Hei*m*lavg er Loptr geck at eiga .vi. toga.[2]

c. 326 Haralldr gvllskeɢr h(et) k*onvng*r i Sogni.[2] h*ann* atti Solvorv d(ottvr) Hvndolfs i(arls) systvr Atla i(arls) hins miova.[2] þ*ei*ra dœtr v*arv* þær Þora e*r* atti Halfdan svarti Vp*p*lendinga k*onvng*r[12] ok Þvriðr e*r* atti Ketill[13] helli flagi.[2] Haralldr vngi v*ar* s(vn)

[1] *Afrevet ved et hul i perg.* [2] *Punktum er tilf.* [3] ʾ (= r) *næsten helt afrevet.* [4] *Tilf. over linjen af Haukr selv med nedvisningstegn.* [5] v *og den første streg af* m *udviskede.* [6] *Haukr har først skrevet* broðir *(dittogr. fejl), men atter overstreget dette og skrevet* .f. *over linjen.* [7] þar—a *meget udviskede i hdskr., men synes at være fuldstændig sikre, og således har JErl. læst ordene.* [8] or *og den første streg af* m *afrevne ved en rift i perg.* [9] iki *udviskede.* [10] *Først skrevet* orms, *men dette underprikket og* lopts *skrevet ovenover (af Haukr selv); dette sidste er nu meget afbleget, og det kan næppe afgöres, om der står* lopts *eller — muligvis —* lopz. [11] *Af dette og de følgende ord, til og med* mart, *er mer eller mindre, ved stærk beskæring af bladet, forsvundet. Stærkest er det gået ud over* fra *og* hanvm, *der, på de to sidste bogstaver nær, helt er bortskåret.* [12] *Dette ord er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [13] *Den nederste del af de 3 sidste bogstaver afrevne (et hul i perg.).*

þ*ei*ra Halfdan*ar* *ok* Þorv.[1] h*anv*m gaf Har*alldr* k*onvng*r gvllskeɢʀ
nafn sitt *ok* riki.[1] Har*alldr* k*onvng*r andaðiz fyst þ*ei*ra en þa Þora
en*n* Har*alldr* vngi siþast.[1] þa bar rikit vnd*ir* Halfdan k*onvng* en
h*ann* setti yf*ir* þ*at* Atla iarl hin*n* miova.[1] siþ*an* feck Half*dan*
k*onvng*r Ragnilldar d(ottvr) Sigvrðar hiartar *ok* v*ar* þ*ei*ra s(vn)
Har*alldr* hin*n* hárf*agri*.[1] þa e*r* Har*alldr* k*onvng*r geck ti*l* rikis i
Noregi *ok* h*ann* mægðiz vi*ð* Hakon iarl Griotgarz s(vn) feck h*ann*
301 Sygna fylki Hakoni i(arli) magi sinv*m* er k*onvng*r for i Vik avstr
en Atli i(arl) villdi e*ig*i af lata rikinv fyʀ en h*ann* fyndi Har*alld*
k*onvng*.[1] iarlarn*ir*[2] þrættv þetta m*eð* kap*p*i *ok* drogv h*er* saman.[1]
þ*ei*r fvndvz a Fiolv*m* i Stafa ness vagi *ok* borðvz.[1] þar fell Hakon
i(arl) en Atli v*ar*ð saʀ *ok* v*ar* flvttr i Atley *ok* dó þar or sarv*m*
en eft*ir*[3] þ*at* hellt Hástein s(vn) h*an*s rikinv þar ti*l* er Har*alldr*
k*onvng*r *ok* Sigvrðr i(arl) drogv h*er* at h*anv*m.[1] Hástein tok þa
vndan *ok* reð ti*l* Isl*an*dz f*er*ðar.[1] h*ann* atti Þorv Olvis d(ottvr).[1]
Ólvir *ok* Atli v*arv* s(ynir) þ*ei*ra.[1] Hastein*n* skavt setstockv*m* f*yr*i
borð i hafi at fornv*m* sið.[1] þ*ei*r ko*m*v a Stalfiorv f*yr*i Stocks eyri
en Hasteín ko*m* i Hasteins svnd f*yr*i avstan Stocks eyri *ok* bravt
þar[4].[1] h*ann* na*m* l*an*d milli*m* Rávðár *ok* Olvvs ar vp*p* ti*l* Fvla
lœkiar *ok* Breiða myri alla vp*p* at Holltv*m*.[1] h*ann* bio a Stoks-
eyri[5] *ok* Atli s(vn) h*an*s eft*ir* h*ann* aðr h*ann* fœrði sik i Traðar
hollt.[1] Olv[ir][6] h(et) an*n*aʀ s(vn) Hasteins.[1] h*ann* bio at Stiornv
steinv*m*.[1] h*ann* andaðiz barnlavs en*n* Atli tok eft*ir* h*ann* arf
302 allan.[1] leysingi Olvis v*ar* Brattr er bío i Bratz hollti *ok* Leiðolfr
a Leiðolfs stoðv*m*.[1] Atli v*ar* f(aðir) Þorðar dofna f(oðvr) Þ*or*gils
or*r*abeins stivp(s)[7] f(oðvr) G*r*ims gla*m*mað(a)r[8] f(oðvr) Ingiallz
f(oðvr) G*r*ims f(oðvr) þ*ei*ra[9] Barkar *ok* Einars f(oðvr) Hallkotlv e*r*
atti Rafn Sveinbiarn*ar* s(vn).[1] þ*ei*ra d(œtr) Steínvn mo*ðir* h*er*ra
Rafns *ok* H*er*dis mo*ðir* Ala f(oðvr) Steinvn*nar* e*r* Havkr Erlenz
s(vn) atti.[1] Borkr G*r*ims s(vn) var f(aðir) Ragnhilldar e*r* Flosi
Biarn*na* s(vn) atti.[1] þ*ei*ra born Ein*ar*r *ok* Biarn*n*i *ok* Valg*er*ðr
mo*ðir* h*er*ra Erlenz f(oðvr) Havks.[1] Þ*or*dis var .íj. dott*ir*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *For det almindelige forkortelsestegn for* ır (ʾ) *har Haukr her fejlagtig sat tegnet for* ar (ʳ). [3] *I dette ord er et forkortelsestegn (for* ır*) fejlagtig anbragt over* f *(foruden det rigtige over* t*).* [4] *Dette ord skrives urigtig* þ̄r (= þeir). [5] *Rettet fra hdskrs* ſtokſkeyri. [6] ir *afrevet ved et hul på perg.* [7] s *glemt af skriveren.* [8] *Efter* ð *står der et uformeligt z-lignende bogstav, som sikkert ikke er* z, *men snarest* ꝛ; *rimeligvis betegner det dog ikke* r, *men* ar. [9] *Tilf. over linjen uden nedvisningstegn.*

Flosa[1] mo*ð*ir frv Ingig*er*ðar mo*ð*vr frv Gvðrvn*a*r *ok* Hallb*er*v abb*adis*ar[2].[3] Halla var *ok* dott*ir* Flosa moðir h*er*ra Kristoforvs.[3]

c. 327 Hallsteín h(et) m*a*ð*r* e*r* for ór Sogni ti*l* Isl*a*ndz magr Hásteins.[3] h*anv*m gaf H*asteinn*[4] ytra lvt Eyrar backa.[3] h*ann* bio 303 a F*ra*mnesi.[3] h*an*s s(vn) v*a*r Þorsteín*n* f(aðir) Arng*r*ims er vegin v*a*r at favska grefti.[3] h*an*s s(vn) v*a*r Þorbiorn*n* á F*ra*mnesi.[3]

c. 328 Þor*ir* s(vn) Asa h*er*siss Íngiallz s(vnar) Hroallz s(vnar) for ti*l* Isl*a*ndz *ok* na*m* Kallnesinga[5] [repp][6] allan[7] || vp*p* frá Fyllar 14a lœk[8] *ok* bio at Sel forsi.[3] h*an*s s(vn) var Tyrfingr f(aðir) Þorbiarn*a*r p*re*stz *ok* Ham*vn*ðar p*restz* i Goðdolv*m*.[3]

c. 329 Hroðgeiʀ[9] hin*n* spaki *ok* Odgeiʀ broðir h*an*s er þ*ei*r Fin*n*r hin*n* avðgi *ok* Hafnar-Ormr keypti[10] b*r*ott or l*a*ndna*m*i sinv þ*ei*r na*m*v Ravng*er*ðinga rep*p* *ok* bío Oddgeiʀ i Oddgeirs holv*m*.[3] h*an*s s(vn) v*a*r Þ*or*stein*n* exna broddr f(aðir) Hrodgeirs f(oðvr) Avgvrs i Ka*m*ba kistv en d(ottir) Hroðgeirs hins spaka[11] v*a*r Gvn*n*vor er atti Kolg*r*imr hin*n* gamli.[3] þaðan e*r*v Kvistli*n*gar.[3]

c. 330 Onvndr billdr er fyʀ var getið na*m* l*an*d f(yri) avstan Roars lœk se*m* fyʀ e*r* getið.[3]

c. 331 Ozvʀ hin*n* hviti h(et) m*a*ð*r* s(vn) Þorlefs or Sogni.[3] Ozvʀ 304 va víg i vev*m* a Vp*p*londv*m* þa e*r* h*ann* var i brvð for m*eð* Sigvrði hrisa.[3] f*yr*i þ*at* varð h*ann* l*an*dflæmðr ti*l* Isl*a*ndz *ok* na*m* fyst oll Hollta l*on*d milli*m* Þior(s)[12] ár *ok* Hravns lœkiar.[3] þa v*a*r h*ann* .xvíj. vetra e*r* h*ann* va vigit.[3] h*ann* feck Hallveigar Þ*or*viðar d(ottvr).[3] þ*ei*ra s(vn) v*a*r Þorg*r*imr ka*m*pi f(aðir) Ozvr*a*r f(oðvr) Þ*or*biarn*ar* f(oðvr) Þ*or*arins f(oðvr) G*r*ims Tofv s(vnar).[3] Ozvʀ bio i Ka*m*pa hollti.[3] h*an*s leysingi v*a*r Boð(v)aʀ[13] er bío at Boðvars toftv*m* vi*ð*[14] Viði skog.[3] h*anv*m gaf Ozvʀ lvt i skoginv*m*[15] *ok* skilði ser eft*ir* h*ann* barnlavsan.[3] Orn or Velv ge*r*ði er fyʀ er getið stefndi Bo[ðvar]i[16] v*m* savða tokv.[3] þ*v*i handsalaði Boðvaʀ Atla Hásteins s(yni) fe sitt en h*ann* vnytti mal[17] f*yr*i Erni.[3]

---

[1] *Efter dette ord står et nedvisningstegn, der refererer sig til ordene* var Þoꝛðıſ, *der er skrevne over* frv in; *skriveren har glemt, at han havde skrevet:* Þordis var íj. *osv., og vilde nu skrive:* .íj. dottir Flosa var Þordis *osv.; et interessant eksempel på fejlskrivning.* [2] *Dette ord er skrevet over linjen med nedvisningstegn.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Her står det sædvanlige sammenslyngede tegn for* hans, *men som her sikkert er ment som* Hasteinn. [5] *En del af* g *afskåret; derover synes et* a *(?) anbragt.* [6] *Afskåret.* [7] *Den nederste del af bogstaverne bortskåren.* [8] *Rettet fra hdskrs* lœkıar *(dittogr.).* [9] i *skrevet over linjen.* [10] *Således.* [11] p *er rettet fra* þ *eller* l. [12] s *glemt af skriveren.* [13] v *glemt af skriveren, jfr. ovf. s. 85.8.* [14] v *er rettet fra* n, *de to første streger i* m *(i* toftvm*); efter at have foretaget denne rettelse har Haukr tilf. forkortelsestegnet over* v. [15] if *beskadigede ved et hul på perg.* [16] ðvar *afrevne ved et hul i perg.* [17] *Således rettet for hdskrs dittografiske* fe sitt.

Ozvr andaðiz þa *er* Þorg*ri*mr v*a*r vngr[1].[2] þa tok Rafn Þ*or*viðar
s(vn) vi*ð* fear varðveizlv Þorg*ri*ms.[2] eft*ir* andlat Boðvars talði
Rafn ti*l* Viði skogs *ok* ban*n*aði Atla en Atli þottiz eiga.[2] þ*eir*
Atli .íííj. forv eft*ir* viði.[2] Leiðolfr for m*eð* h*anv*m.[2] smala m*aðr*
sagði Rafni þ*at* en h*ann* reið eft*ir* þei*m* m*eð* .x. ma*nn*.[2] þ*eir*
fvndvz i Orostv dal *ok* borðvz þ*ar*.[2] þar fellv h*v*skarlar Rafns
305 .íííj. en sialfr h*ann* varð sar miok.[2] ein*n* fell Atla h*v*skarl en h*ann*
varð sar bana sarv*m* *ok* reið hei*m*.[2] Onvndr bildr skildi þa.[2]
Þ*or*dr domni[3] s(vn) Atla v*a*r þa .xv. vetra *er* Rafn reið ti*l* skips
i Einars hofn.[2] h*ann* reið hei*m* v*m* nott *ok* v*a*r i blari kápv.[2]
Þorðr sat f*yr*i h*anv*m vi*ð* Havga vað skamt fra Traðar hollti *ok*
va h*ann* þar[4] m*eð* spioti.[2] þar er Rafns havgr f*yr*i avstan gotv
en f*yr*i vestan Hasteins havgr *ok* Olvis havgr [ok][5] Atla havgr.[2]
vigin fellvz i faðma.[2] Þ*or*ðr varð frægr af þ*er*sv.[2] h*ann* feck þa
Þorvn*n*ar d(ottvr) Asgeirs avstm*anna*[6] skelmis er drap skipshofn
avstm*anna* i Grims ár osi f*yr*i rán þ*at* er h*ann* var ræntr i
Noregi.[2] Þ*or*þr hafði þa .íj. vetr *ok* .xx. er h*ann* keypti skip i
Knarar svndi *ok* villdi hei*m*ta arf sin*n*.[2] þa fal h*ann* fe mik*it*.[2]
þ*v*i villdi Þorvn*n* e*ig*i fara *ok* tok ho*n* vi*ð* bvi i Traðar hollti.[2]
306 Þ*or*gils s(vn) Þ*or*ðar v*a*r þa tvevetr.[2] skip Þ*or*ðar hvarf *ok* spvrðiz
ecki ti*l*.[2] vet*r*i siþar ko*m* Þorg*ri*mr ervbein*n* ti*l* raða m*eð* Þo[rvnni][7].[2]
h*ann* v*a*r s(vn) Þ*or*moðar *ok* Þvriðar Ketilbiarn*a*r d(ottvr).[2] h*ann*
feck Þorvn*n*ar *ok* var þ*ei*ra s(vn) Hæringr.[2]

c. 332 Olaf[r tv]en*n*v*m*[8] brvni h(et) m*aðr*.[2] h*ann* for af Lofot ti*l*
Isl*a*ndz.[2] h*ann* na*m* Skeið oll milli*m* Þiors ár *ok* Sandlœkiar.[2]
[hann var hamrammr] miok.[2] Olafr bio a Olafs vollv*m*.[2] h*ann*
ligr i Brvna havgi vnd*ir* Vorðv felli.[2] Olafr att[i Ashilldi ok var
þ*eir*]a[9] s(vn) Hœlgi travsti *ok* Þor*ir* drifa f(aðir) Þ*or*kels gvllkars
f(oðvr) Orms f(oðvr) Hœlgv mo*ðvr* Oðz [Hallvards svnar.[2] Vadi]
var hin .ííj. s(vn) Olafs f(aðir) G*er*ðar.[2] Þorg*ri*mr orrabein*n* lagði
hvg a Ashilldi siþ*an* Ola[fr var daudr enn Hœlgi t]ravsti vandaði
v*m*.[2] h*ann* sat [f*yr*i Þo]rg*ri*mi[10] vi*ð* gatna mót f*yr*i nedan Asilld*a*r
myri.[2] Hœlgi bað h*ann* lata af kvamv*m*.[1] Þ*or*g*ri*mr q(vaz) e*ig*i
hafa barna skap.[2] þ*eir* borðvz *ok* fell Þorgrimr.[2] | Asilldr spvrði 14b

---

[1] *Rettet fra hdskrs* vnðr. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Således.* [4] *En del af* þ *afrevet ved et hul på perg.* [5] *Afrevet ved et hul på perg.* [6] *En del af* av *afrevet ved et hul på perg.* [7] rvnni *afrevne ved et hul på perg.* [8] r tv; *her begynder et stort hul på perg., som går igennem 5 linjer; det manglende er udfyldt efter JErl.s afskrift, og, som sædvanlig, sat i skarpe klammer.* [9] *Af dette ord ses forkortelsestegnet og* a. [10] f*yr*i þo *er afrevne ved et lille hul på perg.*

v. hvar Hœlgi hefði v*er*it.[1] h*ann* kvað v(isv) Var * ek þar er fell
307 ti*l* fyllar fr*am* sotti vinr drottar orabein en vn*na*ʀ itr tvngvr hoð
svngv.[1] Asmoðar gaf ek Oðni arfa þrotar diarfan gvlldv*m* galga
valldi Gavtz tafn en na rafni.[1] Asilldr q(vað) h*ann* h*afa*[2] hoɢit
ser havfvðs bana.[1] [Hœlgi tok ser far i Einars[3] hofn.[1] Hæringr
s(vn) Þ*or*gr*i*ms v*ar* þa .xvi. vetra.[1] h*ann* reið[4] i Hofða at fin*na*
Teit[5].[1] þ*ei*r Teitr riðv .xv. at ban*na* Hœlga far.[1] þ*ei*r Hœlgi
mœttvz i M*er*kr ravni vp*p* *fra* M*ork*[6] vi*ð*[7] Hœlga hvál.[1] þ*ei*r
Hœlgi v*arv* .ííj. saman.[1] þar fell Hœlgi *ok* m*að*r m*eð* h*an*vm *ok*
eín af Teiti.[1] i faðma fellvz[8] vig þav.[1] svnr Hœlga v*ar* Sigvrðr
hin*n* l*an*dv*er*ski *ok* Skefill hin*n* havkdœlski f(aðir) Hœlga dyrs[9] er
308 barðiz vi*ð* Sigvrð s(vn) Liotz longv baks i Exar ár holmi a alþ*in*gi.[1]
v. v*m* þ*at* orti Helgi þ*et*ta Band * *er* a hœg*r*i hendi hlavt ek sar af
ty barv lyg ek e*ig*i þ*at* leyiar línvengis bil min*n*i.[1] Rafn v*ar* an*na*ʀ
s(vn) Skefils f(aðir) G*r*ims f(oðvr) Asgeirs f(oðvr) Hœlga.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] h *noget uformeligt, men læsemåden er sikker.* [3] Hœlgi—Einars *meget afblegede, men sikre.* [4] hann reið *ligeledes.* [5] T *ligeledes.* [6] *Skrevet* ᴍᷦ. [7] *Udvisket.* [8] f *ligeledes.* [9] d *ligeledes.*

---

* *Versene bör skrives:*

Vask þars fell til foldar,	Ásmóðar gafk Óðni
fram sótti vinr dróttar,	arfa þróttar djarfan.
Ørrabeinn, en unnar	guldum galga valdi
ítrtungur hátt sungu.	Gauts tafn, en ná hrafni.

Vask þars Ørrabeinn fell til foldar[1]; dróttar vinr[2] sótti fram, en unnar ítrtungur[3] sungu hátt. Gafk Óðni þróttar djarfan arfa Ásmóðar[4]; guldum galga valdi[5] Gauts tafn[6], en hrafni ná.

[1] *Konj.;* fyllar *giver ingen mening; et papirshdskr. har* filddar. [2] *Hermed synes digteren at betegne sig selv.* [3] *'sværdets [*unnr *(?) = sværd] herlige tunger' = klingerne.* [4] *=* Þormóðar*;* Ás *=* Þór. [5] *'galgens herre' = Odin.* [6] *'Odins offer (?)' = den faldne kæmpe.*

Jeg var (virksom) dér, hvor Ørrabén faldt til jorden; mændenes ven (jeg) gik frem, men sværdklingerne sang höjt. Jeg gav Odin Tormods kraftige, djærve sön; jeg gav galgens herre den faldne, og ravnen lig.

Band 's á hœgri hendi,	(lýgk eigi þat) leygjar,
hlautk sár af Tý báru	linnvengis Bil, minni.

Band 's á hœgri hendi minni, linnvengis Bil[1], hlautk sár af báru leygjar Tý[2]. lýgk eigi þat.

[1] *'ormelandets asynje' = kvinde; her voc.* [2] *'bølgens ilds [= guldets] gud' = manden.*

Jeg har bind om min höjre arm, kvinde!, jeg blev såret af manden; det skjuler jeg ikke.

c. 333 Þ[r]ondr[1] miok siglandi Biarnar s(vn) broðir Eyvindar
avstmannz er fyʀ er getið hann var i Hafrs firði a mót Haralldi
konvngi ok [var]ð[2] siþan landflótti til Islandz sið landnama tiðar.[3]
hann nam land millim Þiors ár ok Laxár ok vpp til Kalfár ok til
Sandlœkiar.[3] hann bio i Þrandar hollti.[3] hans d(ottir) var Hœlga
er Þormoðr skapti atti.[3]

c. 334 Olvir barna karl h(et) maðr agætr[4] i Noregi.[3] hann var
vikingr mikill.[3] hann let eigi henda bornn a spiotz[5] oddvm sem
þa var vikinga siþr.[3] þvi var hann barnna kall kallaðr.[3] hans
s(ynir) varv þeir Steinolfr f(aðir) Vnv er atti Þorbiornn laxa karl
309 ok Einarr f(aðir) Ofeigs grettis ok Oleifs breiðs f(oðvr) Þormoðar
skapta.[3] Steinmoðr var hinn .iíj. s(vn) Olvis f(aðir) Konals f(oðvr)
Aldisar hinnar baʀeyskv er Olafr feilan atti.[3] s(vn) Konals var
Steinmoðr f(aðir) Halldorv er atti Eilifr s(vn) Ketils hins einhenda.[3]
þeir[6] frændr Vfeigr grettir ok Þormoðr skapti forv til Islandz ok
varv hinn fysta vetr með Þorbirni laxa karli magi sinvm en vm
varit gaf hann þeim Gnvpveria[7] repp Vfeigi hinn ytra lvt a millim
Þverár ok Kalf ár ok bio (hann)[8] a Vfeigs stoðvm hia Steinshollti
en Þormoði gaf hann hinn ævstra[9] lv́t ok bio hann i Skapt[a][10]
hollti.[3] dœtr Þormoðar varv þær Þorvor moðir Þoroðz goða f(oðvr)
Skapta ok Þorve moðir Þorsteins go[ða foðvr][11] Biarnna hins
310 spaka.[3] Ofeigr fell fyri Þorbirnni iarla kappa i Grettis geíl hia
Hæli.[3] d(ottir) V[feigs][12] var Aldis moðir Vallabranz.[3]

c. 335 Þorbiorn laxa karl nam Þiors ár dal allan ok [Gnvp]veria[13]
repp allan ofan til Kalfar ok bío hinn fysta vetr at Miðhvsvm.[3]
hann hafði .iíj. vetr [setvr][14] aðr hann kom i Haga.[3] þar bio
hann til davða dax.[3] hans s(ynir) varv þeir Otkell i Þiors ár dal
ok Þorgils f(aðir) Otkotlv ok Þorkels trandils f(oðvr) Gavks[15] i
Stong[16].[3] Otkatla var moðir Þorkotlv moðvr Þorvallz f(oðvr) Dollv
310_{10} m(oðvr) [Giz]vrar[17] byskvps.[3] Bryniolf(r)[18] ok Már Naddoz s(ynir)
311_{5} ok Iorvnnar d(ottvr) Olvis barna karls komv til Islandz snemma

---

[1] *Det første* r *afrevet ved et hul på perg.* [2] var *ligeledes.* [3] *Punktum er tilf.* [4] æ *synes rettet fra* œ. [5] p *synes rettet fra* þ. [6] *Meget utydeligt, men sikkert.* [7] p *rettet fra hdskrs* ꝥ. [8] *Glemt af skriveren; kan syntaktisk næppe undværes.* [9] *Denne usædvanlige skrivemåde synes fremkommen ved en rettelse, men denne kan ikke nærmere bestemmes.* [10] a *er afrevet ved et hul på perg.* [11] ða .ꝥ. *(?) ligeledes.* [12] feigs *ligeledes.* [13] gnvp- *for det meste afrevet ved et hul på perg.* [14] *Afrevet ved et hul på perg.* [15] ks *sammenskrevne.* [16] g *rettet fra* ð *(reminiscens fra* ð *i* trand-*).* [17] *I dette ord begynder et stort hul på perg., som strækker sig ned igennem de 4 følgende linjer og hvorved de i det følgende indklamrede ord er afrevne; jfr. s. 117 anm. 8.* [18] r *glemt af skriveren.*

l*an*dz bygðar.[1] þ*ei*r na*m*v Rvna m*ann*a rep*p* sva sem vatnf[oll deila þ]an*n*veg.[1] Bryniolfr bio at B*er*ghyl.[1] h*an*s s(ynir) v*arv* þ*ei*r Þ*or*leifr f(aðir) Brondolfs f(oðvr) Þ*or*kels [skota[2] kolls fodvr Þora]rins f(oðvr) Hallz i Havka dal *ok* Þ*or*laks f(oðvr) Rvnolfs f(oðvr) Þorlaks b*yskv*ps.[1] Ma[r bio a Marstod]v*m*.[1] h*an*s s(vn) v*ar* Bein*ir*[3] f(aðir) Kolg*r*imv mo*ðvr* Skegia f(oðvr) [Hial]lta[4].[1]

c. 336 Þorbiorn*n* iarla kap*p*i h(et) ma*ð*r norœn.[1] h*ann* for af 310 11 Orkneyiv*m* ti*l* Isl*an*dz.[1] h*ann* keypti l*an*d i Rvna man*n*a [repp at Mavi N]addoðz* || syni allt fyri nedann Sels lœk a millim[5] Laxár.[1] hann bio i Hólum. hans s(ynir) voru þeir Solmundr f(adir) Brennv-Kara. ok Þormódr f(adir) Finnv er atti Þorormr[6] i Karlaf(irdi).[1] þeira dottir[7] Alfgerdr[8] modir[9] Gestz f(odur) Valgerdar m(odur) 311 2 Þorleifs Beiskallda.

c. 337 Þorbrandr[10] [6] svn Þorbiarnar hins oarga ok Asbrandr svn 311 15 hans komu til Islandz sid landnama tidar ok visadi Ketilbiorn þeim til landnáms fyri ofan Mvla þann er framm gengr hia Stacks á ok til Kallda kvislar ok biogv i Hauka dal.[1] þeim þotti land of 312 litid er Tunnga hin vestri var þa bygd.[1] þa ioku þeir lanndnam sitt ok namv hinn efra lvt Rvna manna repps sionhending or Mvla i Ingialls gnup fyri ofan Gyldar haga. Born Asbranz voru þau Vebrandr ok Arngerdr[6]. Vebrandr[6] var f(adir) Ollaugar er 312 5 atti Svertingr[6] Rvnolfssvn.

Fra Ketilbirni gamla.

c. 338 Ketilbiorn[10] het madr agiætr i Naumvdal.[1] hann var 312 10 Ketilss(vn) ok Æsv d(ottur) Hakonar iarls Griótgarssvnar. hann atti Hœlgu d(ottur) Þordar skegia. Ketilbiorn fór til Islanndz þa er lanndit var vída bygt med sió. hann hafdi skip þat er Ellidi het. hann kom i Ellida ár ós fyri nedann heidi. hann var hinn fysta vetr med Þordi skegia mági sinum. en vm varit fór hann vpp vm heidi at leita ser landz kosta. þeir haufdv nattbol ok gerdu ser skála þar sem nv heitir Skálabrecka i Blaskógumm. enn er þeir foru þadann komu þeir at A þeiri er þeir kolludu 313 Exar á þui at þeir týndu þar i exi sinni. þeir attv dvol vndir fialls mv́la þeim er þeir kolludu Reydar mv́la.[1] þar lagu þeim epter á reydar þær er þeir toku or Anni. Ketilbiorn nam Grimsnes

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Af* ſk *ses endnu en del.* [3] bei- *meget udvisket.* [4] Hial *afrevet ved et lille hul på perg.* [5] *Her mangler uden tvivl* ok. [6] *Skr.* -ur. [7] *Rettet fra hdskrs fejlskrevne* ðætur. [8] f *af JErl. tilskrevet over linjen med nedvisningstegn.* [9] *Rettet af JErl. fra* ꝼ with a above. [10] *Åben plads for initialen.*

* *Her ender det 14. (Ldn's sidste) mbrblad.*

allt vpp fra Hoskulls lœk ok Laugardal allann ok alla Byskups tunngv vpp til Stacks ár ok bió at Mosfelli. born þeira voru þav Teitr[1] ok Þormódr Þorleifr ok Ketill Þorkatla ok Olleif. Þorgerdr Þvridr. en var svn Ketilbiarnar laungetinn Skiæringr. Ketilbiorn var sva audigr at Lausa fe at hann baud svnum sinum at sla þvertre af silfri i hofit þat er þeir letu gera. þeir villdu þat ei. þa ok hann silfri vpp a fiallit a íj. yxnumm ok Haki þræll hans ok Bót ambatt hans. þav falu feit sva at ei hefir fundist siþan. hann drap Haka i Haka skardi. enn Bót i Botar skardi. Teitr atti Alofv d(ottur) Bodvars af Vors Vikinga-Kára s(vnar). þeira svn var Gizvrr[2] Hviti f(adir) Isleifs byskups f(odur) Gizurar byskups. Annarr[2] svn Teits (var)[3] Ketilbiorn f(adir) Kols f(odur) Þorkels f(odur) Kols Víkveria byskups. Mart stormenni er fra Ketilbirni komit.

c. 339 312 6 Eyfrodr[4][1] hinn gamli nam Tunngu hina eystri a millim Kalldakvislar ok Hvit ár ok bio i Tungv.[5] Med hanum kom vt Drumb-Oddr er bio a Drumboddz stodum.

c. 340 314 Asgeirr[4][2] het madr Vlfs s(vn). hanum gaf Ketilbiorn Þorgerdi d(ottur) sína. henni fylgdu heiman Lidar lond oll fyri ofann Haga gard. hann bio i Lid hinni ytri. þeira svn var Geirr[2] godi ok Þorgeirr[2] f(adir) Bardar at Mosfelli.[5]

c. 341 Eilifr[4][1] Audgi svn Aunvndar Bills feck Þorkotlu Ketilbiarnar d(ottur) ok fylgdu henni heiman Hofda lond. þar bioGv þau. þeira svn var Þorir f(adir) Þorarins sælings.[5]

c. 342 Veþormr[4][1] svn Vemundar hins gamla var hersir rikr[1]. hann stock fyri HaRalldi konungi austr a Iamta land ok rvddi þar markir til bygdar[a]. Holmfastr[1] het svn hans enn Grimr[1] systursvn hans. þeir voru i vestr[1] viking. ok drapu þeir i Sudreyium[1] Asbiorn iarl skeria blesa, ok toku þar at herfangi Olofu konu hans ok Arneidi d(ottur) hans ok hlaut Holmfastr[1] hana ok feck hana fodr sinum ok let vera ambatt. Grimr[1] feck Alofar d(ottur) Þordar vaGagda[b] er iarlinn hafdi atta.[5] Grimr[1]
315 for til Islandz ok nam Grimsnes allt vpp til Svinavats ok bio i Ondurdu nesi íííj vetr en siþan at Burfelli. hans svn var Þorgils er atti Æsu systur[6] Gestz Olleifss(vnar). þeira s(ynir) voru þeir Þorarinn at Bvrfelli ok Iorundr[1] i Mideingi.[5]

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Skr.* -r. [3] *Udeladt af skriveren.* [4] *Åben plads for initialen.* [5] *Punktum er tilf.* [6] *Rettet fra hdskrs* d. *jfr. ovf. s.* 44.7-8.
[a] „merkur til bygdar *s. Hauksb.*" *Melab.* [b] *Denne læsemåde anføres i Melab. som variant til dens egen læsemåde:* vaggar.

Fra Hallkeli

c. 343 Hallkell[1] brodir Ketilbiarnar sammœdri hann for til Islandz ok var med Ketilbirni hinn fysta vetr.[2] Ketilbiorn baud at gefa hanum lannd. hanum þotti litilmannligt at þiggia land at hanum ok skoradi a Grim til lannda. eda Holmgongu ella. Grimr[3] geck a holm vid Hallkell vndir Hallkels hólumm ok fell þar. en Hallkell bio siþan at Holum. hans s(ynir) voru þeir Otkell. er Gunnarr[4] Hamundar svn va ok Oðr at Kidia bergi f(adir) Hallbiarnar er veginn[5] var vid Hallbiarnar vordur ok Hallkell f(adir) Hallvardz f(odur) Þorsteins er Einarr Hialtlendingr va.[2] svn Hallkels Odz s(vnar) var Biarni f(adir) Halls f(odur) Orms f(odur) Bardar f(odur) Valgerdar modur Halldoru er Magnus byskup Gizurar svn
316 atti. Nu er komit at landnami Ingolfs.

Fra Þorgrimi Billd.

c. 344 Þorgrimr[1] [3] Billdr brodir Onundar Bilz sammædri vid hann var svn Vlfs fra Holi. hann nam oll lond fyri ofann Þvera ok bygdi at Bilz fialli.[2]

Fra Steinrod.

c. 345 Steinrodr[1] Melpatrex svn gofugs manns af Irlandi hann var leysingi[6] Þorgrims Bilz. hann atti d(ottur) Þorgrims ok var allra manna venstr. hann nam oll Vats lond ok bio a Steinrods-stodum. hans s(vn) var Þormódr f(adir) Kars f(odur) Þormóz f(odur) Branz f(odur) Þoris f(odur) Branz a Þingvelli.[2]

Fra Hrolleifi

c. 346 Hrolleifr[1] s(vn) Einars[7] Olviss(vnar) Barna karls kom i
317 Leiru vag þa er bygt var allt med sió. hann nam lond til móts vid Steinrod oll fyri vtann Exar a er fellr vm Þingvoll[8] ok bió i Heidabœ nockora vetr. þa skoradi hann a Eyvind i Kvigv vagum til holmgongv eda landsolu. enn Eyvindr kaus helldr at þeir keypti londvm. [Eyvindr bió[9] nockora vetr siþan i Heida bœ ok fór siþan a Rosmhvalanes til Bear skeria. enn Rolleifr bio siþan i Qvigu vagum. ok er þar heygdr. hans svn var Svertingr f(adir) Grims Logsǫgv manns at Mosfelli.[2]

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Skr.* -r. [5] *Skr.* vei-. [6] *Herpå tilf. JErl. — uden nogen rettelse — urigtig* Steinrodar. [7] *Således rettet fra hdskrs* Arnars, *jfr. ovf. s. 119.*11. [8] *Skr.* -vell. [9] *Gentagne ved sideskifte.*

c. 347 Ormr[1] hinn gamli s(vn) Eyvindar iarls Arnmodz svnar iarls hins sinka. Ormr[2] nam land a millim Varmár ok Þverár vm Ingolfz fell allt ok bio i Hvammi.[3] hann atti Þorvnni d(ottur) Ketils kiolfara þers er fingalknit bardi i hel.[3] hon var Afa syster Grims hins haleyska.[3] þeira svn Ormr hinn gamli f(adir) Dara f(odur) Arnar. hann var enn a mót Haralldi konungi i Hafrs[2] firdi.[3]

c. 348 Alfr[4] hinn ezki stock fyri Haralldi konungi hinum hárfagra
318 af Ogdum or Noregi[5]. hann for til Islandz ok kom skipi sinu i þann óss er vid hann er kenndr ok Alfs ós heiter. hann nam oll lond fyri vtann Varma ok bió at Gnupum.[3] Þorgrimr[2] Grimolfs-s(vn) bródr svn hans kom vt med hanum sa er arf tok eptir hann. þui at Alfr atti ecki barn. svn Þorgrims var Eyvindr f(adir) Þorodz goda f(odur) Skapta. Ozvrr[6] var ok svn Eyvindar er atti Beru d(ottur) Egils Skallagrims svnar.[3] modir[a] Þorgrims var Kormlod[b] d(ottir) Kiarvals Ira konungs.[3] Þorodz d(ottir) gvða[c] var Hœlga modir Grims glomuds[d] f(odur) Ingialls f(odur) Grims f(odur) Barkar f(odur) Ragnilldar[e] m(odur)[7] Valgerdar m(odur) herra Erlens[f] f(odur) Hauks.[3]

Frá Þori haustmyrkr

c. 349 Þorer[4] haustmyrkr nam Selvag ok Krysuvik. enn Hegr svn hans bio at Vagi. enn Bodmodr annarr s(vn) hans var f(adir) Þorarins f(odur) Svganda f(odur) Þorvardar f(odur) Þorhilldar
319 m(odur) Sigurdar Þorgrimss(vnar). Molldagnups s(ynir) bygdv Grindavik sem fyrr er ritad.

c. 350 Steinvnnr[4] hin gamla frændkona Ingolfs for til Islandz ok var med hanum hinn fysta vetr.[3] hann baud at gefa henni Rosmhvala nes allt fyri vtan Hvassa raun enn hon (gaf fyri)[8] heklu fleckotta enska ok villdi kaup kalla. henni þotti þat vhættara vid riftingumm. Steinvnni hafdi att Herlaugr[2] brodir Skallagrims. þeir(a)[9] s(ynir) varu Niall ok Arnorr.

c. 351 Eyvindr[4] het frænndi ok fóstri Steinvnnar.[3] hanum gaf hun lannd millim Kvigu vaga biarga ok Hvassa rauns. hans svn var Erlingr f(adir) Þorarins f(odur) Sigvats f(odur) Þorornu modur

---

[1] *Først skr. — med åben plads f. init. —* rimr, *hvilket af JErl. selv er rettet til* rmur *(ikke* rmr*).* [2] *Skr.* -ur. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Åben plads for initialen.* [5] *Skr.* -eig-. [6] *Skr.* -r. [7] *Rettet fra hdskrs* .F.; *104 har* m. [8] *Glemt af JErl.* [9] *Skr.* þr̄. [a] modir—Hauks *optages i 104 fra „Havcsboc“.* [b] -lavð *104.* [c] d. Þoroddz goða *104.* [d] glomuðs *104.* [e] Ragnhilldar *104.* [f] Erlendz *104.*

Þorbiarnar Arnþiofs s(vnar) i Krísuvik ok Alofar modur Finns Logmanns ok Freygerdar modur Loptz f(odur) Gudlaugz smidz.[1]

c. 352 Heriolfr[2] [a] sa er fyr var frá sagt var frændi Ingolfs ok fostbródir. Af þui gaf Ingolfr[3] hanum lannd millim Reykianes ok Vags. hans s(vn) var Bardr f(adir) Heriolfs þers er fór til Græna
320 lanndz. ok kom i hafgerdingar. A skipi hans var sudreyskr[4]
madr.[1] sa ortti Hafgerdinga drapu.[1] þar er þetta vpphaf. Allir * hlýdi ossv fvlli amra[5] fialla Dvalins hallar.[1]

Frá Asbirni

c. 353 Asbiorn[2] het madr Ozvrar s(vn) bródr s(vn) Ingolfs. hann nam lannd millim Raunsholltz lœkiar ok Hvassa rauns Alftanes allt ok bió a Skvla stodumm. hans s(vn) var Egill f(adir) Ozurar f(odur) Þorarins f(odur) Olafs. f(odur) Sveinbiarnar f(odur) Asmundar f(odur) Sveinbiarnar f(odur) Styrkars f(odur) Hafrbiarnar f(odur) þeira Þorsteins ok Gizurar i Seltiarnarnesi.

Vm skipan landsins.

c. 354 Nu[2] er yferfarit vmm landnám þav er verit hafa á Islandi epter þvi sem frodir menn hafa skrifat. fyst Ari prestr hinn fródi Þorgils s(vn) ok Kolskegr[3] hinn vitri. Enn þersa bok ritada (ek)[6] Haukr[3] Ellinz svn. epter þeiri bók sem ritad hafdi herra Sturla logmadr hinn frodazti madr ok eptir þeiri[7] bok annarri[8] er ritad hafdi Styrmir hinn fródi. ok hafda ek þat or hvarri sem framar greindi. enn mikill þori var þat er þær sogdu eins badar. ok þvi er þat ecki at vndra þo þersi Landnáma bók se lengri enn nockor onnvr. Enn þersir landnams menn hafa gofgaster verit i Sunlend-
321 inga fiordungi Rafn hinn heimski Ketill hængr. Sigvatr raudi
Hasteinn Atla svn. Ketilbiorn hinn gamli. Hœlgi bióla Ingolfr[3] Avrlygr[3] hinn gamli Kolgrimr[3] gamli. Biorn gullberi Onundr breidskegr[3]. Enn i Austfirdinga fiordunngi Þorstein hviti. Bryniolfr hinn gamli Graut-Atli ok Ketill. Þidranda s(ynir). Rafnkell godi

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Åben plads for initialen.* [3] *Skr.* -ur. [4] *Skr.* -ur *(bis).* [5] *Nærmest at læse som* anira. [6] *I margen har Arne Magnusson tilföjet: „adde :* ek*“.* [7] *Rettet fra hdskrs* þeira. [8] *Skr.* -r.
[a] *104 bemærker i margen: „þenna capitula hefr Havcsb.“.*

---

* *Verset kan skrives:*

Allir hlýði ossu fulli [amra fjalla] Dvalins [hallar]

Allir hlýði ossu Dvalins fulli[1]. amra hallar fjalla[2] . . .

[1] *'Dvalins [dværgens] bæger' = poesi, digt.* [2] amra höll = *hav* (amarr = *fisk?), havets 'fjælde' = store bølger, havgjerdinger (?)*

Alle lytte til vort digt. Havgjerdingernes .... (?).

Bodvarr[1] hinn hviti. Hrollaugr s(vn) Rognvalls iarls Ozvrr[1] s(vn) Asbiarnar Heyangrs[2]-Biarnar svnar er Freysgydlingar eru fra komner Ketill hinn fiflski. Leidolfr[2] kappi. enn i Nordlendinga fiordunngi Audun skavkull. Ingimundr gamli Ævarr[1] Sæmundr Eirikr[2] i Guddolum. Hofda-Þordr[2] Hœlgi hinn magri. Eyvindr Þorsteins s(vn) Hamundr heliarskinn.[3] enn i Vestfirdinga fiórdungi Hroskell. Skallagrimr Selþorer. Biorn hinn austræni. Þorolfr[2] mostrar skeg. Audr[2] diupaudga. Geirmundr[2] heliarskinn Vlfr[2] skiálgi. Þordr[2] Vikings svn.

c. 355 Sva[4] segia[5] frodir menn at landit yrdi albygt a lx. vetra sva at ei hefir siþan ordit fiolbygdra. þa lifdu enn marger landnams menn ok s(ynir) þeira[6]. enn er landit hafdi lx vetra bygt verit voru þersir hofdingiar merstir a Islandi. i Sunnlendinga fiordungi Mordr gigia. Iorundr godi Geirr[1] godi Þorsteinn Ingolfs svn Tunngv-Oddr. enn i Vestfirdinga fiordungi Egill Skallagrimss(vn) Þorgrimr Kiallakssvn. Þordr gellir.[3] enn nordr Midfiardar-Skegi. Þorsteinn Ingimundar[7] svn. Guddæler. Hiallta syner. Eyolfr Valgerdar svn. Askell godi. enn i Austfirdinga fiordunngi Þorsteinn hviti Hrafnkell godi. Þorsteinn f(adir) Sidu-Halls Þordr freysgodi. Rafn Hœngz s(vn) hafdi þa logsǫgu.

c. 356 Sva segia vitrir menn at þersir hafa skirdir verit landnáms
322 menn Hœlgi magri Orlygr enn gamli. Hœlgi bióla. Iǫrundr[2] hinn kristni Audr hin diupaudga Ketill hinn fiflski. ok þeir flester er komv vestann vm haf. helldu sumer vel kristnni til dauda dax. enn þat geck vvida i ætter. þui at synir þeira sumra reistu hof ok blótudv. enn lanndit var alheidit ner hunndradi vetra.[3]

---

[1] *Skr.* -r. [2] *Skr.* -ur. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Åben plads for initialen.* [5] *Skr.* sei-, *men* i *af JErl. selv overstreget.* [6] *Skr.* -rr-. [7] *Rettet fra hdskrs urigtige* Ingolfs.

Her hefr[1] Kristni søgv.

c. 1 Nv[2] hefr[1] þat hversv KRISTNI kom a Island. AD madr het
3 Þorvalldr Kodrans svn. bródur s(vn) Atla hins RAMMA. þeir voru s(ynir) Eilifs ARNAR Bardar s(vnar) or Al Ketilz svnar REFS Skida s(vnar) hins gamla. Kodran bio at Gilia i Vatzdal ok var agiætr[1] madr. Þorvalldr svn hans fór vtann ok var fyst i hernadi. enn lutskipti þat er hann feck lagdi hann til vtlausnar herteknum monnum allt þat er hann þvrfti ei at hafa til kostar ser. AF sliku vard hann agiætr ok vinsæll. Þorvalldr for vida vm Sudr[1] lond. hann fann i Saxlandi sudr byskup þann er Fridrekr het ok tok af hanum skirn ok TRV retta ok var med hanum vm rid. Þorvalldr bad byskup fara til Islands med ser at skira fodr sinn ok módur ok adra frænndr[1] sina þa er hans rádi villdu fylgia. byskup veitti hanum þat. þeir Fridrekr[1] byskup ok Þorvalldr komu til Islandz sumar þat er landit hafdi bygt verit . . . . .[3]
4 vetra ok víj. vetr. þa hafdi Þorkell MANI logsogv en þersir voru þa stærstir hofdingiar a landinu. Eyiolfr[1] Valgerdar svn nordr ok Viga-Glumr. Arnorr[4] KERLINGAR nef (Þorvardr)[5] Spakbodvars svn. ok þeir StaRi brædr[6] i Guddolum. Þorkell KRAFLA i Vatsdal. ENN vestr[1] voru þa Ari Mars s(vn) Asgeirr[4] Knattar svn Eyolfr[1] GRAI. Gestr hinn spaki Olafr PAI Viga-Styrr[4]. Snorri godi var xvííj. vetra. ok hafdi tekit vid bvi at Hœlga fialli. Þorsteinn Egils[7] s(vn) Illugi hinn RAUDI ok (sudr)[8] Þorkell MANI ok Þoroddr godi. Gizurr[4] hinn HVITI. Asgrimr[1] Ellida-Grimssvn. Hiallti SkeGias(vn) Valgardr[1] at Hofi Rvnolfr Vlfss(vn) ok s(ynir) Ornolfs i Skógum enn austr s(ynir) Þordar FREYSGODA. Sidu-Hallr. Hælgi Asbiarnar svn. Viga-Biarni ok Geitir.[9]

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Åben plads for initialen.* [3] *Her er en åben plads for tallet, som JErl. rimeligvis ikke har kunnet læse; der har formentlig ståèt* tíu tigu. [4] *Skr.* -r. [5] *Dette navn er rimeligvis af JErl. oversprunget; jfr. s. 127.7.* [6] *Rettet fra hdskrs* bródir *(JSigurðsson).* [7] *Skr.* Eig-. [8] *Mgl. i hdskr.; indsat af JSigurðsson.* [9] *Punktum er tilf.*

Sva[1] er sagt er þeir byskup ok Þorvalldr forv vm Nordlendinga fiordung ok taladi Þorvalldr TRU fyri monnum þviat
5 byskup vnderstod þa ei NORRÆNU. enn Þorvalldr flutti diarfliga GUDS erendi. enn flestir menn vikust litt vndir af ordum þeira. tók vid TRV Onundr hinn KRISTNI svn Þorgils or Reykiar dal Greniadar svn(ar)[2] ok Hlenni hinn gamli svn Orms TOSKUBAKS ok Þorvardr Spakbodvars svn i Asi i Hialltadal. enn Eyiolfr Valgerdars(vn) let primsignast.

Fra Þorvalldi ok byskupi.

c. 2 Byskupp[1] ok Þorvalldr voru at Gilia med Kodrani hinn fysta vetr med xííj manna. Þorvalldr bad fodur sinn skirazt. en hann tok þvi seinliga. AT Gilia stod steinn sa er þeir frænndr hofdu blótad ok kolludu þar bva i ARMANN sinn. Kodran letst ei mundv fyRI skírazt láta enn hann vissi hvaR meir mætti byskup eda ARMADR i steininum.[3] eptir þat fór byskup til steinsins ok song yfir þar til er steinninn brast i sunndr. þa þottist Kodran skilia at ARMADR var sigradr.[3] let Kodran þa skira sik ok hiu hans oll. nema Ormr s(vn) hans villdi eigi vid TRU taka. for hann þa sudr i Borgarfiord ok kauper land at Hvanneyri. Ormr[4] atti Þorvoru dottur Auzvrar ok Beru Egils d(ottur) Skallagrims s(vnar). þeira d(ottir) var Yngvilldr er atti Hermundr Illugasvn. siþan atti Ormr Geirlaugu d(ottur) Steinmods or Diupadal. þeira D(ottir) var Bera er atti Skvli Þorsteins s(vn). þeir byskup ok Þorvalldr gerdu bv at Lækia móti i Vidi dal ok biOGV þar ííij. vetr. þeir foru vida vmm Island at boda TRV. þeir byskup ok Þorvalldr voru at haustbodi i Vatsdal at Gilia[5] med Olafi. þar var þa kominn Þorkell KRAFLA ok mart annarra[6] manna. þar komu berserkir íj. er Haukr[4] het hvartvEGI. þeir bvdu monnum kvgan ok gengu greniandi ok ódu ellda. þa badu menn byskup at hann skylldi fyrikoma þeim.
6 eptir þat vigdi byskup elldinn adr þeir ædi. ok brunnu þeir þa miok. eptir þat gengv menn at þeim ok drápu þa ok voru þeir færdir a fiall vpp hia gilinu.[3] þvi heitir þar Hauka gil siþan. epter þat let Þorkell KRAFLA primsignast enn margir voru skirdir þeir er vid þenna atburd voru. þeir Þorvalldr[4] ok byskup fóru i Vestfirdinga fiordunng at boda trv. þeir komv i Hvamm vm ALþingi til Þorarins fýlsennis[7]. ok var hann þa á þingi enn Fridgerdr kona hans var heima ok svn þeira SKEGI. Þorvalldr taladi þar TRV fyri monnum. enn Fridgerdr var medann i hofinu ok blotadi ok heyrdi

---

[1] *Åben plads for initialen.* [2] *Rettet fra hdskrs* svn *(JSig.).* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr.* -ur. [5] *En fejl for* Haukagili. [6] *Skr.* -r-. [7] *Fejlskr.* fýþenis.

hvart þeira ord annars. enn sveininn Skeɢi hló at þeim. þa qvad Þorvalldr þetta. For * ek med dominn dýra drengr [1] lyddi mer engi gatvm had at hreyti hlaut teins goda sveini en vid enga svinnu alldin rýgr vid skalldi þa kreppi ɢud gydiu gall vm heidnum stalla. ecki letu menn skirast af þeira ordumm i Vestfirdinga fiordungi sva at menn viti þat. enn i Nordlendinga fiordungi hofnudu marger menn blótumm ok brutv skvrðgvð sin. enn sumir villdu ei giallda hoftolla. [2]

Frá Þorvardi

c. 3 Þorvardr [3] Spacbodvarss(vn) let gera kirkiu a bœ sinum i Asi. þat likadi monnum stór illa þeim er heidnir voru. [2] madr het Klaufi svn Þorvallz Refs s(vnar) fra Bardi. [2] hann var hofdingi. [2] hanum likar þetta stór illa vid Þorvard ok fór hann at finna
7 Arngeir brodr Þorvards ok baud hanum kost a hvart hann villdi helldr brenna kirkiuna eda drepa prest þann er byskup hafdi þar til fenngit. þa svarar Arngeirr [4]. let ek hvern minna vina at gera prestinum mein þviat brodir minn hefer grimmliga hefnt smærri motgerda. en gott rad ætla ek þat at brenna kirkiuna en þo vil ek mer engu af skipta. ʟitlu siþar fór Klaufi til vm nott ok villdi brenna kirkiuna. þeir voru samann x. enn er þeir komu i kirkiu

[1] *Skr.* -ur. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Skr.* -r.

* *Verset bör skrives:*

Fórk með dóm enn dýra;
drengr hlýddi mér engi;
gátum háð at hreyti
hlautteins, goða sveini,
en við enga svinnu
aldin rýgr við skaldi
(þá kreppi goð gyðju)
gall of heiðnum stalla.

Fórk með enn dýra dóm [1]; engi drengr hlýddi mér; gátum háð at hreyti hlautteins [2], goða sveini, en aldin rýgr [3] gall [4] við enga svinnu of heiðnum stalla við skaldi [5]; goð kreppi þá gyðju.

[1] dómr *'dom', ɔ: sag (jfr.* kristinn, heiðinn dómr*).* [2] *'offertenens svinger', den, der stænker offerblodet omkring med den dertil hørende kost, forklares ved den følgende apposition; „drengen Skegge" (prosaen) betragtes altså som en slags tempeltjæner.* [3] *Her åbenbart en foragtelig benævnelse (*rýgr *er bl. andet et jættekvindenavn).* [4] gall .. við *'råbte, skreg imod' finder sin forklaring i fortællingen i Þorvalds þáttr (Bisk. I 43, jfr. Fms. I 267 Flat. I 270), hvor verset også findes, vistnok i en mindre rigtig form:* Friðgerðr svaraði orðum Þorvalds fá ok þó illa. [5] skaldi = mér.

Jeg forkyndte den dyrebare sag [kristendommen], men ingen vilde høre på mig; (tværtimod) opnåde jeg (kun) spot hos blodstænkeren, afgudernes tjæner, men den gamle kælling skreg afsindig frem over det hedenske alter ud imod mig; gid gud knække denne tempelforstanderske.

gardinn sýndist þeim sem elldr fyki vt vmm alla glvgana a kirkiunni ok foru þvi brott at þeim sýndizt oll kirkiann elldz fvll. ok er hann spurdi at kirkian var ei brunninn fór hann til adra nott ok Arngeirr[1] ok ætladi at brenna kirkiuna. enn er þeir hofdu vpp broted kirkiuna þa kveykti hann elldinn med fiallrapa þvrvm. elldr[2] kviknadi seint. þa lagdist hann nidr ok bles at inn yfir þreskelldin þa kom ør i golfit hia yfir hofdi hanum. enn onnur millim skyrtunnar ok sídv hans. þa lióp hann vpp ok kalladizt ei mvndu bida hinnar íij. fór Arngeirr[1] þa heim. en kirkia sv var gẹr xvi. vetrum adr kristni var i log tekinn a Islandi. en hun stod þa er Botolfr byskup var at Hólum sva at ecki var at gert. vtan at torfum.

Fra Þorvalldi

c. 4 Þeir[3] Fridrekr byskup ok Þorvalldr fóru til þings ok bad byskup Þorvalld telia trv fyri monnum at logbergi sva at hann væri hia en Þorvalldr taladi. þa svaradi honum morgum ordumm ok illumm gofugr madr Hedinn[4] fra[5] Svalbardi or Eyiafirdi. Hedinn var svn Þorbiarnar Skaga svnar. hann atti Ragneidi stiupdottor ok brodurd(ottur) Eyiolfs Valgerdars(vnar). þa bádu þeir skalld nida þa Þorvalld ok byskup.[6] þetta var þa qvedit. Hefir * born[7] borit byskup ix. þeira er allra Þorvalldr fadir. fyri níd þat va Þorvalldr íj. menn.[6] byskup spurdi hvi hann vægi þa. þui at þeir sogdu ockor eiga born saman. byskup svarar þeir lugv a ockur enn þu færdir oorþ[8] þeira afleidis þui at ek mátta vel bera born þin eptir mer.[6]

8 Enn[3] er þeir Þorvalldr ok byskup villdu rída á Hegranes
. þing enn heidnir menn fóru i móti þeim ok bordu þa grióti sva at þeir nádu ei framm at fara. þar eptir gerdu menn þa seka at heidnum logumm. enn þat sumar epter a alþingi somnudu hofdingiar lidi ok ridu med cc. manna ok ætludu at brenna þa byskup inni. þeir adu rossum sinumm adr þeir ridu heim a bæinn at Lœkia móti. enn er þeir skylldu a bak laupa flugv fvglar vpp

---

[1] *Skr.* -r. [2] *Skr.* -ur. [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Rettet i hdskr. fra* heidinn *(det 1. i udskrabet).* [5] *Rettet fra hdskrs* sva. [6] *Punktum er tilf.* [7] *Skr. to gange, den sidste gang underprikket af JErl. selv.* [8] *Sål.; desuden er der en hage til höjre ud fra þ'ets hovedstav. Det rigtige er vistnok* orð, *som Bisk. I 45, Fms. I 270.*

---

* *Verset bör skrives:*

Hefr bǫrn borit — þeira 's allra
byskup níu, — Þorvaldr faðir.

Biskoppen har født ni börn, Torvald er fader til dem alle.

hia þeim. vid þat fælduzt herstar þeira ok fellu menn af baki, sumer brutu henndr sinar enn sumir fætr, eda skeindust a vapnum sínumm. fra sumum liopu rossinn. ok foru þeir vid þat heim apttr. vid þetta herlaup vrdu þeir byskup ecki varer fyR enn epter. þa hofdu þeir ííj. vetr buit at Lækia móti. þeir bioGV þar v.[1] vetr siþan.[2] eptir þat foru þeir vtann. Enn er þeir komu til Noregs lágu þeir i einni hofn.[2] þa kom þar Hedinn af Islanndi i þa somu hǫfn ok fór þegar vpp i skóg at hoGva vid. Enn er Þorvalldr vard varr[3] vid þat for hann med þræl sinn ok let vega hann þar. enn er byskup vissi þat þa sagdi byskup at þa mundi skilia felag þeira. þat er hann var heiptrækr[4]. byskup for þa svdr i Saxland ok andadist þar. ok er hann madr sannheilagr. Enn Þorvalldr var þa fyst i kaupferdum vmm rid.[2]

Fra Þangbrandi

c. 5 A[5] Dogumm HaRalldz konungz Gorms svnar kom Albertus byskup af Brimvm a Iotland til Aróss ok settist þar a stola. Þangbrandr het klerkr hans svn Vilballdus Greifa af Brimvm. enn þa er Þangbrandr var vaxinn baud Hugbertus byskup af Kantara borg Albertus bródr sinumm til sin. At þeiri veitslu gaf Hugbertus Alberto giafer ok ollum forunautum hans. þa mællti byskup vid Þangbrand þv ert hattadr sem Riddarar þui gef ek þier skiolld ok er a markadr Kross med likneski Drottins vors. þat merker lærdom
9 þinn. Litlu sídar fann Þangbrandr Olaf Tryggva svn i Vindlanndi. Olafr spurdi. hvern dyrki þier kristner menn a krossi pindann? Þangbrandr svarar. DRottinn vorn IEsum Christum. konungr spyrr[3]. fyri hvad var hann píndr? eda hvat sok gerdi hann? þa sagdi Þangbrandr Olafi konungi innvirdiliga fra pining Drottins vars ok taknum krossins. konungr faladi þa skiolldinn. enn Þangbranndr gaf hanum skiolldinn enn konungr gaf hanum iamnvirdi sk(i)alld-arins[6] i brenndu silfri ok mællti ef þv þarft nockors traustz eda hallz kom þa til min. ok mvn ek þa launa þier skiolldinn.[2]
nockorv || siþaR * let Olafr k*onvng*r skiraz i Syllíngv*m* a írl*a*ndi.[2] 15a
Þangbrandr kavp*ir* mey eina írska *ok* fagra m*eđ* silfrinv en e*r* h*ann* ko*m* hei*m* m*eđ* ha*n*a þa villdi sa m*ađ*r er Otto in*n* vngi keisari hafði gislat þang*at* taka af h*a*nv*m* meyna en h*ann* villdi ei*g*i lavsa lata.[2] gislin v*a*r kap*p*i mikill *ok* bavð Þangbranði a patalldr en Þangbrandr hafði sigr *ok* drap h*ann*.[2] þ*v*i matti

---

[1] *Vistnok en fejl for* i. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* -r. [4] *Skr.* -ur.
[5] *Åben plads for initialen.* [6] i *mgl.*
* *Her beg. 15. mbrblad.*

Þangb*randr* e*ig*i v*er*a i Danmork *ok* for h*ann* þa ti*l* Olafs k*onvng*s T(ryggva) s(vnar) *ok* tok h*ann* vel vi*ð* h*anv*m *ok* var h*ann* vigðr[1] þar ti*l* p*re*stz *ok* v*ar* h*ann* hirðp*re*str h*an*s v*m* rið.[2].

Fra Stefni

c. 6 Olafr k*onvng*r for af Irl*an*di *ok* avstr i Holmgarð en or Holmgarði ti*l* Noregs se*m* ritað er i sogv h*an*s *ok* bavð þar kristni allri alþyðv.[2] h*ann* let g*er*a fystv kirkiv i ey þ*ei*ri e*r* Mostr heit*ir*.[2] þar let h*ann* Þangbrand syngia i eyni *ok* feck h*anv*m bv *ok* iarðir.[2] h*ann* var eyzlv m*aðr* mikill *ok* órr *ok* geck bratt vp*p* fe h*an*s.[2] þa feck h*ann* se[r la]ngskip[3] *ok* h*er*iaði a heiðna m*enn* *ok* rænti viða *ok* lagði þ*at* fe f*yr*i lið sitt.[2] Olafr k*onvng*r k[om i N]oreg[4] á andv*er*ðri gœ.[2] m*eð* h*anv*m v*arv* marg*ir* isl*en*dzk*ir* m*enn*.[2] sa v*ar* ein er Stefn*ir* h(et).[2] h*ann* var s(vn) Þ*or*gils Eilifss(vnar) Hœlga s(vnar) biolv af Kialar nesi.[2] Olafr k*onvngr* sendi Stefni ti*l* Isl*an*dz hit fysta svmar er h*ann* ko*m* i Noreg at boða þar gvðs erendi.[2] en er h*ann* ko*m* ti*l* Isl*an*dz þa tokv m*enn* illa vi*ð* h*anv*m *ok* frændr h*an*s v*er*st þ*v*i at allr lyðr v*ar* þa heiðin a l*an*di h*er* en*n* h*ann* for diarflega bœði norðr *ok* svðr *ok* kendi m*onnv*ᴍ retta trv en m*enn* skipvðvz litt vi*ð* h*an*s ken*n*ingar.[2] *ok* er h*ann* sa at þ*at* hafði engan f*ra*mg*an*g þa tok h*ann* at meiða hof *ok* horga en briota skvrð goð.[2] þa somnvðv heiðn*ir* m*enn* liði *ok* ko*m*z h*ann* þa a Kialar nes navdvlega *ok* v*ar* þar m*eð* frændv*m* sinv*m*.[2] skip h*an*s stoð vp*p*i i Gvfár osi.[2] þ*at* tok vt v*m* vetrin i vatna·voxtv*m* *ok* ofviðri.[2] þar v*m* q(vaðv) heiðn*ir* m*enn* þ*e*tta Nv * hef*ir* stafnvali Stefnis stravmr f*err* v*m* hol kn*er*ri felli veðr af fialli

---

[1] gð *er sammenslyngede.* [2] *Punktum er tilf.* [3] r la *afrevet ved et hul på perg.* [4] om i n *afrevet ved et hul på perg.; der har rimeligvis været skrevet* kom.

---

* *Verset bör skrives (jfr. Njála II 199):*

Nú hefr stafnval Stefnis
(straumr ferr of hol knerri)
felliveðr (af fjalli)
fjallrœnt brotit allan.

heldr getum vér, at valdi,
vesa munu bǫnd í landi,
(geysar á með ísi)
ásríki gný slíkum.

Nú hefr fjallrœnt[1] felliveðr[2] brotit allan stafnval[3] Stefnis; straumr af fjalli[4] ferr of hol knerri. Heldr getum vér, at ásríki valdi slíkum gný[5] — á geysar með ísi —; bǫnd munu vesa í landi.

[1] fjallrœnn *'stammende, kommende fra bjærge(ne)'.* [2] *'fældende storm' = orkan.* [3] *'stavn-hest' = skib.* [4] *'strömmen fra bjærget' =* á *(i l. 7), floden fra fjældene, fuld af isflager.* [5] gný *'larm' ɔ: orkanens susen og flodens brusen.*

fiallrænt brotið allan helldr getv v*er* at valldi v*er*a mvnv bond i
l*on*dvm geisár a m*eð* isi asriki gny slikv*m*.[1] skip ko*m* a l*and* *ok*
litt brotit[2] *ok* let Stefn*ir* g*er*a at þ*vi* v*m* varit.[1] þ*at* svm*ar* a
alþ*in*gi v*ar* þ*at* i log tek*it* at frændr hin*na* kristnv m*ann*a skylldv
11 sœkia v*m* þa[3] goðlostvn nanari [en][4] þriðia brœðra *ok* firnari en
nesta brœðra.[1] þ*at* svmar v*ar* Stefn*ir* sottr v*m* k[*ri*]stni[5].[1] þa sok
sottv þ*ei*r frændr h*an*s þ*vi* at kristnin var þa kollvð frænda sko*m*.[1]
s(ynir) Vsvifrs hins spaka Þ*or*olfr *ok* Askell Vandraðr *ok* Torraðr
sottv h*ann* en Vspakr villdi engan lvt at eiga en Stefn*ir* m*ællti*
ecki meín mvn m*er* v*er*ða at sekt min*ni* en*n* f*yr*i þ*er*sa sok man
yðr henda mikil vgifta a fara vetra f(r)esti[6].[1] Stefn*ir* for vt*an* v*m*
svmarit *ok* tok Olafr k*onvng*r vel við h*anv*m.[1]

Fra Þangbrandi

c. 7 Þa ér Olafr k*onvng*r spvrði vspekt*ir* þær er Þan(g)b*ra*ndr[7]
g*er*ði stefndi h*ann* h*an*vm ti*l* sin *ok* [bar sak]*ir*[8] [a][8] h*ann* *ok*
q(vað) h*ann* ecki skylldv v*er*a i sin*ni* þionvstv e*r* h*ann* v*ar* rans
m*aðr*.[1] Þ[angbrandr bad konung le]ɢia[8] a hendr ser nockora
torvellda sendi f*er*ð.[1] k*onvng*r m*ællti* | satt*ir* sk*v*lv vi*t* ef þv f*er*r 15b
ti*l* Isl*an*dz *ok* fær kristnað l*an*dit.[1] Þangb*randr* m*ællti* ti*l* þ*er*s man
ek hætt[a][9].[1] þ*at* svmar for Þangb*randr* til Isl*and*(z)[10].[1] h*ann*
ko*m* i Alftaf(iorð) hin*n* nerðra i Selvaga f*yr*i norðan Mel[ra]cka[9]
nes.[1] en e*r* m*enn* vissv at Þangb*randr* v*ar* kristin*n* *ok* h*an*s m*enn*
þa villdv þ*ei*r ecki við þa mæla l*an*dzm*enn*in*ir* *ok* e*ig*i visa þei*m*[11]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* bratiz *(eller mulig* bvatiz*).* [3] *Rimeligvis en fejl for* þa vm. [4] *Afrevet ved et hul i mbr.* [5] *Forkortelsestegnet afrevet.* [6] r *mgl.* [7] g *mgl.* [8] *Alt det her indklamrede er afrevet; dog ses den øverste del af* b (bar), f *og* k (fak), *samt böjlen* *i* e (leɢia). [9] a, ra *afrevet; dog er den störste del af stregen i* r *tilbage.* [10] z *mgl.* [11] *Forkortelsestegnet er udgnedet.*

Nu har en bjærg-oprunden orkan slået Stefnis stavnhest sønder og sammen; strömmen fra fjældet slår over skibets hule skrog. Vi formoder stærkt[a]*, at det er gudernes magt, der volder en sådan bragen — floden raser fuld af is —, guderne er nok (endnu) tilstede (her) i landet.*

[a] *Således må* heldr *opfattes og ikke som 'hellere, snarere', hvorved der vilde antydes en modsætning til det foregående, en modsætning, som KGíslason har udtrykt således: „En orkan har aldeles knust St's skib. Ja, således lyder den umiddelbare, overfladiske opfatning af begivenheden. Derimod påstår jeg med vished, at guderne volde det (at guderne have været virksomme i orkanen, der ikke har været nogen sædvanlig orkan)." En så subtil forklaring, som ganske vist er fin og poetisk, synes her ikke nødvendig.* heldr = *'i höj grad' findes også ellers. Muligvis har KGíslason ret i at foretrække læsemåden* heldr kveðk víst *osv., men resultatet bliver det samme, idet* heldr *så hører til adj.* víst.

til hafnar.[1] þa bio Siþv-Hallr at Á.[1] hann for til Fliotz dals[2].[1]
ok[3] er hann kom heim þa for Þangbrandr at finna hann ok sagði
hanvm at Olafr konvngr hafði sendan hann til Hallz ef hann
kvæmi i Avstfiorðv ok bað hann visa þeim til hafnar ok veita
þeim annan dvgnað þann er þeir þvrftv.[1] Hallr let flytia þa til
Alfta f(iarðar) hins syðra i Leirv vág ok setti vpp skip þeira þar
er nv heitir Þangbrandz róf en Hallr fœrði skip farmin heim a
tvnvoll sín ok gerði þar tialld þat er þeir Þangbrandr varv i.[1] þar
song Þangbrandr mersv hinn nesta dag fyri Mikials messv.[1] þa
letv þeir Þangbrandr heilagt at noni.[1] þa var Hallr þar i tialldinv.[1]
hann s(p)vrði[4] [hvi l]etti[5] þer nv verki.[1] Þangbrandr s(egir) a
morgin er hatið Mikhials hofvð engils.[1] Hallr spvrði h[vers]v[5] er
12 hann hattaðr.[1] Þangbrandr svarar hann er settr til þers at fara
mot salvm kristinna manna.[1] siþan sagði Þangbrandr mart fra
dyrð gvðs engla.[1] H(allr) mællti volldvgr man sa er þersir englar
þiona.[1] Þangbrandr s(egir) gvð gefr þer þersa skilning.[1] Hallr
sagði vm kvelldit hivnvm sinvm a morgin hallda þeir Þangbrandr
heilagt gvði sinvm ok nv vil ek at þer niotið þers ok skvlv þer
ecki vinna a morgin ok skvlv ver nv ganga at sia athœfi kristinna
manna.[1] vm morgininn veitti Þangbrandr tiðir i tialldi[6] sinv en
Hallr geck ok hivn hans at sia at hœfi þeira ok heyrðv klockna
lioð ok kendv illm af reykelsi ok sa menn skrydda gvðvef ok
pvrpvra.[1] Hallr spvrði hivn sin hversv þeim þocknaðiz athœfi
kristinna manna en þav letv vel yfir.[1] Hallr var skirðr lavgar
daginn[7] fyri paska ok hivn hans oll þar í ánni.[1] hon er siþan
kollvt Þvatt á.[1]

Fra Þangbrand(i)[8]

c. 8 Vm svmarit reið Þangbrandr til alþingis með Halli.[1] en er
þeir komv i Skoga hverfi þa kavpa heiðnir menn at þeim manni er
Galldra-Heðin h(et) at hann felldi iorð vndir Þangbrandi þann dag
er þeir riðv or Kirkiv bœ fra Svrtz Asbiarnar s(vnar) Ketils s(vnar)
hins fiflska.[1] þeir varv allir skirðir langfeð(g)ar[9].[1] þa fell hestr
Þangbrandz i iorð niðr en hann liop af baki ok stoð á backanvm
[heill][10].[1] Þangbrandr skirði marga menn i for þeiri Gizvr hinn
hvita ok Hall i Havka dal.[1] hann var þa .íij. vetr.[1] ok Hiallta

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Dette ord meget afbleget, men sikkert.* [3] *Meget afbleget, men dog snarere at læses således, end* en *(JErl.:* en̄*).* [4] p *mgl.* [5] hvi l, vers *afrevet ved et hul (se s. 131 n. 3); dog er den nederste del af* v *og* f *i det sidste ord synlig.* [6] *Det første* i *er skrevet over linjen.* [7] dag *er meget afbleget.* [8] i *er udeladt, rimeligvis fordi det vilde være kommet til at stå udenfor den skrevne kolumne.* [9] g *mgl.* [10] *Afrevet ved et hul i mbr. (se s. 132 n. 4).*

Skegia s(vn).[1] Þangb*randr* flvtti skorvlega gvðs eyrinði a þ*in*gi *ok* tokv þa marg*ir* m*enn* við trv i Svndl*en*dinga f(iorðvngi) *ok* Norðl*en*dinga f(iorðvngi).[1] h*ann* for eft*ir* þ*in*git *ok* ætlaði hit eystra ti*l* Eyia f(iarðar).[1] h*ann* skirði marga m*enn* i Þangbranz lœk i Exar f(irði) *ok* at Myvatni i Þangb*randz* polli en e*ig*i naði h*ann* lengra f*ra*m at fara en ti*l* Sk(i)alfanda[2] fliotz f*y*ri riki Eyfirðinga.[1] hvarf h*ann* þa aftr i Avstfiorðv *ok* kendi þ*ar* trv.[1] Þ*ang*b*randr* for hit syðra þaðan vestr.[1]

Vig Skegbiarnar

c. 9 En þa e*r* Þ*ang*b*randr* kendi trv f*y*ri m*onnvm* a Isl*an*di tokv marg*ir* m*enn* þ*at* ti*l* at niða h*ann*.[1] þ*at* g*er*ði Þ*or*valldr hin veili er bio i Vik[3] i G*r*ims nesi.[1] h*ann* orti v*m* Þ*angbrand ok hann* q(vað) þ*er*sa visv til V[lfs skallz. V]skelfv*m*[4] * s*ka*l ek Vlfi einhendis boð senda.[1] m*er* e*r* vi*ð* stala styri st[ygglaust syni Vg]a[5] || [at ** geir ridar gædir gus[6] varg fyri argan sva at 16a
vid rogn of rigni reki hann en ver annan. þetta qvad Vlfr móti.

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] i *mgl.* [3] i vi *meget afblegede.* [4] *Afrevet i mbr. (se s. 132 n. 8);* sk *meget afblegede.* [5] *Afrevet; det sidste bogstav på siden synes at være* a. [6] *Således;* us *forkortet.*

---

* *Verset bör vistnok skrives (se KGíslason i Njála II 486—97):*

Yggr bjalfa mun Ulfi	at gnýskúta Geitis
Endils of boð senda	goðvarg fyrir argan,
(mér 's við stála stýri	þanns við rǫgn of rignir,
stugglaust) syni Ugga,	reki hann, en vér annan.

Endils bjalfa Yggr[1] mun of senda Ulfi, syni Ugga, — mér es stugglaust við stála stýri[2] — boð, at hann reki argan goðvarg fyrir „Geitis gnýskúta, þanns of rignir við rǫgn,“[3] en vér [munum] annan.

[1] *'søkongens pels' = brynje, dens 'Odin', en kriger, her digteren selv.* [2] *'stålenes, våbnenes styrer', kriger.* [3] *Disse ord er uforståelige.*

Manden (jeg) vil sende Ulf, Ugges sön — jeg nærer intet uvenskab for ham[a] *— bud om, at han jage den (ene) usle gudsbespotter for . . . ., men jeg skal besörge den anden.*

[a] *I denne sætning er det digterens mening, at være så indsmigrende som muligt, for desto bedre at kunne bevæge Ulf til at gå ind på hans plan.*

** *Her har 16. mbrblad rimeligvis begyndt (se note 5); men dette er stærkt beskåret både foroven og til venstre side; det således bortskårne er udfyldt efter JErl.s afskrift og anbragt i skarpe klammer, hvilket her engang for alle bemærkes.*

Teckat * ek syndz þo at sendi sannreynis bod tanna hverfs vid
hleypi skarfi Harbarz vea fiardar era rafaka rækis rong erv mala
14 gangi[1] se ek vid mycklv meni minligt flugu at gina. Vetrlidi
skalld orti ok nid vm Þangbrand ok margir adrir. ENN þa er
(þeir)[2] ko]*m*v vestr i Fliotz lið e[*n*][3] Gvðleifr[4] Ara s(vn) af
Reykia holv[*m*][3] v[*ar*][3] m*eð* [hanum. þeir spurd]v at Vetrliði skalld
v*ar* at torfskvrði m*eð* hvskorlv*m* sinv*m*.[5] þ*ei*r Þangb*randr* [fórv til
ok] vagv h*ann* þ*ar*.[5] þetta v*ar* q(veðit) v*m* Gvðleif[6] Ryðfionar *

---

[1] *Skr.* ggi. [2] *Mgl. i JErl.s afskrift.* [3] *Forkortelsestegnet afrevet.*
[4] *Den øverste del af bogstaverne i dette ord, undt.* r, *er afskåren; ligeledes af* k, h, l *i det følgende* Reykia holvm. [5] *Punktum er tilf.* [6] *Rettet fra hdskrs* -leigi.

---

* *Versene bör skrives (se KGíslason i Njála II 498—503 og 481—86):*

Tekkat sunds þótt sendi
sannreynir boð tanna
hvarfs við hleypiskarfi
Hárbarðs véa fjarðar.

esat, ráfáka rœkir,
(rǫng eru mál á gangi)
sék við meini miklu,
mínlekt flugu at gína.

Tekkat við tanna hvarfs hleypiskarfi,[1] þótt Hárbarðs véa fjarðar sunds sannreynir[2] sendi boð. esat mínlekt, ráfáka rœkir,[3] at gína flugu; rǫng mál eru á gangi; sék við miklu meini.

[1] tanna hvarf *'tændernes gærde'*; hvarf *betyder egl. 'forsvinden', og dernæst 'et sted, hvor den videre udsigt lukkes'*; tanna hvarf *altså 'det, som tænderne omgiver, således at det ikke ses; det, som er indenfor tænderne'.* hleypiskarfr *'en skarv [fugl, pelicanus graculus], som sendes'. Det hele er åbenbart det samme som 'flue',* fluga *i den sidste halvdel; egl. 'en skarv, som sendes ind i munden'.* [2] Hárbarðs véa fjörðr *'Odins hjems fjord' = digterdrikken; 'den, som i sandhed forsøger* [sannreynir] *svømning i denne fjord' = en udmærket digter, her: Þorvaldr veili.* [3] *'rå-hestenes [skibenes] plejer', Þorvaldr.*

Jeg tager ikke imod den 'flue' [den forlokkelse], skönt den udmærkede digter sender mig [direkte] bud. Det passer sig ikke for mig, o søfarer, at sluge den flue; urigtige forehavender er i gang; jeg [i det mindste] vil undgå [at deltage i] store ulykker[a].

[a] *Det er klart, „at Ulfr allerede, i det mindste i hjertet, må være gået over til kristendommen, för han sendte vennen sit svar" (KGísl.).*

Ryðfjónar gekk reynir
randa suðr á landi
beðs í bœnar smiðju
Baldrs sigtólum halda.

siðreynir lét síðan
snjallr morðhamar gjalla
hauðrs í hattar steðja
hjaldrs Vetrliða skaldi.

Randa reynir[1] suðr á landi gekk halda[2] sigtólum[3] í bœnar smiðju[4] ryðfjónar beðs Baldrs[5]. Snjallr hjaldrs siðreynir[6] lét síðan[7] morðhamar[8] gjalla í hattar hauðrs steðja[9] Vetrliða skaldi.

geck reyn*ir* randa svðr a l*an*di [bedz i b]oðnar smiðiv balldr sigtolv*m* halldit sigðreyn*ir* let sonar sniallr morð hamar [giallda h]avðrs i hattar steðia hialldrs Vetrliða skalldi.[1] þaðan f*orv* þ*eir* vestr i G*r*ims nes *ok* [fvndu Þor]valld hin*n* veila vi*ð* Hestlœk *ok* vagv h*ann* þar.[1] þaðan hvrfv þ*eir* aftr *ok* v*arv* me*ð* [Halli annan] vetr.[1] en*n* v*m* varit bio Þ*angbrandr* skip sitt.[1] þ*at* svmar v*ar* Þ*angbrandr* sottr ti*l* sektar v*m* vig [þersi. hann let vt] *ok* varð aftr reka i Borg*ar* f(iorð) i Hitar á.[1] þ*ar* heit*ir* nv Þ*angbrandz* rof niðr f*ra* Skipa [hyl. ok þar st]endr en*n* fest*ar* stein h*ans* a b*er*gi einv.[1] en e*r* þ*eir* v*arv* þar ko*m*n*ir* hofðv h*er*aðs m*enn* fvn*n*d [at þvi at bann]a þei*m* kavp oll.[1] Þ*angbrandr* kom a Krossa hollt *ok* song þ*ar* m*er*sv *ok* reisti þar k*r*ossa.[1] Kolr [het madr er bió i] Lœkiar bvg.[1] h*ann* atti mat sva mik*inn* at h*ann* vissi varla hvat h*ann* skyldi af [gera. Þangbrandr for þ]ang*at* *ok* falaði mat at h*an*vm en h*ann* villdi engan selia.[1] þ*eir* tokv matin*n* *ok* [logdu verd ep]t*ir*.[1] Kolr for ofan a Hit*ar* nes *ok* kiærði f*yr*i Skeɢbirn*n*i e*r* þar bío.[1] h*ann* for [med Kol at fi]n*n*a Þ*a*ngbr*a*nd *ok* baðv h*ann* lata rakna ranit *ok* bœta f*yr*i en Þ*angbrandr* neitaði þ*v*i þv*er*lega.[1] [þeir borduzt a] fitin*n*i ofan f*ra* Steins h(ollti).[1] þar fell Skeɢbiorn *ok* .víij. m*enn* aðr*ir*.[1] þ*ar* er havgr [Skeɢbiarnar a] fitin*n*i en aðr*ir* v*arv* iarðaðir i Landravgs h(ollti) þar hia fitin*n*i[2] *ok* ser þ*ar* en*n* [gerla kvmlin.] íj. m*enn* fellv af Þ*angbrandi*.[1] en*n* e*r* Gizvʀ hin*n* hviti spvrði þ*er*si tiðindi bavð h*ann* [Þangbrandi til sin. ok var] h*ann* þ*ar* hin*n* .iíj. vetr.[1] þan*n* vetr tok ýt skip Þangb*randz* or Hitar á *ok* bravt mi[ok. ok rak a lan]d f*yr*i svn*n*an Kalfa lœk.[1] þar v*m* orti Stei(n)vn*n*[3] mo*ðir* Skalld-Refs

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Over det første* i *er en tyk, til venstre hældende streg, der sikkert ikke er at opfatte som aksent.* [3] n *mgl.*

[1] *'skjoldenes prøver', vistnok Vetrliði.* [2] *'begav sig til at holde', 'forberedte sig, gjorde foranstaltninger til at holde'.* [3] *'kampredskaberne' = våben, sværd; jfr. Njála, latine reddita pag. 348 ff.;* halda sigtólum = *'styre sværdene'; jfr.* halda skipi, halda spjóti *Hkr 541.* [4] *'bönnens smedje' = brystet;* smiðju *acc.* [5] ryðfjón *'rustens hader' = bryne (slibesten); brynets* beðr *'leje' = sværd; sværdets Baldr = þangbrandr.* [6] *'kampens sæd-prøver, kender' vistnok = Gudleifr.* [7] *'som følge deraf'.* [8] *'mordhammer' = økse.* [9] *'hattens land' = hoved; 'hovedets ambolt' = hovedet [i dette tilfælde betragtet] som en 'ambolt' [hvorpå 'mordhammeren' gjalder].*

Krigeren på sydlandet vilde rette våben mod Tangbrands bryst, men den modige kæmper (Gudleif) lod derfor sin mordhammer runge på (i) skjalden Vetrliðis hovedambolt.

þ*e*tta Þor * bra [þvinnils dyri] Þ*an*gbranz [1] or stað lavngv h*r*isti black *ok* beysti branz *ok* lavst vi*ð* sandi mv[na skið a si]a siþ*an* svnd fœrt Átals grvndar hreɢ þ*v*i at hart na*m* leɢia hánv*m* kent [i spanvm. Br]avt f*yr*i biollv giæti bavnd meiddv val Strandar mavg fellandi mellv [mastallz vi]nvnd allan hlifði e*ig*i K*r*istr þa *er* kneyfði kolgv rafn m*eð* stofnv*m* litt [hyɢ ek at ɢ]vð giætti gylva reins it eina. [2] Þ*angbrandr* for v*m* varit vestr a Barða strond [at finna Ges]t hin*n* spaka. [2] þ*ar* skoraði nóren [3] b*er*serkr

---

[1] *Uagtet* branz *er skrevet fuldt ud, er dog den sædvanlige forkortelses-streg gennem* b *tilföjet.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Dette ord er sikkert rigtigt* (= nórœnn), *jfr.* útlendr *i Fms. II 205.*

---

* *Versene bör skrives (jfr. KGíslason i Njála II 512—19 og 506—11):*

Þórr brá Þvinnils dýri
Þangbrands ór stað lǫngu,
hristi blakk ok beysti
barðs ok laust við jǫrðu.

muna skíð of sæ síðan
sundfœrt Atals grundar,
hregg þvít hart tók leggja
hánum kent í spánu.

Þórr brá lǫngu Þvinnils dýri [1] Þangbrands ór stað, hristi barðs blakk [2] ok beysti ok laust við jǫrðu. Atals grundar skíð [3] muna síðan sundfœrt [4] of sæ, þvít hart hregg, kent hánum [5], tók leggja [6] í spánu.

[1] *'søkongens dyr' = skib.* [2] *'stavnens [*barð *egl. den ene side af stavnen] hest' = skib.* [3] *'søkongens lands [= søens] ski' = skib.* [4] *'svømme-dygtigt'.* [5] *ɔ: Tor.* [6] = lagði; leggja í spánu *'lægge i spåner' = splintre fuldstændig.*

Tor har kastet Tangbrands lange skib ud af dets plads, har rystet og knust skibet og slået det mod jorden. Søskien vil som følge deraf ikke være i stand til at svømme over havet [tilbage til Norge], ti den stærke storm, som man siger skyldes ham, har slået det sønder og sammen.

Braut fyr bjǫllu gæti
(bǫnd ráku val Strandar)
mǫgfellandi mellu
mástalls visund allan.

hlífðit Kristr, þás kneyfði
knǫrr, malmfeta varrar;
lítt hykk at goð gætti
Gylfa hreins at einu.

Mellu mǫgfellandi [1] braut allan mástalls visund [2] fyr bjǫllu gæti [3]; bǫnd ráku Strandar val [4]. Kristr hlífðit varrar malmfeta [5], þás kneyfði [6] knǫrr; hykk, at goð gætti lítt at einu Gylfa hreins [7].

[1] *'troldkvindens söns [= jættens] fælder, banemand' = Tor.* [2] *'måge-banens [= havets] okse' = skib.* [3] *'(kirke-)klokkens vogter' = præst, Tangbrand.* [4] *'flodens hest' = skib.* [5] *'søens hest' = skib;* malmfeti *'en, som går på malm, jærnsko' = en hest.* [6] *Vistnok upersonligt.* [7] *'søkongens rensdyr' = skib.*

Tor ødelagde skibet helt og holdent for den gejstlige mand; guderne har forfulgt skibet. Kristus beskyttede ikke skibet, da det blev slået i stykker. Jeg tror, at gud kun i en ringe grad har bevogtet [beskærmet] søkongerenen.

a *hann* ti*l* holmg*o*ng*v*.[1] Þ*ang*b*randr* iatti þ*vi*.[1] b*er*s*er*[krinn mællti ei] mantv þora at b*er*iaz vi*đ* mik ef þv ser iþrott*ir* min*ar*.[1] ek geng b*er*vm fotv*m* [vm elld brenna]nda *ok* ek læt fallaz b*er*r a sax odd mín *ok* sakar mik hvarki.[1] Þ*ang*b*randr* svar*ar*[2] [Gud man þvi] raða.[1] Þan(g)b*randr*[3] vigði elldin en g*er*ði kross mark yf*ir* saxinv.[1] b*er*serkrin*n* [brann æ fotumm] er h*ann* oð elldin en*n* er h*ann* fell a sax it stoð þ*at* igegnv*m* h*ann* *ok* feck h*ann* af [þvi bana. þersu] fognvðv marg*ir* goðir m*enn* þó at heiðn*ir* væri.[1] þa let Gestr p*ri*msignaz | [ok nockorer vinir hans.[1] Þangbrandr fór 16b
vestan ok let bœta skip sitt. þat kalladi hann Iarnmeis.[1] hann sigldi sudr vm fiord til Hafnar ok lagdi inn i vaginn ok la þar til hafs.[1] þar heitir siþan Iarnmeis høfdi millim Hafnar ok Belgsholltz. hann fór vtann vm svmarit a funnd Olafs konungs i Þrondheimi.[1]

c. 10 Vm[4] sumarit a þingi var mikil vmræþa vm Trvna er Þangbrandr bodadi ok Gudlostudu þa] svm*ir* m*enn* miok.[1] en þ*ei*r er skirðir v*arv* amælltv gvðvnv*m* *ok* v*ar* at þ*vi* sveit[ar drattr] mikill.[1]
17 þa q(vað) Hiallti Skegia s(vn) kviðling þen*n*a at logb*er*gi Vil ek e*ig*i gvð [geygia grey] þicki m*er* Freyia.[1] vnd*ir* þan*n* kviðling tok Rvnolfr goði s(vn) Vlfs Iorvndar s(vnar) [goda] *ok* sotti Hiallta v*m* goðga.[1] h*ann* lysti meiR i þ*vi* riki sitt *ok* þralyndi en rettlæti þ*vi* [at hann gat] e*ig*i halldit dominv*m* fyR en h*ann* setti a Exar ar brv́ *ok* let v*er*ia brvar sporð[5][ana bada med] vapnv*m*.[1] þa v*ar*ð engi ti*l* at reifa malit fyR en Þ*or*biorn*n* s(vn) Þ*or*kels or Gvðdol[um settist i Dom]in*n* *ok* reifði malit.[1] i þei*m* domi v*ar* Hiallti dœmðr sekr fiorbavgs m*aðr* v*m* goð [ga.[1] þat sumar fór] h*ann* vtan a þ*vi* skipi er h*ann* hafði g*er*a latið heima þar i Þiors ár dal *ok* fœ[rdi epter Ran]gá en*n*i vest*ri* ti*l* siovar skip*it*.[1] *ok* er þ*ei*r for*v* eft*ir* an*n*i ofan þa ran*n* m*aðr* eft*ir* [landinv ok hafdi] i hendi spiot *ok* skiolld.[1] Hiallti m*æ*l*l*t*i* ti*l* h*an*s þer liGr halmsvisk þar er hi[artad skylldi].[1] sa skavt spiotinv ti*l* Hialta en Hiallti greip skiolld *ok* ko*m* þar i spiot[ed. menn Hiallta] lvpv a la*n*d *ok* tokv h*ann* *ok* spvrðv hv*err* h*ann* væri.[1] h*ann* q(vaz) Narfi heita *ok* q(vað) Rvn[olf hafa sent] sik ti*l* hofvðs Hiallta *ok* skylldi h*ann* sva leysa sik vndan sektv*m*. H(iallti) m[ællti kann ek þier be]tra rað far þv vt*an* me*đ* m*er* *ok* mvn ek g*er*a þig (syk)nan[6].
18 Hiallt(i)[7] for vt*an* *ok* ko*m* [vm hausted nordr] i Þrondhei*m* a

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Her er det forkortelsestegn brugt, som ellers betyder* ra. [3] g *mgl.* [4] *Åben plads for initialen.* [5] *Rettet fra hdskrs* ſkorð. [6] þig (syk)nan *er rettet fra hdskrs* þignan *(en sammenblanding af* þig *og* syknan*).* [7] i *mgl.*

fvnd Olafs k*onvng*s. [1] þa ko*m* *ok* vtan af Isl*an*di Gizvʀ hvíti
m[ágr [2] hanns]. [1]

Fra Kiartan [3]

c. 11 Olafr k*onvng*r hafði kristnað Haloga l*an*d *ok* ko*m* h*ann* til [4]
Niðár oss v*m* havstið. [1] [þar voru] þa marg*ir* isl*en*dzk*ir* m*enn* þ*ei*r
er f*y*ri skipv*m* reðv. [1] þ*ei*r styrðv einv skipi Kiartan [Olafz svn ᴘa
ok] Kalfr Asgeirs s(vn) *ok* Bolli Þ*or*leiks s(vn). [1] þar styrði *ok*
Halldór sinv skipi s(vn) Gv[dmundar ʀika] *ok* Kolbein*n* s(vn)
Þorðar freysgoða *ok* Sv*er*tingr s(vn) Rvnolfs goða Hallfroð[r Ottars
svn ok] Þorarin Nefivlfs s(vn). [1] þ*er*sir v*arv* all*ir* heiðn*ir*. [1] þ*ei*r
lagv f*y*ri bœnv*m* *ok* ætlvðv svðr f*y*ri [5] [land. enn þeim gaf] e*ig*i
aðr k*onvng*r ko*m* norðan. [1] þ*at* var ein goðan veðr dag at m*enn*
for*v* a svnd or bœ[num ok sa þeir er] á skipvnv*m* [6] v*arv* at
ein*n* m*að*r v*ar* myklv betr svndfœʀ en*n* aðr*ir*. [1] Bolli Þ*or*leik[s s(vn)
mællti vid Kia]rtan frænda sin*n* hvi reyn*ir* þv e*ig*i svnd vi*d* þan*n*
en*n* fera ma*nn*. [1] Kiart*an* mæ*l*[lti ecki vil ek vid] h*ann* þreyta. [1]
hvar ko*m* kap*p* þitt þa s(egir) Bolli *ok* kastaði klæðvnv*m*. [1] þa liop
Kia[rtan vpp ok afklæd]diz *ok* bað Bolla v*er*a kvíʀan. [1] K(iartan)
liop a svnd *ok* lagðiz at man*n*inv*m* *ok* fœrð[i hann nidr ok hellt]
niðri v*m* rið. [1] eft*ir* þ*at* ko*m*v þ*ei*r vp*p* *ok* fœrði Kiart*an* h*ann* niðr
an*n*at sin*n* *ok* er Kia[rtan villdi vpp] tok sa Kiartan *ok* hellt
h*an*vm niðri v*m* rið. [1] et .iij. sin*n* fœrði sa Kiart*an* [nidr ok hellt
hanvm] sva lengi niðri at h*an*vm hellt vi*d* kafnan. [1] þa logðvz
þ*ei*r ti*l* l*an*dz *ok* spvrð[i þersi madr Kiartan] ef h*ann* vissi vi*d*
hv*er*n h*ann* hafði þreytt svndit. [1] h*ann* q(vaz) þ*at* e*ig*i vita. [1] h*ann*
gaf Kiart*an* [skallatz || * skickiu, ok qvad hann þa vita mvndv 17a
vid hvern hann hafdi þreytt sunndit. [1] Kiartan vard vís at þersi
madr var Olafr konungr. hann þackadi hanum] sœmelega giofna. [1]
heiðn*ir* m*enn* letv illa yf*ir* þ*v*i *er* Kiart*an* hafði giaf*ir* þeg*it* af
k*onvng*i. [1] [Mikhials messud]ag g*en*gv marg*ir* isl*en*dzk*ir* m*enn* at
heyra tiðir *ok* sia sið k*r*istin*n*a m*ann*a *ok* er þ*ei*r ko*m*v [aptr [2]
ræddu] þ*ei*r vm me*d* ser hv*er*n veg þei*m* hafði virz þ*ei*ra at hæfi. [1]
Kiart*an* let vel yf*ir* [enn fair adrir]. [1] k*onvng*r varð þ*er*s skiott
viss *ok* sendi eft*ir* Kiart*an* *ok* spvrði ef h*ann* villdi taka vi*d*
[ᴋristni. Kiartan] q(vað) h*ann* g*er*a mega sva at h*ann* mvndi þ*v*i
eigi nitta. [1] k*onvng*r spvʀ hvat h*ann* mæl*ir* ti*l*. [1] at [þier fait mer
ei] min*n*i soma h*er* en ek a ván a Isl*an*di þo at ek ko*m*a þar

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* -ur. [3] *Denne overskrift findes kun i JErl.s afskrift; i mbr. er den rimeligvis bortskåren.* [4] *Rettet fra hdskrs* tið. [5] *Kun en del af* f *og* i *ovenover er tilbage.* [6] *Rettet fra hdskrs* ſkipin-.

* *Med den sidste del af ordet* skallatz *har det 17. mbrblad rimeligvis begyndt.*

19 eigi.[1] konvngr iatti þvi.[1] Kiartan var [þa skirdr. ok var] i boði konvngs meðan hann var i hvita váðvm.[1] i þvi bili kom[2] Þan(g)brandr[3] prestr af Islandi til konvngs ok [sagdi hvern f]iandskap menn hofðv þar við hann lyst ok kallaði enga ván at cristni mvndi þar [vid gángazt. þa] varð konvngr sva reiðr at hann let taka marga islendzka menn ok setia i iánn het [sumum drápi,] enn svmvm meizlvm en svmir varv ræntir.[1] sagði k(onvng)r[4] at hann skylldi þa giallda þeim [þat versu vvirdilig]a feðr þeira tokv a Islandi hans erendvm.[1] þeir Hiallti ok Gizvʀ baðv þa fyri monnvm sagði [at konungr hafdi] þat mællt at menn skylldv ecki þat hafa til saka gert aðr ef þeir villdi skiraz lata at [ei skylldi frid h]afa.[1] Gizvʀ talði frændsemi við konvng.[1] Alof moðir hans var d(ottir) Boðvars hersis Vikinga-[Karas(vnar) en As]triðr moðir Olafs konvngs var d(ottir) Eiriks broðvr Boðvars.[1] Gizvʀ sagði at hanvm þotti [von at krist]ni[5] mvndi við gangaz a Islandi ef raðvm væri at farit en Þan(g)brandr[3] for þar sem [her helldr vsp]aklega drap hann þar menn nockora ok þotti monnvm hart at taka þat af vtlendvm [manni. Olafr konungr] s(egir) allir menn skvlv frið hafa ef þit Hiallti bindiz fyri at kristnin gangiz við a [Islandi enn tak]a mvn ek i gisling þa menn er mer þickia bezt menntir af Islendingvm þar til er [reynt er hver]sv þetta mal ferr.[1] til þersa nefndi konvngr[6] Kiartan O(lafs) s(vn) Halldor s(vn) Gvðmvndar rika [Kolbein s(vn) Þor]ðar freysg(oð)a[7] broðvr Brennv-Flosa Sverting s(vn) Rvnolfs goða.[1] þa mællti [madr er Sverting]s var getið vverðvgr er Svertingr þers at Hiallti veiti hanvm i orðvm at faðir [hans sotti Hiallt]a vm sakleysi.[1] Þan(g)brandr[3] svarar opt man þat lysasz at Hiallti man betr hafa [enn þeir er til m]oðs erv ok taki þer herra vel þa Hiallta ok Gizvr þvi at þeir lavna opt goðv [illa lvti. þersu] iattv þeir Hiallti ok Gizvʀ at flytia konvngs erindi a Islandi en eftir þat vorv [aller islendsker] menn leystir ok skirðir þeir sem þar varv.[1] Olafr konvngr veitti Hallfroði gvðsifiar [þui hann villd]i eigi lata skiraz ella.[1] þa kallaði konvngr hann vandræða skalld ok gaf hanvm sverð [at nafn fe]sti.[1] Gizvʀ ok Hiallti varv með konvngi vm vetrin ok sat Gizvʀ fyri aðryckiv[8] konvngs innaʀ [enn lendir menn].[1] með konvngi varv ok gislar hinir islendzkv i goðv yfir læti.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr. to gange.* [3] g *mgl.* [4] *Forkortelsesstregen mgl.* [5] *Det ser ud som om* n *manglede i mbr.* [6] *Skr. midt over det foranstående ord.* [7] oð *mgl.* [8] v *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.*

Fra Gizvri ok Hiallta

c. 12 [Vm vari]t bioggv[1] þeir Hiallti ok Gizvr skip sitt til Ís-
20 landz.[2] margir menn lottv þers [Hiallta. enn hann] gaf ser ecki vm þat.[2] þat svmar for Olafr konvngr or landi svðr til Vindlandz.[2] [þa sendi hann ok] Leif[3] Eiriks s(vn) til[4] Grœna landz at boða þar trv.[2] þa fann Leifr [Vindland hit] goða.[2] hann fann ok menn a skipflaki í hafi.[2] þvi var hann kallaðr Leifr hinn heppni.[2] | 17b
[Gizurr[5] ok Hiallti komv þann dag fyri Dvrholma ós er Brennv-Flosi reid vmm Arnarstacks heidi] til alþingis.[2] þa spvrði hann af þeim monnvm er til þeira hofðv roit at Kolbein broð[ir hans var tekinn i] gisling ok allt vm erendi þeira Hiallta ok sagði hann þav tiðindi til alþingis.[2] þeir [tokv þann sama] dag Vestmanna eyiar ok logðv skip sitt við Horga eyri.[2] þar barv þeir fot sin a [land ok kirkiu vid þann] er Olafr konvngr hafði latið hogva ok mællt sva fyri at kirkivna skylldi þar reisa se[m þeir skyti bry]givm a land.[2] aðr kirkian var reist var lvtað vm hvarvm megin vagsins standa [skylldi ok hlautzt] fyri norðan.[2] þar varv aðr blót ok horgar.[2] þeir varv .íj. netr i eyivnvm aðr þeir forv inn a [lannd. þat var þann dag] er menn riðv a þing.[2] þeir fengv engan farar greiða ne reiðskiota fyri avstan [Rang æ. þviat] þar satv þing-
21 menn Rvnolfs i hveriv hvsi.[2] þeir gengv þar til er þeir komv i Haf til Skeggia [Iokurss(vnar)[6] hann] feck þeim hersta til þings en Þorvalldr s(vn) hans var aðr heiman riðin er atti Kolto[rfv systr Hiallta.] en er þeir komv i Lavgar dal fengv þeir þat af Hiallta at hann var eftir með .xíj. mann [þviat hann var sekr fior]bavgs maðr.[2] þeir Gizvr riðv þar til er þeir komv til Vellan-kotlv við Olfvs vatn.[2] þa [gerdu þeir ord til] alþingis at vinir þeira ok venzla menn skylldv riða i mót þeim.[2] þeir hofðv þa spvr[t at vvinir þeira] ætlvðv at veria þeim þing vollin en aðr þeir riði fra Velland kotlv komv þeir H[iallti þar. ok voru] þa frændr þeira ok vinir komnir i moti þeim.[2] riðv þeir þa a þing með miklvm floc[ki ok til bvdar] Asgrims Elliða-Grims s(vnar) systvr s(vnar) Gizvrar.[2] þa liopv hinir heiðnv menn saman með [alvæpni ok haf]ði stornær at þeir myndv beriaz en þo varv þeir svmir er skira villdv vandræð[um þo at ei væri] kristnir.[2] Þormoðr h(et) prestr sa er Olafr konvngr hafði fengit þeim Hiallta ok G(izvri).[2] [hann sonng messu vm] dagin eftir a giabacka vpp fra bvð Vestfirðinga.[2] þaðan gengv þeir til lo[gbergs. þar voru víj.] menn

[1] *Det første* g *er i hdskr. rettet fra* ð. [2] *Punktum er tilf.* [3] i *er tilf. over linjen.* [4] *Herefter er* vinð *skr., men dette er igen underprikket af Haukr selv.* [5] *Skr.* -r. [6] *Sål. JErl.; det rigtige er* Asgautssunar.

skrydd*ir*.[1] þ*ei*r hofðv krossa .íj. þa e*r* nv e*r*v i Skarðinv eystra.[1]
22 m*er*k*ir* an*na*[rr[2] hæd Olafs konungs[3]] an*na*ʀ hæð Hiallta Sk*eg*ia s(vnar).[1] at logb*er*gi v*a*r allr þ*in*gheímr.[1] þ*ei*r Hiallti hofðv re[ykelsi a glód ok] kendi sva i gegn vindi se*m* forvindis ilmin.[1] þa barv þ*ei*r H(iallti) *ok* G(izvʀ) vp*p* eren[di sín vel ok sk]orvlega.[1] en þ*at* vndrvðv m*enn* hv*er*s(v)[4] sniall*ir* þ*ei*r v*arv* *ok* hv*er*sv vel þei*m* mæltiz en*n* sv[a mikil ógn] fylgði orðv*m* þ*ei*ra at eng*ir* vvin*ir* þ*ei*ra þorðv at tala moti þei*m*.[1] en þ*at* g*er*ðiz [þar at ad annarr[2]] m*að*r at oðrv*m* nefndi ser vatta *ok* sogðvz hvar*ir* ór logv*m* vi*ð* aðra en*ir* kristnv [menn ok ener heidnu].[1] þa ko*m* m*að*r lavpandi *ok* sagði at iarðelldr v*a*r vp*p* ko*m*in*n* í Olfvsi[5] *ok* mvndi h*ann* lavpa a [bœ Þoroz goda].[1] þa tokv heiðn*ir* m*enn* ti*l* orðz e*ig*i er vndr i at gvðin reiðiz tolv*m* slikv*m*.[1] þa m*ællti* S[norri godi vmm] hvat reiddvz gvðin þa e*r* h*er* bran*n* ravnit e*r* nv stondv v*er* a.[1] eft*ir* þ*at* ge*n*gv [menn fra ʟogbergi].[1] þa baðv hin*ir* kristnv m*enn* at Siþv-Hallr skylldi segia log þ*ei*ra vp*p* þav e*r* kri[stninni skylldv] fylgia.[1] Hallr keypti halfv .c. silfrs at Þorgeiri goða er þa hafð(i)[6] logs[ogv at hann segdi] vp*p* log hvartv*egi* kristin *ok* heiðin *ok* v*a*r h*ann* þa en e*ig*i skirðr.[1] en*n* þa er [menn komv i bvdir] lagðiz Þ*or*geiʀ niðr *ok* breiddi felld a høfvð[7] ser *ok*
23 la allan dagin *ok* v*m* [nottina ok ann]an dagin*n* ti*l* ia*m*lengðar.[1] en*ir* heiðnv m*enn* hofðv þa stefnv fiolm*enn*a *ok* tok[v þat rad at blota] || .íj. m*onnv*ᴍ ór hv*er*iv*m* fiorðvngi *ok* hetv a heiðin gvð ti*l* 18a
þ*er*s at þav leti e*ig*i kristni g*a*nga yf*ir* landit.[1] þ*ei*r Hiallti *ok* Gizvʀ attv aðra stefnv vi*ð* kristna m*enn* *ok* letvz þ*ei*r vilia h*af*a *ok* ma*nn*blot ia*m*fiolm*enn*t se*m* hin*ir* heiðnv.[1] þ*ei*r mæ*lltv* sva heiðingiar blota hinv*m* v*er*stv*m* m*onnv*ᴍ *ok* rinda þei*m* f*yr*i biorg eða[8] hamra[9] en*n* v*er* sk*v*lvm velia at ma*nn*kostv*m* *ok* kalla sigrgiof vi*ð* drottin varn Ies*v*m *Christv*m[10].[1] skvlv[11] v*er* lifa þ*v*i betr *ok* syndvarlegaʀ en aðr *ok* mvnv vi*t* G(izvʀ) ganga ti*l* f*yr*i v[arn][12] fiorðv*ng* sigrgiafarin*n*ar.[1] en f*yr*i Avstfirðinga fiorðvng ge*n*gv þ*ei*r ti*l* Hallr af Siþv *ok* Þ*or*leifr ór Krosa vik f*yr*i norðan Reyðar fiorð
24 brodi(r)[13] Þ*or*arins[14] or Seyðar f(irði).[1] Ingileif[15] v*a*r mo*ð*ir þ*ei*ra.[1] h*an*vm hafði[16] Digrketill stefnt v*m* kristni at raði Broddhoelga.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* -r. [3] *Her bör vistnok indskydes et* en; *JErl. har skrevet* ennar, *hvilket rimeligvis er en kontamination af* en annar, *jfr. ovf.* þignan. [4] v *mgl.* [5] í olfvfı *er skrevne over linjen med nedvisningstegn.* [6] i *mgl.* [7] ø *er i hdskr. rettet fra* e. [8] e *er i hdskr. rettet fra et andet bogstav.* [9] *Dette ord er meget afbleget.* [10] *Forkortet* ıħm. xp̄m. [11] vl *meget afbleget.* [12] arn *bortrevet ved et hul på perg.* [13] r *mgl.* [14] *Herefter tilf. hdskr.* .f. *urigtigt; se not. 3 i Bisk. I. 23—24.* [15] if *meget afbleget.* [16] ði *tilf. over linjen med nedvisningstegn.*

þa gerði veðr sva illt at Ketill varð þvi feginn at hann kom til Þorleifs vm kvelldit ok hafði þar goðan beina.[1] af[2] þvi fell stefnan.[1] enn or Norðlendinga f(iorðvngi) gengv til sigvr[3] giafarinnar Hlenni hinn gamli ok Þorvarðr[4] s(vn) Spakboðvars.[1] enn or Vestfirðinga f(iorðvngi) Gestr Olleifs s(vn).[1] þar var engi annaʀ til[5].[1] þat likaði þeim H(iallta) ok[5] G(izvri) illa[6].[1] þa[7] tok til orða Ormr Kodrans s(vn).[1] hann var vistvm a Gils backa þvi at Hermvndr Illvga s(vn) atti Gvnnhilldi d(ottvr) hans.[1] verða mvndi[8] madr til þersa ef Þorvalldr broðir min hinn víðforli væri samlendr vid mik en nv mvn ek til ganga ef þer vilit vid mer taka.[1] þeir iattv[9] þvi ok var hann þa skirðr þegar.[1] enn vm dagin eftir settiz Þorgeiʀ vpp ok gerði orð i bvðir at menn gengi til logbergs ok er menn komv til logbergs mællti hann at hanvm þotti þa komit i vvent efni a landinv er menn skvlv eigi hafa eín log a landi her ok bað at menn skylldv þat eigi gera sagði at þar af mvndv geraz bardagar ok vfriðr ok mvndi þat ryðia til land avðnar.[1] hann sagði ok fra þvi at konvngar þeir er annaʀ het Dagr[10] sa var i Danmorkv en sa h(et) Tryɢvi er var i Noregi þeir hofðv lengi halldit strið millim sín ok þar til er landz menn namv þa raðvm or hvarv tveɢia rikinv ok gerðv frið millim þeira sva at þeir villdv eigi.[1] en þat rað gafz sva at þeir sendvz giafir a millim a fara vetra fresti ok hellzt þeira vingan meðan þeir lifðv baðir.[1] ok þicki mer þat rað at lata þa eigi raða er her gangaz med merstv kappi i moti ok miðlvm sva mal millvm þeira at hvarirtveɢia hafi nockot til sins máls en ver hofvm allir ein log ok einn sið þvi at þat man satt vera ef ver slitvm login þa slitv ver friðin.[1] Þorgeiʀ lavk sva tolvnni at hvarir tveɢiv iattv [þvi][11] at þav log skylldi hallda er hann reði vpp at segia.[1] þa var þat vppsaga Þorgeirs at allir menn skylldv vera skirðir a Islandi ok trvá a ein gvð.[1] en vm barna vtbvrð ok rossa kiotz at[12] skvlv halldaz hín fornv log.[1] menn skylldv blota a lavn ef villdi en varða fiorbavgs garði ef vattvm kœmi vid.[1] sv heiðní var af tekin. nockorvm vetrvm siðaʀ.[1] allir Norðlenddingar[3] ok Svnlendingar varv skirðir i Reykia lavgv i Lavgar dal er þeir riðv af þingi þvi at þeir villdv eigi fara i[13] kallt vatn.[1] Hiallti mællti er Rvnolfr var skirðr gomlvm kennv

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] a *meget afbleget.* [3] *Således.* [4] v *meget afbleget.* [5] *Meget afbleget.* [6] *Herefter er ordene* þat likaði *gentagne, men underprikkede.* [7] a *er rettet fra* ēi; *Haukr havde først skrevet* þeim, *jfr. foregående note.* [8] di *er skr. over linjen med nedvisningstegn.* [9] i *er meget afbleget.* [10] d *ligeledes.* [11] *Næsten helt forsvundet formedelst en rift i perg.* [12] t *næsten forsvundet form. riften; se frg. note.* [13] fara i *er skr. to gg.*

ver nv goðanvm at geifla á salltinv.[1] þat svmar var skirðr allr
þingheimr er menn riðv heim.[1] flestir vestan[2] menn varv skirðir
i Reykia lavgv i syðra Reykiar dal.[1] Snorri goði kom[3] merstv a
leið við[4] Vestfirðinga.[1] |
c. 13 Svmar þetta er kristni var i log tekinn a Islandi var liðið 18b
fra hollgan var(s)[5] herra Iesu Christi[6] $\overset{0}{\text{.M.}}$ vetra.[1] þat svmar hvarf
Olafr konvngr af Orminvm langa svðr v[ið][7] Svolðr .ííij. idvs
septembris.[1] þa hafði hann verit konvngr at Noregi .v. vetr.[1] eftir
hann tok riki Eirik[r][8] i(arl) Hakonar s(vn).[1] þeir Þorvalldr
Koðrans s(vn) ok Stefnir Þorgils s(vn) fvndvz eftir hvarf Olafs
konvngs.[1] þeir forv baðir s[ama]n[9] viða vm heimin ok allt út i
Iorsala heim ok þaðan til Mikla garz ok sva til Kœnv garðz hit
eystra eftir Nepr.[1] Þorvalldr andaðiz i Rvzia skampt fra Pallteskiv.[1]
þar er hann grafin i fialli einv at kirkiv Iohannis baptiste ok
kalla þeir hann helgan.[1] sva segir Brandr hinn viðforli Hefi ek
26 þar komit er Þorvalldi Koðrans syni Cristr hvilldar ler þar er
hann grafinn i há fialli vpp[10] i Drafni at Iohannis kirkiv.[1] Stefnir
for þa[11] norðr i Danmork.[1] enn er hann kom i Danmork q(vað)
v. hann visv þersa Mvnkað * ek nefna nær man ek stefna niðr bivgt
er nef a niðingi þann er Svein konvng sveik ór landi ok Tryggva
s(vn) a talar dro.[1] a þeiri visv þottiz Sigvalldi iarl[12] kenna mark
sitt ok fyri þa sok let hann drepa Stefni.[1] sva hefir Ari hinn
gamli sagt.[1]

Fra Gizvri

c. 14 Gizvr hinn hviti bio i Havfða[13] aðr hann gerði bœ i Skala
27 hollti ok fœrði þangat bv sitt.[1] hann lagði allan hvg a at styrkia

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] t *meget afbleget.* [3] om *ligeledes.* [4] *Ligeledes.*
[5] s *mgl.* [6] *Forkortet* iho $\overset{0}{x}$. [7] *Forkortelsestegnet og tildels* v *afrevet.* [8] r
afrevet. [9] ama *afrevet ved et hul på perg.; se s. 142 not. 12.* [10] *Synes at være
rettet fra* einv. [11] *Herefter er skr.* i, *men underprikket.* [12] a *afrevet ved
en rift.* [13] *Det første* a *er i hdskr. rettet fra* v.

---

* *Verset bör skrives:*

Munkat nefna
(nær munk stefna:
niðrbjúgt es nef
á níðingi)

þann's Svein konung
sveik ór landi
ok Tryggva son
á tálar dró.

Jeg vil ikke nævne [ved navn] — men jeg vil antyde ham: næsen er krum på niddingen — ham, som ved svig narrede kong Svend bort fra landet[a] *og bedrog Tryggves sön*[b].

[a] *Nemlig dengang da Sigvalde ved list bemægtigede sig kong Svend tveskægs person for at udlevere ham til kong Burislaf.* [b] *ɔ: för Svolderslaget.*

27 kristnina.[1] hann sendi Isleif svn sin svðr i Saxland ok geck þar i
skola i borg þeiri er . . . . .[2] heitir.[1] en er hann kom til Islandz
feck hann Dollv Þorvallz d(ottvr) ok var þeira s(vn) Gizvr ok
Teitr hinn marglati i Havka dal ok Þorvalldr[3].[1] her varv fyst
vtlendir byskvpar ok kendv keningar en er landz menn vissv
hversv agiætr klerkr Isleifr var baðv landz menn hann at hann
fœri vtan ok leti vigiaz til byskvps ok þat veitti hann þeim.[1] þa
var hann .l. at alldri er hann var til byskvps vigðr.[1] þa var Lea[4]
nonvs papa.[1] þa var hann hinn nesta vetr eftir i Noregi ok for
siþan til Islandz ok var .íííj. vetr ok .xx. byskvp.[1] hann lærði
marga agiæta menn ok let vigia til presta en af þeim vrðv. siþan
.íj. byskvpar Ion Ommvndar s(vn) hinn hœlgi ok Kolr Vikveria
byskvp.[1] Isleifr byskvp andaðiz i Skala hollti .ííj. nones[4] ivlíj. þat
var a drotins degi.[1] þa hafði hann .íííj. vetr ok .xx. byskvp verit.[1]
þa varv .lxxx. vetra liðnir fra hvarfi Olafs konvngs Trygva s(vnar).[1]
Ari hinn froði stoð yfir grefti hans .xíj. vetra gamall er flest hefer
sagt fra þersvm tiðinðvm[5] er her erv ritvð.[1]

Vigðr Gizvr til byskvps

c. 15 Eftir andlat[6] Isleifs byskvps baðv landz menn Gizvr s(vn)
hans at hann skylldi vigiaz til byskvps.[1] hann for vtan ok var
vigðr til byskvps .íj. vetrvm eftir andlat Isleifs byskvps a dogvm
Olafs konvngs kyrr Noregs konvngs.[1] þa var Gregorivs septimvs
28 papa i Roma.[1] Gizvr var hinn nezta vetr eftir vixlv sina i Danmork
en for til Islandz hit[7] nesta svmar[8] eftir.[1] enn er hann
hafði einn vetr a Islandi verit tok Markvs Skeggia s(vn) logsogv.[1]
hann hefir vitraztr verit logmanna a Islandi annarr enn Skapti.[1]
Gizvr byskvp var sva astsæll af landz monnvm at hverr maðr
villdi hans boði ok banni hlyða en af astsælld Gizvrar byskvps
ok vmtolvm Sæmvndar prestz hins froða er beztr klerkr hefir
verit a Islandi ok vm raðvm Markvs logsogv mannz ok * || fleiri
hofdingia at þat var i log tekit at aller menn toldu ok virdu[9] fe
sitt ok svordv eid at rett væri hvart sem var i londum eda
lausum aurum ok gerdu tiund af. þat er mikit mark til þers

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Åben plads i mbr.; navnet er* Herfurða. [3] *Foran dette ord er først skr.* gizv, *men underprikket.* [4] *Således.* [5] *Det første* i *er omtr. afrevet ved en rift.* [6] t *ligeledes.* [7] *Rettet fra hdskrs* hinn; *jfr. følgende note.* [8] *Først skr.* vetr, *men dette er underprikket og overstreget med rødt, og* fvmar *skr. ovenover.* [9] *Skr. omtr. som* vndu.

* *Her ender 18. mbrblad (det sidste i AM 371, 4o).*

hversu lanndz menn vorv lydner þeim manni er þvi kom til leidar at allt landit var virt ok allt fe þad er a þvi var. ok logtekit at sva skylldi vera medann landit væri bygt.

Vm tiund[1]

c. 16 Gizurr[2] [3] byskup lagdi ok log á þat at stoll byskups þers er a Islandi vœri skylldi vera i Skálahollti ok lagdi þar til stolsins landit heima þar ok morg onnur audævi bædi i landi ok lausum eyri. enn þa er hanum þotti sa stadr[4] ordinn sva rikr[4] sem hann villdi. þa gaf hann meir enn fiordung byskups doms sins til þers at helldr[4] væri ij byskups stólar a Islandi enn einn sva sem Nordlendingar badu hann. enn hann hafdi adr lated telia bœndr alla a Islandi ok[5] vorv þa i Austfirdinga fiordungi dcc. heil. enn i Sunnlendinga fiordunngi dd. enn i Vestfirdinga fiordungi ix c.[6] enn i Nordlendinga fiordungi xii. ok voru þeir einir taldir er þingfarar kavpi attu ad gegna. þa er Gizvrr[3] byskup hafdi xxv.
29 vetr verit byskup þa tok Vlfhedin Gvnnars[7] s(vn) logsogv en Markus var þa andadr[8]. ok hit fysta sumar er hann sagdi log vpp var nymæli þat gert at vm vetrinn eptir skylldi rita loginn at Haflida Mars s(vnar) ok vmrádi Bergþors ok annarra[3] vitra manna ok skylldu þeir gera nýmæli þav aull er þeim þætti þav betri enn hin fornv log. ok skylldi þau segia vpp hit nesta svmar epter ok þau aull halldazt er meiri lvtr[4] manna mællti ei móti. þa var ritadr Vigslodi ok mart annat i logumm ok lesit vpp vm sumarit epter i logrettu. ok likadi þat ollumm vel. þa var byskup fertogr[4] er hann var til byskups vigdr[4]. enn þa er hann hafdi íííj vetr ok xx byskup verit var Ion vigdr til byskups svn Ommvndar[9] ok Þorgerdar Egils dottur Halls s(vnar) af Siðv. þa hafdi Ion íííj. vetr[4] hins setta tigar. hann var fyrstr byskvpp at Holum i Hialltadal.

Andlat Gissurar byskups

c. 17 Gizvrr[2] [3] byskup fridadi sva vel lanndit at þa vrdv engar stórdeilur med hofdingiumm. en vapna burdr[4] lagdist miok nidr[4]. þa voru flestir virdinga menn lœrder ok vigdir ok lærdir til presta þo at hofdingiar væri. sva sem var Hallr[4] Teitssvn i Hauka dal.

---

[1] *Overskriften er urigtig.* [2] *Åben plads for initialen.* [3] *Skr.* -r. [4] *Skr.* -ur. [5] *Skr.* og. [6] *Tallene skrevne uden afstand (mellem* x *og* c*).* [7] *Rettet fra hdskrs* Markus Vlfhedins. [8] *Her mangler uden tvivl ordene:* þá tók lögsögu Bergþórr Hrafnsson *el. lign., ti* hann *i det følgende er Bergþórr.* [9] *Skr., ligesom för (145.12) af Haukr selv,* ō-.

ok Sæmundr[1] hinn fródi. Magnus Þordarsvn i Reykiahollti Simvn Iorundarsvn i Bœi. Gudmundr s(vn) Branz i Hiarþarhollti. Ari hinn frodi Ingimundr Einars s(vn) a Hólumm. Ketill nordr Þorsteins s(vn) a Modruvollum. ok Ketill Gudmundarsvn. Ion prestr Þorvarz s(vn) ok marger adrer þo at ei se ritader. Gizvrr[2] byskup
30 let vigia Þorlak svn Rvnolfs Þorleiks s(vnar) til byskups at ser lifanda[3]. þa var Þorlakr[1] íj. vetrumm meiʀ enn þritogr. Gizurr[2] byskup andadist i Skálahollti þa er hann hafdi verit byskup xxx. ára ok vj. ár. þat var xxx natta siþar en Þorlakr[1] byskup var vigdr[1]. þat var hinn þridia dag i vikv v. kal. iunii. A þui ári andadist Paskalius papa ok Kirialax Grikia konungr ok Balldvin Iorsala konungr ok Arnalldus patriarki[4] Ierusalem ok Philippus Svia konungr. þa hafdi Island verit bygt cc. vetra tiræd[5]. Annat i heidni enn annat i Kristni. þa var lidit frá Holldgan Drottins vars herra I*esu Christi*[6] M̊.C.xviij. ár.

c. 18 A[7] [a] þui ari er byskup Gizurr[2] andadizt gerdi Hallæri mikit a Islandi.[8] þa kom hrid sv a Dymbil dogum at menn mattu ei veita tidir i kirkivm i svmum herudum fyri nordann land. Enn fostudag hinn Langa. þa hof vpp knoʀ vnder Eyiafiollum ok sneri a lopti ok kom holfandi nidr[1]. hann var vij. rum ok xx. Paskadaginn fysta mattu fair menn tidir sœkia at taka þionustv enn sumer vrdu vti daudir. Annad illvidri (kom)[9] epter andlat hans þann dag er menn ridu a þing.[8] þa braut kirkiu a Þingvelli þa er Haʀalldr konungr Sigurdar svn hafdi latid hoɢva vidinn til. þat svmar fórv[10] xxxv [b] skipa vt hingat ok braut morg vid lannd. enn svm leysti i hafi vndir monnuᴍ. en atta ein komust brott med þeim er ádr[1] voru her ok komvst þav engi fyri Mikials messu or hafi. Af þeim mannfiolda vard her hallæri mikit. þa er
31 Gizurr[2] byskup andadist voru þersir merstir[11] hofdingiar a Islanndi. Haflidi Marssvn nordr[1] ok s(ynir) Asbiarnar Arnorss(vnar) i Skagafirdi. Þorgeiʀ Halla s(vn) ok Ketill prestr Þorsteins svn.

---

[1] *Skr.* -ur. [2] *Skr.* -r. [3] *Skr.* -andanda. [4] *Herefter mgl. muligvis* i. [5] *En fejl for* tolfræð. [6] *Skr.* ȷ̊ x̊. [7] *Åben plads for initialen.* [8] *Punktum er tilf.* [9] *Mgl. i hdskr.;* kom *har 104.* [10] *Herefter er skrevet, men underprikket,* vt. [11] *Skr.* m̄ſt-. [a] *Herefter og til Kristnis. slutning findes et aldeles tilsvarende, dog ikke ordret overensstemmende stykke i 104. De forskellige varianter er det kun undtagelsesvis nødvendigt her at angive, da de i regelen ikke tjæner til at rette eller fuldstændiggøre Hauks tekst.* [b] *I 104 står* xl; *i margen anføres afvigelsen: „Havcsb. s.* xxxv scip.“

Enn austr Gizurr[1] Einars s(vn) Sigmundr[2] Þorgils s(vn). hann andadist a þvi ari i Rvm for enn sudr[2] Hallr[2] Teits svn. Skvli Egils s(vn). en vestr[2] Styrmer Reins svn Halldorr[1] Egils s(vn) Þorgils Odda[3] svn Þordr[2] Egils svn Þordr[2] Þorvalls s(vn) i Vats firdi. einum vetri epter andlat Gissurar byskups var Þorsteinn Halls[a] svn veginn[4] gofugr[2] madr[2]. enn vetri epter þad var þing fiolment. þav missari hafdi sva mikill mandaudr[2] verit at Sæmundr prestr hinn frodi sagdi sva a þingi at ei mundi færri menn hafa andast af sott enn þa voru til þings komner. þat sumar var þrong mikil at domum. þa særdi Þorgils Odda son Haflida Mars svn. þa vard vm ecki mal at logumm dæmt. Þorgils vard sekr[2] vmm averkan ok sat i sekt vm vetrinn. þa var sva litill vapnaburdr[2] at ein var stalhúfa þa a alþingi. ok reid driugumm hverr bondi til þings er þa var a Islandi.

En[5] var þat er .iij. vetr voru lidnir fra andláti Gizurar byskups anndadist Ion byskup at Hólum . . .[6] kalendis maij. þad sumar reid Haflidi[7] Marssvn a þing med m͏ͦcc. manna. enn Þorgils Oddasvn med dcc. manna. þeir sættust a þinngi med þvi at Þorgils selldi Haflida sialfdæmi. enn hann gerdi lx. hundrada vi alna aura vǫru virtz fear luka i gulli eda brendu silfri eda sæmiligumm gripum.[8] skylldi hann virda sialfr[2] H(aflidi) eda þeir er hann tœki til.[8] þad sumar var hann kosinn til byskups Ketill Þorsteins svn af Modruvollum i stad Ions byskups. ok for hann vtann þad sumar. Haflidi Mars svn atti fyr Þvridi d(ottur) Þordar Sturlusvnar. Þordr[2] het svn þeira. hann atti Solvoru dottor Asgrims Þorhalls s(vnar). Ivarr[1] het svn þeira. Haflidi atti siþar Ranveigu dottor Teits or Haukadal. Sigridr[2] het
32 dottir þeira er atti Þordr[2] i Vatzfirdi. Þordr[2] ok Pall voru s(ynir) þeira. Valgerdr[2] het onnur dottir þeira Haflida. hana atti Ingimundr[2] prestr Illuga svn. ok Ornv[9] d(ottur) Þorkelz Gellis s(vnar).[8] Illugi var svn þeira er drucknadi þa er hann flutti . . . .[10] lim til stein kirkiu þeirar er hann ætladi at gera a Breidabolstad i Vestr[2] hópi.[8]

---

[1] *Skr.* -r. [2] *Skr.* -ur. [3] *Rettet fra hdskrs* Oddz; *104 har* Odda. [4] *Skr.* vei-. [5] *Åben plads for initialen.* [6] *Åben plads for tallet, ɔ:* IX. *(sål., og* kalendas, *104).* [7] *Herpå har JErl. — i beg. af linjen — af vanvare efterladt et åbent rum, men har bemærket urigtigheden heraf og derfor udfyldt det med en streg.* [8] *Punktum er tilf.* [9] *Rimeligvis en fejl for* Ornviar; Ornyio *har 104.* [10] *Her er åben plads for et par bogstaver.* [a] *Rimeligvis en fejl for* Hallvarðs *(sål. 104; jfr. Bisk. I 31).*

Rognvalldr iarll. kali var vegin v. náttum epter Mariumessu fyri.[1] en Olafr konungr Trygva svn bardist a Orminum lánga nesta dag epter Mariumessu sidare.[2]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herefter findes der i 104 et stykke om de fremmede biskopper, der har opholdt sig på Island, som iflg. angivelsen i margen skulde være taget fra „Havcsb.“; da JErl. imidlertid ikke har dette stykke, er angivelsen vistnok urigtig. I øvrigt stammer denne bispefortegnelse fra Ares Islbók, kap. 8, men den er interpoleret, særlig derved, at grönlandske biskopper er indsatte; se i øvrigt Ldn. s. 331—32.*

c. I Brunnr[1]* er [einn i paradiso. er or falla fiorar ar[2] hingat[3] 1a
1 i þenna][4] heim. En[5] heitir Phison. hon fellr [a India[6]-lande.
onnor heitir] Gion oc Nil oðru nafne. hon fellr vm[7] Bla[land oc
Egifta land. iii] heítir Tigris. hon fellr vm Serc land[8]. fiorða
heitir Eufrates hon fellr vm Mesopotamía. Pactol heítir[9] a. a
Asialande[10]. þar[11] er gull í sondum hía. Cog[12] heítír a. a Spanie.
þar ero gull sandar. Ermonol[13] heítír a. þar ero e*n*n gull sandar
i hia. Rín heítir á. a Saxlande. þar er e*n*n gull i sondu*m* hía.
2 Tanais heitír a. er skilr Europa fra Asia[14]. Dun heitir a. er mest
[va]tn er a Europa. þar falla i .lx. stor a[15]. oc kemr i[16] .vij.[17]
stoðum [i sę.[18]] mikil i[19] ollu*m* st[oðum.] I þeím lut heimsíns
ero[20] þessar[21] aðr[ar storaer[22]]. Nepr[23] [oc] Nyia[.] Seimgol.
Duna. Olkoga. Vina. Kuma[24]. Saxelfr. Padus. Tifr[25]. Rodon.
Betus. Uotn[26] oc tiarner ero m*eð* morgu moti[27]. sum ero suort[28][.]
en sum ero skír. Dauða sior heítir[29] a Gyð[inga] lande. þat er

---

[1] *Hele denne side er meget afbleget og på sine steder umulig at læse. I AM. 765, 4º findes en afskrift af Arne Magnusson selv af bl. 1—4 (til stykket* V*m* þat huaðan otru hofst*) og bl. 8 (om Noe-sönnernes bygd i verden) — bl. 9ª (siden ned).* [2] or—ar *er understregede af AM., vistnok for at antyde, at de var utydelige.* [3] *Dette ord er af AM. underprikket, vistnok for at antyde, at ordet er tilsat efter gisning.* [4] *Alt hvad der her og ellers er indklamret, er tilföjet efter AM.s afskrift; han siger på en vedhæftet seddel: „fyrsta sidan, su lïtt læsa, i pergamentz bokinne, er accuratissime confererud“.* [5] *AM. læser* Ein*; ordet kan næppe læses så.* [6] a India *er understreget.* [7] oc—vm *er opfrisket.* [8] Tigris—land *ligeledes.* [9] Mesop.—heítir *ligeledes.* [10] a Asial. *ligeledes.* [11] þ *ligeledes.* [12] *Sål. læser AM.; sikkert står der ikke* Tog. [13] *Sikkert sål.* [14] Rín *(l. 8)* —Asia *opfrisket, hvorved flere bogstaver, særlig* Sax *er gjort ukendelige.* [15] *Over* o *muligvis aksent.* [16] *Disse 3 ord er af AM. understregede.* [17] *AM. læser* viij. [18] i *af AM. understreget. Jþork. læser her* oc *(forkortet).* [19] *Eller* a. [20] ns ero *understregede af AM.* [21] þeff *svagt.* [22] *Sål. læser AM.; og det er vistnok rigtigt.* [23] *Sål. AM. Ordet er opfrisket til* Hepur. [24] *Sål. AM.; opfrisket til* Kinna. [25] *Opfrisket til* Tifur. [26] U *opfrisket til* N. [27] *Sål. AM.; opfrisket, som det synes, til* mote. [28] *Sål. AM.; opfrisket til* skir. [29] Nepr *(l. 12)* —heítir *er senere opfriskede; jfr. de foreg. noter.*

* *Her begynder mbr. AM. 544, 4º.*

atta tigi skeiða langt hins atta hundraðs. En halft annat hundrað
breitt. I einu skeiðe[1] ero fim faðmar oc .xx. annars hundraðs. A
vatne þessu er bics litr. þar ma[2] ekki lifand[a] vera i þ*ui* vatne.
þ*ui* at alt [flytr me]ðan[3] lifir[4] en sœckr þegar dautt er. þar ero
enger[5] [fiskar i. oc eigi[6]] setiast þar fuglar a. oc eigi er þar
skipu*m* [farit yfer. þuiat menn dœ[7]]yia ef yfi*r* fara. en þa sœckr
[þegar er] andar[8] missir E[f kerti[9] er] latet í vatnet. þa [flytr
3 meðan] logar. en sœckr [þegar[10]] slocnar[11]. Au*er*nus heitír
vatn i Campania. þar er dau*nn* sua illr[.] at[12] af[13] dœyr
alt þat er af kennir. oc ecki fliuga fuglar yfi*r* þat vatn. þuiat
þeir dœyia ef þeir[14] [kenn]a af. A Italia er brunnr sa er heítír
Ciceron[15]. ha*nn* grœðir augna mein. ef þ*ui* vatne er a riðit. þar
er brunnr er Cíneus heitír. sa tekr af lostasemi. ef maðr dreckr
af huart sem er kall eða kona. Er sa brunnr e*nn* er kueikir losta
semi beði monnu*m* oc bufe. Su tiorn er a Blalande. er sa tekr
vatnz sott er af dreckr. I Sikíl œy ero .ii. brunnar. annar gerir
þau kycuendí frio. er aðr [ero] vfrío. en annar[16] gerir þ[au
vfrio[17] þo at aðr] se frio. [A] Girclande er | a su er savði gerir 1b
huita þa er af drecka[18]. en[19] su er onnor er alla gerir suarta.
verða oc fleckotter ef af ymsum drecka. Siden heítir sior a India
lande. þar sœckr alt er a kemr. vatn heítir Algus þar sœckr ecki
4 þat er a kemr. Marsidia heítir vatn. þar vaxa steinar i. Iobs
brunnr heítír a Idumea. ha*nn* skiftir lit .iiij. sinnu*m* a tolf
manaðum. ha*nn* er vm varet grar. en um sumaret rauðr sem
bloð. vm haustet er ha*nn* grœn sem sior. vm vetre*nn* gagn se*nn*
se*m* skirt vatn. vatn er þar[19] er þrysvar er ramt a tuei*m*[20]
dœgru*m*[21] en gott þess a milli iafnan. Er oc sa brunnr er sua er
kaldr hu*er*n dag at eigi er dreckr. En vm netr er sua heítr at
vdreckr er. þat vatn er e*nn* at sua hu*er*fr stundu*m* at ekki er
eftir. nema leirur. oc veit engi ner brott man hu*er*fa. En
forðum hafðe horfet brot .iij. daga i viku hu*er*ri. I Sardínar
œyiu er varmr brunnr. þar bœtist manne augna[22] meín ef
ber i augu ser. en ef[23] þiofar bera þat vatn i augu ser þa

---

[1] *AM. læser* skeiði. [2] *Meget svagt.* [3] flytr me *understreget af AM.* [4] *Herefter har AM. et punktum, som dog næppe findes; sml. Jþork.* [5] *AM. læser* -ir. [6] -ar—eigi *understreget af AM.* [7] *Alle disse ord er af AM. understregede, undt.* yf-, *der er underprikket.* [8] -r þegar er an *er understreget af AM.* [9] *Understreget.* [10] *Sål. AM.; Jþork. har* þegar er. [11] *Næppe at læse anderledes.* [12] *AM. læser sål.* [13] *Dette ord er tilf. over linjen tilhöjre for* at. [14] *Sål. AM;* þar *Jþork.* [15] *AM. læser urigt.* ac-. [16] *AM. læser ur.* -AR. [17] *Understreget af AM.* [18] þa—drec- *er opfrisket.* [19] *Opfrisket.* [20] -var- -tuei*m* *ligel.* [21] gru*m* *ligel.* [22] au *meget afbleget.* [23] ꝥ *opfrisket.*

verða [1] þeir blindir. þat vatn er [2] e*nn* er log bren*n*ande slœckna ef i vatn [3] ero laten [4]. en*n* [5] þegar kemr [6] loget a kertin er or vatne kemr [7] up*p*. votn [8] ero þau er sua ero heit at þegar brennr er við ma*nn* kemr [9]. þau [10] votn ero e*nn* er snarast [11] i loft vp*p* þa er minst [12] varer. sua at þar ser ecki til vatns eftir. En ef hia er þei*m* latet liggia kleði eða vll eða smo tre. þa verðr alt at steíní.

5 Prologus. [13]

c. 2 Þat er sagt at Moyses tœki þat rað fystr. at skrifa a bokum at [14] burð tiðenda þ*ei*ra er verit hafa fyrr i heímínu*m*. oc vm þat er guð skop þenna heím. oc sagðe þat er mestum stormerkium setír. oc hi*nn* helgi ande kendi honum. oc hafa þar eftír mynt þeír er helgar bœkr hafa gort siðan. En þau tiðendi er eigi fylgir nytsemí. oc er þo froðleikr i oc gaman. at [14] vita [14]. þa gerði sa || maðr er sagt er at Daríus frígíus het. ha*nn* sagðe sogu fra sameign 2a
Gírkia oc Troea ma*nn*a. oc ritaðe viðar laufe. En ecki hafðe þat fyr gort verit. at skrifa tiðendi þau er gorðst hofðu. oc skylldi þo þat eítt rita er maðr hefði sett eða ha*nn* metti muna. En mioc miclu siðar sogðu sogur þeír er hofðu frega spioll til. oc fyrr hofðu oc verit myclu. Herodítus hí*nn* girski oc sa froðleiks maðr er Feredcides het. oc namo þar siðan aðrer eftír þei*m* at skrifa a boku*m* þau tiðendi er eigi skyldi or minni liða.

Fra paradiso.

c. 3 Sva er sagt at paradis er hi*nn* œsti lutr þessarar veraldar. þar var Adamr settr oc etlaðr til dyrðar ef ha*nn* heldi þ*at* er guð bauð honu*m*. þar er sua goð vist at þar ero blomar oc viðir oc oll gros m*eð* hi*nn*i somo fegrð iafnan. þar er huarke ofhítí ne kuldi. þar stendr þat tre er maðr kenník eigi sottar ne meín-
6 semdar ef ha*nn* bergír þar af. oc heítír þat lifs tre [15]. aller þessa heims koster fylgia þar en engir ero þar anmarkar. brunnr er sa þar er fylgia oll vatns friðendi. þanan falla or .íííj. aer i þenna heim. Phison. oc Gion. Tigris. oc Eufrates. paradis er i austri heímsens. oc veria bio(r)g [16] oc hitar at menn skili eigi þangat komast.

---

[1] ve- *opfrisket.* [2] *Tilf. over linjen.* [3] -ckna—vatn *opfrisket, hvorved* i *er blevet til* j. [4] e *opfrisket.* [5] *Opfrisket.* [6] -ar kemr *ligeledes.* [7] -t (loget) —k(emr) *ligeledes.* [8] otn *ligeledes.* [9] ma*nn* k...r *ligeledes.* [10] au *ligeledes.* [11] na *ligeledes.* [12] (þ)a er min *ligeledes.* [13] *Overskriften selv er rød, men punktet sort og i nogen afstand fra overskriften.* [14] *Opfrisket.* [15] *Muligvis en aksent over* r. [16] r *er udeladt, men tilskrevet ovenover med nedvisningstegn af en langt yngre hånd.*

Her segír fra þui hu*er*su lond liggia i veroldenní.

c. 4 Þessarar bygðar þa er Indialand yst. þar er sua m*eð* morgu
mote beði friðendi landz kosta oc gessyma þ*ei*ra er þar getr [1] i
gimsteínum oc grosum oc viðum at a engu lande getr þeskyns
iam margt. þar ero storer anmarkar a lande. beði f*iri*r dyrum
illum oc þioðum ma*n*n skœðum. oc ormu*m* oc eitr [2] kycuendum.
þar kemr vt haf austan oc sunnan. en fioll þau f*iri*r norðan er
Kapagus heíta. a f*iri*r vestan er Idus heítír. i hafenu hía índia
lande ligia œyiar goðar. Taphana heítír œy þar ero .íj. sumar
oc .íj. vetr a tolf manaðum oc er hon si grœn iafnan. þar er
gnott dyrra gímsteína. þar er œy er Tile heítír þar flosna aldrigi
blomar. A sia(l)fo [3] India lande ero fioll þau er gull er sua
auð gett sem griot i [4] oðru*m* fiollum. En þar er torsott | til f*iri*r 2b
þ*ui* at þar geta drekar [5] storer. oc dyr þau er grifes heita. oc
þioðer þer er .xíj. alnar ero langer oc ero þeír ma*n*n skœðir. En
dyr þau er grifes heita ero fram sem erním en aftr sem hit o arga
7 dyr. oc sua skiot [6] oc sterc sem þau. oc vengir ero a þeím oc
ero flœyg sem erním. [7] Mantikœra heítír dyr. þar er a manz anlít
8 oc þrefaldar te*n*n i hofðe. bolr sem híns varga dyrs. sporðr sem
a dreka. gull augu i. rodd se*m* hogg orms. oc rennr harðare en
fugll flíugí. oc er þat ma*n*n æta.[7] a þetta índia land for Bartholo-
meus postole. þar ero stor heroð .iiij. oc .xl. Nest índía lande er
Pardia land þat tekr til ar þeirrar er fellr or paradiso er heítír
Tigris. þar ero stor heroð .iiij. oc .xxx. I þui tac marke var
Assur sonr Sems Noa sonar. oc heítír þar Assirio. þar er oc
Persidia land. þar bygði Elam annar Sems sonr. þessi lond
cristnaðe Tomas postole. oc ero þ*e*tta oft kallað índia lond. fra
Tigris a. oc til þ*ei*rar ar er Eufrates heitir su fellr or paradiso.
oc heítír þat land Mesopotania [8] a þ*ui* lande gerði Nemroð rísi
oc aðrer risar [9] með honum borg mikla oc stopul i borgenni sa
het Babell. ha*n*n var orðenn fiugura þushundrað skrifa har aðr en
guð brygði verki þ*ei*ra sua at þa nam engi huat annar sagðe oc
vurðu þat [10] .ij. tungur oc .lxx. var siðan borg su kallað Babilon.
þar fellr Eufrates i geg*n*u*m*. hon var lengi fiolme*n*n. til þess er
þar vuxu usiðir sua at guð let þar vaxa orma fiolda. til þess er
me*n*n matto þar eigi byggia. oc ero ormar þeir þar iafnan siðan.

---

[1] *Rettet fra hdskrs* gotr. [2] *Skr.* eiti *(glemt at tilföje böjlen i* r*).*
[3] l *mgl., men er tilf. over linjen med nedvisningstegn af en langt yngre hånd.*
[4] *Herefter skrevet* ollum, *men dette er underprikket og overstreget med rødt.*
[5] til—drek- *opfrisket.* [6] *Muligvis en aksent over* i. [7] *Punktum er tilf.*
[8] *Kan også læses* -ma. [9] *Det første* r *er opfrisket.* [10] *Sikkert ikke* þar.

A Mesopotania stendr su borg er Niníue heítír. þar er þriggia daga
ganga eftir endilangre borgenní. I þui tac marke er Kaldea land.
þar bygdi fyst Arfaxað sonr Sems hi*n*n þriði. þar er oc land er[1]
Arabia heítír. þar getr rœykelsi mest. þar er fiall þat er Sínaí
heitir. a þuí gaf guð log Moyse þau voro kallað Moyses log. v*m*
þessi lond kendi kenníngar Tomas postole. En er liðr Eufrates[2] a.
9 þa heitir Syrland alt til Girclands hafs. þar bygði Ara*m* sonr
Sems hi*n*n fiorðe. þar er borg er Antiochia heitir. þar || var Petr 3a
postole .vij. vetr. þar stendr borg er Damaskum heítir. þangat for
Pall postole þa er guð kallaðe hann[3] fra Gyðinga villu.[4] þar
stendr oc fiall er Libanus heítír þar ero tueim megím votn þau
er annat heítir Ior. en annat Dan. oc fellr a or huaro tueggia
vatnenu oc mœtast hia fiallenu. oc heítír su a Iordan. þar var
guð skirðr i.[4] hon fellr hia Gyðinga lande. þar kollum ver f*ir*i*r*
vttan Serkland. A Gyðinga lande stendr Iorsala borg er guð var
píndr i. oc þar er Beðleem er ha*n*n var bore*n*n i. oc þar vatn er
Dauða sior heitir. þar fellr Iordan i. En a Serklande er Babilon
agetast borga. þar i nand liggr Egifta land. þar fellr a eftir er
Gion heítír. hon fellr or paradiso. þar er i aar kuislum gofug
borg er Alexa*n*dria heítír. þar var Petr postole .v. vetr. Egifta
land bygði fyst Mesraím[5] sonr Kams Noa sonar. Til norðr ettar
fra India lande er nest Bactria[6] land oc þar er Quenland[7] a þ*u*i
lande ero engir kallar. þar i hia er[8] Albania[9] land. þar ero me*n*n
borner[10] sua[10] huítir sem snior. en þeir[10] sortna[10] sua sem þeir
eldast[11]. þar[10] er[10] kalldast[12] þess er byct er i heiminu*m*. þar ero
10 hundar sua storer oc sterk*ir* at þeir bana yxnu*m*. oc oarga dyrum.
þar liggr Irchanía land þar ero fuglar þ*ei*r er lysir vm netr af
vengiu*m* þ*ei*ra. þar nest liggr Armenia oc Erm land hit micla þar
ero fioll þau er Noa ork nam staðar i milli. heítír annat Tabor
en annat Ermon. þar ero e*n*n fioll þau er heita Cereneus. I þei*m*
fiollum koma aer up*p* þer er or paradiso falla Tigris oc Eufrates.
hia Armenia er Capadocía. þar nest Asia land. þar kendi Ioan
postole ken*n*ingar[13] þar heitir borg Effesum. þar er grof Ioans
postola. þar er riki er Bithínía heítír. þar er borg er Nícea heítír.
I þ*ei*ri borg setti Konstantínus keisari at raði Síluestro pafa
b*yskup*a þing at raða huessu c*r*istin dom skildi setia. a þ*ui* þingi

[1] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [2] *Foran* E *er et betydningsløst punktum.* [3] *Foran* h *ligeledes.* [4] *Punktum er tilf.* [5] ra *opfrisket.* [6] actria *ligeledes.* [7] que *ligeledes.* [8] *Ligeledes.* [9] alb- *ligeledes.* [10] *Dette ord ligeledes.* [11] -ast *ligeledes.* [12] kalld- *ligeledes.* [13] *Forkortelsesstregen står over* i.

voro .xviij. híns fiorða hundraðs b*ysku*pa. oc stoð þat þing mioc marga vetr. þar er riki er Frigia heitir þar stendr borg er Troea heítír. þar voro orostr[1] storar forðum. vm þa borg sato Girckir mioc marga | vetr aðr en hon yrði vnnin. þar fellu af Girkia liði 3b
.vij. þushundrað hins atta tigar hins níunda hundraðs. En af Troea ma*n*na liði .vi. þushundrað hins níunda tigar hins .vij. hundraðs. f*iri*r Girkia liði reð mest Agamenon. oc Menelaus k*onu*ngr. En f*iri*r Troea liði reð Priam*us* oc synír hans Ector oc Alexander. ha*n*n
11 hafðe tekit Eleno a brott kono Menelaus k*onu*ngs. þar er e*n*n riki þat er Cilicia heítír. þar er Tharsus borg í. þar var Pall postole. þat riki er þar e*n*n er Licia heítír. þar er Mírrea borg þar var Nicolaus b*ysku*p a seldr. En þetta er nu eru riki or told. þa kalla Norðme*n*n Gircland. En hit micla Asia ero kallað oll riki þau er told ero af Índia lande alt . híngat til. oc þangat hu*er*fr sum Suíþioð hín micla. alsz ero told i Asia .cccc. oc .vi. þioð lond. en þat ero tungur .vij. oc .xx. I þei*m* lut heímsens er Europa. oc er austast Suíþioð hin micla. þangat kom at *cr*istna Philip*p*us postole. I þ*ui* riki er þat er Ruzcia heítír. þat kollu*m* ver Garðariki. þar ero þessir hofuð garðar. Moramar. Rostofa. Surdalar. Holmgarðr. Syrnes. Gaðar. Palteskia. Kœnugarðr. þar bygði fyst. Magon sonr Iafeths Noa sonar. Hia Garða riki liggia lond þessi. Kiriali*r*[2]. Refali*r*[2]. Tafeistaland. Virland. Eistland. Lifland. Kur l(and). Erm l(and). Pulína land. Víndland. er vestast nest Danmork.[3] En austr f*ra* Polena er Reiðgota land. oc þa Hunland. Germania riki heitir þ*at* er v*er* kollu*m* Saxland. þat er alvitt riki. Danubiu*m* heítír a. hon fellr or Alpia fiollu*m*. hon er sua mikil at .lx. stor a falla i hana. hon kemr i siau stoðum til sefar. oc mikil i ollu*m* stoðu*m*. f*iri*r vttan ana heítír Tracia. þar stendr su borg er Konstantínopolím heítir. hana let gera Constantin*us* k*onu*ngr. þa borg kalla me*n*n Miclagarð. A Tracia bygði fyst Tiras sonr Iafeths Noasonar.
12 f*ra* honu*m* er komen þioð su er Tyrkir heíta. þat er oc mioc margra ma*n*na mal at þuí er fornar bœkr visa til at af þ*ui* lande bygðist Suiþíoð. en Noregr af Suiðioð. en Island af Noregi.[4] en Grœnland af Islande. hia Tracia er Ungara land. þanan var Martin*us* b*yskup* æskaðr. þar nest er Bolgara land. þat heítir

---

[1] *Således.* [2] *Det som her gengives ved* ir *er et forkortelsestegn, som i höj grad ligner det sædvanlige tegn for* er, *men da det dog synes at have en lidt særegen form og går for neden helt ind til* l, *er det et spörgsmål, om ikke der bör læses* Kirjal*aland.* Refal*aland. I det mindste er pluralformen* Kirjálir *usædvanlig, om ikke enestående.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Punktet står meget höjt oppe.*

Gírc land við þat er Girgía[1] k(onu)ngr[2] kendr. a Girclande stendr
fiall þat er Olimpus heítír. þat tekr up*p* or skyu*m* þar getr stein
þa*n*n er abeston heítír sa ma eigi kolna ef ha*n*n er heitr gorr
vm sinn. vm Gircland kendi kenningar. Andreas postole. þar ero
þer hofuð borger. Adenas. Corínthos Þebas. Thesaloníca[3]. Dyrakr.
þat || land heítír Apulea er nest liggr Gírclandsz hafe. þar ero 4a
hofuð borger margar. Brandeís oc Bar er Nicolaus b*yskup* huilir
í. oc Montecasin. þar er mest dyrkaðr Benedíctus abote. þat
munclífí er agetast a latínu tungu a Pulí er Monte gargan. þar
er hellír sa er Michaell engill dyrkaðe i sínní tíl komo. Norðr fra
13 Pulí er ítalía land. þat kollum ver Rumaborgar land. þar stendr
Ruma borg a. þa er Lumbarða land. þar er Meínlangs borg a.
í henní var Ambrosius b*yskup*.

Vm þat huaðan otru hofst.

c. 5 Líufír brœðr. Sua segía oss helgar rítníngar hu*er*su ver[4] skolum a drottenn varn trua oc melír sua. at ei*n*n er guð oc .i.[5] er almennileg tru oc ei*n*n er cristi*n*n domr. oc ei*n*n er guð alz faðer. oc alz er gerande oc valdande oc raðande. En ha*n*n eigum ver at lofa oc dyrka f*ir*i*r* þ*u*i at ha*n*n skóp hí*n*n[6] fysta ma*n*n Adam oc hans kono Eua*m* er ver ero*m* aller fra komner. Guð bauð[7] þeím boð orð sín at geta oc sagðe þei*m* ef þau gaum gefe. at þau skilldu fœðast oc fulla tru gera. oc fylla hímín rikí þa*n*n lut er[8] englar tœmdu f*ir*i*r* míkíleti sínu. oc f*ir*i*r* of pryðí. oc f*ir*i*r* þer sakar[9] at þeír brutu log víð drotte*n*n varn. En þa er slict líf var Adame skapat oc þei*m* híunu*m* baðom sua at þau skylldu ecki erfeði drygia. fyst þa stund er þau gettu boðorða guðs. þa matte þei*m* ecki at angre verða. eígí brunnu þau þo at þau gengi i eld[10] brennanda[11]. eígí sucku þau þo[4] at þau gengí[12] á se. eigi grandaðe þeí*m* þo[4] at[13] þau[13] ormar[13] hyggi. eígí sakaðe þau þo[4] at þau dyr bítí. huarke var þei*m* at meini hungr ne þorsti. heitt nema kalt huarke kostaðe þau meðan þau ger*ð*u sua sem þeím hafðe guð boðet. þa geck[14] hi*n*n flerðar fulli fiandi i ofund við þau beði híun. sem ha*n*n gerir[15] nu við oss alla

---

[1] *Således.* [2] *Forkortelsesstregen glemt.* [3] e *er skrevet omtr. som* ø, *snarere end som* o; ø *står der i hvert fald ikke.* [4] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [5] *Ligeledes, men uden nedvisningstegn.* [6] *Aksenten står bagefter* n, *næsten helt over det følgende* f. [7] bau *opfrisket.* [8] *Disse 3 ord ligeledes.* [9] kar *ligeledes.* [10] i eld *ligeledes, hvorved* i *er gjort til* J. [11] renn *opfrisket.* [12] e *ligeledes.* [13] at u or *ligeledes.* [14] ck *ligeledes.* [15] ir *tilf. over linjen med nedvisningstegn.*

siðan. *firir* þ*ui* at ha*nn* vill alla þioð suickia til heluítís. sua sem ha*nn* sueic þau beði híun at þau brutu boðorð guðs. En þegar er þau hofðu brotet þat. þa skílldu þau lata af þ*ei*ri hínní miclu selo oc lifa við vil oc við erfeði. Oc þa skilldu þau beði varna við elldi oc við vatne. oc þo matto þau varla halda sic oc sín born sua at þeí*m* i cne fellí. en þat er at þau brutu guðs boðorð. Míkít gerði Adamr oc þau beðí híun oss ollum. *firir* þ*ui* at nu er heimr þessí morgum lutum[1] verri en fyrst[2] var han*n*[3] skapaðr
14 af þeira misg*er*níngum | er þau híun gerðu. *firir* þ*ui* at þa var 4b
sol .vij. lutu*m* biartare en nu er hon. oc tungl var fyst sua líost sem nu er sol til þess er Adamr bra af þui sem guð bauð honum. en þat verðr eftir doma dag er þau skolu iam lios vera beði sol (oc)[4] tungl sem þau voro fyst. oc verðr þat at tungl þuerr ecki oc stendr fullt iafnan. Ver megom nu m*eð* orðe oc m*eð* verki oc m*eð* erfeði varo oc olmoso til þess gera at ver skilldu*m* með guði vera. oc m*eð* hans helgum monnu*m* i liose oc i fagnaðe er ver heðan foru*m* ef ver viliu*m* guðs vilia gera. Sua segia oss heilagar bœcr at engi maðr skal blota heiðnar vettír *firir* þ*ui* at þat gerðu me*nn* *firir* Noa floð. en af þ*ui* varð su hín mícla floð at guð vildi *firir* farast lata alt þat hit synduga folk af þ*ei*ra misgerníngum er þeir gerðu i hordome oc flimsku oc i meín eiðum. i mutu. oc í ma*nn* drape *firir* vttan Noa oc sono hans þría. oc þ*ei*ra[5] .iiij. konor. þanan reis fyst sa villu domr oc utru. fra þei*m* monnu*m*
15 hínum miclu er forðum varo. þeir toko til oc letu gera stopul or griote sua hafan at þ*ei*r vildu m*eð* þuí koma i hímíríki. En þa sa drotten*n* var mikileti þ*ei*ra. oc kom þar sialfr er þeir varo er þa gerníng skildu gera. oc uilti sua *firir* þeím at engi uissi huat annar sagðe eða gerðí. en þeír me*nn* voro .ij. oc lxx. En af þ*ui* ero nu sua margar tungur i þessum heímí. En þeír me*nn* aller er þar voro vrðu sua vsatt*ir* at hu*er*r þ*ei*ra for a sins vegar. En su gerni*n*g fell oll niðr. þa foro þeír til ymísa landa. en ma*nn* kyni vox þa ofund oc varð suíkit af hínum sama diofli er Adam sueíc fyrr. sua at þeir gerðu ser guð oc sao eigi skynsemdar augvm[6] a varn drotte*nn* er þa skop. Sumir blotaðu sol.[7] Sumír

---

[1] um *er tilf. over linjen vistnok med nedvisningstegn.* [2] r *er tilf. over linjen.* [3] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn. Alle de her nævnte tilföjelser er skrevne med fine bogstaver og, som det synes, med samme hånd som det øvrige; blækket er lidt mattere end ellers.* [4] *Glemt af skriveren.* [5] *Skr. to gange, men første gang overstreget.* [6] semdar augvm *er tilf. over linjen med nedvisningstegn. Jþork. mener, at skriveren først har efterladt en åben plads, som blev udfyldt med* eigi skyn, *og resten tilf. over linjen på grund af pladsmangel; dette er meget rimeligt, da disse ord er med lidt mattere blæk, men det synes dog at være skriveren selv, der — senere — har tilsat dem.* [7] *Punktum er tilf.*

mana. Sumir stiornur. Sumir æld. Sumir vatn. Sumír iorð. *firir*
þ*ui* blotaðu þeir hana at þar fœðist huatvetna við hana. *firir* þ*ui*
vatn. at alt míndi dœyia ef þat veri eígi. *firir* þ*ui* æld at ha*n*n
er varmr við at sítia. en af þ*ui* sol oc oll hímín tungl. at þaðan
kemr lios alt i heím þenna. En þeir mattu þat eígí uita ef þeir
vildi at þ*ui* hyggia at sa er ei*n*n guð er þat alt skop monnum til
hialpar. Enda fengu þeír e*n*n meíri villu dom oc blotaðu. me*n*n
þa er rikir oc ram*ir* varo i þessu*m* heímí siðan er þeír voro
dauðír. oc hugðu þat at þeir míndu orka iam míclu dauðír sem
þa er þeir voro kuíkir. Maðr var sa ei*n*n míoc rikr oc bio i œy
nokorre. er het Saturnus. En ha*n*n [1] Saturnus var illr maðr.
ha*n*n drap sono sína alla hu*er*rn [2] sem bore*n*n var oc gerði at
mat ser oc at siðan. Ein*n* let ha*n*n lifa en sa het Iupiter [3]. en
ha*n*n var || illr oc grimr sua at ha*n*n rak foður sínn or œy 5a
þ*ei*ri er ha*n*n bio i. oc vildi honum at bana verða ef ha*n*n metti
taka ha*n*n. En sa Iupiter [4] var sua quensamr. oc daðalaus at
han*n* [5] hafðe systur sína at kono ser. en su het Íuna [6]. oc gat
m*eð* he*n*ni dœtr .íj. onnor het Min*er*ua en onnor Vena [7]. þ*er*
baðar dœtr sinar hafðe ha*n*n at kono ser. oc hu*er*ia sína fre*n*d
16 kono hafðe hann at skom oc cleke. þa hína meín fullu me*n*n oc
hína fulu hofðu þeir þa at bestum guðum ser. En sa Íupít*er* [8] var
þ*ei*ra alra rikastr hi*n*na heiðnu ma*n*na. er sumír me*n*n kalla Þor.
en sa var allr ei*n*n en ha*n*n blotaðo me*n*n a danska tungu allra
mest. En hans sonr het Mars. ha*n*n vildi æ oc æ i illu standa
oc i hernaðe oc i orostu. En þeir hínír heiðnu me*n*n aller blotaðu
ha*n*n dauðan aðr en þeír fœri til orostu. oc hugðu þeír at ha*n*n
metti þei*m* þa hialpa. *firir* þa soc at ha*n*n stoð i h*er*naðe i morðe
oc i ma*n*n drape. En var eí*n*n maðr sa er Merkuríus het en ha*n*n
var sua fars fullr oc suíka at ha*n*n for at flerð eínní at stela oc
líuga. þa*n*n gerðu þeír heiðin ma*n*n [9] at guði ser. oc blotaðu hann
at b(r)auta [10] *eða* gatna [11] moti oc a [12] hestum biorgum. en ha*n*n

[1] *Herefter er* het *tilföjet, men da det er mere afbleget, end det øvrige, synes det at være noget udskrabet og bestemt til at udgå.* [2] *Således.* [3] *Først skrevet* íouí, *hvilket sikkert er fejllæsning af* iouis, *men dette er overstreget og* iupiter *skrevet neden for i margen med en rød, rund streg omkring.* [4] *Først skr.* iovis, *men dette er overstreget med rødt og* iupiter *skrevet ovenover.* [5] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [6] *Således, ikke* iuno. [7] *Sål. først skrevet, derpå synes* a *at være udraderet og* us *(forkortet) tilsat over* n. [8] *Dette ord er skrevet over noget, der er udraderet (rimeligvis* iovis*).* [9] *Vistnok en fejl for* heiðnu menn. [10] r *er glemt og ordet er skrevet over et raderet sted.* [11] *Disse to ord er tilf. over linjen; det første er ikke ganske tydeligt; der står vistnok* .l. *med streg gennem* l, = vel = eða. *Disse tilföjede ord er ikke raderede.* [12] *Senere tilföjet af skriv.*

het Oðenn a donsku. kona ein var su er het Vena. su var Iofis
dotter. En hon var sua ma*n*n giorn. oc sua org oc sua ill at hon
la *með* feðr sínum. oc með morgu*m* mo*n*num oc hafðezt sua sem
port kona. En *firir* he*n*ni ϙrðust oc heiðnir me*n*n oc kallaðu
hana gyðíu oc sins guðs dottor. Mart var þess alsz er me*n*n
kallaðu guð vm alla*n*n Miðgarð. hi*n*n illi diofull hafðe sua suícna
þa hína heiðnu me*n*n. at þeir toko illa kalla oc argar konor. oc
blotaðu guð sín þa me*n*n er þat eitt gerðu er fianda vili var. sua
var ma*n*n kynít suikit til þess er var drotte*n*n gaf þeím enga
17 gaúm. A marga vega varo me*n*n viltír sua at þeír gafo sol oc
mana daga oc oðrum guðum sínu*m*. Sol gafo þeir su*n*nu dag. En
mana[1]. mana dag. En tysdag gafo þeír Marti. hi*n*n fiorða dag gafo
þeír Mercurio. þa*n*n er ver[2] kollum Oðe*n*n. En hi*n*n .vi. dag gafo
þeír hi*n*ni orgu Venu[3]. er heítír Frígg a donsko. hi*n*n .vij. dag
gafo þeír Saturno er var hi*n*n ellsti faðer þ*ei*ra allra guða. þa
gerðu þeir hinír heiðnu me*n*n man likan or rauðu gulli. oc or
huítu silfri. suma gerðo þeir or steínu*m* suma or stocku*m*. gerði
e[4] huerr or þ*u*i er[4] efni[5] hafðe[6] til[7]. oc[7] gerðu þeím hus oc
kallaðu þat hof þ*ei*ra. oc settu þau ma*n*n likan þar inní. oc baðo
ser goðs til.[8] þar sao þeír diofla er þa hafðe aðr suícna. oc hiní
fogru man likan oc flugu þar i þeím. oc meltu þaðan við þa hína
ormu me*n*n. oc villu me*n*n oc lerðu þa til þess er þeír komu
salum þeira oc sialfum þeím i heluítí. Sumír gerðu man likan
með miclum | hannerðum. oc seldu *með* verði suma við mínna en 5b
suma við meíra. sua hu*er*n sem koma matte. Meðan þeir gerðu þa
þotte þeím gaman eítt at. En þa er gort hofðu oc þeír guð
kallaðu þa stoð þeím age af oc voro aller reddir við þa. Ver
hofum lesit a boc þ*ei*ri er heítír liber regu*m* at þeir hínír heiðnu
18 me*n*n af lande þuí er heítír Philistim[9] borðust oft við Iraels[10]
folk. en þeír eínír me*n*n hofðu þa retta tru til vars drottens sua
sem Abraham hafðe *firir* þeím aðr. En þa varð þat i eitt[11] hu*er*t
si*n*n *firir* syndum þ*ei*ra hínna *cr*istnu ma*n*na at þeír hínír heiðnu
me*n*n hofðu gagn. oc fengu af þeím orc þa er mikill heilagr domr
la i. þar la i vondr sa er Moysess hafðe er var drotte*n*n sialfr
seldi i hond honu*m*. en þeím vendi laust Moyses a hafet rauða
þa er Farao k*onun*gr for eftír þeím *með* sínn her oc vildi drepa

---

[1] *Dette ord er skrevet over linjen; det foranstående* En *synes at være raderet.* [2] *Tilföjet over linjen.* [3] *Er muligvis senere rettet til* Veneri. [4] *Overstreget af opfriskeren.* [5] fni *opfrisket; herefter har opfriskeren tilskrevet* er *over linjen med nedvisningstegn.* [6] af *opfrisket.* [7] *Ligeledes.* [8] *Punktum er tilf.* [9] im *er senere tilskrevet.* [10] *Således.* [11] i eitt *meget afbleget.*

þa alla. En þa stoð hafet tueím megím sem steín veggr. En Moyses geck yfi*r* haf þurru*m* fotu*m*. En Farao oc lið hans for eftír þeím þa hína somo leið. þa laucst hafet saman en þeir drucnaðu þa aller. þar la oc i orc þe*i*ri steín spiold þau er var drotte*n*n feck sialfr i hendr Moysi oc ha*n*n hafðe skrifat a log oll m*eð* boc stofum. er me*n*n skilldu þa hafa oc nu i þessum heímí. þar la oc i ma*n*na en þat var fœsla su er var drotte*n*n sendi or hifnum Moysi. oc hans liði er ha*n*n sendi þa .xl. vetra i œyði morc. þa fœrðu þeír hínír heiðnu me*n*n þa orc m*eð* þei*m* miclu*m* helgu*m* dome. er or hifnum kom til sins hofs. oc settu vp*p* hia sínu guði. en þat kallaðu þeír Dagon. en yfi*r* honu*m* letu þeír heiðnir me*n*n mioc dyrlega. þat var ei*n*n morgen arla er þeír komo i*n*n i hof sítt. þa fundu þeír guð sitt a golfe liggia f*ir*i*r* orkenni níðrí sem ha*n*n beði friðar. þa toko þeir e*n*n Dagon oc settu vp*p* i sama stað sem ha*n*n stoð aðr hía hínu*m* helga dome. þa como þeir at oðrum morne at vita huessu þa fœri. þa funnu þeir Dagon guð sitt i duru*m* vti hofuð lausan. oc hendr af baðar. f*ir*i*r* þ*u*i for þat sua at eigi matte alt vera saman drottens vars sendíngar oc diofuls manlikan. þa varp guð reíði sínní a þa þíoð oc sendi til þe*i*ra mann dauða oc varan f*ir*i*r* þer saker at þeir hofðu þar hit || helga skrín i sínu heiðna hofe. MYS ok lemendr[1] 6a
oc maðkar a lande þ*u*i ato korn alt f*ir*i*r* monnum *oc* gras retr oc viðar retr.[2] oc f*ir*i*r* foro landenu ollu. þa fœrðu þeír lands lyðren þat hit helga skrín til annarar borgar fra annare. þa var þar mann dauði hi*n*n mesti sem þat hit helga skrín kom. þa spurðu þeir at spaca me*n*n huar(t)[3] fleiru*m* þotte rað at fara m*eð* þ*u*i skríní heím. eða hafa m*eð* ser lengr. þa gerðu þeír þat rað
19 aller at heím skildi senda. þa meltu þat hínír spakastu me*n*n. lotu*m* fylgia m*eð* þ*u*i hínu helga skríní fagrar gersímar. þeír toko þa til oc gerðu rínga or gulli oc messíng[4]. þat reðo þeir oc at gera skildi vagn oc beita f*ir*i*r* kyr .ij. þer er alldrigi kuemí aðr undír oc sua vngar kyr þer er hi*n*n fysta kalf hofðu boret. oc baðu taka þa kalfa oc setia ín*n*. oc vita hu*er*t þer kyr vildi ganga oc melti sua ef þer kyr uildi brott ganga fra kalfum sínu*m* eða leið hína somo m*eð* þ*u*i hínu sama helga skríní sem heilagr domr var ínní. þa vitu*m* ver full giorlla at þat eítt olde vgagne þuí er

---

[1] *Disse to ord er tilföjede over linjen.* [2] *oc* gras—retr. *er tilskrevet ude i margen med en rød, rektangulær streg omkring og et rødt henvisningskors oven over; desuden er der en sort, skrå henvisningsstreg over* oc *og en tilsvarende i teksten; i denne er der også to røde klatter (men ikke et kors).* [3] t *glemt.* [4] *Her er* or gulli *tilföjet, men — mulig senere — overstreget.*

ver fengum. þa gengu þ*er* kyr m*eð* þei*m* vagne til Iraels [1] landz. oc beliaðu harðla at kalfum sínu*m*. oc hurfu eigi aftr at heldr aðr en þ*er* komo heím m*eð* þei*m* helga domæ [2] sem ha*nn* hafðe aðr verít. þeír hínír heiðnu me*nn* fengu þa ar oc frið oc batnaðe þa oc let af ma*nn* dauða oc varane. En þeir Irraels þioð hurfu eínart til guðs. En drotte*nn* var barg þeím val siðan sua at þeír hofðu betr huar sem þ*ei*r komo saman. m*eð* Samuels liði er þ*ei*ra var b*yskup* oc hofuðs maðr. af sliku megum ver víta hu*er*t megín þau híní heiðnu guð hofðu við varn drotten er alsz er valldande. þat varo eigi guð. þat varo grí*m*mír dioflar .oc salo suícarar. oc upp*h*af allra synda. oc þeír fœra sína embettis me*nn* í eld þa*nn* er alldrigi slocnar. oc er þat full kunníct huat sa hi*nn* riki k*onu*ngr er het Nabogudonosor (gerði) [3]. ha*nn* toc drengi. iij. þa er truðu a ei*nn* guð oc gerðu eigi honu*m* luta. oc let casta þeím i ofn brennanda. En guð getti þ*ei*ra sua at þeír gengu þar i obrunnír sua at eígi suiðnaðe eitt har a hofðe þeím.

c. 6 A þuí lande hínu sama var sa propheti er het Daníel guðs vínr | oc hans hi*nn* besti þegn. oc heilagr maðr sua at ha*nn* 6b melti við varn [4] drotte*nn* þegar er ha*nn* villdi. En ha*nn* Daníel var m*eð* k*onu*ngi þei*m* er het Dari. oc þottí honum all goðr. þa gerðu hans rað giafar þat f*iri*r ofund er þeir hofðu við Daníel at k*onu*ngr skilldi sua bioða at engi maðr skildi guði luta nema ser goðs biðia til guðs .iij. daga. En þuí vildu þeir Daníel suickia. en Daniel gerði sem ha*nn* var vanr. geck i loft sitt oc bað ser þar til almattegs guðs. en þeir stiltu um huset er i ofund gengu við ha*nn* oc sogðu k*onu*ngi at Daniel gaf eigi gau*m* hans boð orðe. oc letu ha*nn* þess verðan at honu*m* veri kastat i grof þa er dyrin oorgu lago i .vij. en k*onu*ngren varðe þat mal oc quast þat eigi vilia. en þeir vurðu þo ricari er fleri voro saman. þa toko þeir Daniel oc kastaðu honu*m* i grof f*iri*r dyrín vorgu. En k*onu*ngr geck at sialfr oc byrgði aftr þa grof. oc melti sua við Daníel. nu hialpe þer þi*nn* guð ef ha*nn* er sua goðr sem þu segir at ha*nn* se. oc geck a brott i illu*m* hug oc matte huarke eta ne drecka ne sofa a þ*ei*ri natt. [5] þa geck k*onu*ngr þegar at morne at vita huat or Daniel veri orðet. oc kallaðe a ha*nn* oc melti sua. lifir þu guðs maðr eða matte þi*nn* guð þer hialpa. við þessum dyrum hínum olmu. En Daniel suaraðe. lifir þu k*onu*ngr lifi ec harðla vel f*iri*r þuí at mi*nn* guð sendi sínn engil til mín. En bant þessi

---

[1] *Et* ſ *er skrevet over linjen med nedvisningstegn, men med langt yngre hånd.* [2] æ *rettet i hdskr. fra* a. [3] *Mgl. i hdskr.* [4] r *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [5] *Punktum er tilf.*

dyr sua at þau matto eigi munní gína. eða mer at angre verða f*ir*ir þ*ui* at ec hafða ecki misgort við þic. En k*onu*ngren fagnaðe þuí harðla oc bauð sinu*m* mo*n*num at drega Daniel up*p* or grof þ*eir*í. En hínum i at kasta er ha*nn* hofðu rœgðan. m*eð* konu*m* oc bornum. En þeim var ollum kastat i hína somu grof en dyrín toko við þeim þegar a lofte oc rifu i sundr þau oll. þa sendi sa k*onu*ngr boð þegar sínum lands lyð ollum. oc bað þeím segia sínn vilia at þeír skildu trua allir a ein guð sannan firír þuí at ver vítum þat at ha*nn* er guð almattegr er slikar iartegnir gerði at ha*nn* helt Daniel við þuí at eigi biti ha*nn* þau híní olmo dyr. Daniel var siðan lengi[1] m*eð* þei*m* k*onu*ngi oc þotti honum all goðr. þa varð sa k*onu*ngr dauðr en annar feck k*onu*ng dom þa*nn*. En sa het Cír*us*[2]. þa var Daníel[3] en motu nautur[4] hans. þa var en i Babilon hínní miclu en[5] heiðít guð eítt oc het Bel en þat sogðu þeir menn aller er embettu Bel at ha*nn* þurfti mat sua mikinn at engi kunní þess || dœmi. En k*onu*ngr var til þess 7a
21 skylldr at fœra honum huern dag tolf sefsteri víns oc sald miols oc .xl. sauða. þat skildi bera lata alt f*ir*ir Bel oc k*onu*ngr geck þangat hu*er*n dag at biðia ser goðs til Bels. en Daniel sa enskis heiðar a Bel. oc bað ser til eíns guðs. þa spurði k*onu*ngren Daníel. huí vilt þu eigi biðia þer goðs til Bels. en Daniel suaraðe. ec bið mer aldrígi til þess guðs er þer hafet gort yðr f*ir*ir þ*ui* at ec bið mer til þess guðs er lífír oc e man lífa. huat man ec biðia mer til Bels dauðs. k*onu*ngr suaraðe. eigi þickír þer sua Daniel sem Bel se lifande guð meðan[6] ha*nn* melir við oss. oc matar nœytír quað k*onu*ngr. nei quað Daniel ha*nn* at alldrigi matar bíta. þa varð k*onu*ngr reiðr harðla oc lastaðe[7] sogu Daniels. oc bauð embettiss monnum Bels ollu*m* at koma til mals við sic. oc spurði at huat or þeím mat yrði ollu*m* er bore*n*n er f*ir*ir Bel. Ef þ*er* segit mer þat satt at ha*nn* etr þat alt þa skal drepa Daníel. er hafðe Bel at haðungu. þa melti Daníel. stande þat þítt orð k*onun*gr oc rœynu*m* vit huat satt er. En þeír gengu þa aller til hofs þess er Bel var ínní. En þa toc k*onu*ngr sialfr mat oc vín oc setti f*ir*ir Bel. oc rac vt þa embettis me*n*n alla. þa toc Daniel osku oc saðe vm alt golf. En k*onun*gr lauc áftr sialfr duru*m* oc geck vm morgonen at rœyna sogu Daniels. se þu nu Daníel quað k*onu*ngr nu er

[1] g *er i hdskr. rettet fra* ð. [2] *Således ser dette ord nu ud, men det er opfrisket; af det oprindelig skrevne ses kun nogle ubestemmelige træk af en stor initial.* [3] *Skr.* da | daníel *(ved linjeskifte).* [4] *Således.* [5] *Urigtig gentaget.* [6] e *er i hdskr. rettet fra forkortelsestegnet for* eð *(*með*).* [7] ðe *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.*

matre*nn* allr etti*nn* er ec setta *firir* Bel. se her k*onun*gr quað Daniel spor manna er ec hygg at etit hafe mat Bels. þa geck k*onun*gr til oc sa þa beði þar vaxenna ma*n*na spor oc barna. þa nœyddi k*onun*gr þa til embettis me*nn* Bels alla at segia honu*m* san*na* sogu til huat yrði or mat Bels. En þeir mattu eigi þess lengr dylia. oc sogðu hit sannasta at þeír hofðu sialfer etit. en ha*nn* toc þa alla oc let drepa en ha*nn* bað Daniel gera or Bel guði þ*ei*ra slíct sem ha*nn* vildi. þa toc Daniel Bel oc braut alla*nn* i sundr oc kastaðe i eld. þa var e*nn* i borg þ*ei*ra dreki ei*nn* sa er þeír hofðu *firir* guð. þa melti k*onun*gr við Daniel mant þu þess dylia at þessi se lifande guð er ver blotum nu þo at þu letír[1] eígi Bel vera sua. þa suaraðe Daniel hogla k*onun*gi ef þu lœyfir mer þa man ec drepa þa*nn* dreka er[2] þer kallet a[3] guð sua at
22 ec hafa ecki vapn við. þa lœyfði k*onun*gr honu*m* sua at ha*nn* drepi þa*nn* orm oc hafðe[4] ecki vapn við ha*nn* þa geck Daníel oc gerði honu*m* mat. ha*nn* toc bic oc bustír oc istr oc veldi. alt saman oc gaf honu*m* at eta. þa bolgnaðe ha*nn* allr oc brast i sundr. En Daniel melti við hans embettis me*nn*. nu megut þ*er* sea a hu*ern* þ*er* truðut. þeir vrðu reddir borgar me*nn* aler oc letust vbota[5] bol hafa fengit af Daniel. oc gengu aller til k*onun*gs oc buðu honu*m* koste tua at ha*nn* seldi þeím i hendr Daniel[6]. elligar[6] skylldi þeír drepa h*ann* sialfan *oc* alla h*an*s ætt. en sakar þessa nauðar kostz toko þeír[7] | ha*nn* oc kastaðu honum i hína 7b
somo dyra grof er ha*nn* var aðr *firir* dyrín oorgu. oc voro lion suelt aðr .vi. daga til. hu*er*n dag skildu þau dyr lionen hafa. tua laupa brauðs. oc tíu sauði til fœslu. en tolf dœgr var þeím ecki gefít til þess at þau skilldu Daniel eta oc honu*m* grímlega bana. Sa maðr uar ei*nn* i Iherusalem er Abbacuc het. oc var p*rop*heta. En ha*nn* skildi fœra verc monnu*m* sínu*m* fœslu þeim er skoro akr hans. þa kom engill guðus[8] til hans oc bauð honum at ha*nn* skildi fœra Daníele fœslu þa er hann hafðe þar[9] til Babilon[10]. oc

---

[1] *Skr. to gange.* [2] *Synes først at være skrevet* eꝼ, *men derpå rettet til* er. [3] *Urigtig tilf.* [4] *Vistnok en fejl for* hefðe. [5] *Dette ord er afbleget, men dog sikkert; det er skrevet over noget andet, som imidlertid nu er fuldstændig ulæseligt.* [6] *Herefter er et ord i slutningen af linjen (den sidste på siden) udskrabet og over det er* elligar *skrevet.* [7] skylldi—þeír *er skrevet under linjen med en anden hånd og omgivet med en rød og tildels med en sort streg; m. h. t. de enkelte ord er at mærke, at* þessa *er utydeligt, det sidste bogstav i* kostz *ligeledes* (kosta?). *Efter* þeír *er endnu tilföjet* Daníel, *hvilket er urigtigt.* [8] *Således.* [9] *Dette ord er udstreget og i margen skrevet (med henvisningstegn og omgivet med en rød streg):* ætlat verk monnum sinum; *samme hånd, som på det nederst på forrige side tilskrevne.* [10] *Herefter er der over linjen tilskrevet* borgar, *næppe med samme hånd.*

til liona grafar þeírar er Daníel la i. Abbacuc suaraðe. hu*er*t skal ec þa fara h*er*ra mín*n* quað ha*n*n er ec sa eigi þa borg eða hœyrða oc eigi sogur til haft. þa greip enggillin[1] i har honum. oc flaug m*eð* honu*m* oc m*eð* fœslu verc ma*n*nana til grafar þ*ei*rar er Daniel la i. þa kalaðe[1] Abbacuc a Daniel tac þu uið feslu þessare er guð sendi þer. En Daniel toc þa við fegínn oc at oc þackaðe guði oc melti sua. lof se þer guð almattegr er engan fírír letr þa*n*n er a þic truír oc lœysir alla þina víní or nauðum. oc virðist at vítía mín oc hialpa i sua mikilli nauð sem ec em nu staddr. En engille*n*n toc þa Abbacuc p*ro*p*het*a oc fœrðæ[1] heim aftr til lands síns. um mioc langan veg. þa a hinu*m* .vij. degi gecc k*onun*gr til grafar þeirar er Daniel var i castat. i ryggu*m* hug oc vildi vita huat or honu*m* veri gort. oc sa i grofena. en
23 Daniel sat þa heill i grofenni milli dyranna. þa meltti k*onun*gr. oc quað þat hit fysta orð. Ein*n* er guð almattegr sa er Daníel truír a mikill erttu oc goðr oc rikr oc ramr er þu orkar þ*u*i er þu vilt. en ha*n*n varð harðla fegín oc bauð[2] mo*n*num sínu*m* at draga Daníel up*p* or þ*ei*ri liona grof. oc let þei*m* casta i er Danielem hofðu rœgðan en þeír vurðu aller þegar slitnír i sundr fyrr en k*onun*gr gengi fra þeím. Margt kunnum ver oc aðrer froðer klerkar segia fra lausungar guðum. En nu er þat lanct oc leiðent || at[3] huessu illfus þau voro. oc huessu þau drogo fram 8a
sina embettis me*n*n. til huersuetna er ilt var oc vmenska var i. til morðs oc til ma*n*ndraps. til hordoms oc til alskonar saurlifis. þeir me*n*n voro þeim guðum virkast*ir* er mestar vdaðer e gerðu. oc ferlígast lifðu oc mest letu eftir likams fystu*m* oc heimsens hœgoma. En var drotte*n*n I*esus* *Christus*[4] kom til þessa heíms a hi*n*ni .vj. olld þeírrí sem verðr.[5] En .v. voro aðr gengnar. eín var Adams old. onnor Noa old. íij. var Abrahams old *oc* Moyses. .iiij. Dauiðar[6] old. fimta herleiðing Gyðinga af Babiloniu*m*[7] en vm þessar allder matte engi maðr koma til himíríkis er nu ero taldar til þess er hi*n*n helgi Cristr let hingat berast af hínní helgu Maríu oc lœysti alt ma*n*n kyn fra heluitis pinslum þa er ha*n*n toc pinsl oc dauða. a hinu*m* helga crosse.

Fra þuí huar hu*er*r Noa sona bygði heími*n*n.

c. 7 Synir Noa voro .iij. þeir skiftu ollum heímí m*eð* ser huar kyn hu*er*s þ*ei*ra skilldi byggia. Sem hafðe þa*n*n lut heímsens er

---

[1] *Således.* [2] *Skr.* baauð. [3] *Her mgl. vistnok* segia. [4] *Forkortet* ihc xpc. [5] *Punktum er tilf.* [6] *oc*—Dauiðar *synes at være skrevet (med samme hånd, som det øvrige) over nogle helt udskrabede ord.* [7] fimta—B. *er — med samme hånd, som det øvrige — tilföjet ude i margen med henvisningstegn og omgivet med en rød streg.*

Asia heítír. þat er kallat helmíngr heímsens. En Iafeth sonr Noa skilldi byggia norðr halfo heímsens. þat er kallat Europa. En Kam hi*nn* þriði Noa sonr. ha*nn* skildi byggia þat land er Africa
24 heitir. þat er um vt suðus[1] ett heímsens. Sem Noa sonr atte .v. sono oc bygðu þeir vm austr halfo heímsens. Eí*nn* þ*ei*ra het Elam. annar Assur .iij. Arfaxað .iiij. Nudi .v. Aram. þessi ero þioð lond i þeim lut heímsens. India land. oc Perfidia[1] land. Elam. Assiria la*n*d bygði Assur. Meidia land Arfaxað. Kalldea land Nudi. En Aram Syrland. Bact*r*ia land. Albanía land. Kuna la*n*d. Suiþioð hína míclu. En alsz ero told þioð lond i þeim lut heímsens .cccc. oc .vi. En þa er tungur skíftust þa ko*m* i þa*nn* lut .vij. oc .xx. Iafeth Noa sonr atte .vij. sono. þessi ero nofn þ*ei*ra Gomer. Magon. Madia. Ioban. Tubal. Mosok. Tiras. þessi ero þar þioðlond. Magon reð Suiþioð hi*nn*í miclu sumri. en Madia Kylfínga la*n*de þat kollu*m* ver Garða riki. Ioban Gírclande. Tiras Bolgara lande oc Vngara lande. Saxlande oc Fraclande. Tubal Spanía l(ande) oc Rumu*er*ía lande Suiþioð oc Danmorc oc Noregí. en Gomer reð Gallia. en Mosok Kapadocía. En alsz ero told þar þioð lond .l. oc .cc. en tungur .íij. oc .xx. | Cam Noa sonr atte .íiij. sono. ei*nn* 8b
het Kus. annar Mesraím. þriði Puth. fiorðe Chanaan. þessi ero þar þioð lond. Kus reð Ethiopia lande. Mesraím Egífta lande. Puth Libia lande. Kanaan Rabíta lande. Serc lande. Getula l(ande). Numida lande Maurítanía lande þar er enn Bla land. þar ero tungur
25 .ij. oc .xx. En þioð lond .vi. mínna en .cccc. þa verða tungur alsz .ij. oc .lxx. en þioð lond. þushundrað.

Her segir fra marghattaðu*m* þioðum.

c. 8 Sva segia froðar bœkr at i heímínu*m* se sua marg hattaðar þioðer beði at vexti oc at eðli. Risar ero kallaðar þioðer þer er stercastar ero. þeir ero sumír viðr eígnar sem aðrer[2] me*nn* en sumír ero ma*nn*skœðir. A Blalande er þioð su er Panfagi[3] heitir[4]. þeir eta alt þat er tonn festír a. Trogodite heíta þ*eir*[5] er[5] renna[6] hu*er*íu dyri harðare. Aptropofagi ero ma*nn* etor. Antiofagi nyta ecki til matar vttan fiska[7] eína. Arðabaðíte ero bíugír sem fenaðr oc eta ecki nema ratt se. oc eta beði me*nn* oc dyr. Su þioð er þar er ala sem feitast foðr sínn oc moður[8] þa er þau eldast en siðan bioða þeír til sin vínu*m* sínu*m* oc frendum. skal þa drepa þau oc eta þau at erfi sínu. oc þickia þeír illa gera er þau lata

---

[1] *Således.* [2] *Det sidste* r *opfrisket.* [3] i *ligeledes.* [4] *Hele ordet er opfrisket og ser nu nærmest ud som* hettr *el.* heitr. [5] *Opfrisket.* [6] r...a *ligeledes.* [7] *Over* f *en betydningsløs prik.* [8] u *er i hdskr. rettet fra* ?.

biða elli oc vhœgendi oc dœyia þau magr[1]. Ein fœtíngar hafa
26 sua miki*nn* fot við iorð at þeír skykgia ser i suefní við solo. þeir
ero sua skioter sem dyr oc laupa við stong. Su þioð[2] er i Afrika
er eigi sakar orma eítur[5] oc born i voggu leíka m*eð* eitr ormum.
þeir ero e*nn* þar er hofuð lausir ero en a bringunní er beði
munnr oc augu. sumír hofuð lausir þa er munnren ofan a
bukenum[3]. en augu a herðar bloðum. oc er har a sem a dyru*m*.
Satiri heíta þeir me*nn* a Índía lande er sua ero bíugleítír at crocar
ero a nefíum þeím. oc vex horn i enní oc[4] ero fœtr þ*ei*ra vaxner
likast geita fotum. þeír ero e*nn* þar er a bac aftr horfa ter. oc
27 ero .víij. a huaru*m* fœti. Cenocefali hafa hunds hofuð. oc hafa
þeir gauð f*ir*i*r* mal. klœr ero a fíngrum oc a taom en engír negll.
|| Cikoplex heita me*nn* er auga er eítt i hofðe. en þat er i miðiu 9a
enni. þar ero sumír tolf alna langer þeír heita Akrobi. sumír ero
alnar hafaer[5] þeír heita Pígmeí. þar ero konor þer er born ala .v.
vetra gamlar oc lifir engi vm atta vetr. Ermofrodite heita me*nn*
28 er geir vortu hafa hína hœgri sem kallar en hína vínstri sem
konor þeír mega vera beði feðr oc mœðr barna sínna. þat (er)[6]
e*nn* þar kueɴa eðli sumra at eitt megu barn ala alz a efi sínní.
en þat barn er huítt f*ir*i*r* herum ny alet en sortnar þa er aldr
fer yfír. þeír me*nn* lifa .cc. vetra oc rymiast ecki nema eldast.
Hia fosse þeím er gengr af Paradisar bergi er þioð su er eigi
hef*ir* mu*nn*. en þeír lifa við ilm þa*nn* er verðr af eplum oc grase.
þar ero viðir þeir er vttan vex a sem vll se[7] oc hafa þeír þat eítt
kleða er þaðan er gort af. En þeir dœyia þegar er[7] þeir[8] mego
eígi ilma af grasenu. oc aldenenu. þeir ero e*nn* þar er loðner ero
aller sem dyr oc hafa engi fot. oc ero .ix. feta hafer. En sum*ir*
me*nn* ero eigi skemru*m* i votnu*m* en a lande oc hafa enga fœslu
nema raa fiska oc vatns dryck. Albaní þeír ero huítír sem sníor
beði a hars lit oc a horund þegar er þeir ero alner. þeir hafa
augu gul i hofðe oc sia betr vm netr en vm daga. Heítír e*nn*
29 Que*nn* land. þar ero oft orostr[5] miclar oc eiga þær[9] sialfar iafnan
bardaga sín a milli vm ríki sítt slict sem kallar annars staðar. oc
ero þer konur ecki vstyrkare[10] ne hug mínní en kallar. Eru þar
þeir me*nn* er nef lausir ero oc er slett[7] anlit[7] nema mu*nn*ur[5] oc
augu. Sumír hafa vor hína neðri sua míkla at þer kasta henní

---

[1] a *(næppe at læse som* o*) er i hdskr. rettet fra* e. [2] þi *opfrisket, i øvrigt er blækket i dette og det følgende ord løbet ud.* [3] k *er i hdskr. rettet fra* c. [4] *Rettet i hdskr. fra* er. [5] *Således.* [6] *Mgl. i hdskr.* [7] *Opfrisket.* [8] *Ligeledes opfr., hvorhos et punktum er sat over* i. [9] æ *er i hdskr. rettet fra* a. [10] v *utydeligt på grund af et lille hul på perg., men næppe et* o.

aftr yfi*r* hofuð ser við solo oc skur meðan þeír sofa. Sumír ero mu*n*n vana oc drecka or pipu. Sumír ero tungu lausir oc merkia alt at bendingu*m*. Ciromandari er vttan ero tínduttir sem biarn[1] igull. þ*ei*r bua i skogu*m* oc hafa gul augu oc te*n*n sem i hundum oc hafa ęigi[2] manz rodd nema mal. Panaðios heita þ*ei*r me*n*n er[3] œyru[4] hafa sua mikil at þeir hylia allan likam si*n*n m*eð* þar ero þeir me*n*n er hafa rossa fœtr. Er su þioð er Horn fín*n*ar heita þeím er horn[3] niðr[3] biugt[5] i enní. oc ero ma*n*n etor. þar ero me*n*n þeir e*n*n er[3] haka[3] er groen við bríngu niðr. þat heita Hundíngiar. þeir ero sua við me*n*n sem olmer hundar.

Her segir . . . .[6] |

c. 9 Hin helgi b*ysku*p er heitir Augustinus melti við þa me*n*n 9b
30 er ha*n*n var kennímaðr yfír. Goðer brœðr quað ha*n*n. oft vara ec yðr. oc kenní ec yðr sua sem faðer skal kenna bornu*m* sínu*m* at þer fylgit eigi golldrum nema gerníngu*m*. illum. Faret eigi m*eð* taufr nema lyf. oc engi hindr vítni ef þ*er* vilit hialpa sal yðare. Uer lerðir me*n*n eigum at kenna yðr retta tru. oc at bioða yðr guðs boð orð. En þer eígut bliðlega við at taka oc at halda siðan. Nu hialpu*m* ver beði oss oc yðr er ver ke*n*num yðr rettar kenníngar. Þa níoteð þer storlega ef þer nemít. en glateð sarlega ef þer f*ir*i*r* glœymið. oc leggið orœct a. Eigi skolu cristnír me*n*n spyria galdra me*n*n nema gernínga at heilendis fare sínu. nema oðru*m* fear lutum. oc eigi at þ*ui* huería kono maðr skal hafa. þo at þeír ku*n*ni nokot fra segia sua sem eftir gengr. f*ir*i*r* þ*ui* at þeir hafa spaer fengit af diofuls villu. Diofull er allz til marguis oc flygr oc fer yf*ir* alt. oc verðr margs vis. oc segir sínu*m* speíngum oc galdra mennu*m* slict af sem ha*n*n reðr. en þeir segia oðrum siðan fram a leið þeím er þ*ui* vilia lyða. Sumar konor ero sua vit lausar oc blíndar vm þurft sína at þer taka mat sínn oc fœra a[7] rœysar vt eða vndir hella. oc signa land vettu*m* oc eta siðan. til þess at land vettír skili þeí*m* þa hollar vera. oc til þess at þ*er* skili þa eiga betra bu en aðr. En þær ero sumar er taka born. sin oc ganga til gatna motz. oc draga þau þar i giognu*m* iorð. til heilsu þei*m*. oc til þess at þau skili þa betr haldast oc væl hafast. oc vitu þer eigi þa huessu míoc er þer festa þa born sín oc sialfar sic a hendi dioflenu*m*. nema þer iðrist oc beri til
31 skrifta. Nu verðr kenní maðr marct at rœða huar tueggia þat er

---

[1] r *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [2] hundum—ęigi *er alt opfrisket.* [3] *Opfrisket.* [4] œ *ligeledes.* [5] biu *ligeledes.* [6] *Resten af overskriften er ulæselig.* [7] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.*

fagrt er oc sua þat er o fagrt er. f*irir* þ*ui* at marct er oskynsamlect i veroldenní. Nu er sa sell er sitt marc kennír eigi a þeím lutu*m* er guði er osœmd i. oc aldrtelí[1] þeím er gerír. Nu mego aller hœyra vara rœðu goðer me*nn* oc grand varer. oc alra helst hínír er mikil mein hefír a hendr boret f*irir* synda sakar. f*irir* þuí at sua segir boc. Sa er rettr stendr se ha*nn* við at ha*nn* falle eigi. En hi*nn* er falle*nn* er kosti ha*nn*. oc risi up*p* sem skiotast. Nu er oc engi sua goðr nema grand var at ser megi œruent lata at ha*nn* hitti i hofuð syndir storar. aðr en ha*nn* skilist við veroldena. oc engi er sua illr oc ælegr at ha*nn* skili œr vilnast guðs miskunnar. Nu ero þeir sumír me*nn* er sua obeint sea sitt mal. at þeir drygia hordo*m* || saman fyst oc gera born saman. 10a En siðan þa tuefallda þau sua sínn glœp. at þau kosta þess at f*irir* fara barnenu. fyr en fœtt verðí. f*irir* þ*ui* at me*nn* skolu eigi vita glœp þ*ei*ra oc ero þau reddare við mennena en við guð. En þ*ei*ra misgerníngar ero ogorlegar oc enda laust morð. þa f*irir* ferst barnet heiðit. oc sua sa hi*nn* illi faðer oc sua su hín illa moðer. nema þau gange til skrifta oc iðrist æ meðan þau lifa. En þer ero sumar konor er gera drycki oc gefa gilmonnu*m* sinu*m*. til þess at þæír skili þa unna þei*m* væl. oc hafa þer at konu*m* ser. en hínar af hendi lata er rett fengnar ero. En þer arg holur er m*eð* slicu fara víta seti sitt æ i brennanda ældi. oc i enda lausum quolum. nema þer gange til skrifta oc bœtí glœp sínn. Nu f*irir* byð ec yðr i guðs forboðe oc heilagra ma*nn*a at leita yðr heilsu eða bu fe yðru af galdra mo*nn*om eða af g*er*nínga monnu*m*. þei*m* er m*eð* taufr fara eða m*eð* lyf eða m*eð* spar þuí at þat er fianda villa oc diofuls þionasta. En huer maðr þeira er fer m*eð* goldru*m* oc gerníngu*m*[2] illu*m* oc m*eð* híndr vítní oc sua sa er segir spar 32 sínar sem volur oc skrattar forðum. oc hu*er*r þ*ei*ra ma*nn*a er þ*ui* lyðir oc a truír oc leítar ser þaðan hialpar oc bu fe sínu. þeír ganga aller saman af cristnu*m* dome sínu*m*. oc af guðs rette. oc ero þeir or abyrgð guðs oc sua or varðveizlu varre kenní ma*nn*a. til þess er þeír af lata oc yfír bœta oc til skrífta ganga. f*irir* þ*ui* at guði þickír ser engi osœmd onnor meiri gorr i verolldu. helldr en su er maðr truír betr eða trœystist goldrum eða gerníngum illum ser til heilsu eða bu (fe)[3] sínu en guðs misku*nn*. Me*nn* skolu ecki dag raðs leita at syslu sínní eða heíman forum sínu*m*. f*irir* þ*ui* at guð skop daga alla goða .vij. ero dagar i hu*er*ri viku. En goðr maðr oc skynsamr skal hefia syslu sína eða for sina a

---

[1] *Aksenten står egentlig over* ıe. [2] r *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [3] *Mgl. i hdskr.*

þei*m* degi er honu*m* lizt ser haglegastr oc veðr er gott. oc mela sua at ec byria verc mitt eða for mína i nafne almattegs guðs. ha*nn* se hia(l)p [1] mín oc fulting a þessum degi. oc sua a hue*r*íum annara er yf*ir* mic kemr. ver skolum var væl geta m*eð* diofuls suícu*m* oc sua oss vandlega signa m*eð* [2] guðs pinslar marke. en þat er cross drottens vars. ver skolum [3] g*er*a ha*nn* a oss m*eð* retri tru. oc lata oss þa*nn* cross þa i hug koma er drotte*nn* [4] var var píndr a. þa er fíande*nn* reddare við ha*nn* helldr en við [5] | ecki vapn annat huarke suerð nema œxi. f*ir*ir þ*ui* at þa er var 10b drotte*nn* h*er*iaðe i heluítí. oc bant diofule*nn*. þa setti ha*nn* kross i mu*nn* honu*m* oc kom m*eð* þ*ui* yf*ir* han*n*. oc bauð oss m*eð* þ*ui* sigr marke at v*er*ia oss dioflum oc illum vettu*m*. En ec veit eigi nema yðr se eigi ku*nn*ict huí drotte*nn* var villdi a crosse lata
33 pínast. heldr en annat andlat hafa. En crosse*nn* hef*ir* miclar iartegn*ir* m*eð* ser. Nu ef crosse*nn* er lagðr níðr a iorð. þa synir ha*nn* sic yf*ir* .íííj. halfor hei*m*sens. ᴀustr oc vestr. ɴorðr. oc suðr. Nu villdi drotte*nn* var f*ir*ir þ*er* saker a þ*ui* tre heldr lata pínast en a oðru. ᴀt ha*nn* kom vm allar halfor heímsens at lœysa alt ma*nn* kyn. er aðr var f*ir*ir faret. Nu bœtti drotte*nn* var a trenu þat er Adamr hafðe a trenu misgort. En ef crosse*nn* er up*p* reistr. þa tacnar ha*nn* beði hifneska luti oc iarðneska. En tre þat er up*p* er fra þuer trenu. iartegnír van goða þa er v*er* eigum til skapara vars up*p*i i hífnu*m*. En þuer tre þat er hendr drottens vars voro vt a þandar. oc a nelgdar [6]. iartegn*ir* ast þa er v*er* skolu*m* hafa beði við guð oc við me*nn*. En tre þat er neðan er til þuer tressens. iartegn*ir* staðfesti goðra v*er*ka. sua sem drotte*nn* sialfr melti i eínu guðspialle. Qui p*er*seuerau*er*it vsq*ue* in fínem [7] hic salu*us* erit. Sa er staðfastr er i goðum verkum. ivan laust verðr ha*nn* holpe*nn* oc grœddr. En sa lutr er i iorð niðr er settr iartegn*ir* lœynda doma guðs. En ver skolum nu guð lofa m*eð* tungu varre. oc m*eð* hiarta varo. oc m*eð* ast semd oc m*eð* ollum goðum vilia. oc sua vill var drotte*nn* at ver hafem sam þycki oc sam sette var a milli. skepnu born hans. oc þa vill ha*nn* hœyra bœn*ir* varar alhugat. oc til varrar þurftar lyða. Nu hialpe oss almattegr guð. oc unni oss af latz synda vara. oc le oss toms at bœta syndir varar. til þess at ver megim fyr skiliast við misg*er*níngar varar en við þe*nn*a heím. Nu ke*nn*e [8] yðr guð þat at gera a nott oc a degi. er hans er vili til oc yðr se þurt. beði þessa heíms oc sua annars. þat se. A—M—E—N.

---

[1] l *mgl. i hdskr.* [2] *Forkortelsestegnet er opfrisket.* [3] *Opfrisket.* [4] rot *ligeledes.* [5] *De 3 sidste ord ligeledes.* [6] *Således.* [7] *Rettet fra hdskrs* fínem. [8] e *(det sidste) er i hdskr. rettet fra* i.

Her segir huaðan blot skur guða hofust.

c. 10 Ef aller gofgaðu ei*nn* guð fyst i up*p* hafe. huaðan hofust blot skurguða. M(agister) Risar gerðu stopul þa*nn* er Babell var kallaðr. en h*ann* var .lx. oc .iiij. mílna har. I þeím stað var fystr k*onung*gr. Nembroth. || þar hafðe siðan veldi Ninus. ha*nn* let gera 11a
34 licneskíu eft*ir* feðr sinu*m* dauðu*m* en ha*nn* het Belus. oc bauð ha*nn* allre þioð rikiss síns at gofga lícneskit. En þar namo aðrer eftír oc gerðu licneski eftír ast vínu*m* sínu*m*. eða eftír hínu*m* rikastu konongum. dauðum oc buðu lyðínu*m* at blota þa sua sem Ruma borgar me*nn* Romulum. Critar me*nn* Þor eða Oðe*nn*. Sua sem sagt er. Rezla ioc i ollum heímí holdum drottna fiolda. En dioflar gengu i*nn* i licneskín oc tælto lyðe*nn* i suorum sínum. D(iscipulus) huar var Babel. M(agister) I stað þeím er nu er hin micla Babilon. su er Semíramís drottneng let gera. En su borg var .lx. mílna long oc sua breið. I þ*ei*ri borg hofust blot skur guða. oc man i þ*ei*ri borg Antí*christus* lata berast sua sem rítat er. Or Babilonie man vt fara hogg ormr sa er suelgia man allann heim.

Her segír fra draumum.

c. 11 Huaðan koma draumar. M(agister) Stundum af guði þa er o orðn*ir* lutír vitrast. Sua sem Ioseph var vítrat f*iri*r stiornur oc korn bundín. at ha*nn* míndi verða hofðingí brœðra sínna. Eða þa er nauðsynleg*ir* lut*ir* ero kendir. sua sem engill míntí Ioseph at flya a Egifta land oc þaðan. Stundum v*er*ða draumar af diofle þa er nokot vsið lict drœymir eða þat er f*iri*r goðo v*er*ki stande. sem sagt er fra kono Pilati i pínsl drottens vars. Stundum af siolfum ma*nn*e. þa er ha*nn* drœymir þat er ha*nn* ser eða hœyrir. hyggr eða reðezt eða vett*ir*.

Her segir fra Antí*christ*o.

c. 12 Lofat se (mal)[1] muns þins oc orð guðs þat er mer syndi lœynda luti f*iri*r munn þi*nn*. en nu villda ec at þu segðír mer fra Anti*christ*o ef ec þorða at biðia. M(agister) Anti*christus* man
35 berast i Babilon hínni miclu or kyni Dan fra port kono oc fyllist ha*nn* þegar af diofle i moðor quiði. Fiolkunnigír me*nn* mono hann fœða i Corozaím. oc yfir ollum heimi man ha*nn* riki hafa. oc leggia vndír sic alt ma*nn* kyn a fiora vega. fyst gofga me*nn* m*eð* auðefum. þeím er ha*nn* gefr þeím gnott þ*ui* at ha*nn* veit oll folgen fe. An*n*an veg skelf*ir* ha*nn* ogofga me*nn* m*eð* mikilli rezlu oc ogurlegom pínslum. þui at ha*nn* er hi*nn* grímmaste[2] m*eð* guðs

[1] *Mgl. i hdskr.; indsat efter Jþork.* [2] *Skr.* -ímn-.

víní. þriðia veg suicr ha*nn* kenní me*nn* m*eð* speki oc melsku. þui
at ha*nn* (kann)[1] allar iþrotter. oc veit allar rítníngar. fiorða | veg 11b
telír ha*nn* munca. ha*nn* gerir miclar iartegn*ir* oc morg vndr. ha*nn*
letr falla ælld af hífní yf*ir* ouiní sína. oc letr ha*nn* vp*p* risa dauða
me*nn*. oc bera ser vítní. d(iscipulus) Reísír ha*nn* vp*p* dauða at
sonno. M(agister) m*eð* ollu eígí. þ*ui* at diofull gengr i*nn* i licam
híns dauða oc melír f*ir*i*r* ha*nn* oc synist h*ann* þa sem ha*nn* lífí
er ha*nn* rœrist. oll tacn hans ero lygín. ha*nn* man endr nya hína
fornu Iorsala borg. þat er Iherusalem. oc lata sic þar gofga sem
guð. við honu*m* monu Gyðíngar taka fegensamlega. oc koma til
hans or ollum heímí. En þeír monu snuast til tru af kenníngum
Enocs oc Elias. oc taka mioc sua aller harðar píníngar f*ir*i*r* guðs
nafne. d(iscipulus) M*eð* hu*erí*u*m* alldre koma þeír Enoc oc Helias.
M(agister) m*eð* þeím alldre sem þeir voro vp*p* nu*m*nír en þeir
monu drepnír verða af Anti*christ*o. en ha*nn* man hafa veldi .vij.
miserí. oc man hann siðan setia tiald buð sína i fiallenu Olíueti
oc beriast i gegn rett latum. En þar ma*nn* ha*nn* finnast drepi*nn*
braðum dauða m*eð* anda muns guðs. þat er at boðorðe hans sem
ritat er. drotte*nn* man stœypa hofðingia allrar iarðar i helgu fialle
Olíuetí. d(iscipulus) Ero þa dagar skemri en nu. þuí at sua er
sagt i bokum at dagar monu ske*m*mast f*ir*i*r* helga me*nn*. M(agister)
Iam langer ero þa dagar sem nu. Sua sem D*aui*d meltí. A þínní
skipan halldast dagar. En dagar segiast af þuí ske*m*mast at Anti-
christus hef*ir* litla stund velldi. þat er .iij. vetr. En þa monu
me*nn* mínní v*er*a vextí en nu sua sem v*er* eru*m* mínní en hínír
36 fyrru me*nn*. D(iscipulus) huat v*er*ðr þa siðan. M(agister) xl. daga
ero veíttír til iðranar. þei*m* er viltír vrðu f*ir*i*r* ogn Anta crist. eða
flerð. en siðan veit engi a hu*erí*u*m* degi eða stundu doma dagr verðr.

Vm uprisu kuícra oc dauða[2].

c. 13 Hvat er hit œfsta mot horn. M(agister) mot horns rodd
var hœyrð forðo*m* þa er guð drotte*nn* gaf log i fialle. sua taka
englar þa likame oc mot horn or lofte. oc veckia alla*nn* hei*m* m*eð*
ogorlegri mot horns roddu. til do*m*s sem ritat er. Mot horn man
syngia oc risa up*p* dauðer. oc e*nn* er sua melt. A miðri natt
gerðist kall mikit. D(iscipulus) hu*er* er hin fysta up*p*risa. M(agister)
Sua sem dauðar ero .ij. sua ero up*p* risur tuer. onnor andar en
onnor likams. þa dœyr ond er maðr misgerír. þuiat hon f*ir*i*r* lítr
hit || sanna lif guðs oc er hon grafen i likam. En er honhu*er*fr 12a
aftr til lifs f*ir*i*r* iðran. þa ris hon vp*p* af dauða. En onnor er

[1] *Mgl. i hdskr.; indsat efter Jþork.* [2] *Rimeligvis en fejl for* dauðra.

likams up*p* rísa a hínu*m* œfsta degi. D(iscipulus) Ero nokorer me*n*n þa i heímí. M(agister) sua er þa heímr ma*n*na fullr sem nu. oc ero me*n*n þa at v*er*ki sínu sem nu. sum*ir* eria en sum*ir* fara a skípum eða g*er*a aðra syslu. D(iscipulus) huat verðr þa or þeím. M(agister) þa er rett lat*ir* risa up*p* þa tacast þeir þegar i loft af englum a mot Cristi. En þeir er aðr lifðu dœyia i sialfre up*p* numníngu. oc endr lifna þegar. þessa up*p* risu hofðu þau Maria oc Ioh*anne*s. Maria toc licam eftír dauða oc groft. oc va(r)[1] up*p* nomín siðan i dyrð. En Ioh*anne*s do i sialfre up*p* numníngu. oc endrlifnaðe. En vander dœyia af rezlu engla raddar. oc endrlifna þegar. þetta er at dœma lifendr oc dauða.

Vm ímbru daga hald.

c. 14 Moyses bauð Gyðingu*m* forðu*m* i logu*m* at hallda ímbru daga ferna a hu*er*íu*m* .ij. miseru*m*. eina v*m* vetr aðra v*m* var. þriðíu u*m* sumar fiorðu v*m* haust. A hu*er*ri tið þessa .íííj. þat er vars oc sumars haustz oc vetrar bauð h*ann* lyð sínu*m* .íij. daga fostu. en þat v*er*ða .xij. dagar alz. sua se*m* tolf manaðer v*er*ða i. tuei*m* miseru*m*. En h*ann* setti fostu þessa til ars at me*n*n skildu biðia guð[2] misku*n*nar at h*ann* gefe regn a iorð oc avoxt. þa*n*n er alþyða metti við biargast. Sua sem m*er*k*ir* naf*n*[3] þat er v*er* gefu*m* þessare
37 fostu. er ímbress heita skurír a latínu. En v*er* blondo*m* saman latinu oc norrœnu þa er collum ímbru daga þat er skur daga. þ*ui* at þ*eir* v*or*o fyst til regns settír. Imbru dagar v*m* vetr ero til þess settír at guðs misku*n*n lati eigi sua miki*n*n þela verða i iorð at eigi megi seði i iorð coma a sínní tið. Imbru dagar v*m* var ero til þess sett*ir* at guð late sað rœtast i iorð oc vp*p* re*n*na. þ*at* er h*ann* let fyst saet v*er*ða. Imbrudagar v*m* sumar ero til þess sett*ir* at sa acr rœkist oc friofest til skurðar. er guð let sae*n*n v*er*ða oc vp*p* re*n*na. Imbru dagar v*m* haust ero til þess sett*ir*. at guð late hirðast oc haldast up*p* skoren korn af þ*eim* acre er h*ann* let*t* frefast oc up*p* re*n*na.

En oll boð orð. þau sem i fornu*m* logu*m* voro boðen lica*m*lega veíta oss micla hialp ef v*er* skiliu*m* þau vanlega oc andlega. Fernír[4] ímbru dagar m*er*kia boð orð .íííj. guð spialla .iij. ímbru dagar fioru*m* sínnu*m* haldn*ir* m*er*kia þri*n*níngar tru. þa sem oss er synd i fioru*m* guð spiollum. Tolf samtald*ir* | ímbru dagar m*er*kia 12b
kenni*ng* .xij. postola. En sa heldr vanlega[5] ímbru daga e*r* varð-

---

[1] r *er glemt i hdskr.* [2] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [3] *Den nederste del af* ꝼ *er omtr. helt udvisket.* [4] *Det første* r *er skr. over linjen med nedvisningstegn.* [5] *Over* n *er en lille, fin skrå streg, der sikkert ikke er forkortelsestegn.*

veítír þrí*n*níngar tru. oc g*er*ist lyðinn boð orðum .iiij. guð spialla oc ken*n*ingu .xij. postola. En ma þ*e*tta a annan veg skiliast. Ond var hef*ir* .iij. ofll i ser. þat er mi*n*ní oc skilni*ng* oc vili. En likamr er skapaðr af fiorum hofuð skepnum. þat er af iorðu oc sæ. oc ælldi. *oc* víndi. Sa heldr vanlega þriggia ímbru daga fostu .iiij. sin*n*um a eínu are er i eíns guðs tru varðueít*ir* ond sína f*ra* syndu*m* m*eð* .iii. oflu*m* hen*n*ar. þat er m*eð* mínní oc skilníng oc vilia. þat er ímbrudags hald at fasta beði dag oc nott. v*m* dag nœyta v*m* si*n*n en v*m* nattena við bindast. þ*u*iat dagr m*er*k*ir* farselo heíms en nott m*er*k*ir* v farselo. En[1] þ*at* er at fasta dag oc nott andlega at varna við allre rangre heíms agírní. i farselu*m* oc sea við meínu*m* i þolenmœði. En þesser i*m*bru dag*ar*[2]. ero haldande v*m* var oc sumar haust oc vetr. Var m*er*k*ir* œsku vara.
38 þ*u*i at v*m* var þat er i œsku þroast lica*m*s afll. sem solar gangr v*m* var. Sumar m*er*k*ir* fulltiða alldr þ*u*i at þa hef*ir* licamr alt afl sítt.[3] sumar hef*ir* alla*n*n solar híta. haust m*er*k*ir* ælli. þ*u*i at sua þue*r*r lica*m*s afl m*eð* ælli sem solar gangr vm haust dag. Vetr m*er*k*ir* œruasa alldr þ*u*i at þa er licamr þrote*n*n af ollu afle oc kolnaðr sua sem vetr er kaldr oc sol laus. En sa heldr rett ímbru daga v*m* var oc sumar haust oc vetr. er trulega þíonar boð orðu*m* guðs fra up*p* runa sinu*m* til enda. þat er i œsku oc a fulltiða alldre. i ælli oc a œrvasa alldre. Enn ma þetta skiliast a annan veg.[3] f*e*rn*ir* i*m*bru dagar. þat er vetrs oc vars sumars oc hausts. voro til þess sett*ir* at guð skildi ar a iorðu setía. Sua skolu*m* v*er* nu þa halda til þess at v*er* naím andlegu are. i hiortu*m* voru*m*. Sua sem i(mbru) d(agar) ero haldn*ir* til þess at guð reki þela or iorðu sua at sað metti niðr komast sua skolum v*er* nu halda þessa hina somo imbru daga. til þess at guð fœri or brioste varo syndir oc ofundar þela sua at orða sað hans megi koma i hiortu var þa kemr orða sað guðs i hugskots iorð vara er v*er* gírnumst at hœyra[4] helgar kenníngar. oc reku*m* fra oss ilzsku kulda. En huat stoðar oss at hœyra orð guðs. nema ver hirðim þau i mínníngu. af þ*u*i holdum ver aðra. imbru d(aga) || þat er 13a
v*m* var til þess at guð late rœtast i mín*n*íngu orða sað sítt er h*ann* saðe i hiortu vor. þa rœtist orða sað guðs er v*er* leggíum hug a ken*n*íngar ha*n*s. oc synu*m* sua sem up*p* rennanda akr af saðe guðs. þa er v*er* sœckiu*m*[5] oft til bœna oc keninga. En þa stoða bœn*ir* til heilsu er v*er* pryðu*m* þ*er* goðum v*er*ku*m*. þ*u*i at til þess ero oss keningar veíttar at lif vart batne af þei*m*. af þ*u*i

---

[1] n *synes rettet fra* e. [2] *For* ar *er det sædvanlige forkortelsestegn for* ir. [3] *Punktum er tilf.* [4] œ *er i hdskr. rettet fra* e. [5] œ *ligeledes.*

holldu*m* v*er* hína þriðiu i*m*bru d(aga) at guðs acr frefist sa er rœttist. oc vp*p* ra*n*n i hiortu*m* voru*m*. þa frefast acr guðs i hiortu*m* varu*m* er v*er* fœru*m* guði avoxt. goðra v*er*ka af ken*n*ingu*m* þei*m* er v*er* hœyrðu*m* oc ælskaðum. En þa ero v*er*c var þægeleg guði er v*er* hirðu*m* þau i lítileti. oc i guðs ælsku alt til enda lifs. Sua se*m* sialfr drotten melti. Quí perseu*er*au*er*it us*que* i*n* fine*m* hi*c* salu*us* erít. þat er a vara tungu. Sa er guðs vilia iðnar til enda lifs. ha*n*n eignast guðs misku*n*n. Af þ*ui* holldu*m* v*er* hína fiorðu i*m*(bru) d(aga) at hirðist oc haldest i lítílete *oc* i staðfesti rettrar tru goðg*er*ni*n*gar varrar. at eigi b*er*e ofmetnaðar veðr þa*n*n avoxt i brott er guð gaf oss af goðum v*er*ku*m*. þa holdu*m* v*er*
39 alla þessa i*m*(bru)d(aga) ef v*er* gírnu*m*st i fystu at g*er*a gott. En siðan munu*m* *oc* ælsku*m* þ*at* er v*er* girntu*m*st *oc* fyllu*m* i goðu*m* v*er*ku*m*. þ*at* er v*er* namu*m* *oc* ælskaðu*m*. oc varðveítu*m* staðfastlega alt til enda lifs. goðv*er*c þau *er* v*er* g*er*ðu*m*. En f*ir*i*r* þ*ui* callast þessi fasta i*m*bru d(agar). þ*at* ero skurdagar. m*eð* þ*u*i at eigi þurfe regn a ollu*m* þei*m* tiðu*m* er þessi fasta er halden. En þ*at* er merct í nafne þessarar fostu at v*er* skolu*m* guð þess regns biðia er v*er* þurfu*m* iafnan at hafa. þat ero tar i bœnu*m* varu*m*. Af þ*u*i ero maclega f*er*nír ímbrudagar haldn*ir* at af fioru*m* viðr komníngar bru*n*nu*m* veckiast tar i bœnu*m*. þat er af míníngu synda oc af ogn heluítis pinsla oc af fysi til hímírikis. Þessir i*m*bru dagar er(o)[1] iij. saman i eínní vícu. þ*u*i at v*er* skolu*m* tar fella f*ir*i*r* þat er ver misgerðu*m* i þrímr lutu*m*. þat er i hugskotu*m* oc i orðu*m* oc i v*er*ku*m*. Nu ef v*er* holldu*m* a þessa lund tacn ímbru daga sem nu er skilt. þa man drotte*n*n var gefa oss ar oc frið a iorðu oc leiða oss eftir doms dag i eilifa dyrð m*eð* ser a hífna. Sa er lifir oc rikir með feðr oc syni oc anda helgum vm allar allder i einu*m* guðdome. A—[2]

Vm regnboga.

c. 15 A Regn boga ero þrir lítír. vatnz lítr oc ældz lítr oc bre*n*no steíns loga litr. þat mi*n*nír oss a at ottast þrefallda reiði guðs þa er kemr oc komet hefir yf*ir* heíme*n*n. Vatn kom i Noa floð. Brennu steins loge kom yf*ir* Sodoma*m* oc Gomorram. ælldr man ganga
yf*ir* | allan heíme*n*n f*ir*i*r* doma dag. þessir hínír somo lítír regn- 13b
boga iij[3] Merkia þrefallda f*ir*i*r* gefníng synda. Ein er i skírn

---

[1] o *mgl.* [2] *Utvivlsomt begyndelsen til A—M—E—N.* [3] *Skr. over linjen med nedvisningstegn; taltegnene er ikke ganske regelmæssig skrevne, og de to første streger ligner et* n, *den tredje et* ɩ; *der er dog næppe grund til f. eks. at læse* -boganz.

heilagre. onnor er i iðran synda. hín þriðia er liflat þ*ei*ra er píndír ero f*irir* guðs sacar. vatnz litr iartegnír fírír gefníng synda i skírn heilagre. þ*ui* fylgir bliðleikr míkill en eí toruelde. Brenno steins loge merkir iðran synda. þ*ui* fylgír beiskleicr mikill. Eldz litr merkír f*irir* gefníng synda i liflate f*irir* guðs sakar. þ*ui* fylgir ogn mikil oc biartleikr mikill. þessa þrefalda ogn oc reiði guðs tacnar regnboge*n*n. ha*n*n var eigi se*n*n f*irir* Noa floð. Siðan er ha*n*n syndr i míníng vítnís burðar guðlegs satt mals *oc*[1] friðsemdar þeírar er guð het Noa at v*er*a skildi millím guðs oc ma*n*n kynsens meðan regn boge*n*n seist oc nokor miseri síðan at eigi skilldi oftar floð koma þat er heímen œyddi sua sem a hans dogum hafðe orðet.

V*m* solstoðr

c. 16 Þa er laupar hefer veret um varet aðr a þei*m* degi er .x. netr ero til Ions messo þa ero sol huorf (er sol)[2] er i míðíu land-suðrí. en vm vetren eft*ir* at miðri natt .x. dogum f*irir* iola nott. En annat sumar a hínu*m* sama degi er sol er i ut suðri miðíu. En vm vetre*n*n eftír er sol er i austri miðíu hína somo nott. En hit þriðia sumar hi*n*n sama dag. þa er sol er i ut norðre miðíu. En vm vetre*n*n eftir at miðiu*m* degi þei*m* er hi*n*n .x. er f*irir* iola nott. En hit fiorða sumar þa*n*n dag er .viij. netr ero til Ioh*annis* messo er sol er i land norðre miðíu. en vetren eftir er sol er i vestri miðíu. þa nott er .ix. dagar ero til iola netr.

Vm vp*p*stigníng solar *oc* niðr stigníng.

c. 17 En hu*er*n vetr hina nestu viku sol huorfum eftir. munar sol vm halft huel up*p*. En aðra um huel fult. En þriðiu vm halft annat. En fiorðo vm .íj. En fímtu vm halft þriðia. En settu vm .iij. En siondu vm halft .íííj. En otto vm .íííj. En .ix. vm halft .v. En .x. vm .v. En .xi. vm halft .vi. En .xij. vm .vi. En .xiij. vm[3] halft .vij. Nv er solar gangr half vaxe*n*n þat er faom nattum eftir Gregorius messu. En hína .xiiij. viku munar sol vm halft .vij. huel. En .xv. vm .vi. En .xvi. vm halft .vi. En .xvij. vm .v. En .xviij. vm halft .v. En .xix. vm .íííj. En .xx. vm h*alft* .iiij. Ein oc .xx. vm .iij. Tuer oc .xx. vm halft .iij. Þriar oc .xx. vm .ij. Fiorar *oc* .xx. vm halft annat. Fím *oc* .xx. vm eítt. Sex *oc* .xx. vm || halft. Þetta ero sol huorf sumars. En siðan hína nesto viku 14a
þa legrist[4] solar gangr halfo huele. En aðra huele fullu. Siðan

---

[1] vítnís—*oc er skrevet ude i margen med et kors inde i teksten som henvisningstegn og et lignende i margen.* [2] *Mgl. i hdskr.; indsatte efter Jþork.* [3] *Skr. ved linjeskifte to gange.* [4] *Således.*

þuerr at hinu*m* sama hette sem ox. En solar gangr er half þuorre*nn* at exaltac*io* sa*ncte* crucis. Sia er solar gangr at tolo Stiorno-Odda[1] norðan a Islande.

Vm borga skipan oc legstaðe heilagra ma*n*na.

c. 18 Rvma borg er y*fir* ollu*m* borgom. oc i hia henni ero allar
41 borger at virða se*m* born. þuí at iorð oc steinar oc strete oll ero roðen bloðe heilagra ma*n*na. oc þ*ui* at þar ero hinír bestu hofðingiar. Petrus *oc* Paulus oc Laurencius oc heilagr domr Andree ap*osto*li[2]. ha*n*n var píndr i borg þ*ei*ri er heítír Patras a Girclande. I Ruma borg ero .v. yfir mysteri. i þeira hu*er*iu ero víj cardenales. hit attanda[3] þeira mystera er þat er þ*ei*r huila i Petrus oc Paulus. annat er Maríu mysteri .íij. þar sem hofuð s*ancti* Pauli er. þar heítír uia ostensi .ííij. s*anct*i Laurencíj vttan borgar. En hit .v. er i Latran. þar er c*r*os Ioh*anni*s baptista. oc þar er heimili pafa. þar ero aller cardenales. oc byskupar aller. þar ma engí syngia messu miðr vigðr maðr en b*yskup*. þui at þar er bloð Crist i allteri. oc cleði Maríu[4]. flest oll beín[4] Ioh*anni*s baptista. I Beneuent huílír[5] Bartholomeus[6] postole. hafðr af hínu ysta India lande. I Salerní huílír heilagr[7] Matheus hafðr af Bla lande. I Pul er Sípont[8] oc Monte Gargan. þar er hellír híns helga Michaels oc Monta[9] casin. þar var Benedíct*us* muncur[10]. oc Scolastica systir hans þar huílír hon[11]. en Benedict*us* f*irir*[5] norðan fiall a[5] Vest fraclande i borg[12] þeírrí er heítír Florica. I Bar huílír[5] heilagr[5] Nícholaus. ha*n*n[5] var[5] bore*n*n oc ale*n*n i borg þ*ei*ri er heítír Pata. ha*n*n var b*yskup* i stað þeím Mírrea heítír. þaðan[13] fœrðo kaupme*n*n[14] ha*n*n i Bár oc komo ví. nattom eftír cross messu vm varet i Bár m*eð* helga*n*n dóm hans. I Pul er borg er heítir Traon. þar huíla þeír Símon oc Iudas þar er borg er Cap*p*a heítír. þar huílír Thomas postole hafðr af Syrlande. Meílans borg oc Vafey ero í mílli Munbarða oc fíalla þeíra er heíta Alpes. við Erepeta botn*n* heítir Re*n*sna þar er[15] | erchi stoll. þar er oc borg 14b
42 er heítír Friscae þar ero oc Fe*n*nœyíar[16] þar huílír Marcus

---

[1] *Rettet fra hdskrs* oddae. [2] ap *meget udvisket.* [3] *Fejl for* œzta, *jfr. AM. 194, 8°. bl. 16b.* [4] *Aksenten er opfrisket.* [5] *Opfrisket.* [6] art *opfrisket.* [7] I—h *ligeledes.* [8] Pul er Sipont *ligeledes.* [9] els oc Monta *ligeledes.* [10] *Således.* [11] Scolastica—hon *opfrisket, hvorved* systir *er blevet til* systur *og* þar *til* þuí. [12] -clande i borg *er opfrisket.* [13] -p (by*skup*)—þaðan *opfrisket, med undt. af stregen gennem* ð (stað *og* þaðan) *og punktet.* [14] p *opfrisket.* [15] ha*n*n *(l. 26)* —er *ligeledes, med undt. af stregen gennem* ð (við *l. 30) og punkterne; over* y (vafey) *er to prikker anbragte.* [16] f *ikke ganske tydeligt.*

ewangelista. fœrðr vttan af Egiftalande. or borg þeirri er heítír Alexandria. A Spania huílír heilagr Víncencius. I Galízo huilír Iacobr broðer Ioh*ann*is. Martín*us* b*ysku*p hi*nn* hælgi huílír i Turrons borg. Egidíus[1] huilir i Prouíncía S*anctu*s Dionisíus huílír i Paris. S*anctus*[1] Remigíus i Reíns borg.

I Micla garðe i k*ir*kíu þeírrí er heitir[1] Egesif þar er cross drottens vars sa er Elena hafðe þangat. i þ*ei*ri[2] borg huila þeir Philippus oc Iacobr. Lvcas oc Thimotheus[3]. oc hín hœgre hond híns helga Stephaní. Kyrtill drottens vars. hofuð Ioh*ann*is baptiste oc hofuð Abrahams. Isaacs Iacobs. Eta su er var drotte*n*n var[4] i lagðr. A Asia lande er borg su er Effesus heítír. þar er leiði Ioh*ann*is ewangeliste. I Micla garðe i Poloto*m* eínu*m*[5] fornum er rit þat er drotte*n*n var rítaðe m*eð* sínu*m* bleszaðom hondom oc kœyri sprote. Spiot oc naglar. Suipa oc ker. Kyrtill Scoar. þorn giorð. Mottull[6]. Steín sa er la vndír hofðe drotne varo*m* i grofenní. oc[7] lic blægior m*eð* sueita duc oc bloð Crist oc munlaug su er ha*n*n þo m*eð* fœtr postola sinna. oc duki þerði ha*n*n sa ducr er þar oc. Gyrðill hínnar heilogu Maríu oc stafr henar[5]. hofuð Ioh*ann*is baptiste oc armlegr[8] hans m*eð* hendi. vondr Moíses. Cufl híns helga Elias p*ropheta*. horn er smurðir voro konongar Gyðinga með. þar er oc armlegr hins helga Andres postola. oc híns[9] helga Pals postola. hofuð Lucas euuangelista. hofuð Theodoníní. hofuð Thomas postola m*eð* fíngrí hans. hofuð Gregoríj erchib*ysku*ps hins MICLA Ermína lands. lær híns helga Gregori Nascensem. cleðe Demetríj MARTÍRIS. Stoll Dauiðs kono*n*gs. Beíszl Constantíni k*onon*gs oc Elenar moðor ha*n*ns. bloð Pantaleonis martíris m*eð* míolko[10] er or sare ha*n*ns ra*n*n þa er ha*n*n var hoggue*n*n. oc af bondom hins[11] * || . . . .

---

[1] *Meget utydeligt.* [2] -at. i þ*ei*ri *ligeledes.* [3] otheu *ligeledes.* [4] *Skr. to gange ved linjeskifte.* [5] *Således.* [6] ll *opfrisket.* [7] *Over dette ord er* ero*(?) skrevet, uden at det er tydeligt, at det skal indsættes (foran* oc*?).* [8] *Det første* r *er skrevet over linjen med nedvisningstegn.* [9] *Skr. to gange.* [10] l *er skrevet over linjen med nedvisningstegn.* [11] *Angående det, som her mangler, henvises til fortalen.*

* *Her slutter 14. mbrblad og dermed de under titlen „Nokkur blöð úr Hauksbók“ af Jón þorkelsson udgivne blade.*

. . . .

c. 1 vin þin*n* þér. þui segi ek at þu e*r*t þræll þræls mins. þræll[1] min*n* 15a þiónar mer. k*onung*rin*n* m*æl*lti. Ottaz þu ekki valld mitt e*r* þu talar[2] su*a* horðu*m* orðum til min. h*ann* suar*ar*. Þu veizt sialfr at ofrfysi[3] dauðlig*ra* luta e*r* gengín if*ir* þik. en*n*[4] sômdir þ*e*ssa heims e*r*u enskis v*er*ðar ef þu villt at hyg*g*ia. *ok* þuí kan*n* ek ei*g*i at ottaz ogn valldz þíns. þ*uia*t þ*at* er ekki vtan skrap. *ok* þ*ui* kan*n* ek ei*g*i at ræðaz þik i oðru*m* heími. þ*uia*t vant e*r* at sia huat þa e*r* títt. en*n* þ*at* er auðvíst at þa[5] e*r* v*er*alld*ar* æra oll brottu fra þér. *ok* er ho*n* þui enskis v*er*ð. k*onung*r bað m*enn* sina lata fara h*ann* með naðu*m* þ*uia*t h*ann* e*r* guðs þiónóstu m*aðr*.

Fra heilræðum spekínga

c. 2 Nv spurði lærisvein*n* meist*ar*a sin*n*. Ef iarðnesk*ir* lut*ir* e*r*u sua lítils v*er*ðir *ok* ustoðug*ir* hui leg*g*ia men*n* sua mikin*n* hug a at samna þei*m*. Meis(tari) s(egir). þ*uia*t endir lifsins e*r* viss en engi veít nær h*ann* kemr þ*ui* segir ein*n* vitr maðr. Erfiða sua miok[6] sem þu skulir imorgin deyia. *ok* íafnan lifa. þ*uia*t betra e*r* at vin*ir*. þin*ir* taki[7] ept*ir* þik þ*at* e*r* þu hef*ir* aflat. En*n* þurfa vina þin*n*a meþ*an* þu lif*ir*. Heímr þ*e*ssi e*r* se*m* eín f*er*ð. *ok* þui se þu val fir*ir* þ*er* at vegrin*n* v*er*ði[6] miok skammr. Ein*n* klerkr sagði sua. dauðin*n* e*r* opit gatu[8] hlið fir*ir* iarðligu*m* lutu*m* *ok* geym at krásir hei*m*síns suiki þik eigi[9] *ok* v*er*ðír þu netiaðr með suíku*m* v*er*alldlig*ra* auðæfa. en*n* gleymir tima dauðans. at ei*g*i falli þér se*m* þiof eínu*m* er ko*m* i hus eins riks man*n*z fullt af auðæfu*m*. h*ann* tok allt þ*at* er dyraz v*ar*. *ok* lagði an*n*at niðr en*n* tók an*n*at vp*p*. *ok* let sua til þ*e*ss er dagaði. hafði h*ann* þa eytt tímanv*m* *ok* fengít ekki feít. þa komu geymslu men*n* hussíns. *ok* toku h*ann* *ok* bundu *ok* i myrkua stofu settu *ok* v*m* siðir v*ar* h*ann* drepin*n*. En*n* ef h*ann* hefði húgleítt dagin*n* sua nærrí þa[5] hefði h*ann* ei*g*i þ*e*ssa pínv fengít. An*n*arr meistari s(egir). Rik-domr heíms liðr sem sofandi man*n*z draum*ar*. e*r* allz missir þegar vakn*ar*. Með sama hætti e*r* ustoðulig gleði heimsíns. e*r* man*n* glaðar v*m* nokkura stund. En*n* þa er min*n*zt varir þa kemr dauðin*n*. *ok* rænir h*ann* bæði fé *ok* gleði *ok* þ*ui* segi ek þer at ein*n* meist*ar*i gekk v*m* ein*n* kirkiu garð. h*ann* sa ein*n* legsteín er la if*ir* eínu*m* dauðu*m* man*n*i e*r* þessi orð v*aru* á skrifuð. Þú maðr

[1] *Dette ord meget svagt.* [2] ta *meget utydeligt i slutningen af linjen.* [3] fr *utydelige.* [4] *Tilf. over linjen.* [5] *Utydeligt.* [6] *Noget utydeligt.* [7] ta *ligeledes.* [8] *De to sidste bogstaver er utydelige* (gang?). [9] *Ikke ganske tydeligt, dog næppe forkortet.*

fest orð min i bríosti þer. Ek em nu þat sem þu verðr. Ek var slikr sem nu ertu. Ek[1] gleymda dauðann meþan mér var lofat at lifa. Enn siðan ko[m][2] dauðinn. *ok* rænti mik vinvm minvm. *ok* þiónostu monnum. Siþan v[ar][3] | [e]k[4] i iorð grafínn *ok* syrgðu 15b mik litla stund siðan kona mín *ok* vinir ENN holld mítt skiptiz skiott imolld *ok* dupt. Enn su hin mikla sœmd *ok* fegrð sem ek hafða þa hvarf hon þegar ek dó. *ok* þo at ek væra nv vpp grafinn. þa mvndir þu engi likindi til sia at ek hefða maðr verið. Bið nu firir mer til gvðs með goðu híarta. at hann líaí mer frið eilifan. *ok* sa er firir mer biðr. hann biðr eigi siðr firir sialfum sér. Enn er meistarinn hafði þessur orð lesít. þa kastaði hann brott ǫllum iarðligum lutum. *ok* varð siðan ermiti. Groptr Alexandr var af gulli ilítlu husi enn er þ(an)gat[5] komv margir meistarar. þa mællti einn þeira. Alex(andr) konungr gerði ser ligianda fe af gulli. Enn nu þvers ímóti gerir gullit liggiannda fe af hanum. I gíer nǿgðiz hanum eigi allr heímr. enn nv nǿgiz hanum lengð hans af iorðu. ígier leiddi hann her mikinn. enn nu er hann leiddr af her sinum til graptar. Igíer þrongdi hann allri iorðu. enn nú þrongvir íorð hanum. Igiar ræddiz hann allr heímr. enn nú helldr ǫll verolld hann vnytan. I gier hafði hann vini *ok* vvini. Enn nu hefir hann alla eína. Einn ermiti talaði sua til salu sinnar. vit *ok* kenn meðan valldit er iþinni hendi at þu kemr þar sem rettvisi er. *ok* firir þann domstól er þu lytr at lesa af einni rollu allt þat er þu hefir gert i þessum heimí englar goðir *ok* illír standa á .íj. hendr þer. *ok* segia allt þat gott *ok* illt er þu hefir gert siþan verðr dǿmt vm þitt mal. broðr þinir *ok* vinir firir láta þik. *ok* megu eigi frelsa þik. tak nú i dag lausn þína *ok* snuzt aptr til guðs. *ok* ger iafnan gott. aðr þinn efsti tímí komi. *ok* seg eigi. Ek skal snuazt til guð[6] í morgin. þuia(t)[7] þat kann vera at þetta se þinn hinn efsti dagr. haf í hug þér þa fyrri tímana. *ok* þa ellztu þína forfeðr. at þeir eru nu allir brottu *ok* sua skalltu fara. eða hvar eru nv konungar. hofðingiar. rikir menn *ok* aðrir þeir er fe drogu saman. *ok* bellduz af þuí. þeirra endir er nu kominn sem alldri hefði þeir lífat. þeir eru nv sem lauf þat er fallið er af tre. *ok* kemr alldri aptr. Nv sala mín ræz ekki motí felli þessa heims. ræz dóma dag *ok* fiold synda þinna. mvn skapara þinn er bæði verðr dómari þinn ok vitnis maðr. Enn segir annarr meistari. Gleymit eigi

[1] *Af* k *er noget bortskåret.* [2] m *bortskåret.* [3] ar *ligeledes.* [4] e *forsvundet ved et lille hul på perg.* [5] *Forkortelsesstregen i* þ *for* an *er glemt.* [6] *Således.* [7] t *glemt.*

ævínlíga lutu[1] fir*ir* stundliga. elskít salur yðrar meírr en*n* likam.
gleymit alld*ri* þei*m* er e*igi* gleym*ir* yðr. *ok* þíonít skaparanv*m* ||
ottiz[2] guð iafnan. þuíat guðs otti e*r* lykill ti*l* allz goðz ef þer 16a
gerið sua. þa mvnuð þe*r* auðlaz þá sælu er alld*ri* ve*r*ðr endir á.
Þ*at* veíti oss faðir *ok* sun *ok* hin*n* helgi andi ame*n*.

Af natturu mann(zin)s *ok* bloði[3].

c. 3 Allzvalltandi[4] guð e*r* af engu efni ge*r*ði alla luti. h*ann*
201 skop i fystun*n*i hímin *ok* iorð elld *ok* loft *ok* vatn sua at af þ*e*ssu
skylldu allir ve*r*alldligír lut*ir* efnaz nœraz[5] *ok* fœðaz.[6] himin*n* e*r*
elldr kallaðr þ*uia*t i h*anu*m e*r* líos ævínlígt. i h*anu*m er solin e*r*
lysir *ok* ve*r*mír alla ve*r*olldina. Lopt e*r* næst meðal tungls *ok*
iarðar. *ok* hve*r*vetna þ*ar* se*m* iorð er hol *ok* á rofe stendr utan
loptið mætti ekki a iorðu lífa. þuiat þa fengi engi kykvendi andartak ne aund at ser dregit eða fra ser rundit. Ekki mætti *ok* viðr
vaxa ne gras groa fir*ir* ofrhita solar ef e*igi* lífði loptið iorðin*n*i.
vindr sualaði hana. eða vatn dogdi. En*n* af þ*u*i ve*r*ða vind*ar* at
loptið rœrizt. miok. þ*ei*r œsa sæ. samna skyiu*m* *ok* sundr rinda
stvndu*m*. En*n* af þuí ve*r*ða sky. at solar hita dregr ilopt vp*p*
ymist *ok* þoku myrkua. *ok* vokuan. af iorðu. *ok* stundu*m* lyfta
víndar vðtn i lopt vp*p*. kemr þ*a*ð*a*n regn þeg*ar* v*ar*mt er i loptínu.
sníar þeg*ar* frystir loftið. Enn þa hagl er mestr e*r* stormr iloptínv.
Uatn heit*ir* vokur allar. su er i[7] iorðina[8] *ok* vmhve*r*fis hana
ren*n*r. En*n* þ*ar* se*m* vótn samnaz. þa er sær kallaðr þ*uia*t flest
vótn falla ti*l* sǽv*ar*. *ok* vex ekki sær af þui ne vðtn þuerra. velldr
202 þ*at* þuí at vðtn oll ren*n*a aptr at leyní oðru*m* megin iarðar. til
sama brun*n*z ok vatz stððis. *ok* koma þ*ar* vðtn e*r* v*aru*. En*n*
svmt af vðtnu*m* se*m* fyrr v*ar* sagt lypta vind*ar* i lopt vp*p*. *ok*
kallaz þ*ar* af sky.[6] En*n* af solar híta. braðnar sky *ok* losaz. kemr
þaðan regn sníor. *ok* hagl. Iorð e*r* neðzt allra hofuð skepna *ok*
staðfostuz. þ*uia*t oll on*n*ur hðfuðe*m*ní e*ru* i rðrslu. En*n* íorð e*r*
staðfost *ok* ikyrð. Iorð gefr ollu*m* ve*r*alldligu*m* kykvendv*m* fœzlu
ok viðrlifi m*ed* skípan an*n*arra hðfuðefna þ*uia*t vtan lopt ok ve*r*ma
vatn *ok* iorð mætti engi lutr vaxa ne viðrlifi hafa fi*ri*r þ*u*i at elldr
kveyk*ir*. lopt nðrir. vatn elr. en*n* iðrð fœðir. Nu er meðal þ*e*ssarra
.iiij*ra*. hðfuðe*m*na sua mikil sætt *ok* sa*m*ve*ra* | at allt nðriz af þei*m*. 16b

---

[1] *Kan ikke læses anderledes;* = hluti. [2] *Dette ord er på enkelte bogstaver nær (særlig z) meget utydeligt.* [3] *Af denne røde overskrift er kun enkelte bogstaver* (a .. natt .... f bloðı.) *nogenlunde bevarede;* zin *er helt forsvundet; af resten er kun en större eller mindre del tilbage; hele overskriften er næppe at læse anderledes.* [4] *Initialen, der går igennem 3 linjer, kan nu ikke skelnes i de enkelte træk; den synes hovedsagelig at have været grönlig.* [5] *Rettet fra hdskrs* nœraraz. [6] *Punktum er tilf.* [7] *Meget utydeligt (eller* a*).* [8] ior *ligel.*

ok hv*er*t þ*ei*ra nðrir an*n*at. sua at iorð skolaz stundv*m* af vatní.
vatn þyn*n*iz *ok* lyptiz i lopt vp*p* stundu*m*. loptið léttiz a líos elldz.[1]
elldr snyz aptr ilopt.[1] lopt dðyguiz[2] i vatn. vatn þyknaz[3] i iðrð
ok ma þ*et*ta þui marka. at þ*ar* e*r* nv imorgv*m* stoðv*m* vatn se*m*
iðrð hefir v*er*it[4] þ*ar* iorð se*m* vatn hef*ir* staðit. Iorðin samþykkiz
(við vatn)[5] i kulda en*n* viðr elld i þurru. Loptið semz vi*ð* vatn
en*n* vi*ð* elld i hita þ*uia*t elldrin*n* er af heítri nátturu *ok* þurri.
En*n* lópt af heitri nátturu *ok* vátri. Vatn er kallt *ok* vátt en*n*
iðrd er þurr *ok* kolld. Með þeíma hætti helldz v*er*olldin vp*p*i m*eð*
guðs forsia *ok* skipan. Guð allzvalldandi skapaði hin*n*[6] fysta
man*n* Ádám. af rauðu leiri i Ebron. þ*at* e*r* af fiorum hofuðskepnu*m*.
elldi *ok* lopti. iðrð *ok* vatni. En*n* lifgaði h*ann* i paradiso. *ok* þ*ar*
skapaði h*ann* Evv af rífí h*ans*. *ok* bauð at af þ*eim* skylldi allt
man*n*kyn fððaz. *ok* þaú *ok* þ*ei*rra afkvæmí skylldu valld eíga if*ir*
ollu*m* v*er*alldligu*m* kykvendu*m*. Maðrin*n* hefír i ser likinði .iiij*ra*.
hofuðskepna. *ok* má þ*at* m*a*rka a æða bloði man*n*z ef þ*at* stendr
v*m* stund i k*er*alldí. þa e*r* þ*at* með .íííj. litu*m*. efzt e*r* rauða bloð
203 elldi likt. *ok* at nátturu heítt *ok* þurt. Þar næst e*r* rauðbrúnt bloð
likt lóptínv at vokua *ok* v*er*ma.[1] Neðzt e*r* melan*n*kolea suarta
bloð iðrðu likt at lít at nátturu þurri *ok* kalldri. Þa e*r* flemína
vatni likt af vátri nátturv *ok* kalld*r*i. *ok* stendr þ*at* v*m*hv*er*fis
bloðit sua se*m* hit mikla haf[7] ren*n*r v*m* iarðar kringlu. En*n* ef
skerst bloðlifrín þa ren*n*r vatn e*r* m*enn* kalla vara i staðin*n* se*m*
haf ren*n*r landan*n*a a meðal. Sua seg*ia* nátturu bœkr. at sá maðr
e*r* alla hef*ir* þ*ess*a .íííj. luti iafnmíkla i sínv bloði. þa e*r* h*ann* val
heill. *ok* hófsamr m*aðr*. *ok* stððugr mundanga bliðr *ok* ekki míok
braðr. En*n* ef rauða bloð e*r* mest i bloði man*n*z. þa e*r* sa[8] fímr
ok flogall. lettr á sér. slægr. *ok* bráðr. *ok* ma mikit eta.[1] En*n* ef
mestr lutr af bloði man*n*z er þ*at* er rett bloð e*r* kallat þa e*r*
h*ann* bliðr *ok* hðfeskr kátr. *ok* litillátr. vakr. *ok* v*a*rmr í natturu
sin*n*i. En*n* ef suarta bloð e*r* mest þa e*r* h*ann* þungr *ok* þðgull.
sínkr *ok* svefnvgr. stygg*r*. *ok* prettugr. aúfund || siukr *ok* af kalld*r*i 17a
nátturu *ok* þurri. En*n* ef vari e*r* mestr luti[9] í bloði man*n*z. þa
e*r* h*ann* af kalld*r*i natturu. *ok* vátri. vstððugr. vakr *ok* udiarfr.
Nu hef*ir* hv*er*t þ*ess*a .iiij*ra*. sítt sæti íman*n*zíns likam. Vari er i
hofði man*n*z. bloð ilifr. rauða[10] bloð i galli. süarta bloð imillti.

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] k *(og tildels* y*) løbet ud.* [4] v *beskadiget ved en rift.* [5] *Glemt i hdskr.* [6] *Udgnedet med undt. af* h. [7] *Herefter står* ſt *med prikker under (beg. til* ſtendr*).* [8] *Herefter står* ſl *og beg. til et tredje bogstav (ɔ: æ), men med en streg under (beg. til det følgende* ſlægr*).* [9] u *er for största delen afrevet ved et hul på perg.* [10] *Rettet fra hdskrs* dauða.

hvert þessarra luta hefir ok sinn vtgang. ok andar tak. rauða bloð at eyrum suarta bloð at augum. rett bloð at nosum. enn vári at munni. Bloð vex ok mest med manni vm uárið rauða bloð vm sumar suarta bloð vm haust enn vari vm vetr. Þetta skíptiz ok olldrum. Vari er med bloði mestr med børnum. til fiortianda vetrar. siðan rauða bloð til .v. vetra. ok .xx. ok þadan af bloð med suarta bloði mest til .lxx. vetra medan madr er a bezta alldri. Siþan er vari mestr med órvosvm. ok fellr þui[1] slefa oruósum sem bornum.[2]

Huaðan kominn er † drottin[s][3]

c. 4 Sva er sagt siðan Adam hafði syndína gerua i páradíso. ok 204 Hms 298 hann var þadan brott rekinn í eínum skinnstakki firir syndína. þa bað hann guð miskunnar firir sér ok sínv afkvæmí. var hanum þa heitið af guði at vid[4] enda heímsins skylldi guð gefa hanum miskunnar oleum. er allt hans kyn skylldi grœða. var Adam siðan ok hans kona[5] sett niðr idal þeim er Ebron h(eitir). ok hann var skapaðr í. á Iórsala landi ok þoldu þau þar mikit erfiði. ok iðruðuz iafnan gløps sins.[2] þau bygðu þar ok áttu mart barna ok var siðazti sun þeirra Seth. er guð gaf þeim í stað Abels er Kaín hafði drepið. Adam hafði lifat .ix. .c. vetra. ok .íj. vetr ok .xxx. i dalnum Ebron. ok einn hvern dag studdi hann sik med exi sinni. ok tok at ryggiaz[6] ok hugleiða mart. þuiat hann sá mikinn vándskap upp renna i heimínum af sínu afkvæmí. ok leiddiz hanum þa lengr at lifa. hann kallaði þa til sin Seth sun sinn. ok mællti til hans. Sun minn ek uil senda þik til paradisum til Cherubin. engils er geymir lifs tres med loganda sverði. Seth suarar. Ek uil giarna fara hvert er þu byðr mer. ok uisa mér vegenn. ok seg. mér. huat ek skal englínvm[7] segía. þeim er þu sendir mik til. Adam s(egir). Seg englinvm at mer leiðizt at lifa ok bið hann af mínni halfu kvnnigt gera þer ok mer vm þat miskvnnar oleum er guð het mer þa er hann rak mík ór | paradiso.[2] 17b þa er Seth var til þessar ferðar buinn. sagði Adam. at hann skylldi ganga i austr. ok mantu hitta einn dal firir þer. ok man Hms 299 þar vpp hefiaz vegr grønn. ok at þu kennir þann veg gíorr. þa mantu hitta fotspor min ok moður þinnar suarðlaus ok suðrt þau

[1] *Herefter først skrevet* vari, *men dette er understreget.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Af denne — røde — overskrifts sidste ord har slutningen* -ins *været skrevet ude i margen efter ordene* sem bornum, *der oprindelig har udgjort linjens slutning og foran hvilke overskriften findes, men* s *er bortskåret samt den sidste del af* n. [4] *Forkortelsestegnet er meget afbleget.* [5] a *er udvisket.* [6] *Fordoblingstegnet over* g *svagt.* [7] vm *ligeledes.*

e*r* vi*t* gengu*m* þa e*r* vi*t* voru*m* rekin ór paradiso. *ok* híngat i
þe*n*na sorg*a*r dal. En*n* sua v*aru* storar syndir okrar at alld*r*i
205 siðan vox þ*ar* grǿnt gras er vi*t* gengu*m*. þa e*r* vi*t* voru*m* or
paradiso rekin þ*ar* til e*r* vi*t* kómu*m* hingat. For þa Seth ti*l*
paradisu*m* ept*ir* ti*l* visan foður sins. *ok* er h*ann* ko*m* i vegen*n*
þa vndraði h*ann* liosit *ok* skinít e*r* í paradiso v*ar*. *ok* fell til
iarðar af ræzlu *ok* hugði at þat væri elldz lios e*r* faðir h*an*s hafði
varað h*ann* vi*ð* at h*ann* skyllldi signa sik m*a*rki þ*u*i e*r* bethel
h(eitir) f*ir*i*r* liosínv. *ok* komzt Seth sua m*eð* heilu fram ti*l* paradísvm.
Þa e*r* engillin*n* sá Seth. þa spurði h*ann* hui h*ann* v*ar* þ*ar*
komin*n*. h*ann* suar*aði*. faðir min*n* Ada*m* moðr af elli e*r* nv leiðiz [1]
at lifa. sendi mik hingat. *ok* biðr at þu virðiz at tía h*anu*m með
mér san*n*índi af þuí miskvn*n*ar oleo e*r* guð het h*anu*m.[2] Engillin*n*
suar*aði*. Gakk ti*l* paradis dura *ok* rett in*n* hǫfuðit eítt [*ok*] [3] geym
at vandliga hv*er*ir lut*ir* þér synaz i paradiso. *ok* h*ann* g*er*ði [4] sua
ok er h*ann* hafði in*n* rett hǫfuðit v*m* dyrnar þa sá h*ann* sua
mikla fegrð. at engis man*n*z tunga matti orleysa i ymsu*m* kynu*m* [5]
avaxt*a*r *ok* blo*m*strs. fugla song. *ok* utoluligu skini *ok* sǫtu*m* þef.
I miðri paradiso sa h*ann* hina skieruztu kelldu. or þ*ei*rri kelldu
run*n*u .íííj. ar e*r* sua heita. Phison Geon [6] Tigris *ok* Eufrates.
En*n* þessar .íííj. ár fylla vatní hei*m* allan.[2] En*n* if*ir* kelldun*n*i sá
h*ann* apalldr ein*n* standa m*eð* morgu*m* greinv*m* *ok* þo barklausan.
h*ann* vndraði miok h*ui* þ*at* v*ar* barkla*v*st *ok* e*r* h*ann* min*n*tiz [7] a
fotspor foður síns. e*r* h*ann* hafði a [8] veginu*m* set suort *ok* gras
laús f*ir*i*r* synda h*an*s sak*ir* með sama hætti þóttiz h*ann* vita at
þetta tre v*ar* suart sakir synda foður h*an*s *ok* moður. Siþ*an* veik
h*ann* aptr ti*l* engilsins *ok* sagði h*anu*m allt þ*at* e*r* h*ann* hafði sét.
En*n* engill*in*n bauð h*anu*m at ganga aptr an*n*an tíma *ok* e*r* h*ann*
ko*m* aptr þa sa h*ann* orm ein*n* er skreið vmhv*er*fis apalldrin*n*
þan*n* nokta. *ok* e*r* h*ann* hafði þetta vndraz. þa veik h*ann* en*n*
aptr ti*l* engils*ins*. þa bauð engill*in*n h*anu*m þriðia tíma aptr at
uikia. *ok* gey || ma giorr at huat h*anu*m syndíz. En*n* þa e*r* h*ann* 18a
ko*m* aptr þa sa han*n* fyrr nefndan apalldr. vp*p* vaxin*n* ti*l* himna.
206 *ok* efst upp*i* i kollínu*m* ápalldrsíns [9]. sa h*ann* barn eitt grátanda
ok sveípt i klæðu*m*. *ok* e*r* h*ann* undraði þetta. *ok* h*ann* leit niðr
f*ir*i*r* sik. þá sá h*ann* rœtr apalldrsíns smíuga i gegnv*m* íorðina allt
niðr ti*l* heluitís. *ok* þ*ar* kendi h*ann* salu Abels broður sins. *ok* e*r*

---

[1] ðiz *(i beg. af linjen) noget svagt, men sikkert; der står ikke* lei|ðr. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Afrevet.* [4] *Meget afbleget.* [5] *Således.* [6] *Sikkert således.* [7] *Afbleget.* [8] *Utydeligt; muligvis* i. [9] *Mellem* a *og* p *er der en usædvanlig stor afstand.*

h*ann* hafði þ*es*sa luti sena. þa vikr h*ann* aptr ti*l* engi*lsins*. *ok*
Hms 300 seg*ir* h*anu*m allt þ*at* er h*ann* hafði sét. þa m*æl*lti engill*inn*. Sveín-
barn þ*at*. er þu sátt e*r* guðs. sun. h*ann* man af skrapa syndir
foður þíns *ok* moður. þeg*ar* fullnaðr tímans e*r* komin*n*. h*ann* er
þ*at* miskvn*n*ar oleu*m*. er þei*m* v*ar* heitið. h*ann* e*r* rétt oleu*m* *ok*
milldleikr san*n*rar elsku. Þa e*r* Seth villdi brott ganga. *ok* h*ann*
þottiz val syst hafa sitt erendi. þá fekk engillin*n* h*anu*m .ííj. korn
or epli þ*ui* e*r* faðir h*ans* hafði etið. *ok* sagði h*anu*m. In*n*an þ*ei*rra
þrig*ia* daga e*r* þu kemr hei*m*. man faðir þin*n* andazt. skalltu þa
þessur korn leg*g*ia vndir tungu rœtr h*anu*m dauðu*m*. en*n* þau
munv vaxa i [1] apalld*ra* stora. Man ein*n* v*er*ða cedr*us* [2] an*n*arr
cipressus. þriði pin*us*. I [3] cedro vndir stondu*m* ver [4] foður. I
cipresso sun. I píno andan*n* helga. I cedro vndir stondu*m* ver
foður. þ*uia*t h*ann* er vanr at vaxa ǫllu*m* apolldru*m* [5] hæra. Cipressus
e*r* ollu*m* apolldu*m* [6] þefkar betr ter oss sœtleik sunarins. En*n*
pin*us* er marga kiarna b*er*r. ter oss margfalldar giafir anda híns
helga. for þa Set hei*m* *ok* kom heill ti*l* foður sins. *ok* moður. þa
er Seth hafði vp*p* tínt fir*ir* foður sínu*m* allt þ*at* er h*ann* hafði
sét *ok* heyrt af englinv*m*. þa gladdiz faðir h*ans*. *ok* ló viðr. En*n*
a ollu*m* lífdǫgv*m* Adáms fra þ*ui* e*r* h*ann* v*ar* or paradiso rekín*n* [7]
sa engi m*aðr* h*ann* lægia fyrr en*n* þa. *ok* er h*ann* v*ar* san*n*froðr
orðin*n* af miskun*n*ar oleo. þa kallaði h*ann* ti*l* guðs. *ok* m*æl*lti.
h*er*ra min*n*. Líf mítt e*r* nu nóg langt tak þu nu brott sál mína.
ok innan þ*ei*rra þrig*g*ia daga. er Séth ko*m* aptr or p*a*rad*iso*. þa
andaðiz Ada*m* ept*ir* þ*ui* sem engillin*n* hafði f*ir*ir sagt. Seth sun
207 h*ans* iarðaði h*ann* i dalnv*m* Ebron. *ok* lagði vndir tungurœtr
h*anu*m þaú .iíj. korn er engill*inn* hafði fengit h*anu*m. af hv*er*iu*m*
er | vp*p* [8] run*n*u .íij. teinung*ar* ór mvn*n*i Ada*ms*. *ok* stoðu m*eð* 18b
grǿnu blómi bæði vetr *ok* sumar. en*n* sua segiz. at þa e*r* guð
bauð Moisí at fara ti*l* Egipta l*anz* at frelsa þ*að*an [9] folk sitt. at
h*ann* tok af þessu*m* viði þa .íj. vǫndu er h*ann* fekk Moysi. *ok* þ*ei*r
brǿðr Moys*es*. *ok* Áron g*er*ðu allar iartegn*ir* m*eð* i eyðimorkin*n*i
a Ir*ae*ls [10] folki. *ok* uxu þau .íj. tre ekki siðan. En*n* þa e*r*
Sal(omon) k*onung*r let g*er*a te*m*plu*m* dominí þa lét h*ann* hǫggua
þ*at* sama tre e*r* ept*ir* stoð. e*r* or mvn*n*i. A(dams) v*ar* vaxit. *ok*
ætlaði ti*l* bita nǫkkurs í mvst*er*it. En*n* þ*at* v*ar*ð an*n*at huart
ofskamt eða oflangt huar se*m* þ*at* v*ar* til [11] ætlat. *ok* þui v*ar* þ*at*

[1] *Herefter er skrevet, men understreget:* víj. *Der skulde rimeligvis stå* íij.
[2] *Forkortelsestegnet svagt.* [3] *Skr., som det synes, to gange, men sidste gang underprikket.* [4] er *svage.* [5] um *ligeledes.* [6] *Således.* [7] *Aksenten står over* e. [8] *Herforan står* er, *en gentagelse af det foranstående (ved sideskifte).*
[9] n *meget afbleget.* [10] *Skr* irl *og* f *med streg igennem.* [11] *Skr. to gange.*

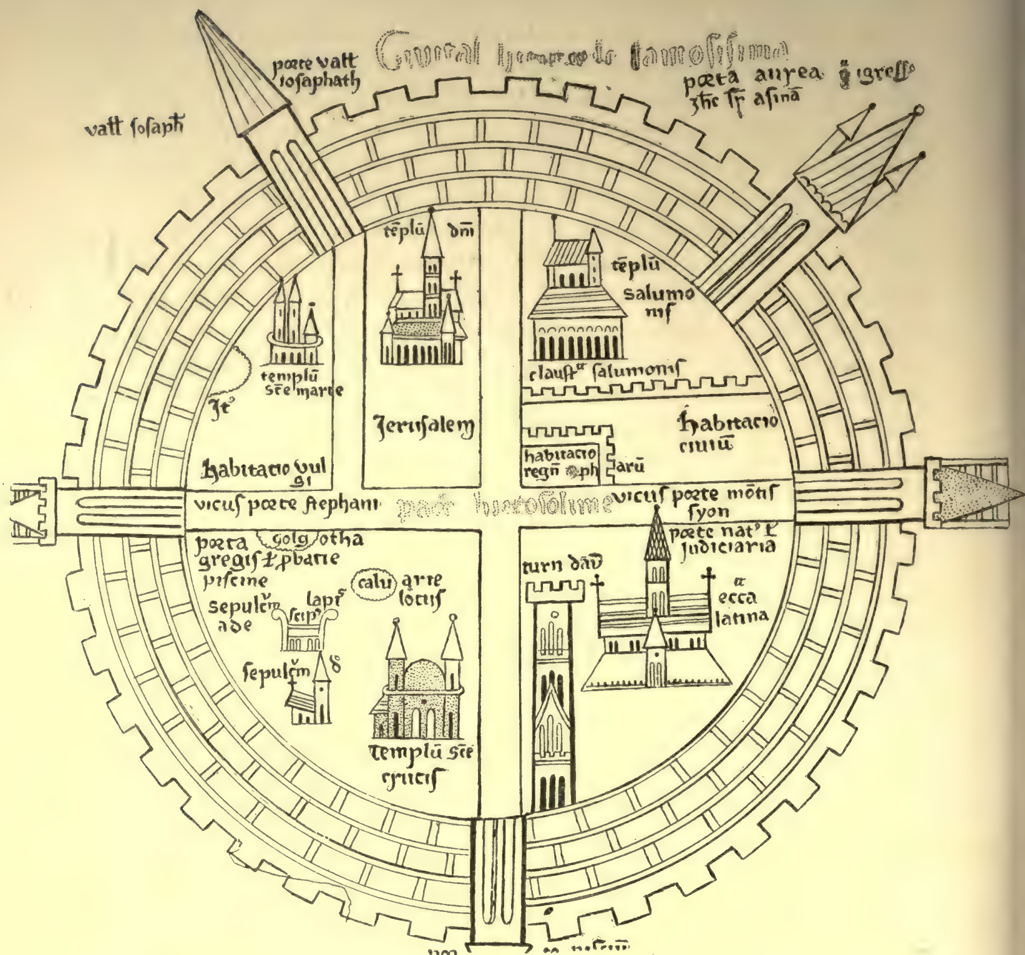
lagt niðr hia mvstarínv. Litlu siðar kom til Salomons konungs. drotning su er Sibilla het enn sumir kalla Sába hon var af þui landi er Ethíopia heitir. hon hefir verít allra heiðinna kvenna vitruzt i verolldinni. hon fór at reýna vitrleik Salomons konungs. ok bar vpp firir hann gátur. hann réð allar gátur hennar ok óll Hms 301 hennar vandmæli. hon sagði hanum ok allt þat er hon vissi vtan einn lut leyndi hon hann meðan hon var þar. enn siðan ritaði hon aptr til hans at a þui tré er við mvstarit liggr. ok til bitans var ætlat man sa maðr verða hengdr á er allir Gyðingar mvnu af hans dauða hefndir taka. ok at niðr falli verða ok allt þeira riki. Siþan lét Salomon taka þetta tré. ok sokkua með blyi i eítt stórt fén. þat er hann ætlaði at alldri skylldi vpp koma siðan. Enn þat birtiz i pislar tið vars. drottins[1] Iesu Christi[2]. ok kom vpp. ok þui toku Gyðingar þat. ok gerðu þar af krossinn. ok pinndu þar á[3] allzvalldanda guð. Enn eigi mórgum vetrum eptir pisl drottins ok vpprisu. þá vann Títus Iorsala borg. svn Vespasiáni keisara. ok selldi alla Gyðinga þa er eigi varu drepnir i þrældóm ok ánauð .xxx. firir einn penning. ok urðu siðan sundr skila. ok fóru vm allan heim ok fengu hvárki valld ne riki siðan. ok sannaðiz sua spasaga drotningar.

c. 5 ms 301 n. Þesser eru xíj heíms osomar þeir er tela allt veralldar lif þar er þeir verða framdir ok draga þa til heluitiss er þeim fylgia sua at eingi rettletis vorn hlifir þeim. Spakr maðr (æn)[4] goðum verkum. Gamall maðr gælauss. Vngr maðr vhlyðinn. Auðigr maðr æn olmosu. kona v ræðuond. Drottinn dæðlauss. kristinn maðr þretinn. valaðr maðr dramblætr. konungr illgiarn. byskup vrekinn. þioð kenningar laus. lyðr laga lauss. ||

---

[1] *Det sidste* t *ved linjeskifte gentaget.* [2] *Skr.* iþu xpi. [3] *Først skr.* af, *men* f *synes raderet.* [4] *Mgl. i hdskr.*

c. 6 **Civitas Hiervsalem famosisima**[1] 19a

[1] *Grundplanens* tekst *er følgende: Byen deles i to dele ved den midterste bredvej; midt på denne står med røde bogstaver:* pace Hierosolime; *til venstre herfor:* vicus porte Stephani; *til höjre:* vicus porte montis | Syon. *Øverst til venstre:* porte vall*is* | Iosaphath *og til höjre:* porta aurea q*ua* *i*ngressus | I*esus* sup*er* asínam. *Endnu tilv.:* vall*is* Iosaph*ath*; templu*m* sancte Marie; Iter; Habitacio vul | gi; *i midten:* templum d*omi*ni; Jerusalem; *til höjre:* templum | Salumo | nis; claust*ra* Salumonis; *nederst:* habitacio | regu*m* *et* p*ro*ph*et*aru*m*; *til höjre:* Habitacio | ciuiu*m*. *I den nederste halvdel: til venstre:* Golgotha; porta | gregis *vel* p*ro*bacie | piscine [a]; sepulc*rum* | Ade; lapis scip*us* (*eller:* scit*us*) [b];

[a] *Rettere:* probatica piscina. [b] *Rettere:* scissus.

c. 7 | Uær viliu*m* þ*at* birta f*yr*i folke[1] af hu*er*ium ti*l* fellu*m* þ*ei*r 19b men*n* megu lꜹgl*ega* af sakaz sem bansettu*m* m*onnu*ᴍ samneyta sua at þ*ei*r falla i ecke ban*n* eða forboð f*yr*i þa skyld. Meistari Goffrid*us* skyrer þ*at* efni yf*ir* þessum v*er*sum. Vtile. Lex. humile[2]. res ignota. necesse. Hec anathama[3] q*ui*de*m* faciunt ne possit obesse. ɪ.[4] Ifyrstu seger h*ann* af nytsemð þ*e*ss sem talar vi*d* hin*n* ban*n*setta hu*er*su h*ann* af sakar h*ann*. s*ua* sem þa e*r* h*ann* heimt*ir* skuld sina at ban*n*settu*m* man*n*e. I an*n*an stað af sakar h*ann* *ok* stundu*m* nyt semð hins ban*n*setta. ef maðr talar vi*d* h*ann*. leit*ar* at snua h*anu*m til sannrar yðranar. *ok* leiðrettu sin*n*a uraða *ok* eggiar[5] af lꜹsnar at beiþaz. Lꜹglect samband mille bonda *ok* huspreyiu af sakar h*an*a sua at kona. sekiz e*i*g*i* af samneyte bansettz bonda sins ef hon varðveiter sic f*ra* bansettu*m* verku*m* h*an*s.

Skyldug lyðne eða þionkan af sakar bꜹrn h*an*s hins ban*n*seta m*annz* *ok* skulda híun þꜹ sem e*i*g*i* megu vi*d* h*ann* skiliaz. *ok* varaz þo at v*er*a sa*m*vin*n*andi eða samþykc h*an*s glǫpum. þ*at* e*r* af þei*m* einu*m* bornu*m* h*an*s ret*t*skilit sem þa eru en*n* under h*an*s valde. *ok* e*i*g*i* ut leyst af fꜹþ*ur* garðe. U vitand ma af saka þ*an*n sem ban*n*settu*m* man*n*e samneyt*ir*[5] sua at h*ann* veit e*i*g*i* þ*an*n m*ann* iban*n*i vera. *ok* þ*u*iat eins þo ef h*an*s ovitand ma rettlega metaz ti*l* varkyndar. Nꜹðsyn metz m*an*ni til afsakanar sem þa ef nokcuʀ a nyðsyn*n*ia[6] ferð um þ*at* l*an*d sem bansett folk bygger *ok* fær h*ann* e*i*g*i* forðaz þ*ei*ra samneyte.

---

[1] l *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [2] *Over linjen til höjre for* -e *og over det følgende* re *er skrevne to tegn, som det synes,* p *og* 4 *(arabisk tal), uden at det kan ses, hvad de betyder. Skal denne lat. linje være et hexameter, mangler en lang (eller to korte) stavelse netop foran* res*; mulig står disse tegn i forbindelse hermed. Den følgende forklaring går dog ud fra linjen, som den her er skreven.* [3] *Således.* [4] *De tilsvarende tal (i det følgende:* ɪɪ *osv.) er udeladte.* [5] r, y *næsten udvisket.* [6] *Således.*

---

sepulc*rum* do*mini*; calu arie | locus*; og længere nede:* Templu*m* sa*n*cte | crucis*; til höjre:* turn Dav*ids;* porte natu*s*[a] *vel* | judiciaria*;* eccl*es*ia | latina. *Allernederst ses den øverste del af bogstaverne i ordene:* por te piscium.

---

[a] *Mulig:* uetus. *Se i øvrigt Werlauff: Symbolæ 1821, s. 61.*

Hlioðs bið ek allar helgar kind*ir* meiri ok min*n*i mǫgu Hei*m*dallar villtv at ek vafǫðrs vel fram[1] telia forn spiǫll fira þau er ek fremz[2] v*m* man.[3] Ek man iǫtna ær v*m* borna þa er forðu*m* mik fædda hǫfðu. niu man ek heima niu i uiðiur miǫtvið mǫran f*y*ri molld neðan. Aar uar allda þar er Ym*ir* bygði vara sandr ne[4] sior ne sualar vnn*ir* iǫrð fan*n*z ǫfa ne vp*p*[5] himin*n* gap v*a*r gin*n*vnga en*n* g*ra*s ekki. Aaðr Bors syn*ir* biǫðu*m* of yptu þ*ei*r er mǫran[4] Miðgarð skopu sol skei*n*n sun*n*an æ salar steina þa u*a*r grund groin grænum lauki. Sol u*a*rp sun*n*an sin*n*i mæna hendiinni[6] hægri of ioður sol þ*at* ne uissi hu*a*r ho*n* sali ætti stiǫrnur þ*at* ne uissu huar þær staði ættu mæni þ*at* ne uissi huat h*an*n megins atti[7]. Þa g*en*gu regi*n*n ǫll æ rǫkstola gin*n*heilog goð ok u*m* þ*at* giettvz nott ok niðiu*m* nǫfn v*m*[8] gæfu morgin hetu ok miðian dag vndurn ok aptan æru*m* at telia. Hittuz æsir æ iða[9] uelli afls kostuðu allz freistuðu afla lǫgðu auð smiðuðu tang*ir*[10] skopu ok tol giǫrðu. Tefldu i tvni teit*ir* uorv v*a*r þ*ei*m uettugis vant[11] or gulli unz þriar komv þussa meyiar æmatkar miǫk or iǫtvn heimvm. Þa g*en*gu regin ǫll æ rǫkstola gin*n*heilug goð ok v*m* þ*at* giættuz hu*e*rer skylldu du*e*rgar drott*ir*[12] skepia or brimi bloðgv ok or Blains leggiv*m*. Þar u*a*r Moðsogn*ir* mǫztr of orðin*n*[13] du*e*rga[14] allra en*n* Durin*n* an*n*aʀ þ*ei*r manlikan mǫrg of giorðv du*e*rga i iǫrðu se*m* Durin*n*[15] sagði. Nyi Niði Norðri Suðri Austri Vestri Alþiofr Dualin*n*. Naar ok Nain*n* Nipingr[16] Dain*n*. Ueggr 20a*

---

[1] *Der er muligvis en streg over* a *(altså* framm*).* [2] r *er tilf. over linjen muligvis med nedvisningstegn.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Meget afbleget.* [5] pp *ligeledes.* [6] *Først skr.* hendinni, *hvorpå et* i *synes at være tilföjet efter* d. [7] *Synes at være skr. således.* [8] *Næppe* um. [9] aa iða *meget utydeligt; dog er* iða *sikkert, undt.* ð *(Bugge læser* d*).* [10] tan *meget svagt.* [11] va *ligeledes.* [12] d *ligeledes.* [13] *Meget utydeligt.* [14] d *ligeledes.* [15] du *ligeledes.* [16] n *(det første) ligeledes.*

* *Denne side beg. med 1½ nu lidet læselige linjer; vi har heraf ment at kunne læse:* ſkoꝛnom (?) keflit allt *ok* rift a ſkıollð *með* keflis enðanv*m* i vigðv vatni … v*er* gongu*m* heiman *(?)*

Gand alfr Uindælfr Þorin*n*. Bifvʀ Bafvʀ Bǫmbvʀ Nori æn ok Onaʀ Ai Miǫðvitn*ir*. Þrar ok Þrain*n* Þror Litr ok Vitr. Nyr ok Nyræðr nv hefi ek rekka Regin*n* ok Ræð sviðr rett v*m* talða. Fili Kili Fun*n*din[1] Nali Hefti Fili Hanaʀ ok Sviðʀ[2] Nær ok Nain*n* Nipingr Dáin*n* Billingr Bruni Billdr ok Buri Fror Fornbogi Fręg[3] ok Loni. Auruangr Iari Eikin skialldi mæl er du*er*ga i Dualins liði liona kindu*m* ti*l* Lofars telia þ*ei*m er sottu f*ra* salar steini ǫrvanga siǫt ti*l* Iǫrv valla.[4] Þar[5] var Draufn*ir* ok Dolgþraser[6] Hær Haugspori Hlevargr Gloin*n* Skirf*ir* Uirv*ir* Skafiðr[7] Ai[8] Aalfr[9] ok Yngvi Eikinskialldi. Þat man æ vp*p*i meðan ǫlld lif*ir* langniðia[10] tal Lofars hafat. Vndz þriar[11] komu þvssa[12] [bruð*ir*][13] æstk*ir* ok ǫflg*ir* æser at[12] hvsi fvndu[8] æ l*an*di litt megandi Ask ok Emblv orluglausa ǫnd þau ne attu[8] oð þau ne hǫfðu læ ne læti ne litv goða. ǫnd gaf Oðin*n* oð gaf Hen*ir*[14] læ gaf Loðuʀ ok litu goða. Ask ueit ek standa heit*ir*[8] Yggdrasill har[15] baðmr ausin*n* huita auri þaðan koma dǫggvar þęrs[16] i dala[17] falla[17] stendr æ yf*ir* græn*n* Vrðar brun*n*i. Þaðan koma meyiar margs vitandi[18] þriar or þ*ei*m sal er a þolli stendr Urð hetv eina aðra U*er*ðandi skæru æ skiði Skulld hina þriðiu. þær log[19] logðu þær lif kuru allda bǫrnu*m* ǫrlǫg at segia. Þa g*en*gu regin ǫll æ rǫkstola gin*n*heilugh goð ok um þ*at* gięttuz hv*er*r hefði loft allt lęvi blandit ę(ða) ætt iǫtuns[20] Oðs mey gefna. Þorr ein*n* þar uæ þrungin*n* moði h*an*n sialldan sitr[17] er h*an*n slikt of fregn[21] æ g*en*guz eiðar orð ok[22] særi maal ǫll meginlig er æ meðal voru. | Veit hon Heimdallar 20b
hlioð um folgit vnd*ir* heiðvǫnv*m* helgu*m* baðmi æ ser ho*n*[23] avsaz[24] ǫrgu*m* forsi af ueði ualfǫðrs uitu þ*er* en*n* e*ða* huat. Austr byr hin alldna i[5] iarnviði ok feð*ir* þar fenris kind*ir* v*er*ðr af þ*ei*m ǫllum ein*na* nǫkkur tungls . . . gari[25] i trǫllz[26] hami. fylliz fiǫrfi feig*ra* man*na* ryðr ragna siǫt rauðu*m* dreyra svǫrt v*er*ða[5] solskin um sumvr eft*ir* ueðr ǫll ualynd uitu þ*er* ein*n* en*n* ęðr huat. Þat

---

[1] *En lang streg over* n *og* ð *må vistnok (sml. Bugge) opfattes som en forkortelsesstreg over* n. [2] *Således, ikke med* d. [3] fręg *utydelige.* [4] *Punktum er tilf.* [5] *Utydeligt.* [6] *Det forreste* r *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [7] fiðr *meget svagt.* [8] *Svagt.* [9] *Snarere end* ælfr. [10] niðia *meget svagt.* [11] *Sikkert, skönt bogstaverne er lidt udgnedne; der er sikkert intet raderet.* [12] *Meget svagt.* [13] *Næsten fuldstændig forsvundet; her synes der at være raderet.* [14] *Næppe* hę-. [15] *Eller* haar. [16] ę *eller* e *usikkert.* [17] *Meget utydeligt.* [18] di *utydeligt.* [19] *Ikke* lög. [20] tuns *utydeligt.* [21] *Der er intet fordoblingstegn over* n. [22] *Skr. to gange, den sidste gang overstreget langt senere (i forr. årh.).* [23] *Forkortelsestegnet meget utydeligt.* [24] av *utydeligt.* [25] *De første bogstaver på enkelte træk (i* t *og* v?) *nær ulæselige.* [26] *Snarere således end* tro-.

man hon folkuig fyrst i heimi er Gullueíg geiru*m* studdi ok i hǫll Hærs h*an*a brendu þrysvar brendv[1] þrysvar brendv[2]. þrysvar borna. opt osialldan þo hon en lif*ir*. Heiði hana hetv hu*ar*s til hvsa ko*m* ok vǫlu vel spa uiti hon ganda seið hon hvars[3] hvn kun*n*i seið ho*n* hvgleikin æ var hon angan*n* illrar bruðar. Þa g*en*gv regin ǫll a rǫk stola gin*n*heilvg goð ok v*m* þ*at* giettvz huart skylldv æsir afraað giallda eðr skylldv guðin ǫll gilldi eiga. Fleygði Oðin*n* ok i folk vm skaut þ*at* var en*n* folkuig fyʀ i heími brotin*n* v*a*r borð ueggr b*or*gar aasa knaattu Van*ir* uig spa uǫllu sporna. Þa kna Vala vígbond snua hellar v*aru* harðgior hǫft or þǫrmu*m* þar sitr Sigyn þeygi v*m* sinu*m* uer uel glyiut vitu þer en*n* eða huat. Geyr garmr miǫk f*yr*i Gnupa helli festr man slitna en*n* freki ren*n*a fram*m* se ek lengra fiǫlð kan*n* ek segia um ragna rǫk rǫm*m* sigtiva. Sat þar aa haugi ok slo hǫrpu gygiar hirð*ir* glaðr Egð*ir* gol yf*ir* i galguiði fagr rauðr hani en*n* sa Fialaʀ[4] heit*ir*. Gol yf*ir* áasum Gullin kambi sa uekr hǫlda at h*er*ia fǫðrs en*n* an*n*aʀ gelr[5] fyr*ir*[6] iǫrð neðan sot rauðr hani at sǫlum Heliar. Sal sier hon standa solu fiaʀi[7] Nastrondu[8] aa norðr horfa dyʀ falla eitrdropar in*n* um liora saa er vndin*n* salr[9] orma[10] hryggiu*m*. Ser hon þar vaða þunga strauma m*en*n meínsvara ok morðvarga[11] ok þanz[12] an*n*ars glepr eyrna runa þar savg Nið hǫggr nai framgengna sleit[13] vargr v*er*a vitu þ*er* en*n* eða hvat. Geyr nu Garmr miok f*yr*i Gn(ipa) h(elli). f(estr) man[14] sl(itna) en*n*[15] Bræðr munu beriaz ok at bǫnu*m* verðaz munu systrungar sifiu*m* spilla hárt er i heimi hordomr mikill skeggǫll skaalmǫlld skilld*ir* klofn*ir*. Uind ǫlld v*a*rg[16] ǫlld aaðr v*er*ǫlld steypiz grund*ir* gialla gifr fliugandi man eingi m*að*r ǫðru*m* þyrma[17]. Leika Mims syn*ir* en miǫtvðr kyndiz at hínu gamla Giallar horni haatt blæss[18] Heimdallr[19] horn er aa lopti mæler Oðin*n* við Mims hǫfut. Skelfr Yggdrasils askr standandi[20] ymr hið alldna tre en*n* iǫtun*n* losnar hræðaz allir a helvegv*m* aaðr Surtar[21] þan*n*[22] sevi of gleyp*ir*. Hvat er með aasu*m* hvat er með aalfu*m*[23] gnyr allr iǫtun heimr[24] æsir[25] eru aa þ*in*gi stynia du*er*gar f*yr*i steindyrv*m* vegb*er*gs uisir. uitv þ*er*

---

[1] ren *utydeligt.* [2] þryſvar brend *er overstregede med en sort streg (fra forr. årh.?).* [3] h *er i hdskr. rettet fra* k. [4] fia *utydeligt.* [5] elr *ligeledes.* [6] *Utydeligt, men sikkert.* [7] ʀi *ligeledes.* [8] *Næppe* aa. [9] a *og* r *utydelige.* [10] *Meget utydeligt.* [11] r *(i* var*) kan ikke skelnes.* [12] *En fordoblingsstreg over* n *er der næppe.* [13] it *utydeligt.* [14] m *ligeledes.* [15] *Herefter læser Bugge:* f.; *vi kan dog her intet mere skelne i slutn. af lin.* [16] *Næppe* varg. [17] a *utydeligt.* [18] *Kun det første* s *er tydeligt.* [19] *Noget utydeligt.* [20] *Ligeledes, særlig de tre første bogstaver.* [21] *Det sidste* r *næppe læseligt; det øvrige sikkert.* [22] *Sikkert så.* [23] *Ligeledes.* [24] *Utydeligt.* [25] *Ligeledes.*

en*n* eða hvat.[1] Geyr nu Garmr miǫk[2] f*yr*i Gnipa helli f(estr) m(an). Hrymr ekr austan hefiz[3] lind fyr*ir*[4] snyz iǫrmungandr i iǫtvnmoði ormr knyr unn*ir* en*n* ari hlakkar slitr nai niðfǫlr Naglfar losnar. Kioll f*er*r austan koma mvnu Mvspellz vm lǫgh lyðer en*n* Loki styrer farar[5] fiflmeg*ir* með freka aþ*r*er[6] þ*ei*m er broð*ir* Byleistz i[7] f*er*ð. Surtr f*er*r sun*n*an[7] með[8] suiga levi[9] skin*n* af sv*er*ðe sol valtifa griotbiǫrg gnata en*n*[7] gifr hrata troða haler helveg en*n* himin*n* klofnar. Þa kemr Hlinar harmr annaʀ fram*m* er Oðin*n*[10] f*er*r við vlf uega en*n* bani Belia biartr at Surti þar man Friggiar falla angan*n*. Geyr nu Garmr miǫk f*yr*i Gnipa helli f(estr) m(an). Gin*n* loft yfer linnr[11] neðan . . . atar of ser eðv*m*[12] mu*n* Oðins son ormi mę̨ta vargs at[13] . . . Viðars b*r*oðir[14] . . . . ‖ [Sol][15] ter sortna sigr folld imar hu*er*fa af himni heiðar stiornur 21a [ge]isar[16] eimi ok alldrnari leikr hær hiti vi*ð* himin sialfan. Geyr [nu][15] Garmr miǫk f*yr*i Gnipa helli festr man slitna en*n* freki r(enna). [Se]r[17] hon vp*p* koma ǫðru sin*n*i iǫrð or ægi iðia græna falla forsar flygr ǫrn yf*ir* sa er aá fialli fiska veið*ir*. Hittaz æser a Iða velli ok um molldþinur matkan dę̨ma ok min*n*az þar a megin doma ok a Fimbultys fornar runar. Þa munu æser undrsa*m*legar gullnar tǫflur i grasi fin*n*a þærs i aardaga áattar hǫfðv.[18] Munu osaan*ir* akrar uaxa bols[10] man allz batna man Balldr koma. bua þ*ei*r Hǫðr ok Balldr Hroptz sigtoft*ir* vel uelltifar[19] uítu þ*er* en*n*

---

[1] *Punktum usikkert.* [2] Geyr—miök *meget utydel., men sikkert.* [3] *Næppe med* ę. [4] *Forkortelsestegnet ikke ganske sikkert; der står i hvert fald ikke* -ir. [5] *Det sidste bogstav meget utydeligt eller snarere uformeligt; mulig* z*?.* [6] *Der kan ikke læses* aller*; ordet er tydelig skrevet* aþ'er*; men mulig foreligger der her en fejlskrift, da en sådan skrivemåde ellers er uhørt her. Vi formoder, at skriveren først har villet skrive (og skrevet)* aþr *(=* aðr*), men rettet dette ved at tilföje* er*; der er intet spor til en rettelse til* aller. [7] *Utydeligt.* [8] m *ligeledes.* [9] *Bugge læser* lę̨vi, *men vi skimter ikke böjlen i* e. [10] *Sikkert således.* [11] *Snarest at læse således; i hvert fald begynder ordet med* l, giörð *står der ingenlunde.* [12] *Alle disse bogstaver:* atar—eðv*m* *er mer eller mindre usikre.* [13] *Disse to ord (henimod linjens slutning) temmelig sikre; lige efter* at *står der intet bogstav.* [14] *Usikkert. Resten (omtr. 2 linjer) er for os ulæselig, og dog har vi forsøgt at læse den under forholdsvis meget gunstige betingelser. Af det følgende vers læser Bugge endnu:* munu halir al . . . . ydia. *I Arkiv f. nord. fil. II 123 mener Bugge efter* vargs at *at kunne öjne* da *(ɔ:* dauða*).* [15] *Afrevet.* [16] ge *ligeledes.* [17] Se *ligeledes.* [18] *Punktum er tilf.* [19] *Bugges bemærkning, at det ser ud, „som om afskriveren selv har villet rette dette til* ualtifar*" er korrekt. Det første* l *er gjort meget tykt og løber sammen med* e*; af det andet* l *er den øverste del ikke lige og synes senere tilföjet;* t *er også uformeligt og synes rettet, mulig fra* e*; formodenlig har afskriveren først skrevet* uelreif-.

eðr hvat. Þa kna Hęn*ir* hlutvið kiosa er bur*ir* byggia bræðra Tueggia vind heim viðan vitv þ*er* en*n* ęðr huat. Sal ser hon standa solu fegra gulli þaktan a Gimle þar sk*ul*o dyggvar drott*ir*[1] byggia ok um alldr daga yndis niota. Þa kemr hin*n* riki at regin domi ǫflugr ofan sa er ǫllv ræðr. Kemr hin*n* dimi[2] dreki fliugandi naðr fraan*n* neðan f*ra* Niða b*er*r sier i fiǫðrum flygr uǫll yf*ir* Niðhoggr nai nv man hon[3] sǫkkvaz. |

---

[1] d *er beskadiget.* [2] *Synes at være skrevet således.* [3] *Over* h *et forkortelsestegn, som her synes uden betydning.*

Her hefr Troio[1] manna sogv 22a

c. 1 A dogv*m* Iosve[2] e*r* hofði*n*gi v*a*r a Iorsala l*an*di yf*ir* Gyþinga
4 lyð eft*ir* Moyises[3] at ti*l* skipan sialfs gvðs v*a*r sa m*að*r vp*p* fœddr i ey þ*ei*ri i Iorsala hafi[4] e*r* Krit heit*ir* er Satvrn*vs* v*a*r kallaðr en v*er* kollv*m* Frey.[5] h*ann* var ecki rikr m*að*r hin*n* fyʀa lvt æfi sin*ar* en þo var h*ann* vitr m*að*r *ok* ráðvgr.[5] broðir h*an*s h(et) Titan[6].[5] h*ann* atti marga s(vnv).[5] Sat*vr*n*vs* sa hv*er*sv mik*it* skilði sœmðína þ*ei*ra m*anna* er fe hofðv *ok* hin*na* e*r* ecki eða lítið attv.[5] h*ann* leitar nv m*eð* vizkv fearins hyɢr at hattv*m* ma*nn*a *ok* vnd*ir* stendr þ*at* at engi m*að*r i þ*v*i l*an*di kvn*n*i at blasa gvll malm *ok* af þ*v*i at h*ann* vissi at m*eð* Gyði*n*gv*m* v*arv* þ*ei*r m*enn* e*r* þ*er*s hattar[7] i þrott kvn*n*v *ok* hv*er*sdaglega smiðvðv gvll ti*l* tiallbvðar[8] drotti*n*s[9] þa feʀ h*ann* leynilega ti*l* þ*ei*ra *ok* ne*m*r af þei*m* þa iþrott *ok* siþ*an* f*er*r h*ann* hei*m* *ok* v*er*ðr skiott storavðigr.[5] v*er*ðr h*ann* nv af þ*er*sv a giætr *ok* fær virðing mickla.[5] h*ann* lætr nv borg*ir* g*er*a a l*an*dinv *ok* fær nv dyrlegt kvanfang *ok* þ*v*i trvðv heiðn*ir* m*enn* at h*ann* atti engan foðvr þ*v*i at h*ann* v*a*r langt v*m* alla sina ættm*enn* at virði*n*gv[10].[5] h*ann* atti .íij. s(vnv) Ivpit*er* *ok* Neptvnv*m* *ok* Plvtv.[5] Ivpit*er* vn*n*i h*ann* m*er*st þ*ei*ra.[5] Sat*vr*n*vs* v*a*r nv vorðin sva avðigr *ok* sva vox sœ*m*ð h*an*s mik*it* at þ*ei*r tokv h*ann* ti*l* ko*nvng*s.[5] v*a*r h*ann* vinsæll *ok* or*r*.[5] h*ann* let gvllpeni*n*g g*an*ga v*m* eyna *ok* e*r* sva skiott vox sœ*m*ð h*an*s þa kollvðv heiðn*ir* m*enn* þ*at* gvllhei*m* e*r* h*ann* reð f*y*ri.[5] .c. borga v*a*r i riki h*an*s i eyn*n*i *ok* hafði h*ann*

---

[1] *Skr.* trioio, *men det første* i *er underprikket.* [2] *Over* o *kunde der synes at være en aksent, men hvad der ser ud som en sådan er dog kun levningerne af endel kradserier, der er næsten helt udviskede.* [3] o *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [4] *Dette ord står, omgivet af en rød streg, ude i margen; men der synes ikke at være noget henvisningstegn i teksten.* [5] *Punktum er tilf.* [6] *Rettet fra hdskrs* ritan; *sml. 194.*28 *osv.* [7] *Mellem de to sidste ord er to klatter, som påfaldende ligner et* i. [8] *Efter* ti, *hvormed linjen slutter, er der anbragt et* ¦, *vistnok kun for at antyde, at linjen er sluttet; det er sikkert ikke et* l. [9] ſ *er i hdskr. rettet fra* g. [10] ð *er tilf. over linjen.*

ok ha*ns* m*enn* allar g*er*a latið.[1] þ*ei*r kollvðv h*ann* vp*p*haf *ok* gvð
þ*er*s l*an*dz. þ*at* lof fellz h*anv*m i eyrv *ok* trvði h*ann* þ*vi* er þ*ei*r
6 sogðv *ok* hvgðiz h*ann* nv v*er*a matkari ollv*m* k*onvng*vm *ok* sva
ko*m* at h*ann* hvgðiz raða mvndv ollv*m* heimi.[1] heyrt hafði h*ann*
ok getið helvitis *ok* eignaði h*ann* ser þ*at* *ok* sva hímín.[1] mik*it*
vn*ni* h*ann* s(vnvm) sinv*m* *ok* er h*ann* v*ar* orðin sva frægr[2] þa
beidvz s(ynir) h*ans* rikis af h*anv*m *ok* sva g*er*ir h*ann* at h*ann*
gefr Ivpit*er* hímín *ok* m*ællti* sva se*m* svm*ir* kalla hi*m*na þren*n*ing
þa gef ek þ*er* nv m*eð* rikinv at þv s*ka*lt raða f*yr*i elldingv*m* *ok*
senda ti*l* vvina þin*n*a *ok* lat f*ar*a .iíj. saman ia*m*nan sva at þ*at*[3]
megi all*ir* sia m*er*king þren*n*ing*ar* rikis þins.[1] Neptvnv*m* set ek
gvð yf*ir* þ*er*sv*m* heími at raða *ok* þar m*eð* velldis giof krok
þriangaðan.[1] s*ka*ltv[4] þar m*eð* alla lvti ti*l* þin draga ti*l*[5] marks
þren*n*i*n*g*ar* þin*n*ar.[1] Plvtv s*ka*l v*er*a hofðingi[6] yf*ir* helviti *ok* f*yr*i
sak*ir* þ*er*s rikis gef ek þ*er* varðhvnd er Geber*vs* heit*ir* *ok* a[6] .iíj.
hofvð ti*l* þren*n*i*n*gar marks.[1] þersv trvðv heiðn*ir* m*enn* at sva
væri skop*vð* v*er*olldin *ok* þ*ei*r mvndv raða þessv*m* heimv*m*.[1]
Ivpit*er* þotti folk*it* ofsasz *ok* riki foðvr sins of mik*it* *ok* ofvndaði
h*ann* þ*at* *ok* ber*r* fe vnd*ir* hofþingia at þ*ei*r reði k*onvng* af rikinv.[1]
þ*ei*r þig*g*ia feit *ok* veita atg*o*ngv m*eð* Ivpit*er* *ok* g*er*ir h*ann* .ij.
kosti foðvr sinv*m* hvart h*ann* vill gefa vp*p* rik*it* eða beriaz.[1]
Ivpit*er* hef*ir* aðr mik*it* vnd*ir* sig[7] lagt af rikinv.[1] Satvrn*vs* seg*ir*
ofsialfraða s(vnv) sina v*er*it h*af*a *ok* ofmik*it* len þei*m* gefit.[1]
stockr h*ann* vndan[6] hing*at*[6] i Italia*m*.[1] h*ann* kendi | m*onnv*ᴍ þar 22b
fyst akr . v*er*k.[1] Ivpit*er* tok þa allt rikit.[1] h*ann* g*er*ðiz h*er*maðr
mikill.[1] h*ann* tekr af gvllpen*n*ing en lætr ganga silfr peni*n*g.[1]
h*ann* feck ko*nv* þ*ei*rar e*r* ívnv h(et) *ok* er h*ann* nv k*onvng*r yf*ir*
ollv rikinv.[1] þ*at* ofvndaðv s(ynir) Titans e*r* e*ig*i þottvz ti*l* min*n*a
ko*m*n*ir*.[1] þ*ei*r fa ser mikin afla *ok* heria a rikit *ok* g*er*a morg ill-
virki.[1] k*onvng*r samnar h*er* i moti *ok* fvndvz þ*ei*r vnd*ir* ey ein*ni*.[1]
8 Ivpit*er* bað sína m*enn* handtaka þa en*n* drepa e*ig*i *ok* siþ*an* b*er*iaz
þ*ei*r *ok* lykr sva at s(ynir) Titans flyðv en litlv siþaʀ ko*m*v þ*ei*r
aftr m*eð* miklv*m* styrk *ok* h*er*ia *ok* bren*n*a.[1] þ*ei*r fá sva mikin*n*
styrk at þ*ei*r g*er*a ser eina st*er*ka borg *ok* heria þaðan *ok* e*r*
Ivp*iter* fregn þetta feʀ h*ann* á hendr þei*m* *ok* ein dag er s(ynir)
Títans v*arv* rið*nir* m*eð* h*er* sin*n* vt af borgin*ni* þa sia þ*ei*r hvar

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] g *er i hdskr. rettet fra* ð. [3] *En fejl for* þar? [4] *Et större parti nederst på denne side fra og med dette ord er mere eller mindre afbleget på enkelte ord og linjedele, særlig til venstre side, nær. Men intet er dog tvivlsomt.* [5] *Forkortelsestegnet er opfrisket og derved bragt til at ligne et* r. [6] *Meget afbleget.* [7] *Således.*

ferr herr Ivpiters.[1] þeir snva þegar til borgarinnar ok veria hana en Ivpiter sœkir at ok lettir eigi fyʀ en þeir gefa sig[2] vpp.[1] hann lætr þa handtaka ok setia i fiallit Etnvm ok let þa þar svellta til heliar.[1] her eftir verðr allt folk hrætt við hann ok þvi trvðv heiðnir menn at hann sendi þa til helvitis[3] þvi at iarðelldr er i fialli þvi.[1] hann lætr gera ser skip mikit ok skera griðvngs hofvð a framstafni.[1] þat hafði hann íallar herfarar.[1] þvi trvðv heiðnir menn at hann fœri i griðvngs liki yfir stor hof enda hafði hann ok fiolkyngi til at hann matti griðvngr synaz.[1] hann atti s(vn) er Merkvrivs h(et).[1] hans moðir h(et) Máíá.[1] hon var frilla hans.[1] Merkvrivs var mikill i þrotta maðr ok vitr.[1]

c. 2 Maðr h(et) Inakvs[4].[1] hann (var)[5] maðr rikr i Girklandi.[1] hann atti dottvr vena er Io h(et).[1] hon var kvenna friðvz.[1] Ivpiter vill sia þersa konv ok ferr heiman ok er Inacvs spyʀ til ferðar Ivpiters gengr hann moti hanvm með bliðskap.[1] Ínakvs sendir menn eftir folki en vm morginin eftir ser Ivpiter Io ok ser at hon er allra kvenna venst.[1] þa mælti Ivpiter hinn riki I(nakvs) segir hann oft hafa miklar sogvr gengit fra dottvr þinni ok eigi er þar ofmikit fra sagt ok spvrt mvntv hafa fra minv riki ok mætti ok vil ek at þv giftir mer dottvr þina baðvm ockr til sœmðar.[1] hann svarar spvrt hofv ver til rikis yðars ok þat at er eigvð kono ok verðr ecki min dottir yðvr.[1] Ivpiter s(egir) kemr þer eigi þat i hvg at ek mvn hafa valld til at fa hana moti vilia þinvm[6].[1] hann s(egir) þat er nv sem verðr.[1] ok nv er oll borgin fvll með her ok er nv engi kostr at hafa hana i brott.[1] feʀ (Ivpiter)[5] við sva bvið heim.[1] en[7] litlv siþaʀ ferr Ivpiter eín saman við litið skip ok kemr í riki Inakvs.[1] hann ferr með stafkorlvm ok finnr þræla nockora i skogi ok spyʀ þa tiðinda ok hvart konvngr se í land(i)[8] eða hvat þar er frægst.[1] þeir s(egia) konvng sitia i goðvm friði en ecki er her tiðara at tala en vm Kritar-Þór hversv sneypilega hann for.[1] hann s(egir) ek hefi nockot silfr ok vil ek gefa yðr ef þer komit henni i skogin en þeir varv heimskir ok tokv við silfrinv ok komv heni[2] i skogin enn Ivpiter greip hana ok hafði hana brott með ser.[1] við þetta verðr vaʀ Inakvs ok þickir eigi avðvellt eftir at sœkia.[1] en er þav koma heim i Krit er Io vanheil en Ivnv konv Ivpiters likar þetta illa ok bregðr Io i kvigvliki ok mælti sva fyri at hon skylldi eigi lettari verða fyʀ en hon kvemi

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] *Under* el *og* it *er der to — betydningsløse (?) — prikker.* [4] *Skr.* ianakvs, *men det første* a *er underpunkteret.* [5] *Mgl. i hdskr.* [6] *Rettet i hdskr. fra* finvm, *ved at* fi *er gjort til* þ *og* i *skrevet ovenover.* [7] *Rettet fra hdskrs* er. [8] i *mgl.*

þar er á felli i .víj. kvislvm til siofar.[1] Ivnv[2] sendir til flvgvna Onestio at bita hana en Argvs þrell giætti hennar er hafði .c. avgna .lx. i nacka ok vocktv þav vm netr.[1] hon matti alldri || 23a lettari verða fyʀ en Þór sendi til Merkvrivm harpslaga sin at svæfa hann.[1] hann svæpði[3] þrælin ok drap hann siþan.[1] sva er sagt at Sif kona Þors er Io skylldi lettari verða at hon hellt hondvm fram vm kne ser ok spenti þar vm ok kvað galldra ok þa var allt sen at drepin var þrællin ok henni sprat hondin af knenv ok þa varð hon lettari at Erkvles ok er hann la i vogv þa vackti[4] Sif vpp hogorma at sveininvm enn hann retti i motí hendr ok kreisti hogormana til bana ok er hann vex vpp geriz hann allra kappa mestr.[1]

c. 3 12 Likaon h(et) maðr illr ok avðigr i Krit.[1] margir kollvðv hann man ætv ok troll.[1] Ivpiter sœkir hann heim ok leyniz ok vill vita hvart hann er sonnv sagðr ok hit fysta kvelld ser hann at þar var mannaslatr i katli ok nv grvnar bondan hverr gestrin man vera ok vill nv svikia hann ok er I(vpiter) finnr þat leitar hann brott ok litlv siþaʀ[5] sendir[6] Ivpiter menn til hans ok drepr hann[7] en tekr vpp feit.[1] þvi trvðv heiðnir menn at hann yrð[i[8] at var]gi[9].[1]

c. 4 Convngr h(et) Agenor a Girklandi[10] rikr ok fiolmennr.[1] hann atti .íj. born[11] Kaðmvs h(et) svn hans en Evropa dottir allra kvenna[12] friðvz.[1] Kaðmvs var[13] spekingr mikill.[1] hann fann stafrof Girkia.[1] hon var ok vitr[14] ok kvnni margar listir.[1] konvngr vnni þeim mikit.[1] hann spyʀ hversv Inakvs hafði[15] farit ok orventir[16] ser ecki sliks[17].[1] hann setti svn sin at vardveita hana[18]. Ivpiter

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herefter en betydningsløs prik.* [3] *Således; mulig en fejl for* svæf-. [4] *Først skr.* ve-, *men* e *er — dog ufuldkomment — rettet til* a; *bogstavet ligner nu mere* ø. [5] *Den nederste del af dette ords bogstaver er afrevne ved et hul på perg.* [6] *Den nederste del af* fe *ligeledes.* [7] *Rettet fra hdskrs* hans. [8] *Den nederste del af* yrð *afreven;* i *helt.* [9] *Af det afrevne ses kun enkelte små levninger, uden at der ved hjælp af dem bestemt kan konstateres, hvad der her har ståat;* gi *er omtr. helt bevaret; da hullet lige foran disse bogstaver er meget smalt, synes der virkelig ikke at have ståat noget lige foran* g; *der har således vistnok oprindelig her været et — mindre — hul på perg., hvorved* gi *er blevet skilt fra* var; *teksten har således vistnok været* yrði at vargi, *hvortil pladsen og levningerne af bogstaverne godt kan passe. Noget lignende iagttages også på følgende side, tilsvarende sted.* [10] gi *er beskadigede ved en rift.* [11] born *synes fremkommet ved en rettelse (af* ſvnv?*).* [12] v *beskadiget.* [13] v *er i hdskr. rettet fra* h *(ɔ:* het*).* [14] *ok* v *beskadiget.* [15] h *ligeledes.* [16] *Sikkert sål., skönt* n *ikke er ganske skr. som sædvanligt.* [17] ks *sammenskrevne.* [18] *Sikkert;* h *er overskåret formedelst en rift.*

spyʀ þetta ok ferr yfir hafit vt i ein leyni vág en þat sogðv Kritar menn at hann svæmi vm hafit er hann for opt sva skiott.[1] hann kemr þaðan skamt i fra sem konvngs dottir var ok ein morgin er konvngs dottir geck or borginni ok sa a siofar strond hvar lá griðvngr ein ok sva fagr at hvert hár þotti henni or gvlli hon gengr at ok klappar vm granar hans ok kyssir hann ok þickir hann fagr.[1] hann sefr[2] enn fylgis konvr hennar rœða vm at þetta er mikil gersimi.[1] nv sprettr griðvngr vpp ok þrifr hana[3] ok
14 hefir til skips ok ferr heim i riki sitt.[1] konvnginvm foðvr hennar likar þetta illa ok segir syni sinvm at hann man ecki riki eignaz nema hann nai aftr d(ottvr) hans eða ella komi hann alldri aftr.[1] hann ferr brott með liði ok kemr i Krit ok ferr a fvnd Ivpiters.[1] þeir finnaz ok sættaz at þvi at Ivpiter geck at eiga systvr hans ok kvez mvndv gefa hanvm þriðivng heims ok koma hanvm i riki sitt.[1] svn þeira Ivpiters ok Evropa var Apollo solar gvð.[1] hann var miok fiolkvnigr ok gerði morg skripi[4] ok vndr.[1] Þorr fregn þat ok vill eigi at aðrir dirfiz at þvi.[1] hann sendir menn til hans ok gerir at hanvm ellding ok verðr þat hans bani.[1]

c. 5 Salomon h(et) sa konvngr er iafnaðiz við Ivpiter.[1] hann hafði latið gera mikla holl ok dyrlega ok mikla brv til með miklvm velvm ok or storir ringar.[1] hann var þvi vanr ef vvinir hans kvæmv at gera elldingar at þeim.[1] Ivpiter sœkir þangat ok vill eigi þetta sitia ok ferr at Salomon konvngi með her ok fleygir til hans elldingvm .iíj. at sogv heiðinna manna ok þar af þa dó hann ok mikill lvti folks hans ok syndiz Þor hanvm þat maklig skript.[1]

Fra Edelon

c. 6 Maðr het Edelon ok dottir hans Alkonia Ampitrion[5].[1] Ivpiter spyʀ þetta ok vill na henni ok leita(r)[6] ser raðs.[1] hann kemr a lavn ok[7] er hon sat i skemmv sinni verða þav vndr at rignir gvlldropvm | í kne henni.[1] hon gengr vt ok ser mikla skýr 23b hvar ofan rigndi ok gengr þar eftir ok i þessv gripr Ivpiter hana ok leiðir til skips en faðir hennar biðr eigi leita hennar ok þickiz
16 vita hverr hana man hafa brott nvmit.[1] ok er Ivpiter kemr til skipa með hana lætr hann verða saman .íj. netr ok engan dag i millim.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* fefr. [3] *Synes i hdskr. rettet fra* hapa. [4] *Det første* i *er forlænget; skriveren vilde åbenbart først skrive* p. [5] *Ordet er ikke ganske klart, særlig ikke forkortelsestegnene; raderet synes det i hvert fald ikke at være.* [6] r *er glemt.* [7] *Tilf. over linjen.*

c. 7 Pelevs h(et) konvngr i Pela ponense i Girklandi agiætr ok rikr.[1] broðir hans h(et) Eson ok bar ecki tignar nafn.[1] svn hans h(et) Iason.[1] hann var mikill maðr ok sterkr vapndiarfr ok vígkiænn.[1] hann var sva vinsæll at hanvm villdv naliga allir þiona i rikinv.[1] hann var miklv orvari af fe en nockorr annaʀ i þann tima.[1] þat ottadiz Pelevs konvngr at skiott[2] mvndi Iason hafa vndan hanvm rikit ok gerði þat rað at senda hann i þa nockora ferð er engi hafði aftr[3] komit sa er farit hafði.[1] hann sendir siþan orð Iason[4] at hann komi[5] a hans fvnd ok er hanvm komv bref konvngs for[6] hann þegar a fvnd hans.[1] konvngr fagnaði[7] [hanvm vel ok][8] er[9] hann hafði þar verit vm rið þa gengv þeir frændr[10] i malstofv.[1] þa mælti konvngr vlikr ertv vorðin frændi flestvm monnvᴍ oðrvm i heimí þersvm þeim er ver heyrvm sogvr af ok þyrfti nv at þv letir skamt þrekvirkia millim meðan þv[11] ert i þvilikvm bloma[12] alldrs ok virðingar ok mætti þaðan af vaxa þín tign ok vart riki en sv þickir nv frama[13] ferð[13] merst at fara i Asiam i þann stað sem Kolkos h(eitir) at sœkia þangat reyfi þat er gvllspvni einn er.[1] hefir þeim þo ecki vel fariz er eftir hafa sótt.[1] venti ek at þeir mvnv vraðlega hafa at farit.[1] Iason gerði sik fvsan þessar farar þvi at hanvm fell vel i eyrv lofs orð konvngs.[1] heitr konvngr hanvm storsœmðvm ef hann kemr aftr.[1] þickir Iason ok fysilegt at koma i hina agiætvztv staði veralldarinar ok iattar ferðinni.[1] konvngr sendir eftir smið þeim er Argvs h(et) er hagaztr var i rikinv ok viða er i bokvm getit at hann skylldi skip gera ok vanda sem merst ok er þat
18 veglega skip var fram sett var þat kallat Argo.[1] þersir menn reðvz til ferðar með Iason hinn mikli Erkvles s(vn) Þórs Kastor ok Pollox af Sparta brœðr Eline er venzt var allra kvenna[14] i Girklandi hana atti Menelavs ok Klitemestre ok (atti)[15] Agamennon.[1] með hanvm for ok Nector[16] hin spaki or Pilo ok Telamon af Salomina ok Pelevs af Figia.[1] eigi erv fleiri menn nefndir ok er þeir varv bvnir letv þeir i haf ok komv siþan við þat land er Frigia heitir.[1] fyri þri riki reð þa Lamedon.[1] hans s(vn) var Priamvs en dottir Hesiona.[1] kona Priami het Hecvba.[1] þeira s(ynir) varv þeir hinn agiæti Ector ok hín fagri Alexandr er Paris

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Det sidste* t *lidt beskadiget.* [3] r *ligeledes.* [4] n *ligeledes.* [5] *Af* at—kō *den nederste del bortskåren.* [6] f *beskadiget.* [7] ði *ligeledes.* [8] *Bortrevet; kun en lille rest af* hm *og* v *ses; mellem* fagnaði *og* hanvm *har der oprindelig været et hul i perg., se s. 196 note 8.* [9] e *er beskadiget.* [10] æ *ligeledes.* [11] v *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [12] b *beskadiget.* [13] f *ligeledes.* [14] *Herefter er skrevet, men igen underprikket:* venst. [15] *Mgl. i hdskr.* [16] *Således.*

h(et) oðrv nafni Deipheb*vs* Helen*vs* *ok* Troil*vs*.[1] dœtr þ*ei*ra þær Casandra *ok* Polixena *ok* Troan.[1] atti P*ri*am*vs* *ok* lavngetna s(vnv).[1] P*ri*am*vs* reð þa f*yr*i Tyrkl*an*di einv meðan Lamedon lifði.[1] Hecvbo dreymði þa e*r* ho*n* v*ar* vravst at ein logbrandr liði f*ra*m af mvn*n*i hen*n*ar þ*ar* f*yr*i þotti hen*n*i oll T*r*oio[2] borg bren*n*a.[1] ho*n* v*ar* rædd miok *ok* sagði P*ri*amo dravmin en*n* spekingar reðv sva at ho*n* mvndi fœða ein s(vn) þan*n* e*r* f*yr*i h*an*s sak*ir* mvndi niðr v*er*a brotin oll Troio b*org*.[1] *ok* er P*ri*(amvs) k*onvng*r heyr*ir* þ*er*sa lvti biðr h*ann* sveinin*n* vt b*er*a *ok* er h*ann* v*ar* fœdr v*ar* h*ann* kallaðr Alexandr *ok* *er* || moðirin sa hv*er*sv 24a
fagrt þ*at* barn*n* v*ar* villdi ho*n* e*ig*i lata vt b*er*a *ok* feck h*ann* ti*l* fostrs a lavn *ok* v*ar* h*ann* þa kallaðr Paris.[1] en*n* er h*ann* vox vp*p* elskaði h*ann* miok Freyiv en siþ*an* e*r* h*ann* vissi v*m* ætt sina[3] *ok* h*ann* ger*ð*i brvllavp sitt ti*l* Thecide*m* þa bavð h*ann* þang*at*
20 ollv*m* gvðv*m*.[1] ho*n* tok vp*p* eitt gvllepli a þ*v*i v*ar* þ*at* ritað at[4] sv skylldi eignaz e*r* feg*r*i væri *ok* var þ*v*i kastat milli*m* þ*ei*ra[5] Freyiv *ok* Sif *ok* Gefion.[1] þær g*an*ga f*yr*i Ivp*iter*[6] at h*ann* dœ*m*i v*m* hv*er* þ*ei*ra friðvzt e*r* en h*ann* villdi e*ig*i dœ*m*a þ*v*i at h*ann* vgði reiði þ*ei*rar er h*ann* dœmði e*ig*i vensta.[1] h*ann* bað at þær færi í skogin*n* Ide*m* til hirðis þess er Alexandr h(et).[1] *ok* a nockor*vm* degi e*r* h*ann* giætti fearins ko*m* ti*l* h*ans* g*r*iðv*n*gr .i. mikill e*r* h*ann* hafði e*ig*i fyʀ set *ok* barðiz vi*ð* ein*n* af h*ans* g*r*iðvngv*m* *ok* v*ar*ð sa sigraðr er Alex*andr* atti.[1] þa setti Þor*r* koronv af dyrlegv*m* blomv(m)[7] yf*ir* hofvð h*ans* *ok* an*n*an dag ko*m* g*r*iðv*n*gr *ok* for se*m* hin fyʀa dag *ok* hin*n* þridia dag ko*m* hin*n* sami griðvngr *ok* matti sa mina[8] fyrst e*r* Alex*andr* att(i)[7] *ok* þa batt h*ann* brodd ein mikin*n* i en*n*i h*anv*m *ok* matti sa þa ecki við er ti*l* v*ar* ko*m*in *ok* vndi þa Alex*andr* vel vi*ð* *ok* þ*v*i setti h*ann* koronv a hofvð h*anv*m *ok* tignaði h*ann* þa s*v*a f*yr*i sigr[9]
(c. 8) sin*n*.[1] þesi atbvrðr v*ar* sagðr P*ri*amo *ok* he*r* eft*ir* geck h*ann* vi*ð* frændsemi Alex*andrs* *ok* e*r* h*ann* v*ar* i ætt ko*m*in tok h*ann* virðing se*m* aðr*ir* brœðr h*ans*.[1] h*ann* v*ar* allra m*an*na kvrteisastr *ok* ein dag e*r* h*ann* for a Idvs skog þar se*m* h*ann* hafði hiorð halldit syndiz h*anv*m i svefni se*m* Sat*vr*n*vs* leiddi at h*anv*m konvr
22 .íij. Sif *ok* Freyiv *ok* Friɢ[10] *ok* bað h*ann* segia hv*er* þ*ei*ra venvst veri.[1] h*anv*m þotti Freyia lvta at ser *ok* bað h*ann* þ*at* segia at ho*n*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Forkortet* tio (with 1 above). [3] *Her er der sikkert noget oversprunget af skriv.* [4] *Rettet fra hdskrs* et. [5] *Herefter er skr., men underprikket:* frigiar | *ok (dette dog ikke underprikket); jfr. dog nedenfor l. 35 og 200₅.* [6] *I hdskr. fejlskrevet* vip̄. [7] m, *i mgl.* [8] na *beskadiget.* [9] *Skr. to gange.* [10] *Urigtigt for* Gefjon, *se ovf. l. 17.*

væri vænst en hon kvez mvndv lavna hanvm at vera þers raðandi at fa hanvm þa konv af Girklandi er venzt væri.[1] þa geck at hanvm Sif *ok* bað at hann skylldi hana vensta dœma en hon kvez mvndv gefa hanvm mikit veralldar riki *ok* tign *ok* er hann dœmir eigi þa gengr Frig[2] at hanvm *ok* byðr hanvm mikla speki *ok* sigr i orrostvm hon var orrostv gvð ef hann segði hana fegrsta *ok* dœmir hann eigi.[1] nv kemr Freyia at hanvm *ok* mællti minztv nv hveriv þv hefir mer heitið.[1] hon beraði likam sinn.[1] þa dœmir hann hana fegrsta.[1] þvi var Sif siþan i fiandskap við Troiv menn.[1]

c. 9 En[3] er þeir Erkvles *ok* Iason varv þar við land komnir þa sendi Lamedon konvngr menn til þeira *ok* bað þa brottv verða ella mvndi hann þa með her fœra brott *ok* er þeim komv þessi boð se(a)[4] þeir eigi annan kost likara en fara brott.[1] lettv þeir *ok* eigi sinni ferð fyʀ enn þeir komv i Colkos.[1] þar reð þa fyri konvngr sa er Medivs h(et) enn Media h(et) dottir hans.[1] hon var kvenna venst *ok* vitrvz *ok* Medivs konvngr byðr nv þeim Iason til veizlv *ok* erv þeir i Kolkvs vm rið.[1] nv berr Iason vpp eyrindi sin fyri konvng *ok* segir at hann er sendr eftir reyfinv þvi er vppi hangir i Tys hofi *ok* margir hafa eftir farit.[1] konvngr mællti þv ert dyrlegr maðr *ok* skalt vel með oss kominn en ek vil segia þer hvat a liɢr ef þetta reyfi er brott haft at lokit er þers konvngs riki er her ræðr fyri *ok* vita skvlv þer þær þravtir er til erv aðr en naz mvn.[1] Argvs h(eitir) þræll er vakir yfir hofinv.[1] hann hefir .c. avgna *ok* sefr þa svmvm er hann vakir svmvm *ok* skal hann svæfa *ok* drepa siþan.[1] dreki er sa i hofinv er þv mvnt heyrt hafa getið | *ok* er allra dreka grimaztr.[1] hann hefir morg [24b] avgv *ok* mikit eitr.[1] hann skal *ok* drepa.[1] yxn erv þar .íj. or eiri [24] blasnir *ok* sva grimir *ok* ogvrlegir at elldr flygr af nosvm þeira *ok* mvnni *ok* eftir þat skalttv niðr br(i)ota[5] hofit *ok* eria þar yfir með exnvnvm *ok* taka siþan iaxlana ór drekanvm *ok* sa þar i eftir.[1] siþan mvnv þar menn vpp renna .íij. sinvm .xíj. *ok* vilia allir drekans hefna.[1] þeir erv sva storir *ok* sterkir sem risar *ok* við þa verðr at beriaz *ok* sa er þersv kemr a leið mvn alldri tyna

(c. 10) lofi sinv meðan verolldin stendr.[1] nv er Iason heyrir þetta fær hanvm mikillar[6] a hyɢiv hversv hann skal fram koma þersi þravt *ok* nv leiðir konvngr hann at sia allar þravtirnar *ok* þickir hanvm þvi meira vm vert er hann veit gerr *ok* er Iason nv[7] storlega vglaðr.[1] Media konvngs dottir ser þetta at Iason er vkatr.[1] henni

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Urigtigt for* Gefjon, *se ovf. 199.17.* [3] *I hdskr. er her i virkeligheden intet egentligt kapitelskifte. Kun er* E *en stor initial.* [4] a *er glemt.* [5] i *ligeledes.* [6] ar *er sammenskrevne.* [7] n *er rettet fra* f.

liz vel a h*ann* *ok* þick*ir* mikill skaði ef sva dyrlegr m*aðr* s*ka*l f*yr*i [1] faraz. [2] ho*n* kvn*n*i mik*it* af fiolkyngi foðvr sins. [2] þa m*æ*ll*ti* ho*n* ti*l* systvr sinar miok harma ek þ*at* min kiæra syst*ir* ef þ*er*si hin*n* dÿrlegi m*aðr* s*ka*l tynaz *ok* e*ig*i ma ek þ*at* vita ef ek ma h*an*vm bót raða. [2] far þv nv *ok* seg h*an*vm at ek vil fin*n*a h*ann* *ok* helldr vil ek allar þravt*ir* a mik leɢia en*n* þ*er*si dreki f*yr*i fari h*an*vm. [2] nv fe*r*r mærin ti*l* hallar þ*ar* e*r* Iason svaf *ok* m*æ*ll*ti* he*r*ra sofi þ*er*. [2] h*ann* m*æ*ll*ti* hv*er* ertv ivng frv. [2] ho*n* svar*ar* ek em syst*ir* hin*n*ar rikv Medee k*onvng*s d(ottvr) *ok* ho*n* sendi mik ti*l* yðar. [2] ho*n* harmar m*eð* þ*er* þina hvgsott *ok* ris vp*p* *ok* gack m*eð* m*er*. [2] ho*n* fe*r*r ti*l* skog*ar* f*yr*i h*an*vm ska*m*t f*ra* borg*inni* *ok* þ*ar* v*ar* f*yr*i hin agiæta Medee *ok* e*r* ho*n* ser Iasone*m* stendr ho*n* vp*p* *ok* kvaddi h*ann*. [2] h*ann* fagn*ar* hen*n*i vel. [2] þav talaz vi*ð* marga lvti *ok* fin*n*r Iason skiott hv*er*sv vitr ho*n* e*r* *ok* ren*n*r h*an*vm skiott hvgr ti*l* hen*n*ar *ok* veit*ir* nv hvart oðrv fœgileg faðmlog *ok* bliða kossa *ok* e*ig*i g*an*ga þav þaðan b*r*ott fyʀ en Iason hef*ir* f*ra*mit vilia sin vi*ð* hana allan. [2] þa seg*ir* Media at h*ann* s*ka*l v*er*a katr *ok* ottalávs *ok* heitr h*an*vm þ*v*i at h*ann* s*ka*l
26 f*ra*m ko*m*a sinv eyrindi. [2] nv ge*n*gr Iason hei*m* glaðr *ok* e*r* sa timi ke*m*r e*r* f*ra*m s*ka*l ko*m*a þetta þrekvi*r*ki *ok* a ein*n*i nott ko*m*a sendi m*enn* k*onvng*s d(ottvr) ti*l* Iasons *ok* nv g*an*ga þav brott .íj. *ok* ti*l* hofsins *ok* þa svæf*ir* ho*n* drekan [3] *ok* þrælin en Iason reiðir vp*p* sv*er*ðit *ok* drepr þrælin. [2] þar eft*ir* leɢr h*ann* ti*l* drekans vnd*ir* bæxlit se*m* ho*n* kendi h*an*vm *ok* þa vacknaði vi*ð* sa hin*n* grimi dreki *ok* bles ogvrlegv eitt*r*i en m*eð* fvlltingi k*onvng*s d(ottvr) skaðaði h*ann* þ*at* ecki. [2] nv blistrar k*onvng*s d(ottir) at oxnvnv*m* *ok* ge*n*gr at þei*m* *ok* leɢr ok a *ok* knyt*ir* vi*ð* vagn *ok* ekr vt yf*ir* hofit ollv*m* fearlvt *ok* sva þ*er*sv hinv agiæta reyfi e*r* allt v*ar* se*m* gvll. [2] nv kveyk*ir* ho*n* galldra sva at ho*n* fell*ir* ofan hofit. [2] nv knytia þav saman yxnina *ok* eria yf*ir* hofit *ok* taka ten*n* dreckans *ok* sa i iorðina eft*ir* *ok* þar ren*n*a vp*p* marg*ir* m*enn* *ok* sterkleg*ir* m*eð* vapnv*m* *ok* þa byðr Iasoní mikin otta. [2] þa m*æ*ll*ti* k*onvng*s do*ttir* hræz e*ig*i he*r*ra sialf*ir* sk*v*lv þ*ei*r sæfaz. [2] *ok* m*eð* hen*n*ar kvn*n*attv b*er*iaz þ*ei*r sialf*ir* *ok* drepaz niðr. [2] þa fe*r*r Iason hei*m* m*eð* þ*er*sv*m* sigri *ok* vekr vp*p* m*enn* sina *ok* seg*ir* þei*m* þersi tiðindi en Media for ti*l* hallar f(oðvr) sin*n*s *ok* hef*ir* m*eð* ser allt sitt gvll *ok* hin agiætvztv klæði sin *ok* fe*r*r nv ti*l* skips Iasons. [2] Iason *ok* ha*n*s m*enn* lavpa nv v*m* borgina m*eð* ópi [4] *ok* eɢian *ok* drepa allt þ*at* se*m* f*yr*i varð *ok* sva || lyka [5] þ*ei*r 25a

---

[1] f *er beskadiget ved en rift.* [2] *Punktum er tilf.* [3] k *er i hdskr. rettet fra* þ. [4] p *er uformeligt og rettet fra et andet bogstav* (l). [5] y *ser nærmest ud som* v (*med prik over*).

við at þ*ar* fellr Medi*vs* ko*nvng*r *ok* m*er*str lvti h*er*s h*an*s *ok* dvelz[1] Iason þ*ar* v*m* vetrin en ko*nvng*s do*ttir* v*ar* m*eð* barni *ok* fœddi ho*n* .íj. s(vnv).[2] *ok* e*r* var ko*m* for Iason hei*m* ti*l* Girkl*an*dz m*eð* mikilli sœmð *ok* eitt kvelld ko*mv* þ*eir* v*ið* ey eina *ok* lagv þ*ar* v*m* nottina.[2] þ*eir* Iason svafv i l*an*dtialldi *ok* Medie ko*nvng*s do*ttir*.[2] ho*n* vacknaði e*ig*i fyʀ en þ*eir* v*arv* all*ir*[3] brottv.[2] ho*n* ge*ng*r a eyna *ok* s*er* at þ*eir* sigla þa ollv*m* skipv*m* vndan eyn*ni*.[2] ho*n* kallar þa m*eð* miklv*m* grati *ok* m*æ*l*lti* veit ek at Iason man e*ig*i
28 þ*er*sv raðit h*af*a sa e*r* m*er*sta frægð van*n* í Kolkos.[2] ho*n* talði vp*p* margan sin*n* harm en Iason villdi e*ig*i at siðr[4] b*r*ott sigla þ*vi* at h*ann* atti aðra ko*nv* hei*m*a *ok* vel ættaða.[2] ke*m*r h*ann* nv hei*m* i l*an*d *ok* v*ar* hv*er*r m*aðr* h*anv*m fegin ne*m*a Pele*vs* ko*nvng*r.[2] v*ar*ð Iason af þ*er*si f*er*ð miok frægr v*ar* h*ann* ti*l* ko*nvng*s tekin
(c. 11) eft*ir* Pele*vs*.[2] en e*r* Erkvles v*ar* aftr ko*m*in þa vndi h*ann* storilla v*ið* sina for *ok* vvi*r*ðing þa e*r* Lamedon ko*nvng*r hafði h*anv*m veítt.[2] h*ann* for hei*m*an ti*l* þ*ei*rar eyiar e*r* Sparta*m* h(eitir) at fin*n*a Castore*m* *ok* Pollvce*m*[5] þa hafði Lamedon ko*nvng*r l*an*dflæmða[6].[2] þaðan fara þ*eir* all*ir* saman ti*l* Salomina*m*[7] at fin*n*a Thelamon *ok* f*ar*a þ*eir* þaðan all*ir* ti*l* Picia*m* at fin*n*a Pelev*m* *ok* for h*ann* m*eð* þei*m* i Pilv*m* þar e*r* Nestor hin*n* spaki reð f*yr*i *ok* for h*ann* m*eð* þei*m* *ok* hafði h*ann* .v. skip stór *ok* valði þar ti*l* hina beztv m*enn*.[2] sigl*ð*v þ*eir* þaðan i haf *ok* ko*mv* v*ið* Frigia l*an*d v*m* nott *ok* e*r* þ*eir* vrðv l*an*dfast*ir* for Erkvles fra skipv*m* *ok* m*eð* h*anv*m Pele*vs* *ok* Thelamon *ok* helm*in*gr liðs þ*ei*ra.[2] Lamedon ko*nvng*r v*ar* i borg þ*ei*ri e*r* Iliv*m* h(et) en siþ*an* Troia.[2] ho*n* v*ar* þa hvarki st*er*k at veɢiv*m* ne ma*nn*fiolða.[2] h*ann* reið vt at borg*inni* *ok* til skip*anna* *ok* tokz þar bardagi *ok* e*ig*i langr aðr h*anv*m ko*m* h*er*saga or borg*inni*.[2] vendi ko*nvng*r þa aftr *ok* vill veita þei*m*.[2] sne*r*i Ei*r*kvles[8] þa imoti h*anv*m *ok* varð þar harðr bardagi *ok* lavk sva at Erkvles drap Lamedon ko*nvng* *ok* m*er*stan lvta liðs h*an*s.[2] þ*eir* tokv þar Hesione*m* do*ttvr* Lamed*ons* ko*nvng*s *ok* allt þ*at* e*r* femætt var.[2] f*ar*a þ*eir* siþ*an* m*eð* sig*r*i aftr ti*l* Girk-
30 l*an*dz *ok* vnðv þa vel v*ið* sina f*er*ð.[2] Thelamon feck Hesione*m* *ok* for*v* þav hei*m* i Salomina.[2] þar fellv frillv s(ynir) Lamed*ons* e*r* sva hetv Hipsifil*vs* *ok* Voltvntes *ok* Amphit*er*.[2]

---

[1] v *er skrevet over linjen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Rettet fra hdskrs* alld*ir*. [4] at siðr *skr. to gange.* [5] P *er rettet fra hdskrs* f. [6] ð *er i hdskr. rettet fra* e. [7] i *er skrevet over linjen og* n *er (i hdskr.) rettet fra* ia *(først skr.* falomia*), hvorpå et nyt* a *er tilföjet.* [8] *Således (eller* erikvles?*).*

Fra Erkvles

c. 12 Eftir þersa atbvrði for Erkvles or landi at leita ser frægðar.[1] hann drap með hondvm ser ein mikin leo[2].[1] Hercvlestevs heyrði mikla frægð fara af Ercvles ok girntiz at sia hann ok er þeir fvndvz drap Erkvles hann.[1] hia einni keldv var ein ormr með morgvm hofðvm ok ef eitt var af hanvm hoɢvit þa komv .íj. i staðin.[1] þann drap Erkvles.[1] hann tok ok gvlleplin.[1] hann for ok i Spania ok drap hinn ogvrlega Gereons ok var þat verk all[3] frægt.[1] þaðan for hann i vestr alfv heimsins ok er sva sagt at hann kiæmi til heims enda ok gerði þar mikla stolpa til marks við forli sinnar.[1] siþan sigldi hann aftr vm Norva svnd ok i Italia.[1] Cacvs s(vn) Evanders h(et) mikill kappi er Erkvles drap.[1] þaðan ferr hann vt a India land ok drepr þar þav dyr er Centavros h(etv) en tamði svm.[1] hann drap ok þar þa fvgla er agiætaztir[4] hafa verit er Arpine h(etv).[1] eftir þat ferr hann vtan | ok 25b sva sogðv heiðnir menn at hann brygðiz i villigalltar liki ok þorðv engir hanvm averka at veita.[1] þvi trvðv þeir ok at hann bæri himin ok þvi kollvðv þeir hann þangat nvminn ok þvi kollvðv þeir

(c. 13) Erkvles stiornv.[1] hon stendr millim .íj. vagna.[1] Erkvles hafði att þa konv er Deianira h(et) systir Meliagri.[1] hann hafði hana latið eina[5] en tekit ser eina bonda dottvr til konv.[1] Deianíra sendir Erkvles eitt bref með þersvm orðvm Margt kemr nv við Erkvles vm rað þitt þat er fyri skommv mvndi eigi liclegt þíckia.[1] þv hefir nv fengit eina bonda dottvr þa er ecki kann at gera vtan rifa vll i svndr ok sva segiz at þv greiðir stvndvm með henni enn 32 ef þv greiðir eigi vel fyri henni þa lystr hon þig með snældv hala sinvm ok eigi (er)[6] þersi hinn sami Erkvles ok sa er drekan drap i garði Atlanvs risa ok tok þaðan gvllepli .íj. mer er ok sagt at þv dreckir vín vm netr ok daga ok eter hœns ok pafvgla ok eigi hefðir þv yfir komit Erides hinn frękna ef þv hefðir þa sva gert ok eigi mvndi Orpevs trva at þv mvndir slikr verða þa er þv vart i niðr gang með hanvm ok þv tokt Cerbervm ok drott hann all(t)[7] vpp i lios veralldar ok lagðir a hann .ííí. fiotra.[1] eigi vartv þa i balldikinn ok eigi battv þa gvll a hals þer.[1] en eigi þarf ek vm þig at annaz.[1] min forlog mvnv mik taka sem frændr mína.[1] faðir minn lagði sig sverði brœðr minir vagvz systr minar drvcnvðv.[1] nv sendi ek þer einn kyrtil roðin með minv bloði ok eigi vartv þa i blavtvm pvrpvra er þv drapt Gorgonivm skrimls[8] þat er framan

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] l *er tilf. over linjen.* [3] *Først skr.* allt, *men* t *er underprikket.* [4] *Det sidste* a *er i hdskr. rettet fra* ei. [5] *Mellem disse to ord står et underprikket* i. [6] *Mgl. i hdskr.* [7] t *mgl.* [8] *Således.*

v*ar* leo en*n* i miðiv geit en flvgdreki aftr *ok* þ*er*s min*n*ir mik at þv vær*ir* helldr i vargstacki þa er þv drapt Gereone*m* k*onvng* i Spania *ok* rett ein ollv*m* [1] Span. [2] nv sen(d) [3] hingat svn ockarn at h*ann* veiti m*er* nabiarg*ir* en ek sendi þ*er* i moti þ*e*tta klæði bloðvgt [4]. [2] ho*n* bra [5] þa sv*er*ði *ok* lagði i gegnv*m* sig *ok* let ho*n* þar lif sitt. [2]

Er Troo [6] var eflð an*n*an tima

c. 14 Nv *er* þar ti*l* at taka at þa *er* Lamedon k*onvn*gr v*ar*
34 drepin *ok* s(ynir) h*an*s *ok* do*ttir* [7] h*an*s h*er*tek*in* en brotin borg*in* *ok* rænt fenv var Priam*vs* ecki n*ær* *ok* er h*ann* fra þ*er*si tiðindi bra h*anv*m vi*ð* miok. [2] h*ann* for þa ti*l* Ilia*m* m*eð* allt sitt goz. [2] h*ann* let þegar ti*l* borgar efna myklv st*er*kari en*n* fyʀ hafði ho*n* v*er*it en*n* *eigi* varð ho*n* fyʀ allg*er* sva sem þ*eir* villdv fyʀ en Neptvn*vs* *ok* Apollo solar gvð g*er*ðv h*ana*. [2] þang*at* v*arv* veit stor votn m*eð* miklv*m* bro(g)ðv*m* [8]. [2] þar v*arv* þa g*er*vir kastalar stor*ir* *ok* tv*r*nar [9]. [2] e*igi* v*arv* *ok* borgar liðin aptr [10] læst avðvelldri at sœkia en veɢ*ir*n*ir* liðlavs*ir*. [2] kastali v*ar* yf*ir* hv*er*i(v) [11] borgar liði. [2] h*ann* let g*er*a hof mikit i borgin*ni* *ok* hœlga Þor *ok* *er* þ*e*tta var allt g*er*t þa sendi h*ann* orð [12] ti*l* Girkl*an*dz eft*ir* Hesione*m* systvr sin*ni*. [2] h*ann* for þegar h*anv*m gaf byr *ok* fan*n* Pelei *ok* sagðiz v*er*a sendr af Priam*vs* k*onvngi* at leita v*m* sætt*ir* vi*ð* þa Girki *ok* tiaði hv*er*sv stort h*anv*m var at bœta *er* þ*eir* hofðv drep*it* foðvr h*an*s *ok* brœðr en brotið borg h*an*s *ok* rænt fenv *ok* drep*it* fiolda folks en tek*it* systvr h*an*s at h*er*fangi *er* h*ann* tregar m*er*st *ok* bað at h*ann* skylldi eiga lvt i [13] at Hesione*m* v*æ*ri hei*m* send. [2] Peleas tok h*anv*m *er*fiðlega *ok* kalladiz || þei*m* min*n*a illt 26a
g*er*t hafa en þ*eir* v*arv* v*er*ðir *ok* bað h*ann* brott f*ara* þaðan. [2] h*ann* hellt þa b*r*ott ti*l* Boecia*m* *ok* lendi vi*ð* Salamina*m* *ok* for a fvnd Telam*vs* *ok* beiddi at h*ann* sendi hei*m* Hesione*m* til Priam*vs* broðvr sins. [2] Telam*vs* s(egir) ecki *er* þ*er*sa vi*ð* mik at leita. [2] ek hefi ecki g*er*t Priamo ek drap ecki foðvr h*an*s *ok* *eigi* tok ek systvr h*an*s en þav lavn er ek feck þar f*yr*i mína f*ra*mkvæ*m*ð var*ir* mik at ek lata *eigi* þravtar lavst *ok* bað h*ann* Antenor brott

---

[1] o *er i hdskr. rettet fra* v̄ *(ɔ:* vm*), der følger tæt på* ein; *Haukr har først skrevet* einvm; *forkortelsesstregen er — svagt — raderet.* [2] *Punktum er tilf.* [3] d *glemt.* [4] *Over* v *er en — urigtig — forkortelsesstreg.* [5] r *er i hdskr. rettet fra* a. [6] o *(1) skr. over linjen; oprindelig har der været skrevet* trio, *men* i *er underprikket.* [7] *Først skr.* fyſtir, *men dette er overstreget og det rigtige skrevet ovenover.* [8] g *mgl.* [9] *Over* v *er det sædvanlige tegn for* er (ir) *og* a *er (i hdskr.) rettet fra et andet bogstav.* [10] *Rettet fra hdskrs* appr. [11] v *mgl.* [12] orð *er vistnok en forvanskning af* antenor. [13] *Tilf. over linjen.*

36 fara sem skiotaz.[1] hann for þegar brott ok letti eigi fyʀ en hann kom heim til Priamo ok sagði hanvm alla sina ferð ok sagðiz fvndit hafa alla þa menn er hanvm attv sakir at bœta ok sagði (c. 15) fyri sakbœtr koma spott ok heiton.[1] eftir þat sendi Priamvs eftir s(vnvm) sinvm ok vinvm ok s(egir) þeim at hann ætlar at gera her til Girklandz ok skvlv s(ynir) minir vera hofðingiar fyri þvi at þeir erv reyndir at mikilli capsemð ok frœknleik.[1] Ector stoð vpp ok mællti hann var ellztr ok agiætztr giarna villdi ver fara ef til sœmðar mætti verða en þat efar mik vm at eigi verði váʀ lvtr þvi betri sem ver eigvmz fleira við en ecki kviði ek mer þvi at lifa man ek þann alldr sem mer er hvgaðr.[1] þa mællti Alexandr þat er min til laga at ver[2] latim þa reyna vm stvnd at bera skarðan lvt fyri oss ok vil ek bioðaz til at vera hofðingi þersar ferðar ok kemr mer miok á vvart ef ek fer eyrendlavsv.[1] eftir þat sagði Allexandr dravm sinn þann er hann hafði dreymt i Iða skogi venti ek at hann man nv ræsa.[1] man ek þangat sœkia helldr ynði enn alldr tila.[1] man þat ok allt eftir ganga er goðin hafa fyri sagt er ok sa engi[3] feigri er ferr en hinn er heima sitr.[1] þetta mal stvddi Deiphobvs s(vn) Priamvs ok eɢia(ði)[4] miok ferðarinar.[1] þa stoð vpp Elenvs s(vn) Priamvs ok mællti annan veg segir mer hvgr vm þersa ferð[5] en brœðrvm minvm.[1] ætla ek þat hinn bezta kost varn at eyrindlavsa verði ok er þat þo eigi hæðingar lavst en nærr er þat minni ætlan at ver mvnim fara ok hafa eyrinði at sinni þat er ver vilivm en fyri þat mvnv ver lata fe vart ok frændr ok sialfa oss a lesti.[1] þa stoð vpp Troilvs hinn yngsti s(vn) Priamvs enn engi var hanvm sterkari vtan Ector ok fysti miok ferðarinnar.[1] konvngr lætr nv þing stefna ok segir at hann ætlar her vt at bioða ok heria til Girklandz ok 38 Alexandr s(vn) hans skal þar hofðingi fyri vera.[1] hann tiar[6] sakir þær er hann atti við Gircki ok sva svor þav er Antenor feck er hann var þangat sendr.[1] bað hann nv til leɢia hvern þat er likaz þætti enn q(vaz) ecki trva illspam Helenvs.[1] sa maðr s(varar) mali hans er Pandvs[7] h(et) svn Eyporbivs frændi Priamvs her megv þer þann sia er illa ætlar verða mvnv forna þvi at sva sagði minn faðir mer ef Alexandr næmi konv af Girclandi at þar af mvndv ver fa vdæmi ok alldr tila ok kallaði hann nær sinv skapi vera at lifa i atferðar leysi en deyia hæðilega i forsio leysi

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [3] i *er skr. over* g *(dittografi af det følgende* -ri*).* [4] ði *glemt ved linjeskifte.* [5] ð *er skrevet over linjen med nedvisningstegn.* [6] i *er skrevet over linjen.* [7] d *er uformeligt og synes fremkommet ved rettelse.*

ok heimskv med ofkappi.[1] konvngr kallaði hanvm koma til slikra orða ræðslv ok hvgleysi.[1] fysti þa allt folk þersar ferðar.[1] Kasandra d(ottir) Priamvs konvngs kvnni storilla þersi ætlan ok q(vað) þar mvndv vid gefna Troio ok lif foðvr sins ok broᵓðra ok drivgvm allra manna virðing | ok flestra manna fearlvtr.[1] engi gavmr var 26b
þa gefin hennar spám.[1] var þa bvinn herrinn ok var Alexandr hofðingi ferðarinnar ok leystv þeir flotann ok bað Priamvs goðin beina ferð þeira ok er þeir komv nær eyiv þeiri er Ceream h(et) ok Menelavs reð fyri þa moᵓttv þeir Menelavs er hann ætlaði at fara til Pilvm a fvnd Nestoris ok spvrði Menelavs hvert Alexandr skylldi en hann letz fara at skemta sér.[1] Menelavs bavð hanvm til sin ok sagði drotningina heima vera at fagna þeim ok bað hann þar hafa hvat er hann villdi.[1] þeir Alexandr tokv Ceream en i þeiri eyiv var mikil hofs hoᵓlgi ok stoð hofit nær sío ok er Elena kona Menelavs fra at þersi hinn agiæti konvngs s(vn) var þar vid land komin þa for hon til hofsins at vegsama goðin.[1]
40 henni var ok nockor forvitni[2] a at sia þetta hit vtlenzka folk er sva mikil frægð[3] for af.[1] hon var friðvz kvenna í allri verolldvnni.[1] henni var ok sagt at Alexandr mvndi hana heim sækia ef eigi
(c. 16) yrði aðr þeira fvndr.[1] nv var sagt Alexandr at Elena var komin til hofsins þa ferr hann þangat med dyrlegvm fornvm ok leiz hvarvtveɢia þeira vel a annat er þa(v)[4] saz ok tokv þav tal sin i millim.[1] Alexandr kastar gvllepli i kne Elenv en þersi orð varv ritvð a eplinv ek sver þers vid goðin at ek skal Alexandr giftaz ok vera hans drottning heðan af.[1] hon roðnaði vid er hon kvað þetta vpp allt saman þvi at þat þorði engi at rivfa er i hofinv var heitið.[1] hon þottiz vera svikin ok kallaði þat ecki eiga at halldaz er maðr mælti vvitandi ok vviliandi en Alexandr kallaði þetta orðit at vilia ok tilstilli goðanna er ecki dvgði í moti at gera ok sagði hana fyri þeira reiði verða mvndv ef hon ryfi vid þav heilvg soᵓri.[1] hann geck þa brott or hofinv ok til skipa en vm nottina gengv þeir til hofsins ok tokv brott Elenv ok nockorar konor med henni ok barv a skip.[1] en er borgar menn vrðv varir vid brott tokv hennar þa herklæddvz þeir ok villdv soᵓkia eftir henni ok tokz þar barðagi ok lykr sva at landz menn fellv ok flyðv[5] en Alexandr hafði sigr ok forv brott vid sva bvit ok lettv eigi fyʀ sinni ferð en þeir komv heim i Troio ok[6] tok Priamvs konvngr við þeim feginsamlega ok þickir vel arnaz hafa ok q(vaz) ætla at Girkir mvni nv eigi betr vna vid sinn lvt en þeir hafa

[1] Punktum er tilf. [2] o er i hdskr. rettet fra et andet bogstav (y?). [3] gð sammenslyngede. [4] v mgl. [5] l er tilf. over linjen. [6] Tilf. over linjen.

aðr vnað *ok* vett*ir* mik at þ*ei*r sendi nv hei*m* Hesione*m* systvr mina.[1] Elena v*ar* fyst langa rið ýkát en tok v*m* siþ*ir* at gleðiaz vi*ð* v*m*tolvr P*r*iam*vs* *ok* v*ar* þa g*er* samfor þ*ei*ra Alexandrs *ok* tokvz þar bratt ast*ir* miklar.[1] Kasandra e*r* Troan h(et) oðrv nafni v*ar*ð styɢ vi*ð* e*r* ho*n* fan El*env* *ok* sagði at af hen*n*aʀ þang*at*
42 kvamv mvndi þei*m* leiða allan vfagnað.[1] P*r*iam*vs* v*ar*ð reiðr vi*ð* spar hen*n*ar *ok* bað h*an*a byrgia eina i hvsi *ok* sva v*ar* g*er*t.[1]

Fra [2] h*er*ferð ti*l* Troio

c. 17 Nv e*r* at segia hvat tiðinda varð i Gi*r*kl*an*di e*r* Menelavs (fra)[3] brottokv Elenv *ok* m*anna* drap þav e*r* þar hofðv orðit at h*an*s h*er*bergiv*m* þa sendv þ*ei*r Nestor orð Agam*en*on k*onvng*i broðvr Menelavs *ok* e*r* h*ann* ko*m* þar þa hvɢaði h*ann* broðvr sin *ok* lysti þ*v*i at h*ann* mvndi g*er*a h*er* ti*l* Troio *ok* bioða þ*ei*r þeg*ar* ýt leiðangr*i* af ollv Gi*r*kl*an*di.[1] en e*r* h*err*in v*ar* saman kom*inn* þa || tokv þ*ei*r rað at ganga til frettar vi*ð* goðin i þan stað e*r* 27a Delp*vs* het.[1] þ*at* goð e*r* þ*ar* v*ar* blotað var kallat Apollo.[1] þar matti ecki livga.[1] ti*l* þeiʀar f*er*ðar reðvz þ*ei*r hin*n* agiæti[4] Akilles *ok* Patroclvs *ok* e*r* þ*ei*r komv þar ge*n*gv þei*m* sva frett*ir* at Gi*r*k*ir* mvndv sigr hafa *ok* T*r*oia mvndi a tivnda ari vn*n*in verða.[1] En i oðr*vm* stað sendi Priamvs k*onvng*r Calkas s(vn) Nestoris i Delp*vs* ti*l* frettar en þa*v* svor ko*m*v i moti at h*ann* skylldi g*an*ga i lið Gi*r*kia ef h*ann* villdi hallda virðing sin*n*i *ok* þ*v*i reðs h*ann* í lið me*ð*[5] Akille *ok* for*v* þ*ei*r siþ*an* hei*m* aftr ti*l* h*er*sins en Priamo ko*m*v engi orð vm frettina hv*er*sv farið hefði.[1] en er G*ir*k*ir* v*arv*
44 bvn*ir* i hofn þ*ei*ri er[6] i Athenis h(et) hofðv þ*ei*r .iíj. skip hins .xi. tigar hins .xij. hvndr*aðs*.[1] þ*ei*r letv i haf *ok* tokv þar l*an*d e*r* Tenedon h(et) *ok* ræntv þar fe *ok* drapv m*enn*.[1] Agam*en*on v*ar* k*onvng*r yf*ir* h*er* Girkia en þessir v*arv* agiætazt*ir* m*enn* me*ð* h*an*v*m* Menelavs broðir h*an*s Akilles *ok* Pat*r*ocl*vs* fostbroðir h*an*s Palamides Diomedes Aiax Telep*vs*.[1] Vlixes *o*k Nestor v*arv* spekingar m*er*st*ir* i h*er* þ*ei*ra.[1] en e*r* Gi*r*k*ir* v*arv* vi*ð* l*an*d ko*m*n*ir* sendi Agam*en*on Diomede*m* *ok* Vlixe*m* a fvnd P*r*iam*vs* *ok* beidi at Elenv skylldi lavsa lata en leita siþ*an* sattv*m* saman at ko*m*a en P*r*iam*vs* neitti
(c. 18) þ*v*i þv*er*lega.[1] Crise*vs* h(et) sa m*aðr* e*r* þionaði þ*v*i goði e*r* Delp*vs* h(et).[1] Agam*en*on k*onvng*r tok dottor h*an*s *ok* at vvilia hen*n*ar.[1] Crise*vs* vnni[7] hen*n*i sva mik*it* at h*ann* matti e*ig*i af hen*n*i sia *ok*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Dette ord er skrevet under* her, *altså først glemt af skriveren.* [3] *Mgl. i hdskr.* [4] *Skr. to gange.* [5] *Skr. over linjen med et nedvisningstegn, der løber igennem et — i linjen fejlskrevet —* i. [6] *Skr. over linjen med nedvisningstegn.* [7] *Rettet for hdskrs* vndi.

46 þvi h(et) han a goðit at þat skylldi senda aftr dottor hans ok þvi
kom drepsótt i lið Girkia ok yfir allar þeira herbvðir ok varð sva
mikit mannfall af þessv drepi at .iíj. milvr varv þat a alla vega
er elldar einir varv þeir er menn brendv likami davðra manna
sem þa var siðr.[1] þeir gengv þa til frettar við goðin ok vrðv þeir
þa visir.[1] var hon þa heim send ok varð Crisevs faðir henar þvi
storfegin.[1] En er þeir komv aftr er sendir varv til Priamvs ok
sogðv sin erindi þa let Agamenon konvngr blasa vm allan herin
at herklæðaz skylldi ok sœkia til borgarinar sva sem solin var vpp
komin ok sottv þeir nv til borgarinar Troio ok þenna morgin sa
Priamvs at sva var i heiðskirv sem regnbogi væri at sia yfir allri
borginni ok þvi þottvz þeir vita at Girkir mvndv a ferð komnir
ok þvi let hann vt blasa ollvm herinvm af Troio i moti Girkivm.[1]
Proteselvs sotti harðaz fram a hendr Troio monnvm ok forv Troio
menn a hæl ok fell þar mart af þeim.[1] þa reðs Ector i moti
hanvm ok felldi hann ok kom þa flotti i þat lið er hanvm hafði
fylgt en Ektor hvarf þa aftr til borgarinnar en bardagin hellzt
eftir.[1] þa kom Akilles til með sina sveit ok kom þa flotti i Troio
manna lið ok rak hann flottan allt at borginni ok sleit þa nott
(c. 19) bardagan.[1] eftir vm morginin kom Agamenon konvngr með allan
herin ok setti herbvðir sinar a vollvnvm hia borginni ok let gera
virki vm ok grafa diki vm.[1] sa þeir þa at Troia[2] var sva sterk
at engi von var at hon mvndi vnnin verða meðan folk væri til
at veria hana.[1] en þegar annan dag eftir geck Ector vtaf borg-
48 inni með fylktv liði en Agamenon konvngr i moti með Girkia her
ok varð þar hin harðazta orrosta.[1] kom þa brat mikit mann fall.[1]
Hektor geck fram rosklega ok drap menn a baðar hendr.[1] | þa 27b
reðz i moti hanvm Menon ok attv þeir vig saman ok fell Menon.[1]
nv vill Ektor fletta hann ok i þvi kom at Menestevs ok sotti fast
Ektor ok særði[3] hann a fœti en er Ector hafði sar fengit þa var
hann myklv akafari ok hio bœði stort ok hart ok hefði hann þa
ollvm Girkivm fyri komit ef eigi gengi þa i mot hanvm Aiax ok
borðvz þeir lengi ok kom hvargi sari a annan ok er þeir hofðv
barzt vm rið kendvz þeir við at þeir varv frændr ok systra synir
ok let Ektor þa stoðva lið sitt ok gafvz þeir frændr giofvm ok
mælltr til vinattv.[1] eftir þat beiddv Girkir griða vm .íj. vetr en
Troio menn hetv þvi ok varv þa grið sett ok vel halldin.[1] varv
þeir þa grafnir er drepnir varv.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] a *er i hdskr. rettet fra* o. [3] *Rettet fra hdskrs* rærði.

c. 20 I þan*n* tima vandaði Palamedes miok v*m* vi*ð* Agam*e*non *er* h*ann* skylldi k*onvng*r v*er*a yf*ir* ollv*m* Girkia h*er* *ok* kallaði h*ann* enga forsio f*yr*i slikv striði kvn*n*a at hafa *ok* mælltv þ*at* marg*ir* at þ*vi* talaði h*ann* slikt at h*ann* villdi k*onvng*r v*er*a en m*onnv*ᴍ var ecki v*m* þ*at* v*m* skipti *ok* var allt se*m* aðr.[1] En *er* .íj. vetr v*arv* liðn*ir* ko*m* þ*ei*ra orostv timi *ok* let Agam*enon* k*onvng*r þa vt blasa ollv*m* h*er* Gi*r*kia *ok* me*ð* h*anv*m Akilles *ok* Diomedes *ok* Menelavs en f*yr*i T*r*oio m*ann*a liði v*a*r Ector *ok* Eneas *ok* T*r*oil*vs* *ok* v*a*rð þa hin akafazta or*rosta* *ok* mik*it* ma*nn*fall.[1] Ector felldi þ*er*sa hofði*n*gia Boete*m* *ok* Archilocu*m* *ok* P*r*otenore*m* *ok* sleit nott

50 bardaganv*m*.[1] Agam*enon* k*onvng*r hafði þ*ing* a þ*ei*ri nót[2] *ok* eɢiaði[3] h*er*in frœknleg*ra*(r)[4] f*ra*mg*o*ngv *ok* bað m*enn* m*er*st sœkia Ector *ok* sagdi hv*er*s h*anv*m v*a*r at hefna q(vað) h*anv*m þa þickia oll borgin vn*n*in ef h*ann* er drep*inn*.[1] Menelavs let f*ar*a orð v*m* at h*ann* villdi b*er*iaz vi*ð* Alexandr i einvigi.[1] q(vað) þ*at* vsanlegt at sva margr ᴍ*að*r gylldi saka þ*ei*ra e*r* vi*t* eigv*mz* vi*ð*.[1] en *er* Alexandr f*ra* þ*er*si orð þa villdi h*ann* giarna at þ*ei*r fyndiz en Elena latti h*ann* þ*er*s *ok* q(vað) þ*at* ecki h*an*s fœri *ok* mvn þig allt vi*ð* h*ann* skorta vtan hvg.[1] Anan dag eft*ir* styrðv þ*ei*r Akill*es* *ok* Diomedes Gi*r*kia h*er* ti*l* motz vi*ð* T*r*oio m*enn* en i mot þei*m* Ector *ok* Eneas *ok* tokz þa mikil or*rosta* *ok* mik*it* ma*nn*fall.[1] Ector felldi i þ*ei*ri atlogv .víj. h*er*toga af Gi*r*kia liði en Eneas .íj. Akill*es* felldi .íííj. h*er*toga af T*r*oio m*onnv*ᴍ en Diomeðes .íj. bra Agam*enon* k*onvng*r þa or*rostv* *ok* vndi vi*ð* illa er h*ann* sa slikar vfar(ar)[5] sina m*ann*a en T*r*oio m*enn* vnðv vel vi*ð*.[1] En an*n*an dag eft*ir* g*e*ngv Gi*r*k*ir* all*ir* af h*er*bvðv*m* sinv*m*.[1] eɢiaði Agam*enon* k*onvng*r þa sina m*enn* i akafa a Ector *ok* T*r*oio m*enn*.[1] en þei*m* i moti T*r*oio m*enn* *ok* v*a*r sv or*rosta* sva horð *ok* g*r*imleg at hen*n*i letti e*ig*i .lxxx. daga i samt.[1] g*e*ngv m*enn* þar f*ra*m rosklega hvar*ir*tveɢiv *ok* lifði hv*er*r ser *ok* sinv*m* felaga se*m* matti en a hv*er*n dag fellv margar þvsvnd*ir* m*ann*a *ok* v*a*r e*ig*i to*m* ti*l* at g*ra*fa.[1] þa sa Agam*enon* k*onvng*r at e*ig*i matti sva lengr v*er*a *ok* sendi h*ann* þa Vlixe*m* *ok* Diomede*m* ti*l* P*r*iam*vs* k*onvng*s me*ð* sættar boðv*m*[6] *ok* v*a*r þa f*r*iðr settr v*m* .íįj. vetr *ok* skylldv þa hvar*ir* avka sin*n* viðr bvnað sem villdv.[1] helldv þ*ei*r *ok* sva vel g*r*ið sin at engi v*a*r oðr*vm* hættr þo at foðvr bana sin*n* fyndi[7] *ok* attvz þ*ei*r ia*m*nan mart vi*ð* þeg*a*r f*r*iðar timar v*arv*.[1] bivɢvz nv *ok* vi*ð*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr. i den indre margen med henvisningstegn over* ok. [3] *ok* eɢiaði *skr. to gange.* [4] r *er glemt.* [5] ar *glemt af skriv.* [6] *Først skr.* biðv*m*, *men* i *er underprikket og* o *skrevet ovenover.* [7] *Over* y *er en tilfældig aksent af usædvanlig form.*

c. 21 hvar*ir* tveGIV se*m* bezt mattv Ok e*r* .íij. vetr v*arv* liðn*ir* ko*m* 52 or*rostv* timi *ok* helldv þ*eir* vt he*r* or Troio Ektor [1] *ok* Troil*vs* *ok* Eneas *ok* MeNon en a mot styrði [2] || Gi*r*kia he*r* Agam*enon* *ok* 28a Menel*avs* *ok* Akill*es* *ok* Diomedes *ok* tekz þa hin harðazti bardagi *ok* þa felldi Ector þeg*a*r i ondv*er*ðri or*rostv* Philip*p*v*m* *ok* Antip*p*v*m* *ok* Merione*m* en Akill*es* felldi Licaone*m* *ok* Eyforbv*m* *ok* fell þa fiollði m*anna* af hvarvtveGIV liði *ok* borðvz þa i sifellv xxx. daga. [3] þa v*arv* en g*r*ið sett v*m* .vi. manvðr. [3] eft*ir* þ*at* v*a*r harðr bardagi *ok* ma*nn*skiæðr .xíj. daga *ok* fellv þa marg*ir* kap*par* af hvarv*m* tveGIv*m*. [3] þa beiddi P*r*iam*vs* g*r*iða *ok* v*arv* þa g*r*ið sett xxx. daga lik at g*r*afa *ok* sar m*anna* at binda. [3] en e*r* or*rostv* tið ke*m*r þa a P*r*iam*vs* k*onvng*r þ*ing* *ok* setr Ector he*r*toga yf*ir* ollv*m* he*r* Troio m*anna* þ*vi* at P*r*iam*vs* k*onvng*r v*a*r þa ga*m*all. [3] lætr Ector þa lvka vp*p* ollv*m* liðv*m* a Troio *ok* bað nv alla m*enn* g*an*ga vt af borgin*ni* *ok* sva v*a*r ge*r*t. [3] þ*ei*r fylktv ollv*m* sinv*m* he*r*. [3] sva e*r* sagt at engi riddari i heiðnin*ni* hafi [4] agiætari ve*r*it at ollv þ*vi* e*r* karlm*aðr* s*ka*l ti*l* roskleiks hafa en Ector. [3] m*eð* h*anv*m var Paris Alexandr. [3] h*ann* hef*ir* fegrstr m*anna* ve*r*it skapaðr i ve*r*olldina an*na*R en Afsalon s(vn) Daviðs k*onvng*s. [3] *ok* nv stoðv þ*er*sar 54 fylking*a*r T*r*oio m*anna* *ok* Gi*r*kia a einv*m* velli *ok* bvn*ir* at be*r*iaz. [3] þa sa Alexandr Menelavs stanða gegnt ser i fylkingv m*eð* g*r*imlegv andliti *ok* ogvrlegv*m* vapnv*m*. [3] þa braz h*ann* milli*m* m*anna* sin*na* sva se*m* h*ann* rædiz sva se*m* þa e*r* m*aðr* ser vaveiflega [5]. [3] þetta sa Ector *ok* m*ællti* heyr þar eilifa vfrægð e*r* þv s*ka*lt nock*vt* ræðaz eða venda bak moti vvinv*m* þinv*m* i or*rostv* *ok* ei*gi* rædiz þv fyR at g*an*ga i brvðhvilv ko*nv* h*an*s þa e*r* h*ann* var hve*r*gi n*ær*. [3] hvi flyr þv nv eða ræðiz afl h*an*s eða hvoss vapn h*ans*. [3] nv mattv he*r* sia margan goðan dreng hella vt sinv bloði f*yr*i þinar sak*ir*. [3] rettara væri nv at þv geng*ir* .i. f*r*am a vigvollin *ok* h*ann* i moti þe*r* *ok* þreyti þit .íj. m*eð* yckr en sa yckarr e*r* læzt ve*r*i yf*ir* ko*m*in en [6] sa e*r* þa lif*ir* eft*ir* hafi heímolega ast Elenv sva at hvarki ban*ni* þ*at* Gi*r*k*ir* ne Troio m*enn*. [3] þe*r*sv iattar Alexandr. [3] þetta eyrindi flytr nv Ector *ok* iatta þe*r*sv all*ir* hofdi*n*giar *ok* fesfa nv þetta baðir k*onvn*gar m*eð* svardogv*m*. [3] nv g*an*ga þ*ei*r f*r*am a vígvoll Menelavs *ok* Paris *ok* liop hvartveGI oðr*vm* i gegn diarflega. [3] Alexandr skavt spioti í mot Menel*avs* *ok* ko*m* a h*ann* miðian *ok* hefði þ*at* ve*r*it h*an*s baní ef ei*gi* hefði víj. fallig brynia h*an*s lift h*anv*m. [3] þ*ei*r sǫkiaz g*r*imlega. [3] Menel*avs* hoGr af mikilli reiði i

[1] *Over* e *er en tilfældig streg, næppe en aksent.* [2] *Gentaget ved sideskifte.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skrevet to gange.* [5] *Her mgl. muligvis* orm *el. lign.* [6] *Rettet fra hdskrs* er *(J. Sig.).*

hialm Al*exandrs* sva mik*it* hoɢ at sv*er*ðit flavg i svndr i .íj. *ok* e*r*
Gi*r*k*ir* sa Menel*avs* vapnlavsan þotte[1] þei*m* h*ann* raðin ti*l* bana
ok hormvðv þ*at* stor miok *ok* þo at Menel*avs* hefði mist sv*er*ðs
sins þa var þo hvgrin vrvgr.[2] h*ann* liop at Alex*andr* *ok* þreif i
56 hialmin sva fast at Alex*andr* fell allr ti*l* iarðar.[2] Menel*avs* dregr
þa Alexan*dr* *ok* helldr i hialmin ti*l* Gi*r*kia he*r*s allt þ*a*r ti*l* e*r*
hialmbondin gengv svndr.[2] þa varð Alex*andr* lavs *ok* liop h*ann*
þa til sin*n*a m*ann*a *ok* þ*at* e*r* heiðin*n*a m*ann*a trva at Freyia tœki
Alexandr *ok* bæ*r*i h*ann* i borgina ti*l* Elenv.[2] nv leit*a*r Menel*avs*
ok Agam*enon* k*onvng*r Al*exandrs* *ok* finz h*ann* e*igi*.[2] þe*ir* biðia nv
T*r*oio m*enn* hallda sattmal sitt *ok* svardaga at f*ar*a in*n* i borg
sina en fa Elenv i hond Menel*avs* en hin*n* st*er*ki Pandar*vs* |[3]
skavt þa ti*l* Menela*vs* *ok* varð þ*at* mik*it* sar *ok* banvænlegt[4].[2] v*a*r 28b
h*ann* borin ti*l* h*er*bvða sin*n*a *ok* varð v*ið* þetta[5] Agam*enon* k*onvngr*[6]
miok reiðr *ok* tokz nv o*r*r*osta* hin akafazta *ok* hin st*er*kazta e*r*
m*enn* hafi sogvr af.[2] fellv þar sva morg .cc.[7] m*ann*a at vtal v*a*r
ok floðv all*ir* vell*ir* i bloði.[2] þ*eir* b*er*iaz nv þan*n* dag allan ti*l*
(c. 22) kvelz *ok* falla marg*ir* hofðingiar af hvarv*m* tveɢiv*m*.[2] an*n*an dag
f*ar*a hvar*ir*[8] tveɢiv hofðingiar all*ir* ti*l* bardaga vtan Akill*es*.[2]
h*ann* var i h*er*bvðv*m* *ok* lek strengleik f*yr*i goðv*m* þe*ir*a *ok* villdi
sva bliðka hvgi þe*ir*a ti*l* sigrs v*ið* Gi*r*ki *ok* v*a*rð þan*n* dag hin*n*
harðazti bardagi *ok* skilia v*m* kvelldit en v*m* nottina eiga T*r*oio-
58 m*enn* þ*in*g i borg*inni* *ok* e*r* þ*at* raðit at senda m*enn* ti*l* Gi*r*kia *ok*
bioða þei*m* at Elena se send ti*l* Menel*avs* bonda sins *ok* allt þ*at*
h*er*fang e*r* Alex*andr* flytti af Gi*r*kl*an*di [en]da fari [G*ir*k]*ir* þa
b*r*ott [or] Frigia l*an*di[9].[2] en e*r* Gi*r*k*ir* heyra þessi boð þa neitar
Menel*avs* þ*v*i þv*er*lega *ok* q(vaz) nv alldri s*kv*lv af letta fyʀ en oll
Troio v*æ*ri niðr brotin *ok* er Ector heyr*ir* sogð h*an*s eyrindis lok[10].[2]
eft*ir* v*m* dagin g*er*a Gi*r*k*ir* stor bal *ok* bren*n*a valin eft*ir* siðveniv.[2]
ok e*r* sa dagr v*a*r liðin *ok* an*na*ʀ ko*m* þa hofv þ*ei*r bardaga af
nyiv.[2] sva e*r* sagt at Ector g*en*gr sva i g*eg*nv*m* h*er* Gi*r*kia at allt
flyr vndan h*an*v*m* hvar se*m* h*ann* f*er*r.[2] h*ann* hef*ir* allar hendr
bloðgar vp*p* ti*l* axlar.[2] flyðv þa Gi*r*k*ir* ti*l* h*er*bvða sina.[2] þ*eir*

---

[1] e *er i hdskr. rettet fra* v. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Her er — ved sideskifte — et* ok *(fork.) tilföjet.* [4] *Rettet fra hdskrs* banvan-. [5] *Herpå er atter skrevet* varð. [6] *Først er skrevet* menel*avs, men dette er underprikket, og det rigtige (*A. k.*) skrevet ovenover.* [7] *Således.* [8] *Først er skrevet* hvaȧra, *men over* a *er* ˀ *(=* ir*) anbragt, dog uden at* a *er underprikket.* [9] [en]da—l*an*di *er skrevet — af skriveren selv — ude i margen, men da denne er stærkt beskåren er de indklamrede bogstaver bortskårne; et kors inde i teksten viser ordenes plads.* [10] *Her er noget oversprunget, men der antydes ingen lakune af skriveren.*

senda þa orð Akill*es* at h*ann* ko*m*i ti*l* liðs vi*ð* þa *ok* hialpi þei*m*
en Akill*es* neit*ar* þ*vi* þv*er*lega f*yr*i þa sok at Agam*enon* k*onvng*r
hef*ir* tek*it* af h*anv*m B*r*iseida*m* *ok* varðveit.[1] h*ann* byðr þa at fa
h*an*a aftr vspillta Ackill*es* *ok* sva mik*it* fe se*m* sialfr h*ann* vill en
h*ann* seg*ir*[2] at hvarki teyg*ir* h*ann* ti*l* liðveizlv vi*ð* Gi*r*ki gvll eða
silfr *ok* e*ig*i ast vi*ð* B*r*iseida*m*.[1] *ok* an*n*an dag taka þ*eir* en hvar*ir*
tveGiv ti*l* bardaga.[1] Hector geck þa en hart f*r*am me*ð* sina m*enn*
sva at nv flyr en allr Gi*r*kia h*er*r vndan *ok* sœk*ir* ti*l* h*er*bvða
sina.[1] T*r*oio m*enn* sœkia fast eft*ir* *ok* drepa þa .cc. *ok* kasta þei*m*
60 i dikin.[1] eft*ir* þ*at* flyia Gi*r*k*ir* a skip sin en*n* svm*ir* lavpa a kaf.[1]
nv akafaz Ector af nyiv.[1] þa kastar Aiax Thelamoni*vs* s(vn)
Hesione*m*[3] d(ottvr) P*r*iam*vs* steini ti*l* Ector *ok* v*ar* þ*at* sva mik*it*
hoG at h*ann* fell n*ær* í v́vit *ok* e*r* h*ann* vitkaðiz var h*ann* allra
akafaztr *ok* drepr þa folk a .íj. hendr.[1] þa drap Aiax i þ*ei*ri
svipan .v. h*er*toga af T*r*oio m*onnv*M *ok* falla nv T*r*oio m*enn*[4] þykt
ok sva lykr þei*m* bardaga at Agam*en*on k*onvng*r flyr a skip *ok*
(c. 23) h*err* h*an*s.[1] ein hofd*ingi* Gi*r*kia sa e*r* Pat*r*okl*vs* het fostbroðir
Akilles *ok* hin*n* m*er*sti astvinr h*ann* hafði þen*n*a dag haft h*er*klæði
hins frœkna Akill*es* *ok* er h*ann* ser vfar*ar* Gi*r*kia *ok* at þeiri vfœrv
v*ar* ko*m*it at T*r*oio m*enn* mvndv bren*n*a skip þ*ei*ra þa œdiz h*ann*
ok sœk*ir* vp*p* a strondina.[1] h*ann* sœk*ir* akaflega at T*r*oio m*onnv*M
ok af þ*vi* at h*ann* v*ar* mikill kap*p*i þa hrædvz Troio[5] m*enn* *ok*
hvGðv þ*ar* mvndv v*er*a hin*n* agiæta Akill*es* *ok* flyia þ*eir* nv.[1] *ok*
e*r* þetta sia Gi*r*k*ir* sœkia þ*eir* a l*an*d *ok* reka T*r*oio m*enn*.[1]
Pat*r*okl*vs* drepr vgryn*n*i m*annz*.[1] h*ann* drepr *ok* þan*n* hofðingia
e*r* Sarpedon h(et).[1] *ok* e*r* Ector ser flotta[6] T*r*oio m*ann*a h*ann*
leypr v*m* h*er*in *ok* m*ællti* sva se*m* a vitandi þv hin*n* mikli Akill*es*
hvi sœk*ir* þv vst*er*kar fylking*ar* T*r*oio m*ann*a.[1] snv moti m*er* *ok*
reyn hv*er*sv st*er*k min hœg*r*i hond e*r*.[1] *ok* e*r* Pat*r*ocl*vs* heyr*ir*
orð h*an*s þa snyr h*ann* moti *ok* b*er*iaz *ok* lykr sva at Pat*r*okl*vs* ||
fellr en hin*n*[7] mikli[7] Ector fletti[7] h*ann* vapnv*m* *ok* e*r* Aiax ser **29a**
þ*at* leypr h*ann* at *ok* tekr likit.[1] þessv*m* atbvrð fagna Tyrk*ir* en
62 Gi*r*k*ir* harma *ok* e*r* Akill*es* heyrði fall Pat*r*okl*vs* þa lagðiz h*ann* a
iorð *ok* bar molld i hofvð ser *ok* reif af ser klæði sin *ok* kysti
likit *ok* m*ællti* þv hin mikli *ok* hin*n* mattvgi Ector e*r* vegr *ok*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* sek-. [3] *Det næst sidste bogstav er én klat og det kan derfor ikke bestemt afgöres, hvorvidt det er* e *eller* a *(eller* o*?).* [4] *Herpå er atter — urigtig — skrevet* nv. [5] *Over* t *en betydningsløs streg.* [6] a *rettet fra hdskrs* o. [7] *Over* i*'erne er der — senere — tilsat fede aksenter; på hele siden er der iøvrigt gennemgående tilsatte aksenter og prikker over* i, *hvortil der her intet hensyn tages.*

pryði er allz Frigia landz sva sem nv erttv glaðr af sigrinvm ok lofaðr af ollvm Tyrkivm þa skalttv skiott fa þers neckinng.[1] hann þrifr nv vapn sin ok leypr nv fram i herin miðian.[1] hanvm mœtir þegar en frœkni Enęas.[1] Akilles særir hann morgvm sarvm ok storvm ok ef Eneas hefði eigi vndan snvit þa hefði eigi troversk ætt vpp hafiz ok eigi sialfir keisararnir sinar ættir att til hans at telia.[1] Akilles feʀ nv sem leo i savða dyn vm her Tyrkia ok nv kemr af nyiv ræzla a Tyrki ok flyia nv margir til borgarinnar ok lata giæta sin hina styrkiv steinveɢi ok veita þaðan vorn en
(c. 24) Akilles ok Girkir sœkia at.[1] sva segir meistari Dares at Andro-ma(ka)[2] kona Hectoris at þa er hon vaknaði þersa nott at hon sagði dravma sina ok q(vað) þa vera forspa fyri bana Ector[3] ef hann giætti sin eigi þan dag er þa var komin en sagði ef hann fengi giætt sin þann dag at þa mvndi hann langan alldr lifa en Ector q(vaz) ecki hirða vm kvein hennar ok q(vað) bana sin vera iamliosan þann dag sem annan.[1] þa for Andromaka til Priamvs konvngs ok sagði hanvm dravma sina ok svor Ectoris ok þegar for Priamvs konvngr ok allir hinir stœrstv hofðingiar ok baðv Ector giæta sin ein dag ef spadomrin sagði at þa man dvga morg ar ok fyri bœn þeira veitir hann þat ok feck vapn sín Elenvs broðvr sinvm ok skylldv þeir vera hofdingiar Troio manna Alexandr ok Elenvs Troilvs Eneas ok Menon en Ektor[4] var eftir með foðvr sinvm.[1] en við þersa dvol varv Girkir komnir ok skipvðv ollvm sinvm fylkingvm ok biðv sva Troio manna.[1] ganga
64 Troio menn þa vt af borginni ok verðr þa en snorp orrosta ok bratt þickiaz Girkir finna at Ector var eigi sialfr i herklæðvm sinvm ok ganga nv fram halfv diarflegaʀ ok fella þeir Akilles ok Aiax ok Diomedes marga hertoga af[5] Tyrkivm en svmir flyia ok œpa Girkir þa mikit sigr op.[1] ok er Ector heyrir opit mikillar orrostv ok ser at Tyrkir flyia en svmir erv drepnir þa herklæðiz hann skiott ok tyr þa engvm[6] manni at letia hann.[1] leypr hann þa vt af borginni ok til orrostv ok kallar ogvrlega ok eɢiar Tyrki ok biðr þa aftr snva ok veria sig.[1] ok er allir kenna hann þa snva allar fylkingar Tyrkia aftr diarflega moti Girkivm en sialfr hertogi Ector var allra framaz ok hío til beɢia handa ok i fystv framgongv drap hann þann hertoga er Idonevs h(et) ok þegar

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Kan også læses som* andronia; *snarere er dog* ka *glemt og de 3 streger at opfatte som* m *(ikke* ni*).* [3] *Herefter en lille blækklat, som vistnok er at opfatte som en del af* r (ꝛ). [4] *Synes skr.* eckor. [5] *Rettet fra hdskrs* at. [6] e *er rettet fra* m *(den første streg).*

eft*ir* .íj. aðra.[1] h*ann* drap vtal Gi*r*kia a litilli rið[2] *ok* b*er*st nv
allr h*err*in i akafa bœði Gi*r*k*ir* *ok* Tyrk*ir*.[1] nv ser Akill*es* hvat
Ector g*er*ir *ok* villdi giarna na h*anv*m en fylking*ar* reiddi ymsa
vega *ok* naðvz þ*ei*r e*ig*i sva skiott.[1] þa drap Ector agiætan
hofði*ngia* e*r* Volvcront*em* h(et) *ok* i þ*er*sv mœtaz þ*ei*r Akill*es* *ok*
spar*ir* hvargi stor hoɢ vi*ð* an*n*an *ok* hefz þ*ar* hit agiætazta
einviɢi e*r* getið e*r* i fornv*m* | sogv*m* at v*er*it hafi *ok* syniz nv 29b
hvartveɢi þ*ei*ra vliklegr[3] ti*l* at v*er*ða sigraðr *ok* sva titt hoɢva þ*ei*r
ok leɢia at varla matti grein sia.[1] nv vilia hvar*ir* tveɢiv Gi*r*k*ir*
ok Tyrk*ir* at fvlltingia sinv*m* kap*pa* *ok* falla nv ᴍ*enn*[4] af hvarv*m*
tveɢiv*m* *ok* e*r* þ*ei*r hofðv lengi barz þa fær Akill*es* sár af spioti
Ectoris i lærit *ok* þ*vi* veik Akill*es* þa fyst vndan *ok* let binda sar
66 sitt.[1] Ector hef*ir* nv f*ra*mit einvigi vi*ð* hin agiætazta kap*pa* Gi*r*kia
ok hef*ir* h*ann* vndan vent en þo at all*ir* Tyrk*ir* lofi h*ann* þa lif*ir*
h*ann* ser e*ig*i at helldr *ok* hoɢr h*ann* nv a íj. hendr *ok* drepr
marga hofði*ngia* f*yr*i Gi*r*kiv*m* *ok* v*er*ðr h*ann* nv akaflega moðr.[1]
en e*r* Ak*i*ll*es* hef*ir* bvndit sar sitt f*er*r h*ann* aftr i or*rostv* *ok* ser
at Ecktor hef*ir* drep*it* fiolða ma*nnz* þa leypr Akill*es* at Ector en
Ector v*ar* þa sto*r*lega moðr *ok* nv bregðr[5] sva f*yr*i avgvn se*m*
þ*ar* standi hia h*anv*m Deiphob*vs* broðir h*an*s *ok* venti Ector ser
af h*anv*m liðveizlv.[1] en þ*er*si sion v*ar* se*m* nockors kon*ar* davða
takn *ok* g*an*ga þ*ei*r þa en saman *ok* b*er*iaz me*ð* akafri sokn.[1] *ok*
nv fin*n*r Ector at mœðin hef*ir* tapað f*yr*i h*anv*m aflinv *ok* litr nv
a lið ser vætti nv liðveizlv Deiphob*vs* b*r*oðvr sins *ok* ser h*ann* nv
hv*er*gi *ok* i þ*vi* leɢr Akill*es* sv*er*ðinv i kv*er*kina *ok* v*ar* þ*at* bana[6]
sar Ectoris.[1] en þo at all*ir* m*enn* i hei*m*inv*m* þ*ei*r e*r* h*ann* sa eða
sogvr heyrðv af h*anv*m hvgðv at h*ann* mvndi alld*r*i af einv*m*
m*anni* vn*n*in v*er*ða i einvigi þa dro nv ti*l* hvartveɢia þ*at* fyst at
h*ann* barðiz vi*ð* þan*n* kap*pa* e*r* agiætaztr v*ar* i h*er* Gi*r*kia *ok* þ*at*
an*n*at[7] at h*ann* v*ar* sva moðr at h*ann* hafði e*ig*i fvllt afl sitt at
v*er*ia sig.[1] þ*at* hit .íij. e*r* h*ann* hafði e*ig*i sin hin agiætv vapn.[1]
þ*at* hit .íiij. e*r* nogt v*ar* þo at ecki væri hin*n*a at h*ann* matti e*ig*i
ko*m*az yf*ir* stvndina davða dœgrs sins.[1] nv mattv Tyrk*ir* þ*ar* sia
sin alldr log *ok* eydda hialp *ok* vorn Troio bo*r*g*ar*.[1] þetta gretv
Tyrk*ir* en Gi*r*k*ir* fognvðv.[1] þa m*æ*ll*ti* Ector þv Akill*es* hef*ir* veg*it*
mikin*n* sigr *ok* g*er* nv drengilega *ok* gef lik mitt frændv*m* *ok* þ*ar*
68 i moti mantv þigia goðar giafar i gvlli *ok* silf*r*i.[1] þa s(egir) hin*n*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Efter* ð *synes et bogstav at være skrevet, men atter raderet (?).* [3] l *(2) rettet fra hdskrs* k. [4] *Skr.* ᴍ̊ *(dog vel ikke* = þúsund*?).* [5] g *og* ð *sammenslyngede.* [6] *Foran dette ord er først skrevet* akil, *men dette er underprikket og overstreget med rødt.* [7] *Rettet fra hdskrs* annan.

agiæti Akill*es* þ*vi* siþr s*ka*l ek gefa lika*m* þin frændv*m* þinv*m* at
meiri von e*r* at ek rifa[1] þin likama allan i sœgi i svndr ella
skvlv hræfvglar rifa hræ þin.[2] *ok* eft*ir* þ*er*si hin g*r*imlegv orð
andaz Ector *ok* tala allar forn*ar* bœkr a eina lvnd at h*ann* hef*ir*
v*er*it agiætaztr m*aðr* af sialfv*m* ser.[2] en eft*ir* fall h*an*s flyia all*ir*
T*r*oio me*nn* i bo*r*g*ina* *ok* byrgðv h*an*a st*er*klega.[2] þa let Akill*es*
taka lik Ectoris *ok* binða[3] vi*d* ke*r*rv h*er*stz sins *ok* draga .ííj.
(c. 25) sinv*m* v*m* borg*ina*.[2] nv g*ra*ta T*r*oio me*nn* davða Ectoris *ok* þ*at*
e*ig*i siðr e*r* þ*ei*r sa f*yr*i avðn bo*r*g*arinnar* *ok* sialfa sig þrotna v*er*a
at vega sigr a Gi*r*kiv*m* *ok* davða sialf*ra* þ*ei*ra e*r* þa lifðv.[2] Akill*es*
let veglega iarða Pat*r*oclv*s* en siþ*an* let h*ann* draga lik Ectoris
v*m*hv*er*fis leiðit *ok* syndi sva ollv*m* Gi*r*kiv*m* hv*er*sv h*ann* hafði
hefnt h*an*s.[2] en sva mikill g*ra*tr v*ar* nv i T*r*oio at saman bar
hlioð g*ra*tana v*m* alla b*orgina* en P*r*iamv*s* var sva akafr at h*ann*
leit e*ig*i aftr ti*l* hin*na* dyrlegv s(vna) sina *ok* e*ig*i hræðiz h*ann*
davðan helldr geck h*ann* vapnlavs i h*er*bvðir Gi*r*kia *ok* e*ig*i
hræðiz h*ann* hin*n* g*r*ima Akill*es*.[2] || en e*r* þetta sia Gi*r*kia 30a
hofðingiar þa e*r*[4] þ*ei*r sia h*ann* *ok* e*r* h*ann* ko*m* f*yr*i Gi*r*kia
hofði*n*gia þa fell h*ann* allr ti*l* iarðar *ok* retti hendr[5] sinar ti*l*
hi*m*ins *ok* m*æ*ll*ti* heyr þv Akill*es* styrkr allra Gi*r*kia *ok* vvin*r*
vars rikis þig ein ræðiz[6] afl *ok* styrkr t*r*ov*er*skra m*an*na *ok* min
elli ma vi*d* kan*n*az at engi man v*er*a þ*er* g*r*imari en þo bið ek
þig at þv miskvn*nir* harmi minv*m* *ok* tak gvll *ok* g*er*simar i moti
liki Ectoris s(vnar) mins en ef þv villt e*ig*i mykia reiði þina f*yr*i
70 bœn mina *ok* e*ig*i f*yr*i fegiafar þa herð þina hœg*r*i hond *ok* lat
mik fylgia hinv*m* agiæta Ectori s(yni) minv*m* ti*l* helvita.[2] *ok* eft*ir*
þ*er*sar harmtolvr naði h*ann* liki svn*ar* sins *ok* v*ar* þ*at* iarðat me*d*
(c. 26) allri sœmð at þ*ei*ra[7].[2] *ok* e*r* þetta v*ar* tiðinda kallaði Palamedes
ti*l* þ*er*s an*n*an ti*m*a at v*er*a ko*nvng*r yf*ir* Gi*r*kiv(m)[8] *ok* sotti alla
hofði*n*gia at þ*er*sv en talði at Agam*en*on kyn*n*i enga h*er* stiorn.[2]
Agam*enon* hafði þa þ*ing* vi*d* Gi*r*ki *ok* bað þa f*yr*i sia v*m* ko*nvng*s
tekiv *ok* sagði ser enga meing*er*ð i þo at an*n*ars væri freistað[9] *ok*
v*ar* þa Palamedes ti*l* ko*nvng*s tekin.[2] Akill*es* likaði illa ko*nvng*a[10]
skiptið *ok* q(vað) e*ig*i vel vegna mvndv.[2] tokz nv o*r*r*osta* af nyiv.[2]
v*ar* Deiphobv*s* f*yr*i T*r*oio mo*nnvm*.[2] v*ar* þa o*r*r*osta* miok marga

---

[1] *Rettet fra hdskrs* ripa. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Således.* [4] *Herefter er der omtr. dobbelt ordafstand i hdskr.; om dette skal betyde, at noget her mangler, er usikkert; i ethvert tilfælde er teksten her forvirret.* [5] *Herefter er et* til *urigtig tilföjet.* [6] æ *er utydeligt; bogstavet ligner mest* a. [7] *Her mgl. muligvis* sið. [8] m *(eller forkortelsestegnet derfor) udeglemt.* [9] i *er rettet fra* ſ. [10] *Foran* k *står et halvt udraderet* g.

daga *ok* fellv þa marg*ir* hofði*n*giar[1] *ok* fleiri af P*r*iamo *ok* beiddv
þa Tyrk*ir* g*r*iða *ok* *varv* þa g*r*ið sett v*m* .íj. vetr.[2] þa sendi
Palamedes Agam*enon* eft*ir* vistv*m* ti*l* Miscea*m*.[2] eflðv þa hvar*ir* af
nyiv sin vigi.[2] *ok* artið Ectoris þa sa Akill*es* Polixena*m* do*ttvr*
P*r*iami *ok* vn*n*i h*ann* þeg*a*r i hiarta sinv[3] hen*n*i sva at h*ann*
gaði enkis *ok* e*i*gi reis h*ann* or reckiv en aðra nott sendi h*ann*
m*enn* ti*l* Hecubo at biðia Polixena*m* ti*l* handa ser *ok* bað h*ann*
þ*v*i heita m*eð* at h*ann* mvndi hei*m* fara *ok* q(vað) þar eft*ir*[4]
mvndv g*er*a marg*ir* hofðingiar.[2] Hecuba flvtti þ*e*tta mal vi*ð*
P*r*iam*vs* en P*r*iam*vs* q(vaz) gæfa[5] mvndv Akill*es* do*ttvr* sina ef
f*r*iðr tœkiz *ok* hyrfi all*ir* Gi*r*k*ir* b*r*ott en q(vaz) ecki gefa mvndv
h*anv*m i vf*r*iði.[2] en e*r* Akill*es* f*ra* þetta þa talði h*ann* þ*at* f*yr*i
Gi*r*kiv*m* at þ*ei*r skylldi hei*m* f*ar*a *ok* hv*er*sv mik*it* hlavtz af eini
72 ko*nv* *ok* hv*er*sv marg*a*r þvsvnd*ir* m*anna* fallit hofðv en þo varð
þ*at* ecki at þ*ei*r villdi b*r*ott.[2] en e*r* g*r*iða stvnd v*a*r liðin þa leiddi
Palamedes Gi*r*ki ti*l* or*rostv* en Deiphob*vs* Tyrkia h*er* ti*l* moz.[2]
Akill*es* for ecki ti*l* bard*aga*.[2] þ*ei*r sottvz þa m*er*st e*r* stio(r)n*a*r[6]
m*enn* v*arv* h*er*sins *ok* lavk sva at Deiphob*vs* fell f*yr*i Palamede*m*
ok þa fellv af hvarv*m* tveɢiv*m* marg*a*r þvsvnd*ir*.[2] þa drap
Palamedes an*n*an hofði*ngia* e*r* Sarpedon h(et) *ok* i þ*v*i skavt
Alexandr i ost Palamedes *ok* fell h*ann* *ok* sottv þa T*r*oio m*enn*
hart f*ra*m en Gi*r*k*ir* flyðv ti*l* h*er*bvða en T*r*oio m*enn* sottv at
þei*m* i h*er*bvðirn*a*r *ok* brendv morg skip þ*ei*r(a)[7] *ok* sleit þa nott
(c. 27) bardagan.[2] i þen*na* tima v*a*r hei*m* ko*m*in Agam*enon* *ok* v*a*r þ*at*
nv rað allra Gi*r*kia at taka h*ann* ti*l* k*onvng*s *ok* var nv sva g*er*t.[2]
ok an*n*an dag helldr Agam*enon* k*onvng*r ollv*m* h*er* ti*l* bardaga en
T*r*oil*vs* geck þa fast a hendr þei*m* Gi*r*kiv*m* *ok* felldi f*yr*i þei*m*
marga hofði*ngia* *ok* v*a*r þa or*rosta* .víj. daga *ok* fell Gi*r*kiv*m* þvngt
ok *varv* þa g*r*ið sett v*m* .íj. manvðr.[2] þa sendi Agam*enon* Vlixe*m*
ok Nestore*m* ti*l* Akill*es* at telia v*m* f*yr*i h*anv*m hv*er*sv avvirðlegt
v*a*r slikv*m* kap*pa* at g*a*nga e*i*gi í or*rostv* *ok* v*er*ða sva at sko*m*.[2]
en e*r* þ*ei*r tolðv þetta f*yr*i h*anv*m neitti h*ann* at g*a*nga i or*rostv*
en talði þ*at* f*yr*i þei*m* hv*er* hei*m*ska þei*m* v*a*r i at | b*er*iaz einart 30b
f*yr*i sak*ir*[8] ein*a*r ko*nv*.[2] en e*r* Agam*enon* heyrði svor h*an*s þa
spvrði h*ann* raðs Gi*r*ki hvart nockot skylldi sina orðv*m* Akill*es* en
Menelavs s(agði) *ok* bad e*i*gi or*rostv* bregða þo at Akill*es* villdi e*i*gi
n*æ*r ko*m*a sagði þa engan ia*m*styrkan eft*ir* se*m* Ector v*a*r en

---

[1] ar *skrevne sammen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Rettet fra hdskrs* sitt. [4] e *er i hdskr. rettet fra* p. [5] *Over* g *er anbragt det sædvanlige forkortelsestegn for* er (ir)*; først er nl. skr.* gˀa, *hvorpå* a *er rettet til* æ *og* fa *tilf.* [6] r *mgl.* [7] *Forkortet* þr. [8] *Forkortelsestegnet er for största delen bortskåret.*

Vlixes fysti sætta *ok* q(vað) T*r*oil*vs* ei*g*i vstyrkra en Ector *ok*
q(vað) vsynt hvarer sigraz m*vn*v.[1] Kalkas spama*ð*r latti sætta *ok*
74 q(vað) þa sig*r*a*z* m*vn*v þo at þa ge*n*gi T*r*oio m*onn*vM betr.[1] en e*r*
or*rost*v tið ko*m* þa styrðv Gi*r*kia liði Agam*en*on *ok* Menelavs Aiax
ok Diomedes *ok* tokz þa harðr bardagi *ok* særði T*r*oil*vs* Menelavs
ok ko*m* Gi*r*kiv*m* a flotta *ok* sleit þa nott bardaga*n*[2].[1] eft*ir* an*n*an
dag borðvz þ*ei*r *ok* særði þa T*r*oil*vs* Agam*enon* *ok* Diomede*m* *ok*
þa felldi h*ann* fiolda af Gi*r*kiv*m* *ok* v*a*r þa horð or*rosta* nockora
daga.[1] þa v*arv* en g*r*ið sett v*m* .vi. manv*ðr*.[1] þa for Agam*enon* *ok*
Nestor ti*l* fvndar vi*ð* Akill*es* *ok* baðv h*ann* f*ar*a ti*l* or*rost*v m*eð*
þei*m* en h*ann* neitti þ*v*i *ok* fysti þa sætta en het at f*ar*a skylldv
riddarar h*an*s.[1] en e*r* or*rost*v tið ko*m* þa tokz þ*ar* harðr bardagi.[1]
T*r*oil*vs* geck fast a hendr Gi*r*kiv*m* *ok* ongv*m* meiR en R(iddvrvm)
Akill*es* e*r* Mirmidone v*arv* kallað*ir* *ok* flœðv þa Gi*r*k*ir* en Aiax
ein*n* v*a*r sa e*r* T*r*oil*vs* feck ecki fang a.[1] eft*ir* þ*at* v*a*r bariz
marga daga *ok* v*a*rð mik*it* ma*nn*fall *ok* vaz meiR a lvt Gi*r*kia *ok*
beidi þa Agam*enon* g*r*iða v*m* .xxx. daga *ok* er sv tið v*a*r liðin þa
tokz mikit ma*nn* fall þ*v*i at[3] T*r*oil*vs* v*a*r þa allra akafaztr *ok* sotti
me*r*st a m*enn* Akill*es* þ*a*r ti*l* e*r* þ*ei*r flyðv.[1] *ok* e*r* Akill*es* sa vfor
sin*na* m*anna* þa liop h*ann* vp*p* *ok* þreif vapn sin *ok* for ti*l*
bardaga m*eð* mikilli eGian.[1] þa v*a*r særðr h*er*str ti*l* bana vnd*ir*
T*r*oil*vs*.[1] þa liop Akill*es* i mot T*r*oil*vs*.[1] þ*ei*r hoGvaz ti*l* i akafa
ok lykr sva at T*r*oil*vs* fellr en Akill*es* v*er*ðr saR miok.[1] þa ko*m*
at M*en*on *ok* særði Akill*es* *ok* tok af h*an*vm lik T*r*oil*vs*.[1] þ*ei*r
M*en*on *ok* Akill*es* sottvz marga daga *ok* v*a*rð M*en*on saR ti*l* vlifis
ok letz af þ*v*i.[1] T*r*oio m*enn* flyðv þa all*ir* i bo*rgina* *ok* letv h*an*a
(c. 28) geyma sin.[1] Hecuba fylldiz vp*p* fiandskapar vi*ð* Akill*es* af drapi
76 .ij. s(vna) hen*n*ar Ector *ok* T*r*oil*vs*.[1] ho*n* hvgsaði þa at svikia
h*ann* *ok* Alexandr s(vn) hen*n*ar.[1] ho*n* sendi þa orð leynilega
Akill*es* at h*ann* kvæmi a þ*ei*ri somv nott ti*l* solar goðs hofs er
stoð vtan b*orgar* ef h*an*vm væri ia*m*ikill[4] hvgr a at eiga Polix-
ena*m* se*m* h*ann* hafði aðr latið *ok* þa mvndv þav þetta mal se*m*ia
m*eð* ser *ok* g*er*a f*r*ið sin i milli*m*.[1] Akill*es* sotti þen*na* fvnd.[1]
Alex*andr*[5] var i hofinv m*eð* morgv*m* MOnn*v*m vel vapnvðv*m* *ok*
leyndiz þ*a*r.[1] *ok* at akveðin*n*i stvndv ge*n*gv þ*ei*r Akill*es* *ok*
Antelocv*s* s(vn) Nestores hins spaka i hofit hlifar lavser[6] *ok* hofðv
sve*r*ð i hondv*m* *ok* þeg*a*r veitti Alex*andr* þei*m* at gongv *ok* h*a*ns
m*enn* en þ*ei*r Akill*es* vofðv motlv*m* v*m* vinst*r*i hond ser *ok* hofðv

[1] *Punktum er tilf.* [2] d *i hdskr. rettet fra* g. [3] *Herefter er først skrevet* akilles, *men dette er igen underprikket og overstreget med rødt.* [4] *Således.* [5] sotti—Alex*andr* *er opfrisket.* [6] *Opfrisket.*

þ*at* f*yr*i hlifar [1] en vagv me*đ* sv*er*ðv*m* *ok* felldv þ*ei*r Akill*es* marga m*enn* en þo vrðv þ*ei*r ofrliði born*ir* *ok* fellv þ*ei*r Antiloc*vs* þar baðir *ok* bar Alexandr [2] banorð af Akill*es* *ok* bað h*ann* liki h*ans* vt kasta f*yr*i dyr *ok* fvgla en Elen*vs* broð*ir* h*ans* vill þ*at* ei*gi* *ok* v*ar* h*ann* þvi feng*inn* Gi*r*kiv*m* *ok* let Agam*enon* k*onvng*r bva veglega groft h*ans*. [3] þa v*arv* send orð eft*ir* Neoptvleno e*r* PiRvs h(et) oðrv nafni s(yni) Akill*es* at h*ann* kiæ*m*i *ok* hefndi foðvr sins. [3] en er g*r*iða timi v*ar* liðin tokz þa en barðagi af nyiv *ok* v*ar* Aiax i ondv*er*ðri fylki*n*g hlifar lavs *ok* van morgv*m* m*ann*i skaða. [3] Alexandr særði h*ann* me*đ* skoti í siðv || en e*r* Aiax feck sarit 31 a sotti h*ann* Alexandr i akafa *ok* ei*gi* letti h*ann* fyR en h*ann* felldi h*ann*. [3] Aiax v*ar* *ok* saR borin til h*er*bvða *ok* do h*ann* þa e*r* orin var tekin or sarinv. [3] Alex*andr* v*ar* *ok* davðr borin i borg*ina* *ok* let P*r*iam*vs* g*r*afa h*ann* vi*r*ðvlega. [3] flyðv þa *ok* allar fylk*ingar* T*r*oio m*ann*a i bo*r*g*ina* *ok* lvkv h*an*a aftr. [3] Elena sytti [4] alla æfi sina siþ*an* davða h*ans*. [3] an*n*an dag geck Agam*enon* k*onvng*r me*đ*
78 Gi*r*kia h*er* allt at bo*r*g*inni* *ok* [5] eGiaði [6] þa vt go*n*gv ti*l* o*rrostv* en engi m*að*r geck vt *ok* bioGvz þ*ei*r þa en vi*đ* i bo*r*g*inni* eft*ir* fongv(m) [7]. [3]

Svikin Troia

c. 29 I þan ti*m*a ko*m* kona sv ti*l* moz vi*đ* P*r*iamo e*r* Pentisilena h(et) me*đ* miklv liði. [3] ho*n* va se*m* karlar. [3] mart v*ar* kvena me*đ* hen*n*i *ok* v*arv* kallaðar Amazone. [3] *ok* e*r* hon ko*m* þa geck P*r*iam*vs* vt af bo*r*g*inni* *ok* var þa en barz nockora daga *ok* geck þa Gi*r*kiv*m* þv*n*gt *ok* ko*m*v þ*ei*r oft a flotta *ok* fengv T*r*oio m*enn* þa nockorar h*er*bvðir *ok* brent nockor skip. [3] I þan*n* ti*m*a ko*m* Neoftvlem*vs* ti*l* liðs vi*đ* Gi*r*ki *ok* tok vapn Akill*es* foðvr sins me*đ* miklv*m* harmi *ok* e*r* h*ann* ko*m* þa v*ar* harðr bardagi nockora daga *ok* v*ar*ð þa en mik*it* ma*nn*fall. [3] þa sottvz þa*v* i akafa PiR*vs* *ok* Pentisilena *ok* drap h*ann* h*an*a en h*ann* v*ar*ð saR a hendi. [3] flyðv þa T*r*oio m*enn* *ok* ko*m*vz me*đ* navð i bo*r*gina en Gi*r*k*ir* settvz þa v*m* bo*r*g*ina* *ok* letv þa ei*gi* na vt at g*a*nga. [3] þa attv hofðingiar [8] þ*ing* i bo*r*g*inni* *ok* bað P*r*iam*vs* þa ti*l* leGia hve*r*n þ*at* e*r* likaz þætti þ*vi* at sva ma ei*gi* lengi standa. [3] þa m*ællti* Antenor stor skorð e*r*v orðin a varv*m* fvllti*n*gs m*o*nnvM Hector fallin *ok* aðr*ir* var*ir* kap*par* þ*ei*r er nv e*r*v eng*ir* þ*vi*lik*ir* eft*ir* en i þ*ei*ra

[1] h *rettet fra* þ *eller* p. [2] *Herefter er* bar *urigtig gentaget.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Først er der her skrevet* fyft, *men* ft *er rettet således, at der i hvert fald er fremkommet* tt. [5] *Herefter er først skr.* lavk, *men dette er underprikket og overstreget med rødt.* [6] e *er rettet fra* h, *som er underprikket.* [7] m *glemt.* [8] ar *sammenskrevne.*

liði e*r*v drivgv*m* all*ir* eft*ir* en*ir* ste*r*kvztv en ve*r* nv in*n*i byrgð*ir*
ok ver n*œr* enskis sialfraða[1].[2] syniz os þ*at* nv rað er Alex*andr*
er fallin at Elena se fengin i valld Gi*r*kia *ok* mætti sva f*r*iðr
ve*r*ða.[2] þa stoð vp*p* Amphimac*vs* vngr s(vn) P*r*iam*vs* fvllr kaps
h*ann* amællti Antenor *ok* ollv*m* þei*m* e*r* sætta fystv *ok* q(vað)
þei*m* hvgleysi ti*l* g*an*ga *ok* letz hvartveᴦi goðr þickia sigr *ok* bani
ok bað me*nn* vt g*an*ga *ok* be*r*iaz ti*l* þravt*ar*.[2] þa stoð vp*p* Eneas[3]
ok fysti sætta *ok* e*r* hve*r*r hofði*n*gi hafði m*æ*l*lt* þ*at* e*r* villdi þa
80 stoð vp*p* P*r*iam*vs* *ok* talar[4] af miklv*m* harmi *ok* amælti miok
Antenor *ok* Enea*m* *ok* ollv*m* þei*m* e*r* sætta fystv *ok* þotti Antenor
ska*m*t mal i mvn*n*i ve*r*ða sva miok se*m* h*ann* fysti færðar[5] ti*l*
Gi*r*kl*an*dz *ok* var i for m*eð* Alex*and*r *ok* sotti Elenv *ok* fysti i ollv
rana *ok* he*r*naðar en nv vill h*ann* biðia f*r*iðar fiandr vara þa e*r*
ve*r* eigv*m* allt illt at lavna.[2] lavk h*ann* sva sinv mali at h*ann*
q(vaz) alld*r*i skylldv sættaz meðan h*an*s lif væri *ok* bað þa alla
ve*r*a bvna vt at g*an*ga af b*o*r*ginni* *ok* let þa sva lvka skylldv
þeiri o*r*r*ostv* at h*ann* hefði sigr eða felli ella i fvllv*m* veg sinv*m*.[2]
(c. 30) eft*ir* þ*at* sleit þ*in*gi.[2] P*r*iam*vs* k*onvng*r hei*m*ti svn sin Ampimacu*m*
a tal *ok* q(vað) ser grvn mikin a ve*r*a v*m* þa me*nn* e*r* me*r*st fystv
sætta at þ*ei*r mvndv svikia h*ann* ef e*ig*i tækiz f*r*iðr eft*ir* þ*ei*ra
villd *ok* an*n*an dag q(vaz) h*ann* mvnv stefna þei*m* ollv*m* i holl
sina ti*l* snæði*n*gs *ok* v*m*raða en A*m*pimac*vs* skylldi þa ko*m*a m*eð*
he*r* *ok* taka þa.[2] *ok* a envm sama degi hofðv þ*ei*r lavnfvnd m*eð*
ser Antenor *ok* Polidamas Delon *ok* Eneas *ok* aðr*ir* hofdi*n*giar.[2]
þa inti Antenor ti*l* þe*r*s fyst hve*r*ia þralyndi[6] k*onvng*r syndi i þ*v*i
e*r* h*ann* villdi enskis ma*n*nz raði hlyða *ok* villdi helld(r)[7] deyia |
sialfr m*eð* ollv liði sinv en sættaz vi*ð* Gi*r*ki en h*ann* e*r* skapmikil 31b
ok storaðr *ok* ke*m*r me*r* þ*at* i hvg at han*n*[8] mvni ætla at vela
oss þ*v*i at (hann)[9] trvir oss nv e*ig*i ti*l* fvllz.[2] nv seð e*r* rað f*y*r*i*
oss hvart yðr syniz at biða þe*r*s hvat þar ke*m*r vp*p* en e*ig*i var*ir*
mik at lengi mvni þvrfa eða vili þ*er*[10] leita[11] an*n*aʀa orraða
þ*ei*ra at ve*r* ve*r*ði*m* e*ig*i sein*ni*.[2] þetta leitz[12] oðr*vm*[13] hofðingiv*m*
sva.[2] þottvz þ*ei*r þa sia hve*r*n enda hafa mvndi ef þa skylldi
82 engv*m* raðv*m* at f*ar*a se*m* P*r*iam*vs* hafði heitaz oðr*vm* en g*an*ga

---

[1] r *er tilf. over linjen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Skr.* e|eneas *(ved linjeskifte).* [4] ar *sammenslyngede.* [5] *For* f *uden tvivl først skrevet* f. *Skriveren vilde måske først skr.* fætta. [6] *Over* þ *er — urigtigt — et* r *skrevet.* [7] r *mgl.* [8] *Rettet i hdskr. fra* hm̄ *(= hanvm).* [9] *Mgl.* [10] *Herefter er først skr.* biða, *men dette er igen underprikket og overstreget med rødt.* [11] *Dette ord er skrevet ude i margen; jfr. næst foranstående anm.* [12] i *er tilf. over linjen.* [13] o *er i hdskr. rettet fra* l; *skriveren vilde først skr.* land.

vt af b*orginni ok* b*er*iaz *ok* lata vina ma*nn* medan mætti.[1] þ*eir* tokv þa fastmælv*m* sin i milli*m* at engi skylldi anars rað briota[2] eða b*er* g*er*a *ok* þeg*ar* sendv þ*eir* Polidamante*m* a fvnd Agam*enons* k*onvng*s leynelega *ok* segia h*anv*m hvar ko*m*it v*ar* at þ*eir* þottvz þa lifi sinv eiga at forða *ok* þ*eir* mvndv þa bvn*ir* v*er*a kavp vi*ð* h*ann* at eiga *ok* gefa þa vp*p* b*orgina* þei*m* ti*l* friðar *ok* þ*eir*a varnaði.[1] *ok* e*r* h*ann* ko*m* a fvnd Agam*enons* k*onvng*s sagði h*ann* h*anv*m sin eyrindi.[1] þa kallaði k*onvng*r saman hofðing*ia* sina *ok* spvrði hv*er*n trvnað a h*an*s orð skylldi leɢia *ok* v*ar* þ*at* rað tek*it* at senda ma*nn* me*ð* Polidamante þan*n* e*r* Sinon h(et) at fina Enea*m* *ok* Antenor *ok* skynia hvart h*anv*m þætti þ*e*tta flærða lavst.[1] *ok* er h*ann* ko*m* i b*orgina* *ok* hitti þa Antenor *ok* Enea*m* þa reyndi h*ann* allt af þei*m* satt *ok* raðit e*r* f*yr*i þa v*ar* vp*p* borit *ok* festv þ*eir* þa me*ð* ser af nyiv þ*er*sa ætlan.[1] þ*eir* g*er*ðv iartegn*ir* me*ð* ser hv*er*n ti*m*a b*orgarinnar* skylldi vitia v*m* nottina *ok* hv*er*t lið vp*p* skylldi lvka.[1] Sinon hvarf þa aftr ti*l* Gi*r*kia *ok* sagði Agam*enon* k*onvng*i sin eyrindis lok at þ*at* v*ar* allt særv*m* bvndit e*r* þ*eir* hofðv vi*ð* mælz *ok* a hin*ni* somv nott ko*m*v Gi*r*k*ir* ti*l* b*orgarinnar* *ok* lvkv þ*eir* Antenor þa vp*p* borgliði *ok* leiddv þ*eir* þa allan h*er*in i b*orgina* *ok* barv siþ*an* lios[3] f*yr*i Gi*r*kiv*m* ti*l* þ*er*s e*r* þ*eir* ko*m*v a vvart i holl P*r*iam*vs* k*onvng*s *ok* v*ar* þa þ*ar* f*yr*i m*er*str lvti þ*eir*a m*ann*a e*r* bo*r*gina villdv v*er*ia en e*r* Girk*ir* ko*m*v i hollina þa neyttv þ*eir* handa *ok* v*ar* engi akafari en Neoptvlem*vs*[4] Pɪʀ*vs*.[1] h*ann* hio fyst P*r*iam*vs* k*onvng* f*yr*i Þors stalla en þa hv*er*n at oðr*vm* *ok* mvndv þ*at* flest*ir* ætla at h*ann* væri e*ig*i m*enn*zkr m*að*r er h*ann* liop albloðvgr v*m* hollina *ok* hio a .íj. hendr
84 mikilli breiðexi *ok* g*en*gv Gi*r*k*ir* alvapnaðir v*m* alla b*orgina* v*m* nottina *ok* drapv m*enn*[5] hvar se*m* þ*eir* ko*m*v *ok* ræntu fe.[1] Hecuba d*rottning* bað Enea*m* fela Polixena*m* f*yr*i þ*eir*a fiandm*onnv*ᴍ en h*ann* feck h*an*a Anhice *ok* fal h*ann* hana v*m* stvnd en þær Cas-
(c. 31) andra *ok* Andromaka falvz i F*r*iɢiar hofi.[1] en e*r* liost v*ar* a(f)[6] degi þa hofðv Gi*r*k*ir* þ*ing*.[1] þa m*ællti* Agam*enon* k*onvng*r *ok* þackaði fyst goðvnv*m* sigr þan*n* e*r* þ*eir* hofðv feng*it* *ok* þar vt i f*ra* hofði*ng*iv*m* *ok* roskv*m* riddor*vm* *ok* allri alþyðv er þen*na* flok hafa fylldan oss ti*l* so*m*ðar en sialfv*m* ser ti*l* frægðar en þ*at* e*r* skyllt[7] at ek g*er*a yðr allt þ*at* gott e*r* ek ma.[1] vil ek af yðr rað hafa hv*er*sv g*r*iðv*m* sk*al* hallda vi*ð* þa m*enn* er b*orgina* hafa vp*p*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] i *er tilf. over linjen.* [3] l *er i hdskr. rettet fra* f. [4] n *er i hdskr. rettet fra* e. [5] *Herefter et betydningsløst punkt, i höjde med* m'*ets øverste del.* [6] f *glemt.* [7] t *synes i hdskr. rettet fra* d.

gefit.[1] allir fystv at þeir skylldv grið hafa er i særvm varv
bvndnir.[1] varv þeim þa ollvm grið gefin ok naðv þeir þa allir
sinv goðs(i)[2].[1] Antenor bað þa griða þeim Elenvs syskinvm ok
Kasandre ok var þeim grið gefin.[1] þa varv ok grið gefin Hœkvbe
ok Andromake ok Kasandre.[1] þeir skiptv ollv herfangi með ser at
iamnaði.[1] þa var Troia oll brend ok brotin.[1] villdi Agamenon þa
aftr venda með sinv liði til Girklandz ok mattv þeir eigi brott
komaz fyri andviðri.[1] þeir blotvðv þa helvitis goð til byriar.[1]
Neoptvlemvs for at leita Polixenam || ok fann hana eigi.[1] fleiri 32a
menn forv at leita hennar ok fvndv hana eigi.[1] hann kiærði fyri
Agamenon at hanvm þotti liflat foðvr hans hafa lotiz af henni ok
bað hann menn til fa at leita henar ok sva gerði hann ok fanz
hon þo eigi.[1] þa bað Agamenon Antenor leita Polixenam til þers
er hon fyndiz eða ella mvndi vpp brvgðit friði við þa.[1] Antenor
86 sagði Enee ok treystiz[3] hann þa eigi ok hans menn fyri at standa
ok fanz hon[4] þa ok var hon leidd fyri Agamenon en hann feck
hana i valld Neoptvleno Piro en hann for með hana til leiðis
Akilles foðvr sins ok hio þar af henni hofvð.[1] Agamenon varð
reiðr Enee er hann hafði forðat Polixene ok q(vað) hann fyri þat
skylldv flyia oðal sitt ok bio hann þa þegar ferð sina or landi.[1]
hann hafði þa skip þav er Alexandr hafði haft til Girklandz ok
fylgði hanvm brott þaðan .íij. þvsvndir ok .cccc. vigra manna en
með Antenor varv eftir .ij. þvsvndir ok .v. hvndrvð manna.[1] her
eftir for Agamenon konvngr brott fra Troio alfari með ollv þvi
liði er eftir var.[1] tok þa Menelavs við Elenv konv sinni harðla
dapri ok forv þav oll saman aftr til Girklandz en þav forv oll
saman Helenvs ok Hecuba Casandra ok Andromaka i[5] Ceronensem
(c. 32) með þvsvnd manna ok .cc. sva segir meistari Dares at Girkir sæti
vm Troio .x. vetr ok .vi. manvðr ok .xíj. daga.[1] af Girkivm fellv
.d.ccc. þvsvnda ok atta tigir þvsvnda ok .vi. þvsvndir en af Troio
monnvm fellv aðr en borgin væri vnnin .dc. þvsvnda ok .víj. tigir
þvsvnda ok .vi. þvsvndir en þat veit engi tol a hvat Girkir drapv
vm nottina þa er þeir vnnv borgina.[1] en þersi þrekvirki vann
hverr hofðingia.[1] Ector felldi Protesilavm Patroclvm Merionem
Archesilavm Oleopenonem Donvm Polixenem Philippvm Antippvm
Diomenevm Polamonem Epistropvm Askeðivm.[1] þersir varv allir
88 hertogar.[1] en Eneas felldi Amphimacum ok Nerevm en Alexandr
felldi Palamedem Akillem Antilocvm Aiax en Aiax Alexandrvm.[1]
þa skal nv segia fra þrekvirkivm Girkia[6] hofðingia.[1] Akilles felldi

[1] *Punktum er tilf.* [2] i *mgl.* [3] *Rettet fra hdskrs* streystiz. [4] *Herefter er* e *skrevet, men underprikket.* [5] *Rettet i hdskr. fra* ok *(fork.).* [6] g *rettet i hdskr. fra* h.

Evphemv*m* Hip*p*otv*m* Philev*m* Asteriv*m* Likaone*m* Evphrobv*m*[1] Hector T*r*oilv*m* MeNone*m* en Diomedes felldi Zantip*p*v*m* Neste*m* P*r*otenore*m*.[2] Palamedes[3] felldi Deiphobv*m* Sarpedone*m*.[2] Neoptvlem*vs* PiRv*s* felldi Pentisilea*m* P*r*iamv*m* Polixena*m*.[2] h*er* fellr nv niðr sv saga e*r* Dares hef*ir* sagt *ok* þick*ir* sv saga sanlegvz enda v*ar* h*ann* þ*ar* vi*ð* *ok* vissi giorla en þ*ei*r aðr*ir* e*r* þ*er*sa sogv hafa sagt v*arv* ko*m*n*ir* fra Enea *ok* be*r*a þ*ei*r meiR af h*anv*m velar eða þa*v* rað e*r* h*anv*m somðv illa vi*ð* sina tegnda[1] m*enn* *ok* þick*ir* þ*at* flestv*m* vitrv*m* m*onnv*M vtrvlegt en þ*at* vita m*enn* at sv ætt e*r* gofgvz i heiminv*m* e*r* f*ra* honv*m*[4] e*r*v ko*m*ner *ok* Cresve dott*vr* P*r*iami k*onvng*s se*m* e*r*v keisararn*ir* er hofvðs m*enn* e*r*v allrar v*er*alldarinar.[2]

c. 33 Nv[5] e*r* þ*at* saga Rv*m*v*er*ia at ept*ir* e*r* PiRv*s* hafði drep*it* Pentisilea*m* *ok* Tyrk*ir* v*arv* flyð*ir* i b*orgina* *ok* villdv e*ig*i vt g*an*ga f*yr*i nockvRi eGia(n)[6] Gi*r*kia þa atti Agam*enon* k*onvng*r þ*ing* *ok* sagði m*onnv*M at h*anv*m þotti b*orgin* torsottleg *ok* h*anv*m vi*r*ðiz sva at ho*n* mvndi alld*r*i vnin v*er*ða svika lavst *ok* þ*ei*r hefði þa at eins sigraz e*r* T*r*oio m*enn* hofðv e*ig*i hlif af b*orginni* *ok* q(vað) þ*at* rað synaz at m*enn* fœri hei*m* ti*l* Gi*r*kl*an*dz *ok* kallaði þo P*r*iamv*m* k*onvn*g mvna mvndv at Gi*r*k*ir* hefdi ko*m*it ti*l* T*r*oio.[2] *ok* e*r* h*ann* letti at tala v*arv* þ*ei*r marg*ir* er b*r*ott villdv en hin*ir* e*r* þ*ar* hofðv latið frændr eða fostbrœðr villdv helldr þar lif lata en b*r*ott f*ar*a.[2] þa m*ællti* Vlixes h*ann* hafði | aðr lengi 32b þag*at* sva at engi m*aðr* feck orð af h*anv*m morg dœgr vraðlegt

90 syniz m*er* nv f*ra* at venda þ*v*iat nv e*r* ko*m*it at þ*ei*ri stvndv e*r* goðin h*af*a f*yr*i heitið sigrinv*m* *ok* þega*r* villdv all*ir* h*an*s raði hlita.[2] h*ann* let þa ti*l* smiðar taka *ok* g*er*a h*er*st sva mikin*n* at fade*m*i v*arv* í.[2] h*ann* var sva ge*r*r at i h*anv*m matti v*er*a fiolði m*ann*a me*ð* h*er*klæðv*m*.[2] vnd*ir* h*anv*m v*arv* morg hvel *ok* stór *ok* matti h*ann* leiða me*ð* m*ann*fiolða hv*er*t er villdi.[2] *ok* e*r* h*ann* var g*err* þa liðv nocko*r*i*r* dagar aðr en Ag*am*en*on* atti þ*ing* vi*ð* Gi*r*ki *ok* sva n*ær* b*orginni* at T*r*oio m*enn* mattv heyra hvat þ*ei*r tolvðv.[2] Agam*enon* k*onvng*r lysti þa b*r*ott f*er*ð sin*n*i *ok* þackar m*onnv*M liðveizlv *ok* f*r*am gongvr gaf þa siþ*an* leyfi hv*er*iv*m* m*ann*i ti*l* sins fostr l*an*dz at f*ar*a.[2] slitv[7] þ*ei*r vi*ð* þ*at* þ*in*ginv.[2] tokv þ*ei*r þa vp*p* allar h*er*bvðir sinar *ok* logðv b*r*ott hina somv nott *ok* logðv skip*in* vnder eina litla ey e*r* þar la ska*m*t i f*ra*.[2] ho*n* var ha *ok*

---

[1] *Således.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Over det sidste* e *er en forkortelsesstreg.* [4] o *er i hdskr. rettet fra* e, *så at bogstavet nu ser ud som ø.* [5] *Åben plads for initialen.* [6] n *mgl.* [7] *Over* t *en betydningsløs streg.*

sæbrott *ok* matti e*ig*i skip*in* sia af b*orginni* [1] en h*er*st*r*in stoð
eft*ir* n*ær* borg*inni* *ok* v*a*r Vlixes i h*er*stinv*m* *ok* fiolði ʀiddara m*eð*
(c. 34) vapnv*m*. [2] en fa*m* dogv*m* siþaʀ sa T*r*oio m*enn* hvar m*aðr* liop
f*ra* sionv*m* ti*l* b*or*g*arinnar*. [2] h*ann* v*a*r klæðfar *ok* v*arv* bvndn*a*r
hendr h*an*s a bak aft*r*. [2] h*ann* hafði band f*yr*i avgv*m* *ok* signað
þa nockot f*ra* avgvnv*m*. [2] sa m*aðr* felmti miok *ok* liop æ se*m*
horfði. [2] b*or*g*ar*m*enn* tokv h*ann* hondv*m* *ok* spvrðv hvat m*anna*
h*ann* væri. [2] ek sv*er* þ*er*s vi*ð* Pallade*m* s(egir) h*ann* at ek s*ka*l
e*ig*i livga þ*at* se*m* ek segi yðr i fystv. [2] ek (em) [3] gi*r*zkr m*aðr* se*m*
þ*er* megvð sia *ok* heiti ek Sinon. [2] ek e*m* frændi Vlixen hins spaca
en ecki ætla ek h*er* ti*l* g*r*iða e*r* þ*er* ervð. [2] þ*ei*r spvrðv hvi h*ann*
for sva *ok* hvat h*ann* hafði ti*l* saka g*er*t. [2] hvat mvn m*er* tioa at
segia yðr ek flyða banan en ek venti m*er* ska*m*t mvnv ti*l* h*an*s. [2]
þ*ei*r svorvðv at m*eð* þ*v*i mvndi h*anv*m venst lif at kavpa at segia
92 þei*m* þ*at* e*r* þ*ei*r villdv vita. [2] þ*at* v*a*r fyst s(egir) Sinon at k*onvng*r
skipti v*er*ði m*eð* liði v*arv* en m*er* likaði þ*at* illa *ok* m*ællta* ek ímoti
en Vlixes e*r* skapmikill *ok* langrækr se*m* nv hefi (ek) [4] ravn á. [2]
h*ann* let þa fyst se*m* ockr hefði ecki a skilið en þo fan*n* ek opt
siþ*an* at h*ann* styrði m*er* meiʀ ti*l* ma*nn*haska en ti*l* virðing*ar* *ok*
e*r* v*er* vor*vm* ti*l* brottf*er*ðar bvn*ir* *ok* g*er*ði andviðri *ok* q(vað) þa
Calkas þ*at* vp*p* e*r* Vlixes reð reyndar at blota skylldi helvitis goð
ti*l* bvriar þa kvað [5] Vlixes þ*at* vp*p* at ecki mvndi þeg*it* vtan
ma*nn*blot *ok* skylldi lvta ma*nn* ti*l* blotz *ok* skylldi þan hoɢva ti*l*
dyrðar goðinv. [2] *ok* e*r* sva v*a*r g*er*t þa ko*m* min lvtr vp*p* af
raðv*m* Vlixes *ok* let h*ann* se*m* h*anv*m likaði þ*at* illa *ok* þo kallaðiz
h*ann* e*ig*i vilia briota login þo at sialfs h*an*s lif lægi vi*ð*. [2] v*a*r ek
þa ti*l* l*an*dz leidr *ok* ti*l* hoɢs bvin sva se*m* nv megv þ*er* sia en
m*er* var se*m* m*ællt* e*r* at hv*er*r a ser vin m*eð* (v)vinv*m* [6] at m*aðr*
hio af m*er* þ*at* band e*r* á m*er* var halldit *ok* e*r* h*er* nv sv*m*t
bandit se*m* þ*er* seð en ek liop þa þang*at* se*m* ek horfða *ok*
skriðnaði þa bandit f*ra* avgv*m* m*er* *ok* þorðv þ*ei*r e*ig*i eft*ir* at
sœkia þa e*r* ek sn*er*a hing*at*. [2] nv syniz m*er* sœmelegra at þ*er*
tak*ið* mik af lifi helldr en vin*ir* eða na frændr en þo er nv litill
f*r*ami at drepa mik bvndin *ok* ein *ok* e*r* h*er* *ok* engr*a* hefnda
eft*ir* von þ*v*i at þei*m* man fagnaðr þickia e*r* þ*ei*r spyria mitt
liflat. [2] þa ko*m*v þar all*ir* hin*ir* m*er*stv spekingar *ok* þotti ollv*m*
þ*at* raðlegt [7] at h*ann* væri til bana dœmdr *ok* sogðv v*er*a mvndv
svik. [2] þa svar*a*r Priam*vs* k*onvng*r ek e*m* nv ga*m*all *ok* man ska*m*t

---

[1] g *er i hdskr. rettet fra* p. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Mgl.* [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Rettet fra hdskrs* kom. [6] *Rettet fra hdskrs* vinvm. [7] *Over* r *en betydningsløs streg.*

eftir minna lifdaga ok syniz mer ecki frægðar verk at drepa hann
en hafi (hann) [1] fyri þat verit brott rekin at þeir hvgðv hann
vera varn vin vil ek hanvm grið gefa. [2] madr(inn) [3] þackar hanvm
lif giofna. [2] þa mællti Priamvs forvitni er mer a hvi þeir brendv
94 eigi herstin slika gersimi. [2] þeir þorðv eigi herra fyri goðvnvm ok
ef herstrin || kemz i borgina þa man hon alldri verða vnnin. [2] 33a
konvngr spvrði hvi [4] þeir hefði þenna herst gert. [2] Vlixes blotaði
til goðanna [5] ok visvðv goðin sva til at herstin skylldi gera með
slikvm hætti sem nv er hann ok hanvm man sigrin fylgia hvert
sem hann ferr. [2] þeir ætla ok hingat i annat sin til herstins [6] ok
koma hanvm i borgina annat hvart með fiolkyngi eða smiðvelvm. [2]
ok er Sinon hafði þetta sagt somnvðvz saman hofðingiar ok syndiz
ef þersi saga væri son at þeim mvndi hœfa at verða fyʀi at
bragði ok koma herstinvm i borgina ok hafa sigrin vndir sialfvm
ser. [2] þa svarar ein blot byskvp at þar af mvndi þeim standa oll
vgifta ef hann kvæmi i borgina en almvgrin geystiz at ok vilia
koma herstinvm í borgina ok bera nv a festar ok vndit með
vinndasvm at borginni ok varð þa kallit sva mikit at engi heyrði
hvat annaʀ sagði. [2] þa geck blot byskvp til hofs ok villdi forvitnaz
tiðindi. [2] þa hroktvz ormar .íj. vndan stollvnvm ok drapv s(vnv)
hans. [2] hanvm þottv þat ill tiðindi ok sagði þar hit meira mvndv
eftir fara. [2] for hann þa með miklv kalli at þeir leidi eigi herstin
i borgina ok herr mannz væri i herstinvm en þeir æptv í moti ok
kvoðv þat engv gegna ok forv sinv fram ok er þeir komv at borg
liði með herstin þa matti hanvm eigi koma i borgina nema brotið
væri vm liðið ok var þat gert ok eigi aftr bœtt. [2] þeir letv herstin
þar staðar nema sem hæð merst var i borginni ok bœði var synt
96 þangat ok þaðan ok gleymðv þar yfir ok þotti vel vm stillt ok
forv at sofa vm kvelldit miok vindrvknir ok ottoðvz þa ecki at
ser en þeir er i herstinvm varv gerðv vita sem þeir hofðv aðr rað
til gert sin i milli. [2] Girkir hofðv þegar allan her sin a landi ok
gengv með fylktv liði at þvi borg liði er opit var ok þeir hofðv
sialfir brotið fyri herstinvm en er allr Girkia herr var komin i
borgina ok þeir Vlixes or gengnir herstinvm þa kvoðv lvðrar við
vm allan herin. [2] taka þeir nv ok brenna hvsin en drepa mennena
ok við þat vaknar Eneas er hann s(a) [7] loga vm alla borgina. [2]

---

[1] *Mgl.* [2] *Punktum er tilf.* [3] inn *mgl.* [4] *For* v *synes først begyndt på* n *(eller* m*).* [5] *For* g *er først skr.* b *(?).* [6] *Således.* [7] *Et lille* f *er tilf. over linjen med nedvisningstegn; enten har skriveren glemt at tilföje* a *eller* ᷾ *(=* ser*; det kan vel ikke være meningen at dette* f *i forbindelse med det foregående* ħ *skulde være at opfatte som* hvs*?).*

hann tekr þegar vapn sin ok vill þangat sem konvngr var.[1] þa ser (hann)[2] at sokn ogorlega a sialfv Ilivm er dyrlegaz var i borginni (ok)[2] oll dyrð borgarinnar hneig til.[1] hann ser hvar Pirvs ferr ok sœkir Ilivm.[1] hann hefir breiða exi ok sva sagði Eneas at hann væri likari fiandanvm en manni.[1] hann leypr bvk af bvc ok hogr a .íj. hendr.[1] hann er allr bloðvgr.[1] hann kemr at þeim stalla er Þor var hœlgaðr ok drepr allt þat er hans hin ogvrlega ex nemr.[1] hann drap Polidamante svn Priamvs ok þegar eftir Priamvs fyri stalla Þors.[1] ok er Eneas sa hann fallin þa villdi hann giarnara þar deyia en[3] brott at komaz en þo mintiz hann þeirar spasogv at hann skylldi til Italia landz fara ok fra hanvm mvndv hinir rikvztv menn koma þeir er engir mvndv vera slikir i heímínvm ok þvi for hann i brott með foðvr sin ok svn.[1]
98 en er borgin var vnnin þa forv Girkir i brott en at þeim gerði sva mikin hafstorm at flestir misforvz sva sem segir i[4] Theodolo ok engra þeira varð siþan mikil vppreist.[1] nv kemr her saman sagan ok[5] sv er Dares hefir sagt ok þickir ollvm þat sanlegaz.[1]
(c. 35) En er orrostv var lokit ok hverr brott farin til sins heimilis þa feck | Neoptvlemvs Pirvs[6] Andromake er att hafði Ector ok forv 33b
þav siðan i Effirvm ok for Elenvs þangat með þeim.[1] Pirvs var mikill viafnaðar maðr i flestv ok þa er þav Andromaka hofðv eigi lengi saman verit þa villdi hann hana eina lata en villdi þa fa Ermoenem d(ottvr) Menelavs ok Eleno hinnar fogrv ok sagði Menelavs hana hafa ser fastnaða þa er þeir satv vm Troio ok letz hana sœkia skylldv enn Elenvs latti þers miok ok qvez eigi þickia hennar frændr hinir nanvztv miklir giæfv menn ok þotti venna at nockot illt mvndi af hliotaz ef þersv væri fram halldit.[1] ok nv kom þersi ætlan fyri Orestem s(vn) Agamenons konvngs ok varð hann reiðr miok ok sagði ser Hermonem vera fastnaða af Tindaro fostra hennar ok q(vaz) annat hvart þessvm raðvm skylldv[7] renna eða lata lif sitt ok nv sitr Orestes vm Pirvm iamnan ok þat varð vm siþir at hann gat lostið hann með orv ok var hann þo lifandi heim fœrðr ok þa gaf hann Helenvs Andromakam ok allt rikit með i Epiro ok eftir þat do hann en þav
100 tokv rikit ok gerðv þar borg mikla i liking eftir Troio.[1] þar fæddvz vpp s(ynir) Andromake ok Hectoris miklir ok sterkir ok
(c. 36) liklegir til hofðingia.[1] En eftir[8] Troio manna orrostv vrðv drivgvm allir ættmenn Priamvs konvngs landflæmðir ok bygðv i ymsvm

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl.* [3] *Rettet fra hdskrs* er. [4] *Herefter er skrevet et underprikket* h. [5] *Tilf. over linjen.* [6] *Forkortelsestegnets øverste del er bortskåren.* [7] *For* k *er i hdskr. skr.* l. [8] t *skr. over* f.

stoðv*m* en mart for sva raðlavst at siþ*an* feck alld*r*i ynði meðan þ*at* lifði en Antenor v*a*r þar eft*ir* se*m* fyʀ v*a*r sagt i b*o*rg*inni* T*r*oio þa e*r* Gi*r*k*ir* for*v* i b*r*ott *ok* ræstv þ*ei*r siþ*an* *ok* rvddv b*o*rg*ina* *ok* bygðv þar eft*ir* v*m* stvnd at leyfi Agam*enons* k*onvng*s *ok* v*a*rð þo litil efling b*o*rg*ar*inar en l*an*dit v*a*r þo sva arsællt þeg*a*r þar v*a*r f*r*iðr at þei*m* var enkis fatt er þar bygðv.[1] en e*r* s(ynir) Ectoris v*arv* vaxn*ir* *ok* þ*ei*r spvrðv hvat titt v*a*r i T*r*oio er þei*m* þotti sitt fostr l*an*d at þ*a*r sattv[2] þa vskylld*ir* m*enn* þei*m* nv beiddv þ*ei*r at Elen*vs* skylldi fa þei*m* lið *ok* skip *ok* f*ar*a sialfr m*eđ* þei*m* ti*l* T*r*oio *ok* ryddi b*r*ott þei*m* m*onnvm* e*r* þar bygðv en vn*n*i vnd*ir* þa *ok* setti þa þ*a*r niðr en Elen*vs* let þ*at* eft*ir* þei*m* *ok* for*v* þ*ei*r m*eđ* h*er* ti*l* T*r*oio *ok* er b*o*rgar m*enn* sa at Elen*vs* v*a*r þar ko*m*in *ok* s(ynir) Ectoris *ok* þ*ei*r mvndv oddi *ok* eɢiv b*o*rgina sœkia helldr en f*r*a hv*er*fa þa sa þ*ei*r engi sin efni ti*l* motstoðv *ok* gafv þ*ei*r þa allt saman vp*p* sig *ok* b*o*rg*i*na i þ*ei*ra valld en Elen*vs* setti þa þ*a*r niðr broðvr s(vnv) sina *ok* efldi þa ti*l* rikis *ok* v*arv* þ*ei*r þ*a*r v*m* alla sina æfi *ok* þ*a*r bygði þ*ei*ra át bogi siþ*an* en b*r*ott for oll sveit *ok* ætt Antenore *ok* bygði þar ecki þaðan f*ra*.[1] en Elen*vs* for aptr i Epirv*m* *ok* sat at þ*v*i riki meðan h*an*s lif var.[1] *ok* e*r* nv yf*ir* farit þa sogv e*r* agiætvz hef*ir* v*er*it i v*er*olldvn*n*i i heiðni at allra m*anna* virðingv þ*ei*ra e*r* vitr*ir* e*r*v *ok* flestar f*r*asagn*ir* e*r*v kvn*n*ar en h*er* eft*ir* hef*ir* sogv f*ra* Enea *ok* þei*m* e*r* Bretl*an*d bygðv.[1] ||

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.*

EMatist*vs* hef*ir* pvrpvralit se*m* vindropi.[1] h*ann* e*r* *ok* hvitleitr sem vindreyp m*eð* vatni.[1] h*ann* ke*m*r af India l*an*di.[1] avðvelldr er h*ann* at skera.[1] h*ann* e*r* gagnstaðlegr dryckiv m*onnv*M.[1] h*ann* væri dyR ef h*ann* væri færi.[1] h*ann* hef*ir* .v. mynd*ir*.[1] 34a

CRisopatívs ke*m*r af[2] Eðopia h*ann* er i myrkri lios en i liosi myrkr.[1] h*ann* gloar se*m* elldr v*m* nott en v*m* dag e*r* h*ann* sem bleikt gvll.[1]

GErathises[3] ‚heit*ir* stein svartr asionar en ef m*aðr* hef*ir* h*ann* i mvn*n*i ser þa ma m*aðr* þegar segia hvat an*n*aR hyGr v*m* h*ann* þ*v*i at h*ann* hef*ir* þegianda megin.[1] þa mattv vita hvart kona vill iatta bidianda eða nitta.[1] en ef maðr hef*ir* þan*n* stein þa rið a þan*n* man miolk eða hvnangi *ok* mvnv þa þegar flvgvr a h*ann* setiaz *ok* svga *ok* stinga.[1]

MAgnetis heit*ir* sa stein*n* er fin*n*r a India l*an*di sv þioð e*r* Trogodi heit*ir*.[1] h*ann* e*r* svartblar.[1] h*ann* dregr iarn at ser.[1] Medi fvn*n*v megin h*an*s.[1] leG h*ann* vnd*ir* hals kono sofande ef ma*n*n forvitnar v*m* dygð hen*n*ar en sv er skir er faðmar sofanda[4] bonda sin*n* en hora velltr or reckiv sem hen*n*i se meðr hendi kastað *ok* deyn*ir* *ok* m*er*k*ir* sa davn*n* lavn lastar hen*n*ar.[1] En ef þiofr gengr i h*vs* at stela *ok* leGr h*ann* glœðr h*er* *ok* var[5] *ok* a ofan nockot af þei*m* steini i hv*er*n stað sva at híti *ok* reykr gangi af i fiora staði *ok* hv*er*r er i hvsi þ*v*i e*r* flyr hv*er*r i sin stað *ok* vGir at hvs falli a en þiofr ma taka hvat er h*ann* vill.[1] En ef dryckit er af h*anv*m i vatni *ok* í hvnangi þa e*r* h*ann* goðr við vatnkalfi *ok* við brvna ef þv stockvir a m*eð* h*anv*m.[1]

ADamantes er hin bazti stein er ke*m*r af India l*an*di or malle kristalli *ok* er h*ann* e*ig*i sva skiR at h*ann* lati iarðlit *ok* e*r*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herefter er først skrevet* india landi, *men dette er igen overstreget med rødt; også det følgende ord er — urigtig — overstreget.* [3] *Det første* e *er på grund af en rød blækklat utydeligt.* [4] *Således (for* sofandi*?).* [5] *Således for* hvar.

h*ann* þ*v*i myrkblar.[1] h*ann* er sva harðr at h*ann* lætr e*ig*i f*yr*i[2] iarni ne elldi en brottn*ar* h*ann* f*yr*i iarni *ok* steðia ef h*ann* er vættr i bvcka[3] bloði en m*eð* ha*n*s broti ma g*er*a aðra steina goða en sa finz e*ig*i meiri en valnot.[1] An*n*ars kyns ke*m*r af Rabita l*an*di sa e*r* e*ig*i sva harðr. h*ann* brotnar[4] f*yr*i hamri bloðlavst *ok* e*ig*i er h*ann* sva skiʀ *ok* min*n*a er h*ann* v*er*ðr.[1] hin .ííj. ke*m*r or Kípr .íííj. fra þei*m* m*onnv*ᴍ (er)[5] Philip*pvs* heita.[1] h*ann* er fvndin i iarnæði.[1] all*ir* hafa þ*eir* eitt megin at draga iarn en magnes ef adamas er i hia ma þ*v*i siðr ti*l* sin drega iarn at h*ann* lætr ef h*ann* hef*ir* fengit.[1] Adamas e*r* hœfílegr fiolkyngib*er*anda g*er*ir h*ann* vtaman brott rekr h*ann* fra man*n*i skyssi *ok* hegomlega dravma fiʀir h*ann* leiðilegv eitri sigr*ar* h*ann* deilvr *ok* sen*n*vr grœðir[6] h*ann* vheila harða fiandr fœr*ir* h*ann* i hof en h*ann* *skal* þa borin v*er*a a vínstri hendi an*n*að hvart i gvlli eða silfri.[1]

Allectori*vs* heit*ir* sa er finz i hana maga gelldv*m* .ííj. vetr[7] eða .íííj. fœddr siþ*an*.[1] h*ann* er meiri en bávn.[1] h*ann* e*r* likr gimsteini eða skirv vatni.[1] h*ann* gerir hafanda miok graðan slockvir h*ann* þorsta i mvn*n*i hafðr.[1] ein k*onvng*r forðv*m* sigraði marga k*onvn*ga m*eð* ha*n*s nattvrv *ok* er h*ann* vrvɢr sigr stein.[1] h*ann* ke*m*r aftr brott recnv*m* *ok* fær man*n*i nyian metnað *ok* leiðrett*ir* h*ann* fornan metnað.[1] h*ann* g*er*ir hv*er*n ma*nn* goðan *ok* staðfastan i ollv*m* lvtv*m* *ok* mikil magnaðan i allri kvensemi en variz h*ann* at h*ann* veítí eigi of mart konv sin*n*í.[1]

Celidonivs heit*ir* sa stein*n* er svala hefir i maga.[1] h*ann* er ecki líos h*ann* e*r* litill *ok* ferliɢr[8] at sia en vm fram er h*ann* marga dyra steina i nytsemi.[1] ha*n*s mynd*ir* erv .íj. h*ann* e*r* svartr *ok* ravðr.[1] h*ann* lett*ir* brotfalli h*ann* greðir vheila h*ann* gerir ska*m*mar sotter h*ann* gerir m*enn* malsnialla *ok* þockaða vel *ok* ef h*ann* er vafðr i línklæði *ok* borin vnder vinstra armi en ravðr *ok* svartr a somv lvn̄d borin vnder hœgri hendi ti*l* rettra lyckta leiðir h*ann* vp*p* hafðar syslvr setr h*ann* k*onvn*ga reiði *ok* grœðir h*ann* sivk avgv skolaðr i vatni en ef h*ann* e*r* vafðr i gvlv klæði *ok* vtan vm linklæði þa e*r* sagt at h*ann* bœt*ir* riðv *ok* allzkyns meínsemðer.[1] || [9]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herefter er først skrevet* valı, *men dette er overstreget.* [3] c *ligner mere* ɢ, *end* c. [4] *Disse to ord er skrevne to gange.* [5] *Mgl.* [6] g *er i hdskr. rettet fra* d. [7] *Efter* r *synes noget at være udraderet, mulig et forkortelsestegn for* vm *eller* a. [8] *Over det første* r *en betydningsløs streg.* [9] *De to følgende sider: 34ᵇ og 35ᵃ er oprindelig ubeskrevne; men de er senere mer eller mindre blevne fyldte med forskellige kradserier, hvorom nærmere i indledningen.*

Cicio ianus epi cibi uendicat oct fe ma maran — Ianuarius 35b
Pris ma seb agn uincen bacon polcarp ag habentur — Februarius
Bripur blassus a ued februo scolastica ualent ííj [1] — Marcius
Iul martir ui*r*go post petrus matque sequat*ur* — Aprilís
Marci*us* officio decoratur gregoriano gud [2] — Maíus
Post ea cut b*en*edict post maria genetricis — Iuníus
April in ambrosíj festis ouat atq*ue* tibur magn ví [1] — Iulius
Succedunt hinc festa georg [3] marcique uitalis — Augustus
Fil ma crúx alex io io post mig or hinc [4] nere t*unc* hall — Sebtember
Inde que dun sequítur uenit urb augus ger ad est pe — October
Iun mar abet bonifa með prímí barbasi bas uí íííj [1] — Nouember
Tunc bomar gerualeal elld ioa io que le pe pau — December
Iul suí promartin*us* tho celi fra b*en*edicti
Di suit a post que [5] mar a crist iaco dorpan ol abger — thor prax [6]
Petrus [7] ol aug trans sixt do ciri lau tibur ip*p* ey íj [1] — step [8]
Sumsio uírgínía tímo bartholo post a io feli
Egise trans bert post a ma gorg a pro sus co cru nic ey
Lanbertique ma maur festum firmí da mi míc ie
Re leo francis fi mar [9] de di ger inde re calíst íij [1]
Inde lucas hinc unde seue cris abhinc simonis quint
Omnes eu nole uil quateo marque briccíq*ue*
Martir ad est ea cecle cricat post ea sat and
Post q*ue* de barba nicho ueniunt uicto lu nicasi íj [1]
O sapicu*m* thoma thola natalis domini sil

Frangit eglo dictis comítis anguít gueno fictis Ente cibat bacus [7] aliquo gentes emo dac*us* Clere baro gaʀit felix ere druso baʀit Arte gregis facte durant carte bouis acte

---

[1] *Skrevne med rødt.* [2] *Senere tilföjet.* [3] *Over* ge *er senere skrevet* io *og over* or gi. [4] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [5] *Herefter er først skrevet* mar hinc, *men dette er atter udstreget.* [6] *Disse to ord er tilföjede med en yngre hånd.* [7] s *er skrevet over linjen.* [8] *Tilf. med en yngre hånd.* [9] ar *sammenskrevne.*

Frangit druso aliquo eglo baʀis gente dictis Arte emo comitis gregis[1] dacus angvit[2] facte Clere gueno durant baro fictis carte gaʀit Ente bouis felix cibat acte ere bac*us*

Sicca uiris afia curuis rex bustet cauet sic Brito creans stilbon ori[3] ʀis aud saba uiris as[4]

---

[1] s *er skrevet over linjen.* [2] v *er tilf. over linjen.* [3] *Utydeligt.*
[4] *Herefter er de arabiske taltegn skrevne: 7 8 9 9 0 1 1 1 1 (midt på siden) 0 9 8 7 6 5 4 3 2 1 (til höjre og noget höjere oppe); allernederst er en linje skrevet:* Tercia ſexta quat*er*na ſecundaq*ue* *(*aq*ue utydeligt på grund af en klat)* tercía vina *(fejl for* luna*).*

c. 1 102 Nv [1] *er* at segia af Enea env*m* millda at h*ann* rakz lengi i hafe þa er h*ann* for af Troio *ok* ko*m* h*ann* vm siþ*ir* (við) [2] Sikiley. [3] þar v*arv* þa f*yr*i mikl*ir* hofþ*ingiar* *ok* vin*ir* T*r*oio m*ann*a Erikne*vs* *ok* Acestes. [3] þ*ei*r tokv m*eð* myklv*m* fagnaði [4] vi*ð* Enea *ok* var h*ann* þar vm vetrin. [3] en e*r* [5] vár kom byðs h*ann* brott *ok* lætr i haf *ok* fengv [6] þa en s*v*a mikin storm at svm skipin svckv niðr en vm siþ*ir* bar þa (at) [2] landi. [3] þ*ei*r hofðv þa nockvr dœgr v*er*ið matlavser. [3] Eneas ser þa hiort ein *ok* skavt h*ann* *ok* v*a*r han*n* matbvin*n*. [3] þ*ei*r sia þar mikit land *ok* fagrt *ok* margar borg*ir*. [3] þ*ei*r fengv goða hofn. [3] þ*ei*r sia þ*a*r n*ær* ser ena m*er*stv havfvð borg en a hen*n*ar veɢiv*m* v*a*r sk*r*ifat fall T*r*oio m*ann*a. [3] þ*a*r sa Eneas hvar T*r*oilvs v*a*r drepin m*eð* þei*m* [5] hætti sk*r*ifat sem vondr væri snvin i har h*anv*m. [3] þ*er*si syn ang*r*adi h*ann* miok. [3] f*yr*i þ*er*si b*or*g reð en rikazta d*r*ottning [7] sv *er* Dido het *ok* e*r* ho*n* veit þarkvomv Enea g*en*gr ho*n* sialf moti h*anv*m *ok* byðr h*anv*m til sin *ok* þ*at* þiggr h*ann*. [3] ho*n* let gleðia h*ann* m*eð* alzkyns leik *ok* skemta*n* en h*ann* var ia*m*nan vglaðr. [3] Ok er drottning fan*n* þ*at* m*ællti* ho*n* þv en milldi Eneas gvðen gefi þ*er* glatt hiarta *ok* mikin veg sva sem þv e*r*t til borin *ok* alla þa sœmð sem v*er* [5] hofv*m* valld yf*ir* s*ka*l yðr hei*m*ol v*er*a *ok* yðr*vm* m*onnv*ᴍ. [3] E(neas) svar*ar* f*r*v ek ma e*ig*i glaðr v*er*a f*yr*i þei*m* harme er nv er endr 104 nyiaðr þ*v*i at f*yr*i minv*m* avgv*m* e*r* a yðr*vm* b*or*gar vegiv*m* sk*r*ifaðr skaði min*n*a ættm*ann*a. [3] d*r*ottni*n*g bað h*ann* segia ser fra þei*m* stortiðindv*m* e*r* þ*a*r vrðv *ok* sva g*er*ir h*ann*. [3] drotni*n*g [8] let þa g*er*a veizlv mikla *ok* let þ*a*r fœ*ra* f*r*am allzkonar leika. [3] ecki fanz E(nea) [8] vm þ*at* *ok* er d*r*ottni*n*g fan*n* þ*at* þa bað ho*n* h*ann* at [9]

---

[1] *Hele denne side er — på enkelte bogstaver nær — opfrisket; jfr. AM. Katal. I s. 686*$_{20-37}$. [2] *Synes at mangle.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Opfr.* -di. [5] *Uopfrisket.* [6] engv *ligeledes.* [7] *Ordet usikkert, navnlig de 4 første bogstaver.* [8] *Skrivemåde usikker.* [9] t *synes at være skrevet over linjen.*

pryða veizlv hen*n*ar m*eð* sinv*m* leikv*m*.[1] h*ann* g*er*ir sem[2] d*r*ottni*n*g[3]
bað *ok* leik*r* nv alla*n* strengleik m*eð* mikilli list f*ra*maʀ en nockor
m*að*r hefði þar fyʀ heyrt.[1] d*r*ottni*n*g virð*ir* h*ann* v*m* f*ra*m alla
m*enn* *ok* legr a h*ann* mikla ast þ*via*t ho*n* h*an*vm vn*n*e v*m* fram*m*
alla m*enn* *ok* sva ke*m*r at h*ann* fær hen*n*ar *ok* vn*ir* ho*n* nv vel
sinv raði *ok* var h*ann* þ*ar* nockora vetr.[1] Ok ein tima dreymði
Ene*am*[4] at Freyia kiæ*m*e at h*an*vm *ok* *mællti* far ti*l* Italia l*a*ndz
ok tak þ*ar* þa miklv sœmð er gvðin hafa þ*er* þ*ar* f*yr*i hvgsað[5].[1]
ok eft*ir* þ*at* byr h*ann* skip sin leynilega þ*v*i at h*ann* vissi at h*ann*
kiœmez e*ig*i b*r*ott ef d*r*ottning yrði voʀ við *ok* for bvrt m*eð* leynð
en er hon v*er*ðr vor at h*ann* er brottv þa send*ir* ho*n* ti*l*[6] fv*n*ð*a*r
við Ene*am* *ok* mæl*ir* til h*an*s H*er*ra Enea send*ir* Dido Kartago
b*or*gar d*r*otni*n*g q(veðiv) goðan*n*a *ok* sina elskv.[1] þ*er*si h*er*sta
b*or*g hei*m*sens e*r* þig g*er*ði rikan e*r* miok þvrfandi þin*n*ar f*yr*i-
sion*a*r.[1] bioðv*m* vier ti*l* slikaʀar[7] sę*m*ð*ar*[8] sem þv hafþ*ir* m*eð*
ors.[1] mattv vel mvna þa e*r* þv ko*m*t til var *ok* þin*ir* m*enn*
mattv eigi hialp af þ*er* fa en ek fagnaða þ*er* m*eð* allri dyrð let ek
aka þ*er* i holl mina meþ allre sœmð *ok* setta ek þig i mitt hasæti
ok min*ir* m*enn* stoðv vp*p* *ok* þionvðv þi*er* *ok* þinv*m* m*onnv*m.[1] gvll
106 *ok* silfr[9] *ok* allzkyns g*er*sim*a*r gaf ek þinv*m* m*onnv*ᴍ en sialfv*m*
þ*er* allt rikit *ok*[10] þ*at*[10] veitta ek þi*er* e*r* mer v*a*r nanazt e*r* ek
var sialf en þv | sœrð*ir*[11] þig[12] við gvð þin *ok* sva við var gvð 36b
at þv skylld*ir* min v*er*a hvar[13] sem þv vær*ir*.[1] nv hef*ir* þv svikit
mik *ok* sva gvðin eð sama.[1] nv skyt ek[13] ollv minv mali til þ*ei*ra
at þa*v* hefni min a þ*er*.[1] gef gavm at að e*ig*i vir*ð*iz sva[14] þ*er*si
þin*n*i g*er*ð at þv f*yr*i far*ir* bœðe mer *ok* þei*m* þinv*m* syni e*r* (með)[15]
m*er* leyniz af þin*n*i h*er*vist *ok* þegar ek veit at þv villt[16] e*ig*i til
vars rikis ko*m*a þa skalltv raðin*n* vita min bana *ok* sva barnsins
þ*er*s e*r* ek f*er* m*eð*.[1] g*er* sva vel ef þv villt eigi mik fin*n*a meðan
ek lifi þa g*er* nv f*yr*i menzkv saker *ok* lat hylia leg mitt *ok* lat
drecka erfi mitt þ*via*t þ*at* þicki m*er* nv miklv mali skipta val*e*.[1]
En er ho*n* spvrði at vist var at h*ann* villdi eigi ti*l* hen*n*ar ko*m*a
þa f*yr*i for hon ser siolf *ok* þ*er*s þottiz hefna Hanibal k*onvng*r a

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] m *uopfrisket.* [3] d *ligeledes.* [4] *Opfrisket* Enẽ. [5] *Fejl for — det oprindelig (?) skrevne —* hvgað. [6] *Først opfrisket til* a *og derpå, som det synes, rettet til* til. [7] *Således, men utvivlsomt fejlagtig opfrisket.* [8] *Skrevet over linjen; oprindelig stod der vel* slikrar vegsemðar. [9] r *er skrevet over linjen.* [10] *Uopfrisket.* [11] *Hele denne side er meget afbleget og et par ord opfriskede, og bærer helt igennem vidne om, at stærke reagensmidler er blevne anvendte.* [12] *Sikkert således og ikke* þik. [13] *Utydeligt.* [14] *Disse to ord, særlig det sidste, meget utydelige, men temmelig sikre.* [15] *Mgl.* [16] *Disse to ord er opfriskede.*

R*vmverivm* þa e*r* h*ann* van Rom *ok* sva marga havfþ*ingia* drap h*ann* i ein*n*i steinholl at h*ann* let ser leir bleyta m*eð* bloði Rvmveria *ok* gerði þar af bo*r*gar lim.[1] h*ann* sendi *ok* hei*m* ti*l* Kartago borgar .lxxx. vandlavpa fvlla m*eð* fingrgvllv*m* þ*ei*ra Rvmv*eria* er h*ann* hafþi yf*ir* vnið i þ*vi* striði.[1]

Fra Eneas *ok* Latinvs

c. 2 K*onv*ngr reð f*yr*i Italia sa e*r* Latinvs (het)[2].[1] dott*ir* h*ans*
het Latina.[1] ho*n* fan fyrst latinv stafrof *ok* af hen*n*ar nafni heita
aller Látínv m*enn* þ*eir* er þa tvngv kvn*n*v.[1] var þ*at* *ok* havfvð
tvnga Rvmv*er*ia meðan r*iki* þ*ei*ra stoð *ok* e*ig*i[3] at eins þ*ei*ra helldr
ok ia*m*vel allz hei*ms*.[1] d*r*ottni*n*g h*ans* blotaði Sif.[1] Latin*vs* sat þar
e*r* nv heit*ir* Rímína *ok* ein tima syndiz d*r*ottni*n*g Sif i svefni *ok*
m*ællti* bviz vi*ð* Eneas[4] at e*ig*i gangi h*ann* he*r* yf*ir* þetta r*iki* þ*ar*
108 se*m* (hann)[2] e*r* rekin af sin*n*i fostriorðv *ok* af oðr*vm* þioðv*m*.[1]
Nv fe*r*r Eneas þ*ar* til er h*ann* ke*m*r ti*l* Italia l*an*dz *ok* tok þar
l*an*d sem nv fellr Tipr i sio.[1] þa v*ar* h*anv*m vit*ra*ð at h*ann*
skylldi hafa f*r*ið vi*ð* Evandrv*m* k*onv*ng h*ann* rik*ir* þ*ar* er[5] þv
skallt setia bo*r*g.[1] sv ve*r*ðr hofvð bo*r*g allz Italia l*an*dz þ*via*t þv
skallt eiga allt Italia r*iki* *ok* at þv t*r*vir þ*er*sv þa gef ek þ*er* þetta
teikn.[1] sva sem þv fe*r*r veg þin þa mantv fin*n*a vnd*ir* einv tre
þ*vi* er vlex heit*ir* hvita gyllti m*eð* .xxx. grisv*m* alhvitv*m* *ok* i þei*m*
stað skalltv bo*r*g reisa *ok* sk*al*ltv kalla Albans bo*r*g.[1] þetta[6] ferr
allt f*r*am eft*ir* þ*vi* sem nv var sagt *ok* Eneas reisir bo*r*g i þ*er*sv*m*
stað se*m* h*anv*m v*ar* f*yr*i sagt a þan máta sem Kartago bo*r*g v*ar*
e*r* Dido d*r*ottni*n*g hafði g*er*a latið.[1] ho*n* v*ar* ste*r*kari en nockor
on*n*vr i Italia.[1] ho*n* var *ok* skipvð m*eð* miklv*m* kavp*p*v*m*.[1] Eneas
v*ar* *ok*[7] frægr viða v*m* land[8] *ok* v*m* alla þa m*enn* þotti mikils
v*er*t er af T*r*oio v*arv* ko*m*n*ir*.[1]

Af Tvrno

c. 3 Dami*vs* het k*onv*n*g*r e*r* reð f*yr*i Tvskania.[1] Tvrn*vs* het svn h*ans* en m*er*sti kap*p*i i Italia.[1] h*ann* fregn at Eneas hef*ir* orð sent Latinio k*onv*n*g*i at biðia Latinv dott*vr*[9] h*ans*[7] þ*ei*rar e*r* Tv*r*n*vs* hef*ir* fyʀ beðit *ok* ve*r*ðr vi*ð* þetta miok reiðr.[1] En k*onv*n*g*r seg*ir* at h*ann* vill e*ig*i gifta dott*vr*[9] sina vtl*en*dzkv*m* m*ann*e þei*m* er flyð

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl.* [3] *Synes opfrisket.* [4] s *er skrevet over linjen.* [5] *Disse to ord meget utydelige.* [6] tta *synes opfrisket.* [7] *Noget utydeligt.* [8] *Snarere at læse således end som* lond. [9] o *er tilf. over linjen, som det synes uden nedvisningstegn.*

hafþi af sinv*m* fostr iorðv*m* helldr villdi h*ann* gifta (hana)[1] Tv*r*no
env*m* f*r*emzta kap*p*a *ok* þar inlenzkv*m* af env*m* beztv*m* k*onv*nga
ættv*m* ko*m*in *ok* kvez vilia at h*ann* yrði yf*ir* ma*ð*r þers rikis
110 helldr en vtlendr ma*ð*r þ*via*t sa ve*r*ðr yf*ir* ma*ð*r þe*r*sa l*an*dz e*r*
h*ana* á.[2] lavk h*ann* sva sinv mali at h*ann* bað alla sina m*enn*
þiona Tv*r*no *ok* iattaði h*anv*m dottor[3] sina.[2] He*r* eft*ir* samn*ar*
Tv*r*n*vs* miklv liði en þe*r*sir v*arv* kap*par* me*ð* h*anv*m Mesapor *ok*
Nvman*vs* magr Tv*r*ni Ra*m*pvrias[4] k*onvng*r Sesrapn*vs* *ok* marg*ir* ||
aðr*ir*[5] havfþ*ingiar*.[2] En i b*o*rgin*n*i me*ð* E(neas) v*arv* þe*r*s*ir*[6] 37a
havfþ*ingiar* Bissa Pandac*vs* Silvan*vs*[6] Meneste*vs*[6] Serestas Tvpid*vs*
fostri Askaníj.[2] *ok* e*r* Eneas fregn þetta þa a h*ann* tal við sina
m*enn* *ok* seg*ir* þei*m* þe*r*si tiðindi.[2] h*ann* seg*ir* at h*ann* vill fara
(a)[7] fvnd Evandri k*onvng*s *ok* Pallas svnar h*an*s *ok* fa styrk af
þei*m* en h*ann* setti Askaniv*m* svn sin havfþ*ingia* yf*ir* b*o*rgina *ok*
gefit alld*r*i vp*p* b*o*rgina[8] fyʀ en ek ke*m* aftr.[2] Siþ*an* feʀ h*ann*
brott af b*o*rgin*n*i til þeira feðga *ok* tokv þe*i*r veglega vi*ð* h*anv*m.[2]
h*ann* seg*ir* þei*m* sin erindi.[2] þe*i*r heita h*anv*m sin*n*i liðveizlv.[2]
Pallas var en .íij. maðr mestr *ok* sterkaztr[9] i landinv.[2]

Fall Pallas k*onvng*s svn*ar*

c. 4 Lavin*vs* k*onvng*r *ok* Tvrn*vs* samna liði er þe*i*r spyria at
Eneas e*r* b*r*ott *ok* fara ti*l* borgar E(neas) *ok* setiaz v*m* hana *ok*
sia hve*r*sv torsottleg hon e*r*.[2] Tv*r*n*vs* talar þa f*yr*i folkinv *ok*
m*æ*l*l*ti yðr er kvnigt hve*r* skyllda ors[10] rekr til at rinda þe*r*sv*m*
m*onnv*ᴍ af ors[10] e*r* setz h*af*a i vart ʀ*i*k*i*.[2] vitv þe*r* *ok* þe*i*ra skap-
lyndi at e*ig*i letta þe*i*r[11] he*r* helldr en an*n*ars staðar fyʀ en[12] þe*i*r
hafa he*r* slikt sem þe*i*r vilia[13].[2] h*af*a þe*i*r nv rekiz nalega v*m*
allan hei*m* þ*via*t engi villdi þola þei*m*[14] yf*ir* gang sem ravn v*a*rð
a þa e*r* Girk*ir*[15] rakv þa b*r*ott.[2] E(neas) hef*ir* *ok* beðit þe*i*ra(r)[16]
112 konv se*m* me*r* v*a*r aðr heitin.[2] h*ann* biðr m*enn* sina f*ar*a fyrst ti*l*
ok bren*na* skip E(neas) þav e*r* stoðv vnd*ir* b*o*rgin*n*i.[2] þe*i*r Tv*r*n*vs*
sœkia at b*o*rgin*n*i me*ð* ollv*m* brogþv*m* en þe*i*r vorðvz skorvlega
ok e*r* þe*i*r hofþv lengi sott b*o*rgina þa ge*r*ðv b*o*rgar m*enn* rað sitt.[2]

---

[1] *Mgl. i hdskr., men muligvis har det været tilf. i den ydre margen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Det første* o *er tilf. over linjen, som det synes uden nedvisningstegn.* [4] *Synes ikke at kunne læses anderledes.* [5] *Denne side bærer på flere steder mærke af stærke reagensmidlers anvendelse; opfriskninger er der meget få af. De øverste linjer på siden er meget utydelige.* [6] *Meget svagt.* [7] *Mgl. i hdskr.* [8] *Utydeligt.* [9] tr *synes at være skrevet over linjen.* [10] *Således.* [11] *Forkortelsestegnet og* r *opfrisket.* [12] e *ligeledes.* [13] *Noget utydeligt.* [14] þ *for en del opfrisket.* [15] k *opfrisket.* [16] r *mgl. i hdskr.*

þeir v*arv* .íj. m*enn* i bo*r*gin*n*i er f*yr*isiazt*ir* v*arv* *ok* mest*ir* kap*p*ar
i liði Eneas.[1] het[2] an*na*R Nisvs en anaR Ervle*vs*[3].[1] *þeir* veliaz
til at riða vt af bo*r*gin*ni* *ok* segia Enea þe*n*na vf*r*ið.[1] *þeir* h*er*-
klæðaz nv *ok* f*ar*a leynilega vt af bo*r*gin*ni* *ok* er *þeir* komv i
h*er*in v*arv* marg*ir* vindrvkn*ir*[4] *ok* sofnaðir.[1] þa brigðr Nisvs
sv*er*ði *ok* hoGR a tvær hendr *ok* sva eð sama g*er*ir Ervle*vs*[5] *ok*
drepa nv mikin fiolða R*iddar*a *ok* fara[6] nv sva vt af h*er*inv*m* *ok*[5]
sva margan ma*nn* hofþv *þeir* drepit at *þeir* vissv e*igi* sialf*ir* tolv
á *ok* sva v*arv* *þeir* moð*ir* at nalega mattv *þeir* e*igi* ganga *ok*
þei*m*[5] sig*r*i e*r* vi*ð* brvgðit viða i bokv*m* er *þeir* fengv þa.[1] En
er þeir ko*m*v vt af h*er*inv*m* *ok* morna tok *ok* liost v*ar* orðit
ok morgon solin skein a hialma *þei*ra sa *þei*r mikin*n* h*er* riða i
moti ser.[1] þar v*ar* sa hofþi*n*gi f*yr*i er Volcens het.[1] h*ann* ætlaði
ti*l* liðs vi*ð* Tv*r*ni.[1] h*ann* ser[7] þ*er*sa .íj. R*iddar*a *ok* ken*nir* a
vapnv*m* *þei*ra at *þeir* (erv)[8] af T*r*oio m*onnv*M.[1] Nis*vs* sœk*ir* nv
vndan *ok* ti*l* skogs.[1] En Ervle*vs* v*ar* þvngfœR *ok* ko*m*az *þeir*
millim h*an*s *ok* skogsins *ok* sœkia[9] nv at h*anv*m alla vega en
h*ann* verst st*er*klega *ok* af þ*vi* at ecki ma vi*ð* marginv*m* þa drepa
þeir h*ann*.[1] *ok* e*r* Nis*vs* ser þetta[10] þa liop h*ann* or skoginv*m* *ok*
114 hoGR a tvær hendr sva at ecki fest*ir* vi*ð*.[1] h*ann* ryðr ser gotv
f*r*am at havfþ*ingia* *þei*ra Volvent[11] *ok* lagþi h*ann* me*ð* sv*er*ði
igegnv*m* *ok* allar e*r*v h*an*s hendr bloðg*ar* vp*p* at oxl.[1] Nv sœk*ir*
sva mœðin i lika*m* h*an*s af sokn *ok* sarv*m* at h*ann* ma e*igi*
standa.[1] ke*m*r h*ann* nv þar at se*m* felagi h*an*s v*ar* fallin *ok* legtz
a h*ann* ofan *ok* m*æ*ll*ti* min*n* goði vin Ervle*vs* i einv*m* stað skvlv
vi*t* davða þola *ok* v*ar* þ*ar* saxaðr.[1] siþ*an* tokv *þeir* havfvð *þei*ra
ok barv a stongv*m* f*yr*i Tv*r*ni *ok* segia h*anv*m þ*er*si tiðindi *ok*
v*er*ðr h*ann* vi*ð* þ*at* harðla glaðr.[1] h*ann* lætr nv blasa ollv*m*
h*er*inv*m* til bo*r*garin*n*ar *ok* hofþv hofvðin f*yr*i m*er*ki.[1] *þeir* ganga
nv at sva st*er*klega at Tv*r*n*vs* getr brotið bo*r*gar veGin *ok* sva v*ar*
h*ann* oðr at h*ann* biðr e*igi* sin*n*a m*ann*a *ok* liop in í bo*r*gina *ok*
drap þeg*ar* .íj. havfþ*ingia* en .íij. greip h*ann* *ok* snar*ar* h*ann* i
svndr.[1] | Ein*n*[12] hofþ*ingi* i bo*r*gin(i)[13] het Cvspid*vs* h*ann* kast*ar*[14] 37b
at Tv*r*no sk*r*iðliosi.[1] vi*ð* þ*at* varð h*ann* sva reiðr at h*ann* hœGR
a tvær hendr.[1] Bissa h*er*togi reðs fyst i moti h*anv*m *ok* hoGR i
skiold Tv*r*ni[5] *ok* hallaz[5] h*ann* eft*ir* en e*r* Tvrn*vs* ser at af h*anv*m
be*r*r skioldin þa leGR h*ann* kiesivn*ni* i smaþarmana *ok* þeg*ar* eft*ir*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] h *opfrisket.* [3] *Sikkert således.* [4] drv *meget utydeligt;* vin *er sikkert.* [5] *Meget utydeligt.* [6] *Rettet fra hdskrs* sva. [7] *Utydeligt.* [8] *Mgl. i hdskr.* [9] s *opfrisket.* [10] þett *ligeledes.* [11] *Således.* [12] *Siden er dels opfrisket, dels plettet ved reagensmidler.* [13] i *mgl. i hdskr.* [14] ar *utydeligt, men sikkert.*

Pelagi*vs* felaga h*an*s lagþi h*ann* i gognv*m* me*d* sv*er*ði.[1] Þetta ser
M*er*st*vs* *ok* angraz miok *ok* m*æ*ll*ti* Eilif sko*m* er at þola at ein
ma*dr* gangi sva f*ra*m.[1] þa lvpv mote h*an*vm .ij. kap*pa*r Serestev*s*
ok Mene*n*v*s* *ok* drap Tv*r*n*vs* þa baða.[1] Nv fin*n*a bo*r*gar me*nn* at
116 litið lið v*a*r ko*m*ið i bo*r*gina.[1] þ*ei*r byrgia þa aftr oll lið bo*r*garin*a*r
ok sœkia þa at h*an*vm alla vega en h*ann* v*a*rðiz sva at þ*ei*r ko*m*v
engv sari a h*ann* *ok* e*r* nattaði þa v*a*rð h*an*vm[2] se*m* oðr*vm*[3]
m*onn*vᴍ at þreytvz oflin af mœðin*ni*.[1] þa hopaði h*ann* vndan at
arbackanv*m* *ok* var h*ann* þa sva moðr at h*ann* steyptiz vt a ána
ok þar v*a*r vnd*ir* ein batr *ok* ko*m* h*ann* þar niðr i *ok* for h*ann* i
myrk*r*inv ofan eft*ir* an*n*i *ok* kafaði vt vnd*ir* mvrin *ok* ko*m* sva til
sin*na* m*anna* *ok* þeg*a*r egiar h*ann* þa at sœkia at bo*r*gin*ni* *ok*
seg*ir* at ho*n* e*r* ia*m*goð *ok* vn*n*in.[1] þa m*æ*ll*ti* ein ʀ*idda*ri Tv*r*ni
þ*er* hei*m*sk*ir* m*enn* *ok* vf*r*oð*ir* gefit bo*r*g yðra *ok* sialfa yðr i[4] valld
Tvrni þ*v*i at þ*er* vitið at þ*er* ervð meiʀ van*ir* sællifi *ok* ske*m*tan
leik *ok* dryckiv *ok* kven*n*a halsfongv*m* en st*r*iði *ok* bardogv*m*.[1]
hafi þ*er* *ok* heyrt at ecki folk er harðara en Saxar *ok* þ*v*i heita
þ*ei*r sem stein *ok* þ*v*i e*r*v þ*er* miok hei*m*sk*ir* ef þ*er* vilið b*er*iaz vi*d*
os.[1] Þa svar*aði* en vngi Askanias svn Enea *ok* m*æ*ll*ti* e*ig*i er þ*at*
satt goðr ma*dr* at var*ir*[5] lanz m*enn* kvn*n*i e*ig*i nockot vi*d* st*r*ið en
litlar miniar mattv h*er* sia at en sie[5] nockot eft*ir* T*r*oio m*anna*.[1]
h*ann* skavt ti*l* ha*n*s me*d* spioti *ok* igegnv*m* h*ann* *ok* fell h*ann*
davðr niðr.[1] hefz[5] nv or*ros*ta af nyiv.[1] Nv ke*m*r Eneas i þ*er*sv *ok*
Tarton k*onvng*r Alrest*vs* *ok* Mecenci*vs* me*d* miklv*m* her.[1] þar v*a*r
118 *ok* Pallas svn Avand*r*i[6] k*onvng*s.[1] þ*er*si e*r* on*n*vr frægivz or*ros*ta
en T*r*oio m*anna*.[1] all*ir* ræd*d*vz Pallas *ok* ha*n*s eð ogv*r*lega afl.[1]
ecki hafþi h*ann* fyʀ i h*er* ko*m*it.[1] hvark(i)[7] stenz vi*d* h*an*vm lifar
ne h*er*star.[1] h*ann* feʀ kallandi vm herin *ok* spyʀ eft*ir* Tv*r*n*vs* *ok*
e*r* Tv*r*n*vs* ser hv*er*sv mikin skaða h*ann* g*er*ir *ok* hv*er*sv ogv*r*legr
h*ann* er *ok* riðr nv mote h*an*vm.[1] Ok e*r* Pallas ser þ*at* skytr
h*ann* ti*l* ha*n*s me*d* spioti.[1] þ*at* ko*m* vnd*ir* hond Tv*r*ni *ok* igegnv*m*
þrefallda brynivna *ok* ren*nir* f*yr*i vtan rifin *ok* þ*a*r i gegnv*m*.[1] *ok*
er Tv*r*n*vs* feck þetta sar þa skytr h*ann* ti*l* Pallas þ*v*i spioti er
skaptið v*a*r e*ig*i miara en hin*n* digrazti ass.[1] þat ko*m* a Pallas
miðian *ok* let h*ann* þar lif sítt.[1] þa skilr nott bardagan.[1] Eneas[8]
let iarða lik Pallas m*e*d miklv*m* veg *ok* let smyria me*d* ivrtv*m* sva

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] h *er opfrisket.* [3] ð *ligeledes.* [4] *Tilf. over linjen.*
[5] *Noget utydeligt.* [6] *Således.* [7] i *mgl. i hdskr.* [8] *Fra og med dette ord er hele den øvrige del af siden opfrisket, med undtagelse af enkelte træk over linjen, som böjlen i* ð *osv.; over* i*'erne er der sat en prik, til hvilke her intet hensyn tages.*

at eigi matti fvna enn a dogvm Sigvrðar konvngs Iorsala fara ok þers keisara dogvm er Heinrekr het annaʀ með þvi nafni þa var grafinn grvndvollr i Rom til herbergia nockorra þa fvndv þeir þenna hans likama vfvinn i steinþroni.[1] hann hafþi eitt holsar a miðivm likama þat var .íííj. fota a lengð ok lœfðar.[1] hans haleikr sigraði Rvma borgar mvra.[1] loganda liosker stoð at havfði hanvm
120 þat er hvarki matti slocna fyri afli vaz ne vinz.[1] eigi matti þat ok braðna ne eyðaz enn at gerri einni borv með stali vndir logan þa sloknaði þetta lios vm þa borv er nv var fra sagt af loftinv innanleiddv ok millim komandi ....[2] logans ok lampans.[1] þetta var skrifat a steinþroni at fotvm hanvm her liɢr Pallas með sið sinvm svn Avandri konvngs ok hætti sa sem drap spiot Tvrni ʀiddara.[1] hann mvn finn||az[3] a dogvm Heinreks keisara annars 38a
með þvi nafni.[1]

Fall Tvrnvs ens agiæta

c. 5 Nv er orrosto tið kemr þa kemr nv til liðs með Tvrno en agiæti Mensencivs ok svn hans Lasvs.[1] þeir beriaz nv ogorliga.[1] Tvrnvs drap margan mann.[1] Eneas drap .iíj. hofþingia.[1] þa kemr moti hanvm en kvrteisi Lassvs ok er þeir hofðv barðs vm rið mællti Eneas Lassvs lif œskv þinne ok þreyt eigi við mik.[1] hann er æ þvi akafari ok vm siþir fell hann fyri Enea.[1] þat harmaði Eneas storlega ok sva allr herrínn.[1] var þa settr friðr með þeim vm stvnd en er orrosto time kom þa skipa þeir fylkingar ok ganga nv lvðrar vm allan herinn.[1] Tvrnvs sœkir sva hart fram at allt flyr vndan hanvm þar sem hann ferr ok marga kappa drap hann.[1] Slikt eð sama gerir Eneas.[1] hann mœtir envm mikla Mecencio ok
122 beriaz þeir lengi ok lykr sva at Mecencivs fell.[1] Nv er en harðazti bardagi ok fellr nv hvndrvðvm folkit sva at engi kvnni at telia ok nv[4] snvz mann fallið a Tvrno[5].[1] en er[6] hann ser þetta vill hann fínna sialfan Eneam ok i þvi brestr flotti a hans monnvᴍ ok varð hann þa navðigr[7] vndan at hallda ok var hann fyri vtan rikit vm rið.[1] Eneas leɢr nv vndir sig þetta ʀiki.[1] morg tiðindi ok stor vrðv þar meðan Tvrnvs var burttv[8] af viðr skiftvm þeira

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Opfrisket læses her* vindin, *men dette er galt, og de træk, der skimtes, nemlig* dr *med en streg foran, der går ned for linjen, viser, at her har stået noget andet* (vindr?). [3] *Med undtagelse af den følgende overskrift og initial er den første halvdel (til og med* Nv *238.10) af denne side opfrisket.* [4] *Dette er opfrisket til* vm. [5] *Ordet er opfrisket til* tvrnonem, *hvilket uden tvivl er galt; det følgende* en er *er af opfriskeren blevet læst som* nem. [6] *Se foregående note.* [7] a *er skrevet over linjen.* [8] *På grund af et stort hul i mbr. er dette ord skilt ad; på grund af opfriskningen (hvorved* bur|ttv *er fremkommet) er det ikke muligt at bestemme den oprindelige skrivemåde.*

Eneas ok Lavviní[1] konvngs ok feck Eneas iamnan en betra lvt.[2]
konvngr sendi þa orð Nestor envm spaka at hann skylldi ganga
moti Enea ok bavð hanvm þar til mikit goðs ok er þersi boð
komv til Nestor þa mællti hann ek sa þa handa ferð Eneas i
Troio at ek kemi ecki til striðs mote hanvm.[2] er ok fam monnvm
kvnnigra hvelikir Troio menn varv enn mer ok kem ek ecki þar.[2]
Nv verða þav tiðindi at Tvrnvs kemr aftr i landit með miklvm
her ok fara þeir mágar Lavvinvs[1] ok Tvrnvs moti Eneas með
vvigian her.[2] hann samnar ok liði i moti ok tekz með þeim enn
snarpazta orrosta ok gengr betr Eneas monnvm.[2] Nv[3] ser Tvrnvs
at Eneas man sigr fa ef sva feR fram veit hann ok ef hann gefr
vpp vapn sin þa er[4] Eneas sva milldr at hann helldr lifi sinv ok
þat sama ætlar ok Eneas ok er (hann)[5] ser Tvrnvs ok þat eð
dyrlega bellti er hann hafði tekit af Pallas þa brigðr hanvm sva
miok við at reiðin hitnar.[2] leypr nv hvaR að avðrvm ok beriaz
sva sterklega at engi þenna veg Girklandz hafs hafþi anað slikt
seð.[2] matti þar sia morg hoG ok stor en sva lvkr at Tvrnvs fellr.[2]
En eftir þenna bardaga fær Eneas Latinv er Tvrnvs hafþi att
124 dottvr Lavvini[6] konvngs ok tok hann siþan vndir sig allt þeira
Riki ok reð þvi til davða dax en ellding slo hann til bana.[2]

Af svnvm Enea ok af Brvtvs

c. 6 Eftir Eneam tok Riki Askanivs svn hans.[2] hann let avka
Albans borg við Tífr.[2] þat er nv i Rvma borg.[2] Eneas reð .íij.
vetr Italia en Askanivs svn hans .xxx. ok .víj. vetr.[2] hann atti
svn er het Silvivs.[2] hann kvangaðiz vngr ok feck kono þeirar er
Lavvina het.[2] En er Silvivs vissi at kona hans var eigi ein
saman þa sendi hann eftir visinda monnvm ok spvrði með hvart
hon fœri helldr svn eða dottvr.[2] En þeir sogþv at hon mvndi svn
fœða þann er mikill ævi maðr mvndi vera ok mart illt gera bæði
drepa foðor sin ok moðor en þo mvndi hann lengi lifa ok agiætr
verða.[2] þetta geck allt eftir þviat moðir hans do þa er hon fœddi
hann.[2] hann var kallaðr Brvtvs.[2] hann fædiz vpp með foðor sinvm
til þers er hann var xv. vetra ok nam allzkyns atgiorvi.[2] Ok ein
tima er hann for a dyra veiðar með foðvr sinvm þa sa hann híort
ein ok skavt at hanvm ok er at var leitað þa stoð orin i gegnim
Silvivm foðvr hans.[2] ok er menn vrðv þersa varir þa rakv þeir
hann brott af Italia.[2] for hann til | frænda sinna fyrst þeira (er)[5] 38b
komnir varv af Troio ok þa varv þiaðir a Girklandi ok gerðiz hann

---

[1] *Således.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Her slutter opfriskningen.* [4] vpp —er *opfrisket.* [5] *Mgl. i hdskr.* [6] *Det sidste* v *er forlænget.*

form*að*r þ*ei*ra *ok* leysti þa alla vt.[1] g*er*ðiz h*ann* bratt rikr havfþingi *ok* storraðr.[1] h*ann* var m*ann*a avrvaztr.[1] dreif nv ti*l* h*an*s sva mikit lið at h*ann* hafþi n*ær* .vij. þvsvndrað m*ann*a vtan born *ok* kon*v*r.[1] Sa m*að*r v*a*r i Girkl*an*di e*r* Assiri*vs* het.[1] h*ann* var gi*r*zkr at foðvr kyni en T*r*oio m*ann*a at moðor æt.[1] þ*er*si m*að*r styrk*ir* Brvto at fe *ok* fiolm*enne* *ok* rvddv þ*ei*r þa m*er*kr *ok* g*er*ðv
126 ser þ*ar* kastala *ok* vrvɢ vigi.[1] en e*r* þ*ei*r þottvz vrvɢ*ir* v*er*a þa sendv þ*ei*r bref ti*l* Girkia k*onvn*gs m*eð* þ*er*sv*m* orðv*m* Pandarato Gi*r*kia k*onvng*i send*ir* Brvt*vs* vtlægðr hofþ*ingi* T*r*oio m*ann*a ættar (kveðiv sina)[2] Vndarlega g*er*i þ*er* er þ*er* skapið sva harðan rett þei*m* m*onnv*ᴍ er af T*r*oio m*ann*a ætt erv at þ*ei*r skvlv v*er*ða at byɢia eyðim*er*kr *ok* lifa þar við grasa rœtr *ok* dyra holld en þ*er* sitið i allzkyns sællifi *ok* hafit hvetvetna þ*at* e*r* hvgr girniz.[1] latið nv v*er*ða enda v*m* siþ*ir* a þ*ei*ra vesold.[1] gerið nv anað hvart at (þer)[2] takið þa i sætt ella bœtið þei*m* þær storv sak*ir* e*r* þer hafi*ð* vi*ð* þa ge*r*t .iíj. at þ*er* gefit þei*m* frelsi at f*ar*a brott *ok* leɢiz þa f*yr*i slikt se*m* ma.[1] En er k*onvng*r hafþi lesið brefit þa v*ar*ð h*ann* reiðr miok *ok* sa*m*nar h*er* saman *ok* fe*r*r at þei*m*.[1] Brvt*vs* v*er*ðr vaʀ vi*ð* þetta *ok* feʀ vt af kastalanv*m* m*eð* .vi. þvsvndrað m*ann*a *ok* a skog þan e*r* k*onvng*r skylldi v*m* fara *ok* ke*m*r at h*an*vm v*m* nott a vvart *ok* drepr fiolþa folks.[1] flyr nv k*onvng*r *ok* h*an*s m*enn* yf*ir* a þa e*r* Callon het *ok* tyndiz þar i fiolþi folks en svmt v*ar* drepit en svmt flyði hingað *ok* þingat.[1] i þ*vi* liði v*ar* broðir k*onvng*s sa e*r* Antegon het.[1] h*ann* snyr moti m*eð* sinv*m* m*onnv*ᴍ *ok* v*ar*ð þar horð or*rost*a *ok* e*ig*i long aðr m*er*str lvti h*an*s m*ann*a v*ar* drepin en h*ann* sialfr handtekin *ok* settr i iarn *ok* sa m*að*r m*eð* han*v*m e*r* Anaklet*vs* het.[1] Brvt*vs* hef*ir* sett eft*ir* þvsvnd*rað* m*ann*a at geyma kastal*ans*.[1] at k*onvng*i dreif nv mikill h*er*r *ok* hvgþi h*ann* Brvtv*m*[3] v*er*a ko*m*in i kastal*ann* *ok* settiz[4] h*ann* nv þar v*m* *ok* sotti m*eð* allzkyns vigvelv*m* en hin*ir* vorðvz vel *ok* drengilega *ok* barv vt a þa vellanda bik *ok* gloanda gríot.[1] en er Brvt*vs* fra þ*er*si tiðindi þa let h*ann* leiða f*yr*i sig Anacletv*m*.[1] h*ann* brigðr sv*er*ði *ok* m*ællti* þav tiðindi hef*ir* ek spvrt af k*onvng*i
128 *ok* varv*m* m*onnv*ᴍ at an*n*að hvart skalltv þ*er* lif kavpa eða deyia i stað.[1] Anaclet*vs* svar*ar* hvi man ek m*er* e*ig*i lif kavpa *ok* minv*m* ku*m*panv*m*[5] ef kostr e*r* a.[1] Brvt*vs* m*ællti* þv skallt ko*m*a m*er* i h*er*bvð*ir* Pandrasi k*onvng*s *ok* minv*m* h*er* en ek man setia rað til.[1] Anaclet*vs* (svarar)[2] e*ig*i vin ek þ*at* ti*l* lifs at rada k*onvng*i bana rað.[1] Brvt*vs* leɢr rað ti*l*.[1] Anaclet*vs* feʀ *ok* hitti varðm*enn* k*onvng*s.[1]

---

[1] *Punktum er lilf.* [2] *Mgl. i hdskr.* [3] *Rettet fra hdskrs* brvmv*m*. [4] *Først skr.* stett-, *men* t *er underprikket.* [5] u *er fremkommet ved rettelse (af* a*?).*

ok e*r* þ*ei*r kendv h*ann* þa spvrðv þ*ei*r hvar Antigon*vs* k*onvng*s
broðir var en h*ann* sagþi at h*ann* hefþi ko*m*it þei*m* baðv*m* or
myrkva stofv *ok* kvez e*ig*i koma af h*anv*m fiotrvnv*m* *ok* sagþi
h*ann* þ*a*r ve*r*a i skoginv*m* skamt f*ra* þei*m*.[1] fo*rv* þ*ei*r þa me*d*
h*anv*m i skogin *ok* v*a*r þar f*yr*i Brvt*vs* *ok* v*arv* svm*ir* drepn*ir* en
(c. 7) svm*ir* handtekn*ir*.[1] Brvt*vs* fe*r*r þa me*d* (her)[2] sin ti*l* h*er*bvða
k*onvng*s *ok* ve*r*ða þ*a*r[3] e*ig*i fyʀ var*ir* vi*d* en þ*ei*r heyra lvðr
Brvt*vs*.[1] vrðv þ*ei*r felms fvll*ir* e*r* þ*ei*r vocknvðv vindrvckn*ir* *ok*
fengv eng*ir* n*ær* vopnin *ok* var drepin me*r*str lvtr he*r*s k*onvng*s
en h*ann* v*a*r sialfr handtekin *ok* leidr f*yr*i Brvt*vs*.[1] þa m*ælltí*
Brvt*vs* ti*l* k*onvng*s .íj. kost*ir* e*rv* þ*er* ge*rvir* sa an*n*aʀ at þv ert
h*er* drepin i stað ella gift m*er* In*n*ogen dott*vr* þina *ok* lofa þei*m*
ollv*m* brott or ʀikinv me*d* me*r* se*m* af Troio m*ann*a ætt erv
ko*m*n*ir* *ok* fa ors skip *ok* alla lvti aðra þa e*r* v*er* þvrfv*m* at h*af*a.[1]
k*onvng*r sv*ar*a*r* se ek nv at gvðin erv m*er* miok reið orðin e*r*[4] ||
b*r*oðir min*n* skylldi fyst v*er*a h*er*tekin *ok* siþ*an* sialfr ek.[1] hef*ir* ek 39a
ok latið me*r*stan þora liðs mins.[1] þa e*m* ek nv varla slikr ti*l* raða
ge*r*ðar se*m* fyʀ þa e*r* ek sat me*d* heili i minv ʀ*ik*i.[1] Nv þo at
e*ig*i lægi líf mítt vi*d* þa g*e*riz þv Brvt*vs* sva agiætr maðr *ok* raðvgr
130 *ok* sigrsæll at ek veit varla þan*n* ma*nn* i hei*m*env*m* at litilræði se
i við þig at tengiaz.[1] Nv man ek þ*at* ti*l* raðs taka at g*an*ga
glaðlega at þ*er*sv*m* kostv*m*.[1] e*r* þ*at* *ok* min ætlan at Brvt*vs* nafn
man lengi vp*p*i v*er*a i v*er*olldin*n*i *ok* ha*n*s kyns m*ann*a.[1] ma *ok*
v*er*a at var viðrskipti v*er*ði i sogvr sett.[1] Nv syniz m*er* þ*at* virð-
ing*a*r venaz at efla þig me*d* ollv þ*v*i er v*er* megv*m* *ok* raða þ*er*sv*m*
raðv*m*.[1] vent*ir* mik at marg*ir* gavfg*ir* m*enn* eigi sina ætt að
(telia)[2] ti*l* þín.[1] man ek þo en man*n*e fi*rr*[5] v*er*a i þ*ei*ri ættar
tolv.[1] Vil ek nv at þv kiosir hvart þv villt h*af*a (með)[2] In*n*ogen
dott*vr* min*n*i i hei*m*an fylgiv þriðivng allz mins[6] ʀ*ik*is eða villtv
at ek bva yðr brott eft*ir* yðr*vm* vilia.[1] Ek man *ok* v*er*a i gislíng
me*d* yðr þ*a*r ti*l* e*r* þ*at* e*r* allt f*ra*m ko*m*it sem ek hef*ir* yðr heitið.[1]
h*er* eft*ir* sættvz þ*ei*r Brvt*vs* me*d* þ*er*sv *ok* e*r* nv In*n*ogen gift
B*r*vto.[1] En eft*ir* þ*at* byz Brvt*vs* ti*l* brottf*er*ðar.[1] k*onvng*r feck
h*anv*m .íííj. skip *ok* .xx. *ok* .ccc. skipa *ok* þ*at* allt an*n*að se*m* h*ann*
hafþi iáttað h*anv*m en e*r* byr gaf sigl*ir* Brvt*vs* b*r*ott.[1] In*n*ogen
fell sva ner brotf*er*ðin at ho*n* vissi nalega ecki ti*l* m*ann*a *ok*
hvɢaði (Brvtvs)[2] h*an*a.[1] þ*ei*r v*arv* vti .vi. dœgr aðr þ*ei*r tokv ey
þa e*r* Liogocia heit*ir*.[1] ho*n* hafþi v*er*ið fiolbygð en þa var ho*n*
miok sva avð sak*ir* vikinga.[1] Brvt*vs* let kan*n*a eyna *ok* fvn*n*v þ*ei*r

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr.* [3] *Fejl for* þeir*?* [4] *Skrevet to gange ved sideskifte.* [5] f *opfrisket eller klattet.* [6] s *ligeledes.*

engan man en fiolþa dyra a skogvnv*m* *ok* tokv þ*ei*r morg.[1] þ*ar*
hittv þ*ei*r eit hof fornt *ok* mikit *ok* v*ar* þ*ar* i likneski Giefivn*ar* *ok*
Satv*r*nv*s* *ok* Ivpit*ers*.[1] þ*ei*r sogðv Brvto *ok* baðv h*ann* a l*an*d
g*an*ga.[1] h*ann* geck vp*p* siþ*an* vi*d* .xij. ma*nn*.[1] me*d* h*an*v*m* v*ar* sa
132 visinda m*a*d*r* er Geron het.[1] h*ann* v*ar* an*n*ar gofgaztr m*a*d*r* me*d*
h*an*v*m*.[1] þ*ei*r hofþv bvndit tignar dreglv*m* v*m* en*n*i ser *ok* e*r* þ*ei*r
ko*m*v i hofit þa ge*r*dv þ*ei*r ellda .iíj. ein f*yr*i Oðni anan f*yr*i Þor
.iíj. f*yr*i Gefion.[1] siþ*an* geck Brvtv*s* f*yr*i stalla Gefion*ar* *ok* hafþi
ke*r* i hendi *ok* i vin *ok* bloð hvit*ra*r hiartkollo *ok* m*æ*ll*ti* þv er[2]
veitz himins tidindi *ok* setni*n*g allrar v*er*alld*ar* *ok* kant helvitis
deili seg m*er* min forlog *ok* hvar ek *sk*a*l* bygia at yðrv raði *ok*
hvar ek *sk*a*l* þig gvðleg meyia lata dyrka at eilifv.[1] sva m*æ*ll*ti*
h*ann* .íx. sin*n*v*m* *ok* geck .íiíj. sin*n*v*m* v*m* stallan *ok* hellti af
k*er*inv i elldin.[1] Siþ*an* v*ar* breit niðr hiartkollo skin*n*it f*yr*i stallan
ok lagþiz Brvtv*s* þ*ar* a *ok* sofnaði.[1] h*ann* þottiz þa sia Gefivn hía
ser *ok* m*æ*ll*ti* i vestrhalfv hei*m*sens vi*d* Gallia r*ik*i ligr ein ey vt
i hafit vbygð þ*ar* bygðv[3] fyr meir risar.[1] þ*ar* h*œ*fi*r* þ*er* at bygia
ok þinv liði at eilifv *ok* þitt kyn man h*af*a valld yf*ir* ollv*m* hei*m*e.[1]
En er h*ann* vaknaði þa sagþi h*ann* sinv*m* m*onn*v*m* dravm sin*n* en
þ*ei*r vrðv fegn*ir* *ok* for*v* ti*l* skipa *ok* siglþv þeg*ar* byr gaf ti*l*
Aff*r*ika.[1] þaþ*an* sigldv þ*ei*r ti*l* hova Philiastea *ok* þaþ*an* ti*l* gr*a*far
Salmacv*m*.[1] þaþ*an* for*v* þ*ei*r ti*l* Mavritanea*m* *ok* þaþ*an* ti*l* stolpa
Ercvl*es*.[1] þaþ*an* for*v* þ*ei*r ti*l* hafs þ*er*s e*r* Tirenv*m* heit*ir*.[1] þ*ar*
fvndv þ*ei*r .iíij. þvsvndrvð T*r*oio m*ann*a þ*ei*ra er flyð hofþv me*d*
Antenore.[1] hofþ*ingi* þ*ei*ra v*ar* Corine*vs*.[1] h*ann* v*ar* hogvær hv*er*s-
daglega en hin diarfazti ti*l* vapn(a)[4] *ok* sva st*er*kr at h*ann* hafþi
kastað risa einv*m* sem barni.[1] Ok e*r* þ*ei*r Brvtv*s* fvndv*s* *ok* bvndv
þ*ei*r sin vinskap saman *ok* for*v* siþ*an* þ*ar* ti*l* e*r* þ*ei*r ko*m*v i
134 Aq*v*itania.[1] þ*ar* reð f*yr*i sa k*onvng*r e*r* Gofari*vs*[5] het.[1] Corine*vs*[6]
v*ar* farin f*ra* skipv*m* me*d* .ccc. m*ann*a at veiða dyr.[1] k*onvngs*
m*enn* fvndv þa *ok* sogðv at k*onvng*r lofaði engv*m* m*ann*e at veiða
þ*ar* dyr.[1] Corne*vs* v*ar* þ*ar* þa ko*m*in *ok* m*æ*ll*ti* sva mvnv v*er* g*er*a
se*m* aðr hofv v*er* ætlað hvat se*m* h*ann* seg*ir*.[1] Sa e*r* f*yr*i v*ar*
k*onvng*s m*onn*v*m* bend*ir* vp*p* boga *ok* ætlar at skiota Corne*vs*.[1]
h*ann* þrifr þ*a*nn *ok* brytr bogan *ok* | rifr[7] af h*an*v*m* hendrn*ar* *ok* 39b
slitr h*ann* allan svndr i stycki en e*r* h*an*s kv*m*pan*ar* sia þ*at* þa
flyia þ*ei*r *ok* sogðv[8] k*onvng*i.[1] h*ann* varð reiðr miok *ok* sa*m*nar

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* ert. [3] gð *sammenslyngede.* [4] a *mgl.* [5] *Over* g *er senere tilf. et* i. [6] *Rettet fra hdskrs* for-. [7] *På denne side er der hist og her brune pletter efter anvendte reagensmidler.* [8] ðv *skjult af en sort klat.*

miklv liði.[1] þetta fregn Brvt*vs* *ok* ge*n*gr a l*an*d m*eð* sinv liði i mot k*onvng*i *ok* tekz þ*a*r harðr bardagi *ok* mik*it* ma*nn*fall[2].[1] Corne*vs* ge*n*gr i gegni*m* fylking*ar*[3] k*onvngs* *ok* hoGR a tvær hendr *ok* i þ*er*sv slaz k*onvngs* m*enn* a flotta en h*ann* leypr eft*ir* þei*m* m*eð* brvgðit sverð *ok* œpti a þa *ok* *mællti* snvið aftr vesling*ar* *ok* v*er*ðit e*ig*i all*ir* at sko*mm*v*m* *er* þ*er* flyið þvsnd*vm* f*yr*i m*er* einv*m*.[1] i þ*er*sv[4] sn*er*i moti h*anv*m kap*p*i sa *er* Svard*vs* het m*eð* .DC. R*iddar*a *ok* *er* h*ann* ser Corne*vs* hoGR h*ann* ti*l* h*an*s en Corne*vs* bra vi*ð* skilldinv*m* *ok* hoGR h*ann* svndr i miðiv.[1] ko*m* þa Brvt*vs* ti*l* m*eð* .C. R*iddar*a *ok* drepa þ*ei*r þa drivgv*m* hv*er*t þ*at* ba*r*n[5] *er* e*ig*i flyði *ok* attv þ*ei*r at rósa fogrv*m* sig*r*i *ok* miklv h*er*fangi.[1]

Af Brvto *ok* Corne*vs*

c. 8 I þ*en*na tima reðv .xíj. k*onvn*gar f*yr*i Gallia *ok* sœk*ir* Giofari*vs*[6] k*onvng*r a þ*ei*ra travst *ok* hetv þ*ei*r at ko*m*a h*anv*m aftr i R*ik*i sitt

136 *ok* reka hina brott.[1] þ*ei*r Brvt*vs* *ok* Corine*vs* logðv nalega allt Eq*v*itania*m* vnd*ir* sig brendv b*or*g*ir* *ok* drapv m*enn* en ræntv fe.[1] þ*ei*r ko*m*v i þan stað er nv stendr Tvrons b*or*g *ok* Brvt*vs* let h*an*a fyst g*er*a *ok* bioGVZ þar v*m* þ*via*t þ*ei*r ventv bratt h*er*s a hendr ser.[1] þ*ei*r .xíj. k*onvn*gar reðvz i h*er* m*eð* Giof*ar*io[7] k*onvng*i *ok* for*v* dag *ok* nott þ*a*r ti*l* *er* þ*ei*r mœttvz *ok* fylktv hvar*ir* tveGIV sinv liði *ok* tekz þar en snarpazta or*rost*a *ok* i fysta ryck fellr af k*onvngin*v*m* Giofari*vs*[8] .íj. þvsnd*r*v*ð* m*ann*a.[1] slær þa ræzlv a folkit *ok* flyr h*ann* þa *ok* h*an*s m*enn*.[1] i þ*vi* ko*m*v k*onvng*ar m*eð* sínar fylkingar *ok* hrvckv þ*ei*r þa all*ir* vi*ð*.[1] þa v*a*r sva mikill liðsmvnr at Galli v*arv* .íííj. v*m* ein.[1] vrðv T*r*oio m*enn* þa ofrliði born*ir* *ok* for*v* a hæl *ok* naðv þo h*er*bvðv*m* sinv*m* *ok* settvz þ*ei*r nv v*m* h*er*bvðirn*ar* *ok* hýgsa nv at pina þar T*r*oio m*enn* ti*l* bana.[1] Ðersa nott f*er*r Corne*vs* a skog*inn* leynilega m*eð* .íij. þvsnd*rvð* m*ann*a en *er* morgin ko*m* þa reið Brvt*vs* vt or h*er*bvðv*m* sinv*m* m*eð* fylktv liði en Galli reðvz i moti *ok* tokz þ*a*r horð or*rost*a *ok* mik*it* manfall af hvarvm tveGV*m*[9].[1] Sa v*a*r kap*p*i m*er*str m*eð* Brvto *er* Tvrn*vs* het an*na*R en Corne*vs* h*ann* v*a*r systvr svn Brvt*vs*.[1] h*ann* geck harðazt f*r*am allra m*ann*a.[1] h*ann* drap m*eð* sin*n*i hendi .DC. m*ann*a *ok* þa fell h*ann* af sarv*m* *ok* mœði.[1] En *er* bardagin v*a*r se*m* harðaztr þa ke*m*r Corine*vs* i opna[10] skiolldv k*onvngvm* m*eð* sitt lið *ok* snyr þa skiott ma*nn*fallinv a l*an*dh*er*in.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] ll *er i hdskr. rettet fra* n. [3] *Snarere end* -ing. [4] *Rettet fra hdskrs* þ'si. [5] *Eller* bann? [6] *Det første* i *er skr. over linjen; sikkert ikke at opfatte som* ri. [7] *Forkortet* -ꝑo. [8] *Det første* i *skr. over linjen her vistnok med nedvisningstegn.* [9] *Således.* [10] *Noget utydeligt.*

slo þa a þa opi *ok* sogþv vgrynni hers vera komit a bak ser.[1]
138 slær þa felmt a folk *ok* flyðv siþan allir en Troio menn fylgþv
þeim *ok* drapv þa þvsvndrvðvm *ok* forv siþan aftr til herbvða með
sigri.[1] En þo at Brvtvs hefði fengit sigr mikin *ok* stort herfang
þa þotti hanvm þat litils vert sakir missv Tvrni frænda sins.[1]
hann iarðaði hann þar *ok* tok borgin nafn af hanvm *ok* heitir æ
siþan Tvrons borg.[1] Brvtvs mællti mikit manlat hofv ver her
fengit a varvm m(onnv)m[2] er os *ok* seint til leiðrettv þviat land-
herrin kemr margr[3] við hvern dag.[1] nv er þat mitt rað at leita
brott með slikv herfangi sem nv hofv ver *ok* vitia vaʀa forlaga
ok þeira landkosta sem gvðin hafa ors til visað.[1] þetta samþy(k)tv[4]
allir.[1] forv þeir siþan til skipa sinna[5] með vgrynni fiar *ok* sigldv[6]
til þeirar eyiar er þeim var til visað.[1] þeir lendv þar sem heitir
Nesio.[1] sv ey var þa kallað Albio.[1] þar var nalega engi bygð
nema risar nockorir.[1] þeir þottvz ecki land seð hafa fegra eða
byggilegra.[1] þar var hver a fvll með fiskvm *ok* allzkyns giæzkv.[1]
Brvtvs lætr nv ryðia landit *ok* hvsa en risar flyðv vndan i fioll
ok hella.[1] þa var snvið nafni Brvto *ok* var kallaðr Brito[7] *ok* af
hans nafni var landit siþan kallat Brittania. Cornevs[8] for norðaʀ
|| meiʀ[9] i landit *ok* bygþi þar sem nv er kallað Cornbretaland.[1] 40a
þar varv flestir risar.[1] ein þeira risanna var merstr *ok* sterkaztr.[1]
sa het Goemagog.[1] hann var .xv. alna har.[1] þat hofðv menn seð
at hann reif stor tre vpp með rotvm sem lítin kvist.[1] En er
Brvtvs gerði hatið gvðvm sinvm þa kom þersi risi þar *ok* með
140 hanvm aðrir .xx. *ok* drapv marga menn fyri Brvto.[1] hann samnar
þa liði i mote þeim *ok* varv drepnir .xx. en Goemagog var hand-
tekin *ok* varðveittr þar til er Cornevs[10] kiæme þvi at Brvtvs villdi
sia fangtokv þeira *ok* risans.[1] En er Cornevs[10] kom þa vard
hann glaðr er hann skylldi reyna sig.[1] Takaz þeir nv *ok* sviptaz
sterklega.[1] risin tok hann sva fast at .íij. rifin gengv i svndr i
Cornevs[11].[1] þa varð Cornevs[10] reiðr *ok* fœriz i alla avka afls[12]
síns *ok* hefir hann siðan risan vpp a bringv ser *ok* leypr siþan
með hanvm a siofar gnípvr nockorar *ok* kastaði hanvm þar ofan
fyrir *ok* brotnaði hvert bein i hanvm.[1] sa staðr er kallaðr enn[13]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Forkortelsesstregen over* mm *mgl.* [3] *Over* g *står et* `, *hvilket næppe er at opfatte anderledes.* [4] k *mgl.* [5] *Utydeligt på grund af en mørk klat.* [6] *Eller* sigldv? [7] *Noget utydeligt.* [8] *Rettet fra hdskrs* Cornelivs. [9] *Også på denne side er et mindre parti ved den ydre margen søgt opfrisket ved plettende reagensmidler.* [10] *Rettet fra hdskrs* Cornelvs. [11] ne *synes at være sammenskrevne.* [12] *Er først skrevet* aml-, *hvorpå* m *er omdannet til* ꝼ *uden at den sidste streg er slettet eller underprikket.* [13] *Rettet fra hdskrs* e`.

i dag Risa fall.[1] Brito let borg gera i liking eftir Troio.[1] hon var sett við a eína þar sem vellir slettir varv nær ok skamt var til siofar.[1] hann let þa borg kalla Troio ena nyiv.[1] hon hefir fengit fleiri nofn af atbvrðvm þeim er siþaʀ komv til.[1] hon var lengi kallað Enouantum eftir þat Carelvð en nv heitir hon Lvndvna borg.[1] I þenna tima var Heli kenni maðr a Iorsala landi ok var hann tekin af Philistæi monnvm.[1] þa varv synir Ectoris i Troio En Silvivs svnar svn Eneas i Italia moðor broðir Brvtvs.[1] Brito atti .íij. syni með Innogen konv sinni.[1] het en ellzti Locrinvs en annaʀ Albanactvs .íij. Cambran.[1] en er þeir varv vaxnir þa tok
142 Brvtvs sott.[1] hann skipti þa ʀiki með svnvm sinvm.[1] þat skipti helldv þeir siþan.[1] Britvs[2] andaðiz af þersi sott.[1] þa hafþi hann verið i Bretlandi .íííj. vetr ok .xx. synir[3] hans giorðv veglegan hans groft i þeiri borg er hann hafþi sialfr gera latið.[1] hann var miok harmaðr af sinvm monnvm ok allri alþyðv.[1]

Af Breta konvngvm

c. 9 Locrinvs tok þat ʀiki eftir foðvr sin sem hanvm var skipat ok var sa lvtr ʀikis af hans nafni Loegrea (kallaðr)[4].[1] Kambra(n)[5] tok þann lvt er liɢr við a þa er hæt Sabrin egvalia en eftir hans daga var hon kallað Kambra.[1] En Albanactvs tok þat ʀiki er þa het af hans nafni Albaniam.[1] þat heitir nv Skotland.[1] konvngr[6] reð fyri Hvnalandi sa er Hvmbvs het.[1] hann var harðr ok illgiarn.[1] hann feʀ með her a hendr Albanacto[7] ok byðr hanvm til bardaga ok fell Albanactvs i þeiri orrosto en þat folk er vndan komz sotti a fvnd Locrini ok sogþv hanvm þersi tiðindi.[1] hann ferr til motz við Kambran broðor sin ok samna þeir liði.[1] þeir mœtvz við a þa er Hvmbra heitir nv ok tokz þar horð orrosta ok mikit manfall.[1] Bretar sottv fram sterklega sva at Hvnir letv fyri.[1] þeim var hvergi kostr at flyia vtan a ana út ok var hon bœði divp ok strong.[1] Hvmbvs konvngr liop vt a ana ok hans menn ok tyndvz þar ok er landit er hia liɢr af þvi kallað Norðhvmbra land.[1] tokv þeir brœðr þar þa mikit herfang.[1] Locrinvs tok þar .íij. meyiar ok var ein venst allra.[1] sv het Estrilldis.[1] sva var hon horvnd lios[8] sem snior[9] eða filsbeín.[1] Locrinvs felldi sva mikin astar hvg til hennar at hann villdi þa þegar fa hennar ef hann treystiz en hann hafþi aðr fest Gvende-
144 lionem dottvr Cornei[10] konvngs er fyʀ var fra sagt af Cornbreta

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] *Forkortet* syn^{r}. [4] *Mgl. i hdskr.* [5] n *mgl.* [6] k *er i hdskr. rettet fra* h. [7] *Rettet fra hdskrs* -afto. [8] i *tilskr. over linjen.* [9] n *betegnet ved en streg over* i. [10] *Rettet fra hdskrs* corneli.

l*an*di *ok* villdi þa þ*er*sa eiga helldr.[1] en e*r* Corne*vs*[2] f*ra* þetta þa v*ar*ð h*ann* miok reiðr *ok* for þegar a fvnd Loc*r*ini *ok* geck in i holl h*an*s m*eð* brvgnv sv*er*ði *ok* m*æ*llti mikla sko*m* ætlar þv Loc*r*in*vs* at g*er*a ti*l* min ef þv ræðr *ok* litt min*n*iz þv þ*ei*ra lvta[3] hv*er*sv oft ek hef*ir* f*yr*i þínv*m* foðvr bloðg*ar* hendr borít *ok* morgv*m* fogrv*m* sig*r*i h*an*vm i hendr ko*m*it *ok* margan risa hef*ir* ek fellt h*an*vm f*yr*i fœtr þ*ar* se*m* þv ættlar at slita festv*m* vi*ð* | do*t*tor mina *ok* miok em ek gamall *ok* orvasi ef þ*er* dvg*ir* þ*at* *ok* 40b
ætlaði þa at vaða at h*an*vm.[1] m*enn* stoðv þa millim þ*ei*ra *ok* varð sættv*m* a ko*m*it m*eð* þei*m* hætti at Locrin*vs*[4] skylldi fa Gve*n*de-loena*m* sem fyʀ var ætlað *ok* feck h*ann* hen*n*ar en e*ig*i gleymði h*ann* ast Est*r*illdes helldr en aðr *ok* let h*an*a varðveita leynilega i Lvndvnv*m* v*m* .víj. ár sva at þ*at* var a fara m*an*na viti.[1] h*ann* ko*m* ti*l* hen*n*ar oft *ok* leynilega.[1] En kona h*an*s Gvendeloena grvnaði *ok* spvrði hvar h*ann* væri þa er engi maðr v*ar*ð vaʀ vi*ð* h*ann* en h*ann* kvez þa blota gvð sin a lavn *ok* kvað þa eina at fvllv fa gott af þei*m* e*r* sva g*er*ðv.[1] ho*n* let ser þ*at* vel lika.[1] s*v*a e*r* sagt at Ast*r*illdes fœddi mey eina sva fag*ra* at all*ir* vndrvðv henar fegrð þ*ei*r er sia náðv.[1] hen*n*i v*ar* nafn gefit *ok* kollvð Hábre*n* *ok* v*ar* ho*n* leynilega vp*p* fœdd at engan grvnaði nv helldr en aðr hvat titt var.[1] litlv siþaʀ fœd*ir* Gve(n)doloena[5] svn þan*n* e*r* Locrin*vs*[6] atti *ok* v*ar* h*ann* kallaðr Madan*n*.[1] h*ann* for til moðor foðo*r* sins Corneo[7] *ok* vox þ*ar* vp*p*.[1] Corne*vs*[2] lifþi e*ig*i
146 lengi siþ*an*.[1] h*ann* v*ar* miog har*m*davði *ok* þotti h*an*s m*onnv*ᴍ se*m* þ*ei*r mvndv h*an*s e*ig*i iðgiolld fa.[1] en e*r* Locrin*vs*[8] f*ra* anlat Corne*vs*[2] þa f*yr*i let h*ann* Gvendeloene*m* kono sina en g*er*ði þa bravllavp ti*l* Ast*r*illdes m*eð* allri sœmð *ok* setti h*an*a d*r*ottni*n*gv allz sins ʀ*ik*is.[1] Gvend*eloena* fe*r*r þa ti*l* Cornbreta l*an*dz *ok* setz i sina foðvr leifð *ok* vni*r* illa sinv*m* lvt *ok* hvgsar þ*at* ia*m*nan hv*er*sv ho*n* mætti hefna sin*n*ar svivi*r*ðing*ar*.[1] ho*n* let nv he*r*ia a ʀ*ik*i Loc*r*ini *ok* let bren*n*a l*an*dit ræna fe en drepa[9] m*enn* *ok* e*r* Loc*r*in*vs* spyʀ þ*at* þa sa*m*nar h*ann* liði at ser *ok* ætlaði at f*r*iða ʀ*ik*i sítt *ok* sættaz vi*ð* Gvend*eloenam*.[1] ok e*r* hen*n*i ko*m* níosn af þ*er*sv þa sa*m*naði ho*n* he*r* at ser *ok* sagþi sinv*m* m*onnv*ᴍ at ho*n* villdi eng*ar* sætt*ir* taka vtan ho*n* siolf kvez anað hvart falla skylldv eða vin*n*a vnd*ir* svn sin bœði rikin.[1] þav mœttvz þ*ar* se*m* heit*ir* Strvan*n* *ok* varð þ*ar* en harðasta or*rosta* *ok* e*r* litla rið v*ar*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* cornelvs. [3] *Meget utydeligt.* [4] c *er tilf. over linjen og* n *er i hdskr. rettet fra* c. [5] n *mgl. i hdskr.* [6] *Rettet fra hdskrs* loricvs. [7] *Rettet fra hdskrs* cornelio. [8] *I hdskr. rettet fra* loric*vs*. [9] *Rettet fra hdskrs* dreda.

barðs þa v*a*r Loc*r*in*v*s skotin avrv i gegni*m* ti*l* bana.[1] h*ann* hafþi þa k*onvng*r ver*i*ð .x. ár.[1] en e*r* k*onvng*r v*a*r fallin þa gafvz m*enn* vp*p* *ok* lagþi ho*n* þa allt ʀ*ik*it vnd*ir* þa*v* mœðgin *ok* hafþi ho*n* rikis (stiorn)[2] alla medan Maddan var vngr.[1] ho*n* v*a*r g*r*imlynd *ok* storrað.[1] ho*n* let taka þær mœðgv*r* Est*r*illde *ok* Habre*n* dott*vr* hen*a*r (ok drekkia)[2] i a þ*ei*ri e*r* þa het Sab*r*ina en nv heit*ir*[3] Habre*n* af nafní meyiaren*nar*.[1]

Af Mada*nn*

c. 10 Nv e*r* Gvendeloena hafþi raðit ʀ*ik*i .xv. ár þa feck ho*n* Maddan syni sinv*m* foðor leifð sína.[1] En hon reð Cornbretal*an*di allt til davða dax.[1] I þan*n* ti*m*a var Samvel spam*aðr* a Gyðinga l*an*di *ok* allt þ*a*r ti*l* hafþi lifat Silvi*v*s svn Eneas *ok* b*r*od*ir*

148 Askan*v*s.[1] i þ*ann* tima v*a*r *ok* Homer*v*s skalld.[1] Maddan v*a*r hogvæʀ *ok* vinsæll *ok* e*r* af h*anv*m engi saga g*er*.[1] h*ann* feck ko*nv* *ok* atti m*eð* hen*n*i .íj. syni.[1] het an*n*aʀ ínp*r*ici*v*s en an*n*aʀ Malnu*n*.[1] þ*ei*r v*arv* þa fvlltiða e*r* fað*ir* þ*ei*ra Maddan andaðiz.[1] En e*r* h*ann* v*a*r allr þa villdi hvaʀ þ*ei*ra h*af*a allt rikit en vargi[4] villdi vn*n*a ia*m*naðar oðr*vm*.[1] m*enn* geymðv þ*ei*ra sva v*m* nockora stvnd at þ*ei*r naðv e*ig*i at b*er*iaz *ok* hvargi matti anan*n* svikia.[1] Inp*r*ici*v*s send*ir* þa orð Malun*n* broðor sinv*m* at þ*ei*r skylldv finnaz *ok* semia sætt sina *ok* frændse*m*e sagði þ*at* vskaplegt at þ*ei*r v*æ*ri lægri sinv*m* vnd*ir* mo*nnv*ᴍ.[1] þetta lik*a*r Malnu*n* vel *ok* fin*n*az þ*ei*r brœðr *ok* || ga*n*ga a einmæli .íj. saman m*eð* samþykt 41 a an*n*aʀa m*ann*a.[1] þ*a*r n*æ*r v*arv* a lavn m*enn* Inp*r*ici*v*s *ok* m*eð* h*an*s raðv*m* lvpv þ*ei*r f*r*am *ok* drapv Malun*n* en eft*ir* h*an*s davða tekr Inp*r*ici*v*s vnd*ir* sig allt rik*it* *ok* feʀ m*eð* her yf*ir* allt ʀ*ik*it *ok* drepr velflesta ena tignvztv[5] m*enn* *ok* gofgvztv in*n*an l*an*dz þ*v*i*at* h*anv*m þotti þ*ei*r lengi moti h*af*a staðit þ*v*i vráði e*r* h*ann* hafþi þa latið f*r*am ko*m*a.[1] vissi h*ann* *ok* at þei*m* mvndi sitz a vvart ko*m*a allar h*an*s illg*er*d*ir*.[1] eyddi h*ann* *ok* nalega allri sin*n*i ætt þ*v*i*at* h*ann* vissi giorst sialfr at e*ig*i mvndi langt liða aðr en hv*er*r mvndi an*n*aʀa h*an*s frændi þickia betr ti*l* fallin ʀ*ik*i at h*af*a þ*a*r *ok* k*onvng*s nafn at b*er*a en h*ann*.[1] Gaf h*ann* þ*a*r i staðin storar eign*ir* *ok* tign*a*r nofn þei*m* mo*nnv*ᴍ er aðr v*arv* litils v*er*ðir en ser letv allt þ*at* soma e*r* h*ann* villdi.[1] h*ann* var kvangadr betr en

150 h*anv*m somði þ*v*i*at* ho*n* v*a*r vel at ser i alla staði.[1] svn attv þa*v* þa*nn* (er)[2] Ebravt*v*s[6] het.[1] h*ann* var m*ann*a merstr *ok* st*er*kaztr

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr.* [3] *Disse 3 ord skrevne to gange, den sidste gang underprikket og overstreget med rødt.* [4] *Således.* [5] *Over* n *er en betydningsløs streg, der ikke kan opfattes som aksent over* v. [6] *Således her.*

a sinvm alldri ok vlikr foðor sinvm i skaplyndi ok for hann meir fram heilvm radvm moðor sinnar en firnvm foðvr sins.[1] hann het Ebraicvs.[1] hann var vinsæll af alþyðv.[1] En er Ebraicvs var vngr þa let Inpricivs eina[2] konv sina ok varð hann siþan allr at vndrvm.[1] tok hann þa at þyþaz karla ok framþi við þa losta-seme.[1] samþyktv þeir þat þa með hanvm er þa varv hans menn þviat þeir þottvz i þeiri samþykt lavna hanvm miklar virþingar ok storar giafer.[1] En er hann hafþi .xx. vetr konvngr kallaðr verið þa for (hann)[3] ein dag a dyra veði[4] með hirð sini ok verðr hann þeim fra skila ok varð staddr einsáman.[1] þa kemr hann i dal eín.[1] þar dreif at hanvm varga skreið mikil ok reðv þegar a hann ok rifv hann allan svndr ok var þat makligt at sa dœi illa ok skamliga er illv lifi hafþi lifat.[1] hofz hans riki með glœpvm ok for fram með skemð ok endiz með svivirðing.[1] I þenna tima var

(c. 11) Savl konvngr yfir Gyðingalyð. Evbracvs[4] svn hans tok riki eftir hann ok skipaði hann fyrst riki þar inbornvm monnvm ok hof ok sœmði alla sina frændr.[1] en er hann hafþi rikit skipat eftir sínvm vilia þa mintiz hann versv[4] enir fyri frændr hans hofþv heriað i Gallia ok latið þar sina astvini ok nafrændr ok komiz sialfir navðvlega vndan ok þottiz hann skylldr þersa at hefna.[1] for hann siþan með her i Gallia ok atti þar margar orrostor ok van þar

152 mikin sigr ok feck mikit herfang ok for með þvi heim með fogrvm sigri ok nogv fe.[1] En er hann hafþi eigi lengi heima verit þa let hann gera borg eina mikla ok kalladi eftir sinv nafni Ebraicvm.[1] sv er nv kallad Iork ok er þar nv annar erki stoll.[1] margar borgir sterkar let hann reisa aðrar.[1] hann let gera a Skotlandi vigi þat er hann kalladi Meyde clavstr.[1] þa var j[5] Iorsala landi David konvngr en Silvivs Latinvs a Italia ok Gatnathan Osaphat spamenn.[1] Evbratvs[4] atti .xx. konvr ok með þeim .xx. syni ok .xx. dœtr.[1] þerser erv s(ynir) hans nefndir[6] Brvtvs Grœnskiolld Margaðvð Silvivs Regin Mvrvið[7] Bladvd Gayl Dandan Elldað Asarat Brvach en eigi erv nefndir fleiri.[1] en dœtr hans Glorigin Innogen Dvdas Gvenban Ragav Stadað Gladiað Agaes Stadiael.[1] hon var allra meyia fegrst þeira er i Bretlandi varv.[1] Ebavtvs[4] sendi dœtr sinar allar svðr vm fiall i Italia til Silvivs svnar Albaní er þar rikti ok bað hann gifta þær þar.[1] Silvivs gifti þær þar gavfgvm monnvm af Troio manna ætt þeim sem þar attv riki

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* eigna. [3] *Mgl. i hdskr.* [4] *Således.* [5] *Synes rettet fra* a. [6] *Herpå tilföjes ved en gentagelse* synir hans. [7] mv *utydeligt. Det nederste hjörne på denne side til höjre bærer mærke af anvendelse af reagensmidler.*

ok goðs.[1] | h*ann*[2] sendi svnv sina ti*l* Saxl*an*dz at vin*na* þ*at* *ok* 41b
setti Assarakv*m* h*er*toga yf*ir* þei*m* brœðrv*m* *ok* for*v* þ*ei*r me*ð* styrk
154 Silvíní Albrvsí ti*l* Saxl*an*dz *ok* gatv þ*at* allt vnder sig lagt *ok* reðv þ*v*i R*ik*i siþ*an*.[1] Brvt*vs* var hei*m*a me*ð* feðr sinv*m*.[1] en e*r* Ebravt*vs* hafþi R*ik*t vm .ix. ar *ok* .xx. þa andaðiz h*ann* *ok* bioGV þ*ei*r Brvt*vs* *ok* Grœnskioll vegliga groft h*an*s.[1] þ*ei*r tokv riki eft*ir* h*ann*
(c. 12) *ok* er engi saga fra þei*m* ge*r*.[1] Brvt*vs* atti svn e*r* Leil het e*r* Riki tok eft*ir* h*ann*.[1] sa let ge*r*a bo*r*g a norðan ve*r*ðv Britania e*r* þa v*a*r kallað af h*an*s nafni Kaerleíl.[1] i þan*n* tima reð Salomon vísi f*yr*i Iorsala l*an*di *ok* þa ko*m* Sabba d*r*ottni(n)g[3] ti*l* h*an*s *ok* þa v*a*r reist te*m*plv*m* d*om*ini.[1] Leil reð R*ik*i .v. ar *ok* .xx. Svn h*an*s tok R*ik*i eft*ir* h*ann* sa er Lvð Hvdibras het.[1] h*ann* let ge*r*a storar b*or*g*ir* Kantara b*or*g *ok* Gvitonia*m* *ok* kastala þan er h*ann* kallaði Baladyʀ en þa e*r* kastala veG*ir* v*arv* laðn*ir* heyrðv m*enn* aran tala en ecki ko*m* þ*at* þ*a*r eft*ir* at nockot hefþi at þyða.[1] h*ann* let ge*r*a bo*r*g þa er h*ann* kallaði Bado.[1] h*ann* R*ikt*i .ix. ár *ok* .xxx. þa v*a*r Elias spam*að*r a Gyðinga l*an*di *ok* bað h*ann* þe*r*s gvð at
156 e*ig*i skylldi regna *ok* veitti gvð h*an*vm þ*at* at e*ig*i regnði v*m* halft .íííj. ár.[1] h*an*s svn het Bladvð e*r* R*ik*i tok eft*ir* h*ann* *ok* v*a*r h*ann* miok fiolkvnigr *ok* namv m*enn* þ*at* miok af h*an*vm þ*a*r i l*an*di.[1] En e*r* h*ann* hafþi .xx. vetr k*onvng*r ve*r*it þa let h*ann* ge*r*a ser fiaðrham *ok* villdi h*ann* flivga *ok* sia yf*ir* R*ik*i sítt *ok* þotte ser þa siþr nokor*r* lvtr a (v)vart[4] mega ko*m*a.[1] En e*r* h*ann* skylldi flivga i hamnv*m* þa bilaði ha*m*rin *ok* fell h*ann* ofan yf*ir* Lvndvnv*m* *ok* ko*m* niðr a þ*at* me*r*sta hof e*r* i var l*an*dinv *ok* slitnaði allr svndr i stycki.[1] Svn h*an*s tok k*onvn*gdom eft*ir* h*ann* sa e*r* Leir het.[1] h*ann* v*a*r rikr *ok* he*r*m*að*r mikill en fyr*r*a lvt ævi sinar.[1] h*ann* van*n* vnd*ir* sig Cornbretal*and* *ok* Skotl*and*.[1] ecki v*a*r h*ann* vitr m*að*r kallaðr.[1] h*ann* atti .íij. dœtr.[1] het ein[5] ellzta Gordonílla en on*n*vr Ragay en hin yngsta Gordoella.[1] ho*n* v*a*r þ*ei*ra venazt *ok* vitrazt.[1] k*onvng*r vn*n*i henn*i* *ok* me*r*st v*m* langa[6] stvnd.[1] En e*r* h*ann* tok at elldaz[7] þa villdi h*ann* profa hvelika ast h*ann*[8] atti hve*r*ri þ*ei*ra at lavna.[1] let h*ann* þa[9] kalla ti*l* sin ena ellztv dott*vr*[10] sína Goronilla*m* *ok* m*æ*l*lti* Sva e*m* ek nv ga*m*all[11] at ek man brat*t* mitt líf enda *ok* mitt R*ik*i man ko*m*a yðr i hond dœtrv*m* minv*m* *ok* vil ek nv vita hvat þv ant m*er*.[1] ho*n* svar*ar* þe*r*s ma ek sve*r*ia

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Denne side bærer pletvis vidne om anvendelse af reagensmidler, særlig for neden.* [3] n *mgl. i hdskr.* [4] v *ligeledes.* [5] *Således.* [6] a *og den første del af* n *opfrisket.* [7] er—elldaz *meget afbleget.* [8] *Herpå er igen skrevet* aft hann. [9] hann þa *noget utydelige.* [10] o *skr. over linjen.* [11] a *(2) opfrisket.*

at ek an*n* þ*er* meira en lifi minv.[1] k*onvng*r m*æ*l*lti* mikils a ek þ*at* að vi*r*þa at (þv)[2] elskar meiʀ elli mina en œskv þina.[1] s*ka*l ek *ok* þ*er* þ*at* sva lavna at þv[3] *ok* þin bondi skvlv h*af*a þriðiv*n*g
158 allz mins rikis.[1] þ*vi* nest let h*ann* kalla til sin Ragav[4] *ok* spvrð(i)[5] hvat ho*n* yn*n*i h*an*vm.[1] ho*n* svar*ar* eigi kan*n* ek at greina avðrv viss ast vi*d* þig en ek an þ*er* meira en ollv avðr(v)[5] i hei*m*env*m*.[1] k*onvng*r svar*ar* hvat ma[3] þ*er*si[6] ast lígt v*er*ða *ok* skal[3] h*er* mik*it* gott i moti ko*m*a.[1] s*ka*l ek gefa þ*er* an*n*an þriðiv*n*g ʀ*ik*is mins[3] *ok* þan ma*nn* e*r* þv kys þer siolf.[1] Siþ*an* let h*ann* kalla til (sin)[2] Gordoello *ok* spvrði h*ann* slíks ens[3] sama[3] en ho*n* svar*ar* hvat ma dott*ir* v*n*a foðor sínv*m* meira en sva sem sœm*ir* *ok* sva vil[3] ek þ*er* vn*n*a se*m* bezt sam*ir* at goð dott*ir* vn*n*i goðv*m* foðvr *ok* sva mik*it* gott se*m* ek ma þ*at* vil ek þ*er* vn*n*a.[1] h*ann* svar*ar* reiðvlega þv spottar elli mina *ok* e*ig*i þ*ar*f[3] mik at kalla einvallz k*onvng* yf*ir* Engl*an*di ef ek s*ka*l e*ig*i g*er*a ast*ar* mvn me*d* yðr syst*r*vm *ok* þv skallt ecki v*era*[7] min dott*ir*[8] heðan fra[9] *ok* ecki fe s*ka*l ek þ*er* gefa *ok* enga virðing skalltv h*er* h*af*a.[1] En systr || þin*ar*[10] s*kv*lv h*er* h*af*a virðing *ok* ʀ*ik*i.[1] ho*n* m*æ*l*lti* þ*at* 42a
man m*er* f*yr*i beztv sem þv villt v*er*a lata.[1] h*ann* gifti dœtr sin*ar* enar ellri iorlv*m* .íj. *ok* let fylgia þei*m* hei*m*an halft ʀ*ik*i sitt meðan h*ann* lifþi en þ*eir* skylldv eiga allt eft*ir* h*ans*[11] dag.[1] an*n*ar þ*ei*ra sat a Bretl*an*di en anaʀ a Skotl*an*di.[1] Aganip*p*iv*s* het k*onvng*r i Fra*n*z vitr ma*d*r *ok* vinsæll.[1] h*ann* spvrði at Leir k*onvng*r hafþi gift dœtr sinar enar ellri en sv v*ar* vgift en yngsta e*r* aller kollvðv beztan kost i v*era*.[1] sendi h*ann* þa m*enn* ti*l* Engl*an*dz at biðia Gordeillam til handa ser *ok* barv þ*eir* vp*p* erindi sin f*yr*i Leir k*onvng*.[1] k*onvng*r svar*ar* þo at Aga*n*ippiv*s* se viðl*e*ndr at[12] ʀiki þa e*r* h*ann* þo e*ig*i vitr ne frettin e*r* h*ann* veit e*ig*i at ek hef*ir* gift dœtr minar i goða kosti en þ*er*si e*r* nv e*r*
160 eft*ir* e*r* vvitr *ok* metnaðar fvll *ok* ek veit e*ig*i hvart e*r* ho*n* er min dott*ir* eða e*ig*i.[1] man ek hen*n*i *ok* ecki goðs hei*m*an gefa.[1] þicki m*er* k*onvng*i yðr*vm* þetta rað ecki sva sœmelegt sem tign h*an*s byriar en þ*vi* betr þicki mer er mið erv*m* fyʀ skilð.[1] sendi m*enn* for*v* aftr *ok* sogþv sin erindis lok *ok* þ*at* me*d* at þ*eir* kollvðvz en*n*ga ivngf*r*v seð h*af*a f*r*iðari eða profat vitrari[13] *ok*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr.* [3] *Meget utydeligt.* [4] *Synes skr. således og ikke* -ay. [5] i, v *mgl. i hdskr.* [6] *Vistnok således og ikke* þini. [7] *Forkortet* $\overset{r}{\text{v}}$ *i linjens slutning.* [8] o *er skr. over linjen.* [9] r *er tilf. over linjen.* [10] *Næsten hele denne side er, særlig forneden, plettet af de anvendte reagensmidler.* [11] *Forkortet* ħ. [12] *Rettet fra hdskrs* ok *(forkortet).* [13] r *(2) er rettet fra hdskrs* ð.

matti hen*ni* e*ig*i þ*at* vallda at hen*ni* væri ti*l* virðing*ar* halldit.[1] K*onvng*r svar*ar* e*ig*i em ek vrikari en Leir þo at h*ann* gefi ecki hei*m*an me*ð* dottor sin*ni* *ok* skal me*r* ecki þ*at* f*yr*i goðv raði standa.[1] h*ann* sendi nv þeg*ar* me*nn* a fvnð Leirs k*onvng*s me*ð* gvlli *ok* ge*r*simv*m* *ok* bað þa fœra ti*l* sin do*ttvr* k*onvng*s ef ho*n* villdi me*ð* þei*m* f*ar*a.[1] En e*r* þ*eir* ko*m*a ti*l* Engl*an*dz b*er*a þ*eir* f*r*am sin erindi.[1] þa þotti Leir k*onvngi* mikit at hen*nar* forlog skylldv sva ha ve*r*ða en þo kvn*ni* h*ann* e*ig*i moti þ*v*i mæla sem aðr hafþi h*ann* iattað *ok* v*ar* þ*at* rað ge*r*t at ho*n* for hei*m* ti*l* Franz me*ð* sendim*onnv*ᴍ *ok* let k*onvng*r ge*r*a brvllavp vi*r*þvlegt ti*l* hen*nar* *ok* þotti ho*n* ve*r*a en vitrazta d*r*ottning *ok* en virðvlexta *ok* v*arv* samfarar þ*ei*ra goðar *ok* vnðv þa*v* vel sinv[2] raði.[1]

Af Leir k*onvngi* i Engl*an*di

c. 13 Nv e*r* þ*ar* ti*l* mals at taka at Leir k*onvng*r i Engl*an*di tekr miok at elldaz.[1] þa h*af*a magar h*an*s stefnv sin i milli *ok* fo*rv* siþ*an* a[3] k*onvng*s fvnd *ok* m*ællt*v liðnar mvnv nv þær stvnd*ir* e*r* þer e*r* at landraðv*m* sœmð þ*v*i*a*t nv e*r* farin stiorn rikis þins *ok* vill nv engi sin*na* þ*v*i e*r* þ*er* segit sak*ir* elli.[1] viliv vi*t* nv h*af*a ockarn skildaga at mið skylldv*m* taka ʀ*ik*i eft*ir* þin dag.[1] ertv nv davðr i virðingv.[1] hofv vi*t* nv *ok* allt yðart ʀ*ik*i vnd*ir* ockr
162 tek*it*.[1] v*ar*ð þa k*onvng*r navðigr at lata ʀ*ik*i sitt *ok* k*onvng*dom *ok* for h*ann* siþ*an* hei*m* ti*l* Skotl*an*dz me*ð* Maglavio iarli e*r* atti Goronilla*m* dott*vr*[4] h*an*s *ok* tok ho*n* feginsamlega vi*ð* h*anv*m at yf*ir* syn.[1] h*ann* hafþi me*ð* ser .xl. ʀ*idd*a*r*a en e*r* h*ann* hafþi þ*ar* ve*r*it .íj. vetr þa m*ællti* d*r*ottni*n*g vi*ð* Iarl*inn* hvat s*ka*l foðor minv*m* sva mik*it* folk afgo*m*lv*m*.[1] þicki me*r* rað at þv send*ir* b*r*ott ein *ok* ein ser þin*n*a erinda *ok* lat engan aftr ko*m*a ti*l* h*an*s.[1] iall*inn* let sva ge*r*a sem ho*n* gaf rað ti*l*.[1] En e*r* halfnað*ir* v*arv* ʀ*idd*arar Leirs þa v*ar*ð h*ann* reiðr *ok* for[3] b*r*ott þaþ*an* me*ð* .xx. ʀ*idd*a*r*a *ok* for h*ann* þa ti*l* Henimv*s* an*na*(r)s[5] mags sins a Cornbreta l*an*d *ok* tokv þa*v* vi*ð* h*anv*m vi*r*ðvlega i fyrstv en eigi hafþi h*ann* þ*ar* lengi ve*r*ið aðr en þav settv rað ti*l* at skilnaðr v*ar*ð millim k*onvng*s[6] ʀ*idd*a*r*a *ok* iall*sins* *ok* settv k*onvng*s me*nn* vndan þ*ar* ti*l* e*r* e*ig*i vrðv fleiri eft*ir* en .v. k*onvng*r v*ar*ð þa reiðr *ok* for aftr ti*l* Skotl*an*dz *ok* hvgþi at dott*ir* h*an*s mvndi e*ig*i vilia lata sœ*m*ð h*an*s minka or þ*v*i sem þa v*ar* e*r* h*ann* for þaþ*an*.[1] En þ*at* v*ar* varla se*m* h*ann* hvgþi þ*v*i*a*t ho*n* villdi e*ig*i me*ð* h*anv*m

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* sina. [3] *Meget utydeligt.* [4] o *skr. over linjen.* [5] r *mgl. i hdskr.* [6] *Herefter synes et* ok *(forkortet) at være raderet.*

taka vtan hann hefði ein svein með ser ok þo þa hann þat.[1] hon
tok þa at asaka hann vm elli vom ok vvirðing ok kallaði hann
ættar skom.[1] konvngr varð þa rygr miok ok hvgsaði sitt mal ok
mæltiz | við[2] ein saman mikla skom mælir dottir[3] min til sins 42b
foðor sva gott sem hon a mer[4] at lavna en of mikit hefir hon til
sins mals at ek em nv miok orvasi orðin þar sem ek lagþa[5]
vndir mik annara konvnga riki ok bar ek ægishialm yfir morgvm
164 þioðvm.[1] Minnvmz[6] ek nv er ek spvrða dætr minar hversv mikit
hver þeira vnni mer.[1] ma ek þat nv sia at þersvm .íj. minvm
dætrvm hefir allt annað i hvg verit enn þær hafa talað.[1] hafa
þær hæðilega spottað af mer mitt riki.[1] ma ek nv sanna eð
fornkveðna orð at eftir koma vsv(i)nnvm[7] rað i hvg.[1] a þat er nv
at minnaz hvat Gordoillam mællti þo at mer giætiz eigi þa at.[1]
ma at mer hafi rangsyni gefit vm þetta sem vm þat er ek hefir
nv reynt.[1] hon sagþiz mer sva vnna sem bezt semði ok hon
mvndi mer þvi meira gott-vilia sem hon ætti meira kosti.[1] man
nv þers vitia verða þo at vverðvgt se.[1] meiri giæfv mann[8] er
hon nv enn systr hennar.[1] ma ok at þat[9] verði fleirvm gagn at.[1] for
konvngr þa svðr vm sio til Franz ok hafþi vond klæði ok einn
svein ok (hlo)[10] nalega hverr maðr at hanvm ok spottaði hann
þar sem hann kom.[1] hann sendi þa sveininn til dottvr sinnar ok
segia henni hvat titt var vm hans ferð ok hann þorði eigi með
hofþingivm[11] lata sia sig. En er hon spvrði þat þa varð hon
miok ryg ok bað leyna konvng.[1] sendi hon[12] þa mote hanvm .lx.
riddara ok alla þa lvti er hann þvrfti at hafa ok er sva var
komit sagþi hon konvngi at foþor hennar var þangat von a fara natta
fresti.[1] konvngr sialfr reið þa vt moti hanvm með allri hirð sinne
ok tok með hanvm af allri virðing ok setti hann i hasæti ok
sœmði hann i ollv sem framaz matti hann.[1] Leir konvngr sagþi
hanvm þa alla vvirðing er magar hans hofþv gert hanvm ok hann
var þvi or riki stockinn.[1] Aganipp[13] konvngr stefnir þa þing fiol-
mennt ok mællti þer hafið mer vel verið lyðnir ok eftir latir siþan
ek tok her við rikis stiorn.[1] er her nv kominn Leir konvngr magr

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Denne side er næsten helt opfrisket; øverst og nederst er den stærkt plettet af reagensmidler og skriften på de uopfriskede steder meget afbleget.* [3] o *tilf. over linjen.* [4] *Disse 3 ord meget svagt fremtrædende.* [5] *Utydeligt.* [6] *Med dette ord begynder opfriskningen; kun böjlen i* ð *er for det meste altid uopfrisket, men synlig.* [7] i *synes at mgl.* [8] *Sål. opfrisket, vistnok urigtigt for* maðr. [9] *Sål. opfrisket; urigtig for* þar? [10] *Mgl. i hdskr.* [11] *Gennem* þ *går en forkortelsesstreg.* [12] *Forkortelsestegnet* ° *er tydeligt; men ordet er galt opfrisket til* ħ = hann. [13] *Sål. — med undtagelse af* A *— opfrisket; oprindelig stod der vel* -ippivs.

166 minn *ok* er stockinn or sinv Riki enn ver ervm allir skylldir sakir drottningar at sœma hann.[1] Nv vil ek biðia at þer takið hann til konvngs yfir yðr *ok* þionið hanvm sem mer en ek vil afla mer annars rikis þar sem avðit ma verða þviat ek vil eigi leiða yðr i þann haska at beriaz oðrvm monnvm til rikis.[1] þa svorvðv landz menn engann konvng viliv ver annann hafa enn þig enn beriaz viliv ver með þer þar sem þv villt.[1] konvngr bavð þa her vt vm allt sitt Riki *ok* for með þann her til Bretlandz[2] *ok* van þat allt vndir Leir konvng *ok* felldi baða iarlana *ok* for siþan aftr i Riki sitt.[1] Leir konvngr Rikti þa yfir ollv Bretlandi með slikri virþing sem fyr hafði hann mersta haft.[1] hann lifþi siþan .íij. vetr *ok* andaðiz i fvllvm veg sínvm.[1] þa hafþi hann konvngr verit .lx. vetra.[1] hans leizla var vegliga ger en[3] erfi hans var sva rikvlegt at stoð yfir .ij. manvðr.[1] Aganippvs konvngr lifþi *ok* litla stvnd siþan er hann hafþi vnnið Bretland *ok* var hann hverivm manni miok harmdavði.[1] svn hans tok Riki eftir hann en Gordoella for siþan til Bretlandz *ok* lagþi vndir sig allt Bretland *ok* reð fyri þvi Riki .v. ar.[1] hon var vinsæl við landz folk *ok* er sva var komit þa risv vpp mote henne .íj. systra synir hennar.[1] het annar Marganvs enn annar Enedagvs.[1] þeir hofþv tekit iarldoma eftir feðr sína en þottvz a henni eiga sinna harma at reka.[1] samna nv hverir tvegiv liði.[1] mœttvst (*ok* tokz þar ha)rðr[4] bardagi *ok* lavk sva[5] at Gordoilla varð handtekinn ok sett i myrkva stofv.[1] minntez hon þa a harma sina *ok* hversv[6] miok[7] var þrongt hennar virþingv *ok* af þeim harmi[8] lagþi[9] hon a ser saxi *ok*

(c. 14) lavk sva hennar ævi.[1] || þeir[10] brœðr skiptv þa Riki með ser.[1] 43a

168 lavt Marganvs norðr fra Hvmrv en Eneðagvs en syðra lvt.[1] þeir riktv baðir .íj. vetr.[1] þa dro Marganvs lið saman *ok* heriaði a Riki broðor sins en er Enedagvs fra þat for hann imote með her *ok* tokz þar harðr bardagi *ok* endiz með þvi at Marganvs flyði *ok* var fangin i flottanvm *ok* drepin við þan stað er nv heitir Margan en aðr het Kambaria.[1] tekr nv Enedagvs allt rikit vnder sig *ok* reð .íij. vetr *ok* .xxx. *ok* var hann miok harmaðr af sinvm monnvm.[1] I þenna tima varv þersir spamenn a Gyðingalandi Ysaias *ok* Ozee.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Galt opfrisket til* til englandz. [3] *Opfr. til* ger *ok (tilf. over linjen).* [4] *ok*—ha *indsat efter gisning; det originale udtryk er opfrisket til* o^c bordust. [5] -rðr—sva; *heraf er* rðr—la *uopfrisket; under det derpå opfriskede (ɔ:* sva lykr at*) kan* vk fva *følges.* [6] stofv—hversv *er uopfrisket.* [7] miok *er dels uopfrisket* (mio*), men derpå er opfrisket* miog *(*m *står, hvor* k *havde sin plads); herefter har der rimelig stået et* þa. [8] *ok* af—harmi *er uopfrisket.* [9] *Opfrisket til* þa legr. [10] *Hele denne side er opfrisket, med undtagelse af enkelte ð-böjler og prikker og gör indtryk af at være mere nöjagtig opfrisket end det ellers er tilfældet.*

þa var Rvma borg reist a .xi. kalendas maii manaðar af .íj. brœðrvm Remo ok Romvlo.[1] Svn Enedago tok ʀiki eftir hann.[1] sa het Runvallo.[1] a hans dogvm rigndi .íij. daga bloði ok kom þar eftir manndavðr mikill.[1] eftir hann tok ʀiki svn hans er het Gargvstivs þa hans svn Sisillivs þa Rigo[2] þa Kirmacvs svn Sisilli þa Gosbodaga þa synir hans Ferevxen ok Porex.[1] þeir deildv bratt vm rikit ok stock Ferevxen or landi til Franz ok eflðiz þaþan at liði ok for siþan aftr til Bretlandz ok varð með þeim brœðrvm mikill barðagi ok fell i þeim Ferevxen ok merstr lvti liðs hans.[1] Moðir þeira het Vedo ok varð hon miog ryɢ er hon spvrði fall Ferevxen[3] þviat hon vnni hanvm yfir alla menn fram.[1] hon for þegar i stað at finna Porex[4] svn sin ok var hann þa i svefni.[1] hon geck i þat herbyrgi er konvngr[5] svaf i.[1] hon visti vt oðrvm[6] monnvᴍ.[1] þa bavð hon þionvstv[7] meyivm sinvm at leɢia konvng með þeim handsoxvm er hon feck þeim ok sva gerðv þær at þær
170 drapv hann þar.[1] Eftir þetta eð illa verk varð mikill vfriðr i landinv vm .v. konvnga ævi ok for rikit litt at skilvm þar til er sa maðr hofz vpp er Dvnnovallvs het.[1] hann var svn Lothenis konvngs af Chornbreta landi.[1] hann var diarfr maðr ok framgiarn.[1] þa varv .v. konvngar yfir Bretlandi.[1] het ein Piner.[1] þan drap hann fyrst.[1] þar nest risv moti hanvm Rodacivs konvngr af Cambaria ok Stacivs konvngr af Albania ok er þeir fvndvz varð þar harðr bardagi ok mikit mann fall af hvarvm tveɢivm en sva lavk at baðir konvngar fellv ok merstr lvti liðs þeira ok lagþi (Dvnvallvs)[8] vndir sig siþan allt þeira riki.[1] hann let fystr þeira landz konvnga gera ser koronv af gvlli.[1] hann setti log þar er kollvð erv Malmvtini ok heldvz þav þar lengi siþan at engi maðr skylldi sva illt gert hafa ef hann kvæme til hans þann dag er hann bar korono at hann skylldi eigi grið hafa.[1] hann let ok viða ryðia landit til bia ok ackra.[1] hann eyddi ollvm ransmonnvᴍ ok hernaði.[1] hann ʀikti .xl.[9] ara ok andaðiz i Lvndvnvm ok var iarðaðr i hofvð hofi þvi er hann hafþi sett til laga stiornar i landinv.[1]

Af Brenivs ok Belinvs[10]

c. 15 Synir Dvnvallvs tokv ʀiki eftir hann.[1] het annaʀ Belinvs
172 en annaʀ Brennivs.[1] þeir vrðv bratt eigi samhvga ok villdi hvartveɢi heita yfirkonvngr en þo sættvz þeir með þvi at Belinvs

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Eller* rigv*(?).* [3] *Rettet fra hdskrs* porex. [4] *Rettet fra hdskrs* ferevxen. [5] k *er opfrisket til* þ. [6] *Ordet er næsten slet ikke opfrisket.* [7] stv *uopfrisket.* [8] *Mgl. i hdskr.* [9] *I* l *er et forkortelsestegn anbragt.* [10] *Denne røde overskrift er ikke opfrisket.*

skylldi heita yf*ir* k*onvng*r af þ*v*i at h*ann* var ellri *ok* h*af*a en syðra lvt[1] R*ik*is en Bren*ir* en nerðra *ok* stoð sva þ*ei*ra sætt v*m* .v. ar.[2] þ*at* v*ar*v log m*eð* Troio m*onnv*M at sa skylldi ǫðri heita er ellri v*ar*.[2] tolþv m*enn* þ*at* þa f*yr*i Bren*n*i at h*ann* skylldi f*ar*a til Norex *ok* biðia dott*v*r[3] Elfogii k*onvng*s *ok* fa þaþ*an* fvllan styrk moti broðor sinv*m*.[2] Siþ*an* for h*ann* ti*l* Horðal*an*dz *ok* bað dottor[3] k*onvng*s *ok* feck hen*n*ar *ok* v*ar* þar v*m* vet*r*in.[2] en e*r* Belin*v*s spvrði þetta *ok* h*ann* v*ar* ecki eft*ir* þ*er*sv raði spvrðr þa fe*r*r h*ann* m*eð* he*r* ti*l* Norðhv*m*bral*an*dz *ok* legr[4] þ*at* allt vnd*ir* sig.[2] þetta spyR Bren*nir* *ok* samnar vvigiv*m* he*r* saman.[2] En e*r* Gvðrikr Danak*onvng*r spyR ti*l* ha*n*s fe*r*ðar | safnaði[5] (hann)[6] he*r* sa*m*an 43b þ*v*i*a*t h*ann* f*yr*imvndi h*anv*m kvanfangs þ*er*s e*r* h*ann* hafþi feng*it*.[2] tekz he*r* harðr bardagi.[2] Dan*ir* sottv merst þ*at* skip e*r* d*r*ottni*n*gin var a *ok* þ*at* gatv þ*ei*r vn*n*ið *ok* fengit h*an*a *ok* þegar logþv þ*ei*r brott *ok* siglðv i haf.[2] þa rak veðr ti*l* Norðhv*m*rv l*an*dz m*eð* .víij. skipv*m*.[2] Brener siglði eft*ir* *ok* ko*m* at Skotl*an*di *ok* spvrði hvat he*r*vi*r*ki broðir ha*n*s hafþi gort a ha*n*s R*ik*i *ok* sva at kona ha*n*s *ok* Dana k*onvng*r v*ar* a ha*n*s valldi.[2] sendi h*ann* þa m*enn* ti*l* broðor sins *ok* bað h*ann* gefa aft*r* riki sitt *ok* kono ella mvndi h*ann* he*r*ia i R*ik*inv *ok* þyrma ongv[7].[2] Beler varð reiðr vi*ð* þ*er*si 174 orð *ok* samnaði liði *ok* for mot Bren*n*e m*eð* vvigian he*r*.[2] þ*ei*r hittvz vi*ð* skog þa*nn* e*r* Kalate*r*i*v*s het*ir*.[2] tekz þar harðr bardagi *ok* borðvz þ*ei*r allan dag en at kveilldi flyðv Norðm*enn* ti*l* skipa *ok* drap Beler af þei*m* .xv. hvndrvð m*anna*.[2] Bren*n*er ko*m*z a skip *ok* flyði ti*l* Saxl*an*dz en Bel*ir* tekr vnd*ir* sig allt rikit af nyiv.[2] h*ann* ge*r*ir sætt vi*ð* Gvðrik Dana k*onvng* þa at h*ann* sor Bel*ir* k*onvng*i trvnaðar eiða *ok* h*ann* skylldi af h*anv*m hallda R*ik*i i Danmork.[2] kona Bren*n*is skylldi *ok* h*anv*m fylgia enda skylldi h*ann* lvka Bela skatt a hve*r*iv ari *ok* gaf þ*ar* gisla til.[2] Bel*ir* let ge*r*a vegv *ok* brvar vm allt Bretl*an*d *ok* setti þa*v* log at a þei*m* gotv*m* skylldi hve*r*r vi*ð* an*n*an frið h*af*a hvat sem h*ann* hafþi ge*r*t ok hellz þ*at* en i dag.[2] þorði þa engi m*aðr* h*anv*m moti at mæla.[2]

(c. 16) Nv e*r* at segia af Bren*n*i at h*ann* he*r*iar i Franz *ok* feck þ*ar* þo engan styrk.[2] h*ann* for þa a fvnd iarls þ*er*s er Segin*v*s heit*ir*.[2] h*ann* reð fyr*ir* Bvrgvnia.[2] h*ann* tok vi*ð* h*anv*m m*eð* allri vi*r*ðing *ok* bavð h*anv*m m*eð* ser at ve*r*a sva lengi sem h*ann* villdi.[2] h*ann* dvalðiz[8] þ*ar* v*m* stvnd.[2] vi*r*ði iarl*inn* h*ann* þ*v*i meira sem h*ann* v*ar*

[1] *Dette ord står uopfrisket i linjens begyndelse; alligevel er* lvt *tilskrevet af opfriskeren i slutningen af den foregående linje.* [2] *Punktum er tilf.* [3] o *skr. over linjen.* [4] *Næppe* leggr. [5] *Hele denne side er opfrisket på samme måde som de foregående.* [6] *Mgl. i hdskr.* [7] *Eller* engv. [8] alðiz *meget afbleget (ikke opfrisket).*

lengr með hanvm ok vm siþir gifti iarlinn hanvm dottvr sina með
176 þeim kavpmala at hann skylldi taka allt riki eftir iarlinn ef hann
ætti engan svn eftir en ef Iallinn ætti svn þa skylldi hann styrkia
hann til sins rikis i Bretlandi.[1] allir hofþingiar[2] i landinv bvndv
þetta með fastmælvm.[1] iarlinn lifþi eitt ar siþan ok tok þa Brenir
vndir sig allt rikit.[1] iallinn hafþi verið fastr maðr en Brennir var
sva orr at hann gaf a tvær hendr hverivm er þigia villdi.[1] gerðiz
hann þa vinsæll sva at þa villdi[3] hverr sitia ok standa i landinv
sem hann villdi.[1] hann mintiz þa hvelika vinattv hann atti broðor
sinvm at giallda.[1] byðr hann þa her vt ok ferr til Bretlandz ok
er Belir spyrr þat samnar hann her ok for moti hanvm.[1] Moðir
þeira lifþi þa en er Tonema[4] het.[1] hon for millim þeira ok villdi
sætta þa en er hon gat þat eigi giort þa for hon fram millim
hersins ok gengr at Brennir[5] legr baðar sinar hendr vm hals
hanvm ok berar briost sin bæði ok syndi hanvm ok mællti gratandi
Minztv þers svn min at þersi briost dracktv[6] í þinni[7] bernskv ok
fyri þersv briosti bar ek þig þa er skaparen let þig at manne
verða en[8] nv[9] særir þv þetta briost a minvm[10] harme.[1] minz a
svn min hvat ek þolþa fyri þig læg reiði þina við broðor þinn
fyri mina bœn ok þo at þv yrðir fyri hanvm land flotta þa er
þer þat nv skemðarlavst þviat þv ert nv eigi minni maðr en hann
ne vviðlendari.[1] Nv er hitt betr at virða sva sem þv hafir þetta
af hanvm lotið at þv ert nv orðin mikill konvngr or litlvm sma-
sveini.[1] en ef þv villt hvarki giæta broðvrligrar astar ok moðor-
legrar gleði þa man hamingian fra þer hverfa ok fylgia þeim
er hana vill elska.[1] En er Brener hafþi heyrt þetta[11] || þa[12] 44a
178 minkaðiz reiði hans ok villdi hann hvga hana ok lagði af ser
vapnin ok geck með bliðv anliti at broðor sinvm ok er Beler sa
þat þa lagþi hann af ser sin vapn ok mintiz þa hvarr við annan
ok festv þa frændseme sina at fvllv sem vera atti.[1] Siþan forv
þeir baðir saman til Vallandz ok þaþan til Franz ok herivðv þar
ok oll þav riki er fyri norðan fioll erv logþv þeir vndir sig ok

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således opfrisket, men på grund af den lange afstand imellem* i *og* landinv *er ordet næppe rigtig opfrisket.* [3] *Ved opfriskningen er der opstået en længere afstand mellem* at *og* villdi; *over linjen (over afstanden) er* þa *skrevet.* [4] *Sikkert at læse således.* [5] *Således opfrisket (urigtigt for* Brenni*?).* [6] tv *utydelig opfrisket.* [7] *Disse to ord usikkert opfriskede.* [8] n *uopfrisket.* [9] nv *ligeledes.* [10] *Således opfrisket, men vistnok urigtigt for* með nyivm, *således som J. Sigurðsson har ment at kunne læse det under opfriskningen; vi kan dog ikke skimte den oprindelige skrift.* [11] *Utydeligt; ser nærmest ud (ved opfriskningen) som* þat. [12] *Hele denne side er opfrisket på initialen og overskriften nær.*

settv þar sina menn yfir.[1] Eftir þat forv þeir svðr vm fiollin allt til Romaborgar.[1] þa varv .íj. consules yfir Rom ok Italia.[1] het anaʀ Sabivs en annaʀ Porsenna[2].[1] ok er Rvmverir vissv afla þeira sva mikin brœðra þa gafvz þeir i valld þeira ok lvkv þeim skatta ok fengv þeim gisla til trvnaðar[3] at sva skylldv þeir gera iamnan.[1] Siþan forv þeir norðr vm fiall til Saxlandz ok somnvðv Saxar her saman i moti ok borðvz þeir ok fengv þeir brœðr iamnan sigr.[1] en er Rvmveriar spvrðv þat þa rvfv þeir sættir við þa brœðr ok reðvz til liðs með Soxvm.[1] En er þeir brœðr spvrðv þat þa gerðv þeir þat rað at Brennir skylldi fara með her sinn til Rvmaborgar en Belir skylldi vera eftir a Saxlandi.[1] en er Rvmverir vrðv þersa varir ætlvðv þeir at gera sat fyri Brenni er hann hyrfi aftr.[1] Belir varð varr við þetta ok for vm nott með[4] her[5] sin i dal þann er leið Rvmveria la vm.[1] En er dagr var[6] sa Rvmverir fyri ser fiolða manna með biortvm vapnvm ok slo þa otta a þa ok hvgþv at Brenir mvnði þar kominn.[1] varv þeir þa ecki við bvnir braðvm bardaga.[1] Belir veitti þeim harða at sokn ok fellv margir[7] Rvmverir[7] en allir flyðv þeir er lifit þagv.[1] tok þa at natta ok skilði sva[7] með þeim.[1] Belir for þa a fvnd Brenis ok forv þeir baðir til Rvmaborgar ok settvz vm hana.[1]
180 þeir letv reisa galga fyri borg liðvm ok letv leiða þangat gislana.[1] ecki gafv borgar menn vpp vornina at helldr.[1] letv þeir brœðr þa hengia .xx. ena rikvztv manna syni er varv i gislingv.[1] við þersa syn bra þeim sva at þeir varv bvnir at[8] gefaz[8] vpp ok i þvi kom lið þat er flvð hafþi[9] fyri Belir ok reðv þeir þa vt or borginni til orrosto við þa brœðr ok lavk sva at Rvmveriar flyþv[10] vndan ok fengv mikin mannskaða hvarir tveɢiv.[1] þar fellv baðir hofþingiar Rvmveria Porsenna[11] ok Galltvs.[1] tokv þeir brœðr þa en borgina[12] i sitt valld ok settv sina menn yfir.[1] þeir attv margar orrostor i Italia aðr[13] þeir giæti þat vnnið ok gerðiz Brenir þar havfþingi yfir.[1] er ecki her lengra sagt af hanvm.[1] En[14] Belir sneri heim til Bretlandz með her sinn ok settiz þar at riki.[1] hann let þar gera margar borgir ok kastala[7].[1] hann[14] let[15] gera ein hafan tvrn yfir þvi liði i Lvndvnvm er vt veit a ana Tems ok gylltan

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Opfrisket til* Þors-. [3] ar *uopfrisket.* [4] eð *(forkortet) uopfrisket.* [5] *Uopfrisket.* [6] *Tilföjet over linjen.* [7] *Kun enkelte træk opfriskede.* [8] a *uopfrisket.* [9] *Uopfrisket og meget utydeligt.* [10] *Utydeligt og svagt opfrisket.* [11] por *(i linjens slutn.) opfrisket; over* r *ses et tegn, som mest ligner forkortelsestegnet for* vs; *i begyndelsen af næste linje har opfriskeren sat en betydningsløs skrå streg. Navnet må således betegnes som usikkert.* [12] *Kun svagt opfrisket.* [13] r *uopfrisket.* [14] *Så godt som uopfrisket.* [15] t *uopfrisket.*

knap a ofan verðv með miklvm hagleik.[1] en er hann andaðiz þa var likame hans brendr ok latin askan i eitt gvlker ok sett vpp a knappin þann er var a tvrninvm þviat hann bar hæst ok yfir alla borgina.[1]

Af Gyrgvi[2] konvngi

c. 17 Svn Beles het Gyrgvir.[1] hann tok ʀiki eftir foðor sin.[1] hann var manna hogværaztr ok vitraztr.[1] menn varv hanvm fyst miok vlyðnir i landin(v ok)[3] reistv mote hanvm bardaga en þo at hann væri daglega hogvæʀ þa var þat eigi minna[4] fvrþa er hann[5] tok til hversv grimr ok vapndiarfr[6] hann var þa ok feck hann þvi iamnan sigr ok logþvz með þvi[5] bardagar innan landz.[1] | Danakonvngr[7] hellt skottvm þeim fyri hanvm er hann hafþi golldit 44b
feðr hans.[1] bavð hann þa her vt ok for til Ðanmerkr ok varð
182 þar harðr bardagi ok fell þar Danakonvngr enn hann lagþi land allt vndir sig.[1] Enn er hann for heim kom hann til Orneyia[4] ok var þar fyri sa maðr er Partholomis het með .xxx. skipa.[1] hann hafþi flyð af Spania ok rekiz .ix. manvðr i hafi ok bað hann konvng veita ser nockorar hialpir en hann visaði þeim at byɢia þat land er nv heitir Irland.[1] siþan forv þeir þangat ok bygþv þar ok þeira afspringi siþan.[1] ok litlv siþaʀ andaðiz Gyrgir konvngr ok var hann miok harmaðr.[1] Eftir hann tok ʀiki svn hans er Gvitilinvs (het)[8].[1] hanvm vnni allt landz folk.[1] kona hans het Marcia hon var spænsk at ætt.[1] konvngr lifþi litla stvnð ok varð sott davðr.[1] eftir hann tok ʀiki Kananvs svn hans .víj. vetra.[1] drottning reð fyri ʀiki meðan hann var i barndome.[1] hon setti log i landinv þav er kollvð erv marciane ok varv þav siþan þar lengi vel halldinn.[1] eftir Cananvs tok ʀiki svn hans er Sisillivs het enn eftir hann broðir hans ok er sa eigi nefnðr enn eftir hann Mordidvs[9] frillv svn Canani.[1] Enn er hann hafþi eigi lengi rikt kom einn herkonvngr af Norðhvmrvlandi ok heriaði ok er Mordidvs fra þat þa varð hann reiðr miok.[1] hann for með her sinn i moti hanvm.[1] verðr þar harðr bardagi ok eigi langr aðr Morðidvs hafþi sigr enn sva var hann reiðr orðinn at hann villdi engvm manne lata grið gefa.[1] let hann þa leiða til sin þa er fangnir varv ok hio sialfr havfvð af ollvm þar til er hann var
184 sva moðr at hann matti varla ganga.[1] þa bað hann siþan þa sem eftir varv at hvð skylldi fla af þeim kvikvm ok brenna siþan i

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget utydeligt.* [3] v ok *synes at mangle.* [4] *Således.* [5] *Utydeligt.* [6] va *uopfrisket.* [7] *Af denne side er de to første tredjedele (*Danakonvngr—ok var hann 258.14*) opfriskede; på resten er reagensmidler anvendte.* [8] *Mgl. i hdskr.* [9] *Det første* d *er noget kludret; opfriskeren synes først at have skrevet* morv-.

ellði.[1] en*n* e*r* m*enn* spvrðv þetta þa þorði engi m*aðr* a h*ans* r*iki* at st*r*iða siþ*an*.[1] A h*ans* ðogv*m* i rikinv v*ar* vnðarlegr atbvrðr at vp*p* or sio ko*m* eitt mik*it* dyr *ok* sva olmt at þ*at* reif *ok* sleit allt þ*at* e*r* f*yr*i þ*vi* varð *ok* eyddi l*an*dit allt þar se*m* þ*at* for.[1] k*onvng*r for mote þ*vi* *ok* skavt a þ*at* morg skot *ok* beit ecke a en*n* e*r* h*ann* sa þ*at* þa geck h*ann* n*ær* *ok* ætlaði at hogva þ*at* *ok* e*r* h*ann* ko*m* at dyrinv þa svalg þ*at* h*ann* se*m* einn[2] litin fisk *ok* lavk sva h*ans* ævi.[1] h*ann* atti eft*ir* sig .v. syni.[1] sa v*ar* ellztr e*r* Gorloman*vs* het *ok* v*ar* sa til k*onvngs* tekin*n*.[1] h*ann* v*ar* blotm*aðr* mikill.[1] þa v*ar* sva mik*it* ar i Bretl*an*di at engi mvnði an*n*að slikt.[1] h*ann* v*ar* *ok* allra m*anna* vinsælaztr *ok* ecki varð þ*at* a h*ans* dogv*m* e*r* h*ans* f*ar* sælð hinðraði *ok* andaðiz h*ann* i fvllv*m*
(c. 18) veg sinv*m* *ok* v*ar* heygðr i Lvnðvnv*m*.[1] eft*ir* h*ann* tok r*iki* Argallo broðir h*ans* *ok* v*ar* h*ann*[3] vandr *ok* illgiarn þ*viat* h*ann* f*yr*idiar*f*aði[4] allt rikis folk a l*an*dinv[5] en hof þa ti*l* rikis e*r* enkis v*arv* v*er*ðir *ok* sva ko*m* h*ans* vvinsælld at h*ann* v*ar*ð at flyia l*an*dit en þ*eir* tokv ti*l* k*onvngs* broðor h*ans* er[6] Ellidvr*vs* het *ok* g*er*ðiz h*ann* skiott vinsæll.[1] Argallo for ti*l* vina sin*na* at biðia ser styrks en h*anv*m villdi engi lið veita.[1] Siþ*an* for h*ann* aftr i Bretl*an*d *ok* lagþiz vt a skog þan*n* e*r* Kaliteri*vs* heit*ir* me*d* tivnda m*ann* *ok* ein tima e*r* Ellidvr*vs* for i þan*n* sama skog a dyra veiði þa fan h*ann* þ*ar* Gallo[7] broðor[8] sin *ok* mintiz vi*d* h*ann* *ok* hafþi h*ann* hei*m* með ser sva at þ*at* vissi engi vtan h*ans* skosvein *ok*
186 var h*ann* varðveittr i sialfs h*ans* h*er*b*er*gi.[1] k*onvng*r tok sott *ok* let þa g*er*a orð ollv*m* hofþ*ingivm* i l*an*dinv.[1] Ok e*r* (þeir)[9] v*arv* ti*l* h*ans* ko*mnir* þa let k*onvng*r kalla til sin ein i sen*n*.[1] k*onvng*r (let)[9] þeg*ar* gripa hv*er*n sem ko*m* *ok* m*ællti* vmakliga g*er*i ek me*d* yðr en ek vil yðr kvn*n*igt g*er*a at b*r*oð*ir* || min*n*[10] e*r* h*er* ko*m*in 45a
sa e*r* l*an*dflæmðr v*ar*ð f*yr*i m*er* *ok* af þ*vi* at ek veit at v*ar* skilnaðr man skiott v*er*ða þa vil ek þetta r*iki* gefa aftr Argallo.[1] vili þ*er* ei*g*i þetta iatta m*er* þa s*ka*l ek lata halshogva alla yðr.[1] *ok* þo at þ*ei*m þætti[11] hvargi goðr þa iattv þ*ei*r ollv þ*vi* e*r* k*onvng*r beiddiz[12] *ok* v*ar* þetta m*ed* eiðv*m* bvndit.[1] fara þ*eir* siþ*an* ti*l* Iorkar *ok* tok þ*ar* koronv af hofði ser *ok* setti[13] a havfvð Argallo broðor sinv*m* en Ellidvr*vs*[14] sat þa sva sem ein ivstis.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr. to gange i hdskr.* [3] *Hermed slutter den sammenhængende opfriskning.* [4] ʾ *(næppe* r*:* diarf*) er skrevet over* a. [5] allt—landinv *er svagt opfrisket.* [6] tokv—er *ligeledes.* [7] *Således.* [8] *Det første* r *tilf. over linjen.* [9] *Mgl. i hdskr.* [10] *Den störste del af denne side er opfrisket;* minn—lata *((l. 31) de to første linjer på siden) er uopfrisket.* [11] *Opfrisket til* þætta. [12] *De to sidste ord uopfriskede.* [13] af—se- *uopfrisket.* [14] *Skr.* ellididvs, *hvor det første* d *er i hdskr. rettet fra* r*; ordet er uopfrisket.*

Argall*vs* tok þa allan[1] an*n*an hatt v*m* rikis stiorn en fyʀ hafþi h*ann* haft[2].[3] ge*r*ðiz[4] h*ann* þa ma*ðr* vinsæll.[3] h*ann* ʀ*ikt*i x. ár *ok*[5] andaðiz i bo*r*g þ*ei*ri e*r* Leira[6] heit*ir*.[3] þa tokv Bret*ar* ti*l* k*onvng*s anan tima Ellidur*vs*[7].[3] h*ann* hafþi[8] en*n* sama hátt sem fyʀ v*m* rikis stiorn.[3] .íj. brœðr h*an*s risv i mote h*anv*m het an*n*aʀ Vigeni*vs* en an*n*aʀ P*er*idvr*vs*.[3] þ*ei*r ko*m*v at k*onvng*inv*m* a vvart *ok* gripv h*ann* þ*vi*at h*ann* venti[9] engra[10] svika af þei*m* *ok* settv h*ann* i stein i Lvndvnv*m* en þ*ei*r skiptv ʀ*ik*i m*eð* ser *ok* reðv .víj.[11] vetr.[3] siþ*an* andaðvz þ*ei*r baðir.[3] Eft*ir* þ*at* tokv Bret*ar* Ellidvr*vs* or steininv*m* i Lvndvnv*m* *ok*[12] v*ar* h*ann* þa eð .íij. sin*n* til k*onvngs*
188 tekin*n* *ok* reð h*ann* þ*ar* f*yr*i[13] alla ævi siþ*an* m*eð* veg *ok* vinsælld *ok* andaðiz[14] elligamall m*eð* goðv*m* orðstir *ok* v*ar* h*ann* barnlavs.[3] þa for siþ*an* rikit litt at skilv*m*[15] þ*vi*at þa v*arv* ymser k*onvn*gar *ok* er engi saga f*ra* þ*ei*m g*er*.[1] v*ar* fyrst Margan*vs* þa Ermian*vs* þa Tedivall*vs* þa Nore Katell*vs* Porrex Kervi þa Sulgenci*vs* þa Eltvr*vs* Klenðac*vs* þa Canot*vs* þa Gvrgici*vs* þa Marian*vs* þa Caften*vs* þa Rill*vs* þa Beredabel þa Dolv*ar* þa Heli*vs*.[3] h*ann* v*ar* ættstor*r* ma*ðr*.[3] h*ann* ʀ*ikt*i .xl. ara.[3] h*ann* atti .iíj. syni eft*ir*.[3] het ein*n* Lvðr an*n*aʀ Casibell*vs* .iíj. Veni*vs*.[3] Lvðr tok k*onvng*do*m* eft*ir* foðvr sin*n* þ*vi*at h*ann* v*ar* ellztr.[3] h*ann* let g*er*a nyia veɢi v*m* Lvndvnabo*r*g *ok* iok h*an*a bæði m*eð* kastalv*m* *ok* tvrnv*m*.[3] h*ann* v*ar* þarfligr ʀ*ik*inv *ok* en vaskazti ti*l* vapna.[3] h*ann* reð litla stvnd ʀ*ik*i *ok* v*ar* iarðaðr i Lvndvnv*m*.[3] h*ann* atti eft*ir* .íj. syni vnga.[3] het an*n*aʀ Androgen*vs*[10] en*n* an*n*aʀ Tenvanci*vs*[16].[3] Kasibellan*vs* tok ʀ*ik*i eft*ir* h*ann* en*n* e*r* broðor syn*ir* h*an*s v*arv* nockot vaxn*ir* þa setti h*ann* Androgev*m* yf*ir* Lvndvn*ir* en Tenvantiv*m* yf*ir* Kornbreta l*an*d.[17]

Af Iulio Cesare[18]

c. 19 I[19] þ*en*na tima fo*r* Ivli*vs* Gai*vs* Cesar norðr vm fiall *ok* lagði vnd*ir* sig allt Gallia.[3] h*anv*m v*ar* sagt at ein ey la þaþ*an* skamt e*r* sv þioð bygði er ko*m*in v*ar* f*ra* Eneas se*m* sialf*ir* Rv*m*v*er*iar *ok* þ*at* at sv þioð mvndi miok v*er*a ætl*er*a *ok* kvn*n*a ecki at
190 b*er*iaz *ok* þ*at* l*an*d mvndi lavst f*yr*i lɪɢia.[3] Ivli*vs* sendi Casibellano eit bref m*eð*[20] þ*er*sv*m* orðv*m* at þ*ei*r gialldi Rv*m*v*er*iv*m* skatt *ok*

---

[1] Ellidvr*vs*—allan *er uopfrisket.* [2] en—haft *ligeledes.* [3] *Punktum er tilf.* [4] ðiz *er opfrisket til* þa. [5] þa—*ok uopfrisket.* [6] *Ligeledes.* [7] dur*vs rettet i hdskr. fra* ricr *(eller* ritr*).* [8] bret*ar*—hafþi *uopfrisket.* [9] risv *(l. 5)* —venti *uopfrisket med undt. af* þeir. [10] r *er skrevet over linjen.* [11] *ok*—.víj. *uopfrisket.* [12] bret*ar*—*ok ligeledes.* [13] þar fyri *opfrisket til* þvi v*m*. [14] *ok* vin-—an- *uopfrisket.* [15] rikit—skilv*m ligeledes.* [16] t *er af opfriskeren tilf. over linjen.* [17] *Punktum er (af opfriskeren) tilf.* [18] *Denne røde overskr. ikke opfrisket.* [19] *Uopfrisket (rød).* [20] *Opfrisket til* $\overset{d}{\text{m}}$.

iatti sig vnd*ir* þ*ei*ra lyðni þ*viat* þ*at* v*ar* þa*nn* ti*ma* e*r* þ*ei*r vn*n*v yf*ir* alla v*er*oldina.[1] Casibell*anvs* let senda an*n*að bref i moti *ok* m*ællti* sva vndarleg e*r* agi*r*ni yðvr Rv*m*v*er*ia e*r* þ*er* krefit af ors skatta þ*ar* se*m* v*er* hofv*m*[2] rvðt[2] me*r*kr *ok* vbygð*ir* ors ti*l* atvin*n*v.[1] v*ær*i yðr bet*ra* at binda vi*ð* ors f*r*ið *ok* fara ti*l* var[3] *ok* styrkia vart[4] R*iki* me*ð* yðr*vm* mikla styrk.[1] en þo at v*er* hafi*m* at varv R*iki* navðvlega[5] ko*m*iz þa e*r*v v*er* nv vvitandi allz vfrelsis *ok* þo at gvðin sialf[6] vili ors þrælka[7] þa s*kv*lv v*er* me*ð* ollv megni moti standa.[1] hv*er*fit f*ra* þ*er*si ætlan þ*viat* v*er* skvlv*m* me*ð* vilia[8] | goðan*na*[9] moti risa.[1] En e*r* Cesar hafþi lesit þetta bref v*a*rð h*ann* 45b miok reiðr *ok* fær ser nv skip *ok* feR me*ð* h*er* sinv*m* ti*l* Bretl*a*ndz *ok* leGr vp*p* i ana Te*ms*.[1] Casibell*anvs* hafþi mik*inn* vi*ð*bvnað bœði a sio *ok* a l*a*ndi.[1] þ*ar* v*ar* þa me*ð* h*anv*m Cridvosvs Danak*onvng*r Gvendag*vs* Ira k*onvng*r *ok* Britte*vs* Skota k*onvng*r.[1] þar v*ar* *ok* sa hofþ*ingi* er Belig*vs* het.[1] h*ann* gaf þ*at* rað vt at ren*na* a h*er* Ivlíj[10] riðlv*m* en fylkia ecki *ok* sva g*er*ðv[11] þ*ei*r[11] *ok* ko*m*v a þa vvara.[1] sn*er*i þa m*ann* falli i h*er* Ivlíj en e*r* þ*ei*r hofþv lengi barz þa mœttvz þ*ei*r Ivli*vs* *ok* Nenivs broð*ir* Casibell*anvs* *ok* hoGr Ivli*vs* i hialm Nen*ivs* *ok* festi sv*er*ðit.[1] Neni*vs* skavt skilldinv*m* neðan vnd*ir* sv*er*ðit *ok* v*a*rð Ivlio þ*at* lavst af þ*vi*.[1] Nene*vs* gripr sv*er*ðit en kast*ar* brott sinv sv*er*ði *ok* hoGr a tvær hendr *ok* drepr margan[12] man*n*.[1] þa ke*m*r moti h*anv*m sa hofþ*ingi* er Labien*vs* het *ok* hío Neni*vs*[13] h*ann*[14] bana hoG *ok* i þ*er*sv brestr flotti a Rv*m*v*er*iv*m* *ok* 192 flyðv þ*ei*r ti*l* skipa *ok* fo*r*v[15] aftr ti*l* Saxl*a*ndz[16].[1] Neni*vs* v*ar* saR orðin i hofþi af sv*er*ði Ivlíj *ok* slo i þ*at* sar v*er*k *ok* do h*ann* fam nottv*m* siþaR[17] þ*viat* sv*er*ðit v*ar* eitr h*er*t.[1] Casibell*anvs* harmaði miok anlat broðor sins.[1] Ivli*vs* vnði[18] storilla sinv*m* lvt *ok* dro h*er* saman an*n*an tíma af Gallia *ok* Saxl*a*ndi *ok* ætlar ti*l* Brettl*a*ndz.[1] þetta spyR Casibell*anvs*.[1] h*ann* hef*ir*[19] þa mik*inn* viðrbvnað[20] i Bretl*a*ndi at[21] bœta kastala *ok* bva vapn[22] *ok* v*er*nder.[1] h*ann* setti *ok* hofþin*gia* at geyma hv*er*rar hafn*ar* a Bretl*andi*.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] v *opfrisket til* u. [3] fara—var *er opfrisket til* vinattv. [4] a *er opfrisket til* o. [5] na *er opfrisket til* me*ð*; *det øvrige uopfrisket.* [6] sial *er opfrisket til* sie. [7] -f (sialf)—þrælka *er uopfrisket.* [8] skvlv*m*—vilia *ligeledes.* [9] *Denne side, hvis øverste hjörne til venstre er stærkt afbleget, er i det hele meget lidet opfrisket.* [10] *Herpå er punktum tilf. i hdskr., som efter tal.* [11] *Opfrisket.* [12] *Rettet fra hdskrs* margar. [13] *Forkortelsestegnet utydeligt.* [14] *Noget utydeligt, men sikkert.* [15] *Opfrisket til* forv. [16] *ok* flyðv—Saxl*a*ndz *opfrisket med undt. af* r *i* aftr. [17] hofþi *(opfrisket til* hafþi*)* —siþ- *opfrisket.* [18] *Rettet fra hdskrs* vnni. [19] Saxl*and*-—hef*ir* *opfrisket.* [20] i *er tilf. over linjen.* [21] -að—at *opfrisket.* [22] kastala—vap- *ligeledes.*

h*ann* let *ok* stika ana Te*m*s með bly *ok* iarni *ok* hafþi þ*ar* virki
ok viðr[1] bvnað.[2] En e*r* .íj. ar v*arv* liðin þa ko*m* Ivli*vs* ti*l* Bret-
l*an*dz me*ð* vvigian h*er* *ok* e*r* h*ann* lagði i ana Te*m*s þa rendv
skipin a stikin[3] þ*viat* þa*v* v*arv* i kafi *ok* ge*n*gv þeg*ar* in i gegnv*m*
ok fors þ*ar* mikill (lvti)[4] Rvmve*ri*a h*ers*.[2] mikill ko*mz* *ok* a l*and*
me*ð* Ivlio *ok* reðv þegar ti*l* bardaga vi*ð* Breta *ok* ge*r*ðv a þei*m*
mikin ma*nn*skaða en af þvi at .iíj. v*arv* Bret*ar* v*m* ein rv*m*ve*r*skan
þa mattv þe*ir* eigi vi*ð* ofrefli *ok* ko*m* Gai*vs* Ivli*vs* a flotta ti*l* skipa
(c. 20) sin*n*a *ok* for ti*l* Vall*an*dz *ok* dvalþiz þ*ar* v*m* rið.[2] Casibell*anvs*
ge*r*ði blot mik*it* eft*ir* þe*n*na sigr *ok* bavð ti*l* sin ollv*m* hofþ*ingivm*
e*r* i h*ans* ʀ*ik*i v*arv* ti*l* Lvndvna.[2] þar v*arv* drepin .xl. þvsvndraða
194 navta *ok* .xxx. þvsvndraða skogar dyra.[2] sma svein*ar* .ij. lekv i
k*onvng*s hollini.[2] het an*n*ar Hirelgis h*ann* v*ar* systr svn Casibell-
anvs.[2] an*n*aʀ het Eneli*vs* h*ann* var systv*r* svn Androge*vs* *ok* v*ar*ð
h*ann* vfrœknari *ok* v*er*ðr reiðr *ok* g*r*ipr sv*er*ð *ok* hoɢr hofvð af
k*onvng*s frænda *ok* líop siþ*an* a naðir Androgi*vs* frænda sins.[2]
En e*r* k*onvngrinn* Cas*ibellanvs* f*ra* þetta þa varð h*ann* reiðr *ok* bað
Androgiv*m* fa ser sveinin en And*r*ogi*vs* bavð k*onvng*i sætt*ir* en
k*onvng*r neittaði þ*vi*.[2] And*r*ogi*vs* rymði þa vndan þ*viat* h*ann* þottiz
e*ig*i mega hallda moti k*onvngi*.[2] let k*onvng*r þa bren*n*a allar h*ans*
eign*ir* *ok* tok svmar vnder sig.[2] Androgi*vs* sendi þa bref ti*l*
Cesaris *ok* seg*ir* h*anv*m allan þe*n*na atbv*r*ð *ok* ef þ*er* vilið ge*r*a
min vilia þa ma ek sva skipa at þ*er* eigniz allt Bretl*an*d af
minv*m* raðv*m*.[2] Nv virð meira yf*ir*bot ti*l* agiætz sigrs en liðna
mina moti stoðv.[2] er þ*at* v*er*alldar hattr *ok* vili goðana at þe*ir*
v*er*ða oft vin*ir* er aðr h*af*a moti staðiz *ok* hef*ir* þ*at* oft skiotan
sigr gefit.[2] geymið nv meiʀ hyɢiandi en heipt.[2] En e*r* Ivli*vs*
hafþi þetta bref lesið þa þotti h*anv*m vant at t*r*va Bretv*m* helldr
en fyʀ enda þotti h*anv*m vant at nita[5] þ*er*sv boði.[2] tok h*ann* þa
gisla af Anðrogev*m* þ*viat* h*ann* sendi h*anv*m dottor[6] sina e*r*
Seg*er*na het[7] || *ok*[8] me*ð* hen*n*e .xl. ʀ*iddara*.[2] Siþ*an* bavð Ivli*vs* 46a
h*er* vt eð .iíj. sin*n*.[2] En*n* er Casibell*anvs* varð þ*er*s var[9] þa for
h*ann* moti h*anv*m.[2] h*ann* hafþi sett Ivli*vs* h*er*bvðir sin*ar* vi*ð* þa
borg e*r* Dvrvb*er*ina heitir sva se*m* Androg*evs* hafði rað f*yri* gort.[2]
þar v*ar* skogr ska*mt*[10] i f*ra* *ok* i þe*im* skogi v*ar* Androge*vs* *ok* me*ð*
.v. þvsvndrað m*ann*a.[2] Casibell*anvs* sœk*ir* at h*er*bvðv*m* Ivli*vs* me*ð*

---

[1] i *er tilf. over linjen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] t *er i hdskr. rettet fra* k. [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Således snarere end* hafna. [6] *Opfrisket til* dottr, *men over* d *ses* o *overskrevet; der har altså, som hyppig ellers, været skrevet* d°ttor. [7] Anðrogev*m*—het *opfrisket.* [8] *Omtrent hele denne side er opfrisket.* [9] *Opfrisket til* var. [10] t *opfrisket til* -tt.

196 sin*n* h*er* *ok* tekz þ*ar* harð(r)[1] bardagi *ok* fellr mart folk af hvarv*m* tveggiv*m* *ok* er þ*er*si barðagi v*ar* se*m* akafaztr þa ko*m* Androge*v*s m*eð* sinv folki *ok* veita Bretv*m* stor bakfoll *ok* snyr nv ollv ma*nn*falli a Breta.[2] Ok e*r* Casibell*anvs* sa þ*at* þa flyði h*ann* vndan*n* i eitt fiall m*eð* sinv*m* monnvm.[2] þ*ar* vantaði e*ig*i nogt griot *ok* v*ar* vigi gott.[2] Ivli*vs* *ok* Androge*vs* settvz v*m* fiall*it* *ok* ætlvðv at sitia þei*m* þ*ar* mat.[2] en*n* e*r* Casibell*anvs* sa sig yf*ir*stigin*n* þa sendi h*ann* ma*nn* ti*l* Androge*vs* at h*ann* skylldi ko*m*a sætt milli*m* h*a*ns *ok* Cesaris *ok* bavð h*anv*m fvlla sœmð sina at h*af*a eft*ir* sinv*m* vilia.[2] en e*r* þ*er*si orð ko*m*v Androgeo þa gek*k* h*ann* f*yr*i Cesar*em* *ok* m*ællti* illa er þei*m* hofþ*ingia* fallit er h*ann* e*r* i vf*r*iði sem eitt lamb en*n* i f*r*iði g*r*im*m*r sem lion *ok* slœgr se*m* vargr.[2] Casibell*anvs* e*r* nv yf*ir* ko*m*in *ok* veitið h*anv*m nv miskvn *ok* latið h*ann* h*af*a riki sitt m*eð* skattgialldi.[2] megv þ*er* *ok* mvna hvat ek hef*ir* yðr veitt þ*viat* þ*er* hefðit alldri þ*e*tta r*ik*i vn*n*ið ef ek hefða e*ig*i rað ti*l* gefit *ok* e*ig*i fai þ*er* þ*v*i halldit ef ek stend i moti *ok* veitið mier[3] fyrstv bœn e*r* ek bið yðr.[2] Ivli*vs* sa at Androge*vs* v*ar* reiðr *ok* g*er*ði sætt vi*ð* Casibell*anvs*[4] m*eð* þ*v*i mote at Casibellan*vs* lavk siþ*an* Rv*m*v*er*iv*m* skatt a hv*er*i(v)[5] are *ok* v*ar*ð Casibell*anvs* siþ*an*

(c. 21) en m*er*sti vin Rvmv*er*ia.[2] Gai*vs* sat v*m* vet*r*in a Bretl*an*di þa hafþi h*ann* .x. vetr stritt f*yr*i norðan fioll *ok* for h*ann* siþ*an* v*m* svmarit eft*ir* ti*l* Romab*or*gar *ok* m*eð* h*anv*m Andr*o*ge*vs* *ok* eft*ir* þ*at* v*ar*ð st*r*ið þ*ei*ra magan*n*a Po*m*pei*vs* magn*vs* *ok* varð Ivli*vs* Gai*vs* Cesar siþ*an* einvallzh*er*ra yf*ir* ollv*m* hei*m*e sva sem seg*ir* i

198 Romv*er*ia sogv*m* en*n* Casibell*anvs* lifþi litla stvnd siþ*an*.[2] h*ann* andaðiz i Iork.[2] þa tok Tenvanci*vs* b*r*oðir h*a*ns r*ik*i eft*ir* h*ann*[6] en*n* eft*ir* h*ann* Bellin*vs* svn h*a*ns *ok* v*ar* h*ann* m*eð* Avgvst*vs* keisara.[2] h*ann* v*ar* i sva miklv*m* kiærleikv*m* vi*ð*[7] keisaran*n* at h*ann* gaf h*anv*m vp*p* allan*n* skatt meðan*n* h*ann* lifþi *ok* a h*a*ns ðogv*m* let v*ar*r h*er*ra I*esvs* *Christvs*[8] beraz i þ*en*na hei*m*.[2] h*ann* rikti .x. ar.[2] h*ann* atti eft*ir* sig .íj. syni.[2] het an*n*ar Gvid*ir* en*n* an*n*ar Arpirag*vs*[9] en*n* eft*ir* Belin*vs* tok Gviðer r*ik*i.[2] Han*n* hellt skottv*m* f*yr*i Rv*m*v*er*iv*m*.[2] þa v*ar* Clavdi*vs* ceisari.[2] h*ann* for m*eð* h*er* ti*l* Bretl*an*dz *ok* tok l*an*d vi*ð* Hvmrv *ok* settiz þar v*m* borgina.[2] en*n* e*r* Gvid*ir* f*ra* þ*at* samnar h*ann* h*er* saman *ok* fin*n*az þeir *ok* ganga Bret*ar* þeg*ar* i gegni*m* fylk*ing* Romv*er*ia *ok* brast þa flotti i keisaran*s* liði.[2] Leli*vs* het ein*n* volldvgr m*að*r m*eð* keisar(a)[10].[2]

---

[1] r *mgl.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Således opfrisket.* [4] c *er skrevet over linjen.* [5] v *mgl. i hdskr.* [6] *Herpå er igen skrevet* riki. [7] *Opfrisket til* $\overset{d}{\text{v}}$. [8] *Forkortet* iħc $\overset{o}{\text{x}}$. [9] *Eller* Arf-. [10] a *mgl.; muligvis har ordet været forkortet.*

hann tok bretzkan bvning.[1] hann kvnni ok þeira tvngv.[1] hann
let sem hann sœki til motz við konvng til liðz ok er hann kom
þar sem konvngr var þa leɢʀ hann gegnim hann með sverði ok
sneriz siþan til sinna manna.[1] enn er hann naði eigi skipvnvm[2]
þa flyði hann i einn skog.[1] Arviragvs broðir konvngs[3] sa þetta þa
flettir hann broðor sinn ok klæðir sig með hans vapnvm ok feʀ
nv i her Rvmveria a skoginn þvi at þeir hvgþv at keisarinn hefþi
þangat flyð ok i þersaʀi sokn drap Arviragvs Lelivm.[1] Siþan fer
hann i borg þa er Filistria heitir.[1] keisarinn hellt þangat ollvm
200 sinvm her ok settvz vm borgina með ollvm sinvm her ok velvm.[1]
enn er Arviragvs sa hversv navðvlega hann var kominn þa lykr
hann vpp borgina[4] | ok[5] byðst til bardaga.[1] ok er keisarinn sa 46b
þat sendi hann menn a hans[6] fvnd at bioða hanvm sætt þa sem
fyr hofþv þeir gort Ivlivs ok Casabellanvs[7] ok þar með mvndi
keisarinn gifta hanvm dottvr[8] sina með miklv fe.[1] ok er vinir
hvaʀa tveɢiv gengv i millvm þa tokz þersi þeira sætt ok þar með
fvll vínatta.[1] ok i þersi ferð van keisarinn vndir sig Orkneyiar[9]
með raðvm Arviragvs ok for siþan heim til Rvmaborgar ok sendi
menn til Bretlandz með dottvr sina er Gepissam het ok feck
konvngr hennar ok þar sem brvðlavp[10] þeira var let hann gera
eina borg til minnis.[1] I þenna tima setti enn helgi Petr postoli
byskvpstol sin i Anthiocʜia ok a hans dogvm for hann til Rvma-
borgar[11] ok setti þar sinn pava stol ok þa sendi hann Marchvm
gvðspialla mann til Egiptalandz at boða þar trv.[1] en er Arviragvs
hafþi fengit dottvr keisarans þa nigv til hans allir þeir konvngar
er þar varv ok[12] leiddiz hanvm þrælkan Rvmveria ok hellt skottvm
fyri þeim.[1] keisarinn sendi þa Vespasianvm at heimta þenna skatt
annað hvart með goðv eða illv.[1] en er hann kom til Bretlandz þa
settiz hann vm þa borg er Exonia heitir ok litlv siþar kom þar
Arviragvs konvngr með sinn her ok tokz þar harðr bardagi ok var
fioldi saʀ ok sva drepit ok stoð til nætr.[1] Enn vm morgvninn
eftir gat drottningin sætta þa ok hvarf Vespasianvs aftr til Roma
ok vndi vel við sina ferð.[1] Arviragvs gerðiz[13] þa friðsamr ok
202 vinsæll i sinv ʀiki ok varð[14] ellidavðr.[1] hann var iarðaðr i borg

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] naði—skip- *uopfrisket.* [3] *Således læser J. Sig. originalen istf. opfriskerens* hans. [4] *Herefter skr.* bavð *(?) uopfr.* [5] *Så godt som hele denne side er opfrisket.* [6] *Urigtig opfrisket til* ħs, *medens ordet oprindelig, som sædvanlig, er skrevet således, at* h *og* f *er sammenslyngede.* [7] *Urigtig opfrisket for* Casi—?. [8] o *skrevet over linjen.* [9] *Urigtig opfrisket til* -ejar; *originalen er her tydelig.* [10] r *er i originalen rettet fra* l *og* ð *er skrevet over linjen (og opfrisket med undt. af böjlen).* [11] *Forkortelses-stregen over* g *er urigtig opfrisket til* r (= ar). [12] *Synes opfrisket til* oᶜ *(oprl. skr.* er*?).* [13] *Opfrisket til* gerðz. [14] *Ordet er én klat.*

þeiri (er)[1] Clavdiocestra[2] heitir sem hans brvllavp var gert.[3] Svn hans het Marivs er riki tok eftir hann.[3] sa konvngr geck a riki hans af Peito er Rodric[4] het.[3] *hann* hafþi mikinn her *ok* varð þar horð orrosta *ok* long aðr Rodric[4] fell[5].[3] þar let Marivs gera hafan steinstollpa til sigrmarks.[3] *hann* stendr i þvi heraði er Vestmaria heitir.[3] *hann* gaf sinvm monnvm eitt nes af landinv *ok* let þa ryðia *ok* bygia.[3] þat heitir nv Katanes.[3] mikla vvirðing logþv Bretar a þersa þioð *ok* villdv eigi gifta þangat dœtr sinar.[3] enn (þo)[1] varð þar bratt mikill fiolþi storættaðra manna *ok* er mikil saga fra þeim þo at eigi se hon[6] her skrifvt[7].[3] *hann* hellt vingan við Rvmveri e meðan *hann* lifþi *ok* andaðiz við goðan orðz tir.[3] Svn hans tok riki eftir *hann* er Coilvs[2] het.[3] *hann* hafþi foz[8] vpp[9] i Rom *ok* var enn mersti vin þeira alla ævi.[3]

Af Lvcivs[10]

c. 22 Lvcivs het svn hans er riki tok eftir *hann* en er *hann* hafþi eigi lengi konvngr verið þa spvrði *hann* at nockorir *menn* i Rvma borg hofþv annan sið en almvgrin *ok* þeir *menn* gafv monnvm lif *ok* heilsv *ok* sogþv þa mega gera ser eilifann fagnað með goðvm verkvm.[3] Siþan sendi *hann* bref til Elevtherivs *papa* *ok* bað *hann* senda ser lærða *menn* at koma kristni a hans land.[3] *papa* varð þersvm orðvm miok feginn *ok* sendi þangat[11] agiæta
204 kenni *menn* Faganvm *ok* Divianvm *ok* boðvðv þeir gvðs nafn vm allt Bretland i konvngs travsti skirþv *menn* enn snerv hofvm i kirkivr.[3] þar varv aðr .víij. hof *ok* .xx. *ok* .iíj. havfvð hof vm fram.[3] varv þeir yfir *menn* allra manna i landinv er þeim[12] varðveittv.[3] konvngr[13] sneri allri þersi villv i kristni *ok* let vera sva[14] marga byskvpa i landinv sem aðr varv blotgvðar.[3] varv .iíj. erkibyskvpar.[3] einn i Lvndvnvm annar i Cantarabyrgi .iíj. i Iork *ok* gaf *hann* til agætar eignir[15].[3] forv þeir Faganvs iamnan[16] millim Rvma[17] borgar *ok* Bretlandz *ok* snerv morgvm manne til retrar[18] trvar[19] með sinvm kenningvm.[3] konvngr andaðiz i borg

---

[1] *Mgl. i hdskr.* [2] *Uopfrisket.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Således opfrisket.* [5] *Opfrisket til* fellur. [6] *Opfrisket til* her. [7] *Således efter de oprindelige træk, der kan skimtes; der har ikke været skrevet* ritvð; *forkortelsestegnet er sikkert.* ꝭ' ſkrifvt *er opfrisket til* skrift. [8] *Urigtig opfrisket for* fœz? [9] *Urigtig opfrisket til* vp. [10] *Denne røde overskrift og den følgende initial uopfrisket.* [11] *Forkortelsesstregen er opfrisket til* t. [12] *Således.* [13] *Synes opfrisket til* þeir. [14] *Ved opfriskningen er der kun fremkommet* sv. [15] n *er af opfriskeren gjort til* ꝛ *(ɔ: r; d. e.* eigur*).* [16] *Urigtig opfrisket til* iamnan. [17] *Urigtig opfrisket til* roma. [18] *ok*—re- *uopfrisket.* [19] -trar trvar *således oprindelig; ved opfriskningen er det hele forkludret.*

þeiri || *er*[1] Cl*a*dyocest*ra* heit*ir* ok *er* *þar* iarðaðr i *þeiri* havfvð- 47a kirkiv *er* *hann* let sialfr g*era*.[2] þa v*ar* liðit f*ra* bvrð v*ar*s h*er*ra Iesv *Christi*[3] .c. vet*ra* *ok* halfr setti tvgr vet*ra*.[2] h*ann* atti engan*n* svn eft*ir* sig.[2] En *er* Rv*m*v*er*ir spvrðv þ*at* sendv þ*eir* til Bretl*an*dz hofþ*ingia* þan *er* Severar*vs*[4] het at vin*na* l*an*dit vnd*ir* þa se*m* fyʀ hafþi v*er*it.[2] En iarl sa reis mote h*anvm* *er* Fvlg*en*ci*vs* het.[2] en af þ*vi* at Rv*m*v*er*ir hofþv afla mik*inn* þa for Fvlg*en*ci*vs*[5] svðr v*m* sio *ok* efldiz þaþ*an* at liði *ok* ko*m* siþ*an* aftr til Bretl*an*dz a vvart *ok* settiz þeg*ar* v*m* b*or*gina Iork.[2] en*n* *er* Sever*vs* fra þ*at* feʀ h*ann* me*ð* h*er* mote h*anvm* *ok* tokz þ*ar* harðr bardagi *ok* fell Sev*er*ar*vs*[4] i þ*ei*m bardaga en Fvllgenci*vs* v*ar*ð saʀ til vlifis.[2] Sever*vs* atti eft*ir* sig .íj. syni.[2] het an*n*aʀ Geta *ok* v*ar* moðir h*ans* rvmv*er*ks[6] en*n* an*n*aʀ Bassian*vs* *ok* v*ar* h*ans* moð*ir* bretz[6] *ok* villdv hvar*ir* efla sin frænda til rikis þ*ar* til *er* me*ð* þei*m* v*ar*ð harðr bardagi *ok* fell Geta en Bassian*vs* tok k*onvng*dom *ok* allt

(c. 23) rik*it*.[2] I þ*en*na tima vox vp*p* a Bretl*an*di vngr m*a*ðr *ok* ættstor*r*
206 *ok* agiætr *er* Cassi*vs* het *ok* *er* h*ann* þottiz[7] þar onga vi*r*ðing fa þa for h*ann* til motz vi*ð* Rvmv*er*ia bavðs[8] þeim til l*an*dv*ar*naʀ[9] *ok* hei*m*ta skatt af Bretv*m* *ok* þetta starf fa þ*eir* h*anvm* me*ð* sinv*m* brefv*m*.[2] feʀ h*ann* me*ð* h*er* sin*n* til Bretl*an*dz *ok* h*er*iar þ*ar*.[2] *ok* þa[10] er[11] þetta spyʀ Bassianvs[12] þa feʀ h*ann* moti h*anvm* *ok* tekz þar harðr bardagi *ok* fell þ*ar* Bassian*vs*[13].[2] en*n* *er* Rv*m*v*er*iaʀ spyria þetta þa v*er*ða þ*eir* reið*ir* Carasio *ok* senda siþ*an* þan*n* man*n* *er* Allect*vs* het *ok* *er* h*ann* ko*m* til Bretl*an*dz for Karici*vs* moti h*anvm* *ok* v*ar*ð þ*ar* en*n* m*er*sti bardagi.[2] fell þ*ar* Carasi*vs*.[2] Tok Allect*vs* þa allt ʀ*iki* vnd*ir* sig *ok* g*er*ði h*ann* l*an*dz m*onnvm* mik*it*[14] harðretti.[2] en[15] þ*eir* kvn*n*v þ*vi* illa *ok* tokv ser k*onvng* an*n*an*n* sa het Clepidot*vs* *ok* efldv h*ann* mote Allecto.[2] þa v*ar* form*a*ðr f*yr*i Rv*m*v*er*iv*m* Galli*vs*.[2] h*ann* naði Lvndvnab*or*g en*n* *er* Clepidot*vs* f*ra* þ*at* þa sa*m*naði h*ann* at ser vvigiv*m* h*er* taka nv *ok* briota b*or*gina.[2] gafz þa Galli*vs* *ok* ætlaði vndan at ko*m*az *ok* er þ*eir* ko*m*v vt af b*orginni* þa g*en*gv at þei*m* þioðir þær er Venodoti heita *ok* drapv alla Rv*m*v*er*ia a einv*m* degi.[2] lagþi þa Clepidot*vs* allt Bretl*and* vnd*ir* sig *ok* reð .x. ár.[2] A h*ans* dogv*m* hof Dioclecian*vs* keisari[16] vf*r*ið v*m* allan*n* hei*m* c*ri*stnv*m* m*onnvm*.[2]

---

[1] *Næsten hele denne side er opfrisket.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Forkortet* iħv *(opfr.* ihū*)* xp̄i. [4] *Oprindelig skr.* ſeverar*vs* *(sever-), men opfr. til* severvs*(-vs).* [5] c *er opfrisket til* t. [6] *Således opfrisket.* [7] *Opfrisket til* þottz. [8] s *er opfrisket til* z. [9] land *opfrisket til* land. [10] a *opfrisket til* æ. [11] e *opfrisket til* g. [12] anvs *er oprl. skrevet over linjen; synes først at være skrevet* bas|si*vs; og således er det opfrisket.* [13] *Rettet fra opfriskningens* cass-. [14] *Opfrisket til -it.* [15] *Opfrisket til en.* [16] *Opfrisket til* keisari.

tok þa miok at eyðaz oll kristni a Bretlandi þviat þa kom enn af Rom sa hofþingi er Maximianvs het ok var hann til þers sendr at briota kirkivr ok brenna[1] hof.[2] drap hann svma cristna menn enn vtlægþi svma.[2] þersa helga menn pindi hann i Alkialnva[3] borg Albanvs Ivlivs ok Aaron.[2] Albanvs tok þann mann i sitt valld er[4] Amprolabvs[5] het ok þa er[6] kvalarar[7] villdv taka hann
208 þa skifti Albanvs klæðvm við hann ok geck siþan glaðr[8] til pisla fyri[9] gvðz sakir.[2] I þenna tima reis vpp hertogi sa af Líncolni[10] er Coel het.[2] hann barðiz við Clepidotvm[11] ok[12] felldi hann en Koel tok konvngdom yfir Bretlandi ok er Rvmveriar spvrðv þat sendv þeir svnnan olldvng þann er Constantinvs het.[2] hann var vitr maðr ok vinsæll.[2] hann hafði vnnit allt Spania vndir Rvmveri.[2] Coel sendi hanvm sættar boð ok bavð hanvm skatt eftir þvi sem fyr var ok tokz þersi sætt.[2] Coel andaðiz litlv siþar.[2] tok þa Constantinvs konvngdom ok feck hann Elinv dottor[13] Coels.[2] hon var allra kvenna friðvz ok vitrvz.[2] hon var einberni[14] Coels.[2] þav attv svn þann er[15] Constantinvs[16] het ok gerðiz bratt mikill atgervimaðr.[2] Constantinvs[16] rikti .x. vetr hann andaðiz i Iork ok er þar grafin[17]. |

Af[18] Maxencivs 47b

c. 24 Eftir Constantinvs tok riki Constantinvs svn hans.[2] hann var vitr maðr ok stiornsamr rettlatr ok stilltr vel.[2] grimr var[19] hann við sina vvini.[2] hann refsti miok ran ok stvldi.[2] þa striddi vpp a riki hans sa maðr rvmverskr er Maxencivs het ok van mikit illt a Bretvm bœði i stvlð ok i ranvm ok rak Constantinvs hann hæðilega brott.[2] Rvmveriar frændr hans tolþv oft fyri hanvm at hann skylldi fara með her sin til Roma borgar ok vinna
210 aftr þa anavð er Rvmveriar hofþv lagt a Breta ok af þeira aegian byðr konvngr her vt vm allt Brittania ok ferr svðr vm fioll ok legr vndir sig allt Italia ok Rom ok litlv siðar varð hann keisari yfir ollvm heime.[2] með hanvm var þa foðorbrǫðr[20] Eleno drottningar

[1] b *opfrisket til* b. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Således opfrisket.* [4] *Opfrisket til* er. [5] *Således med undt. af forkortelsestegnet opfrisket; oprindelig har der dog vistnok været skrevet* -lalvs. [6] het—er *således oprindelig skrevet; er opfrisket til* het ok er. [7] *Således oprindelig skrevet; opfrisket til* hiner. [8] *Således oprindelig skr., opfr. til* glaður. [9] *Uopfrisket, men skjult under det opfriskede* a (pisla). [10] *Opfrisket til* -in. [11] *Kun* cl *er opfrisket.* [12] *Uopfrisket.* [13] *Det første* o *skrevet over linjen.* [14] hon—einberni *uopfrisket.* [15] þav—er *ligeledes.* [16] *Con opfr. til* Con. [17] andaðiz—grafin *uopfrisket.* [18] *Denne side er så godt som fuldstændig uopfrisket; derimod har den pletter efter reagensmidler.* [19] *Rettet fra hdskrs* við. [20] ǫ *er noget uformeligt og det ser nærmest ud som* g; *ligeledes er (det sidste)* r *utydeligt og vistnok fremkommet ved rettelse (radering).*

moðor h*an*s e*r* hetv Tosoliv*m* *ok* Traha*n* *ok* Mariv*m* *ok* ge*r*ði h*ann* alla þa Rvma bo*r*gar olldvnga.[1] Eft*ir* þ*e*tta h*er*iaði Octavi*vs* h*er*toge a Bretl*and* *ok* van þ*at* vnd*ir* sig *ok* ge*r*ðiz k*onvng*r yf*ir*.[1] En e*r* keis*arinn* Con*stantinvs* spvrði þ*at* þa sendi h*ann* Trahen frænda sin ti*l* Bretl*an*dz at vin*na* þ*at* aftr.[1] En e*r* Trahen ko*m* til Bretl*an*dz þa settiz h*ann* v*m* bo*r*g þa e*r* Postest*r*ia heit*ir* *ok* e*r* Octavi*vs* f*ra* þ*er*si tiðin(di)[2] for h*ann* mote T*ra*hen *ok* tokz þar horð or*rost*a *ok* hafþi Octavi*vs* sigr en T*r*ahen flyði ti*l* skipa sin*na* *ok* sigldi h*ann* til Skotl*an*dz *ok* h*er*iaði þ*ar* *ok* bren*nir*.[1] *ok* er Octavi*vs* spvrði þ*at* fe*r*r h*ann* ti*l* Skotl*an*dz me*ð* h*er* sin.[1] þ*ei*r fvndvz þar sem heit*ir* Vestm*ar* *ok* borðvz þ*ar* an*n*að sin.[1] hafþi T*ra*hen þa sigr en Octavi*vs* flyði.[1] T*ra*hen sotti þa eft*ir* hvar se*m* hin*n* for vndan þ*ar* ti*l* e*r* h*ann* flyði or ʀ*ikin*v.[1] T*ra*hen lagþi vnd*ir* sig Bretl*and* *ok* ge*r*ðiz k*onvng*r yf*ir*.[1] Octavi*vs* flyði ti*l* Nor*egs* ti*l* Gunb*er*tv*m* k*onvng*s e*r* þ*ar* ʀ*ikt*i.[1] T*ra*hen v*ar*ð agiar*n*[3] vi*ð* l*an*dz m*enn*.[1] En e*r* h*ann* for v*m* dag v*m* vollv nockora hia Lvndvnv*m* þa liop þ*ar* f*ra*m .c. m*ann*a me*ð* vapnv*m* *ok* drapv k*onvng*.[1] Eft*ir* þ*at* ge*r*ðv l*an*dz m*enn* orð Octavio.[1] fo*r* h*ann* þa ti*l* Bretl*an*dz *ok* tok h*ann* þar þa k*onvng*dom an*n*at sin.[1] h*ann* rak alla Rv*m*v*er*ia b*r*ott af B*r*ettl*an*di *ok* frelsti[4] l*an*dit af þ*ei*ra skottv*m*.[1] Octovian*vs*[5] atti dottor en engan svn.[1] hen*nar* feck sa m*að*r e*r* Maximian*vs* het.[1] h*ann* v*ar* svn Leoncij foðor broðor Elenv d*r*ottni*n*gar.[1] h*ann* tok ʀ*ik*i eft*ir* h*ann*.[1] Canani*vs* systr svn
212 Octavi hofz ti*l* rikis moti h*anv*m *ok* attv þ*ei*r marg*ar* or*rost*or *ok* sættvz v*m* siþ*ir* *ok* vrðv goðir vin*ir*.[1] Maximian*vs* fo*r* siþ*an* svðr v*m* sio *ok* van*n* allt Vall(an)d[6].[1] h*ann* drap Gracianv*m* keisara *ok* rak b*r*ott Valentinv*m* broðor h*an*s af Rom *ok* einv*m* vet*r*i siþaʀ[7] v*ar* Maximian*vs* drepin i bo*r*g þ*ei*ri e*r* Aqvila heit*ir*.[1] h*ann* hafþi haft mestan lvta folks me*ð* ser af Bretl*an*di sva at þar v*ar* miok avðn eft*ir*.[1] Þa fo*rv* .ij. iarll*ar* til Bretl*an*dz af Peito.[1] het an*n*aʀ Gnai*vs* en an*n*aʀ Melga.[1] þa baða drap sa m*að*r e*r* G*r*acian*vs* het.[1] h*ann* hafþi lengi fylgt Maximiano *ok* v*ar* þa ti*l* k*onvng*s tek*inn* yf*ir* Bretl*and* *ok* bað h*anv*m hve*r*r m*að*r illz *ok* siþan drapv þ*ei*r h*ann* sialf*ir*.[1] þa reð Canoni*vs* f*yr*i Armonica þ*er*sa stvnd.[1] Ðionot*vs* reð þa Bretl*an*di.[1] h*ann* atti eina f*r*iða dottor[8] e*r* Vrsvla het.[1] hen*nar*[9] bað Canoni*vs* *ok* v*ar* h*anv*m

---

1 *Punktum er tilf.* 2 di *er glemt ved linjeskifte.* 3 *I hdskr. er der først skr.* agian, *men* n *er vistnok rettet til* r *(eller* ʀ*?) og en skrå streg er tilföjet ved dens nederste del, en forkortelsesstreg er derpå anbragt over* n. 4 *Noget klattet.* 5 *Således.* 6 *Forkortelsestegnet er glemt.* 7 *ok*—siþaʀ *skr. to gange.* 8 *Det første* o *tilf. over linjen.* 9 ar *sammenslyngede.*

iattað hon.[1] for hon siþan svðr vm sio i Saxland með .xi. þvsvndrað meyia ok er þær komv i Kolni þa var þar fyri Attila konvngr Hvnalandz með her mikinn ok villdv þrongva þeim til samvistv við þa en af þvi at þær varv kristnar þa villdv þær eigi samþyckia við || heiðna[2] menn.[1] þa let Attila konvngr halshoɢva þær allar 48a ok erv þær kallaðar Kolnismeyia(r)[3].[1] Eftir þetta la Bretland lengi siþan vndir hernaði vikinga ok rans manna.[1] hofþv Bretar þa ecki travst af Rvmverivm.[1] I þenna tima for Gvitilinvs erkibyskvp af Lvndvnvm til Armonica Armenia konvngs ok bað hann hialp-
214 ræða vm land(z)ins[4] navðsyniar ok sendi hann heim með hanvm broðor sin er Constantinvs het til Bretlandz ok þegar þeir komv þar ða[5] dreif til hans allt landz folk ok tokv Constantinvs til konvngs ok rak hann brott allt ilþyðis folk af Bretlandi ok hafþi hann siþan goðan frið meðan hann lifþi.[1] hann atti rvmverska konv ok með henni .íij. syni.[1] het ein Constant[6] anaʀ Avrelivs .íij. Pendragon.[1] Constancivs geck i klavstr ok varð mvnkr.[1] En er Constantinvs hafþi .x. ár konvngr verið þa kom til hans vm dag ein skozkr maðr ok kvez eiga skyllt erindi við konvng ok er þeir komv .íj. i eitt hvs leɢr sa maðr konvng með knifi ok leypr siþan vt ok forðar ser en konvngs menn tokv lik konvngs ok grofv þat með miklvm harmi.[1]

4 Af Vortigerno ok Merlino spamanni[7]

c. 25 Uortigernvs[8] het ein rikr[9] iarl a Skotlandi ok hofþv menn þat fyri satt at hann hefþi raðit konvng en hann syniaði þers.[1] Siþan ferr iarlinn a fvnd Constantis mvnks ok[10] talði þat fyri hanvm at hann leti taka sig til konvngs ok sva fylgþi hann þersv mali at hann var til konvngs tekinn en engi[11] byskvp villdi hann korona með konvngs vixlv.[1] Siþan tekr Vortigernvs þat valld a sig að hann setr a havfvð hanvm koronv ok var hann siþan i miklvm kiærleikvm við konvng.[1] villdi ok konvngr[12] hans rað hafa vm alla rikistiorn.[1] Vortigernvs lavst þeim kvitt vpp at herr væri komin i landiþ ok bað gera eftir Skotvm til landvarnar ok sva var gert ok er þeir komv þar gaf hann þeim fe til þers at þeir segþv[13]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *En stor del af denne side er opfrisket; pletvis vidner den også om anvendelse af reagensmidler.* [3] r *synes at mangle.* [4] z *mgl. i hdskr.* [5] *Således.* [6] t *(2) er tilf. over linjen.* [7] *Denne — oprindelig røde — overskrift er opfrisket med sort blæk; hvorved* -gerno *er blevet til* gerno; *den oprindelige forkortelse af det sidste ord er usikker.* [8] *Herfra — med undtagelse af initialen, bistrege og et par ord — og til s. 269₁₈ opfrisket.* [9] *Opfrisket til* rikvr. [10] *Uopfr.* [11] *Opfrisket til* eingi. [12] *Opfrisket til* konvng. [13] *Urigtig opfrisket for* segþi *(?).*

h*ann* betr v*er*a ti*l* k*onvng*s fallin en þan e*r* þa var.[1] iall*inn* let þa
g*er*a eina mikla veizlv *ok* at þ*ei*re veitzlv drapv Skot*ar* k*onvng*
sin*n*.[1] En*n* Vortig*er*n*vs* let se*m* h*ann* yrði miok reiðr þei*m* *ok* let
taka þa alla *ok* drepa.[1] Eft*ir* þ*at* tok h*ann* ʀi*ki* *ok* k*onvng*do*m* i
Bretl*an*di *ok* v*ar* h*ann* þ*ar* lengi k*onvngr*[2] siþ*an* en[3] þ*ei*r Avreli*vs*
ok Pendragon[4] flyðv ti*l* litla Bretl*an*dz ti*l* þ*er*s k*onvng*s er Benidict*vs* het *ok* v*arv* þ*ei*r me*đ* h*anv*m langa stv*n*d siþ*an*[4].[1] I þ*en*na
tima ko*m*v bro͛ðr[4] .ij. af Saxl*an*di.[1] het an*n*aʀ Hei*n*gestr en*n*
6 an*n*aʀ Hors*vs*[5] e*n*[5] Þiðrik het en*n* .iij. þ*ei*r fo*rv*[6] a k*onvngs* fvnd
ok bvðvz h*anv*m ti*l* l*an*dvarn*ar* me*đ* .ccc. m*ann*a *ok* sogþv M*er*kvriv*m*[7]
ser þang*at* visað h*af*a.[1] k*onvngr* spvrði hvat M*er*kvri*vs* v*æ*ri.[1] Hei*n*gestr svar*ar* þan*n* kalla svm*ir* Oðin*n* *ok* h*af*a var*ir* forellrar mikin
t*r*vnað a h*anv*m haft sva[7] *ok* a Þór *ok* Ty F*r*iɢ *ok* Freyiv.[1] hofv*m*
v*er* þ*v*i t*r*vað at þa*v* raða hei*m*e þ*er*sv*m* *ok* forlogv*m* m*ann*a.[1] tokv
þ*ei*r k*onvngr* þ*at* rað at eigna þ*eim* daga i hv*er*ri vikv at þa*v*
þættiz[8] at skylldari ti*l*[4] at giæta allz saman m*ann*a *ok* missera
ok þ*v*i kollvðv þ*ei*r Oðins dag *ok* Tys dag *ok* Freyiv dag.[1] litlv
siðaʀ[9] ko*m* mikill h*er*r af Peíto ti*l* Bretl*an*dz.[1] þ*e*tta spyr*r* Vortig*er*n*vs*[10] *ok* fe*r*r moti þei*m* me*đ* h*er* *ok* v*er*ðr[11] þ*ar* harðr bardagi.[1]
g*en*gv Saxar vel f*r*am[12].[1] flyðv vikingar vndan.[1] eft*ir* þat veitte[13]
k*onvng*r þei*m* Lindis h*er*að *ok* g*er*ðv ser[14] þ*ar* st*er*ka b*or*g.[1]
k*onvngr* let senda til Saxl*an*dz eft*ir* meira liði *ok* ko*m* þa me*đ*
þei*m* dott*ir*[15] Hei*n*gestz.[1] ho*n* het Ranvæn.[1] ho*n* v*ar* hv*er*ri mey
fegri.[1] Hei*n*gestr g*er*ði moti þei*m* fag*ra* veizlv *ok* bavð þang*at*
k*onvngi* *ok* allri hirð h*ans*.[1] Ranvæn skenkti k*onvngi* me*đ* gvlk*er*i.[1]
k*onvngi* bra sva miok vi*đ* at | h*ann*[16] bað hen*n*ar þ*ar* i stað *ok* 48b
þ*at* v*ar*ð afraðit at h*ann* feck hennar *ok* vn*n*i k*onvngr* hen*n*i sva
mik*it* at h*ann* gaði enkis f*yr*i hen*n*i.[1] k*onvngr* atti aðr .ij. syni
(c. 26) het an*n*aʀ[17] Vortimer[17] *ok* an*n*aʀ Pacenci*vs*.[1] I þ*en*na tima ko*m*
German*vs* b*yskv*p *ok* Lvp*vs* b*yskv*p ti*l* Bretl*an*dz at boða t*r*v þ*v*i
8 at þ*ar* v*ar* þa nalega alheiðit *ok* g*er*ðv margar iartegn*ir*.[1] þa ko*m*
ok svn*n*an af Saxl*an*di Otta svn Hei*n*gestz[18] me*đ* .ccc. skipa til

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Uopfrisket, men skimtes sikkert.* [3] siþ*an* en *urigtig opfrisket til* sidan. [4] *Uopfrisket.* [5] *Uopfrisket og så godt som ulæseligt.* [6] *Forkortelsestegnet meget svagt og uopfrisket.* [7] *Opfrisket til* merku-, svo. [8] *Opfrisket til* þittiz. [9] *Her slutter den sammenhængende opfriskning.* [10] til—Vort. *er opfrisket.* [11] her—verðr *ligeledes.* [12] bardagi—fram *ligeledes.* [13] *Rettet i hdskr. fra* veittv. [14] *ok*—ser *opfrisket.* [15] o *skr. over linjen.* [16] *Hele denne side er for en stor del opfrisket; på de ikke opfriskede partier er reagensmidler blevne anvendte; de første linjer på siden er meget afblegede, men intet ord er dog helt usikkert.* [17] *Meget afbleget.* [18] z *skjult af en blækklat.*

konvngs en Bretar hotvðvz miok við Saxa ok baðv konvng reka þa brott en konvngr[1] villdi þat eigi sakir tengða.[2] Siþan tokv Bretar til konvngs Vortimer[3] svn[4] hans ok attv þeir margar orrostor við Heingest ok svnv hans ok[5] drapv .íj.[6] ok mikit folk annað.[2] flyði[7] þa Heingestr[8] til Saxlandz.[2] var þa goðr friðr i Brettlandi með raðvm Germanvs ens helga.[2] stivpmoðir Vortimer[9] reð[7] hanvm bana ok gaf hanvm eitr at drecka.[2] Enn eftir anlat hans tok Vortigernvs annað sinni konvng dom.[2] hann sendi boð Heingest at hann[10] kiæme til hans með fa menn en Heingestr kom með .ííj. þvsvndrað manna ok var Bretvm engi þock a hans kvámv.[2] konvngr kallaði til sin marga hofþingia til stefnv ok er þeir koma þar þa setz Heingestr nest konvngi ok er Bretvm var mínzt von þa lavpa Saxar vpp með storvm knifvm ok handsoxvm ok drapv þar .íx. hvndrvð manna ok varv þar margir iarlar ok barvnar ok þvi helldr er botar maðr var i landinv.[2] þar var þa inni Elldon iarl en sterki hann þreif vpp ein stavr ok varðiz með hanvm ok þar með drap hann .lxx. manna af Soxvm ok komz vndan sialfr.[2] her eftir villdv Saxar drepa Vortigernvm.[2] hann bavð þeim lavsn þa alla er þeir villdv taka.[2] tokv þeir þa vnder sig allar enar sterkvztv borgir[11] i Brettlandi[12] ok rakv þeir[13] þaþan

(c. 27)
10
brott alla Breta.[2] Vortigernvs varð[13] rygr við þersi tiðindi ok[14] ætlaði[15] at lata gera ser vrvgt vigi i einni fiallz lið ok er þeir hofþv grafit grvndvollinn þa rakv þeir niðr[16] stora steina ok er til var komit varv þeir horfnir.[2] þerse vndr varv sogð konvngi.[2] hann kallaði til sin visinda menn ok bað þa segia hvat þersv volldi.[2] þeir baðv leita at þeim manné er engan[17] ætti foðvr ok blanda hans bloði við limið[18].[2] Siþan sendi konvngr hvervetna vm lond at leita þersa mannz.[2] þeir komv i þa borg er Morlangs heitir.[2] þar lekv .íj. vngir sveinar.[2] het annaʀ Dinabvcivs enn annaʀ Merlinvs ok reidiz Dvnabvcivs ok mællti ecki skalltv keppa við mik þriat ek em konvngs svn enn þv att ongann foðor.[2] sendi menn heyrðv þetta ok spvrðv hversv við vissi enn þeir sogþv at engi maðr vissi foðvr Merlinvs enn moðir hans er dottir

---

[1] *Ordet er skjult af en blækklat.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Opfrisket til* vortini. [4] Siþan—svn *er opfrisket.* [5] svnv—ok *ligeledes.* [6] drapv .íj. *er sikkert, men ser ud som var det raderet; det har vistnok været opfrisket.* [7] *Synes raderet.* [8] ok mikit—Heingestr *opfrisket.* [9] i Br.—Vortimer *er opfrisket, hvorved det sidste ord er blevet til* vortini. [10] bana *(l. 7)* —hann *opfrisket, hvorved* hans *er blevet til* ꝥz. [11] borg *opfrisket.* [12] i Br. *ligeledes.* [13] *Opfrisket.* [14] *Herfra og til sidens slutning er alt, på sædvanlig måde, opfrisket.* [15] *Opfrisket til* vtlægi. [16] *Herefter har opfriskeren tilföjet* i. [17] *Opfrisket til* engvn. [18] *Opfrisket til* lijmid.

Domovarsij konvngs ok var hon þa nvnna er hon fæddi hann.[1] sendi menn sogþv konvngi sitt erindi ok let hann kalla til sin Merlinvs ok moðor hans.[1] konvngr spyʀ hveʀ faðir er þersa sveins en hon sagþiz þat eigi vita.[1] Enn sa var atbvrðr hans getnaðar at ek svaf i herbergi minv læstv með meyivm minvm þa kom til min vngr maðr ok var hann þeim samvistvm hia mer at hann hyɢ ek vera hans foðvr.[1] konvngr let kalla til sin Magancivm[2] speking ok[3] spvrði hvart sva mætti vera ok sagþi (hann)[4] þat finnaz i bokvm at þav erv[5] dyʀ[5] i lofti millim tvngls ok iarðar
12 (er)[4] anda ok brigþa mætti a sig mannz likivm ok mættv born geta.[1] Enn er Merlinvs kom til konvngs spvrði hann hvat hann villdi hanvm.[1] konvngr sagþi hvat spekingar hans hofþv sagt.[1] Merlinvs bað at þeir skylldv við talaz ok sva var gert.[1] hann mællti hvi til sogþv þer heimskir[6] menn[6] at bloði minv skylldi blanda við lim[7] til grvnd || vallar[8].[1] leitið helldr hvat vndir er 49a
þeim grvnd velli.[1] hann bað grafa grvndvoll divpara[9] ok sagþi[10] at vatn var vndir ok sagþi þvi steinana sockva.[1] Merlinvs bað spekinga segia hvat vndir var vatninv enn þeir þogþv.[1] Merlinvs mællti vndir þvi vatni erv .íj. berg ok þar erv i hellar ok i hell(vn)vm[11] sofa .íj. ormar.[1] konvngr let veita brott vatninv ok siðan varv bergin or stað fœrð.[1] þa skriðv þar vndan .íj. ormar annaʀ hvitr enn anaʀ ravðr.[1] þeir blesv eitri sva sem elldar brynni ok kom enn ravði a flotta.[1] siþan snyz enn ravði moti[12] ok kom þa enn hviti a flotta.[1] en er konvngr sa þetta þa spvrði hann Merlinvs hvat þetta vig hafþi at þyða.[1] siðan sagþi Merlinvs langt fram[13] vm konvnga æfi ok morg onnvr stortiðinði þav er en erv eigi fram komin.[1] her eftir hefir[13] Gvðlavgr[14] mvnkr ort kvæði þat[15] er heitir Merlinvs spá[16] *.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] kalla—M. *synes at være raderet — efter at være blevet opfrisket — og er derfor, navnlig det sidste ord, höjst utydeligt og usikkert.* [3] *Ordet skimtes under det opfriskede* g (speking), *men opfriskeren har tilsat* a *over* g. [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Utydeligt — og rimeligvis urigtig — opfrisket.* [6] *Svagt opfrisket.* [7] *Opfrisket til* lijm. [8] *Denne side er for störste delen opfrisket.* [9] *Opfrisket til* divpan. [10] *Opfrisket til* sagdi. [11] vn *mgl. i hdskr.* [12] *Opfrisket til* mati. [13] *Uopfrisket.* [14] *Således opfrisket.* [15] *Herefter er oprindelig skrevet* eftir *(uopfrisket). Mulig har hele sætningen — uopfrisket — lydt:* her hefir Gvnlavgr mvnkr ort kvæði þat eftir *osv.* [16] *Opfrisket til* spaa.

* *Med hensyn til det følgende digt skal bemærkes, at det ikke kan anses for at være nødvendigt, at opstille ordfølge som ellers ved versene, da både ordstilling og omskrivninger er yderst simple. Kun enkelte tvivlsomme eller særlig omtvistede ord vil blive nærmere omtalte.*

c. 28 Merlinvs spa [1]

14
(v. 1) Raþv*mz* [2] segia svnbals viðv*m* spar spakligar spama*nnz*
gofvgs þ*er*s *er* a breiðv Bretl*an*di (sat) [3] het Merlin*vs* margvitr
(v. 2) gvmi. [4] Sagðr [5] v*ar* lyðv*m* *ok* l*an*drekv*m* myrk [6] at raða morg rok
f*yr*i kiæʀ v*ar* h*ann* k*r*istnv [7] kyni þioðar varað a molldv m*aðr*
(v. 3) vitrari. [4] Leita ytar * orð at vanda viti flotn*ar* þ*at* frœðis þ*er*sa
15 helldr fysvmz nv fornra min*n*a miðsamlig rok m*onnv*m segia. [4]
(v. 4) Lios man lyðv*m* lioðborg v*er*a þo er i frœði flest að raða þ*at* *er*
(v. 5) f*yr*i [8] iofvʀ olldv*m* sagþi brezk*r*i þioðv nv skal brag kveða. [4] Varv
i [9] viðri Vintonia þ*at* *er* b*or*gar naf*n* brvn*n*ar þren*nir* þ*ei*r [10]
(v. 6) mvnv [10] laði lœkiv*m* skifta þrir [10] vlik*ir* [10] i [10] þria staði [11]. Ein
16 *er* brvn*n*a beztr at [12] reyna eykr avðstofv*m* alldr ef drecka ne
(v. 7) sott hofvg sœk*ir* havlþa þa *er* b*er*gt h*af*a beiskv vatní. [4] Illr *er*
an*n*aʀ all*ir* svellta þ*ei*r [13] *er* af beckiar b*er*gia dreckv þo *er* en*n*
þriðia þyngst at reyna deyia þ*ei*r all*ir* er [14] þ*ar* drecka af ne hræ
(v. 8) gvma hyliaz folldv. [4] Uilia havlldar hylia brvn*n*a [10] þa [10] *er* [10]
17 flestvm hal [10] fior [10] spell gera en þ*at* lyð*ir* a log b*er*a [15] allt v*er*ðr
at oðrv en aðr se [16] grvnd at [17] grioti griot at vatni viðr at
(v. 9) avsk(v) [18] en at ** avskv vatn. [4] Farið *er* at meyiv margfroðazt*r*i
i kaps avðga Knvtz skogar [19] b*or*g [17] at [17] ho*n* lækning*ar* leiti
(v.10) þioðv*m* [20] *ok* hon fiʀi m*enn* fari slikv. [4] Tekr ho*n* at reyna [17] *ok*
at raða fiolð tek*r* [21] ho*n* iþrott*ir* allar fremia and*ar* siþ*an* snot a [22]
(v.11) brvn*n*a *ok* ho*n* brvð þvʀa *** baða g*er*v*ir*. [4] Hon þa dreckr eð
18 dyra vatn *ok* mattr [17] vi*d* þ*at* magnaz b*r*vðar | b*er*r [23] ho*n* i hœgri 49b
hendi sin*n*i kynstor kona Kolidonis skog en [24] i lofa man Lvndvna
(v.12) borg. [4] Gengr ho*n* siþ*an* gott fron yf*ir* sva at sporv*m* snot*ar*

---

[1] *Overskriften er rød og meget afbleget; tydeligt er kun* merl ... pa *og enkelte træk af andre bogstaver;* ſ (spa) *kan følges. I samme linje, men bagefter den oprindelige overskr. har man — vel selve opfriskeren — skrevet* Merlinus Spaa. *og der nedenunder* ölæs. [2] *Initialen uopfrisket.* [3] *Mgl. i hdskr.* [4] *Punktum er tilf.* [5] r *opfrisket til* i. [6] *Opfrisket til* myrkt. [7] *Opfrisket til* kristin. [8] *Noget kludret i opfriskningen; dog næppe at læse anderledes.* [9] *Opfrisket til* Sar er; *af den oprindelige skrift kan* Va *tydelig ses;* Vaxa, *som J. Sig. læser, er sikkert urigtigt.* [10] *Uopfrisket.* [11] *Opfrisket til* staða *el.* staðæ. [12] a *er skrevet over* r *i* beztr. [13] er—þeir *uopfrisket.* [14] r *ligeledes.* [15] b *kludret ved opfriskningen.* [16] *Fra og med dette ord er resten af siden, med undtagelse af enkelte ord og bogstaver, uopfrisket.* [17] *Opfrisket.* [18] v *mgl. i hdskr.* [19] ar *opfrisket.* [20] *Svagt, men sikkert.* [21] *ok*—fiolð *opfrisket.* [22] *Svagt fremtrædende.* [23] *Så godt som hele denne side er opfrisket; de første* 2¼ *linje er uopfrisket (til* þioðv gerr *v. 12.8).* [24] *Skrevet to gange.*

* *Vistnok med J. Sigurdsson at rette til* Leitiga ẏtum. ** *Vistnok en fejl for* af. *** brvðþvrr = brauðþurr *'tör som brød'.*

HAUKSBÓK

UDGIVEN

EFTER DE ARNAMAGNÆANSKE HÅNDSKRIFTER

NO. **371, 544** OG **675,** 4⁰

SAMT FORSKELLIGE PAPIRSHÅNDSKRIFTER

AF

DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB

2. HÆFTE

KØBENHAVN

THIELES BOGTRYKKERI

1894

I fortsættelse af det i året 1892 udgivne 1. hæfte af *Hauksbók* udsendes herved 2. hæfte, der indeholder resten af teksten — besørget, som dennes første del, af dhrr. stip. Arnamagn. E. Jónsson og docent dr. F. Jónsson —, hvorefter står tilbage de i udsigt stillede registre, indledning m. v., som vil udgöre arbejdets 3. og sidste hæfte.

Indholdet af det foreliggende 2. hæfte er:

Heraf hører alt, med undtagelse af Elucidarius og Tillæg, til AM. 544, 4° (udfyldt ved hjælp af papirshåndskrifter); Elucidarius udgör AM. 675, 4°; Tillægene er hæntede fra AM. 281, 4° og 115, 8°.

sprettr vp*p* logi me*ð* romv*m* reyk Rvteneos[1] sa vekr *ok* ve*r*k[2] *
(v. 13) ve*r*þioðv ** ge*r*r ***.[3] Geriz[4] ogvrlegt op i l*an*di er gvllskogvl grætr
19 hástofv*m* *ok* þiota tekr þioð me*ð* hen*n*i in*n*an v*m* alla ey me*ð* ringv*m*.[3]
(v. 14) Hiortr[5] drepr hana hin e*r* tven*n*a .v. hræs[6] a havsi horn kvstv[7]
be*r*r[8].[3] h*af*a koronv kvist*ir* .ííj. en*n* .vi. aðr*ir* sialf*ir* ve*r*ða at vis-
(v. 15) vnd*ar* ve*r*stv*m* hornv*m*.[3] Þ*eir* þiotandi þrir[a] v*m* ræra bvn*ir* at be*r*iaz
Bretl*an*dz eyiar þa man vakna viðr en danski *ok* manz roddv
(v. 16) mæla sialf*r*i.[3] Kom þv Camb*r*ia me*ð* Cornbretv*m* segþv Vintoni[9]
20 vollr þig v*m*[10] gleyp*ir*[11] fœrðv hirðis siot[12] hínig[12] e*r* leng*ra*[b]
lvng at laði mvnv liðir all*ir* havfþi[12] fylgia þ*at* e*r* hialp gvma.[3]
(v. 17) En sætaz svndi fagna[c] h*an*s man stoll ve*r*a yf*ir*[13] stoðv*m* tven*n*-
v*m* þo[12] hef*ir*[12] gvmnv*m* grandað[14] morgv*m* hvitrar vllar hve*r*s-
(v. 18) kyns lit*ir*.[3] Borg man falla veit ek bana þioðv*m* þv*ia*t ho*n* eiðrofa
21 aðr v*m* ge*r*ðiz mvnv g*r*iðbitar giorla drepn*ir*[15] gelldr[15] Vintona[15]
(v. 19) vandra m*an*na.[3] Mvn biarnigvll b*or*g vp*p* ge*r*a smíðar[16] hæsta holl
l*an*dreki h*a*na[17] mvn[15] re*m*ma ri̧kr oddviti .ᴅ. fagra tvrna.[3]
(v. 20) Đat Lvndvnv*m* lik*ar*[15] illa[15] eykr ho*n*[18] .ííj. lvtv*m* þycka veɢi
22 kost*ar* ho*n* kep*p*ir vi*ð* k*onvngi*ðn*ir* fe*r*r[19] svðr[17] v*m*[17] fiall frægð
(v. 21) af smiði en Tems v*m*[20] b*or*g tekr at geisa.[3] En*n* et[21] horska
dyr hleðst alldini harðla goðv þ*v*i e*r* hilm*ir* velr ko*m*a fvglar þ*ar*
(v. 22) flivgandi ti*l* af vogv*m*[d] viða vitia epla.[3] En*n* biarnígvll[15] byr[15]
v*m* velar leyn*ir* h*ann* eplv*m* Lvndvnv*m* i grefr i grvndv gavtv*r*
(v. 23) haligar[15] fystr ti*l* fengiar[15] flaraðvgt dyr.[3] Þa man or molldv mæla
23 stein*ar* *ok* ve*r*þioðar vȩl[22] vp*p*ko*m*a ey[23] man viðaz[24] en[24] val*ir*[24]
skialfa *ok* sior saman sækia fikiv*m*[12] sva at milli*m*[24] landa[24] mal[15]
(v. 24) v*m*[15] heyri.[3] Ke*m*r or[23] skogi[23] Kalat*er*io[23] fvgl flivgandi[25] sa e*r* fira[23]
24 villir[23] flygr v*m* nottv*m* nysir ge*r*la kallar heg*r*i[26] hve*r*n fvgl til

---

[1] s *skrevet over linjen (i linjens slutning).* [2] *Oprindelig er skr.* v̊ . . n *men efter* v *er af skriveren selv skrevet* k *(sortere end ellers, vistnok for tydeligere at tilkendegive rettelsen), hvis sidste træk er forlænget lidt ind i* n *til tegn på, at dette skal gå ud.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Her begynder opfriskningen.* [5] *Opfrisket til* Hrottr. [6] *Opfrisket til* kræs *(men hvad er* hræs?*).* [7] *Således opfrisket for det oprindelige (?)* kvistv. [8] r *opfrisket til* en. [9] *Opfrisket til* vontoiri *eller* vonRtoiri. [10] *Opfrisket* v̊. [11] *Således Scheving; opfrisket til* skyfir. [12] *Uopfrisket.* [13] man—yf*ir* *ligeledes.* [14] gr *opfrisket til* vv. [15] *Svagt opfrisket.* [16] r *uopfrisket.* [17] *Uopfrisket.* [18] *Opfrisket til* hann. [19] *Opfrisket til* mer. [20] *Disse tre ord opfriskede til* ey steins *ok.* [21] *Opfrisket til* vm. [22] *Således.* [23] *Uopfrisket.* [24] *Svagt opfrisket eller uopfr.* [25] *Opfrisket til* flvganda. [26] *Opfrisket til* hegra.

* *'smerte'.* ** = sæþjóðu *'havets befolkning'* ɔ: *den lat. teksts* submarini. *** = gerir *3. pers. sing.* [a] *Fejl for* þriar. [b] *Fejl for* leggia. [c] *Af Scheving rettet til:* sæti hans | sunddýr fagna. [d] *Urigtigt for* vegv*m*.

(v. 25) sin[1] *er* v*m* tvivetri[2] talráð[2] samið[2].[3] Flyckiaz fvglar f*ar*a þ*eir* i
sæði eyða þ*eir*[4] ockrv*m* *ok* alldini svlltr v*er*ðr *ok* sott se ek mart[5]
(v. 26) fyr*ir* mandavðr[6] mikill meín g*en*gr v*m* þioð[7].[3] En*n* fvgl eft*ir* þ*at*[5]
f*er*r[2] vestr[2] i[2] dal[2] þan *er* Galabes gvmn*ar* kalla h*ann* man
25 hefiaz i[8] eð[9] hæsta fiall *ok* þ*ar* vp*pi*[10] i[2] eikrlimv reiðraz[11]
(v. 27) heg*ri*[12] h*ann* er[13] fvgla vestr[14].[3] Þria[15] klekr h*ann* vnga þ*vi* reiðri
i e*igi* *er* heg*ra*[16] kyn hvgþekt firv*m* þ*ar* *er* vargr *ok* biorn *ok* að[17]
(v. 28) vissv refr slægr *ok* sinv*m* sialldan v*er*r[18] alin.[3] Uaxa þ*ar* all*ir*
vp*p* bro͛ðr saman er || at[19] giarn*ir* þ*eir* gott að vin*na* refr af[20] 50a
26 moðor[21] ræðr[22] g*r*imlega tap*ar*[23] hen*ni* sa tyn*ir*[23] savða[23] *er*
(v. 29) grenbvi * giarn a ʀ*iki*[24].[3] Bræðr vill h*ann* sina beita velv*m* tekr
hors hofvð hilldingr a sig en*n* hoddskata ræðaz baðir flyia barm-
(v. 30) ar ** b*r*ott or landi.[3] *Ok*[25] svðr *ska*l sveitar leita vekr vargr
ok biorn villigallta en gallti[26] þei*m* gengi[23] sinv heitr[23] hvatlega
(v. 31) þ*via*t h*ann* hvg t*r*vir.[3] Þe*ir* snarlega svndravkn bva dragaz litin*n*
þ*eir* l*an*dh*er* saman gnyr *er* m*anna*[27] g*en*gr lið roa hylr Hogna
(v. 32) siot *** h*er*korn skipa.[3] Hallda þ*eir* svn*n*an*n* v*m* svalan*n* ægi[28]
27 Bretl*an*dz a vit bvaz ti*l* romo en*n* refr[29] hinig[30] m*eð* recka lið
(v. 33) f*er*r[30] f*r*alega[30] folld at v*er*ia.[3] Hrið g*er*iz hialma hlifar klofna
erv[30] ra*m*lega[31] rand*ir* kniðar[30] gnesta[30] geirar *er* gvðr vakin[32]
(v. 34) v*er*ðr[33] viða lið at vallroði[a].[3] Dregr el yf*ir* ogn*ar* lioma g*er*ir[30]
drivgan[30] dyn dyr*r*a malma gnyr *er* a glæstv*m* gondlar himni *ok*
28 i horðv*m* hla*m*m hlackar tiolldv*m*[34] erað skiolsamar skavglar[35]
(v. 35) kapv*r*[36] hrytr[30] hagl boga hlif i[37] gegni*m*[38].[3] Grenia g*r*aner[30]

---

[1] *Opfrisket til* þin. [2] *Uopfrisket.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Opfrisket til* berr. [5] *Svagt opfrisket eller uopfr.* [6] r *opfrisket til* a. [7] *Böjlen i* ð *er galt opfrisket til forkortelsestegnet* ˢ. [8] *Uopfrisket og næppe at skimte.* [9] e *ligeledes;* ð *uopfrisket.* [10] p *udgnedet. Ordet uopfrisket.* [11] re *opfrisket til* tre; iðraz *uopfrisket;* az *svagt.* [12] *Udgnedet og utydeligt, men sikkert.* [13] *Opfrisket til* a. [14] -la vestr *uopfrisket.* [15] *Kun* þ *opfrisket; resten af ordet, så vidt ses kan, næsten uopfrisket, men noget utydelig.* [16] *Opfrisket.* [17] *ok* að *opfrisket.* [18] *Noget utydeligt.* [19] *Omtrent (den første) halvdel af denne side er opfrisket; resten noget afbleget.* [20] *Skr. over linjen over et raderet bogstav.* [21] *Over det sidste* o *er anbragt et kommalignende tegn, hvis betydning er uklar.* [22] refr—ræðr *uopfrisket.* [23] *Uopfrisket.* [24] grenbvi—ʀ*iki* *ligeledes.* [25] *Næppe* I. [26] *Opfrisket til* giallti. [27] a *er ved opfriskningen blevet utydeligt.* [28] *Herover (over linjen) har opfriskeren skrevet* ægi. [29] *Opfrisket til* refe. [30] *Uopfrisket.* [31] ram *ligeledes.* [32] *Opfrisket til* vakni. [33] *Forkortelsestegnet uopfrisket.* [34] i—tiolldv*m* *ligeledes.* [35] *Opfrisket til* skavglir. [36] *Uopfrisket og noget utydeligt.* [37] hlif i *opfrisket til* hlift. [38] *Opfrisket til* gegnari.

* grenbúi *'rævehule-beboer'* = *ræv.* ** = *brødre.* *** *'Högnes-sæde'* = *havet.* [a] *'til rødfarvning af marken', 'blodig død'.*

garm*ar* sliðra [1] bitr fran freki f*er*ð halsg*er*ðar * [2] ryfr gramr ** [3]
gvma gollor hall*ir* [4] bregðr benlogi bygðv*m* [5] hiarna ero [6] brotn*ar*
(v. 36) miok b*or*g*ir* heila. [7] Se ek ve [5] vaða [5] v*er*ðr [5] mitt [8] skaða syngr
saraklvngr [9] snyrti drengiv*m* [10] en a leið f*ar*a lægiorn ara ioð *ok*
29 ylgiar en ti*l* sylgiar [11] hrapa h*er*nvmin hvartveɢi born. [7] En*n*
(v. 37) refr g*er*ir raða a gallta þ*vi*at h*ann* reisa matt rond[12] vi*ð* hanv*m* sva
lætr[13] doglingr se*m* h*ann* davðr se erað[14] lik hvlið lofþvngs Breta.[7]
(v. 38) En*n* gallti þ*at* eg*gi*ar at reyna blæs h*ann* i anlit *ok* i avgv g*ra*m
en refr [15] vi*ð* þ*at* ræðr a gallta fær h*ann* af h*an*vm fot en*n* vinst*ra*
(v. 39) hlvstina hœgri *ok* [16] hryɢiar [17] nes ***. [7] En*n* i fialli nest fadygt
30 hofvð hyɢr þær iofvðr [18] flærð [19] at œxla en [20] villigolltr vargi *ok*
(v. 40) birni seg*ir* sarlega sorg *ok* missv. [7] En*n* hravst*ir* [21] brœðr [21]
hvg*ga* [21] gallta kveðaz sar mvnv sialf*ir* grœða f*ara* [22] skvlv*m* baðir [23]
(v. 41) fotar at leita hlvst*ar* *ok* hala þ*er* h*er* bittv gallti. [7] En refr ofan
ren*n* or fialli f*er*r fárhvgaðr fin*n*a gallta h*ann* byðr sætt*ir* af svikv*m*
(v. 42) einv*m* kvez h*ann* mart vi*ð* svin mæla vilia. [7] Trvþv m*er* gallti
31 ek [24] man heill v*er*a svik ek alldregi svín i trygðv*m* fvnd skvlv*m*
(v. 43) leɢia *ok* frið g*er*a skalltv ein g*er*a ockar ímilli*m*. [7] Er fvndr lagiðr
ok friðr samiðr ko*m*a milldingar malstefnv ti*l* en a fvndi þei*m*
(v. 44) flærð*ir* reynaz banar h*er*toga brezkr l*an*dreki. [7] Ok a sialfan sig
siþ*an* fest*ir* leparðz hofvð lofðvngr at þ*at* ræðr [25] h*ann* lyðv*m* *ok*
(v. 45) lofþa fiolð þ*ar* þrytr þ*er*sa þengils sogv *ok* svins at [26] þ*at* a sig
hame [27] brigðr *ok* brœðra biðr slœglega. [7] En e*r* þ*eir* ko*m*a kosti
32 at fœra bitr h*ann* baða .íj. *ok* banar hlyrv*m*. [7] Er a ha*n*s dogv*m*
(v. 46) hoɢormr alin [28] sa e*r* fyrðv*m* vill fiorspell g*er*a sva er h*ann* langr
at v*m* Lvndvn*ir* heiðar hvalr [a] hring of mæler *ok* sva oðr at vrðar

---

[1] a *uopfrisket.* [2] hals *noget klattet.* [3] r *(2) skrevet over linjen.* [4] ryfr—hall*ir* *uopfrisket.* [5] *Uopfrisket.* [6] o *skrevet over linjen.* [7] *Punktum er tilf.* [8] *Sål. opfrisket, men uden tvivl urigtigt; Schevings gisning* flýtt *har i hvert fald ikke stået her.* [9] -raklvngr *opfrisket til* rækrvngr; l *er tydeligt.* [10] *Opfrisket til* dreyngivm. [11] lægiorn — sylgiar *uopfrisket.* [12] þviat — rond *uopfrisket.* [13] *Opfrisket til* lætur. [14] e *opfrisket til* b. [15] i anlit—refr *uopfrisket.* [16] *J. Sigurðssons rettelse af opfriskerens* fyri. [17] *Således rettet fra opfriskerens meningsløse* hrydiar. [18] ofvðr *er uopfrisket;* þær i *er sikkert galt opfrisket; ordet, der må være et navn på eller en omskrivning for ræven, har begyndt med* f. [19] *Således sikkert og uopfrisket.* [20] *Rettet af J. Sig. fra opfriskerens* ef. [21] *Uopfrisket.* [22] kveðaz—fara *ligeledes.* [23] *Hermed slutter opfriskningen på denne side.* [24] *Skr. to gange ved linjeskifte.* [25] at—ræðr *utydeligt, men sikkert.* [26] t *er skr. over linjen.* [27] *Utydeligt.* [28] *Muligvis opfrisket.*

* freki halsgerðar *'halsværnets ulv' = sværd.* ** *= sværd.* *** *'ryggens næs' = hale.* [a] *'hedens hvalfisk' = slangen.*

(v. 47) sigðr[1]* vmliðendr[2] alla gleypir.[3] Hann Cambrie kallar sveitir
ok Norðhvmrv nanar hiarðir ok vtravt Tems at þvʀv drengs dolg-
(v. 48) þorins drecka lyðir.[3] Uerða siþaʀ a sama landi lepartar[4] .víj. linni
33 bornir þeir hafa brvsa bolgiorn hofvð erv daðlavser doglings
(v. 49) synir.[3] Þeir flest taka flioða sveitar hervigs samir ok hora mengi
(v. 50) ok sameignar sinnar kvanar gera geirvanir geigr er i slikv.[3] | Langt[5] 50b
er at tina þat er lofða vinr vm alldar far ytvm sagði er fæst i þvi
34 fagrt at heyra læt ek liða þat ok lok segia.[3] Verðr a folldv kvað
(v. 51) en froði halr styriolld mikil storar ognir vig ok velar vargolld ok
(v. 52) kolld hrimi hverskonar hiortv lyða.[3] Ða[6] mvnv gleymaz galavser
menn ok sællifir seɢir drecka leita að fagna ok við fe vna vell að
(v. 53) œxla ok vexmvni.[3] Hagr geriz havlda hættr i morgv mvnað fyrða
rað fagr(t)[7] at reyna dyliaz drivgvm dra(v)ms[8] i vaðendr við sialfa
(v. 54) sig siaz ecki at.[3] Verst er i heime[9] veitað svn foðvr slita þeir
sifivm sva synir við feðra[10] kannaz engi við kvnna menn ne nana
(v. 55) frænðr nirðir bavga.[3] Havfvgt er að heyra þatz vm her geriz lifa
35 fenaðar fyrðar lifi hyɢia a þenna þragiarnan heim ok hverskonar
(v. 56) hafna giæzkv.[3] Mvn eð hvita silfr havlldvm granda ok gvll gera
gvmna blinda himni hafna en a havðr sia svikr ofdryckia yta
(v. 57) mengi.[3] Lifir en danska drott at holldi gerir eyvið ser olløð at
moti þvi mvnv en tignv tiðmork** hímins liosi sinv fra lyð snva.[3]
(v. 58) Enn grvnd eftir þat groða hafnar ne skvr ofan or skyivm kemr
36 sol ok mani sialf annan veg fara fagr skopvð en þav fyʀ hafe.[3]
(v. 59) Ok[11] þar[12] a hlyrni heiðar stiornvr[13] ma marka þvi molldar
hvergi svmar fara ofgar svmar annan veg af enne gomlv gongv
(v. 60) sinni.[3] Svmar[14] sœkiaz at en svmar fiʀaz bregða liosi ok litvm
fogrvm beriaz vindar þav erv veðr mikil ok hliom gera meðal
(v. 61) himintvngla.[3] Geisar geime gengr hann vpp i lopt slikt er ogvr-
37 legt yta bornvm slikt er ogvrlegt[15] vpp at telia man en forna
(v. 62) molld af firvm verða[16].[3] Uæri mart monnvᴍ kynna or folk stafs
fornv kvæði ek mvn þo[17] þeygi fleira Þrottar þings þollvm segia.[3]
(v. 63) Þo hefir ek sagt[18] seɢia kindvm slikt er bok brognvm kynner nyti

[1] Ordet utydeligt. [2] liðendr synes sikkert; vm mindre sikkert. [3] Punktum er tilf. [4] Eller lo-. [5] Den störste del af denne side er opfrisket; den sammenhængende opfriskning går fra Langt til verða (l. 30). [6] Ð uopfrisket. [7] t mgl. i hdskr. [8] v synes glemt i hdskr. [9] i tilföjet over linjen. [10] Fejlagtig opfriskning for feðr. [11] O uopfrisket. [12] Forkortelsestegnet ligeledes. [13] Forkortelsestegnet (v) opfrisket til r. [14] S uopfrisket. [15] Forkortelsestegnet (v) er opfrisket til r. [16] Her slutter den sammenhængende opfriskning. [17] kvæði—þo opfrisket. [18] þings—sagt ligeledes.

* 'stenhulens lé(?)' = slange. ** 'tidstegn, tidsmålere' = sol og måne.

(v. 64) ser [1] níotar stala slika sogn *ok* sez f*yr*i. [2] Sia vi*d* synd *ok* svika
raðv*m* *ok* allzkyns illv*m* v*er*kv*m* drygiv*m* dað d*r*ottin [3] elskv*m* [4]
(v. 65) hrindv*m* ort illv ráðe. [2] Skrivpt e*r* lif lyða barna vnd*ir* hreGska
38 hliðar [1] tialldi [1] en lifs lavn [4b] liða e*ig*i goð eða ill gvmna mengis. [2]
(v. 66) Gleðiv*mz* [5] oll i goðv*m* hvg [6] *ok* vi*d* ván vex *ok* dyrðar giætv*m* goðs
(v. 67) gleymv*m* illv oflv*m* optt andar pryði. [2] Biðiv*m* [1] opt [1] bragna stilli [1]
œztan eflð ollv hiarta at viðfrægr vi*r*ða stiori dœgr *ok* dag d*r*ottar
(v. 68) giæti. [2] Ok h*er*þarfr hrindi g*er*la gv*m*na liðs g*ra*ndi hv*er*iv sva at
ti*l* lifs leiði g*er*fva þioðar vorðr [7] þ*e*tta mengi. [2]

39 Merlinvs spa [8]

c. 29 Nv [9] s*ka*l ek flotnv*m* þ*at* e*r* forðv*m* v*ar* lyði froð*ir* [10] m*er*
(v. 1) fyrðar segia at bvðlvngr sat Bretl*an*di at het vellskati Vortig*er*n*vs* [11]. [2]
(v. 2) Iorð var forðv*m* fyʀ [7] kend [7] Bretv*m* sv e*r* Englv*m* e*r* eignvð si*þan*
(v. 3) þ*via*t en enska þioð aðan velti breks vsama bretzka hale [1]. [2] Ok lad
40 þ*ei*ra m*ed* liði miklv sialf [7] eígnaðiz [7] i sogv*m* fornv*m* *ok* þ*a*r e*r*
(v. 4) k*r*istn*ir* kiæn*ir* bygia aðr tok heiðin þioð hall*ir* smiða e*r* attbogi
ensk*rar* þioðar saxneskr sagaðr i sogv*m* fornv*m* þa*þan* eflðvz þ*ei*r
(v. 5) ti*l* þrimv geira landi at ræna lofþv*n*g Breta. [2] En*n* [12] h*er*s [12] iaðaʀ
hallda mattið brezk*r*i iorðv ne bavga fiold [13] allt for en heiðni h*er*r
(v. 6) eð eyst*ra* elldi *ok* iarni eyl*an*dz iaðar. [2] En h*er*togi hœlis leit*ar*
g*er*iz travstan tvrn tig*g*i að smiða *ok* || þang*at* [14] ti*l* þ*ei*rar g*er*ðar 51a
(v. 7) samnar morgv*m* milldingr smiðv*m* [15]. [2] Ko*m*v ti*l* smiðar spak*ir*
41 volvnd*ar* [16] þ*at* er ytv*m* sagt vp*p*i i fialli en þ*at* er dreng*ir* a degi
(v. 8) g*er*ðv [17] sa þ*er*s engan stað anan morgin. [2] Kalla let fylk*ir* froða
seGi fra gvn*n*þorin*n* [18] gramr hvat volldi er g*er*la hvarf grvndvollr
sa brott sem grvnd gomvl gleypti steina eða hamloðin harmin
(v. 9) selldi [19]. [2] Ein [20] v*ar* ma*d*r sa e*r* myrkva frett f*yr*i skata skyrv*m*
42 skynia kvn*n*i het yngva vinr Ambrosi*vs* [21] en en*n* agiæti oðrv [22]
(v. 10) nafni [23] Merlin*vs* sa ma*d*r kallaðiz. [2] Þ*at* kvað vallda [24] v*er*dax
havtvðr at þ*a*r vnd*ir* [25] v*ar* vlitið vatn. [2] Bavð g*r*vnd g*ra*fa gv*m*na

---

[1] *Opfrisket.* [2] *Punktum er tilf.* [3] drygiv*m*—drott- *opfrisket.* [4] l *tilföjet over linjen.* [4b] *Rettet fra hdskrs* lavsn. [5] *Forkortelsesstegnet udvisket.* [6] Gleðiv*mz*—hvg *opfrisket.* [7] *Opfrisket.* [8] *Overskriften rød og uopfrisket.* [9] v *opfrisket.* [10] þ*at*—froð*ir* *ligeledes.* [11] segia—vortig*er*n*vs* *ligeledes.* [12] *Opfrisket.* [13] i *skrevet over linien.* [14] *De 7 første linjer er tildels opfriskede.* [15] ti*l*—smiðv*m* *opfrisket med undt. af det sidste* r *i* þ*ei*rar. [16] *Utydeligt;* ar *vistnok forkortet.* [17] þ*at* e*r*—g*er*ðv *opfrisket (*v *i* g*er*ðv *til* i*).* [18] Kalla—þorin*n* *opfrisket (*seGi *til* seti*).* [19] sa—se- *opfrisket (*sem *til* seim*;* harmin *uforståeligt og noget opfrisket;* selldi *urigt. opfrisket for* elldi *eller* i elldi*?).* [20] *Mulig* Ein*n*. [21] myrkva—ambrosi*vs* *opfrisket.* [22] rv *opfrisket.* [23] *Opfrisket.* [24] kallaðiz—vallda *opfrisket.* [25] havtvðr—vnd- *ligeledes (*þ*ar* *til* þ*at*).

(v. 11) stiori reyniz spaklig spama*nn*z saga.[1] Ok en froði halr fretti lofða[2]
hvat vnd*ir* vatni væri niðri *ok* e*r* engi þ*at* an*n*ar vissi sagþi Fylki
(v. 12) fleínþollr spokv*m*. [1] Sofa þ*ar* i di*m*mv divpi niðri tven*ir* ormar
43 tveimr hellv*m* í þ*eir* erv lind*ar* l*an*dz vlik*ir* se ek ravða seil rás *ok*
(v. 13) hvita. [1] Lattv g*r*vnd g*ra*fa g*er*a skorni*n*ga sagði M*er*lin*vs* menia
deili veitið vatní *ok* vitið siþ*an* hvat spað hafi spill*ir* bavga þ*at* er
(v. 14) nylvnda niðr or fialli. [1] Gerðv grep*p*ar þ*at* e*r* gv*m*nv*m* bavð v*ar*ð
vatni niðr veitt or fialli *ok* seím gefendr snaka þectv trygðar lavsa
(v. 15) sem tyr firv*m* hafþi hristar hvgspar sagat. [1] Ok drivgleg*ir* drek*ar*
44 voknvðv g*er*ðvz bað*ir* brott or rvme ren*n*az siþ*an* snart at moti
(v. 16) fro*n*s fasyner frœkn*ir* bavgar *. [1] Geriz sokn mikil snaka .íj. gapa
g*r*imlega g*r*vndar bellti * havgvaz hœkn*ir* havðrs [3] gyrðing*ar* *
(v. 17) blasaz eit*r*i a *ok* blám elldi. [1] Forflotti v*ar* frán en ravði bar en
liosi h*ann* liðr at backa en h*ann* hagliga hrockr at moti ellti h*ann*
(v. 18) en hvita hvgt*r*vr dreka.[1] Þ*eir* vig g*er*a vaz farveg í *ok* lengi hvat
45 lin*n*ar b*er*iaz mega ormar þ*ar* ymser meira *ok* ymser þ*ei*r vndan
(v. 19) legia.[1] Segþv M*er*lin*vs* kvað m*en*broti erttv froðari fyrðv*m* avðr*vm*
(v 20) hvat takna ma*n* .íj. orma ogvrlegt víg alldar bornv*m*.[1] Gret gvmna
vin*r* e*r* h*ann* greiða bað þengill gofvgr þ*er*sa hegiv **. *ok* eft*ir* þ*at*
(v. 21) alldar snytr*ir* ravkstællta spa reckv*m* sagþi. [1] Takn*ar* en ravði
46 ras fagrsili kvað bioðr brag*ar* [4] brezka lyði en hin*n* hviti n*aðr* [5]
(v. 22) þa ena heiðna[6] þioð e*r* bygia man brezkar iarð*ir*.[1] Er harmr mikill
havlþv*m* segia segi ek sigr h*af*a snac en hvíta [7] lað man legiaz
(v. 23) *ok* lyða fiolþ mvnv dreyrgar ar or dolv*m* falla. [1] Faraz mvn
k*r*istni ki*r*kivr falla sa e*r* harmr hofvgr he*rr* er i l*an*di þa man en
(v. 24) eflaz en avma þioð aðr e*r* harðla hnekt hen*n*ar kosti. [1] Mvn þar
47 i liki lofþvngr ko*m*a sa e*r* vegligaztr villigallt*ar* h*ann* fvlltting*ir*
(v. 25) faraðv*m* h*er* *ok* vnd*ir* fotv*m* treðr f*er*ðir Saxa. [1] Ferst vnd*ir* h*ann*
folldv grœní *ok* eyia fiolð i vthafi Ira *ok* Engla *ok* Vt skota
(v. 26) viðv*m* londv*m* valsk*ra* þioða Norex siþv [8] *ok* norðr Dana. [1] Ok
Rv*mver*iar ræsi vga megvð reisa þ*ei*r rond v*ið* stilli mart veit ek
(v. 27) anað v*m* menb*r*ota en ek vglogt seg orlog k*onvng*s. [1] Han mvnv-
48 tigna tvngv*r* lyða sa mvn g*ra*mr v*er*a gv*m*nv*m* tiðaztr ey mvn
(v. 28) vp*p*i oðlings f*ra*me *ok* ha*n*s hroðr f*ar*a m*eð* hímínskavtv*m*. [1] Ok
attvng*ar* ens ít*ra* g*ra*ms laða at lofþvngi l*an*di *ok* þegnv*m* en eft*ir*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] Bauð—lofða *(en hel linje) opfrisket.* [3] s *tilf. over linjen.* [4] *Forkortelsen først skreven* ʷ *(=* ra*), hvilket synes rettet til* ʳ *(=* ar*).* [5] *Rettet fra hdskrs* maðr *(J. Sig.).* [6] *Således (fejl for* heiðnv*?).* [7] *Aksenten står over* v. [8] v *synes rettet fra* r.

* Fróns baugar *'jordens ringe'* = *slanger* = grvndar belti = hauðrs gyrðingar. ** *'begivenhed'.*

(v. 29) þ*at* orms ens hvita v*er*ðr meira valld en v*er*ið hafþi.[1] H*anv*m fvll-
ting*ir* fenrer siofar þei*m* e*r* Affrik*a*r vtan fylgia v*er*ðr k*r*istni | brot 51b
v*m* kyni þioðar þo mvnv sialf*ir* siþ*a*r nockvi ensk*ir* lyðar all*ir*
(v. 30) skiraz.[1] Liðr b*yskvps*[2] stoll Lvndvnv*m* or i ena breiðv b*o*rg Cant-
49 ara *ok* langa tign Legionv*m* taka mvn en[3] mæta Menelogia.[1]
(v. 31) Stor v*er*ða rok rign*ir* bloði har * snarpr at þ*at* svlltr ma*nn*kyni
(v. 32) en[4] en ravði snakr efliz siþ*an* fær h*ann* af miklv matt erfiði.[1] Liðr
navð yf*ir* naðr en hvita e*r* h*an*s kyn kvalið *ok* konvr ristnar rœntr
e*r* h*ann* b*o*rgv*m* *ok* bvi morgv fe hv*er*skon*a*r folldv[5] grœn*n*i erv
(v. 33) g*r*imliga gvmn*a*r drepn*ir*.[1] Hniga f*yr*i brezkv*m* bragninga kon
50 sikling*a*r .víj. sig*r*i nvmn*ir* *ok* heilagr v*er*ðr h*er*ia deil*ir* ein af
(v. 34) enskv*m* avðlingv*m* siav.[1] Sa e*r* slikt g*er*ír man[3] sialfr taka eirma*nn*
a sig alldar stiorí *ok* of ha hliði hilm*ir* siþ*an* eirhesti a itarlegr
(v. 35) sitr Get*ir*[6] Lvndvna lofsæll k*onvn*gr.[1] þa g*er*viz þ*at* v*m* þioð Breta
e*r* þei*m* en hef*ir* aðr v*m* g*ra*ndað at þ*ei*r sialf*ir* sitz satt*ir* v*er*ða
51 Deila[7] þ*ei*r vm velldi *ok* vm viða folld erv kap*p*sam*a*r kínder brezk-
(v. 36) *a*r.[1] Ke*m*r bardagi bvðlvngs[8] hímíns akafr v*m* h*er* ari steyp*ir*
kvelr en harði helv*er*kr fira megvð davdan h*er* d*r*ott*ir* hylia liðr
(v. 37) svlltr *ok* sott at sigr viðv*m* missir m*anna* morg st*r*ið hofvg.[1] Lad
mvn lata þ*ei*r er lifa eft*ir* f*er*r en þi*n*gdiarfa þioð or l*an*di byr blezaðr
g*ra*mr sa e*r* brezkr iofvʀ skip sin a b*r*ott *ok* h*ann* skiotla v*er*ðr
talidr tirgofvgr[9] i tolfta holl sæll m*eð* sælv*m* settr gvðs vínv*m*.[1]
(v. 38) Sva tœm*ir* lað lyða bornv*m* drifr hryɢr heðan h*err* ór l*an*di[10] at
52 skiotla þ*a*r skogar[11] vaxa er arsam*ir* ack*r*ar v*arv* fyʀ m*eð* fyrðv*m*
(v. 39) a folld Breta.[1] Þa mvn en hviti hiarl þvengr f*ar*a snot saxneska
snarraðr laða *ok* m*eð* miklv*m*[12] ma*nn*fiolða ke*m*r fiarðbygs skogvl
(v. 40) folld at byɢia.[1] Man sað ko*m*a sin*n*i avðrv vtlent yf*ir* ora garða
en svmt yf*ir* a svalv*m* barmi eyl*an*dz þrvm*ir* ormr en ravði.[1]
(v. 41) Fær h*ann* þo[13] litið af l*an*dinv þa koronaz kaps hvitdreki *ok* sax-
53 nesk*ir* seɢ*ir* rikia en eiriofvʀ ofan at stiga v*er*ðr af b*r*ottv*m* b*o*rgar
(v. 42) arme.[1] Erv lavfviðar liosv*m* fiot*r*i takmork gefin i tali ara mvnað

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Dette ord synes at stå i linjens slutning, men de enkelte bogstavtræk er höjst utydelige.* [3] *Utydeligt (i linjens slutning).* [4] *Senere overstreget.* [5] *Klattet og utydeligt.* [6] *Således, som om et nyt vers her begyndte; desuden har Haukr først skrevet* Getr *og derpå tilföjet forkortelsestegnet over* t, *uden at slette* r. [7] *Således, som om et nyt vers her begyndte.* [8] *Rettet fra hdskrs* bvðlvng. [9] -vgr *rettet fra hdskrs* -vǧ. [10] drifr—landi *opfrisket.* [11] *Rettet fra hdskrs dittografiske* skiotla. [12] a folld—mik- *opfrisket.* [13] *Over* r *(i* Fær*) er* h *skrevet;* hann *er noget klattet og derover skrevet (af Haukr selv) med rødt blæk* þo; *mulig har Haukr villet slette* hann, *for hvilket* þo *skulde indsættes, og derpå tilföjet* h *(=* hann; *stregen for* ann *glemt) over linjen.*

* = háir *'plager'.*

(v. 43) h*ann* rikia v*m* en ro*m*v skop ne þ*v*i env fag*ra* froni ráða.[1] Uera
mvnv ara i aga myklv*m* .xv. tigi folldar bellti en tiroͤð tiri gavfg-
54 aðr hyndrvð .íįj. h*ann* man sitia Lvndvnv*m* at *ok* lyða fiolþ.[1]
(v. 44) Þa man gvmnv*m* ga*n*ga at mote landnyrdingr hvass lvndar fiot*ri*
(v. 45) *ok* bloma þa ab*r*ott reka e*r* vestroͤn*ir* vindar græd*d*v.[1] Man gvll
gloa gvðs h*v*svm a en logþis veðr læg*ir* þeygi man travt taka
talsamr dreki hið sin mega þv*iat* h*an*vm nalgaz viti f*yr*i velar þatz
(v. 46) h*ann* ve*r*ðr be*ra*.[1] Fa ma*n* h*ann* vp*p*gang afar litla stvnd hneck*ir*
h*an*vm hringserkiað lið ke*m*r svn*n*an sv sveit v*m* oͤgi er h*ann* ʀ*iki*
(v. 47) mvn ræna myklv.[1] Sa man lofþvngr e*r* liði styr*ir* bratt brezkv*m*
55 h*er* byɢia iarðir mvn sað tek*it* snaks ens hvita endr or vfam alldin
(v. 48) gorðv*m*.[1] Þa[2] man h*ann* giallda g*r*imra raða er h*an*s tivndað
talavkið kyn ve*r*ðr h*ann* groͤna grvnd að vin*na* *ok* h*ann* vp*p* f*ra*
(v. 49) þ*v*i alldri rikir tekr h*ann* sva f*yr*i svik sar*ar* hefnd*ir*.[1] Rik*ir* en
at þ*at* ormar tven*nir* missir an*n*ar þ*ar* alldrs f*yr*i skeyti en an*n*aʀ
(v. 50) man aftr v*m* hve*r*fa vnd*ir* skvɢa nafns[3] at skopv*m* vin*na*.[1] Ða
56 man rikia rettlætis dyr þ*at* e*r* eyve*r*sk*ir* ormar ræðaz *ok* f*yr*i svnan
(v. 51) sæ sialf*ir* vɢa viz ramleg*ir* valsk*ir* tvrn*ar*.[1] Þa man gvll snarað
af g*ra*si morgv flytr or || klavfv*m* kalfsættar silfr e*r*v fagrbvin 52a
(v. 52) flíoð i l*an*di ve*r*ðrat snotv*m* siðbot at þ*v*i.[1] Sprett e*r* i miðiv mot
57 pen*n*ingv*m* mvn gíorst gleði glataz ranseme ten*n*r mvnv gylþis
travsti nv*m*n*ar* *ok* leo varg*ar* ve*r*ða at fiskv*m* hvassir hvelp*ar* hval-
(v. 53) tvnv*m* i.[1] Verðr meinlega mæki brvgðit se ek bloði ben blasa
moðor liðr margt havfvgt yf*ir* lyða kyn ryðr varðar blоð Venedo-
(v. 54) cia*m* *ok* siþ*an* .vi. snarp*ir* lif*ra* kyns m*enn* drepa Corine*vs*.[1] Ða
mvnv gv*m*nar g*ra*ta a nottv*m* *ok* þioð ge*r*a þoͤgiar boͤn*ir* þa mvnv
(v. 55) havlldar ti*l* hímíns kosta fa eð langa líf lofðar nyt*ir*.[1] En mvn i
58 skogi skoͤð*ir* siþ*an* varg*ar* vakna veiða i b*or*gv*m* þ*ei*r mvnv sina
sialf*ir* dolga fella eða fiotra fair mvnv ve*r*ða þ*ei*r e*r* treystaz þei*m*
(v. 56) telia at moti.[1] Ein sitr nytaztr Nevst*r*ie (or)[4] Engl*an*di at avðar
59 skelf*ir* þo (erv)[4] sikling*ar* svnan ko*m*n*ir* fim*m* eða fleiri folldv að
(v. 57) raða.[1] Sa biart*ar* brytr b*or*g*ir* Ira *ok* folldar ti*l* fell*ir* skoga g*er*ir
(v. 58) ræsir eitt ʀ*iki* marg*ra* tekr leonis lavarð(r)[5] havfvð.[1] Er i reiðingv
rað þioð k*on*vngs en fyʀa lvt fylkis ævi en en oͤf*ri* alldr avðvarpaðar
(v. 59) likar helgv*m* hímín stilli vel.[1] Mvn h*ann* b*y*sk*v*pa b*or*gv*m* skryða
ok helgan stað hefia margan tignar b*or*g*ir* tvær pallio gefr h*ann*
(v. 60) þygiv*m* K*ri*stz þægiar nosser.[1] Uerðr af slikv sve*r*ðels havtvðr
60 himna fe*r*ðar hvgþeckr grame *ok* at þetta lif þi*n*gdiarfr k*on*vng*r*
(v. 61) taliðr e*r* tigia tvngls m*eð* englv*m*.[1] Glikgt[6] man gavpa g*ra*ms ioð

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] alldin—Þa *opfrisket.* [3] *Noget utydeligt, men temmelig sikkert.* [4] *Mgl. i hdskr. (J. Sig.).* [5] r *mgl. i hdskr. (J. Sig.).* [6] *Således.*

v*er*a vill þ*at* sin*n*i þioð sialf*r*i steypa en af þei*m* sokv*m* þremlaz
h*ann* bœði Ira *ok* Engla avðgrar iarðar Nevstria *ok* nvmin tignv*m*.[1]
(v. 62) En eft*ir* þ*at* oðals a vít f*ar*a fralega fyrðar bretzk*ir*; þo e*r* illa aðr
(v. 63) ært i l*an*di e*r*v vsatt*ar* enskar þioð*ir*.[1] Riðr en prvði til Peritonis
61 ár hvitv*m* he*r*sti hvatr avlldv*r*m*aðr* *ok* hvitv*m* þ*ar* h*ann* mark*ar*
(v. 64) staf alldrœn yf*ir* akv*er*nar h*vs*.[1] Kalla man Konan Caðvalodria *ok*
skilving*ar*[2] Skotl*an*di af rykr af g*r*imv gavndlar eli v*er*ðr eð mikla
(v. 65) malmþi*n*g haið.[1] Svifr eð hvassa hagl tviviðar hnigr havlda lið
62 hart af strengiv*m* en geyst hinig gaflok f*ar*a megvð skoglar sky
(v. 66) vi*ð* skotv*m* hallda.[1] Bresta brynivr bita málm*ar* erv dreyrfað do*r*r
a lopti fleína flavgvn folk i dreyra billdr i beniv*m* broddr a skilldi
(v. 67) hialmr a hofþi hlif f*yr*i briosti geiʀ[3] a gangi gvðr i vexti.[1] Hittiz
targa *ok* en togni hio*r*r hialmr *ok* hneit*ir* hlif *ok* orvar brynia en
brezka *ok* brandr roðin*n* ma*nn*z mattvg hond *ok* meðal kafli hvit-
(v. 68) mylingar *ok* havllda briost[4].[1] Rapa ræfa gior hatt gialla spior er
63 málm þrima me*r*st a hialli * v*er*ðr ein vi*ð* ein valkostr hlaðin mvnv
(v. 69) bloðgar ár af bioðv*m* falla en vigroða v*er*pr a lyrní.[1] Falla fyrðar
i fleindrifv v*er*ðr ensk*r*i þioð alldr spell skipað e*r* vollr roðin en
(v. 70) víg boðin lytr hafan sigr helm*in*gr Breta.[1] Yp*p*er fiollv*m* fliot
valbreka mvnv Brvt*vs* þav b*er*a koronv grœnaz avflgar eikr Korn-
(v. 71) breta fagnar slikv fv́s Camb*r*ia.[1] Eyðiz eyiar eð enska nafn mvn
64 ho*n* Anglia e*ig*i kollvð hlytr ho*n* at hallda heiti env forna kend
(v. 72) e*r* vi*ð* Brvtv*m* Brittania.[1] Man villigolltr vigdiarfr ko*m*a or kyn-
sto*r*ri Konan*vs*[5] ætt sa viga konr villdi a heɢr yng*v*a svn eikr or
(v. 73) skogi þo mvn hilm*ir* hollr smaviði.[1] Mvnv Rabit*ar* ræsi vgga vt
65 i hei*m*e *ok* Affrik*ar* far mvn visir[6] viðlendr g*er*a a eð yt*ra* œgr
(v. 74) Hispania*m*.[1] Sitr efter hilmi hafr at l*on*d*v*m h*an*s er at skilia skap
fra vifni be*r*r h*ann* a havfþi horn or gvlli e*r* skeɢ skata skapað
(v. 75) or silf*r*i.[1] Blæs Mistar vinr or[7] nosv*m* tiossa ** þokv þ*v*ilik*r*i at
þekr v*m* ey f*r*iðr v*m* fylkis fastr lifdaga brestr eigi þa ár i lande.[1] |
(v. 76) Þa mvnv folldv[8] fogr vif draga blist*ra*r meyiv*m* metnvðr i spor 52b
66 mvnv kvenseme castra smiðvt svikr gvmna vín gi*r*nd en ranga.[1]
(v. 77) Uerðr at bloði brv*n*nr en fag*r*i þo e*r* a grvndv gnott hv*er*skonar
En a holmi hilldingar .íj. b*e*riaz v*m* brvði biarthaddaða sv e*r* i
(v. 78) viðri Vað batvli.[1] Sia þ*er*si rok þren*n*ar alld*ir* þo e*r* lyða rað liótt

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] folk—geiʀ *opfrisket.* [4] -rga (targa)—briost *opfrisket.* [5] *Opfrisket til* kominvs. [6] nafn *(l. 21)* —visir *opfrisket; for* viga konr *læser J. Sig.* vígtönnum *og for* villdi a valskar; *det første synes at være rigtigt; det sidste er derimod ikke rigtigt.* [7] *Rettet fra hdskrs* ok *(forkortet; J. Sig.).* [8] v *skrevet over linjen.*

* = hjarli *'jorden'.* ** *Disse to ord må være forvanskede, da rimbogstavet mangler.*

f*y*ri d*r*ottni vnz l*an*drekar Lvndvnv*m* i g*ra*fn*ir* or grvndv gv*m*nv*m*
(v. 79) vitraz. [1] Ke*m*r argalli en hin mikli *ok* meinliga ma*nn*davðr v*m* he*r*
67 eyðaz bo*rgir* vi*d* bragna tion e*r* avðn [2] mikil nyt*ra* m*anna* flyr
(v. 80) margr a b*r*ott m*adr* or l*an*di. [1] Ke*m*r kavpskap*ar* kap*p*godr þinig
villigallti virðv*m* samna þei*m* e*r* af froni flyði aðan lætr h*ann*
(v. 81) byɢia þa brezk*ar* iarð*ir* bo*rgir* eyddar bol goligvz. [1] Mvn h*ans*
briost ve*r*a brognv*m* fœzla þei*m* e*r* fatt h*af*a fiar me*d* hondv*m* [3]
(v. 82) *ok* en tallavsa tvnga hilmis slockvir þosta [4] þioðans liði. [1] Falla
68 or orða almæʀi vok * dyniandi ár drott*ar* styris þær mvnv dog*g*va
dyrar iarðir geðs ** i glæstv*m* gollor hei*m*e *ok* þvr*r*ar kv*er*kr þioðar
(v. 83) marg*rar*. [1] Up*p* ren siþ*an* se ek þ*at* f*y*ri travst i tv*r*ni tre Lvndvna
þrir erv kvist*ir* þei*m* lvndi a en h*ann* lavfi þekr l*an*d me*d* ring-
(v. 84) v*m* ***. [1] Ke*m*r þar af lægi l*an*dnyrðingr hvass lystr h*ann* illv*m*
byl eik af stofni þ*eir* mvnv kvist*ir* e*r* þrv*ma* eft*ir* þ*er*s rv*m* taka
(v. 85) þ*at* se ek giorla. [1] Hylia þ*eir* alla ey me*d* lavfi vnz anaʀ þ*ar* avðrv*m*
69 bœg*ir* [5] *ok* h*ann* eyð*ir* h*an*s ollv lavfi tekr h*ann* .íij. rvm þrekstor*r*
(v. 86) h*af*a. Ok h*ann* siþ*an* þeckr þyckv lavfi ein v*m* alla eykarms fiorv
megvð þa flivga fvglar i l*an*di þ*via*t h*ann* œg*ir* þei*m* en h*ann* en
(v. 87) til sin laðar fvgla fliott fe*r*ð ýtlendra. [1] Þa man illing*ar* asní rikia
sa e*r* fliotr taka fe gvllsmiða e*r* lofþa vinr latr at hefna [6] gyldis
(v. 88) barna [7] g*ra*mr ranseme. [1] Ok a h*an*s dogv*m* harðla brena ofs ram-
70 ligar eikr or skogv*m* en a litlv*m* lindar kvistv*m* vex avrlega akarn
(v. 89) i lvndi. [1] Ok ranar vegr ren*n* vm osa [8] Sab*r*in*vs* .víj. se ek þ*at*
f*y*ri en Oskar á þ*at* e*r* vndr mik*it* man manvðr .víj. mattvg vella
ge*r*vis fiskv*m* fiortion at þ*vi* e*r* or sialfv*m* þei*m* snák*ar* ve*r*ða [9]. [1]
(v. 90) Mvnv Badonís bo*r*gar ve*r*ða liðr mart yf*ir* lavgar kalldar *ok* hen*n*ar
(v. 91) votn heilnæm firv*m* ge*r*a þa davða drivgt ma*nn*kyni. [1] Ve*r*ðr .xx.
71 tion þvsvnda líona fe*r*ðar Lvndvnv*m* í þ*eir* mvnv dreng*ir* drepn*ir*
(v. 92) aller ge*r*ir karla tion Te*m*s at bloði. [1] mvnv kaps m*onnv*ᴍ kvanfong
boðin erv eckivr þar orðnar margar En a kolldv*m* kall þ*ei*ra nest
(v. 93) me*nn* Mvndio montv*m* heyra. [1] he*r* mvn ek letta lioð at semia *ok*
spasogv spillis bavga [10] þo erv fleiri orð ens froða ma*nn*z hefi ek
(v. 94) svmt [11] af þei*m* samit i kvæði. [1] Þav erv on*n*vr lioð vp*p* fra þersv*m*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Vistnok en fejl for* navð *(Scheving).* [3] o *rettet fra* e, *hvorved det er kommet til at ligne* ø. [4] *Først skrevet* þiosta, *men* i *er underprikket.* [5] ek —bœg*ir* *opfrisket.* [6] hef- *synes opfrisket.* [7] barna *ligeledes.* [8] *Rettet fra hdskrs* asa *(J. Sig.).* [9] *Under* v *et betydningsløst punkt.* [10] *Opfrisket.* [11] *Fra og med dette ord er resten af siden på et par ord nær mere eller mindre stærkt opfrisket på sædvanlig måde.*

* orða vök *'ordenes våge' = mund (el. bryst?).* ** geðs jarðir *'sindets (sjælens) lande' = sjælens bolig, herved menes hjærtet.* *** = með hringvm *'fuldkomment';* land m. hr. = *'det ganske land'.*

72 alviz [1] *eigi* avðs bendravgar * bið ek þioðir þ*ers* vi*d* þ*en*na brag þo
at ek mynt h*af*a mal að hætti þei*m* e*r* spár f*yr*i spioll v*m* rakti
(v. 95) malmþi*ng*s hvatvðr [2] i morgv*m* stað. [3] Uiti bragn*ar* þ*at* þ*ei*r e*r*
bok lesa hve at spiollv*m* se spama*nn*z farið *ok* kvn*ni* þ*at* kalldyrs
viðv*m* hve*r*r fyrða se f*ra*msyn*na* hattr [4] mal að rekia þa*v* e*r* m*enn*
(v. 96) vitvð. [3] Lesi [1] salma spioll lesi spam*anna* lesi biart*ar* þ*ei*r bœkr
73 *ok* roðla ** *ok* fin*ni* þ*at* at en f*r*oði halr hef*ir* horsklega hagað
(v. 97) spasogv sem [1] f*yr*i hanv*m* fyrðar helg*ir*. [3] Uirði engi þ*at* vitlavsv
þott h*ann* hoddskotv*m* heiti giæfe viðar eða vatna eða veðrs mikils
eða allzkonar orma eða dyra taknar eðli talþ*ra*r skepnv spior-
(v. 98) raðanda spioll eða costi. [3] Seg*ir* Daniel dravma sina marg-
hattaða m*er*kiv*m* stvdda kvez h*ann* drivglig sia dyr a iorðv þa*v*
(v. 99) er taknvðv tiggia ʀ*ik*i þa*v* e*r* a havðri hofvz siþ*an*. [3] Rekr en dyri
74 D*av*id k*onvng*r [5] margfallda spa *ok* mæl*ir* sva fioll mvnv fagna *ok*
en f*r*iði skogr en*n* skæðar ár skella lofv*m* *ok* dalir ymna drottni
(v. 100) syngia. [3] Hirtiz || havldar at hæða bœkr ne*m*e skynseme *ok* skili 53a
giorla hvat taknað man i tolv þ*er*si erað en liðin oll spasaga þo
(v. 101) e*r*v morgv*m* myrk mal p*ro*p*h*et*a*. Fretti fyrðar þ*ei*r e*r* a folld bva
en at ora ævi liðna hvat v*m* h*er* ge*r*iz *ok* hvga leiði be*r*i en nyiv
(v. 102) spioll vi*d* spasogv se siþ*an* þ*at* hve saman falli. [3] Uarð sv en enska
75 ætt f*yr*i stvndv velldis missa nv e*r* valskr k*onvng*r. Þo e*r* þeygi
en þ*ei*ra hætti liðit af laði ne lyðs Breta hvorsv*m* mæki hiall eign-
(v. 103) aðiz. Heil*ir* all*ir* þ*ei*r e*r* hlytt h*af*a fleinvarpað*ir* frœði þ*er*sv ge*r*i
gott gvmar en glati illv biði braða bót afrvna hafi hylli gvðs *ok*
himinriki amen. [3]

c. 30 Uortig*er*n*vs* spvrði þa M*er*lin*vs* hvat h*anv*m mvndi at bana
v*er*ða M*er*(linvs) svar*ar* se þv vi*d* elldi svna Constantin*vs* ef þv
matt a morgin mvn vhœg*ra*. [3] þ*ei*r Avreli*vs* *ok* Yd*ir* mvnv hefna
foðor sins *ok* bren*na* þig in*ni* *ok* eyða ollv*m* Saxa h*er*. [3] Geck
þetta eft*ir* se*m* h*ann* sagþi at Avrelivs ko*m* ti*l* Bretl*and*z *ok* var
76 h*ann* ti*l* k*onvng*s tekin *ok* ko*m* at Vortig*er*n*vs* v*m* nottina *ok* geck
me*d* h*er* at kastal*anvm* h*an*s i Kambria *ok* bren*na* *ok* briota kast-
al*ann* *ok* bran*n* þar Vortig*er*n*vs* in*ni* *ok* allt h*an*s folk. [3] Heim-
gestr spvrði fra fall k*onvng*s. [3] þa ottaðiz h*ann* Avreliv*m* þviat
h*ann* var mikill atgiorfi m*adr*. [3] fe*r*r h*ann* þa norðr v*m* Hvmrv *ok*
fengv ser þ*ar* lið. [3] Avreli*vs* sœk*ir* eft*ir* *ok* fin*n*az þ*ei*r *ok* v*er*ðr þ*ar*

---

[1] *Uopfrisket.* [2] vatv *ligeledes.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Opfrisket til* hattv. [5] dyri—k*onvngr* *uopfrisket.*

* *Her er teksten noget forvansket; der skal vistnok læses* berdravgar = *'rigdommens bærende træer' = mænd.* ** röðull ɔ: *rotulus; 'rulle'*, röðlar ɔ: *bøger (mht.* rodel *'papirrulle, liste').*

harðr bardagi með þeim sem nv heitir Konvnga borg.[1] Saxar gengv sva fram hart at hellt við at Bretar mvndv flyia þa kom lið Avr(e)livs[2] i opna skiolldv ok brast þa flotti a Soxvm.[1] með Avrelio var Elldon iarl.[1] hann mœtir Heimgest i flottanvm ok var þar eigi at fryia með þeim storra hoGva ok matti varla sia hversv riða mvndi.[1] Siþan kemr þar Gorlin iarl af Kornbreta landi.[1] var Heimgestr þa handtekin.[1] Otta svn Heimgestz[3] flyði i Iork með sinvm monnvM ok Cossa magr hans með mikin her.[1] Avrelivs kallaði til sin havfþingia[4] sina til raðs hvat gera skylldi með Heimgest.[1] Elldon iarl svarar hann hefir marga moðor græt ok skal nv hans moðir grata eiga ok liop vpp ok bra sverði ok hio af hanvm havfvð ok var hann siþan i havg lagðr.[1]

Fœddr Artvr konvngr[5]

c. 31 Avrelivs feR nv með her til Iorkar ok setz vm borgina.[1]
Otta sa at mikill kraftr fylgði trv Avrelivs ok hann mvndi vinna
borgina ok með ráði sinna manna ok geck vt ok hafþi fiotvr i
78 hendi ok gras hátt a havfþi ser.[1] hann geck fyri Avrelivm ok
mællti Sigrvð erv gvð min af yðrvm gvði nv takið fiotvr þenna ok
leG a mik eda þat anað er þv villt nema þv vilir ors meiri miskvn
gera.[1] þa mællti Elldalldvs byskvp Galiante[6] komv til Gyðinga
lyðs ok fengv miskvn eftir mikil af brot ok hœfir yðr herra eigi
verr at gera en þeim.[1] konvngr gerði sem byskvp bað gaf þeim
ollvm grið ok helldv þeir vel trv við hann siþan.[1] þaþan for
konvngr til Lvndvna ok er hann kom i þat mvnkli(fi)[7] er Heimgestr
hafði foðvr[8] hans drepit þa felldi hann tar ok villdi þar nockora
minning gera var þa kallaðr Merlinvs spamaðr.[1] konvngr sagði[9]
at hann villdi lata bva vm leg foðors[10] sins.[1] Merlinvs mællti ef
þv villt þersa vmbvð sva miok vanda þa lat fara a[11] land a Irlandi þar erv miok agiætir steinar ok skioplaz alldri ef vel verða settir.[1] konvngr hlo at ok mællti vantar her griotið i Englandi þo at ver takim þat eigi or oðrvm londvm.[1] Merlinvs mællti engir erv her slikir steinar fyri þvi at þeir erv settir við ollvm meinvm i heimenvm ok færðv risar þa vtan af Serklandi.[1] Síþan gerði konvngr Pendrago eftir þersvm steinvm ok með hanvm .xx. þvsvndir manna.[1] Merlinvs fylgði þeim ok er þeir komv til Irlandz

[1] Punktum er tilf. [2] e mgl. i hdskr. [3] h er skrevet som det forkortede hans. [4] Gennem þ går en forkortelsesstreg. [5] Denne — røde — overskrift er urigtig. [6] Af J. Sig. rettet til Gibeoníte. [7] fi er glemt i hdskr. [8] o er skrevet som ð uden at der er rettet derpå. [9] Rettet fra hdskrs dittograf. sagða. [10] Således. [11] Herefter er et par bogstaver udraderede.

ok er Gallimanvs[1] fra þeira erindi samnar hann her saman ok vill
veria steina þersa.[2] verðr þar harðr bardagi ok hafa Bretar sigr
en konvngr flyði.[2] | Bretar forv a fiallit ok hittv steína þersa ok 53b
tokv stor reip ok fœrðv a steinana ok gengv a morg hvndrvð ok
fengv þa hvergi rœrt.[2] þa for til Merlinvs ok fœrði litla stvnd
þersa steina til skipa ok sigldv þeir siþan heim til Bretlandz ok
þackaði konvngr þeim sina ferð ok var nv bvið vm groft Constan-
80 tinvs konvngs með þersvm steínvm ok veitti konvngr þar þriggia
vikna veizlv ollvm envm hæstvm monnvm i landinv.[2]

Ytir tok konvngdóm

c. 32 Eftir er Vortigernvs var fallin flyði Pacencivs svn hans til
Saxlandz ok feck ser þar lið ok for aftr til Bretlandz ok villdi
hefna foðvr sins.[2] Avrelivs ferr moti hanvm með her ok varð þar
harðr bardagi ok flyr Pacencivs[3] til Irlandz til Gallomanvs konvngs
ok eflaz þeir baðer at liði ok fara aftr til Bretlandz.[2] þa la Avre-
livs konvngr krankr i Tonícam en Yðer ok Pendrago forv mote
þeim með her.[2] en er þeir spvrðv krancleik Avreli þa geck fram
ein irskr maðr fyri konvnga ok spvrði hvat þeir villdi gefa til at
hann reði Avrelio bana.[2] Pacencivs svarar ek gef þer þvsvnd pvnda
silfrs ok ef ek verð konvngr skalltv vera hvndraðs hofðingi.[2] Eoppa
skeʀ þa hár sitt ok tekr mvnks klæði ok letz vera læknir ok ferr
siþan i Tomiam ok baðv menn hann ganga til konvngs ok er hann
kom þar gerði (hann)[4] hanvm dryck ok er konvngr hafði drvckit
sofnaði hann ok er hann vaknaði kendi hann at eitr for vm likam
hans ok andaðiz hann litlv siðaʀ.[2] Eoppa komz til sinna manna
ok sagþi þeim sitt erindi.[2] En þegar konvngr var andaðr var sen
biort stiarna a hímní ok stoð af henni biartr geisli vaxin sem
dreki ok rvnnv or mvnni drekans .íj. geislar ok skein en meiri
svðr yfir allt Fracland en annaʀ tok yfir Irland ok greindiz i .víj.
geisla.[2] en er þersi tidindi komv fyri Yði þa spvrði hann Merlinvs
hvat þat merkti.[2] Merlinvs svarar o ho mikill harmr nv er Avrel-
ivs davðr ok er þat hvers mannz skaði.[2] far nv ok strið þviat þv
82 fær sigr ok stiarna sv er syndiz i dreka liki merkir þig en geisli
sa er yfir Frackland stoð merkir svn þín þviat hann verðr sva
volldvgr at hann eignaz oll þav ʀiki er geislin stoð yfir.[2] En
annaʀ geisli merkir dottor[5] þina hon mvn giftaz a Irland ok mvnv
.víj. kyn fra henni koma.[2] Yðir ifaði hvart sva mvndi vera en þo

---

[1] *Det første* a *er skrevet over linjen; der skal ikke læses* Gra-. [2] *Puntum er tilf.* [3] c *(2) rettet fra hdskrs* e. [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Det første* o *tilf. over linjen.*

for hann mote þeim Gallimanvs ok Pacencivs ok tokz þar harðr bardagi ok fellv þeir baðir Gallimanvs ok Pacencivs en Yter hafþi sigr ok tok konvngdom yfir ollv Brettania.[1] hann let gera .íj. dreka ór gvlli ok let hengía vpp yfir leg foðvr sins i Ambri en annan let hann bera fyri ser i bardaga hvar sem hann striddi.[1]
(c.33) var hann siþan kallaðr Yter dreka havfvð.[1] En eftir andlat Avrelivs samnar Otta Heimgestz svn her saman ok ferr til Bretlandz ok setz vm Iork ok þar kemr mote hanvm Yter með Breta her ok tekz þar orrosta ok borðvz til netr.[1] þa tokv Bretar at flyia a eitt hátt fiall[2] þat var allt lvkt með homrvm hafvm.[1] Saxar settvz vm fiallit.[1] En er natta tok ok myrkt var orðit þa steyptiz Ytir með her sin ofan af fiallinv a Saxa vvarandi.[1] fell þar fiolþi af Soxvm en Otta varð handtekin ok settr i iarn ok fœrðr i Ytoniam en at paskvm gerði konvngr veizlv ollvm rikis monnvm i landinv.[1]
84 Gorlois Kornbreta konvngr var þa þar ok hans kona.[1] hon var allra kvenna friðvst.[1] konvngr rendi hvg sinvm til hennar ok talaðe við hana leynilega.[1] þetta fann hertogin ok for brott fra veizlvni með konv sína vtan konvngs orlof ok setti hana i tvrn ein.[1] en er Gorlois villdi eigi fara aftr til veizlvnnar varð konvngr reiðr ok sendi menn til at sitia vm kastalann sva at hvarki kiœmez menn þaþan til eða fra.[1] konvngr segir Merlinvs at hann ma eigi heilsv sinni hallda ef hann nær eigi konv hertogans.[1] Merlinvs mællti þat er eigi miok hœgt þviat þangat er eitt þrongt einstigi þat er veria megv fyri ollvm Breta her .íííj. riddarar þeir er þar vaka yfir bœði netr ok daga.[1] En þo ma ek sva gera at þar syniz Gorlois sem þv ert en Vlfin raðgiafi || þin man synaz ok 54a
sva ek sem hennar .íj. þionvstv menn ok megv ver þa fa orlof i tvrnin.[1] þetta rað þiggr konvngr.[1] fara þeir siþan til kastalans ok verðr þetta allt sva sem Merlinvs gaf rað til.[1] hvgði Igerna þa nott
(c.34) at hon svæfi hia Gorllois bonda sinvm.[1] En er herrin saknaði konvngs þa hvgðv þeir hann svikin vera ok liopv a hendr Gorlois ok drapv hann ok merstan þora liðs hans.[1] menn sogþv Igerne konv hans þav tidinði en hon vissi eigi hversv þetta kom til þviat hon þottiz hia hanvm sofið hafa þa nott.[1] konvngr mællti þa sia mattv at ek lifi ok man þat rað likaz at fara a konvngs fvnd ok biðia miskvnar.[1] gengr konvngr þa brott ok til liðs sins ok tekr
86 þa aftr allan slikan hátt sin sem aðr hafþi hann.[1] hann gengr siþan til kastalans ok segir Igerne allt eð sanna.[1] hon samþyckir þa við konvng ok feck hann þa hennar.[1] þav attv .íj. born.[1] het

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Efter* ll *er der begyndt på et bogstav* (i?).

svn þ*ei*ra Artvrvs en dott*ir*[1] An*n*a.[2] ok litlv siþaʀ feck k*onvng*r kranleika[3] mikin *ok* mœðelegan *ok* meðan k*onvng*r la sivkr v*a*r þei*m* Otta leypt b*r*ott or myrkva stofv *ok* for*v* ti*l* Saxl*an*dz *ok* for*v* aftr ti*l* Bretl*an*dz m*eð* vvigian h*er*.[2] *ok* e*r* þetta spvrðv Bret*ar* fystv þ*ei*r k*onvng* at gifta An*n*v dottor sina Loð k*onvngi* af Irl*an*di *ok* þ*at* v*a*r til raðs tek*it* *ok* fe*r*r h*ann* siþ*an* m*eð* her moti Soxv*m* *ok* v*a*rð þ*a*r harðr bardagi *ok* lavkst m*eð* þ*v*i at Bretar flyðv.[2] Ok e*r* Yter k*onvng*r spyʀ þ*at* stefn*ir* h*ann* ti*l* sin ollv*m* havfþ*ingivm* *ok* let b*er*a sig i borv*m* mote h*er* Saxa.[2] þetta þotti Soxv*m* mikil skom at þ*ei*r skylldv b*er*iaz við sivkan ma*nn*.[2] þ*ei*r for*v* þa i b*or*g þa er Værolam*m* heit*ir* *ok* bioggvz þ*a*r f*yr*i.[2] Bret*ar* brvtv b*orgina* *ok* e*r* Saxar sa þ*at* g*en*gv þ*ei*r v́t af b*or*gin*n*i *ok* v*a*rð þ*a*r harðr bardagi.[2] fell þar Otta *ok* flest h*an*s folk en þ*ei*r flyðv e*r* lifit þagv.[2] k*onvng*r v*a*rð glaðr vi*ð* sigr sin *ok* m*ællti* helldr villda ek
88 sivkr vega slikan sigr en flyia heill.[2] Ein saxneskr m*aðr* blanðaði eit*r*i i dryck h*an*s *ok* do h*ann* litlv siþaʀ *ok* flvttv þ*ei*r lik h*an*s til þ*er*s mvnklifis e*r* broð*ir* h*an*s hvil*ir* i *ok* var bvið v*m* h*ans*[4] groft m*eð* mikilli virðing *ok* var h*ann* morgv*m* man*n*e miok harmdavðr.[2]

Artvr til k*onvng*s tekin

c. 35 At þri*m* vikv*m* liðnv*m* eft*ir* anlat Yter v*a*r Artvrr svn h*ans*[4] til k*onvng*s tek*inn* *ok* koronadr i b*or*g þ*ei*ri e*r* Cilest*r*ia heit*ir*.[2] h*ann* v*a*r þa .xv. vettra gamall.[2] h*ann* v*a*r mikill a voxt ven*n* at aliti spekingr at viti avʀ af fe st*er*kr harðr *ok* vapndiarfr glaðr *ok* goðr vinv*m* en g*r*imr vvinv*m* fastnæmr *ok* forsiall sið(l)atr[5] *ok* sigrsæll vidfrægr *ok* at ollv vel m*en*ntr.[2] En litlv siþ*a*r en h*ann* v*a*r ti*l* k*onvng*s tekin spvrðiz at Saxa h*err*[6] v*a*r ko*m*in i l*an*dit *ok* hafþi eytt allt rik*it* f*ra* Katanesi *ok* svðr til Hvmrv[7].[2] Siþ*an* for Artvʀ[8] m*eð* h*er* moti þei*m*.[2] havfþi*n*gi Saxa het Kolg*r*imr.[2] þ*ei*r hittvz þ*a*r sem Þv*er*á heit*ir* *ok* v*a*rð þ*a*r mikil bardagi *ok* flyðv Saxar i borgina Iork.[2] k*onvng*r settiz v*m* b*or*gina[9].[2] þetta spvrði Balldvlfr broðir Kolg*r*ims[10] samnar h*ann* at ser vi. þvsv*n*d*vm* m*anna* *ok*[11] ætla(r)[12] ti*l* liðs vi*ð* Kolg*r*im *ok* e*r* þ*ei*r ko*m*a .x. milvr f*ra* Iork namv þ̊eir staðar.[2] k*onvng*r v*a*rð vaʀ vi*ð* þ*ei*ra f*er*ð *ok* g*er*ir i moti þei*m* Cador iarl m*eð* mikin h*er* *ok* reðv þ*ei*r þegar ti*l* bardaga *ok* fellv svm*ir* Saxar en svm*ir* flyðv.[2] Balldvlfr

---

[1] o *skrevet over linjen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Således.* [4] *Forkortet som* hann *ellers.* [5] l *mgl. i hdskr.* [6] *Næsten udvisket.* [7] *Over det første* v *en blækklat.* [8] a *udvisket.* [9] na *udvisket.* [10] g *er i hdskr. rettet fra* l. [11] *Udvisket.* [12] r *mgl. i hdskr.*

vndi illa vid sín vsigr *ok* let klip*p*a hár sítt *ok* raka skeɢ sitt a
leikara hatt.[1] h*ann* fær ser horpv *ok* fe*r*r i h*er*bvð*ir* k*onvng*s *ok*
ske*m*ti þ*ar* *ok* eina nott ko*m* h*ann* ser m*ed* festi i bo*r*gina *ok* varð
broðir h*ans* h*anv*m fegin.[1] g*er*ðv þ*eir* þa m*enn* ti*l* Saxl*and*z at
biðia liðs Kolldrik[2] h*er*toga *ok* | samnar h*ann* siðan h*er* *ok* fe*r*r 54b
90 ti*l* Bretl*and*z m*ed* .dc. skipa.[1] þ*eir* ko*m*a vid Skotl*and*.[1] þetta spyʀ
Artvr k*onvng*r *ok* ge*r*er h*ann* boð eft*ir* Koel systvr syni sinv*m* *ok*
ko*m* h*ann* til k*onvng*s m*ed* .xv. þvsvndrað h*er*m*anna*.[1] fo*rv* þ*eir*
siþ*an* baðer saman mot heiðingiv*m* *ok* mœttvz[3] þ*eir* vi*d* á eína.[1]
tokz þ*ar* harðr bardagi aðr heiðingiar flyðv.[1] k*onvng*r rak flottan
i skog þan*n* er Callidoni*vs* heit*ir*.[1] þ*ar* tokv heiðing*iar*[4] mote *ok*
felldv þ*ar* mart af Bretv*m*.[1] siþ*an* let k*onvng*r fella morkina at
þei*m* sva at þ*eir* mattv hv*er*gi b*r*ott komaz.[1] heiðingiar sia nv at
þ*eir* v*arv* vp*p* gefn*ir* sendv nv boð ti*l* k*onvngs* *ok* bvðv h*anv*m
gvll *ok* silfr ser ti*l* lavsn*ar* *ok* v*ar*ð sv þ*ei*ra sætt at þ*eir* skatt-
gilldv[5] *ok* gafv h*anv*m þar gisla ti*l* en e*r* þ*eir* ko*m*v b*r*ott mintvz
þ*ei*r sins ma*nn*skaða *ok* rvfv sættina vi*d* k*onvng*[6] *ok* h*er*ivðv a ʀ*iki*
h*ans*.[1] en e*r* k*onvng*r v*ar*ð þ*er*s vaʀ let h*ann* drepa alla gislana
ok for siþ*an* moti þei*m* m*ed* h*er*.[1] Hoel systv*r* svn h*ans* v*ar* sivkr
ok matti h*anv*m e*ig*i lið veita *ok* e*r* þ*ei*r sa h*er*bvð*ir* heidingia þa
talar[7] Artvr k*onvng*r f*yr*i h*er*inv*m* *ok* eg*g*iar þa til f*r*amgongv.[1]
h*ann* var sva h*er*klædr at h*ann* hafþi fiorfallda bryniv h*ann* hafði
hialm af env sterkazta stali *ok* grafin a ein ormr m*ed* vndarlegv*m*
hagleik h*ann* hafþi þ*at* sv*er*ð er Kalebvrnv*m* het.[1] þ*at* v*ar* sva
92 mik*it* at þ*at* v*ar* fam m*onnv*ᴍ vapnhœft.[1] h*ans* skiolldr v*ar* ge*r*r af
env*m* st*er*kvztv*m* hvðv*m* *ok* pentað a likneski vaʀar f*r*v þ*viat* h*ann*
kallaði a h*an*a ia*m*nan ser ti*l* travstz.[1] h*ans* stora spiot het Ron.[1]
nv lystr saman liðinv *ok* borðvz þan*n* dag allan *ok* skilði nott
(c. 36) bardag*ann*.[1] Um morgonín e*r* vigliost v*ar* hofz o*r*ro*st*a m*ed* þei*m*
af nyiv *ok* fell mart folk af hvarv*m* tveɢiv*m* *ok* fleira af Bretv*m*
ok e*r* k*onvng*r ser fall sin*na* m*anna* v*er*ðr h*ann* akaflega reiðr *ok*
bregðr sv*er*ði sinv *ok* hoɢr a tvær hendr *ok* felldi a litilli stvndv
.lxx. m*anna* *ok* .cccc. *ok* i þ*ei*ri svipan fellv þ*eir* bað*ir* brœðr Kol-
g*r*imr *ok* Balldvlfr *ok* margar þvsvnð*ir* m*anna*.[1] flyði þa Kelldrik
h*er*togi *ok* allr Saxa h*err*.[1] k*onvng*r let reka flottan *ok* fell Keldrik
i flottanv*m* *ok* mestr þori liðs h*ans*.[1] k*onvng*r for þa til Irlanz

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] œ *synes rettet fra* e. [4] *Efter* n *står et* þ-*lignende bogstav med en forkortelsesstreg gennem dets øverste del.* [5] *Er* sik *her glemt?* [6] *Forkortet som* konvngs *ellers.* [7] *Først skrevet* taka, *derpå er et punktum anbragt under den sidste del af* k *for at rette dette til* l; l *synes derefter — fejlagtig for* r *— tilföjet.*

ok lagði þ*at* vnd*ir* sig *ok* sva Skotl*and* m*eð* sama hætti.[1] Systvr
syn*ir* Artvrs k*onvng*s v*arv* þa m*eð* h*anv*m Hoel *ok* Modred Valveín
94 *ok* Lancelot *ok* Yvein.[1] h*an*s faðir v*ar* Loth Havrða l*an*dz k*onvng*r
af Alrexstoðv*m* i Noregi.[1] kona Artvrs k*onvng*s het Gvnvor ho*n*
v*ar* dotter[2] Kadoris h*er*toga.[1] Artvr k*onvng*r for en aðra h*er*ferð
ti*l* Irl*an*dz *ok* lagði þ*at* vnd*ir* sig *ok* i þ*ei*ri f*er*ð van*n* h*ann* Orkn-
eyiar *ok* Hialltl*and* *ok* Svðreyiar Danmork *ok* Noreg Færeyiar *ok*
Gotland *ok* lagþi skatt a oll þ*er*si lond.[1] siþ*an* sn*er*i h*ann* hei*m*
ti*l* Bretl*an*dz *ok* drifv þa ti*l* h*an*s marg*ra* havfþi*n*gia syn*ir* *ok*
g*er*ðvz h*anv*m handg*e*ngn*ir* *ok* eiðsvar*ar* h*an*s.[1] I þ*en*na tima
andadiz Sighialmr Norex k*onvng*r.[1] h*ann* v*ar* broðir Lothz k(onvng)s[3]
er þa atti On*n*v systv*r* Artvrs k*onvng*s.[1] Sighialmr hafþi fost*ra*ð
Valvein broðor svn sin *ok* systvr svn Artvrs k*onvng*s.[1] h*ann* gaf
h*anv*m allt ʀ*ik*i efter[4] sig þ*viat* h*ann* v*ar* svnlavs en Norðm*enn*
villdv e*ig*i h*af*a brezkan k*onvng* y*fir* ser *ok* tokv þ*ei*r ti*l* k*onvng*s
þan*n* man*n* e*r* Rikvlfr het.[1] en e*r* þetta f*ra* Artv*r* k*onvng*r þa
f*er*r h*ann* ti*l* Nore*x* m*eð* miklv*m* h*er*.[1] v*a*rð þ*ar* harðr bardagi *ok*
fell þ*ar* Rikvlfr.[1] van*n* nv Artvr k*onvng*r allan Nor*eg* *ok* Danmork
(c. 37) vnd*ir* Valvein.[1] Siþ*an* f*er*r Artvʀ k*onvng*r til Fracklandz.[1] Leo
96 keisari hafþi þan havfþ*ingia* sett y*fir* Franz er Frollo het.[1] h*ann*
v*ar* trollv*m* likari en m*onnv*ᴍ f*yr*i afls sak*ir*.[1] h*ann* feʀ moti Artvri
k*onvngi* *ok* atti st*r*ið vi*ð* h*ann* *ok* flyði vndan i Paris || en k*onvng*r 55a
settiz vm b*o*rgina en e*r* Franzesv*m* þrongþi hvngr[5] þa bavð Frollo
A(rtvri) k*onvng*i ti*l* einvigis *ok* þ*at* iattaði k*onvng*r glaðlega *ok*
riðvz þ*ei*r siþ*an* at m*eð* spiotv*m* *ok* skavt k*onvng*r Frollo af h*er*sti
en þo v*a*rð h*ann* ecki sárr.[1] Frollo liop vp*p* *ok* lagþi hestin vnd*ir*
k*onvng*i *ok* fell k*onvng*r þa ti*l* iarðar *ok* hvgþv B*r*etar at k*onvng*r
væri sáʀ vorðin.[1] k*onvng*r liop skiot a fœtr *ok* borðvz þ*ei*r lengi
en sva lavk at k*onvng*r klavf[6] havfvð Frollo[7] m*eð* hialmí allt i
h*er*ðar niðr *ok* eignaðiz k*onvng*r siþ*an* allt Frakl*and*.[1] h*ann* gifti
Biaðvorv dott*vr* sina Est*r*vsia*m* skenkiara sinv*m* en Adenagia*m*
gifti h*ann* Kiæi raðsm*anne* sinv*m*.[1] skipti h*ann* siþ*an* ollv Frak-
l*an*di m*eð* sinv*m* m*onnv*ᴍ.[1] Rikion het kap*p*i ein i Franz.[1] h*ann*
v*ar* nalega risi at afli *ok* vexti.[1] h*ann* navðgaði k*onvng*a ti*l* þ*er*s
at þ*ei*r flægi af ser[8] s̊keɢ sin *ok* sendi h*anv*m i skatt.[1] siþ*an*
let h*ann* þ*at* g*er*a ti*l* foðvrs vnd*ir* eina skikkiv.[1] h*ann* sendi þa
orð Artvr k*onvng*i at h*ann* sendi h*anv*m skeɢ sítt *ok* þ*v*i meiri se*m*[9]
98 h*ann* v*ar* en aðr*ir* k*onvng*ar þa skylldi h*an*s skeɢ ti*l* kiols a þetta

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] o *skr. over linjen.* [3] *Forkortelsestegnet i* k *mgl.* [4] *Skr. to gg (sidste g.* eftir*).* [5] g *i hdskr. rettet fra* d. [6] f *rettet fra hdskrs* p. [7] r *rettet fra hdskrs* l. [8] *Rettet fra hdskrs* hanvm. [9] *Først skrevet* ē *(ɔ:* en*) og siden rettet til* fē.

klæði. [1] En e*r* k*onvng*i kom*v* þ*er*si orð m*ællti* h*ann* fyʀi man ek gefa h*ann* ollv*m* trollv*m* en h*ann* fai mitt skeɢ eða kampa. [1] feʀ þa k*onvng*r ti*l* motz vi*ð* Rikone*m*.[1] Tekz m*eð* þei*m* harðr bardagi.[1] Rikon hio eitt mik*it* hoɢ i sk(i)olld [2] k*onvng*s *ok* klavf h*ann* allan niðr at gvðs moðor likneskiv þa beit e*ig*i leng*ra*. [1] k*onvng*r hio þa i hofvð risanv*m* *ok* beit ecki en þo v*ar*ð hoɢit sva mik*it* at havsin lamðis. [1] risin greip þa k*onvng* sva fast at k*onvng*r hroɢ vndan.[1] þotti m*onnv*ᴍ þa vsynt hv*er*sv f*ar*a mvndi en sak*ir* þ*er*s at havs h*an*s v*ar* lamiðr þa fell h*ann* f*yr*i k*onvng*i. [1] A(rtvr) k*onvng*r g*er*ði þa boð ollv*m* k*onvngv*m at hv*er*r tœki sitt skeɢ en þ*ei*r þorþv e*ig*i at sœkia *ok* iattv sig v*er*a i þ*v*i h*an*s vnd*ir* m*enn*.[1] En eft*ir* þ*en*na sigr sat Artv*r* k*onvng*r i Bretl*an*di kyʀ v*m* .v. ár. [1] h*ann* let reisa eina mikla b*or*g vi*ð* a þa er Oska heit*ir* *ok* sva storar .íj. hall*ir* at eng*ar* erv stœʀi i l*an*dinv *ok* g*er*var a rvmv*er*skan hátt. [1] h*ann* bavð ti*l* sin at hvita svnv ollv(m) [3] k*onvngv*m h*er*togv*m* *ok* iorl*v*m *ok* ollv*m* hofþ*in*giv*m* i sinv ʀ*ik*i *ok* v*ar* h*ann* þa krvnaðr *ok* sva d*r*ottning*in* ok e*r* (sv) [4] veizla viðfrægivz orðin [5] a Nordrlondv*m* bœði at fornv *ok* nyiv. [1]

c. 38 Af Artvri k*onvng*i *ok* hans m*onnv*ᴍ

100 Rvmv*er*iar vndv storilla vi*ð* at þ*ei*r hofþv latið allt Gallia f*yr*i Artv*r*i k*onvng*i en þ*ei*r fengv enga skatta af Bretl*an*di. [1] Leo keisari v*ar* þa farin i Avstrveg [6] en yf*ir* Rvmania hafþi h*ann* sett þan havfþ*ingia* e*r* Lvci*v*s het.[1] En þa*v* tiðindi vrðv at en*n*e storv veizlv A(rtvrs) k*onvng*s at þar ko*m* sendi m*enn* af Rom m*eð* brefi
102 þ*v*i e*r* sva sagþi Lvci*v*s Rvmv*er*ia hofþ*ingi* send*ir* Artvro slika q*veðiv* sem h*anv*m sœm*ir*. [1] Miok vndrvmz v*er* yðra dirfð e*r* þ*er* þorið at hallda þei*m* skattl*ondv*m e*r* var*ir* forellrar vvn*n*v af yðr*v*m frændv*m* ors Rvmv*er*iv*m* ti*l* styrks *ok* travstz. [1] nv stefni ek yðr ti*l* sialfs keisar*ans* at bœta þ*ar* yðvr en storv brot sva se*m* h*an*s e*r* miskvn ti*l* en ef þv f*yr*i nemz þ*er*sa f*er*ð þa man ek h*er* ko*m*a *ok* hei*m*ta þ*e*tta allt miskvnarlavst af yðr. [1] en e*r* k*onvng*r hafþi lesið brefið reðs h*ann* v*m* vi*ð* vini sína hvat ti*l* raðs skylldi taka.[1] þa svar*ar* Cador [7] Cornbreta k*onvng*r þ*at* hef*ir* ek ottaz at þ*er*si veizlv at v*er* mvndv*m* sak*ir* sællifis tyna vaʀi vígfímí. [1] hofv v*er* *ok* a þ*er*sv*m* .v. vet*r*vm ecki g*er*t vtan teflt *ok* leik*it* eða faðmað konv*r* *ok* f*yr*i slikt tap*ar* margr veg *ok* virðing. [1] mvnv | Rvmv*er*iar engan sigr vin*n*a yf*ir* ors. [1] k*onvng*r m*ællti* þ*at* vitv 55b

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* skolld. [3] m *mgl. i hdskr.* [4] *Mgl. i hdskr. (J. Sig.).* [5] *Rettet fra hdskrs* orðit *(J. Sig.).* [6] *Under* av *en betydningsløs prik.* [7] *Næppe at læse* fador; *mulig er* C *rettet fra* f.

ver allir at Ivlivs Cesar eignaðiz Bretland með svikvm vaʀa landz-
manna en með engvm rettindvm þo at þeir hafi nockora rið heðan
skatt tekit.[1] syniz mer þav mala efní vár litlv minni at heimta
skatt af þeim en þeir af ors þviat frændr varir Brennir ok Beler
hengþv .xxx. Rvmveria a einv torgi i Rom ok eignvðvz siþan allt
Romania.[1] Constantinvs Elenv svn vaʀ frændi eignaðiz þat ʀiki ok
hans synir.[1] hvi er þat nv eigi rett at ver heimtem stvndvm
skatt af þeim en þvi iatti ek at Franka ʀiki hofv ver af þeim vnnið
ok þat hafa þeir at kiæra.[1] Ða mællti Hoel konvngs systvr svn
yðr biðiv ver formenn vera þersar ferðar en ver vilivm allir fylgia
yðr at sœkia Romania þviat sva hafa varir spamenn fyri sagt at
104 .íij. bretzkir menn skylldv eignaz Roma ʀiki.[1] nv hafa .íj. eignaz
en þv ert en þriði.[1] takið nv sigrin er sialfr gengr heim at yðr.[1]
man ek annað hvart falla i þersi ferð eða fa sigr.[1] skal ek fa yðr
(c. 39) .x. þvsvndir vaskra manna til þersar ferðar.[1] En er konvngr
heyrir þersa a eggian þa byðr hann her ýt af ollv sínv ʀiki.[1]
Sva er sagt at hann hafþi eigi minna her en .xl. þvsvndraða ok
vm fram fotgongv folk.[1] þersir hofþingiar varv með hanvm Cador
Cornbreta konvngr Gillimar Íra konvngr Gvnnasivs Svðreyia konvngr
Palpanvs Norex konvngr Askell Dana konvngr Angvsselvs Skota
konvngr Hoel konvngs frændi[2] Malvasivs Tile konvngr.[1] þat heitir
nv Island.[1] A(rtvr) konvngr bað sendi menn Lvcíj segia sva
hanvm at hann mvndi til hans koma ok heimta skatt af Rvm-
verivm.[1] En er Lvcivs fra þetta samnar hann her vm allt Rvma
ʀiki ok varv með Lvcio þersir hofþingiar Philippvs Girkia konvngr
106 Manasar Serkia konvngr Corobia Spanlandz konvngr Síris Media
landz konvngr ok margir aðrir hofþingiar bœði hertogar ok iarlar.[1]
þeir hofþv sva mikin her at tolv sem .ccc. þvsvndraða ok .xíj.
hvndrvð manna.[1] Artvr konvngr setti eftir til landz giæzlv Modred
systvr svn[3] sin með Gvnnvorv drottningv.[1]

Strið Rvmveria ok Artvrs konvngs

c. 40 Hena[4] fyrstv nott er hann hof ferð sina a Englandi dreymði
hann at hann sa ein biorn mikin flivga i lopti.[1] hanvm þotti oll
iorð pipra ok skialfa ok allt þat sem a henni var af emivn þersa
ens mikla dyrs.[1] konvngr þottiz sia ein mikin dreka er kom moti
birninvm.[1] hann flavg or vestri ok lysti af hanvm langa leið vm

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Over* i *står et med Hauks hånd skrevet kors; det er et henvisningstegn til noget, han har tilföjet i margen med en rød og sort ramme om, men bogstaverne er omhyggelig skårne ud.* [3] *Skr. to gange.* [4] *Således med stort, rødt* H; *enten fejl for* Hina *eller* Ena.

hímínín *ok* tekz m*eð* þei*m* harðr bardagi en sa v*ar*ð skilnaðr þe*ir*a
at drekin bles eit*ri* a biornin sva at h*ann* fell til iarðar.[1] k*onvngr*
spvrði spekinga sina hvat þetta hefþi at segia.[1] þe*ir* sogðv at
h*ans* fylgia v*ar* drekin en biornin risa fylgia *ok* k*onvngr* mvndi
sigra risan.[1] K*onvngr* spvrði e*r* h*ann* ko*m* i Franz ti*l* þe*rs* risa
108 er In*n*vis het.[1] h*ann* v*ar* þ*ar* sem Mikials fiall heit*ir*.[1] allt var
vi*ð* h*ann* rætt.[1] h*ann* hafþi tek*it* ti*l* sin þa mey e*r* Elin het.[1]
ho*n* v*ar* frænndkona Artvrs k*onvngs*.[1] En e*r* k*onvngr* spyʀ þ*at*
for h*ann* brott f*ra* sinv*m* m*onnv*ᴍ eina nott m*eð* .íij. ma*nn* *ok* e*r*
þe*ir* ko*m*v at fiallinv[2] sia þe*ir* ellda .íj. i helli bren*na*.[1] k*onvngr*
geck ti*l* hellisins *ok* sa at In*n*vis ʀisi sat við elld *ok* steikti ein
villigollt.[1] k*onvngr* bað þa biða vti.[1] k*onvngr* geck in*n* *ok* e*r*
þetta sa risin tekr h*ann* klvbbv sina || þa e*r* sva v*ar* þvng at e*igi* 56a
lettv .íj. m*enn* af iorðv.[1] k*onvngr* hio ti*l* risans m*eð* sve*r*ði i en*n*ið
en risin lavst kylfvn*ni* ti*l* k*onvngs* en k*onvngr* veik ser vndan *ok*
ko*m* hogit niðr a iorðina hia k*onvngi*.[1] v*ar*ð þ*at* sva mik*it* hoɢ at
allt fiallið skalf vi*ð* en þo at sár risans v*æri* e*igi* mik*it* þa liop þo
af h*anv*m stort bloð.[1] risin kastar þa kylfvn*ni* *ok* liop at k*onvngi*
ok greip h*ann* sva fast at k*onvngr* fell a kne.[1] v*m* siþ*ir* þa mœðir
risan sva bloðras at h*ann* gat þa e*igi* vp*p* staðit *ok* liop þa k*on-*
vngr vp*p* *ok* hio af h*anv*m havfvð.[1] h*ann* let geyma havfvðit til syniz
þ*viat* k*onvngr* hafþi alldri fyʀ i lika ravn ko*m*it ne*ma* þa er h*ann*
atti vi*ð* Rikone*m*.[1] for h*ann* siþ*an* ti*l* skipa *ok* v*ar*ð miog frægr
v*m* alla norðr halfv hei*m*sens af þe*r*sv storvirki.[1] Siþ*an* flytr
110 A(rtvr) k*onvngr* he*r* sin moti Rv*m*ve*r*iv*m* *ok* e*r* hvar*ir* sia aðra þa
sendi A(rtvr) k*onvngr* .iíj. havfþ*ingia* til Rv*m*ve*r*ia Galven ga*m*la
ok Be*r*so ste*r*ka *ok* Ge*r*vin en frœkna *ok* bað Rv*m*ve*r*ia ryma brott
af Gallia.[1] en e*r* Lvci*v*s fra þetta *mællti* h*ann* þ*vi* siþr mvnv v*er*
flyia at v*er* skvlv*m* taka allt ʀ*ik*i Artvrs k*onvngs* *ok* sva sialfan h*ann*.[1]
þa m*ællti* sa m*aðr* er Kvínt*v*s het míkla dvl hafi þ*er* Bret*ar* at þ*er*
ætlið að taka ʀ*ik*i vart Rv*m*ve*r*ia.[1] Galvein v*ar*ð reiðr *ok* bra
sve*r*ði *ok* hio hofvð af Kvint*v*s *ok* for siþ*an* aftr ti*l* sina m*ann*a en
Rv*m*ve*r*iar sottv eft*ir* *ok* v*ar*ð þ*ar* mikill bardagi *ok* fiell fiolði af
(c. 41) hvarv*m* tveɢiv*m* aðr þe*ir* ko*m*v aftr til sin*na* m*anna*.[1] Nv spyʀ
112 A(rtvr) k*onvngr* at Lvci*v*s v*ar* ko*m*in i þa bo*r*g e*r* Avgvstidvnv*m*
114 heít*ir* *ok* ætlaði an*n*an dag at f*ar*a til Langvionís bo*r*gar *ok* þa
somv nott bað[3] k*onvngr* sína m*enn* he*r*klæðaz *ok* setti k*onvngr*
.víj. fylking*ar* sin*na* m*anna* i dal þei*m* e*r* Lvci*v*s skylldi f*ara*.[1]
þetta folk v*ar* at tolv .xl. þvsvndraða *ok* .víj. þvsvndrað ok[4] atian

[1] *Punktum er tilf.* [2] fiall *meget udvisket.* [3] *Haukr har skrevet* bað let *uden at underprikke det ene.* [4] o *synes rettet fra et andet bogstav* (v?).

m*enn*.[1] k*onvng*r let þ*a*r segia m*er*sv *ok* vigia ki*r*kiv g*a*rð til graftar
þei*m* m*onnv*M *er* þar felli.[1] Lvcivs v*er*ðr vaR f*yr*iætlanar A(rtvrs)
k*onvng*s *ok* setr h*ann* niðr merki sitt a ein fag*r*an voll þ*at* v*a*r
sva skapat sem væri ein ari or gvlli *ok* let siðan skipa sinar
116 fylkingar i[2] atta staði.[1] Siþ*an* talaði Lvci*vs* f*yr*i h*er*inv*m* yðr man
kvn*n*igt v*er*a v*m* þ*at* ranglega ti*l*kall er Artvr k*onvng*r hef*ir* vp*p* a
vart Riki *ok* hve mikla skom eða m*ann*a missi er ver *ok* vart Ri*k*i
hef*ir* f*yr*i h*anv*m *ok* ha*n*s frændv*m* farið.[1] v*æ*ri ors nv hitt bet*ra*
at reka þ*en*na fianda flock af hondv*m* ors m*eð* sœmð helldr en
leGiaz vnd*ir* fœtr þei*m* m*eð* skemð.[1] míniz *ok* a at þ*er*si dœ*m*e
giorðv af ser var*ir* hin*ir* fyRi frændr at þ*ei*r tokv fyRi sœmð m*eð*
sig*r*i en peninga m*eð* skemð fengv þ*ei*r þa ia*m*nan sigr er þei*m*
þotti davði syn*n*i.[1] mvn þ*er*si nott nv bratt liða *ok* ke*m*r sa dagr
er v*er* rekv*m* þ*er*sar vánm*enn*vr af hondv*m*.[1] En sva mikin h*er*
hofþv Rv*m*v*er*ir at i hv*er*ri þ*ei*ra fylk*ing* v*a*r .ví. þvsvndrað m*ann*a
(c. 42) *ok* .xi.[3] hvndrvð *ok* .vi. m*enn*.[1] Eft*ir* þetta riða Rv*m*v*er*iar f*ra*m i
dalin *ok* mœtaz þar þ*ei*ra fylking*a*r *ok* tokz þ*a*r harðr bardagi *ok*
vrðv þav tiðindi þ*a*r fyrst at Bocko Meðia k*onvng*r reið moti Boð-
vero *ok* lagði spioti i gegnim h*ann* en sira Kei[4] villdi hefna h*an*s
ok v*a*r særðr bana sari.[1] Hireglas frændi Boðveri v*a*rð reiðr[5]
miok e*r* h*ann* sa fall h*an*s.[1] geck h*ann* sva hart f*ra*m at h*ann*
drap Bocki k*onvng*.[1] gerðiz þa horð or*rost*a *ok* ma*nn*skiœð.[1] | i 56b
þ*ei*ri or*rost*o fell Romithel Spanl*a*ndz k*onvng*r af Rv*m*v*er*iv*m* *ok*
Qvint*vs* Marci*vs* Lepid*vs* Rv*m*v*er*ia olldvng*a*r *ok* .iíj. h*er*togar af
118 Bretv*m*.[1] Nv ke*m*r Lvci*vs* m*eð* sina sveit *ok* raðaz mote h*anv*m
Caðor *ok* Hoel *ok* rvckv þ*ei*r Caðor vndan.[1] Nv ser Artvr k*on*-
*vng*r vfar*a*r sin*n*a m*ann*a brigðr h*ann* nv sv*er*ði sinv Calebvrnv
ok m*ællti* latv*m* engan nv lifs vndan ko*m*a fallið helldr m*eð* sœmð
en flyið m*eð* sko*m*m.[1] k*onvng*r hio siþ*an* a tvær hendr *ok* f*yr*i
hv*er*iv h*an*s havg*v*i fell an*n*að hvart m*aðr* eða h*er*str.[1] h*ann* felldi
.ij. Rv*m*v*er*ia hofþ*ingia* Sertori*vs* Libia k*onvng*[6] *ok* Polite k*onvng*
af Bithínie.[1] v*a*r þa mik*it* manfall af hvarv*m* tveGiv*m*.[1] Lvci*vs* hio
m*eð* hœg*r*i hendi sv*er*ði en lagði m*eð* spioti vinst*r*i hendi en þ*a*r
sem Artvr fór þa ravck allt vndan.[1] I þ*en*na tima ko*m* Morvið i
op*p*na skiolldv Rv*m*v*er*iv*m* *ok* fell þa þvsvndrvðv*m* Rv*m*v*er*ia lið
ok i þ*er*saRi or*rost*o fell Lvci*vs* m*eð* goðan orðs tír.[1] brast þa flotti
a Rv*m*v*er*iv*m*.[1] A(rtvr) k*onvng*r let reka flottan þar ti*l* er þ*ei*r
gafvz i valld h*anv*m *ok* sorv k*onvng*i trvnaðar eiða.[1] A(rtvr) k*on*-

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* ok *(forkortet).* [3] *Således; fejl for* .vi. *(J. Sig.).* [4] *Rettet fra hdskrs* Kemi *(J. Sig.).* [5] *Den øverste del af* ðr *bortrevet ved et hul.* [6] *Rettet fra hdskrs* konvngr.

120 *vng*r let þva v*m* lik allra þ*ei*ra m*ann*a sem þar hofþv fallit sva Rv*m*ver*i*a sem sin*n*a m*ann*a.[1] sat k*onvng*r þan*n* vetr i Gallia en v*m* svmarit eft*ir* for h*ann* ti*l* Rvmabo*r*gar *ok* lagþi h*an*a vnd*ir* sig *ok* oll þa*v* ʀ*iki* er þ*ar* til lagv.[1]

Af Artvr k*onvng*i

c. 43 En e*r* þetta v*ar* tiðinda þa ko*m*v sendi m*enn* af Bretl*an*di *ok* sogþv k*onvng*i at Modreð systv*r* svn h*an*s lagþi vnd*ir* sig Bretl*an*d *ok* h*ann* hafþi brvllavp gort ti*l* Gvn*n*var*ar* drottning*ar* kono Artv*r*s k*onvng*s *ok* h*ann* hafþi sa*m*nad at ser heidingiv*m* at v*er*ia l*an*dit.[1] vi*ð* þ*er*si tiðindi v*ar* k*onvng*r miog rygr *ok* sn*er*i h*ann* hei*m* ti*l* Bretl*an*dz me*ð* m*er*stan þora h*er*sins en h*ann* sendi Hoel frænda sin ti*l* keis*arans*[2] at sættaz vi*ð* h*ann*.[1] geck h*anv*m þ*at* mal vel.[1]
122 tokz þ*ar* sætt *ok* fvllr fr*i*ðr.[1] En e*r* k*onvng*r ko*m* til Bretl*an*dz ko*m* Modret moti h*anv*m me*ð* h*er* *ok* v*ar*ð þ*ar* horð o*rrosta*.[1] fell k*onvng*i þvngt *ok* let h*ann* marga sina m*enn* en sva lavk þo at Modret flyði i bo*r*g þa e*r*[3] Vintonia heit*ir*.[1] k*onvng*r let bva v*m* lik sin*n*a m*ann*a *ok* var miog rygg*r* af sinvm mikla sk(a)ða[4].[1] en er Gvnvor spyʀ þetta f*er*r ho*n* v*m* nott a lavn til Lvndvna *ok* geck þ*ar* i nvn*n*v klavstr *ok* endi þ*ar* sitt líf.[1] þri*m* dogv*m* siþaʀ fvndvz þ*ei*r Artvr k*onvng*r *ok* Modret *ok* tokz þ*ar* þa harðr bardagi *ok* mik*it* manfall.[1] letti Modret þa en vndan.[1] gaði k*onvng*r þa en[5] e*ig*i at iarða sina m*enn* rak h*ann* þa flottan allt ti*l* ar þ*ei*rar e*r* Kamla heit*ir*.[1] þ*ar* na*m* Modret vi*ð* *ok* fylk(t)i[6] sinv liði.[1] h*ann* hafþi þa e*ig*i min*n*a lið en .lx. þvsvndraða.[1] þo hafþi k*onvng*r meira lið *ok* eɢiaði h*ann* fast sina m*enn* *ok* sn*er*i sialfr at þ*ei*ri fylk*ing* e*r* Modret v*ar* f*yr*i.[1] k*onvng*r geck sva i gegni*m* h*an*s fylking sem h*ann* væði mioll.[1] fell Modret i þ*er*sv*m* bardaga *ok* morg þvsvndrat m*ann*a me*ð* h*anv*m *ok* þersir hofþ*ingiar* Kelldrik *ok* Elafi*rs* Erlingt*rs* Brvnig*rs* Saxon Gilla Patrik *ok* fiolþi Ira *ok* Skota *ok* Orkneyinga.[1] k*onvng*r bavð nv g*r*ið ollv*m* e*r* þiggia vílldv.[1] en af h*an*s liði fellv þ*er*(s)ir[7] havfþ*ingiar* Loth Norex k*onvng*r Askell Dana k*onvng*r Cador *ok* Casibellan*vs* *ok* marg*ar* þvs-
124 vn*n*d*ir* an*n*aʀ[a][8] m*ann*a.[1] I þ*er*sv(m)[9] bardaga feck k*onvng*r sar þ*at* e*r* h*ann* leiddi ti*l* bana.[1] h*ann* v*ar* fœrðr ti*l* Avollo eyiar.[1] la k*onvng*r þar litla stvnd aðr h*ann* andadiz *ok* v*ar* harmaðr miok af sinv*m* mon*nv*ᴍ.[1] lik h*an*s v*ar* iarðat at K*r*iz ki*rk*iv i Cantara byrgi.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Forkortelsestegnet står over* ei. [3] *Herefter står et* þ *og et bogstav herefter synes udraderet.* [4] a *(1) mgl. ved linjeskifte.* [5] *Overflødigt (?).* [6] t *mgl. i hdskr.* [7] s *mgl. i hdskr. (et stort hul mellem* þer *og* ir. [8] a *og den sidste del af* ʀ *afrevet.* [9] m *mgl. i hdskr.*

e*r* þ*at* mal m*anna* at h*ann* || hafi allra Breta k*onvng*a me*r*st styrkt 57a
k*r*istni a Bretl*an*di.[1] þa e*r* A(rtvr) k*onvng*r andaðiz v*arv* liðn*ir*
f*ra* bvrð v*a*rs he*r*ra Iesu *Christi*[2] .d. ara *ok* .xl. tvav ár ofarlega a
dogv*m* Leonis keisara.[1]

Anlat Artvrs k*onvngs*[3]

c. 44 Eft*ir* anlat Artvrs k*onvng*s tok r*ik*i yf*ir* Bretl(an)di[4] Constan-
tin*vs* svn Cadors he*r*toga sem sialfr A(rtvr) k*onvng*r hafþi skipat.[1]
atti h*ann* litla stvnd v*m* kvirt at sitia aðr Saxar ge*n*gv a r*ik*it.[1]
v*arv* f*yr*i þvi liði .íj. havfþ*ingiar* syn*ir* Modret.[1] þ*eir* vn*nv* Lvndvna
bo*r*g *ok* Viton[5] *ok* satv þ*ar* i v*m* stvnd.[1] I þe*n*na ti*m*a andaðiz
Daníel b*yskv*p *ok* Davið b*yskv*p i Cantara byrgi.[1] Constantin*vs*
dro mikin he*r* saman *ok* fo*r* mote þei*m* broðr*vm* *ok* tokz þ*ar* horð
or*rost*a *ok* ei*g*i langr[6] aðr Saxar fellv en þ*eir* broðr flyðv í Mariv
ki*r*kiv i Lvndvnv*m*.[1] Constantin*vs* liop in eft*ir* þei*m* *ok* drap f*yr*i
sinv alltari hvarn þ*ei*ra.[1] Constantin*vs* r*ik*ti v*m* .xx. ár.[1] h*ann* varð
braðdavðr *ok* er g*ra*fin i þei*m* stað e*r* siþ*an* e*r* kallaðr Anesko.[1]
Eft*ir* h*ann* tok r*ik*i svn h*ans* e*r* Avreli*vs* het.[1] ecki v*a*r h*ann*
vitr m*a*ð*r* ti*l* rikis stiorn*ar*.[1] h*ann* let drepa foðvr broðor sin e*r*
Avreli*vs* het *ok* .íj. svnv h*ans* *ok* eignaðiz siþ*an* allt r*ik*it *ok* reð
124 .xxx. ara.[1] Eft*ir* h*ann* tok r*ik*i Vortipori*vs* *ok* herivðv Saxar miok
v*m* h*ans* daga i l*an*dit.[1] Eft*ir* h*ann* tok rik*it* Malgo.[1] h*ann* lagði
vnd*ir* sig allt Bretl*and* *ok* Skotl*and* Irl*and* Isl*and* Orkneyiar[7] Dan-
mork *ok* Gotl*and* *ok* v*arv* þ*er*si lond oll h*anv*m skatt gilld en karl-
m*enn* þyddiz h*ann* en ei*g*i konor *ok* þvi varð gvð h*anv*m reiðr.[1]
(c.45) Eft*ir* h*ann* tok r*ik*i Karsi*vs*.[1] h*ann* v*a*r vvitr m*a*ð*r* *ok* g*r*imr við
sina m*enn*.[1] varð h*ann* af þvi hvarki kiær gvði ne m*onnvm* þolþv
l*an*dzm*enn* h*anv*m illa vf*r*ið *ok* leita ser travstz i on*n*vr l*on*d.[1] en
e*r* Saxar fregna þetta samna þ*eir* liði *ok* f*ar*a fyrst ti*l* Irl*an*dz þ*ar*
reð sa k*onvng*r f*yr*i e*r* Gvðm*v*ndr het *ok* fengv þaþ*an* mikin styrk
ok fo*rv*[8] siþ*an* ti*l* Bretl*andz* *ok* eyddv allt l*an*dit norðan.[1] Karsi*vs*
samnar he*r* i moti þei*m* *ok* v*a*rð þ*ar* harðr bardagi *ok* ei*g*i langr
aðr k*onvng*r flyði i bo*r*g þa e*r* Cirest*r*ia heit*ir*.[1] Saxar settvz v*m*
bo*r*gina *ok* fa ei*g*i sotta.[1] þa ke*m*r ti*l* motz vi*ð* Irak*onvng* Iskard*vs*
systv*r* svn h*ans* *ok* vin*n*a þa bo*r*gina.[1] Geck þa Carenci*vs*[9] vt
me*ð* sínv*m* m*onnvm* *ok* hio til begia handa.[1] ve*r*ðr nv Carenci*vs*[9]
ofrliði borin flyr h*ann* þa ti*l* skipa *ok* for or l*an*di *ok* ko*m* alldri

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Forkortet* iħu xp̄c. [3] *Urigtig overskrift.* [4] *Forkortelsesstregen for* an *mgl.* [5] *Således.* [6] *Fejl (?) for* long; *skriveren kom til at tænke på* bardagi. [7] o *i hdskr. rettet fra* e, *så at bogstavet mest ligner* ø. [8] *Skr. begyndte først på* ey (eyddv); e *er raderet,* y *ændret til* f. [9] *Således.*

aftr siþann.[1] Þeir Gvdmvndr konvngr ok Saxar logþv nv allt land
vndir sig brendv þeir bœði borgir ok kirkivr ok eyddv kristninni.[1]
flyðv þa byskvpar brott með alla helga doma ok svðr vm sio.[1]
Geck siþan Brettland or Breta konvnga ætt til forraða.[1] baro
Saxar þar þo eigi konvngs nafn ok skipti þa landit nafni ok var
128 siþan kallat England.[1] Var þa Aðalbrikt konvngr yfir syðra lvta
landz en Aðalraðr ok Ella fyri Norðhvmrvlandi en kristni var þa
viðaz eydd ok niðr fallin vm allt landit.[1]

Kristnað England af Avgvstino

c. 46 I þenna tima var en helgi Gregorivs papa i Romaborg ok
spvrði hann hvat fram for vm kristnina i Englandi.[1] hann sendi
þangat ein agiætan sin lærisvein en helga Avgvstinvm ok marga
aðra kenni menn.[1] hann predicaði þar trv ok skirði Aðalbrikt
konvng ok var hann siþan mikill styrks maðr heilagrar kristni.[1]
hann setti sin erkistol ok klavstr i borg þeiri er Bavgor het.[1]
þeim var skipt i .víj. staði ok var aboti yfir þeim ein lærísvein
Avgvstini sa er Dinot het ok varv vndir hanvm .ccc. mvnka.[1]
þeir vvnnv iorð ser til matar.[1] Þa varv konvngar yfir Norðhvmrv
landi Aðalraðr ok Ella sem fyʀ var ritað ok villdv þeir þvi siþr
við trv taka at þeir gerðv fvllan vfrið kristnvm monnvᴍ hvar sem
þeir naðv þeim þviat þeir letv drepa ein dag .xíj. c. mvnka.[1] varv
þeir siþan dyrkaðir af kristnvm monnvᴍ sva sem aðrir gvðs pin-
ingar vattar.[1] Eftir þat tokv Bretar ser þan konvng er Cadvervs[2]
het ok for hann með her i moti Aðalrað konvngi.[1] tokz þar harðr
bardagi ok fell þar eigi færa lið en .x. þvsvndrað.[1] Siþan var |
sætt ger at Cananvs[2] skilldi hafa land fyri svnnan Hvmrv.[1] vrðv 57b
þeir siþan goðir vinir.[1] litlv siþaʀ let Aðalraðr konvngr eina konv
sína en tok aðra i staðin.[1] En hon for a fvnd Kadvani[2] konvngs
ok tok hann hana í sítt valld ok setti hana i hásæti[3] hia drottn-
ingv.[1] þær forv baðar sen at hvila ok fœddv .íj. sveina.[1] het svn
Kadvanvs Kaðall en Aðalraðs Edvin ok voxv þeir baðir vpp með
konvngi.[1] þeir vnnvz mikit.[1]

c. 47 I þenna tima andvðvz feðr þeira.[1] forv þeir þa til sinar
130 foðvrleifdar.[1] tok Kaðall Norðhvmrv land ok er hann hafþi ʀiki
haft vm .íj. ár villdi hann lata korona sig til konvngs.[1] hann
talaði þetta fyri fostra sinvm ok systvr er Brian het en er hann
sagþi henni þetta þa kom sva mikill gratr at henni (at)[4] þat var
fadœme.[1] þetta spvrðiz vm allt ʀikit.[1] konvngr spvrði hvat volldi

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] a *er i hdskr. rettet fra* i. [4] *Mgl. i hdskr.*

hryggleikr sa er a henni var.[1] hon svarar mer þickir hormvleg þin fyriætlan ok meir af litil mennzkv en af viti.[1] mvndi sva þickia envm fyrrvm þinvm frændvm[2] at beiðaz koronv en hafa eigi þrek til þers at vinna vndir sig landit með sverði.[1] man þetta riki sœmðar lavst þickia meðan Saxar hafa valld her i landi.[1] hafa þeir iamnan verið ors ok varvm ætmonnvm vtrvir fyrst Vortigernvs ok hans ætmonnvm ok nv siþan griðniðingar er þeir forv i sveit með Modredo ok vnnv þann skaða er alldri var her vnnin annarr slikr ok sva mvn æ vera meðan þeir erv her i landi.[1] Eftir þat sendi Eddvin orð Kaðali at hann villdi taka koronv ok fylla konvngs tign ok heita yfirkonvngr en konvngr iattaði þvi eigi.[1] Edvin varð þa reiðr ok sagþi at hann mvndi eigi varða hvart hann lofaði eða eigi.[1] en er Kaðall spyrr ætlan Edvins sendi hann þa menn til Edvin at þat kostaði hans havfvð ef hann leti sig til konvngs taka.[1] siþan samnaði hvartveggi liði ok hittvz við Hvmrv ok varð þar harðr bardagi ok flyði Kadall til Irlandz
132 ok let margar þvsvndir folks.[1] Eddvin heriaði nv i riki Aðalraðs konvngs ok sotti þat oddi ok eggiv ok drap alla þa menn er hann naði.[1] Kaðall samnar her ok ferr til Englandz ok naði hvergi a land at koma fyri samnadi landz manna.[1] Edvin hafþi með ser þann mann er vissi allt vm þeira ferð ok nær sigr dagar varv ok
(c. 48) bavrðvz þeir þa at eins.[1] Kaðal for þa at finna Solomon konvng er þa var vitraðstr maðr ok hann hafþi vpp fœtt ok tok þa vedr mikit ok rak þa til eyiar þeirar er Grandregia heitir með .íj. skipvm.[1] hanvm fell þa sva nær manna missir með sinni vsigrsæli at hann átt ecki ne drack .vi. dœgr.[1] hann lagþiz i hvilv af þersv ollv saman.[1] En er sva var komit bað (hann)[3] at Brian fostri hans skylldi fara at veiða hanvm dyr i eyni.[1] hann for allan dag at leita dyra ok fann ecki.[1] En er hann kom heim þa skar hann voðvan or læri ser ok steikti[4] ok gerði til matar konvngi ok sagþi hanvm dyra holld vera.[1] konvngr át ok þottiz ecki iamgott[5] etið hafa ok varð hann nalega heill a .íij. dogvm.[1] forv þeir siþan ok fvndv Salvmon konvng ok spvrði hann raða.[1] gerðv þeir þat rað at Brian for brott ok skylldi freista ef hann næði spamanne Edvins.[1] Brian tekr a sig stafkals bvning ok lætr gera ser hvassan iarnstaf.[1] ferr hann siþan þar til er hann kemr i Iork.[1] var þar fyri Edvin konvngr með mikin pris.[1] Brian slæz i stafkarla sveit ok settiz við hallar dyr ok bað ser matar.[1] Ok er hann hafþi litla stvnd setið geck kona ein or hollini.[1] hon var

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herpå er* þinvm *igen skrevet.* [3] *Mgl. i hdskr.* [4] *Næsten helt udvisket.* [5] ott *ligeledes.*

134 systir Brians.[1] hon skylldi taka vatn þviat Edvin hafþi hana
hertekit.[1] kendi hon Brian þegar hon sa hann ok bað hon hann
skvnda brott aðr konvngs menn kendi hann.[1] sagþi hann þa henni
hversv hans ferð vissi við ok bað hana gera sva rað fyri at her-
bergi spamannz væri eigi læst þa nott.[1] hon het hanvm þvi ok
gerði sem hann bað.[1] Brian var með stafkorlvm til netr en er allt
folk var i svefni for hann til herbergis spamannz || þat var vlæst.[1] 58a
Brian geck inn ok at hvilv hans ok lagði iarnstafnvm fyri briost
hanvm ok i gegnim hann ok let þar standa eftir stafin.[1] siþan
geck hann til stafkarla ok var hia þeim þar til er yfir dofnaði
ok for hann siþan brott leynilega ok kemr hann a fvnd Kaðals
ok sagþi hanvm sitt erindi ok þotti hanvm þat gott vera.[1] siþan
ferr Brian heim i borg sína ok litlv siþar kemr þar sa maðr er
Pendrak het með Saxa her.[1] Kaðall sendi (moti)[2] hanvm mikinn
her ok varð þar horð orrosta ok eigi long aðr Pendrag varð hand-
tekinn ok drepin merstr lvti liðs hans.[1] Ðetta spyr Edvin ok
samnar liði ok ferr til fvndar við Kaðal ok hittaz þeir a velli þeim
er Holoel het.[1] tokz þar mikill bardagi ok harðr.[1] fell i þersvm
bardaga Edvin ok svn hans Vsvið ok sa konvngr er Balldr het ok
nalega allt þeira folk.[1] Siþan for Kaðall vm allt England ok lagþi
vndir sig ok drap alla Saxa bœði born ok konvr.[1] eftir þat for
hann i Skotland ok drap þar Eadan Skota konvng ok .íj. hans
systvr syni.[1]

c. 49

Af Osvalldi konvnge

Eftir hann tok riki en helgi Osvalldr konvngr yfir Norð-
hvmrv landi.[1] hann var yfir[3] þvi riki .ix. ár.[1] hann var frið-
giarn ok fályndr avr við fatœkia menn.[1] Kaðall gieck[4] miok a
136 (riki)[5] hans ok letti Osvalldr konvngr vndan til Skotlandz þar er
mœttiz ok England.[1] þetta spyr Kaðall ok gerir siþan her a hendr
Osvalldi konvngi[6].[1] var þar formaðr fyri Pendan konvngr.[1] ok er
þetta spyr Osvalldr konvngr let hann setia niðr a einvm velli kross
vars herra Iesv Christi[7].[1] hann bað þangat sœkia alla sina menn
ok bað þa falla a kne ok biðia almatkan gvð at þeir vegi sigr a
sinvm vvínvm.[1] þeir gerðv sem hann bavð.[1] Gengv siþan i
bardaga ok gerði gvð þat eftir þeira bœn fyri verðleika ens helga
Osvallz konvngs at Bretar flyðv.[1] En er Kaðall fra þetta varð
hann reiðr miok ok samnar her ok for moti Osvalldi konvngi ok

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr.* [3] *Meget afbleget.* [4] e *noget klattet.* [5] *Mgl. i hdskr. (J. Sig.).* [6] *Rettet fra hdskrs* konvngr *(J. Sig.).* [7] *Forkortet* iħc xpi.

tokz þar harðr bardagi.[1] hafþi Osvalldr ecki liðs við.[1] En er Osvalldr sa at engi viðrstaða mvndi verða settiz hann niðr ok sa i gavpnir ser ok bað til gvðs fyri ollvm þeim er þar borðvz ok siþan let hann þar lif sitt ok for sva til almattix gvðs ok segia menn at Pendan yrði hanvm at bana.[1] flyði þa allt lið hans þat er lifit þa.[1] En efter bardagan geck at konvnginvm ein gamall maðr af monnvm Kaðals hann hafþi fengit mikit sar a hendi.[1] hann skriðnaði[2] ok stack niðr hendinni i bloð Osvallz konvngs ok er hann stoð vpp var heil hondin.[1] margar iartegnir ok storar gerði gvð fyri hans verðleika þo at þær se eigi her ritaðar.[1] Eftir hann tok riki yfir Norðhvmrv landi Osið broðir Osvallz konvngs.[1] hann sættiz við Kaðal sva at hann skylldi hafa riki sitt i friði.[1] Siþan setti Kaðal frið vm allt Bretland sva at sa skylldi af hondvm ok fotvm er frið bryti innan landz.[1] I moti Vsið reis vpp Alfrið svn hans ok Orðvalld broðvr svn hans en þeim varð bœði við hann afla fatt ok sva giæfv skortr.[1] flvðv þeir vndan ok sottv 138 a fvnd Pendrax ok baðv hann fvlltings moti Vsið.[1] En hann var fvllr vela ok svika ok villdi giarna hialpa þeim en þorði eigi þo at (c. 50) briota frið konvngs ok hvgsaði vm velar.[1] I þenna tima gerði Kaðal konvngr eina stora veizlv ok varv þar allir Engla konvngar nema Vsið ein.[1] Pendrag spvrði konvng hvi Vsið væri eigi þar.[1] En konvngr sagþi hann sivkan vera.[1] er anað hvart sagþi P(endrag) ella hefir hann sent menn til Saxlandz eftir herliði ok hyggz hefnaz Osvallz broðor sins.[1] hefir hann nv brotið frið þann er þer settvð.[1] Nv er yðr þat rað at taka hann af lifi eða reka hann or landi.[1] konvngr talaði við sina menn hvat hann skylldi til raðs taka þat at hann bryti eigi sialfs sins grið þav er hann setti.[1] þa svarar Makadvð konvngr eigi mvni þer gerl[a][3] hvat land vart hefir þolað af þersi þioð eða hvern trvnað ver eigvm henni at lavna.[1] hofv ver alldri siþan i friði setið siþan Saxar komv i þetta land.[1] konvngr gaf i vald Pendrag at fara með þersv mali sem hanvm | likaði.[1] Pendrago samnar liði miklv ok 58b heriar a riki Osvið konvngs ok brendi borgir ok bœi ok drap bœði born ok konvr.[1] en er konvngr spvrði þenna vfrið þa reðs hann vm við sina menn hvat til raðs skylldi taka en þeir fystv hann at leita sætta ef kostr væri þvi at ekki var lið til moti stoðv ok bavð hann til sætta bœði gvll ok silfr ok enna beztv manna dom a ollvm þeira malvm.[1] Pendrago neittaði þersv ok kvez ætla ser riki en hanvm davða.[1] en er Osvið spvrði at

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] k *er i hdskr. rettet fra* f. [3] *Af* gl *er den nederste del, a helt bortrevet.*

engar fengvz sættir þa mællti hann til sinna manna oss mvn þat fyri betra er þeir neita sættvm.[1] skvlv ver þangat sækia til travst sem vrvgt er heitvm a almattkan gvð oss til fvlltings ok mvnv ver í hans travsti fagran sigr vega.[1] Gongvm fram rosklega ok
140 synvm enga ræzlv a ors þvi at gott er hvart sem helldr kemr vpp at ver fallim a foðorleifð vaRi ella sigrimz.[1] siþan tokz harðr bardagi með þeim ok eigi langr aðr Pendan fellr ok með hanvm .xxx. iarla en Vsvið ok hans menn lofvðv gvð fyri fagran sigr.[1] eftir Pendrag tok konvng dom Villifer svn hans ok reðs hann þegar til bardaga við Vsvið ok með hanvm iarlar .íj. Ebba ok Edbort en Kaðal fyri bavð þeim at beriaz ok sætti þa heilvm sattvm ok sat Vsið siþan með friði at sinv Riki.[1]

c. 51 Andlat Kaðals konvngs

Nv er Kaðall hafþi konvngr verið atta vetr ok .xl. tok hann sott ok andaðiz ok var hann iardaðr i Lvndvnvm ok var þar kirkia ger ok vigð envm helga Martino ok er þar hvern dag lesin salv mersa fyri hans sal.[1] Siþan var þar steyptr af kopar ein herstr ok þar maðr a baki með ollvm herklædvm af eiri ok gert sem likaz konvnginvm ok settr siþan yfir borgarlið i Lvndvnvm.[1] þetta likneski var allt gyllt sem logi.[1] var þetta gort konvngi til sœmðar.[1] er hans artið .xv. kalendas decembris.[1] Eftir hann tok Riki svn hans er Beda prestr nefnir Tedvallvm.[1] hann var bœði vinsæll ok friðsamr.[1] En er .xíj. vetr varv liðnir fra andlati Kaðals þa tok konvngr vanmátt mikin ok gerðiz stiornlavst landit.[1] var þa áran mikit ok svlltr ok manndavðr sva mikill at eigi varð halft iarðat.[1] flyðv þa brott allir þeir er þvi komv við.[1] konvngr for ok brott með nockvt[2] folk en er hann skildiz við England mællti hann með tara fellíng til illz hafa sparaz varir lifdagar af
142 syndvm varvm ok forsío leysi ok astleysi við gvð er nv skvlv þav vdœme her yfir ganga er alldri vrðv fyR ok megv ver eigi dyliaz við at þetta er gvðs hefnd.[1] her hafa gengit yfir Rvmveriar allt Breta Riki ok margar aðrar þioðir ok hefir her þo alldri slikt verið sem nv en fyri avðrv verðv ver nv at flyia.[1] eigi þrongva ors nv heiðnar þioðir ok eigi annaR vfriðr helldr verðv ver at flyia með gvðs vilia ok hans mætti ok þvrfv ver at þersi anavð snviz ors til synda lavsnar.[1] konvngr kom til Armonia rikis með sinvm monnvM ok var þar með Alanvs konvngi .xi. vetr.[1] hann var svn Salomons konvngs fostra foðvr hans ok var hann þar meðan volld hellzt a Englandi[3].[1]

[1] *Punktum er tilf.* [2] vt *meget afbleget.* [3] a englandi *noget afbleget.*

c. 52 Bygðiz Engl*and*[1] an*n*at sin*n*

I Þ*en*na tima ko*m* ti*l* Norðhvmrv l*an*dz d*r*ottni*n*g sv e*r* Sæbvrg het m*eð* mik*it* lið.[2] ho*n* lagþi vnd*ir* sig allt Norðhvmrv l*an*d.[2] Ok e*r* Thedvallas k*onvng*r spyʀ hvat[3] titt v*ar* i Engl*an*di *ok* þar tok ævi at batna *ok* þ*ar* v*ar* ko*m*it nytt ʀ*ik*i yf*ir* bað h*ann* Alanv*m* k*onvng*[4] fa ser lið *ok* skip þ*via*t h*ann* fystiz aftr til Engl*an*dz.[2] k*onvng*r iattaði h*anv*m þ*at* *ok* er skipin bioɢvz vitrað[iz][5] Thedvallo[6] k*onvng*i gvðs engill *ok* bað h*ann* ei*g*i f*ar*a aftr ti*l* Engl*an*dz *ok* sagþi þ*at* v*er*a moti gvðs vilia *ok* bavð h*anv*m at f*ar*a til Rvmabo*r*gar a fvnd Sergíj p*apa* *ok* taka skript af h*anv*m *ok* kvað h*ann* þa mvndv hittaz i heilag*ra* m*ann*a tolv sagþi at alldri siþ*an* mvndv h*an*s kyns || m*enn* ʀ*ik*i h*a*f*a* yf*ir* Engl*an*di 59a ne*ma* þ*ei*r nyti h*an*s v*er*ðleika viðr.[2] En k*onvng*r kendiz vi*ð* at þa gekk eft*ir* spa Merlin*vs* spamanz ef sva fœri.[2] virði k*onvng*r meira
144 boð gvds en fysi sina.[2] var þa rofin þ*er*si skipabvnaðr *ok* sv ætlan e*r* aðr v*ar* g*er*.[2] Bio þa k*onvng*r f*er*ð sina til Roms *ok* ko*m* a fvnd Sergíj p*apa* *ok* tok h*ann* feginsamlega vi*ð* h*anv*m *ok* styrkti h*an*n i morgv*m* fogrv*m* orðvm *ok* dyrlegvm dœmv*m* i sin*n*i t*r*v *ok* sva segiz at h*ann* gaf þ*ar* vp*p* sitt k*onvng*snafn *ok* allt ʀ*ik*i *ok* siþ*an* vigði Sergi*vs* p*apa* h*ann* til b*ysk*vps.[2] h*ann* lifþi siþ*an* eigi lengr en atta daga *ok* andadiz í Romabo*r*g til eilifs fagnaðar .xíj. k*alendas* maíj.[2] þa v*ar* liðit f*ra* bvrð vars h*er*ra I*es*u *Christi*[7] dc.
(c. 53) ara *ok* .lxx. *ok* .ix. ar.[2] Sva e*r* sagt at siþ*an* v*ar* ecki Breta k*onvn*ga ʀ*ik*i yf*ir* Engl*an*di vtan af þ*ei*ra sialfra ætt.[2] fyrir Norðhvmrv l*an*di reð Sæborg d*r*ottníng eitt ár.[2] Avll þ*er*si tiðindi e*r* nv h*a*f*a* sogð v*er*ið fra Bretl*an*dz bygð *ok* þ*ei*ra k*onvn*ga vi*ð* skiptv*m* er þ*ar* v*arv* yf*ir* e*rv* ritvð eft*ir* þ*ei*r(i)[8] bok e*r* historia Britor*vm* heit*ir* *ok* er ho*n* g*er* af f*yr*i sogn Alexandrs Lvndvna b*ysk*vps *ok* Valltara erki[9] diakn or Axna[10] fvrðv *ok* Gilla ens froða.[2] Kaðvalla v*ar* k*onvng*r xxx. *ok* víj. ar.[2] h*ann* lagþi fyrstr Roma skatt a allt Engl*and* a hv*er*iv ari at giallda.[2] Eft*ir* h*ann* v*ar* Adalraðr .xííj. ar.[2] þa v*ar* Simbvr d*r*ottni(n)g[11] eitt ar þa Kínívlfr k*onvng*r .víij. ár *ok* .xx. þa Brici*vs* .xvíj. ár þa Eggb*r*igt*vs* .xxx. ara *ok* .víj. manv*ðr*.[2] h*ann* lagði morg ʀ*ik*i vnd*ir* sig.[2] þa Eidvlfr svn hans er ʀ*ikt*i halft anað ár þa Edelalldr svn h*an*s .v. ar þa Aðalbrigt broðir Eiðvlfs .ví. ár þa Alf*r*iðr broðir þ*ei*ra .víij. ár

---

[1] ng *synes sammenskrevne.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Afbleget.* [4] hann—k*onvng* *ligeledes.* [5] iz *afrevet.* [6] t *for större delen afrevet;* d *er rettet fra hdskrs* o *(J. Sig.).* [7] *Forkortet* ih̄u xp̄i. [8] i *mgl.* [9] *Herefter først skrevet* b*ysk*vps, *men dette er atter overstreget.* [10] *Således.* [11] n *mgl.*

ok .xx. h*ann* eignaðiz fyst þ*er*sa k*onvn*ga allt ʀ*ik*it *ok* rak b*r*ott alla vf*r*iðar m*enn* *ok* styrði ʀ*ik*inv vel *ok* lengi.[1] eft*ir* h*ann* ʀ*ikt*i Iatvardr svn h*an*s .íííj. ar *ok* .xx. Eft*ir* h*ann* Aðalstein goði xi. ar *ok* xx. *ok* vi. vikvr *ok* þri(a)[2] daga.[1] h*ann* fost*ra*di Hakon svn Haralz k*onvng*s harfa(g)ra[3].[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] a *mgl.* [3] g *mgl.*

59ᵇ er oprindelig blank, men er (i 15. og 16. årh.) blevet beskrevet med adskilligt kradseri med forskellige hænder.

Vi*ð*rœða lika*ms* *ok* salar[1]

446 BOk þ*er*sa g*er*ði meistari Valltíʀ af samburð[2] tveɢia m*anna* 60a
ok rœðir hvaʀ við an*n*an af sinv efni hvaʀ.[3] an*n*aʀ sky*n*iar[4]
hei*m* þ*en*na *ok* þa e*r* h*ann* byɢia.[3] h*ann* hef*ir* þekt svndrþycki
m*anna* at anaʀ stvndar[5] ti*l* f*r*iðar *ok* giœzkv vi*ð* alla m*enn* *ok*
447 villdi v*m* sitt bua vn*n*a ollv*m* rettinda *ok* veita ollv*m* vingan *ok*
sva vill h*ann* þiɢia.[3] An*n*aʀ hef*ir* hatt an*n*an fagar illzkv elskar
vf*r*ið vn*ir* e*ig*i sinv tek*r* *ok* ræn*ir* hvat[6] er h*ann* kan*n* fa otar
ollvm g*r*imleik *ok* fiandskap *ok* vvingan.[3] Nv vnd*ir* stoð sa e*r*
þ*e*tta setti saman at e*ig*i hafa all*ir* m*enn* eina nattvrv.[3] Ef ein
er styrkr an*n*aʀ er breyskr.[3] Ef an*n*aʀ e*r* harðr þa e*r* an*n*aʀ
blavðr *ok* þ*v*i skipar h*ann* tveimr i þ*er*sa vi*ð* rœðv v*m* ve*r*alldlegt
angr *ok* atbvrði.[3] Ok talaz við æðra *ok* hvgrecki an*n*at me*ð*
kveínan en anað[7] me*ð* hvɢan.[3] En siþ*an* talar m*að*r vi*ð* sal sina
hv*er*sv virk[8] ho*n* var sinv*m* drottni meðan ho*n* hellt fegrð sin*n*i *ok*
hv*er*sv fogr[8] *ok* f*r*ið ho*n* var[8] skapað *ok* hve*r*ia ast er vaʀ drottin*n*
hef*ir* lagt vi*ð* hana e*r* h*ann*[9] hef*ir* þo sin*n*i miskvn til hen*n*ar
vent at ho*n* hafi siolf sig savrgat *ok* af þ*v*i baki vi*ð* h*an*vm snvið
ok at h*an*s miskvn e*r* hen*n*i æ heimol *ok* buin.[3] Ok birtiz þar
hv*er*sv sak*ir* falla mein slockvaz synd*ir* f*yr*idiarfaz ef son*n* iðran
ke*m*r *ok* hellz ho*n* me*ð* staðfestv.[3] hefr æðra kvein sina fyrst v*m*
andlat sem þ*at* se heimsens anmarkí er h*an*s ollv*m* anmarkv*m*
lycter sem e*r* vart liflat.[3] Æðra g*r*ipr sva til orðs vi*ð* elli[10] hv*er*n

---

[1] *Denne — røde — overskrift er kun til dels rigtig. Den burde hedde:* viðræða æðrv ok hvgrekki ok likams ok salar. *Det første stykke findes aftrykt — foruden i Heil. manna sögur — også i Brunetto Latino's Levned osv. af Th. Sundby.* [2] ð *er meget svagt, hvis det ikke helt mangler. Þ. Bjarnarson (hos Th. Sundby) har læst ordet som* salibur, *altså som stedsnavn, hvilket sikkert er urigtigt.* [3] *Punktum er tilf.* [4] hvaʀ—skyni *(linjeslutn.) meget utydeligt.* [5] anaʀ stvn *(linjeslutn.) noget utydeligt.* [6] *I* h *en klat.* [7] að *er skrevet over linjen med nedvisningstegn.* [8] *Noget dunkelt på grund af en brun plet.* [9] er hann *ligeledes.* [10] *Således skrevet to gange, sidste gang overstreget; mulig en fejl for* ein.

þrekv ma*nn* me*ð* ogn*ir* *ok* seg*ir* sva Deyia skalltv.[1] Hvgrecki svarar
Ecki er þetta nymæli.[1] me*ð* þei*m* hætti geng ek i flest hvs at ek
ætla me*r* vt at ganga.[1] Sva v*ar* me*r* *ok* skipað i hei*m*en at ek
skyllda or h*anv*m f*ara*.[1] En mæl*ir* æðra Deyia skalltv.[1] Hvgrecki
svarar Nattvra manz er þ*at* en e*ig*i pinsl.[1] æðra m*æl*ir Deyia
skalltv.[1] Hvgrecki svar*ar* þ*at* erv allra landa[2] log at lán se golldit.[1]
me*ð* laní er me*r* þ*er*si heimr en e*ig*i me*ð* giof.[1] æðra m*æl*ir Deyia
skalltv.[1] H(vgrecki) svar*ar* þ*at* e*r* flestra siðr e*r* gongv taka at
venda hei*m* þa er fvllgengit er.[1] Orlendi er[2] manz lif a iarðriki
ok a fostrlandi at v*er*a me*ð* fystu*m* en vtlegð me*ð* leiðv *ok* er e*ig*i
rett[2] at[2] ma*ð*r kveini v*m* þ*at* at h*anv*m se hei*m* visað or vtlegt[3].[1]
æðra m*æl*ir Deyia skalltv.[1] Hvgr*ecki* svar*ar* til þ*er*s ko*m* ek *ok*
ti*l* þers stvnda ek *ok* þangat draga mik all*ir* min*ir* dagar.[1] þe*n*na
stefnv dag setti mer nattvra *ok* v*er*ð ek h*ann* sva at hallda sem
h*ann* se me*ð* eiðv*m* bvndin þ*v*i at h*ann* ma engin aflaga[2].[1] Æðra
448 mæl*ir* D(eyia) skalltv.[1] H(vgrecki) svar*ar* hei*m*ska er at ottaz þ*at*
e*r* maðr ma e*ig*i forðaz hv*er*sv lengi[2] se*m* f*yr*i ferst.[1] Æðra m*æl*ir
D(eyia) skalltv.[1] H(vgrecki) s(varar) e*ig*i e*m* ek sa en fysti ne en
siðasti marg*ir* h*af*a fyr*ir*[4] me*r* farið *ok* marg*ir* mvnv eft*ir*.[1] Æðra
m*æl*ir deyia skalltv.[1] H(vgrecki) s(varar) ᴀllt þ*at* e*r* vp*p*haf hefir[2]
þ*at* sk*a*l h*af*a niðrlag.[1] Æðra m*æl*ir Heyri ek at litið e*r* þe*r* v*m*[4]
nattvrv davða.[1] Nv lat sva ti*l* b*er*a at hofoð[5] se af þ*er* hoɢit.[1] H(vgrecki)
s(varar) pinsl e*r* at skemri en andlat at skiotara.[1] æðra m*æl*ir
Sva kan[6] ti*l* b*er*a at marg*ir* vin*n*i a þ*er* *ok* v*er*ðir þv f*yr*i margra
m*ann*a sarv*m*.[1] Hvgrecki svar*ar* e*ig*i[7] varð*ar*[6] hve[6] morg sar erv
eitt man v*er*a bana sar enda ma ek e*ig*i meira afla en einv*m*[6]
davða[6].[1] Æðra m*æl*ir fysiligra man þ*er* þickia at deyia a þinv
fostrlandi en a vkvn*n*v landi[2] en þv mant þo vtlegð sæta *ok*
vtan lanz deyia.[1] H(vgrecki) svar*ar* þ*v*i missi[6] ek e*ig*i fostr[6] lanz[6] |
mins at ein e*r* ollv*m* gata[2] ti*l* himna ein f*ra*mkvoma.[1] engi e*r* 60b
hinv*m* davða vheimol gata.[1] æðra mæl*ir* Utanlanz mantv deyia.[1]
h(vgrecki) svar*ar* Slik þicki me*r* sœmð min vti sem hei*m*a.[1] æðra
m*æl*ir I œskv mantv deyia *ok* man[8] þ*er* þ*at* hormvng þickia.[1]
Hvgr*ecki* s(varar) Sam skyllda[3] a nattvra a env*m* vnga sem a
env*m* gamla hon avkar eða vanar vetra tal eft*ir* villd sin*n*i.[1] aller
bva vnd*ir* ein*n*i skylldv.[1] Enda e*r* myklv bet*ra* vngr at deyia en
sva lengi at lifa at þv œsk*ir* at deyia.[1] Spekingr ein Seneca at
nafne m*æl*ir sva a latinv Meðan e*r* bezt at deyia e*r* ma*nn* lyst*ir*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Afbleget.* [3] *Således.* [4] *Vistnok således, noget afbleget.* [5] ti*l*—ho *afbleget.* [6] *Meget afbleget.* [7] *Klattet.* [8] n *afbleget.*

at lifa Hec datur pena diu uiuentib*us*[1] ut renouata clare dom*us* multis ín luctib*us* ínq*ue* per*p*etuo memore *et* nig*ra*[1] ueste senescat.[2] Þ*at* e*r* heimollt þei*m* er lengi lifa at æ se h*vs* þe*i*ra vnd*ir* nyiv meini *ok* æ sorg i eilifv*m* grat *ok* at þ*at* elldiz i svortv*m* klæðnaðe.[2] Þ*at* v*a*r siðr forðv*m* at davða m*enn* *ok* aðrar skapravn*ir*[1] skylldi
449 grata i svortv*m* klæðnaði.[2] Æðra m*ælir* deyia skalltv.[2] H(vgrecki) s(varar) þ*at* e*r* m*er* margra[1] meina lavsn *ok* v*æ*ri þo mik*it* at e*ig*i v*æ*ri meira en ek þyrfti e*ig*i elli at ottaz.[2] Ivvenalis seg*ir* Eígi þarf at ottaz skiotan[3] davða ne harðan elli þarf at ottaz e*ig*i davða þ*v*i at elli kvel*r* en e*ig*i davði *ok* e*r* bet*ra* er vandræðv*m* lykt*ir* en þ*at* er nœr*ir* vanðræði[4].[2] Æðra m*ælir* vngr mantv deyia.[2] H(vgrecki) s(varar) sv er min elli e*r* ek fæ.[2] Æðra m*ælir* D(eyia) skalltv *ok* missa graftar.[2] H(vgrecki) s(varar) Virgili*vs* seg*ir* lett e*r* graftar at missa.[2] Hímin hyl þan*n* er e*ig*i hyl[1] legstein[1].[2] litlv varðar hvart dyr eða elldr svndrleysa ma*nn* þvi at allt sœk*ir* i iorð hon gat *ok* ho*n* við tekr.[2] Æðra m*ælir* missa mantv g*ra*ftar.[2] H(vgrecki) s(varar) ef[5] ek ken*n*i þ*er*s ecki þa e*r* m*er* þ*at*[1] ecki[1] mein.[2] Æðra m*ælir* vgrafin mantv ligia dyr mvnv slita þig eða vrð man kiæfa[1] þig[1].[2] H(vgrecki) s(varar) En hvat þo þv liɢr iarðaðr in*n*i byrgðr fvll[6] *ok* snykiaðr m*eð* fvnv*m* kvið gnagaðr[1] *ok* gang[7] smogin moðkv*m* sva hatrs fvllr at eigi vilia vin*ir* sia þig.[2] Æðra m*ælir* Allt lætr þv þ*e*tta litið hvart e*r* davði e*r* m*eð* nattvrv eða m*eð* vapnv*m* *ok* hvar likame er kastað enda mantv *ok* missa iarðarinar.[2] En hvat mantv þa segia ef sott kvelr þig lengi.[2] Hvgrecki sv*arar* þo at ek missa iarðanar þa missi ek eigi iarðar.[2] Snvðarlavst er hinv*m* f*ra*mfarna groft að oðlaz.[2] þei*m* e*r* lifa er þ*at* ti*l* gagns *ok* hvganar ti*l* gagns at þe*i*r dragi e*ig*i m*eð* nosv*m* vþefian þar af at spilla heilsv sini ti*l* hvɢanar at þe*i*r sia e*ig*i navng[8] sin svivirðlega liɢia.[2] minkar *ok* harm þ*v*i skiotara e*r* likamr er fyʀi folgin.[2] En langæ sott er man*n*e freistni.[2] e*ig*i ma i þ*v*i env[9] reyna man*n*en hv*er*sv harðr h*ann* er i anmarka eða ravstr i bardaga.[2] e*ig*i reyn*ir* siðr man*n*in sott en or*rost*a.[2] þrek manz reyna bœði vapn *ok* reckia.[2] Æðra m*ælir* hv*er*n þrek mantv þa hafa ef riða skelfer þig.[2] H(vgrecki) s(varar) an*n*að tveɢia lætr ho*n* mik eða ek h*ana*[10] e*ig*i megv vi*t* eiliflega saman bva.[2] Æðra m*ælir* litils vi*r*ðir þv en þetta.[2] En ef sva ke*m*r ti*l* af þrai þinv *ok* einlyndi at m*enn* tali illa til þin.[2] H(vgrecki) s(varar) Engi ma orðlax missa en hormvng e*r* m*er* þ*at* e*r* ek

---

[1] *Noget afbleget.* [2] *Punktum er tilf.* [3] i *tilf. over linjen.* [4] r *afbleget.* [5] e *ligeledes.* [6] v *ligner meget* y. [7] *Således.* [8] *Rettet fra hdskrs* nanvng. [9] = einv. [10] *Klattet.*

hef*ir* f*yr*i gort sva at ek veit e*ig*i retta vorn orðv*m* þ*ei*ra ef goð*ir*
m*enn* *ok* staðfestv m*enn* tala illa til min.[1] En v*er*a kan*n* at e*ig*i
450 sva illa sem vond*ir*[2] þ*v*i at þ*at* er svmv*m* hvndv*m* holldgroið at
oft geygia þ*ei*r saklavst *ok* er þ*at* meiʀ af illri venív en af nattvrv.[1]
s*v*a g*er*a *ok* vond*ir* m*enn* af illri sin*n*i veniv veita þ*ei*r meiʀ illyrði
en af ti*l* v*er*kv*m* *ok* er þ*at* þ*ei*ra svivi*r*ding en e*ig*i min.[1] Æðra
mæl*ir* litils vi*r*ð*ir* þv en þetta.[1] En hvat ef þv v*er*ðr vtlægr g*err*.[1]
H(vgrecki) s(varar) || h*er* villiz þv.[1] hv*er*iv*m* dvganda m*ann*e *er* 61a
hv*er*t l*an*d sem fostrland.[1] staðr einhv*er*r ma m*er* f*yr*i boðin v*er*a
en e*ig*i fostrl*and*.[1] hv*er*t er ek kem[3] þa kem ek æ i fostrland.[1]
Skipti ek fostrlondv*m* en engv tyni ek.[1] ef nockot er vel m*eð*
man*n*inv*m* þa skiptiz þ*at* e*ig*i m*eð* staðnv*m*.[1] Æðra m*æl*i*r* æ man
þer harmr v*er*a i brottvisan þin*n*i.[1] H(vgrecki) s(varar) hvat skipt*ir*
þ*at*.[1] Ef litill harmr e*r* þa er lett at b*er*a en ef mik*ill* e*r* þa e*r*
sœmð at viðfrægri en ombvn at meiri.[1] æðra m*æl*i*r* marg*ir* alla[4]
ser mikin harm af slikv.[1] H(vgrecki) s(varar) e*ig*i ener beztv ne
en*ir* vitrvztv.[1] æðra m*æl*i*r* fair erv aðr*ir* þ*v*i at harðr lvtr e*r*
orlending.[1] H(vgrecki) s(varar) e*ig*i e*r* harðr en ef fair megv b*er*a
þa v*er*vm i þ*ei*ra tali.[1] Æðra m*æl*i*r* þ*at* e*r* e*ig*i lett v*er* erv*m*
breysk*ir* af sialf*r*i nattvrv.[1] H(vgrecki) svar*ar* kenv*m* engan veyk-
leik nattvrv styrkia g*er*ði ho*n* ors.[1] Æðra m*æl*i*r* hv*er*sv þœt*t*i þ*er*
ef ek[5] mætta flyia harmin.[1] H(vgrecki) s(varar) fella mattv en
eig*i* flyia hvg*g*a sialfan þig m*eð* gleði skal harme rinda.[1] Æðra
m*æl*i*r* mer e*r* þvngt fátœki mitt.[1] H(vgrecki) svar*ar* þyng*r*i er(tv)[6]
fatœke en þ*er* fatœket.[1] lítið er þ*at* er nattvra kvedr *ok* hen*n*i
vinz *ok* er f*yr*i þ*v*i m*eð* þ*er* litið en e*ig*i m*eð* fatœkino[7].[1] hvgr
þin e*r* fatœkr en e*ig*i sialfr þv.[1] m*eð* min*n*a komtv i hei*m*en en
en*n* hef*ir* þv *ok* min*n*a mantv a brott b*er*a.[1] Ef þv hef*ir* þ*at* se*m*
nattvra beiðiz þa erttv e*ig*i fatœkr en ef þ*at* þrotar þig þa e*r*
heimili þitt f*yr*i hondv*m* e*r* vi*ð* þ*er* tekr ti*l* ævens vistar.[1] lifa
fvglar *ok* on*n*vr kvikvendi *ok* kvn*n*v engar iþrott*ir* *ok* e*r* kynligt
er m*að*ren kviðir þar sem h*ann* ser hin kreatyr hialpaz.[1] Æðra
m*æl*i*r* fair erv þ*ei*r er e*ig*i vilia fe hafa *ok* hef*ir* margr mikit.[1]
451 H(vgrecki) s(varar) Marg*ir* hafa ser fé ti*l* mikilla meína þ*v*i at
morgv*m* veit*ir* þ*at* dramb *ok* ofrhvga synd*ir* *ok* savrlifi.[1] Æðra
m*æl*i*r* Ryg*g*ir mik þ*at* er ek hef*ir* e*ig*i fe mik*it* *ok* ʀ*ik*i.[1] H(vgrecki)

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Her synes teksten at være forvansket. (Rigtigere:* eigi se sva illa, sem vondir mæla*?; i latinen svarer hertil:* Male de me loquuntur qui bene nesciunt loqui*).* [3] *Rettet fra hdskrs dittografiske* kemm. [4] *Således, =* ala *el. fejl for* afla*?* [5] k *er i hdskr. rettet fra* f. [6] tv *mgl.* [7] œ *i hdskr. rettet fra* e.

s(varar) þv seg*ir* rangt þ*vi* at mikit fe *ok* ʀ*ik*i mætti þér rikri m*að*r af þ*er* taka *ok* margr an*n*aʀ atbvrðr *ok* væri þa m*eð* hinv*m* synd en m*eð* þ*er* sko*m* *ok* vanvirðing.[1] En nv ma þig e*ig*i sv svivi*r*ðing henda.[1] Æðra m*æl*i*r* En megv m*er* mattvg*ir* m*enn* sneypv vin*na*.[1] H(vgrecki) s(varar) glez af þ*vi* at þv haf*ir* litið megin til illz.[1] Æðra m*æl*i*r* mikil gleði er þei*m* e*r* feið hafa.[1] H(vgrecki) s(varar) ʀangt seg*ir* þv þ*vi* at fiargeym(s)la[2] e*r* m*eð* hvgsott *ok* ihvga en ef geytlan*ar* m*að*r hef*ir* þa minkar skiott en ef agiarn m*að*r hef*ir* þa e*r* nytialavst þvi at h*ann* neyt*ir* e*ig*i *ok* e*r* æ þystr at afla en otti at tyna.[1] Æðra m*æl*i*r* Orlyndr m*að*r má *ok* fe hafa *ok* gleðr h*ann* m*eð* fe hvskarla sina.[1] H(vgrecki) s(varar) ætlar þv at m*enn* fylgi man*n*inv*m*.[1] e*ig*i e*r* sva.[1] flvgvr fylgia hvnangi mavrar hveite vargar ræfange[3] fylgia þ*er*sir en e*ig*i m*anne*.[1] Æðra m*æl*i*r* hvat velldr þ*vi* at flester m*enn* harma fetion *ok* sva harma ek.[1] H(vgrecki) s(varar) Bett*ra* e*r* at þv haf*ir* fe tynt en fe þer.[1] haski lif*ir* þ*er* nv at min*n*i (at)[4] vela þig ef þv hef*ir* tynt fe *ok* fiarfystv*m*.[1] En ef fe er farið *ok* fyst lif*ir* kvn*n* þo offvssv at efnv*m* e*r* vndan kipt þo at fegraði life.[1] þin lvtr e*r* at betri þ*vi* at þv hef*ir* fe tynt en fe hef*ir* morgv*m* tynt.[1] Æðra m*æl*i*r* fari þ*at* fe sem ma.[1] ryɢ*ir* mik feleysi *ok* þ*at* an*n*að at ek hef*ir* e*ig*i erfingia m*eð* fenv.[1] H(vgrecki) s(varar) ef þv harmar e*r*fingialeysi þa glezt af þ*vi* e*r* þv þarft e*ig*i h*ann* at ottaz er þv missir.[1] Morgv*m* hef*ir* erfingi otta feng*it* þ*vi* at h*ann* e*r* m*eð* miklv*m* ihvga *ok* vend*ir* þ*at* oft ti*l* hormvng*ar* e*r* m*enn* venta ser ti*l* hvgganar.[1] Nv virð e*ig*i letti til skaða ne hialp til harms.[1] Æðra m*æl*i*r* litið vin*n* ek i orðrœðv vi*ð* þig en fina man ek þ*at* e*r* m*er* þick*ir* hormvng v*era*.[1] hvat villtv v*m* þ*at* tala ef ek hef*ir* avgv*m* tynt | *ok* e*r* þa sem tynt se nytsemð allra lima 61b an*n*aʀa.[1] H(vgrecki) s(varar) Mik*it* illrar synar efni *ok* mikils hegoma er snvið af þ*er*.[1] slokt avgv dreckia morgv meine en heil morgv*m* m*anne*.[1] ᴀvgvn h*af*a morgv*m* man*ne* a stvlð visað hordom *ok* an*n*að savrlifi *ok* a marga aðra misv*er*ka *ok* væri margr sæll ef
452 h*ann* hefþi sialfr avgv sin vt stvngit en (eigi)[4] þ*vi* fylgt er þav hafa a visað *ok* aðr*ir* lim*ir* hafa m*eð* þei*m* samþykt.[1] Æðra m*æl*i*r* ɢagn mæli lyt ek nv sem fyʀ.[1] litils vi*r*ðir þv likams límí þina en hvat vm born þin e*r* alin erv af likam þinv*m* grata mantv frafall þ*ei*ra.[1] H(vgrecki) s(varar) hei*m*skr er sa e*r* m*ann*a missi grætr rangt e*r* þ*at* at syrgia at helldr hafi Kristr en ek.[1] meira e*r* at vi*r*ða h*an*s viðr tokv en brott tokv.[1] Slik er sen*na* æðrv

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] s *mgl.* [3] *Herefter mgl. noget; mulig:* fangi. *Eller skal der læses:* ræi. fangi*?* [4] *Mgl. i hdskr.*

ok hvgreckis sem nv er talt.[1] En sa hef*ir* vel i ollv*m* malv*m* er sva *ger*ir sem spekingr ein mæler *þat* hœf*ir* dvganda ma*n*ne at kiosa ser rett efni *ok* v*er*a siþ*an* staðfastr a þvi at e*ig*i skekr fastan hvg freka borgar m*anna* e*r* rangt vilia e*ig*i g*r*imt viðrlit rangs yf*ir*boða þ*vi* at sva seg*ir* Lvkanvs Otti vkomins meins hef*ir* margan dregit i mikin haska *ok* e*r* þ*vi* sa styrkaztr e*r* h*ann* er m*eð* staðfestv bvin at (taka)[2] vi*ð* þ*vi* e*r* h*ann* ottaz.[1] Tvlli*vs* seg*ir* þ*at* byriar staðfostv*m* man*n*e at drepa eig*i* þeg*a*r er nockot g*en*gr i moti lata helldr hvarki ymian eða vmgnaddan visa ser af rettv.[1] Seneka seg*ir* Marg*ir* erv þ*ei*r lvt*ir* e*r* ors þrong*va*.[1] opt e*r* otti vaʀ eft*ir* ætlan vaʀi *ok* sialfsmiði en e*ig*i af sonv*m* efnv*m* *ok* hœf*ir* e*ig*i at m*að*r g*er*i sig avðkvisv v*m* f*ra*m þorf þ*vi* at opt f*yr*i v*er*ðs þ*at* e*r* sva þotti sem f*yr*i dvrv*m* stœði.[1] þetta erv spekinga orð *ok* e*r* þ*at* likara at varla megi gott efní leɢiaz vnd*ir* vandar lykt*ir* þar e*r* mal e*r* m*eð* rettv reist m*eð* drengskap halldit *ok* m*eð* staðfestv fylgt.[1] Nv af þvi at vti e*r* viðrœða æðrv *ok* hvgreckis þa byriaz h*er* on*n*vr rœða e*r* maðr talar vi*ð* sal sina *ok* byriar þ*a*r eð[3] siðaʀa sem eð fyʀa lett*ir* af.[1]

453 Likamr mæler

Nv vil ek vingiarnlega *ok* kvnlega tala vi*ð* salo mína *ok* m*eð* astar ansvor*vm* kveðia margs þ*er*s e*r* mik forvitnar v*m* hen*n*ar hatt.[1] s*ka*l sia vi*ð* rœða v*er*a m*eð* goðo tome sva at f*yr*i mege hvgsa bœði spvrdaga *ok* ansvór.[1] Engi s*ka*l *ok* en þriði hia v*er*a þ*vi* at oft dvel goð rað fiolm*enn* yf*ir*seta *ok* v*er*ðr sem orskvrðr þ*vi* at sitt þick*ir* hv*er*iv*m* satt *ok* þvi vil ek vi*ð* hana eina tala þ*vi* at þa man m*er* e*ig*i i avgv bita sanz at spyria.[1] veit ek hana þa e*ig*i skamfyllaz satt at segia.[1] Ok þ*vi* bið ek þig[4] sala min at seg m*er* hvat þv elskar bez ella ef nockor e*r* sa lvtr e*r* þv lofar v*m* f*ra*m alla aðra *ok* þ*er* þick*ir* sa ein ollv*m* avðr*vm* betri þ*vi* at ek veit at þv matt ecki elskvlavs v*er*a þ*vi* at hv*er*s lif stendr í nockori elskv *ok* þ*vi* vil ek at þv seg*ir* m*er* vtan alla skamfylli hvat þ*at* e*r* (er)[2] þv hef*ir* kosið þ*er* at elska vm f*ram* alla lvti *ok* af þ*vi* at ek vil avgliosan[5] g*er*a spvrdaga mín Rœðv*m* nv vm hei*m*en *ok* v*m* alla þa lvti e*r* i hei*m*env*m* erv.[1] þv fin*n*r þar marga fagra lvti *ok* asynilega *ok* þo at e*ig*i se s*va* goð ravn a sem morgv*m* þick*ir* þa[6] v*er*a m*eð* bloma þa er þo fiolð þ*ei*ra er teygia man*n*in til astar vi*ð* sig teygia m*eð* fystv*m* hallda m*eð* mvnvgðv*m*.[1] Gvll

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr.* [3] *Rettet fra hdskrs* er. [4] *Rettet fra hdskrs* þin. [5] *i tilf. over linjen.* [6] *Herpå står* er þo, *hvilket synes at være dittografi af det følgende.*

skin m*eđ* ımvnvgðvm[1] sva dyr*ir* stein*ar* pell *ok* fogr klæði gefa fegrð[2] þ*at* er seint er at telia þ*v*i at þv kant *ok* hef*ir* kan*n*að alla þersa lvti m*eđ* iðvleg*r*i syn *ok* son*n*vm ravndaga.[3] Nv bið ek þig at þv seg mer hvat þv hef*ir* þ*er* einkat af ollv(m)[4] þ*er*svm lvtvm er erv.[3]

Sala mællti

Nv e*r*[5] farið lyndi minv at allt þ*at* sem ek se yn*n*ilig(t)[6] m*er* fyr*ir* avgv*m* þ*v*i an*n* ek en til þ*ei*ra || lvta sem m*er* e*r*v vsyni- 62a
leg*ir* kan*n* ek siþr at skipa elskvga min *ok* þ*v*i er sa engi lvtr er ek hef*ir* m*er* til astar einkad.[3] en þ*at* fin*n* ek at þ*er*sa hei*ms* elska er m*eđ* flærð *ok* svikv*m* *ok* þ*v*i v*er*ð ek i an*n*an stað til astar at leita *ok* em ek þ*v*i i þ*ei*ri reikan at ek veit eigi hv*er*t ek s*ka*l ti*l* astar leita þ*v*i at bœði e*r* sem þv seg*ir* at ek ma*n* e*ig*i astar lavs v*er*a enda fin*n* ek e*ig*i sva san*n*a ast at meðr fvllri se staðfestv.[3]

Likamr talar

A þ*v*i er m*er* gleði er ek skil at þv hef*ir* hv*er*gi staðfest hvg þin a v*er*alldar lvtv*m* en þ*at* er mer meðr hármí e*r* þv hef*ir* e*ig*i speki fvlla eilifs fagnaðar *ok* þ*v*i er hvgr þin i reikan *ok* ner eigi fvllri hvilld.[3] Nv medan þv hef*ir* eigi allan hvg þin til v*er*alldar snvið þa e*r*tv i galeysi *ok* v*er*ðr f*yr*i þ*v*i at visa þer aleiðis.[3] en þa v*œ*rir þv avm ef þv hefþ*ir* til v*er*alldar snvið þin*n*i ast þ*v*i at
454 þa hefðir þv f*yr*i tapað fostrland þitt *ok* kosið þ*er* vtlægð þ*v*i at enga hofv v*er* h*er* heimilldar vist sem Pall p*osto*li seg*ir* Non habem*us* hic manentem cíuítatem set futuram ínquíramus Enga hofv v*er* h*er* ævens b*or*g helldr leitv v*er* hin*n*ar er vkomin e*r*.[3] Orlendv*mz* v*er* fra Kristi meðan v*er* byɢiv*m* þ*en*na hei*m* *ok* hefðir þv þig þa vtlægia g*er*va fra Kristi ef þv hefðir m*eđ* ollv til hei*ms*ens vikið þin*n*i ast.[3] En þ*at* er gott vp*p*haf þer til hialpar at þv kant at skipta ast þin*n*i *ok* flytia til ens betra þ*v*i at þv matt en slitatz or veralldar ast þeg*ar* kyniz meiri frægð[7] *ok* san*n*ari sæla er þv att ef þv mátt allan hvg til fella.[3]

Sala talar

HveR fær mer þ*at* synt er e*ig*i ma sia eða hv*er*sv ma ek þ*v*i vn*n*a eꝛ ek spyr at eins til.[3] V*er*alldleg*ir* lvt*ir* e*r* ek se *ok* ek

---

[1] gð *sammenskrevne.* [2] *Herefter er skrevet* gera fegrð *hvilket vistnok kun er en dittografi af det foregående.* [3] *Punktum er tilf.* [4] m *mgl.* [5] *Her mgl. muligvis* sva. [6] t *mgl.* [7] *Foran* frægð *står* ast, *men er overstreget af Haukr selv.*

ma vn*n*a erv sk*ri*ðaler *ok* hv*er*fa bratt *ok* erv þ*vi* slik*ir* lvt*ir* m*eð* eymðv*m*. [1] En hitt er en vndarligra ef ek s*ka*l vm alla mina lifdaga visa ast min*n*i til vsynilegra lvta *ok* þ*ei*ra leita *ok* þo e*ig*i fin*n*a. [1] Veit ek at engi ma við astar leysi bva æ v*er*ðr minzta lagi sialfv*m* ser at vn*n*a *ok* mætti þan*n* þo varla ma*n*n kalla er sva hefþi menzkv f*yr*i latið at vi*ð* sig ein hefþi elskv en vi*ð* engan an*n*an. [1] Nv m*eð* þ*vi* at vant er ti*l* vsynileg*ra* lvta ast sin*n*i at venda þa g*er* an*n*að hvart at syn m*er* ast þ*ei*ra lvta er ek se eða hitt ella at kip*p* þei*m* fra m*er* *ok* syn m*er* aðra þa e*r* mer vin*n*i meiri hialp *ok* elskv. [1]

Ansvor

Ef þv ætlaz þ*vi* at fella ast a þ*er*sa lvti at þv ser þa *ok* þ*er* þick*ir* mvnleg v*er*a fegrð þ*ei*ra hvi anttv eigi sialf*r*i þ*er* meiʀ en nockor*vm* lvt oðrv*m* þ*vi* at þv ert fegri en nockor lvtr an*n*aʀ *ok* ein sigraðir þv m*eð* þinv*m* venleik fegrð *ok* bloma allra synilegra lvta *ok* allz hei*m*s.[1] En hvat hyɢr þv ef þv mætt*ir* sia sialfa þig hv*er*ra avita þv vær*ir* v*er*ð ef þv skipaðir til nockors v*er*alldar lvtar ast þin*n*i en ti*l* sialf*ra*r þin*n*ar þ*vi* at þv ert bœði mæt*r*i i skipan *ok* fegri i asion. [1]

Sala mællte

Avga ser allt *ok* ser þo e*ig*i sialft sig *ok* þo at avga se i andlit skipat þa fær þo e*ig*i anlit seð. [1] Anlit vart kyn*n*ir ors an*n*aʀa m*an*na til sogn *ok* vitv v*er* viðrlit vart af sogn en e*ig*i af syn ma *ok* skvgsion nockot vitra ors af varv viðrliti. [1] mætt*ir* þv fin*n*a þa skvgsion e*r* ek mætti sia viðrlit hvgskotz mins eða fegrð mina þa v*æ*ri þ*at* vndarlegt nymæli. [1] En þo at þ*at* v*æ*ri þa mvndi þvigit betr vi*r*ðaz ef ek | skyllda ast mína draga or ein*n*i skvgsion 62b *ok* þ*ar* a sproga meiʀ at vn*n*a þ*vi* e*r* ho*n* visaði m*er* a. [1] Nv m*eð* þ*vi* at þ*at* ma ecki v*er*a *ok* e*ig*i fæ ek sialfa mik seð þ*vi* vendi
455 þang*at* sem kem synin*n*i vi*ð* *ok* f*yr*i þ*vi* at ek (veit)[2] at ast ma e*ig*i einsaman hvarfa *ok* e*ig*i er ast ef hon dreif*ir* e*ig*i sinv megnè *ok* miðlar f*ra*maʀ en vi*ð* sig eina. [1]

Capitul*um*

Sa hvarfar ecki ser ein er Gvð e*r* m*eð* *ok* e*ig*i slockiz m*eð* þ*vi* astar megin at m*að*r vendi fystv*m* sinv*m* fra vandvm lvtv*m* *ok* svivirðlegv*m* ti*l* dyrmæt*r*i[3] lvta. [1] Sa g*er*ir helldr rangt vi*ð* sialfa*n*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl i hdskr.* [3] *Synes skr.* -mat-.

sig er vsœmelega lvti leggr i virðing ok tekr við sialfan sig i astar felag ok er þvi vitanða hver rett er astar grein.[1] sa er hann stvndar a retta ast þa skal hann i fystv skynia sialfs sins tign hvat hanvm beʀ eða hvat eigi þvi at hanvm beʀ eigi at hann geri rangynði sialfs sins astar.[1] En sa gerir rangyndi sialfs sins astar er hann fyri litr eð betra en kýss eð herfilega.[1] En þat er rett ast at handvetta tva goða lvti ok hinvm vnna er œfri er þvi at lytr ein godr lvtr fyri oðrvm betra Ok hœfir þer fyrir þvi sala ef þv villt at eigi hvarfi ást þin einsaman.[1] ger hana þo eigi sva viðrefa[2] sem illkvende gera bioðaz ollvm en vnna engvm.[1] Ef þv ser þig eigi sialfa spyr aðra hver þv ert ok trv tilsogn þeira.[1] vik allri ast þinni til eins vnnasta.[1] Pvta er sv er ollvm er heimol.[1] þv att þer festar mann ok kenner hann eigi hann er ollvm fegri ok veiztv eigi.[1] Ef hann hefþi eigi seð þig þa ynni hann þer eigi.[1] En ef þv hefir eigi set hann þo hefir þv kent giafir hans hann hefir þo gefit þer festar penning.[1] þat er ast hans ok margfolld miskvn ok margr annaʀ beiner þat er hans astar mark.[1] Ok ef þv mættir sva han sia sem hann þig ecki ifaðiz þv siþan vm hans fegrð Mættir þv sia hve friðr ok fagr hann er ok agiætlegr ok ollvm œðri.[1] En hvat ef hann frestar sinni syn við þig skalltv fyri þvi fyrilita hans ast.[1] Ef þv matt eigi en sia hverr hann er skynia þo festar feið er hann hefir gefit þer.[1] agiæt er hans festar fe ok gofvgleg er hans giof enda byriar eigi sva miklvm litið að gefa Enda hœfþi eigi sva litils verðvm sva mikilla giafa vnnað[3].[1] Mikils hefir hann virt þig er hann hefir skefnv[3] veitt þer ok vit með skefnvnni[3].[1] En er i þvi meira veitt er hann ann þer en allra hellz er hann lætr þer[4] heimolan sialfan sig ok sitt ʀiki.[1] lit yfir allan heimen ok sæ at allt þat er i heimenvm er þionar þer.[1] Oll nattvra vikr vndir þina þionkan himin ok iorð loft ok votn ok sior.[1] or himninvm byriaz oll giæzka loft veitir regn sol þvrkv iorð avox(t)[5] votn fœzlv.[1] Vetr ok svmar var ok havst lvta vndir þitt embœtti með likams nœring en hverr ætlar þv at sva hafe skipað ok boðit nattvrvnni at hon skal þer
456 oll þiona.[1] Eigi leynaz hvg giafarnar þo at sa se vsyniligr er veitir.[1] Mikils er sa verðr er sva storvm gefr ok veiter.[1] með astvm er þeim vnanda er sva mikit matti gefa ok sva storvm villdi miðla ok er allt i mote leɢiandi þvi at með astvm var gefit.[1] giofin synir hverr gefr ok með hverri ast er hann gefr ok er þat[6] œrsla

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] e *noget klattet (næppe at læse som* o*).* [3] *Sådedes.* [4] þ *(uformeligt) rettet i hdskr. fra* ſ. [5] t *mgl.* [6] *I hdskr. rettet fra* ƫ *(ɔ:* hann*).*

at draga vndan at elska þann er sva mikit ann *ok* sva storvm gefr.[1] Se a nv en heimska sala hvat þv vinnr meðan þv leᴦr ast við heimen *ok* ventir þaðan naða.[1] ʀangt sér[2] þv þa þvi at allr heimr þíonar en þv elskar litin lvt af hanvm er hvarki er fagr at sia ne þarflegt til nytia.[1] Sala tak[3] heillt rað ef þv ant veralldar lvtvm vnn sem þinvm þvi at þat (er)[4] þer aðr iattað til þionvstv *ok* vn þo eigi framaʀ en til navðsynia *ok* || 63a skylldra lvta.[1] Elska þat sem gefit er elska sem festar fe vnnasta þins sem giafir vínar þins sem velgerninga drottins þins.[1] Mvn æ hvat þv[5] att þeim er veitir *ok* vn eigi giofvm i stað hins er gaf.[1] hanvm skalltv vnna en eigi þersv með hanvm.[1] Vnn þerssv fyri hans sakir *ok* af þersv vnn hanvm með yfir alla lvtí.[1] Skipa sva at þv megir festar mær heita *ok* vera en eigi pytlingr sem þa ertv ef þv virðir meira giafirnar en ast gefanda.[1] Ekki mattv meiri rangyndi leɢia fram við þann en taka við giofvnvm *ok* draga astina.[1] Ef þv matt *ok* lyðir þer at níkvæða giofvm hans þa nikvæð[5] en ef þer lyðir eigi at nikvæða leɢ ast *ok* þackir a mote.[1] Vnn hanvm *ok* þer vnn *ok* giofvm hans elska hann at þv megir nalgaz hann.[1] vn þvi sialfri þer at hann an þer vn þvi giofvm hans at hann gaf.[1] Sia er rett *ok* rein astsemð *ok* flecklavs.[1] Sia er sv forn er ɢvð kveykir vili flytr viðr leitni styrkir giæzla varðveitir til þers er gott vpphaf liðr til avmbvna með goðvm lyktvm.[1]

Capitul*um*

Oʀð þin hafa mikit vnnið þvi at nv þiðnar briost mítt *ok* leysir þelan *ok* er komin i staðin astar ylr.[1] Ok af þinvm fortolvm kviknar briost mítt *ok* kveykiz ast þo at ek mega en eigi þan sia er þv segir mer af.[1] se ek at ek verð þeim at vnna er við mek hefir sva mikin elskvga haft *ok* mer sva margfallda giæzkv veitta en þo vantar mik enn a fvlla skynsemð vm þersa ast *ok* þvi bið ek at þer greinið mer en framaʀ þar af þvi at ek minnvmz a orð nockor er þv mælltir at þann ein skal maðr einka ser til astar fvllrar *ok* ollvm framaʀ vnna er ors hefir sva mikla giæzkv veitta.[1] En ef ek skal hanvm einvm vnna þa þœtti mer fallið at hann ynni mer einni þvi at eigi se ek voxt mins rettar ef hann

457 gefr til margra slikt festar fe sem til min.[1] Ok en er eigi sem þersi giof taki til manna einna iamvel breidiz hon yfir dyr *ok* fvgla *ok* oll onnvr kvikvendi.[1] hvat veitir mer sol meira en froskvm eða poddvm.[1] ollvm gefr hon lif ollvm andar dratt.[1] hans

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Aksenten står foran* s. [3] *Rettet fra hdskrs* tal. [4] *Mgl. i hdskr.* [5] v *skrevet over linjen.*

giof e*r* matr *ok* dryckr allra.[1] Nv þœtti m*er* þa einken*n*elega h*anv*m vn*n*andi ef h*ann* vendi einkenelega[2] ti*l* einshv*er*s sinv lane en e*ig*i ti*l* allra.[1]

Capitul*um*

Sva heyraz m*er* orð þin sem skiott tak*ir* þv retta ast þ*v*i at þv stvndar a þ*at* at fa *ok* vita.[1] En i þrimr lvtv*m* skalltv fin*n*a orskvrð þ*er*sa spvrdaga.[1] Svm*ir* lvt*ir* erv ollv*m* at iomnv iattaðir svm*ir* morgv*m* *ok* e*ig*i ollv*m* svm*ir* færv*m*.[1] þ*eir* lvt*ir* e*r*v at iomnv iattað*ir* ollv*m* e*r* þ*er* *ok* ollv*m* þiona at iomnv sem himin loft *ok* iorð votn *ok* vtallegir að*r*ir lvt*ir*.[1] þ*at* e*r* mart e*r* þ*er* er iát m*eð* morgv*m* en e*ig*i m*eð* ollv*m*.[1] Svmt e*r* þ*at* *ok* e*r* þ*er* ein*n*i e*r* iað en villtv þ*v*i min*n*a vn*n*a h*anv*m at h*an*s lán tekr yf*ir* marga eða vær*ir* þv þa sælli at h*ann* hefþi þ*er* ein*n*i veitt heímín.[1] en hvar e*r* þ*at* er þv seg*ir* at e*ig*i er ast ne*m*a miðlað se enda erv marg*ir* m*enn* *ok* villtv ein allt eiga.[1] hvar er nv samband vi*ð* aðra m*enn*.[1] lit a hitt at mik*it* veitti h*ann* þ*er* þa e*r* h*ann* skop marga men þ*er* ti*l* hvɢan*ar* þo at e*ig*i se þ*er* ein*n*i allt iatt *ok* morg dyr þ*er* til þionvstv.[1] Se *ok* skil hv*er*sv all*ir* lvt*ir* erv ge*r*vir þ*er* til gagns svm*ir* ti*l* þionvstv svm*ir* til hvɢan*ar*.[1] þei*m* mvn meiri e*r* h*an*s miskvn e*r* fleiri niota.[1] En hv*er*r e*r* sa h*vs*-bondi e*r* ein etr bravð sitt ein veler v*m* dryk sin klæð*ir* ein sig sitr ein vi*ð* arin sin eða e*r* einbvi i hvsi sinv.[1] engi e*r* sa þ*v*i at fleiri niota *ok* e*r* þo allt h*an*s kallað þo at vi*ð* hina se miðlað e*r* h*anv*m þiona m*eð* ast eða m*eð* skylldv.[1] Nv se a þ*at* at hvart sem þeir lvt*ir* e*r* gvð hef*ir* iatt þiona þer eða hinv*m* er þ*er* þiona avllv er þ*er* þ*er*sv iatt *ok* allt þionar þ*e*tta i þínar navðsyniar *ok* þítt embœtti.[1] |

Kvistað hef*ir* þv spvrdaga min en e*ig*i hef*ir* þv ivan mína 63b
með rotv*m* vp*p* slitið.[1] Ek fvrða þat ef ek an*n* einv*m* ef ek hef*ir* e*ig*i einsaman h*an*s ast.[1] En þv seg*ir* m*er* þat v*er*a iatt er þei*m* lvtv*m* er veitt e*r* m*er* þiona *ok* hef*ir* þv sanlega svarað en e*ig*i fvlliga.[1] Se ek at meiri er ast skaparans vi*ð* m*enn* en vi*ð* avn*n*vr kvikvendi *ok* eigv all*ir* m*enn* af þ*v*i at io*m*nv at gleðiaz. En ecki fin*n* ek einvirðingv mer iatt þ*v*i at þ*eir* gleðiaz at io*m*nv af mínv felagi *ok* þ*ei*ra.[1] enga virðing*ar* giof fin*n* ek m*er* einken*n*ilega veitta helldr svivirðingar samneyti þ*v*i at i þ*v*i felagi erv svm*ir*
458 vkristn*ir* *ok* þo illiv*ir* horðoms m*enn* *ok* meinsvar*ar* þiofar *ok* rans m*enn* *ok* marg*ir* að*r*ir glœpa fvller *ok* bva aller v*m* eitt lán.[1] Nv

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] k *rettet fra hdskrs* l.

syn þ*at* me*r* hvat me*r* er einvirðingv iátt er ek skal einv*m* vn*na* me*d* þ*v*i at [1] h*an*s miðlan tekr yf*ir* alla sva illa sem goða. [2]

Capit*ulum*

Eigi s*kal* ryGia þíg ef ve*r*alldleg*ir* lvt*ir* erv at io*m*nv eða fr*a*maR iattaðir hinv*m* vanda en hinv*m* goða *ok* skalltv eigi f*yr*i ætla at gvð miðli sva ast sin*ni* sem efnv*m* þ*v*i at allt þ*at* e*r* illv*m* e*r* veitt þa e*r* þ*at* veitt goðvm m*onnv*M til gagns en vandv*m* m*onn*-*v*M ti*l* doms ne*ma* þe*i*r vendi sinv skapi til goðs *ok* þig*g*i me*d* þockv*m* *ok* vendi ser ti*l* nytia þegit lán. [2] Er vandv*m* he*r* þ*v*i valld veitt eða fe at hin goði s*ka*l ei*g*i travst a þ*at* leGia e*r* gvði er ei*g*i meiri virkt á. [2] slikv iatt*a*r h*ann* vinv*m* sem vvínv*m* *ok* af þ*v*i at þe*i*r fin*na* þ*at* þa f*yr*i lita þe*i*r þetta *ok* heliaz æ a betr *ok* betr at ge*r*a. [2] Oft e*r* goðv*m* m*ann*e myklv R*i*k*i* iað *ok* stor*vm* eignv*m* ti*l* þe*r*s at goðr maðr e*r* mik*it* gott hef*ir* mege mikit gott vin*na*. [2] Oft ge*r*ir vandr m*a*ð*r* mik*it* goðs af sinv *ok* þo ei*g*i me*d* rettv*m* kiærleik til skaparans *ok* þ*v*i ma h*an*vm ei*g*i þ*at* at fvllv vin*na*.[2] En ecki gott s*ka*l ve*r*a vlavnað *ok* taka þe*i*r þ*v*i he*r* avm-bvn*ir* *ok* missa þar sem þe*i*r þvrfa meiR. [2] Oft e*r* envm goða sliks syniað þ*v*i at þ*at* skal eigi leiða h*ann* i ofmikla freistni *ok* er þ*at* þ*a*r en me*d* liknv*m* at ef hin goði vill vin*na* gott *ok* ma ei*g*i þa vin*n*r vili ia*m*na ombvn se*m* efni ef gefit v*æ*ri. [2] Oft megv vand*ir* m*enn* mik*it* gott en villdv ei*g*i *ok* stendr þei*m* þ*at* ti*l* tions at [3] þe*i*r mattv gott en ge*r*ðv daligt. [2] stvndv*m* er hvarv*m*tveGiv*m* (i)átt [4] *ok* ef hinv*m* illa einv*m* væri [5] veítt þa mvndi h*ann* miklaz af *ok* avka sva sak*ir* sin*ar*.[2] En ef hinv*m* goða einv*m* v*æ*ri veitt [6] þa mvndi h*ann* ottaz at þ*v*i min*na* mvndi h*ann* hafa af anars hei*ms* sælv at vitia [7] e*r* [3] ve*r*alldar æra v*æ*ri he*r* meiR miðlaþ vi*d* h*ann*. [2] Nv e*r* engv*m* travst a þ*at* legianði hve*r*iv*m* sem hei*m*rin ge*n*gr me*d* er bratt liðr *ok* medan er i er þa fylg*ir* min*ni* nytsemð en vandi. [2] E*n* bœði ma m*a*ð*r* h*af*a fe *ok* [8] valld abyrgðar lavst en þ*at* er f*yr*i boðit at h*af*a þ*a*r travst a sem p*ro*phe*t*in m*æ*l*ir* þo at avðœfi falli til yðar þa leGið eig*i* hvg á fear ast. [2] þ*at* f*yr*i byðr h*ann* en ei*g*i fiar eign. [2] Nv skalltv sala min enga kviðv f*yr*i þ*v*i be*r*a at vand*ir* m*enn* hafe fe eða farsælv þ*v*i at þe*i*ra æra liðr bratt en þin stendr me*d* eilifv*m* fagnaði. [2] Hár e*r* þin rettr ef þv kant sa*n*lega at sia e*r* þv byr vi*d* eilifa ast *ok* biðr eilifra avm-bvna. [2] er he*r* skamætt lán *ok* liðr se*m* vnd*ir* avgabragði. [2] En

---

[1] *Herpå er skrevet* vnd*ir*, *men atter udstreget.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Udgnedet.* [4] i *mgl.* [5] væ *udgnedet.* [6] tt *ligeledes.* [7] i *(2) skrevet over linjen.* [8] ok *(forkortet) ligeledes, med nedvisningstegn.*

þo at marg*ir* m*enn* svm*ir* goðer en svm*ir* ill*ir* erv i einv samneyti
459 *ok* vnd*ir* samre gvðs miðlan þa s*ka*l þig þat e*i*g*i* ryɢia þ*vi* at
goð*ir* m*enn* (erv)[1] þ*er* ti*l* hvɢan*ar* illir ti*l* f*ra*ma hvarer tveɢiv ti*l*
bata.[2] tekr þv af hinv*m* goða dœme ti*l* goðra v*er*ka þv leitar *ok*
við at g*er*a en*n* vanda að goðv*m* man*ne* *ok* tekr af env*m* illa
viðrsio illra v*er*ka.[2] Ok hef*ir* gvð f*yr*i þ*vi* ollv þ*er*sv (snvit)[1] þ*er*
ti*l* hialpa þ*vi* ef þv likiz hinv*m* goða þ*at* e*r* þitt gagn sva ef þv
fiʀiz en illa af illv*m* dœmv*m* || bœt*ir* þv *ok* en vanda þa snyz 64a
þ*at* þ*er* til hialpa.[2] Alldri veit*ir* ɢvð valld env*m* vanda vtan
goðv*m* ᴍ*onnv*ᴍ til nytia.[2] Ok þ*vi* þoler gvð vandra m*anna* f*ra*m-
g*an*g *ok* ofʀ*iki* at a bardaga degi v*er*ðr reynt hv*er*ir gvðs vin*ir*
erv.[2] En hv*er*sv reynaz b*er*serk*ir* eda kap*p*ar ef engi byðr þei*m*
holmgo*n*gv.[2] Ner reyn*ir* iarðlegr k*onvng*r hirð sina vtan þa e*r*
vvin*ir* ganga a ʀ*iki* h*ans*.[2] Ner gefr *ok* gvð meira ravnar efni
vinv*m* sinv*m* en þa e*r* fiandr vilia f*yr*i ko*m*a sœmðv*m* h*ans*.[2]
Ravn s*ka*l vin profa.[2] Sa er san*n*r vin e*r* i navðsyniv*m* h*ans*
e*r* bvin til hialpar eft*ir* megni sva himna k*onvng*s sem iarðlex
k*onvngs*.[2] Með falsi e*r* vinar nafn ne*ma* ravn fylgi m*eð* san*n*ri
vingan.[2] Ok s*ka*l þ*er* sala min v*er*a fagnaðr i allra samneyti at
hin goði er i navðsyniv*m* bœði ti*l* styrks *ok* hvg*g*an*ar* en hin
vandi skiʀiʀ goðan ma*nn* *fra* vandv*m* v*er*kv*m* *ok* e*r* ast vars
d*r*ottins þ*vi* bet*r*i e*r* ho*n* dreifiz ti*l* fleiri goðra m*anna* *ok* vandra.[2]
hvgsa ecki at ast h*ans* se þ*vi* min*n*i vi*ð* þig at marg*ir* nioti þ*vi*
at þ*at* er mik*it* at h*ann* an*n* ollv*m* f*yr*i þínar sak*ir* *ok* þ*er* f*yr*i
allra sak*ir* *ok* ma þ*er* þ*at* nœgíaz þ*vi* at hv*er*r er h*ann* an*n* þa e*r*
h*ann* hv*er*gi vti byrgðr af h*anv*m þ*vi* at h*ans* ast er ein m*eð* ollv*m*
ok minkar með engv*m* þo at veitt se ollv*m* enda er eitt vart
havfvð þ*at* e*r* vaʀ d*r*ottin En v*er* erv*m* all*ir* h*ans* lim*ir* *ok* eigv
v*er* þ*vi* aller at v*er*a sem ein m*að*r *ok* e*r* þ*vi* sem h*ans* ast dreifiz
þa til eins e*r* til allra *ok* þa til allra e*r* til eins.[2] Ok e*r* þ*vi* sem
þ*at* taki til þin eínar sem ti*l* allra tekr þ*vi* at h*ann* fellir hv*er*gi
sina ast sva vi*ð* an*n*an at ho*n* se e*i*g*i* m*eð* fvllv m*eð* þ*er*.[2] Nv likz
h*anv*m *ok* ger sem h*ann* g*er*ir vn sialf*r*i þ*er* *ok* ollv*m* oðrv*m* heil-
ag*r*i ast.[2] Vɴ sliks oðr*vm* sem þer allrar giæzkv *ok* eilifs fagn-
aðar.[2] þ*er*sor e*r* einka ast *ok* þo engv*m* einv*m* eignað ne ein-
kanað ho*n* e*r* miðlað en e*i*g*i* svndrað oll m*eð* ollv*m* *ok* hv*er*gi heft.[2]
ho*n* minkar e*i*g*i* m*eð* miðlan ne þrotnar m*eð* aftokv.[2] hon fyrniz[3]
e*i*g*i* m*eð* tima *ok* e*r* ho*n* forn *ok* ny.[2] Sia ast e*r* girndar verð
i fystv*m* mvnleg i ravndaga eilif til vegsemðar fvll fagnaðar.[2] Sia
460 ast fœðir ma*nn* *ok* seðr stendr æ m*eð* fystv*m* *ok* meirv*m* girndv*m*

---

[1] *Mgl. i hdskr.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Noget utydeligt.*

ok e*r* til hen*n*ar losti þ*v*i [1] meiri e*r* meiri e*r* aftaka þ*v*i at ho*n* stendr æ m*eð* lívfv en alld*r*i m*eð* leiðv. [2]

Capitvl*um*

Með [3] fagnaði ko*m*a me*r* san*n*vr þinar *ok* meðr miklv gagni þ*v*i at sva sem me*r* blind*r*i var engi vili ti*l* þ*ei*rar astar þa vex me*r* þar nv stor*vm* girnð ti*l* þ*ei*rar asta*r*. [2] þa leys me*r* ein [4] spvrdaga. [1] Sa en reini vnasti e*r* alla elskar *ok* krefr af ollv*m* astar hv*er*sv ma h*ann* [5] vilia sin*n* *ok* ast af ollv*m* fa m*eð* fvllnaði. [2] e*ig*i e*r* me*r* ifan v*m* vilian en f*r*amkvœ*m*ð v*er*ðr me*r* myrkri. [2]

Cap(i)tvl*um* [6]

Spvrdagi þin e*r* goðr þ*v*i at h*ann* stendr af navðsyniv*m* *ok* goðvilia e*r* þv spyʀ hv*er*sv h*an*s ast ma taka ti*l* allra m*eð* fvllv lani en sia spvrdagi er sem leystr se ef þv ken*n*er inv*ir*ðilega h*an*s v*er*k *ok* skipan vi*ð* þig. [2] Fyst at þa e*r* þv v*ar*t e*ig*i þa v*ar* þ*at* h*an*s giof e*r* þv vart skapað. [2] e*ig*i gaftv h*anv*m til þ*er*s *ok* ecki matter þv þ*v*i at þv vart ecki þa. [2] Með miskvn h*an*s vartv. [2] mikit megin v*ar* þ*at* at g*er*a ma*nn* af engv en þ*at* v*ar* meira til hv*er*s h*ann* g*er*ði man*n*en *ok* v*æ*ri h*ann* þo lofs v*er*ðr *ok* þacka at h*ann* hefþi eigi meira veitt þ*er*. [2] En h*ann* hef*ir* þo stœʀv*m* ti*l* lagt. [2] h*ann* gaf þ*er* at þv vær*ir*. [2] h*ann* g*er*ði þig sva fagra at ollv*m* iarðlegv*m* skepnv*m* ven*n*i *ok* ollv*m* mæt*r*i *ok* ollv*m* ertv *ok* tignari þ*v*i at h*ann* g*er*ði þig eft*ir* sialfs sins likneskiv. [2] h*ann* gaf þ*er* vit ætlan *ok* min*n*i þ*at* er oðr*vm* v*er*alldar skepnv*m* eigi veitt þ*at* e*r* þ*er* iatt *ok* mart an*n*að svmt m*eð* ollv*m* sv*m*t m*eð* svmv*m*. [2] þ*at* e*r* þ*er* m*eð* ollv*m* skepnv*m* iatt solar embœtti iarðar *ok* siofar lopz *ok* vatz en m*eð* m*onnv*ᴍ at h*a*f*a* trv ván *ok* astsemð e*r* allt gott riss af. [2] þ*a*r m*eð* e*r* þ*er* gefin kening *ok* vizka. [2] | i ollv*m* 64b þ*er*svm lvtv*m* hef*ir* h*ann* elskat þig vm f*r*a*m* flesta lvti. [2] Nv goða sal min margar storgiaf*ir* hef*ir* þv af h*anv*m þegit *ok* enga þ*er*sa aflaðir þv siolf. [2] Allt hef*ir* þv m*eð* miskvn þegit *ok* af h*an*s orlyndi *ok* ertv þvi i mikilli skylldv bvndin vi*ð* h*ann*. [2] hyɢ at hvat þv hef*ir* moti leɢia h*an*s sva mikilli giœzkv. [2] Ek ræð þ*er* leɢ ast i mote þ*at* hef*ir* þv til *ok* þ*at* vinz þ*er*. [2] Vn gvði þinv*m* *ok* ollv*m* samk*r*istnv*m* þinv*m* midla ast þina vi*ð* alla sem lavarðr þín g*er*ir. [2] Ok trv þvi at sá ma vin*n*az at œrnv avllv*m* at hialpa sa e*r* alla

---

[1] *Noget udvisket.* [2] *Punktum er tilf.* [3] M *og* e *tildels udvisket.* [4] e *udvisket.* [5] *Rettet fra hdskrs* hans. [6] i *mgl.*

skapaði af engv *ok* ollv*m* styr*ir* ollv*m* vp*p*helldr gefr boðorð *ok* byðr fagnað. [1]

Capitul*um*

Sva skipaz nv at þei*m* mvn lengr e*r* ek heyri þina fortolv þ*vi* meiri fyrst er mer a at heyra þín orð. [1] Nv hvat e*r* þv talar
461 þa vil ek heyra ne*ma* *ok* me*r* i nyt fœra þ*vi* at e*igi* e*r* rett at h*af*a eyrað til nytrar keningar en hiartað i oðr*vm* stað. [1] litið dvg*ir* eyrað ef hvg*r*in reikar þ*vi* at sva mæl*ir* p*ro*ph*et*in vi*ð* gvð sialfan Viðrbvnað hiarta mins · heyrði gvð eyra þitt. [1] Moyses la ein tima þegiandi *ok* bað þo ti*l* gvðs m*eð* hiartanv þa ko*m* rodd af gvðs halfv *ok* m*ællti* hvat kallar þv til min. [1] ma af þ*vi* marka at gvð virðir bœ́n akall i hiarta en þogn i mvn*n*i. [1] Nv rœð slikt e*r* gvð ken*n*ir þ*er* en ek skal vi*ð* taka bœði m*eð* hvg *ok* hiarta. [1]

Capitvl*um*

Gvð gaf þ*er* skepnv *ok* lif m*eð* skefnv fegrð m*eð* lifi skyn m*eð* venleik *ok* v*æri* litið allt anað ef skyn skorti. [1] h*ann* hef*ir* eigi siðr likaman sk(r)ytt [2] m*eð* giofv*m* en sialfa þig. [1] þv ser m*eð* avgv*m* heyr*ir* m*eð* eyrv*m* berg*ir* m*eð* mvn*n*i ilmar m*eð* nosvm handlar m*eð* hondv*m*. [1] geym sala mín hve haleit *ok* f*r*ið þv ert en hv*er*t ætlar þv at stvnda skili þ*er*si en tigni bvnaðr *ok* en agiæti. [1] Ek segi þ*er* sa en*n* same e*r* þig hef*ir* skrydda h*ann* hef*ir* þig kosit ser ti*l* vn*n*astv þv ert h*ans* festar mær. [1] Ok sva sem h*ann* hef*ir* gefit þ*er* festar fe *ok* hei*m*anfylgiv sva hef*ir* h*ann* bvið þ*er* heimilldar h*vs* m*eð* sialfv*m* ser. [1] h*ann* vissi en þv e*igi* ti*l* hve*rs* þv vart skopvð h*ann* vissi til hve*rs* h*ann* skryddi þig h*ann* an*n* skepnv sin*n*i *ok* sinv skrvði h*ann* hef*ir* vtan skrydda þig m*eð* likams kenzlv*m* en in*n*an m*eð* viti. [1] Er likams atfœrsla sem e*nn* ytri bvnaðr en vizka sem en in*n*ri. [1] In*n*an ertv bvin m*eð* skyn *ok* godv*m* kroftv*m*. [1] ᴇn hin*n* ytri [3] bvnaðr þin pryd*ir* þig se*m* dyr*ir* stein*ar* fegra eitt hv*er*t smíði. [1] bvnaðr þin sígrar allt smellt *ok* alla v*er*alldlega fegrð. [1] Enda hœfþi þ*at* at sva v*æri* sv fest*ar* mær skrydd e*r* ganga s*ka*l i faðmlag sialfs sins d*r*ottins. [1] haleit e*r* sv giof *ok* e*igi* ollv*m* iatt. [1] þ*ei*ri ein*n*i er iatt er elskar. [1] Glez nv af sva miklv lane. [1] vel attv at geyma þ*er*sa bvnaðar at e*igi* savrgiz ne tyniz *ok* e*igi* ko*me* spell a fegrð þína þ*vi* at en avmazta vettr e*r*tv ef þ*at* hend*ir* þíg. [1] En ertv vesalli ef þv tyn*ir* þ*er*sv e*r* þv hef*ir* sva agiætlega þegit en þv vær*ir* þa ef þ*er* hefþi e*igi* m*eð* ollv veítt v*er*ið *ok* v*er*ðr þa myklv svivirðlegaʀ vt rekin

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] r *mgl.* [3] *Rettet fra hdskrs* innri.

en þv vær*ir* þa ef e*ig*i væri m*eð* ollv i fyrstvn*n*i vi*ð* þ*er* tekit.[1] Ek veit v*er*k þin sala min *ok* þv mín.[1] þ*vi* e*r* v*er*r at latið hef*ir* þv festar ma*nn* þin*n* *ok* snviz fra h*anv*m *ok* savrgatz m*eð* morgv*m*.[1] skert e*r* nv reinlæti þitt spillt er fegrð þin brottv e*r* nv bvnaðr þín nv ertv[2] sva líot sva savrvg *ok* vrein at þv ert e*ig*i nv verð at sœkia i faðmlag vnasta þins gleymt hef*ir* þv nv h*anv*m *ok* h*an*s velgiorníngv*m*.[1] e*ig*i dvg*ir* þ*er* nv staðfesta ti*l* m*eð* makleik at
462 þacka h*anv*m sina dyrlega skipan við þig.[1] baki hef*ir* þv vi*ð* h*anv*m snvið *ok* lagz vnd*ir* h*an*s anskota savrgaz m*eð* vvínv*m* ger*z* | pyt- 65a
lingr avllv*m* heimol sva leikin *ok* sva hondlað i þinv savrlifi at rockið e*r* andlit a þer kín*n*r bleikar davð avgvn en blar vaʀar visn*ir* spenar hvð skorp megin þrotið.[1] nv e*r*tv e*ig*i i bett*ra* hátt ko*m*in at nv hef*ir* þv tynt en fysta vnasta.[1] horm*enn* þin*ir* sla nv leiðv a þig.[1] hormvlegt e*r* þ*at* at sva fritt vp*p*haf hef*ir* flvtz vnd*ir* sva liotar lykt*ir*.[1]

Capitul*um*

Nestvn*n*i e*r* þv hoft erindi þitt þa hvgþa ek at þv fridd*ir* mik *ok* min bvnað *ok* þv mvnd*ir* glaða harta mítt m*eð* fagnaði.[1] En e*r* þv bratt erindi þinv i hatt v*er*ra þa kenda ek at orð þin san*n*aðv sko*m*m mina at ek man nv hat*r*i sæta i stað astar þ*vi* at ek kvn*na* e*ig*i goðs at geyma *ok* ek lagða vþock moti goðri *ok* agiæt*r*i tilgiorð.[1] Nv villdi gvð at vgort væri þ*at* er ge*r*t er eða gleymð mætti a falla alla mina ofdirfð *ok* þa*v* mein er þv hef*ir* nv m*er* ti*l* neyxla fram borin v*m* mina vgiftv e*r* ek s*ka*l bokv*m* h*af*a snvið við minv*m* drottne.[1]

Capitv*lum*

Til ken*n*ing*ar* *ok* amin*n*ingar hef*ir* ek þetta f*ra*m borið en e*ig*i ti*l* neyxla þ*vi* at ek vil at þv skil*ir* hv*er* þin skyllda er vi*ð* gvð e*r* þig skop *ok* leysti þig þa e*r* þv siolf hafþ*ir* tynt þ*er*.[1] ti*l* þ*er*s stvnd*ar* hvgr mín at ken*na* þ*er* hv*er*sv mikin elskvga þin vn*n*asti hef*ir* haft vi*ð* þig i þin*n*i tion þig at frelsa.[1] sva haleitr sem h*ann* e*r* i sinv ʀi*k*i sva litill syndiz h*ann* h*er*.[1] hizvg veitti h*ann* þ*er* mikla lvti af sinv mikla valldi h*er* þolþi (hann)[3] harðar vi*ð*farar m*eð* litillæti þ*vi* at þv hafþ*ir* fellda þíg en h*ann* steig niðr þang*at* er þv latt *ok* leysti þig.[1] Ok ti*l* þ*er*s at þv meg*ir* na þeiri sælv e*r* þv tynder þa þolþi h*ann* e*ig*i þina pinsl m*eð* sin*n*i milldi.[1] han steig niðr or sinv ʀi*k*i tok a sig mandom þolþi pinsl sigraði davða frelsti þig.[1] Skynia sala sva mikla giœzkv þ*er* veitta geym

[1] *Punktum er tilf.* [2] t *er tilf. over linjen.* [3] *Mgl i hdskr.*

hv*er*sv mikla elskv h*ann* hef*ir* þ*er* teð.[1] fogr vartv i fystv *ok* af h*an*s laní fv́l g*er*ðiz þv *ok* af sialf*rar* þin*n*ar illzkv en h*ann* tok af þ*er* savrleik *ok* gallt þ*er* fegrð þina m*eð* sin*n*i milldi.[1] Ok af þ*ei*ri ast e*r* h*ann* hafþi lagt vi*ð* þig vn*n*i þ*er* nv en*n* savrvg*r*i *ok* lagþi fram lif sitt þig at frelsa.[1] Nv eft*ir* sva mikin*n* kostnað[2] *ok* sva mikla fra*m*logv eig*i* brigðr h*ann* þ*er* þinv afbroti *ok* þ*v*i vill h*ann* siþr misg*er*ðir mvna til hefnda at h*ann* vill at h*an*s vili standi allr vskerðr vi*ð* þig *ok* en heitr h*ann* ia*m*stor*vm* giofv*m* se*m* fyʀ hafþ*ir* þv ef þv vend*ir* þig til nytz *ok* helldr m*eð* staðfestv.[1]

Sala mællti

463 Svms kostar man ek nv kynlega ti*l* orðs taka.[1] Nalega e*r* nv sem ek vn*n*a glœpv*m* minv*m* þ*v*i at m*er* syniz at gagn hafi at v*er*ið þar sem d*r*ottin min v*ar* m*eð* glœpv*m* minv*m* kvaddr ti*l* min*n*ar lavsnar.[1] Enda hefþa ek alldri h*an*s ast sva g*er*la vitað ne sva fvllega reynt ef ek hefþa *eig*i aðr i misgerðir fallið.[1] Með sælv syniz m*er* fall mitt þ*ar* sem ek riss sælli vp*p* en ek fell *ok* velldr þ*v*i h*an*s ast.[1] engi ma meiri vingan v*er*a *ok* engi ast skirari engi elska helgari en sia.[1] Do hin meinalavsi m*er* ti*l* lavsnar ser ti*l* dyrðar þar sem (hann)[3] fan*n* ecki þ*at* m*eð* m*er* er astar væri v*er*t.[1] Nv se lof gvði *ok* þ*er* d*r*ottin min e*r* sva mik*it* vant f*yr*i min*ar* sak*ir*.[1]

Likamr talar

Avita þig sala min f*yr*i gvði at þv haf*ir* h*er* til avfvssv lavs v*er*ið mot sva morgv*m* *ok* stor*vm* velgiorningv*m* *ok* villd*ir* ei*g*i ken*n*az vi*ð* h*an*s miskvn sva mikla se*m* þv hef*ir* þegit.[1] þv hafþ*ir* horfit fra h*anv*m *ok* tynt sialf*r*i þ*er* þv vart selld fra h*anv*m brott m*eð* sialfrar þinar syndv*m* h*ann* leysti þig m*eð* sialfs sins bloði *ok* frelsti þig or navð *ok* or h*er*leiðing.[1]

Sala mællti

Eigi a ek heðan af at svivirða mik ne leɢia mik vnder spell þar sem ɢvð lagþi sva mikin þocka vp*p* a mik at h*ann* þolþi davða f*yr*i mínar saker.[1] |

Fyr*ir* avgv*m*[4] mætti þ*er* v*er*a sala min hv*er*sv marg*ir* f*yr*i 65b litn*ir* h*af*a v*er*ið *ok* af þ*v*i tynd*ir* þa mvnd*ir* þv v*er*a[4] i þockv*m*[5] vi*ð* gvð.[1] heyrt hef*ir* þv hv*er*sv margar ætt*ir* hafa ti*l* tions stigit *ok* þo þegið þ*at* er þær mistv.[1] nyt þ*er* þ*er*sa dyrlega þegv.[1] Mikil

[1] *Punktum er tilf.* [2] o *i hdskr. rettet fra* e. [3] *Mgl. i hdskr.* [4] *Noget afbleget.* [5] vm *meget afbleget.*

er sv virðing at lata þig kiosa þa en ætlar þv at nockor gangi þin*n* ver*ð*leikr til þ*er*sa.[1] Vartv þei*m* styrk*r*i vitrari eða agiætari avðgari eða mattkari.[1] Nei margi*r* v*arv* þ*ar* vitrer avðgi*r* *ok* agiæti*r*.[1] En allt þetta dvgþi hvarki þei*m* ne þer.[1] Miskvn ein *ok* milldi leysti þig en engi þin til v*er*ki.[1] h*ann* kavs þig vm f*r*am alla gaf þ*er* nafn af nafni sinv sva sem h*ann* heiti*r* K*r*istr sva heiti*r* þv kristin.[1] mikil er sia tign en meira e*r* allt saman þ*at* e*r* h*ann* hefi*r* veítt þ*er*.[1] hallt nv *ok* tyn e*ig*i.[1]

Capitul*um*

Storv*m* hefi*r* þv nv hvgað mik.[1] En m*eð* þvi at h*anv*m er ast a m*er* þa seg m*er* hvi helldr h*ann* mer sva lengi i fiarska *ok* tekr mik e*ig*i helldr ti*l* sín v*m* siþi*r* at ek mætta vrvglega hvilaz *ok* gleðiaz i h*an*s faðmlagi.[1]

Capitvl*um*

464 Ek bið sala min at þv kvn*nir* andsvor*vm* *ok* e*ig*i siþr san*n*sogv*m*.[1] Veiztv e*ig*i hve fvl *ok* savrvg *ok* liot þv vart.[1] Vilnar þig nockot þ*er*s at þv mvner fa sva dyrlegt faðmlag ne*ma* þv leger fyri rœkt a at faga þig *ok* m*an*na þig *ok* reinsa *ok* endrnyia bvnað þín *ok* afla aftr þ*ei*rar fegrðar e*r* nv hefi*r* þv mist.[1] þetta velldr er þv missir h*an*s navistar kviðiar h*ann* þ*er* kors *ok* faðmlag m*eð* ast þ*vi* at e*ig*i ma sva savrvg reínan handla ne sva liot sva fagran lita.[1] En þegar er h*an*s viðr taka bvin e*r* lyti erv af fœrð.[1] nv leg a allan hvg at fegra viðrlit þitt skreyta bvnað þín þva lyti þin endrnyia reinlæti bœta athœfi fylgia keningv*m* *ok* ko*m*a sva i sætt vi*ð* þin vnasta.[1] Stig i engan ofsa ne of mikit dramb af þvi at þv hefi*r* ve*r*ið kosin tak e*ig*i orvilnan af þvi at aðri*r* vorv sakaðir en þv e*ig*i *ok* he*r* til vil ek segia þ*er* sogv eína þar til.[1]

Ævintyr

K*onvn*gr ein var forðv*m* sa e*r* Asvervs het h*ann* atti d*r*ottning þa e*r* Vastes het.[1] ho*n* ge*r*ðiz mikillat af gnot fear *ok* metorða fylldiz ho*n* vp*p* drambs *ok* ofsa.[1] *ok* ein tima e*r* k*onvn*gr sendi henni boð at ho*n* skylldi ko*m*a ti*l* h*an*s borðs[2] er h*ann* hafþi gort ollv*m* env*m* hæstv*m* m*onnv*m af ollv[3] r*ik*i sinv *ok* villdi syna sialfs sins agiæti *ok* sva hen*nar* þa f*yr*i leit ho*n* h*an*s boð *ok* vilia *ok* h*ann* i reiði sin*n*i f*yr*i leit h*an*a *ok* sagþi h*an*a af d*r*ottning*ar* nafni *ok* or hiv*n*skaps bandi.[1] Orlendiz ho*n* *ok* ge*r*ði þ*at* hen*nar*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herpå er igen skr.* hans. [3] *Rettet fra hdskrs* ollv*m*.

dramb *ok* of*r*hvgi at ho*n* misti k*onvn*gs sins *ok* metorða fiar *ok* fostrlandz.[1] Bavð k*onvngr* sinv*m* m*onnv*m at samna ollv*m* meyiv*m* af h*ans* ri*ki* þei*m* er venstar *varv* i bo*r*g h*ans* vnd*ir* giæzlv gelldings þ*ers* e*r* Egen*vs* het.[1] En e*r* þær vorv þar ko*m*nar þa pryddi hv*er* sig eft*ir* mætti sva sem hv*er* skylldi sem betz þoknaz f*y*ri k*onvng*s avgv*m*.[1] lit a h*er* sala min hv*er*sv margar v*arv* kvaddar en ein var kosin sv e*r* k*onvng*i syndizt fegrst.[1] fysti kosni*n*gr v*a*r eft*ir* k*onvng*s boðorði en an*n*aR eft*ir* vilia h*ans*.[1] nv geym ef þ*er*si dœme saga megi nockorn stað nema i þinv mali.[1]

Capitvl*um*

Svn himna k*onvng*s k*om* í hei*m* þen*n*a e*r* h*ann* hafþi skapað kono ser at festa einvalða *ok* þa er v*er*ð v*œr*i k*onvng*s faðmlax en Gyðinga lyðr er f*y*ri hafþi spáð h*ans* h*er*kvamv þ*vi* at þ*ei*r sa h*ann* litil latan þa f*y*ri litv þ*ei*r h*ann* *ok* v*a*rð h*ann* þ*vi* f*y*ri litín.[1] Bavð siþ*an* k*onvng*s svn p*ostol*vm sínv*m* at f*a*ra yf*ir* allan hei*m*en salv*m* at samna *ok* flytia þær til b*o*rgar sin*n*ar þ*at* e*r* vnd*ir* helga ki*r*kiv *ok* retta k*r*istni.[1] Drottni*n*gar skalltv h*er* skilia reínar salvr þ*at* e*r* borg vars d*r*ottins sem Pall p*osto*li seg*ir* þ*at* e*r* gvðs mvst*er*i seg*ir* h*ann* við ors k*r*istna m*enn* er þ*er* sialf*ir* ervð.[1] en þær salvr velr K*r*istr ser er eig*i* erv vbyria þær e*r*
465 bœði megi || geta *ok* ala en þ*at* e*r* bœði at byria goð v*er*k *ok* 66a
vin*n*a *ok* avka sva hímín rikis folk en e*ig*i v*er*alldar *ok* er þo goðr getnaðr v*er*alldar *ok* gvði þeckr ef m*eð* rettv*m* getnaði e*r* getin eft*ir* gvðs skipan.[1] þær salvr erv gvði þeckiar[2] er h*anv*m þiona m*eð* ast en e*ig*i m*eð* otta *ok* ala f*y*ri þ*vi* frialslega vnd*ir* elði goðra v*er*ka en þær erv e*ig*i allar.[1] Marg*ir* erv m*enn* qvadd*ir* til k*r*istninnar *ok* margir ko*m*a.[1] fiolði sœk*ir* helga ki*r*kiv m*eð* við tokv trvar *ok* taka þar alla skyllda þionvstv *ok* e*r*v þ*ar* dyr smyrsl til salv hialpar.[1] En þo at marg*ir* se kvadder þa e*r* sem drottin seg*ir* i gvðspiallinv at faer erv kosn*ir* þ*vi* at þ*ei*r ein*ir* erv valðir til eilifs fagnaðar er h*er* leGia alla stvnd a sitt mal at reinsa *ok* sik at pryða m*eð* goðv*m* v*er*kv*m* at þ*ei*r finiz slik*ir* þa e*r* þ*ei*r erv heðan kvadder at þ*ei*r se v*er*ðir at v*er*a kosn*ir*.[1] Nv se hvar þ*er* er skipat *ok* mattv þa skilia hvat þ*er* er skyllt at vin*n*a.[1] Vn*n*asti þin se*m* Asvervs k*onvng*r ge*r*ði hef*ir* skipað þ*er* i hvs þ*at* e*r* triklínív*m* heit*ir* *ok* skalltv þ*ar* bva þig *ok* avka þina fegrð m*eð* goðv allt þ*at* er þ*er* er til þvrfta.[1] Ver nv iðin sala min v*m* bvnað þin v*er* hvarki lot ne vrœkin at v*er*ðleiki þin megi visa þ*er* i faðmlag þins dyrlega vn*n*asta þa e*r* þv v*er*ðr heðan kvodd.[1] Nv bv þig

[1] *Punktum er tilf.* [2] *c ligner et* G.

sem hef*ir* k*onvng*s vn*n*vstv *ok* eigi iarðlex k*onvng*s einshv*er*s ne*m*a vn*n*astv himin rikis k*onvngs*.[1] bv þig þei*m* k*onvng*i til handa *er* f*yr*i þer þolði davða *ok* sigraði davða *ok* *er* þo sialfr vdavðlegr.[1]

Capitul*um*

Nv hef*ir* þv an*n*an tima visað m*er* i mikin otta *ok* sva sem ek skil orð þin þa hef*ir* ek ætlan skipt sva at ek hef*ir* slitið mik f*ra* v*er*alldar ast *er* æ *er* hv*er*fvl *ok* hvgðv(m)z[2] ek flytiaz til rettrar astar.[1] en i þ*vi* hef*ir* ek eigi haṣka forðaz at þv kveðr mik e*ig*i mega nalgaz nyt þ*er*saʀar astar ne*m*a ek g*er*a mik m*eð* allz kyns hætti v*er*ða hen*n*ar at oðlaz.[1] En ek se at þ*at* *er* m*eð* starfi *ok* meinlæti.[1] en þo bid ek at þv þyð m*er* hvat *er* t*r*iklínív*m* *er* eða hvat cubiculu*m* *ok* allt þ*at* an*n*að *er* þ*ar* til heyr*ir* þ*vi* at allr vili mín stendr nv þang*at* at vin*n*a aftr tynda ast.[1] Ok vn*ní* m*er* gvð sva aftr at hei*m*ta min venleik *ok* en fyʀa bvnað at mín vnasti megi segia m*er* fogr ertv nv *ok* vel bvin *ok* v*er*ð mins faðmlax.[1] Sæl em ek þa ef þ*at* hender mik.[1] litils er v*er*t allt þ*at* *er* ek ma mik pína hia þ*vi* *er* ek s*ka*l moti taka.[1] lat þ*er* e*ig*i f*yr*i þickia at tia m*er* alla þa hialp er ek ma til mins mals fella þei*m* at þocknaz er m*er* hef*ir* sva mikla ast *ok* giæzkv veitta.[1]

Capitul*um*

466 Nv ertv a rett*r*i gotv *ok* g*er* sem þv mæl*ir* *ok* sa veiti þ*er* megin ti*l* f(ra)mkvœmðar[3] er vilia þin kveyk*ir* til fra*m*bvrðar.[1] En þv leitar hvat triclíníu*m* *er* eða cubiculu*m*.[1] þ*at* *er* hvs þ*at* er konvr bva sig í.[1] cubiculu*m* er þ*at* er brvllavp er í veitt.[1] En at skyra þ*at* g*er*r þa er Triklinivm i þyðing k*r*istní vár *ok* heilvg ki*rkia* þar er goðar salvr bvaz i til giftv giftingar en þa *er* þær h*af*a bvið sig ollv*m* bvnaði þa sœkia þær i brvllavps hvsið þ*vi* at þa *er* þær h*af*a h*er* þionað i goðv*m* v*er*kv*m* þa taka þær m*eð* gvði eilif giolld sin*n*a v*er*ka.[1] Ok er k*r*istni var kallað t*r*iclinivm þ*at* þyðir þriskipað eða þriskift h*vs* þvi at þriar erv k*r*istina m*an*na skipan*ir*.[1] ein*ir* erv kvangað*ir* aðr*ir* þo at e*ig*i se mogr eða meyiar kiosa ser reinlífi .íij. erv meyiar *ok* all*ir* gvdi þeck*ir* hv*er*r i sin*n*i tigvnd *ok* þo þe*i*r fremst*ir* er vbrvgþit h*af*a sinv*m* meydome.[1] Ok *er* þo gvði kiæʀ hivskapr sa *er* m*eð* rettv er bvndin *ok* siþ*an* loglega varðveittr en sv *er* þar rett varðveizla a *ok* samkvama at hvart varðveiti trvnað oðrv | *ok* vi*ð* engan anan af bregþi v*m* likam 66b
sin*n*.[1] Se *ok* samkvama þ*ei*ra f*yr*i getnaðar sak*ir* en e*ig*i losta þo at ti*l* mikilla likna se lagt þo at mvnvgð skrefi[4] stvndv*m* v*m* fr*am*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] m *mgl.* [3] ra *mgl. i hdskr.* [4] sk *sammenskrevne.*

getnaðar sok.[1] Nv bva þ*er*sir all*ir* i t*r*iclinio þ*at* erv kvangað*ir* *ok* vspilllt*ir* *ok* hin*ir* e*r* nv hallda sig þo aðr v*œ*ri í hivnskap eða i oðr*vm* horvndar losta.[1] En nv rœðv*m* v*m* þa*v* en dyrmætv smyrls e*r* bet*r*i e*r*v vár i iartegnv*m* en þ*ei*ra i bvðkv*m*[2] *ok* hef*ir* þ*at* af skirn vaʀi.[1] þogv ser konvr i brvðar h*vs*i Asveris k*onvng*s *ok* minkadi m*eð* þ*v*i likams saѵ́r.[1] En v*er* erv*m* þvegn*ir* i fontinv*m* *ok* falla þ*ar* allar synd*ir*.[1] allmyklv e*r* þa bet*ra* vart vatn en hvat velldr þ*v*i.[1] navist enss[3] helga anda t*r*v var *ok* yf*ir* songr ken*n*ima*nnz* þvi at aðr þ*er*sir lvt*ir* ko*m*a ti*l* hvat e*r* þ*at* meira en vatn en e*r* þ*er*sir lvt*ir* ko*m*a til þa er þ*at* skirnar vatn.[1] v*er* sigv*m* savrg*ir* i *ok* komv*m* vp*p* rein*ir* *ok* syndalavser.[1] aðr matti ser vatn litið ti*l* storra lvta en nv send*ir* þ*at* ma*nn* til himin rikis.[1]

Capitvl*um*

Smyrls e*r* h*er* *ok* til taknanar *ok* ti*l* reinsanar Crisma *ok* oleu*m* s*anctu*m þ*v*i at þv ert nv kanaðr C*r*isti m*eð* h*an*s nafní ertv nv k(r)istin[4] kallaðr *ok* sva ertv.[1] Goð erv þ*er*si smyrsl þvi at þa*v* binda þig vi*ð* himna k*onvn*g.[1]

Capitvl*um*

Myrra[5] erv vist*ir* þær e*r* vaʀ k*onvng*r gefr af sinv borði þ*at* er af sinv helga alltari.[1] þ*at* e*r* holld h*an*s *ok* bloð þ*at* e*r* h*ann* sialfr.[1] hin vistin fœddi likamin sia fœdir salína *ok* visar hen*n*i ti*l* himin ʀ*ik*is.[1] Mik*it* megin er at þ*ei*ri helgv fœzlv er synd*ir* slockv*ir* fœð*ir* salv veiter himin ʀiki.[1]

Cap*itulum*

467 Klæðnað gaf h*ann* *ok* þv v*er*ðr at klæðaz.[1] h*ann* e*r* e*ig*i sva dyʀ sem h*ann* e*r* at ravn goðr.[1] þ*at* erv olmvsvr fostvr *ok* vokvr *ok* oll on*n*vr miskvn*n*ar v*er*k e*r* þin bvnaðr skvlv v*er*a ef þv villt ti*l* h*an*s faðms *ok* fagnaðar ko*m*a.[1] Ok þv skallt h*af*a dyrmæt gros m*eð* þ*er* *ok* þa*v* e*r* f*yrr*i ko*m*e ti*l* h*an*s en siolf þv.[1] Maðr ma g*er*a goð v*er*k *ok* erv þa*v* e*ig*i gvði þeck.[1] m*að*r ma g*er*a olmvsv f*yr*i fræ(g)ðar[6] sak*ir* fasta ma m*að*r at afla ser orðs þ*er*s at h*ann* se trvr m*að*r.[1] þ*at* kan*n* *ok* v*er*a at log þrysti h*an*v*m* til fostv en e*ig*i sialfs h*an*s vili.[1] fasta ma maðr f*yr*i sinkv sak*ir* at spara mat sín.[1] Sva e*r* vm on*n*vr v*er*k i hvan[3] tveɢia stað a rvm ti*l* goðs *ok* hegoma *ok* ef ti*l* hegoma horfa þa taka þa*v*[7] v*er*k e*ig*i ti*l* gods.[1] tion e*r* þ*at* eða likams æðra *ok* allt þetta

[1] *Punktum er tilf.* [2] b *er i hdskr. rettet fra* e. [3] *Således.* [4] r *mgl.* [5] *Rettet fra hdskrs* Myrar. [6] g *mgl.* [7] þ *er i hdskr. rettet fra* v.

avfvssv lavst *ok* avmbvn*ar*.[1] En þ*at* e*r* allt f*yr*i gvds sak*ir* gort e*r* reinlega e*r* gort *ok* ti*l* salv þvrftar.[1] Nv skipa vel v*er*kv*m* þinv*m* þa g*en*gr goðr ilmr af *ok* klifr sa ilmr allt vp*p* til hímna *ok* vattar þin v*er*k *ok* þeg*ar* þv staðfestiz í þ*er*sv athœfi *ok* me*ð* þ*er*sv*m* hætti at oll v*er*k þin lita til gvðs þa te(k)z[2] af savʀin er aðr v*ar* a þ*er* fellr snykr *ok* vþefian *ok* man þ*er* þickia at þv ser hin sama *ok* þv vart *ok* man nv allt þitt athœfi snvaz i goða gleði *ok* helga teiti *ok* i rett hvgskot *ok* allt þ*at* snvaz[3] þ*er* til hialpa.[1] en at þv meg*ir* en gior*r* marka i hv*er*n avka fegrð þin liðr þa se oft i skvɢsio þina þa mattv sia hvat vel sam*ir* i bvnaði þinv*m* sva *ok* ef nockot skort*ir* a.[1]

Cap*itulum*

En þ*er*si skvgsio e*r* heilvg ritni*n*g lat h*an*a oft v*er*a f*yr*i avgv*m* þ*er* ho*n* ken*nir* þ*er* þín bvnað les hana *ok* fylg þ*vi* e*r* þv heyr*ir*.[1] Ok ef þv fylg*ir* þa man*n*tv skirliga lifa *ok* reín bva *ok* e*ig*i oftaʀ savrgaz.[1] Man nv þ*er* i halld ko*m*a fontr*in* e*r* þv vart skirð i k*r*isma *ok* olev*m* er þar var a þig lagt sv en helga fœzla *ok* sa en dyrmæti dryckr er þv hef*ir*[4] tek*it* af vars k*onvngs* borði *ok* meiri nyt dregr *ok* mæt*r*i langiori[5] e*r* ti*l* eilifs gagns helldr en vistin e*r* meyiar tokv af bor || ði Asveri k*onvngs*.[1] En hvat 67a
ef sva illa v*er*ðr at þv fegriz v*m* rið *ok* þit mal i lag ko*m*it *ok* i f*r*ið vi*ð* vnasta þín ef þ*er* vinz staðfesta ti*l* *ok* gifta En þv bregðr a hátt v*er*ra *ok* vend*ir* þig ti*l* vandra v*er*ka.[1] nv deyr goð ti*l* g*er*ð en mein vex[6].[1] Nv ef þv fellr rís vp*p* e*ig*i e*r* sa farin e*r* fellr hin e*r* farin e*r* orkaz ma *ok* vill e*ig*i sialfr biarga ser.[1] En hvat ef oft e*r* veitt ti*l* vmbota *ok* opt ti*l* meina.[1] Rís æ vp*p* e*r* þv fellr mart e*r* ti*l* vmbota.[1] Ef þv bleyðir hiarta þítt sv bleyði
468 grœðir þig.[1] ke*m*r þv þ*er* ti*l* tara þav skola þig.[1] e*r* *ok* fasta ti*l* vmbota bœn*ir* vokvr m*er*svsongar olmvsv g*er*ðir f*yr*i gefa oðr*vm* sín misv*er*ka venda þei*m* rettleiðis e*r* i misfelli hef*ir* hitt hefna a þei*m* illzkv er ofþrair e*r*v at hallda a sínv meíní at e*ig*i tyni h*ann* bœði ser *ok* oðr*vm* me*ð* illv*m* dœmv*m* af þ*vi* at h*ann* e*r* ofþrahalldr a illzkv sin*ni* *ok* er min*na* h*an*s tion eins en marg*ra* *ok* e*r* þ*vi* hefndin salv botar v*er*k *ok* synda lavsn ef sa hefn*ir* e*r* gvð hef*ir* þ*at* valld i hond greitt.[1] Ok e*r* sa rett*r* laga hofþingi e*r* hefn*ir* eft*ir* logv*m* ef log erv e*ig*i of frek *ok* hefn*ir* h*ann* f*yr*i ɢvðs sak*ir* goðv*m* m*onnvm* ti*l* friðar *ok* hefn*ir* me*ð* astv*m* en e*ig*i me*ð* heíftv*m* me*ð* ast vi*ð* gvð *ok* folk*it* *ok* sal sialfs síns.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] k *mgl i hdskr.* [3] *Rettet fra hdskrs* snviz. [4] *Skr.* hef᷾. [5] *Således.* [6] *Rettet fra hdskrs* vax.

Slik*ir* lvt*ir* *ok* marg*ir* aðr*ir* liɢa ti*l* vmbota.[1] Se hv*er*sv mikil milldi vars d*r*ottins e*r* h*ann* g*er*ði þig þa e*r* þv vart e*ig*i ti*l* þ*er*s fagnaðar at þv skylld*ir* i h*an*s ʀ*ik*i þan stað fylla e*r* engillin tyndi.[1] h*ann* gaf þ*er* at v*er*a vel þ*v*i at ecki matt*ir* þv þ*er* f*yr*i vtan h*an*s lán.[1] h*ann* gaf þ*er* ætlan at hyɢia gott *ok* vilia at vin*na* *ok* megin.[1] Ollv tynd*ir* þv þ*er*sv.[1] h*ann* gelldr þ*er*sa miskvn engan fær þv þ*er* anan slikan beina ma*nn*.[1] h*ann* gef*r* þ*er* stolin *ok* vit ti*l* at v*er*ia enda gelldr þ*er* en m*eð* miskvn þo at þv tyn*ir* m*eð* hei*m*skv enda er sia miskvn*n* æ bvin hv*er*sv oft sem þv leitar ti*l* *ok* hv*er*sv synðvg *ok* savrvg þv ert.[1] sva e*r* h*an*s ast mikil vi*ð* þig.[1] Nv leɢ moti allt þ*at* gott e*r* þv matt þo e*r* þ*at* morgv*m* lvtv*m* min*na* h*an*s tilg*er*ðv*m*.[1] En þv matt svara ek em fatœk snavð *ok* neis ek hef*ir* engi efni ti*l* f*ra*mlogv.[1] Sala þv seg*ir* e*ig*i satt þv matt h*af*a ast ef þv villt hef*ir* þv *ok* sialfa þig.[1] þ*er*sa lvti krefr h*ann* *ok* krefr sins.[1] En hvat ef efni skort*ir* leɢ f*ra*m goðan vilian ef h*ann* hef*ir* mikit veitt þ*er* *ok* g*er*ir þv þ*v*i mik*it* gott.[1] þ*at* e*r* h*an*s veizla.[1] en ef h*ann* hef*ir* litið veitt þ*er* þa e*r* þ*at* *ok* þitt gagn.[1] h*ann* vill reyna þig i þin*n*i neisv h*ann* veit giorr hvat þ*er* hœf*ir* en siolf þv *ok* skalltv f*yr*i þ*v*i með þockv*m* taka oll h*an*s v*er*k *ok* æ h*an*s miskvn*n* at ken*na* hvegi goð e*r* þv g*er*iz.[1] kan*n* þ*at* v*er*a at þv g*er*iz sva goð at þv ser v*er*ð at iartegn*ir* g*er*iz f*yr*i þinar sak*ir* en gvð vill e*ig*i þ*v*i at h*ann* vill eigi at ofsi megi spilla þ*er* *ok* vill h*ann* sva freista þin þ*v*i at ecki avkar þ*at* ne vanar v*er*ðleika þin*n* *ok* e*r* h*an*vm þeckra at giæta þín i litil læti en leiða þig i of mikla freistni.[1] sva e*r* *ok* vm fiar-efni h*ann* veit hvi h*ann* dregr f*yr*i þ*v*i at h*ann* hef*ir* margan tældan.[1] Nv lofa alla h*an*s til skipan bið h*ann* styra þinv raði *ok* þa hiolp veita þ*er* e*r* þv þarft taki af þ*er* meín ef nockor e*r*v vn*n*i þ*er* goðra v*er*ka *ok* staðfesti þig i goðv*m* v*er*kv*m* hvarki er v*m*
469 avðœfi e*r* þ*v*i at e*ig*i iattar h*ann* avllv*m* m*onnv*ᴍ *ok* e*ig*i avllv*m* ia*m*nv*er*ðv*m*.[1] Se brœðr tveir tvibvrar erv aln*ir* som e*r* ætt þ*ei*ra same bvrðar dagr.[1] an*na*ʀ hefz ti*l* avðœfa an*na*ʀ legz ti*l* fatœkis *ok* er hin*n* fatœki sivkr *ok* nvmin megni hin avðgi heill *ok* i avllv afli *ok* megni.[1] Gvð an baðv*m* en an*n*an lemr h*ann* at mega illt *ok* styrk*ir* an*n*an at mega gott elskar þo hvarntveɢia en sakar hvarngi.[1] Slikt er h*an*s ast vi*ð* ors at hvatki e*r* vaʀ breyskleikr þol*ir* af h*an*s ti*l* ætlan avllv skipar h*ann* þ*v*i ors ti*l* gagns *ok* ti*l* giæzlv.[1] Ok skvlv v*er* f*yr*i þ*v*i i allri h*an*s vi*ð* skipan h*ann* lofa *ok* m*eð* þ*er*sv*m* orðv*m* vm h*ann* rœða Uiðr kenvmz ek d*r*ottin min oll þin miskvn*n*ar v*er*k skipa allt ef*t*ir þinv*m* vilia þ*v*i

[1] *Punktum er tilf.*

at þv ert min*n* drottin þv ert mitt ynði þv e*r*t líos | avgna 67b min*na*.[1] en hvat skal ek drottin mín mote þ*vi* ollv leGia e*r* þv hef*ir* veitt m*er*.[1] villtv at ek vn*na* þ*er*.[1] hv*er*sv mik*it* skal ek vn*na* þ*er*.[1] En fvl *ok* savrvg em ek at vn*na* þ*er*.[1] vn*na* s*ka*l ek þo d*r*ottin mín þ*vi* at þv ert min styrkr þv ert min viðr taka min staðfesta lavsnari min *ok* ve*r*ndar(i) mi*n*[2] hiolp *ok* heilsa.[1] þv gaft m*er* d*r*ottin min þig at kvn*na* a þig at t*r*va þig at elska þ*er* at fylgia.[1] þv gaft m*er* vit *ok* skilning *ok* min(ni)[3] tvngv skilna þeckileg orð aheyrilega keni*n*g *ok* f*ra*mbvrð m*eð* framkvæmð v*er*ka vilia til náms megin ti*l* skilningar varygð i farsælv hvGan i an*n*-marka.[1] Ok hv*er*t e*r* ek venda m*er* þa v*ar* æ þin miskvn bvin mer *ok* þa er mitt mal v*ar* at þrotv*m* komit þa leyst*ir* þv mik þa e*r* ek syndgvðvmz hirt*ir* þv mik þa e*r* ek rygðvmz þa[4] gladd*ir* þv mik þa e*r* ek orvilnvðv*mz* styrkt*ir* þv mik þa e*r* ek fell reist*ir* þv mik þa er ek stoð þa stvdd*ir* þv mik þa e*r* ek geck leidd*ir* þv́ mik þa e*r* ek sotta ti*l* þin toktv vi*ð* m*er*.[1] Nv þetta allt *ok* marga lvti aðra veitt*ir* þv m*er* *ok*[5] þ*vi* a m*er* ia*m*nan at v*er*a þeckilegt a þig at hyGia v*m* þig at rœða þ*er* at þacka þig at elska þig at lofa f*yr*i allar þinar haleit*ar* *ok* margfalldar velgiorning*ar* e*r* þv hef*ir* m*er* veítt mín lavarðr *ok* min d*r*ottin.[1] Nv hef*ir* ek teð þ*er* sala min ast þíns vn*n*asta *ok* h*an*s festar fe *ok* ti*l*giof ti*l* þín.[1] Nv e*r* goðr vnasti gott festar fé nv leG gott a mote hallt þig vel þiona reín reinv*m* hallt þ*er* vspillt*r*i *ok* lat flecklavst v*er*a þitt lif heðan af.[1] lit a at fyR meiR vartv savrig sem alm*enn*eleg þvta en þv e*r*t nv m*eð* h*an*s miskvn meyiar ia*m*ningi.[1] þ*er* erv spell f*yr*igefin fleckar af þ*er*ðir.[1] giæt nv þegin*n*ar miskvnar *ok* giæt
470 m*eð* þockv*m* *ok* lytala̍vst.[1] Se hvat h*ann* hef*ir* nv veitt þ*er* er alldri v*ar* þitt afbrigði sva mikit at eigi var h*an*s miskvn meiri.[1]

Sala talar til likamsins

Nv fin*n* ek blindi mina e*r* ek sagþa at e*ig*i mætti v*er*a einkaast vtan til eins tœki.[1] Nv se ek at sv e*r* meiri e*r* til allra tekr *ok* e*r* þo fvll m*eð* hv*er*iv*m* þar sem ein e*r* allra stiorn *ok* for-vista ollv*m* nalægr allra giæzla avllv*m* bvin ti*l* hialpa f*yr*i lætr engi skilz vi*ð* engan litr yf*ir* allra v*er*k *ok* vinr sialfr m*eð* þei*m* er gott vin*na*.[1] leyniz andlit en e*ig*i navist h*an*s.[1] bœði e*r* m*eð* mer nv skom *ok* otti.[1] sko*m*mv(m)z[6] ek misv*er*ka ottv*mz* ek þan*n* e*r* ek fæ e*ig*i leynz f*yr*i þ*vi* at h*ann* sér alla mína leynda lvti.[1] Avm

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *I hdskr. står* verndarm̊; *fejl for* verndarmaðr? [3] *Således rettet af Unger (= hukommelse).* [4] a *skrevet over linjen.* [5] *Tegnet af en usædvanlig form og synes af skriveren senere tilföjet.* [6] m *mgl.*

em ek e*r* sva mart e*r* þ*at* e*r* ek ma ska*m*maz af h*anv*m en hitt fatt e*r* h*anv*m ma þocknaz.[1] missir me*r* at ek mætta sva mikla stvnd felaz f*yr*i h*anv*m at ek hefþa siolf af þe*r*t oll mín meín *ok* birtv*m*z ek h*anv*m e*ig*i fyʀi en ek mætta rein standa i h*an*s avgliti lavs fra syndv*m*.[1] Nv sny ek rœðv min*n*i til yðar synda min*n*a.[1] Ek sœri yðr bolvaðar synd*ir* *ok* hatrs fvllar meína fvll*ir* fleckar at þe*r* latið mik *ok* skiliz fra me*r* dirfiz e*ig*i oftaʀ ti*l* þe*r*s mik at fifla me*r* at spilla *ok* sva reita min d*r*ottin *ok* lavsnar(a)[2].[1] Enda man yðr ti*l* sokn litið stoða þar se*m* h*ann* veit*ir* vorn en ek motistoðv þ*v*i at en ang*r*a*r* mik meiʀ at ek g*er*ði h*ann* reiðan en mik vreina þ*ar* se*m* h*ann* ser oll min v*er*k.[1] Nv i h*an*s megni segi ek skilið vi*ð* yðr nikvæði ek yðr *ok* allt yðart sa*m*neyti[3].[1] þarflavsv veiti þe*r* me*r* atlavp.[1] Til an*n*aʀa lvta vil ek nv skapa mina lifdaga *ok* vætti ek *ok* t*r*vi ek fastlega at kviðiað skal yðr v*er*a mín til vitian *ok* in*n*kvoma þ*v*i at skil ek nv hv*er*sv ek s*ka*l yðr brott reka *ok* hv*er*sv yðr s*ka*l forðaz *ok* se þ*v*i nv end*ir* a vorv felage.[1]

Capitvl*um*

ANSVOR þin en fyrstv[4] *ok* þe*r*si e*r*v miok vlik þ*v*i at þa þotti þe*r* e*ig*i einka ast ne*m*a ti*l* eins tœki.[1] Nv þicki þe*r* ho*n* af þ*v*i mæt*r*i at ho*n* e*r* eins *ok* allra.[1] þv kveinaðir[5] fyʀ at frestað v*ar* viðr tokv þin*n*i.[1] Nv af þ*v*i at þv stvndar at bœta fallit || þa 68a
fin*n*r þv hve mik*it* gott þe*r* h*af*a veítt frestin *ok* gvðs biðlvnd *ok* þolinmœði.[1] En þv ottaðiz *ok* en þicki me*r* sem nockot ken*n*i þe*r*s at þv ottiz at h*an*s ast se fallin vi*ð* þíg þ*v*i at þv ert en e*ig*i ko*m*in til vmbota þíns afbrigðis.[1] En þetta otta orð skalltv me*ð* ollv fella dvena matti ast h*an*s vi*ð* þig syndvga en e*ig*i matti
471 falla.[1] vn*n*i h*ann* þe*r* liot*r*i tynd v*œr*ir þv ellig*ar* farin v*œr*ir þv́ ef h*an*s ræiði stigi þeg*ar* i fvlla hefnd en þolinmœði van freistnina en freistni yf*ir*bot en yf*ir*bót[6] ast h*an*s.[1] En þ*v*i meiri mvnr e*r* a ast h*an*s e*r* þv stvndar lengr ti*l* yf*ir*bota meina þin*n*a þ*v*i at þeg*ar* vend*ir* h*ann* sinv skapi e*r* þv vend*ir* þocka til h*an*s.[1] Ok þo at h*ann* hati synd*ir* þær e*r* me*ð* þe*r* erv vbœttar þa kan*n* h*ann* þo þe*r*s ofvssv at þv hatar nv þ*at* e*r* h*anv*m mislikaði.[1] Miðr litr h*ann* nv a þ*at* hvat a skort*ir* me*ð* þe*r* en a hitt hv*er*t þv stvndar nv *ok* meiʀ geym*ir* h*ann* at iðran þin*n*i en at hv*er*sv

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] a *mgl. i hdskr.* [3] *am meget afbleget.* [4] y *i hdskr. rettet fra* v. [5] v *tilföjet over linjen.* [6] b *synes rettet fra* li *med aksent over.*

mikil stvnd *er* ti*l* idran*ar* ma.[1] *ok* a litílli stvndv lækna stor mein *ok* margfolld.[1]

Spvrdagæ

Seg m*er* eín tíma spvrdaga.[1] ek ken*ni* me*ð* m*er* stvndv*m* ynði sva mik*it* *ok* hvɢan fagnað *ok* gleði at m*er* þick*ir* sem ek se oll on*n*vr en ek v*ar* sko*m*mv.[1] Nv fysvmz ek allz anars en fyʀ *ok* nv e*r* m*er* þ*at* leitt er aðr v*ar* lívft.[1] syniz m*er* sem ek se oll skipt *ok* oll ny *ok* mítt briost hef*ir* tek*it* nyian fagnað samvizka mín e*r* i gleði dvenar fyst at lita ti*l* liðin*na* meína i ró e*r* nv hvgr min birtiz vit mitt lysiz hiarta mítt fyst min stvndar a giæzlv heilag*r*ar giœzkv.[1] En þv hef*ir* rœt v*m* faðmlag vn*n*asta míns at þ*at* skipt*ir* ma*nn*envm *ok* vender or vandskap ti*l* naða *ok* staðfestv.[1] Nv veit ek e*ig*i me*ð* hv*er*iv*m* hætti þetta skipti ke*m*r en hvg*g*an e*r* m*er* i skiptinv *ok* vi*ð* þ*en*na hatt villda ek bva alla mina lifdaga *ok* þ*a*r ti*l* s*ka*l ek f*ra*m leɢia allt mitt megin.[1] Nv e*r* sem hvgr mín b*er*iz vi*ð* mik hin forn*ni* vi*ð* en nyia at hin*n* megi falla en sia lifa þ*v*i at sva ken*ni* ek h*ann* nv nyian fagnað h*af*a tek*it* sem h*ann* venti ser nv enda allra meína *ok* fvllnað avmbvna *ok* biðr[2] h*ann* nv e*ig*i f*ra*maʀ enkis œsk*ir* h*ann* þersa hei*m*s meira.[1] Nv vil ek þ*at* vita hvart sia mvni v*er*a[2] mín vnasti ef sva skipt*ir* m*er* *ok* þ*er*sa haleita hvgró hef*ir* veitt m*er* fellt vnytan losta en kveykt fýst til allra goðra verka.[1]

Capitulo

Sɪa same er[3] þín*n* vnasti er sva hef*ir* vitiað þin þo at h*ann* ko*m*e hvlþr *ok* vsynilegr *ok* e*ig*i (megi)[4] me*ð* avgv*m* sia ne hendi[5] hondla.[1] h*ann* ke*m*r ti*l* amíning*a*r en e*ig*i ti*l* synar ti*l* keningar en eigi ti*l* handlanar vilia þin*n* at teygia en e*ig*i alla fyst þína at g*er*a astar fyst ter h*ann* þ*er* en e*ig*i en avmbvnar fvllnað.[1] Ok þ*at* e*r* sa lvtr er þ*er* hœf*ir* ti*l* festar fíar at h*er* ken*nir* þv h*an*s mvnvgð *ok* sva vaxi fyst þín þ*at* at h*af*a an*n*ars hei*m*s me*ð* fvllnaði e*r* h*er* ken*nir* þv *ok* b*er*g*ir* me*ð* fagnaði *ok* at
472 þ*at* vit*ir* þv me*ð* fvllri hopan at sa s*ka*l v*er*a þín eilifr i eign e*r* nv er i þíní vitían *ok* se sv vitian e*r* nv ken*nir* þv styrkr ti*l* staðfestv von ti*l* f*ra*mkvomv.[1] Ok e*r* sv bœn mín *ok* lykt rœðv mín*n*ar vi*ð* þig sala min Un*n* þei*m*a sœk eft*ir* h*an*v*m* lett e*ig*i fyʀ en þv tekr h*ann* *ok* eignaz h*ann* þegar er þv fær h*ann*.[1] En þ*er*saʀar tavkv *ok* eignar vn*n*i þ*er* sialfr h*ann* vtan enda.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Afbleget.* [3] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Således snarere end* hendr.

Capitvl*um*

Sɪa *er* fyst min til þ*ers* *er* oll girnd mín hengat stvnda ek m*eð* trv flytiv*mz* ek m*eð* hopan ren*n* ek m*eð* astsemð *ok* vn*ni* gvð mer h*er* at leita en an*n*ars héms at fin*n*a ameɴ. [1]

Capitvl*um*

Nv m*eð* þ*vi* at v*m* hvgrecki *er* talað *ok* v*m* æðrv *ok* þ*ers*v hvarvtveɢia ti*l* salv vent er an*n*að er gagnsemda fvllt en | an*n*að 68b afbrigða *ok* byrgða þa gefi gvð æ ti*l* hins at lita *er* þvrft beiðir en hitt f*yr*ilita *er* ti*l* haska heyr*ir*. [1] En þ*at* *er* salv skyllt at skynia þ*vi* at gvð hef*ir* hen*ni* skyn iattað *er* h*ann* hef*ir* avðr*vm* kvikvendv*m* syniað. [1] Ok sem ho*n* veit*ir* lif likaminv*m* m*eð* sin*ni* navist fyrst at alaz í hei*m* þ*vi* nest i voxt at fœraz *ok* eft*ir* spena m*eð* vistv*m* fœðaz biargaz m*eð* atfœrslv sva *er* *ok* henar at skynia at likamin styri ser m*eð* viti kyn*n*a h*an*vm at .íj. lvt*ir* erv m*eð* maninv*m* illt *ok* gott lostr *ok* nattvra. [1] Ok *er* ti*l* þ*ers* leɢiandi oll ætlan [2] skilningr *ok* vizka at lyti se vti byrgð þ*vi* at synd *er* ill ia*m*nan en nattvrv se[3] holpið[2] vi*ð*[2] *er*[2] reín v*ar* skapat *ok* *er* þo logð vnd*ir* lyti ho*n* lyta lavs þ*vi* at eft*ir* þ*vi* sem ho*n* er nattvra þa[2] *er* ho*n* hv*er*gi ill *ok* ei*g*i m*eð* env*m* v*er*sta man*ni*.[1] Ok af þ*vi* at m*að*ren kan*n* slikt skynía i þ*vi* *er* h*ann* gvði likr þ*vi* at af þ*er*sv kan*n* h*ann* satt at sia *ok* fremia sig i goðv til salv þvrfta. [1] Ok *er* h*an*vm iað likams þvrft at vita hvat h*an*s næringv*m* gegn*ir* sem vist ɪnot hvng*r*i dryckr vi*ð* þorsta klæðnaðr vi*ð* kvlþa vorn mot alavpv*m* hiolp vi*ð* svttv*m*. [1] *ok* er f*yr*i þ*vi* tvefallt v*er*k m*eð* ma*n*nenv*m* an*n*að þ*at* *er* gvð vin*n*r en an*n*að þ*at* *er* sialfr m*að*ren vin*n*r Ef m*að*r rœk*ir* salv sina. [1] rœkt salvn*n*ar *er*v góð v*er*k *ok* forsio likamens en manzens v*er*k *ok* þo gvðs lán þ*vi* at þrir *er*v vín*n*endr goð nattvra *ok* maðrin. [1] Gvð skapar [2] þ*at* *er* skapað *er*. [1] Ok i fyrstv var vskapað se*m* Moyses seg*ir* In p*r*incipio fec*it* d*eu*s celu*m* *et* t*er*ram [2] Gvð g*er*ði i vp*p*hafi himin *ok* iorð.[1] en þ*at* vp*p*haf *er* skiliandi gvds svn. [1] En nattvrv v*er*k *er*[2] at[2] flytia[2] þ*at* i lios *ok* ti*l* nytia *er* ei*g*i v*ar* aðr avgliost sem man*n* ti*l* bvrðar 473 sað *ok* anan iarðar afspring[2] ti*l*[2] avaxtar. [1] Se*m* Moyses seg*ir* m*eð* gvðs mvn*ni* P*r*od*u*cat t*er*ra herbam uirente*m* Flyti f*r*am[2] iorðin[2] gras grœnt. [1] en manzins v*er*k *er* at an*n*az v*m* sina at vin*na*. [1] Ok hof þ*at* eft*ir* gerfa synð at sv at vin*n*a v*ar*ð m*eð* vilsin*ni* Sem seg*ir* i samv bok Consuer*unt* sibi perizomata þav savnɪvðv ser hvlning*ar* en þ*vi* volldv synðer. [1] nattvra v*ar* aðr friols en

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget afbleget.* [3] s *er tilf. over linjen, mulig først skr.* ė.

syndin varð at liða ti*l* vils *ok* vela ti*l* starfs[1] *ok* ahyɢiv *ok* ve*r*ðr maðrin nv þ*at* at afla m*eð* vin*n*v e*r* avn*n*vr dyr h*af*a m*eð* nattvrv.[2] Ok hvgleiði sa e*r* fyrsta sin*ni* fan*n* klæðnað hv*er*sv flestar skepnvr h*af*a m*eð* nattvrv v*er*ki nockora hialp mot sinv*m* anmarka.[2] Næfr hyl tre fioðr fvglin fiskin reist*r*ið[1] hvelivr[3] hvalin[3] vll savðin skogar dyr *ok* bvfe hár f*yr*i klæðnað.[2] Svm kreatyr hylz i skeliv*m* svm i kvfvngv*m* ʀoss v*er*sk m*eð* hofi eða ton*n* sem hvndr rein m*eð* horn*ni* ok e*r* þ*er*sor vapn *ok* klæðnaðr allt veitt m*eð* nattvrv en e*ig*i er sva maninv*m* nocktr ke*m*r h*ann* *ok* vapnalavs *ok* varnar.[2] Ok e*r* þ*é*tta m*eð* mikilli *ok* dyrleg*r*i f*yr*i ætlan e*r* nattvra[3] skapar þei*m* vorn *ok* þarfenði e*r* e*ig*i hotþv vit ti*l* aflanar en maðren aflaði e*r* m*eð*[3] viti[1] var skipaðr i heimen *ok* e*r* h*an*s tign at meiri at h*an*s aflan e*r* m*eð* víti en þ*ei*ra m*eð* giof *ok* stendr h*ann* ti*l* meira[1] ef h*ann* giæt*ir* sín í gœzkv *ok* i rettvisi *ok* litr æ ti*l* hins at h*ann* se þei*m* mivkr *ok* lyðin[3] e*r* h*ann* hvetia ti*l* eilifra þvrfta en e*ig*i hinv*m* e*r* draga til meins m*eð* vandvm v*er*kv*m*.[2] þ*via*t maðrin hef*ir* .v. eɢiendr *ok* þo e*ig*i alla m*eð* einv*m* hætti þ*at* e*r* heimr *ok* horvnd sal *ok* illzka *ok* en helgi andi.[2] horvnd eg*g*iar hoglifis heimr hegoma sal sanenda illzka meina gvð goðra lvta.[2] Til þers lyst*ir* horvndit at h*af*a klæðnað asynilegan mat lystilegan drecka m*eð* ofsa[4] lig*g*ia hœgt sofa nogt fiʀaz hei*m*s haska ser ti*l* mvnvgðar *ok* salv tions.[2] en heí*m*r eɢiar hegoma þ*at* e*r* at heliaz a v*er*alld*ar* * ||

[1] *Noget afbleget.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Utydeligt.* [4] s *rettet fra hdskrs* l.

* *Her slutter bl. 68.*

. . . .

367$_{28}$ . . . viss * orðin af sanninda monnvm at annaʀ er konvngr yfir Englandi. Nu at iolum er kemr . . .[1] yðr þvi þess vallz bezt.[2] mællti nv oc Tosti slikt len af Haralldi sem af Sveini konvngi ef landit ynniz. Tosti segir hanvm oc at Sveinn konvngr villdi ecki vikiaz við hans erinde.[2] konvngr segir at hann skal eiga rað við
368 sina menn hversu þersu skal svara. var nu Tosti með konvngi um vetrinn. Þenna vetr aðr hafði Haralldr konvngr sent Þorarin Nefulfssvn[3] oc Hiort austr i Holmgarð eptir þeim hafrbelg er hann lét þar eptir með Ellisif drotning sem fyʀ segir oc skylldu þeir eigi aptr koma nema þeir næði belginum oc þvi goðs[3] er i var.[2] þeir komu aptr þa er Tosti hafði litla stund verit með konvngi. Hiortr geck fyri konvng oc heilsaði hanvm oc segir at Ellisif heilsaði konvnge. en sva var hanvm akaft um tal við Tosta. at hann gætir eigi þeiʀa er komnir varv. Þa kvað Hiortr visu

Þrøngvir ** gulli
gramr fast saman
veitir . . . . .[4]
sonr faskonar

---

[1] *Åben plads (¼ af en linje).* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Således.*
[4] *Åben plads for resten af linjen;* veitir sýrar *G. Vigf.*
* *Asgeir Jonssons afskrift i AM. 326 b, 4°.*

** *Verset bör skrives således:*

þrøngvir golli
gramr fast saman,
veitir [sýrar]
sonr fás konar;

land skyldi lítit
Lafhamðir hafa,
þá myndi hölðum
Haraldr svara.

Kongen samler guld af al magt, men sönnen af (Sigurðr) sýr giver bort kun lidt deraf; kongen[a] *skulde besidde et lille land; da vilde Harald [få tid til at] svare folk.*

[a] Lafhamðir *er en betegnelse for kong Harald, men hvorledes den er at forstå, er ikke klart. Eller er ordet simpelt hen en fejl for* lofðungr?

land skylldi litit
lafhamþer hafa
þa mundi hauldum
Haralldr svara. [1]

hversu litið segir konvngr. eigi meira segir Hiortr en þu mættir liggia a. [1] konvngr brosir. oc spyʀ hversu hefir fariz Islendingr. Hiortr q(vað)

Hafr * er uti
hvitr i tuni
skumir augum
hefir skeɢ mikit
brestir klaufum
vill born taka
sa er geitar sun
gerr við eʀu. [1]

Konvngr bað þa lata bera inn feið. [1] er þa borin in haf(r)-belgrin [2] fyri konvng. þa spyʀ (hann) [3] hvart [4] su leti orðalaust er framselldi fe. Þorarinn kvað hana engi orð um hafa. konvngr mællti þann skal þa spyria er rettorðari er. hvat segir þu til
369 Hiortr. hann svarar þat segi ec at hon kvað visu. konvngr mællti hversu er su. Hiortr q(vað)

Munað i vari
vestr langskipum

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] r *mgl. i hdskr.* [3] *Mgl. i hdskr.* [4] *Skr.* hvert.

---

* *Verset bör skrives således:*

Hafr er úti
hvítr í túni,
skúmir augum,
hefr skegg mikit,
brestir klaufum,
vill börn taka,
sá er geitar sonr
gerr við erru.

En hvid buk [a] *er derude i gården, den skeler mørkt* [b] *med öjnene og har et langt skæg; dens klove brager* [c], *den vil tage börn* [d]; *den gedesön er rede til strid* [e].

[a] *Den af guld fyldte, af Hjörtr hentede gedebukkebælg.* [b] skúma *synes at betyde 'at se mørkt frem for sig eller til siden'.* [c] brestir *vb. transit.* [d] *En antydning af, at gedebukken er bleven anvendt til at skræmme börn med.* [e] *Har den sidste sætning hensyn til, at bukken er fuld af guld, „der voldte strid og ufred"?*

hugragr um haf
Haralldr fara
þvi mun̄ lengi
lafræddr konvngr
allz andvani
Englanz oc vex. [1] *

Þa mællti Tosti þetta er spasaga er þeir biðia yðr fara til Englandz. [1] er eigi von yðaʀar þangat komu konvngr. [1] þu skallt ganga til skrins ens helga Olafs konvngs. oc skalltu sveria eið at þu skallt alla luti sanna segia fra afla . . . [2] en ec mun þa gera her or landi at vinna England. en ec vil einn hafa oll rað fyri hernum. T(osti) kvez mvndu vinna eiðana. [1] en ef nockut bregðr yðaʀi ferð þa skvlu þersir eiðar a yðr falla. [1] konvngr kvað sva vera skylldu. Siþan sendir konvngr bref um allan Noreg oc bauð ut ollum almenningi.[1] Þa kom til konvngs Eysteinn oʀi. sun Þorbergs Arnas(vnar) oc festi þa Mariv dottvr Haralldz konvngs oc Ellisifar dottor Jarizleifs konvngs af Holmgarði. [1] hennar moðir var Ingigerðr dottir Olafs konvngs svænska. Nikulas Þorbergs svn hafði þa syslu i nerztu þinga a Halogalandi. þers(i) [3] herr allr kom saman i Solundum. þar var kominn konvngr oc T(osti) i(arl) oc vm v tigi [4] lendra manna.[1] oc einn morgin er konvngr la til byria s(agði) hann Tosta draum sinn at hanvm þotti maðr ganga a skip sitt oc þottiz þar kenna Ol(af) konvng broðor sinn. hann var miok reiðulegr sagði hann oc kvað v(isv)

Gramr va frægr til fremdar
flestan sigr en digri
laut ek þo at heima sætim
heilact fall til vallar

[1] *Punktum er tilf.* [2] *En åben plads for et kort ord.* [3] *Skr.* $\overset{s}{\text{þ}}$.
[4] *Urigtigt for* tigir *(?).*

* *Verset bör skrives således:*

Munat í vári
vestr langskipum
hugragr of haf
Haraldr fara,
því mun lengi
lafhræddr konungr
alls andvani,
Englands ok vegs.

Ikke vil den feje Harald til foråret sejle på langskibe vest over havet; derfor vil den modløse konge længe mangle alt, både England og hæderen.

uɢɢi ek efzt rað tiggia
yðr man feigð um byriað
trollz gefit fakum fylli
fiks velldrað gvð sliku.[1] *

370 Tosti svarar eigi mvn Ol(afr) konvngr hafa kveðit visuna. helldr venti ek at se fiolkyngi enskra manna. Þat venti ec segir konvngr. at engi se sva fiolkunigr at liki Ol(afs) konvngs bregði a sig. Goþr maðr var Olafr konvngr segir Tosti. en þo hafa fiolkunigir menn synz i þeiʀa manna likium er eigi eru uhelgari enn hann. konvngr svarar ek vil fara til Englandz með þer til þers at leita um sættir. en eigi til anars. Tosti svarar a þig skulu falla eiðarnir ef þu ryfr leiðangrin. konvngr s(egir) eigi man ek þat i hættu eiga.[1]

(c. 16) Sva er sagt. þa er konvngr sigldi ut eptir Þrondheimi oc hann . . . . . .[2] einn maðr til skips hans a bati. oc bað konvng leɢia at landi oc hialpa konv hans siukri. konvngr spurði hvat siukleika hon hefði.[1] bondi sagði at hon hefði sofnat hia brunni . . . . . .[2] tti sem nockor . . . . . .[2] væri i munni hennar oc vill siþan iafnan drecka vatn.[1] konvngr segir at skipinu skal at landi leɢia. þa vitu þer at þer eiguð eigi konvng drambsaman. þo at harðr se kallaðr oc sinkr. konvngr gengr a land. oc Þioðolfr skalld með hanvm. þeir koma til kononnar oc bað konvngr at konona skylldi bera til þers sama brunnz sem hon feck krankleikann. hann bað snua henni a grufu oc leggia vaʀannar niðr at brunninum. konvngr sat hia oc hafði spenni tong i hendi. hann let tendra hia ser litinn elld. konan gret sarliga oc bað at henni

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Aben plads (1/3 af en linje).*

---

* *Verset bör skrives således:*

Gramr vá frægr til fremðar
flestan sigr enn digri;
hlautk, þótt heima sætim,
heilagt fall til vallar;

uggik øfst ráð tyggja,
yðr mun feigð of byrjuð;
trolls gefið fákum[1] fylli
fíks; veldrat goð slíku.

[1] Trolls fákr *'jætte[kvinde]ns hest' = ulv; til* trolls *föjes* fíks *'grisk'.*

Den berömte tykke fyrste (jeg) vandt mangen en sejr til sin berömmelse; jeg fik et helligt fald til jorden [jeg faldt og vandt helligheden], skönt jeg forblev i hjemmet[a]*; jeg nærer angst i anledning af kongens [Haralds] sidste plan; døden vil hurtig ramme eder; I giver ulvene føde*[b]. *Det er ikke gud, der råder for sligt.*

[a] *„Jeg behøvede ikke at rejse udenlands for at falde og blive hellig".*
[b] *„Ganske vist vil I kæmpe tappert, men måske selv blive ulvene til føde"; sætningen er åbenbart tvetydig.*

skylldi gefa at drecka. en konvngr let hana eigi na vatninu. þa þrongir meini hennar upp i halsinn. slær þa sundr munninum ok kemr þar ut orms hofuð. konvngr tok spenni tongina. oc lagði a orms hofuþit. oc dro or henni ut lifanda orm oc kastar hanvm i elldinn.[1] er siþan konan flutt heim. oc varð hon skiott heil. Siþan feʀ konvngr til skips. oc siglir suðr með landi með ollum þeim her er þa var til hans kominn norðan or landinu.

(c. 17) Sva er sagt þa er konvngr la i Sulundum[2]. þa sigldi þar
371 eitt Grænlandz far af hafi. fyri þvi skipi var sa maðr er Lika-Loðinn het. þvi at hann hafði flutt lik Finnz fegins oc þeiʀa skipara or Finnz buðum fyri austan iokla a Grænalandi með boði Olafs konvngs ʜelga. þviat Finnr var sun Ketils ᴋalfs af Ringunesi af Heiðmorc oc Gunnilldar systur Olafs konvngs. Þeir skiota bati oc roa til konvngs skipsins. oc heilsaði Loðinn konvngi. konvngr spurði hversu lengi þeir hefði i hafi verit. Loðinn svarar vij netr.[1] konvngr spurði urðu þer við enga nylundu varir. Loðinn svarar engi nylunda þicki mer nu. þa vindu[3] hans kumpanar batinum.[1] þa mællti konvngr eigi þickir þinum monnvm sem þu segir satt. oc seg nu. Loðinn svarar þa er ver hofðum siglt íj nætr undan landi. þa sam ver elld brenna. hann var sva langr at ver sam fyri hvarngan enda.[1] hann var blar sem einn logi. byr var en bezti. oc matti hvergi hia sigla. var mitt rað at sigla þar a elldinn sem ver komum at oc lægztr var loginn.[1] ver . . . . . .[4] hita af elldinum. oc brann hvartveggia skautið ok . . . . . .[5] skautin oc likin með nyʀi grœnlenzku oc er ver hofðum siglt . . .[6] skyfloki yfir skip vart. þar fylgþi sva mikit myrkr at menn sa eigi hendr sinar.[1] þa heyrðu ver brest mikin. oc leit ec upp. var þa skyflokinn sundr brostinn. oc bløddi or hvaromtveggia . . .[6] með storu forsfalli. oc þersi bloðstraumr kom ofan i skipt vart. oc let ec setia undir . . .[6] oc ma þat bloð enn her sia. oc er nu samanlaupið siþan kolnaði. þviat varmt var þa
372 er ofan kom.[1] oc er ver hofðum enn siglt iij døgr. þa heyrðu ver gny mikinn.[1] ver sam þa marga fugla fliuga sem ek veit þar nofn til i Noregi. flugo þeir nest oss er . . .[6] varv.[1] þeir gullu oc klokꜹðu með mikilli gleði. þersi flꜹg vanz um eina eykt dags. sva at ei[7] matti sia heiðan himin fyri oc flugo þo alldri enir somu. Siþan sigldu ver i íj dægr aðr ver komum at landi i gærkvelld. þa sam ver ena somu fugla fliuga vestan . . . . . .[4]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] *Således (=* vendu*?).* [4] *Åben plads (1/3 af en linje).* [5] *Åben plads (1/2 linje).* [6] *Åben plads for et ord.* [7] *Således ur. for* eigi.

varv þa brottu allir enir stærstu fuglarnir. flugu þeir þa allir þegiandi. oc sva sem sorgfullir. oc er þeir komu at landi dreifðuz þeir. oc settiz ser hverr. nu hefi ek yðr ecki meira at segia. konvngr mællti leyna villdir þu mik þersu. þar þu kallaðiz ecki || seð* 69a hafa.[1] Loðin svarar sva sagða ek at[2] herra at mer þotti þetta nv engi vndr er ek veit yðra ferð raðna or landi.[1] hvar fyri sagþi konvngr.[1] Loðin mællti þvi at þer mvnvð eigi aftr koma en þers er von at mikil fvrða verði fyri slikra havfþingia frafalli.[1] konvngr mællti villtv fylgia[3] mer.[1] Loðin svarar þer verðit at raða en sœkia ma ek lik yðaʀa manna þeira er lataz.[1] betra man mer til manna verða meðan ek lifi en þvi mantv fara verða at þv kallaz vita vm varar ferðir.[1] þa mællti konvngr þicki þer Tosti þetta nockor vndr.[1] T(osti) s(egir) hefþi fyri merkan mann borið þa væri þetta nybreytni.[1] Loðin s(egir) myklv mvndi kavpanda at þv Tosti lygir eigi fleiri lygir[4] millim landa en ek.[1] konvngr gaf Loðni orlof.[1]

Dravmr Hvga prestz

c. 18 Hvgi het prestr er song a Avallznesi i Kormt.[1] hann dreymði eina nott at hann þyckiz sia i kirkivgarðin ok syniz hanvm allt þat folk a fotvm er þar var iarðað.[1] þeir hofðv ein
373 mann millim sin ok rvndv hvarir til sin en anan veg kirkivnar hofþv þeir annan mann ok togaði þan hverr til sin.[1] þaðan[5] geck fra kona ok til prestins[6].[1] hon var alber.[1] prestr spvrði hvat svcki þar være.[1] hon svarar lik kemr þat til kirkiv i morgin er sol er i landsvðri er hvarigir vilia við taka en þat man koma at miðivm degi er allir vilia til sin draga en þat lik er fyʀ kemr villda ek at grafið væri i avstan verðvm kirkiv garði en þat er siðaʀ kemr villda ek at grafit væri fyri norðan þar er kirkian mœtiz ok songhvsið ok þar mvnv þer manzbein finna ok villda ek at þeim væri laðit alla vega vtan at likinv þvi at þat erv bein mín.[1] segþv mer þa segir prestr hversv man konvngi varvm faraz or landi.[1] hon svarar fellr hann.[1] prestr spvrði hverr man þa raða ʀiki.[1] Frileifr s(egir) hon.[1] hve lengi ræðr hann s(egir) prestr.[1] .víj. vetr ok xx. s(egir) hon.[1] hvat tekr þa við s(egir) hann.[1] Styrlavgr[7] man þa koma s(egir) hon.[1] hversv lengi man hann rikia segir prestr.[1] tiv vetr segir hon.[1] hvat tekr þa við

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Bör muligvis udgå.* [3] *Synes opfrisket.* [4] *Således; måske rigtigere at opløse til* lygar? [5] n *næsten udvisket.* [6] *Således.*
[7] *Det første* r *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.*
* *Her begynder bl. 69.*

s(egir) hann.[1] Goðraðr[2] ok Goðvili ok Harðraðr s(egir) hon.[1] hverr verðr þeira langœztr.[1] Harðraðr s(egir) hon (hve)[3] lengi ræðr hann segir[4] prestr.[1] .v. vetr ok .xx. segir hon en eftir hann verða morg illvirki ok mvn ek nv eigi segia framarr.[1] prestr vaknar ok koma sva lik vm dagin sem hon sagþi en þar var Olafr kyrri er (hon)[3] kallaði Friðleif en Magnvs berfœttr þar er hon nefndi Styrlavg Eystein þar er hon nefndi Godrað en Olafr þar er hon nefndi Goðvilia en Iorsala-Sigvrðr þar er Harðraðr var en gvð fyribavð at hon segþi þav illvirki er siþarr vrðv gor.[1]

Haralldr h(arðraði) lendir við England[5]

c. 19 Nv er þar til at taka at Haralldr konvngr siglir a haf með her sin.[1] kom hann fyrst til Orkneyia ok let þar eftir Mariv
374 dottor sina ok mart folk annað.[1] þaðan siglir konvngr til Englandz ok komv at Skarðaborg.[1] þa fell veðrið i logn ok lagv þeir þar vm nottina.[1] menn voknvðv við þat er kveðit var i lofti ok þotti hverivm sem yfir sinv skipi væri.[1] allir lita i loftið ok sia eina trollkonv riða vargi i loftinv.[1] hon hafði trog i kníam ser fvllt með bloði ok manna lima.[1] hon qvað visvr .íij. þersar Vist* v.

[1] *Punktum er tilf.* [2] ðra *afbleget.* [3] *Mgl. i hdskr.* [4] -r hann se- *afbleget.* [5] *Den første del af overskriften er ikke ganske tydelig; dog synes der bestemt at stå* har h.; *forkortelsesstregen over* ar *er tildels udvisket;* dir *(*lendir*) synes sikkert;* l *med forkortelsesstregen er udvisket; endelig er* l *i* england *tilf. over linjen.*

* *Versene bör skrives således:*

Víst es, at allvaldr austan
eggjar vestr at leggja
mót við marga knútu
(minn snúðr es þat) prúða;
þar mun valþiðurr[1] velja
(veit œrna sér beitu)
steik af stóði Gjúka
:|: stafns[2]; fylgik þér jafnan :|:

[1] *'valtiuren', ravnen.* [2] Gjúka stafns-stóð *'Gjukes (søkongens) stavn- (med stavn udstyrede) heste' = skibene.*

Det er sikkert[a]*, at kongen fra østen (Norge) ægger*[b] *at holde møde med mangen en herlig benknokkel*[c] *i vesten; det er til fordel for mig; dér vil ravnen skaffe sig (steg =) føde [af mændene] fra skibene; den ved, at der er tilstrækkeligt æde; jeg følger dig stadig.*

[a] *Man mærker den jublen, disse ord udtrykker.* [b] *Vistnok 'mig' underforstået.* [c] *Jfr den foran verset stående beskrivelse af utysket.*

Stór taka fjǫll at falla,
ferr sótt of kyn dróttar,
eyðisk friðr, en fœðisk
fjandhugr meðal landa.
Vesa munk yðr sem ǫðrum
angrljóðasǫm þjóðum
(ylgr nemr suðr at svelga
:|: sveita) Urðr af heitin :|:

Store bjærge begynder at styrte[a]*; sygdom hærger menneskeheden, freden forstyrres og fjendskab opstår mellem lande. For eder ligesom for andre folk*

er að allvalldr avstan eɢiaz vestr að leɢia mot við marga knvtv min snv́ðr er *þat* prvða þar man valþiðr velia veit h*ann* œrna ser beitv steik af stoði Givka stafns fylgi ek þar ia*m*nan stafns f(ylgi) ek þ*a*r ia*m*nan.[1] Stor taka fioll at fialla f*er*r sott v*m* kyn drottar eyðiz f*r*iðr en fœðíz[2] fiandhvgr meðar l*an*da v*er*a mvn ek yðr sem oðr*vm* angrlioða som þioðv*m* ylgr nemr svðr at svelgia sveita vrðr v*m* heiten s(veita) vr(ðr) v*m* h(eitin).[1] Skoð lætr skina ravðan skiolld er dregr at hialldri brvðr ser avrnis ioða vfor k*onvng*s gerva svipt*ir* sámleitr | kioptv*m* svan*n*i bloði m*anna* vlfs mvn*n* 69b litar in*n*an oðlat konan bloði oðlat k(onan) b(loði).[1] k*onvng*r spvrði T(osta) hvart h*ann* vak*ir*.[1] T(osti) svar*ar* vaknað hef*ir* ek nv við lioðan þ*er*sa.[1] k*onvng*r m*ælti* þicki þ*er* nockors v*er*t v*m* þetta.[1] enkis s(egir) T(osti).[1] þa ertv davðr i hiartanv seg*ir* k*onvng*r þ*vi* at ek hef*ir* i morgv*m* bardogv*m* v*er*ið *ok* sa ek alld*r*i fyʀ slikar bending*ar*.[1] þ*ei*r taka l*an*d *ok* g*an*ga þar vp*p* sem Kliflond heita.[1] k*onvng*r spyʀ T(osta) hvat heit*ir* hæð sv e*r* þar e*r* norðr a l*an*dit.[1] T(osti) s(egir) e*ig*i er h*er* hv*er*ri hæð nafn gefit.[1] k*onvng*r s(egir) nafn man þo þ*er*si eiga *ok* skalltv segia m*er*.[1] T(osti) s(egir) þ*at*
375 e*r* havgr Ivars beinlavsa.[1] k*onvng*r svar*ar* fair h*af*a þ*ei*r sigrað Engl*an*d er at h*an*s havgi h*af*a fyrst ko*m*it.[1] T(osti) s(egir) forn-
(c. 20) eskia e*r* nv at trva slikv.[1] þ*ei*r g*an*ga a l*an*d m*eð* h*er*inv*m* en svm*ir* geyma skipa.[1] þ*ei*r brœðr Morvkari i(arl) *ok* Valþiofr i(arl) *ok* Aki magr þ*ei*ra samna h*er* sa*m*an þegar þ*ei*r spyria ti*l* h*er*s Norðm*anna*.[1] þ*ei*r mœttvz við a þa er V́sa heit*ir* *ok* tekz þar en

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] í *er i hdskr. rettet fra* a.

---

vil jeg blive kaldt Urd[b] *(ulykke) fuld af bedrøvende sange (spådomme); ulvinden vil i syden*[c] *sluge blod.*

[a] *Betegner de nærforestående begivenheder som en konges fald.* [b] *Er mulig et appellativ: 'skæbnesvangert væsen', ulykke.* [c] *= i vesten (sydvest).*

Skœð lætr skína rauðan
skjǫld, es dregr at hjaldri;
brúðr sér ǫrnis jóða[1]
ófǫr konungs gǫrva.

Sviptir sveiflankjapta[2]
svanni holdi manna;
ulfs munn litar innan
:|: óðlát kona blóði :|:

[1] ǫrnis *[jættens]* jóð *[barn]* = *jætte.* [2] *'den, der svinger noget med kæben'.*

Den skadelige lader sit røde skjold [krigsskjoldet] skinne, når kampen nærmer sig; jættens brud ser kongens ulykkelige rejse beredt. Kvinden flænger med sin kæbe mændenes kød; den rasende kvinde rødfarver ulvens mund indvendig med blod.

harðazta or*rosta* *ok* hellzt fr*a*man ti*l* nons.[1] þa hafþi Eystein gengit i gegni*m* fylking en*na* enskv *ok* drepit Aka en mikla.[1] ser h*ann* þa at Mavrvkari hef*ir* ge*n*git a bak fylking Tosta snyz h*ann* þa me*ð* sinv*m* m*onnv*ᴍ a bak fylking Mavrvkara *ok* e*r* i(arl-inn) M(avrv)k(ari) ser þetta biðr þa sina m*enn* snvaz at bokv*m* *ok* v*er*iaz vel *ok* drengilega *ok* v*m* siþ*ir* brestr flotti a h*ans* m*onnv*ᴍ *ok* flyia vt a ana *ok* e*r* Morvk(ari) i(arl) þar drepin *ok* m*er*str þori folks h*ans*.[1] marg*ir* svckv *ok* niðr.[1] i þan tima hafþi Har*alldr* k*onvng*r handtek*it* Valþiof i(arl).[1] þa ge*n*gr T(osti) ti*l* k*onvng*s *ok* m*ælltí* lati þa eina for f*ara* brœðr.[1] k*onvng*r svar*ar* þa skalltv drepa e*r* þv fang*ar* en ek man h*anv*m raða.[1] k*onvng*r m*ællti* ti*l* V(alþiofs) ek man gefa þ*er* g*r*ið ef þv villt þ*ers* sv*er*ia at b*er*iaz alld*r*i moti m*er* *ok* g*er*a m*er* niosn ef þv veitz m*er* sam-dœg*r*is svik raðin.[1] V(alþiofr) s(egir) e*ig*i man ek sv*er*ia *ok* e*ig*i man ek þ*at* m*er* ti*l* lifs vin*na* at veita e*ig*i Har*alldi* broðor minv*m* meðan ek ma en g*er*a man ek þ*er* níosn ef ek veit þ*er* svik raðin *ok* vin*na* þ*at* ti*l* lifs m*er* en eið man ek engan vin*na* þvi at m*er* litz sem Tosti mvni m*er* litla e*r*fð ætla.[1] k*onvng*r gaf Valþiof lið-vgan at f*ara* hv*er*t e*r* h*ann* villdi.[1] T(osti) s(egir) vvitrlegt bragð at lata þan*n* ma*nn* lavsan fara e*r* yðr þickiz ofgoðr eiða at vin*na*.[1] k*onvng*r m*ællti* bet*r*i ætla ek heit h*ans* en handsol þin.[1] Tosti m*ællti* forv*m* me*ð* h*er* varv*m* til Lvndvna *ok* eyðv*m* l*an*dit me*ð* elldi *ok* iarni *ok* gefv*m* (engvm)[2] m*anne* g*r*ið hvarki konv*m* ne bornv*m*.[1]
376 sva v*ar* gort *ok* eft*ir* þ*at* f*ara* þ*eir* til skipa *ok* svðr me*ð* l*an*di *ok* leɢia skipv*m* sinv*m* vp*p* ti*l* Rafns eyrar.[1] hvarki fin*na* þ*eir* þa fy*r*i ser i þorpv*m* m*enn* ne fe sva flyr allt vndan.[1] *ok* ein dag e*r* k*onvng*r lá i ein*n*i hofn þa reið ein kona af l*an*di ofan *ok* spvrði at[3] Norðm*anna* k*onvng*i.[1] k*onvng*r sagþi ti*l* sin.[1] ho*n* m*ællti* ek hef*ir* l*an*dtialld e*r* ek vil gefa yðr.[1] T(osti) m*ællti* þigþv tialldit *ok* lat bren*na* þ*at* siþ*an*.[1] k*onvng*r m*ællti* bren*n* þ*at* e*r* þ*er* e*r* gefit en ek v*er*ð ecki vaʀ vi*ð* at l*an*dz m*enn* þin*ir* bioði þ*er* nock-orar sœmd*ir*.[1] h*ann* biðr lata setia vp*p* tialldit *ok* sogþv all*ir* eitt v*m* at engin sa iamvent tialld.[1] k*onvng*r spyʀ hv*er* lavn ho*n* vill h*af*a fy*r*i tialldit.[1] ho*n* s(egir) svnv a ek .íj. *ok* villda ek þiɢia þei*m* baðv*m* lif.[1] k*onvng*r sagþi at bœði skylldi g*r*ið h*af*a m*enn* hen*nar* *ok* fe ef h*ann* vissi hvar þ*at* væri.[1] ho*n* reið siþ*an* i b*r*ott en k*onvng*r sefr i tialldinv þa nott en v*m* morgonin seg*ir* k*on-vng*r Þioðolfi skald[4] at h*ann* hyɢr Tosta þ*at* satt h*af*a sagt at tialldit mvndi e*ig*i v*er*a atkvæða lavst þ*vi* at ek þickiv*mz* seð h*af*a

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr. (tilf. af G. Vigf.).* [3] *Rettet fra hdskrs* af *(G. Vigf.).* [4] *Således.*

.víj. ráð til hv*er*svetna h*er* til en nv þickiz ek engi ráð kvn*n*a.[1]
Þioðolfr svar*ar*[2] yðr*vm* raðv*m* mvnv v*er* þo lita.[1] k*onvng*r m*ællti*
breyta s*ka*l nv raðvnv*m*.[1] v*er* skvlv*m* g*an*ga a l*an*d m*eð* .xx.
hvndrvð m*anna* en .lx. hvndraða skvlv v*er*a v*ið* skipin.[1] s*kv*lv þ*ar*
form*enn* v*er*a þ*ei*r brœðr Eysteín *ok* Nikvlas.[1] T(osti) s*ka*l fylgia
m*er*.[1] sva g*er*ir k*onvng*r at h*ann* g*en*gr a l*an*d *ok* bren*nir* *ok*
ræn*ir* *ok* e*r* h*ann* ke*m*r at þei*m* stað (er)[3] i Iork heit*ir* þa senda
staðar m*enn* h*anv*m boð at þ*ei*r vilia gefaz i h*an*s valld.[1] || þ*eir* 70a
binda þ*at* m*eð* eiðv*m*.[1] þetta þiggr k*onvngr*.[1] fe*r*r h*ann* siþ*an* til
skipa sin*na* en v*m* morginin skylldi h*ann* ganga a l*an*d at skipa
sinv*m* m*onnv*m staðin *ok* la k*onvng*r at skipv*m* v*m* nottina eft*ir*.[1]
(c. 21) en þegar dagr ko*m* byz k*onvng*r at ganga a l*an*d til staðarins.[1]
377 þ*ei*r hafa skiolldv *ok* hialma en engar brynivr vtan .c. m*anna* þ*at*
e*r* lettaz v*ar* a ser.[1] Tosti m*ællti* þetta e*r* mik*it* raðleysi at ganga
nalega vapnlavs i hendr vvinv*m* sinv*m* þviat e*ig*i þvrfi þ*er* at t*r*va
enskv*m* m*onnv*m ef þ*ei*r fa valld a yðr *ok* illa hef*ir* þ*er* k*onvng*r
brvgðit v*ið* l*an*dtiallz giofina hvspreyi*av*.[1] k*onvng*r m*ællti* hvart
ræðiz þv nv T(osti). h*ann* s(egir) myklv þik*k*i m*er* þetta ræði-
leg*ra* er þv ert orðin vitstoli en þ*at* e*r* visvr h*a*fa v*er*ið kveðn*ar*
f*yr*i ors.[1] ek s*ka*l þó[4] ráða seg*ir* k*onvng*r.[1] Sva v*ar* Tosti vvin-
sæll af Norðm*onnv*m at engi villdi heyra h*ann*.[1] þetta sama kvelld
e*r* Har*alldr* k*onvng*r for til skipa m*eð* Norðm*anna* h*er* ko*m* Har-
alldr k*onvng*r Gvðina svn m*eð* vvigian h*er* svnan af Engl*an*di ti*l*
Iorkar[5] *ok* f*ra* þ*ar* son tiðinði ti*l* Norðm*anna*.[1] en þeg*ar* staðar
m*enn* vissv at k*onvng*r v*ar* ko*m*in þa rvfv þ*ei*r oll heit v*ið* Norð-
m*enn* *ok* forv i h*er* m*eð* Har*alldi* k*onvng*i *ok* þegar v*m* morgonin
rœr*ir* k*onvng*r h*er* sin ofan ti*l* Steinfvrðvbryggiv er nv er kallað
Stamforð *ok* f*ar*a nv hvar*ir* mote oðr*vm*.[1] Har*alldr* k*onvng*r Sig-
vrðar[6] (svn)[3] m*ællti* hvart e*r* at sia vp*p* a l*an*dit hvirfil vindr eða
ioreykr.[1] Tosti svar*ar* vist e*r* ioreykr *ok* mvnv þ*er* nv sia trvnað
l*an*dz m*anna*.[1] k*onvng*r stoðvar herin *ok* biðar *ok* ser skiott at
(v)vigr[7] he*r*r vapnaðr fe*r*r mote þei*m*.[1] I þ*en*na tíma kom ein
m*aðr* ridanði *ok* spvrði eft*ir* Har*alldi* k*onvngi*.[1] h*anv*m v*ar* sagt
ti*l* h*an*s.[1] T(osti) m*ællti* þar er nv Valþiofr broðir mín *ok* ðrepi
h*ann*.[1] k*onvng*r f*yr*i byðr þ*at*.[1] Val*þiofr* riðr f*yr*i k*onvng*[8] *ok*
heilsar h*anv*m *ok* biðr h*ann* vikia sem skiotaz ti*l* skipa sin*na* þ*v*i
at Har*alldr* k*onvng*r broðir min fer moti yðr[9] (með)[3] vvigian

[1] *Punktum er tilf.* [2] sv *synes i hdskr. rettet fra* þ. [3] *Mgl. i hdskr.* [4] ó *synes rettet fra* œ. [5] *Rettet fra hdskrs* arkar *(G. Vigf.)*. [6] a *er i hdskr. rettet fra* ꝛ. [7] v *mgl. i hdskr.* [8] *Rettet fra hdskrs* konvngr. [9] *Vistnok i hdskr. rettet fra* þer.

h*er* *ok* hafi þ*er* ecki afl ti*l* viðr tokv þo at þ*er* v*æri*ð væpnd*ir* en
nv en siðr.[1] k*onvng*r *mæ*l*lti* far vel Val*þiofr* *ok* fylg vel broðor
þinv*m* *ok* hef*ir* þv vel halldit þin orð.[1] k(onvng)r[2] spvrði þa hvat
ti*l* raðs skylldi taka *ok* v*arv* þ*ei*r flest*ir* at baðv at k*onvng*r fœri
378 ti*l* skipa i mot folki sinv.[1] k*onvng*r svar*ar* alldri flyda ek en[3]
or*rost*o lavst *ok* *ei*g*i* s*ka*l ek en þ*v*i at ek an*n* *ei*g*i* þ*er*s sigrs ensk-
v*m* m*onnv*ᴍ at ek se bœði elltr *ok* drepin[4].[1] send*ir* h*ann* þa
m*enn* ti*l* skipa at segia Eysteini[5] or*r*a at h*ann* þarf m*ann*a vi*ð* en
h*ann* lætr blasa *ok* skipar fylking*ar*.[1] nemr þa *ok* en enski h*err*in
stað *ok* skipar sinar fylking(ar)[6].[1] v*ar* þa *ok* litlv lengra milli*m*
þ*ei*ra en tvav ordrog.[1] *ok* i þ*en*na tima riða þrir m*enn* at fylking
Norm*anna*[7] *ok* spvrðv ef Tosti i(arl) mætti heyra mal þ*ei*ra.[1] ein
af þei*m* sa er talaði var ecki mikill m*að*r *ok* lettvaxi*nn* *ok* allra
m*ann*a kvrteisaztr *ok* hafþi gylltan hialm *ok* ravðan skiolld *ok*
dregin a havkr me*ð* gvlli.[1] an*na*ʀ m*að*r v*ar* allra m*ann*a m*er*str
ok st*er*kligaztr *ok* m*ann*a sœmelegaztr.[1] þriði v*ar* hár m*að*r *ok*
miðmior *ok* herði breiðr.[1] sa reið siðarst.[1] T(osti) bað h*ann* tala
hvat h*ann* villdi.[1] ʀiddarin *mæ*l*lti* Har*alldr* broð*ir* þín sendi þ*er*
gvðs q(veðiv) *ok* bavð þ*er* sætt*ir*.[1] T(osti) s(egir) hvat byðr h*ann*
nv f*ram*aʀ en fyʀ.[1] ʀ*iddar*i s(egir) h*anv*m þick*ir* nv min*ni* boða
v*er*t *er* slikt *er* af g*er*t.[1] T(osti) s(egir) ecki mvnv v*er* þ*at* bœta
me*ð* fe en hvat *er* nv boðit.[1] ʀ(iddari) s(egir) h*ann* bavð at þv
skylld*ir* h*af*a fímtvng Engl*an*dz en h*ann* skylldi h*af*a botalavsan
broðor sin en þ*at* *er* þ*er* haf*ir*[7] g*er*t til skaða i l*an*dinv þa kvez
h*ann* þ*at* mvndv bœta.[1] T(osti) s(egir) ecki þiɢ ek þetta.[1] ʀ(iddari)
*mæ*l*lti* eigi s*ka*l ek þ*v*i leyna hvat h*ann* sagþi at f*ra*maz skylldi
bioða at helldr villdi h*ann* bioða þ*er* halft Engl*an*d en þit þrættið[8]
me*ð* bardaga *ok* þar me*ð* k*onvng*s nafn.[1] hvat vill h*ann* þa bioða
Har*alldi* k*onvng*i af Noregi.[1] ʀ*iddar*i s(egir) af þ*v*i at h*ann* vnði
*ei*g*i* sinv ʀ*ik*i þa s*kal* ek gefa h*anv*m af Engl*an*di halfa fiorðv alin
a lengð *ok*[9] | þ*v*i meira sem (hann)[10] *er* meiri en meðalm*að*r en 70b
ecki fær h*ann* h*er* meira þ*v*i at m*er* er vvant vi*ð* h*ann*.[1] T(osti)
*mæ*l*lti* of seint h*af*a þ*er*si boð f*ram* komit en þ*at* hef*ir* ek heyrt
379 Nor*ð*m*enn*[11] oft mæla ef m*er* væri goð boð boðin at ek mvnda
þegar vi*ð* þ*ei*ra mal skiliaz en nv s*kal* þ*at* *ei*g*i* v*er*a.[1] ʀ*iddar*i
*mæ*l*lti* þ*er* bað k*onvng*r þa alla abyrð a hendi binda *ok* vikr siþ*an*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] onvng *mgl.* [3] e *skr. omtrent som* o *(vilde Haukr skrive* or*?).* [4] þ*v*i at—drepin *er af Haukr tilf. i den ydre margen med en rød og sort ramme omkring.* [5] e *(1) rettet i hdskr. fra* y. [6] ar *mgl. i hdskr.* [7] *Således.* [8] þ *er i hdskr. rettet fra* f. [9] *Gentaget ved sideskifte.* [10] *Mgl. i hdskr. (G. Vigf.).* [11] *Herefter findes et urigtig gentaget* þat.

brott.[1] Haralldr konvngr Sigvrðar svn reið[2] a hersti svartblesottvm ok sagþi fyri hversv fylkia skylldi meðan þeir tolvðvz við.[1] i þvi fell herstrin vndir konvngi ok ferr sva þrysvar i riðinni.[1] konvngr mællti hvi skal nv sva Olafr broðir segir hann.[1] T(osti) hlær ok mællti ætlar þv at Olafr konvngr felli herstin vndir þer.[1] hann[3] s(egir) eigi man ek annars manz meiʀ at giallda en þin ef hann litr af mer.[1] hann[3] stigr af herstinvm ok gengr i fylkingina.[1] konvngr mællti til Tosta hverr var riddari þersi er talaði við þig.[1] T(osti) s(egir) Haralldr konvngr broðir min.[1] hvi sagðir þv þetta sva seint segir konvngr.[1] T(osti) s(egir) eigi villda ek svikia hann þar sem hann reið a trvnað min. hann er ho͡verskr maðr ok goðmanlegr ok stendr nv vel i stigreip ok man þo ecki lengi londvm raða en hverr var til hvarar handar hanvm.[1] T(osti) s(egir) Helgi Heinreks s(vn) var annaʀ en anaʀ heitir Biarleifr.[1] litil van var mer þers mannz her þvi at ek kenni mannin ok eigi mvnda ek hingat herferð farið hafa ef ek vissa hann a lifi.[1] T(osti) s(egir) engv man ors þat varða.[1] þa spvrði Haralldr konvngr Gvðina s(vn) Leif hverr sa var en mikli maðr er hestrin fell vndir.[1] Leifr svarar þat var konvngr Norðmanna.[1] konvngr s(egir) hann er grimlegr maðr ok eigi langælegr þvi at ek get liðna nv hans daga.[1] Noregs konvngr hafþi sva fylkt at hans menn þeir er skiolldv hofðv skylldv standa i kring ok horfa vt allir en þeir er lifarlavser erv skvlv standa inan i ok vega vt hia
380 hínvm.[1] En er saman (komv)[4] fylkingar þa kringia enskir menn vm fylking Norðmanna.[1] Hemingr hafði sagt nafn sitt ok allt hvat yfir hann hafþi liðit aðr hann for til bardagans.[1] sla þa enskir menn vpp heropi.[1] þa kvað Haralldr konvngr Sigvrðar svn visv
v. Fram* gongv ver i fylkingar bryniv lavser vndir[5] blar eɢiar hialmar skina hefkað ek mína nv liɢr skravt vart at skipvm niðri.[1] Illa er nv kveðit segir konvngr ok skal vm bo͡ta

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Over* r *en betydningsløs streg.* [3] *Eller Hāralldr?* [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Skrevet to gange.*

---

* *Verset bör skrives således:*

Framm gǫngum vér
í fylkingar,
brynjulausir
und bláar eggjar;
hjalmar skína,
hefkat ek mína,
nú liggr skrúð várt
at skipum niðri.

Vi går frem i fylkingerne, uden brynje, for at få hug af de blanke ægge; hjælmene skinner, jeg har ikke min (brynje) på; nu ligger vore rustninger nede på skibene.

Krivpv * *ver fyri* vapna valteigs brokvn *eigi* sva bavð hilldr at v.
hialldri halldorð [1] i bvg skialldar hatt bað mik þ*ar* *er* mœttvz
menspong b*er*a longv*m* hlackar ís v*m* havsa hialmstofn i gny
malma. [2] Har*alldr* k*onvng*r S(igvrðar) s*vn* bað sina m*enn* ecki
beriaz akaft en standa fast *ok* felmta ecki. [2] Ensk*ir* m*enn* hefia
þa at sokn en Norðm*enn* v*er*iaz sva vel at ecki g*en*gr a. [2] þa
mællti Har*alldr* k*onvng*r Gvðina svn vi*d* Helga Heinr*eks* s(vn) hvat
s*ka*l þ*at* ti*l* raðs taka at bry(g)ðiz [3] staðan þ*ei*ra þ*vi* at von *er*
skiott at þei*m* ko*m*e lið f*ra* skipv*m* *ok* man *eigi* þa vel sœkiaz er
nv vinz ecki at *ok* h*af*a þ*eir* riðvl ein m*anna*. [2] v*er* skvlv*m* sagþi
Helgi sœkia at sem rosklegaz *ok* ef þa vinz ecki at þa [4] skvlv
(ver) [5] letta fra *ok* ma at þ*eir* ætli at v*er* flyivm [6]. [2] mvnv þ*eir*
þa rivfa fylkingina *ok* sœkia eft*ir* *ok* siþ*an* s*kv*lv v*er* snvaz i mote
sem skiotaz *ok* [7] sva g*er*ðv þ*eir*. [2] *ok* *er* Norðm*enn* sa at þ*eir* vikv
vndan þa sottv þ*ei*r eft*ir* *ok* *er* hin*ir* sn*er*vz vi*d* þa gatv þ*eir* *eigi*
ko*m*it stoðvn*ni* a an*n*ad sin*n*. [2] var nv bardagin manskœðr en
þ*ar* se*m* þ*ei*r stoðv Har*alldr* k*onvng*r *ok* Tosti geck ecki á. [2] þa
381 *mællti* Har*alldr* k*onvng*r G(vðina) s(vn) ti*l* Hemings hvar ke*m*r nv
hepni þin *ok* harðskeyti *er* þv skytr *eigi* k*onvn*gin þ*ar* sem þv
einken*nir* h*ann*. [2] Hemingr s(egir) ecki dyl ek at ek ken*n*a h*ann*
en *eigi* þori ek at skiota h*ann* f*yri* Olafi k*onvngi*. [2] *eigi* veit ek

---

[1] o *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [2] *Punktum er tilf.* [3] g *mgl. i hdskr. (G. Vigf.).* [4] *Rettet fra hdskrs* þv *(G. Vigf.).* [5] *Mgl. i hdskr. (G. Vigf.).* [6] v *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [7] *Tilf. over linjen uden nedvisningstegn.*

---

* *Verset bör skrives således:*

Krjúpum vér fyr vápna
(valteigs) brǫkun eigi
(svá bauð Hildr) at hjaldri
(haldorð) í bug skjaldar,
hátt bað mik, þars mœttisk,
menskorð bera forðum,
hlakkar íss ok hausar,
hjalmstofn í gný malma.

Vér krjúpum eigi í bug [1] skjaldar fyr vápna brǫkun at hjaldri; haldorð [2] valteigs Hildr [3] bauð svá, menskorð [4] bað mik forðum bera hjalmstofn [5] hátt í malma gný [6], þars hlakkar íss [7] ok hausar mœttisk.

[1] bugr *'runding', 'krumning', 'hulhed'.* [2] *'ordholdende', hvorledes dette egl. her er at forstå, vides ikke.* [3] *'falklandets [armens] Hild', kvinde; hvilken her menes, vides ikke.* [4] *'halsbåndets bærerske', kvinde.* [5] *'hjælmens stamme', hovedet.* [6] *'pilenes el. spydenes gny', kamp.* [7] *'kampens is', sværdet.*

Vi kryber ikke sammen bag skjoldet for våbnenes bragen i kampen; den ordholdende kvinde bød mig det; hun befalede mig fordum at bære mit hoved höjt i kampen, hvor sværdet og hjerneskaller mødtes.

seg*ir* Har*alldr* k*onvng*r ti*l* hv*er*s þv fort ti*l* bardagans ef þv villt
ecki at g*er*a. [1] Nv skiottv sva at ek mega ken*na* h*ann* af þ*vi* at
ek þori fyr*ir* Olafi k*onvng*i at skiota h*ann*. [1] Hem*ingr* skytr þa at
k*onvng*i með mollv ór *ok* ko*m* a hva || ftin *ok* læsti orina i holld- 71[a]
inv. [1] k*onvngr* skar þeg*ar* or orína en af þ*er*sv varð k*onvngr*
avðkendr. [1] Har*alldr* G(vðina) s(vn) skytr þa i ostin a Har*alldi*
k*onvng*i. [1] setz þa k*onvngr* niðr. [1] h*ann* m*ælti* til Þioðolfs skallz
farðv hengat *ok* setz vnder havfvð m*er* lengi hef*ir* ek þinv havfþi
vp*p* halldit. [1] T(osti) geck at k*onvng*i *ok* spvrði hvart h*ann* var
saʀ. [1] *konvng*r svar*ar* litið iarn var m*er* sent en þ*er*s venti ek at
þ*at* hafi e*ig*i ti*l* enkis erindis ór afli v*er*ið borið. [1] vil ek at þv
tak*ir* sætt*ir* af broðor þinv*m* en ek man þiɢia þ*at* af rikinv sem
m*er* v*ar* boðit i morgin. [1] T(osti) s(egir) ein kall skvlv vi*t* baðir
gista i kvelld. [1] k*onvngr* s(egir) þar getr þv þ*er*s kals e*r* ek villda
alldri gisting at þiɢia. [1] *ok* siþ*an* salaðiz k*onvngr*. [1] ensk*ir* m*enn*
ǿpa þa heróp *ok* segia at Norðm*an*na k*onvngr* er fallin *ok* bioða
Tosta sætt*ir*. [1] T(osti) þrifr þa m*er*kið *ok* seg*ir* at þ*at* skvlv þ*ei*r
fin*na* at e*ig*i e*r*v all*ir* Norðm*an*na hofþingiar falln*ir* meðan ek ma
vega. [1] *ok* helldr Tosti nv vp*p* bard(ag)anv*m* [2] vm stvnd. [1] þa
m*æ*l*lti* Hem*ingr* hvi eɢi þ*er* mik e*ig*i nv at skiota h*er*ra. [1] k*on*-
vngr svar*ar* þ*vi* at ek vil e*ig*i raða bana ráð broðor minv*m*. [1]
Hem*ingr* svar*ar* þ*at* e*r* vndarlegt e*r* þ*er* vilið lata drepa niðr m*enn*
yðra *ok* senda man ek h*anv*m eina sending ef þ*er* f*yr*i bioðit eigi. [1]
k*onvngr* s(egir) e*ig*i man ek nv ma*nn*hefnd lata f*yr*i ko*m*a þo at
h*anv*m se geigr vn*n*in. [1] þa skytr Hem*ingr* i avga Tosta. [1] þa
283 m*æ*l*lti* T(osti) e*r* h*ann* feck skotið þ*er*si markaði mik gvði *ok* do
þegar. [1] Har*alldr* k*onvngr* byðr þa g*r*ið Norðm*onnv*ᴍ. [1] I þan tima
ko*m* Eystein or*r*i *ok* spvrði Þioðolf skalld hv*er* tiðindi þ*ar* v*arv*
v. orðin. [1] Þioðolfr q(vað) Avlld * hef*ir* afrað golldit illt nv kveð ek
h*er* stilltan bavð þ*er*sa for þioðv*m* þarflavst Har*alldr* avstan sva

[1] *Punktum er tilf.* [2] ag *mgl. i hdskr.; n synes rettet (fra* v?).

* *Verset bör skrives således:*

Ǫld hefr afráð goldit
ilt (nú kveðk her stiltan);
bauð þessa fǫr þjóðum
þarflaust Haraldr austan.

Svá lauk siklings ævi
snjalls, at vér rom allir
(lofðungr fekk enn leyfði
lífs grand) í stað vǫndum.

Mændene har lidt et slemt tab (nu siger jeg, at hæren er ilde stedt); Harald befalede uden nødvendig grund mændene dette tog østfra; således sluttede kongens liv, at vi er alle i en vanskelig stilling; den lovpriste konge (fik livets skade =) er falden.

lavk siklings ævi snialz at v*er* erv*m* all*ir* lofþvngr feck en leyfði lifs gran(d)[1] i stað vandv*m*.[2] Eystein *mællti* gongv*m* fr*a*m rosklega ecki s*ka*l lifaz vi*ð* þo at v*er* ætlaðim an*n*að eft*ir* at taka en h*er* beina lag.[2] lavpa þ*ei*r sva hart fra*m* at a bak gengr oll fylking enskra m*anna*.[2] þ*ei*r segia k*onvng*i at nv *er* ei*g*i vi*ð* me*nn* at eiga.[2] k*onvngr* svar*ar* me*nn* erv þetta *ok* fior h*afa* þ*ei*r.[2] En er þ*ei*r hofþv lengi barðs þa *mællti* Nikvlas ei*g*i megv ver[3] vallda sokn þ*er*si lengi sak*ir* mœði.[2] Eystein svar*ar* satt er þ*at ok* þ*v*i skvlv v*er* leita ors raðs.[2] v*er* skvlv*m* hopa at skoginv*m* en ensk*ir* me*nn* mv(nv)[4] ei*g*i miog eft*ir* sœkia þ*v*iat þ*ei*r mvnv v*er*ða fegn*ir* hv*er*ri hvilld er a v*er*ðr.[2] skvlv v*er* þa f*ar*a af h*er*klæðvnv*m* *ok* hefia siþ*an* soknína *ok* s*ka*l hv*er*r vaʀ vin*na* ti*l* frægðar en ei*g*i ti*l* langlifis.[2] þetta kvoðvz aller giarna vilia *ok* taka þ*ei*r nv þetta rað.[2] nv œpa ensk*ir* m*enn* *ok* bioða fr*i*ð Norðm*onnv*ᴍ.[2] þa leypr Eystein fr*a*m *ok* Norðm*enn* *ok* segia at þ*at* skvlv þ*ei*r fin*na* at Norðm*enn* vilia ei*g*i gr*i*ð h*afa*.[2] tekz þa bardagi af nyiv.[2] stockva þa ensk*ir* m*enn* hvndrvðv*m* brott fra k*onvng*i.[2] Nikvlas Þ*or*b*er*gs s(vn) b*er*st vi*ð* Helga Heinr*eks* s*vn* *ok* sœk*ir* N(ikvlas) sva fast at Hel*gi* ma ecki an*n*að en hopa vndan *ok* v*er*ia sig en Eystein or*r*i sœk*ir* at k*onvng*i *ok* Valþiofi.[2] sva var sa bardagi harðr at ia*m*nan *er* or*r*a rið vi*ð* brvgðit siþ*an* i Engl*an*di þa *er* ma*nn*ravn*ir* v*er*ða.[2]
383 v*er*ðr þa mik*it* man*n*fall ok meira af Norðm*onnv*ᴍ þvi at þ*ei*r v*arv* b*er*ir f*yr*i.[2] þa ser Hem*ingr* at Helgi *er* yf*ir* ko*m*in f*yr*i N(ikvlasi).[2] þa skytr Hem*ingr* a þvnvembið N(ikvlasi) sva at ko*m* an*n*an veg.[2] fell þa Nikvl*as* *ok* Þioðolfr skalld *ok* fiolþi Norðm*anna*.[2] Eystein hellt vp*p* or*r*ost*o*ni *ok* geck sva ner k*onvng*i at h*ann* drap m*er*kis ma*nn* ha*ns*.[2] þetta ser Hem*ingr* *ok* skytr or vnd*ir* hond Eysteiní *ok* i hiartað *ok* fell vi*ð* mikin orztír.[2] Norðm*enn* flyðv all*ir* þeg*ar* *er* Eystein v*ar* fallin þ*ei*r *er* þ*v*i ko*m*v vi*ð* en ensk*ir* m*enn* rakv ecki flotan.[2] reið þa Har*alldr* k*onvngr* eigi m*eð* meira lið ti*l* Lvndvna en m*eð* .d. m*anna*.[2] h*ann* feck m*enn* til | at flytia ti*l* 71b kirkiv lik þ*ei*ra m*anna* sem fallið hofþv sva Norðm*anna* sem sin*na* m*anna*.[2] h*ann* lofaði *ok* brott af Rafns eyri Olafi Har*alldz* s*yni* *ok* ollv*m* þei*m* Nor*ð*m*onnv*ᴍ sem eft*ir* lifðv.[2]

Vilialmr bastarðr[5]

c. 22 Uılialmr bastarðr reð f*yr*i Vall*an*di[6] sem fyʀ var sagt.[2] h*ann* spyʀ h*er*f*er*ð Har*alldz* k*onvng*s ti*l* Engl*an*dz.[2] h*ann* send*ir*

---

[1] r *er skrevet over linjen uden nedvisningstegn og* d *mgl.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Tilf. over linjen.* [4] nv *mgl.* [5] *Rettet fra hdskrs* bastastarðr. [6] *Først er skrevet* eng-, *men dette er underprikket og* val *skrevet ovenover af Haukr selv.*

boð vm Riki sitt ok stefnir til sin miklvm her.[1] þa talar hann fyri þeim ok segir yðr er kvnnigt hversv for felax skapr ockaR Haralldz G(vðina) s(vnar).[1] er mer nv sagt at herr gengr a Riki hans.[1] nv vil ek fara með her þenna at hefna hans ef hanvm er nockot orðit en man ok eigi annan tima avðvelldra at hefna Haralldi þeira skamma er hann hefir mer gert ok kalla til Englandz þo at hann hafi sigraz þvi at allt hans eð vaskazta folk man vera sart ok vigmott.[1] en þan dag er Vilialmr reið or Rvðv borg þa geck at hanvm drottni(n)g[2] hans er hann var a herst komin ok tok i istig hans ok villdi tala við hann en hann slær herstin með sporvm ok fellr hon fyri herstin ok leypr herstrin ofan a hana ok fær hon þegar bana.[1] hann mællti bysna skal til batnaðar ok er þat véna at for vár verði goð.[1] stiga þeir siþan a skip ok sigla til Englandz ok heriar þegar er hann kemr i landit.[1] sva
384 er sagt at hann let brenna Ivar en beínlavsa aðr hann tok at heria.[1] þetta spyR Haralldr konvngr ok stefnir at ser monnvM.[1] þa var folk hans sem saraz.[1] konvngr byðr þeim at ryma landit ef þer þœttiz eigi fœrir at fylgia hanvm en allir sogðv at hanvm villdv fylgia.[1] konvngr s(egir) vpp gefi þer mik ef þer fylgið mer eigi trvlega.[1] þeir sogþvz alldri skylldv við hann skiliaz.[1] hann stefnir her sinvm mote Vilialme ok tekz þar harðr bardagi.[1] sa var xix. nottvm siþaR en Haralldr konvngr S(igvrðar) svn fell.[1] þar verðr mannfall mikit af enskvm monnvM þvi at margir varv þeir i bard(ag)anvm[3] er til enskis varv fœrir.[1] þeir beriaz allan dag ok vm kvelldit fell Haralldr konvngr G(vðina) s(vn) en þeir Hemingr ok Helgi ok Valþiofr ski(o)ta[4] a svinfylking ok gengr þar ecki á.[1] þa mællti Vilialmr gefa man ek þer grið Valþiofr ef þv villt sveria mer trvnað skalltv þa hafa foðvrleifð þína ok iarldom.[1] Valþiofr segir enga sver ek þer eiða en heita man ek þer trvnaði ef þv efnir þetta.[1] at þersv mvnv vit sættaz segir Vilialmr.[1] Valþiofr spvrði hvern korst skvlv þeir hafa Hemingr ok Helgi ef þeir sættaz.[1] Vilialmr svarar Helgi skal hafa foðvr leifð sina ok iarldom.[1] hann skal sveria mer trvnað ok raða mer oll þav rað er hann kann gerr at sia en ek en Hemingr skal vera með mer ok ef hann er mer trvr þa skal ek hann merst manna meta.[1] Valþiofr spyR hvat vili þit til raðs taka.[1] Helgi svarar Hemingr skal raða.[1] Hemingr svarar veit ek yðr enskvm monnvM man mal þickia at letti þersvm vfriði en mer (man)[5] ecki þickia gaman at lifa eftir þenna bardaga en þo vil ek eigi lengr hallda yðr i haska

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* drottnigs. [3] ag *mgl. i hdskr.* [4] o *mgl. i hdskr. ved linjeskifte.* [5] *Mgl. i hdskr. (G. Vigf.).*

en þ*er* vilið en þ*at* venti ek at Valþiofi v*er*ði ska*m*æ g*r*iðin.[1] Val-
þ*iofr* svar*ar* betra e*r* at v*er* veltv*m* en trva engv*m* *ok* ei*gi* skvlv
fleiri lataz f*yr*i minar sak*ir*.[1] þ*ei*r gefa vp*p* or*rost*ona *ok* ganga
ti*l* g*r*iða.[1] e*r* þa tekin Vil*ialmr* til k*onvn*gs *ok* þaþ*an* riða þ*ei*r ti*l*
385 Lvndvna.[1] Valþ*iofr* bað orlofs ti*l* hei*m*fe*r*ðar *ok* feck *ok* reið brott
me*ð* .xíj. ma*nn*.[1] k*onvng*r leit eft*ir* þei*m* *ok* m*æ*l*lti* vraðlegt e*r*
at lata þan ma*nn* brott riða[2] liðvgan e*r* ors vill eigi eiða sv*er*ia
ok riðit eft*ir* h*anv*m *ok* drepit h*ann* *ok* sva ge*r*ðv þ*eir*.[1] Valþ*iofr*
ste af baki *ok* f*yr*ibavð sinv*m* mo*nn*vᴍ at v*er*ia sig.[1] h*ann* geck
til einar kirkiv *ok* var þ*a*r drepin *ok* þar er h*ann* iarðaðr *ok* hyɢia
m*enn* h*ann* goðan man*n*.[1]

c. 23 Grꝍd*dr* Har*alldr* k*onvng*r G(vðina) s(vn)

Nott þa eft*ir* er Har*alldr* k*onvng*r G(vðina) svn v*a*r fallin
þa ok ti*l* valsins kotkarl ein *ok* kona h*an*s at fletta valin *ok* fa
ser fiar.[1] þav sia þar stora valkostv þav sia þ*a*r biart lios.[1] þav
talaz vi*ð* *ok* segia at þar man v*er*a heil*agr* m*aðr* i valnv*m*.[1] Taka
þav nv at ryðia || valin þ*a*r e*r* þav sa liosit.[1] þav sia at manz 72a
hond kom vp*p* or valnv*m* *ok* v*a*r a gvllringr mikill.[1] bondin tok
ti*l* handarinar *ok* spvrði hvart sa m*aðr* lifði.[1] sa svar*ar* lifi ek.[1]
kerl*ing* m*æ*l*lti* ryð af likvnv*m* ek hyɢ þetta k*onvng*en v*er*a.[1] þav
setia vp*p* manin *ok* spyria ef h*ann* er grꝍðandi.[1] k*onvng*r s(egir)
ei*gi* syn ek at mik mætti grꝍða en ecki geti þit þ*at* gort.[1] ke*r*ling
m*æ*l*lti* a þ*at* sk*a*l hætta.[1] þav tokv h*ann* vp*p* *ok* logþv i vagnin
ok aka hei*m* me*ð* h*ann*.[1] ke*r*ling[3] m*æ*l*lti* þv skallt sk*er*a or voðv-
ana or eyknv*m* *ok* af eyrv*n* *ok* ef m*enn* ko*m*a at leita liks k*on*-
*vng*s til þin þa skalltv segia at ek em ꝍʀ en ross þitt h*af*a rifit
varg*ar*.[1] þav fꝍgia sar k*onvng*s *ok* binða *ok* leyna h*anv*m me*ð*
ser.[1] litlv siþaʀ ko*m*a þar m*enn* Vil*ialms* k*onvng*s *ok* spyria hvi
h*ann* hef*ir* flvtt ti*l* sin Har*alld* k*onvng* lifanda eða davðan.[1] kall
svar*ar* þ*at* hef*ir* ek ei*gi* gort.[1] þ*ei*r svor*vðv* ecki e*r* at dylia þ*vi*
at ti*l* þin*na* hvsa liɢr bloðdreifin.[1] karl s(egir) v*m* k*onvng* yðarn
þicki m*er* engi skaði meiri skaði þicki (mer)[4] at eyk minv*m* e*r*
vargar rifv fyʀi nott e*r* bardagin hafþi v*er*ið.[1] þ*ei*r svor*vðv* satt
man þetta v*er*a þ*vi* at v*er* sam h*er* eykin rifin*n* en þo viliv v*er*
386 h*er* in*n* ganga *ok* ransaka hvat h*er* e*r* tiðs.[1] karl m*æ*l*lti* m*er* þrytr
ei*gi* illa at g*an*ga kona min varð ꝍr af þ*vi* at ho*n* (heyrði)[4] lvðra
ok heropit.[1] þ*ei*r vilia þo ganga in at eínv en e*r* þ*ei*r ko*m*a in þa
sat kerling vi*ð* arin *ok* att kol *ok* er ho*n* ser m*enn*ina leypr ho*n*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* riði *(G. Vigf.).* [3] *Rettet fra hdskrs* kersl- *eller* kerll-. [4] *Mgl. i hdskr. (G. Vigf.).*

vpp ok þrifr skalm eína ok bannaz vm ok segir at hon skal drepa þa.[1] þeir ganga vt ok læia at henni ok fara heim við sva bvið ok segia konvngi at þeir fina eigi lik H(aralldz) konvngs.[1] En þav kerling grœða konvng a lavn þar til er hann var heill.[1] þa sendir konvngr kerlingv til Hemings ok segir hon hanvm hvar konvngr var.[1] Hemingr s(egir) þyrfti nv fostra at þv vissir nockot.[1] kerling svarar ecki var ek œr.[1] ANnan dag eftir kemr Hemingr til konvngs ok verðr þar mikill fagna fvndr.[1] tala þeir þann dag allan.[1] Hemingr byðr konvngi at fara vm allt land ok draga her saman ok megv þer skiott fa landit vndan Vilialmi.[1] konvngr mællti se ek at þetta ma fram ganga en of margr verðr þa eiðrofi ok vil ek eigi at sva illt leiði af mer.[1] nv vil ek gera eftir dœmvm Olafs konvngs TryGva s(vnar) at siþan er hann for vsigr fyri Vinlandi þa villdi hann eigi fara aftr til rikis sins helldr for hann ýt (i)[2] Grecia ok þionaði þar gvði meðan hann lifði.[1] nv vil ek[3] lata gera mer ein ermita kofa i Kantara byrgi þar sem ek mega sem oftaz sia Vilialm konvng i kirkivnni en þann eín skal ek mat hafa er þv fœrir mer.[1] þersv iattar Hemingr.[1] konvngr gefr þeim karli noga penninga en gengr siþan i einsetv.[1] hann er þar sva .iíj. vetr at engi maðr veit hvat manna hann er vtan Hemingr ok prestr sa er hanvm skriftaði.[1] ok ein dag er Hemingr kom til Haralldz þa segir hann hanvm at hann hefir sott fengit þa er hann man til bana leiða.[1] ok ein dag (er)[2] Vilialmr konvngr sat yfir borði þa heyrðvz hringingar[4] vm allan staðin.[1] konvngr spyR hvi sva fag(r)t[5] ringi.[1] Hemingr svarar ek get at mvnkr ein se
387 andaðr sa er Haralldr het.[1] hverr Haralldr er sa segir konvngr.[1] Gvðina s(vn) segir Hemingr.[1] hverr hefir hann varðveitt segir konvngr.[1] Hemingr svarar ek hefir þat gert.[1] ef þat er satt segir konvngr þa skal þat vera þin davði en sia viliv ver lik hans.[1] gengr hann siþan i kofan þar er likit la.[1] var þat þa berað.[1] kendv þa allir Halldd konvng.[1] likit var fagrt ok þeckileg(t)[6] ok kendv menn þar sœtan ilm sva at allir vndir stoðv þeir er hia varr at hann var sanheilagr maðr.[1] konvngr spvrði þa Heming hvat hann villdi ser til lifs vinna.[1] Hemingr spvrði hvers beiðiz þer konvngr.[1] at þv sverir mer þers at þv skallt vera mer iamtrvr vm alla lvti sem Haralldi konvngi ok fylgia mer sva sem hanvm.[1] Hemingr s(egir) helldr vil ek deyia með hanvm en lifa með þer en longv matta ek þig svikit hafa ef ek hefða[7]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr. (G. Vigf.).* [3] e *er i hdskr. rettet fra* l *(først er der nemlig skrevet* vill*).* [4] *Det første* r *er tilf. over linjen uden nedvisningstegn.* [5] r *mgl. i hdskr.* [6] t *mgl. i hdskr.* [7] *Rettet fra hdskrs* hafða.

viliað.[1] þ*at* e*r* san*n*az sagþi k*onvng*r at e*r* einv*m* vaskazta m*anne* færa i Engl(an)di[2] ef þv ert drepin.[1] vil ek nv bioða þ*er* at[3] | g*er*a 72b þig f*ra*maztan barvn[4] i Engl*an*di ok v*er*a i min*n*i hirð *ok* stiorna hen*n*i allri ella vil ek gefa þ*er* ef þv villt e*ig*i þ*e*tta .ccc. pvnda ingialld a hv*er*iv*m* .xíj. manv*ð*v*m* *ok* v*er* hvar i Engl*an*di e*r* þ*er* gott þickir.[1] Hem*ingr* þackaði k*onvng*i boð sin *ok* m*æ*l*lti* þ*at* vil ek þiɢia at v*er*a i Engl*an*di en goðs lystir[5] mik e*ig*i að eiga heðan af en þ*er*s vil ek biðia yðr at þ*er* lofið m*er* *ok* gefið þ*en*na sama kofa *ok* vil ek h*er* min alldr i enda.[1] k*onvng*r þeg*ir* langa stvnd *ok* m*æ*l*lti* af þ*v*i at þ*er*sa (er beðit)[6] af reinv briosti þa s*ka*l þetta veita þ*er*.[1] siþ*an* let Vil*ialmr* klæða lik Har*alldz* k*onvng*s m*eð* k*onvng*s skrvða *ok* let g*er*a h*an*s vtf*er*ð sem sœmelexta *ok* v*a*r h*ann* iardaðr m*eð* en*n*e m*er*stv sœmð.[1] litlv siþaʀ geck Hem*ingr* i fyr*ir* nefndan kofa *ok* þionaði þ*a*r gvði ti*l* ellidaga *ok* varð v*m* siþ*ir* sionlavs *ok* andaðiz i þ*e*iri einsetv *ok* lykr þ*a*r nv fra Hemingi at segia.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] an *mgl. i hdskr.* [3] *Gentaget ved sideskifte.* [4] *Rettet fra hdskrs* barnvn. [5] *For* i *er først skrevet* r *(forlænget).* [6] *Mgl. i hdskr. (G. Vigf.).*

203 Her hefr vpp sogv Heiðreks konvngs ens vitra

c. I Sva er sagt at i fyrndinni[1] var kallað Iotvnheímar norðr i Finnmork en Ymis[2] land fyri svnnan *ok* millim[3] Haloga landz.[4] þar bygðv þa risar viða en svmir[5] varv halfrisar.[4] var þa mikit sambland þioðanna þvi at risar fengv kvenna af Ymis landi.[4] Gvðmvndr het konvngr i Iotvnheimvm.[4] hann var blot maðr mikill.[4] bœr hans het a Grvnd en heraðit a Glasis vollvm.[4] hann var vitr *ok* rikr.[4] hann *ok* menn hans lifþv marga mannz alldra *ok* þvi trva heiðnir menn at i hans ʀiki se Vðaíns akr en hverr er þar kemr hverfr af sott *ok* elli *ok* ma eigi deyia.[4] Eftir davða Gvðmvndar blotoðv menn hann *ok* kollvðv hann goð sitt.[4] hans svn het Hofvndr.[4] hann var bœði forspar[6] *ok* spakr at vití *ok* var domandi allra mala yfir þeim rikivm er þar varv i nand.[4] hann dœmði alldri rangan dóm *ok* engi þorði at rivfa hans doma.[4]
204 Maðr het Herg(ri)mr[7] hann var ʀisi *ok* bergbvi.[4] hann nam af Ymis landí Amv dottor[8] Ymis[9] *ok* feck siþan.[4] þeira svn var Hergrimr halftroll.[4] hann nam af Iotvnheimvm Ogn alfasprengi *ok* feck siðan.[4] Grimr het svn þeira.[4] hana hafþi fest Starkaðr alvdrengr.[4] hann hafþi .víij. hendr.[4] hann var farin norðr vm Elivaga[10] er Ogn var[11] brott tekin.[4] en er hann kom heim þa drap hann Hergrim a holmgongv.[4] Ogn[12] lagði sig[13] sverði i gegnvm *ok* villdi[14] eigi giftaz Starkaði.[4] Efter þat nam Starkaðr Alfilldi dotor[15] Alfs konvngs[10] or Alfheimvm[16] en Þorr drap Starkað.[4] for þa Alfilldr til frænda sina[17] *ok* var Grimr með

---

[1] va—fyrndinni *er opfrisket.* [2] F.—ym- *ligeledes.* [3] *Af Bugge rettet til* millim ok. [4] *Punktum er tilf.* [5] *Noget afbleget.* [6] p *synes rettet fra* ſ *el.* þ. [7] ri *mgl.* [8] *Det første* o *tilf. over linjen.* [9] *Her tilföjes atter* ðottvr *(sål.).* [10] *Svagt, men sikkert.* [11] er—var *synes sikkert, men er meget afbleget.* [12] *Skr.* ong. [13] -ði sig *utydeligt.* [14] *Skr.* vil | lldi *(linjeskifte).* [15] *Det første* o *skr. over linjen; næppe to t'er.* [16] alfh- *svagt men sikkert.* [17] *Næppe* sinna.

he*n*ne þ*ar* ti*l* e*r* h*ann* fór i he*r*nað *ok* v*ar*ð en me*r*sti he*r*m*aðr*.[1]
h*ann* feck Bavgeiðar[2] dott*vr*[3] Stark*aðar* alvdrengs.[1] h*ann* feck
ser bvstað i ey þ*ei*ri a Halogal*an*di e*r* Bolm heit*ir*.[1] h*ann* v*ar*
kallaðr[4] Eyg*r*imr bol*mr*[5].[1] svn þ*ei*ra Bavgeiðar he*t* Arng*r*imr be*r*-
serkr e*r* siþ*an* bio i Bolm *ok* v*ar* en agiætazti m*aðr*.[1]

Cap*itulum*

c. 2 K*onv*ngr he*t* Sigrlamí.[1] sva e*r* sagt at h*ann* v*æ*ri svn Oðins.[1]
205 h*an*s s*vn* he*t* Svavvrlame h*ann* tok ʀ*ik*i eft*ir* foðor sin.[1] h*ann* var
en me*r*sti he*r*m*aðr*.[1] Ok ein dag e*r* k*onvng*r reið a veiðar *ok* h*ann*
varð ein sin*na* m*anna*.[1] h*ann* sa ein steín mik*inn* vi*ð* solar setr
ok þ*ar* hia dve*r*ga tva.[1] k*onvng*r vigði þa vtan steins me*ð* mala
saxe[6].[1] þ*ei*r beiddv fiorlavsn*ar*.[1] k*onvng*r m*æ*l*lti* hvat heiti þitt.[1]
an*n*aʀ nefnðiz Dvalin en anaʀ Dvlin.[1] k*onvng*r m*æ*l*lti* af þ*vi* at
þit ervð allra dve*r*ga hagazt*ir* þa s*kv*lv þit ge*r*a me*r* sve*r*ð sem
bezt kvn*ni* þit.[1] hiolltin *ok* meðalkaflin s*ka*l ve*r*a af gvlli.[1] þ*at*
s*ka*l sva bita iarn se*m* klæði *ok* alldr(i)[7] ryðr á festaz.[1] þ*vi* s*ka*l
fylgia sigr i o*r*rost*om* *ok* einvigiv*m* hve*r*iv*m* er be*r*r.[1] þe*r*sv iatta
þ*ei*r.[1] k*onvng*r riðr hei*m*.[1] en e*r* stefnvdagr ke*m*r þa riðr k*onvng*r
ti*l* steinsins.[1] erv þa dve*r*garn*ir* vti *ok* fengv k*onvng*i sve*r*ðit *ok*
v*ar* eð friðazta.[1] en er Dvalin stoð i steínsdvrv*m* þa m*æ*l*lti* h*ann*
sve*r*ð þitt Svafrlame ve*r*ðr manzbane hve*r*t sin e*r* brvgðit e*r* *ok*
me*ð* þ*vi* s*ka*l vn*n*in ve*r*a þriv niðings ve*r*k.[1] þ*at* s*ka*l *ok* ve*r*ða
þin*n* bane.[1] || þa hio k*onvng*r sve*r*dinv ti*l* dve*r*gana lvpv þ*ei*r i 73a
steinin.[1] hoɢit ko*m* *ok* i steinin *ok* fal baða eɢteina þ*vi* at dyrnar
lvkvz aftr a steininv*m*.[1] k*onvng*r kallaði sve*r*ðit Tyrfing *ok* bar
h*ann* ia*m*nan siþ*an* i o*r*rost*om* *ok* eínvigiv*m* *ok* hafþi ia*m*nan sigr.[1]
k*onvng*r atti dottor[8] er he*t* Eyfvra hon var kven*na* venst *ok*
vitrvz.[1] Ang*r*imr[9] var þa i vikin(g)[10] i Avstr veg v*m* Biarma l*an*d.[1]
206 h*ann* he*r*iaði i ʀ*ik*i Sigrlama k*onvng*s *ok* atti o*r*r*os*t*o* vi*ð* h*ann* *ok*
attvz þ*ei*r vapna skipti vi*ð* *ok* hio k*onvng*r til h*an*s.[1] Arng*r*im(r)[11]
ko*m* f*yr*i sig skilldinv*m* *ok* tok af skialldar sporðin *ok* na*m* sve*r*ðit
i iorðv staðar.[1] þa hio Arng*r*imr af k*onvng*i hondina *ok* fell þa
niðr Tyrfingr.[1] Arng*r*imr þreif sve*r*ðit Tyrfing *ok* hio me*ð* k*on*-
*vng*en fyrst *ok* siþ*an* marga aðra.[1] tok h*ann* þar he*r*fang mik*it*
ok flvtti brott me*ð* ser Eyfvrv k*onvng*s dottor[8] *ok* flvtti h*ann*

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Sål. hdskr. aldeles sikkert.* [3] o *ikke skr. over linjen.* [4] *Disse ord er ikke skrevne to gange.* [5] *Synes at være skrevet* bolr *med en streg (= m) over* r; *Haukr har vistnok først skr. ur.* bolr. [6] *Ikke* sxxe. [7] i *mgl.* [8] *Det første* o *skr. over linjen.* [9] *Således (an-); forkortelsestegnet er ved linjeskifte to gange anbragt: over* g *og* m. [10] g *mgl. (*ng *er ikke sammenslynget).* [11] r *mgl.*

h*an*a hei*m* til bvs síns i Bolm h*ann* atti m*eð* hen*n*i xíj syni
Angantyr var ellðs(tr)[1] þa H*er*varðr þa Hiorvarðr Sæmingr *ok*
Ráni Bramí BaRi Reifn*ir* Tinddr[2] *ok* Bvi *ok* .íj. Hadingiar *ok*
vn*n*v þ*eir* baðir eins v*er*k þ*v*i at þ*eir* v*arv* tvibvrar *ok* yngst*ir* en
Angantyr van tveGia v*er*k h*ann* var *ok* hofþi[3] hæRi en aðr*ir*
m*enn*.[4] all*ir* v*arv* þ*eir* b*er*serk*ir* *ok* v*m* fr*am* aðra m*enn* at afli
ok aræði.[4] En þo at þ*eir* fœri i h*er*nað þa v*arv* þ*eir* alldri fleiri
a skipi en .xíj. brœðr.[4] þ*eir* f*orv* viða v*m* lond at h*er*ia *ok* v*arv*
miok sigrsæl*ir* *ok* vrðv[5] en*ir* frægztv.[4] Angantyr hafþi Tyrfing
en Sæmingr Místil tein H*er*varðr Brota[6] *ok* all*ir* hofðv þ*eir* agiæt
holmg*on*gv sv*er*ð.[4] En þ*at* v*a*r siðvenía þ*ei*ra þa e*r* þ*eir* v*arv* m*eð*
207 sinv*m* m*onnv*M einv*m* at þa e*r* þ*eir* fvndv at b*er*serksgangr kom
at þei*m* f*orv* þ*eir* a l*an*d vp*p* *ok* brvtvz vi*ð* skoga eða stora steina
þ*v*i at þei*m* hafði þ*at* ordit at þ*eir* hofðv drep*it* m*enn* sina *ok* róðit
skip sín.[4] storar sagvr[7] f*orv* af þei*m* *ok* mikil frægð.[4]

Heítstrenging

c. 3 Ein[8] iola aftan i Bolm þa strengðe[9] Angantyr heit at
bragar fvlli sem siðvenia v*a*r til at h*ann* skylldi eiga dott*vr* Yngva
k*onvng*s at Up*p*solv*m* Ingibiorgv þa mey er fegrst v*a*r *ok* vitrvz a
danska[10] tvngv eða falla að avðr*vm* kosti *ok* eiga enga ko*nv* aðra.[4]
e*ig*i er sagt af fleirv*m* heitstrengingv*m* þ*ei*ra.[4] Sv nattvra fylgði
Tyrfingi at hv*er*t sin e*r* h*ann* var or sliðrv*m* dregin þa lysti af
sem af geisla þo at myrkt v*æ*ri *ok* h*ann* skylldi sliðra m*eð* vormv
ma*nn*zbloði.[4] ecki lifþi þ*at* *ok* til an*n*ars dax er blœddi af h*anv*m.[4]
h*ann* e*r* miok frægr i ollv*m* fornsogv*m*.[4] Þat svmar f*orv* þ*eir*
brœðr ti*l* Vp*p*sala i Svia Ri*k*i *ok* gengv in*n* i hollina[11] *ok* seg*ir*
h*anv*m heitstrenging sina *ok* þ*at* m*eð* at h*ann* vill fa dott*vr* h*an*s.[4]
all*ir* lyddv e*r* in*n*i vórv.[4] Angant*yr* bað k*onvng* segia hv*er*t þ*ei*ra
erindi skylldi v*er*a.[4] I þ*v*i ste f*r*am yf*ir* borðit HialmaR en hvgv*m*
208 stori *ok* m*æ*l*lti* ti*l* k*onvng*s miniz h*er*ra hv*er*sv mikla sœmð ek
hef*ir* þer vn*n*ið siþ*an* ek ko*m* i yðart Ri*k*i *ok* i morgv*m* lifs haska
f*yr*i yðr v*er*ið *ok* f*yr*i mina þionvstv bið ek at þ*er* giftið m*er* dott*vr*
yðra.[4] þickiz ek *ok* makligri mina bœn að þiGia en b*er*serk*ir*
þ*er*sir e*r* hv*er*iv*m* m*an*n*e* gera illt.[4] k*onvng*r hvgsar f*yr*i ser *ok*

---

[1] tr *mgl.; igennem* ð *går en længere streg (böjle) end sædvanlig; næppe et forkortelsestegn.* [2] *Således.* [3] þ *er i hdskr. rettet fra* f *el.* p. [4] *Punktum er tilf.* [5] v *(1) skr.* y *med prik over (der står altså* yrðv, *ikke* yrði*).* [6] *Således (for* hrota*).* [7] g *er i hdskr. rettet fra* k *eller den første del af dette bogstav; Haukr vilde først skrive* sakir; a *har han ladet stå urettet.* [8] *Skr.* Eıen. [9] e *(2) er i hdskr. rettet fra* v. [10] *Skr.* donska; *Haukr har først skrevet* donskv *og rettet* v *til* a, *men ladet* o *stå.* [11] *Her mgl. noget i teksten.*

þick*ir* þ*e*tta mikill vandi hv*er*sv þ*er*sv s*ka*l svara sva at minz vandræði mætti af standa *ok* svar*ar* v*m* siþ*ir* þ*at* vil ek at Ingibiorg kiosi ser siolf ma*nn* hv*er*n ho*n* vill h*afa*.[1] ho*n* s(egir) Ef þ*er* vilið mig m*anne* gifta þa vil ek þan eiga er m*er* er aðr kvn*n*igr at goðv*m* lvtv*m* en e*ig*i þan*n* er ek hef*ir* ecki af an*n*að[2] en sogv*r* einar *ok* allar illar.[1] Angantyr m*ællti* ecki vil ek nip*p*az orðv*m* vi*ð* þig þ*v*i at ek se at þv elskar Hialmar en þv Hialmaʀ ko*m* svðr i[3] Samsey ti*l* holmg*o*ngv vi*ð* mik ella v*er* hv*er*s ma*nn*z niðingr ef þv ke*m*r e*ig*i at miðiv svmri at ari.[1] H(ialmarr) kvað sig ecki dvelia at b*er*iaz.[1] fo*rv* Arng*r*ims(ynir) hei*m* ti*l* foðor sins *ok* sogðv h*anv*m sva g*er*t.[1] hann kvez ecki fyʀ hafa ottaz v*m* þa en nv.[1] v*arv* þ*ei*r heíma v*m* vet*r*in *ok* v*m* varið bioɢvz þ*ei*r he*im*an *ok* fo*rv* fyrst ti*l* Biartmars iarls *ok* tokv þ*ei*r þ*ar* veizlv.[1] | *ok* v*m* 73b
kvelldit beiddiz Angantyr[4] at iarl gifti h*anv*m dott*vr*[5] sína *ok* þ*e*tta sem an*n*að v*ar* g*er*t eft*ir* þ*ei*ra vilia at brvðlavp var gort
209 *ok* siþ*an* bioɢvz Arng*r*ims s*y*n*ir* brott.[1] *ok* þa nott[6] aðr þ*ei*r fo*rv* dreymði Angantyr dráv*m* *ok* sagþi iarl*inv*m ek þottiz v*er*a stad*d*r i Samsey *ok* brœðr min*ir*.[1] þ*ar* fvndv v*er* marga fvgla *ok* drapv*m* alla e*r* v*er* sam *ok* siþ*an* þotti m*er* sem þ*ei*r sn*er*i an*n*an veg a eyna *ok* flvgv moti o*r*s e*r*n*ir* tveir *ok* geck ek mote oðr*vm* *ok* attv*m*z vi*t* hart viðrskipti[7] saman *ok* v*m* siþ*ir* settv*m*z[8] vi*t* niðr *ok* vorv*m* til enkis fœr*ir*.[1] En an*n*aʀ arin atti vi*ð* .xi. brœðr mína *ok* van*n* alla þa.[1] I(arl) s(egir) þ*ar* v*ar* þ*er* synt fall rikra m*anna*.[1] Siþ*an* fo*rv*[9] þ*ei*r brœðr brott *ok* ko*m*v til Samseyiar *ok* ge*n*gv vp*p* a l*an*d at leita Híalmars *ok* fo*rv*[9] þ*ei*ra skipti sva sem grein*ir* i Orvaroðz sogv fyrst at þ*ei*r ko*m*v i Mvnarvaga *ok* drapv þ*ar* alla m*enn* af þei*m* .íj. skipv*m* sem þ*ei*r Hialmaʀ *ok* Oddr attv *ok* siþ*an* fvndvz þ*ei*r vp*p*i a eyní.[1] drap Oddr .xi. brœðr Angantyrs en Hialmaʀ drap Anganty *ok* do þ*ar* sialfr siþ*an* af sarv*m*.[1] siþ*an* let Oddr leɢia þa i stora havga alla m*eð* ollv*m* sinv*m* vapnv*m* en flvtti Hialmar hei*m* til Sviaʀ*ik*is *ok* þeg*ar* Ingibiorg k*on*v*ng*s dott*ir*[10] sa lik Hia(l)m*ars*[11] þa fell ho*n* davð niðr *ok* e*r*v þa*v* heygð bœði saman at Vp*p*solv*m*.[1]

Fœdd Her*v*or

c. 4 Nv e*r* þ*ar* ti*l* at taka at dotter[10] Biartmars i(arls) feddi
210 meybarn *ok* þotti flestv*m* rað at vt v*æ*ri bo*r*ið *ok* sogðv at e*ig*i

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Dette ord er tilföjet over linjen, over* af en, *uden nedvisningstegn; fordoblingspunktet over* n *vistnok sikkert.* [3] *Således, ikke* a. [4] n *(2) rettet fra hdskrs* r *(dittogr.).* [5] o *skr. over linjen.* [6] *Her er er ur. tilföjet.* [7] i *(1) tilskrevet over linjen.* [8] *Rettet fra hdskrs* settvmm. [9] *Sikkert således.* [10] o *tilf. over linjen.* [11] l *mgl.*

mvndi ko*nv* skap hafa ef foðvr frændv*m* yrði likt.[1] I(arl) let avsa
vatni *ok* vp*p* fœða *ok* kallaði He*r*vorv *ok* sagþi at e*ig*i var þa
aldavða æt Arng*r*ims svna ef ho*n* lifði.[1] en e*r* ho*n* vox vp*p* þa
var ho*n* fogr.[1] hon tamði sig vi*ð* skot *ok* skiolld *ok* sve*r*ð.[1] ho*n*
v*a*r mikil *ok* ste*r*k *ok* þeg*a*r hon matti nockot gerþi hon hvatki[2]
illt en (ecki)[3] gott *ok* e*r* hen*n*i v*a*r þ*at* meinað þa liop ho*n* vt a
skoga *ok* drap me*nn* til fiar ser.[1] En e*r* i(arl) varð þe*r*s vaʀ þa
let h*ann* taka h*an*a *ok* fœra hei*m* *ok* v*a*r ho*n* þa hei*m*a v*m* stvnd.[1]
Ho*n* ke*m*r at i(arli) ein dag *ok* m*æ*l*lti* brott vil ek heðan þ*v*i at
ecki fæ ek he*r* yndi.[1] Litlv siþaʀ hvarf ho*n* ein saman m*eð* kall-
ma*nn*z bvnaði *ok* vapnv*m* *ok* for ti*l* vikinga *ok* v*a*r m*eð* þei*m* v*m*
stvnd *ok* nefndiz Hiorvarðr.[1] *ok* litlv siðaʀ do havfþingi vikinga
ok tok þá He*r*varðr[4] forræði liðsins.[1] Ok eitt sin e*r* þe*i*r ko*m*v ti*l*
Samseyiar geck Hiorvarðr a l*an*d *ok* villdi engi h*an*s m*ann*a fylgia
h*an*vm þ*v*i at þe*i*r sogðv þ*a*r engv*m* m*ann*e dvga v*m* netr vti að
211 v*er*a.[1] Hiorvarðr kvað v*er*a mikla fevon i havgvnv*m* *ok* for a
l*an*d *ok* geck vp*p* a eyna ner solar glaðan.[1] þe*i*r lagv i Mvn*a*r
vagi.[1] þ*a*r hitti ho*n* hiardar svein eín *ok* spvrði h*ann* tidinda.[1]
h*ann* s(egir) er þe*r* vkvn*n*igt he*r* i eyivn*n*i *ok* gack hei*m* m*eð* me*r*
þ*v*i at he*r* dvg*ir* engv*m* m*ann*e vti at v*er*a eft*ir* solar setr *ok* vil
ek skiott hei*m*.[1] He*r*varðr[4] svar*ar* seg me*r* hvar Hiorvarðs havgar
heita.[1] sveini*nn* svar*ar* vanfarin e*r*ttv e*r* þv villt þ*at* forvitnaz
v*m* netr e*r* fár þor*ir* a midiv*m* dogv*m* *ok* bren*n*andi elldr leikr
þ*a*r yf*ir* þeg*a*r sol ge*n*gr vnd*ir*.[1] He*r*varðr kvez at visv skylldv
vitia havgan*n*a.[1] fehirð*ir* m*æ*l*lti* ek se at þv ert drengilegr m*að*r
þo at þv ser vvitr þa vil ek gefa þe*r* men mitt *ok* fylg me*r* hei*m*.[1]
He*r*varðr s*egir* þo at þv gef*ir* me*r* allt þ*at* er þv att fær þv mik
e*ig*i dvalt.[1] En e*r* solin settiz ge*r*ðvz dvnv*r* miklar vt a eyna *ok*
lvpv vp*p* havga elldarn*ir*.[1] þa ræddiz fehirðir *ok* tok ti*l* fota *ok*
liop i skogin se*m* me*r*st matti h*ann* *ok* sa alldri aftr.[1] Þetta er
v. (v. 1) kveðit eft*ir* viðrœðv þe*i*ra Hitt hef*ir* mær vng i Mvnar vage vi*ð*
212 solar set*r* seɢ at hiorðv hve*r*r (er)[5] ein saman i ey ko*m*in gacktv
v. (v. 2) greillega gistingar til.[1] Mvnkað ek ganga gisting*ar* ti*l* þ*v*i at ek
engan kan*n* eyiarskeɢia segðv hraðlega aðr heðan liðir hvar[6] e*r*v
v. (v. 3) Hiorvarði havgar kender.[1] Spyriattv at þ*v*i spakr ertv e*ig*i vinr
vikinga þv ert || vanfarin for*vm* fralega sem ockr fœt*r* toga allt 74a
v. (v. 4) e*r* ýti amatt firv*m*.[1] Men bioðv*m* þer mals at giolldv*m* mvna
213 drengia vin dælt at letia fær engi me*r*[7] sva f*r*iðar noss*ir* fagra bavga

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* hvarki. [3] *Mgl. i hdskr. (Ant. Russ.).* [4] *Således.* [5] *Mgl. i hdskr.* [6] a *tilf. over linjen.* [7] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.*

(v. 7) at ek f*ara* e*igi*.[1] Var þa fehirð*ir* fliotr[2] til skog*ar* miok f*ra* mali v.
214 meyiar þ*er*sar en harðsnvin hvgr i briosti v*m* sak*ar* slikar svellr
(v. 5) H*er*vorv.[1] Heimskr þicki m*er* þa e*r* heðra feʀ m*aðr* einsaman v.
myrkvar g*ri*mvr hyʀ er a sveimvn havgar opnaz bren*nr* folld *ok*
(v. 6) fen for*vm* harðara.[1] Hirðv*m* at fælaz vi*ð* fnosvn slika þott v*m* v.
alla ey elldar bren*ni* latv*m* e*ig*i ockr recka liðna skiotla skelfa
skvlv*m* vi*ð* talaz.[1] Hon sa nv havga elldana *ok* havgbva vti
standa *ok* gengr ti*l* havgan*na* *ok* ræðiz ekki *ok* óð ho*n* elldana
sem reyk þar ti*l* e*r* ho*n* ko*m* at havgi[3] b*er*serkian*na* þa kvað ho*n*.[1]

Visvr

c. 5
(v. 8) Uᴀki þv Angantyr vekr þig H*er*vor einga dotter[4] yckvr v.
Tofv selþv m*er* or havgi hvassan mæki þan*n* e*r* Svafrlama slogv
(v. 9) dv*er*gar.[1] Hervarðr *ok* Hiorvarðr Hran(i)[5] Angantyr vel ek yðr v.
alla vnd*ir* viðar rotv*m* hialmi *ok* m*eð* bryniv hvorsv[6] sv*er*ði rond
(v. 10) *ok* m*eð* reiði rodnv*m* geiri.[1] Miok ervð orðn*ir* Arng*r*ims s(ynir) v.
215 meg*ir* at meinsam*ir* molldar avka e*r* engi s*ka*l svna Eyfvrv vi*ð*
(v. 11) mik mæla i Mvnar vagi.[1] Herv*ar*ðr Hiorv*ar*ðr Rani Angantyr sva v.
se yðr ollv*m* inan rifia se*m* þ*er* í mavra mornið havga ne*ma*
sv*er*ð selið m*er* þ*at* e*r* slo Dvalin sam*ir* e*ig*i dravgv*m* dyr vapn
(v. 12) fela.[1] þa svar*ar* Angant*yr* Hervor do*ttir* hvi kallar sva fvll feikn- v.
216 stafa f*er*þv þ*er* at illv œr ertv orðin *ok* orvita vill hygiandi vekr
(v. 13) men*n* davða.[1] Grofað mik fað*ir* niðr ne frændr aðr*ir* þ*ei*r hofðv v.
(v. 14) Tyrfing tveir e*r* lifðv varð þo eigandi ein v*m* siþ*ir*.[1] Segþv ein v.
satt m*er* sva lati oss[7] þig heilan i havgi sem þv hef*ir* e*ig*i Tyrf-
217 ing m*eð* þ*er* travtt e*r* þ*er* at veita arfa þinv*m* ein*ar* bœn*ir*.[1] þa
v*ar* sem eín logi v*æ*ri allt at lita v*m* havgana er opn*ir* stoðo.[1]
(v. 15) þa q(vað) Ang*antyr* Hnigin e*r* helg*r*ind havgar opnaz allr er i v.
elldi eybarmr at sia atalt er vti vm að litaz skyntv mær ef þv
(v. 16) matt til skipa þin*na*.[1] ho*n* s(egir) Bren*ni* þ*er* e*ig*i sva bal a nott- v.
v*m* at ek við ellda yðra fælvmz skelfrað meyív mvntvn hvgar þo
(v. 17) at ho*n* dravg siaí i dvrv*m* standa.[1] þa q(vað) Ang*antyr* Segi ek v.
218 þ*er* H*er*vor lyttv ti*l* meðan visa dott*ir*[8] þ*at* e*r* v*er*ða mvn sia mvn
(v. 18) Tyrfingr ef þv trva mætt*ir* ætt þin*ni* mær allri spilla.[1] Mvndv v.
svn geta þan e*r* siþ(an)[9] mvn Tyrfing b*er*a *ok* t*r*va afli þan*n*
mvnv Heiðrek heita lyðar sa ma*n* rixtr alin vnd roðvls tialldi.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] i *tilf. over linjen.* [3] a *rettet i hdskr. fra* v. [4] o *tilf. over linjen.* [5] i *mgl.*; n *noget uformeligt.* [6] *Over* v *(1) er forkortelsestegn for* er; *Haukr tænkte på* hversv. [7] *Dette ord er vistnok fejlskrevet for det følgende* þig; *Haukr har selv bemærket det urigtige uden at slette* oss. [8] o *skr. over linjen.* [9] an *mgl.*

v. (v. 19) ho*n* q(vað) Ek vigi sva virða davða at þ*er* skvlvð all*ir* liɢia davd*ir*
me*ð* dravgv*m* i dys fvn*ir*[1] sel m*er* Angantyr vt or havgi hlifv*m*
v. (v. 20) hættan Hialmars bana.[2] h*ann* s(egir) Kvedkað ek þig mær vng
219 mo*nn*vᴍ lika e*r* þv v*m* havga hvarfar á nottv*m* gravfnv*m* geiri *ok*
(v. 21) me*ð* Gota malme hialme *ok* me*ð* bryniv f*yr*i hallar dyʀ.[2] ho*n*
v. q(vað) Maðr þottv*mz* ek m*enn*zkr ti*l* þ*er*sa aðr ek sali yðra sœkia
reðag selþv m*er* or havgi þan*n* e*r* hatar brynivr dv*er*ga smiði
v. (v. 22) dvg*ira*[3] þ*er* at leyna.[2] Ang*antyr* q(vað) Lɪɢr m*er* vnd h*er*ðv*m*
Hialmars bani allr e*r* h*ann* vtan elldi sveipin mey veit ek enga
v. (v. 23) molldar hv*er*gi at þan hior þori i hendr ne*m*a.[2] Ek man hirða
220 | s(egir) ho*n* |[4] *ok* i hendr ne*m*a hvarsan mæki ef ek h*af*a mættag
vɢi ek *ei*g*i* elld brenanda þeg*ar* loga læg*ir* e*r* ek lit y*f*ir | h*ann*
v. (v. 24) q(vað) |[4] Hei*m*sk ertv H*er*vor hvg*ar* eigandi e*r* þv at avgv*m* i
elld rapar ek vil helldr selia þ*er* sv*er*ð or havgi mær en vnga
v. (v. 25) makað ek þ*er* synia.[2] ho*n* q(vað) Uel g*er*ðir þv vikinga niðr er
221 þv selld*ir* m*er* sv*er*ð or havgi betr þickiv*mz* nv bvðlvngr h*af*a en
v. (v. 26) ek Norege næða ollv*m*.[2] h*ann* q(vað) Ueitz *ei*g*i* þv vesol ertv
v. (v. 27) mala flarað kona | hv*er*iv fagna skal.[2] ho*n* s(egir) Ek mvn g*an*ga 74b
ti*l* gialfr mara nv e*r* hilmis mær í hvgv*m* goðv*m* litt ræðv*mz* þ*at*
v. (v. 28) lofðvnga[5] niðr hve syn*ir* min*ir* siþ*an* deila.[1] h*ann* q(vað) Þv
skallt eiga *ok* vna lengi hafþv a hvlðv Hialmars bána takattv a
v. (v. 29) egg*i*v*m* eitr e*r* i baðv*m* sa e*r* manz miotvðr meini v*er*ri.[2] Far vel
222 dott*ir*[6] fliott giæfa ek þ*er* .xíj. m*ann*a fior ef þv t*r*va mætt*ir* afl
ok elivn allt eð goða þ*at* er s(ynir) Arng*r*ims að sig leifðv.[2] ho*n*
v. (v. 30) q(vað) Bvi þ*er* all*ir* brott fysir mik heil*ir* i havgi heðan vil ek
skiotla hellzt þottv*mz* nv hei*m*a i milli*m* er mik v*m*hv*er*fis elld*ar*
brvn*n*v.[2] Siþ*an* geck ho*n* ti*l* skipa *ok* e*r* lysti sa ho*n* at skipin
v*arv* brottv.[2] hofþv viking*ar* ræz dvnvr *ok* ellda i eyni.[2] fær
ho*n* ser far þaðan *ok* e*r* ecki v*m* hen*n*ar f*er*ð (sagt)[7] fyʀ en ho*n*
ke*m*r a Glasis vollv ti*l* Gvðmv*n*dar *ok* var ho*n* þar v*m* vet*r*in *ok*
nefndiz en Hiorvarðr.[2]

Hofvndr feck Hiorvarar[8]

c. 6 Ein dag e*r* Gvðmv*n*dr lek skaktafl *ok* ha*n*s tafl v*ar* miok sva farið þa spvrði h*ann* ef nockor*r* kyn*n*i h*an*vm rað til at leɢia.[2] þa geck ti*l* H*er*varðr *ok* lagði litla stvnd ti*l* aðr Gvdmv*n*dar v*ar* ven*na*.[2] þa tok m*að*r vp*p* Tyrfing *ok* bra.[2] þ*at* sa H*er*varðr *ok*

[1] *Skr.* fynir *(dittogr.).* [2] *Punktum er tilf.* [3] a *rettet fra hdskrs* æ. [4] *Således med streger hdskr.* [5] a *synes rettet fra* r. [6] o *skr. over linjen.* [7] *Mgl. i hdskr.* [8] *Overskriften — rød — afbleget, men sikker;* hior- *er fejl for* her-.

þreif af h*an*vm sv*er*ðit *ok* drap h*ann* *ok* geck v́t siþ*an*.[1] m*enn*
villdv lavpa eft*ir* h*an*vm.[1] þa *mællti* G(vðmvndr) v*er*ið kviR*ir*
223 ecki man sva mikil hefnd i man*n*inv*m* sem þ*er* ætlið þ*v*i at þ*er*
vitið ecki hv*err* h*ann* *er*.[1] man þ*er*si kvenm*aðr* yðr dyrkeyptr
aðr þ*er* faið h*an*s lif.[1] Siþ*an* v*ar* H*er*varðr langa stvnð i h*er*naði
ok v*ar*ð miok sigrsæl *ok* *er* hen*n*e leiddiz þ*at* for ho*n* hei*m* ti*l*
i(arls) moð*vr* foðvr sins.[1] for ho*n* þa f*ra*m sem aðr*ar* meyiar at
vanðiz vi*ð* borða *ok* hanyrð*ir*.[1] þetta spyR Hofvndr svn G(vð-
mvndar) *ok* feR h*ann* *ok* biðr H*er*varar *ok* fær *ok* flytr hei*m*.[1]
Hofvndr v*ar* m*anna* vitraztr *ok* sva rettdœmr at h*ann* hallaði
alldri rettv*m* dome hvart sem i lvt attv inle(n)zk*ir*[2] eða vtlenzker
ok af h*an*s nafni skylldi sa havfvndr heita i hv*er*iv[3] R*ik*i *er* mal
m*anna* dœmði.[1] þa*v* H*er*vor attv .íj. syni h*e*t an*n*aR Anganty(r)[4]
en an*n*aR Heiðrekr.[1] bað*ir* v*ar*v þ*e*ir mikl*ir* m*enn* *ok* st*er*k*ir*
vitr*ir* *ok* ven*ir*.[1] Anganty(r)[4] var likr feðr sinv*m* at skaplyndi *ok*
villdi hv*er*iv*m* m*ann*e gott.[1] Hofvndr vn*n*i h*an*vm mikit *ok* þar
me*ð* oll alþyða *ok* sva mart gott sem h*ann* g*er*ði þa g*er*ði Heið-
rek*r* en fleira illt.[1] H*er*vor vn*n*i h*an*vm mik*it*.[1] fost*r*i Heiðreks
h*e*t GizvR *ok* ein tima *er* Hofvndr g*er*ði veizlv v*ar* ollv*m* hofþ*ingi*-
vm ti*l* boðit i h*an*s R*ik*i vtan Heidreki.[1] h*an*vm likaði þ*at* illa
ok fór allt at einv *ok* kvez skylldv g*er*a þei*m* nockot illt.[1] *ok* *er*
h*ann* ko*m* i hollina stoð Angantyr vp*p* mote h*an*vm *ok* bað h*ann*
sitia hia ser.[1] Heiðr*ekr* var ecki katr.[1] h*ann* sat lengi v*m* kvelld-
it siþ*an* Ang*antyr* var geng*inn*.[1] h*ann* sneriz þa ti*l* þ*e*ira m*anna*
ok kom h*ann* sva sini (rœðv)[5] vi*ð* þa *er* hia h*an*vm satv at þ*eir*
224 heitvðvz vi*ð*.[1] *ok* *er* Ang*antyr* ko*m* aftr bað h*ann* þa þegia.[1] *ok*
oðrv sin*n*i *er* Ang*antyr* geck v́t minti Heiðr*ekr* þa á sitt mal *ok*
ko*m* þa sva at hvaR slo an*nan*.[1] ko*m* þa en Ang*antyr* aftr *ok*
sætti þa ti*l* morgons.[1] *ok* eð .íij. sin*n* *er* Ang*antyr* geck brott þa
mællti Heiðr*ekr* ti*l* þ*er*s er slegin v*ar* hvi h*ann* þyrði e*ig*i at hefna
sin *ok* sva ko*m* h*an*s fortala at sa liop vp*p* *er* slegin v*ar* *ok* drap
felaga sin.[1] þa ko*m* Ang*antyr* in*n* *ok* let illa yf*ir* þ*er*sv v*er*ki.[1]
en *er* Hofvndr v*ar*ð þ*er*sa vaR bað h*ann* Heiðr*ek* flyia or h*an*s
R*ik*i eða fa ella davða.[1] geck þa Heiðr*ekr* vt *ok* me*ð* h*an*vm
broðir h*an*s.[1] þar ko*m* þa mod*ir* h*an*s *ok* feck h*an*vm Tyrfing.[1]
þa *mællti* Heiðr*ekr* e*ig*i veit ek ner ek get sva mik*inn* mvn g*er*t
foðor míns *ok* moðor sem þa*v* g*er*a mín.[1] fað*ir* mín g*er*ir mik
vtlægían en moð*ir* min gaf m*er* Tyrfing *er* m*er* þick*ir* bet*ra* en

[1] *Punktum er tilf.* [2] n *mgl.* [3] *Herpå tilföjes* i. [4] r *mgl.* [5] *Mgl. i hdskr.*

mikit RIKI[1] *ok* sk*a*l ek g*er*a þ*at* eitthv*er*t e*r* h*an*v*m* ma v*er*st þickia.[2] h*ann* bra þa sv*er*ðinv *ok* lysti af miok *ok* sindraði[3] h*ann* eiskraði þa miok *ok* hellt v*ið* b*er*serks gang.[2] Nv m*eð* þ*v*i at þ*eir* brœðr v*ar*v .íj. saman en Tyrfingr v*ar*ð ma*nnz* bani hv*er*n tima e*r* h*an*v*m* var brvgðit þa hio h*ann* broðor si*nn* bana ‖ hoG.[2] 75a þetta v*ar* sagt Hofvndi.[2] Heiðr*ekr* varð þeg*ar* brottv i skogi.[2] Hofvndr let g*er*a erfi eft*ir* svn sin *ok* v*ar* Ang*antyr* hv*er*iv*m* m*anne* harmðavði.[2] Heiðr*ekr* vndi storilla v*ið* v*er*k sitt *ok* v*ar* h*ann* lengi a skogv*m* *ok* skavt dyr *ok* fvgla ti*l* matar ser.[2] En e*r* h*ann* hvgleiddi sitt mal þa þotti h*an*v*m* sem e*igi* veri gott frasagn*ar* ef engi vissi hvat af h*an*v*m* yrði.[2] ko*m* en i hvg at h*ann* mætti en v*er*ða frægr m*aðr* af stor*vm* v*er*kv*m* sem ætm*enn* h*an*s

225 en*ir* fyRI.[2] fer nv hei*m* *ok* fan*n* moðor sína *ok* bað hana biðia foðor sin at raða h*an*v*m* heilræðí at skilnaði.[2] hon geck f*yri* Hofvnd *ok* bað h*ann* raða syni sinv*m* heilræði.[2] Hofvndr svar*ar* kvez fa mvndv ken*na* h*an*v*m* en let h*an*v*m* þo veR mvndv i halld ko*ma*.[2] h*ann* kvez *ok* ecki mvndv f*yri* h*an*s bœn[4] g*er*a.[2] Þ*at* er eð fyrsta at h*ann* hialpi e*igi* þei*m* m*anne* e*r* drepit hef*ir* lanardrottin sin.[2] An*n*að at h*ann* gefi e*igi* þei*m* man*ne* f*r*ið e*r* drepit hef*ir* felaga sín.[2] Þriðia at kona h*an*s se e*igi* hei*m*anforvl ti*l* frænda sin*na*.[2] Fiorða at v*er*a e*igi* sið vti hia frillv sin*ni*.[2] Fimta at riða e*igi* bezta h*er*sti sínv*m* ef h*ann* sk*a*l skvnda.[2] Setta að fostra e*igi* ser rikara m*anne* barn.[2] Þ*at* eð víj. at skylldi ia*m*nan eiga kerski v*ið* komanda gerst[5].[2] Þ*at* eð .víij. at[6] setia alldri Tyrfing Að[7] fotv*m* ser.[2] en ecki mvn h*ann* h*af*a af.[2] mod*ir* h*an*s seg*ir* h*an*v*m* þ*er*si heilræði.[2] Heiðr*ekr* svar*ar* m*eð* ìllv*m* hvga mvnv raðin v*er*a kend enda mvn ek ecki af h*af*a.[2] moð*ir* h*an*s gaf h*an*v*m* mork gvllz at skilnaði *ok* bað h*ann* ser ia*m*nan lata i hvg ko*ma* hv*er*sv bitrt h*an*s sv*er*ð v*ar* *ok* hv*er*sv mikit agiæti hv*er*iv*m* hef*ir* fylgt þei*m* e*r* bar *ok* hv*er*sv mik*it* travst þei*m* e*r* i

226 h*an*s bit*r*v eGiv*m* e*r* þ*at* be*r*r i or*rost*o eða eínvigiv*m* *ok* hv*er*sv mikill sigr þ*v*i fylgþi *ok* skilþvz þa*r* siþ*an*.[2] for h*ann* leið sina *ok* e*r* h*ann* hafði e*igi* lengi farið þa mœtti h*ann* mon*n*vM.[2] þeir forv

---

[1] er—RIKI *er skrevet i randen med rød og sort ramme omkring; et kors i teksten viser, hvor ordene skal indsættes, og et lignende tegn findes i margen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] i *(2) noget uformeligt, mulig* e. [4] *Man kunde være fristet til at læse* bœnir, *men hvad der ser ud som et forkortelsestegn er en del af et bogstav på den følgende side; blækket har slået her igennem, da pergamentet er noget tyndt; lignende findes her flere steder.* [5] þat—gerst *er tilf. i margen med rød og sort ramme om, samt med et henvisningskors over og et andet inde i teksten.* [6] *Først skr.* .vií. at, *hvorpå Haukr har tilf.* j i a *og raderet* at; *dernæst har han tilföjet* at *over linjen.* [7] *I beg. af linjen langt* a (a).

með bvndin ma*nn*.[1] H(eiðrekr) spvrði hvat[2] þ*er*si m*að*r hefði g*er*t.[1] þ*ei*r sogðv h*ann* svikit h*af*a lanard*r*otti*n* sín.[1] h*ann* spvrði vili þ*er* fe f*yr*i h*ann*.[1] þ*ei*r iattvðv þ*v*i.[1] h*ann* leysti h*ann* f*yr*i halfa ᴍo*r*k gvllz.[1] þ*er*si m*að*r bavð h*anv*m sína þio*nv*stv.[1] h*ann* s(egir) e*ig*i mantv m*er* trvr vkvn*nvm* *er* þv sveikt h*er*ra þin þan*n* *er* þv att*ir* mart gott að lavna.[1] Ok litlv siþaʀ fan*n* h*ann* m*enn* *ok* ein bvndin.[1] h*ann* spvrði hvat sa hefði g*er*t.[1] þ*ei*r sogðv h*ann* myrt h*af*a felaga sin.[1] h*ann* leysti h*ann* f*yr*i aðra halfa mo*r*k gvllz.[1] sia bavð h*anv*m sina þionvstv en h*ann* neitaði.[1] Siþ*an* for h*ann* þar ti*l* er h*ann* ko*m* a Reiðgotal*and*.[1] h*ann* for a fvnd k*onvng*s þ*er*s *er* þ*ar* reð f*yr*i *ok* Haralldr het.[1] h*ann* var þa gamal.[1] k*onvng*r tok vel vi*ð* h*anv*m *ok* dvalþiz h*ann* me*ð* k*onvng*i v*m* rið.[1]

Heiðrekr . . . .[3]

c. 7 Tveir iarl*ar* hofþv h*er*iað fyʀ a ʀ*ik*i Har*alldz* ko*nvng*s *ok*
lagt vnd*ir* sig *ok* af þ*v*i at h*ann* var gamall þa lavk h*ann* þei*m*
skatt a hv*er*iv ari.[1] Heiðr*ekr* ko*m* ser i vínattv vi*ð* k*onvng* *ok* sva
ko*m* v*m* siþ*ir*[4] at h*ann* g*er*ðiz formaðr h*er*skapar k*onvng*s *ok* lagðiz
h*ann* i h*er*nað *ok* g*er*ðiz brátt viðfrægr *ok* sigrsæll.[1] h*ann* heriar
nv a iarla þa e*r* vnd*ir* hofþv lagt ʀiki Har*alldz* k*onvng*s.[1] varð
m*eð* þei*m* horð or*rosta*.[1] H(eiðrekr) va m*eð* Tyrfingi *ok* stoðs ecki
227 vi*ð* h*anv*m nv sem fyʀ þ*v*i at þ*at* beít sva stál sem klæði *ok* vm
siþ*ir* drap h*ann* iarlana baða en allt þ*ei*ra folk flyði *ok* for h*ann*
siþ*an* yf*ir* rik*it* *ok* lagði vnd*ir* Har*alld* k*onvng* *ok* tok þ*ar* gisla ti*l*
ok for h*ann* siþ*an* hei*m* *ok* geck sialfr Har*alldr* k*onvng*r mote
h*anv*m m*eð* miklv*m* veg *ok* varð h*ann* miok frægr af þ*er*sv.[1]
k*onvng*r gifti h*anv*m dott*vr* sina *er* Helga het *ok* gaf h*anv*m
halft ʀ*ik*i *ok* varði Heiðr*ekr* l*an*dit f*yr*i baða þa *ok* for sva f*ra*m
v*m* rið.[1] Har*alldr* k*onvng*r atti svn i elli sin*n*i en anan svn
atti Heiðr*ekr* sa het Angant*yr*.[1] siþ*an* ko*m* hallæri mik*it* a Reið-
gotal*and* þ*at* heit*ir* nv Ivtl*and* *ok* horfþi ti*l* l*an*dzavðn*ar*.[1] Siþ*an*
var felldr blotspán *ok* geck sva frettin at e*ig*i mvndi fyʀi ko*m*a
ár a Reiðgotal*an*d en þei*m* sveini v*æ*ri blotað er œztr v*æ*ri.[1] Heið-
r*ekr* s(agði) svn Har*alldz* k*onvng*s v*er*a œztan en k*onvng*r kallaði
svn Heiðr*eks* v*er*a œztan en or þ*v*i mali matti engi leysa vtan
Hofvndr þ*v*i at þ*ar* v*arv* allar orlavsn*ir* trvar.[1] Heiðr*ekr* | for 75b
þa a fvnd foðor sins *ok* var h*anv*m þ*ar* vel fagnað.[1] beiddi
h*ann* nv foðvr sin doms v*m* þetta mal.[1] Havf*vndr* sagði h*ans*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* hvar. [3] *Resten af overskriften fuldstændig udvisket; desuden slår skriften fra den modsatte side her igennem.* [4] *Forkortet som* siþan *ellers.*

s*vn* ɶdstan v*er*a i þ*vi* l*and*i.[1] H(eiðrekr) m*æ*l*lti* hvat dɶm*ir* þv
þa m*er* f*yr*i min skaða.[1] Hof*vndr* s(egir) þv skallt skilia þ*er* i
mote an*n*an hv*er*n ma*nn* i hirð Har*alldz* k*onvngs*.[1] Siþ*an* þarf[2]
engi at ken*na* þ*er* rað at slikv*m* her *ok* þinv skaplyndi.[1] siþ*an*
for Heiðrekr hei*m* *ok* kvaddi þi*n*gs *ok* sagði dom foðor sins at
h*ann* dɶmði svn min ti*l* blotz en m*er* ti*l* hvɢan*ar* dɶ*m*ðe h*ann*
m*er* an*n*an hv*er*n ma*nn* þan*n* *er* m*eð* Har*alldi* k*onvng*i *er* *ok* vil
ek at þ*er* sv*er*ið m*er* þetta *ok* sva g*er*ðv þ*ei*r.[1] þa baðv bɶndr
at h*ann* leti f*ra*m svn sin *ok* bɶtti arf*er*ð þ*ei*ra.[1] H(eiðrekr)
m*æ*l*lti* þa vi*ð* sina m*enn* siþ*an* skillt var liðit þa beiðiz h*ann* af
228 nyiv trvnaðar eiða af sinv*m* m*onnv*ᴍ *ok* þ*ei*r g*er*ðv þ*at*[3] at sorv
h*anv*m at fylgia h*anv*m vtanl*and*z *ok* in*n*an ti*l* þ*er*s *er* h*ann* villdi.[1]
h*ann* m*æ*l*lti* þa sva litz m*er* golldit mvni v*er*a Oðní f*yr*i ein svein
ef þ*ar* ke*m*r f*yr*i Har*alldr* k*onvng*r *ok* svn ha*n*s *ok* h*er*r ha*n*s allr.[1]
h*ann* bað nv setia vp*p* m*er*ki sítt *ok* veita Har*alldi* k*onvng*i at-
gongv *ok* drepa h*ann* *ok* allt lið ha*n*s.[1] kveðs[4] h*ann* þetta fo(l)k[5]
gefa Oðní f*yr*i svn sin *ok* let rioða stalla bloði k*onvng*s *ok* Half-
danar svn*ar* ha*n*s.[1] kona ha*n*s for ser i disar sal.[1] var nv Heið-
r*ekr* ti*l* k*onvng*s tek*inn* yf*ir* allt þ*at* ʀ*iki*.[1] h*ann* tok ser til f*r*illv
dotor[6] Hv*m*la h*er*toga af Hvnal*and*i *er* Sifka het.[1] þ*ei*ra s*vn* het
Hloðr h*ann* vox vp*p* m*eð* moð*vr* feðr sinv*m*.[1]

Af Heiðreki k*onvng*i[7]

c. 8 Heiðr*ekr* k*onvng*r for i h*er*nað *ok* ko*m* vi*ð* Saxl*and* h*ann* hafði
mikin h*er*.[1] k*onvng*r af Saxl*and*i sendi h*anv*m m*enn* *ok* g*er*ðv þ*ei*r
f*r*ið sín i milli*m* *ok* let k*onvng*r bioða Heiðreke ti*l* veizlv *ok* þ*at*
þa h*ann*.[1] at þ*ei*ri veizlv bað Heiðr*ekr* dotor[6] k*onvng*s *ok* feck
hen*n*ar m*eð* miklv fe *ok* ʀ*iki* *ok* vi*ð* þ*at* for Heiðr*ekr* hei*m* i ʀ*iki*
sitt.[1] ho*n* beiddiz oft at fin*na* foðor sin.[1] h*ann* let þ*at* eft*ir* henne
ok for m*eð* hen*n*i Anga(n)tyr[8] stivpsvn hen*n*ar.[1] ok eítt sin *er*
Heiðr*ekr* ko*m* or h*er*naði lá h*ann* vi*ð* Saxl*and* i einv leyni.[1] h*ann*
geck v*m* nott a l*and* vp*p* *ok* kom[9] h*ann* i þa ske*m*mv *er* drott-
ni(n)g[8] ha*n*s svaf í.[1] ein m*aðr* geck m*eð* h*anv*m.[1] varðm*enn*
all*ir* svafv.[1] h*ann* sa fagran ma*nn* i sæing hia ko*nv* sin*n*i.[1] h*ann*
229 tok[10] svn sin Angant*yr* *ok* hatþi m*eð* ser.[1] h*ann* skar or leɢ[11] or
hari þ*er*s manz *ok* for siþ*an* til skips.[1] Um morgonin lagði h*ann*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] f *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [3] *Herpå tilföjes igen* þeir; *Bugge ombytter ordene* þeir at *til* at þeir, *muligvis med rette.* [4] s *utydeligt.* [5] l *mgl.* [6] o *(1) skrevet over linjen.* [7] *Snarere med* i *end* e. [8] n *mgl.* [9] *Rettet fra hdskrs* komv. [10] *Skr. to gange, den sidste gang underprikket.* [11] *Fejl for* lepp?, *jfr. Bugges anm.*

i k*onvng*s lægi *ok* geck þa allt folk moti h*anv*m *ok* v*ar* h*anv*m þa bvin veizla.[1] Litlv síþaʀ let h*ann* þi*n*g stefna *ok* spvrði hvat m*enn* vissi til svnar h*ans*.[1] drott*ning* sagði at h*ann* varð braðdavðr.[1] h*ann* bað fylgia ser ti*l* leiðis h*ans*.[1] drottni*n*g sagði at þ*at* mvndi avka harma h*ans*.[1] h*ann* kvez ecki þ*at* hirða.[1] v*ar* þa ti*l* leitað *ok* v*ar* þar hvndr sveipaðr i dvki.[1] Heiðr*ekr* kvað e*ig*i svn sin vel h*af*a skipaz.[1] let h*ann* nv leiða f*ra*m sveinin á þi*n*git *ok* seg*ir* þa allan atbvrð v*m* f*ra*mferð d*r*ottning*ar*.[1] let k*onvng*r þa leiða f*ra*m þan ma*nn* e*r* i hvilvn*n*i hafþi v*er*ið *ok* var þ*at* þræll ein.[1] Heiðr*ekr* sagþi þ*ar* skilid vi*ð* d*r*ottningv *ok* for hei*m* siþ*an* i ʀ*ik*i sitt.[1] Eitt svmar e*r* H(eiðrekr) v*ar* i h*er*naði ko*m* h*ann* i Hvnal*an*d *ok* h*er*iaði þ*ar*.[1] Hvmli magr h*an*s flyði vndan.[1] tok H(eiðrekr) þar h*er*fang mik*it* *ok* dottor[2] h*an*s er Sifka het *ok* for h*ann* siþ*an* aftr i ʀ*ik*i sitt *ok* v*ar* þ*ei*ra s*vn* Loðr se*m* fyʀ v*ar* ritað *ok* litlv siþaʀ sendi h*ann* h*an*a hei*m*.[1] h*ann* tok en af Finl*an*di at h*er*fangi ko*nv* þa e*r* en het Sifka.[1] ho*n* v*ar* allra þ*ei*ra kven*n*a friðvzt e*r* m*enn* hofðv seð.[1] Eitt svmar sendi h*ann* m*enn* avstr i Holmgarða at bioda Rollavgi k*onvng*i barnfostr e*r* þa v*ar* rikaztr k*onvng*r þ*v*i at H(eiðrekr) k*onvng*r villdi oll rað foðor sins á bak briota.[1] sendi m*enn* ko*m*a ti*l* Holmgarðs *ok* segia k*onvng*i sin erindi.[1] k*onvng*r atti svn vnga(n e)r[3] H*er*lavgr het.[1] K*onvng*r svar*ar* hv*er* von man þ*er*s at ek senda h*anv*m svn min ti*l* fostrs þar sem h*ann* sveik Har*alld* k*onvng* mag sin *ok* aðra frændr sina *ok* vini.[1] D*r*ottni*n*g m*æ*l*l*ti afsvarið þ*er*sv ecki sva skiott þ*v*i at víss e*r* þ*er* vf*r*iðr ef þv þiɢr e*ig*i þetta boð.[1] venti ek at þ*er* fari
230 se*m* flestv*m* oðr*vm* at þvngr v*er*ði h*an*s vf*r*iðr.[1] hef*ir* h*ann* *ok* sv*er*ð || þ*at* e*r* ecki stenz vi*ð* *ok* sa hef*ir* iamnan sigr er b*er*r.[1] tok 76a
k*onvng*r þ*at* ti*l* ráðs at senda svn sin ti*l* Heiðr*eks* *ok* tok H(eiðrekr) vel vi*ð* h*anv*m *ok* fœddi h*ann* vp*p* *ok* vn*n*i mik*it*.[1] þ*at* hafði fað*ir* h*an*s en raðit h*anv*m at segia e*ig*i frillv sin*n*i leynda lvti sina.[1]

Tekin Heiðrekr k*onvng*r

c. 9 Svmar hv*er*t for Heiðr*ekr* k*onvng*r i h*er*nað.[1] ia*m*nan for h*ann* i Avstr veg *ok* atti friðl*an*d me*ð* Rollavgi k*onvng*i.[1] ein tima bavð Rollavgr h*anv*m til veizlv.[1] Heiðr*ekr* ʀeðs v*m* vi*ð* viní sina hvart h*ann* skylldi þiɢia boð k*onvng*s.[1] flest*ir* lottv *ok* baðv h*ann* minaz heilræða foðor sins.[1] h*ann* svar*ar* oll h*an*s rað skal ek rivfa *ok* sendi þa*v* orð k*onvng*i at h*ann* mvndi sœkia veizlvna.[1] Heiðr*ekr* skipti liði sinv i þria staðe.[1] ein let h*ann* giæta skipa ann*a*ʀ for me*ð* h*anv*m þriðia bað h*ann* ganga a l*an*d *ok* leynaz i

[1] *Punktum er tilf.* [2] o (1) *over linjen.* [3] *Rettet fra hdskrs* vngar.

skogi hia bœnvm þar sem veizlan skylldi vera ok hallda níosn til ef hanvm yrði liðs þorf.[1] Heiðrekr kom til veizlvnar ok annan dag er konvngar varv komnir i sæti þa spvrði Heiðrekr hvar vera mvndi konvngs svn fostri hans.[1] leitað var hans ok fanz hann eigi.[1] H(eiðrekr) var miok vkatr ok geck snemma at sofa.[1] En er Sifka kom þar spvrði hon hvi hann var vkatr.[1] hann svarar vant er vm þat at tala þvi at þar liGR við lif mitt ef vpp kemr.[1] hon kvez leyna mvndv ok ger fyri ast ockra ok seg mer.[1] hann segir ek reið i giær a skog at skemta mer ok sa ek ein villi gollt ok lagða ek hann með spioti en þat beit ecki ok brast svndr skaptið.[1] Ek liop þa af herstinvm ok bra ek Tyrfingi.[1] hann beít sem vant var ok drap ek golltin en er (ek)[2] sa vm mik þa var
231 engi maðr nær mer vtan konvngs svn.[1] en sv nattvra fylgði Tyrfingi at hann skal sliðra með vormv manz bloði ok drap ek þa sveinin.[1] nv er þetta mín bane ef Rollavgr konvngr spyR þviat ver hofvm her litin her.[1] En vm morgonin er Sifka kom til drottningar spvrði drottning hvi[3] var H(eiðrekr)[4] vkatr.[1] hon kvez eigi þora at segia.[1] drottning talði henne hvghvarf sva at hon sagði drottningv allt þat er H(eiðrekr) hafþi henni sagt.[1] hon svarar mikil tiðinði ok geck brott með harme miklvm ok sagdi konvngi en þo hefir H(eiðrekr) eigi gert þetta eftir vilia sinvm.[1] konvngr mællti nv gafvz mer rað þin sem ek hvgsaða.[1] gengr konvngr nv vt or hollini ok biðr nv sina menn vapnaz.[1] H(eiðrekr) þottiz vita hvat Sifka hafþi sagt ok segir monnvM sinvm at þeir herklæddiz leynelega ok gangit sva vt i riðlvm[5] ok vitið hvað tiðs er.[1] Litlv siðaR kom Rollavgr konvngr inn ok bað H(eiðrek) ganga með ser a einmæle ok er þeir komv i ein grasgarð þa lvpv þar menn at H(eiðreki) ok gripv hann ok settv fiotvr a fœtr ok bvndv hann sterklega.[1] .ij. menn varv þeir er fastaz bvndv hann ok kendi hann þa at þat varv þeir menn er hann hafþi leyst vndan bana.[1] konvngr bað flytia hann til skogar ok hengia hann.[1] þeir varv .cc. manna en er þeir komv i skogin þa lvpv eftir þeim menn H(eiðreks) konvngs með vapnvm hans ok merki ok lvðri ok blesv þegar er þeir komv eftir þeim.[1] þat heyrðv þeira kvmpanar er a skoginvm leynðvz.[1] þa sottv þeir mote þeim en er þetta sa lanzmenn þa flyðv þeir allir er lifið þagv en flestir varv drepnir.[1] tokv Gotar þar konvng sin ok leystv.[1] siþan for H(eiðrekr) til
232 skipa ok hafþi með ser konvngs svn þvi at hann let hann vera hia

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr. (Bugge).* [3] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn foran* var. [4] *Herpå tilföjes atter* var. [5] l *i hdskr. rettet fra* r (?).

þeim monnvM er i skoginvm leyndvz.[1] Rollavgr konvngr samnar nv her ok varð miok fiolmennr en H(eiðrekr) heriaði i hans[2] Riki hvar sem hann for.[1] Rollavgr konvngr mællti þa til drottningar illa hafa mer þín rað gefiz ek hefir spvrt at svn ockaR er með H(eiðreki) ok sva sem hann er nv reittr þa man hanvm með illvirki sin litið þickia fyri at drepa hann þar sem hann drap broðor sin saklavsan.[1] drottning mælti hallzti hofv ver verið avðtryG.[1] Sattv þegar vinsælld hans er engi villdi fiotra hann nema .íj. illir menn en svn ockaR er vel halldin.[1] hefir þetta verið prettr hans ok til ravn en þer villdvð illa lavna hanvm barnfostr.[1] ger nv menn til hans ok bioð hanvm sætt ok slikt af Riki þínv sem yckr semr ok bioð hanvm dottvr þína með Riki ef vit nám syni ockrvm helldr en þít skiliz | vsattir en þo at hann eigi
76b
Riki mikit þa a hann eigi konv íamfriða.[1] konvngr s(egir) eigi hafða ek ætlað að bioða hana nockorvm[3] manne en af[4] þvi at þv ert vitr þa skalltv raða.[1] varv nv sendir menn til H(eiðreks) konvngs at leita vm sættir ok var komið a stefnv lagi[5] ok sættvz þeir með þvi at Heiðrekr feck Hergerðar dottvr[6] Rollavgs konvngs ok fylgði henne heiman Vindland[7] er nest liGr Reiðgotalandi ok skilþvz þeir sattir.[1] for Heiðrekr konvngr heim i Riki sitt með konv sinni ok ein[7] tima er konvngr reið bezta herstæ sinvm er hann skylldi lata flytia Sifkv[8] heim þat var sið vm kvelld[9] ok er konvngr kom at a einni þa sprack hestr hans ok[10] litlv siðaR kom
233
hon millim herða hanvm.[1] hann kastaði henni þa ofan ok bravt i henne fotleGin.[1] Siþan settiz Heiðrekr konvngr at Riki sinv ok gerðiz spekingr mikill[11].[1]

c. 10
Dottir[12] þeira het Hervor hon fœddiz vpp með þeim manne er OrmaR het.[1] hon var allra meyia venst ok mikil ok sterk sem karlar.[1] hon vandi[13] sig með vapn[14] ok boga.[1] Gestvmblindi het ein rikr maðr i Reiðgotalandi.[1] hann var i vbliðv H(eiðreks) konvngs.[1] I konvngs hirð varv þeir .víj. menn er dœma skylldv oll mal manna þar i landi.[1] H(eiðrekr) konvngr blotaði Frey.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] hans *er af Haukr rettet fra et først skrevet* ok *(forkortet), hvorpå i i formen* ȷ *er indsat i den ringe plads, der var mellem* heriaði *og* hans. [3] o *(2) uklart, næppe* v. [4] manne en af *i slutningen af linjen meget afblegede, dog temmelig sikre; navnlig er* af *og forkortelsestegnet i* en *usikkert, men der er næppe plads til ordet fuldt udskrevet.* [5] -fnv la- *utydel.* [6] o *tilf. over linjen.* [7] *Meget utydeligt.* [8] *Rettet fra hdskrs* sifka *(Bugge).* [9] k *er i hdskr. tydeligt i linjens slutning, næste linje begynder med* elld; v *er betegnet ved en streg gennem* k. [10] *Er fuldkommen sikkert.* [11] *Sål., ikke* mic-. [12] *Af den oprindelige — røde — overskrift er der kun et par prikker tilbage.* [13] *Noget utydeligt, men sikkert.* [14] *Således sikkert.*

þan*n* gollt e*r* m*er*stan feck skylldi h*ann* gefa Frey.[1] kollvðv þ*eir* h*ann* sva helgan[2] at[2] yf*ir* h*an*s bvrst skylldi sv*er*ia v*m* oll stor mal *ok* skylldi þei*m* gellti blota at sonar bloti.[1] iola[2] aptan[2] skylldi leiða[2] sonar golltin*n* i holl f*yr*i k*onvng ok*[3] logþv m*enn* þa hendr[4] yf*ir* byrst h*an*s *ok* strengia heit.[1] H(eiðrekr) k*onvngr* stren(g)ði[5] þ*er*s heit at engi m*aðr* skylldi sva mik*it* hafa af[6] gort

234 við h*ann* ef a valld h*an*s kœme at e*ig*i skylldi korst eiga at h*af*a dom spekinga h*ans*.[1] Sa[7] skylldi[7] *ok*[8] friðheilagr v*er*a f*yr*i h*anv*m ef h*ann* bæri vp*p* gatv*r* þær e*r* k*onvng*r kyn*n*i e*ig*i or at leysa.[1] En er m*enn* freistvðv at b*er*a vp*p* gatv*r* f*yr*i h*anv*m þa v*ar*ð engi sv vp*p* borin e*r* h*ann* reði e*ig*i.[1] k*onvng*r sendi orð Gestv*m*blinda at h*ann* kiæme ti*l* h*an*s *ok* setti h*anv*m dag ella sag(ð)iz[9] k*onvng*r mvndv lata ko*m*a ti*l* h*ans*.[1] h*anv*m þotti hvargi goðr kost*r*in þ*v*i at h*ann* vissi sig vanfœran at skipta orðv*m* við k*onvng*.[1] h*anv*m þotti *ok* sin von e*ig*i goð ef[10] h*ann* yrðe[11] at hafa dom speking*anna* þvi at sak*ir* v*arv* nogar.[1] veit h*ann ok* ef k*onvng*s m*enn* ko*m*a ti*l* h*an*s at þ*at* kost[*ar*][12] lif h*an*s.[1] Siþ*an* blotaði h*ann* Oðin *ok* bað h*ann* fvlltings *ok* het h*anv*m storv*m* giofv*m*.[1] Eitt kvelld kom gestr til G(estvm)blinda.[1] h*ann* nefndiz Gestv*m*blindi.[1] þ*eir* v*arv* sva lik*ir* at hvargan kendi f*yr*i an*n*an.[1] þ*eir* skiptv klæðv*m ok* for[13] bondi að hirða sig en aller hvgðv þ*ar* v*er*a bonda e*r* gest*r*in v*ar*.[1] þ*er*si m*aðr* feʀ a k*onvng*s fvnd *ok* heilsar h*anv*m.[1] k*onvng*r sa við h*anv*m *ok* þag(ð)i[14].[1] G(estvmblindi) m*ællti* þ*v*i em ek her ko*m*in h*er*ra at ek vil sættaz við yðr.[1] k*onvng*r spvrði villtv h*af*a dom spekinga.[1] G(estvmblindi) m*ællti* e*r*v eng*ar* fleiri vndanlavsn*ir*.[1] k*onvng*r s(egir) b*er*a mattv vp*p* gatv*r*[15] *skall*tv[16] lavs ef ek se e*ig*i.[1] G(estvm)b(lindi) svar*ar* litt em[17] ek þar ti*l*

235 fœʀ en harðr er a an*n*að borð.[1] k*onvng*r m*ællti* villtv[18] helldr domin.[1] nei s(egir) h*ann* helldr vil ek b*er*a gatvrn*ar* vp*p*.[1] k*onvng*r m*ællti* þ*at* e*r* *ok* rett en mik*it* liɢr a.[1] sigrar þv mik þa skalltv eiga dottor[19] mína *ok* a þ*er* e*ig*i þ*er*sa at varna.[1] En vlikr ertv til mikillar speki en alld*r*i v*ar*ð þ*at* en at ek sa e*ig*i gatv*r* þær e*r* f*yr*i mik v*arv* vp*p* born*ar*.[1] var siþ*an* stoll setr

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget utydeligt.* [3] *Således sikkert.* [4] en *i linjens slutning meget utydeligt.* [5] g *mgl.* [6] hafa af *i linjens slutn. utydeligt.* [7] *Sikkert, men noget utydeligt.* [8] *Meget svagt.* [9] ð *mgl.; den af Bugge omtalte „rundagtige figur“ over* g *er den nederste del af* g *i* engi *(l. 10).* [10] *Utydeligt; endel deraf mulig afrevet ved et lille hul i pergamentet.* [11] *Snarere sål. end* verðr. [12] *Forkortelsestegnet afrevet.* [13] *Noget utydeligt.* [14] ð *mgl.* [15] at *utydeligt.* [16] *Utydeligt.* [17] *Rettet fra hdskrs* ef. [18] *Noget utydeligt, men sikkert.* [19] o *(1) tilf. over linjen.*

vnd*ir* [1] G(estvm)b(linda) *ok* hvgþv m*enn* gott ti*l* at heyra þ*ar*
vitrleg orð. [2] þa *mællti* G(estvm)b(lindi). [2]

Heiðreks gatvr

c. 11 Hafa ek þ*at* villda e*r* ek hafða i giær k*onvngr* gettv hvat
(v. 31) þ*at* v*ar* lyða lemill *ok* orða tefill *ok* orða vp*p*hefill. [2] Heiðr*ekr* k*on*-
*vng*r hygðv at gatv. [2] Goð e*r* gata þín G(estvm)b(lindi) getið e*r* þ*eir*-
236 ar. [2] fai h*anv*m mvngat þ*at* lemr marg*ra* m*anna* vit svm*ir* v*er*ða
margmællt*ir* þ*ar* af en svmv*m* vefz tvngv bragð. [2] G(estvmblindi)
(v. 32) *mællti* Hei*m*an ek for hei*m*an ek for g*er*ðag sa ek a veg vega vegr v.
v*ar* vnd*ir* *ok* vegr yf*ir* *ok* vegr a alla vega. [2] H(eiðrekr) k*onvng*r
h(ygðv) at gatv. [2] Goð er g(ata) þ(in) G(estvmblindi) getið e*r* þ*ei*rar. [2]
þar fortv yf*ir* brv *ok* var arveg*r*in vnd*ir* hen*n*i en fvglar flvgv
yf*ir* havfði þ*er* *ok* tvei*m*megin þin þ*at* var þ*ei*ra vegr. [2] þv * || sást
237 lax í ánni ok var þat hans vegr. Gestumblindi [3] mællti Hvat er þat dryckia
(v. 33) er ek drack í giær var þat ecki vín ne vatn mioðr ne mungát ne matar
ecki þó geck ek þorsta lauss þaðan. Heiðrekr konungr hygg þú at gátu.
Góð er gáta þín Gestumblindi getit er þeirar. Þar lagðiz þú í forsælu
ok kiælldir varir þínar á dogg en ef þú ert sá Gestumblindi sem ek
ætlaða þá ertu vitrari en ek hugða því at ek hefi spurt orð þín óvitrlig
en giorast nú á leið spaklig. Þat er vón at [4] mik þrióti brátt segir Gestum-
238 blindi [3] en þó villda ek enn at þér hlýddið. Hverr er sá hinn hvelli er
(v. 34) gengr harðar gotur ok hefir hann þær fyrr of farit miok fast kyssir ok
hefir munna tvá sá er á gullheinu [5] gengr. Heiðrekr konungr svarar þat
er einn [6] gullsmiðs hamarr sem gull er með slegit. Gestumblindi [3] mællti
(v. 35) Hverr er sá hinn mikli er ferr molld yfir svelgr hann vatn ok veisur
239 glygg hann óast en guma eigi ok yrkir á sól til saka. Heiðrekr kon-
ungr hygg þú at gátu. Góð er gáta þín—þat er myrkvi [7] fyrir hanum
sér eigi sól en hann hverfr þegar er vindr kemr ok megu menn ecki
at hanum giora hann drepr skini sólar. en vélasamliga berr þú upp
(v. 36) slíkar gátur ok vanmæli hverr sem þú ert. Gestumblindi mællti Hverr
er sá hinn mikli er morgu ræðr ok hverfr [8] til heliar hálfr holdum [9]
240 hann bergr en við hiorð [9] sakast ef hann hefir sér vel traustan vin.

---

[1] *Den øverste del af* d *er noget uformelig;* v *har også en usædvanlig lang (forlænget) form; ordet er vistnok oprindelig forskrevet og derpå rettet.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Rettet fra hdskrs* Gestur. [4] *Optaget fra 281.* [5] *Fejl for* gulli einu. [6] *Vistnok ur. tilf. af afskriveren.* [7] *Rettet fra hdskrs* myrkur *(281).* [8] horfir *281.* [9] *Urigtigt for* oldum *og* iorð.

* *Her slutter bl. 76. Det følgende er hentet fra AM 597 b, 4⁰, der vistnok umiddelbart er en afskrift af Hauksbók, men ikke ret pålidelig; derfor er stykket trykt med en anden skrift, retskrivningen tildels normaliseret og interpunktionen rettet; enkelte læsemåder er optagne efter AM 281, 4⁰, der ligeledes er en afskrift efter Hauksb.*

Heiðrekr konungr hygg þú (at gátu). Góð er gáta (þín) þat er ackeri
með digrum ok sterkum streng. þat ræðr morgu skipi þat hrífr oðrum
fleini í iorð ok horfir sá til heliar hann bergr morgum manni en miok
undrast ek orðfimi þína ok vitrleik. Gestumblindi mællti ek em nú ok
(v. 37) náliga[1] þrotinn at gátum en frekr er hverr til fiorsins. Hverr byggir
241 há fioll. hverr fellr í diúpa dali. hverr anda lauss lifir. hverr æva[2]
þegir. Heiðrekr konungr h(ygg þú at gátu). Góð er gáta þín Gestumblindi.
Hrafn byggir iafnan á hám fiollum en dogg fellr iafnan í diúpa dali. fiskr
lifir andalauss. en þiótandi foss þegir alldregi. Vandast mun nú segir
(v. 38) Gestumblindi ok veitka ek nú hvat fyrir verðr. Hvat er þat undra er
ek úti sá fyrir doglings dyrum hofði sínu vísar heliar[3] til en fótum til
242 sólar snýr. Heiðrekr konungr hygg þú at gátu. Góð er gáta (þín) þat
er laukr. hofuð hans horfir í iorð en bloðin í lopt. Gestumblindi mællti
(v. 39) Hvat er undra er ek úti sá fyrir doglings dyrum ókyrrir tveir anda
lausir sára lauk suðu[4]. Heiðrekr konungr hygg (þú at gátu). Góð er gáta
(þín) Smiðbelgir eru þat þeir hafa vind en ongan anda. Gestumblindi
(v. 40) mællti Hvat er þat (undra)[5] er (ek)[5] úti sá fyrir doglings dyrum
243 Hvítir fliúgendr hellu liósta en svartir í sand grafast. Heiðrekr konungr
hygg þú (at gátu). Góð er gáta þín Gestumblindi smæckaz nú gáturnar
en þat er hagl ok regn þvíat hagli lýstr[6] á stræti en regns dropar
(v. 41) sockva í sand ok sækia í iorð. Gestumblindi mællti Svartan gollt ek sá
í sauri vaða ok reis hanum eigi burst á baki. Heiðrekr konungr hygg
(þú at gátu). Góð er gáta (þín) þat er tordýfill[7] ok er nú mart til
244 týnt er tordýflar[7] eru ríkra manna spurningar. Gestumblindi svarar
frest[8] eru bols bezt en margr maðr vill at meira leita ok sést því
(v. 42) sumum yfir. sé ek nú ok at allra útfæra verðr at leita. Hvat er þat
(undra er ek)[9] úti (sá)[9] fyrir doglings dyrum x hefir tungur xx augu
xl fóta ferr hart sú vættr. Heiðrekr konungr hygg (þú at gátu). Góð er
gáta þín Gestumblindi þar sáttu sú ok voru í henni ix grísir. lét þá
konungr drepa súna ok voru í henni ix grísir sem Gestumblindi hafði
sagt. þá mællti konungr eigi veit ek nú nema vitrir[10] eigi nú hlut í ok
eigi veit ek hvat manna þú ert. Gestumblindi svarar Slíkr em ek sem
þú mátt siá ok villda ek giarnan þiggia líf mitt ok vera lauss af þessum
þrautum. Konungr svarar upp skalltu bera gátur þar til er þik þrýtr
(v. 43) ella mik at ráða. Gestumblindi mællti Hvat er þat undra er ovarliga[11]
245 flygr armloð gellr harðar eru hillm[12]. Heiðrekr konungr hygg (þú at

---

[1] *Rettet fra hdskrs* nalegana. [2] *Rettet fra hdskrs* æra *(281).* [3] *Rettet fra hdskrs* heliu. [4] *Rettet fra hdskrs* sudur *(281).* [5] *Fejlagtig udeladt i hdskr.* [6] *Rettet fra hdskrs* lyster. [7] *Rettet fra hdskrs* torf-. [8] *Rettet fra hdskrs* fyrst *(281 har det rigtige).* [9] *Mgl. i hdskr.* [10] vitrare *281.* [11] *D. e.* ofarliga. [12] *Således.*

gátu). Góð er gáta (þín) or er þat segir konungr. Gestumblindi mællti
(v. 44) Hvat er þat undra (er ek úti sá)[1] fyrir doglings dyrum fætr hefir
átta en fiogur augu berr þat ofar kné en kvið. Heiðrekr konungr hygg
(þú at gátu). Konungr mællti er nú bæði at þú hefir hattinn síðan
enda sér þú niðr undan fleira en flestir menn aðrir er þú huxar hvert
(v. 45) skrípi iarðarinnar en þat er kongurvófa. Gestumblindi mællti Hvat er
246 þat er lýðum lýsir en logi gleypir ok keppast um þat vargar ávallt.
Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta (þín) þat er sól
hon lýsir lond oll ok skínn yfir alla menn en Skalli ok Hatti heita
vargar þat eru úlfar er annarr þeira ferr fyrir en annarr eptir sólu.
(v. 46) Gestumblindi mællti Hvat er undra (er ek úti sá)[1] fyrir doglings
247 dyrum Horni harðara hrafni svartara skapti réttara skialli hvítara.
Heiðrekr konungr hygg (þú at gátu). Góð er gáta (þín) þú sást hrafn-
tinnu ok skein á sólar geisli er lá í einu húsi. eða kanntu ecki á
annan veg gátur upp at bera en hafa hit sama upphaf at þar sem mér
(v. 47) virðist þú fróðr maðr. þá mællti Gestumblindi Báru brúðir bleikhaddaðar
ambáttir .íj. ol til skemmu vara þat hondum[2] horfit ne hamri klappat
248 þá er fyrir eyiar utan orðigr sá er ker giorði. Heiðrekr konungr hygg
(þú at gátu). Góð er gáta þín Gestumblindi þat eru æðar .íj. þær er
eggium verpa. eggin eru eigi gior með hamri eða hondum en þion-
ostu meyiar báru olit í eggskurninni[3]. Gestumblindi mællti liðar verðr
sá at leita er lítit sax hefir ok miok er fáfróðr ok villda ek enn tala
(v. 48) fleira. eða hveriar eru þær rýgiar á regin fialli, elr við kvón kona
249 mær við meyiu mog of[4] getr ok eigut[5] þær[6] varðir[7] vera. Heiðrekr
konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta (þín) þat eru fiallhvannir íj
saman ok rennr upp hvannkalfr a millum þeira. Gestumblindi mællti
(v. 49) Hveriar eru þær brúðir er um sinn dróttin vápnalausar vega enar iorpsku
lífa alla daga en hinar fegri frýia. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu).
Góð er gáta (þín) þat er neftafl. toflur drepast vápnalausar um nefann
(v. 50) ok fylgia hanum enar rauðu. Hveriar eru þær leikur er líða lond yfir
250 at forvitni foður hvítan skiolld þær á vetrum við síðu bera en svartan
um sumar. Heiðrekr (konungr hygg þú at) gátu. þat eru riúpur. Gest-
(v. 51) umblindi mællti Hveriar eru þær snótir er ganga syrgiandi at forvitni
251 foður hadda bleika hveriar eru[8] þær enar hvítfoldnu ok eigu[9] í vindi
at vaxa[10]. Heiðrekr (konungr hygg þú at gátu). Góð er gáta
(v. 52) þín þat eru bylgiur er heita Ægis meyiar. Gestumblindi mællti Hveriar
eru þær meyiar er margar ganga saman at forvitni foður. morgum hafa

---

[1] *Mgl. i hdskr.* [2] *Rettet fra hdskrs* hórdum *(281).* [3] *Skr.* -skurm-. [4] *Rettet fra hdskrs* ef *(281).* [5] *Rettet fra hdskrs* eigu. [6] *Herpå tilf. hdskr. ur.* þess. [7] *Rettet fra hdskrs* vardar ad. [8] *For* hveriar eru *bör vistnok læses* hafa. [9] *Rettet fra hdskrs* eige. [10] *Ur. for* vaka *(281).*

252 manni þær at meini komit ok eigu[1] þær þess varar at vera. Heiðrekr
konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta þín Gestumblindi. En
(v. 53) þetta eru bárur sem áðan. Gestumblindi mællti Hveriar eru þær brúðir
er ganga brimserkium í ok eigu[1] eptir firði[2] for harðan beð hafa[3]
253 þær enar hvítfoldnu ok leika í logni fátt. Heiðrekr konungr (hygg þú at
gátu). Góð er gáta (þín) þat eru enn Ægis meyiar ok forlast þér nú
miok framburðrinn ok muntu nú vilia þola dóm spekinga. Gestum-
blindi segir tregr em ek þess en þó væntir mik at þar[4] komi nú skiótt.
(v. 54) Fara ek sá folldar molldbúa á sat nár[5] á ná blindr reið blindum
brimreiðar[6] til iór er andarvani. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu).
254 Góð er gáta (þín) þar komstu at á einni ok rak ísiaka eptir ánni ok lá
þar á dauðr hestr ok á hestinum einn dauðr ormr ok bar þar blindr
(v. 55) blindan er þeir voru þrír saman. Gestumblindi mællti Hvat er þat dýra
er drepr fé manna ok er iárni kringt utan horn hefir vííj en hofuð
ecki ok rennr sem hann má. Heiðrekr konungr hygg (þú at gátu).
Góð er gáta þín Gestumblindi. Þat er húnn í neftafli[7] hann heitir
255 sem biorn hann rennr þegar hanum er kastað. Gestumblindi mællti
(v. 56) Hvat er þat dýra er Donum hlífir berr blóðugt bak en bergr firum gefr líf
sumum leggr við lofða líf sitt gumi. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu).
256 Góð er gáta (þín) þat er skiolldr. hann bergr morgum hann berr opt
(v. 57) blóðugt bak. Gestumblindi mællti Miok var fyrri forðum nosgás vaxin
barngiorn sú er bar bútimbr saman hlífðu henni halmbits skalmir þó
lá dryckiar drynraun yfir. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð
257 er gáta (þín) þar lá ond á eggium millum nauts kiálka er þú halmbits
(v. 58) skálmir kallar[8] en drunraun hausinn en bútimbr hreiðrit. Fiórir ganga[9]
íj veg vísa íj hundum veriast einn eptir drallar ok optast óhreinn. Heið-
rekr konungr hygg at gátu minni. Góð er gáta (þín) þat er kýr hon
hefir fióra[10] fætr ok fióra spena tvau horn ok tvau augu en halinn
(v. 59) drallar eptir. Gestumblindi mællti Hverr er sá hinn eini er sefr í osku-
258 grúa ok er af grióti einu gior foður ok móður áat[11] sá en fiárgiarni
þar mun hann sinn aldr ala. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu).
Góð er gáta (þín) þat er fólginn elldr á arni er drepinn er við tinnu.
(v. 60) Gestumblindi mællti Hest sá ek standa hýddi meri[12] dúði dindil drap
laun undir kvið or skal draga ok giopta at góða stund. Heiðrekr kon-
259 ungr (hygg þú at gátu). þá svarar konungr þessa gátu skulu ráða hirð-
menn mínir. þeir gátu margs til ok eigi fagrs miok. þá mællti konungr

---

[1] *Skr.* eiga. [2] *Rettet fra hdskrs* fride *(281)*. [3] *Rettet fra hdskrs* hia *(281)*. [4] *Rettet fra hdskrs* þad *(281)*. [5] *Rettet fra hdskrs* madur. [6] *Rettet fra hdskrs* brun- *(281)*. [7] *Rettet fra hdskrs* nefn-. [8] *Rettet fra hdskrs* b^r *(281)*. [9] *Her mangler* fiorir hanga *(281)*. [10] *Skr.* fiórar. [11] *Rettet fra hdskrs* eigad. [12] *Rettet fra hdskrs* manne *(281)*.

sem hann sá at þeir giorðu ekki at Hest þann kallar þú línvef en skeið
meri[1] hans er upp ok ofan skal hrista vefinn. Gestumblindi mællti
(v. 61) Hverir eru þeir þegnar er ríða þingi at ok eru sextán saman lýði sína
senda þeir lond yfir at byggia bólstaði. Heiðrekr konungr (hygg þú at
gátu). Góð er gáta (þín) þat er tafl Itrex konungs. Gestumblindi
(v. 62) mællti Sá ek á sumri sólbiorgum í verðung vaka vilgi[2] teita drucku
260 iallar ol þegiandi en æpandi olker stóðu. Heiðrekr konungr (hygg þú
at gátu). Góð er gáta (þín) þat er grísa sýr[3] þá er grísir siúga hana
þa hrínn hon en þeir þegia. en eigi veit ek hverr manna þú ert er
þvílíka hluti giorir svá miúkliga af litlum efnum. ok nú biðr konungr í
(v. 63) hlióði at byrgia skal hallardyrnar. Gestumblindi mællti Meyiar ek[4] sá
moldu líkar varu þeim at beðium biorg svartar[5] ok sámar[5] í sólviðri en
þess at fegri er færa of sér. Heiðrekr konungr (hygg þú at gátu). Góð
(v. 64) er gáta (þín) þat eru glæðr folnaðar á arni. Gestumblindi mællti Sat ek
261 á segli[6] sá ek dauða menn blóðs hold bera í bork viðar. Heiðrekr
konungr (hygg þú at gátu). Góð er gáta þín þar saztu á vegg sástu val
(v. 65) fliúga ok bar æði í klóm sér. Gestumblindi mællti Hverir eru þeir
262 tveir er x hafa fætr augu ííj en einn hala. Heiðrekr konungr (hygg þú
at gátu). Góð er gáta (þín) Margs freistar þú nú, er þú finnr þau rok
til framburðar við mik er forðum varu. þat er þá er Óðinn reið hestin-
um Sleipni[7]. Hann hafði átta fætr en Óðinn tvá en þeir hofðu ííj augu
(v. 66) Sleipnir íj en Óðinn eitt. Gestumblindi mællti Hvat mællti Óðinn í eyra
263 (v. 67) Balldri[8] áðr hann var á bál[9] hafðr. Konungr svarar Undr ok argskap
264 ok alla bleyði en engi vissi þín þau orð utan þú einn ill vættr ok orm.
Konungr brá þá Tyrfingi ok hió til Gestumblinda en hann brást[10] í vals
líki ok fló út gegnum hallarglugg einn en sverðit kom á vélit valsins ok
er hann því vélstuttr iafnan síðan svá sem heiðnir menn trúa. Ok var
nú Óðinn honum reiðr orðinn síðan hann hió til hans ok á þeiri nótt
var konungr drepinn.*

---

[1] *Rettet fra hdskrs* mane *(281).* [2] *Rettet fra hdskrs* vige. [3] *Rettet fra hdskrs* su. [4] *Rettet fra hdskrs* eru *(281).* [5] *Rettet fra hdskrs* -ur. [6] *Skr.* segl. [7] *Skr.* -ir. [8] *Rettet fra hdskrs* Balldurs. [9] *Rettet fra hdskrs* bále. [10] *Rettet fra hdskrs* brá *(281).*

* *Hermed slutter den opskrift af gåderne efter Hauksbók, der findes i AM. 597 b, 4⁰; andre afskrifter af resten efter Hauksbók gives der ikke. Bugge har trot i enkelte fra det andet hovedhåndskrift af Heiðreks s. (i det kgl. bibl.) afvigende læsemåder, der findes i visse papirshåndskr., at kunne se læsemåder, optagne fra Hauksbók; herom henvises til Bugges udgave (se s. 265, 269, 270).*

c. 11(1). . . . . ken*n*ing*ar**[1] nafn at þv skallt kolbrvnar skalld heita.[2] 77a

63_6 Þ*or*m*odr* þackaði Kotlv giofina *ok* siþ*an* festiz þat nafn við Þ*ormod* sem Katla gaf h*anv*m.[2] h*v*skarlar B*er*sa ko*m*v þ*ar* er þ*eir* for*v* vtan or vikiní *ok* geck Þ*or*m*odr* a skip m*ed* þei*m* *ok* þackaði h*vs*-freyiv sin*n*[3] velg*er*ning *ok* skilþvz þa*v* vin*ir*.[2] for Þ*or*m*odr* hei*m* ti*l* foðvr sins *ok* var hei*m*a v*m* svmarið.[2] en e*r* isa lagði *ok* vetra tok þá mintiz h*ann* þ*er*s vinskapar e*r* h*anv*m hafði v*er*ið vi*d* Þ*or*-disi i Avg*r*i *ok* gengr ein dag i Avgvr *ok* G*r*ima fagnaði h*anv*m bliðlega en Þ*or*dis skavt nockot oxl vi*d* h*anv*m.[2] Þ*or*m*odr* setz nidr hia Þ*or*disi *ok* min*n*ir h*an*a a eð forna vinfengi þ*ei*ra.[2] Þ*or*-dis m*æ*l*lti* ek hef*ir* spvrt at þv hef*ir* feng*it* þ*er* nv nyia vnvstv *ok* ort v*m* þa lofkvæði Þ*or*biorgv kolbrvn vt i Arnardal.[2] Þ*or*-m*odr* s(egir) ecki er þ*at* satt at ek h*af*a v*m* hana ort.[2] hitt e*r* satt at ek hef*ir* ort v*m* þig lofkvæði þa e*r* ek var i Arnardal þ*v*i*a*t mer ko*m* i hvg[4] hv*er*sv langt milli*m* var vænleiks þins *ok* Þ*or*-biarg*ar*.[2] em ek þ*v*i nv h*er* ko*m*in at fœra þ*er* kvæðit.[2] Þ*or*m*odr* kvað þa Kolbrvnar visvr *ok* snyr þei*m* erindv*m* ti*l* lofs Þ*or*disi e*r* m*er*st v*arv* akveðin orð aðr v*m* Þ*or*biorgv.[2] gefr nv Þ*or*m*odr* þetta kvæði Þ*or*disi ti*l* heils hvgar *ok* astar *ok* tekz nv vp*p* m*ed* þei*m*
64 ny vinatta.[2] ke*m*r Þ*or*m*odr* nv iamnan i Avgv*r* *ok* er h*anv*m þ*ar* vel fagnað.[2] Ok er sva hafþi f*r*am farið vm stvnd þa dreymði Þ*or*mo*d* eina nott e*r* h*ann* v*ar* a Lavgaboli at Þ*or*biorg ko*m* at h*anv*m *ok* spvrði hvart h*ann* vekti eða svæfi.[2] h*ann* sagþiz vaka.[2] ho*n* svar*ar* þv sefr en þ*at* e*r* f*yr*i þig b*er*r man sva eft*ir* ganga sem þv vak*ir* eða hef*ir* þv gefit lofkvæðit þ*at* er þv ort*ir* v*m* mik anaʀi konv.[2] Þ*or*m*odr* s(egir) e*ig*i er þ*at* satt.[2] Þ*or*b*io*rg m*æ*l*lti* satt e*r* þ*at* vist þv hef*ir* mitt lofkvæði gef*it* Þ*or*d*is*i G*r*imv dott*vr*

---

[1] *Det øverste hjörne til venstre og den sidste halvdel af siden mere eller mindre afbleget; reagensmidler er blevne anvendte.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Vistnok et forkortelsestegn over* n. [4] þviat *(sidste gang:* þviat*)* —hvg *skr. to gange, første gang overstreget med to streger, hvilke dog ikke stammer fra Haukr selv.*

* *Hermed beg. igen AM. 544, bl. 77.*

ok snvið ti*l* hen*n*ar ollv*m* þei*m* visv*m* er m*er*st heyrðv m*er* til.[1] Nv mvn ek lavna þ*er* lavsyrði þína *ok* lygi sva at þv mvndt taka avgna v*er*k þan e*r* bœði þin avgv skvlv vt springa ne*ma* þv lysir þ*vi* f*yr*i alþyðv at þ*at* er mítt kvæði *ok* kaller þ*at* sva ia*m*nan siþ*an*.[1] h*anv*m syndiz ho*n* miok reiðvleg *ok* þick*ir*[2] h*ann* sia svip hen*n*ar e*r* ho*n* geck brott.[1] h*ann* vaknar vi*ð* þ*at* at h*ann* hafþi sva mikin avgna v*er*k at h*ann* fær valla þolað vœpandi.[1] h*ann* la lengi v*m* morgonin.[1] EN e*r* all*ir* m*enn* erv klædd*ir* þa vndrar B*er*si e*r* Þ*or*mo*ðr* liGr sva lengi *ok* gengr ti*l* Þ*or*mo*ðs* *ok* spvr ef h*ann* væri sivkr.[1] Þ*or*mo*ðr* seg*ir* at h*anv*m v*ar* illt i avgv*m*.[1] B*er*si m*ælti* e*ig*i e*r* sa heill e*r* i avgvn v*er*kir.[1] þa q(vað) Þ*or*mo*ðr* (visv) Illa * reð ek þ*vi* at allar eydravpnis gaf ek freyiv[3] m*er* barst doms i dravma dis Kolbrvn*ar* visvr þa tok ek þorna freyiv þrvðr kan*n* mart en prvða liknv*mz* ek helldr vi*ð* hilldi hvitings a m*er* viti.[1] B*er*(si) spvrði hvat hef*ir* þig dreymt.[1] Þ*or*mo*ðr* seg*ir* h*anv*m dravmin *ok* allan mala voxtin. B*er*(si) m*ælti* vþarfleg*ar* vnvstv*r* attv lavtz af an*n*aRi avrkyml þa*v* e*r* þv v*er*ðr varla heill en nv e*ig*i min*n*i von at þv lat*ir* bœði avgvn f*yr*i an*n*aRi.[1] En þo ræð

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Fejl for* þickiz? [3] f *ligner noget* p; fr *er mulig søgt ændret til* m, *sål. at ordet bör læses* meyiv.

* *Verset bör skrives således:*

Illa réðk því 's allar
ey (Draupnis) gafk meyju
(mér bar dóm í drauma
dís) Kolbrúnar vísur;

þá tókk þetta, freyju
þrúðr kann mart en prúða,
(líknumk heldr við hildi
hvítings) á mér víti.

Ey réðk því illa, es gafk meyju[1] allar vísur Kolbrúnar; mér bar Draupnis dís[2] dóm í drauma; þá tókk á mér þetta víti; en prúða „freyju“ þrúðr[3] kann mart; líknumk heldr við hvítings hildi[4].

[1] *ɔ: Þórdís Katla's datter.* [2] *'Draupners, ringens, dis, gudinde' = Þorbjörg Kolbrun.* [3] freyju *må, forudsat, at vor opfattelse er rigtig (*þetta *er, ligesom* bar *i l. 3, Flat's læsemåde), være forvansket; det hele er en kvinde-kenning.* [4] hvítings *(hornets)* hildr *= kvinde.*

Altid var det ilde gjort af mig, at jeg gav møen alle[a] *Kolbruns vers; hun bragte mig sin dom i drömme*[b]*; da fik jeg denne legemlige straf; den herlige kvinde forstår sig på meget*[c]*; jeg vil dog hellere forsone mig med hende.*

[a] *Digteren beklager ikke, at han har givet alle versene i st. for kun nogle af dem; det er naturligvis ikke meningen.* [b] *Hvis* barsk *er den rigtige læsemåde, måtte man opfatte ordene sål.:* Draupnis dís barsk mér í drauma *ɔ: Kvinden viste sig for mig i drömme, hvilket er nok så naturligt; men så ved man ikke, hvortil* dóms *el.* dóm *skal henføres; den redigerede tekst giver dog en særdeles tilfredsstillende mening.* [c] *Kolbrun fremstilles her som* fjölkunnig, *fordi hun formår at vise sig for et menneske i drömme og tilföje det et legemligt onde.*

ek at þv snv aptr kvæðinv[1] sva sem var ort[2] fyri[3] andverðv[4].[5] Siþan lysir Þormoðr fyri alþyðv hversv farið hafþi ok gefr Þorbiorgv[6] kvæðit af[7] nyiv við morg vitni.[5] en Þormoði batnaði[8] þegar avgna verks ok varð alheill[9].[5]

ÞorgeiR drap Snorra[10] a Hvitstoðvm

c. 12(2) Nv er að segia af Þorgeiri Havars s(yni) þat var eitt svmar
er hann kom skipi sinv i Hvitá ok hellt siþan vpp i Glivfrá.[5] hann
var vm vetrin a Reykia holvm enn snemma vm varið for hann til
skips ok bioðs.[5] en litlv fyri þing for hann vestr eftir vorv[11]
sinni ok flytr hana til Skogarstrandar ok fær ser þar hersta
ferr svðr yfir heiði[12] ok ein maðr með hanvm er reið fyri ok hafði
kly(f)ia[13] herst i tavme.[5] Þorgeirr reið eftir ok rak klyfia herst-
ana.[5] hann reið með skiolld ok spiot hialm ok exi.[5] sa maðr
bio a Hvitstoðvm er Snorri het ok var kallaðr Hekil-Snorri.[5]
hann var mikill maðr ok sterkr liotr ok grimligr illr ok harðfengr.[5]
Helgi het svn hans.[5] Manna hvsin varv þa neðaR i tvninv en nv
erv ok var þa bœrin a Mel kallaðr.[5] lamba hvs stoðv vestr i tvnið
þat erv nv Snorra tvftir kallaðar.[5] Þorgeirr ferr þar hia garði ok
riðr forvnavtr hans vm bœin fram en klyfia herstar þeir er Þor-
geirr rak lvpv i tvnið.[5] Snorri kemr ít við þat er Þorgeirr elltir
herstana ok vill reka þa or tvnínv.[5] herstvnvm þotti þar gott beiti
ok stoð sa iamnan er hann reið eigi að.[5] Snorri gengr in ok tekr
mikit kroka spíot leypr vt ok bannar herstvnvm | ok[14] sva Þor- 77b
geiri berr herstana með spiotinv ok særir.[5] Þorgeiri þickir eigi
minni von at (hann)[15] drepi herstana.[5] Þorgeirr leypr þa af baki
ok[16] hefir skiolldin fyri ser ok helldr þar með vi(n)stri[17] hendi
66 exinni en hefir spiotið i hœgri hendi ok sœkir at Snorra en hann[18]
verr sig með spiotinv ok hopar vndan til lambahvsíns.[5] tveir
hvskarlar Snorra sa at hann greip spiotið[19] ok líop ít reiðr ok
tekr sina exi hvaR i hond ser ok fara til dvgnaðar við Snorra.[5]

---

[1] at þv *(371.18)* —kv- *er opfrisket.* [2] var ort *ligeledes.* [3] *Det opfriskede* t *i* ort *dækker* fyri, *hvilket sidste dog er tydeligt.* [4] an- *i linjens slutning noget utydeligt, men sikkert.* [5] *Punktum er tilf.* [6] hafþi—þorbiorg- *opfrisket.* [7] *Noget utydeligt.* [8] en—batnaði *opfrisket.* [9] varð alheill *ligel.* [10] *Noget afbleget.* [11] er *(l. 6)* —vorv *opfrisket med undtagelse af enkelte bogstaver (*þat *l. 6,* v *i* vestr*);* i, *forkortelsen i* vetrin, *er opfrisket til* r. [12] *Ordet ser nærmest ud som* hrði *med en lille afstand mellem* r *og* ð. [13] f *mgl. i hdskr.* [14] *Af denne side er det øverste hjörne til höjre meget mørkt og bogstaverne temmelig utydelige.* [15] *Mgl. i hdskr.* [16] af—ok *meget afbleget, men sikkert.* [17] n *mgl. i hdskr.* [18] at—hann *meget afbleget, men sikkert.* [19] at—spiotið *noget afbleget, men sikkert.*

Þ*orgeirr* ve*r*st þei*m* mivklega en[1] sœk*ir* m*eð* miklv afli *ok* ve*r*ða h*vs*kallar bratt sar*ir* af Þ*orgeiri* þ*viat* þ*eir* hofþv skamskep*p*t*ar* exar.[2] Snor*ri*[3] ravk[4] in*n* vnd*a*n i lavðv*na*[5].[2] dyrn*ar* v*arv* lagar a lavðvn*ni* *ok* v*ar* þar illt in að sœkia eft*ir* þei*m*.[2] h*ann* leypr þa vp*p* a hvsið *ok* ryfr en Snor*ri* leɢr þar v́t sem ravfz hvsið *ok* v*ar*ð Þ*orgeirr* þar af nockot sár.[2] en v*m* siþ*ir* gat h*ann* hoɢit spiotið af skapti *ok* þeg*ar* i stað leypr h*ann* in i þan glvɢ sem h*ann* hafði a rofit *ok* hío exin*ni* i hofvð Snor*ra* *ok* k(l)avf[6] allan havsin.[2] siþ*an* sœk*ir* h*ann* g*r*imlega at h*vs*korlvnv*m* *ok* lavk sva at h*ann* drap þa alla.[2] siþ*an* ge*n*gr h*ann* vtt *ok* stigr a h*er*st sin *ok* riðr ti*l* dvra *ok* seg*ir* m*onnv*ᴍ at Hækils-Snorri *ok* hvskarlar h*ans* biða yðar i lamba hvsi sinv *ok* vill fin*na* yðr.[2] siþ*an* riðr h*ann* brott.[2] forvnavtr h*ans* rak or[7] h*er*stana or tvni meðan þ*eir* borðvz.[2] siþ*an* fe*r*r h*ann* til skips *ok* byz *ok* sigl*ir* i haf.[2] byriar h*anv*m vel tekr Nor*eg* *ok* fe*r*r a fvnd Olafs k*onvngs* *ok* e*r* m*eð* h*anv*m þan vetr.[2] sva seg*ir* Þ*ormoðr* i Þ*orgeirs* drapv Hvs* bravt v.
snart ti*l* Snor*ra* sve*r*ðrioðr *ok* styr g*er*ði hin*n* e*r* heift*ir* m*anna* Hækils svn*ar* ræk*ir* v*ar*ð eɢiadr þ*ar* þ*r*iɢia Þ*or*geiʀ a hvot meiri

---

[1] *Synes skr.* ef. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Fordoblingspunktet over* r *meget svagt.* [4] *Noget afbleget, men sikkert.* [5] *Skr.* lavðv̄; *Haukr har först skrevet* lavðvdyrn*ar* *som ét ord; men da han af sammenhængen så, at dette var urigtigt, har han anbragt en forkortelsesstreg (altså i den usædvanlige betydning* na*) over* v *for at betegne den rigtige sammenhæng; nogen anden ændring har han ikke fundet nødvendigt at göre.* [6] l *mgl. ved linjeskifte.* [7] *Dette* or *er i en senere tid — med urette — blevet overstreget; K. Gísl. har da også beholdt det i udg.*

---

* *Verset bör skrives således:*

Hús braut snart til Snorra
sverðrjóðr ok styr gerði,
hinn es heiptir manna,
Hœkils sonar, rœkði,

varð, eggjuðr, þar þriggja
Þorgeirr, á hvǫt meiri,
(leygs hefk síks frá sœki
sann spurt) bani manna.

Sverðrjóðr[1], hinn es rœkði[2] heiptir manna ok gerði styr, braut snart hús til Snorra Hœkils sonar; þorgeirr, eggjaðr á meiri hvǫt, varð þar bani þriggja manna; hefk spurt sann[3] frá sœki síks leygs[4].

[1] *'Sværdrødfarver', måske rigtigere* sverðruðr, *som Flat. har.* [2] *Nødvendig rettelse for* rœkir; *præs. er umulig her i et arvekvad.* [3] *Sål. snarere end* sannspurt. [4] síks *(conj. for* slíkt, slíks *i 132; de to sidste linjer mgl. i Flat.)* leygr = *'strömmens ild'* = *guld* (sík = *kanal); guldets* sœkir *(søger, erhværver)* = *'en dygtig mand'.*

Krigeren, han som straffede folks forbitrelse og kæmpede, brød rask (et hul på) huset for at nå Snorre Hækilssön. Torgeir, ophidset til en större dåd, blev der 3 mænds banemand. Jeg er bleven rigtig underrettet om helten.

leygs hefi ek slikt fra sœki sanspvrt bani m*anna*.[1] Helgi s(vn)
Snor*ra* bio lengi siþ*an* a Hvitstoðv*m*.[1] h*ann* v*ar* vlikr foðvr sinv*m*
67 bœði at asion *ok* skaplyndi.[1] h*ann* fœrði hv*s*in þang*at* sem nv e*r*
bœrin.[1] h*ann* v*ar* Hellgi en hviti kallaðr *ok* e*r* við h*ann* bœrin
kendr a Hvitstoðv*m*.[1] h*ann* deilldi v*m* Gvfv fit vi*ð* Þ*or*stein Egils
sv*n*.[1] Helgi villdi e*ig*i selia fitína en Þ*or*stein villdi kavpa.[1] ein
vetr for Helgi eft*ir* hey[2] a Gvfv fit *ok* ekr hei*m* heynv m*eð* yxnv*m*
sem h*ann* var vanr[3] svn*n*an v*m* myrar.[1] Þ*or*stein for eft*ir* þei*m*
m*eð* sina m*enn*.[1] þ*eir* fvndvz i ey þ*ei*ri e*r* liɢr i Langá svðr fra
Hvitstoðv*m*.[1] þ*ar* fellv nockor*ir* m*enn* en Helgi varð sár.[1] þa
ko*m*v ti*l* vin*ir* þ*ei*ra *ok* sættv þa.[1] keypti þa Þ*or*stein Gvfv fitiar
en bœti av*er*ka Helga.[1]

Vig Þoris at Rófá

c. 13(3) Þorer het m*að*r e*r* bio at Rofá i Steing*r*ims fi*r*ði.[1] h*ann*
var harðr m*að*r *ok* illgiarn.[1] h*ann* v*ar*ð missattr vi*ð* hirðma*nn*
Olafs k*onvngs* þan e*r* Þ*or*finr h*et* *ok* særði h*ann* *ok* bœtti h*ann*
engv f*yr*i.[1] en e*r* k*onvng*r fra þ*at* þa mislikar h*anv*m þ*at* miok *ok*
kallar ti*l* sin Þ*orgeir* Hav*ars* sv*n* *ok* m*æ*ll*ti* þ*at* vil ek at þv hefn*ir*
þ*er*s av*er*ka er Þ*or*fin*n*r hirðm*að*r min feck a Isl*an*di *ok* lavgvnavtr
þin *ok* leiðir sva Isl*en*dingv*m* at ske*m*ma hirð mina.[1] Þ*orgeirr*
svar*ar* þ*at* sk*a*l ek giarna g*er*a.[1] byr h*ann* siþ*an* skip sitt ti*l* Is-
l*an*dz.[1] h*anv*m byriaði vel *ok* ke*m*r skipi sinv i Vaðil.[1] h*ann* ferr
hei*m* a Reykia hola.[1] sa m*að*r v*ar* þ*ar* smiðr e*r* Veɢlagr h*et*.[1]
þ*ei*r g*er*ðv þ*ar* skala vm[4] vet*r*in *ok* g*er*ði sinveg*ar* hvaʀ þ*ei*ra.[1]
h*ann* e*r* .xíx. alna *ok* xl. alna langr.[1] h*ann* stoð en[5] e*r* Arni b*yskv*p
en siðaʀi v*ar* vigðr ti*l* Skalaholltz.[1] h*ann* e*r* þiliðr vm endilangt.[1]
Þ*orgeirr* for v*m* vetrin norðr i Steing*r*imsfiorð til Rofár *ok* m*eð*
h*anv*m Veɢlagr smiðr.[1] þ*eir* ko*m*v þar sið v*m* kvelld *ok* drapv[6] a
dyʀ.[1] kona ein geck vt *ok* spvrði þa at nafni.[1] Þ*orgeirr* seg*ir* eð
san*n*a ti*l* nafns þ*ei*ra.[1] h*ann* spvrði hvart[7] Þor*ir* væri hei*m*a.[1]
ho*n* seg*ir* h*ann* hei*m*a v*era*.[1] Þ*orgeirr* (mællti)[8] bið h*ann* ganga
68 vt.[1] ho*n* ge*n*gr in *ok* seg*ir* Þori[9] hv*er*ir m*enn* erv ko*m*n*ir* *ok* þ*eir*
vilia h*ann* fin*n*a.[1] Þor*ir*[10] tekr spiot i hond ser *ok* ge*n*gr vt i
dyrnar *ok* setr spiotz oddin[11] i þreskelldin *ok* heilsar þei*m* e*r*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] r *skr. over linjen.* [4] *Herpå er atter skrevet* vm, *i senere tid overstreget.* [5] *Dette ord er næsten aldeles forsvundet dels på grund af en mørk plet, dels på grund af et hul i perg.; dog må det betegnes som sikkert; men der står ikke* enn *el.* enn. [6] *Herover en brun plet.* [7] *Over* -ði hvart *ligel.* [8] *Mgl. i hdskr.* [9] *Rettet fra hdskrs* þorv. [10] *Igennem* þ*'ets øverste del går der en — her overflødig — forkortelsesstreg.* [11] *Det sidste* d *i linjens slutn. utydeligt.*

ko*mnir* v*arv*.[1] Þ*orgeirr* tok ecki kveðiv h*ans* *ok* m*æ*l*lti* þ*at* *er* erindi mitt hing*at* at ek vil vita hv*er*ia sœmd þv villt g*er*a Olafi k*onvng*i f*yr*i þ*at* *er* þv særð*ir* hirðma*nn* h*ans*.[1] Þor*ir* svar*ar* ertv nokot rettr sœkiandi þ*er*sa mals.[1] Þ*orgeirr* svar*ar* f*yr*i þ*at* man ganga þ*viat* ek hef*ir* k*onvng*s vmboð h*er* ti*l*.[1] Þor*ir* svar*ar* v*er*a ma at þv haf*ir* k*onvng*s v*m*boð en varla þicki m*er* sem ek heyra k*onvng*s orð þo at þv tal*ir* eitt hv*er*t.[1] þ*eir* talaz vi*ð* nockorv*m* orðv*m* *ok* *er* minz var von þa leypr Þ*orgeirr* at Þori *ok* leGR spiotinv i gegni*m* h*ann*.[1] letz Þor*ir* þeg*ar* en Þ*orgeirr* for brott *ok* hei*m* a Reykia hola.[1] sva seg*ir* Þ*or*mo*ðr* Hlyra * hrafns m*eð* v. geiri || hap*p*avðigr[2] reð davða dyR[3] hefndi sva sára slikt fór[4] 78a allt[5] af R*ik*i[6] oddz *ok* ern*ir* soddvz iostyrandi hlyra[7].[1] vetr þan*n* v*arv* stvlþ*ir* miklir á Reykia holv*m* *ok* hvrfv m*onnv*M g*r*ipir or kistv*m* *ok* or hv*er*s ma*nn*z hirzlv hvarf nockot alldri v*ar* sva ramlega læst en þo v*arv* lasarn*ir* heíler.[1] En eft*ir* iol v*m* vetrin kalla þ*eir* Þ*or*gils *ok* Illvgi hívn sin saman *ok* m*æ*l*lti* Þ*or*gils þ*at* *er* yðr kvn*n*igt at h*er* h*af*a v*er*ið mikl*ir* stvlþ*ir* i vetr *ok* sk*a*l nv hefia ransak *ok* fyrst m*eð* ockr brœðrv*m* *ok* Þ*or*geiri en eft*ir* þ*at*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Af denne side er det øverste hjörne til venstre meget mørkt og det nederste hjörne til höjre noget afbleget; dog er alt nogenlunde sikkert.* [3] *Opfrisket.* [4] r *ligeledes.* [5] a *ligeledes.* [6] R *ligeledes.* [7] yra *(i linjens beg.) noget svagt, men sikkert.*

---

* *Verset bör skrives:*

[Ár mank þegn, hinn's Þóri,
þarfan Hávars arfa]
hlýra hrafns, með geiri
happauðigr réð dauða.

Dýrr hefnði svá sára
(slíkt fór alt af ríki)
Odds ok ernir sǫddusk
jóstýrandi hlýra.

Linje 1—2 findes kun i 132; opfattelsen af enkelte ord i den første halvdel af verset er usikker.

Mank þegn, hlýra hrafns ár[1], þarfan Hávars[2] arfa, hinn's happauðigr réð Þóri dauða með geiri. Dýrr hlýra jó-stýrandi hefnði svá sára Odds ok ernir sǫddusk; alt slíkt fór af ríki.

[1] hlýra *(stavn-sidernes)* hrafn *(hest)* = *skib*, = hlýra jór *i l. 8; 'skibets* árr *(tjæner) omtr.* = stýrandi *i l. 8,* = *én, som ofte gör rejser til søs, her en særdeles passende betegnelse for Þorgeirr.* [2] *Rettelse af hdskrs* þarfs fagrliga.

Jeg husker helten, skibstyreren, Håvars nyttige sön, som rig på sejre bibragte Tore døden med spydet. Den herlige skibsstyrer hævnede således Odds[a] *sår og örnene fik føde. Det gik alt for sig af kraft (blev udført med vældig kraft).*

[a] *Således kaldes her åbenbart kong Olafs hirdmand, medens teksten urigtig har* Þorfinnr *(374.19,* Bergfinnr *377.6); navnet findes ikke i 132 eller Flat.*

aðra hei*m*a m*enn* h*er*.[1] en ef ecki fin*n*z h*er* þa s*ka*l f*ar*a a aðra bœi *ok* ransaka.[1] *ok* er ransakaðar v*arv* hirðslvr m*ann*a þa fanz
69 ecki þ*at* e*r* stolið var.[1] Veɢlagr smiðr atti eina mikla kistv ho*n* var e*ig*i ransakad.[1] Þ*or*gils bað h*ann* vp*p* lata[2] sina kistv.[1] Veɢlagr svar*ar* alld*r*i var ek en ransakadr se*m* þiofr ok man ek e*ig*i vp*p*lata.[1] Þ*or*gils *mællti* þetta e*r* ecki ti*l* eins manz leikr g*err* þ*v*i at varar kistvr hafa fyst v*er*ið ransakaðar *ok* ma þ*er* þ*at* er yf*ir* margan ge*n*gr.[1] Veɢlagr villdi e*ig*i vp*p* lata at helldr.[1] Illv*gi* liop þa ti*l* *ok* hio vp*p* kistvna *ok* *mællti* ek hef*ir* k*onvng*s lykil að varðveita þei*m* er at ollv*m* lasvm ge*n*gr.[1] þar finr Illvgi í marga lykla *ok* marga þa g*r*ipi e*r* stoln*ir* v*arv* v*m* vet*r*in *ok* þo at e*ig*i v*æ*ri þar i all*ir* þ*ei*r g*r*ipir er m*enn* místv þa v*ar* Veɢlagr pindr ti*l* sagna.[1] geck h*ann* þa vi*ð* at h*ann* hafþi ollv þ*v*i stolið.[1] Illvgi *mællti* vlifis m*aðr* e*r* Veɢl*agr* *ok* e*r* þ*at* mitt rað at h*ann* se hengðr.[1] Þorgeiʀ *mællti* e*ig*i mantv sva vilia skilia vi*ð* smið þin *ok* hei*m*a ma*nn*.[1] Illvgi[3] *mællti* e*ig*i syniz m*er* at sva mikill þiofr gangi vndan.[1] Þ*orgeirr* *mællti* hvat sem þ*er* syniz rað h*er* v*m* þa mvn h*ann* dyrkeyptr v*er*ða at sin*n*i ef ek ma raða.[1] Ill*vgi* *mællti* illt mantv i moti taka af h*anv*m þo at þv leɢ*ir* sva mik(it)[4] kap*p* a at fylgia h*anv*m en e*ig*i mantv ia*m*nan f*yr*i h*anv*m standa þo at nv gangi h*ann* vndan en vtlægr s*ka*l h*ann* v*er*a af Reykianesi.[1] Þ*orgeirr* lætr þa fylgia h*anv*m vestr a Lavga bol ti*l* þ*ei*ra B*er*sa *ok* Þ*or*mo*ð*s *ok* biðr þa lata h*ann* þar v*er*a v*m* vet*r*in *ok* fylgi h*anv*m að svmri ti*l* skips i Vaðil.[1] þ*ei*r g*er*ðv þ*at* sak*ir* Þ*orgeirs* at tokv vi*ð* V(egglagi) en v*m* varið for Vegl*agr* til skips *ok* tok Þ*orgeirr* vi*ð* h*anv*m *ok* flvtti h*ann* vtan.[1] þ*ei*r ko*m*v vi*ð* Orkneyiar.[1] þa v*ar* Þ*or*fin*n*r iall *ok* Brvsi iall broðir h*an*s bvin i h*er*ferð ti*l* Sko(t)l*an*dz[5] *ok* selr þa Þ*orgeirr* skip*it* *ok* ræz i lið m*eð* Brvsa iarli en Vegl*agr* for vp*p* a Skotl*and* *ok* varð þar v*m* siþ*ir* hengðr f*yr*i þiofnað.[1] m*eð* Brvsa iarli var þa Rognvalldr svn h*an*s *ok* v*ar*
70 Þ*orgeirr* m*eð* h*anv*m *ok* fengv þ*ei*r sigr hvar sem þ*ei*r f*orv* *ok* v*ar*ð Þ*orgeirr* miok frægr af sinv*m* h*er*naði þ*v*i at h*ann* v*ar* æ þ*v*i
v. vaskari sem meiri ravn var at.[1] sva seg*ir* Þ*or*mo*ðr* Niordr * geck

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herpå er atter tilf. — men senere overstreget — et* vpp. [3] g *er i hdskr. rettet fra* l. [4] it *mgl. i hdskr.* [5] t *mgl. i hdskr.*

---

* *Verset bör skrives (jfr K. Gísl. Nj. II 122—24):*

Niǫrðr gekk á skæ skorðu
skeljeggr (enn þann teljum
hjaldr), at herja vildi
hjǫrgaldrs, með Rǫgnvaldi.

Lítt sparði fjǫr fyrða
fremðar mildr at hildi,
drengs varð dáð at lengri,
djarfra Hávars arfi.

a ske skorðv skelegr er þat telivm hialldrs at heria villdvm hiorgalldrs með Rognvalldi lítt sparði fior fyrða fremðar milldr at
(c. 14) hilldi drengs varð dað at lengri diarfr Havarar arfi.[1] Sið vm havstið for Þorgeirr til Noregs ok þá aðr goðar [gi]afir[2] af iorlvnvm ok var hann með Olafi konvngi vm vetrin ok hafði af hanvm mikla sœmð fyri þat er hann[3] hafþi[3] drepit Þori ok hefnt Bergfinz.[1] Illvgi Ara svn var ok þann vetr með Olafi konvngi ok bio hann[3] vm varið skip sitt til Islandz.[1] Þorgeirr bavð at fara með hanvm Illvgi svarar vraðlegt þicki mer at þv farir til Islandz.[1] attv þangat fas goðs at vitia en þv ert her vel komin með konvngi.[1] hefir þv þar vnið[3] morg[4] storvirki ok attv þar i flestvm stoðvm illa fritt.[1] mantv a Islandi mina gott vpp taka en her[4] hvern dag.[1] Þorgeirr mællti ma at ek komv(m)z[5] þo til Islandz at þv flytir mik eigi.[1] Illvgi byr skip sitt ok lætr i haf ok þegar hann er brottv þa gengr Þorgeirr fyri konvng ok biðr ser orlofs til Islandz.[1] konvngr s(egir) mini[6] mannheill[7] hefir þv a Islandi en með ors ok meira soma veitv ver þer en Islendingar.[1] Þorgeirr bað þvi fastara en[8] konvngr dro helldr vndan ok vm siþir mællti konvngr nv man þat fram koma er ek sagþa fyrsta tima er ek sa[9] þig at þv mvndir eigi vera at fvllv giæfv maðr.[1] Nv man ek gefa þer orlof til Islandz[8] eð siþasta sinn þvi at vit mvnvm
71 eigi oftaʀ[8] siaz ef vit skilivmz nv.[1] Þorgeirr mællti Gvð þacki yðr orlofit en a yðarn | fvnd[10] ætla ek þegar at svmri.[1] konvngr 78b
mællti ætla mantv en koma eigi.[1] ferr Þorgeiʀ til Islandz með þeim manne er Iokell het.[1] þeir koma skipi sínv i Vaðil ok var Þorgeirr a Reykia holvm vm vetrin[8].[1] En Illvgi kom sinv skipi i

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] gi *bortrevet.* [3] *Noget svagt, men sikkert.* [4] *Meget svagt; næppe* morg, her. [5] m *mgl. i hdskr.* [6] -ni *meget svagt og mulig* -nni. [7] mann *meget svagt, men synes sikkert.* [8] *Ligeledes.* [9] *Ligel.;* s *tildels skjult af en klat.* [10] *Det øverste hjörne til höjre og de sidste 8—10 linjer noget afblegede.*

Hjǫrgaldrs Njǫrðr[1] gekk skeljeggr[2] á skorðu skæ[3], at vildi herja með Rǫgnvaldi; teljum enn þann hjaldr. Lítt sparði fremðar mildr arfi Hávars fjǫr djarfra[4] fyrða at hildi; dáð drengs varð at lengri.

[1] *'Sværdsangens (kampens) Njord' = kriger.* [2] *'Uforfærdet'; måske egl. 'skarp, hvas som skal' (jfr* skelþunnar eggjar*) og oprl. brugt om hvasse sværd, siden også overført på personer.* [3] *'Rullestokkens hest' = skib.* [4] *K. Gísl.s rettelse.*

Krigeren gik uforfærdet ombord på skibet, fordi han vilde gå i leding med Rögnvald; jeg opregner endnu den kamp[a]. *Kun lidet sparede den på heltegærninger rige Håvars sön de djærve mænds (fjendernes) liv i kampen. Heltens bedrifter blev så meget flere.*

[a] *Med hensyn til denne 'opregning' jfr f. eks. verset i udg. s. 22.*

Ravnhavfn a Melracka slettv *ok* setti h*ann* þ*a*r vp*p* skip sitt *ok* for siþ*an* norðan *ok* ætlaði hei*m* a Reykia hola.[1] Gavtr Sleitv svn *er* fyʀ v*a*r getið ko*m* til Illvga *ok*[2] tok af h*anv*m far ti*l* Norex.[1] i Miðfirði ko*m* sa m*að*r ti*l* h*an*s *er* Helgi selseista h*et*.[1] h*ann* matti meira lavpa en nockor*r* h*er*str.[1] h*ann* tok *ok* far af Illvga ti*l* Norex m*eð* þei*m* hætti at h*ann* skylldi ko*m*a ti*l* h*an*s at vari *ok* flytia vo*rv* h*an*s m*eð* h*anv*m.[1] f*er*r siþ*an* Illvgi hei*m* a Reykia hola *ok* var þ*a*r vm vet*r*in.[1]

Drap Þorgeirs Havars svnar

c. 15(4) Tveir bro͛ðr biogv i Garpsdal.[1] h*et* an*na*ʀ Kalfr en an*na*ʀ Steinolfr.[1] þ*ei*r v*arv* rik*ir* m*enn* *ok* vinsæl*ir*.[1] Þ*or*dis h*et* kona *er* bio i Olafsdal.[1] ho*n* atti svn *er* Eyivlfr h*et*.[1] Þ*orgeirr* h*et* frændi h*an*s.[1] h*ann* hafþi Þ*or*dis vp*p*[3] fo͛tt *ok* fostrað.[1] h*ann* var kallaðr hoflavsa þ*v*i at h*ann* hafði ti*l* hv*er*svetna meira en h*ann* þvrfti.[1] þ*ei*r[4] v*arv* fostbro͛ðr Eyivlfr *ok* Þ*orgeirr* *ok* var m*eð* þei*m* mikil vinatta.[1] Ein fr*am*fo͛rslv k*er*ling v*a*r m*eð* Þ*or*disi hvspreyiv[5].[1] þ*ei*r v*arv* miok glenzmikler en k*er*ling angraðiz miok vi*ð* þ*at* en þ*ei*r ertv h*an*a þ*v*i meiʀ sem ho*n* v*a*r angraðari.[1] ein dag þa *er* þ*ei*r glenzvðv hia k*er*língv *ok* ste an*na*ʀ þ*ei*ra a fot hen*n*i þa v*a*rð kerling reið *ok* m*ællti* litil so͛mð *er* yckr i þ*v*i at troða mik m*eð* fotv*m* en sva vel sem nv semr yckr þa mvnv þit .íj. fostbro͛ðr v*er*st skilia yckað vinfengi a Isl*an*di.[1] þ*ei*r svorvðv miok *er*tv vspalig k*er*li*n*g.[1] ho*n* svar*ar* þetta man þo eft*ir* ganga sem nv mæli ek.[1] En *er* váraði þa send*ir* Illvgi varni(n)g[6] sin ti*l* skips.[1]
72 þa skylldi *ok* fara vtan m*eð* h*anv*m Þ*orgeirr* Havars s*vn* *ok* þ*ei*r bro͛ðr i Garpsdal Kalfr *ok* Steinolfr *ok* fo*rv* þ*ei*r Þ*orgeirr* norðr f*yr*i at bva skipit en Illvgi reið ti*l* þi*n*gs.[1] *ok* *er* þ*ei*r ko*m*v i Ravnhofn settv þ*ei*r fr*am* skipið.[1] þar v*a*r þa Helgi selseista.[1] Gavtr Sleitv svn v*a*r til skips ko*m*in *ok* v*a*r eigi i motvneyti m*eð* Þ*or*-ge*iri*.[1] þ*a*r v*a*r illt ti*l* elldi viðar *ok* fo*rv* sin dag[7] hvar*ir* at afla elldi viðar.[1] En[8] dag for Þ*orgeirr* *ok* h*an*s kv*m*pan*a*r en Gavtr v*a*r hei*m*a.[1] matg*er*ðar m*enn* Gavtz þravt elldívið *ok* sogþv Gavt.[1] h*ann* g*en*gr til tialz Þ*or*geirs *ok* tekr spiot h*an*s *ok* hoɢr af skapti kastar spiotinv i hvðfat h*an*s.[1] h*ann* tok *ok* skiolld Þ*orgeirs* *ok* klyfr svndr skiolldin *ok* spiot skaptið *ok* elldir vnd*ir* katlinv*m* *ok* v*a*rð þa vel matbvið.[1] Þ*orgeirr* ko*m* heim vm kvelldit *ok* saknar spiotz sins *ok* skialldar.[1] h*ann* spyʀ hv*er*ʀ tek*it* hef*ir*.[1] Gavtr

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Meget svagt.* [3] pp *meget svagt.* [4] *Svagt, men sikkert.* [5] *Snarere med* p *end* f. [6] n *mgl.* [7] g *i hdskr. rettet fra* d. [8] *Således,* = einn.

seg*ir* at han*n* klavf hvartvegia vnd*ir* ketil varn er e*ig*i matti aðr
matbva e*r* engi var elldiviðr en ors þotti illt at eta ratt.[1] *Þor-
geirr* svar*ar* navðsyn v*ar* þ*at* at matbva yðr þ*v*iat hraæti erv
f*yr*i boðin h*er* i l*an*dzlogv*m* *ok* min h*er*ra Olafr k*onvng*r f*yr*i byðr
ollv*m* sinv*m* m*onnv*M at eta hratt.[1] engi m*aðr* fan*n* at Þ*orgeiri*
mislikaði þetta.[1] An*n*an dag for Gavtr *ok* h*an*s kvmpanar at
elldiviði en svenar Þ*orgeirs* sogþv h*anv*m at [þa][2] vantaði vi*ð*.[1]
Þ*orgeirr* tok þa sk(i)olld[3] Gavtz *ok* spiot *ok* hio vnd*ir* ketil.[1] Gavtr
ko*m* hei*m* *ok* ser spiot sitt liGia skaptlavst i hvðfati sinv.[1] h*ann*
saknar *ok* skialldar sins.[1] h*ann* spyR hv*er*r tek*it* hef*ir*.[1] Þ*orgeirr*
svar*ar* þat klavf ek vnd*ir* ketil i dag þ*v*i at sveinv*m* v*ar*ð elldi-
viðar skortr.[1] Gavtr m*ællti* seínt lett*ir* þv af at avka vsœmð*ir*[4]
vi*ð* ors frændr.[1] Þ*orgeirr* s(egir) sva e*r* leikr hv*er*r sem byriaðr
e*r*.[1] Gavtr hio þa ti*l* Þ*orgeirs* en h*ann* lavst[5] vi*ð* exi sin*n*i vi*ð*
hoGinv *ok* bar af ser *ok* skeindiz þo nokot[6] a[7] fœti[7].[1] lvpv þa
m*enn* meðal þeira *ok* helldv þa Þ*or*geiri.[1] h*ann* m*ællti* ekki þvrfv[5]
73 þ*er* m*er* at hallda ecki g*er*i ek að sin*n*i.[1] v*arv* þeir nv skilþ*ir* *ok*
for hvaR i sitt tialld *ok* for*v* siþ*an* at[7] sofa.[1] *ok* vm nottina stendr
Þ*orgeirr* vp*p* *ok* tekr exi sína *ok* geng*r* i tialld þ*at* e*r* Gavtr svaf
i *ok* vekr h*ann*.[1] Gavtr sprettr vp*p* *ok* villdi g*r*ipa vapn sin.[1]
þa hio Þ*orgeirr* i havfvð Gavti *ok* klyfr h*ann* i h*er*ðar niðr *ok*
geck brott siþ*an* ti*l* tiallds sins.[1] kv*m*panar Gavtz voknvðv vi*ð*
brestin e*r* h*ann* v*ar* vegin *ok* bioGv v*m* likið.[1] sva seg*ir* Þ*ormoðr*
Gavt * veit ek at svn Sleitv || snarfengr[8] me*ð* lið drengia havlldr 79a v.
v*ar* harðar deilld*ir* hiorkrafþan naf fiorvi vfeigv*m* v*ar*ð e*ig*i[7] alm-

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Afrevet ved et hul i perg.; kun en del af staven i* þ *ses.* [3] i *mgl. i hdskr.* [4] *Forkortelsestegnet svagt.* [5] *Således sikkert.* [6] ot *noget svagt.* [7] *Meget svagt.* [8] *De første 12 linjer af denne side er meget afblegede, dog ikke alle i samme grad.*

---

* *Verset bör skrives (jfr K. Gísl. Nj. II, 124—27 og 331—2):*

Gaut veitk at son Sleitu
snarfengr með lið drengja
hǫldr við harðar deildir
hjǫrdjarfan nam fjǫrvi;

ófeigum varð eigi
(almþing) í gný malma
(opt verðr rík þeim's rœkir
raun) stynfullu launat.

Veitk, at hǫldr, snarfengr við harðar deildir með lið drengja, nam hjǫrdjarfan Gaut, son Sleitu, fjǫrvi. Eigi ófeigum varð launat stynfullu[1] í malma gný[2]; opt verðr raun rík, þeim es rœkir almþing[3].

[1] *Dat. s. ntr. 'stönfuldt', omtr. = med smærte.* [2] *'Malmenes [skudvåbnenes] gny' = kamp.* [3] *'Bue-ting' = kamp.*

þi*n*gs[1] i gny malma[1] *ok* v*er*ðr rik þei*m* e*r* ræk*ir* ravn stynfvllv (c. 16) lavnað.[2] Ein dag sa þ*ei*r Þ*or*gei*rr* at[1] skip[1] sigldi af hafi þang*at* ti*l* hafn*ar*.[2] þ*ei*r kostvðv ack*er*i ecki miog n*ær* skipi Þ*or*gei*rs*.[2] h*ann* for m*eð* skipv*er*iv*m* sinv*m*[3] a bati at spyria tiðinda eða hv*er*ir form*enn* væri f*yr*i skipinv.[2] h*an*v*m* v*ar* sagt at maðr[4] grœnle*n*zkr[5] sa[5] e*r* Þ*or*g*r*imr trolli het[6] reð f*yr*i skipinv.[2] h*ann* spvrði hv*er*sv marg*ir* m*enn* v*arv* a skipinv[7].[2] Þ*or*gei*ri*[8] v*ar* sagt að þ*ei*r v*arv*[9] .xl. vig*ra* m*anna* þar a.[2] Þ*or*gei*rr* sa at þar v*ar* mikill liðs mvnr ef þa greindi a þ*vi* at þ*ei*r Þ*or*gei*rr* v*arv* e*ig*i meiʀ en[10] .xx. m*enn*.[2] þa m*æ*l*lti* Þ*or*gei*rr* af þ*vi* at þ*at* er m*æ*l*lt* at he*r* se hvar*ir* tveɢiv e*ig*i at fvllv iamnaðar[11] m*enn* þa syniz m*er* at v*er* seti*m* g*r*ið var a milli*m* sak*ir* varygðar.[2] Þ*or*arin ofsi het an*n*aʀ styri m*að*r a skipi m*eð* Trolla *ok* v*arv* siþ*an* grið sett m*eð* þei*m*.[2] sva seg*ir* Þ*or*mo*ðr*
v. Gvllz * reð Þ*or*geiʀ þolla þ*vi* næst g*r*iða æsta ser e*r* h*ann* seyðis

---

[1] *Meget svagt.* [2] *Punktum er tilf.*. [3] skipv*er*iv*m* sinv*m* *meget svagt og ikke ganske sikkert; skriften fra den modsatte side slår her igennem og gör læsningen endnu vanskeligere.* [4] m *er tildels bortrevet.* [5] *Således nogenlunde sikkert.* [6] er—het *svagt, men vistnok sikkert, især de to sidste ord.* [7] þinv *meget svagt.* [8] *Meget svagt (eller står der* þeim*?).* [9] var—v*arv* *svagt, men synes aldeles sikkert.* [10] a—en *nogenlunde sikkert;* a *er svagest fremtrædende.* [11] *Navnlig det første bogstav svagt eller mulig bortrevet.*

Jeg ved, at helten, rask i hård strid med mænds skare[a], *berøvede den sværddjærve Gautr, Sleitas sön, livet. Den, hvis skæbne var at dø, fik [dødelig] smærte [= dødeligt sår] til lön i kampen; ofte bliver erfaringen mægtig [ɔ: overvældende] for den, der røgter buetinget.*

[a] *Det er, som K. Gísl. har bemærket (Nj. II, 127), usikkert, hvorledes ordene* með lið drengja *rigtigst bör opfattes; se dog hans bemærkninger s. 331—2.*

* *Verset bör skrives:*

Golls réð þorgeirr þolla
því næst griða æsta,
sér es hann sáat fœri
svinngeðr við lið minna;

ǫll tók seggr enn snjalli
sǫnn, leygs, friðar mǫnnum,
fljóts, þás fergir nýtan
fullmæli, réð tæla.

þorgeirr réð því næst æsta golls þolla[1] griða, es hann svinngeðr sáat[2] sér fœri[3] við minna lið; enn snjalli seggr tók[4] mǫnnum ǫll fullmæli friðar[5] sǫnn, þás fljóts leygs fergir[6] réð tæla nýtan.

[1] *'guldets fyrre-træer' = mændene.* [2] *Conj. for* seyðis *el.* sá. [3] *Conj. for* fjarri *el.* fari. [4] *Nødvendig rettelse af* tekr. [5] fullmæli friðar = full friðmál *(Lex. poet.) = 'fuldkomne (gensidige) sikkerheds aftaler'.* [6] *'Flodildens* fergir' *(conj. = 'ødelægger') = en gavmild mand; her Torgrim trolle.*

Torgeir bad dernæst mændene om sikkerhedstilstand (våbenstilstand), da han, den kloge mand, så, at han ingen udvej havde [til at kæmpe mod over-

74 fiarri svíngeðr með lið minna allt tekr segr en snialli sanlavgs[1] friðar monnvm fliot þa er fyrðar nytan fvllmæli reð tæla.[2] Nv varv grið sett meðal þeira.[2] for þa Þorgeirr til skips sins.[2] flvtti hann þa vt allt fe skipveria sínna ok let skip sitt liggia vm akkeri[3] allnær landi ok varv menn hans iamnan allir a scipi[4] þvi at hann trvði (eigi)[5] þeim Þorgrimi ok Þorarni þo at grið værí millim þeira.[2] þeir Þorgrimr spvrðv þa vig Gavtz Sleitv[6] svnar þviat Þorgeirr hafþi eigi sagt þeim vigit.[2] en er Þorarin ofsi spvrði þat þa mællti hann við Þorgrim trolla eigi mvnda ek grið hafa sellt Þorgeiri ef ek hefða vitað víg Gavtz vínar míns ok frænda.[2] vil ek nv vita ef þv villt mík til styrkia at hefna hans.[2] Þorgrimr segir þer mvn ek at þersv fylgia en torsotlegr syniz mer Þorgeirr þar sem nv er hann komin.[2] Þorarin mællti ver skvlvm bera a land dyrgripi vara ok ma at hans menn fari a land at sia ok forvitnaz[7] gripina ok mvnv ver þa fyrst drepa ok fætta sva lið þeira.[2] þeir Þorgrimr ok Þorarin varv[8] felagar ok hofþv ætlað at fara til Grœnalandz ok barv[9] þeir þvi eigi fé sítt af skipi.[2] Ein goðan veðr dag barv þeir Þorgrimr a[10] land skrvð ok marga goða gripi.[2] þan dag forv þeir Kalfr ok Steinolfr .xíj. saman til landz a bati eftir vatni ok lvpv þegar .íij. af (monnvm)[5] þeira þangat sem varningrin var ok varv þeir þegar drepnir.[2] þeir Þorgrimr ok Þorarinn fara þa með liði sinv at þeim Kalfi ok Steinolfi ok bvndv þa en drapv .ví. þeira menn.[2] Helgi selseista drap i fyrstv ein forvnavt þeira Þorgrims ok liop brott siþan.[2] menn liopv eftir hanvm ok nadv hanvm eigi.[2] liop hann eð œfra vm fioll netr ok daga þar til er hann kom til alþingis ok sagþi þeim Þorgilsi ok Illvga þav tidinði er
(c. 17) gerðz hofðv i Ravnhofn þa er hann for brott.[2] En eftir þav vig
75 er nv var fra sagt tokv þeir Þorg(ri)mr[11] kavpskips batin þann er Kalfr hafþi haft til lanz.[2] Þorgeirr var vt í skipi ok vissi eigi þav tiðindi er a l(an)dinv[12] hofðv gerðs ok fann hann eigi fyrr en þeir Þorgrimr flvttv kavpskip sitt at skipi hans með .íj. batvm ok varv allir herklæddir ok leggia borð við borð.[2] þeir Þorgeirr gripa þa vapn sin ok veriaz vel ok drengilega en af þvi at liðsmvnr var

---

[1] lavgs *noget utydeligt.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Noget utydeligt på grund af en rift i perg., men sikkert.* [4] sc *rettet i hdskr. fra* lð- = land-. [5] *Mgl. i hdskr.* [6] l *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [7] f *i hdskr. rettet fra* v. [8] *Herpå skr.* fe. [9] *Rettet fra hdskrs* bari. [10] *Tilf. over linjen.* [11] ri *mgl. i hdskr.* [12] an *mgl. i hdskr.*

magten] med sit mindre talrige mandskab. Den modige mand opfattede alle fredelige forsikringer som oprigtige (og pålidelige) for mændene, da manden sveg den brave helt.

s(v)a[1] mikill at meiʀ var en .íííj. v*m* eín þa gengv þ*eir* Þ*or*g*r*imr vp*p* i skip Þ*orgeirs*.[2] Þ*or*geiʀ(s)[3] m*enn* fellv bratt.[2] h*ann* hafþi ei*g*i fleiri vapn en eina[4] exi.[2] hio h*ann* me*ð* hen*n*i bo⁊ði stort *ok* akapt *ok* v*ar* þ*at* lengi e*r* þ*eir* ko*m*v ei*g*i sarv*m* a h*ann* þ*viat* engv*m* þotti girnilig gisting vnd*ir* exi h*ans* *ok* e*r* h*ans* m*enn* v*arv* falln*ir* liop h*ann* aftr i stafnin *ok* varðiz þaðan.[2] sva q(vað)

v. Þorm*oðr* Stirðr* reð stapn að varða strengreins togv*m* drengia itr

---

[1] v *mgl. i hdskr.* [2] *Punktum er tilf.* [3] s *mgl. i hdskr.* [4] *Herefter skrevet* ex, *men overstreget med rødt.* [5] *Noget afbleget.*

---

* *Versene bör skrives:*

Stirðr réð stafn at varða
strenghreins tøgum drengja
(ítr þvít) árr (vas heitinn
auðstjóri þrek) fjórum,
áðr sigreynir sínum
(sár hlutu meðr at hváru)
út við eigi lítla
erring fell á knerri.

Stirðr strenghreins árr[1] réð at varða stafn fjórum tøgum drengja, þvít auðstjóri[2] vas heitinn þrek-ítr, áðr sigreynir[3] fell út á sínum knerri við eigi lítla erring; meðr hlutu sár at hváru[4].

[1] *'Tov-renens (rensdyrets; skibets) tjæner'*, = *søfareren; jfr ovf.* hlýra hrafns árr *s. 375.* [2] *'Rigdoms-besidderen', þorgeirr.* [3] *'kamp-rön'* = *kriger.* (sig = *kamp;* reynir *snarest* = *rönnetræ).* [4] *Egl. 'i bægge tilfælde', d. v. s. hvad enten þorgeirr var den sejrende eller, som i dette tilfælde, den besejrede; eller hører ordene måske til* áðr sigreynir fell?

Den standhaftige søfarer forsvarede stavnen mod fyrretyve svende — ti manden galt for at være herlig ved sin styrke —, för krigeren faldt ude på sit skib under ikke ringe strid. Alligevel (endskönt han faldt) fik mændene sår (slap mændene ikke usårede).

Kent hefr fjǫrs hvé frændum
folkbeitir skal veita
dýrr, þótt drengi væri
dylgjusamt at fylgja.
(þægs) frák Þorgeir eiga
(þau eru orð komin norðan
handar grjóts frá hreyti)
hug þanns við mun brugðit.

Dýrr folk-fjǫrs-beitir[1] hefr kent, hvé skal veita frændum[2], þótt væri dylgjusamt at fylgja drengi[3]. Frák þorgeir eiga hug þann, es við mun brugðit; þau orð eru komin norðan[4] frá hreyti þægs[5] handar grjóts[6].

[1] *'Mand-livs-beder'* (beitir *af* at beita, *bede, fange)* = *en vældig kriger.* [2] *Synes her at have en mere almindelig betydning: 'frænder og venner'.* [3] *Enestående dat.-form af dette ord.* [4] *ɔ: fra Hraunhöfn på Melrakkesletten (Nörre-Tingøsyssel).* [5] þægr *(af* þág-, þiggja*) 'modtagelig', som kan modtages, omtr.* = *'som man gærne vil modtage, tiltrækkende'.* [6] *'Arm-stenenes (= armringenes) udslynger'* = *gavmild mand.*

Den herlige kriger har vist, hvorledes man skal stå sine venner og frænder bi, uagtet det kunde være forbundet med kamp og strid at følge helten.

þvi at ár var heitin avðstiori þrek fiorvm aðr sigreynar sínvm sar
hlvtv meðr að hvarv vt við eigi ern[1] litin erring fell a kneʀi.[2]
Kent hefir fiorr hvæ frændvm folkbeitir skal veita[3] dyrs þo at v.
drengi væri dylgiv samt at fylgia þægs fræ[4] ek Þorgeir eiga þav
erv orð komin norðan handar griotz fra hreyti hvg þan er við
76 man brvgþið.[2] Aller mælltv eitt vm hans vorn ok frœknleik at
engi þottiz hans iamníngia fvndid hafa.[2] hann hio hart ok tiðvm
ok varv hanvm lengi | sin hoɢ bœði fyri skiolld ok bryniv.[2] þeim 79b
Þorgrimi sottiz (seint)[5] þvi at harfengra[4] var fyri en þeim kom i
hvg ok varð þeim hann dyrkeyptr þvi at Þormoðr hefir sva ort
at hann va þar .xííj. menn aðr hann let lif sítt en .íj. erv nefndir i
Þorgeirs drapv.[2] Mar hæt avstmaðr er fystr kom sari[6] a hond
Þorgeiri ok hio hann þann bana[7] hoɢ.[2] Þorir het sa maðr er
lagþi spioti i gegnim hann en Þorgeiʀ geck a spiotið vpp at hond-
vm Þori ok hio i havfvð hanvm ok klavf hann i herðar niðr.[2]
sva segir Þormoðr Havs* fra ek hræfa lækia[8] harðræðis þrot v.

---

[1] *Vistnok at læse således; det første bogstav ikke ganske tydeligt; der ses intet tegn til en udslettelse af ordet, der er overflødigt og urigtigt (et slags genklang af det følgende* erring*).* [2] *Punktum er tilf.* [3] e *er rettet fra* i, i *er usædvanlig tykt og måske rettet fra et andet bogstav(-træk).* [4] *Således.* [5] *Mgl. i hdskr. (indsat efter det andet hdskr.).* [6] *Herefter er skrevet* a hans, *men det sidste er underprikket; meningen er, at det, og da naturligvis også den foranstående, ikke underprikkede præposition bör udgå.* [7] *Over* a *(1) ses en streg, som mulig er et — her urigtigt — forkortelsestegn.* [8] *En del af* æ *er forsvundet ved en rift i perg.*

Jeg ved, at Torgeir besad et mod, som længe vil mindes; sådanne udtalelser om den gavmilde mand er bleven os bragte nordfra.

* *Versene bör skrives:*

Hauks frák hræva lœkja
harðræðis þrot bræði
við sviprunna sennu
sverðs aldrigi verða.

Már hét maðr ok Þórir
málsnjallr es lét falla
(áðr frágum) þá (þeira)
Þorgeirr (lokit eirum).

Frák aldrigi verða hræva lœkja hauks bræði[1] harðræðis þrot sennu[2] við sverðs sviprunna[3]. Már hét maðr ok Þórir, es málsnjallr Þorgeirr lét þá falla; frágum eirum þeira lokit áðr[4].

[1] Hræva lœkir, *'lig-bække' = blodströmme; disses 'høg' = ravn; dens 'føder' = kriger, Þorgeirr.* [2] *'i el. ved kampen'.* [3] *'sværdets bevægelses (= kampens) træer' = krigere.* [4] *ɔ: för end de 2 sidst nævnte mænd faldt.*

Jeg har hørt, at krigeren aldrig lod det skorte på modige (og dröje) handlinger i kampen overfor fjenderne. Már hed en mand og (en anden) Tore, som den veltalende Torgeir dengang fældede. Jeg ved, at freden mellem dem (Torgeir og hans modstandere) i forvejen var brudt.

bræði við sviprvn*n*a sen*n*v sv*er*ðz alldregi verða Már h*e*t maðr *ok*
Þor*ir* [1] malsniallr e*r* let falla aðr fragv*m* þa þ*ei*ra Þorgeiʀ lokið
v. eirv*m*. [2] Olli fior*r* aðr felli flvgtravðr [3] hiarar davða sa v*ar* rœki-
andi en ʀ*iki* ʀᴇɢs .xííj. sᴇɢɪa þ*at* let ek hialldrs f*yr*i havlldv*m* hi*nn* [4]
e*r* þrek gat vin*n*a mal tia min ad deilaz mivk vissa ek tal lvkaz. [2]
nv er Þor*ir* var fallin en spiot stoð i gegni*m* Þ*or*ge*ir* þa fell h*ann*
e*ig*i. [2] lvpv þ*ei*r Þ*or*g*r*imr *ok* Þorar*inn* þa at h*an*vm *ok* vn*n*v a
77 h*an*vm bað*ir*. [2] þa fell [5] Þ*or*ge*irr*. [2] Þorar*inn* hio havfvd af h*an*vm
ok hafði me*ð* ser brott. [2] þ*ei*r skarv vp*p* likam h*an*s *ok* villdv sia
hiarta h*an*s *ok* v*ar* þ*at* eigi meira en valnot *ok* hart sem sɪɢ *ok*
(c. 18) ecki bloð i. [2] En eft*ir* bardagan skilðv þ*ei*r Þ*or*g*r*imr *ok* Þorar*inn*
felag sítt þ*vi* at Þ*or*ar*inn* venti ser mikilla sœ*m*ða *ok* f*ra*mgangs
af sig*r*i þ*er*svm e*r* h*ann* þottiz vn*n*id hafa. [2] Þ*or*g*r*imr hafþi skip
or felagi en Þ*or*arin lavsa fe. [2] siglði Þorg*r*imr til Grœna l*an*dz en
Þ*or*arin feck ser h*er*sta *ok* reið nordan m*eð* .xíj. ma*nn*. [2] h*ann*
hafþi havfvd Þ*or*ge*irs* vi*ð* slagalar ser i belǵ ti*l* agiætis sigrs sins. [2]
þ*at* var skemtan þ*ei*ra v*m* daga þa e*r* þ*ei*r beittv h*er*stv*m* sinv*m* [6]
at þ*ei*r tokv havfvð Þ*or*ge*irs* *ok* settv vp*p* a þvfvr *ok* logv at. [2]
En e*r* þ*ei*r ko*m*v i Eyia fiorð þa aðv þ*ei*r ska*m*t fra Stocka loðv. [2]
þ*ei*r tokv þa en havfvð Þ*or*ge*irs* *ok* settv vp*p* a eína þv́fv sem
þ*ei*r v*arv* van*ir*. [2] þei*m* syndiz þa havfvðit sva ogvrlegt at avgvn
rœrðvz *ok* v*m* sn*er*vz tvngan v*ar* v́ti *ok* blaðraði. [2] þ*ei*r vrðv sva
rædd*ir* at engi þorði n*œr* at ko*m*a. [2] grofv þ*ei*r þa grof m*eð* exv*m*
sinv*m* *ok* rvndv þ*ar* siþ*an* i hofþinv *ok* barv siþ*an* a torf *ok* griot. [2]

---

[1] *Forkortelsestegnet svagt.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *En del af* a *er bortrevet.* [4] *Snarest således, skönt ordet er noget utydeligt i linjens slutning, så meget mere, som riften går ned igennem ordet.* [5] e *ligner meget* o *og er måske rettet fra* o. [6] *Skr. to gange, sidste gang i senere tid overstreget.*

Olli fjǫrr áðr felli	Þar lætk hjaldrs fyr hǫlðum
(flugtrauðr) hjarar dauða	hins, es þrek gat vinna
(sá vas rœkjandi enn ríki	(mál téa mín at deilask
reggs) þrétían seggja.	mjúk) víga tal lúkask.

Hjarar fjǫrr [1] olli dauða þrétían seggja, áðr felli; sá enn ríki reggs rœkjandi [2] vas flugtrauðr. Þar lætk hjaldrs víga tal [3] hins, es gat vinna þrek, lúkask fyr hǫlðum; mín mjúk mál téa at deilask.

[1] *'Sværdets træ' = krigeren.* [2] *'Skibets røgter, plejer' = søfarer.* [3] *'Optællingen af drabene i denne sidste kamp'.*

Krigeren voldte 13 mænds død, för han faldt; denne den mægtige søfarer var uvillig til flugt. Dér lader jeg optællingen af de drab i kampen, som han, der kunde udføre bedrifter, udøvede, sluttes for mændene (der lytter og hører digtet); mine letflydende (digter-)ord fremføres.

Eft*ir* bardagan v*arv* þ*eir* Kalfr *ok* Steinolfr leyst*ir* or fiotrv*m* *ok* letv þ*eir* iarða likin m*eð* [1] Slettv korlv*m*. [2] litlv siþaʀ ko*m* Illvgi ti*l* skips *ok* for h*ann* vtan þ*at* sama svmar. [2]

Af Þormoði

c. 19(5) Đormoðr Kolbrvnar skalld vndi illa eft*ir* fall Þ*orgeirs* *ok* for þ*at* sama svmar vtan *ok* Eyi(o)lfr [3] or Olafs dal *ok* Þ*orgeirr* hofleysa fost broðir h*ans* i G*rimsár* osi. [2] þ*eir* tokv l*an*d norðr a Haloga landi i Lofót. [2] Þ*or*moðr for a fvnd Olafs k*onvngs* ens helga *ok* sagði k*onvngi* at h*ann* v*ar* svarabroð*ir* Þ*orgeirs* Havars s*vnar*. [2] sagði h*ann* han*v*m þa alla atbvrði v*m* fall h*ans*. [2] k*on-vng*r m*æ*ll*ti* velkomin skalltv m*eð* ors v*era* *ok* þ*at* villda ek ef m*er*
78 viniz [4] lif ti*l* at hefnt yrði Þ*orgeirs*. [2] þa q(vað) Þ*ormoðr* Þarf * sa v.
e*r* þ*er* sk*a*l hvarfa þengill f*yr*i kne lengi svarar þv hoglega hv*er*iv*m* hvgborð k*onvng*r orði fair erv v*m* [5] en frævit frændr vorv*m* þa vænd*ir* minv*m*z meiʀ a an*n*að mitt starf k*onvng* diarf*ir*. [2] k*onvng*r m*æ*ll*ti* skemtan man v*er*a at skalldskap þinv*m*. [2] litlv siþaʀ g*er*ðiz Þorm*oðr* hirðm*aðr* Olafs k*onvngs*. [2] þ*at* svm*ar* ko*m* skip af Grœna-l*an*di þ*at* atti sa m*aðr* er Skvfr het grœnl*en*dzkr m*aðr* *ok* v*ar* vin k*onvng*s *ok* hirðmaðr h*ans*. [2] Skvfr v*ar* [6] m*eð* k*onvng*i v*m* vetri*n*. [2]

---

[1] *Skr. to gange ved linjeskifte, første gang i senere tid overstreget.* [2] *Punktum er tilf.* [3] o *mgl., glemt ved linjeskifte.* [4] v *er noget kludret og kunde læses som* w; *Haukr har først skr. noget urigtigt og rettet dette; skal der læses* vinz *(indikativ)?.* [5] *Således, næppe at læse som* ver. [6] *Skr. to gange ved linjeskifte.*

---

* *Verset bör skrives:*

Þarf sás þér skal hvarfa	Fáir erum vér, né frýju,
þengill fyr kné lengi	frændr, órum þó vændir,
(svarar hóglega hverju)	(minnumk meir á annat
hugborð (konungr orði).	mitt starf) konungdjarfir.

Sá, 's skal lengi hvarfa fyr kné þér þengill, þarf hugborð [1]; svarar, konungr, hóglega hverju orði. Fáir erum vér frændr konungdjarfir; órum þó né vændir frýju [2]; minnumk meir á annat mitt starf.

[1] *'Hu-bord' = hjærte, mod; mulig er* hugborð *ingen kenning, da ordet findes i prosa (Fms. VII, 143) i forbindelse med* þrekr *'iboende kraft'.* [2] vændr frýju *(dat.) omtr.* = bleyði vændr; frýja *egl. 'bebrejdelse for mangel på mod'.*

Den, som længe skal opholde sig for dine knæ, konge, behøver dristighed, (og dog) svarer du venlig på hvert ord. Kun få af mine ætlinger er kongedjærve mænd, og dog har man egenlig aldrig haft grund til at beskylde os for fejhed. Jeg mindes fremdeles noget andet, jeg skal udføre (ɔ: hævnen efter Torgeir).

eft*ir* vm varið en Þorgeiʀ fell bio Þ*or*gils Ara s*vn* mal ti*l* alþingis v*m* vig Þ*orgeirs* a hond Þorarni ofsa *ok* þei*m* oðr*vm* er at viginv hofþv v*er*ið *ok* v*arv* g*er*ver þ*eir* vtlag*ir* skog*ar* m*enn* *er* at viginv v*arv* en Gvðm*vn*dr en ríki *ok* Þ*or*gils Ara s*vn* letv drepa Þorari*n* ofsa a m*anna* moti i Eyia firði.[1] Eyivlfr *ok* Þ*or*geir hofleysa forv þ*at* svmar vt[2] ti*l*[2] Isl*and*z.[1] þ*eir* v*arv* lengi vti v*m* svmarið *ok* ko*m*v sið v*m* havstið a B*or*gar fiorð.[1] þ*ar* skilði þa a v*m* l*and*tokv villdi Eyivlfr hallda ti*l* Stravmfiarðar þ*vi* at þang*at* v*ar* byʀ en Þ*orgeirr* hofleysa villdi leɢia í || rett[2].[1] en af þ*vi* at m*onnv*ᴍ hafði 80a leiðs i hafinv þa v*arv* þ*eir* marg*ir* *er* l*an*d villdv h*afa*.[1] þ*eir* fostbrœðr v*arv* sva reið*ir*[2] at þ*eir* tokv ti*l* vapna.[1] lvpv m*enn* þa i milli*m* *ok* geymðv þ*ei*ra sva at ecki hindraði.[1] siglðv[3] þ*eir* ti*l* Strav*m*fiarð*ar* *ok* þeg*ar* geck Þ*or*geiʀ a l*an*d *ok* feck ser h*er*st *ok* reið vestr i Garpsdal *ok* tok ser vist[2] m*eđ* þei*m* brœðr*vm* Kalfi *ok* Steinvlfi.[1] Eyivlfr v*ar* vi*đ* skip ti*l* þ*er*s er þ*at* var vp*p* sett.[1] siþ*an* for h*ann* vestr i Olafs dal ti*l* moðor sin*nar* *ok* var þar v*m* vet*r*in.[1]

79 Spakerling sv er fyʀ var fra sagt anðaðiz þan*n* vetr nestv nott f*yr*i palmsvn*n*v dag.[1] lik hen*nar* flvtti Eyivlfr a skipi ti*l* Rey(k)ia[4]-hola þ*vi* at þa v*ar* engi ki*r*kia n*ær*r Olafs dal *ok* er þ*eir* ko*m*v f*ra*m m*eđ* likinv þa g*er*ði a frost mikil sva at lagði fiorðin sva at e*ig*i v*ar* skipfœrt *ok* var Eyivlfr eft*ir* a Reykiaholv*m* f*ra*m vm paska vikv en h*an*s m*enn* ge*n*gv hei*m* *ok* letv eft*ir* skip*it*.[1] fimta d(ag) eft*ir* paska vikv reið Eyivlfr af Reykiaholv*m* *ok* bavð Þ*or*gils h*anv*m m*enn* ti*l* fylgðar en Eyivlfr villdi f*ar*a ein saman *ok* sva v*ar*.[1] reið h*ann* vtan af Reykia nesi *ok* in*n* vm B*er*v fiorð *ok* Krox f(iorð).[1] en er[5] h*ann* atti skamt ti*l* Garpsdals þa v*arv* þ*eir* vti vnd*ir* veɢ einv*m* Kalfr *ok* Steinvlfr *ok* sa hvar m*enn* f*ar*a vtan eft*ir* vellinv*m* vapnað*ir*.[1] þ*ei*r sn*er*v f*ra*m f*yr*i hvsin eð neðra.[1] þ*ei*r kendv þar Þ*orgeir* Havars s*vn* *ok* þeir[6] .viij. m*enn* er fellv m*eđ* h*anv*m i Ravnhavfn.[1] þ*eir* v*arv* all*ir* bloðg*ir*.[1] þ*eir* ge*n*gv at a þ*ei*ri *er* fellr f*yr*i in*n*an bœin *ok* hvrfv þar.[1] vi*đ* þ*er*sa syn varð þei*m* sva illt at þ*ei*r g*an*ga in i skala *ok* setiaz þar niðr *ok* fellv drivgv*m* i vvit.[1] Avnvndr het navta m*ađ*r i Garps dal.[1] h*ann* ge*n*gr vt or fiosi *ok* ser at m*ađ*r riðr vtan eft*ir* vellinv*m* m*eđ* skiolld *ok* spiot hialm *ok* sv*er*ð.[1] h*ann* ken*nir* þar Eyivlf.[1] Avnvndr ge*n*gr i stofv.[1] þ*ar* v*ar* ecki m*anna* vtan Þ*or*geiʀ hofleysa *ok* konvr nockorar.[1] Avnvndr m*ællti* Eyivlfr fostbroð*ir* þín reið her vm garð *ok* let miok vænlega.[1] en *er* Eyiv(l)fr[7] heyrði þ*at*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget afbleget.* [3] -ðv *ligeledes.* [4] k *mgl. i hdskr.* [5] r *(forlænget) rettet i hdskr. fra* n *(med sidste streg forlænget).* [6] *Sål., men vistnok en fejl for* þa. [7] l *mgl. i hdskr.*

liop hann vpp ok vt ok greíp spiot eítt.[1] hann ser at Eyivlfr er
þa komin a innan verðan vollin.[1] hann liop þa eftir hanvm en
Þorgeiʀ sa hann eigi fyʀ en hann kom at Garps dals á.[1] Þorgeiʀ
kallar þa at Eyivlfr biði hans ef hann þorir.[1] Eyivlfr heyrir kallit
ok leypr af baki ok leypr moti hanvm ok leɢr hvaʀ annan i gegnim
með spioti ok do þeir baðir þegar i stað.[1] kom þa þat fram er
kerling hafði spað.[1] en er af þeim brœðrvm leið vmegin þat er a
80 þa hafþi komit af fyribvrðinvm þa spyria þeir hvar Þorgeiʀ var.[1]
þeim var sagt at hann hafþi gengit vt ok tekit spiot þa er hann
heyrði sagt af ferð Eyivlfs.[1] þeir brœðr ganga inn til arinnar ok
varv þeir fostbrœðr þa nyfallner en eigi davðir.[1] þeir satv yfir
þeim til þers er þeir varv salaðir ok fœrðv þeir siþan lik þeira
til kirkiv.[1]

Drap Þorgrims[2] trolla

c. 20(6) Þa[3] er Þormoðr Kolbrunar skalld. hafði verit einn uetr með
Olafi konvngi þa bio Skufr grenlendingr skip sitt til Grenlandz.
Þormoðr gengr þa fyri konvnginn ok mællti þat villdi ek minn
heʀa at þu lofaðir mer at fara ut til Grenlandz. konvngrinn
spvrði huart ętlar þu at hefna Þorgeirs svara brodr[4] þins. Þor-
moðr mællti eigi veit ek hvers avðit ma verða vm þat.[1] konvngr
mællti eigi mvn ek banna þer forina. þvi at ek veit hvat þv vill.[1]
tekr Þormoðr ser þa fari med Skvf. ok er þeir erv miok bvnir þa
fara þeir a fvnd konvngs ok þakka hanvm alla vingan þa er hann
hafði þeim veítt.[1] konvngr bað þeim vel faraz.[1] konvngr gaf Þor-
moði. sverð ok gullhring er þeir skildu. Ganga þeir Skvfr a skip
vt. ok er þeir voro albvnir. þa gengr madr vt a skipit at bryɢiv
sporðinum. sa maðr var miki(ll)[5] vexti ok herði breiðr ok herði
þykkr.[1] hann hafði siðan hott a hofði ok[6] mattv þeir ekki sia i
anlitit a hanvm. Enn þat er þeir mattv af sia þa syndiz þeim
hann skolbrvnn ok skeɢiaðr ok grepþligr i asiono. sa maðr kvaddi
Skvf. Skvfr tok vel kveðiv | hans ok spvrði hann at nafni.[1] hann 80b
kueðs Gestr heita. Skvfr mællti hvar er kyn þitt.[1] Gestr svaraði
viða stendr kyn mitt fotum. Enn þat er eyrinndi mítt hingat at
ek vil vita hvart þv vill veita mer[7] far vt til Grenlandz ęda eigi.
Skvfr svaraði okvnnigr maðr ertv mer ok mvn ek radaz vm við
skipveria mina hvat þeim syniz rað. Gestr mællti þat hvgða ek
81 at styrimaðr etti fyri skipi at raða enn eigi hasetar. Ok er þat

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skrevet* þro-. [3] *Hermed begynder en ny hånd (Hauks „første isl. sekretær").* [4] *Således.* [5] ll *mgl. i hdskr.* [6] *Herpå er igen skrevet, men udstreget:* hafði sidan. [7] *Skr. to gange.*

likiligaz at ek vin*na* hlvtv*er*k mitt. sva at e*ig*i mvnv haset*ar* þvrfa fyri mik at vin*na*. Nv lavk sva þ*ei*ra viðręðv. at Skvfr tok við Gesti. Gengr G(estr) vp*p* i bein*n* *ok* ke*m*r aptr litlu. siðaʀ með mikla byrði. Sva at varla mattv .íj. m*enn* valldit fa. Gestr tok. ser ru*m* aptr a bulka brun h*ann* atti fatt við adra m*enn* *ok* let fatt til sin taka. Skvfr let þegar i haf er byr gaf. Gestr v*ar* ę þvi bet*r*i liðs maðr er meiʀ þvrfti. Sva syndiz m*onnv*m. sem Gestr m*vn*di hafa .íj. m*anna* megin ęda .íıj. helldr skarst allt i odda m*eð* þei*m* G(esti) *ok* Þorm*oði*. þat se*m* við bar. Sva bar at ein*n* dag at þ*ei*r Þorm*oðr* *ok* G(estr) attv avstrmal at hallda bad*ir* saman. I þat mvnd var byttv avstr a skipv*m* en*n* e*ig*i dęlv avstr. nv v*ar*. Þormo*ðr* nidri i kili. *ok* sokti bytunu*m*. en*n* Gestr tok við a þiliunu*m* *ok* bar vt fyri borð.[1] Þorm*oðr* v*ar*. ekki sterkr madr *ok* selldi opt ekki langt vp*p* byttvrnar. G(estr) ręddi um at h*ann* skylldi lengra vp*p*. selia byttvrnar. Þorm*oðr* sv*araði* ongv en*n* gerði rett sem aðr. Nv e*r* min*n*star van*ir* var[2] þa lętr G(estr) falla ofan byttvna fvlla af sio i fang Þorm*oði*.[1] varð h*ann* alvatr *ok* hleypr vp*p* or avstrinum *ok* þrifr vapn.[1] G(estr) tekr. þa *ok*. sin vapn.[1] vilia þ*ei*r þa a beriaz. Skvfr m*æ*l*lt*i þ*at* er e*ig*i sami at m*enn* se vsatt*ir* a kavpskipu*m* i hafi. þvi at þar fylgir m*a*rt til meins *ok* sialldan mun þei*m* skipu*m* uel faraz er m*enn* erv osatt*ir* in*n*an bordz. Nv viliu*m* ver beiða ykkr at þit setit grið meðal ykkar meðan þit erut i hafi a skipi.[1] Nv var sva g*er*t.[1] skip velk*ir* vti lengi.[1] fa þ*ei*r veðr stor *ok* i envm[3] stor(mi)[4] gengr i svndr. skip ra þ*ei*ra.[1] for þa seglit utan bords. taka m*enn* seglit[5] *ok* hei*m*ta at ser in*n*an borðs *ok* voro til tok G(ests) harðfengligust. Skvfr vissi at þ*ei*r m*enn* voro litt hag*ir* er farit hofðv af Grenl*an*di með h*anv*m en*n* h*ann* hafði set þa Þorm*oð* *ok* G(est) mart hagliga telgia. S(k)vf*r*[6]. m*æ*l*lt*i.
82 þa við Þorm*oð*. vill þv skeyta ra vara saman. Þorm*oðr* sv*araði* ekki em ek hagr biðv G(est) g*er*a at ran*n*i h*ann* er sva sterkr at h*ann* mun stinga mega saman rarendunu*m*. S(kvfr) gekk þa til G(ests) *ok* bað han*n* beta rana. G(estr) sv*araði* ekki em ek hagr mel þv at Þorm*oðr* geri at þvi at han*n* er sva orðhagr at h*ann* mun yrkia saman rarendana. sva at fastir se. en*n* fyri naudsynia sakir þa mvn ek telgia an*n*an hlutin*n* rarin*n*ar en*n* Þorm*oðr* telgi an*n*an.[1] nv er fengin sin ox. hvaru*m* þ*ei*ra *ok* telgir sin*n* hlut hvaʀ þ*ei*ra. G(estr) litr. nokkut um avkxl[7] til Þorm*oðar*.[1] þa er

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således, men vistnok en fejl for* varv *(sml. Flat.) jfr. s. 391.*16. [3] *Således.* [4] mi *mgl. i hdskr. (*myklum stormi *har Flat.).* [5] *Rettet fra hdskrs* segllt. [6] k *mgl. i hdskr.* [7] *Rettet fra hdskrs* avklx.

h*ann* hafði telgt sin*n* hlvt rarin*n*ar seðz[1] h*ann* niðr a bvlkan*n* en*n* G(estr) telgir nokkoro lengr þat tre er h*ann* var at *ok* er lokit var at telgia þa bar h*ann* saman hlutina *ok* þvrpti[2] þa af huarigu*m* hlut at taka.[3] nv festi G(estr) saman rana *ok* ept*ir* þ*et*ta festa þ*ei*r segl vi*d*. ra. || *ok* siðan sigla þ*ei*r. Sið vm havstit toko 81ª þ*ei*r Grenl*an*d. skip kom i Eirix f(iorð). Þorkell Leifs s(vn) var þa hofðingi. yfir Eirix f(irði). Þorkell var mikill hofðingi rikr *ok* vinsęll.[3] h*ann* var vin mikill ens helga Olafs. k*onvng*s. Þorkell kom bratt til skips þa er þ*at* var l*an*d fast orðit *ok* keypti at styri m*onnv*m *ok* at hasetu*m* þa hluti e*r* h*ann* þvrfti at hafa. S(kvfr) gerði. Þorkatli. i kvn*n*leika at hirðm*að*r Olafs k*onvng*s var þar a skipi. sa er Þorm*oðr* h(et) sagði at k*onvng*r hafði Þorm*oð* h*anv*m til handa[4] sent til travstz *ok* hallz ef h*ann* þyrfti meira við.[3] Nv af þessum ordu*m* S(kvfs) for Þormodr ti*l* vistar i Brattalid. S*kvfr* atti bu a Stokkanesi þ*at* uar i Eiriks f(irdi) odrum meghum en Brattalid uar. Vid S(kvf) bio sa madr er Biarni h(et)[5] vitr m*aðr* *ok* vinsęll. gior at ser i morgv hagr vel.[3] h*ann* varðveitti bv[6] þ*ei*ra beɢia þa er[7] h*ann* var i foru*m*.[3] þ*ei*r attv felag saman *ok* for vel m*e*ð þ*eim*. Þorm*oðr* for til vistar i Brattahlið. G(estr) uistadiz. i Einars f(irði) a þei*m* bę er h(et) i Vik.[3] þar bio sa madr er Þorgrimr. het.

Vig Þorg*r*ims trolla

c. 21(7) Þorgrimr trolli Einars s(vn) bio i Einars. firði a Longv nesi.
83 Þorg*r*imr var goðords. maðr mikill hofdingi rikr *ok* fiolm*enn*r garpr hin*n* mesti i skaplyndi. við Þorgrim bio syst*ir* h*an*s er Þordis het.[3] hana hafði atta sa maðr er Ham*vn*dr h(et). syn*ir* Þordisar .iiij. voro a uist[8] með Þorgrimi. ein*n* þ*ei*ra h(et) Bodvaʀ an*n*aʀ Falgeiʀ þriði Þorkell. fiorði Þorðr.[3] þ*ei*r voro allir garpar miklir *ok* fraligir m*enn*.[3] Þorun*n* h(et) aun*n*ur syst*ir* Þorgrims. trolla.[3] hvn bio i Einars f(irði) a þei*m* bę sem[9] heitir[10] a Langanesi.[3] hvn atti svn þan*n* er Liotr h(et). (hann)[11] var mikill madr vexti.[3]

---

[1] ð *synes i hdskr. rettet fra* t *(el. et andet bogstav), næppe omvendt.* [2] p *er noget uformeligt; næppe at læse* f. [3] *Punktum er tilf.* [4] n *synes i hdskr. rettet fra* r *el.* ꝼ *(ufuldstændig skrevet).* [5] for *(l. 14)* — h(et) *er skrevet med en anden og mindre øvet hånd.* [6] *Herpå tilföjes i hdskr.* þv, *en dittografisk fejl fremkommet ved det foranstående* bv *og det følgende* þ-. [7] *Rettet fra hdskrs* var *(K. Gísl.).* [8] i *er tilf. over linjen; efter* t *er et bogstav (eller to?) raderet; mulig er der først skrevet* austr. [9] *Efter* bę *har skriveren først ved gentagelse skrevet* a þeı̄; *det sidste har han rettet til* ſem *(forkortelsesstr. raderet).* [10] *Også* h *synes i hdskr. rettet fra* b *(dittografi af* b *i* bę*).* [11] *Mgl. i hdskr.*

allir frę̨nðr Þorgri*m*s voro miklir hauaða m*enn* *ok* viafnadar fyllir[1]. Sig*r*idr h(et) kona e*r* bio a þei*m* bę̨ e*r* at Ha*m*ri het. Sig*r*idr atti gott bv *ok* gagn samt. Sigvrðr h(et) s(vn) hen*n*ar er at bvi var með hen*ni*.[2] Sigvrdr var fraligr madr vinsę̨ll *ok* litill hauada maðr *ok* þotti eigi alla uega[3] iafnt. Lodin*n* het verk þrell i Bratta hlið.[2] h*ann* var v*er*kmaðr goðr.[2] honu*m* fylgði at lagi kona su er Sigriðr h(et). hun var fengin til at uiNA[4] Þorm*oði*. Skem*m*a var i Brattahlið eigi afost husu*m* er Þorkell suaf i .i.[5] *ok* setv m*enn* h*an*s.[2] þar bran*n* lios i skem*m*vn*n*i hveria nott ept*ir* aðra en*n* an*n*at folk svaf in*ni*. Nv þotti Lodni Sigridr hellsti longu*m* dveliaz i ske*m*mvn*ni* a kvelldu*m* þotti h*anv*m hun ga sin min*nr* en*n* verit hafði. kom h*anv*m þa i hug kviðling(r)[6] sa er kvedin*n* hafði verit u*m* lavsvngar konvr a hverfanda hveli voro þei*m* hiorto skoput brigð i briost lagit[7]. h*ann* reddi vm við Sigriði at h*ann* uill e*ig*i vistir hen*n*ar langar i skemun*n*i a kvelldv*m*.[2] hvn svarar h*anv*m sem hen*ni* var i skapi til. þat barst at ein*n* aptan þa er Þorkell *ok* Þorm*oðr* villdv ganga vt til skem*m*v *ok* Sigr(i)ðr[8] með þei*m* þa
84 tok Lodin*n* til Sig*r*idar *ok* hellt hen*ni* en*n* hvn togaz or hondvm h*anv*m.[2] *ok* er Þorm*oðr* ser þ*et*ta þa tekr han*n* i honð Sigriði *ok* vill kip*p*a hen*ni* or hondu*m* Lodni en*n* þat gengr eigi skiott. Þorkell. ser a þrę̨tv þ*ei*ra.[2] h*ann* mę̨lir við Loðin lat Sigriði fara leiðar[9] sin*n*ar vskvggasamligt er allt vm | vist*ir* hen*n*ar a kvelld- 81b
vnv*m* i skemvn*ni*.[2] mvn ek gę̨ta hen*n*ar sva at þ*er* se ska*m*lavst vti þar. *ok* sva hen*ni* en*n* þv gę̨t hen*n*ar þess a milli.

Þormoðr drap Loðin

c. 22(8) Þa er at iolu*m* dregr lę̨tr Þorkell mvngat heita þviat h*ann* vill iola drykkiv hafa *ok* g*er*a ser þat til agę̨tis. þvi at sialldan voro drykkivr a Gr*enl*a*n*di[10].[2] Þorkell bavð þangat vinv*m* sinv*m* at iolu*m* *ok* var þar fiolm*en*t. Skvfr af Stokka nesi *ok* Biarni voro þar vm iolin.[2] þaðan var hafðr hvsbvnadr. *ok* ker. *ok* klę̨ði u*m* iolin. Nv drvkkv m*enn* vm iolin með mikilli gleði ok[11] skemtan.[2] af fara dag iolan*n*a biogvz m*enn* a brott. Loðin*n* greiðði[12] mo*nnv*m klę̨ði. sverð. *ok* handa gervi er h*ann* hafði varðveitt.[2] h*ann* setti *ok* fra*m* skip þ*ei*ra S(kvfs) *ok* Biarna.[2] hvskallar barv ofan ker *ok* klę̨ði.[2] Loðin*n* var i selskin*nz* stakki *ok* selskin*nz*

---

[1] *Således.* [2] *Punktum er tilf.* [3] g *i hdskr. rettet fra* d. [4] IN *er i hdskr. rettet fra* n *med forlænget sidste streg.* [5] *Således hdskr.;* = einn. [6] r *mgl. i hdskr.* [7] *Se Hávamál v. 84.* [8] i *mgl. i hdskr.* [9] *Skr.* leiðiar. [10] g *(over hvilket et* e = ren *er skrevet) er vistnok i hdskr. rettet fra* if-. [11] *Rettet fra hdskr.* i; *jfr. Flat., der har* ok. [12] *Således.*

broku*m*. þa kemr Loðin*n* i stvfv við hin*n* fiorða man*n*.[1] þar v*arv* aðr eig(i)[2] fleiri m*enn* en*n* þ*eir* Þorm*oðr* *ok* Biarn*ni*[3].[1] Þorm*oðr* la i bekkinu*m* a fra*m*an*n* verdu*m* stokki.[1] Nv er þ*eir* koma i stvfvna þa greip Lodin*n* i fętr Þorm*oði* *ok* kip*p*ti h*anv*m fram a golfit *ok* dro h*ann* vtar ept*ir* golfinv.[1] þa hlęypr Biarni vp*p* *ok* gripvr[4] vm Loðin miðian tekr han*n* vp*p* *ok* rekr niðr við golfinv hart *ok* boluar þei*m* er Þorm*oð* drogv *ok* bað þa lata h*ann* l*æ*san *ok* þ*eir* gera sva. Nv stendr Þorm*oðr* vp*p* *ok* m*æ*l*lti*. til Biarna engi tilkvama þykkir oss Islendingu*m* um slik brogð þvi at vęr ervm opt slikv van*ir* i skin*n*leikv*m*.[1] þ*eir* ganga vt *ok* lata sem ekki hafi i orðit. Nv er þ*eir* Skvfr voro albvnir til ferðar þa gengr Þorkell til skips með þei*m* *ok* hei*m*a men*n* h*ans*.[1] þ*eir* hofdv eina feriv *ok* la ein bryggia a l*an*d vp*p* af ferivn*ni*.[1] Biarni stoð hia ferivn*ni* *ok* beið Skvfs er h*ann* hialadi við Þorkel.[1] Loðin*n* var vp*p*i skamt fra skipinv *ok* hafð(i)[2] af hen*n*ði[4] greitt klęði man*na*. Þorm*oðr* var þaðan skamt *ok* er min*n*star vaner voro bregdr Þorm*oðr* hoggeyxi vndan skikkiv sin*ni* *ok* hoggr i hofvt Loðini[4] sva at h*ann* fell þegar d*æ*ðr til iarðar.[1] Þorkell heyrir brestin*n* *ok* litvr[4] til ser hvar Loðin*n* var fallin*n*. h*ann* męlir þa við sina m*enn* at þ*eir* gangi *ok* drepi Þorm*oð* en*n* þei*m* varð bilt.[1] Biarni m*æ*l*lti* at Þorm*oðr* skylldi ganga vt a skip.[1] h*ann* gerði sva.[1] Biarni gekk ept*ir* h*anv*m *ok* sva Skvfr *ok* er þ*eir* komv a skipit þa heimta þeir bryggivna vt.[1] Þorkell eggiar þa at gongv *ok* villdi be*r*iaz við þa Skvf *ok* Biarna ef þ*eir* villdi e*ig*i Þorm*oð* fra*m* selia. Skvfr m*æ*l*lti* þa braðlitit gerir þv a þ*et*ta Þorkkell[4] bonði[4] ef þv vill drepa Þorm*oð* hei*m*a man*n* þin*n* en*n* hirðman*n*[5] *ok* skalld Olafs k*onvngs*.[1] mvn yðr madrin*n* dyrkeyptr verða ef Ol*afr* k*onvng*r spyʀ at þer latit drepa h*ann* all*ra* hellst er h*ann* hafði sent[6] h*ann* þer til tr*æ*stz ef h*ann* þyrfti nokkvrs við. Syniz þ*at* i þessv mali sem opt at reidni[7] litr e*ig*i hit san*na*.[1] nv vilivm ver bioða ydr febętr fyri Þorm*oð* vm vig þ*et*ta *ok* vansa þan*n* er yðr hef*ir* gior veritt[4] i viginv. Nv af þessvm ordu*m* Skvfs þa sefaz Þorkell[8].[1] attv þa margir hlvt i v*m* sęttir þeiʀa.[1] for þ*at* *ok* fr*am* at S(kvfr) han*n*salaði Þorkatli sialfdęmi[9] fyri vig Lodins.[1] for[10] Þorm*oðr*[10] || þa til vistar a Stokka nes. 82a

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] i *mgl. i hdskr.* [3] r *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [4] *Således.* [5] *Over* m *er en fordoblingsstreg.* [6] n *er i hdskr. rettet fra* ll. [7] *Snarere således end* reidin, *da den mellemste streg (ikke den sidste) er forlænget nedad.* [8] e *er i hdskr. rettet fra* l. [9] *Krøllen i* e *svag.* [10] *Disse to ord gentagne ved sideskifte.*

Vig Þorg*r*ims trolla

c. 23(9) Egill het[1] hvskall. þ*ei*ra Skvfs.[2] h*ann* var mikill maðr vexti *ok* sterkr liotr yfirliz vfimr *ok* vvitr.[2] h*ann* atti ken*n*ingar nafn *ok* var kallaðr Fifl-Egill[3].[2] Þorm*oðr* var longv*m* vkatr.[2] þ*ei*r spvrdv Þorm*oð* ept*ir* Biarn(i)[4]. *ok* Skvfr ef þ*ei*r mętt*i*[5] nokut bętr raða a hliodleikv*m* h*ans*. Þorm*oðr* sv*araði* þat villda ek at þit fengit m*er* fylgdar man*n* þan*n* er m*er* fylgði hv*er*t er ek villda fara. þ*ei*r sogdv sva vera skylldv badv h*ann* kiosa þan*n* man*n* af hvs-

86 korlu*m*. sinv*m*. sem h*ann* villdi.[2] Þorm*oðr* m*ællti* Fifl-Egill h*ann* er mikill vexti *ok* ste(r)kr[6]. h*ann* kys. ek. *ok* mvn *eigi* of hyginn at gera slikt sem fyri h*ann* er lagt.[2] þ*ei*r kvodv sva vera skylldv.[2] m*enn* vnðrvdvz[7] þo hvi h*ann* kavs Egil. Biarni smidaði Þorm*oði* eyxi breiða at Þorm*oðar* f*yr*i sogn.[2] hvn var slegin ofan oll af *ok* fra*m* til eggiar.[2] eigi v*ar* eggvolr f*yr*i hen*ni*.[2] hellsti var hvn bitrlig. vm svmarit eptir þessa atbvrði foro m*enn* til þings i Garða i Einarss fiorð.[2] þ*ei*r or Eiriks. firði hofdv. tialldat bvd*ir* sinar *ok* var leiti a medal. *ok* þess er þ*ei*r hofdv tialldat or Einarss f(irði). Nv er m*enn* hofðv flest*ir* tialldat bvdir þa var Þorgrimr *eigi* ko*m*in*n*.[2] litlv siðaʀ var sen for h*ans*.[2] h*ann* hafði skrautligt skip *ok* sva liðs kost vaskligan[8] *ok* vel bvin*n*.[2] sva var ofsi Þor-g*r*ims mikill at m*enn* þordv varla at męla við han*n*.[2] veidar feri hofðv þ*ei*r Gręnlendingar iafnan a skipi sinv. Nv er skip Þorg*r*ims rendi at l*an*di þa gengv m*enn* til strandar at sia skraut þ*ei*ra *ok* vapna bvnað.[2] Þorm*oðr* var þar vidstaddr *ok* tok vp*p* selskvtil ein*n* er þ*ei*r hofdv a l*an*d kastat *ok* litr a en*n* forvnavtr Þorgrims tekr til skvtilsins *ok* m*ællti* lvmi af skvtlinv*m* maðr s(egir) h*ann*. þvi at þer mvn til litils koma þottv halldir a *ok* þ*at* ętla ek at þv mvnir litit kvn*na* at beita skvtlinv*m*. h*ann* sv*araði* sva. v. vist. þikk(i)[4] m*er* hvart þv beit*ir* betr (en)[9] ek. ifa laust mvn þ*at* sagði hin*n*. þa qvað. Þorm*oðr* visv þessa. Betr* lez beita skvtli

---

[1] *Skr. to gange.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Det sidste* f (ꝼ) *er i hdskr. rettet fra* l. [4] i *mgl. i hdskr.* [5] *Skrevet noget utydeligt i hdskr.; for* m *står* n *med et punkt foran; over* tt *findes en buet streg, der her er opfattet som forkortelse for* i. [6] r *mgl. i hdskr.* [7] *Således.* [8] *Således bestemt og ikke* valz- *(rettere da* vallz-*), som tidligere læst; det i ordbøgerne opførte, på dette sted i Fóstbr. begrundede adj.* valzligr *bör derfor udgå.* [9] *Mgl. i hdskr.*

* *Verset bör skrives:*

Betr lézk beita skutli
(Baldr hœlir því skjaldar)
— þollr hleypr hart of hellur
hlunnjós —, an vér, kunna.

Gǫrr mank hitt, hveim harri
hugdyrstr skipar fyrstum
(veitti oss, sás átti
orms torg) í skjaldborgu.

balldr hęlir þvi skialldar þollr hleypr hart vm hellur hlvn*n*ioz en*n*
vęr kvn*n*um. gior man ek hitt hve haʀi hvgdyrstr skipar fystu*m*
87 veitti oss. sa er atti orms torg i skialldborgv. Þorm*oðr* gengr þa
heim til budar Þorgrims. h*ann* lętr þa tiallda bud. sina með míklu*m*
soma *ok* buaz um vel. þat barst at ein*n* godan vedr dag a þin*n*g-
inv at all*ir* m*enn* voro gengnir i brott fra bvð þ*ei*ra Skvfs. *ok*
Biarna nema Þorm*oðr* h*ann* la heima i bvð *ok* svaf.[1] h*ann* hafði
breitt a sik felld tvilodin*n* er h*ann* atti.[1] felldrin*n* var audrv
migin[2] suartr en*n* audru migin huitr.[1] Nv er Þorm*oðr* hafði sofit
nokkvra stunð þa uaknar han*n* *ok* ser at all*ir* m*enn* voro i
brottv.[1] h*ann* vndradiz þat þvi at þa var mart man*n*a i bvðin*n*i
er h*ann* sofnaði *ok* i þv(i)[3] kemr Egill farandi i budna *ok* m*æ*ll*t*i
Of. fiaʀi ertu mikilli skemtan.[1] Þorm*oðr* spurði huadan ko*m*tu at
ęða huat er nu i leiku*m* til skemtanar.[1] Egill s(egir) Ek var at
buð Þorgrims Einars s(vnar) *ok* þar er nv mestr hluti þinghei*m*s-
ins Þ[ormoðr mællti][4] | huat er þar till[5] skæmtanar[6].[1] Egill. 82b
m*æ*ll*t*i Þorgrimr segir þar sogu.[1] Þorm*oðr* m*æ*ll*t*i fra hueriu*m* er
saga su er h*ann* segir. E(gill) sv*araði* e*ig*i ueit ek giorlla fra
hueriu*m* sagan er en*n* hitt veit ek at h*ann* segir vel fra *ok* skemti-
liga *ok* er stoll settr undir h*ann* vti hia buðin*n*i *ok* sitia m*enn*
þar u*m*huerfiss. *ok* hlyða til sogun*ar*.[1] Þorm*oðr* m*æ*ll*t*i kun*n*a
m*vn*tu nokkurn man*n* at nefna þan*n*. sem*m*[5] i er sogun*n*i all*ra*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således, men* -in *er noget forskrevet.* [3] i *mgl. i hdskr.* [4] *Det nederste hjörne af bladet til höjre er afrevet, og dermed et par bogstaver i linjens slutning.* [5] *Således.* [6] æ *noget uformeligt; dog snarere at læse så, end* ie.

Betr lézk kunna beita skutli an vér; skjaldar Baldr[1] hœlir [*fejl for* hœliz = hœlisk?] því; hlunnjós þollr[2] hleypr hart of hellur. Gǫrr[3] mank hitt, hveim hugdyrstr harri[4] skipar fyrstum í skjaldborgu. Sá, 's átti ormstorg[5], veitti oss.

[1] *'Skjoldets Balder' = kriger, manden.* [2] *'Rullestokkens hests [= skibets] tal (træ) = manden.* [3] *'Fuldkomnere, bedre'; digteren mener hermed, at han ganske vist ikke er så vant til at håndtere sælhunde-harpunen, som til en anden — og ædlere — id, og den husker han bedre.* [4] *ɔ: Olaf d. hellige. Med hvad der her udtales kan Ol. helg. kap. 218 (Hkr. 475) sammenlignes.* [5] *'Ormens, slangens torv, plads, hjem' = guld.*

Han foregav bedre at forstå sig på [sælhunde-]harpunen end jeg. Manden roser [snarere: roser sig] det [deraf]; han løber [forstår sig i det mindste godt på at løbe, smöre haser] stærkt hen over stenene. Grant husker jeg, hvem den modige fyrste stiller forrest i skjoldborgen. Han, som ejede guld nok, gav os deraf.

hellst er þu segir sva mikit fra at[1]. Egill *mælti* Þorgeirr nokkvrr
var mikill kap*pi* i sogun*ni*. *ok* sva virdiz mer sem h*ann* Þorgrimr
m*vn*di verit hafa nokkut við sogna *ok* gengit miok vel fram*m* sem
likligt er. villda ek at þu gengir þanngat *ok* hlyddir til skemtanar.
vera ma þat sagði Þorm*oðr*.[2] riss han*n* nv vp*p* *ok* tekr ifir sik
felld. sin*n*. *ok* snyr ut hinv. svarta a felldinu*m*.[2] h*ann* tekr. oxi.
sina. i hond. ser. *ok* setr hautt a hofut. ser gengr til buðar Þor-
g*r*ims. *ok*. Egill. með. h*anv*m. nema. þ*ei*r. stað undir budar ueᴳin-
u*m*. *ok* hlydaz þaðan u*m*. *ok* matti þadan e*ig*i gerlla heyra þat er
88 sagt var.[2] veðr hafði a[3] verit biart *ok*. sols(k)in[4] mikit.[2] en*n* er
Þorm*oðr* var komin*n*. und*ir* bvdna þa tok ueðrit at þykkna. Þor-
m*oðr* gerði ymist at h*ann* horfði i hi*m*inin*n*. vp*p* eða niðr i iorðina.
fyri sik. E(gill) *mælti* hvi letr þu þan veg. Þorm*oðr* svarar. þan*n*-
in*n* er himin*n*in*n* i at. sia *ok*. sva iorðin. sem þa er va brestir
verða. E(gill) *mælti* fyri hueriu er uant at uerda uabrest*ir*. Þor-
m*oðr* su*araði* fyri tidindu*m* uerða uabrest*ir* auallt. nv ef. sua kan*n*
at. beraz at þu heyr*ir* vabrestin*n* þa forða. þu. þer sem þu matt.
ok hlaup hei*m* til budar se*m*. skiotaz *ok* get þin þar. Nv er þ*ei*r
hialaz þ*et*ta við þa gerir a skur mikla *ok* mikit uat uiðri.[2] hlaupa
m*enn* i brott hueʀ til sin*n*ar budar þui at m*enn* hofdu ekki uid
uatni buiz. Svmir foro in*n* i buð Þorg*r*ims *ok* v*a*r mikil þrong i
buðar durunu*m*.[2] Þorg*r*imr sat ept*ir* a stolinu*m* *ok* beid ef nokkut
ryddiz i budar durunu*m*. Þorm*oðr* *mælti* þa við Egil. bið. þu her
en*n* ek mun ganga fra*m* fyri budna *ok* uita huat þar. se til tiðinda
en*n* ef þu heyrir. vabrestin*n* þa hlaup þu hei*m* til budar sem
skiotaz. Nv gengr. Þorm*oðr* fra*m* fyri buðina. *ok* þar at. sem
Þorgrimr. sat h*ann* m(ællti) hvat sogv var þat er þu sagdir adan.
Þorg*r*imr s(egir) e*ig*i getr þat i fa*m* ordu*m* sagt storm*er*ki þeirrar.
sogu. ęda hvert er nafn þitt.[2] h*ann* s(egir) Vtryggr heiti ek.[2]
hv*er*s s(vn) ertv. sagði. Þorgrimr.[2] ek em Tortryᴳs s(vn). þa villdi
Þorgrimr vp*p* risa af stolinu*m*.[2] Þorm*oðr* hoᴳr þa i hofut h*anv*m
ok klyfr h*ann* i herðar niðr bra sidan oxin*n*i vndir felld sin*n* *ok*
sez undir h*er*dar Þorg*r*imi *ok* kallar fari þer hingat a er un*n*it a
Þorgrimi. Nv snvaz margir þangat. *ok* sia averkan*n*. þ*ei*r fretta
huat h*ann* veit til þess m*ann*z er a Þorg*r*imi van*n*.[2] Þorm*oðr*[5]
sv*araði* her sa ek. h*ann* fyri skemstu en*n* ek hliop þegar undir
herðar [h*anv*m][6] er a verkin*n* var orðin*n*. Sa ek þa e*ig*i hvert sa
for er a hafdi un*n*it.[2] || Nv taki h*er* nokkvrir til *ok* styði Þorg*r*im 83a

---

[1] *Her mgl. vistnok ordene:* gaman se at; *jfr. Flat.* [2] *Punktum er tilf.*
[3] *Således sikkert.* [4] k *mgl. i hdskr.* [5] *En del af* þ *afrevet (se anm. 4 foreg. s.).*
[6] *Afrevet, har sikkert været forkortet; med hensyn til selve ordet jfr. Flat.*

89 en*n* sum*ir* fari at leita þess sem a h*anv*m hef*ir* un*n*it.[1] þa settvz þ*eir* vnd*ir* h*er*ðar Þorg*r*imi en*n* Þorm*oðr* for i brott.[1] h*ann* gengr þa fram með sionu*m* fyri nes nakkvart.[1] h*ann* snyr þa felldinu*m* *ok* let þa horfa vt hit huita. En er E(gill) heyrir brestin*n*. er Þorm*oðr* van*n* a Þorg*r*imi hliop h*ann*. þa hei*m* til bvdar. Skvfs m*enn* geta at lita hvar maðr hliop *ok* ętludu at sa m*vn*di vallda a u*er*ku*m* uið. Þorg*rim*. Egill varð storv*m* hręddr er h*ann* sa man*n*a for ept*ir* s*er*. *ok* með vapnu*m* *ok* er h*ann* var hanðtekin*n*[2] þa skalf a h*anv*m leGR *ok* liðr sakir hręðlu[2]. En þegar er þ*eir* kendu Egil þa þottuz þ*eir* uita at h*ann* m*vn*di ei*gi* hafa un*n*it[3] (a)[4] Þorgrimi. Ran*n* hrędsla af h*anv*m sem hita af iarni. Nv fara þ*eir* i budirnar. *ok* leita man*n*zins. *ok* fin*n*a ei*gi*.[1] þ*eir* fara[5] fra*m* til siouarins *ok* fram fyri nesit. þat. sem. fram. gekk i sioin*n*.[1] þar meta þ*eir* man*n*i i huitu*m* felldi *ok* spyria h*ann* at nafni.[1] h*ann* nefndiz Vigfuss. þ*eir*. spvrðv hvert h*ann* ętlaði at fara. h*ann* s(egir)[6] ęk leita þess manz er a Þorg*r*imi hefir vn*n*it.[1] þ*eir* gengvz at moti *ok* foro hvarirtveGiv hart. miok. skilr nv skiott með þei*m*.[1] þ*eir* Skvfr *ok* Biarni sakna Þorm*oðar* *ok* þykkir þei*m* ei*gi* orvęnt at h*ann* mvni vera valldr au*er*kans. þvi at Skvfr hafði hęyrt i Noregi k*onvng*s a tekiur um hefnð ept*ir* Þorgeir. Havars s(vn). Nv er af liðr hit mesta hlavpit man*n*an*n*a þa tokv þ*eir* Skvfr *ok* Biarni bat ein*n* a lavn *ok* letv i nokkvrar uistir.[1] þ*eir* rerv. fra*m* fyri nesit þ*viat*. sagt var at þar hefði sez madr i hvitu*m* felldi. sa er nefnðiz Vigfvss. En*n* er þ*eir* ko*m*a fyri nesit. þa sa þ*eir* hvar. Þorm*oðr* var. reyrv þ*eir* þa at l*an*di *ok* mela at Þorm*oðr* skvli ganga a skipit vt.[1] h*ann* gerði. sva. þ*eir*. spyria hvart h*ann* hefði vn*n*it a Þorgrimi.[1] h*ann* kvað þ*at* satt vera.[1] þ*eir* spurðv h*ann* tidin*n*da eda hv*er*ssv mikill vera m*vn*di av*er*kin*n*. Þorm*oðr* kvað. þa. v(isv)

90 Avrvende*. trez. vnðir. opt fin*n*vmz þat min*n*i avll e*r* fremð of

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] i *synes i hdskr. rettet fra* a. [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Skr. to gange.* [6] *Herpå er tilf.* hann, *men overstreget.*

---

* *Verset bör skrives:*

Ǫrvendi trezk undir,
(opt finnumk þess minni)
ǫll es fremð of fallin,
fjǫrneppr, í strá greppi,

ef hreggboða hǫggvit
hefk vart í skǫr svarta,
nadda borðs þvít Nirði,
nættings, bana vættik.

Ǫll fremð es of fallin[1] greppi í strá[1], — fjǫrneppr trezk undir ǫrvendi[2], — (finnumk opt minni þess), ef hefk hǫggvit vart[3] í svarta skǫr nættings hreggboða[4], þvít vættik bana nadda borðs Nirði[5].

[1] falla í strá *'at falde ned i (gulvets) halm'; oprl. vel brugt om småting, der ved at falde ned på det med halm bestrøede gulv måtte anses for fortabte.*

fallin fiornefs i stra grep*p*i ef herɢboda[1] hoggit hefi vart. i skavr. svarta. nadda borðs þvi at nirði nȩttings. bana vȩttag. Vera ma segir Þorm*oðr* at e*ig*i hafi mikit orðit hoɢit þvi at orvendr maðr hio en*n* þvi hio ek e*ig*i fleiri at ek hvgða at þ*et*ta. skylldi at fvllv vin*n*a. S(kvfr) m*æ*l*lt*i þa gȩfv hafdir[2] þv a er þ*ei*r. kendv þik e*ig*i er þv saz vndir hofdi ħ*an*v*m* Þorgrimi. ȩda þa er þ*ei*r fvndv þig
v. vp*p*i a nesinv. þa q(vað) Þorm*oðr* v(isv) Vndr[3]* er hvi e*ig*i ken*n*dv elborv*a*r mik giorva stals. hefi ek mark a mali mart *ok* skopt hit svarta bvrgvz langs. þviat lengra lif var m*er* skapat drifv þremia lindz en*n* þollu*m* þei*m* alldr tili seima. avðkenðr madr em ek s(egir) Þorm*oðr* ṣvartr maðr *ok* hrokkinhȩrdr *ok* malhalltr en*n* ek var e*ig*i i þv(i)[4] sin*n*i feigr. *ok* ma vera at ek hafa til nokkvrs

---

[1] *Således.* [2] ꝧ *i hdskr. synes rettet fra* l; *dog er bogstavet noget uformeligt (*hafdir *Flat.).* [3] *For* Vn *først skrevet* Vm *med forlænget sidste streg i* m; *men da denne delvis er benyttet til en del af det følgende* d, *har skriveren selv rettet ordet.* [4] i *mgl. i hdskr.*

---

[2] *Dativ af* örvhönd *'en kejthåndet person'; hentydning til Tormods egen legemsfejl (se sagaen (1852) s. 34).* [3] vart *'næppe, med umærkelig kraft'.* [4] nættings hregg *'sværds-storm', dens* boði *'bebuder' = en kriger;* boða *er vistnok dativ.* [5] nadda borð = *'pilenes bræt' = skjold, dets* Njörðr = *en kriger.*

Digterens (min) hele fremgang er fuldstændig borte — den, hvis liv stunder mod enden [hvis skæbne det er at være dødsens] bliver [trådt under =] undertrykket endogså af en kejthåndet — minder derom finder jeg ofte —, hvis jeg har hugget kraftløst (forgæves) i krigerens (Torgrims) sorte hoved, ti jeg vænter (bestemt), at manden dør.

* *Verset bör skrives:*

Undr 's, hví eigi kendu
élbǫrvar mik gǫrva
stáls (hefk mark) á máli
(mart) ok skopt et svarta;
burgumk, langs þvít lengra
líf vas tý skapat drífu
þremja svells, en þolli
þeim aldrtili seima.

Undr 's, hví stáls élbǫrvar[1] kendu mik eigi gǫrva á máli ok et svarta skopt (hefk mart mark); burgumk, þvít langs þremja svells drífu tý[2] vas skapat lengra líf, en aldrtili þeim seima þolli[3].

[1] *'Stål-bygens træer' = krigerne, mændene.* [2] þremjar, *en ubekendt del af et sværd; dens* svell *'is' = sværd; til dette hører* langs *(= langstrakt); sværdets 'byge' = kamp, hvis Tyr = kriger, digteren selv.* [3] *'Guldets stav, træ', manden, Torgrim.*

Et under er det, at mændene ikke skulde kende mig fuldkomment af mit mæle (min — stammende — udtale) og mit sorte hår — jeg har kendemærker nok —; men reddet blev jeg, ti et længere liv blev mig givet, derimod blev døden bestemt for den mand.

vndan rekit. *ok* lvti en*n* fyʀi i gras nokkvrir frępðr Þorg*rim*s en*n*
ek. Biarni *mællti* þa þv m*v*n*t* nv vera la(ta)[1] sva bvit vm hefndir
ept*ir* Þorgeir. *ok* hefir þv þo leyst þin*ar* hendr. þa. q(vað) Þorm*oðr*
v(isv) Matt ka * ek hefnð en*n* hrafni hrings fekk ek brand. a þingi v
91 balldrs let ek vigi valldit varga setvrs[2] við marga. meiʀ hefni þo[3]
þeiʀa Þorgeirss vin*ir* | fleiri gnyþolli let ek gialla giort hefi ek fyri 83b
mik svartan. Sva syniz mer. segir Biarni sem þv þvrfir e*ig*i meira
at. at gera vm hefndina eptir Þorg*eir*. þvi at mikit storvirki hef*ir*
þv g*er*t ein*n* vtlendr maðr *ok* einmani sem þv ert her drepit þan*n*
hofdingia sem an*n*aʀ er mestr (a)[4] avllv Gręnl*an*di *ok* e*ig*i synt
hvar(t)[5] þv kemz i brott þvi at Þorgrimr a marga frępdr þrifliga
eptir *ok* mikla kap*p*s m*enn*. Nv flytia þ*ei*r Þorm*oð* til Eirikss[6]
f(iarðar) *ok* fylgia h*anv*m i helli þan*n* er nv er kallaðr Þorm*oðs*.
hellir. sa hell*ir* er i sefar homrvnv*m* odrv megin fiardarins en*n*
Stokka nes. hamrar erv. vp*p* *ok* niðr fra hellinu*m* *ok* hvarttveggia
illt at fara. þ*ei*r S(kvfr) *ok* Biarni. męla. þa við Þorm*oð*. vertv nv
her i hellinv*m* en*n* við. mvnv*m* koma til moz vid. þig. þegar lokit
er þinginv.[7] sidan fara þeir brott *ok* aptr til þingsins. Þorm*oðar*
var saknat a þinginv.[7] þikkiaz men*n* nv vita at h*ann* mvn vegit
hafa Þorgrim. Bodvaʀ *ok* Falgeiʀ bioggv mal til a hendr Þorm*oði*
ok varð Þorm*oðr* sekr skogar madr vm vigit. Nv er lokit var

---

[1] ta *mgl. i hdskr.* [2] *Således.* [3] *Først skr.* þoꝛ *(begyndelsen til det følg.* þorgeirs*), men* þ *(i* þeiʀa*) er skrevet umiddelbart efter* ꝛ, *vistnok for at betegne, at dette skulde udgå.* [4] *Mgl. i hdskr.* [5] t *ligeledes.* [6] *Rettet fra hdskrs* Einarss. [7] *Punktum er tilf.*

---

* *Verset bör skrives:*

Matkak hefnð, en hrafni,
hrings, fekk bráð á þingi,
Baldrs (létk vígi valdit),
varga, setrs við marga.

Meir hefni þó þeira
Þorgeirs vinir fleiri
gnýþolli létk gjalla
gǫrt hefk fyr mik svartan.

Matkak hefnð hrings setrs Baldrs[1] við marga, en fekk hrafni bráð varga á þingi; létk valdit vígi. — *Den sidste halvdel må være meget forvansket, da* gnýþollr *('gny-træ') ikke er nogen fuldstændig kenning, da man væntede et objekt til* gjalla *f. eks.:* hǫgg *el. lign., og endelig da* þeira *er uforståeligt i sammenhængen (hvilke?). Men meningen synes nogenlunde klar.*

[1] hringr = *'sværd', hvis* setr *'sæde'* = *skjold, dettes* Baldr *'kriger', her Torgeir.*

Jeg vilde ikke overlade hævnen efter Torgeir til mange, men jeg gav ravnen ulvenes føde (den fældedes lig) på tinget; jeg begik drabet. — Nu kan flere af Torgeirs venner hævne ham (hvis de kan); jeg lod hugget runge i krigerens hoved (?); jeg har nu gjort min del af arbejdet, jeg sorthårede mand.

þinginv for hveʀ hei*m* til sins heimiliss. þ*ei*r Skvfr .*ok*. B(iarni)
komo til. fvndar við Þormo*ð* *ok* f*ę*rdv h*an*vm vistir *ok* þ*at* an*n*at
er h*ann* þvrfti. *ok* sogdv h*an*vm. sekt h*an*s. m*æ*ll*t*v at h*ann* skylldi
þar vid hafaz i hellinv*m*. sogdu at h*ann* mv*n*di hv*er*gi frid hafa
ef m*enn* vissi hvar h*ann* var. sogdvz þ*ei*r mv*n*dv koma endr *ok*.
sin*n*vm til fvndar vid h*ann*.[1] fyri helliss. dyrvnv*m* var gras to
mikil *ok* mattv n*a*ᵛdvliga þ*ei*r m*enn* *er* f*ir*ir voro hl*a*ᵛpa af hamrinv*m*
92 *ok* i gr*a*stona. Þormo*ð*i þ*ot*ti daufligt i hellinv*m* þvi at þar va(r)[2]
fatt til skemtanar.[1] ein*n* godan veðr d(ag) r*ę*ds Þ(ormoðr) brott.
fr*a* hellinv*m*[3] h*ann* klifr[4] vp*p* hamrana *ok* hafdi eyxi. sina. m*eð*.
ser.[1] *ok* er h*ann* *er* skamt komin*n*. fr*a* hellinv*m*. þa m*ę*tti h*ann*
man*n*i a leid. Sa var mikill vexti *ok* vsin*n*iligr liotr *ok* e*ig*i goðr
yfir bragds. h*ann* hafdi yfir ser veriv savmada saman af morgv*m*.
totru*m*.[1] hvn var feliott sem laki *ok* hottr a vp*p* með slikri g*er*d.
hvn var oll lvsvg. Þ(ormoðr) s(pyrr) þen*n*a man*n* at nafni. h*ann*
s(egir) ek heiti. Oddi. Þ(ormoðr) s(pyrr) hvat man*n*a ertv Oddi.
h*ann* sv*ara*ð*i* ek em ein*n* gongv madr fast(r)[2] a fotu*m* *ok* em ek
kallaðr Lvsa-Oddi. nen*n*ingarl*a*ᵛss maðr *ok* e*ig*i alllygin*n*. frodr
nakkvat *ok* hefi iafnan gott af godv*m* m*onn*vm. eda hvat h(eitir)
þv. Þ(ormoðr) sv*ara*ð*i* ek heiti. Toradr. Oddi. spv*r*ð*i* hvat m*anna*
ertv Toradr.[1] h*ann* s(egir) ek. em ein*n* k*a*ᵛpm*a*ðr. eda hvart villtv
Oddi eiga k*a*ᵛp vid mik. Oddi s(egir) ek hefi fatt til k*a*ᵛpa. *ę*da hv*er*iv
villtu (við)[5] mik k*a*ᵛpa.[1] ek vil k*a*ᵛpa at þer yfirhofn þa *er* þv att.
Oddi s(egir) e*ig*i þarftu at spotta at m*er*. Þ(ormoðr) s(egir) e*ig*i er
þ*et*ta spott. ek man selia þer kapvna er ek em i en*n* þv skallt gefa
m*er* við v*er*ivna *er* þv *er*t. i. *ok* fara sendi for mina i[6] Stokka nes
ok koma þar i aptan. *ok*. seg þei*m* Skvf. *ok*. B(iarna) at þv hefir
hitt man*n*. i dag er Toradr. nefndiz *ok* skipti h*ann* yf*ir* hofnv*m*
vid þig.[1] ekki byd ek þer fleiri eyrin*n*di.[1] skalltv þa eignaz kapvna
ef þv ke*m*r þessv eyrindi fram. Oddi s(egir) e*ig*i er *a*ᵛdvelldligt at
ko*m*az yf*ir* fiordin || þar þarf skip at hafa en*n* þo ma v*er*a at ek 84a
koma þessv til leidar ef ek vil at koma a Stokka nes i kvelld. nv
skipta. þ*ei*r skikkivnv*m* tekr Oddi við blari kapv en*n* fer Toraði
verivna *ok* feʀ h*ann* i. Þa for. Þormo*ð*r til Einars f(iarðar) þar til
er h*ann* hitt*ir* smala man*n* Þordisar a Longvnesi.[1] h*ann* s(pyrr)
93 huart. syn*ir*. Þordisar veri hei*ma*.[1] smala maðrin*n* sv*ara*ð*i* e*ig*i *er*
Bodvarr heima en*n* br*ę*dr. h*an*s voro hei*ma*. i nott. en*n* nv erv

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] r *mgl. i hdskr.* [3] *Synes skrevet* hetlinvm; *men ned til* ll *går halen af* þ (þar *l. 8*), *hvilket har bevirket, at bægge* ll *kun har halvdelen af den sædvanlige længde.* [4] *Skrevet* kllfr, *men det første* l *er i hdskr. rettet fra* a. [5] *Mgl. i hdskr.* [6] *Rettet i hdskr. fra* a.

þ*eir* ron*ir* a fiski.[1] Þorm*oðr* sv*araði* sva ma v*er*a. nv hvgdi. smala m*aðr*. at h*ann* v*æ*ri Lvsa-Oddi[2].[1] nv skiliaz. þ*eir*. Þorm*oðr*. *ok*. smala m*aðr*.[1] feʀ Þorm*oðr* til nævsta Þordisar *ok* hefsz þar vid *ok* e*r* kvellda tok. þa sa. Þorm*oðr* at[3] þ*eir*. brędr rerv at l*an*di. Þorkell reri i halsi Þorðr i midiv. skipi[4]. Falgeiʀ i æ*v*strvmi.[1] nv er. skipit ren*n*ir at l*an*di. þa stendr. Þorkell vp*p* *ok* for fra*m* i stafnin*n* *ok* etladi at taka vid skipinv.[1] Þorm*oðr* gengr. þa vt or nævstinv. *ok* þikkiaz þ*eir* þar ken*n*a Lvsa-Odda. þa snarar. Þ(ormoðr) at Þorkatli. *ok* hoggr badu*m* hondu*m* i hofut Þork*atli*. *ok* klyfr havsin*n*. fekk h*ann* þegar bana. þa snyr Þorm*oðr* i brott *ok* steypir af ser v*er*ivn*ni*.[1] Þordr. *ok* Falgeirr hlævpa eptir h*anv*m.[1] h*ann* tekr vndan fast *ok* fra*m* a siovar hamrana yf*ir* hellin*n* *ok* hleypr Þorm*oðr* fyr ofan i tona þa er fyri helliss dvrvnu*m* var.[1] *ok* er h*ann* kom niðr þa hleypr Þorðr ept*ir* h*anv*m *ok* lyknar i knessbotu*m* (er)[5] h*ann* kom nidr i tona *ok* lytr afram.[1] þa hio Þorm*oðr* medal h*er*da h*anv*m sva at eyxin sokk at skapti *ok* fyʀ en*n* h*ann* geti eyxina or tekit sarinv þa hliop Falgeiʀ ofan i tona *ok* hio þegar til Þorm*oðar*. þ*at* hæ*v*ɢ kom. medal h*er*da Þorm*oði* *ok* vard þ*at* mikit sar.[1] þa ran Þorm*oðr* vnd*ir* hendr Falgeiri þvi at h*ann* var vapnlævss. Þorm*oðr* fin*n*r þ*at* at h*ann* verðr aflvani fyr Falgeiri.[1] þikkiz h*ann* þa v*er*a midlvng staddr slyp*p*r m*aðr* *ok* saʀ miok.[1] ren*n*ir þa hvgnv*m* þangat e*r* var Olafr k*onvng*r. *ok* vętti h*an*s hamingiu at h*anv*m m*vn*di dvga.[1] fellr þa eyxin or hendi Falgeiri nidr fyr ha*m*rana ofan a sioin*n*.[1] þikkir h*anv*m þa nokkorv vęn*na* er hvartveɢi var slyp*p*r. *ok* þvi nęst falla þ*eir* badir fyri hamrana ofan a sioin*n*. reyna. þ*eir* þa svndit med. *ser* *ok*
94 fęraz niðr ymsir. fin*n*r Þorm*oðr* at h*ann* męddiz af miklu sari *ok* blodras en*n* fyri þvi at Þorm*oði* varð e*ig*i daudi ętlaðr þa slitnadi[6] brokklindi[7]. F(algeirs). rak. Þorm*oðr* þa ofan um h*ann* brękrn*ar*. Falg*eiri* dapraz þa sundit. feʀ h*ann* þa i kaf at oðrv h(v)*er*iv[8] *ok* drekkr nv vmęlt.[1] skytr þa vp*p* þionu*m* *ok* h*er*dunu*m* *ok* við andlatit skaut vp*p* anlitinv var þa opin*n* mvdrin*n* *ok* avgun *ok* var þa þvi likaz at sia i anlitit sem þa er maðr glottir at nokkveriu. sua lykr með þ*eim* at Falg*eirr*. druknar. þar. Þorm*oðr* var þa miok[9] farin.[1] h*ann* lagðiz þa i eitt sker *ok* skreid. þar up*p* a griotit *ok* la þar *ok* vętti þa einskiss an*n*arss en*n* h*ann* m*vn*di þar lif lata þvi at h*ann* var miok modr *ok* saʀ en*n* langt til l*an*dz. Nv er

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] i *er i hdskr. rettet fra* a. [3] *Skr. to gange.* [4] *Det første* i *skr. over linjen med nedvisningstegn.* [5] *Mgl. i hdskr.* [6] *Rettet fra hdskrs* selitn-. [7] *Således.* [8] v *mgl. i hdskr.* [9] o *er skr. omtr. som* ð.

at segia. fra Lusa-Odda h*ann* for sem melt var med þ*eim* Þorm*oði* *ok* segir þei*m* Skvf. *ok* Biarna at han*n* || hafdi fvndit man a leið 84b sin*ni* of d(aginn) þan*n* *er* Thoradr[1] nefndiz. *ok* skipti vid h*ann* yf*ir*hofnu*m* *ok* m*ællti* at h*ann* skylldi. fara a Stokka nes. *ok* s(egia) þei*m* S(kvf) *ok* B(iarna) fvnð þ*ei*ra *ok* klęða kavp.[2] þ*ei*r kenn*a* kapvna *ok* þikkiaz vita at Þorm*oðr* mvn þvi sent hafa Lusa-Odda til fvndar vid þa at h*ann* mun ętlaz fyri nokkut. storvirki at gera.[2] þ*ei*r toko þa ein*n* bat a laun u*m* kvelldit *ok* roa um nottina yf*ir* fiordin*n*. *ok* er þ*ei*r nalgaz hellinu*m* þa sia þ*ei*r kvikt nakkvat i einv skeri *ok* ręda vm hvart[3] þat (mvni)[4] v*er*a selr eda an*n*at. ʀoa nv at skerinv ganga vp*p* a skerit sia þar man*n* liggia *ok* kenn*a* at þar er Þorm*oðr* spyria h*ann* tidinda en*n* han. segir þav tidindi sem gerdz hofdv u*m* nottina. S(kvfr) m*ællti* vist hef*ir*. þik e*ig*i til einskiss vndan rekit a Garða þingi er þu hefir ordit a einv kvelldi bani .íij. kap*p*a *ok* kynstora m*ann*a. Þ(ormoðr) m*ællti* þ*at* eitt kom m*er* i hug aðr þitt[1] komut hingat at ek munda her lif mitt lata i skerinv en*n*. nv þikki mer e*ig*i aurvęnt at ek v*er*ða

95 gręddr *ok* ma þa en*n* v*er*a at ek hafi undan rekit til nokkurss. þ*ei*r spyria at um saman eign þ(ei)ra[5] Falgeirss. Þorm*oðr* kvad.

v. þa v(isv) Skopta* ek en*n* þa er vp*p*i vndarligs a svnd[1] hrokr[6]

---

[1] *Således.* [2] *Punktum er tilf.* [3] r *er skr. over linjen med nedvisningstegn, men dette er ur. anbragt mellem* v *og* a. [4] *Mgl. i hdskr.; jfr. Flat. Udenfor denne linje er der i margen tegnet en hånd, som mulig står i forbindelse med de her begåede skrivefejl.* [5] ei *mgl. i hdskr.* [6] *Skr. umiddelbart efter det foregående ord.*

---

* *Verset bör skrives:*

Skoptak enn, þás, uppi,
(undarligt) á sundi,
hrókr dó heimskr við klœki
(hans razaklof ganði);
alla leitk á Ulli
eggveðrs hugar gleggum
(setti gaurr ok glotti)
goðfjón (við mér sjónir).

Skoptak[1] enn uppi á sundi, þás heimskr hrókr — hans razaklof ganði undarligt — dó við klœki; leitk alla goðfjón[2] á hugar gleggum[3] eggveðrs Ulli[4]; gaurr setti sjónir við mér ok glotti.

[1] *Jfr. norsk* skofta *'hvile ud efter et Arbejde' (Aasen).* [2] *'Gudehad', d. v. s. et udseende, som viser, i hvor höj en grad gudforhadt vedkommende person må have været.* [3] *Egl. 'sparsom, karrig på mod', d. v. s. fej.* [4] eggveðr *'sværdæggens storm' = kamp, dens* Ullr *= Falgeirr.*

Jeg hvilte mig endnu (og flød) på vandet, medens den dumme tølper — hans skræv gabede underlig — døde med vanære. Jeg så, hvor modbydelig den feje „kriger" (ironisk) så ud; den plumpe karl fæstede öjnene på mig og grinte.

do hei*m*skr vid klęki h*an*s raza klof gandi; [1] alla leit ek a Ulli
eggvedvrs [1] hvgar gloɢvm setti gauʀ *ok* glott [1]. gud fion við m*er*
sion*ir*. þ*ei*r S(kvfr) *ok* B(iarni) bera Þorm*oð* [2]. a skip ut i fioru*m*
skautu*m* þ*via*t h*ann* matti e*ig*i ganga. [3] þa sękia þ*ei*r i hellin*n*
klęði h*an*s. *ok* vist þ*via*t þei*m* syndiz h*ann* ekki þar mega vera.
þ*ei*r rero þa in*n* ept*ir* Eirikx [1] f(irði). Gamli h(et) m*aðr* er bio i
Eiriks f(iarðar) botni vp*p*i vndir ioklvnu*m*. h*ann* var. felitill. maðr.
ok einręn*n* veiði maðr mikill. Gamli var kvangaðr *ok* h(et)
Gri*m*a. kona. h*an*s. hun var svarkr mikill. g*er* at. ser u*m* m*a*rt
lękn*ir* goðr *ok* nakkvat. forn frod. [3] ekki voro þar. fleiri hion en
þꝩ. ij. þꝩ komo sialldan til an*n*aʀa m*ann*a *ok* sialldan komo m*enn*
til. þ*ei*ra. þ*ei*r. Skvfr *ok* Biarni lendv bati sinu*m* ska*m*t fra bygd
Ga*m*la. [3] gengr S(kvfr) vp*p*. til huss en*n* B(iarni) sitr yf*ir* Þ(or-
moði). S(kvfi) var þar vel fagnat. *ok* bodin greiði [4]. Saran man*n*
hofu*m* vęr m*eð* at. fara er ek villdi at þer lęknadit. Grima s(egir)
hv*er*ʀ e*r* sa m*aðr*. S(kvfr) s(egir) Þorm*oðr*. sk*a*lld. *ok* hirdm*aðr*.
Olafs k*onvngs*. e*r* vordin*n* fyri av*er*ku*m*. [3] hv*er*ʀ hef*ir* a h*anv*m
vn*n*it s(egir) hun. Skvfr s(egir) hen*n*i. tidindin. þav. sem g*er*ðz.
hofdo. [3] mikill atburdr er sia ordin*n* *ok* mikil uandkvędi hef*ir*
þessi m*aðr* radit ser. *ok* mikit er at takaz a hendr skogar man*n*
frenda Þorgrims *ok* all*ra* hellst e*r* h*ann* hef*ir* nv vnit sva mikit
96 storvirki. i sekt. sin*n*i. S(kvfr) m*ællti* ek. sk*al* fe. fyri h*ann* bęta
ept*ir* þvi sem v*er*t e*r* ef þer erv sakir gefna(r) [5] of þ*et*ta mal *ok*
hvergi sk*al* þik skaða i vm kostnað þan*n* er þv hef*ir* fyr h*anv*m.
Nv lykr þ*ei*ra vidręđv *ok* tekr Grima við Þorm*oði*. [3] er h*ann* þa
fęrðr vp*p* til bęiar *ok* fęgir Grima. sar h*an*s *ok* bindr. [3] er h*anv*m
þegar nokkv*er*v hegra. S(k)vfr [6] *ok* B(iarni) fara hei*m* a Stokka
nes. þessi tiðin*n*ði þotti ꝩllu*m* m*onnv*m mikil vera *ok* varð e*ig*i.
skiott. spvrt hit san*n*a um þ*et*ta þvi at m*a*rgir hofdv þ*at* fyri satt
i fyrstv at Þorm*oðr* mv*n*ði þar drvkknat [7] || hafa þa er lik. Fal- 85a
geirs. fanz. Sar Þorm*oðar* hofdvz illa *ok* la h*ann* .xíj. manadi. i
sarum. þa er ein*n* vetr var lidin*n*. fra þessvm atburdu*m* þa gengr.
Þorm*oðr* milli stvfv *ok* elldhvss *ok* var þo e*ig*i groit sar h*an*s. [3]
vm varit vard sa atbvrdr at Þordis a Longv nesi let illa i svefni
um nott *ok* ręddv m*enn* um at h*an*a skylldi vekia. Bodvaʀ. svn
hen*n*ar m*ællti* lati þer moðr [1] mina niota drau*m*s sins. þ*via*t uera
ma at þ*at* nakkvat beri fyri kerlingu er hun uill uita *ok* er hun
e*ig*i uakit. en*n* er hun vakn*a*r hratt hvn męđiliga aundun*n*i.

---

[1] *Således.* [2] *Skr. to gange.* [3] *Punktum er tilf.* [4] S(kvfi) — greiði *er skr. to gange; sidste gang står* heilsat *for* fagnat (fagnnat *Flat.*). [5] r *mgl. i hdskr.* [6] k *ligeledes.* [7] -at *noget utydeligt i linjens slutning.*

B(oðvarr) son h(ennar) m*æ*l*lt*i. þa. þu lez illa i suefni modir. eða hefir nokkvt fyri þik borit.[1] Dordis[2] sv*araði* vida hefi ek gondum rent i nott *ok* em ek nu vis orðin þ*ei*ra hluta er ek uissa e*ig*i adr. B(oðvarr) m*æ*l*lt*i huat er þat. Þ(ordis) sv*araði* Þorm*oðr*. sona bani. min*n* en*n* brodr[2] bani þin*n* er a lifi *ok* er h*ann* a uist med þei*m* Gamla *ok* Grímv. in*n* i Eiriks f(iarðar) botni. Nu uil ek fara a fund þ*ei*ra *ok* taka Þorm*oð* *ok* launa h*anv*m med liotum dauda þan*n* mikla skada er h*ann* hefir oss. gert. Munv uęr ko*m*a i Brattahlið. *ok* bidia Þork*el* fara med oss þ*via*t h*ann* mun illa kunna ef þei*m* Gamla *ok* Grimv er gert nokkut til meins. þ*via*t Þ(orkell) helldr miok hendi yf*ir* þeím.[1] B(oðvarr) kvez buin*n* til ferdar þegar villdi.[1] nv standa þav vp*p* um nottina *ok* taka eina
97 skvtu er þau attu *ok* stiga þar a skip. við .xv. man. roa um nottina til Eirix f(iarðar). þa uar. sua m(i)ssoru*m*[3] komit at nott var farlios. Nv er Þord*is*. uar a leid komin uid sinu forvneyti. Er þ*at*. sagt at Grima lętr. þessa somv nott illa i svefni. Þorm*oðr*. m*æ*l*lt*i at Gamli skylldi uekia hana. G(amli) sv*araði* ekki vill Grima at hun se vokt þ*via*t iafnan verdr hvn i svefni þ*ei*ra hlvta vis er h*enn*i þikkir uarda. Nv hetta þ*ei*r hialinv en*n* G(rima) vakn*ar* skiott.[1] G(amli) m*æ*l*lt*i. þa illa lestz þv i svefni. Grima. eda huat bar fyri þik. G(rima) sv*araði* þat bar fyri mik at ek veit at Þordis af Longv nesi er a leid ko*m*in. með xv. h*vs*. karla sina *ok* ętlar in*n* hingat til uar. þ*via*t hun er nv uis ordin af trollskap sinu*m* at Þorm*oðr* er her a vist med okkr *ok* ętlar hun at drepa h*ann*. Nv vil ek at þv ser at husi i dag *ok* farir ekki at ueiðu*m* þ*via*t e*ig*i erv þit of marg*ir* þott ið set .íj. fyri. en*n* .xv. m*enn* sęki ykkr hei*m* all*ra* hellst er Þorm*oðr*. er e*ig*i vapn fęrr en*n*.[1] þo nen*n*i ek e*ig*i at senda ykkr a iokla i brott helldr mvnv þit heima vid hafaz. Nv for Þordis vm nottina til þess e*r* hun kom i Bratta hlið. Þork*ell*. fagn*ar* þei*m* vel *ok* byðr þei*m* greiða.[1] Þordis s(egir) sa er mala voxtr at ek ętla at fara a fvnd þ*ei*ra G(amla) *ok* Gr*i*(mv). þing man*n*a þin*n*a þ*via*t. ek þikkiumz þess uis orðin at þar er ko*m*in*n* Þormoðr skogar[4] m*aðr* var. er marg*ir* men*n* hygia at drvkknaðr. se. Nv villda ek at þv fęrir med oss *ok* hallt til þess at v*er* naim*m* logum af þei*m* Gamla | *ok* Grimv.[1] veistv þa g*er*la 85b
hvat ver eigvmz vid ef þv heyr*ir* rędur varar. Þork*ell* sv*araði* ulikligt syniz mer vera at G(amli) mvni vardveita. skogar man þin. en*n* þo mvn ek fara ef þer vilit. Nv eta þav Þordis þar dagv*er*d. En*n* Þork*ell* sopaz at m*onnv*m þvi at h*ann* villdi ekki

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] i *mgl. i hdskr.* [4] *Herefter igen skr.* skogar.

vndir þei*m* Þordisi *ok* B(oðvari) eiga ef þav eyrdi[1] e*ig*i a eitt
satt.[2] *ok* er m*enn* voro mett*ir*. þa stigr Þork*ell* a skip vid .xx.
98 m*enn* *ok* fara þa hvar*ir*tveGiv við sva bvit. En*n* G(rima) kona
Ga*m*la atti stol ein*n* mikin*n* en*n* a brvdv*m* stolsins. var s(k)orin*n*[3]
Þor *ok* var þ*at* mikit likneski. G(rima) m*æ*l*lt*i vm myrginin*n* nv
vil ek skipa til v*er*ka. i dag. stol min*n* mvn ek setia a stvfv golf
mitt þar vil ek Þorm*oð*r at þv sitir a. þa er m*enn* ko*m*a.[2] vil ek
ekki at þv risir vp*p* af stolnu*m* meðan Þordis er a benu*m*.[2] nv
þoat þer þikki nokkvrar nylvndur i geraz eda þer syniz vfridr at
þer borin*n* þa ris þv ekki vp*p* af stolinu*m*. þvi at ekki mvn stoða
at hrokkva i hyrningar vndan ef þer verdr bana avdit. Gamli
sk*al* festa up*p* ketil *ok* sioda sel. þv sk*al*t bera sorp a elldin*n* *ok*
lat verda mikin*n* reyk i hvsunu*m*.[2] ek mun sitia[4] i dvru*m* *ok*
spin*n*a garn *ok* taka vid komendu*m*.[2] nv er sva gert sem Grima
sagdi fyri.[2] *ok* er skip þ*ei*ra Þork*els*. *ok* Þordisar siaz at l*an*di
fara. sez Þorm*oð*r a stolin*n*.[2] Gamli hafdi vp*p*i ketilin*n*. *ok* bar a
sorpit a elldin*n*.[2] vard miok reykfast i hvsnv*m* þar fylgdi *ok*
myrkr mikit sva at ekki matti sia. Grima sat a þreskelldi *ok* span*n*
garn. *ok* kvad nokkvt fyri ser þ*at* er adrir skildu ekki.[2] nv ren*n*a
skip at l*an*di *ok* ganga m*enn* vp*p* til bęiarins. gengr Þork*ell* vp*p*.[2]
Grima heilsar h*an*vm vel *ok* bavd h*an*vm þar at vera. Þork*ell*.
m*æ*l*lt*i. Þordis af Longv n(esi) er her i for *ok* hefir hun þat.
fyri satt at Þorm*oð*r skog*ar*[5] m*að*r hen*n*ar se h*er* m*eð* þer.[2]
viliu*m* vęr at þv selir Þ(ormoð) fr*am*. ęf þv veiz hvar h*ann* er
þ*via*t þer mvn þat ofrað verda at hallda. skog*ar* man*n* fyri þei*m*
Þordisi *ok* Bodv*ar*i s(yni) hen*n*ar. Grima s(egir) vndarligt syniz
m*er* vera at Þordis ętlar at ek mvni hallda. skogar man*n* fyri sva
riku*m* m*onn*vm sem þav *er*v a Longv n(esi) þar sem ek sit vid
an*n*an man*n* i hvsi.[2] vist *er* þat vndarligt en*n* þo viliu*m* v*er* ran-
saka. herb*er*gi þin. Grima m*æ*l*lt*i þess mvnv þ*er* kost eiga at
ran*n*saka bę. min*n* þo at þer hefdit e*ig*i sva mikit fiolm*enn*i. Nv
99 þykki m*er* avallt gott er þv kemr i min hvs. En*n* illt mvn m*er*
þikkia. geis. þ*ei*ra Ein*ar*s f(irðinga) *ok* spellvirkni um h*er*b*er*gi min.
Þork*ell*. m*æ*l*lt*i vid Þordis. mvnu*m*. ganga in*n* .ij. *ok* ran*n*saka.[2] Nv
gera þ*au* sva foro þav in*n* *ok* ran*n*sokvdv. *ok* var þat ekki long dvol.
þ*via*t hvsin voro einkar litil.[2] þ*au* lvkv þa vp*p* stvfn*n*i. *ok* var
þar fvllt allt af reyk *ok* sa þ*au* ekki til tiðinda. ramt var i hvsnv*m*
af reyk[6] *ok* voro þ*au* helldr. skemr in*n*i en*n* þ*au* m*vn*di ef reykl*au*st

---

[1] *Således.* [2] *Punktum er tilf.* [3] k *mgl. i hdskr.* [4] *Rettet fra hdskrs* sta*; jfr. Flat.* [5] o *er skr. over linjen med nedvisningstegn.* [6] *Herefter er skr., men flere gange overstreget:* ok var helldr.

hefði v*er*it. nv ko*ma* ‖ þau ut ok uar þa Ran*n*sakadr bǫrrin*n* utí.[1] 86a þa m*æ*ll*t*i Þord*is*. Eígi þottumz ek mega sea giorla f*yri* Reykinu*m* huat i stofun*ni* uar títt nú manum uid f*ar*a up*p* a stouuna ok taka af skiana ok lata leggía ut reykin*n* ok sea þadan huat i stofun*ni* e*r* ti*l* tidenda. nu f*ar*a þau Bodu*arr* ok Þord*is* a stofuna up*p* *ok* taka af skiana.[1] legg*r* þa ut reykin*n* ma þa sea um alla stofuna.[1] geta þa at lita stol Grimu þar er h*ann* stod a midíu golfi.[1] þau sa Þor med hamri sinu*m* skorin*n* a stols brudunum en*n* þau sa ekki Þorm*od*.[1] fara þau af stufun*ni* *ok* ganga til duran*na*.[1] þa *mællti* Þordis ept*ir* er en*n* nakkuat fyrnsku Grimu er Þors likneski er skorit a stols brudum henar. G(rima) sv*araði* ek kem sialldan til kirkiu at heyra ken*n*ingar lęrdra man*na* þui at ek a langt at fara en*n* fa m*en*t heima.[1] nu kemr mer þa helldr i hug er ek se likneski Þorss af tre gert þat er ek ma briota *ok* bren*na* þegar ek uil huerssu miklu sa er meiri er skapat hefir himin[2] *ok* iorð *ok* alla hluti syniliga *ok* vsyniliga *ok* ollu*m* hlutu*m* gefr lif *ok* engi madr ma yf*ir* stiga. Þ(ordis) sv*araði* v*er*a ma at þv hvgsir slikt en*n* nakkvat etla ek at ver m*vn*dim nv navdga þer meiR til sagna ef Þork*ell* vęri e*ig*i her með sitt fiolm*enn*i þvi at sva seg*ir* mer hugr at þv vit*ir* nakkvat til hv*ar* Þorm*oðr* er.[1] G(rima) sv*araði* nv ke*m*r at þvi sem *mæ*l*t* er opt v*er*dr villr er 100 geta sk*al* *ok* hitt an*n*aRss[3] a(t)[4] hv*er*iu*m* b*er*gr nakkvat er eigi er feigr en*n* þer *er*[5] navdsyn[6] þat e*r* h*eil*v*g* gezla er sua yf*ir* þ*er* at fiandin*n* a ekki þig sua hei*m*ila til ill*ra* hluta sem þv villdir gert hafa þvi at þ*at* er varkun*n* at m*enn* geti stundu*m* anarss en*n* er en þat er engi uarkun*n* at h*ann* trui e*ig*i þvi er satt er þa er h*ann* reyn*ir* sanleikin*n*. nv skilia þ*a*v at sua *mæ*l*t*u.[1] feR Þorkell hei*m* i Brattahlið.[1] Þ(ordis) feR *ok* hei*m*.[1] þ*ei*r S(kvfr) *ok* B(iarni) koma a laun til fvndar vid þau Ga*m*la *ok* G(rimv) fęra þei*m* þa hluti er þei*m* bar naudsyn til *ok* launa þei*m* morgu þan kostnad er þau hofdu fyri Þorm*oði*.

F*ra* þui er Þ(ormoðr) u*ar* heill uord*inn*

c. 24(10) Þa er Þorm*oðr* var ordin heill madr þess er Falgeir hafdi. a h*anv*m vn*n*it þa fluttv. þ*ei*r Skvfr *ok* Biarni Þorm*oð* hei*m* a Stokka n(es) *ok* vardveittu han*n* þar a laun i einu buri. þar var Þ(ormoðr) .iíj. vetr.[1] þan*n* vetr selldv þ*ei*r S(kvfr) *ok* B(iarni) bęin*n*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Fra* þau ut *(sidens begyndelse) og hertil skrevet med en anden hånd, eller mulig med to andre, forskellige hænder.* [3] *Således.* [4] t *mgl. i hdskr.* [5] *Skr. to gange.* [6] *Herpå synes noget at være udfaldet; Flat. har:* at þu þackir þat gude at fiandinn *o. s. v.*

a Stokka nesi *ok* adrar iardir þer sem þ*ei*r attv *ok* sva kvikfe *ok*
ętludv at radaz i brott. af Grenl*an*di.[1] sne*m*enn*d*iss um varit
bioGV þ*ei*r skip. sitt *ok* settv fram.[1] þa fystiz Þorm*oðr* or vtibvr-
inv h*ann*. sagdiz eiga eyrindi nordr i fiordin*n*.[1] h*ann* fer ser þa
ein*n* bat.[1] Fifl-Egill rez til ferdar med h*anv*m.[1] sez Egill til ara
en*n* Þorm*oðr* styrir.[1] Egil*l*[2] uar goðr rędi[2] *ok* vel synðr.[1] vedr
var biart | *ok* gott solskin *ok* uindr litill.[1] þ*ei*r fara in*n* ept*ir* 86b
Ein*ar*s f(irði) *ok* er þ*ei*r voro ko*mnir* in*n*. i f(iorðinn) þa vkyRiz.
Þorm*oðr*. miok *ok* roaz um *ok* hallar. skipinv. ymsa vega. E(gill)
m(ællti) hvi lętr. þv. sva hei*m*skliga. *ok* feR sem. ęrir m*enn*. eda
hvart vill þv hvelfa vndir okkr skipinv. Þ(ormoðr) sv*araði* vvęrt
er m*er*. E(gill) m*ællti* e*ig*i ma ek roa fyrir latu*m* þinum *ok* er
navdsyn a at þv lat*ir* e*ig*i. sva ferliga. at þv haf*ir* okkr a kafi.[1]
en*n* hvat sem E(gill) rędir um þ*et*ta. þa lykr sva at Þorm*oðr*
hvelf*ir* batinu*m* vndir þei*m*. kafar Þorm*oðr* vndan skipinv. *ok* þeg*ar*
101 ept*ir* tekr h*ann* an*n*at kaf at odrv til þess er h*ann* ke*m*r a l*and*.[1]
h*ann* hef*ir* eyxi sina med ser. E(gill) ke*m*r vp*p* hia skipinv *ok*
kemz a kiol tekr þar hvilld *ok* litaz um *ok* hyGR at ef h*ann* siai
Þorm*oð* nokkut *ok* fer e*ig*i set h*ann*. rett*ir* E(gill) þa batin*n* *ok*
ept*ir* þat. sez h*ann* til ara *ok* ręr vt ept*ir* f(irði) *ok* þar til er
h*ann* kemr hei*m* a Stokka nes. seg*ir* þei*m* S(kvfi) *ok* B(iarna) hit
san*n*a fra sinu*m*. ferdu*m*. let þ*at* fylgia sogvn*n*i at h*ann* hvgdi
Þ(ormoð) d*a*vdan m*vn*dv vera. þ*eim* syndiz sia at bvrdr vndarligr
ok þikkiaz e*ig*i sva bvit mega hafa at. en*n* ren*n*a nokkvt grvnu*m*
a hvart Þ(ormoðr) man tyndr v*er*a. Nv e*r* at s(egia) fra Þ(ormoði)
hvat han*n* hafdiz at þa er h*ann* kom a l*and*. h*ann* vatt fyrst
klędi sin *ok* eptir þat tok h*ann* a sik gongv *ok* for til þess. er
h*ann* kom a Hamar til Sigridar.[1] þat var sid dags.[1] h*ann* barði
þar a dyR *ok* gengr vt kona ein *ok* heilsar h*anv*m *ok* snyr in*n*
aptr *ok* gengr til stvfv. Þ(ormoðr) gengr ept*ir* hen*n*i til stvfv *ok*
sez vtarliga a vędra bekk. Sigridr tok til orda *ok* m*ællti* hv*er*R.
kom þar.[1] h*ann*. sv*araði* Osvifr h(eiti) ek. Sigridr. m*ællti*. sva er
hv*er*R sem h(eitir). vill Vs(v)ifr[3] v*er*a her. i nott. h*ann* sv*araði*.
kvez þat vilia. vm myrginin kom Sigriðr at mali við h*ann* *ok*
spvrði hv*er*nveg af stędiz u*m* ferdir h*ans*. Þorm*oðr* m(ællti) Satt
var þat at ek nefndvmz Osvifr[4] i ger. hvn. sv*araði* ken*n*a þottvmz
ek þik þo at ek hefdi ekki fyRi set þig at þv ert Þorm*oðr* Kol-
brvn*ar* skalld. h*ann*. sv*araði* e*ig*i ger*ir* at dylia þvi at rett kendan
hef*ir* þv man*n*in en*n* ek etla at fara a Longv n(es) til Þorvnar

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] v *mgl. i hdskr.* [4] i *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.*

Ein*ar*s d(ottvr) *ok* hitta Liot s(vn) hen*n*ar.[1] þa*r* hafa opt liotliga[2]
til min lagt. S(igriðr) m(ællti) þa sk*al* Sigvrdr s(vn) min*n* fylgia
þer lengi hafa þa*r* Liotr *ok* Þorvn*n* þvng v*er*it til var.[1] Þorm*oðr*
m(ællti) vraðligt syniz. me*r* at. Sigvrdr fari m(e)d[3] me*r* þvi at
102 þit mvnut e*ig*i hallda mega bvstad ykkru*m* he*r* ef nokkut ske(r)z[4]
i m(e)d[3] okkr Lioti. giarna vil ek lata bustad til þess. sagdi
Sigrið[5] at Liotr fengi nokkvra svivirding. Nv feʀ. Sigvrdr m(e)d[3]
Þ(ormoði) a Langa[5] n(es) til Þorvn*n*ar.[1] þ*ei*r drepa þar a dyʀ *ok*
gengr[6] vt ein kona *ok* heilsar þei*m*. S(igvrðr) spvrdi huart Liotr
v*æ*ri hei*m*a. hvn s(egir) h*ann* e*r* i stvfv. S(igvrðr) m*æ*ll*t*i biðv
h*ann* vt koma.[1] gridkona g(e)ngr[3] in*n* *ok* m*æ*ll*t*i Liotr skylldi vt
ko*m*a.[1] h*ann*. svarar[7]. || hveʀ m*æ*ll*t*i þat. S(igvrðr) af Hamri 87a
s(egir) hun *ok* an*n*aʀ madr sa er ek kenda e*ig*i.[1] hue*r*n ueg uar.
sa madr sionum er þu kendir e*ig*i. hun suarar. Suartr maðr *ok*
hrokkin hęrdr.[1] Liotr m(ællti) likan. segir þu han*n*. Þorm*oði* saka
dolgi uorum.[1] nu gengr Liotr fram *ok* konur med h*an*vm þęr.
sem þar uoro.[1] Liotr tekr eitt spiot i hond ser. *ok* gengr i dyʀin
ok ken*n*ir. Þorm*oð* *ok* leɢr þegar a h*an*vm midium.[1] Þorm*oðr* laust
uið laginu eyxini er h*ann* ha(fði)[8] *ok* beʀ nidr spiotit.[1] kemr
lagit. i fot h*an*vm fyri nedan kne *ok* uerdr þat mikit sar.[1] Liotr
lytr ept*ir* er han*n* lagði til Þorm*oðar*, *ok* þa hoɢr Sigurdr medal
h*er*da Lioti *ok* sęrir han*n* miklu sari.[1] han*n* hliop in*n* i dyʀnar.
En*n* konur hlaupa fram fyri han*n*. snua þ*ei*r þa i brott.[1] melir
Þorm*oðr* at S(igvrðr) skyli fara heim a Hamar *ok* seg modr þin*n*i
tidindin en*n* ek mun leita fyri mer s(egir) Þ(ormoðr). Nu skiliaz
þ*ei*r.[1] feʀ Sigurdr hei*m* a Hamar. *ok* segir modr sin*n*i þau.
tidindi sem i hofdu gerdz. Sigrid[5]. m*æ*ll*t*i. þat er mitt rad at þu
farir a fvnd Skufs *ok* skorir a han*n* til uið toku.[1] seg h*an*vm at
ek uilldi selia land mitt *ok* r(að)az[9] með h*an*vm brott af Gr*e*n-
l*an*di. Nu feʀ Sigurdr a fund Skufs. *ok* beʀ up*p* eyrindi sin fyri
han*n*. S(kvfr) tekr uid. Sigurdi *ok* selr l*an*d Sigridar *ok* tekr up*p*
bu hen*n*ar *ok* flytr til skips. Þorm*oðr* bindr. sar sitt *ok* feʀ ofan*n*
til naustz. þess er Þorun*n* atti.[1] ser h*ann* at skip hafdi uerit
103 dregit fra*m* or nausti *ok* þikkiz uita at huskarllar Þorun*n*ar munu
uera ron*ir*.[1] gengr Þ(ormoðr) þa til siofar *ok* ge*r*ir ser rum i einu
þara bruki liɢr þar um dagin*n*.[1] *ok* er aptnaz tok þa heyrir han*n*
ara glam*m*.[1] uerdr þess (varr)[10] at huskallar Þorun*n*ar eru komnir

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Det første* i *er tilf. over linjen uden nedvisningstegn.* [3] e *mgl. i hdskr.* [4] r *ligeledes.* [5] *Således.* [6] *Det sidste* g *er i hdskr. rettet fra* d. [7] *Disse to ord er ved sideskifte gentagne og sidste gang forkortet.* [8] fði *er glemt ved linjeskifte.* [9] að *mgl. i hdskr.* [10] *Mgl. i hdskr.*

at l*an*di.[1] þ*ei*r mela sua. Gott uedr mun[2] a myrgin *ok* munu*m* uer þa roa munu*m* ekki bryna up*p* skipi uoru *ok* lata fliota her i hofnin*n*i. i nott.[1] þ*ei*r gera sua fara hei*m* sidan.[1] þa uar mіok kuelldat. Nu er þ*ei*r eru hei*m* farn*ir* þa riss Þorm*oðr* up*p* *ok* feʀ þangat sem skipit flaut leysir festar *ok* sez til ara rer a fiordin*n* *ok* stefn*ir* til bearins í Uik; A þvi kuelldi lagdiz Þordis nidr a Longu n(esi) til suefns. hun let illa i suefni *ok* er hun uaknaði. m*æll*ti hun huar er Boduaʀ s(vn) min*n*.[1] h*ann* sv*araði* her em ek modir eda huat uill þu.[1] hun. sv*araði*. ek uil at uer roim a fiorðin þ*vi*at þar eru ueidar efní. B(oðvarr) sv*araði* hu*er*nueg er ueidar efni þat. Þ*or*d*is* m*æll*ti Þorm*oðr* skogar madr uaʀ er a f(irðinum) ein*n* a skipi *ok* sk*vl*v uer fara til fun*n*dar uid han*n*.[1] þa foro .v. hu(s)kallar[3] m*eð*. Þordisi.[1] þau roa a fiordin um nottina. Þorm*oðr* heyrir rodrin *ok* man*n*a malit *ok* grunar at Þordis se a for komin m*eð* huskorlum sinu*m*. syniz[4] | h*anv*m þvigit ven*n*i sin*n* kostr[5] 87b (ef)[5] h*ann* v*er*dr fundin*n*.[1] holmr ein litill var skamt fra Þ(ormoði). þat var land lagt *ok* gengu þar ifyr[6] ha flędar en*n* e*ig*i gekk þar sior yfir at medals. dogu*m*.[1] þat uard Þorm*oði* fyri at h*ann* hvelfdi skipinv en*n* h*ann* legz til holmsins.[1] þara bruk uar um holmin*n* allan.[1] grefz Þorm*oðr* niðr milli tuegia steina *ok* beʀ a sik ofan*n* þaran*n*.[1] þau Þordis fara um notina *ok* sia um nottina sorta nokkurn a sionu*m* *ok* uita e*ig*i huat þat er. roa at þangat *ok* sia at þar holfir. skip a sionum *ok* eru arar i homlubondu*m*[7].[1] huskarlar Þordisar. mela þa her mun Þorm*oðr* hafa roit a stein 104 vp*p* *ok* meiri von at h*ann* se drukknadr. Þordis s(egir) Eigi mun Þorm*oðr* h*er* drukknat hafa helldr mun h*ann* hafa ordit var vid for uara *ok* mun h*ann* sialfr hvelft hafa. skipinv *ok* gert þat til þess at v*er* skolim han etla davdan. en*n* han*n* mvn hafa svimit i holmin*n* *ok* mun h*ann* folgiz hafa.[1] nv skolu ver leɢia skipit vid holmin*n*. *ok* leita her i holminum.[1] Nv sk*vl*v þer stanga m*eð* spioz oddum allan þen*n*a holma optaʀ en*n* eitt sin*n*.[1] þ*ei*r gerdu sem hun m*æll*ti. *ok* fvndv h*ann* e*ig*i.[1] þa syndiz þei*m* avrvent vera at þ*ei*r fyndi h*ann*.[1] Þordis m*æll*ti. þat hyɢ. ek at h*ann* se h*er* i holminu*m* þott þer fin*n*it h*ann* e*ig*i. Nv ef Þ(ormoðr) ma heyra mal mitt þa s(vari) h*anę* m*er*. ef h*ann* hef*ir* helldr man*n*z hug en*n*. merar. Þ(ormoðr) heyrði huat Þordis m(ællti) *ok* uilldi s(vara) h*en*ni en*n* h*ann* matti ekki męla þvi at h*anv*m þotti sem tekit

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr.* min *el.* nun. [3] s *mgl. i hdskr.* [4] *Hele denne side er skreven med en anden hånd, den samme, som et par gange tidligere har afløst hovedskriveren.* [5] *Herpå er ordene* þvigit venni *gentagne, hvorved* ef *er glemt.* [6] *Således.* [7] *Fra* fundinn *(l. 16) og hertil synes skrevet med samme hånd som foregående side.*

v*æ*ri fyri mvn*n* h*an*v*m*.[1] nv fara þav Þordis. a brott vid. sva bvit.
taka skip þat er[2] h*ann* hafdi þangat haft *ok* hafa þ*at* með. ser.[1]
Nv er þav voro brottv stendr. Þorm*oðr* vp*p* or brvkinv. h*ann*
svimr þa þangat a leið sem h*anv*m þotti. skemst til l*an*dz. h*ann*
hendir sker þav er a leidin*n*i voro *ok* tok þar hvilldir.[1] *ok* er
skamt var til megin l*an*dz þa komz Þ(ormoðr) a eitt sker. *ok* var
þa ordin*n*[3]. sva at h*ann* matti hv*er*gi þadan komaz. A þessi nott
dreymði Grim bonda i Vik at madr kom at h*anv*m ven*n* *ok* m*er*ki-
ligr medal madr vexti. rid vaxin*n* *ok* h*er*di mikill. sa maðr
spvrði G(rim) hvart h*ann* vekti ęda svęfi. h*ann* sv*araði* ek vaki
en*n* hv*er*ʀ ertv.[1] dravm m*aðr* s(egir) ek em. Olafr k*onvng*r Harallz
s(vn) *ok* er þat eyrindi mitt hingat at ek vil at þv far*ir* ept*ir*.
Þorm*oði*. hirdm*ann*i minu*m* *ok* skalldi. *ok* veitir. h*anv*m biorg. sva
at h*ann* megi þaðan komaz. sem h*ann* liʀ i einv. skeri. ska*m*t fra
l*an*di. Nv sęgi ek þer þ*et*ta til merkia at þ*at* er satt er fyri þig
beʀ at sa m*aðr* vtlendr er v*er*it hefir a vist m(e)d[4]. þer i vetr *ok*
105 Gestr nefndiz. h*ann* heitir. Steinaʀ. *ok* er kalladr Helgv-Steinaʀ
h*ann* er isle || (n)dzskr[5] madr. *ok* for þvi hingat til G*re*nl*an*dz at 88a
h*ann* ętladi hefna. Þorg*eirs*. Havarss s(vnar). ᴇɴ*n* þo at Stein*ar*r
se garpr mikill. *ok* hardfengr þa mvn h*anv*m. v*er*da litils af avdit
vm hefnd ept*ir*. Þorgeir. *ok* mvn h*an*s hardreði an*n*arss. stadar.
meiri. fram koma. Nv er Olafr k*onvng*r hafði sva m*æl*l*t* þa vaknar
Grimr.[1] han*n* vekr G(est) *ok* bað h*ann* vp*p* standa. h*ann* g*er*ir
sva *ok* tekr vapn i hond ser gengr vt m*e*ð Grimi. setiaz þ*ei*r nidr
ok m(ællti) G(rimr) hvat segir þv til þess. hvat þv h(eitir). Gestr
s(egir) ᴍantv þat Grimr hvat ek sagda til þess. G(rimr) sv*araði*.
man ek þ*at* vist hvat þv nefndiz en*n* at þvi spyr ek hvart þv
heit*ir*. sva. sem. þv ņefndiz. Gestr sv*araði*. hvi e*i*gi. G(rimr) m*ællti*.
þvi ef þv h(eitir) Steinaʀ. *ok* ert kallaðr Helgv.-Steinaʀ a þinv
l*an*di. Gestr. m*ællti* hveʀ s(agði) þer at sva veri. Gestr. sv*araði*
Olafr. k*onvng*r. Gestr. m*ællti* hvener fantv h*ann* Olaf. k*onvng*.[1] þa.
sv*araði*. Grimr *ok* sagdi h*anv*m dra*v*min. H*ann*. sv*araði*. satt er.
þat i dravminu*m* er til min kemr. Nv fara þ*ei*r Steinaʀ at leita
Þ(ormoðar) *ok*. finna hann þar sem Olafr k*onvng*r. hafdi til visat
fęra h*ann* hei*m* i Vik *ok* vardveita han þar a lavn *ok* gręda h*ann*.[1]
ok er h*ann* var heill madr ordin þ(ei)ra[6] averka er Liotr hafdi a
h*anv*m vn*n*it. þa flytr. Steinaʀ Þ(ormoð) til. skips. þ*ei*ra. S(kvfr)
var þa e*i*gi vid skip. rez Steinaʀ þa brott or Vik *ok* er þa vid.

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* ek. [3] *Her mgl. der vistnok noget; jfr. Flat.:* var bade stirdr ok modr suo at *o. s. v.* [4] e *mgl. i hdskr.* [5] n *ligeledes.* [6] ei *ligeledes.*

skip *ok* sva. Þorm*oðr*. Skvfi frestaz miok allt þar til er lokit v*ar*
þinginv. Boðvarr Þordisar s(vn) gerdi sekian. Sigvrd[1] Sig*r*idar
s(vn) vm av*er*ka við Liot.[2] ept*ir*. þingit var. Skvfr albvin til
brott. ferd*ar* *ok* þan*n* morgin er S(kvfr) etladi vt at. sigla foro.
þ*ei*r Þ(ormoðr) *ok*. Gestr. i oleyfi[3] S(kvfs) fra. skipi. a einu*m* bati.[2]
þ*ei*r foro til Ein*ar*s f(iarðar) *ok* in*n* eptir f(irðinvm) fyri bę. Þor-
106 vnar.[2] þar sia þ*ei*r .íííj. m*enn* a skipi sitia a fiski. þ*ei*r ken*n*a þar
Liot Þorvn*n*ar s(vn). þ*ei*r leggia þegar at Lioti *ok* beriaz. lykr sva
þessvm fvndi at Liotr. fellr. *ok*. þ*ei*r m*enn*. ííj. sem (með)[4] h*anv*m
voro a skipi.[2] fara þ*ei*r Þ(ormoðr) þa aptr til. skips. *ok* var S(kvfr)
þa bvin*n* til sig(l)ing*ar*[5]. stiga þ*ei*r þa a skip Þ(ormoðr) *ok* S(kvfr)
en*n* Stein*ar*r sez ept*ir*. ferr h*ann* þa til vistar i Bratta h(lið) til
Þorkels. S(kvfr) *ok* B(iarni) lata i haf.[2] þ*ei*r fa goda byri.[2] ferstz
þei*m* vel taka Noreg *ok* er þ*ei*r voro l*an*d fastir þa skiptv þ*ei*r fe
sinv hafdi Biarni skip or. felagi þ*ei*ra en*n* S(kvfr) la*v*sa. fe. helldr
B(iarni) svdr til. Danm*er*kr *ok* gengr vt til Roms *ok* sekir heim
hin*n* heilaga Pettr. p*ostv*la. *ok* Pal. p*ostv*la *ok*[6] i þeirri for andaz
B(iarni). Sig*r*idr *ok*. Sigvrdr s(vn) hen*n*ar keyptv iardir i Noregi
ok bioggv þar til da*v*da. dags. S(kvfr) *ok* Þ(ormoðr) foro a fvnd.
k*onvng*s *ok* voro með h*anv*m til da*v*da dags. k*onvng*rin*n* var ekki
margr til Þorm*oðar* i fystvn*n*i. Madr sa ko*m* til k*onvng*s e*r* Grimr.
nefndiz.[2] h*ann* var islendskr madr.[2] h*ann* | kalladiz[7] hafa. hefnt. 88b
Þorg*eirs*. Havarss s(vnar) fyrr en Þorm*oðr*. k*onvng*r lagdi a h*ann*
virðing. *ok* gaf h*anv*m. giafir. En*n* Þ(ormoðr) vissi deild a G*r*imi
at h*ann* var illr maðr *ok* hafdi myrt man*n* a Isl*an*di. þa. gengr
Þ(ormoðr) fyri k*onvng* *ok* q(vað) v(isv) Þer * fengut fe fleira. flim v.

---

[1] *Rettet fra hdskrs* -vrdr. [2] *Punktum er tilf.* [3] o *rettet fra hdskrs* b. [4] *Mgl. i hdskr.* [5] l *mgl. i hdskr.* [6] *Gentaget ved linjeskifte.* [7] *Linjen begynder med et* ok *(forkortet), hvilket, da* hann *står i forvejen, er urigtigt.*

---

* *Verset bör skrives:*

Ér fenguð fé fleira
(flím 's opt kveðit) Grími
mér ok miklu færa,
mæringr, an þǫrf væri;

hann hefr hunds verk unnit,
hvinn gerir slíkt at vinna,
mætr, en ek mennsku bœttak
mína, gramr, ok þína.

Ér fenguð, mæringr, Grími fleira fé ok mér miklu færa, an þǫrf væri; flím es opt kveðit[1]; hann hefr unnit hunds verk — hvinn gerir at vinna slíkt — en ek bœttak mennsku mína ok þína, mætr gramr.

[1] *Med denne sætning må digteren vistnok hentyde til den nedsættende omtale af Grimr, som han har hørt og hvis berettigelse han kender.*

Du, konge, gav Grim flere penge (kostbarheder), men mig langt færre, end der var grund til; ofte hører jeg ham blive lastet; han har udført en hunds

er opt kvedit. Grimi. fengvt myklu meira męrings en*n* til vęri.
han*n* hef*ir* hvndz v*er*k vn*n*it hvin*n* gerir slikt at vin*n*a mętr en*n*
ek męztv bęttag mina gramr *ok* þina. k*onvngr*. *mællti*. þikkiz þv
Þ(ormoðr) meiri frend [1] hafa vn*n*it a Grenl*an*di en*n* Grimr a Is-
107 l*an*di. Þ(ormoðr) sv*araði*. raðit er þat. Olafr. k*onvngr*. *mællti*. hvat
v. van*n*tv til fręgdar a G*r*enl*an*di. Þ(ormoðr) sv*araði*. Þollr * va ek
Þorg*r*im trolla þar l*a*vt harðr [2] iardar aðr reð ek odda skvrar
otravdr Lodins. davda þar nam ek Þorkel fiorvi. Þorðr let avnð
hin*n* fiorði. felldr var fręgr til molldar FalgeiR. skorvngr. þ*ei*ra.
Ol*a*fr k*onvngr* m(ællti) framaR. hef*ir* þv þa g*er*t vm vigin a G*r*en-
l*an*di En*n* fiski madrin kallar aflavsn vera. fiskin*n*ar. þvi at h*ann*
kallaz leysa sik ef h*ann* dregr. fisk f*yr*i sik en*n* anan fyri. skip.
sitt .íij. fyri avngvl. fiorda fyri vad. nv hefir þv framaR gert. ęda
hvi dr(a)pðv [3] sva marga m*enn*. Þ(ormoðr) sv*araði*. illr. þotti m*er*
iafnadr þ*ei*ra vera við mik þvi at þ*ei*r iofnvdv m*er* til m*er*ar toldv
mik sva v*er*a með m*onn*vm sem m*er*i m*eð* hestum. k*onvngr* *mællti*
varkvn*n* var þ*at* at þer mislikaði þ*ei*ra vmreða hef*ir* þv *ok* stort
v. at g*er*t. [4] þa q(vað) Þ(ormoðr) v(isv) Els * hef*ir* illan dila ekkils

---

[1] *Således.* [2] *Her er vistnok* til *glemt ved linjeskifte.* [3] a *mgl. i hdskr.*
[4] *Punktum er tilf.*

---

handling (en niddings dåd) — kun en kæltring kan begå sligt —, hvorimod det er mig, der har höjnet min og din menneskeværdighed, herlige fyrste, (ved hævnen).

* *Versene bör skrives (jfr. K. Gísl. Nj. II, 127—38):*

Þollr, vák Þorgrím trolla
— þar laut harðr til jarðar —
áðr réðk, odda hríðar,
ótrauðr Loðins dauða;
þar namk Þorkel fjǫrvi,
Þórðr lét ǫnd enn fjórði,
feldr vas, frægr, til moldar
Falgeirr, skǫrungr þeira.

Odda hríðar þollr [1], vák Þorgrím trolla — þar laut harðr til jarðar —, áðr réðk ótrauðr dauða Loðins; þar namk Þorkel fjǫrvi, Þórðr lét ǫnd enn fjórði; feldr vas Falgeirr, frægr skǫrungr þeira, til moldar.

[1] *'Oddenes byges træ' = kriger (kongen).*

Kriger, jeg dræbte Torgrim trolle — det var en kraftkarl, der dér faldt til jorden —; för havde jeg ufortrøden voldt Lodins død; dér berøvede jeg (fremdeles) Torkel livet og Tord var den fjærde, som lod sit liv; (endelig) måtte Falgeirr, deres (ɔ: Grönlændernes) berömte helt, bide i græsset.

Éls, hefk illan díla,
Ekkils þeir 's mik sekðu
geig vannk gervidraugum
Grœnlendingum brendan;
sá munat sœkitívum
sverðéls frǫmum verða
hrings á hryggjar tanga
hóggrœddr, nema mér lógi.

þ*ei*r er mik sektv geig[1] van*n* ek g*er*vi. dr*a*gu*m* Grenl*en*dingu*m* brendan sa mvnat sęki tiri sv*er*d els fromu*m* v*er*da hrings a hryɢiar tanga hog grędd r[2] nema m*er* logi; Sva mvn v*er*a s(egir) k*onvng*r. seint mvn sa dili groa er þv hefir þar brent.[3] Nv var Þ(ormoðr) med. Ol*afi*. k*onvng*i i godri virdingv *ok* þotti hin*n* roskvasti madr i ollu*m* man*n* ravnu*m*. Þ(ormoðr) for or. l*an*di m*e*ð Ol*afi*. k*onvng*i
108 *ok* þolði m*e*ð h*anv*m alla vtlegd. h*ann* for *ok* aptr m*e*ð h*anv*m til Noreg*s* þvi at h*anv*m þotti betra at deyia m(e)d[4] h*anv*m en lifa ept*ir* han*n*. En*n* *er* k*onvng*r ko*m* i Þrandhei*m* i dal þan*n* er Vera d(alr) h(eitir) *ok* h*ann*. vissi vm sat*ir* Þrenda v*m* sik. þa s(pyrr) k*onvng*r Þ(ormoð) i gamni *ok* m*æ*l*lt*i sva hv*er*t m*vn*di nv v*er*a rad þitt ef þv v*ær*ir hofdingi fyri lidi þvi er vęr hofvm nv. Þ(ormoðr) q(vað) þa v(isv) Bren*n*vm* oll f*yr*i in*n*an in*n*in þ*a*v er vęr fin*n*vm. v.

---

[1] g *(2) i hdskr. rettet fra* d. [2] *Foran dette ord er et bogstav* (ɢ?) *udraderet.* [3] *Punktum er tilf.* [4] e *mgl. i hdskr.*

Hefk brendan Grœnlendingum illan díla[1]; vannk Ekkils éls gervidraugum[2], þeir 's sekðu mik, geig; sá (díli) munat verða hóggrœddr á hryggjar tanga[3] sverðéls-frǫmum[4] hrings sœkitívum[5], nema lógi mér.

[1] *'Plet, brandsår'*; at brenna díla *i overf. betydn.* = *'at tilföje skam og skade'*. [2] Ekkils él = *'søkongens byge', kamp, dens* gervidraugar *(foranstaltende træer), krigere.* [3] *'Ryggens tange'* = *rygradens (langstrakte) land* = *hele ryggen.* [4] *'Sværdbyge- [= kamp-] -dygtige'.* [5] hringr = *ring el. sværd; dets* sœkitívar = *'søgende, erobrende, guder', omskrivning for krigere el. mænd.*

Jeg har indbrændt Grönlænderne en slem plet; jeg har tilföjet krigerne, som gjorde mig fredløs, stor skade; det brandsår på de kampdygtige krigeres rygstykker vil ikke blive let at helbrede, medmindre de ombringer mig (den eneste helbredelse, ɔ: hævn, består i at tage mig af dage).

* *Verset bör skrives:*

Brennum ǫll fyr innan
inni, þaus vér finnum,
(land tegask herr með hjǫrvi)
Hverbjǫrg (fyr gram verja);

ýs, taki allra húsa
Innþrœndir kol sinna,
angr mun kveykt í klungri,
kǫld, ef ek má valda.

Brennum ǫll inni[1] fyr innan Hverbjǫrg[1], þaus vér finnum; herr tegask verja land með hjǫrvi fyr gram; Innþrœndir taki kǫld kol[2] allra sinna húsa; ýs angr[3] mun kveykt í klungri[4], ef ek má valda.

[1] *Flere hdskrr. har* Inney *(f.* inni, innin*) ɔ: Inderøen; hvis det er rigtigt, må man i* Hverbjǫrg *(et ellers ubekendt stedsnavn) se en omskrivning for huse(?), obj. til* brennum. [2] kǫld kol *jfr. udtrykket* at brenna til kaldra kola *ɔ: således, at der intet bliver tilbage undt. de udslukte kul.* [3] *'Takstræets sorg'* = *ilden.* [4] klungr *egl.* = *hybentorn, her brændbart materiale overhovedet.*

land. skal heʀ m(e)d[1] hiorvi hver biorg fyri gram veria. ys taki allra hvsa inn Þrendir kol sinna angr mvn kveykt i klvngri kolld ef ek ma vallda; Olafr. konvngr. mællti vera ma at þat hlyddi at væri gert sem þv melir en annat rad mvnv ver taka enn brena land vart sialfra enn þo grvnum ver ekk(i)[2] þig vm at þv mvndir sva gera sem þv melir. þann. dag er bardagi var a Stikla stodum. mællti. Olafr. konvngr || bad Þ(ormoð) skemta nokkveriv. Enn hann 89a
kvad Biarka mal hin fornv.[3] konvngr mællti vel er til. kvędis tekit. fyrir sakir þeira hluta er her mvnv at beraz. i d(ag) ok kalla ek kvedit hvskarlla hvat. þat er. sagt at Þ(ormoðr) var helldr vkatr vm. daginn fyri bardagann.[3] konvngr fann þat ok mællti hvi ertv sva hlioðr Þ(ormoðr). hann svaraði. þvi heʀa[4] at mer þikkir eigi (vist)[5] vera at við mvnim til[6] einnar gistingar i kvelld. nv ef þv. heitr mer þvi. at vid mvnim til einar gistingar. badir. þa mvn ek glaðr. Olafr. konvngr mællti eigi veit ek hvart min rad megv vm.
109 þat til leidar koma enn ef ek ma nekkveriv vm rada þa mvntv. þangat fara i kvelld. sem ek. fer. þa gladdiz Þormoðr ok kvad v(isv) Ala*. þrong at eli ǫrstiklandi miklv. skylldv eigi skelkner

---

[1] e *mgl. i hdskr.* [2] i *ligeledes.* [3] *Punktum er tilf.* [4] h *er i hdskr. rettet fra* e. [5] *Sål. K. Gísl. i udg.; mgl. i hdskr.* [6] *Rettet fra hdskrs* tll.

Lad os opbrænde alle de huse indenfor Hverbjörg (Kedelklipperne?), som vi finder; folket (befolkningen) bereder sig jo til at værge landet med våbenmagt for kongen. Lad Indtrønderne få alle deres huse forvandlede til kolde kul; ilden skal blive tændt i vedet, hvis jeg må råde.

* *Verset bör skrives:*

Ála þryngr at éli,
ǫrstiklandi, miklu;
skyldut skelknir hǫlðar
(skalmǫld vex nú) falma.

Brott komumk vér, en veitum
valtafn frekum hrafni,
(vizk eigi þat vága
viggruðr) eða hér liggjum.

L. 5—8 er i Ol. d. hell. saga helt anderledes, men findes der som sidste halvdel til den første halvdel af det næste vers.

Ǫrstiklandi[1], þryngr at miklu Ála éli[2]; skalmǫld[3] vex nú; hǫlðar skyldut falma skelknir. Vér komumk brott eða liggjum hér — þat vizk[4] eigi, vága viggruðr[5] —, en veitum frekum hrafni valtafn[6].

[1] *'Pilenes udskyder' = kriger, Olaf d. hellige.* [2] *'Søkongens byge' = kamp.* [3] *'Øxetid' = kamp, jfr.* styrjǫld, rómǫld. [4] = vindsk *af* vinda *'dreje', ændre.* [5] *'Bølgernes- hest [= skibets] -vånd' = skibs-styrer, her kong Olaf.* [6] *'Føde, der består i* valr'.

Kriger, nu trækker det svært sammen til en stor søkonge-byge; kampen kommer snart i gang; mændene skulde ikke frygtsomme tabe fatningen. Vi vil slippe med livet eller også blive liggende (på valpladsen) — det vil ikke slå

havlldar. skalm olld vex nv falma. brott komv*mz* vęr. en vętt*ir* valtafn frekum hrafni vex eigi þar vaga viɢrvdr eda her liɢɢiv*m*. k*onvng*r. sv*araði*. sva mvn vera skalld. sem þv. seg*ir* at an*n*at (tveggia)[1] mvnv þ*eir* m*enn* er nv erv h*er* komn*ir* ko*m*az brott ęda liɢɢia h*er* eptir. þa q(vað) Þ(ormoðr) v(isv) Þer * mvn ek en*n* vndz v. odru*m* allvalldr nair skalldu*m* ner vętt*ir* þv þ*ei*ra þingdiarfr fyr kne. hvarfa. ʀikr vil ek m(e)d[2] þer ręsir randar lindz en*n*. svin*n*i. stondu*m* ar avndru*m* eybeygs. lifa *ok* deyia. Ol*afr*. k*onvng*r m*æ*ll*ti*. Sighvati skalld þikkiz þv nv. sneida. *ok* þarftu þess e*ig*i þvi at han*n* m*v*ndi sik nv her kiosa ef han vissi hvat her v*æ*ri titt. *ok* ma. sva v*er*a at han*n* komi oss at mestv gagni. Þ(ormoðr) sv*araði*. v*er*a ma at. sva[3]. se en*n* þat hyɢ ek at þvn*n* skipat v*æ*ri þa vm m*er*kiss. stongina. i dag ef þan*n* veg hefdi marg*ir* farit. þat hafa m*enn* at agetu*m*. gert. hv*er*ssv reyskliga Þ(ormoðr) bardiz a Stiklast*oðvm* þa e*r* Ol*afr* k*onvng*r fell þvi at han hafdi hvarki skiolld ne bryniv. h*ann* hio avallt .íj. hondu*m* m(e)d[2] breid eyxi *ok* gekk i gognu*m* fylkingar *ok* þotti ongu*m* gott þei*m* er fyri h*anv*m vrdv
110 at ei*ga* nattbol vndir eyxi h*an*s. sva er sagt þa er lokit var bardaganv*m* at Þorm*oðr* v*æ*ri ekki saʀ.[4] h*ann* harmadi þat miok *ok*

---

[1] *Mgl. i hdskr.* [2] e *ligeledes.* [3] *Skr. to gange.* [4] *Punktum er tilf.*

---

fejl, konge —; men lad os (hvad enten det ene eller det andet vil ske) give den grådige ravn valføde (ɔ: kæmpe drabelig).

* *Verset bör skrives:*

Þér munk eðr unz ǫðrum,
allvaldr, náir skaldum,
(nær vættir þú þeira?),
þingdjarfr, fyr kné hvarfa.

Ríkr, vilk með þér, rœkir
randar linns enn svinni,
(stǫndum ár á ǫndrum
eybaugs) lifa ok deyja.

Munk eðr, þingdjarfr allvalldr, hvarfa fyr kné þér, unz náir ǫðrum skaldum — nær vættir þú þeira?[1] —. Enn svinni ríkr randar linns rœkir[2], vilk lifa ok deyja með þér; stǫndum ár á eybaugs ǫndrum[3].

L. 5—8 findes kun i Fóstbr.; de synes ikke synderlig godt at passe til l. 1—4, og er vistnok ved fejlagtig tradition föjede til dem som sidste halvdel.

[1] *En stikpille til den i Italien værende Sigvatr.* [2] randar linnr = *skjoldorm (slange)* = *sværd, dets* rœkir *(plejer)* = *kriger.* [3] *'Ø-ringens (havets) skier'* (ǫndrum *af* ǫndurr) = *skibe.*

Jeg agter fremdeles, tingdjærve konge, at opholde mig foran dine knæ (hos dig som din trofaste mand), (i det mindste) indtil du får fat i dine andre skjalde — når vænter du dem forresten? —; du vise, mægtige kriger, jeg vil leve og dø med dig. Tidlig færdes vi på søskierne [a].

[a] *Dette sidste synes at hentyde til en sørejse, rimeligvis til rejsen 1028 over Østersøen til Garderige, på hvilken Tormod fulgte kong Olaf.*

m(ællti) þ*at* etla ek nv at e*ig*i mvna ek til þeiRar Gisting*ar*. sem
k*onvngr*. i kvelld. En*n* v*er*ra þikki m*er* nv at lifa en*n* deyia. *ok*
i þvi bili er h*ann*. *mællti*. þ*et*ta þa flo avr at Þ(ormoði) *ok* ko*m*
fyr briost h*anv*m. *ok* vissi h*ann* e*ig*i hvadan at ko*m*. þvi sari vard
han*n* fegin*n* þvi at h*ann* þottiz vita at þ(et)ta [1]. sar mvn h*anv*m
at bana verða. [2] han*n* gengr til ein*n*ar byGhlodv. þar er margir.
k*onvngs* m*enn* voro in*n*i. sarir. kona eín vermdi vatn i katli til
þess at þva sar man*n*a. Þ(ormoðr) gengr at einv*m* vandbalk *ok*
styz þar við. [2] konan. m*ællti* vid Þ(ormoð) hvart [3] ertv k*onvngs*
madr eda ertv af bonda liði. Þ(ormoðr) q(vað) v(isv) A * ser at
ver voru*m* vigreifr m(eð) [4] Oleifi. sar fekk ek helldr at hvarv hvit-
ings *ok* frid litin*n* skin a skilldi minu*m*. skalld fekk hrid til kallda
nęr hafa ęskiaskar | avrvendan. mik. g*er*van. konan. m*ællti*. hvi 89b
lętr. þv e*ig*i binda sar þin ef þv ert nokkvt saR. Þ(ormoðr) sv*araði*
þav ein*n* [5] hefi ek sar. at e*ig*i þarf at bin*n*da. [2] konan m*ællti* hv*er*ir
gengv bestz. fram. m(e)d [6] k*onvng*inu*m* i. dag. Þorm*oðr* s(egir)
v. Haralldr ** var bitr at b*er*iaz bodreifr m*e*ð Oleifi. þar gekk hardra

---

[1] et *mgl. i hdskr.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Over* v *står et (overflødigt) forkortelsestegn for* er. [4] eð *mgl. i hdskr.* [5] *Således.* [6] e *mgl. i hdskr.*

---

* *Verset bör skrives:*

Á sér, at vér várum
vígreifr með Áleifi,
sár fekk ek, Hildr, at hváru,
hvítings, ok frið lítinn;
skínn á skildi mínum,
skald fekk hríð til kalda;
nær hafa œskiaskar
ǫrvendan mik gǫrvan.

Á sér, at vér várum vígreifr með Áleifi, hvítings Hildr [1] *(konj.)*; sár fekk ek at hváru ok lítinn frið; skínn á skildi mínum [2], skald fekk til kalda hríð; nær hafa œskiaskar [3] gǫrvan mik ǫrvendan.

[1] *'Hornets Hilde' = kvinde.* [2] *Meningen er her helt igennem dunkel; l. 5—8 lider vistnok af en stærk forvanskning.* [3] *Er ingen fuldstændig kenning; Svb. Eg. har læst* eski- = ask- = *'sværd' (snarere: spyd); dettes 'asketræer' = mænd.*

Man kan se det på mig, at jeg har været kampglad hos Aleifr, kvinde. Sår fik jeg da under alle omstændigheder og en stakket fred; „det skinner på mit skjold"; skjalden (jeg) fik en kold byge (= hård medfart, kamp); „mændene har næsten gjort mig kejthåndet" [a].

[a] *Er meningen, at Tormods anden hele arm skulde være bleven så såret, at også den var bleven ubrugelig — altså en humoristisk vending?*

** *Verset bör skrives (jfr. Sn. E. II, 93, Den 3. og 4. grt. afh. 161—63):*

Haraldr sák at vel varðisk
vígreifr með Áleifi;
þar gekk hára hjǫrva
Hringr ok Dagr at þingi;
réðu þeir und rauðar
randir prútt at standa
(fekk benþiðurr blakkan
bjór) dǫglingar fjórir.

Hringr *ok* Dagr at þingi redvz þ*ei*r vnd ra*v*dar randir prvtt at
111 standa fekk benðiðvʀ blakkan bior doglingar. fiorir. konan s(pvrði) þa en*n* Þ(ormoð) hv*er*ssv gekk k*onvn*grin*n* f*ra*m. Þ(ormoðr) q(vað) v(isv) Avrt* var Ol*afs* hiarta oð f*ra*m k*onvn*gr bloði rekin bitv v.
stal a Stikla. stodu*m*. kvaddiz lid borva. elþolla sa ek alla. ialfads mema[1] gram sialfan reyndr verdr flestr i fastri. fleindrifv ser hlifa. margir m*enn* voro i hlodvn*ni* þ*ei*r er miok voro. sarir. *ok* let hatt i holsarum. sem nattvra er til sarana. Nv e*r* Þ(ormoðr) hafdi. kvedit. þessar. visvr þa kom madr ein*n* af bonda. liðinv. i hlodvna in*n*. *ok* er h*ann* heyrir at hatt letr i saru*m* man*na*. mæ*llti* h*ann* e*ig*i er þo undarligt at k*onvn*ginu*m* hafi e*ig*i uel gengit. bardagin*n* við bendr. sva. þrottlavst. folk. sem. þ*et*ta er sem k*onvng*inv*m* hef*ir* fylgt. þvi at mer. þikkir sua mega at kueda at þ*ei*r m*enn* sem her eru in*ni*. þoli varla vę̨pandi. sar sin. Þ(ormoðr) s(egir) syniz þer sva. sem e*ig*i se þrottigir. þ*ei*r m*enn* sem her erv in*ni*. h*an*n s(egir) sva syniz mer vist. at her. se margir m*enn* þrekla*v*sir saman komn*ir*. Þ(ormoðr) m(ællti) sva ma vera sa se her nakkvaʀ maðr i hlodun*ni* in*ni* er e*ig*i. se þrek mikill. *ok* e*ig*i mvn þer. synaz. sar mitt. mikit.

---

[1] *Således. I det sidste* m *er de to sidste streger forlængede.*

Sák, at vígreifr Haraldr varðisk vel með Áleifi; þar gekk Hringr ok Dagr at þingi hára hjǫrva[1]; þeir fjórir dǫglingar réðu at standa prútt und rauðar randir; benþiðurr[2] fekk blakkan bjór.

[1] *'De lange sværds ting'* = *kamp.* [2] *'Sår-tiuren'* = *örnen.*

Jeg så, at den kampglade Harald værgede sig mandig tilligemed Olaf; dér gik Hringr og Dagr til kamp; disse 4 fyrster stod modig under de røde skjolde; örnen fik mørk lædskedrik (blodet).

* *Verset bör skrives:*

Ǫrt vas Áleifs hjarta,
óð fram konungr (blóði
rekin bitu stál) á Stikla
stǫðum, kvaddisk lið bǫðvar.

Élþolla sák alla
Jǫlfuðs, nema gram sjalfan
(reyndr vas flestr) í fastri
fleindrífu sér hlífa.

Hjarta Áleifs vas ǫrt; konungr óð fram á Stiklastǫðum; stál, blóði rekin, bitu; lið kvaddisk bǫðvar. Sák alla Jǫlfuðs élþolla[1], nema gram sjalfan, hlífa sér í fastri fleindrífu[2]; flestr vas reyndr.

[1] *'Jölfuds (Odins) byge'* = *kamp, hvis* þollar = *krigere.* [2] *'Pilenes byge'* = *kamp.*

Olafs hjærte var modigt; kongen trængte voldsomt frem på Stiklestad; de blodsprængte stål (våben) bed; hæren kaldtes frem til kamp. Jeg så alle krigere, med undtagelse af kongen selv, skåne sig i den stærke kamp; de fleste blev (hårdt) prøvede.

bondi gengr at Þ(ormoði) *ok* villdi sia sar h*ans*. en*n* Þ(ormoðr)
sveipar eyxin*n*i til h*ans* *ok*. serir han miklv sari. sa. kvad vid hatt
ok stvndi. fast. Þ(ormoðr) m*æ*ll*ti*. þa. þat. vissa ek at v*er*a m*v*ndi.
nakkvaʀ sa madr in*n*i er þreklavss. m*v*ndi vera.[1] er þer illa saman.
farít leitar a þrek an*n*aʀa man*n*a þvi at þv ert þreklavss. sialfr.[1]
erv her margir m*enn* miok. sarir *ok* stynr engi þ*ei*ra. en*n* þeí*m* er
112 vsialfratt þott hatt lati i saru*m* þeira ᴇɴ þv stynr. *ok* vein*ar* þoat
þv haf*ir* fen*n*git eitt litit[2] sar. N(v)[3] e*r* Þ(ormoðr) m(ællti) þ*et*ta.
stod. h*ann* vi*ð*. vandbalkin*n* þan*n* e*r* i byɢhlodvn*n*i v*ar*.[1] *ok* er
lokit var[4] ręd v þ*ei*ra. þa m(ællti) konan. sv er vatnit v*er*mdi vi*ð*
Þ(ormoð) hvi e*r*tv s*v*a. folr m*að*r *ok* litlꝍss. sem. nar. ęda hvi lętr
v. þv e*ig*i bin*n*da sar þin. Þ(ormoðr) q(vað) v(isv) Emka * ek rꝍdr
ne rꝍdu*m*. ręðr gron*n* kona man*n*i ią̨rn. stendr farst hit forna
fenstigi m*er* benia þ*at* velldr m*er* hin m*æ*ra m*a*rglodar nv t*r*oda
drꝍpniss dyʀa vapna Dags. hrid*ar*. spor. svida. Ok e*r* h*ann* hafði
þ*et*ta m(ællt) þa. do h*ann* standandi vid balkin*n* *ok* fell til iard*ar*.
dꝍdr. Haralldr. Sigvrdar s(vn) fylldi v(isv) þa e*r* Þ(ormoðr) hafdi[5]
kvedit.[1] h*ann* lagdi þ*et*ta vi*ð*. sviða s*v*a m*v*ndi h*ann* vilia. kveda
Dags hridar. spor sviða.[1] Nv lꝍk. sva sem. sagt. var ęfi Þ(or-
moðar) Kolbrvn*ar* s(kallds) *ok* lykr h*er* fra sogn þ*ei*ri er v*er* kvnv*m*
at segia f*ra* Þ(ormoði) kap*p*a hins. helga Olafs. k*onvng*s;

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* lltit. [3] v *mgl. i hdskr.* [4] ar *sammenskrevne.* [5] f *er tilf. over linjen med nedvisningstegn.*

---

* *Verset bör skrives:*

Emka rauðr, en rauðum	þat veldr mér, en mæra
ræðr grǫnn kona manni;	marglóðar, nú, tróða,
járn stendr fast et forna	djúp ok danskra vápna
fenstígi mér benja;	Dags hríðar spor svíða.

Teksten er i Olaf d. helliges saga i Hkr., Fms. og Flat. meget afvigende, medens den legend. Olafss. nærmer sig mere til Fóstbr.s tekst. Mulig er den første gennemgående at foretrække; dog holder vi os her til sagaen, så meget som muligt.

Emka rauðr, en grǫnn kona ræðr rauðum[1] manni; et forna járn stendr fast benja fenstígi[2] mér; þat veldr mér, en mæra marglóðar tróða[3], (at) djúp spor Dags hríðar ok danskra vápna svíða mér nú.

[1] *En hentydning til hendes tilstedeværende rødhårede og rødskæggede mand?* [2] benja fen = *'sår-væsken', blodet, hvis* stígr *(vej) synes at betyde 'sår'.* [3] *'Hav-ildens [guldets] stang' = kvinde.*

Jeg er ikke rødmusset, men den smækre kvinde har en rød mand; det gamle jærn står urokkeligt i mit sår. Det er det, herlige kvinde, der volder, at Dags-kampens og de danske våbens dybe spor volder mig nu svie.

HAUKSBÓK

UDGIVEN

EFTER DE ARNAMAGNÆANSKE HÅNDSKRIFTER

NO. **371, 544** OG **675,** 4^0

SAMT FORSKELLIGE PAPIRSHÅNDSKRIFTER

AF

DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB

KØBENHAVN

THIELES BOGTRYKKERI

1892—96

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING

HAUKSBÓK

NAVNEREGISTRE

[1] Betegner skriverne.

H*er* byriar algorismu*m* ||

c. 1 354 List þessi heitir algorism*vs.*[1] hana fvndo fyst indv*er*skir menn *ok* skipvdv med .x. stofu*m*. þei*m* er. sua erv ritnir ·0987654321· En*n* fyrsti stafr merk*ir* ein*n* i fyrsta stað en*n* anaʀ .íj. hin*n*. þridi. þria *ok* hveʀ ept*ir*. þvi sem skipadr er allt til hins. sidasta. e*r* cifra heit*ir* *ok*. sk*al* þessa stafi fra hęgri heɴdi vp*p* hefia *ok* rita til vinstri handar sem. ebreskv;[2] 90a

Vm m*er*king stafa

c. 2 356 Hveʀ þessi stafr[3] m*er*kir sik einfalldliga i fyrsta stað.[1] en*n* ef h*ann* e*r* i odrum stad. ᴇɴ*n* h*ann* er skipadr m*er*kir h*ann* .x. sin*n*vm. sialfan. sik *ok* i hv*er*n stad e*r* þv setr figvrv þessa an*n*an en*n* skipat er. þa merkir hun avallt .x. hlvtu*m* meira i þei*m*. stað. er til uinstri handar veit helldr en*n* i nęsta stad adr. sif*ra* m*er*kir ekki fyri sik en*n* hun. g*er*ir stað *ok* gefr odr*vm* figvru*m* m*er*king.[1]

U*m* grein stafa

c. 3 Þar nest heyrir þat til at uita þren*na*. grein; stafana *ok* allrar tolu þvi at avll tala[4] min*n*i en*n* .x. heit*ir*. fingr en*n* sv tala avll er tigu*m* gegn*ir*. heit*ir* liðr hv*a*rt sem hvn er meiri eda min*n*i en su tala er allt er saman liðr *ok* fingr. heitir samsett tala;

U*m* fing*r* *ok* figv*ru*

c. 4 Ef þv uill rita nakkueria tolv þa hyɢ. þv at ef þat. er fingr *ok* rita i fyrsta stað eina hv*er*ia figvrv. slika. sem þarf a þessa leid. 8. En*n* ef þv vill lið rita þa settv cif*r*v. fyri figvrv a þessa lunð. 70. Vill þv samsetta tolu rita. þa setv fingr fyri lið. sem her. 6.5.

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Dette tegn bruges her og på lignende steder i det følgende, vistnok for at adskille det foranstående fra den efterfølgende røde overskrift.* [3] *Herefter er igen skr.* hveʀ. [4] ta *er i hdskr. rettet (fra* ul*?).*

Hu*er*ssu iofn edr viofn tala u*er*dr

c. 5 Hveria tolo er þv ritar. þa er hun iofn ef tigvm gegn*ir* eða. iafn fingr er um fram. en*n* aull tala er oiofn ef oiafn fingr[1] er um fram[2]. Iafn*ir* fin*n*gr erv fior*ir*; 246.8. en*n* viafn*ir* adrrír. fiorir; 3579; En*n* ein*n* er hvarki þvi at h*ann* er e*ig*i tala helldr vp*p*haf all*ra*r tolv.[3]

Capitul*vm*

c. 6 I siay[4] stadi er skip(t)[5] þessarar listar greinu*m*; heit*ir* et fyrsta vidr lagnign[4] an*n*at af drattr. þridia tvefalldan fiorda helminga. skipti .v. margfalldan .vi. skipting .víj. at taka rot vndan. *ok* er sv grein a tvęr leidir. An*n*at er at taka rot vndan fer
358 skeyttri tolu[6]. En*n* an*n*at er þat at taka rot vndan att hyrndri[7] tolv þ*ei*ri er verpils voxt hef*ir*;

Hu*er*su af sk*a*l taka taulu*m* *ok* vid leggia

c. 7 Fra hin*n*i hęgri hendi. skalltv af taka *ok* vid leɢɢia *ok* skipta i helminga en*n* fra. vinstri hendi sk*al*tv tvefallda *ok* skipta *ok* m*a*rgfallda *ok* sva draga vndan rot hvaratv(e)ɢiv[8];

H*er* seg*ir* a hu*er*n hatt uid sk*a*l leggia adra tolu ui*d* adra

c. 8 Ef þv vill vid[9] adra tolv adra leɢɢia þa rita yf*ir* vp*p*i hina meiri tolvna *ok* set hina min*n*i tolv[10] iafn f*ra*m til hin*n*ar hęgri handar *ok* leɢ þa figvrv fyst vp*p*[11] vid tolvna er vtarst er til hęgri handar *ok* ef sv tala[12] ǫll saman er fingr. þa rita h*ann* i sama | stað. En*n* ef talan uerdr samsett. þa rita i fysta fingr en*n* leɢ[13] 90b
vid liðin þa tolvna sem i nesta. stad er aðr. En*n* ef liðr verðr af vidlagning i fyrsta stað. þa rita þar. cifrv en*n* leɢ liðin*n* við þa tolu er nęst stendr ef þ*ar* er nokvr tala ella rita þar h*ann* ein*n* saman. En*n* ef þar er. cifʀa[14] þa tak hana brott en*n* set lidin*n* þar niðr. leɢ. sidan adrar. figvrvr. vid a(t)[5] slikv*m* hętti;

c. 9 Ef þv vill adra tolv af an*n*aʀi taka. þa rita tven*n*ar tolvr. sem i vidrlagning *ok* set iafnan hina min*n*i tolv vndir. ellar. iafna. þa tak þv af en*n*i fyrstv figvrv. þa tolo. sem vndir stendr. ef þat ma. *ok* rita ef nokkvt er eptir i sama stað. ella. set þar. cifrv.

---

[1] *Skr. to gange ved linjeskifte.* [2] *Rettet fra hdskrs* frarm. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Således.* [5] t *mgl. i hdskr.* [6] *Rettet fra hdskrs* tololu. [7] i *synes i hdskr. rettet fra* n. [8] e *mgl. i hdskr.* [9] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [10] *Ligeledes.* [11] *Ligeledes.* [12] *Herpå gentages ordene* ok—tala, *dog således, at* ef *er ombyttet med* er. [13] enn leɢ *skr. to gange.* [14] ʀ *i hdskr. rettet fra* a.

En*n* ef þv matt e*ig*i hina fyrstv. fig*vr*v af taka ok er sv tala meiri er undir stendr þa takðv ein*n* af nestv. figvrv. gaí þess at hvn[1] gerir .x. i fyʀa stadnu*m*[2]. Tak þa af þei*m* alla tolv þa sem vndir er *ok*[3] i sama stad þat sem af hleypr. en*n* ef. ciffrvr. standa yfir vp*p*i þa tak ein*n* af þ*ei*ri. fig*vr*v er nęst. stendr. cifrvm. *ok*. rita nio. þar sem cifrvr. voro. allt þar til er þv kemr i þan*n* stað. er þv vill af taka Ok takðv þar af þei*m*. tio. sem þarf ok rita i sama stad þat er lifnar.

360 Hv*er*sv tvefallda skal tolvna

c. 10 Ef þv vill tvefallda nokkvra tolv þa rita fyrst. slika tolv er þer likar þar. nęst tvefallda þv þa fig*vr*v. er mest veit til vinstri handar. *ok* rita i nęsta stad þat er af hleypr. sem i vidr lagning. En ef semiss stendr yfir vp*p*i i ysta stad. þa leɢ. við. ein*n*. þvi at þar var[4] adr iofn tala[5] er i helminga var. skipt.[6]

c. 11 En*n* ef þv vill helming af taka. þa rita slika tolv. sem. þv vill *ok* tak af helming en*n*i fyrstv. fig*vr*v. ef hvn er. iofn. En*n* ef hvn er viofn. þa skipt i helminga. þvi er af einvm hleypr. *ok* tak vp*p* ein*n*. en*n* rita yf*ir* vp*p*i þan*n* staf er helming hverss hlvtar m*er*kir. *ok* vęr kollu*m*. semiss. *ok* sva er gior. .ꝯ. en*n* set. cifrv i stadin*n*. þar nęst. tak af an*n*aʀi. fig*vr*v. helming at sama hętti ef hvn er iofn. En*n* ef hvn er viofn. þa tak af helming. af þvi at iafnt er *ok* af vp*p*. þan*n*[7] *ok* ger af h*an*vm fim*m*. i nesta stad. þvi at þat er helmingr af .x. En*n* ef i odru*m* stad stendr. ein*n*. þa tak h*ann* vp*p*. *ok* rita .v. i nesta stað en*n* set þar nidr. cifrv sem han*n*. stoð. Ekki g*er*ir. cifra ne*m*a nokvr. fig*vr*a standi til vinstri han*n*dar hen*n*i. far sidan f*ra*m at slikvm hętti hv*er*ssvgi m*a*rg*a*r sem. figvrvr e*r*v.

V*m* margfalldan

c. 12 Ef þer likar at m*a*rgfallda adra tolv; i adra. rita tven*n*ar rasir. stafan*n*a með þei*m* hetti at hin ysta. fig*vr*a þeiʀar tolv er þv m*a*rgfalldar. standi vndir fyrsta. staf. en*n*ar efri tolv en*n* til vinstri handar allar adrar. fra þ*ei*ri þęr. sem vndir erv. þar nęst sk*altv* hvgsa hv*er*sv mikit hina meiri fig*vr*v. þa er þv vill m*a*rgfallda

362 skortir a .x. sva opt[8] skaltv hina mini tolvna þa er þv vil

---

[1] *Herpå tilf. i hdskr.* at *(dittogr.).* [2] d *er i hdskr. rettet fra* n, *og* n *fra* v, *hvorved der er fremkommet en streg for mange; dog sikkert ikke — med Munch — at læse* stadinum. [3] *Her mgl. vistnok* rita *(Munch).* [4] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [5] iofn *(fejl for* viofn*)* tala *skr. to gange.* [6] *Punktum er tilf.* [7] af vpp. þan*n* *retter Munch til* tak upp I þaðan. [8] t *er skrevet sammen med foregående bogstav, idet det er rettet fra den anden streg i ufuldst.* pp.

m*a*rgfallda [1] || taka af. tigv*m* hen*n*ar. Ok at þv skilir þ*et*ta marg- 91a
fallda .víj. *ok* niv. [2] Nio skortir ein*n* a .x. þvi takðv eina .víj. af .víj. tigvm. þa verda ept*ir* .iíj. *ok* .vi. tig*ir*. þat e*r*v .víj; sin*n*vm. niv. At slikv skapi mattv adrar tolvr reyna. Margfallda. hina. fyrstv fig*vr*v. rettliga i allar þer er vndir. stanða *ok* rita yf*ir* hv*er*ʀi fig*vr*v. þa margfalld er hvn hef*ir* *ok* til vinstri han*n*dar. þat. sem. e*ig*i ma yfir hen*n*i i nęsta stad m*e*ð viðlagning rettri. Ok þa er þessi. fig*vr*a er margf*a*lldvt fęr hina ystv af þei*m* er undir standa. vndir nestv. fig*vr*v. *ok* margfallda við þan*n* sva sem vid hin*n* fyʀa *ok* ef m*a*rgfalldan gefr þer lið. set. cif*r*v. yf*ir* vp*p*i en*n* skipa lidnv*m*. til vinstri handar. En*n* ef bȩdi verdr af fingr *ok* liðr. þa rita fingr yf*ir* þ*ei*ri. figvrv er þv. margfalldaðir [3] en*n* lid ę [4] nesta stad. En*n* ef fingr ein*n* v*er*dr af [5] margfalldan. þa rita h*ann* yf*ir* vp*p*i. ef cif*ra* er i hin*n*i efri tolv. þa hlavp yf*ir* hana þvi at ekki [6] er [7] henar margfalldan. þess sk*al* *ok* ga at taka af fig*vr*vr. þer. sem. yf*ir* vp*p*i. standa. Iafn. skiott hv*er*ia sem þv hefir margfalldat *ok* rita þan*n*. fingr i stad hv*er*ar [8]. sem til heyrir eda. cifra ef. þat. er rettara. en*n* leɢ þat við hinar er til vinstra vegs standa sem af hleypr. ef cif*ra*. stendr yf*ir* þ*ei*ri. fig*vr*v er þv margfalldar. þa tak hana af. ef. fingr verdr *ok* margfallda ella standi hvn kyʀ. Ef. þv grvn*a*r hvar(t) [9] þv hefir rett m*a*rgfalldat. þa skipt i svndr alla tolvna. vm margfalldan. þat er sv tala er. vndir stoð *ok* mv*n*tv fa hina. somv tolv *ok*. fyʀ hafdir. þv.

364 Svndrskiptilig tala

c. 13 En ef þv vill skipta i svndr tolvn*n*i þa rita tven*n*ar rasirnar stafan*n*a *ok* rita vndir hina min*n*i tolvna. *ok* sk*al* hin meiri tala halfv meiri eda. þriv. slik. eda meiri mvnr. Settv hina. fre*m*stv fig*vr*v þa er vnd*ir* stendr gegnt hin*n*i fyrstv. yf*ir* vp*p*i *ok* adrar til hegri handar iafn fram. sem þęr endaz er vndir standa. þar nest hvgsaþv hv*er*ssv opt hin*n* fyrsti fingr er *ok* i envm efra sva at iafn opt se þęr er fylgia hen*n*i hver i þeiʀi tolv er yf*ir*. stendr. *ok* set þv þan*n* fingr gegnt hin*n*i ystv fig*vr*v. er vndir stendr *ok* þo vp*p*i yfir badar radir. Tak sidan hina fyrstv af hin*n*i fyrstv fig*vr*v *ok* þar nest hveria at hendi iafnopt af hin*n*i efri tolv. En*n* ef ein tala er vndir þa tak hana af hin*n*i efri tolvn*n*i. þar nęst flyt alla

---

[1] *Det sidste* a *er skr. over linjen (på grund af pladsmangel) med nedvisningstegn.* [2] *Punktum er tilf.* [3] ð *er i hdskr. rettet fra* r. [4] *Skr. lige foran følgende ord.* [5] f *er i hdskr. rettet fra* t. [6] *Det første* k *synes i hdskr. rettet fra et andet bogstav og ovenover det findes en forkortelsesstreg.* [7] r *er i hdskr. rettet fra* l *(?).* [8] a *er i hdskr. rettet fra* i. [9] t *mgl. i hdskr.*

tolv þa er vndir stendr vm ein*n* *ok* finn [1] an*n*an. kotiens. *ok* set þan*n* hia hinu*m* fyrsta. *ok* tak hina nedri tolv .i. qvotiens sva opt af hin*ni* efri *ok* ger at sama hętti sva opt se*m* þarf. Ef þv matt e*ig*i hina nedri tolu i figvrv. fin*n*a i hen*ni* [2] efri | þa set þan*n*. 91b
fingr er vndir. stendr. fremstr nęst hin*ni* fyrstv *ok* adrar at sama. hętti til hegri handar. *ok* fin*n*. sidan kotiens eptir slikvm hętti *ok* fęr aptr. figvrv [3]. sem. þarf [4] *ok* rita alla sama kociens. yf*ir* vp*p*i sva marga sem. þarf. En*n* ef. cif*ra*. stendr vndir nidri þa hlavp yfir hana. þvi at ekki ma hen*ni*. skipta. þa er þv kemr vndir hina ystv. fig*vr*v. *ok* hef*ir* hin*ni* skipt mattv ekki lengr [5] skipta Ok gęt. þv þa þeiʀar tolv er eptir. stendr ef hvn er nokkvr. En*n* ef þv vill profa hvart þv. skiptir rett þa margfallda þa tolv er vndir stoð við kociens. *ok* mvntv fa somv tolv *ok* fyrst hafd*ir* þv. En*n* ef nokkvt hliop af f*ra*m i skipting þa leɢ þat vid sidan er margfalldat. er. *ok* mantv. fin*n*a hina somv. tolv;

Capitul*vm*

c. 14 Þa er þv leidir eina hv*er*ia tolv *ok* margfalldar i siolfa sik.
366 heit*ir* sv tala ferskeytt. *ok*. qvadrans [6] *ok* hin fyrsta tala [7] sv er þv margfalldadir heitir. rot. *ok* er hver tala rot vndir nokkvʀi tolv. En*n* eigi *er* hv*er* tala. ferskeytt. Ef þv vill rot fin*n*a vndir nokvrri tolv þa rita fyrst. slika tolv er þer likar. *ok*. ę. envm [8] fyrsta oiofnv*m* stad. rita vɴdir fingr þan*n* er þv leidir. i sialfan. sik. *ok* taki af þat sem yfir vp*p*i er. eda. sva sem nest ma. h*ann* ganga. Sidan tvefalldadv þan*n*. sama. fingr. *ok* h(eitir) þat. dvfl. tak. þa. vp*p*. fing(r)in*n* [9] *ok*. heit*ir*. h*ann*. svbdvp(l) [10]. gęt. þv. svbdvps. en*n* rita. dvfl i nęsta. stað. ef þat er fingr en*n* ef liðr. er þa rita þar. sem. fingr en*n* fyʀi. stoð *ok* set. cifrv. fyri ella fingr ef samsett tala er. Fin*n* sidan nyian. fingr *ok* [11] h*ann* i dvfl *ok* tak af hin*ni* efri tolv þa tolv er þv margfalldar. Sidan margfallda þv. fingr. i sialfan. sik *ok* tak þa tolv af hin*ni* efri gegnt sialfvm h*anv*m. þar nęst. tvefalldaþv. fing(r)in*n* [9] *ok* gęt h*an*s. me*ð* fyʀa svbdvpli. en*n* set dvfl i nesta. stað. sem. fyʀ. Fin*n* þar nęst nyian. fingr. *ok* leid. i dvflin. bęði. samt. *ok* flyt dvflit fyʀa at hinv dvfli vm ein*n* stað. *ok* leɢ þar við ef þar stod liðr. fyri af hinv dvflinv. Margfallda þa nyian. fingr i bęði dvflin. *ok* tak þa tolv af hin*ni* efri.

[1] *Sål. rettet fra hdskrs* .v. (= fimm, *Munch, i henhold til 1812,* 4^0 *i Gml. kgl. saml.*). [2] *Således.* [3] *Rettet fra hdskrs* fiorv *(Munch:* figúrur*).* [4] *Først skr.* þafrf, *men det første* f *er understreget og en prik tilf. ovenover.* [5] g *synes i hdskr. rettet fra* ð. [6] *Disse to ord er skrevne over linjen med nedvisningstegn.* [7] *Rettet fra hdskrs* tald. [8] e *er i hdskr. rettet fra et andet bogstav.* [9] r *mgl. i hdskr.* [10] l *ligeledes.* [11] *Her mgl. vistnok* leið *(Munch).*

gegnt dvflinv. Ger at sama hętti sva opt. se*m* þarf *ok* leid nyian.
fing(r)in i oll dvflin. *ok* flyt þav ept*ir* avallt vm ein*n* þar til er þv
kemr i hin*n* ysta stað.[1] ef vp*p* gengr oll talan sv er þv ritadir. i
fyrstvn*n*i. þa var sv tala ferskeytt. En*n* rot vndir þ*ei*ri tolv erv
fingr all*ir* saman þ*ei*r er þv tvefalldad*ir* með sidasta. fingrinv*m*
þei*m* er þv fant. Margfallda. þv rotina || i sialfa sik *ok* m*vn*tv hafa 92a
hina somv tolv sem i fyrstv ef þv g*er*dir rett.[1] ef af hleypr nokkut
tolun*n*i. þa er þv dregr rotina vndan. þa var sv tala e*ig*i ferskeytt.
368 *ok* leɢ þv þa tolv við hina er þv m*a*rgfalldar rętrn*a*r til. *ok* mvntv
fa hina fyrstv tolvna. *ok* er sv tala avll saman rotin *ok* af hl*a*vp
rot meiri tolv.[1] Ef hin*n* fyrsti stadr þeiʀar tolv e*r* þv ritadir var[2]
iafn þa fin*n* fingr vndir nęstv[3]. figvrv *ok* m*a*rgfallda a somv leid.

Capitul*vm*[4]

c. 15 En*n* ef þv margfalldar rettliga; a ða leið. ferskeytta tolv i
sialfa. sik. *ok* sv tala er af þ*ei*ri m*a*rgfalldan kemr. heitir v*er*pils
tala[5]. cvbikvss.[1] hvn er alla vega iafnmikil. En rotin vndir
cvbito. var hin. sama *ok* ferskeyttrar. tolv. Hv*er* tala er rot
nokvrar verpils. tolv. i cvbici[6]. en e*ig*i er hv*er* tala kvbitvs. Ef
þv vill fin*n*a (rot)[7] vndir kvbito. hvgsa hv*er*ssv mikil tala. er *ok*
hv*er*ssv marg*ir* stadir erv. fin*n* þar nęst fingr i hinv*m* fremsta
þvsvnða. stað.[1] þvsvnda stadi kollu*m* ver þa alla er vm þvsvndir
einar briotaz þat er hin*n* fiordi *ok* hin*n* si*a*vnði *ok* en*n*. tivndi *ok*
hin*n*. þrettandi *ok* *a*vallt hleypr yfir .íj. staði. Fra vinstri hendi
sk*alt*v þ*et*ta verk vp*p* hefia.[1] leid þan*n* fingr þv fant i sik cvbice.
þat er tysvar sin*n*vm margfalldat fyrst i sialfan. sik *ok* an*n*at sin*n*
i þa tolv er þar kom af *ok* þar nest tak af efri tolv. þessa tolv
alla. gegnt. fingrinv*m*. þeím siolfv*m*. *ok* þrefallda þar nęst fing(r)inn
ok hop*p*a yfir ein*n*. stad með þa tolv. *ok* set i þridia stað fyri
hinv*m* þa tolvna ef þat er fingr.[1] en*n* ef þat e*r* liðr. þa set þar
cif*r*v en*n* lidin*n* i nęsta. stað. En*n* ef samsett tala er þa set
fingrin*n*. i sama stað en*n* lið hit nęsta. þar nęst fin*n* nyian fingr i
nesta stað þrefalldri tolv. er tripl heitir. *ok* leið han*n* med hin*n*i
figvrv er fyrst fan*n*tv *ok* ver kollu*m*. svbtripl *ok* a[8] hęg*ra* veg
hen*n*i. i triplit med margfalldan *ok* þar nest leid h*ann* ein*n* saman
370 i þa tolv er af margfalldan kom *ok* vęr kollvm. prodvctvm. Tak
þa þessa tolv alla samt af hin*n*i efri gegnt þvi sem triplit stoð.

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [3] n *synes i hdskr. rettet fra et andet bogstav.* [4] c *er udvisket.* [5] *Disse to ord er tilf. over linjen uden nedvisningstegn.* [6] *Ligeledes; rimeligvis er* i *urigtigt.* [7] *Mgl. i hdskr.* [8] *Rettet fra hdskrs* c.

þvinest leid. fingr þan*n*. sama. i sialfan sik kvpice *ok* tak þa tolv
af hin*n*i efri gegnt sialfvm. fingrinv*m*. tak af fingr þan*n*. *ok* þre-
fallda. h*er*. sem hin*n* fyʀa. *ok* fin*n* þa nyian fingr. leið þan*n*. m*e*ð
badvm. svbtriplvm *ok* triplín samt *ok* flyt avallt triplin fornari
ept*ir*. sem þv gerir. i mina rotardratt við dvpl nema her skalltv
avallt ein*n* stad hop*p*a en*n* leɢia þo at sama hętti tripl við tripl
med rettr(i)[1] vidrlagning. far. fram at slikv hofi; | medan þarf *ok* 92b
þv kemr i ysta stað. En*n* þat skalltv m*e*ð mikilli. vandvirkt hvgsa.
þa er þv fin*n*r fingrna[2] at þ*ei*r taki eigi sva mikit af efri tolv at
sv tala hafi e*ig*i stað. er þv margfalldar triplin til ęda hin on*n*vr
er þv margfalldar. fingrin þan*n* sidaʀa til. Varðvettv avallt svbtripl
med tripli. gęt þess. *ok* ef. cip*p*rvr koma. i svbtripl at engi er
m*a*rgfalldan eða. þrefalldan þ*ei*ra. En*n* hallda þęr stodv*m*. sinv*m*
medan nokkvr figvra er. til hęg(r)i[3] ha*n*dar þei*m*. *ok* er þ*at*
ovandaz i vidrlagning tripls. at avallt feʀ þat. sem. fyʀ er. ritat. i
vidrlogv list. Fingr allir samt þ*ei*r er svbtripl voro. *ok*. ystr fingr
með. erv rot en*n*(ar)[4] meiri tolv þeiʀar er þv ritadir fyrst. ef
vp*p* gekk oll talan i af dręttinvm *ok* m*a*rgfalldaþv svbt*r*iplin. i
sialf sik cvbite. *ok* m*v*n*t*v fin*n*a hina fyrstv tolv. en ef af hliop
nokkvt tolvn*n*i i afdrętti. þa er sv tala e*ig*i cvbicvs en*n* þo er af
hlavp þat með. svbtriplv*m*[5]. rot nokkvrss. cvbici. *ok* ef þv marg-
falldar rot hina min*n*i cvbice. *ok* leɢ vndir þa tolv er af marg-
falldan kemr af hlavpit *ok* m*v*n*t*v fa fystv tolv. er þv ritadir.
(c. 16) *ok* nv ritvm ver at. sin*n*i e*ig*i fleira þar af. Þessar. erv fing*ra*.
372 m*a*rgfalldanar ferskeyttar[6]. af. 3.9 qvadrat*vs* af. 2.4. af 4. 1.6.
qvadrat*vs*. af. 5. 2.5. af. 6. 3.6. q*v*adrat*vs*. af. 7. 4.9.[7] q*v*adrat*vs*. af.
8. 6.4. qvadratvss. af. 9. 8.1. Ok sv list til at. fin*n*a fing*ra* marg-
falldan. sem ritat er fyʀ. þessi er fingra. margfalldan cvbice [symbol]. rot.
2.7. cvbvss. 2. rot. 8. cvb*vs*. 4. rot. 6.4. cvb*vs*. 5. rot. 1.2.5. cvb*vs*
.6. rot. 2.1.6.[8] cvbvss. 7. rot. 3.4.3. cvb*vs*. 8. rot. 5.1.2. cvb*vs*.
(c. 17) 9. rot. 7.2.9.[9] cvbvss. hv*er* ferskeytt tala hef*ir* .íj. męlingar[10] þat
tala
er breidd. *ok* lengð. En*n* cvb*vs* nvmervss[11] hef*ir*. þren*n*a. męling.
þ*at* er breidd *ok* lengd *ok* þykkt. eda hęð. *ok* þvi kalla. spekingar
hvern syniligan likama med þessi tolv. saman. settan. at h*ann*
hef*ir* avallt þessa meling þren*n*a. Med. þvi at eilif speki *ok* ein*n*
Gvd villdi hei*mín*n. syniligan *ok* likamligan skapa þa setti h*ann*

---

[1] i *mgl. i hdskr.* [2] r *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [3] r *mgl. i hdskr.* [4] ar *ligeledes.* [5] i *er tilf. over linjen med nedvisningtegn og* pl *er rettet fra hdskrs* lp. [6] *Rettet fra hdskrs* -skeyttrar *(Munch).* [7] *Herpå tilföjes i hdskr. ur.* af. [8] *Rettet fra hdskrs 1.2.6.* [9] *Rettet fra hdskrs 7.1.9.* [10] i *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [11] *Således.*

fyrst. íj. hin*ar* ystv hofvt. skepnvr. elld *ok* iord. þvi at ekki. ma nattvrliga syniligt. v*er*a vtan. þer. þar. sem elldr. gerir lios *ok* hrẹring en*n* iord stadfesti. *ok* halld. En*n* með þvi at þa*r* hafa þren*n*a viafna hviligleika. *ok* gagn staðliga þa var nattvrvlig navdsyn at setia nakkvat milli þ*ei*ra þ*at* er samþykkti þ*ei*ra osẹtti. *ok* sem fyʀ var. sagt at elldr *ok* iord. *ok* þat allt. sem likamligt. er. þa e*r* m*e*ð þrefalldri tolv er ver kollvm kvbikvm. saman. sett þa ritv*m* vẹr þessa. tva. cvbi(c)vss [1]. [2] Ritv*m* iorðina þessa leið. tysvar. sin*n*v*m* .ij. tysvar. 2.4.8. En*n* [3] elldin*n*. sva. þrysvar .íij. þrysv*ar* 3.9.2.7. En*n* með. þvi at ekki eitt miðskeið || ma medal. 93a
þessaʀa talna. ein*n*a þat e*r* iafnri hlvtekníng heyri til hvartveɢia. ok eyngra an*n*aʀa. tveɢia cvba. þa. fin*n*vm ver. tvẹr hlvtfelling*ar* tolvr a þessa lvnð. leidvm rot hins meira kvbs. i kvadratum hins min*n*a kvbss. þ*at* er tysvar .íj. þrysvar. 2.4.1.2. ok rot hins min*n*a kvbs i [4] k(v)adratvm [5] hins meira kvbs. þat [6] er þrysvar þrir. tysvar. 3.9.1.8. þessar tvẹr tolvr heyra iaft til tveɢia hin*n*a en*n*a. fyrstv [7] cvba. þvi at. 2.7. hafa i ser. 1.8. *ok* helming af. 1.8. En*n*.
374 1.8. hafa i ser. 1.2. ok helming af. 1.2. [8]. Sva hafa. ok. tolf. 1.2. i ser. 8. *ok* helming af. 8. at sama hetti skalltv avallt lvttekningar. fin*n*a. milli tveɢia. cvba. Sva. skipaði. Gvð tven*n*aʀ hofvt. skepnvr. milli elldz *ok* iardar. lopt *ok* vatn. *ok* hef*ir* vatn. tva. hviligleika af iorð *ok* .íj. tolvr af elldi ein*n* hviligleik. *ok* eina tolv. En*n* lopt hef*ir* .íj. hviligleika af elldi. *ok* .íj. tolvr [9] en*n*. ein*n* af iorð. *ok* eina tolv. *ok* e*r* elldr. þvi lettari en*n* lopt. sem. 2.7. erv [10] meiri en*n*. 1.8. En*n* lopt þv(i) [11] lettara. en. [12] vatn. (sem) [13] 1.8. erv meiri en*n*. 1.2. vatn þvi lettara en*n* iorð. sem. 1.2. erv meiri en*n*. 8. Ma þ(et)ta [14] fvlligaʀ skilia. i þ*ei*ri. fig*v*r*v* er her e*r* sidaʀ. ger. *ok* kollvt e*r* kvb*vs* p*er*fect*vs* [15]. [2]

---

[1] c *mgl. i hdskr.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Herpå tilföjes atter* en*n*. [4] *Rettet fra hdskrs* ok *(fork.; Munch).* [5] v *mgl. i hdskr.* [6] *Rettet fra hdskrs* þeim *(Munch).* [7] *Foran* y *har der været skrevet et* f, *men dette er raderet, vistnok ved misforståelse.* [8] *Rettet fra hdskrs* 2.1. [9] *De 3 sidste ord er herpå gentagne, dog således, at talordet skrives fuldt ud (*tvẹr*).* [10] r *er i hdskr. rettet fra* n *med sidste streg forlænget.* [11] i *mgl. i hdskr.* [12] *Først skr.* sem, *men* s *og den sidste streg i* m *er raderet.* [13] *Mgl. i hdskr.* [14] et *ligeledes.* [15] *Denne figur mangler.*

c. 1 Olafr [1] het her k*onvng*r *er* kalladr var Olafr [2] hviti; han*n*
3 var s(vn) Ingiallz k*onvng*s Helga s(vnar) Olafs s(vnar) Gvdredar
s(vnar) Halfdan*a*r s(vnar) hvitbeins. Vp*p*lendinga. k*onvng*s. Ol*afr*.
heriadi i vestr viking *ok* van*n* Dyflin*n*i. a. Irl*an*di. *ok* Dyflin*n*ar.
sker [3]. þar gerdiz h*ann* k*onvng*r. yf*ir*. h*ann*. fekk Avdar divpvdgv
d(ottvr) Ketils. flatnefs. Biarn*a*r s(vnar) bvno agęz m*ann*z or
Noregi. Þorstein*n* ravdr h(et) s(vn) þ*ei*ra. Ol*afr*. fell a Irl*an*di. i
orostv. en*n* Avdr. *ok* Þorst*einn*. foro þa. i Svdreyiar. þar. fekk
Þ(orsteinn) Þoridar d(ottvr) Eyvin*n*dar avstman*n*z. systr. Helga
hins. magra. þav attv morg born. Þorstei*nn* [4] gerdiz her k*onvng*r. [5]
4 han*n*. rez til lags. m*e*ð Sigvrdi. iarlli hinv*m* rika. s(yni) Eysteíns.
glvmrv. þ*ei*r vn*n*v Kata nes. *ok* Svdrl*an*d. Ros. *ok* Męręvi. *ok*
meiʀ [6] en*n* halft. Skotl*an*d. gerdiz Þ(orsteinn) þar k*onvng*r yfir
adr Skot*a*r. svikv h*ann*. *ok* fell h*ann*. þar i orostv. Avðr var þa
a Kata nesi er hvn spvrði. fall Þ(orsteins). hvn let þa gera [7] knor
i skoɢi a lavn. *ok* er hvn var bvin hellt hvn vt i Orkneyiar. þar
gipti hun. Gro d(ottvr) Þ(orsteins) ravðs. hvn var modir. G*r*elaðar
er Þorfin*n*r iarl. h*a*vsa klivfr atti. [5] ept*ir* þat. for Avdr at leita
Isl*an*dz. [5] hvn hafði a skipi .xx. karlla. frialsa. [5] Avdr kom til
Isl*an*dz *ok* var hin*n* fysta | vetr i Biarn*a*r hofn. m*e*ð. Birni. broðr. 93b
sinvm. Sidan nam Avðr oll Dala l*on*d milli. Dogvrdar ar. *ok*
Skravmv hl*a*vps. ar. hon bio i Hvami. [5] hvn hafði bena halld. i

---

[1] *Mellem Algorismens slutning og sagaens begyndelse er der omtrent 3 linjers plads, hvor sagaens overskrift engang har stået, skreven med røde bogstaver; heraf er der nu intet læseligt, undt. det meste af sidste linje:* [fra þvi?] er þeir fvndv vinland eð goða ok [markland?] ok | hellv land, *hvilket sidste ord står efter* hviti *i slutningen af den første linje af teksten, samt enkelte bogstaver hist og her. Det hele bliver endnu mere vanskeligt derved, at Arne Magnusson over den gamle skrift har skrevet følgende overskrift:* Her hefr upp Sogu þeirra þor- | finnz Karlsefnis oc Snorra Þorbrandz- | -sonar.; *men det er höjst tvivlsomt, om Arne her har læst rigtig. Overskriften er skrevet af Haukr selv.* [2] *Skr.* oloafr. [3] *Sål., ur. for* skiri. [4] stei *er i hdskr. rettet fra* idr. [5] *Punktum er tilf.* [6] *Foran* m *står et* e; *skriveren synes først at have villet skrive (det følgende)* en. [7] g *synes i hdskr. rettet fra* ꝼ.

Kross holu*m* þar let hvn reisa krossa. þvi at hvn var skirð. *ok*
vel trvvd. m(e)d [1] hen*ni* ko*m*v ut marg*ir* gofg*ir* me*nn* þ*ei*r er h*er*-
tekn*ir* hofðv uerit i uestr uiking. *ok* uoro kallad*ir* anaudg*ir*. ei*nn*
af þei*m* h(et) Vifill. h*ann* var ęttstor maðr. *ok* hafdi v*er*it h*er*tekin*n*.
fyri. vestan haf *ok* var kalladr anaudigr adr Audr [2] leysti h*ann*.
ok er Avdr. gaf bvstadi skipv*er*iv*m*. sinv*m* þa spvrði Vifill hvi
5 Avdr gefi h*anv*m avngan bvstad. sem odru*m* m*onnv*m. [3] Avdr
kvad þ*at* eyngv. m*vn*dv skipta kalladi h*ann* þar gofgan m*vn*dv
þikkia sem h*ann* var. hvn gaf h*anv*m Vifils d(al) *ok* bio h*ann*
þar. [3] h*ann* atti þa kono er het. . . . . [4] þ*eir*a syn*ir* voro þ*eir* Þor-
biorn *ok* Þorgeiʀ. [3] þ*eir* v*arv* efnilig*ir* m*enn* *ok* oxv vp*p* með
fedr. sinv*m*. [3]

Eirikr ravdi fan*n* Grœnl*and*

c. 2 Þorvalldr hett [5] madr. [3] h*ann* var s(vn) Asvalldz Vlfs s(vnar)
Yxna.-Þoriss s(vnar). Eirikr h(et) s(vn) [6] h*ans*. [3] þ*ei*r fedg*ar* foro
af Iadri til Isl*an*dz fyri viga sakir *ok* namv l*an*d. a Hornstrondu*m*
ok biogv at Drongu*m*. [3] þar andadiz Þorvall*dr*. en*n* Eirikr. fekk þa
6 Þorhilldar d(ottvr) Iorvndar. Atla s(vnar) *ok* Þorbiargar knaʀar
b(ringv) e*r* þa atti Þorb*iorn*. hin*n* h*a*vkdelski [7] *ok* bio a. Eirix.
stodu*m* sidan e*r*. Eirikr rez nordan þat er hia Vazhorni. [3] þa
felldv þręlar Eiriks. skridv a bę Valdiofs. a Valdiofs. st*oðvm*.
Eyiolfr s*a*vʀ frendi h*ans* drap þrelana hia. Skeids brekku*m* vp*p*
f*ra* Vaz horni. fyʀi þ*at* [8] va Eirikr Eiolf savr. [3] h*ann* va *ok* Holm-
g*on*go-Hrafn at Leikskalu*m* [9]. Geirstein*n* *ok* Oddr a Iorva frendr
Eyiolfs. villdv ept*ir* h*ann* mela. [3] þa var Eirikr geʀ brott o(r) [10]
H*a*vka d(al). h*ann* nam þa Brokey *ok* Eyxn ey ok [11] bio at Trod-
u*m* i Svdr ey. en*n* fyrsta v(etr). þa ledi h*ann* Þorgesti setstokka. [3]
sidan for Eirikr i Eyxney. *ok* bio a Eiriksstodu*m*. [3] h*ann* heimti
þa setstokkana *ok* naði eigi. Eirik(r) [10] sotti þa setstokkana a
Breida bolstad en*n* Þorgestr for ept*ir* h*anv*m. [3] þ*ei*r borduz skamt
f*ra* [12] garði at Drongum. þar fellv .íj. s(ynir) Þorgestz *ok* nokkvrir
m*enn* adrir. Ept*ir* þ*at* hofdv hvar*ir*tveggiv setv fiolm*enn*a. [3] Styʀ
veitti Eiriki *ok* Eyiolfr or Svin ey. Þorb*iorn*. Vivils s(vn) *ok* s(ynir)
7 Þorbrandz i Alfta f(irði). En*n* Þorgesti veittv s(ynir) Þorðar. gelliss.
ok Þorgeiʀ or Hit*a*r d(al) Aslakr or Langa d(al) *ok* Illvgi s(vn)
h*ans*. þ*ei*r Eirikr vrdv sekir a Þorssness. þingi. h*ann* bio. skip. i

---

[1] e *mgl. i hdskr.* [2] *Skrevet to gange.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Åben plads for navnet.* [5] *Således.* [6] vn *mgl. i hdskr.* [7] e *synes i hdskr. rettet fra* v. [8] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [9] *Det sidste* k *er rettet fra hdskrs* l. [10] r *mgl. i hdskr.* [11] *Rettet fra hdskrs* i. [12] *Disse to ord er skrevne to gange; sidste gang er* fra *skr. fuldt ud.*

Eiriks vagi. en*n* Eyiolfr leyndi h*anv*m. i Dimvn*ar* vagi medan þ*eir* Þorgestr leitvdv h*an*s. um eyiarnar.[1] h*ann* sagdi þei*m* at han*n* ętladi at leita l*an*dz þess. er Gvn*n*biorn s(vn) Vlfs krakv. sa er h*ann* rak vestr vm haf. *ok* h*ann* fan*n* Gvn*n*biarn*ar* sker. han*n* kvez aptr m*vn*dv leita til vina sin*na* ef han*n* || fyndi landít. þ*eir* 94[a]
Þorb*iorn* *ok* Eyiolfr. *ok* Styʀ. fylgdv Eiriki vt vm eyiarnar.[1] skildvz þ*eir* med hin*ni* mestv uinattu.[1] kuez. Eirikr þei*m*. skylldu uerda at þui liku trausti ef h*ann* metti ser uid koma *ok* kyn*ni* þ*eir* h*an*s at þvrfa. Sigldi Eirikr a haf undan Sniofellz iokli.[1] han*n* ko*m* utan at iokli þei*m* er h(eitir) Blaserkr.[1] for h*ann* þaðan. suðr at
8 leita ef þar vęri byɢianda. h*ann* var hin*n*. fyrsta uetr i Eiriks ey. ner. midri hin*ni* ~~vestri~~ bygð.[1] vm uarit eptir for h*ann* til Eiriks f(iarðar) *ok* tok ser þ*ar* bustað.[1] h*ann* for þat sumar i uestri obygð. *ok* uar þar lengi.[1] h*ann* gaf þar uiða ornefni.[1] h*ann* var an*n*an uetr i Eiriks holmu*m*. fyri Hvarfs gnvpi. En*n* hit þriðia svm*ar* for h*ann* allt nordr til Sniofellz *ok* in*n* i Hrafns f(iorð). þa kvez h*ann* ko*m*in*n* fyri botn Eiriks f(iarðar). hv*er*fr h*ann* þa aptr *ok* uar hin*n* þridia vetr i Eiriks. ey. fyri min*ni* Eir*i*ks f(iarðar).
9 En*n* eptir um sum*ar*it for h*ann* til Isl*an*dz *ok* ko*m* i Breida f(iorð). h*ann* v*ar* þan*n* vetr með Ingolfi a Holmlatri. vm varit borduz þ*eir* Þorgestr *ok* fekk Eirikr vsigr. Ept*ir* þ*at* voro þ*eir* sętt*ir*. þat svmar for Eirikr at byɢia l*an*d. þ*at* sem h*ann* hafði fvndit *ok* kallaði. Grępl*an*d þvi at h*ann* kvad men*n* þ*at* miok mvn*n*dv fysa þangat ef l*an*dit heti. vel;

Af Þorbirni

c. 3 Þorgeiʀ Vifvils s(vn) kvangadiz. *ok* fekk Arnoro d(ottvr) Ein*ar*s. fra Lavg*ar* brekkv. Sigm*vn*dar s(vnar) Ketils s(vnar) þistils. er nv*m*it hafdi Þistils f(iorð). Avn*n*vr d(ottir) Einars[2] h(et) Hallveig.[1]
10 hen*ar* fekk Þorb*iorn* *ok* tok med L*a*vg*ar* brekkv. l*an*d. a Helliss vollu*m*. rez Þorb*iorn* þangat bygdu*m* *ok* gerdiz gofvgmen*ni* mikit.[1] h*ann* v*ar* godr bondi *ok* hafdi ravsnar rad. Gvdridr h(et) d(ottir) Þorb*iarnar*.[1] hvn v*ar* kven*na* vęnst *ok* hin*n* mesti skorvngr i ollv at hefi sinv:[3] Madr h(et) Ormr e*r* bio at Arnastapa.[1] h*ann* atti konv er Halldis h(et). Ormr v*ar* godr bondi *ok* vinr Þorb*iarnar* mikill. *ok* var Gvðridr þar longv*m* at fostri með h*anv*m. Þorgeiʀ h(et) m*a*ðr. h*ann* bio at Þorgeis[3] felli.[1] han*n* v*ar* avdigr at. fe *ok* hafdi. v*er*it leysingi. h*ann* atti s(vn) e*r* Einar*r* h(et). h*ann* var vęn*n* madr *ok* vel man*n*adr.[1] h*ann* v*ar* *ok* skarz m*a*ðr mikill. Einaʀ. var. i siglingv*m* medal. l*an*da *ok* tokz h*anv*m þat vel.[1] v*ar*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* Eirîks. [3] *Således.*

h*ann* iafnan sin*n* vetr. hvart a Isl*an*di ęda. i Noreg*i*. nv er fra þvi
at. segia eitt havst þa *er* E(inarr) var a Isl*an*di for h*ann* me*ð*
varning sin*n* vt eptir Sniofellz strond *ok* villdi selia. h*ann* kemr
til Arna stapa.[1] Ormr byðr h*an*vm þar at v*er*a *ok* þat þigr. Ein*ar*r.
þviat þar var vinatta.[1] var borin*n* in*n* varningr h*an*s. i eitt vti
bvr. Ein*ar*r. br*a*vt vp*p* varning sin *ok* syndi Ormi | *ok* hei*m*a 94b
11 m*on*n*v*m *ok* bavd h*an*vm af at hafa slikt *er* h*ann* villdi.[1] Ormr þa
þ*et*ta *ok* taldi Ein*ar* v*er*a godan fardren(g)[2] *ok* avðnv man*n*
mikin*n*.[1] en*n* er þ*eir* helldv a varningin*um* gekk kona fyri vtibvrs
dyrin.[1] Ein*ar*r s(pvrði) Orm hver v*æ*ri sv hin fagra kona. er þar.
gekk fyri. dyrin. ek hefi e*ig*i hana h*er* fyri set. O(rmr) sv*araði*
þ*at* er Gvdridr fost*ra* min d(ottir) Þorb*iarnar* at L*a*vg*ar* brekku.[1]
Ein*ar*r m*æ*ll*t*i hun mun uera kostr godr. ęda hafa nokkvrir m*enn*
til ko*m*it at bidia hen*n*ar. O(rmr) s(egir) bedit hef*ir* hen*ar* vist
v*er*it *ok* ligr. þ*at* e*ig*i lavst fyri. fin*n*z þ*at* a at hun mun v*er*a
man*n* vond *ok* sva f(aðir) hen*ar*. sva me*ð* þvi. sagdi Ein*ar*r at her
er sv kona er ek etla m*er* biðia *ok* villda ek at þessa mala leitadir
þv vid. Þorb*iorn* fodr hen*n*ar *ok* legdir allan hug a at þ*et*ta mętti
fram gengt v*er*da.[1] sk*al* ek þ*er* fvllko*m*na vinattu firi. giallda. ef ek
get radit. ma Þorb*iorn*. bondi þ*at* sia at okkr v*æ*ri vel hendar
tengdir þvi at h*ann* er soma madr mikill *ok* a stadfestu. goda
en*n* lavsa fe h*an*s er mer sagt helldr a foru*m* en*n* mik skortir
hvarki l*an*d ne lavsa fe *ok* okkr feðga *ok* m*v*ndi Þorb*irni* v*er*da at
þessu hin*n* mesti styrkr. ef þ*et*ta tękiz. O(rmr) s(egir) vist þikkiv*m*z
vinr þin*n* vera en*n* þo em ek e*ig*i við mitt rað fvss at vid berim
þ*et*ta vp*p* þvi at Þorb*iorn* er skapstor *ok* þo metnadar madr
mikill.[1] Ein*ar*r kvez ekki vilia an*n*at en*n* vp*p* v*æ*ri borit bonordit.
12 O(rmr) kvad h*ann* rada skylldv. fer Ein*ar*r svdr aptr vnz h*ann*
ke*m*r hei*m*. nokkvrv sidar hafdi Þorb*iorn* havst boð. sem h*ann*
atti vanda til þvi at h*ann* var storm*enn*i mikit.[1] ko*m* þar Ormr
f*ra* Arnastapa[3] *ok* marg*ir* adrir uin*ir*[4] Þorb*iarnar*. O(rmr) ko*m*
at mali vid Þorb*iorn* *ok*. sagdi at Einar var þar sko*mm*v fra Þor-
g*eirs* felli *ok* g*er*diz hin*n* efniligsti madr.[1] hefr O(rmr) nv vp*p*
bonordit firi hond Einarss *ok* s(egir) þ*at* vel hent. fyri svmra hluta
sak*ir*.[1] ma þer bondi v*er*da at þvi styrkr mikill. firi fiar kosta
sak*ir*. Þorb*iorn* sv*araði* e*ig*i vardi mik slikra orda af þer at ek
mvndi gipta þręls s(yni) d(ottvr) mina *ok* þ*at* finn*i* þer nv at fe
mitt þver er slik rad gefit m*er* *ok* eigi sk*al* hun me*ð* þer v*er*a

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] g *mgl. i hdskr.* [3] r *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [4] uin- *synes i hdskr. rettet fra* un *(med forlænget sidste streg i* n*).*

lengr e*r* þer þotti hvn sva litils giafordz v*er*d. siðan for Ormr hei*m*. *ok* hve*r*ʀ an*n*aʀ bond man*n*a til sins heimiliss. Gvdridr var eptir m(e)d[1] f(oðvr) sinu*m* *ok* var hei*m*a þan*n* vetr.[2] en*n* at vari hafði Þorb*iorn* vina boð *ok* ko*m* þar mart man*n*a *ok* v*a*r hin besta veizla *ok* at veizlvn*n*i krafdi Þorb*iorn*. ser hlioðs. *ok* m(ællti) her hefi ek bvit langa ęfi. *ok* hefi ek reyn(t)[3] godvilia man*n*a við mik. *ok* astvd.[2] kalla ek vel farit hafa var skipti. en*n* nv || tek(r)[4] 95a
hagr min*n* at vhęgiaz fyri lavsa fiar sak*ir* en*n* her til hef*ir* kallad[5] verit helldr virdingar rad. Nv vil ek fyʀ bvinv bregda en*n* semdin*n*i tyna.[2] etla ek *ok* fyʀ af l*an*di fara en*n* ett mína svivirda
13 *ok* vitia heita Eiriks hins. ravda vin*a*r mins er h*ann* hafði þa er við skildu*m* a Breida f(irði). etla ek nv at fara til Grenl*an*dz. i svm*a*r ef sva feʀ sem ek villdi. Mon*nu*m þotti mikil þessi rada breytni þvi at Þorb*iorn* v*a*r vinsęll m*a*ð*r* en*n* þottvz vita at Þorb*iorn* m*vn*di sva fre*m*i þ*et*ta vp*p* hafa kvedit at ekki m*vn*di tioa at letia h*ann*. Gaf Þorb*iorn* m*onnv*m giaf*ir* *ok* var brvgdit veizlvn*n*i.[2] sidan. for hve*r*ʀ til sins hei*m*a. Þorb*iorn* selr l*on*d sin *ok* k*a*vpir ser skip. er vp*p*i stoð i Hravnhafnar osi.[2] redvz til ferdar með h*an*vm .xxx. m*ann*a. var þar i ferð Ormr fra Arnastapa *ok* kona h*an*s *ok* adrir vin*ir* Þorb*iarnar*. þ*eir* er e*ig*i villdv vid h*ann* skilía. Sidan letv þ*eir* i haf *ok* er þ*eir* voro i hafi tok af byri.[2] fengv þ*eir* haf villvr *ok* forstz þei*m* ogreitt vm*m* svm*a*rit. þvi nęst kom sott i lid þ*ei*ra *ok* andadiz Ormr *ok* Halldis kona h*an*s *ok* helmingr liðs þ*ei*ra.[2] sio tok at stęra *ok* þoldv m*enn* hit mesta
14 vas. *ok* vesolld a marga vega. en*n* tokv þo Heriolfs. nes a Gręnl*an*di við vetr sialfan. Sa madr h(et) Þorkell er bio a Heriolfs. nesi. h*ann* v*a*r hin*n* besti bondi.[2] h*ann* tok við Þorb*irni* *ok* ollu*m*
(c. 4) skipveriu*m* h*an*s vm vetrin*n*. Þork*ell* veitti þei*m* skorvliga. I þen*n*a tima var hallęri mikit a Gręnl*an*di. hofdv m*enn* fengit litit fang þ*eir* er i veiði ferd*ir* hofdv farit. en*n* svm*ir* ekki aptr ko*mnir*.[2] sv kona v*a*r þar i by(g)ð[6] er Þorbiorg h(et) hvn var spa kona *ok* var kollut litil volva.[2] hvn hafdi att ser .ix. systr *ok* voro allar spakonvr. en*n* hvn ein var þa a lifi.[2] þ*at* var hattr Þorb*iargar* vm vetrv*m* at hvn for at veizlvm. *ok* (bvðv)[7] þ*eir* m*enn* hen*n*i[8] mest hei*m* er forvitni var a at vita forlog sin. eda ar ferd *ok* með þvi at Þork*ell*. var. þar mestr bondi þa þotti til h*an*s ko*m*a at vita ner letta m*vn*di oarani þessv sem yf*ir* stod.[2] bydr Þork*ell* spa konun*n*i hei*m* *ok* er henni þar vel fagnat sem sidr var til þa er vid þess

---

[1] e *mgl. i hdskr.* [2] *Punktum er tilf.* [3] t *mgl. i hdskr.* [4] r *ligeledes.* [5] d *er i hdskr. rettet fra* t; *næppe omvendt.* [6] g *mgl. i hdskr.* [7] *Mgl. i hdskr.* [8] *Herpå tilföjes atter* þeir.

hatt*a*r konu*m* skylldi taka.[1] var h*enn*i bvit ha sęti *ok* lagt
vndir h*an*a hegindi.[1] þar skylldi i v*er*a hesna fidri.[1] en*n* er
hvn ko*m* vm kvelldit *ok* sa m*að*r er moti h*enn*i var senðr þa
var hvn sva bvin at hvn hafdi y*fir* ser tvgla mottvl blan. *ok* var
15 settr steinum allt i skavt ofan.[1] | hvn hafdi a halsi ser gler tolur 95b
ok lamb skin*n*s[2] kofra svartan a hofdi *ok* vid in*n*an kattskin*n*
hvit *ok* hvn hafdi staf i hendi *ok* var a knap*p*r.[1] h*ann* var bvin*n*
m(e)d[3] m*er*singv *ok* settr steinu*m* ofan vm knap*p*in.[1] hvn hafdi
vm sik hnioskv linda *ok* var þar a skiodv pvngr mikill. *ok* vard-
veitti hvn þar i tavfr sin þav er hvn þvrfti til frodleiks at hafa.[1]
hvn hafdi a fotum kalfskin*n*s skva lodna. *ok* i þvengi langa *ok* a
tinknap*p*ar miklir a endvnu*m*.[1] hvn hafði a hondvm ser kattskins
glofa *ok* voro hvitir in*n*an *ok* loðnir en*n* *er* hvn kom in*n* þotti
avllvm m*onnv*m skyllt at velia h*enn*i semilig*a*r kvedivr.[1] hvn tok
þvi sem h*enn*i vorv m*enn* gediadir til. tok Þork*ell* bondi (i)[4] hond
h*enn*i *ok* leiddi hana til þess sętiss sem h*enn*i var bvit.[1] Þork*ell*
bað h*an*a þa ren*n*a þar avgv*m* ifir hiv *ok* hiord *ok* sva hibyli.
hvn var famalug vm allt.[1] bord v*arv* vp*p* tekin vm kvelldit *ok* er
fra þvi at segia hvat spakonvn*n*i var matbvit.[1] hen*n*i var. geʀ
gravtr a kiðia miolk *ok* mat bvin hiortv or avllu*m* kykvendu*m*
þ*eim* er þar v*arv* ti*l*.[1] hvn hafdi m*er*sing*a*r spon *ok* knif tan*n*-
skep(t)an[5]. tviholkadan af eiri. *ok* var brotin*n* af odd(r)in*n*[6]. En*n*
er bord voro vp*p* tekin. þa gengr Þork*ell* b(ondi) firi Þorb*iorgv*. *ok*
spyʀ hv*er*ssv h*enn*i þikki þar vm at litaz eda hv*er*ssv skapfelld
16 h*enn*i erv þar hibyli eda hett*ir*. ᴍ*ann*a ę(ða) hverssv fliotliga hvn
mvn vis v*er*da þess er han*n* hef*ir* spvrt h*an*a. *ok* m*onnv*m *er* mest
forvitni at vita.[1] hvn kallaz ekki mvnv segia fyʀ en*n* vm morg-
inin*n* ept*ir*. er hun hafdi adr sofit v*m* nottina. En*n* vm morginin*n*
at alidnu*m* d(egi) var h*enn*i veittr sa vmbvningr sem hvn þvrfti at
hafa til at fremia. seidin*n*.[1] hvn bað[7] *ok* fa ser konvr þer er
kvn*n*v frędi þ*at* sem til seidsins þarf. *ok* Varðlokkvr hetv. en*n* þer
konvr fvndvz eigi. þa var leitat at vm bęin*n* ef nokkr[8] kyn*n*i. þa
s(egir) Gvðridr hvarki em ek fiolkvn*n*ig ne visinda kona. en*n* þo
kendi Halldis fostra min m*er* a Isl*an*di þ*at* kvędi er hvn kalladi Vard-
lokkvr. Þork*ell*[9] s(egir) þa e*r*tv hap*p*frod.[1] hvn s(egir) þ*et*ta er þat
eitt at f*er*li e*r* ek ętla i ongu*m* at beina at vera þvi at ek em cristin
kona. Þorb*iorg* s(egir) sva metti v*er*da at þv yrdir m*onnv*m at liði
her vm en þv v*ær*ir þa kona ekki veʀi en*n* adr. en*n* vid Þork*el*
mvn ek meta at fa þa hlvti til e*r* hafa || þarf. Þork*ell* h*er*dir nv a 96a

[1] *Punktum er tilf.* [2] m *er i hdskr. rettet fra* l. [3] e *mgl. i hdskr.* [4] *Mgl. i hdskr.* [5] t *mgl. i hdskr.* [6] r *ligeledes.* [7] b *er i hdskr. rettet fra et andet bogstav.* [8] *Således.* [9] *Vistnok en fejl for* Þorbiorg.

Gvdridi en*n* hvn kvez ge*r*a m*vn*dv sem h*ann* villdi. [1] slogv þa konvr hring vm hiallin*n* en Þorbiorg sat a vp*p*i. [1] kvad Gvðrid
17 þa kvędit. sva fagvrt *ok* vel at engi þottiz heyrt hafa m*e*ð fegri rodd kvędi kvedit sa er þar var hia. spakonan þakkar h*enn*i kvęðit. *ok* kvað margar [2] þer nattvrvr nv til hafa sott *ok* þikkia fagvrt at heyra er kvędit var sva vel flvtt e*r* adr villdv vid oss skiliaz *ok* enga hlydni [3] oss veita en*n* me*r* e*r*v nv m*a*rgi*r* þ*ei*r hlvt*ir* avdsynir er adr var ek dvlit *ok* margir adrir. En*n* ek kan*n* þer. þ*at* at. segia Þork*ell* at hallęri þ*et*ta mvn ekki halldaz lengr en*n* i vetr *ok* mvn batna arangr sem varar. sott*ar* far þ*at* sem a hef*ir* legit man *ok* batna vanv bradara. En*n* þer Gvdridr. sk*al* ek lavna i honð lidsin*n*i þ*at* e*r* oss hef*ir* af þ*er* stadit. þvi at þin forlog erv me*r* nv allgloɢsę. þv m*vn*t giaf ord fa h*er* a Grenl*an*di þ*at* er semiligaz e*r* þo at þer verdi þ*at* e*ig*i til langędar þvi at vegar þin*ir* liɢia vt til Isl*an*dz *ok* man þar ko*m*a fra þ*er* bęði mikil ętt *ok* goð *ok* ifir þinv*m* kynkvislum skina biartari geislar en ek hafa megin til at geta slikt vandliga set enda far þv nv heil *ok* vel. dott*ir*. Siðan. gengv m*enn* at visinda konvn*n*i *ok* fretti þa hveʀ þess er mest forvitni var a at vita. [1] hvn var *ok* god af fra sognu*m* gekk
18 þ*at* *ok* lit i tavma er hvn sagdi. [1] þessv nest var ko*m*it eptir hen*n*i af odru*m* bę. [1] for hun þa þangat. [1] þa var sent ept*ir* Þorbirni þvi at h*ann* villdi e*ig*i hei*m*a ver(a) [4] medan slik hindr vitni var framit. [1] vedratta batnadi skiott sem Þorb*iorg* hafdi sagt. [1] byr Þorbiorn. skip sitt *ok* feʀ þar til er h*ann* ke*m*r i Brattahlið. Eirikr tekr vel vid h*anv*m með blidv *ok* kvað þ*at* vel er h*ann* var þar ko*minn*. [1] var Þorbiorn m(e)d [5] h*anv*m um uetrin*n* *ok* skullda lid h*ans* en*n* þ*ei*r vistvdv haseta med bondu*m*. ept*ir* vm varit gaf Eirikr Þorb*irni* l*an*d a Stokka nesi *ok* var þar geʀ sęmiligr bęr *ok* bio h*ann* þar siðan. [1]

Af Leif envm hep*p*na *ok* k*r*istni ko*m* a Grœnaland

c. 5 Eirikr atti þa konv er Þorhilldr h(et) *ok* vid h*enn*i .ij. s(vnv).
19 het an*n*aʀ Þorstein en*n* an*n*aʀ Leifr. [1] þ*ei*r voro bad*ir* efniligi*r* m*enn* *ok* var Þorst*einn* hei*m*a m(e)d [5] f(oðvr) sinu*m*. *ok* var e*ig*i sa madr a G*r*enl*an*di er iafn man vęn*n* þotti sem h*ann*. [1] Leifr hafdi siglt til Noregs *ok* var m(e)d [5] Ol*afi*. ko*nvng*i. Tryɢva s(yni). En*n* er Leifr sigldi af Grenl*an*di vm svm*ar* | vrðv þ*ei*r sęhafa til. 96b
Svðr eyia. [1] þaðan byriadi þei*m* seint *ok* dvoldvz þ*ei*r þar lengi vm. svmarit. Leifr lagdi þoka a kono þa. er Þorgvn*n*a h(et). hvn

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] g *er i hdskr. rettet fra* d. [3] n *rettet fra hdskrs* m. [4] a *mgl. i hdskr.* [5] e *ligeledes.*

v*a*r kona ęttstor *ok* skildi Leifr at hvn. m*v*n*d*i v*er*a margkvn*n*ig. En*n* er Leifr bioz brott beiddiz Þorgvn*n*a at fara m*eð* h*an*vm. Leifr spvr*ði* hv*a*rt þat v*æ*ri nokkvt vili frenda hen*n*ar.[1] hvn kvez þat ekki hirða[2]. Leifr kvedz e*ig*i þat kvn*n*a sia at sinv radi at g*er*a h*er*tekna. sva storettada konv i okvn*n*v l*an*di. En*n* v*er* liðfair. Þorgvn*n*a. m*ællti* e*ig*i er vist at þer þikki þvi betr radit.[1] a þat mvn ek þo hętta. sagdi Leifr.[1] þa segi ek þer. sagdi Þorgvn*n*a at ek man fara kona e*ig*i einsaman. *ok* em ek m*eð* barni. segi ek þat af þinvm volldv*m*. get ek at þ*at* mvn vera sveinbarn þa er fędiz. En*n* þottv vilir avngan gav*m* at gefa þa man ek vp*p* fęda sveinin*n* *ok* þer senda til Gręnl*an*dz þegar fara ma m*eð* odru*m* m*onnvm*. En*n* ek get at þer verdi at þuilikvm nytiu*m* sonar eignin sem nv v*er*dr skilnadr okkaʀ til. En*n* koma etla ek mer til Grenl*an*dz adr
20 lykr.[1] Leifr gaf h*en*ni fingr gvll *ok* vad mals mottvl grę(n)l*en*dzskan[3] *ok* tan*n*bellti. þessi svein*n* kom til Grenl*an*dz *ok* nefndiz Þorgils.[1] Leifr tok við h*an*vm at faderni *ok* er þ*at* svmra man*n*a sogn at þessi Þorgils hafi komit til Isl*an*dz firi Frodar vndr vm svmarit en*n* sia. Þorgils var sidan a G*r*enl*an*di. *ok* þotti þar en*n* e*ig*i kynia lavst vm h*ann* verda adr lavk. þ*ei*r Leifr sigldv brott or Svdr eyivm *ok* tokv Noreg vm havstid. for Leifr til hirdar. Ol*afs*. k*onvng*s T(ryggva) s(vnar). lagdi k*onvng*r a h*ann* goda virðing. *ok* þottiz. sia at h*ann*. m*v*n*d*i v*er*a vel mentr maðr.[1] Eitt sin*n* kom k*onvng*r at mali vid Leif. *ok* s(agði) Etlar þv vt til Grenl*an*dz i svm*a*r. þ*at* etla ek. sagð(i)[4] L(eifr) ef þ*at* er ydvaʀ vili. k*onvngr* sv*araði* ek get at þat mvn vel v*er*a. *ok* skalltv þangat fara m*eð* erindum minv*m* *ok* boda þa(r)[5] kristni. Leifr kvad h*ann* rada skylldv en*n* kvez hyɢia at þat erindi[6] m*v*n*d*i torflutt a Gręnl*an*di.[1] k*onvng*r kvez e*ig*i þan*n* man*n* sia er betr vęri til fallin*n* en*n* h*ann*
21 *ok* mvntv giptv til b*er*a.[1] þ*at* mvn þvi at eins s(egir) Leifr ef ek nyt ydvar vid.[1] lętr Leifr i haf *ok* er lengi vti *ok* hitti a lond þav er h*ann* vissi adr enga von til.[1] voro þar hveiti akrar. sialf san*ir* *ok* vinviðr vaxin*n*.[1] þar vorv þav tre er mosvʀ h(eita) *ok* hofdv þ*ei*r af þessv ollv nokkvr || m*er*ki svm tre[7] sva mikil at i 97a
hvs voro lavgd.[1] Leifr fan*n* men*n* a skip flaki *ok* flvtti hei*m* med ser.[1] syndi h*ann* i þvi hina mestv storm*enn*skv *ok* drengskap sem morgv odrv er h*ann* kom cristni a landit *ok* var iafnan sidan kallaðr Leifr hin*n* hep*p*ni.[1] Leifr tok land i Eiriks f(irði) *ok* for hei*m*. sidan. i Bratta hlið.[1] tokv þar allir m*enn* vel vid h*an*vm.

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* hirta. [3] *Rettet fra hdskrs* gręl*en*dnzskan. [4] i *mgl. i hdskr.* [5] r *ligeledes.* [6] r *er rettet fra et andet bogstav.* [7] *Her mgl. vistnok* varv.

h*ann* bodadi bratt kristni vm landit *ok* alm*enn*iliga trv *ok* syndi m*onnv*m ordsending. Ol*afs*. k*onvng*s T(ryggva) s(vnar) *ok* sagdi hv*er*ssv morg agęti *ok* mikil dyrð fylgdi þessvm sið. Eirikr tok þvi mali seint at lata sid sin*n* en*n* Þiodhilldr gekk skiott vndir. *ok* let g*er*a kirk*iv* e*ig*i allnær hvsnv*m*.[1] þ*at* hvs var kallatt Þiodhilldar kirk*ia*. hafdi hvn þar fra*m* ben*ir* sin*ar* *ok* þ*eir* m*enn* sem vid kristni tokv.[1] Þioðhilldr villdi ekki sa*m*rędi við. Eirik sidan hvn tok trv en*n* h*anv*m var þa(t)[2] miok moti skapi. a þv(i)[3]
22 g*er*diz ord mikit at m*enn* mvndv leita landz þess er Leifr hafdi fvndit.[1] var þar formadr at. Þorstein*n* Eiriks s(vn) frodr madr. *ok* vinsell. Eirikr var. *ok* til bedin*n* *ok* trvdv m*enn* h*an*s gęfv fra*m*ast *ok* forsio.[1] h*ann* var lengi fyri en*n* kvad e*ig*i nei við er vin*ir* h*an*s badv h*ann* til.[1] bioᴄiv sidan skip þat er Þorb*iorn* hafði vt haft. *ok* v*arv* til radn*ir* .xx. m*enn*. *ok* hofdv litit fe. e*ig*i meira en*n* vapn *ok* vistir.[1] Þan*n* myrgin reid Eirikr hei*m*an.[1] tok han*n* ein*n* kistil *ok* var þar i gvll *ok* silfr.[1] fal han*n* þ*at*. *ok* for[4] sidan leidar sin*n*ar *ok* bar sva til at h(ann)[5] fell af baki *ok* brotna[6] rifin i sidvn*n*i en*n* lesti hondina i axlar lidnv*m*.[1] af þei*m* at bvrd. sagdi h*ann* Þioðhilldi[7] konv sin*n*i at hvn tęki feit a brott lez þess hafa at golldit er h*ann* hafdi feit folgit.[1] siðan sigldv þ*eir* vt or Eiriks f(irði) m(e)ð[8]. gledi mikilli.[1] þotti þei*m* allvent sitt efni. þa velkti vti lengi i hafi *ok* komv þ*eir* ekki a þer slodir sem þ*eir* villdv. þ*eir* ko*m*v i syn vid Isl*and* *ok* sva hofdv þ*eir* fvgl af Irl*an*di.[1] rak þa skip þ*ei*ra vm haf in*n*an.[1] foro aptr vm havstit *ok* v*arv* allmiok vęstir *ok* þrekadir.[1] ko*m*a vid vetr sialfan a Eiriks
23 f(iorð). Þa mæ*llt*i. Eirikr katari sigldv v*er* i svmar vt or f(irðinvm) En*n* nv erv ver *ok* erv þo en*n* morg goð at. Þorstein*n*. sv*araði*. þat er nv hofdingligt bragd at sia nokkvt gott rad firi þeim m*onnv*m ollu*m* sem h*er* erv nv radstafa lavsir *ok* fa þei*m* vist i vetr. E(irikr) sv*araði*. þ*at* er | iafnan satt sem mæ*ll*t e*r* at e*ig*i veit fyʀ en svarat 97b
er *ok* sva man her fara. sk*al* nv hafa rad þin vm þ*et*ta.[1] foro nv all*ir* þ*eir* er eigi hofdv adrar vistir m*eð* þei*m* fedgu*m*.[1] sidan foro þ*eir* hei*m* i Bratta hlið *ok* voro þar vm vetrin*n*.

Þorstein Eiriks svn feck Gvðriðar[9].[1] aftrgongv*r*

c. 6 Nv er fra þvi at segia at Þorstein*n*. Eir*ik*s s(vn) vakti bonord við. Gvdridi *ok* var þvi mali vel. svarat. będi af h*enn*i *ok* af f(oðvr) henar. e*r* þ*et*ta at radi gert. Þorst*einn* gengr at eiga

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] t *mgl. i hdskr.* [3] i *ligeledes.* [4] f *er i hdskr. rettet fra* þ. [5] ann *mgl. i hdskr.* [6] t *er i hdskr. rettet fra* n. [7] *Rettet fra hdskrs* þor-. [8] e *mgl. i hdskr.* [9] *Rettet fra hdskrs* þv-.

Gvdridi. *ok* var þ*et*ta brvdkavp i Bratta hlið v*m* havstit.[1] for sia veizla vel fram *ok* v*a*r all fiolm*ennt*.[1] Þorst*einn* atti bv i Vestr bygd a bę þei*m* er h(eitir) i Lysv f(irði). en*n* sa madr atti þar
24 helming i bvi er. Þorstein*n* h(et). Sigridr h(et) kona h*ans*.[1] for. Þorst*einn*. i Lysv f(iorð) vm havstit til nafna sins *ok* þav Gvdridr beði.[1] var þar vid þei*m* vel tekit.[1] voro þav þar vm vetrin*n*. þ*at* gerdiz ti*l* tidinda at sott kom i bę þ*ei*ra er litit var af vet*r*i. Gardr[2] h(et) þar v*er*kstiori. h*ann* v*a*r ekki vinsell madr. h*ann* tok fyrst sott *ok* andadiz.[1] siðan v*a*r skamt at biða at hueʀ lez at odru*m*. þa tok sott Þorst*einn* Eir*ik*s s(vn) *ok* Sigridr kona Þorsteins. nafna h*ans*.[1] *ok* eitt kvelld fystiz. Sigrid. at ganga til. nada hvss. er stod i gegn vti dyrv*m*. Gvdridr fylgdi. h*enn*i *ok* horfdv þer moti vti dvrvnv*m*. þa kvad hvn vid hatt. Sig*r*id. Gvdrid. m*æ*ll*t*i vid hofv*m* ovarliga farit *ok* attv eyngan stað við at kallt ko*m*i a þig *ok* forv vid hei*m* sem skiotaz. Sigridr. sv*araði*. e*ig*i *er* fęrt at sva bvnv her er nv liðit þat allt. hit davða firi dvrvnv*m*. *ok* Þorstein*n* bondi þin*n*. *ok* þar kenni ek mik *ok* er slikt hormvng at sia. *ok* er þ*et*ta leið af m*æ*ll*t*i hvn forv við nv Gvdrid. nv se ek ekki liðit.[1] var þa Þorstein*n* horfin*n*.[1] h*enn*i þotti h*ann* adr haft hafa svipv i hendi *ok* vilia beria liðit. sidan gengv þer in*n*. *ok* adr morgvn ke*m*i þa var hvn latin *ok* var ger kista at likinv. *ok*
25 þena sama. dag. etlvdv m*enn* at roa *ok* leiddi Þorst*einn* þa til vara *ok* i an*n*an lit for h*ann* at sia veidiskap þ*ei*ra. þa sendi Þorst*einn*. Eiriks s(vn) nafɴa sinv*m* ord at han*n* kę*m*i til h*ans* *ok* sagdi sva at þar veri varla kyrt. *ok* hvsfreyia villdi fęraz a fętr. *ok* villdi vndir kledin hia h*anv*m *ok* er h*ann* kom in*n* var hvn ko*m*in vp*p* a rekkiv stokkin*n*.[1] þa tok h*ann* h*an*a hondvm *ok* lagdi boleyxi firí briost h*enn*i.[1] Þorstein*n* Eiriks s(vn) andadiz || ner. dag satri[2]. 98a
Þorstein*n* bondi bad Gvdridi leɢiaz nidr *ok* sofa en*n* h*ann* kvez vaka m*vn*dv vm nottina. yfir likinv.[1] hvn g*er*ir sva *ok* er ska*mt* leið. a nottina settiz Þorst*einn*. Eir*ik*s s(vn) vp*p* *ok* m*æ*ll*t*i kvez vilia at Gvdridr v*æ*ri þangat kollvt *ok* kvez vilia tala við h*an*a. gvd vill at þessi stvnd se m*er* gefin til leifiss *ok* vmbotar mins rads. Þorst*einn*. bondi gengr a fvnd. Gvdridar *ok* vakti h*an*a bidr h*an*a signa sik *ok* biðia ser gvd hialp*ar* *ok* segir hvat Þorst*einn* Eiriks s(vn) hafði talat vid h*ann* *ok* h*ann* vill finna þig verdr þv rad fyri at sia hvat þv vill vp*p* taka þvi at ek kan*n* her vm hvarskiss. at fysa. hvn sv*araði*. vera kan*n* at þ*et*ta se ętlat til nokkvʀa þ*ei*ra hlvta er sidan se i min*n*i hafd*ir* þessi hin*n* vndarligi hlvtr en*n* ek venti at gvðs gętla[2] mvn ifir mer standa.[1] mvn.

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.*

ek *ok* a hętta með. gvds. miskvn*n* at fara til moz vid h*ann* *ok* vita hvat han vill tala þvi at ek mvn eigi fordaz mega ef m*er* sk*al* mein at v*er*da.[1] vil ek siðr at h*ann* gangi vidara en*n* mik
26 grvn*ar* at þat man a liGia. nv for Gvdridr *ok* hitti Þorst*ein*. syndiz hen*ni* sem h*ann* felldi tar.[1] h*ann* m*ællti* i eyra h*en*ni nokkvr orð hliott sva at hvn ein vissi. En*n* þat m*ællti* han*n*. sva at all*ir* heyrdv at þ*eir* m*enn* veri sel*ir* er trvna helldv *ok* hen*ni* fylgdi oll hialp *ok* miskvn*n*. *ok* sagdi þo at m*ar*gir helldi hana illa. er þ*at* engi hattr sem her hef*ir* verit a Grenl*and*i sidan kristni ko*m* her at setia m*enn* nidr í vvigða molld vid litla yf*ir* songva.[1] vil ek mik lata flytia til kirk*iv* *ok* adra þa m*enn* sem her hafa andaz en*n* Gardar vil ek brena lata a bali sem skiotaz þvi at h*ann* velldr ollu*m* aptr gongu*m* þei*m* sem her hafa v*er*it i vetr.[1] h*ann* sagdi h*en*ni *ok* vm sina hagi *ok* kvad hen*ar* forlog mikil m*vn*dv v*er*da. en*n* bad h*an*a varaz at giptaz G*ren*l*en*dzku*m* m*onnv*m bad at hvn legdi fe þ*ei*ra til kirk*iv*. *ok* svmt fatękv*m* m*onnv*m. *ok* þa hne h*ann* aptr odrv sin*ni*.[1] sa hafdi hattr verit a Gręnl*an*di sidan kristni kom þangat at men*n* voro grafn*ir* a beiu*m* þar sem ondvdvz i vvigdri molldv.[1] skylldi setia staur vp*p* af briosti hinv*m*[2] dauda.[1] En*n*[3] | sidan er ken*ni* m*enn* komv til þa skylldi vp*p* kip*pa* 98b
stavrinv*m* *ok* hella þar i vigdv vatni *ok* veita þar. yfir songva þott þat veri miklv sidaʀ.[1] lik þ*ei*ra. Þorst*eins* voro fęrd til kirkiv i Eiriks f(iorð) *ok* veittir þar ifir songvar af ken*ni* m*onnv*m. tok Eirikr vid Gvdridi *ok* var h*en*ni i fodr[4] stad.[1] litlv sidaʀ andadiz
27 Þorb*iorn*. bar þa fe allt vndir G(vðriði). tok Eirikr h*an*a til sin *ok* sa vel vm hen*n*ar kost;

Af Hofða-Þorði

c. 7 Þordr h(et) madr er bio at Hofda a Hofda stronð[4]. h*ann* atti Fridg*er*di. dottvr Þoriss. hímv. *ok* Fridgerdar. dottvr Kiarvals. Ira k*onvng*s.[1] Þordr var s(vn) Biarn*ar* byrdv smiors. Þorvalldz[5] s(vnar) hryGss. Asleiks s(vnar) Biarn*ar* s(vnar) iarnsidv Ragnarss s(vnar) lodbrokar. Þav attv s(vn) er Snori h(et). h*ann* atti Þorhilldi. rivpv. d(ottvr) Þordar gelliss. þ*ei*ra s(vn) var Þordr hesthofði. Þorfin*n*r karlls efni h(et) s(vn) Þordar. modir Þorfin*n*z h(et) Þorvn*n*. Þorfin*n*r. var. i kavpf*er*dvm *ok* þotti godr fardrengr.[1] eitt. svmar byr Karlls efni skip sitt *ok* ętlar til Grenl*an*dz. Snori Þorbrandz s(vn) feʀ með h*anv*m or Alfta f(irði) *ok* voro .xl. ᴍ*ann*a a skipi.[1] madr
28 h(et) Biarni Grimolfs s(vn) breidfirdskr[6] at ętt an*n*aʀ h(et)[7] Þor-

[1] *Punktum er tilf.* [2] *For* in *er der i hdskr. fire streger.* [3] *Skr. to gange ved sideskifte.* [4] *Således.* [5] o *er i hdskr. rettet fra et andet bogstav* (l?). [6] b *er rettet fra hdskrs — dittografiske —* f. [7] *Disse to ord er skr. to gange.*

hallr. Gamla s(vn) avstfirdskr. maðr.[1] þ*ei*r biogv hit sama svmar. skip. sitt *ok* etlvdv til Grenl*an*dz.[1] þ*ei*r voro *ok* .íííj. tig*ir*. mana a skipi.[1] lata þ*ei*r Karllsefni i haf þessvm .íj. skipv*m* þeg*ar* þ*ei*r v*arv* bvn*ir*.[1] ekki er vm þ*at* getit hv*er*ssv langa vti vist þ*ei*r hofdv. En*n* fra þvi er at segia at beði þessi skip ko*m*v a Eiriks f(iorð) v*m* havstit.[1] Eirikr reid til skips *ok* adrir l*an*dz m*enn*.[1] tokz m*eð* þei*m* greidlig kavpstefna.[1] bvdv styri m*enn*. Eiriki at hafa slikt af varningi sem h*ann* villdi. En*n* Eirikr syn*ir* þei*m* stormen*n*skv af ser i moti þvi at h*ann* bavð þessvm .íj. skips hofnv*m* til sin hei*m* vm vetrin*n*. i Bratta. hlið.[1] þ*et*ta þagv kavp-m*enn* *ok* þokkvdv h*an*vm.[1] sidan var flvttr hei*m* varningr þ*ei*ra i Bratta hlið.[1] skorti þar e*ig*i vtibvr stor til at vardveita i varning þ*ei*ra.[1] skorti þar ekki mart þ*at* e*r* hafa þv(r)fti[2] *ok* likadi þei*m* vel vm vetrin*n*. En*n* e*r* dro at iolvm tok Eirikr fęd mikla *ok* var
29 ogladari en*n* h*ann* atti vana til. Eitt sin*n* ko*m* Karl*l*sefni at mali við Eirik *ok*. m*æ*l*lt*i er þer þvngt. Eirikr. bondi || m*enn* þikkiaz 99a
fin*n*a at þv e*r*t ogladari en*n* þv att vana til. þv hef*ir* veitt oss m*eð* hin*n*i mestv ravsn. *ok* e*r*v v*er* skylldir til at lavna þer slikv godv sem v*er* hofvm fong a. nv segðv hvat vgledi[3]. Eirik*r*. sv*araði* er þigit uel *ok* godman*n*liga nv leikr m*er* þ*at* e*ig*i i hvg at a ydr v*er*di hallt vm var. skipti. hitt er helldr at m*er* þikki vgligt þa er þ*er* ko*m*it an*n*ars. stadar at þ*at* flytiz. at þ*er* hafit en*n*gi iol veri haft en*n* þessi er nv ko*m*a *ok* Eir*ikr* hin*n* ravði veitti ydr i Bratta hlid a Grenl*an*di.[1] þat mvn e*ig*i. sva fara bondi s(egir) Karll*sefni*. v*er* hofv*m* (a)[4] skipi varv będi mallt *ok* korn. *ok* hafit þar af slikt er þer vilit *ok* g*er*it veizlv sva storman*n*liga sem ydr likar firi þvi.[1] þ*et*ta þigr E(irikr) *ok* var þa bvit til iola veizlv *ok* var hvn hin sęmiligsta sva at m*enn* þottvz travtt þvilika ravsn set hafa i fatękv l*an*di.[1] *ok* ept*ir* iolin vekr Karlls. efni bonorð. firi Eirik*i*. vm Gvdridi þvi at h*an*vm leiz sem h*ann* mv*n*di forędi a hafa.[1]
30 Eirikr[5] svar*aði* vel *ok* seg*ir* at hon man sinv*m* forlogv*m* v*er*ða at fylgia *ok* kvez goða[6] eina frett af h*an*vm h*af*a *ok* lavk sva at Þor-fin*n*r festi Gvðriði[7] *ok* var þa avkin veizlan *ok* drvckiþ brvllavp þ*ei*ra *ok* v*arv* þa*v* i Brattalið v*m* vetrin.[1]

Hofz Vínlanðs f*er*ð

c. 8 I Brattalið hofvz miklar v*m*rœðvr at m*enn* skylldv leita Vinlanz ens goða *ok* var sagt at þang*at* mvndi v*er*a at vitia goðra

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] r *mgl. i hdskr.* [3] *Her mgl. vistnok* þinni veldr. [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Her begynder atter Hauks egen hånd.* [6] ð *er i hdskr. rettet fra* g. [7] *Rettet fra hdskrs* þv-.

l*an*dskosta *ok* þar ko*m* at Karlsefni *ok* Snor*r*i bioɢv skip sitt at
leita l*an*dzins v*m* varið.[1] me*đ* þei*m* for *ok* sa maðr e*r* Biarn*n*i het
ok an*n*aʀ Þo*r*allr e*r* fyʀ erv nefnd*ir* me*đ* sinv skipi.[1] Maðr het Þo*r*-
varðr h*ann* atti Freydisi dott*vr* Eiriks ravða lavngetna.[1] h*ann* for
ok me*đ* þei*m* *ok* Þo*r*valldr svn Eiriks *ok* Þorhallr e*r* kallaðr var
31 veiði m*aðr*.[1] h*ann* hafði lengi v*er*ið me*đ* Eiriki veiði maðr h*ans*
v*m* svmrv*m* en bryti v*m* vetrv*m*.[1] h*ann* v*a*r mikill m*aðr* *ok* ste*r*kr
ok svartr *ok* þvrsligr lioðlyndr *ok* illorðr þ*at* er h*ann* *mællti* *ok*
eggiaði ia*m*nan Eirik ens v*er*ʀa.[1] h*ann* var illa k*r*istin.[1] h*anv*m
v*a*r viða kvn*n*igt i vbygðv*m*.[1] h*ann* var a skipi me*đ* Þo*r*varði *ok*
Þo*r*valldi.[1] þ*eir* hofðv þ*at* skip er Þorbíorn hafþi vt haft.[1] þ*eir*
hofþv allz .xl. m*anna* *ok* .c. er þ*eir* sigldv ti*l* vest*r*i bygðar *ok* þaðan
ti*l* Bianeyiar[2].[1] þaðan siglðv þ*eir* .íj. dœgr i svðr.[1] þa sa þ*eir* l*an*d
ok skvtv bati *ok* konvðv l*an*dit *ok* fvn*n*v þar hellvr storar *ok*
32 marg*a*r .xíj. allna viðar.[1] fiolði var þ*a*r melracka.[1] þ*eir* gafv þ*a*r
nafn *ok* kollvðv Hellvl*and*.[1] Ðaþan sigldv þ*eir* .íj. dœgr *ok* bra ti*l*
landsvðrs or svðri *ok* fvndv l*an*d skogvaxit *ok* morg dýr a.[1] ey la
þar vndan i l*an*dsvðr.[1] þar drapv þ*eir* ein biorn *ok* kollvðv þ*a*r
siðan Bianey[2] en l*an*dit Markl*and*.[1] Þaþan sigldv þ*eir* svðr me*đ*
l*an*dinv langa stvnd *ok* ko*m*v at nesi einv.[1] la l*an*dit a stiorn.[1]
v*arv* þar strand*ir*[3] langar *ok* sandar.[1] þ*eir* rerv til lanz *ok* fvndv
þar a nesinv kiol af skipi *ok* kollvðv þar Kialarnes.[1] þ*eir* kollvðv
ok strandirnar Fvrðv strand*ir* þ*v*i at langt v*a*r[3] me*đ*[3] at sigla.[1] |
þa ge*r*ðiz landit vágskorið.[1] þ*eir* helldv skipvnv*m* i ein vág.[1] 99b
33 Olafr k*onvng*r Tryɢva svn hafþi gefið Leifi tva m*enn* skotzka.[1]
het maðrin Haki[4] en hon Hekia.[1] þav v*arv* dyrv*m* skiotari.[1]
þ*er*sir m*enn* v*arv* i skipi me*đ* Karlsefni.[1] en e*r* þ*eir* hofþv siglt
f*yr*i Fvrðv strand*ir* þa letv þ*eir* ena skotzskv m*enn* a l*an*d *ok* baðv
þav lavpa svðr a landit at leita l*an*dzkosta *ok* ko*m*a aftr aðr .íij.
dœgr v*æ*ri liðin.[1] þav hofþv þ*at* klæði er þav kollvðv kiafal þ*at*
var sva ge*r*t at hattr var a vp*p* *ok* opit at liðvnv*m* *ok* engar
ermar a kneft saman milli fota me*đ* knap*p*i *ok* nezlv en b*er* v*arv*
þav an*n*ars staðar.[1] þ*eir* biðvðv þ*a*r þa stvnd en er þav ko*m*v
aftr hafþi annað i hendi vinb*er*ia kongvl en an*n*að hveitiax nysaið.[1]
gengv þa*v* a skip vt *ok* siglðv þ*eir* siþ*an* leiðar sin*n*ar.[1] þ*eir* siglðv
34 in a fiorð eín.[1] þar la ein ey f*yr*i vtan.[1] þar v*m* v*arv* stravmar
miklir.[1] þ*v*i kollvðv þeir hana Stravmey.[1] sva v*a*r morg æðr i
eyni at varla matti ganga f*yr*i eɢiv*m*.[1] þ*eir* kollvðv þ*a*r Strav*m*-
fiorð.[1] þ*eir* barv þar farm af skipv*m* sinv*m* *ok* bioɢvz þar v*m*.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] *Noget utydeligt, men sikkert.* [4] *Her-efter er skr.* en hon haki, *hvoraf* hon *er underprikket.*

þ*eir* hofþv m*eð* ser allzkon*ar* fenað.[1] þar v*ar* fagrt lanzleg.[1] þ*eir*
gaðv enkis vtan at kan*n*a l*an*dit.[1] þ*eir* v*arv* þar v*m* vetrin *ok*
var ecki f*yr*i vn*n*ið v*m* svmarið tokvz af veiðarn*ar* *ok* ge*r*ðiz illt
ti*l* matar.[1] þa hvarf brott Þ*or*hallr veiði maðr.[1] þ*eir* hofþv aðr
heitið á gvð ti*l* matar *ok* varð e*ig*i vi*ð* sva skiott sem þ*eir* þottvz
þvrfa.[1] þ*eir* leitvðv Þ*or*hallz v*m* .iíj. dœgr *ok* fvndv h*ann* a hamar-
gnipv ein*ni*.[1] h*ann* la þ*ar* *ok* horfþi i loft vp*p* *ok* gapti bœði
mvn*ni* *ok* nosv*m* *ok* þvlþi nockot.[1] þ*eir* spvrðv hvi h*ann* var þar
35 ko*m*in.[1] h*ann* kvað þa engv þ*at* varða.[1] þ*eir* baðv h*ann* f*ar*a hei*m*
m*eð* ser *ok* h*ann* ge*r*ði sva.[1] litlv siþaR ko*m* þar hvalr *ok* fo*rv*
þ*eir* ti*l* *ok* skarv *ok* kendi engi maðr hvat hvala v*ar* *ok* e*r* mat-
sveinar svðv þa atv þ*eir* *ok* varð ollv*m* illt af.[1] þa *mællti* Þ*or*hall*r*
Drivgari varð en ravðskeGiaði nv en K*r*istr yðaR.[1] hef*ir* ek þetta
nv f*yr*i skalldskap min e*r* ek orta v*m* Þór fvlltrvan.[1] sialldan hef*ir*
h*ann* me*r* brvgðiz.[1] Ok er m*enn* vissv þetta barv þ*eir* hvalin allan
a kaf *ok* skvtv sinv mali til gvðs.[1] batnaði þa veðratta *ok* gaf
þei*m* ítróðra *ok* skorti þa siþ*an* e*ig*i fong þ*vi* at þa v*ar* dyra veiðr
a l*an*dinv en eGve*r* i eyni en fiski or sionv*m*.[1]

Af Karlsefni *ok* Þorhalle

c. 9 Sva e*r* sagt at Þ*or*hallr vill f*ar*a norðr f*yr*i Fvrðvstrand*ir*
36 at leita Vínl*an*dz en Karlsef*ni* vill f*ar*a svðr f*yr*i l*an*dit.[1] Byz Þ*or*-
hallr vt vnd*ir* eyni *ok* ve*r*ða þ*eir* e*ig*i fleiri saman en .ix. m*enn* en
allt an*n*ad lið for með Karlsefni.[1] En e*r* Þ*orhallr* bar vatn a skip
v. sitt *ok* drack þa kvað h*ann* visv Hafa* kvaðv mik meiðar malm-

[1] *Punktum er tilf.*

* *Verset bör skrives:*

Hafa kváðu mik meiðar
malmþings, es komk hingat,
(mér samir land fyr lýðum
lasta) drykk enn bazta.

Bilds hattar verðr buttu
beiðitýr at reiða;
heldr 's svát krýpk at keldu;
komat vín á grǫn mína.

Malmþings meiðar[1] kváðu, es komk hingat, mik hafa enn bazta drykk; mér samir lasta land fyr lýðum. Bilds hattar beiðitýr[2] verðr at reiða buttu; vín komat á mína grǫn; heldr 's svát krýpk at keldu.

[1] *'Malmtingets [kampens] træer' = krigere, mænd.* [2] Bildr *synes at måtte være et navn på Odin el. en søkonge, hvis* hǫttr *'hat' = hjælm; dennes krævende (ønskende) Tyr = kriger, mand, her digteren selv.*

Mændene sagde, da jeg kom herhen, at jeg vilde få den bedste drik. Det sömmer sig for mig at laste landet for folk. Jeg bliver nødt til at svinge (vand) karret; der kom ikke en dråbe vin på min læbe; tværtimod er det så, at jeg må knæle ned ved kilden (for at drikke).

þ*in*gs e*r* ek ko*m* hingat me*r* sam*ir* l*an*d f*yr*i lyðv*m* lasta dryckin
bazta billdz hattar ve*r*ðr bvttv beiði tyr at styra helldr e*r* sva at
ek kryp at kelldv ko*m*að vin a gron mina.[1] Ok e*r* þ*eir* v*arv*
bvn*ir* vndv þ*eir* segl.[1] þa q(vað) Þ*or*h*allr* Forv*m** aftr þ*ar* e*r* v.
orir erv sandhimins landan[2] latv*m* ken*n*i val kan*n*a knaʀar skeið
37 en breiðv meðan bil styɢvir byɢia bellendr *ok* hval vella lavfa veðrs
þ*eir* e*r* leyfa lond a Fvrðv strondv*m*.[1] Siþan siglðv þ*eir* norðr
f*yr*i Fvrðv strand*ir* *ok* Kialar nes *ok* villdv beita vestr f*yr*i.[1] þa
kom mote þei*m* vestan veðr *ok* rak þa vp*p* a Irl*an*di *ok* v*arv* þ*eir*
þar barðir *ok* þiaðir *ok* let Þ*or*h*allr* þ*ar* lif sitt eft*ir* þ*vi* sem
(c. 10) kavpm*enn* h*af*a sagt.[1] Nv e*r* segia af Karlsefni at h*ann* for svðr
f*yr*i l*an*dit *ok* Snor*r*i *ok* Biarn*n*i m*eð* sinv folki.[1] þ*eir* fo*rv* lengi
ok allt þ*ar* || ti*l* e*r* þ*eir* ko*m*v at a ein*n*i e*r* fell af landi ofan *ok* 100a
i vatn eitt ti*l* siofar.[1] eyrar v*arv* þ*ar* miklar *ok* matti e*ig*i komaz
i ána vtan at haflǿðv*m*.[1] þ*eir* Karlsef*ni* sigldv í ósin *ok* kollvðv
i Hópi.[1] þ*eir* fundu[3] þar a landi sealfsana hueítíakra þ*ar* sem
lęgdir v*arv*. en vínuid allt þ*ar* sem hollta víssí. hue*rr* lęk*r*
38 var þ*ar* fullr af fiskum.[1] þ*eir* ge*r*du g*rafir* þ*ar* sem męttist
landít. ok flodit gekk ofast *ok* þa e*r* ut fell siorrin*n* v*arv* helg*ir*
fiskar i g*r*ofunu*m*. þ*ar* uar mykill fioldi dyra a skogi*nnum* medr
allu moti. þ*eir* v*arv* þ*ar* halfan manad. *ok* skemtadu ser. *ok*
uurdu ui*d* ekki uar*ir*. fe sitt hofdu þ*eir* medr ser. Ok ei*n*n morgin
sne*m*ma er þ*eir* litudust um. sa þ*eir* myki*n*n fiolda hudkeipa. *ok*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Synes skr. således (dittogr.).* [3] *Her begynder atter en anden hånd (Hauks „anden isl. sekretær").*

---

* *Verset bör skrives:*

Fǫrum aptr, þar es órir
eru, sandhimins, landar,
latum kennival kanna
knarrar skeið en breiðu,
meðan bilstyggvir byggva
bellendr ok hval vella
Laufa veðrs, þeirs leyfa
lǫnd, á Furðustrǫndum.

Fǫrum aptr, þar es landar órir eru; latum kennival sandhimins[1] kanna en breiðu knarrar skeið[2], meðan bilstyggvir[3] Laufa veðrs bellendr[4], þeirs leyfa lǫnd, byggva á Furðustrǫndum ok vella hval.

[1] Sandhiminn *'sandhimmel' = hav;* kenni-valr *'den hest, der kender'; det hele = skib.* [2] *'Skibets bane, vej' = søen.* [3] *Omtr. = ufortrødne.* [3] *'De, som udøver, volder Løves [sværdets] storm' = krigere, mænd.*

Lad os rejse tilbage til vore landsmænd; lad os lade skibet (pány) undersøge det brede hav, medens disse ufortrødne (ironisk) krigere, som lovpriser landene her, bor på Furðustrand og koger deres hval.

var veift tríom a skipunu*m*. *ok* liet þui líkast sem i halmþust *ok*
var veift sol*a*r sínnís. þa m*æ*l*lti*. Karlsef*ni*. huat man þetta hafa
teíkna. Snorri Þorb*r*anz s(un) suar*adi* h*anum*. v*er*a kan*n* at þetta
se fridar m*a*rk. *ok* tokum skiolld huitan *ok* be*r*um at moti *ok* sua
ge*r*du. þ*ei*r. Þa ʀeru þ*ei*r i mot *ok* vndradust þa sem f*yri* v*aru*.
ok gengu a land up*p*. þ*ei*r u*aru* suart*ir* me*n*n *ok* illig*ir* *ok* hafdu
illt haar a hofdi. þ*ei*r u*aru* miog eygdir *ok* breidír i kí*n*num duold-
ust þ*ei*r of stund *ok* undradust þa sem f*yri* u*aru*. *ok* ʀeru sidan
i brott *ok* sudr f*yri* nesít. þ*ei*r Karlsefn*i*. hofdu gort budir sin*a*r
39 up*p* f*ra* vatnínu *ok* u*aru* sum*ir* skalarn*ir* nðr vatnínu. en sum*ir*
f*irr*. Nu v*aru* þ*ei*r þar þ*an*n vet*r*. þ*a*r kom engin sníor. *ok* allt
(c. 11) gekk fe þ*ei*rra sialfale [1] f*ra*m. En e*r* uara tok sa þ*ei*r ei*n*n morgin
snemma at fioldi hudkeipa ʀeri sunna*n* f*yri* nesít sua mart sem
kolum u*æ*ri saat f*yri* hopit. [2] uar þa *ok* veift af [3] hue*r*íu skipi
trionu*m*. þ*ei*r Karlsef*ni* brugdu þa skiolldum up*p* *ok* e*r* þ*ei*r fund-
ust toku þ*ei*r kaupstefnu sín [4] a millí. *ok* uilldi þ*a*t folk helst hafa
ʀautt skrud. þ*ei*r hafdu moti gefa skin*na* uo*ru*. *ok* alg*ra* skin*n*.
þ*ei*r uilldu *ok* kaupa sue*r*d *ok* spíot. en þ*a*t bannadu þ*ei*r Karlsefni
ok Snorrí. Þ*ei*r Skrelingar toku spann*a*r langt ʀaudt skrud f*yri*
40 vfoluan belg *ok* bundu um hofud ser. gekk sua kaupstefna þ*ei*rra
vm ʀíd. þa tok at fęttast skrudit med þei*m* Karlsefn(i) [5] *ok* skaru
þ*ei*r þa sua smatt i sundr at e*ig*i u*a*r breidara en þue*r*s fing*ra*r.
ok gafu Sk*r*eling*a*r þo iammykit f*yri* sem adr eda meira. Þat bar
ti*l* at g*r*idung*r* liop or skoge e*r* þ*ei*r Karlsefni attu *ok* gellr hatt.
þ*a*t felast Skreling*a*r *ok* laupa vt a keipana *ok* ʀeru sidan sudr
f*yri* landit. [2] v*er*dr þa ekki uart ui*d* þa þríar uik*ur* i samt. En e*r*
sia stund u*a*r lidi*n*n sea þ*ei*r f*a*ra sun*n*an myki*n*n fiolda Sk*r*elinga
skipa sua sem straum*r* stędi. u*a*r þa trionu*m* allum veift andsęlis.
ok yla up*p* allir miog hatt. Þa toku | þ*ei*r Karlsefni ʀaudan skiolld 100b
ok baru at moti. Sk*r*eling*a*r lupu af skípum. *ok* sidan gengu þ*ei*r
saman *ok* bordust. vard þ*a*r skothrid hord þ*uia*t Sk*r*eling*a*r hofdu
ualslong*ur*. Þ*a*t sa þ*ei*r Karlsefní. at Sk*r*eling*a*r ferdu up*p* a stong
knautt stundar myki*n*n þui nðr ti*l* at iafna sem saudarvo*m*b *ok*
hellst blan at lit *ok* fleygdu af stongi*n*ni up*p* a landit if*ir* lid þ*ei*rra
Karlsefnis *ok* liet illilega uidr þ*a*r sem nidr kom. Vid þetta slo otta
myklum a Karlsefni. *ok* allt lid hans sua at þa fysti engis annars
en flyia *ok* hallda unda*n* up*p* med anní. þui at þęim þótti lid
Sk*r*elinga drifa at se*r* allum megín. *ok* líetta ęighe fyr*r* en þ*ei*r
41 koma ti*l* hamra nokkurra. *ok* veitto þ*a*r uidrtoku harda. Freydis

[1] *Således, snarere* -ale *end* -ala. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Tilf. over linjen uden nedvisningstegn.* [4] *Skr. to gange.* [5] i *mgl i hdskr.*

kom ut *ok* sa at þ*ei*r Karlsefni helldu vndan *ok* kalladi. hui ʀenni þer vnda*n* þ*er*sum avvi*r*dis mo*n*nu*m* sua gilldir m*enn* sem þ*e*r erut. er m*er* þǫtti [1] sem þer mettit drepa nidr sua sem bufe. *ok* ef ek hefda vapn þǫtti [1] m*er* sem ek skilldi bętr b*er*iast en ei*n*nhu*er*r ydarr. þ*ei*r gafu engan gaum he*n*nar ordum [2] Freydis uilldi fylgia þeim *ok* u*a*rd sei*n*ni. þuiat hun u*a*r eige heíl gekk hun þo ept*ir* þeim i skogin*n*. En Sk*r*elingar sekia at he*n*ni. hun fa*n*n fir*ir* ser man*n* daudan. þ*a*r u*a*r Þorbrandr Snorra son. *ok* stod hellustein i hofdi honu*m*. su*er*dit la b*er*t i hia honu*m*. tok hun þ*a*t up*p* *ok* byz at v*er*ia sik. þa komu Sk*r*eling*a*r at henni. hun dro þa ut briostít undan kledunum. *ok* slett*ir* a beru su*er*dinu. uid þetta ottast Sk*r*eling*a*r *ok* liopu undan a skíp sin *ok* ʀeru i brott. þ*ei*r Karlsefni [3] fin*n*a h*an*a *ok* lofa hap*p* he*n*nar. Tueir m*enn* fellu af þeim Karlsefni [3] en fioldi [3] af þeím Sk*r*elingu*m*. Vurdu þ*ei*r Karlsefni of*r*lidi [4] born*ir*. *ok* foru nu heím [3] ept*ir* þetta ti*l* buda sin*n*a. *ok* bundu sar sin *ok* ihuga [3] huat fiolmen*n*i þ*a*t [3] myndi v*er*it hafa

42 er at þeim sotti af landinu ofan [3]. Syniz [3] þeim nu sem þ*a*t eina mun lidit v*er*it hafa er af skipunu*m* kom en [3] hitt folkit man v*er*it hafa sionhu*er*fing*a*r. þ*ei*r Sk*r*eling*a*r fundu *ok* [5] man*n* daudan*n* *ok* la æx i hia. ei*n*n þ*ei*rra tok up*p* æxina *ok* hoggr med tre. *ok* þa hu*er*r at odru*m*. *ok* þotti þeim u*er*a g*er*simi *ok* bita ual. Sidan tok ei*n*n *ok* hiuggi [6] i steín sua at brotnadi æxin. *ok* þa þotti þeim engu nyt [3] er [1] eighe stodz griotit *ok* kastadu nidr. Þ*ei*r Karlsefni þottust nu sea þott þ*a*r [3] u*æ*ri [3] landzkostir godir at þ*a*r myndi iafnan otti *ok* ufridr a liggia af þeim er f*y*ri biuggu.[7] Sidan biuggust þ*ei*r a brottu *ok* etladu ti*l* sins landz. *ok* sigldu nordr f*y*ri landit *ok* fun*n*u .v. Sk*r*elinga i ski*n*nhiupu*m* || sofnada nǫr sio. [7] 101a
þ*ei*r hafdu med ser stokka *ok* i dyram*er*g dreyra blandi*n*n. þottust þ*ei*r Karlsefní þ*a*t skilia at þ*er*ser m*enn* myndu hafa v*er*it goru*ir* brott af landinu. þ*ei*r drapu þa. Sidan fundu þ*ei*r Karlsefni nes eitt *ok* a fiolda dyra. var nesit at sea sem mykiskan ueri [8] af þui at dyrin lagu þ*a*r um netrn*a*r. Nu koma þ*ei*r Karlsefni aptr i Straumfiord *ok* v*aru* þ*a*r f*y*ri allz gnott*ir* þess er þ*ei*r þurftu at hafa. þ*a*t er sumra ma*n*na sogn at þau Biarne *ok* Gudrid hafi þ*a*r ept*ir* [9] u*er*it. *ok* .x. tig*ir* ma*n*na m*ed* þeim *ok* hafi e*ig*i f*a*rit lengr*a*.

43 En þ*ei*r Karls*efni* *ok* Snorri [10] hafi [9] sudr farit *ok* xl. ma*n*na m*ed* þeim *ok* hafi eighe leng*r* u*er*it i Hopi en uart tua manadi. *ok*

---

[1] *Snarest således.* [2] *Skr.* or | ordum *(ved linjeskifte).* [3] *Noget afbleget.* [4] ofr- *ligeledes.* [5] *Noget utydeligt, men sikkert.* [6] *Snarest således.* [7] *Punktum er tilf.* [8] *Eller* uęri. [9] *Noget utydeligt.* [10] *Snarere således end* SNORI.

hafi sama sumar apt*r* komit. Karlsef*ni* for þa einu skípí at[1] leita Þorhalls veidimanz en an*n*at lidit u*a*r ept*ir*. *ok* fo*ru* þ*eir* nordr f*yri* Kial*a*rnes *ok* be*r*r[1] þa f*yri* uestan f*ra*m. *ok* u*a*r landit a bakborda þ*eim*. þ*a*r u*aru* þa eydim*er*k*r* ein*a*r allt at sea[1] f*yri* þeim *ok* nðr hu*er*gi ʀiodr .i. *ok* *er* þ*eir* hafdu lengi farit fell*r* a af landi[2] ofan or austri *ok* .i. uest*r*. þ*eir* logdu in*n* i arosin*n*. *ok* lagu uid hin*n* sydra bakka*n*n.[3]

Vig Þorvallz Eiriks svnar

c. 12 Þat u*a*r ei*n*n morgin er þ*eir* Karlsefne sa f*yri* ofan riodrit flekk nokkun*n* sem glit*ra*di uid þ*eim* *ok* ęptu þ*eir* a þ*a*t. þ*a*t ʀęrdist *ok* u*a*r þ*a*t einfętingr. *ok* skautz ofan a þ*an*n arbakkan*n* sem þ*eir* lagu uid. Þorualldr Eiriks s(un) ʀauda sat ui*d* styri. *ok* skaut einfðting*r* aur .. smaþarma h*anu*m. Þorualldr dro ut aurina *ok* m*ællti*. feitt er um ist*r*una gott l*a*nd hafum v*er* fengit kostum en þo megu*m* v*er* uarla níota. Þorualld*r* do af sari þ*e*ssu litlu sidarr.[3] Þa leyp*r* einfðting*r* a braut *ok* nordr apt*r*. þ*eir* Karlsefni fo*ru* ept*ir* h*anu*m *ok* sa h*an*n stundum. þ*a*t sa þ*eir* sidarst ti*l* h*a*ns
44 at h*ann* liop a uag nokkurn. þa hurfu þ*eir* K(arlsefni) apt*r*. Þa
v. kuad ei*n*n m*ad*r kuidling þ*en*na Elltu * segg*ir* allsatt u*a*r þ*a*t ein*n* einfðting ofan ti*l* st*ra*ndar. en kynleg*r* m*ad*r kostadi rasar. hart vm stopir heyrdu Karlsefni. Þ*eir* fo*ru* þa i b*r*ott *ok* nordr apt*r* *ok* þottust sia Einfðtingal*a*nd. uilldu þ*eir* þa eige hętta lidi sinu lengr[4]. þ*eir* etladu oll ein fioll þau er i Hopi u*aru* *ok* þ*e*ssi er nu funnu þ*eir*. *ok* þ*a*t stedist[5] miog sua a. *ok* v*ær*i iam langt or Straumfirdi beggia uegna. hin*n* þridia vet*r* u*aru* þ*eir* i Straumfirdi.[3] gengu me*n*n þa miog i sueit*ir*. *ok* uard[6] þei*m* ti*l* um konv*r*. *ok* uilldu þ*eir* er vkuęnd*ir* u*aru* sekia ti*l* .i. hendr þ*eim* sem kue*n*dir u*aru*.

---

[1] *Noget utydeligt.* [2] di *noget utydeligt.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Eller* leng*ra?* [5] *Muligvis* stę-. [6] *Dette ord og de første i enhver linje på siden herefter er noget utydelige, men intet er usikkert.*

* *Verset bör skrives:*

Eltu seggir,	en kynligr maðr
allsatt vas þat,	kostaði rásar
einn einfœting	hart of stópir —
ofan til strandar,	heyr Karlsefni.

Mændene forfulgte — det er virkelig sket — en Enfødding ned til strandbredden, men denne underlige mand løb alt, hvad han kunde, hen over de flade klipper (?)[a] *— Hør Karlsefni.*

[a] stópir *af fem.* stóp, *der ellers ikke forekommer, beslægtet med norsk ntr.* stup *(?). Masc.* ofstopi *synes næppe at passe her.*

ok stod af þui hin mesta vro. þ*ar* kom ti*l* hit[1] fysta haust Snorri
s(un)[2] Karlsef*nis*. *ok* u*ar* h*ann* þa þriuet*r* er þ*eir* for*u* brott. Þa e*r*
þ*eir* sigldu af Vinl*a*ndi toku þ*eir* sudrön uedr *ok* hittu þa Markl*a*nd
ok fun*nu* þ*ar* Sk*r*elinga .v. *ok* u*ar* ei*nn* skeggiadr konv*r* u*aru* .ij.
ok born tuau. toku þ*eir* Karlsefni sueínana en hin*ir* komust[3]
undan *ok* sukku þ*eir* Sk*r*eling*ar* i iord nidr. Sueina þ*essa* .ij. hofdu
þ*eir* m*ed* ser *ok*[4] kendu þ*ei*m mal *ok* u*aru* skirdir. þ*eir* nefndu
modur sina Vethilldi[5] *ok* fod*ur* Vvege[6]. þ*eir* sogdu at k*onung*ar
45 stiornadu Sk*r*elingu*m* *ok* het ann*ar*r þ*ei*rra Aualldamo*n*[7] en
ann*ar*r[8] Aualldidida[9]. þ*eir* kuadu þ*ar* engin hus. lagu m*enn* þ*ar*
.i. hellum eda holu*m*. þ*eir*[2] sogdu þ*ar* liggia land odrum megin
gagnu*a*rt[10] sinu[8] landi. e*r* þ*eir* m*enn* bygdu[2] e*r* u*aru* .i. hvitu*m*
klędum[11] *ok* baru stang*ir* f*yri* ser *ok* u*aru* fest*ar*[8] uid flik*r*[12] *ok*
ęptu[13] hatt[5]. *ok* etla m*enn* at þ*at* hafi uer*it* Huit*ra* m*an*na l*a*nd
eda Irl*a*nd ed mykla.[18]

(c. 13) Þa[14] Biarna Gun*n*olfs[15] s(un) bar i Irl*a*ndz[16] haf *ok* komu
.i. madksio *ok* | sokk[17] drivgv*m* skipið vnd*ir* þei*m*.[18] þ*eir* hofðv 101b
bat þan*n* e*r* bræddr var m*eð* seltiorv þ*v*i at þ*ar* fær e*ig*i siomaðkr a.[18]
þ*eir* gengv i batin *ok* sa þ*eir* þa at þei*m* matti h*ann* e*ig*i ollv*m*
vin*n*az.[18] þa m*æ*l*lti* Biarni af þ*v*i at bat*r*in tekr e*ig*i meira en
helming m*ann*a vaʀa þa e*r* þ*at* mitt ráð at m*enn* se lvtaðir i batin
þ*v*i at þetta s*ka*l ecki f*ar*a at man*n*virðingv.[18] þetta þotti ollv*m*
sva drengilega boðit at engi villdi moti mæla.[18] g*er*ðv þ*eir* sva at
46 lvtvðv m*enn*ena *ok* lavt Biarn*n*i at f*ar*a i batin*n* *ok* helmingr m*ann*a
m*eð* h*an*vm þ*v*i at bat*r*in tok ecki meira.[18] En e*r* þ*eir* v*arv* ko*m*nir
i batin þa m*æ*l*lti* ein islenzkr m*að*r e*r* þa var i skipinv *ok* Biarna
hafþi fylgt af Isl*a*ndi ætlar þv Biarni h*er* at skiliaz vi*ð* mik.[18]
Biarni svar*aði* sva v*er*ðr nv at v*er*a.[18] h*ann* svar*aði* avðrv hetz
þv foðvr minv*m* þa e*r* ek for af Isl*a*ndi m*eð* þ*er* en skiliaz sva við
mik þa e*r* þv sagd*ir* at eitt skylldi ganga yf*ir* ockr baða.[18] Biarn*n*i
svar*aði* e*ig*i s*ka*l *ok* sva v*er*a gack þv hengat i batin en ek man
vp*p* f*ar*a i skipið þvi at ek se at þv ert sva fvss ti*l* fiorsins.[18]

---

[1] h *synes i hdskr. rettet fra* er. [2] *Meget utydeligt.* [3] must *meget utydeligt.* [4] *Eller* þeir*?* [5] *Sikkert således.* [6] *Meget utydeligt, men sikkert* (v vege). [7] mo*n* *utydeligt, men næppe at læse anderledes.* [8] *Meget svagt, men sikkert.* [9] a *(1) meget afbleget, men sikkert, særlig på grund af afstanden mellem det foranstående ord og* ua-. [10] *Meget utydeligt (mulig* -uert*).* [11] *Snarere således, end* kled-. [12] *Næppe* flikar*?* [13] *Snarere således end* ep-. [14] *Her er ikke ny linje i hdskr.; linjen begynder med* la *(i* mykla*), hvorpå en stor, tildels rød initial* Þ. [15] *Således, men ur. for* grim-. [16] *Anderledes kan ordet næppe læses.* [17] *Hermed begynder Hauks hånd igen.* [18] *Punktum er tilf.*

geck Biarn*n*i þa vp*p* i skipið en þ*er*si maðr i batin *ok* for*v* þ*ei*r siþ*an* leiðar sin*n*ar ti*l* þ*er*s er þ*ei*r ko*m*v til Dyflinar i Irlandi *ok* sogðv þar þ*er*sa sogv.[1] en þ*at* e*r* flestra m*ann*a ætlan at Biarni *ok* h*an*s kv*m*pan*a*r hafi latiz i maðksionv*m* þ*v*i at ecki spvrðiz ti*l* þ*ei*ra siþan.[1]

Ættartala fra Kall*sefni ok* Gvðriði[2] konv h*an*s

c. 14 A**NAÐ** svmar eft*ir* for Karll*sefni* ti*l* Islanz *ok* Gvðriðr m*eð*
47 h*an*vm *ok* for hei*m* i Reynines[3].[1] Moðor h*an*s þotti sem h*ann*
hefþi litt til kostar tekit *ok* var Gvðriðr eigi hei*m*a en fyrsta vetr.[1]
En er ho*n* profaði at Gvðriðr var kvenskorvngr mikill for hon
hei*m ok* v*arv* samfarar þ*ei*ra goðar.[1] dott*ir* Snor*r*a Karlsefnis
svn*a*r var Hallf*r*iðr mod*ir* Þ*or*laks b*yskv*ps Rvnolfs svnar.[1] þav
attv svn er Þ*or*biorn het.[1] h*an*s[4] dott*ir* het Þorvn moðer Biarn*n*ar
48 b*yskv*ps.[1] Þ*or*geiʀ het svn Snor*r*a Kall*sefnis* svnar faðer Yngvilldar
moðor Branz b*yskv*ps hins fyʀa.[1] Dott*ir* Snor*r*a Karll*sefnis* svnar
var *ok* Steinvn*n* er atti Einaʀ svn Grvndar-Ketils Þorvallz svnar[5]
kroks Þoris svnar a Espihóli.[1] þ*ei*ra svn var Þ*or*stein ranglatr
h*ann* var faðir Gvðrvnar e*r* atti Iorvndr at Kelldv*m*.[1] þ*ei*ra dott*ir*
var Halla moðir Flosa favðvr Valg*er*ðar modor h*er*ra Erlenz st*er*ka
favðvr h*er*ra Havks[6] logma*nn*z.[1] on*n*vr dott*ir* Flosa var Þordis
moðir frv Ingig*er*ðar rikv.[1] hen*n*ar dott*ir* var frv Hallb*er*a abbadis
i Reynisnesi at Stað.[1] mart storm*enne* er komid an*n*að a Islandi
f*ra* Karll*sefni ok* Gvðriði[2] þ*at* er ecki e*r* h*er* skrað.[1] veri gvð með
ors ameɴ.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs* þv-. [3] i *er tilf. over linjen uden nedvisningstegn.* [4] h *er i hdskr. rettet fra* þ. [5] *Over* n *findes en fordoblingsstreg.* [6] *Ikke* hꝩ-; v *og* k *er (i linjens slutning) skrevne tæt op til hinanden;* s (ſ) *er meget afbleget.*

H*er* hefr sogv skallda Harallz k*onvng*s harfagra

c. 1 HAralldr k*onvng*r harfag*r*i reð f*yr*i Noregi.[1] h*ann* hafði m*eð*
65 ser marga agiæta m*enn.*[1] Skalld þriv v*arv* m*eð* k*onvng*i Avlvir
hnvfa *ok* Þorbiorn hornklofi *ok* Avðvn ilskiællda.[1] Þorolfr i
Hvíni hafði þa orlof hei*m*a at sitia e*r* þetta v*a*r tiðinða.[1] Avðvn
var þa ko*m*in i sætt vi*ð* k*onvng* f*yr*i þ*at* e*r* h*ann* tok stef or drapv
þeiʀí er Vlfr Sebba svn frændi h*an*s hafði ort v*m* Har*alld* k*on*-
vng.[1] tok Avðvn þ*a*r f*yr*i avknefni en drapan Stolinstefia[2] nafn
sva sem seg*ir* i sogv Vlfs Sebba svnar *ok* Kvigs iarls.[1] Har*alldr*
k*onvng*r tok virðilega veizlv á Hẏstoðv*m*[3] a Norðmœri m*eð* Ingi-
biorgv en*n*e avðgv frænkono sin*n*i.[1] þ*a*r v*arv* m*eð* h*an*v*m* skalld
h*an*s *ok* marg*ir* aðr*ir* gavfg*ir* m*enn.*[1] Ekkian þionaði siolf *ok* var
veizlan en bezta.[1] hon v*a*r væn kona *ok* en kvrteisazta.[1] ho*n*
sken(k)ti[4] Avðvni eitt dyrs horn v*m* kvelldit.[1] h*ann* tok hond
66 hen*n*ar m*eð* horninv *ok* m*ællti* þv ert frið kona *ok* storvel litz m*er*
a þig *ok* ef þv villt at ek sofa hia þ*er* i nott þa vil ek gefa þ*er*
gvllring þ*en*na e*r* k*onvng*r gaf m*er* *ok* þ*a*r m*eð* marga lvti aðra ef
þv villt þiɢia.[1] ho*n* sv*araði* Þetta man þer v*er*a ecki alhvgat[5] þ*v*i at
þv mant v*er*a drvckin en k*onvng*r man v*er*ða þer reiðr ef h*ann*
v*er*ðr vaʀ[6] við[7] þetta.[1] Avðvn sva*raði* Ekki se ek f*yr*i þ*v*i ef þv
villt samþyckia.[1] Hon ser ringin *ok* syniz fagr *ok* m*ællti* Af þ*v*i at
m*er* getz vel at þ*er* *ok* mætti þetta leynt v*er*ða þa ma at ek g*er*a
þin[8] vilia ef þv villt sva f*ra*m fara sem ek gef rað til.[1] þv skallt
ko*m*a til skemv[9] min*n*ar er þriðivngr e*r* af nott en ek s*ka*l sva
rað f*yr*i g*er*a at opið s*ka*l v*er*a skið garðs liðit *ok* þær .iíj. hvrðir
e*r* f*yr*i ske*m*mvn*n*i erv.[1] h*ann* iatt*aði* þ*er*sv[10] *ok* kyssir hana at
skilnaði.[1] Þvi nest ko*m* Ingibiorg f*yr*i Þorbiorn hornklofa m*eð*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således; Haukr vilde åbenbart først skr. nominativ.* [3] t *er i hdskr. rettet fra* f. [4] k *mgl. i hdskr. (mulig er dog* skenti *en på udtalen beroende skrivemåde).* [5] h *er skrevet over linjen uden nedvisningstegn.* [6] *Meget afbleget; dog er* va *sikkert.* [7] *De sidste 6 linjer på siden meget afblegede.* [8] *Meget svagt.* [9] *Næppe* skemmv. [10] *Svagt, men sikkert.*

sama hætti[1] se*m*[1] f*yr*i Avðv*n*.[2] for*v* þ*ei*ra orð *ok* a þan[3] hatt *ok*
lavk sva at h*ann* skylldi en ti*l* skemv[4] ko*m*a sem hin.[2] Siðarst[1] ||
ke*m*r[5] ho*n* f*yr*i Avlfi hnvfv *ok* tok h*ann* vi*ð* heni[6] me*ð* sama 102a
hætti sem en*ir* fyʀi.[2] *ok* sva lavk at hv*er*r þ*ei*ra gaf hen*n*i gvll-
ring *ok* tok hon vi*ð* ollv*m* *ok* bað hon Avlvi ko*m*a er þriðivngr
lifþi nætr[7].[2] þ*er*si rað[8] vissi engi þ*ei*ra me*ð* oðrv*m* *ok* hvgði hv*er*r
þ*ei*ra gott ti*l* sins f*yr*i heitz.[2] En e*r* k*onvng*r[1] for[4] at sofa[8] v*m* kvelldit
ok marg*ir* satv eft*ir* *ok* v*arv* miok drvckn*ir* *ok* sofnaði þar hv*er*r sem
ko*m*in[1] v*a*r.[2] Skalldin satv *ok* eft*ir* *ok* voktv þ*v*i at þei*m* geck e*ig*i
67 or hvg hv*er*s þ*ei*r attv að vitia.[2] En e*r* þriðivngr v*a*r af nott þa stendr
Avðvn vp*p* *ok* ge*n*gr ti*l* ske*m*mv Ingibiarg*ar*.[2] var þ*a*r opin skið-
garðr.[2] gengr h*ann* in *ok* lykr vp*p* hv*er*ri hvrðv eft*ir* anaʀi þar
til e*r* h*ann* ko*m* at ske*m*mvni.[2] þa fin*n*r h*ann* at hon e*r* i lasi.[2]
h*ann* ætlaði þa brott að ganga.[2] h*ann* heyr*ir* þa at sv hvrð e*r*
nest v*a*r ha*nv*m vtan að syngr i lasi *ok* stendr h*ann* þ*ar*.[2] At
miðri nott stendr vp*p* Þ*or*biorn hornklofi *ok* ge*n*gr ti*l* ske*m*mv
Ingib*iargar* ge*n*gr in i skiðgarðin *ok* in*n* v*m* þa hvrð e*r* þar er
nest.[2] v*er*ðr[1] þa ske*m*man i lasi en e*r* h*ann* sne*r*iz aftr var þ*eir*(i)[9]
hvrðv læst er fyʀ lavk h*ann* vp*p*.[2] En e*r* þriðiv*n*gr lifði netr
stendr Olvir vp*p* *ok* ge*n*gr ti*l* ske*m*mv Ingibiarg*ar*.[2] v*a*r skið-
garðri*n*[10] opin en er h*ann* ko*m* at ske*m*mv dvrv*m* var[11] ho*n* læst
en er h*ann* ætlar brott þa er i lasi skiðgarz liðit.[2] Sat hv*er*r
þ*ei*ra þ*a*r sem ko*m*in v*a*r þ*at* er eft*ir* var netr *ok* vissi engi ti*l*
an*n*ars.[2] engi þ*ei*ra[1] hafði fleiri klæði en linklæði *ok* eina yf*ir*-
hofn.[2] Veðr var kallt *ok* frost mik*it*.[2] En er k*onvng*r ko*m* i
hasæti v*m* morgonin þa saknað(i)[9] (hann)[12] skalldan*n*a *ok* e*r* þ*ei*ra
leita farið.[2] Ingib*iorg* seg*ir* þa k*onvng*i hv*er*sv vi*ð* vissi.[2] ge*n*gr
k*onvng*r vt[1] ti*l* ske*m*v me*ð* morgv folki *ok* fin*n*r þar skalld sin.[2]
68 k*onvng*r var sva reiðr at varla matti orðv*m*[13] vi*ð* h*ann* ko*m*a *ok*
bað[14] drepa þa sem skiotaz f*yr*i sina ofdirfð.[2] marg*ir* v*arv* me*ð*
k*onvng*i þeir me*nn* mikils hattar er baðv f*yr*i þei*m* *ok* sva sialf*ir*
þ*ei*r.[2] En e*r* frændr þ*ei*ra *ok* vin*ir* gatv þa e*ig*i i frið þegit þa
baðv þ*ei*r k*onvng*[13] at h*ann* sendi þa i nokkorn þan stað sem
h*anv*m likaði *ok* manravn væri i *ok* þo at þat væri forsending
helldr en h*ann* sialfr leti drepa þa e*ig*i f*yr*i meiri sok sva mikils
sem h*ann* hafþi virt þa aðr.[2] Tekr nv k*onvng*r þetta rað m*eð* vina
sin*n*a fortolv*m*.[2] seg*ir* h*ann* nv at h*ann* vill senda þa avstr i Svia

---

[1] *Svagt, men sikkert.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Næppe* þann. [4] *Meget svagt.* [5] *Hele denne side er meget mørk, slidt og afbleget.* [6] *Næppe* henni. [7] *Eller* netr? [8] *Disse to ord svage, men sikre.* [9] i *mgl. i hdskr.* [10] *-in meget svagt (i linjens slutning).* [11] *Klattet i hdskr.* [12] hann *mgl. i hdskr.* [13] *Meget afbleget.* [14] *Ikke* bavð.

ʀiki a fvnd Eiriks k*onvngs* Biarnar svn*ar* at ko*m*a f*r*iði milli*m* rikian*na*.[1] þetta m*ællti* k*onvn*gr af þ*vi* at hvars þ*ei*ra m*enn* sem ko*m*v i an*n*ars ʀ*iki* v*arv* þegar drepn*ir*[2].[1] Sina visv hafði hv*er*t skalldit ort v*m* nottina milli*m* hvrðan*na*.[1] þ*e*tta kvað Avðvn Stoðv * v*er* vnd viðv*m* vindar tialgv linda herk*ir* hyriar serkia hve[3] of[3] viællti[3] þ*at* bellti[4] þ*at*[5] hyɢ[3] hrafn[3] fiotvrs hvottv hlakk fankað ek ɪney racka ibar[6] skelfis[7] bialfa[7] bivgs[7] þá[7] raman smivga.[1] Þ*er*sa q(vað) Þ*or*biorn Hilldr ** of reð þ*vi* e*r* helldv horn gratż[3] f*yr*i m*er* hlat*r*i þ*vi* em ek lystr at lasta lestvnd*ir*[3] for þ*er*sa *ok* liðbivgrar leigrar let æva mik sævar e*ig*i mvn en*n*[8] vi*ð*[9] eckiv[10]
69 avstm*anna* for sanaz.[1] Þ*er*sa q(vað) Avlv*ir* Lavgþis *** hefer of lagða lavk friɢ dain avgna skiall[11] valldaðar skallda skiðgarðr saman hvarma *ok* bandvaniðr blvndar beckiar hiortr i reckiv þ*vi* hefi ek fyrgnar fyris fiongolf daín*n* sionv*m*[12].[1]

Skalldin bioɢvz ti*l* ferðar

Har*alldr* k*onvngr* hafþi þ*at* veitt skalldvnv*m* þa e*r* þ*ei*r hotþv m*er*sta virðing af k*onvngi* at hv*er*r þ*ei*ra skylldi kiosa man or k*onvngs* hirð ser ti*l* þionvstv *ok* eft*ir* gongv.[1] Sa e*r* Avðvn hafþi kosið h*e*t Reikvll en Þ*or*biorn kavs Kolo-fostra en Hialmg*r*imr het sa er Avlvir kavs.[1] En þo at skalldin v*æ*ri orðin f*yr*i k*onvngs* reiði þa villdi þo engi skiliaz við sin felax ma*nn* þo at þ*er*si hætta lægi f*yr*i.[1] Ok er þ*ei*r v*arv* bvn*ir* þa g*e*ngv þ*ei*r f*yr*i k*onvng* *ok* kvoddv h*ann* *ok* baðv h*ann* leɢia sina hamingiv a fe*r*ð þ*er*sa *ok* þo at k*onvngr* væri reiðr þa het (hann)[13] þvi sem þ*ei*r baðv *ok* bað þa vel fara.[1] riðv þ*ei*r brott .vi. m*enn*.[1] þa m*ællti* Avðvn þ*at* man rað þo at v*er* sem orðn*ir* fyr*ir* k*onvngs* reiði at lata eigi yf*ir* drifaz.[1] eigv v*er* marga frændr *ok* gavfga *ok* syniz m*er* ráð at v*er*[14] sœki*m* þ*ei*ra travst.[1] geymv*m*[15] *ok* at nockor

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] r *noget utydel. i linjens slutn.* [3] *Således sikkert.* [4] *Synes at ligne mere* belli i. [5] *Noget utydeligt.* [6] *Næppe at læse anderledes.* [7] skelfis *sikkert; efter* i *står der et, som det synes, noget stort* s, *men bogstavet er noget klattet. De følg. 4 ord er skrevne omtr. uden mellemrum, det sidste usikkert.* [8] *Meget utydeligt.* [9] *Meget svagt, særlig forkortelsestegnet* (vm?). [10] *Vistnok således, men meget afbleget.* [11] all *meget utydeligt (eller* aft?). [12] valldaðar — sionv*m* *fuldstændig sikkert.* [13] *Mgl. i hdskr.* [14] *Foran* v *er* þ *urigtig skrevet.* [15] *Svagt fremtrædende; læsningen vanskeliggöres her ved, at blækket fra den anden side slår igennem.*

* *Verset er så forvansket, at det næppe lader sig restituere; hvorfor vi lader os nöje med at henvise til Sn. E. III, 406—7, 415 og F. Jónsson: Kritiske studier 62—63.* ** *Om dette vers gælder det samme, som om det foranstående; se Sn. E. III, 412.* *** *Om dette vers gælder det samme, som om de to foranstående; se Sn. E. III, 415, Kritiske studier 64—65.*

frægð fari af ors ef ors *ve*rðr e*ig*i avðit aftr komv.[1] þat er rað
at[2] *ver* kiæme*m* nockvrv*m* mikils hattar m*onn*vm[3] i f*er*ð *þer*sa.[1]
þetta likaði þei*m* ollv*m* vel.[1] þa[4] *mællti* Hornklofi a ek gavfgan
frænda a Vp*p*londv*m* e*r* heiti*r* Rolfr nefia.[1] h*ann* var en*n* m*er*sti
kap*pi* a œskv alld*r*i en ecki er h*ann* vngr.[1] h*ann*[5] er[5] ravstaztr ...[6]
sende m*aðr* Har*alldz* k*onvngs*.[1] h*ans* fvnd man ek sœkia þ*vi*at
ors[7] er[7] þ*at* | mik*it*[7] travst ef h*ann* reðiz i þ*er*sa f*er*ð.[1] þei*m* þotti 102b
þetta eð raðlexta.[1] Avlv*ir* *mællti* Hringr en hviti a Svn*n*mœri er
min nafrændi.[1] h*ann* er min moðor broðir *ok* lendr maðr Har-
alldz k*onvngs*.[1] h*ann* man ek fin*na* *ok* biðia h*ann* til þ*er*sar
f*er*ðar.[1] h*ann* er vngr *ok* en manvensti *ok* liklegr ti*l* goðrar f*ra*m-
70 gongv ef nockors þarf við.[1] þa *mællti* Avðvn þan frænda a ek e*r*
Þorfinr heiti*r*.[1] h*ann* e*r* *ok* lendr m*aðr* Har*alldz* k*onvngs*.[1] h*ann*
hef*ir* Navmdœla fylki.[1] h*ann* e*r* .xvíij. vetra gamall h*ann* er
kallaðr Þorfin*n*r ra*m*me.[1] h*ann* hefer nytek*it* vi*ð* foðvrleifð sin*n*i.[1]
han man ek biðia til f*er*ðar me*ð* ors[8] þvi at ek hyɢ at þ*at* rvm
reyniz eigi avtt er h*ann* skipar.[1] Skiliaz þ*ei*r *ok* sœk*ir* hv*er*r sin
frænda hei*m*.[1] Ok er fyst sagt af Olvi at h*ann* fe*r*r svðr a Mœri
ok ke*m*r til Ríngs hvita.[1] tekr h*ann* vi*ð* hanv*m* me*ð* fvllri bliðv
ok var Olv*ir* þar .íij. netr i goðv*m* fagnaði.[1] h*ann* bar þa vp*p*
erindi sín *ok* seg*ir* sva at ek em h*er* ko*m*in a þin fvnd þ*at* at
segia þ*er* at Har*alldr* k*onvng*r hef*ir* sent ors skalld sin avstr i
Svia ʀ*ik*i at g*er*a frið millim k*onvn*ga *ok* landan*na* i milli*m*.[1]
Hringr svar*aði* hvat hafi þ*er* þ*er*s gort er k*onvngr* vill yðr feiga.[1]
Avlv*ir* svar*aði* h*ann* hvgði at v*er* mvndv*m* meira f*ra*m ko*m*a en
aðr*ir* me*nn*.[1] Hringr *mællti* seg mer eð san*na* hv*er*sv við veít.[1]
Ollv*ir* sagþi þa allt sem var.[1] H*ringr* *mællti* þ*at* er illa orðit.[1]
Olv*ir* *mællti* sva er me*ð* þ*vi* þo at ek bið þig til ferð*ar* me*ð* me*r*
þvi at (ek)[9] venti af þ*er* mest travst[10] þ*v*i helldr sem mik stendr
meira.[1] litt em ek[7] felldr[11] ti*l* sliks seg*ir* Hringr sak*ir* œskv *ok*[7]
vvana eða hv*er*ia ætli þ*er* fleiri til þ*er*sar f*er*ðar at biðia.[1] Avlv*ir*
nefn*ir* Rolf *ok* Þorfín.[1] H*ringr* svar*aði* ef þ*ei*r iatta þ*er*si ferð þa
man ek eigi vndan sk*er*az ella þarf þ*er*sa ecki við mik at leita.[1]
skilðvz þ*ei*r Olv*ir* me*ð* vinattv *ok* bað H*ringr* senda ser boð ef
71 þ*ei*r Þorfin*n*r *ok* Rolfr villdi fara *ok* skylldv þ*ei*r fin*n*az a Steig i
Gvðbranz dolv*m*.[1] Nv er at segia af Þ*or*birni hornklofa at h*ann*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] þat—at *meget afbleget.* [3] *Ligeledes.* [4] *Meget utydeligt.* [5] *Ligeledes på grund af en rift.* [6] *Omtr. 3 bogstaver ulæselige* (ser?). [7] *Meget svagt.* [8] o *er i hdskr. rettet fra* n *(begyndelsen til* mer*).* [9] *Mgl. i hdskr.* [10] *Synes skr.* str-; *der står muligvis* stravstz, *altså:* mests travstz. [11] *Herpå er tilf. — et overflødigt —* fœʀ; *kun det ene eller det andet er rigtigt; intet af ordene er underprikket.*

ke*m*r a Vp*p*lon*d* til Rolfs nefiv *ok* feck þar goðar vi*ð*tekivr.[1] h*ann* sagþi Rolfi v*m* fer*ð* þ*er*sa *ok* sva hvat til bar *ok* þ*at* me*ð* at h*ann* vill biðia Rolf til ferðar me*ð* ser kvez af h*anv*m betz venta allra sin*n*a frænda.[1] Rolfr svar*aði* ecki e*r* me*r* nv hent i slikar fe*r*ðir at fara a gamals alldri en þa er me*r* v*a*r sem lettaz at lifa þa mvnda ek litt moti mæla þ*er*si fer*ð* ef þe*ir* fœri fleiri sem me*r* þœtti nokkot vigs gengi[8] at v*er*a.[1] *ok* i þe*n*na tima ke*m*r þ*a*r Avlv*ir* hnvfa *ok* seg*ir* at Hr*in*gr hef*ir* heitið fe*r*ðin*n*i *ok* anefnt hvar þe*ir* skvlv fin*n*az.[1] iattar Rolfr nv sin*n*i fe*r*ð.[1] Nv er at segia af Avðvni illskælldv er h*ann* ke*m*r i Navmvdal til Þorfinz *ok* feck þ*a*r goðar vi*ð*tokvr.[1] Þorfin*n*r atti ser fost*r*v gamla.[1] þe*n*na aftan kemr Þ*or*finr til dyngiv hen*n*ar.[1] ho*n* heilsaði h*anv*m *ok* spvrði ef nockor*ir* v*arv* gest*ir* ko*m*ner þe*ir* e*r* frændr h*an*s v*arv*.[1] h*ann* kvað enga ko*m*na.[1] ho*n* m*ællti* þ*er*s mvndi mik sitz vara at þv mvnd*ir* livga at me*r* þ*v*i at ek ken*n*i he*r* fylgiv Avðvnar illskiælldv frænda þins *ok* ko*m*v þe*ir* he*r* snem*m*a i dag *ok* þickiz h*ann* eiga við þig navðsynia erindi *ok* e*r* h*anv*m mikil ahyɢia i skapi.[1] Þ*or*fin*n*r svar*aði* þ*at* e*r* satt fostra at þe*ir* Hialmg*r*imr ko*m*v he*r* i dag *ok* ertv e*i*gi reykblind en eigi veit ek erindi þe*i*ra.[1] ho*n* svar*aði* sva man en v*er*a sem vant e*r* at þav ein mvnv v*er*a e*r* eig*i* mvn v*er*a gagni.[1]
72 Siþ*an* geck Þ*or*fin*n*r brott *ok* kvez mvndv fin*n*a fost*r*v sina ef nockot v*æ*ri þ*at* f*y*ri h*ann* borið er h*anv*m þœtti vandi i.[1] ho*n* þackaði h*anv*m þ*at* *ok* kvað h*ann* at litlv lvta v*m* raðvneytið.[1] En an*n*an dag eft*ir* Seg*ir*[2] Avðvn Þorfin*n*i at[3] Har*alldr* k*onvng*r hef*ir* sent ors skalld sin ti*l* Svia k*onvng*s at leita v*m* frið millim landan*n*a.[1] trvði h*ann* ors betzt til f*ra*mkvæmðar v*m* þ*er*sa lvti.[1] Þorfin*n*r svar*aði* ecki er mer liosara i þ*er*sv mali en ek kalla þetta forsending ok ecki se ek þ*at* her[4] a at k*onvng*r vn*n*i yðr betr sœmðar en oð*rvm* m*onnv*ᴍ.[1] Avðvn svar*aði* þ*er*s e*r* van ef þ*er*si fe*r*ð ve*r*ðr f*ra*mgeng at þe*i*ra f*ra*me vaxe[5] e*r* fara fe*r*ðina.[1] er þ*at* me*r*st mitt erindi hengat at biðia þig ti*l* þessar ferðar.[1] an*n* ek engv*m*[6] m*anne* betr at[7] fram || kvœ*m*ð[8] leiði af mínv ti*l*stilli en 103a
þe*r* þ*v*i at ek veit at sva sœm*ir* k*onvng*r þig sem þv ge*r*ir þetta e*r*v he*r* *ok* agiæt*ir* m*enn* raðn*ir* til þ*er*sar ferðar sva sem er Hringr *ok* Rolfr nefia.[1] Þorfinr svar*aði* fa *ok* gengr siþ*an* til fost*r*v sin*n*ar *ok* seg*ir* hen*n*e erendi Avðvnar.[1] hon spvrði iatt*ir* þv fe*r*ðin*n*i.[1] eigi kvað h*ann*.[1] hon svar*aði* sva man v*er*a sem þv haf*ir* iattað

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] *Skr. to gange ved linjeskifte.* [4] *Disse to ord noget utydelige, men synes dog sikre.* [5] *Det første bogstav beskadiget ved en rift; hele ordet ikke aldeles tydeligt.* [6] *Beskadiget på grund af en rift i mbr.* [7] *Ligeledes.* [8] *Noget afbleget, men fuldkommen sikkert.*

þ*v*iat til þ*er*s man draga.[1] h*ann* svar*aði* þicki þ*er* þ*at* rað fostra.[1] eigi vil ek letia þig seg*ir* ho*n*.[1] Siþ*an* tala þav v*m* hv*er*sv h*ann* skal heiman bvaz.[1] hon m*ællti* þv skallt fara m*eð* .xíj. man*n ok* sk*v*lv þ*ei*r fylgia þ*er* alldar þoftar ockr*ir* H*er*mv*n*dr berserkr *ok* Ingialldr skari fostri þin*n*.[1] þv skallt *ok* g*er*az formaðr þ*ei*ra i
73 þ*er*si ferð m*eð* þ*ei*ri tilrávn at þa *er* þ*er* komeð all*ir* saman form*enn*en*ir* skvlv þ*er* setia saman[2] spiot yðvr *ok* sk*a*l sa v*er*a formað*r* yðaʀ er lioð ke*m*r i spiotið en ek man sva til stilla at þ*at* kome ti*l* þín.[1] Siþ*an* feck ho*n* h*anv*m smyrsl *ok* morg vmbond *ok* kvað h*ann* oll þvrfa mvndv.[1] hon þreifar vm h*ann ok* m*ællti* fair venti ek at þin*ir* ia*m*ningiar se .xvíij. vetra ga*m*lir.[1] en *er* hon þreifaði v*m* siþvna þa m*ællti* ho*n* þar hneit viðna en þo mantv aftr ko*m*a.[1] vil ek nv attv kyssir mik at skilnaði.[1] h*ann* gerði sva.[1] Rez nv Þ*or*fin*n*r ti*l* f*er*ðar m*eð* Avðvni.[1] f*ar*a þ*ei*r nv þ*ar* til er þ*ei*r ko*m*a a Steig i Gvðbranzdali fin*n*a þar skalldin *ok* Rolf *ok* Ring m*eð* þei*m*.[1] Riða þ*ei*r nv avstr sem leiðir lig*g*ia.[1] vorv þ*ei*r saman .xvíij. m*enn ok* .xx. var Þ*or*finr formaðr þ*ei*ra eft*ir* þ*v*i sem k*er*ling hafþi ráð f*yr*i gort.[1]

Af Haralldi k*onvng*i *ok* skalldv*m* ha*n*s *ok* þ*ei*ra forvnavtv*m*

c. 2 En *er* Har*alldr* k*onvng*r spvrði at skalldin v*arv* brottv *ok* reiði ran*n* af h*anv*m *ok* lend*ir* m*enn* ha*n*s vorv brottv með þei*m* i friðleysi *ok* i haska i an*n*ars k*onvng*s riki þa v*er*ðr h*ann* sva reiðr at h*ann* sendi boð v*m* allan Noreg *ok* stefn*ir* ti*l* sin folki *ok* ætlar h*ann* sialfr at riða m*eð* Vp*p*lendingv*m ok* Þrœndv*m* þeg*ar* svmra tœki i Svia ʀ*iki* þ*v*i at h*anv*m þotti von at h*ann* mvndi þar eiga sin*na* m*an*na at hefna.[1] h*ann* stefndi til sin af Halogal*an*di Þ*or*olfi Kvelldvlfs syni *ok* Sigvrði af Sandnesi Rognvalldi or Miolv *ok*
74 morgv*m* oðr*vm* norðan or l*an*di.[1] En svn*n*an or landi Asbirn*ni*[3] hamarlioma af Heiðmork Eysteini Egðafork *ok* morgv storm*enne* af Vp*p*lo*n*d*v*m.[1] Eirik svn sin skipaði h*ann* til at v*er*a f*yr*i leiðangrs folkinv *ok* sigla avstr til Vikr.[1] skylldv þ*ei*r ga*n*ga vp*p* i Gavtl*an*d *ok* heria þaðan vp*p* i Svia ʀ*iki*.[1] Fyri skipa h*er*in m*eð* Eiriki var skipaðr Rognvalldr Mœra iarl *ok* Þrondr[4] fiala kottr Hromvndr gvllrani or Sogni Eystein hviti af Vors *ok* marg*ir* aðr*ir* kap*p*ar Har*alldz* k*onvngs*.[1] skipa h*er*rin ko*m* saman i Eikvnda svndi f*yr*i svn*n*an Iaðar *ok* sigldv sva avstr til Elfar.[1] Nv er at

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Herpå gentages ordene:* formennenir þa *(sål.)* skvlv þer *(dette sidste tilf. over linjen)* setia saman. [3] sb *er i hdskr. opfriskede eller snarest rettede fra et andet bogstav (af Haukr selv).* [4] *Næppe* þra-.

segia af env*m* lendv*m* mo*nnv*m *ok* skalldvnv*m* at þ*eir* f*ar*a avstr a Kiolv sva sem leið liGr ti*l* Svia rikis.[1] þ*eir* fengv harða veðrattv bœði frost *ok* sniodríf *ok* ein dag fo*rv* þ*eir* eína skogargotv mikla þa sa þ*eir* ma*nn* fara moti ser i ren*n*idrifinv.[1] þ*eir* kendv at þar v*ar* Reikvll.[1] þ*eir* spvrðv hvaðan h*ann* ko*m*.[1] h*ann* kvez hafa lavpit f*yr*i f*r*am *ok* kvez fvndit h*af*a skala míkin *ok* st*er*klegan.[1] v*ar* hvrðin hnigin a miðian klofan var m*er* allz mattar aðr ek ko*m* hen*n*i vp*p*.[1] mattv þar standa in*n*i .xl. hersta *ok* sva margar hvilvr v*arv* *ok* þ*ar*.[1] eigi vantaði þar goðs in*n*i.[1] Þorfin*n*r mæ*llti* þ*at* er mitt rað at v*er* nætti*m* þar.[1] þ*eir* iattv þ*v*i *ok* riðv þ*eir* ti*l* skalans *ok* v*arv* þar v*m* kvelldit.[1] En e*r* dro at dagset*r*i heyrþv þ*eir* hersta gny *ok* vapna brak.[1] maðr reið at dvrvnv*m* *ok* stack spiot skapti a hvrðina sva at hvrðin hravt þegar vp*p* a veG.[1] þ*eir*
75 Þ*or*finr drapv þan*n* *ok* .íj. aðra þa er in riðv en h*er*starn*ir* liopv til stalla sina.[1] Þa reið m*að*r in i dyrnar.[1] Þ*or*fin*n*r hio til h*ans*.[1] h*ann* bra við lofanv*m* *ok* beit ecki.[1] sa hafþi engan skiolld *ok* engan hialm.[1] h*ann* vendi ýtt aftr *ok* mæ*llti* heyr*ir* Hama.[1] þa svar*aði* m*aðr* mikill *ok* ven hvat[2] villtv Sioni.[1] Me*n*n erv f*yr*i i skala varv*m* þ*eir* e*r* nockors hattar þickiaz þ*v*i at þa e*r* ek ætlaði in at riða var havGit til mín sva hart at nesta varð mer illt vi*ð* e*r* ek bra lofanv*m* f*yr*i.[1] En þrir m*enn* var*ir* sem f*r*am riðv f*yr*i *ok* vm f*r*am v*arv* .xl. riðv fyst in*n* *ok* hyG ek at all*ir* v*æ*ri þegar drepn*ir*.[1] Man e*ig*i rað sagði Hama at snva ti*l* virkis v*ars*.[1] þ*at* e*r* rað kvað Sioni *ok* fin*n*az helldr a morgin.[1] riðv þ*eir* siþ*an* brott en hin*ir* v*arv* i skalanv*m* v*m* nóttina | *ok* skorti þa ecki þ*at* er þ*eir* þvrftv 103b
at hafa.[1] fo*rv* þ*eir* sne*m*ma v*m* morgonin[3] a veg *ok* er þ*eir* hofðv litla stvnd farið þa sa þ*eir* m*enn* standa vm þv*er*a gotvna e*ig*i færi en .xl. *ok* stoð i miðiv liðinv ein mikill maðr sva at engi v*ar* sva har þar at tœkí i oxl h*anv*m.[1] h*ann* var *ok* m*ann*a ve(n)str[4].[1] Þorfin*n*r bað þa g*an*ga f*r*am vfælltilega.[1] en er þ*eir* mœttvz þa spvrði Þ*or*fin*n*r hv*er*r þ*ei*ra formaðr væri.[1] En mikli maðr svaraði *ok* kvez Hama heita *ok* v*er*a ættaðr af Helsingia l*an*di en þ*et*ta erv min*ir* m*enn* e*r* m*er* fylgia.[1] Vil ek g*er*a yðr slikan kost sem oðr*vm* þei*m* sem v*m* Kiolin f*ar*a at h*af*a bœði lif yðart *ok* fe.[1]
76 Þ*or*fin*n*r kvað h*ann* meira mvndv v*er*ða ti*l* að vin*n*a en þ*eir* hygði.[1] Viliv v*er* skipa sva ti*l* at maðr gangi man*n*e i mot eða hv*er*sv gamall ertv Hama.[1] h*ann* svar*aði* Ek em nv .xvííj. vetra gamall.[1] Hama spvrði hv*er*sv gamall Þ*or*fin*n*r var.[1] h*ann* (kvað)[5] iamkomið með þei*m* f*yr*i alldrs saker.[1] Þorfin*n*r mæ*llti* við sina m*enn* *ok*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget afbleget.* [3] *Ikke* morgvn-. [4] n *mgl. i hdskr.* [5] *Mgl. i hdskr.*

spvrði Rolf ok Ring hvart þeir villdv eiga einvigi við .íj. menn hvaʀ þeira eða við Hamv ein þvi at þeir hafa .íj. monnvᴍ fleira[1] en ver.[2] þeir svorvðv einv baðir at hvaʀ þeira villdi helldr við .íj. beriaz[3].[2] Þorfinnr svaraði vel er at vit Hama siaimz a.[2] Ingialldr Skara fostri man verða at ganga moti Siona þvi at þat man fara vera annaʀa fœri fyri trollskapar sakir.[2] Hermvnðr berserkr skal moti þeim manne þeira er en þriði er framaztr ok Leði heitir.[2] Siþan skal maðr manni i mot.[2] gengv þeir siþan saman ok borðvz snarplega.[2] vrðv þav tidindi þar fyst at Kolofostri bar af þeim manne er mote hanvm barðiz ok veitir þegar Þorbirni hornklofa ok er þeir sœkia .íj. ein mann þa verda þar skiot vmskipti ok drepa þeir þan.[2] Þorbiorn veitir þa Rolfi þvi at hann hafþi fengit nockor sár stór ok fa þvi at hann var stirðnaðr af elli en er þeir sœkia .íij. at einvm þa drepa þeir þann.[2] Rolfr bað þa veita lið Ringi þvi at hann hafði fengit morg sár ok sma ok sva gera þeir ok lykr þar skiott vm.[2] Iamfram þersv hafþi Hialm-
77 grimr borið af þeim manne er hann atti við.[2] ferr hann þa til Avðvnar felaga sins ok drepa þeir þan er Avðvn geck i moti.[2] þeir snva þar at sem þeir borðvz Þorfinnr ok Hama vel ok sterkliga ok matti þar eigi millim sia hvaʀ af avðrvm mvndi bera.[2] þeir villdv veita lið Þorfinni.[2] hann vil þat eigi ok segir at þar skal engi maðr lvt i eiga með þeim hvaʀ sem þar beʀ efra lvt.[2] Hermvndr berst vel.[2] þeir Ingialldr skari ok Sioni beria(z)[4] marga vega með mikilli grimð ok fiolkyngi sva at þar þottiz engi maðr mega lvt i eiga.[2] En hverr sem lavs verðr veitir nv sinvm vin ok felaga ok lykr sva vm siþir at Hama ok Sioni flyr i skogin ok þeir .íij. saman en allir aðrir erv drepnir.[2] snva þeir nv aftr til skalans ok binda sar sin.[2] ecki var Þorfinnr saʀ.[2] þar varv þeir .víj. netr.[2] Siþan forv þeir avstr af Kilinvm.[2] vantaði þa eigi hersta ok aðra lvti.[2] koma ofan i dal ein.[2] þar var bœr ein mikill.[2] snva þeir þar til hv́s.[2] þar bio kona sv er Rvdda het.[2] hon var rik ok hafþi mart manna.[2] bavð hon þeim þar at vera ok spvrði þa tidinda.[2] þeir kvodvz kvna fa eða engi at segia.[2] Rvdda mælti þo ma vera at se þo at þer vilið eigi segia ok kom her Sioni fyʀa dag ok er nv hann kallaðr halft havfvð.[2] sagþi hann Hamv hafa daið i virkinv af sa(rvm)[5] ok varv vti a hanvm iðrin þa er hann kom or bardaganvm snaraði hann at ser klæði ok komz sva i virkið ok do þar.[2] hafi þer mer ner hoɢvið þvi at
78 Hama var svn min.[2] En ef þv Þorfinnr villt geraz bondi min ok

---

[1] l er i hdskr. rettet fra r. [2] Punktum er tilf. [3] b er opfrisket el. rettet. [4] z mgl. i hdskr. [5] rvm mgl. i hdskr. ved linjeskifte.

v*er*a m*er* i sonar stað þa megv vi*t* skiott satt v*er*ða.[1] h*ann* tok a þ*er*sv liklega.[1] v*arv* þ*ei*r þ*ar* vm nottina.[1] Vm dagin eft*ir* let ho*n* reka hei*m* ganganda fe *ok* fanz Þorfinn*i* þ*ar* fatt v*m*.[1] Ann*an* dag bað ho*n* Þorfin f*ar*a at sia g*r*ipi sina *ok* lavsa goðs þ*v*i at þv Þorf*innr* att m*er* mik*it* aftr at bœta þ*ar* sem v*ar* Hama svn min en e*ig*i vil ek þ*v*i aftr mæla er aðr hef*ir* ek til[2] þin talað þ*v*i at h*ann* v*ar* svn iar(l)sins[3] or Helsingial*an*di.[1] h*ann* varð v*m* far.[1] ho*n* bað h*ann* þa ganga m*eð* ser at sia g*r*ipi henn*ar* *ok* sva g*er*ði h*ann*.[1] sa h*ann* þ*ar* marga agiæta g*r*ipi.[1] *ok* e*r* ho*n* hafþi vp*p* borið or einn*i* kistv allt þa lagv .íij.[4] gvllring*ar* a botninv*m*.[1] ho*n* bað Þ*or*fin taka til sin ringana *ok* e*r* h*ann* lavt niðr þa bra ho*n* saxi[4] *ok* leɢr a h*anv*m sva at a beini || stoð.[1] En h*ann* spratt vp*p* 104a við *ok* slo h*an*a nefa hoɢ sva at ho*n* hravt a golfit *ok* varð þ*at* henar bani.[1] En i sar Þorfinz liop blastr þ*v*i at eitr eɢiað var saxið.[1] Ok v*ar*ð at sk*er*a allt or sarinv þ*at* er nest v*ar* aðr greri.[1] fo*rv* þar ti*l* vmbond þa*v* er kerling greiddi siþarst f*r*am.[1] V*arv* þ*ei*r þ*ar* nockorar netr *ok* fo*rv* siþ*an* leiðar sinn*ar* *ok* reyndvz þei*m* Vp*p*sviar ecki trvlynd*ir*.[1] Ok ein[5] dag sa þ*ei*r hvar riðv .xxx. m*anna*.[1] þ*ei*r heilsa formann*i* þ*ei*ra *ok* spyria h*ann* at nafni.[1] h*ann* kvez Hialmaʀ heita *ok* v*er*a s*vn* iarlsins or Helsingia l*an*di *ok*
79 kvez h*af*a nytek*it* við foðvrleifð sinn*i* *ok* kvað broðor sin heita Hamv *ok* e*r* h*ann* agiætr m*að*r erv vi*t* samfedra en h*ann* a illa moðor.[1] Þ*or*finn*r* spvrði hv*er*t h*ann* ætlaði.[1] h*ann* kvez skylldv ti*l* Vp*p*sala a fvnd Eiriks k*onvngs*.[1] h*ann* spyʀ þa v*m* sina f*er*ð.[1] Þ*or*finr seg*ir* h*anv*m eð sann*a* *ok* biðr h*ann* flytia þ*ei*ra mal fy*r*i Svia k*onvngi*.[1] h*ann* heitr þei*m* sinv liðsinn*i* *ok* sva hvar*ir* avðr*vm*.[1] h*af*a þ*ei*r at þ*er*sv fastmæli.[1] Siþ*an* seg*ir* Þ*or*finnr h*anv*m hvat i var orðit.[1] Hialmaʀ svar*aði* skaði þicki m*er* at Hamv fy*r*i frændseme En fy*r*i þ*v*i at h*ann* tok illt rað *ok* g*er*ðiz stiga maðr af fy*r*itolv*m* moðor sinn*ar* *ok* trollskap v*ar* h*ann* *ok* minv riki illr *ok* vþarfr sva at varla matta ek við bva *ok* þ*er*s ann*ar*s at þ*er* vorðvð drengilega yðrar hendr þa vil ek ecki þ*er*sa kvnn*a* yðr.[1] Er *ok* sa engi k*onvng*r at m*er* se iamvel at skapi sem Har*alldr* k*onvng*r *ok* sk*v*lv þer hans miok fra mer níota.[1] forv þ*ei*r nv all*ir* saman ti*l* þ*er*s e*r* þ*ei*r komv til Vp*p*sala.[1] Tekr k*onvng*r blið-lega m*eð* Hialmari *ok* skipar h*anv*m i andvegi gegnt ser.[1] En við Norðm*onnv*ᴍ var tek*it* falega.[1] k*onvng*r spyʀ Hialmar at erendv*m* þ*ei*ra.[1] h*ann* kvað þa senda af Har*alldi* k*onvng*i m*eð* stor*vm*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] l *er opfrisket.* [3] l *mgl. i hdskr.* [4] *Noget afbleget.* [5] *Først skr.* en, *med forlænget sidste streg i* n, *hvorpå atter en forlænget* n-*streg er tilföjet.*

fegiofv*m* til þe*r*s at f*r*iðr yrði settr millim landan*n*a *ok* i þ*v*i bili
gengv Norðm*enn* f*yr*i k*onvng* *ok* flvttv f*ra*m þe*r*si somv erindi.[1]
HialmaR seg*ir* at Eiriki k*onvng*i e*r* þ*at* en me*r*sta tign er slikr
80 k*onvng*r sem Har*alldr* k*onvng*r e*r* biðr h*ann* friðar *ok* þickiz ei*g*i
mega bera reiði h*an*s.[1] be*r*a nv skalldin f*ra*m giaf*ir* virðilegar e*r*
þe*i*r segia at Har*alldr* k*onvng*r sendi h*an*vm.[1] En þ*at* var þo þ*at*
fe er þe*i*r hofþv haft or skalanv*m* *ok* fra Rvddv.[1] *ok* m*eð* margra
m*an*na tillogv tekr Eirik*r* k*onvng*r þe*r*sv vel *ok* visaði skalldvnv*m*
til sætis sœmelegs.[1] En þegar skalldin v*arv* i frið ko*m*in syndv
þe*i*r m*eð* ordsnilld mikla iþrott.[1] tokv þe*i*r þa yrkia lof v*m* k*onvng*
ok marga rikis m*enn* aðra.[1] En e*r*[2] þe*i*r hofðv þar v*e*rið þvilika rið
sem þe*i*r hofþv ge*r*t erindi sín bvaz þe*i*r þa til hei*m*fe*r*ðar m*eð*
k*onvngs* orlofi.[1] fær k*onvng*r Hialmar til fe*r*ðar m*eð* þei*m* af sin*n*i
halfv *ok* sendi h*ann* Har*alldi* k*onvng*i stormanlegar giaf*ir* m*eð*
sœmelegv*m* sattmalv*m*.[1] Er nv af þei*m* at segia at þe*i*r fo*rv* sem
leiðir lagv vp*p* at Kiolv*m* *ok* sva vestr yf*ir* mark*ir* en e*r* þe*i*r
komv ofan at bygð þa ke*m*r mote þei*m* Har*alldr* k*onvng*r m*eð*
mikin he*r* *ok* ætlaði at he*r*ia i Svia R*ik*i ef m*onnv*M h*an*s hefþi
nockot grand v*e*rið ge*r*t.[1] HialmaR *ok* lend*ir* m*enn* *ok* skalldin
gengv f*yr*i k*onvng* *ok* þe*i*ra sveitvngar hei(l)svðv[3] k*onvng*i en h*ann*
tok þei*m* bliðlega *ok* þottiz þa or helív heimt h*af*a.[1] segia þe*i*r
nv alla farlengð sina *ok* be*r*a f*ra*m erindi Eiriks k*onvng*s *ok* giaf*ir*
þær e*r* h*ann* hafþi sent Har*alldi* k*onvng*i.[1] Snyr nv k*onvng*r aftr
en sendi Havk habrok *ok* Rolf nefiv avstr i Vik ti*l* Eiriks k*onvng*s
svnar *ok* Rognvallz Mœra iarls at segia þei*m* at f*r*iðr var settr
81 millim rikian*n*a *ok* v*arv* þe*i*r .xíj. saman.[1] Þe*i*r fo*rv* leiðar sin*n*ar
ok eitt kvelld er þe*i*r fo*rv* v*m* skog ein ko*m*v þe*i*r at skala einv*m*
stor*vm*.[1] þe*i*r ætla at taka þar nattstað *ok* e*r* þe*i*r lvka vp*p* skala
hvrðin*n*i sia þe*i*r at þar satv .xíj. m*enn* vi*ð* elld.[1] kenði Rolfr þar
Síona *ok* var h*ann* f*yr*i liði þeira.[1] þe*i*r lavpa vp*p* er fyri vorv *ok*
gripv vapn sin *ok* lvpv vt or skalanv*m* *ok* tekz þar bardagi.[1]
sœk*ir* Sioni at Rolfi *ok* lavk sva m*eð* þei*m* at Sioni leGr h*ann* i
gegni*m* m*eð* kroka spioti *ok* v*a*r þat bani Rolfs.[1] þa m*ællti* Sioni
Sva ætlaða ek at koma í Nore*g* at leita vi*ð* að hefna Hámv.[1] En
þo at ei*g*i kvœme þar niðr sem ek mætta kiosa þa e*r* þetta þo
betra en ecki.[1] Havkr heyrði *ok* svar*aði* hvar villdir þv helldr at
niðr hefði ko*m*ið.[1] Sioni svar*aði* a Har*alldi*[4] k*onvng*i eða Þorfinni.[1]
þa leypr Sioni at Havki *ok* leGr til h*an*s spiotinv.[1] Havkr bar
moti skiolldin *ok* lagþi Sioní i gegni*m* skiolldin *ok* bryniv Havks

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [3] l *mgl. i hdskr.* [4] *Den første streg i* h *opfrisket.*

ok sva hart at i beini stoð.[1] v*a*rð þetta mik*it* sár.[1] Havki varð
lavs skiolldrin *ok* var h*ann* fastr a spiotínv.[1] tok þá | Hávkr 104b
tvei*m* hondv*m* exi mikla *ok* hio ti*l* Siona *ok* beit ecki.[1] Havkr
slær þa m*eð* hamrinv*m* a handleɢ Siona f*yr*i neðan oxl sva at
handleɢrin geck svndr.[1] fell þa niðr spiotið greip Sioni þ*at* þa
an*n*aʀi hendi *ok* skavt í gegni*m*[2] ein man af liði Havks *ok* liop
siþ*an* brott i morkina *ok* bað forvnavta sina fylgia ser.[1] v*a*r þa
halfnað lið h*an*s en .íííj. v*arv* davð*ir* af m*onnv*ᴍ Havks.[1] skilr nv
82 m*eð* þei*m*.[1] bin*n*r[3] Havkr sár sin*na* m*anna* *ok* fe*r*r h*ann* siþ*an* a
fvnd Eiriks k*onvng*s svn*ar* *ok* seg*ir* h*anv*m sín erindi.[1] þ*ei*r Eirikr
hofþv h*er*iað viða v*m* Gavtland aðr.[1] Snyr Eirikr nv aftr m*eð*
skipah*er*in *ok* fin*n*r foðr[4] sin*n* i Tvns b*er*gi *ok* sagþi hvaʀ þ*ei*ra
avðrv*m* hvat i hafþi g*er*stz.[1] Þorfin*n*r *ok* Hialmaʀ f*ar*a norðr a
Haloga l*and* *ok* þiɢia baðir goðar giaf*ir* af k*onvng*i *ok* skiliaz þ*ei*r
vin*ir*.[1] En er þ*ei*r ko*m*a hei*m* var tek*it* vi*ð* þei*m* badv*m* hondv*m*.[1]
fostra Þ*or*finz varð h*anv*m fegin *ok* kvað eigi g*en*git hafa fiaʀi[5]
þ*v*i *er* ho*n* hafþi getið.[1] Hialmaʀ f*er*r þaðan hei*m* i Helsingia l*and*
ok Þ*or*fin*n*r m*eð* h*anv*m *ok* þa agiætar giaf*ir* aðr af Þ*or*finni.[1]
dvalþiz Þ*or*finr þ*ar* vm rið.[1] h*ann* feck þar Magnilldar systvr
Hialmars *ok* v*arv* þav saman nockora vetr aðr Hialmaʀ andaz.[1]
bar þa arf h*an*s allan vnd*ir* Magnilldi.[1] for Þ*or*fin*n*r þa i Helsingia
l*and* *ok* var h*anv*m þar gefið iarls nafn *ok* eykr h*ann* þar sina ætt
ok kom mart m*an*n*a* fra h*anv*m.[1] En er Eirikr Svia k*onvng*r verðr
vaʀ at land h*an*s er heríad *ok* þ*at* v*arv* engi sættar boð er skalldin
for*v* m*eð* varð h*ann* storlega reiðr en þo toxt e*ig*i h*er*naðr millim
rikian*n*a en alldri siþ*an* varð vel millim þ*er*sa k*onvn*ga.[1] dagar
Har*alldz* k*onvng*s harfagra v*arv* marg*ir* *ok* tigvlig*ir* *ok* slik æfilok
sem marg*ir* hafa heyrt *ok* seg*ir* h*er* ecki lengra af h*anv*m.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget afbleget.* [3] *Således; men* b *er vistnok rettet fra* v. [4] *Således.* [5] *Efter* a *er først skrevet* ll, *men bægge bogstaver er underprikkede af Haukr selv.*

Af Vp*p*lendinga konvngv*m*

c. 1 OLafr svn Ingiallz k*onvng*s illraða af Svia r*ik*i rvddi Verma land.[1] h*ann* var kallaðr Olafr tretelgia.[1] h*ann* var fœddr i Vestra-Gavtlandi m*eð* þei*m* m*anne* e*r* Bofi h*et*.[1] Saxi h*et* svn Bofa e*r* kallaðr var flett*ir*.[1] moðir Olafs var Gavtilldr[2] dott*ir* Algavta k*onvng*s en h*ann* var svn Gavtreks k*onvng*s ens millda svnar Gavtz er Gavtland er við kent.[1] Alof var moðir Gavtilldar dotter Olafs k*onvng*s skygna k*onvng*s af Næriki.[1] En þa e*r* IvaR viðfaðme hafþi lagt vnder sig allt Dana velldi *ok* Svia r*ik*i þa flyði Olafr *ok* mikill fiolði þ*ei*ra m*anna* e*r* vtlaga vrðv f*yr*i Ivari k*onvng*i.[1] þ*ei*r f*ar*a norðr vm Væní *ok* rvddv þar mark*ir* *ok* bygðv þar stor h*er*vð *ok* kollvðv þ*at* Vermal*and* *ok* kollvðv Sviar þ*v*i Olaf tretelgiv *ok* var h*ann* þar k*onvng*r til elli.[1] kona h*an*s h*et* Solva hon var syst*ir* Solva ens gamla er fyrstr rvddi Soleyiar.[1] Olafr *ok* Solva attv .íj. syni.[1] h*et* an*n*aR Ingialldr en an*n*aR Halfdan.[1] Ingialldr var k*on*-*vng*r i V*er*mal*an*di eft*ir* fodvr sin en Halfdan var fœddr vp*p* i Soleyiv*m* m*eð* Solva moðorbroðor sinv*m*.[1] h*ann* var kallaðr Halfdan hvitbein.[1] h*ann* var k*onvng*r i Soleyiv*m* eft*ir* Solva k*onvng*.[1] h*ann* feck Asv dottor Eysteins k*onvng*s illraða af Heið.[1] sa Eystein lagði vnd*ir* sig Eyna fylki i Þrondhei*m*e *ok* feck þei*m* til k*onvng*s þar hvnd sín er Sor*r* h*et*.[1] við h*ann* er kendr Sors havgr.[1] þav Halfdan *ok* Asa attv .íj. syni Eystein *ok* Gvðravð.[1] Halfdan hvitbeín eignadiz Ravma r*ik*i *ok* mik*it* af Heidmork.[1] h*ann* varð sottdavðr a Þottni *ok* var h*ann* flvttr a Heiðmork *ok* heygðr þar.[1]

Af Vp*p*lendinga konvngv*m*

c. 2 Gvðroðr[3] svn Halfdanar var k*onvng*r a Heiðmork eft*ir* foðor sín.[1] h*an*s svn var Helge faðir Ingiallz favðvr Olafs hvita er atti Vn*n*i ena divp vðgv dottor Ketils flatnefs.[1] þ*ei*ra svn var Þorstein ravðr er iarl var i Skotlandi *ok* fell þar.[1] Eystein svn Halfdan*ar*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] þei*m*—Gavtilldr *er skrevet over noget, der er udraderet; Haukr har altså først skrevet noget urigtig; af den oprindelige skrift ses enkelte streger og bogstavtræk; efter* gavtilldr *i slutningen af linjen ses halvtudraderede tre bogstaver (*mot*?).* [3] *Eller* -reðr?.

hvitbeíns var k*onvng*r a Ravma ʀ*iki*.[1] h*ann* atti dottor Eiriks Agnars svnar er k*onvng*r var a Vestfolld.[1] Eirikr atti engan svn.[1] Agnaʀ faðir Eiriks var svn Sigtrygs k*onvng*s af Vindle.[1] Eystein[2] k*onvng*r fell f*yr*i borð *ok* slo h*ann* beiti ás i svndi eínv miovv.[1] Halfdan het svn h*ans* e*r* k*onvng*dom tok eft*ir* h*ann* ge*r*diz h*ann* rikr m*að*r *ok* he*r*maðr mikill.[1] h*ann* gaf gvll i mala hirð sin*n*i sva mik*it* sem aðr*ir* m*enn* gafv silfr en h*ann* timði eigi at gefa m*onnv*ᴍ sinvm mat.[1] þ*v*i var h*ann* kalladr Halfdan en milldi *ok* en || matar 105ᵃ illi.[1] h*ann* atti Lifv dottor Dax k*onvng*s af Vestmorv*m*.[1] han*n* var sottdavðr a Vestfolld *ok* e*r* h*ann* þar heygðr.[1] Gvðroðr het svn þ*ei*ra er k*onvng*dom tok eft*ir* foðor sín.[1] h*ann* var kallaðr Gvðroðr en gavfvglati.[1] h*ann* atti Asv dottor Harallz k*onvng*s granravða er k*onvng*r var a Avgdv*m*.[1] þav attv tva svnv het an*n*ar Halfdan en an*n*aʀ Olafr.[1] Gvðroðr en gavfvglati var drepin a Geirstodv*m* a Vestfolld sva at h*ann* var lagðr m*eð* kesiv er h*ann* geck af skipi sinv i Stiflv svndi seínt v*m* kvelldit.[1] hafþi Asa kona h*ans* eɢiað man til að drepa h*ann* þ*v*i at Gvðroðr k*onvng*r hafþi aðr drepa latið Haralld k*onvng* foðvr hen*n*ar *ok* Gyrð svn h*ans*.[1] Gvðroðr k*onvng*r[3] hafði fyʀ att dottor Alfarins af Alfheimv*m* *ok* hafþi hei*m*an m*eð* hen*n*i halfa Vingvlmork.[1] þ*ei*ra svn v*ar* Olafr.[1] h*ann* var þa fvlltiða er faðir hans fell *ok* tok h*ann* þa kon-*vng* dóm eft*ir* foðor sin.[1] h*ann* var allra m*ann*a me*r*str *ok* ste*r*k-aztr *ok* fridaztr synv*m*.[1] han var kalladr Olafr Geirstaða alfr.[1] Asa en storrada for norðr a Agðer m*eð* Halfdan svn sin.[1] h*ann* var þa vetrgamall *ok* hellt ho*n* þa þ*v*i ʀ*iki* er faðir hen*n*ar hafði att.[1] Halfdan vox vp*p* meðr Asv moðor sin*n*i *ok* var h*ann* bratt mikill maðr *ok* ste*r*kr *ok* svartr a hár *ok* þvi var h*ann* kallaðr Halfdan svarti.[1] eft*ir* fall Gvð(r)oðar[4] k*onvng*s (tok)[5] Rolfgeiʀ k*onvng*r vnd*ir* sig Vingvlmork *ok* setti þar yf*ir* svn sín er kallaðr var Gandalfr.[1] þ*ei*r fedgar eignvdvz *ok* me*r*stan lvta Ravma rikis.[1] En Eystein k*onvng*r svn Havgna Eysteins svnar ens rika *ok* ens illraða lagði þa vnd*ir* sig alla Heiðmork *ok* Soleyiar.[1] En Olafr Geirstaða alfr hafdi Grœnland *ok* Vestfoll.[1] h*ann* Olafr andaðiz af fotar verk a Geirstoðv*m* *ok* er þ*a*r heygðr.[1] svn h*ans* var Rogn-valldr er kallaðr var heiðv*m* hæri.[1] h*ann* var k*onvng*r a Grœn-l*an*di eft*ir* foðvr sin*n*.[1] v*m* h*ann* orti Þioðolfr hvínv*er*ski Ynglinga tal *ok* seg*ir* þar fra þei*m* k*onvng*v*m* er ko*m*ner vorv fra Yngvi frey i Sviþioð *ok* af h*ans* nafni erv Yn(g)lingar[6] kallader.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Rettet fra hdskrs dittogr.* -steyn. [3] *Skr. to gange ved linjeskifte.* [4] r *mgl. i hdskr.* [5] *Mgl. i hdskr.* [6] g *ligeledes.*

345 Her seger af Ragnars svn*vm* *ok* hv*er*sv marg*ir* k*onvn*gar erv komner af þei*m*

c. 1 Eft*ir* davða Rings k*onvn*gs tok Ragnaʀ svn hans k*onvng*dóm yf*ir* Svia velldi *ok* Dana.[1] þa gengv marg*ir* k*onvn*gar a rikín *ok* logðv vnder.[1] En þ*v*i at h*ann* var vngr maðr *ok* syndiz[2] þei*m* h*ann*[2] litt[2] fallin til radag*er*ðar eða l*an*dstiornar.[1] þa var ein iarl i Vestra-Gavtlandi[2] er Herravðr h*e*t.[1] h*ann* var iarl Ragnars k*onv*ngs.[1] m*ann*a var h*ann* vitraztr *ok* h*er*maðr mikill.[1] h*ann* atti eina dottor er Þora borgarhiortr var kollvð.[1] ho*n* v*a*r allra kvenn*a* friðvz þ*ei*ra e*r* k*onvng*r hafþi spvrt til.[1] I(arlinn) faðir henn*ar* hafði gefit henn*i* ein yrmling i morgin giof hon fœddi h*ann* fyrst i eski sinv.[1] En þ*er*si ormr varð sva mikill v*m* siþ*ir* at h*ann* la i kring vm skem*m*vna *ok* beit i sporð ser.[1] h*ann* g*er*ðiz þa sva olmr at m*enn* þorðv *ei*g*i* at koma ner skemvn*n*i ne*m*a þ*ei*r e*r* h*an*vm gafv mat eða þionadv iarls dottor en h*ann* (at)[3] vxa vm dag.[1] Folkit ottaðiz miok *ok* vissv at h*ann* mvndi[4] mikin skaða g*er*a sva mikill *ok* olmr sem h*ann* var þa orðin.[1] I(arl) strengði
346 þa þ*er*s heit at bragar fvlli at h*ann* skylldi þei*m* einv*m* mann*e* gifta dottor sína Þorv er dræpi ormin eda þyrði at ganga til tals vi*ð* hana f*yr*i orminv*m*.[1] Ok e*r* Ragnaʀ k*onvng*r spyʀ þersi tiðindi þa feʀ h*ann* i Vestra-Gavtl*an*d *ok* e*r* h*ann* atti skamt til biar íarlsins þa for h*ann* í raggað[5] klæði brœkr *ok* kapv *ok* ermar a *ok* hottr.[1] þav klæði v*arv* þœfd m*eð* sand *ok* tiorv.[1] *ok* tok í honð ser eitt mik*it* spiot en var gyrðr sv*er*ði *ok* geck sva ein fra sinv*m* m*onnvm* *ok* til biar iarlsins *ok* ske*m*mv Þorv.[1] Ok þegar ormrin sa at þar var komin vkvn*n*r maðr þa reistiz h*ann* vp*p* *ok* bles eitri moti h*an*vm en h*ann* skavt mote skilldinv*m* *ok* geck at h*an*vm diarflega *ok* lagði h*ann* m*eð* spioti i hiartað *ok* siþ*an* bra h*ann* sinv sv*er*ði *ok* hio af orminv*m* hofvðit *ok* for þ*at* sva sem seg*ir* i sogv Ragnars k*onvng*s at h*ann* feck siþ*an* Þorv borgarhiort *ok* siþ*an* lagþiz h*ann* i h*er*nað *ok* frelsti allt sitt riki.[1] h*ann* atti | m*eð* 105b

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget afbleget.* [3] *Mgl. i hdskr.* [4] *Skr.* mv | mdi. [5] *Sikkert sål. (ɔ:* rǫgguð klæði).

Þorv .íj. syni.[1] h*et* an*n*aR Eirikr en an*n*aR AgnaR *ok* er þ*ei*r v*ar*v nockora vetra[2] gaml*ir* þa tekr Þora sott *ok* andaðiz.[1] Siþ*an* feck RagnaR Aslavgar er svm*ir* kalla Randalin dottor Sigvrðar Fafnis bana *ok* Brynilldar Bvdla dottor.[1] þav attv fiora syní.[1] IvaR beinlavsi var ellztr þa Biorn iarnsiða þa Hvitserkr þa Sigvrðr.[1] þ*at* var mark i avga h*anv*m at sva v*ar* sem ormr lægi vm sialldrið *ok* þ*v*i var h*ann* kallaðr Sigvrðr ormr i avga.[1]

Davði Ragna(r)s[3] s*vna*

c. 2 Nv er syn*ir* Ragnars v*arv* vaxn*ir* þa h*er*ivðv þ*ei*r viða vm
347 lo*n*d.[1] þ*ei*r brœðr Eirikr *ok* Agn*ar*r forv i odr*vm* stað en i þridia stað fo*rv* þ*ei*r IvaR *ok* þ*ei*r en*ir* yng*r*i brœðr h*ans* m*eð* h*anv*m *ok* gerði h*ann* rað f*yr*i þei*m* þ*v*i at h*ann* var for vitri.[1] þ*ei*r logþv vnd*ir* sig Selvnd *ok* Reiðgotal*and* Eygota l*and* *ok* Eyl*and* *ok* oll sma lond i hafinv.[1] settiz þa IvaR með envm yngrv*m* brœðr*vm* sinv*m* að Leiðrv a Selvndi *ok* var þ*at* þo motí vilia Ragnars k*on*-*vngs*.[1] fo*rv* syn*ir* h*ans* m*eð* h*er*naði all*ir* þ*v*i at þ*ei*r villdv *eigi* vfræg*r*i v*er*a en RagnaR k*onvng*r faðir þ*ei*ra.[1] þ*at* likaði Ragnar k*onvng*i illa er syn*ir* h*ans* helldv mote h*anv*m *ok* tokv skattl*o*nd h*ans* moti h*ans* vilia.[1] h*ann* setti þan*n* k*onvng* yf*ir* Vp*p*-Svia velldi er Eystein beli het *ok* bað h*ann* halda þ*v*i riki ser ti*l* handa en v*er*ia f*yr*i svnvm sinv*m* ef þ*ei*r kallaði til.[1] Þat var eitt svmar *er* RagnaR k*onvng*r var farin m*eð* her i Avstr veg[4] at Eirikr *ok* Agnar syn*ir* h*ans* kom*v* til Sviþioðar *ok* helldv skipv*m* sinv*m* vp*p* i Login.[1] ge(r)ðv[3] þ*ei*r þa boð Eysteini k*onvng*i til Vp*p*sala at h*ann* kiæme til þ*ei*ra.[1] Ok er þ*ei*r fvndvz sagþi Eirikr at h*ann* villdi at Eystein k*onvng*r helldi Svia Ri*k*i vnd*ir* þa brœðr *ok* kvez þa fa vilia Borgilldar dottor h*ans* *ok* seg*ir* at þa megv þ*ei*r vel hallda þ*v*i Ri*k*i f*yr*i Ragnari k*onvng*i.[1] Eystein kvez þetta vilia[5] tia in*n*an lanz hofþ*ingivm* *ok* skilþvz þ*ei*r sva.[1] Ok er E(ysteinn) k*onvng*r bar þetta mal vp*p* þa vrðv all*ir* l*an*dzm*enn* a þ*at* satt*ir* at
348 v*er*ia landit f*yr*i svnv*m* Ragna(r)s[6] *ok* dregz nv saman vvigr heR *ok* feR Eystein k*onvng*r moti Ragnars svnv*m* *ok* er þ*ei*r fin*n*az v*er*ðr þar mikil or*rosta* *ok* v*er*ða nv syn*ir* Loðbrokar ofrliði born(ir)[7] *ok* fellr sva lid þ*ei*ra brœðra at fatt eitt stoð vp*p*.[1] þa fell *ok* AgnaR en Eirikr varð handtekin.[1] Eystein k*onvng*r bavð Eiriki grið *ok* sva mik*it* fe af Vp*p*sala velldi f*yr*i Agnar broðor sin sem sialfr villdi h*ann* *ok* þar med dott*vr* sina þa *er* aðr hafþi h*ann*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Skr. to gange (sidste g.* vetra*).* [3] r *mgl. i hdskr.*
[4] *Herpå tilföjes (dittogr. fejl):* með her sin. [5] *Det sidste* i *er tilf. over linjen.*
[6] *Først skr.* ragnar *(som nom.), hvorpå* s *(langt) er skrevet igennem* r. [7] ir *mgl. i hdskr.*

beðit.[1] Eirikr villdi engar feboetr *ok* e*ig*i k*onvng*sdottor[2] *ok* e*ig*i
kvez h*ann* vilia lifa eft*ir* þan*n* vsigr er h*ann* hafþi fengit en þ*at*
kvez h*ann* þiɢia vilia at h*ann* kiosi ser sialfr davðdaga.[1] Ok af
þvi at Eystein k*onvng*r matti enga sætt fa af Eiriki þa iattar h*ann*
h*anv*m þ*at*.[1] Eirikr bað at þ*ei*r tœki vnd*ir* h*ann* spiotz oddv*m*
v. *ok* hefi h*ann* sva vp*p* yf*ir* allan valin.[1] þa q(vað) Eirikr Uil * ek
e*ig*i boð f*yr*i broðvr ne bavgv*m* mey kavpa Eystein kveða orðin
Agnars bana heyra grætr e*ig*i mig moðir mon ek œfstr a val deyia
ok geiʀ tre i gegnv(m)[3] gior*r* latið mik standa.[1] Ok aðr h*ann*
v*æ*ri hafin vp*p* a spiotin þa sa h*ann* ein ma*nn* riða mikit.[1] þa
349 q(vað) h*ann* Þav * b*er*ið orð eð efra erv avstr farar liðnar at meiʀ
hafe mina mio Aslavgv bavga þa man m*er*st af moði ef mik spyria
davðan min stivpmoð*ir* milldv*m* mogvm sinv*m* ti*l* segia.[1] Var nv
sva gort at Eiriki var lypt vp*p* a spiotzoddvnv*m* *ok* do h*ann* sva
vp*p*i yf*ir* valnvm.[1] Ok e*r* þ*er*si tiðindi spyriaz vt a Selvnd ti*l*
Aslavgar þa feʀ hon þegar a fvnd svna sín*na* *ok* seg*ir* þei*m* þ*er*si
tiðindi.[1] þ*ei*r Biorn *ok* Hvitserkr lekv tafl en Sigvrðr stoð at
v. framan.[1] þa q(vað) Aslavg Eigi * mvndi yðar ef ér dœið fyʀi eitt
missari[4] eft*ir* vhefnt v*er*a brœðra litt raðv*m*z þvi leyna ef lif h*af*a

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Det første* o *skr. over linjen.* [3] m *mgl. i hdskr.*
[4] *Det sidste* s *er i hdskr. rettet fra* a.

* *Versene bör skrives:*

Vilkat boð fyr bróður,
né baugum mey kaupa,
(Eystein kveða orðinn
Agnars bana) heyra.

Grætr eigi mik móðir,
monk øfstr of val deyja,
ok geirtré í gǫgnum,
gǫrr, látið mik standa.

Jeg vil ikke høre tilbud for min broder eller købe mø for ringe; man siger at E. har dræbt A. Ingen moder begræder mig; jeg er rede til at dø sidst oppe over valen og lade spydskafterne gennembore mig.

Þau berið orð et øfra
(eru austrfarar liðnar),
at meir hafi mína
mjó, Áslaugu, bauga;

þat mon mest af móði,
ef mik spyrja dauðan,
mín stjúpmóðir mildum
mǫgum sínum til segja.

Bærer til lands de ord til A., at hun den slanke herefter skal besidde mit gods; mine østerledstog er forbi; det er det sörgeligste, min stemoder harmfuld kan meddele sine gavmilde sönner, når de (af hende) hører min død.

Eigi myndi yðvar,
ef ér dœið fyrri,
eitt missari eptir
óhefnt vera brœðra;

lítt ráðumk því leyna,
er líf hafa knætti
Eiríkr sitt ok Agnarr,
óbornir mér niðjar.

knætti Eirikr sitt *ok* Agnaʀ vborn*ir* m*er* niðiar.[1] þa svar*aði* Sigvrðr
ormr i avga Þat* s*ka*l þriggia vikna ef þig tregar moð*ir* leið eigv v.
v*er* langa leiðangr bvin*n* verda skal Vp*p*solv*m* e*ig*i þo at ofr fe
bioði ef ors dvga eɢiar Eystein*n* beli rada.[1] þa q(vað) Biorn ian-
siða[2] Dvga* man hvgr *ok* hiarta i havksnorv briosti þot min*n*r v.
vm þ*at* mæli man*n*i in*n*an rifia eigi e*r* ors i avgv*m* ormr ne fran*ir*
snakar[3] brœðr gloddv mig min*ir* || man ek stivpsvnv þina.[1] þa 106a
svar*aði* Hvitserkr Hyɢiv*m** at aðr heítim að hefnt megi v*er*ða v.
latv*m* ymsv illv Agnars bana fagna hrindv*m* hvf a ran*nir* hoɢv*m*
is f*yr*i barði siam a hitt hv*err* sneckivr vaʀ[4] snemzt faim bvnar.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] *Over* k *er der anbragt et forkortelsestegn for* er (ir). [4] aʀ *tilf. over linjen med nedvisningstegn (først skr.* ᛘ*).*

Ikke vilde I brødre have været et halvår uhævnede, hvis I var døde først; det lægger jeg ikke skjul på, hvis E. og A., hvis moder jeg dog ikke er, var i live (og I døde).

* *Versene bör skrives:*

þat, skal þriggja vikna,
ef þik tregar, móðir
— leið eigum vér langa —
leiðangr búinn verða;
skal Uppsǫlum eigi,
þótt ófafé bjóði,
ef oss duga eggjar,
Eysteinn beli ráða.

I løbet af 3 uger — det er en lang vej, vi skal —, skal en leding blive istandbragt, hvis det er det, du er bekymret for; Eysteinn bele skal ikke råde for Upsala, selv om han tilbyder os en meget stor sum, hvis æggene står os bi.

Duga man hugr ok hjarta
í hauksnǫru brjósti,
þótt minnr of þat mæli,
manni innan rifja;
eigi er oss í augum
ormr né fránir snákar,
brœðr glǫddu mik mínir,
mank stjúpsonu þína.

Mod og hjærte, det som er indenfor en mands ribben i hans uforfærdede bryst, vil stå ham bi, skönt han lidet taler derom; der er hverken orm eller skinnende snoge i mine öjne (ɔ: som i den lige foran så stortalende Sigurds), men jeg husker dine stesönner; (disse) mine brødre glædede mig.

Hyggjum at, áðr heitim,
at hefnt megi verða,
látum ýmsu illu
Agnars bana fagna,
skjótum húf á hrannir,
hǫggum ís fyr barði,
sjám á hitt, hverr snekkjur
várr snemst fái búnar.

Lad os nöje overveje sagen, för vi lover noget, forat hævnen kan fuldbyrdes. Lad os lade Agnars banemand møde adskillige ulykker. Lad os skyde skibene ud på bølgerne, lad os hugge isen foran stævnene; lad os se, hvem af os først bliver færdig med at sætte sine skibe i stand.

v. þa q(vað) IvaR beinlavsi Hafið* offrhvga[1] œrin[2] *ok* aræði bœði þ*er*s mvndi þa þvrfa at þra mikið fylgði bera man mik f*yr*i bragna beinlavsan fram verða þo gat ek hond til hefnda at ek hvariga
351 nyta.[3] Eft*ir* þ*at* drogv[4] Ragnars syn*ir* saman vvigan h*er* *ok* e*r* þ*eir* v*arv* bvn*ir* þa fo*rv* þ*eir* me*ð* skipa h*er* ti*l* Sviþioðar en Aslavg drottning f*er*r me*ð* .xv. hvndrvdv*m* riddara landveg *ok* var þ*at* folk allvel bvið.[3] siolf bar hon h*er*klæði *ok* var formadr þ*er*s h*er*s *ok* kallaðiz Randalin *ok* mœtaz þav i Sviþioð *ok* ræna *ok* bren*na* hvar se*m* þa*v* f*ar*a yf*ir*.[3] þetta spyR Eystein k*onvng*r *ok* samn*ar* h*er* i moti þei*m* hv*er*iv*m* þei*m* m*anne* er vigr var i h*ans* Ri*k*i *ok* e*r* þ*eir* mœtaz v*er*ðr þar mikil or*rosta* *ok* fa Loðbrokar syn*ir* sigr en Eystein k*onvng*r fell.[3] Ok spyrst þetta (ok)[5] v*er*ðr miog frægt.[3] RagnaR k*onvng*r þar sem h*ann* var i hernaði spyR þetta *ok* likar storilla við svnv sina at þ*eir* letv eigi hefndina biða h*ans* *ok* er h*ann* kom hei*m* i Ri*k*i sitt þa seg*ir* h*ann* Aslavgv at h*ann* s*ka*l g*er*a eigi min*na* frægdar v*er*k en syn*ir* h*ans* hofðv þa g*er*t.[3] hefi ek nv flest allt þ*at* riki aftr vnid vndir mik er min*ir* forellris m*enn* hafa att vtan Engl*an*d eigi *ok* þvi hefi ek nv latið g*er*a knor*rv* .íj. i Lidv*m* a Vestfoll.[3] þ*vi* at h*ans* riki stod allt til Dofra fiallz *ok* Lidandisnes.[3] Aslavg svar*aði* morg langskip mattv þ*er* h*af*a g*er*a latið m*eð* v*er*ði þ*er*sa knaRa vitv þ*er* *ok* at storskipv*m* er ecki gott að hallda að Engl*an*di sak*ir* stravms *ok* vtgrynis *ok* er þetta ecki vitrlega raðit.[3] En allt að einv feR RagnaR k*onvng*r með þ*er*sv*m*
352 knor*r*vm vestr til Englanz m*eð* .d. man*na* *ok* brytr bœði skip*in* vi*ð* Engl*an*d en sialfr h*ann* *ok* allr h*er*r h*ans* kom heill a l*an*d
(c. 3) tekr h*ann* nv að h*er*ia hvar sem h*ann* f*er*r.[3] I þen*na* ti*m*a reð sa k*onvng*r f*yr*i Norðhvmrv l*an*di er Ella het *ok* er h*ann* spyR at h*er*r e*r* ko*m*in i Ri*k*i h*ans* þa samnar h*ann* miklv liði *ok* feR mote h*anv*m m*eð* vvigian h*er* *ok* v*er*ðr þar or*rosta* mikil *ok* horð.[3]

---

[1] *Således.* [2] œ *synes rettet fra et andet bogstav.* [3] *Punktum er tilf.* [4] g *er i hdskr. rettet fra* d. [5] *Mgl. i hdskr.*

---

* *Verset bör skrives:*

Hafið ofrhuga œrinn
ok áræði bæði;
þess myndi þá þurfa,
at þrá mikit fylgði;

bera mon mik fyr bragna
beinlausan framm verða;
þó gatk hǫnd til hefnda,
at hváriga nýtak.

I har både mod og dristighed nok; det vilde da behøves, at megen udholdenhed fulgte med; man vil blive nødt til at bære mig, benløse mand, frem foran mændene; jeg har fået en hånd til hævn (ɔ: ånd og kløgt), skönt ingen af mine (legemlige) hænder er brugelig.

Ragnar konvngr var ytz i silkihívp þeim er Aslavg gaf hanvm at
skilnadi en þvi at landherrin var mikill sva at ecki mati[1] við
halldaz þa fell nalega allt folk hans en hann geck sialfr vel fiorvm
sinvm i gegnim fylking Ello konvngs en ecki iarn festi a silki skyrtv
hans.[2] varð hann vm siþir handtekin ok setr i ein ormgarð ok
villdv ormarnir ecki koma nær hanvm.[2] Ella konvngr sa at hann
bitv eigi iarn vm dagín er þeir borðvz ok nv villdv eigi ormarnir
granda hanvm þa let hann fletta af hanvm klæði þat er hann
hafþi ytz haft vm dagin ok þegar hengv ormarnir a hanvm alla
vega ok let hann þar lif sitt með miklvm ravstleik.[2] Ok er synir
Ragnars konvngs spyria þersi tiðinði þa fara þeir vestr til Englandz
ok beriaz við Ellv konvng ok af þvi at Ivar villdi eigi beriaz ok
ecki hans folk en landherin var drivgr þa fengv þeir vsigr ok
flyðv til skipa ok forv við svabvið heim til Danmarkar en Ivar var
353 eftir i Englandi ok for a fvnd Ellv konvngs ok beiddiz af hanvm
bota fyri foðvr sin.[2] ok fyri þvi at Ella konvngr sa at Ivar villdi
eigi beriaz með brœðrvm sinvm í mote hanvm þa þotte hanvm
trvlegt at gera sætt við hann.[2] Ivar bað konvng gefa hanvm sva
mikit af landi i foðvr giolld sem hann breiddi yfir ena mestv
olldvngs[3] hvð þvi at hann segir ser eigi vel mvnv fritt ad fara
heim fyri brœðrvm sinvm.[2] Ello þotti þetta eigi vtrvligt ok bvndv
þeir með þersv sætt sina.[2] tekr Ivar nv hvdina rablavta ok lætr
þenia sem merst ok siþan lætr hann rista hvðina i en miovazta
streng ok klyfr siþan ser hvart harham ok holldrosv.[2] siþan lætr
hann draga vm ein slettan voll ok marka þar vm vtan grvnd
voll.[2] hann reisir þar a sterka borgar vegi ok er sv borg nv
kallað Iorvik.[2] hann vingaðiz við allt landzfolk ok merst við
havfþingia ok sva kom at allir hofþingiar hetv hanvm trvnaði ok
brœðrvm hans.[2] Siþan sender hann boð til brœðra sina ok segir
at þa er meiri von at[4] þeir megi hefna foðvr sins ef þeir koma
með her til Engl(an)dz[5].[2] Ok er þeir spyria þat bioða þeir her ýt
ok[4] hallda til Engl(an)dz[5].[2] ok er Ivar verðr þers var ferr hann
þegar a fvnd Ellv konvngs ok segir at hann vill eigi leyna | hann 106b
slikvm tiðindvm en segir at hann ma eigi beriaz mote brœðrvm
sínvm en þo vill hann fara a fvnd þeira ok leita vm sættir.[2]
354 konvngr þiggr þetta.[2] kemr ívar a fvnd brœðra sinna ok egiar þa
at hefna foðvr sins ok ferr siþan aftr til Ellv konvngs ok segir at
þeir erv sva olmir ok oðir at þeir vilia fyri hvetvetna fram beriaz.[2]
konvngi syniz þetta en mersti trvleiki er Ivar gerði.[2] ferr hann nv

---

[1] *Tilf. over linjen med to nedvisningstegn.* [2] *Punktum er tilf.* [3] d *er i hdskr. vettet fra* v. [4] *Noget afbleget.* [5] an *mgl. i hdskr.*

mote þei*m* brœðr*vm* með sin h*er*.[1] Ok e*r* þ*ei*r ko*m*a saman þa sn*er*vz marg*ir* havfþ*ingiar*[2] f*ra* k*onvng*inv*m* *ok* til Ivars.[1] varð k*onvng*r þa borin ofrliði sva at mikill þori liðs h*an*s fell en sialfr varð h*ann* handtekin.[1] IvaR *ok* þ*ei*r brœðr mintvz nv hv*er*sv faðir þ*ei*ra var pindr letv þ*ei*r nv rista orn a baki Ellv *ok* sk*er*a siþ*an* rifin oll fra ryGinv*m* m*eð* sv*er*ði sva at þ*ar* vorv lvngvn vt dregin.[1] Svà seg*ir* Sigvatr skalld i Knvtz drapv Ok * Ellv bak at let hin er sat IvaR ara Iorvik skorið.[1] Eft*ir* þersa or*rost*v g*er*ðiz IvaR k*onvng*r yf*ir* þei*m* lvta Engl*an*dz sem h*an*s frændr hofðv fyRi att.[1] h*ann* atti þa .íj. brœ(ðr)[3] frillv borna en an*n*aR het YngvaR en an*n*aR Hvsto.[1] þ*ei*r pinvþv Iatm*vn*d k*onvn*g en helga eft*ir* boði Ivars *ok* lagði h*ann* siþ*an* vnd*ir* sig h*an*s R*ik*i.[1] Loðbrokar syn*ir* fo*rv* vm morg l*on*d með h*er*naði Engl*an*d ok Valland *ok* Frackl*an*d *ok* vt vm Lvmbarði.[1] En sva er sagt at þar hafi þ*ei*r f*r*amazt komið er
355 þ*ei*r vn*n*v þa borg er Lvna heit*ir* *ok* v*m* eina stvnd ætlvðv þ*ei*r at f*ar*a til Romabo*r*gar *ok* vin*n*a hana *ok* hef*ir* þ*ei*ra hernaðr frægstr v*er*ið vm oll norðr l(on)d[4] af danskri tvngv.[1] ok e*r* þ*ei*r koma aftr i Danmork i R*ik*i sítt þa skipta þ*ei*r londv*m* með ser.[1] tok Biorn iarnsiþa Vp*p*sala R*ik*i *ok* alla Sviþioð *ok* þ*at* e*r* þar til heyr*ir*.[1] En Sigvrðr ormr i avga hafði Selvnd *ok* Skani *ok* Halland *ok* alla Vikina *ok* Agðir til Liðandis nes ok mikin þora af Vp*p*londv*m* en Hv(i)tserkr[5] hafði Reiðgota l*an*d *ok* Vindl*an*d.[1] Sigvrðr ormr i avga (atti)[6] Blæiv dottor Ello k*onvng*s.[1] þ*ei*ra svn var Knvtr e*r* kallaðr var Hávrða-Knvtr er Riki tok eft*ir* foðvr sin i Sellvnd Skani *ok* Hallandi en Vikín hvarf þa vndan h*anv*m.[1] h*ann* atti þan svn e*r* Gormr het h*ann* var heitin eft*ir* fostra h*an*s syni Knvtz fvndna.[1] h*ann* hellt allt land af synv*m*[7] Ragnars meðan þ*ei*r v*arv* i h*er*naði.[1] Gormr Knvtz svn var allra m*ann*a m*er*str *ok* st*er*kaztr *ok* en m*er*sti atg*er*vi maðr vm alla lvti en ecki var h*ann* sva vitr sem v*er*ið hofðv en*ir* fyRi frændr h*an*s.[1]

Af Gormi k*onvn*gi

c. 4 Gormr tok k*onvng*dóm eft*ir* foðvr sin.[1] h*ann* feck Þyri er kollvð var Danmarkar bot dottor Klackharallz er k*onvng*r var í

[1] *Punktum er tilf.* [2] f *er rettet fra hdskrs* ð. [3] ðr *mgl. i hdskr.* [4] on *mgl. i hdskr.* [5] i *mgl. i hdskr.* [6] *Mgl. i hdskr.* [7] *Således* (= svn-).

* *Verset bör skrives:*

Auk Ellu bak / Ívarr ara
at lét hinns sat / Jórvík skorit.

Auk Ívarr, hinns sat at Jórvík, lét skorit bak Ellu ara *(dat.)*.
Og Ivar, han som herskede i York, ristede (blod-)ørn på Ellas ryg.

ívtlandi.[1] en er Haralldr *va*r andaðr þa tok Gormr þ*at* ʀ*ik*i allt vnd*ir* sig.[1] Gormr k*onvngr* for með h*er* yf*ir* allt Ivtland *ok* eyddi 356 ollv*m* nes k*onvngvm* allt svðr ti*l* Sles *ok* sva van h*ann* mikið af Vind l*an*di *ok* margar or*rost*or atti h*ann* vi*ð* Saxa *ok* ge*r*ðiz h*ann* en rikazti k*onvngr*.[1] h*ann* atti .íj. syni het en ellri Knvtr en Haralldr en yng*ri*.[1] Knvtr var allra þ*ei*ra m*an*na fegrstr er m*enn* hafa seð.[1] k*onvngr* vn*n*i (hanvm)[2] v*m* f*ra*m hve*r*n man *ok* þar me*ð* oll alþyða.[1] h*ann* var kallaðr Dana ast.[1] Haralldr liktiz i moðor æt sina *ok* vn*n*i moðer h*an*s h*anv*m eigi m*in*na en Knvti.[1] Ivaʀ[3] en beinlavs(i)[4] var lengi k*onvngr* i Engl*an*di.[1] h*ann* atti ecki barn þ*v*iat h*ann* var sva skapaðr at h*anv*m fylgði engi girnd ne ast en eigi skorti h*ann* spekt eða g*r*imð *ok* varð h*ann* ellidavðr a Engl*an*di *ok* v*a*r þar heygðr.[1] þa v*arv* all*ir* Loðbrokar syn*ir* davðir.[1] Eft*ir* Ivaʀ tok k*onvng* dom i Engl*an*di Aðalm*v*ndr.[1] h*ann* var broðor svn Iatm*v*ndar ens helga *ok* kristnaði h*ann* viða England.[1] h*ann* tok skatta af Norðhvmrv l*an*di þ*v*i at þ*at* var heiðit.[1] ef(tir)[5] h*ann* tok k*onvng*dom svn h*an*s er Adalbrigt het.[1] h*ann* var goðr k*onvngr* *ok* varð gamall.[1] ofarliga a h*an*s dogv*m* ko*m* Dana heʀ ti*l* Engl*an*dz *ok* v*arv* formen h*er*sins Knvtr *ok* Haralldr syn*ir* Gorms k*onvngs*.[1] þ*ei*r logðv vnd*ir* sig mikið ʀiki i Nordhvmrv l*an*di þ*at* er Ivaʀ hafþi att.[1] Ada(l)brigt[6] k*onvngr* for moti þei*m* *ok* bordvz þ*ei*r f*yr*i nordan Kliflond *ok* fell þar mart af Donv*m*[7] *ok* nockvrv siþaʀ gengv Dan*ir* vp*p* við Skarða bo*r*g *ok* 357 borðvz þar *ok* fengv sigr.[1] siþ*an* fo*r*v þ*ei*r svðr ti*l* Iorvikr *ok* geck þar vnd*ir* þa allt folk *ok* vgðv þ*ei*r þa ecki ad ser.[1] *ok* ein dag er heitt veðr[8] v*a*r fo*r*v m*enn* a svnd *ok* sva sem k*onvng*s syn*ir* v*arv* a svndi milli*m* skipan*n*a lvpv m*enn* af l*an*di ofan || *ok*[7] skvtv 107a a þa.[1] var þa Knvtr lostin avrv til bana *ok* tokv þ*ei*r lik*it* *ok* flvttv vt a skip.[1] *ok* e*r* l*an*dz m*enn* spyria þetta samnaz þ*ei*r saman sva at siþan fá Daner engar vp*p*gongvr sak*ir* samnaðar l*an*dz m*an*na *ok* fara siþ*an* hei*m* aftr til Danmarkar.[1] Gormr k*onvngr* var þa a Ivtl*an*di *ok*[7] er h*ann* spvrði þ*er*si tiðinði þa hne h*ann* aftr *ok* sprack af harme an*n*an dag eft*ir* at ia*m*lengð[9].[1] þa[7] tok k*onvng*dom eft*ir* h*ann* yf*ir* Dana velldi Haralldr svn h*an*s.[1] h*ann* tok fyrstr trv́ *ok* skirín[10] sin*n*a ættma*n*na.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr.* [3] v *er tilföjet over linjen.* [4] i *mgl. i hdskr.* [5] tir *mgl. i hdskr.* [6] l *mgl. i hdskr.* [7] *Noget afbleget.* [8] ð *rettet fra hdskrs* g. [9] gð *skrevne sammen i hdskr.* [10] *Således, men sikkert fejl for* skírn.

Fall Sigvrðar hiartar

c. 5 Sigvrðr ormr[1] i avga *ok* Biorn iarnsiþa *ok* Hvitserkr hofþv
h*er*iað viða vm Frackl*and*.[2] þa sn*er*i Biorn hei*m* til rikis sins.[2] Eft*ir*
þat[3] barðiz Avrnvlfr keisari við þa broᵒðr *ok* fell þa af Donv*m* *ok*
Norðm*onnvm* .c. þvsvndraða.[2] þar fell þa Sigvrðr ormr i avga *ok*
Gvðroðr[4] het an*nar* k*onvng*r er þar fell.[2] h*ann* var svn Olafs
Ríngs svnar Ingiallz *svnar* Inga svnar Rings *svnar* e*r* Ringa R*iki*
er við kent.[2] h*ann* v*ar* svn Dax *ok* Þorv drengia moðor.[2] þa(v)[5]
attv .ix. syni *ok* er af þei*m* ko*m*in Doglinga ætt.[2] Helgi hvassi
358 het broðir Gvðroðar h*ann* hafþi brott or or*r*ostvn*n*i merki Sigvrðar
orms i avga *ok* sv*er*ð h*an*s *ok* skiolld.[2] h*ann* for hei*m* til Dan-
markar m*eð* sinv liði *ok* fan*n* þar Aslavgv moðor Sigvrðar *ok* sagði
v. hen*n*i tidindin.[2] þa kvað Aslavg visv Sitia * veiði vitiar vals a
borgar halsvm bavl er þ*at* hef*ir* vm hafnað hrafn Sigvrðar nafní
blasi nyti níotar nás i spán at hanv*m* of snem*m*a let Oðin alf
valmeyiar deyía.[2] En af þ*v*i at Hávrða-Knvtr var vngr þa var
Helgi þar m*eð* Aslavgv lengi til landvarnar.[2] Sigvrðr *ok* Blæia
attv dottor ho*n* var tvibvra vi*ð* Havrda-Knvt.[2] Aslavg gaf hen*n*i
nafn sitt *ok* foᵒddi h*an*a vp*p* siþ*an* *ok* fostraði hana (hennar)[6] feck
siþ*an* Helgi hvassi.[2] þ*e*ira svn var Sigvrðr hiortr.[2] han var allra
þ*e*ira m*ann*a friðaz(tr)[7] *ok* m*er*str *ok* sterkaztr er m*enn* hofðv seð.[2]
þ*e*ir v*arv* iamgamler Gormr Knvtz svn *ok* Sigvrðr hiortr.[2] En er
Sigvrðr var .xíj. vetra þa drap[8] h*ann* berserk þan*n* i einvigi e*r*
Hilldibrandr h*et* *ok* þa .xíj. saman.[2] Eft*ir* þ*at* gifti Klackharalldr
h*anv*m dottor sina e*r* Ingibiorg het.[2] þav attv .íj. born Gvðþorm
ok Ragnilldi.[2] Þa spvrði Sigvrðr að Froði k*onvng*r fodvr broðir

[1] o *er skr. over linjen og* r *(2) er rettet fra et andet bogstav* (i*?) og ligner mest* i. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Noget afbleget, men sikkert således.* [4] *Rettet fra hdskrs* gavð-. [5] v *mgl. i hdskr.* [6] *Mgl. i hdskr.* [7] tr *ligeledes.* [8] d *er i hdskr. rettet fra* l.

* *Verset bör skrives:*

Sitja veiðivitjar	blása nýtinjótar
vals[1] a borgar halsum;	nás[2] í spán[3] at hánum;
bǫl 's þat, hefr of hafnat	ofsnimma lét Óðinn
hrafn Sigurðar nafni;	alf valmeyjar[4] deyja.

[1] vals veiði-vitjar *'de som søger(?) det bytte, der består af faldne* (valr)*'*, *ravnene.* [2] nás nýti-njótar *'ligets nyttende nydere', ravnene.* [3] blása í spán *synes at betyde omtr. det samme som 'at skyde en hvid pind efter'.* [4] *'Valkyrjens = kampens alv' = kriger.*

Ravnene sidder (og vænter) på borgens höje; men ravnen, — det er en stor ulykke — må (nu) undvære (og savne) Sigurds navn (ham, som hed S.). Ravnene behøver ikke at vænte på ham (mere), ti for tidlig lod Odin den kriger dø.

h*an*s var davðr for h*ann* þa norðr til Norex *ok* g*er*ðiz k*onvng*r yf*ir*
359 Ringa r*ik*i ætleifð sin*n*i.[1] fra h*anv*m er long saga þ*v*i at h*ann* van margs kyns þrekvirki.[1] En þat e*r* að segia fra liflati h*an*s at h*ann* reið vt a eyði m*er*kr að veiða dyr sem vanði h*an*s var til *ok* ko*m* þar moti h*anv*m Haki Haðab*er*serkr með .xxx. m*ann*a alvapnaðra *ok* barðiz við h*ann*.[1] þar fell Sigvrðr *ok* hafþi drepið aðr .xíj. m*enn* en Haki k*onvng*r hafþi latið hond[2] sina hœg*r*i *ok* hafði þo .íij. sár on*n*vr.[1] Eft*ir* þ*at* reið Haki k*onvng*r m*eð* sinv*m* mo*nnv*m[3] a Ringa[4] r*ik*i[4] ti*l* Steins sem bv Sigvrðar var *ok* tok brott Ragnilldi dottor h*an*s *ok* svn[3] h*an*s[2] Gvðþorm[5] *ok* mikið goðs an*n*að *ok* flvtti hei*m* með ser a Haðal*and* *ok* litlv siþar let[3] h*ann* efna ti*l* veizlv mikillar *ok* ætlaðe at g*er*a brvllavp sítt en þ*at* dvalþiz þ*v*i at sar h*an*s hofþvz illa.[1] Ragnilldr var þa .xv. vetra gomvl en Gvðþormr .xíííj. vetra.[1] leið sva havstið *ok* vetrin fra*m* vm iol at Haki lá i sarvm.[1] þa var Halfdan[6] k*onvng*r svarti a Heiðmork at bvvm sinvm.[1] h*ann* sendi Harek gand *ok* m*eð* h*anv*m .c. m*ann*a *ok* forv þ*ei*r yf*ir* vm is[2] a[2] Miors a Haðaland a eini nott *ok* ko*m*v i dagan[7] a bœ Haka k*onvng*s *ok* tokv allar dyr a[2] þei*m*[2] skála er hírðm*enn* svafv í *ok* siþan gengv[7] þ*ei*r til svefnskem*m*v Haka k*onvng*s *ok* tokv þ*ar*[8] Ragnilldi *ok* Gvðþorm broðor hen*n*ar *ok* allt[7] þ*at* fe er þar var *ok* hafa brott með ser.[1] þ*ei*r[2] brendv skalan *ok* þar in*n*i i alla hirðina[7] *ok* fara siþ*an* brott.[1] En Haki k*onvng*r stoð [vp*p* *ok*][9] klæði[10] sig *ok* geck eft*ir* þei*m* vm rið *ok*
360 e*r* h*ann* ko*m* at vazisinv*m* þa sn*er*i han niðr hiolltvnv*m*[11] a sverðinv *ok* lagðiz a bloðrefilin[7] *ok*[7] feck þar bana *ok* e*r* þar heygðr
a | vazbackanv*m*[12].[1] Halfdan k*onvng*r sa at þ*ei*r okv[13] [yfir][14] 107b
isin m*eð* vagn[15] tialldaðan *ok* þottiz vita að þ*ei*ra erindí mvndi orðit hafa slikt[16] sem[8] [h*ann*][14] villdi[17].[1] let[18] h*ann* þa senda boð vm alla bygð *ok* bavð til ollv storm*enn*e a Heiðmork *ok* g*er*ði þan[19] dag [mikla][14] veizlv.[1] gerði h*ann* þa bravllavp til Ragnilldar *ok* vorv þav saman siþan*n*[10] marga daga.[1] þ*ei*ra svn var Haralldr k*onvng*r[18] en*n*[20] harfagri er fystr varð einvallz k*onvng*r yfer ollvm Norege[21].

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget utydeligt.* [3] *Noget beskadiget på grund af en rift i perg.* [4] ga *og det følg. ord noget utydel.* [5] gvð- *i linjens slutn. noget utydeligt, men sikkert.* [6] d *er i hdskr. rettet fra et andet bogstav.* [7] g, gv, t, n, fil, *ok beskadiget ved en rift.* [8] *Meget utydeligt.* [9] *Så godt som ulæseligt.* [10] *Således.* [11] hi *meget utydeligt,* t *beskadiget ved et lille hul på perg.* [12] *Hele denne side er meget afbleget, i midten mørk og slidt; flere steder aldeles ulæselig.* [13] *Noget afbleget.* [14] *Så godt som ulæseligt, men der kan næppe have stået noget andet.* [15] va *meget utydeligt.* [16] kt *ligeledes.* [17] vill- *ligeledes.* [18] *Noget utydeligt, men sikkert.* [19] *Næppe* þann. [20] *Meget utydeligt i linjens slutning, men synes dog at stå der (eller* en?*).* [21] *Efter dette ord er resten af linjen tom; nogen overskr. til det følgende stykke er aldrig bleven skr.*

Si [1] prima feria fuerit kalenda ianuaríj hiems bonus uer uentuosus estas sicca uendemia bona boues crescunt et mel habundat et vituli [2] moriuntur [3]

Si secunda feria fuerit kalenda ianuarij hiems mixta [4] erit uer [5] uentuosus estas sicca uer et tempestates et uindemia bona. ualitudo hominum erit apes moriuntur.

Si tercia feria fuerit kalenda ianuaríj hyems ymbrosus erit uer uentuosus ad quam [6] pl..ris [7] estas sicca uindemia labores [8] apparebunt et meliores moriuntur naues pereclitabunt [9] reges peribunt

Si quarta [10] feria kalenda januaríj hiems dura erit et aspera uer uentuosus et malus estas sicca et uindemia similiter [6] frumentum bonum et iuuenes moriuntur et naute labores [11] sustinent [12]

Si quinta feria kalenda ianuarij hiems bona uer uentuosus estas bona et uíndemía et habundancia erit principes [13] et [14] reges [15] peribunt

Si sexta feria kalenda ianuaríj hiems mutabilis erit [16] uer bonus estas sicca similiter [17] bonus [18] erit dolor oclorum [19] et uindemia bona et habundancia et oues peribunt

Si in sabbate fuerit kalenda januaríj hiems turbinis [20] erit uer uentuosus et fructus labit [21] et [13] oues peribunt et ueteres homines moriuntur Hec sunt prodigia que debent pernoscenda [22] hominibus in notu [23]

---

[1] *Her begynder en anden hånd end Hauks; jfr. Fornaldars. I, fortalen XXI—XXII.* [2] *Noget utydeligt, men sikkert.* [3] *Resten af linjen er åben.* [4] *Ordet noget utydeligt.* [5] *Ligeledes.* [6] *Næppe at læse anderledes.* [7] *Et par bogstaver ulæselige.* [8] *Sikkert således.* [9] *Da ordet står i linjens slutning, er det usikkert om der står* bunt *eller* buntur. [10] *Eller* quarta*?* [11] s *meget utydeligt.* [12] -nt *ligeledes.* [13] *Meget utydeligt.* [14] *Utydeligt.* [15] re- *meget svagt.* [16] muta *meget svagt;* erit *ligeledes.* [17] *Forkortelsestegnet svagt.* [18] *Eller* bonus*?* [19] *Næppe* oculorum. [20] *Således.* [21] *Næppe* labitur. [22] *Eller* pro-*?* [23] *Eller* notic[ia esse]*?*

Tres dies s*unt* i*n* anno cu*m* suis noctib*us* in quib*us* si quis [1] nat*us* fuerit sine dubio corp*us* ....[2] q*ue* manebit usq*ue* i*n* diem judicii hoc es*t* t*er*cia kal*enda* februaríj vi. k*alenda* [3] ....[4] *et* id*us* augusti [5] Her nest seg*ir* [6] hu*er*su gamallt tungl u*er*dr [7] ......[8] | [9] ...[10] tungls alldar ....[11] attanda dag [iola] [12] En f*yr*sta vetr ....[11] nætta An*n*an ....[11] | ....[11] fiorda ......[11] unda .xv. Attanda xxiii | ......[11] niunda ......[11] ellefta ......[11] Tolfta .x. þrettanda xxi. fiortanda ....[11] | þ*er* attanda ....[11] Nivnda ....[11] | ....[11] dis ....[11] habeb*it* Luna ij[tt] *et* iij[tt] nullu*m* effectu*m* habeb*it* | luna iv. *et* [7] v ......[11] luna vi[tt] *et* vii[tt] cert.....[11] | ....[11] Luna x.[tt] elec. cog. ......[11] | nu*m* tuu*m* *sed* [7] effectu*m* no*n* h*abe*t. luna xi. ......[11] q*ua*rto die fiet so*m*pni*um* ...[11] | xii[tt] *et* xiii[tt] efficit*ur* *et* þ*er* ...[11] sept. luna xiiii[tt] ....[11] efficit*ur* ....[11] | xvi.[tt] *et* xvii[tt] *et* xviii ......[11] efficit*ur* so*m*pniu*m* tuu*m* Luna xix *et* xx ....[11] | *sed* effectu*m* *non* h*abe*t Luna .xxi. certissimu*m* so*m*pniu*m* *sed* p*ost* p..ulu*m* [11] stíngit [13] so*m*pniu*m* [7] | *et* .iii. *et* .iiii. Bonu*m* so*m*pniu*m* *sed* p*ost* te*m*p*us* [14] c*er*tissimu*m*. Luna xx ......[11] | undeci*m* [7] ....[11] n̄transeat [15]. Luna xxviii so*m*pniu*m* tuu*m* *et* fratru*m* dat *sed* e | ffectu*m* *non* habet. Luna .xxx. Bonu*m* es*t* so*m*pniu*m* tuu*m* i*n* .....[16] | ....[11] borta damiel*is* [17] ...[11] fec ..[11] Babilonía astu*m* i*n* dig ......[11] | regn [7] .....[11] *et* ons [13] ppli ....[11] so*m*pnia q*ue* uiderat .....[11] | ....[11] fuera*nt* ceci uitent [7] .....[11] hier*us*-*a*lem q*ue* ......[11] | ......[11] q*ue* luna *non* docuit obs*er*uare ... ...[11] | ......[11] januarij. Sunt ....[11] dies ..... unari ......[11] | ......[11] entalici*us* ......[11] | ....[18].*

---

[1] *De sidste to ord noget usikre.* [2] *Et par ord ulæselige.* [3] *Disse to ord i linjens slutning utydelige.* [4] *Ulæseligt (*aprile*s?) på grund af en mørk plet og slid.* [5] *Herefter et rødmalet afslutningstegn i midten af linjen.* [6] *Noget utydeligt.* [7] *Ikke ganske sikkert.* [8] *Et (to?) ord i linjens slutning ulæseligt.* [9] *Herefter betegnes linjeinddelingen ved en lodret streg.* [10] *Et ord (el. 3 bogstaver) ulæseligt.* [11] *Noget ulæseligt.* [12] *Meget usikkert.* [13] *Således.* [14] *-us usikkert.* [15] *Synes sikkert.* [16] *Her synes at stå* infra .... |. [17] -is *forkortet ved en streg gennem* l. [18] *Af den sidste linje er det ikke lykkedes at læse noget sikkert.*

* *Hermed ender AM. 544, 4⁰.*

99 Oft*[1] var ek bæðen af lærisveino*m* mino*m* at leysa ór van 1a
(1) kvæðo*m*[2] nokorar spvrningar syndiz m*er* a*v*mligt at nita þei*m* fyst sina allra hellzt af þ*v*i at ek hræddo*m*c at fy*r* dæmaz ef ek fæla þægiande kvnostv i iorðv þ*at* e*r* gvð sældi m*er* Þviat gvð tek*r* fra þæi*m* a*v*ðæfe e*r* eigi vill þæra niota *ok* spara við þvrvanda.[3] [4]En af þ*v*i ritaða ek bok þessa[5] *ok* sænda ek at sysla mín stoðaðe eigi at eins þæsar tiðar nema hælldr *ok* þeim er siðar ero.[3] En hver biði fy*r* m*er* er bok þesa[6] læs.[3]

Bok[1] þæsa kalla ek Lvcidariv*m* en þ*at* er lysing þ*v*i at i hen*n*i lysazc nokorer myrk*ir* hlvt*ir*.[3] (E)n af þ*v*i þagða ek yf*ir*
(2) na*m*fni mino at eegi[7] æggiaðe ovvnd ohlvðin ma*n*n at hafna nvtv v*er*ki.[3] (E)n sa e*r* bokina læs biði h*ann* at þ*at* na*m*fn se ritað a lifs bok a hi*m*ni.[3] (E)n þæsa v*er*ks grvndvoll*r* skal sæt*r* v*er*a ifer[8] biorg þ*at* er Krist*r* at oll sv smið er stvdd m*eð* fioro*m* stolpv*m* en hin[9] fyrsti sta*v*poll er rest*r* af spamana skynsemi[10] en annar er stvddr postola tign.[3] (E)n hin þriði æflir spekt fæðra en hin fiorðe fæst*ir* vittrv læri fæðra ahyggiv.[3] [11]

Ek[12] bið þek lærifaði*r* at þv svarer þ*v*i er ek spyr þik til
(3) nyt semi hæilagrar kristni.[3] Þ*at* mvn ek gæra ef gvð gæf*r* m*er* afl til *ok* mvn mik eigi þyngia þæt*t*a ærfði[13].[3] Sva er sagt at

---

[1] *Af initialen synes nogle spor endnu at være tilbage.* [2] *Rettet fra hdskrs fejlagtige* klæðom *(*vandreþom *El. fotolit.).* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Her og i det følg. er der i hdskr. en længere afstand mellem sætningerne, endogså hvor initialen er skreven; hvor den ikke er skreven, står den her i udg. i klammer; på det første sted har man — i senere tid — skrevet et* e *tæt efter* þvrvanda. *På de tre første steder skimtes levninger af initialen.* [5] e *er skr. over linjen.* [6] a *ligeledes.* [7] *Snarest således; skriv. synes først at have skr.* egi *og derpå föjet et* e *til foran* e. [8] *Rettet fra hdskrs* ifoꝛ. [9] h *er skr. over linjen med nedvisningstegn;* in *følger umiddelbart på det foranstående* en. [10] i *er tilf. over linjen; det følg.* en *følger umiddelbart på* -sem. [11] *Her er omtr. to linjers afstand i hdskr.* [12] *Af initialen er der svage spor tilbage.* [13] *Således.*

* *Hermed begynder AM. 675, 4°.*

mange væit hvat gvð er en os synizc omakligt at vita eigi hvat
100 ver gofgo*m* af þ*v*i scal þætta [1] vp*p* haf vera þesa mals at þv seg
m*er* fyrst [2] hvat gvð er. [3] (G)vð er anlæg*r* ælldr at þ*v*i er hælst
ma skiliaz sva biart*r* *ok* vndarlig*r* i fægrð *ok* i dyrð at englar [4]
ero sia*r* hlvto*m* fæg | ri en sol fysazk v*m* allt sia a h*ann* *ok* vna 1b
við þ*at* er þ*eir* sia a fegrð h*ans*. [3] (. . .)v [5] er ein*n* gvð i þræ*n*n-
ingv. [3] (S)va sæm þv ser þræ*n*ning i sol þ*at* er ælldr *ok* hiti *ok*
lios. [3] Þeser [6] hlvt*ir* ero sva vsvnðr læg*ir* at engi ma f*ra* oðro*m*
(4) skiliaz i soli*n*ne. [3] Sva [6] sem gvð er vsvndr læitr *ok* oskilleg*r* i
þræ*n*ningo faðir i elligo eðli [7] en son*r* i liose eɴ heilagr ande í
hita. [3] Firir [6] hvi kallaz gvð faðer. [3] Þvi at h*ann* er allz vphaf
ok ero af hono*m* aller hlvt*ir* skapað(i)r [8] en spek*k*t h*ans* er son*r*
h*ans*. [3] Firir [6] hvi son h*ans*. [3] Þvi [6] at h*ann* er sva gætin*n* af
feðr sem skin af solo en beggia þ*ei*ʀa ǫst nefniz hæilag*r* andi. [3]
(F)irir hvi heilagr andi. [3] Þvi [6] at h*ann* fæʀ fra*m* af hvaro(m)-
tveggia [9] eiliflega sva sem ande feʀ af mv*n*ni. [3] Þvi [6] at afl
gvðdo*m*s kallaz faðir er alla hlvte skapaðe. [3] En [6] sa kallaz son*r*
er helldr *ok* stydr allt at eigi fyr fariz. [3] (E)ɴ sa ne*m*fniz heilag*r*
andi er allt fægrir *ok* lifgar i blæst*r*i sino*m*. [3] af fæðr ero all*ir*
(5) hlvt*ir* *ok* fyr son ero all*ir* lvt*ir* *ok* i helgo*m* anda ero allir hlvt*ir*. [3]
(E)f gvð kallaz dyrð *ok* milldi hvi hæit*ir* h*ann* helldr faðer en
moðir. [3] (Þ)vi at fæðr ero vp*p* haf allz gættnaðar sva sem af
gvði er allt vp*p* haf. [3] (E)n son*r* kallaz orð *ok* spækt. [3] hvi
hæit*ir* hælldr son*r* [10] en dotter. (Þ)vi at son*r* er likari fæðr en
dott*ir*. [3] (H)var byggvir gvð. [3] (H)ver vęttna [11] er velldi h*ans*
þo er eðli i skilningar himni. [3] hvat er skilningar hi*m*min. [3]
(Þ)rir ero hi*m*nar eín lika*m*ligr sa er vér mego*m* sia. [3] (E)ɴ aɴaʀ
aɴlæg*r* þǽr [12] er [13] skepnor bvggva þ*at* ero englar. [3] (E)n hiɴ
101 þriði er skilningar himin þar er hæilog þrenning byg*g*ir *ok* hælg*ir*
(6) ænglar mego þ*eir* [14] sia gvð. [3] hverso ma gvð kallaz all*r* i ollo*m*
stǫðv*m* [15] vera *ok* ia*m*naɴ || allr saman i æino*m* stað. [3] I ǫllo*m* 2a

---

[1] *Igennem* þ *går der en — overflødig — forkortelsesstreg.* [2] *Over* r *står det sædvanlige — her overflødige — forkortelsestegn for* ir (r). [3] *Punktum er tilf.* [4] *Her mangler vistnok* er. [5] *Her skal der vistnok stå* hversv *(som El. fotolit.).* [6] *Lævning af initialen skimtes.* [7] *Her står ikke* ll *(sammenslynget).* [8] i *mgl. i hdskr.* [9] m *mgl. i hdskr. og* e *er tilf. over linjen.* [10] *Disse to ord er i hdskr. ombyttede, men skr. har ved de overskrevne bogstaver* b a *betegnet den rigtige rækkefølge.* [11] *Under den sidste streg i* v *ses en lille böjle, som foroven synes at vende mod* e; *den kan næppe høre til* v. [12] *Vistnok fejl for* þar *(eller* þann*) ved attraktion til* skepnor. [13] *Her mangler vistnok* anlægar *(*andlegar *El. fotolit.).* [14] *Vistnok fejl for* þar *(El. fotolit.).* [15] o *rettet i hdskr. vistnok fra* v.

stoðv*m* sægiz h*ann* v*er*a þ*vi* at h*ann* er ia*m*naN mattǫgr i ollo*m*
stoðo*m* slikt i hælviti sæ*m* himinriki.[1] allr saman segiz h*ann* vera
þ*vi* at h*ann* styrir ollo*m* sen*n* i ꝍstri *ok* i[2] vestri *ok* v*m* allt segiz
h*ann* v*er*a i ollo*m* staꝍdv*m* þ*vi* at h*ann* styrir ǫllo ia*m*t a hveRi[3]
tið.[1] engo*m* stað segiz h*ann* v*er*a af þ*vi* at h*ann* er olika*m*lig*r*
ok ma eigi lika*m*ligr staðr hallda a gvði en h*ann* hælldr saman
ollo*m* hlvtv*m* *ok* hvilo*m* vær i hono*m* *ok* erom.[1] er[4] eit gvð
allt.[1] fyrir ser h*ann* alla[5] hlvti liðna *ok* oliðna sva se*m* nyliga
ok vissi h*ann* fyrr en h*ann* skapaði allra engla no*m*fn *ok* maNa *ok*
siðv *ok* vilia orð *ok* verk *ok* hvgren*n*ingar.[1] Skolo*m* vær þ*at* ætla
(7) at gvð lifði slikv[6] lifi aðr en h*ann* skapaði him*in*in.[1]
Sva[7] er ritat þ*at* var i sialfo*m* gvði er gort var.[1] i þeso*m*
orðv*m* skyrizc at oll skepna var ia*m*nan synilig i fyr[8] ætlan gvðs
sv er siðan varð synilig skepnv*n*ni sialfræ[9] þa er hon var skopoð.[1]
Sva[10] sem smiðr sa er hvs vill gæra lit*r*·fyrst a hvæRso h*ann*
vill hve*r*ki gora *ok* rissv[11] smið siðan i verki er fyRi stoð hvlð
smiðot i[12] hvgskote smiðsins.[1] (A)f þ*vi* kallazc gvð eigi fyRi
skepno siNi at tið hælldr en at tign.[1] HvæR[13] sok vár til þes
er hæim*r* þæsi var skapaðr.[1] Gæzska gvðs at þ*eir* være er h*ann*
mætti[14] væita miskvN sina.[1] hvæRso var hæim*r* gøR.[1] Sialf*r*
mellti gvð *ok* vrðv þægar gorf*ir* allir hlyt*ir*[15].[1] Mællti gvð þ*at*
(8) orðo*m*.[1] Þa mællti gvð orðv*m* er h*ann* skapaðe alla hlvte fyr*ir*
102 son siN er h*ann* kallaz orð foðvr sæm ritat er allt gørd*ir* þv i
speki gvðs.[1] Var hono*m* dvol nokor at skapa eða skapaðe h*ann*
allt sæ*n*n.[1] A æino ꝍga bragði skapaðe h*ann* allt sæn*n* sæm
ritit er. | (S)a er æ lif*ir* skapaði allt senn en h*ann* skipti ollo i 2b
hlvti .vi. a vi. dogo*m* hǫfoð skæpnor aðra .iii. daga en*n* aðra .iii.
þæim hlvtv*m* er fy*r* in*n*an hofvð skæpnor ero.[1] (E)N fyrsta dag
skop h*ann* æilifs dag þ*at* er andligt[16] *ok* allar andlægar skepnv(r)[17].[1]
(A)nnan dag skop h*ann* himin þaN er skilr lika*m* læga skæpnv fra
andlægri.[1] (E)N hin ðriðia dag sæ *ok* iorð.[1] (E)n hin fiorða dag
skop h*ann* tiðliga daga þ*at* er sol *ok* tvngl *ok* stiornvr a hinni[18]
(9) æfstv hofoð skæpno þ*at* er a himni.[1] (E)n hin fimta dag skop
h*ann* fogla *ok* fiska *ok* sætti fygla[19] i lofti en fiska i vattne.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [3] v *tilf. over linjen.* [4] er *fejl for* v (veit). [5] a *(2) er i hdskr. rettet fra* t. [6] *Fejl for* einslegu *(El. fotolit.).* [7] *Initialen tydelig.* [8] *Rettet fra hdskrs* iver. [9] *Efter* æ *synes* ð *at være udraderet, hvilket forklarer skrivemåden med* æ. [10] a *er tilf. over linjen.* [11] *Det er:* ríss sú. [12] *Skr. to gange ved linjeskifte.* [13] v *er tilf. over linjen.* [14] *Herefter tilföjes urigt.* at hann. [15] *Således (*hly- = hlv-*).* [16] *Her mgl.* lios. [17] r *mgl. i hdskr.* [18] *Rettet fra hdskrs* himni. [19] *Sål.* (fy- *f.* fv-).

(E)n vi. dag skop h*ann* dyr *ok* maɴ or hi*n*ni nestv ha*v*foð skæp(n)o[1]
þ*at* er or iorðv.[2] keɴa[3] skæpnor gvð.[2] (E)igi g*er*ði gvð þ*at*
er eigi kæ*n*nir h*ann* þ*v*i at andla*v*sær lvt*ir* kæ*n*na h*ann* *ok* oskyn-
samer en all*ir* hlvt*ir* lifa *ok* kæ*n*na skapara siɴ himi*nn* ke*n*nir h*ann*
þ*v*iat h*ann* snyz ia*m*nan at boðorðe sæ*m* ritat er.[2]

(G)vð gærðe hi*m*na i skilningv.[2] (S)ol *ok* tvngl *ok* stiornvr
kæna gvð þ*v*i at þa*v* varðvæita[4] staði rasar siɴar.[2] (I)orð keɴ*ir*
h*ann* þ*v*iat hon gæf*r* avoxt *ok* gras a siɴi tið.[2] (A)r kæ*n*na
(10) gvð at þǽr hværva aft*r* ia*m*nan til sinna staða þaðan er þǽr[5]
falla.[2] Sær *ok* vindar kæ*n*na h*ann* gvð ðvi at þær[6] stoðvaz at
103 boðorðe h*ans*.[2] Da*v*ðir meɴ kæ*n*na h*ann* þ*v*iat þær[6] risa vp at
boðorði h*ans*.[2] (H)ælviti kæ*nn*i*r* h*ann* þ*v*iat þ*at* gælldr sem
h*ann* byðr þa er þ*at* gyt*r* *ok* glæypi*r* þ*v*i er h*ans* er v*m* boð til.[2]
Oll qvikqvendi kæ*n*na gvð þ*v*i at þa*v* hallda dæi*m* boðorðo*m* er
h*ann* ba*v*ð þæi*m*.[2] Skyrðv allt þæt*t*a framaʀ.[2] Gvð almattigr
kono*n*gr[7] gorði ser fyrst albiarta holl þa er h*ann* kallaði riki
hi*m*na.[2] Siðan gærði h*ann* myrkva stofo þ*at* er hæi*m*r þæsi.[2] i
þæiʀi myrkva stofo setti h*ann* da*v*ða grof ðat er hælviti.[2] Til
hallar siɴar (setti)[8] h*ann* visa tolv valdra riddara þa (er)[8] na*v*ð[9]
var at fylla *ok* eigi lovat við at a*v*ka.[2] Eɴ þessa tolo valði h*ann*
af monoɴo*m* *ok* englv*m* *ok* græindi i tiv svæit*ir* niv engla svæit*ir* ||
(11) en tivnda maɴa.[2] Firir hvi niv svæit*ir* engla.[2] Þ*v*iat niv ero 3a
þrysvar[10] þrir þ*at* er ðræfolld þræ*n*ning.[2] Fyrir hvi ein svæit
maɴa.[2] At ein gvð se gofgaðr i þræ*n*ningo *ok* þræ*n*ning i
eineng.[2] Fyr*ir* hvi villdi h*ann* eigi fylla ta*v*lv af englo*m*.[2]

(T)væ*n*nar[11] hofoð skæpnor gorði gvð aðra andlæga en
aðra lika*m*lega *ok* villdi h*ann* lofaðr væra af hvaro*m* tveggio*m*
af andlægre þ*at* er af englo*m* en af lika*m*ligre[12].[2] Hvæ[13] n*ær*
varo englar skapaðer.[2] Þa er gvð mælti værði lios.[2] Mælti
h*ann* þese[14] orð.[2] Eigi mælti h*ann* þæsi hællðr er os synt
i þæso*m* orðv*m* tig*n*n æðlis þ*ei*ʀa er þ*eir* kallaz lios.[2] Hvæ*r*t
er æðli engla.[2] Andlig*r* ælldr sæm ritat er sa (er)[15] gorði
(12) ængla or ællz loga.[2] Hafa englar[16] nofn.[2] Sva mikit er
vit engla at þ*eir* þvrfv æigi na*m*fna.[2] Mikhiaæl[6] Ggabriel[6]

---

[1] n *mgl. i hdskr.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Over første streg i* ɴ *står et tilfældigt punkt.* [4] ð *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [5] *Over* þ *er anbragt et overflødigt forkortelsestegn.* [6] *Således.* [7] *Forkortelsesstregen for n står over* n; *over* r *et overflødigt forkortelsestegn.* [8] *Mgl. i hdskr. (står i El. fotolit.).* [9] *Vistnok fejl for* navðsyn *(El. fotolit.).* [10] s *tilf over linjen.* [11] *Af en initial, men fejlskrevet* S, *ses endnu træk.* [12] *Her mgl. vistnok* þat er af monnum *(El. fotolit.).* [13] æ *er i hdskr. rettet fra* i. [14] *Det første* e *er skr. over linjen.* [15] *Mgl. i hdskr.* [16] l *er skr. over linjen.*

104 Rafhaæl[1] ero þ*at* æigi engla[2] nofn.[3] Hællðr ero þ*at* kæ*n*ningar
no*m*fn þ*ar* er[4] mæn gafo[5] þæim af atbvRð[6] Sva sem hin*n* fyrsti
engill tok na*m*fn af atbvrð *ok* var kallaðr Sathael þa er h*ann*
gorðiz gvðs anskoti.[3] Hvi var h*ann* gvðs andskoti.[3] Þa er
h*ann* sa sik ollo*m* englom[2] æðri i ðyrð *ok* i fægrð þa fyr læit
h*ann* þ*at* allt *ok* villdi vera iafn gvði eða meiri.[3] Hverso ia*m*n
eða meiri.[3] Æðri tign villdi h*ann* taka af n*ar*ðgo*m* gvði en gvð
gaf hono*m* *ok* ræði a oðrv*m* firir ofriki.[3] Hvat gorðiz h*ann* þa.[3]
Br*a*t var h*ann* þa rekin[7] ór konongs hǫll *ok* sæt*r* i dyflizv *ok* varð
(13) en liotasti er aðr var en fægrsti *ok* rækin*n* fra ollo*m* veg er fyrst*r*
var prydr i ollv*m* veg.[3] Vissi h*ann* fyr*ir* fall sitt.[3] At visv
æigi.[3] hvæ læ*n*gi var h*ann* a hi*m*ni.[3] Eæigi[1] eina alla stvnd
þ*v*i at h*ann* villtiz þægar[8] er h*ann* var skapaðr *ok* fyr liet hin
san*na* gvð.[3] Hvi var h*ann* æigi þar længr.[3] Þviat h*ann* mat*t*i
þar a engv bæ*r*gia[7] af hi*m*nesko*m* sætt læika þ*v*iat h*ann* hvarf
þægar fra sonno liosi *ok* fylldiz illskv er h*ann*[9] var skapaðr.[3]
Hvat misgorðv aðrir englar | Þat at þ*eir* yrðv[10] samhvga við of- 3b
met*t*nað h*ans* *ok* ættloðo sik odro*m* englo*m* æðri myndi[1] værða ef
h*ann* mætti me*ir*a en gvð.[3] Hvat vart[1] þei*m*.[3] (M)æð hono*m*
105 varo þ*eir* br*a*t rekn*ir* *ok* sændir svm*ir* til hælvitis en svm*ir* i
(14) myr*k*va lopt*t* *ok* hafa þo kvalir sæm[11] þ*eir* er i hælyiti[10] ero.[3]
Hvi eigi aller i hælviti.[3] At þ*eir* megi reyna goða men *ok* illa i
frestni sini sva at hælg*ir* men se dyrðar verðir fyr*ir* þolinmæði
sini en illir eilif*ra* kvala.[3] Hvi hvrfv þ*eir* eigi aftr.[3]

(E)igi matto þ*eir* þ*v*i at ængi barg þæim til vp risv sæm
engi tæygði þa til fallz.[3] Af þ*v*i var makliga fra þæi*m* tekit allr
goðvili at þ*eir* ollo ser sialf*ir* illt *ok* mego þæir eigi sialf*ir* aft*r*
hværva þ*v*i at þ*eir* vilia alldri vel ne gott.[3] Hvi læysti Krist[1]
þa eigi sem men.[3] Ænglar ero od*a*ðlig*ir* *ok* matto þér eigi af þ*v*i
(15) læystir verda at gvð villdi eigi annat hafa til l*a*vsnar en d*a*ða *ok*
læysti h*ann* þ*v*i eigi engla[12] at h*ann* matti eigi dæyia[13] æðli þo
at h*ann* tæki þ*at* af einv*m* engli[2].[3] Hvi skapaði gvð eigi sva at þ*eir*
mætti eigi misgora.[3] Fir*ir* rætlæti at þ*eir* mætti ambon taka

---

[1] *Således.* [2] *Gennem* 1 *går en — overflødig — forkortelsesstreg.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr. over linjen med nedvisningstegn.* [5] *Over* ga *står et — overflødigt —* a*; skriveren har tilf. det, idet han har glemt, at han havde skrevet* a *sammenslynget med det følg.* f. [6] R *i hdskr. rettet fra* e. [7] i *er skr. over linjen.* [8] *Skr. to gange (sidste gang:* ðægar*).* [9] er h*ann* *skr. to gange.* [10] *Således* (y = v). [11] *Rettet fra hdskrs* sæn. [12] *Disse to ord er oprl. skrevne omvendt, men skr. selv har rettet sig ved over dem at skrive* b a*; igennem* l *går en — overflødig — forkortelsesstreg.* [13] *Her mgl. vistnok:* i engils *(jfr. El. fotolit.).*

firir verðlæik sin*n* en þæir vere sva skapaðer at þ*eir* metti eigi
misgora þa hefði þ*eir* engan verðlæik við gvð þ*vi* at þ*eir* gorðo
sæm naðgir gott en h*ann* gaf þei*m* sialfræði at þ*eir* mætti alldri
(16) siðan misgora.[1] Hví skapaði gvð þa engla[2] er h*ann* vissi fyr*ir*
at illir mv*n*dv verða.[1] Fyr*ir* pryði verks sins þ*vi* at hvit*ir* hlvt*ir*
eða raðir ero biart*ir* ef svarter ero hia skipaðir.[1] Sva ero *ok* þa
106 rættlat*ir* þa dyrlixt*ir* er þ*eir* verða svnðr læit*ir* fra illv.[1] Hvi
skapaði gvð eigi aðra engla[2] i stað þæʀa.[1] (E)igi atto aðrir
englar[2] at koma i stað þæiʀa nema slik*ir* veri sem ðæir er þessir
stæðiz at osenne pisl syndygra[3] en*n* þ*at* matti eigi verða þvi at
þessir fello þegar i pisslir er þ*eir* misgorðo.[1] Vitv dioflar alla
hlvte.[1] Af engla[2] eðli vitv þ*eir* mart || *ok* eigi allt *ok* sva sem 4a
þeiʀa æðli er glægsyna enn maɴa sva ero þ*eir* *ok* slægri i ollo*m*
(17) velv*m* en me*nn*.[1] En þa eina hlvti vitv þ*eir* v́ orna[4] er þ*eir* raða
at likendv*m* af liðnv*m* hlvtv*m* eða gvð læit*r* þa vita en engi[5] væit
hvgre*nn*i*n*gar maɴa nema gvð ei*nn* (ok)[6] þ*eir* er h*ann* vitrar þ*at*.[1]
Hvi mvnv eigi dioflar vita allar[7] hvgre*nn*i*n*gar ef hon virðizc oft
se*m* vnit verk.[1] (S)ia mego þ*eir* i hvgre*nn*i*n*gv skrimsl þar er
þ*eir* kasta i hvg moɴo*m* þ*vi* at þegar skyggva nokor synða
myrk*r* andarlios eɴ þ*eir* sia æigi asionar krapta[8] þ*er*[4] er gvð sendir
i hvg moɴo*m* þ*vi* at þ*eir* mego eigi bera skirlæik rættlætis gvðs
helldr en ver solar lios þ*vi* at þ*eir* mv*nn*dv eigi fræista[9] heilagra
maɴa ef þ*eir* vissi sig mega iver stigaz.[1] Mego þ*eir* allt þ*at* er
(18) þeir vilia.[1] Eki mego þ*eir* gott ne vilia en þ*eir* vilia hvettvetna
illt *ok* mego þ*eir* þ*at* eitt er goðir englar[2] lata þa mega.[1] Hvat
seg*ir* þv fra goðo*m* englvm[2].[1] Eftir fall vandra engla[2] styrkð-
vzc[10] þ*eir* sva at þ*eir* matto alldregi siðan misgora.[1] Varð eigi fall
hi*nn*a styrki*nn*gar sok þesa.[1] Eigi hælldr værðlæik*r* þeiʀa sialfra
þ*vi* at þæsso*m* mislikaðe þ*at* er hin*ir* ollo ser illt en þessir fylgðv
þegar eno goða *ok* vrðo þegar þessi ambvn[11] styrki(r)[12] af gvði *ok*
gorvir vin*ir*[13] fvllsælo sinnar er þ*eir* voro aðr o visir.[1] Hvilika
asion hafa englar[2].[1] (S)va sem likneskia er gór or vaxi (a)[6]
107 in*n*zigli sva er *ok* merkt[14] i þei*m* liki*n*ng gvðs sv er at þeiʀ ero
olika*m*likt lios *ok* prvddir allri fægrð.[1] Uitv þeir eða mego þ*eir*
(19) allt þ*at* er þ*eir* vilia.[1] Engi skępna er læynd fyr þei*m* þ*vi*at

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Gennem* l *går en — overflødig — forkortelsesstreg.* [3] *Således* (y *(2)* = v). [4] *Således.* [5] *Først skr.* eigi; *skriveren har selv ved over* i *(1) at skrive* n *rettet ordet.* [6] *Mgl. i hdskr.* [7] *Vistnok fejl for* illar. [8] a *(1) er tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [9] i *tilf. over linjen.* [10] k *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [11] *Skr. umiddelbart efter det foregående ord.* [12] r *synes at mangle (El. fotolit. har:* stvrcþer*).* [13] *Vistnok fejl for* visir *(El. fotolit.).* [14] k *synes i hdskr. rettet fra et andet bogstav.*

þeir vitv alla hlvti i gvði *ok* mego *þeir* ǫ́ðvelliga gora allt *þat* er
þeir vilia[1]. [2] Hvaðan var h*ann* skapadr. [2] Af andligo æðli *ok*
lika*m*ligv. [2] Hvaðan var h*ann* lika*m*ligr. [2] Af fioro*m* hofoð skepno*m*
ok kallaz h*ann* af þ*v*i en*n* miɴi hei*m*r þvi at h*ann* | hafðe hollð 4b
af[3] iarðv en bloð af vatni blast*r* af lopte en hita af ælldi. [2]
Hofoð h*ans* bollot i liking hæims ballar[4] i þ*v*i ero ǫ́go tvǫ́ sem
sol æða tvngl a hi*m*ni i briosti er blast*r* en hosti sem vinðar *ok*
reði[5] þrymvr i lofti. [2] Qviðr tek*r* við ollo*m* vækva sem sæi*r*[6] við
(20) votno*m*. [2] Fæt*r* hallda vp*p* ollo*m* likama sem iorð ber allan avoxt. [2]
Af himnesko*m* ælldi hef*ir* h*ann* syn en af hinv æfra lofti heyrn
en hilming af hinv neðra En berghing af vatni en handa verk af
iorðv harðlæik*r* bæina af stæinv*m* en liking tria i noglo*m* har
voxt*r* af grasi en h*ann* ke*nn*i*r* sin sem kvekvendi. [2] Þetta er allt
æðli lika*m*legs manz. [2] Hvaðan er h*ann* anðlæg*r*. [2] Af anlego
æðli þ*at* er ept*ir* gvðs likneskio. [2] Hvat er likneski gvðs i maɴi. [2]
Gvðdomr[7] er i þre*n*ningv[8]. [2] þessi likend hef*ir* ond þ*v*i at
hon hef*ir* miɴing liðina hlvta *ok* hef*ir* hon skilning nylegra[9] hlvta
108 *ok* syniligra *ok* hef*ir* hon vilia þan er gora ma grein[10] goðs *ok*
(21) illz. [2] i gvði ero allir kraftar sva ma *ok* ǫnd nema alla hlvti goða
ok sva sem engi skæpna ma hallda gvði en h*ann* helldr a ollo*m*
hlvtv*m* Sva ma *ok* engi synilæg[11] skepna ondina gripa en hon
ma gegno*m* sia alla syniliga hlvti þ*v*iat[12] engi ma byrgia fir*ir*
he*n*ni hi*m*neska hlvti *ok* ma engi iorð hylia fy*r*ir[13] helvitis divp. [2]
Skapaði gvð meɴ með hondo*m*. [2] Hælldr af boðorðe einv. [2] (o)styrk-
læik*r*[14] æðlis manz merkiz i þ*v*i er h*ann* seghiz með ho*n*do*m* skapaðr
or iorðv. [2] Hvi skapaði gvð meɴ or sva hærvilægo efni. [2] Til ovegs
diofl(in)v*m*[15] at h*ann* ska*m*miz þa er iarðlegr maðr *ok* ostyrk*r* kæ*m*r
til ðæiʀar dyrðar er h*ann* var fra rekiɴ fyr ofmetnaði. [2] Hvaðan
(22) tok Adamr nafn. [2] Af fioro*m* ætto*m* heims þ*at* er or ǫ́stri *ok* vestri
ok norðri *ok* syðri[16] en at krizsko[6] mali kallaz anotho el[17] elisis[18]
artos mensembria*m* þ*at* er sem griplvr hendi til na*m*fns[19] Adams. [2]
En af þ*v*i tok (hann)[20] na*m*fn af fioro*m* ætto*m* hei*m*s at kyn h*ans*

[1] *Her mgl. et par sætninger.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [4] *Rettet fra hdskrs* hallar. [5] i *er måske glemt ved at ordet er fordelt* (re | ði) *på to linjer.* [6] *Således.* [7] *Initialen svag, men kan dog med lethed følges i sine træk.* [8] *Forkortelsestegnet over* re *(ikke over* e*).* [9] *Efter* e *er først skr.* r, *men dette er atter underprikket som urigtigt.* [10] e *er tilf. over linjen og anbragt over* gr. [11] æ *er i hdskr. rettet fra et andet bogstav og* g *fra* e. [12] *Herpå er* at *ved linjeskifte gentaget.* [13] *Efter* fyr *er* r *ved linjeskifte gentaget* (fyr | rir)*; herpå mgl. vistnok* henni *(El. fotolit.).* [14] o *mgl. i hdskr.* [15] in *ligeledes.* [16] *Således* (y = v). [17] *Fejl for* anatole. [18] *Fejl for* disis *(lat.* d *er blevet læst som* el*).* [19] s *tilf. over linjen.* [20] *Mgl. i hdskr.*

skylldi koma i fiorar ættir hei*ms*.[1] I þ*vi* hafði h*ann* *ok* liking
gvðs at h*ann* skylldi sva styra ollo a iꜹrðv se*m* || gvð ræðr ollo 5a
a h*i*mni.[1] Firir hvi skapaði gvð qvikqvendi ðꜹ er maðr ðvrfti
þeiʀa eigi.[1] Vissi gvð at maðr myndi misgora at ó þvrf[2] þeirra.[1]
109 Skapaðe gvð þa klok*k*va eða ǫnnor mein kykvendi.[1] Með iam
mikilli milldi scapaði gvð my *ok* mꜹra se*m* engla[3].[1] Til hvers
(23) skapaði gvð þ*at*.[1] Alt til lofs dyrðar sin*n*ar.[1] my *ok* mein
qvikvendi ero skopoð i gægn drambi ma*n*na at þ*eir* skili hve litið
þ*eir* mega þa er þ*eir* liota mein af hino*m* smæsto*m* qvikvendv*m*.[1]
af þ*vi* villdi eigi gvð at birn*ir* eða leon qvelði Pharaon *ok* lið h*ans*
hælldr lys *ok* klæg*g*iar.[1] En mꜹrar *ok* kangvr vavor *ok* þꜹ qvik-
qvende er syslv fremia ero til þess scopvð at vér taki*m* dæimi[4] af
til nyz eryiðiz[5] af þ*ei*ʀa syslv.[1] mikils er vert vm alla skæpnv
gvðs þ*v*iat svm hafa friðinði sem blo*m* en svm lit sem gras en
svm gæva fæzlo sæ*m* akrar En*n* svm taka[6] meiri hlvti sem foglar
eða dyr.[1] Allir hlvt*ir* ero goðer *ok* til mana þvrfta skapðir allir.[1]
Hvar var Adamr skapaðr.[1] I stað þei*m* er Ebron hæit*ir* þar sem
(24) h*ann* do siðan *ok* var graven*n* en h*ann* var i Paradiso.[1] Hva*r*t[7]
er Paradisvs hin*n* fegrsti staðr þ*at* er i ꜹstri þar er allzkyns tre
ok alldin i mot meino*m* man*n*a.[1] Ef maðr berk*ir*[4] a makligri tið
af eino tre þa hvngrar h*ann* alldri siðan En ef h*ann* berkir[4] af
oðro tre þa ðyrst*ir* h*ann* eigi Ef h*ann* bergir af hinv þriðia þa
mæðiz h*ann* eigi En h*ann* berg*ir* af lifs tre þa elldiz h*ann*
eigi ne sykiz h*ann* eigi *ok* eigi dꜹr[8] h*ann*.[1] Hvar var kona
skopoð.[1] I Paradiso or rivi Adams hono*m* sofanda.[1] Hvi var
hon af karllmaɴi skapat.[1] At sva veri þꜹ i eino*m* stað fosto*m*
hvg sem þꜹ varo i eino*m* likam.[1] Hvilik*r*[9] var sa svefn.[1] Gvðs
andi nam[10] vp*p* i hi*m*neska Paradisv*m* *ok* sa h*ann* þaða*n* at Krist*r*
(25) *ok* heilog kristni mv*n*di af h*ans* kyni lata beraz þ*at* spaði h*ann*
110 v*m* þꜹ þegar er h*ann* vaknaði.[1] Hvi varo eigi aller helg*ir* meɴ
sen*n* skapaþir sem englar[3].[1] Þvi at gvð villdi Ada*m* sina liking
i þ*vi* hafa[11] at allt mankyn kæmi fra hono*m* sva se*m* allir hlvt*ir*
ero af gvði.[1] Hvi skapaði gvð þꜹ eigi sva at þꜹ metti eigi
misgora.[1] Gvð villdi at þꜹ vællti[12] | ser gott til handa at vilia 5b
sino*m* *ok* teyki[13] þꜹ[14] ambvn at þꜹ met*t*i eigi misgora ne kyn

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] at ó þvrf *vistnok fejl for* eða þurfa *(El. fotolit.).* [3] *Gennem* l *går en — overflødig — forkortelsesstreg.* [4] *Således.* [5] *Således* (y = v). [6] *Vistnok fejl for* takna. [7] *Vistnok fejl for* Hvat *(El. fotolit.),* [8] *Således.* [9] i *(2) er tilf. over linjen.* [10] *Her mgl. vistnok* Adam *el.* hann *(hann El. fotolit.).* [11] *Skr.* hafa iþvi, *men skriv. har over ordene anbragt de sædvanlige omflytningstegn* (b a). [12] *Således* (t = d). [13] *Her har aldrig stået* tæy-. [14] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.*

þeiʀa.[1] Hverso mv*n*do men*n* ꜹkaz eða alaz i Paradiso.[1] Lika*ms*-
liðir mv*n*dv fræmia embet*t*i sit vtan losta syndir sva sem þ*at* er
men*n* takaz i hendr eða siaz til en bornin mv*n*dv værða sotta
lꜹst alin fyr vtan alla vreinsan.[1] Þægar myndi hvert barn mela
(26) skyrt *ok* ganga er alit veri *ok* næyta alldens af þei*m* tr(i)a*m*[2] er
við ollo*m* meino*m* ero *ok* bergia sem fyr*ir* var ættlat af lifs tre.[1]
Hverso lengi skylldv men*n* vera i Paradiso.[1] Til þes er fylldiz
tala heilagra ia*m* margra sem engla[3] er fy*r* foroz *ok* sv tala heil-
agra er fylla skylldi Paradiso þo at englar[3] tapaðiz eigi *ok* sva
sem nv feðaz aðrer i stað en aðrer dæyia sva mv*n*dv ða fæðr vp*p*
vera nv*mnir* til bættra vista siðan er þ*eir* bærgði a lifs tre en
siðan hveʀ eft*ir* annan *ok* eft*ir* gvðs ættlan *ok* þar nest mv*n*dv*m*
all*ir* verða ia*mnir* se*m* englar[3] gvðs a hi*m*ni.[1] Uaro hin*ir* fyrstv
men*n* nokt*ir* skapaðer.[1] Nokt*ir* varo þ*eir* skapaðer *ok* sko*m*ðvzc
(27) enkis liðar sins helldr en ꜹgna.[1] Hvi er sva fra þei*m* sagt at
þꜹ sei sik nokqvið eft*ir* synð sem þꜹ sęi þ*at* eigi aðr.[1] Eft*ir*
111 syn(ð)[4] gærðiz mvnvð l[eg][5] fyst i likomo*m* þeiʀa *ok* ska*m*ðoz þꜹ
þeiʀa liða sin*n*a mest er til synðar fystvz þ*vi* at þꜹ vissv þegar at
allt kyn þeiʀa mv*n*di liggia vndir þeiʀi somv synd.[1] Sa þꜹ gvð i
Paradiso.[1] Sa ðꜹ h*ann* i nokore likneskio slikri er h*ann* vitraðiz
siðan spama*n*no*m*[6].[1] Fir*ir* hvi sviæk[7] diofvll ðꜹ.[1] Þ*vi* at h*ann*
ovvndaði þ*at* at þꜹ skylldv koma til þeiʀar vegsemðar er h*ann*
var fra reken fyrir ofmet*t*naðe.[1] En firir þan*n* of metnað sveik
(28) h*ann* þꜹ i þ*vi* at þꜹ drꜹ*m*boðv af gift sin*ni* *ok* hvgðvs æ mv*n*dv
lifa.[1] Hvi læit h*ann* fræista þeira þa er h*ann* vissi at þꜹ mv*n*dv
eigi standaz.[1] Þviat h*ann* vissi hve mikla gøzsko er h*ann* mv*n*ndi
syna eft*ir* synð þeira.[1] Mællti orm*r* við þꜹ.[1] Hælldr fiandi
fir*ir* ormen sva sem nv mæler h*ann* firir oðro*m*[8] man*ni*.[1] || Hvi 6a
hældr[9] fy*r* orm[10] en onnor qvik quendi.[1] Orm*r* røkkvizc *ok* er
hall Sva verða *ok* ꜹk allir þeir er diavvl svik*r* halir i syndv*m* þ*at*
ero galꜹsir men*n* *ok* vret visir [i ve]lo*m*[11] *ok* hafa eitr i mv*n*ni
en þ*at* ero orð ill.[1] Var vittran goðs eða illz i ba*n*noðo tres
ep*p*li.[1] Eeigí[12] í tres æp*p*li helldr i yfir tokv*m* gvðs boðorða þ*vi* at
h*ann* vissi bæði gott *ok* illt aðr en h*ann* misgorðe þo at h*ann*
(29) ræy*n*di þa gott eit en eft*ir* synd ræyndi illt *ok* mv*n*di at eins

[1] *Punktum er tilf.* [2] i *mgl. i hdskr.* [3] *Gennem* l *går en — overflødig — forkortelsesstreg.* [4] ð *mgl. i hdskr.* [5] eg *er raderet; mulig var det meningen at rette det til* mvnvðlifis *(*munoþliues *El. fotolit.) eller* mvnvð ok. [6] *Det første forkortelsestegn er anbragt over* ma. [7] *Sål., for* svæik. [8] *Vistnok fejl for* óðum. [9] dr *næsten udvisket (næppe raderet).* [10] *Over* or *er der anbragt en urigtig forkortelsesstreg.* [11] i ve *urigtig raderet.* [12] *Således.*

112 gott.[1] Mvndv illir men*n* halldaz i Paradiso.[1] Goþir at eins.[1]
Hvi alaz nv illir.[1] Til ra*v*nar *ok* dyrðar goðrar[2].[1] Hve lengi
varo þa*v* i Pardiso[3].[1] Sia*v* stvnder.[1] Hvi eigi lengr.[1] Þvi at
kona viltiz ðegar er hon var skopoð.[1] En at degin*ng* var Adamr
skapaðr[4] *ok* gaf h*ann* no*m*fn ollv*m* qvik qvendv*m* en at miðio*m*
degi var kona skopoð *ok* at hon þegar af bon*n*oðv tre *ok* selldi
man*n*i sino*m* *ok* at h*ann* *ok* rak h*ann* þa*v* at noni i bra*v*t or Paradiso.[1] Hvat er khervbin *ok* loganda sverð.[1] khervbin er engla[5]
(30) varð halld en loganda sværð er ællegr veg*g*r þ*v*iat engill[6] varði
eggiv*m* en ælldr lika*m*manv*m* dyrð Paradisar eft*ir* synd.[1] Hvert
for Ada*m*r þa.[1] þangat sem h*ann* var skapaðr i Ebrón[7] *ok*
bygði þar *ok* ol sonv En eft*ir* vig Abels sonar sins ko*m* h*ann* eigi
i sama sæing kono sin*n*i in*n*an hvndrað vettra fyr*ir* þ*v*i at Krist*r*
villdi eigi lata beraz or bolvaðo kyni Kainis.[1] þa melti engill við
Ada*m* at h*ann* skylldi hafa fęʀi við kono sina *ok* ol [han*n*][8] sidan
son við kono sini i stað Abels þan*n* er Seð het.[1] or kyni þess let
Kristr beraz.[1] En fra [Adams][8] æfi *ok* til Noa floðar komo eigi
rægn a iorð *ok* var engi regnbogi sen*n* *ok* ato me*nn* æigi kiot[9]
ne drvkv vin.[1] sv tið var sva oll[10] *ok* var þa gnot allra hlvta
(31) sv er siðan þvar af syndv*m* man*n*a.[1] Hvat misgordi maðr er h*ann*
var a bra*v*t reken*n* or Paradis[11].[1] At h*ann* at af bon*n*oðo tre
i geg*n*n[12] boðorði gvðs.[1] Var[13] mikil synd at eta epli.[1] Sva[14]
þvng synd var sv at engi matti hialp veita ollo*m* | heiminv*m*[15] 6b
113 nema gvð ein*n*.[1] San*n*aðv þ*at*.[1] Syniz þ*er* rett at lvða gvðs[16]
vilia.[1] eki var rettare en maðr scynsamligr þionandi vilia skapara
sins.[1] Syniz þ*er* gvðs vili ollv*m* heimi æðri vera.[1] Vist er sva.[1]
ef þv stæðer fyr gvði *ok* melti nokvr orð[17] við þik at þv sneriz
fra hono*m* eða[18] ællegar myndi allr hei*m*r faraz en gvð mælte at
þv skylldir eigi fra hono*m* snvaz skylldir þv[19] þa snvaz fra gvði
ok læysa fallvallta*n* hei*m*.[1] Ǫllvngis eigi.[1] Þ*at* gørði Adamr
h*ann* stoð fyr gvði *ok* leit i fra honv*m* *ok* veik eft*ir* fiandanvm
(32) *ok* gorði synð þa er ollo*m* hei*m*i var þyngri.[1] sexs hofvð syndir
gerði Adamr i þessom heimi *ok* vafði i sex alldra hei*m*s með da*v*ða.[1]
Hveriar oro þær sex.[1] Fyrst of met*t*naðr er h*ann* villdi vera

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Vistnok fejl for* goðra. [3] *Således.* [4] r *rettet fra hdskrs* -i. [5] *Gennem* 1 *går en — overflødig — forkortelsesstreg.* [6] i *er tilf. over linjen.* [7] *Rettet fra hdskrs* berón. [8] *Udraderet, men urigt.* [9] *Noget raderet.* [10] *Herefter mgl. noget* (sua sem vár tíþ *El. fotolit.*). [11] a *(2) udvisket.* [12] g *(2) er i hdskr. rettet fra* n. [13] r *er næsten udvisket.* [14] a *er tilf. over linjen.* [15] heimi *meget udvisket.* [16] s *er i hdskr. rettet fra* a *(dittogr.* lvða gvða*).* [17] *Skr.* orðr *(norsk?).* [18] *Noget udvisket.* [19] v *er i hdskr. rettet fra* a.

lik*r* gvði.[1] v*m* þa synd er sva mælt Oræin*n* er sa firir gvði er
drambar fyr gvði i hiarta sinv.[1] On*n*or synd var ohlyðni er h*ann*
lyddi eigi boðorði gvðs *ok* vrðv hono*m* allir lvt*ir* ohlvðn*ir*.[1] v*m*
þa synð er sva mælt sva sem blotað se at hlyða eigi boðorði
gvðs.[1] En þriðia synð er agirn*nd* þ*v*i at h*ann* girnðiz framaʀ en
hanv*m* vere lovat *ok* tvndi h*ann* þa allv þ*v*i er honv*m* var veit*t*.[1]
Vm þ*at* mal er sva mælt agirnd er skvrðgoða þionosta.[1] Hin
(33) fiorða synd[2] at stela or helgo*m* stað þ*at* er honv*m* var ban*n*at *ok*
var h*ann* þ*v*i rekin*n* af Paradis sem seg*ir*[3] Sa er rę*n*ir helga staði
114 verðr bra*v*t rekin*n* or helgo*m*[4] stað.[1]

(A)nlegr hordomr[5] er[2] kallaðr[6] þ*v*iat ond h*an*s var gift
gvði en hon fyr leit h*ann* *ok* samtengðiz diofli *ok* tyndi sælv hins
san*n*a brvðgvma sem ritat er Glataz hveʀ[7] fra gvði er hordo*m*
gærir (e)n[8] þ*at* er at h*ann* glataði sialfv*m* ser[9] i da*v*ða *ok* ollv
kyni sinv.[1]

Um ða synd er sva męlt sa er vig vegr i da*v*ða man h*ann* ||
dæyia.[1] af þ*v*i do h*ann* þegar i hins illa manz da*v*ða *ok* la graf- 7a
in*n* i grof lika*m*ns[10] sins.[1] Min*n*kaðe eigi synd h*an*s at h*ann*
(34) var tælldr af hinom slægasta anda.[1] Ef nokor byði syslv præli
sinv*m* *ok* syndi honv*m* tælanda grof at eigi felle h*ann* i þ*at* er
h*ann* matti eigi vp*p* risa ef h*ann* fy*r* leti o vn*n*it verk *ok* felle
viliandi i grofina vęre h*ann* eigi sæk*r* þa.[1] hælldr tvæfalldre sæct
þ*v*i at h*ann* fyr*ir* let gvð sit[10] *ok* gerði sik o mattka*n* til nytz
verks Sva gerðe Adamr h*ann* hafnaðe gvði *ok* fyrir let h*ann* hlyðni
ok fell i da*v*ða grof.[1] Hværso atti h*ann* aft*r* at hverfa.[1] Giallda[11]
gvði væg þan*n* er h*ann* tok fra honv*m* *ok* bæyta synð þa er h*ann*
gørði.[1] þ*at* er rett at maðr gialldi þ*at* er h*ann* tek*r* fra a*v*ðrv*m*
ok bøti gor oskil.[1] Hvat tok maðr fra gvði.[1] Allt þ*at* er gvð
ætlaði at gøra or kyni h*an*s.[1] hverso skylldi Ada*m*r[12] giallda
gvði bra*v*t teken væg[13].[1] Stiga ivir diofvlen sem h*ann* var aðr
yfir stigin*n* *ok* gora sik sialfan[14] *ok* alla vallda[14] men slika sem
þ*eir* mv*n*dv vera ef h*ann* misgerði eigi.[1] Hverso skylldi h*ann*
yfir bøta.[1] Gialda gvði nokot heimi bet*t*ra þ*v*i at h*ann* mis-

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget udvisket.* [3] se- *ligeledes.* [4] l *tilf. over linjen.* [5] mr *noget udvisket.* [6] *Denne sætning* (Anlegr — kallaðr) *er mangelfuld.* [7] v *er tilf. over linjen.* [8] e *mgl. (i linjens begyndelse; men her mgl. noget i teksten).* [9] *Disse to ord er først skrevne i omvendt orden, men skriveren har, som sædvanlig, ved overskrevne bogstaver* (b a) *rettet sig.* [10] *Således.* [11] a *(1) tilf. over linjen.* [12] *Herpå skrives (dittogr.)* skylldi hann. [13] *Der er næppe grund til her at antage, at der står* varg *(*ar *sammenslynget).* [14] a *(1) synes rettet fra et andet bogstav.*

gerði[1] þ*at* at heimi var þyngra en af þ*v*i forsk[2] h*ann*[3] i da*v*ða
grǫf at h*ann* matti þ*at* eigi gera.[4] Hvi fyr*ir* forsk h*ann* eigi
115 með ollv.[4] Gyðs[5] fyrir ettlan mat*t*i eigi farazc þ*v*i at gvð hafði
raðit at fylla tolo heilagra or h*ans*[6] kyni en ef h*ann* gallt eigi
makliga væg þan*n* þa hei*m*ti gvð þ*at* at h*onom* na*v*ðgv*m* i hermðar
pislv*m*.[4] Hversv er pisl manz vegr gvðs.[4] Maklict var at flyi-
andi ken*n*di reði gvðs i pislvm þ*at* er h*ann* villdi eigi ælska h*ann*
sem son*r* foðvr i dyr(ð)[7].[4] Ef gvð er miskvn*n*samr hvi fyrir gaf
h*ann* h*onom* eigi allt *ok* leidi[8] h*ann*[8] til dy(r)ðar[9] allz h*ann* villdi
bøta ef h*ann* metti *ok* mat*t*i eigi.[4] En[10] gvð firir gæfi eigi þa
vere h*ann* omattolig*r* | þ*v*iat h*ann* helldi eigi veg fyrir ætlan(ar)[11] 7b
sin*n*ar.[4] En[12] ef h*ann* tæke syndvgan vpindan i dyrð þaðan er
h*ann* rak a bra*v*t engil fyr*ir* hvgren*n*ing þa veri h*ann* eigi rettlatr[13]
Er[14] syndar atti[15] at hæfna at eki færi at oskipvðv i riki gvðs þ*v*i
at engi mvn leg*g*ia gi*m*stein vþvegin i ork sina þan*n* er aðr hef*ir*
i sa*v*r fallit.[4] Til hvers enda[16] atti þet*t*a at koma.[4] Flyiandi
þræll hliopsk fra gvði sinv*m* með stvld til hins gri*m*masta vikings.[4]
Af þ*v*i var sendr kono*n*ngs son or hi*m*na riki i myrkva[17] stofo
eft*ir* þræli at sa stigi yf*ir* viki*n*nge*n*n *ok* leiddi aft*r* þræl með
fe*n*gi *ok* sætti h*ann* með kononge.[4] Hvi mat*t*i maðr eigi aft*r*
hverva eftir synd.[4] Sva sem h*ann* teygði an*n*aʀ til fallz sva var
ok makligt at annaʀ teygði h*ann* til vprisv þeirar er h*ann* villdi
ok matti eigi.[4] Hvi sendi gvð eigi engil at læysa Ada*m*.[4] Ef
116 engill læysti man*n*en þa veri maðr engils þrell en engill mat*t*i eigi
læysa man*n* i sinv æðli þ*v*i at h*ann* matte eigi dæyia en[18] h*ann*
gærðiz maðr þa mætti h*ann* en*n* min*n*a.[4] Hvi skapaði gv(ð)[7] eigi
an*n*an man*n* or iarðv *ok* sendi þan*n* eft*ir* hinv*m* glataða.[4] En
gvð skapade nyian man*n* *ok* sendi þan þa kemi engi or Adams
kyni Sy[19] la*v*ns[20] er allt kyn endr bøt*ir*.[4] Hvi sendi gvð eigi
spamann*n* sin*n*.[4] Spa maðr var gettin*n* i synd *ok* mato þ*eir* eigi
læysa mankyn or pislv*m* af þ*v*i tok syn[5] gvþs[21] fvllan mando*m*
a sik til la*v*snar ollo mankyni *ok* gerðiz ęin*n* i tvæn*n*v æðli.[4] I þ*v*i
æðli er h*ann* var gvð stæig h*ann* yf*ir* diofvlen þan*n* er svęik[22]

---

[1] mis- *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [2] sk *næsten helt udvisket; det er muligt, at skriveren har villet rette ordet til* fell, *men rettelsen er da meget uheldig og ufuldkommen.* [3] *Noget udvisket.* [4] *Punktum er tilf.* [5] *Således.* [6] *Forkortet som* hann. [7] ð *mgl. i hdskr.* [8] *Meget afbleget.* [9] r *mgl. i hdskr.* [10] *Her og fl. st.* = Ef. [11] ar *mgl. i hdskr.* [12] *Rettet fra hdskrs* Een. [13] ett *noget afbleget.* [14] *Vistnok fejl for* En. [15] *Rettet fra hdskrs* tati. [16] *Rettet fra hdskrs* anda. [17] a *skr. over linjen.* [18] *Således.* [19] *Således (= sú).* [20] *Således (=* lausn*).* [21] gv *er i hdskr. rettet fra* hans. [22] i *er tilf. over linjen.*

Adam ok lavk vpp himnvm fyrir ollom monom sinvm ok gærðe[1] iamna englom en þat matti gvð einn.[2] En i þvi er hann var maðr tok han davða v værðr ok bøtti þa synd er ollom hæimi var þvngri en þat atte maðr at gera.[2]

(L)ofat[3] se mal mvnz þins þvi at þv ert sanr sonr gvðs af himni.[2] hvi tok sonr gvðs likam helldr en faðir eða hæilagr andi.[2] En faðer eða heilagr ande tæki mandom þa yrði tyæir[4] synir i þrenningo[5] annar gvðs son en annar manz[6] son.[2] Sonr kallaz likr gvði en engill ok maðr villdv eignaz nafnlikin- || gar gvðs 8a
117 af þvi villdi sonr gvðs maðr goraz þviat við hann var i mæein gort gærðe hann ok miskynnsamliga[4] við[7] er hann matti fyrir dęma rettliga.[2] Allir hlvtir ero gorfir fyr son ok atti af þvi lavsn at vera fyr son.[2] Hvi villdi hann fra mæy lata bæraz.[2] Fiorom ættom[8] skapaði gvð menn einvm hætte fyrir vtan[9] foðvr[9] ok moðor sem Adam.[2] At oðrvm hætte af karlmanne einvm sem Efo.[2] Þriðia hætte fra karlmanni ok kono sem altit er.[2] Fiorða hætti fra mæyio einni saman sæm Kristr var borinn.[2] A/k sva sem davði kom i heim fyrir mæy Sva kom lif ok fyrir mæy þat er vti byrgði davðann.[2] Hvi kom gvð eigi fyr Noa floð eða ðægar eftir.[2] Ef hann kæme fyrir floðit þæirar[10] tiðar þa mvndv menn mæla at eigi væri navðsynleg[11] qvama hans þa er menn hofðo nvmit marga goða hlvti af fæðrvm sinom er nykomnir voro or Paradis.[2] En hann qveme eftir floðit þa mvndv menn segia at gvð hæfði mælt við Noa ok Abraham ok segia hann nvmit hafa allt man vit af þæim.[2] E(n)[12] ef hann kæmi a laga tið þa mvndv Gyðþingar þykiaz fvllvel vera lærðer at logom en hæiðnir men af spekingom.[2] hvi dvalði hann eigi allt til heims ænda at koma.[2] Faer mvndv honom i spor stiga ok eigi fyllaz tala heilagra.[2] Þa var navðsyn til at Kristr kveimi ða er hann kom þa er Gyðingvm þotti ðyngia log ser en eigi lætta en heiðnir men firir leto ælif[10] log ok lifðv i gegnn logom ok þa er eigi bvrgv kenni men mǫnnom[13] æða spamenn þa var navðsyn at hinn sami[14] læknir kveme sa er gręddi með viðsmiorvi[15] milldi sinnar halfdavðan lyð ok
118 saran i synðvm.[2] Hverso matti hann lata beraz synða lavs or synd gætno kyni.[2]

---

[1] e er i hdskr. rettet fra r. [2] *Punktum er tilf.* [3] *Åben plads for initialen.* [4] *Således.* [5] *Forkortelsestegnet står over* re. [6] m *skr. to gange.* [7] *Her mgl. vistnok noget.* [8] *Vistnok fejl for* hattom. [9] *Disse ord står i omvendt orden, men er rettede på sædvanlig måde* (b a). [10] i *er tilf. over linjen.* [11] y *er i hdskr. rettet fra* v. [12] n *mgl. i hdskr., hvis* e *i* ef *ikke er dittografisk gentagelse af det første.* [13] *Skr. ved linjeskifte:* monn | nom. [14] *Vistnok fejl for* sanni. [15] *Herefter tilföjes ur.:* ok *(forkortet).*

(G)vð valde fra vp*p* hafve af fyrsto*m* þioðv*m* þa er trvlegaz þionvðv hano*m* er or þeira kyni var sv mær er synða læst gat *ok* bar hei*ms* græðara Sva sem fordv*m* bar þvʀ vondr fagran bloma fyrir vtan vokva.[1] Hverso gat ho*n*n[2] h*ann* æða bar.[1] Fyr vtan alla synð *ok* sot*t* eða sarlæik.[1] Krist*r* ko*m* til hen*n*ar at loknv*m* dyrv*m* at samtengia ser[3] man*n*likt eðli *ok* læt beraz af hen*n*i at loknv*m* qviði.[1] Hvi var h*ann* niv manaðr i qviþi.[1] At h*ann* samtegndi[2] niv engla[4] sveitv*m* þa er byrgðir voro i vesolld þesa | hei*ms*.[1] A hveʀi stvndv var h*ann* borin.[1] At miðri nott sem 8b ritat er þa er not hafði miðia[5] þa ko*m* mal gvðs af kono*n*gligv[6] sæti.[1] Hvi a not*t*.[1] Þ*v*iat h*ann* hvlði gvð do*m* sin*n* ok ko*m* at læiða þa til hins san*n*a lios er adr voro i villo not.[1] Uissi h*ann* nakot[7] er h*ann* var barn[8].[1] Allt vissi h*ann* þvi at i hono*m* er oll vitra *ok* speki.[1] Mat*t*e h*ann* þegar mæla eða ganga.[1] hvartveggia mat*t*i h*ann* en h*ann* likðiz man*n*ligv æðli at ollo fyr vtan synð.[1] Gęrðoz nokorar iartegn*ir* i bvrð h*ans*[9].[1] Siæ agæti vrðv.[1] Hvær siæ[10].[1] Ny stiarna vitraðiz gvlligr[11] hringr var vm sol.[1] Við[12] smiors brvnn*r* sprat vp or iarðv friðr en*n* mæsti varð.[1] Allr hei*m*r var skipaðr at mantalli.[1] Þrir tiger þvshvndra(ða)[13] gvðs ovina varo drepnir a eino*m* degi kycvende melto manz roddv.[1] Vita villda ek takn þessa lvta.[1] Stiornvr mærkia lif hæilagra lios stiarna syndiz þ*v*i at heilagr heilagra var borin.[1] 119 Gvllegr hringr skein*n* vm sol þvi at ræt læt*t*is sol ko*m*[14] at lysa kristni*n*ni með gvlli gvðoms[7] sins *ok* fægrð pinslar sin*n*ar.[1] Við[15] smiors brvnnr sprat vp*p* or iarðv þ*v*i at miscvn*n*ar brvn*n*r læt beraz fra mey.[1] Friðr mikyll[7] varð[16] þvi at hin*n* san*n*i friðr[17] vitraðez a iarðv.[1] Allr hei*m*r var ritaðr at mantali þ*v*iat allir veralldar men*n* varo v[7] vallder af gvði *ok* er skarð a lifs bok.[1] Þ*eir* voro drepn*ir* þ*eir* er gvði nittv þ*v*iat þ*eir* firir faraz er eigi vilia gvðs riki yfir ser.[1] kvc qvende mælti þvi at qvic qvendlegr lyðr heiðin*n*a þioða sneroz til skynsemi gvðs orða.[1] Hvi kallaði gvð til sin þria æstr vegs kono*n*nga meðr fornv*m*.[1] Þvi at h*ann* villdi til sin leiða alla þriðivnga hei*ms* sins Asia*m* *ok* Afrika*m* *ok* Eyropam[18] *ok* goð verk.[1] Hvi flyði h*ann* helldr til Egypta[19]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] *Rettet fra hdskrs* sem. [4] *Gennem* l *går en — overflødig — forkortelsesstreg.* [5] *Her mgl. vistnok* leið. [6] *Forkortelsestegnet er anbragt over* n. [7] *Således.* [8] *Fejl for* borinn? [9] *Forkortet som* hann *sædvanlig.* [10] i *er tilf. over linjen.* [11] *Det første* l *svagt og derpå er et bogstav udraderet.* [12] *Rettet fra hdskrs (dittografiske)* Viðs. [13] ða *mgl. i hdskr.* [14] *Noget afbleget.* [15] *Rettet fra hdskrs* Viðr. [16] *Rettet fra hdskrs* varðr *(dittogr.).* [17] *Rettet fra hdskrs* frirðr *(dittogr.).* [18] *Her mgl. noget.* [19] *Herpå er skr.* lan *(dittogr.).*

landz en i an*n*an stað.[1] Þvi at h*ann* syndi sik san*n*an Moisen at
sva sem Moyses læysti lyð gvðs or velldi Pharao *ok* leiddi af
Egifta lande *ok* til fyrir heittin*n*ar iarðar Sva læysti Kristr vt þan*n*
lyð *ok* or vellde fiandans *ok* leiddi fra helvitis pislv*m* || *ok* til 9a
eilifrar[2] sælo.[1] Af þ*v*i hvarf h*ann* aft*r* eftir sia*v* vet*r* til iarða
Israel þvi at siav[3] giaf*ir* heilax anda leiðir oss or heimi þeso*m* til
hi*m*neska Israel[4].[1] Hvi ke*n*di gvð[5] eigi ne gerði iartegn*ir* in*n*an
þr(i)atigi[6] vet*t*ra.[1] Dæmi gaf h*ann* mon*n*om ef h*ann* gerði fyr
goð verk en h*ann* ken*n*di[7] siðan at engi dirviz fyʀ at ke*n*na e*n*
120 h*ann* hef*ir* logsæmlegan alldr *ok* skynsemi.[1] Hvi var I*esvs*[8]
Krist*r* skirðr er oll fylling var gvð doms i hono*m* *ok* ma ekci
a*v*kaz krapt*r* h*an*s.[1] At h*ann* hælgaði oss vatn til skirnar ðvi
var h*ann* i vatni skirðr.[1] vatn er helldr[9] gagnstaðlekt en hvat er
synð nema elldr Sva sem ræiði er i hvg eða girnd[10] losti i
holldi af þ*v*i skal i vatni skira at synða ælldr slokne.[1] Vatn[11]
þvær sa*v*r *ok* slǫk*k*vir þorsta *ok* synir skygga[12].[1] Sva þver miskv*n*
heilax anda synða sa*v*r i skir*n*n *ok* slǫckvir anda þorsta með orðe
(35) gvðs *ok* giallder likneiski gvðs þ*at* er vér tyndv*m* fyrir synð.[1] Var
Krist*r* ven at lika*m* se*m* ritat er vm h*ann* at se fegri aliti en synir
man*n*a.[1] At æðli var h*ann* slikr se*m* ritat er *ok* h*ann* vittraðiz
lærisveino*m* sinv*m* a fialli er h*ann* læyndiz[11] firir mon*n*om sva at
h*ann* var hælldr liott*r* en golegr at aliti Sva sem ritat er ver sam
h*ann* eigi hafa fegrð ne alit.[1] Var h*ann* piniligr æða da*v*ðlegr.[1]
Pinsl *ok* da*v*ði er synða viðr vara*n* en h*ann* com hingat ón synða
ok lifði fyrir vtan synð *ok* var af þ*v*i opinelegr at æðli *ok* oda*v*ð-
121 leg*r* *ok* villdi vera pinðr *ok* da*v*ðr.[1] Firir hvi do h*ann*.[1] Fyrir
hlyðni sem ritat var Crist*r* var hlyðin*n* allt til bana.[1] Hei*m*ti
faðer da*v*ða af h*onom*.[1] Engv*m* kosti.[1] Hvi vago Gyðin*n*gar
(36) h*ann*.[1] Þvi at h*ann* hellt ret lætte i livi *ok* san*n*leik i kæn*n*-
ingo.[1] Sv hlyðni er ma*n*ne skylld við gvð *ok* hei*m*tir gvð þ*at* af
hverio*m* man*n*i *ok* af allre skæpnv en ða lyðni gafo Gyðingar
hono*m*[13] at sok.[1] Hveʀ mv*n*di væga lata son sin*n* goðan *ok*
sakla*v*san ef h*ann* mate ban*n*a.[1] Þa er[14] gvð faðer sa son sin*n*
vilia sva got*t* verk gera at stiga ivir diofvl *ok* hialpa mon*n*om *ok*
man*n* kyni þa væitti h*ann* h*onom* dyrlegt verk *ok* læyfði h*onom* at
dæyia.[1] Hverso var þ*at* rett firir gvði at h*ann* sældi hin*n* bæzsta

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] i *(2) tilf. over linjen.* [3] *Rettet fra hdskrs* siva. [4] *Gennem* l *går en — overflødig (?) — forkortelsesstreg, eller bör der læses* Israels*?* [5] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [6] i *(1) mgl.* [7] *Rettet fra hdskrs* genndi. [8] *Forkortet* ihc. [9] *Vistnok fejl for* elldi. [10] *Fejl for* girndar *eller* girnd ok*?* [11] n *tilf. over linjen.* [12] *Således.* [13] *Opfrisket eller klattet.* [14] *Skr. to gange ved linjeskifte.*

til bana firir vando*m* mon*nom*.[1] Þviat hin*n* | versti svæik 9b
ein*n*falldan þa var *ok* rett at hin*n* bazsti genge i gisling fir*ir* h*ann*
ok stigi iver hin*n* versta *ok* læiddi aft*r* ein falldan ma*nn* til frelsis.[1]
A þessa lynd[2] syndi gvd oss ast sina er h*ann* sendi son at
frialsa[3] þręl.[1] En[4] faðer[5] sældi son eða son*r* seldi sik sialf*r* til
bana fir*ir* ǫst.[1] Hvat misgerðe Ivdas er h*ann* sældi Krist.[1] Faðer
ok son*r* sælldi sialfan*n* sik fir*ir* ǫst en Ivda selldi h*ann* fir*ir* fe
girni.[1] Hvi villdi Krist*r* dæyia a tre.[1] At sa stigi yfer þan a
122 tre er fyr tre var sigraðr *ok* h*ann* læysti þaɴ a tre er misgorðe
a tre.[1] Fir*ir* hvi a krossi.[1] At h*ann* grædde fiorar ætt*ir* heim*s*-
ens.[1] Matte da*v*ðe h*an*s allar synðer bæta.[1] Vtan ivan.[1]
Sanna þv þat.[1] Ef Krist*r* stæyðe fir*ir* þ*er* *ok* vissir þv at være
gvð allz valldandi ef nokoʀ mællte at þv skyllder vega h*ann* æða
ellegar mv*n*di allr hei*m*r faraz mv*n*ðer þv vega h*ann* þa.[1] Sem
sizt þ*v*i at lif h*an*s er allv*m*[6] hei*m*mi[2] æðre *ok* gærða[7] ek þan*n*
glæp ef ek vęga h*ann* er eigi mætti bæta þo at allr hei*m*r læitaði
viðr.[1] Ef lif[8] h*an*s er ollo*m* heimi betra[9] þa er ða*v*ði h*an*s ollo*m*
heimi dyʀa *ok* vin*n*r þorf til la*v*snar.[1] Hvat gaf faðer syni fir*ir*
þe*n*na værðlæik.[1] Hvat gaf h*ann* hano*m* þ*at* er h*ann* atti allt aðr
sem ritat er Son*r* sagðe feðr aller min*ir* lvtir ero þiner.[1] Mat*t*e
h*ann* sialfr geva verk ka*v*p da*v*ða sins þei*m* sem h*ann* villdi.[1] Mat*t*i
h*ann* sialf(r)[10] *ok* gerðe sva *ok* gaf mon*n*om þei*m* sem h*ann* læysti
i pisl sin*n*i *ok* gaf lif eilift fir*ir* da*v*þa en hi*m*neska faðvr læifð firir
þesa hei*m*s vtlegð.[1] Hve margar stvnder var h*ann* da*v*ðr.[1]
123 Fiora tegv.[1] Hvi sva.[1] At h*ann* lifgaðe fiorar ett*ir*[11] hei*m*s
þær er da*v*ðar voro af tiv laga broto*m*.[1] Hverir krosfesto Krist.[1]
Gyðingar reðo h*ann* en heinir[2] men*n* drapo h*ann* *ok* krosfesto þ*v*i-
at h*ann* villdi dæyia firir hvarotvæg*g*ia.[1] Hvi la h*ann* tuer net*r*
i grof *ok* ein*n* dag.[1] Tvęr næt*r* merkia tvæn*n*an da*v*ða an*n*an
likamns[2] da*v*ða varn en an*n*an andar.[1] || En dagr merk*ir* da*v*ða 10a
h*an*s þ*v*iat sa er lios vars da*v*ða.[1] an*n*an da*v*ða varn*n* tok h*ann*
a bra*v*t en an*n*nan[2] let h*ann* eft*ir* til ra*v*nar heilagra *ok* mv*n* h*ann*
af taka er h*ann* ke*m*r i an*n*at sin*n*.[1] Hvar ko*m* ond h*ans*[12] eft*ir*
da*v*ða.[1] I Paradis sem h*ann* melte við þ(i)ofeɴ[13] a krosinv*m* i
dag skallðv með mer i Paradis.[1] Hvener steig h*ann* til helvitis.[1]

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Således.* [3] *Rettet fra hdskrs* firalsa. [4] n *tilf. over linjen.* [5] *Rettet fra hdskrs* faðrer. [6] hans — all- *synes opfrisket.* [7] a *er i hdskr. rettet fra* i. [8] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [9] r *er tilf. over linjen.* [10] r *mgl. i hdskr.* [11] *Disse to ord skrevne i omvendt orden, men den rigtige rækkefølge er betegnet på sædvanlig måde* (b a). [12] *Skr. som* hann *sædv.* [13] i *mgl. i hdskr.*

A miðri[1] dags no*tt* *ok* rænte helvite a þeiri stvndv sem engill
drap frv*m*bvrði Egipta la(n)z[2] *ok* for h*ann* þaðan meðr sigri *ok*
leiddi i Paradis[3] þan er h*ann* tok a brot or helviti *ok* vitiaðe
h*ann* lika*m*s i grof *ok* reisti h*ann* af dα*v*ða.[4] En svm*ir* segia at
h*ann* væri með vinv*m* i helviti fra dα*v*da sinv*m* *ok* til vprisv tiðar
ok risi h*ann* þaðan vp[5] með þei*m*.[4] Hvi reis h*ann* eigi brat vp*p*
eft*ir* dα*v*ða.[4] Ef h*ann* risi brat vp*p* eft*ir* dα*v*ða þa mv*n*dv Gvð-
ingar segia at h*ann* hefði legið i vviti en eigi andaz.[4] A*v*k ef h*ann*
risi vp*p* nokoro siðar þa mv*n*do men*n* ivaz hvart h*ann* veri eða
an*n*nar.[4] brat reis h*ann* vp*p* þvi at h*ann* villdi braðla hvg*g*a vini
sina er greto dα*v*ða h*ans*.[4] Hvi reis h*ann* vp*p* a hinv*m* fyrsta
124 degi vikv eða þriðia degi eft*ir* pisl sina.[4] At h*ann* endr bøtti[6]
a þei*m* degi sem h*ann* skapaðe *ok* h*ann* reisti vp*p* þa er dα*v*ðer
varo a þei*m*[7] tiðv*m* þ*at* er fyr log *ok* vndir logo*m* *ok* vnder
miskvn*n* *ok* at[8] ver risim vp*p* i þren*n*ingar trv er fello*m* i synðer
i orðv*m* *ok* i verko*m* *ok* hvgren*n*ingv*m*.[4] Hveria asion hafðe
Krist*r*[9] eftir vp*p* risv.[4] Sia*v* hlvtv*m* biartare en sol en vinir sa
h*ann* slikan sem h*ann* var með þei*m* fir*ir* pisl sina.[4] Vittraðez
h*ann* klæðr.[4] Klæðe tok h*ann* or lopte en þa*v* eydoz i lofte þa
er h*ann* steig vp*p*.[4] Hve oft vitraðez h*ann*.[4] Tolfsin*n*vm atta
sinnv*m* vittraðez h*ann* þegar hin*n* fyrsta dag fyr Ioseph ab
Arimaðia er i my(r)kvastofo[10] var set*t*r fyr þ*at* er h*ann* iarðaþe
lika*m* I*es*v[11] sem rit Nikodemvs skyra.[4] Annat sin*n*i vitraðez
h*ann* mæyðr sin*n*i sem Sedvlivs sæghir.[4] Þriðia sin*n*i Mariu
Magdalene sem Markus skyrir.[4] Fiorða sinni tveim | kono*m* er 10b
fra grof h*ans* gengo sem Matthevs vat*t*ar.[4] Fimta degi[12] Iakobe
er a pislar degi h*ans* sór at h*ann* myndi eigi eta ne drek*k*a aðr
en h*ann* seei[13] Krist lifan*n*da sem Pal postole vattar.[4] Setta sin*n*
vittraðiz h*ann* Petre postola sem Lukas syn*ir* e(r)[10] skilðr var fra
oðrv*m* læri sveinv*m* *ok* gret þ*at* er h*ann* nitti Cristi.[4] Sia*v*nda
sinni vittraðiz (hann)[14] tveim agæto*m* mo*n*nom se*m* en seg*ir*
Lvkas þei*m* er foro i kastala Ema*v*s.[4] Atta sin*n*i ollo*m* lære
sveinv*m* saman at ap*p*tni[15] at locno*m* dyrv*m* sem Ioh*anne*s boðar.[4]
Nivnda sin*n*i þa er Thomas þreifaðe v*m* sar h*ans* Vikv þo siðar.[4]
125 Tiunda sin*n*i sia*v* lærisveino*m* við Galilea sæ.[4] Ellefta sin*n*i a

---

[1] *Herefter en af de sædvanlige længere afstande; noget synes raderet; men mulig mgl. der noget.* [2] n *mgl. i hdskr.* [3] a *(2) skr. over linjen med nedvisningstegn.* [4] *Punktum er tilf.* [5] v *tilf. over linjen.* [6] *Her mgl. vistnok* heim. [7] *Fejl for* þrim. [8] *Tilf. over linjen.* [9] *Meget afbleget (raderet?).* [10] r *mgl. i hdskr.* [11] *Fork.* ihv. [12] *Fejl for* sinni. [13] *Eller mulig (ved ufuldkommen rettelse)* sæi? [14] *Mgl. i hdskr.* [15] t *er tilf. over linjen.*

Galilea fialli ellifv postolv*m* þa er h*ann* steig til himins[1].[3] Hvi segia gvðspioll at gvð vitraðiz fyrst Mariv[2] Magdalene.[3] Gvð spioll ero sva set at þ*at* eit er i þei*m* ritat er ollo*m* er kv*n*nigt *ok* þegar matte eigi læynaz.[3] Af þ*v*i melte Ioh*annes* sva morg takn gerðe gvð þa*r* er eigi ero skrifoð a þessi boc.[3] Steig h*ann* ein*n* vp*p* til himins.[3] Með h*onom* stigo vp*p* þ*eir* er með h*onom* risv vp*p* af da*v*ða.[3] Með hverri asyn steig h*ann* vp*p*.[3] Með slikv sem h*ann* hafðe[4] fyrir pisl sina *ok* h*ann* hafðe a fialli þa er h*ann* vitraðez postolo*m* sinv*m*.[3] Hvi steig h*ann* eigi þegar vp*p* eft*ir* vprisv sina.[3] At læirisveinar h*an*s mette ræyna san*na* up*p* risv h*an*s er þ*eir* sa h*ann*[5] eta *ok* dreka siðan.[3] Eft*ir* fiora togo daga steig h*ann* vp*p* *ok* syndi Þat[6] at þ*eir* mvnv stiga vp*p* til dyrðar at fylla tivlaga orð *ok* boðorð[7] fiogora gvðspialla manna.[3] Hverso sittr gvð a hęgre hond foðor sins.[3] Mando*m*r hviliz i dyrð gvð doms.[3] Hvi sendi Cristr hælgan anda eft*ir* tiv daga hælldr en þegar er h*ann* ste vp*p*.[3] At postolar gerðe sik allverða h*an*s tilkvamo i fostv*m* *ok* i bønv*m*.[3] Þat syndi h*ann* en*n* i þ*v*i at þ*eir* mv*n*dv taka hælgan anda at fylla tiv laga orð a hi*m*ni[8] .l. degi fra vp*p* risv sin*n*i sendi h*ann* hælgan anda at sva tæyki kristn*ir* men*n* astar lǫg a fimtogonda degi eft*ir* la*v*sn sina fra diǫfli se*m*
126 forðv*m* tok Gyðinga lyðr ręzlo logh a .l. daga[9] eft*ir* la*v*sn a Egypta lande *ok* tok sva cristin*n* lyðr a þei*m* dogo*m* frelse *ok* erfð Pa- ||
radisar sem Gyðinga lyðr tok frelse *ok* ærfð firir heitte*n*nar Iarðar 11a
.a .l. vettre[10].[3] Hefir Crist*r* nv fvllan fagnað.[3] Fvllan fagnað hef*ir* h*ann* sialf*r* i ser en liðer h*an*s hafa eigi fvllan fagnað þ*v*iat Gyðingar bolva h*onom* en heiðn*ir* me*n*n hlæia at hono*m* en villv me*n*n dreifa boðo*m* h*an*s en vander me*n*n cristn*ir* beria boðo*m* h*ans*.[3] Slikar meín gerþer þolir Crist*r* hvern*n* dag i liðv*m* sinv*m*.[3] En ef h*ann* kæ*m*r ǫllv*m* hlvtvm til sin þa hef*ir* h*ann* fvllan fagnat.[3] Hverso kallaz kristn*ir* me*n*n likamar gvðs en helger me*n*n liðir h*ans*.[3] Sva[11] sem liðir ero afastir hofðe *ok* styraz af þ*v*i Sva samtengiz heilog[2] kristni gvðs[12] *ok* goriz ein*n* lika*m*r með h*onom* fyrir holld tękiv h*ans* a*v*k af h*onom* styraz aller rettlater i sin*n*i skipan sem liðer af hofðe.[3] Ðesa hofoz a*v*gv ero spameɴ er sa firir v orðna[13] hlvte *ok* postolar eða aðrir[14] visvðv ret*t*a ga*v*tv til hins sanna lios.[3] Eyrv h*an*s ero lyðn*ir* me*n*n en nasar[15]

---

[1] i *(2) er tilf. over linjen.* [2] i *ligeledes.* [3] *Punktum er tilf.* [4] Með—hafðe *noget udvisket.* [5] *Tilf. over linjen.* [6] þ *mulig rettet fra et andet bogstav.* [7] *Rettet fra hdskrs* -orðr. [8] *Fejl for* hinvm. [9] *Fejl for* degi. [10] *Rettet i hdskr. fra det først skrevne* vectre. [11] *Herpå er et ord raderet.* [12] *Fejl for* gvði. [13] ð *vistnok i hdskr. rettet fra* n. [14] eða aðrir *vistnok fejl for* er oðrvm. [15] n *rettet i hdskr. fra et andet bogstav.*

sky*nn*samir me*nn* þeir er gora [1] gott fra illv sva sem [2] nasar ilma
dꜹn En hor er vt fer or nꜹsv*m* ero villo me*nn* þeir er do*m*r
skynsamra ma*nn*a ryðr vt or hofði Krist sem hoʀ ór nꜹsom. [3]
Mvn*n*r h*an*s ero ke*nn*i me*nn* er telia *ok* skyra hælgar rittningar. [3]
127 Hendr h*an*s ero rikis me*nn* þ*eir* er beriaz firir cristnv*m* mo*nn*o*m*
i gegn ovinv*m*. [3] Fętr h*ans* [4] ero verk me*nn* þ*eir* er vp*p* halld
veita ollo*m* lyð i sinv ervaðe. [3] Sꜹʀ farande or quiði ero synðer
ok syndvger me*nn* *ok* o hrein*ir* þeir er þyngia qviði kristni*nn*ar þa
gripa dioflar i dꜹþa sva sem svin i vt gang en aller likamer [5]
Kristz samtengiz i einv astar bandi. [3] Hvi gerðiz holld or brꜹði
en bloð or vini. [3] Holld h*an*s gorez [6] af þvi or brꜹði at h*ann*
mællte sialfr ek em lifa*nn*da lif. [3] Bloð h*an*s gerez or vini þ*v*iat
h*ann* mællte Ek em sat*t* vín ber Avc sva sem likhamr fæyðiz af
brꜹði sva fœðez ǫnd af bloðe Krist Avc sva se*m* brꜹð gerez [7] af
morgo*m* kornv*m* sva samte*n*nger [8] likha*m*r Krist af mǫrgv*m* helgo*m*
mo*nn*o*m* ꜹk sva sem brꜹð bacaz við elld sva stæiktiz likha*m*r
Krist i pislar omne. [3] þetta kallaz holld þvi at Cristr [9] er | søfðr 11b
fyrir os sem lamb. [3] Sva sem vín gerez af morgo*m* vinberiv*m*
ok krestingv*m* sva sam [10] tengiz lika*m*r Crist af morgo*m* retlatv*m*
mo*nn*o*m* fyr*ir* þrøngi*n*ng ma*nn*a. [3] Hverso callaz holld *ok* bloð
þ*at* er brꜹðz *ok* vins asion hefir. [3] þ*at* holld er Maria (fæddi) [11] *ok*
þ*at* er hek a crosse *ok* vp*p* steig til himins hef*ir* af þ*v*i brꜹðz-
asion *ok* vins at engi (mvndi) [11] þora at bergia af þ*v*i ef sæ sva
128 se*m* er þ*at* er sanlega holld *ok* bloð *ok* hef*ir* sa mæira verðlæik
er trvir þ*v*i er h*ann* ser eigi. [3] Hver er hialp [12] at þ*v*i. Sva
sem fæzla [13] snvz i holld þess er ettr sva snyz hvæʀ trvaðr i holld
Krist er a h*an*s bloðe berger. [3] Firir trv Krist krossfestvmk [14] ver
me*ð* ho*n*o*m* fra hei*m*s girndv*m* [15] *ok* lꜹstv*m*. [3] En i skirn ero*m*
vér grafn*ir* me*ð* hano*m* en i holld [16] tækiv h*an*s værðo*m* ver lic-
hamer [17] Krist *ok* er af þ*v*i nꜹðsynlikt at vér komem þangat er
Kristr er. [3] Hafa þ*eir* meira [18] værðlæik er meira [19] hafa af þese
andar fæzlv. [3] Sva er sagt fra hi*m*na brꜹðe at sa hafe eigi meira
er meira sapnaðe [20] ne sa min*n*a er min*n*a samnaðe. [3] Sva taka
aller þessa fæzlv *ok* ettr hveʀ allt lamb þ*at* er þo livir allt i riki

[1] *Fejl for* greina. [2] s *tilf. over linjen.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Skr. som* hann *sædvanlig.* [5] *Vistnok* = allr likamr. [6] e *rettet fra* i (?). [7] e (2) *tilf. over linjen.* [8] *Vistnok fejl for* -tengez. [9] *Over* t *findes et — overflødigt — forkortelsestegn* (ir, r). [10] *Rettet fra hdskrs* sem. [11] *Mgl. i hdskr.* [12] a *tilf. over linjen.* [13] *Noget afbleget.* [14] *Rettet fra hdskrs* -imk. [15] n *tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [16] *Foran dette ord er noget raderet.* [17] *Rettet fra hdskrs* licaba-. [18] i *tilf. over linjen, men er anbragt ur. over* ra. [19] i *tilf. over linjen.* [20] *Rettet fra hdskrs* skapn-.

gvðs.[1] Hvert verk kavp hafa þ*eir* er þ*at* hallda ma*n*nliga.[1] Tve-
falldri ambvn dyrkaz þ*eir* an*n*ari þeiri er þ*eir* handla corpvs
d*omi*ni með manligri gofgan *ok* an*n*ari er þeir gera sik makliga
þeirar þionosto i goðom verkv*m*.[1] Hvat dømi*r* þv vm þa er þ*at*
hallda v makliga i gægn rettre sætningv þeir[2] er i hordome
vefiaz *ok* i gegn gvðs bodorðv*m* eða logo*m* eða þeir er fe kavpa
vigslor eða kirkivr *ok* meiða gvðs lyð i rongo*m* lvtv*m* *ok* gera þesa
hlvte alla diarflega.[1] Ðeir ero sæliarar[3] gvðs *ok* crosfestenðr þ*v*i
at ken*n*i me*n*n skvlo messor syngia fyr*ir* ǫst *ok* heilso andar
sin*n*ar *ok* allrar cristni.[1] En ef þ*er* gøreð til fe fanga *ok* ma*n*na
129 lofs *ok* sælia takn pislar Crist hvat er þa nema þeir se selianðr[4]
gvðs.[1] En þa er þ*eir* hondla holld drottens vars syndvgv*m* hondo*m*
ok v hreinv*m*[5] hvg hvat gera þ*eir* þa ne || ma crosfesta[6] Krist[7].[1] 12a
Ma lyðr taka synd af þei*m*.[1] Þa er synir Heli b*y*scops savrgvðo
gvðs þionvsto þa fell mikill lyðr með þei*m* i davða af þeira synda
lvt tæking[4] *ok* aller þeir er[8] eft*ir* likingv samtengiaz þei*m* *ok* falla
þa hvarer tvæg*g*iv i grof se*m* blinðr leiði blindan.[1] Hava þ*eir*
synd er samneyttvz við þa ovitande.[1] Savrgaz sa er gripr i tiavru[9]
Sva savrgaz *ok* þ*eir* er sam[10] vistaz þei*m* þo at þ*eir* se o vitande
en þei*m* grandar eigi villa sv er þeir viðkaz.[1] Mego syndgir hælga
korpvs.[1] Þo at hinir værstv se þa gerez corp*vs* d*omi*ni fyr*ir* saker
orða þeira[3] er þ*eir* svngia yfer þvi at Crist helgar en eigi þeir *ok*
130 viner h*an*s heilsa[11] sono*m* sinv*m* fyrir hendr ovina sva sem solar
geisli savrgaz eigi af savr *ok* lysiz eigi af altari.[1] Ef got*t* er þ*at* er
firir þa geriz af Kristi en eigi af þei*m* ma þ*at* eigi got*t* verða þei*m*
er af þeira hondo*m* taka þat i gegn set*t*ningv*m*.[1] Eigi stoðar
helldr grand(ar)[12] *ok*[13] verðr eigi gott þ*at* er tekit er i gegn goðri
set*t*ningv af þei*m* er þa skal taka.[1] San*n*a þv þ*at*.[1] Eki epli var
illt i Paradis þvi at gvð skop allt got*t* en maðr snere goðo til illz
þa er h*ann* tok þ*at* af hog*g*orme en en*n* helldr af diǫfli.[1] Sa er
fyrir retletis[14] ǫst tekr corpvs d*omi*ni af þei*m* *ok* trviz hvern dag
sam tengiaz almen*n*ilegre cristni firir bænir ken*n*i manz þan*n*
ætla ek hialpaz mega af tru sin*n*i þo at h*ann* døy.[1] En sa er
tekr verk þeira er misgera *ok* gofgar corpvs d*omi*ni *ok* tekr þion-
osto Krist af þeim þan ætla ek hialpaz af þessi trv þvi at Iosep

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] i *tilf. over linjen; efter ordet er et par bogstaver raderede.* [3] i *tilf. over linjen.* [4] *Således.* [5] *Rettet fra hdskrs* hrien-. [6] *Rettet fra hdskrs* crostfecta, *men mulig er* c *(2) søgt rettet til* ſ. [7] *Rettet fra hdskrs* kristr. [8] *Her mgl. vistnok* i. [9] r *er tilf. over linjen med nedvisningstegn og for* u *synes oprindelig et* n *at være skrevet.* [10] *Rettet fra hdskrs* san. [11] *Vistnok fejl for* vinnr hann heilsv; *i* heilsa *er* i *tilf. over linjen.* [12] ar *mgl. i hdskr.* [13] *Næsten udvisket (raderet?).* [14] le *er tilf. over linjen.*

tok lika*m* Krist af Pilato.[1] Mego þeir sætta lyð við gvð.[1] Helldr
gremia þeir gvd at ser þa er þ*eir* savrga helga staðe i sin*ni* gavngv
ok spilla vigðv*m* klæðv*m* i sin*ni* a tavkv.[1] Slika ke*n*ni me*n*n likaz[2]
englv*m* *ok* flyia þa sialf*ir* se*m* ritat er Syn*ir* gvðs *ok* dætr
g[. .]mðv[3] h*ann* at ser *ok* ero eigi h*an*s syner fyrir savrlifi af þ*v*i
mv*n* ek fela andlit mit*t* fra þei*m* qvað gvð.[1] Sono kallar h*ann*
131 þa fyrir ken*ni* manz na*m*fn en eigi sono fyr*ir* savrlifi. þeira.[1] forn
ðig*g*r gvð eigi helldr | rękir h*ann* sem sagt er forn yðra hatar 12b
ǫnd min*n* kveðr[4] Cristr þvi at þer føreð mer savrgat bravð.[1] holld
gvðs ma eigi savrgaz en þ*eir* savrgaz er af þ*v*i næyta o skynsamliga
sem bravð an*n*at.[1] Bæn þeira hevrir egi gvð helldr verð(r)[5]
hverio*m* þeira at synð *ok* snyz blezan þeira i bolvan.[1] Taka þ*eir*
corpvs d*omi*ni.[1] Synir gvðs ein*ir* taka holld h*an*s þeir er h*an*s
likamer skolo vera en þ*eir* er eigi ero i gvði þo at þ*eir* syniz taka
holld h*an*s *ok* bloð til mvnz þa taka þeir þ*at* eigi helldr eta þeir
ser a fallz do*m* en englar bera holld Crist til hi*n*na en dioflar
casta eitri i mvn*n* hinv*m* sem Ciprianvs seger A/k þeir er bloð
Crist taka sem vin an*n*at þa snyz þei*m* þ*at* i orma gall *ok* o vm
reðilikt eitr.[1] Tok eigi Ivdas slikt holld drottens sem[6] Pet*t*aʀ.[1]
Uist eigi þvi at Pet*r* ælskaði gvð *ok* tok h*ann* af þ*v*i heilagt tac*c*n
af gvði en Ivdas hataði gvð *ok* tok h*ann* af þ*v*i eitr en kraptr *ok*
takn heilax hollz var eptir með gvði[7].[1] Er slikv*m* hlydanda.[1]
Ðat er þeir bioða gott ða er skyllt at hlyða goðo[8] en eigi þei*m*
þvi at þ*eir* mæla *ok* gera eigi en ef þeir bioða illt þa ero þ*eir*
firi*r* litande þ*v*iat gvði byriar hælldr at hlyða en mo*n*no*m*.[1]
Mego þ*eir* læysa eða bin*n*da.[1] Ef þeir ero eigi i berlegv*m* domi
skilðer fra cristni*n*ni þo at þeir se sialfer fast bvn*n*ir þa mego þ*eir*
þo hvartveg*g*ia þ*v*i at Cristr binðr *ok* læyser fyrir þionosto þeira
en eigi þeir sialf*ir* en þ*eir* (ero)[9] fyr*ir* lite*n*dr sem heiðnir me*n*n
ef þ*eir* ero fra Cristi skilðir.[1] Meðan Ivdas var með postolv*m* þa
synðiz h*ann* sem vin ken*n*di h*ann* *ok* skirði[10] *ok* gerði iartegn*ir*
sem aðrir postolar en siðan h*ann* hvarf fra þei*m* þa syndiz h*ann*
132 bæʀ fiandi.[1] sva[11] ero *ok* þessir meðan þeir ero i samvelldi
krist(n)in*n*ar[12] þa er nytandi holl sv er þeir gera En ef þ*eir* ero
þaðan skilðir þa er o nytt allt þ*at* er þ*eir* gera þeir ero flyendr
af Krist savðo*m* þ*v*i at þ*eir* ero vargar se*m* ritit er Fareð vt fra

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Sikkert urigtigt, ligesom teksten i det følgende er forvansket.* [3] *Hul i perg. for to bogstaver; også* g *er beskadiget.* [4] e *er tilf. over linjen.* [5] r *mgl. i hdskr.* [6] *Rettet fra hdskrs* sen. [7] g *er i hdskr. rettet fra et andet bogstav.* [8] *Vistnok fejl for* gvði. [9] *Mgl. i hdskr.* [10] r *tilf. over linjen.* [11] a *ligeledes.* [12] i *(1) skr. over linjen og* n *mgl. i hdskr.*

þei*m* lyðr min*n* at eigi takit ðer lvt með þei*m* i pislv*m*.[1] flyanda
er samlag þeira hellzt i gvðs embøtti (ok)[2] at samnæyzlv sem
ritat er Eigi skoloð[3] er mat eiga við þa ne svefn ne heilsa þei*m*.[1]
Flyia skal þa i hvg *ok* ollo*m* vilia *ok* tæygiaz eki eftir[4] verko*m*
þeira.[1] Hverso geraz eftir lat || værk þeira.[1] Ða er lofoð ero ill 13a
verk þeira eða ellfdir til synða með raðo*m* eða a*v*ðefv*m* af þ*v*i ero
eigi þeir ein*ir* da*v*ða verðir er gera helldr *ok* hinir er raðendr[5] ero
missgorðv*m*.[1] En eigi er flyianda fra illv*m* ken*n*imo*n*no*m* meðan
þeir ero eigi fra Cristi skilðir nema sva verði sam satt*ir* a illzcv
lærðir[6] me*n*n *ok* vlærðir at engi sake a*n*nan rangi*n*nda þa[7] ero
þ*eir* flyandi þ*v*i at þa spilla[8] þeir fyrir gvðs lyð.[1] Skal ke*n*na
illv*m* mo*n*nno*m* orð gvðs.[1] Eigi ero þei*m* gvðs orð kennandi er
visir ero gvðs ovinir þvi at sa er gvðs læynandi hlvti seg*ir* fiando*m*
h*ans* sem sagt er eigi skoloð þer heilagt tacn hvndv*m* gefa eða
casta gimsteinv*m* firir svin at eigi troði þa*v* þa vnðir foto*m*.[1] En
þ*at* er eigi vitat at þeir se fiandr gvðs þa er goðv*m* mo*n*nv*m* at
133 hallda gvðs vilia þei*m* sem snvaz vilia fra illv þo at dalegr se i
hia þei*m*.[1] Sva sem gvð kendi Petre heilsv orð eða ollo*m* þei*m*
er hialpaz matto þo at[9] vissi Ivdas eða Gyðingar[10] styggvaz við
þ*at*.[1] Skal þei*m* ðola mein gerð sem Cristr þolðe Ivdas.[1] Illv*m*
er þolanda i kristni en engv*m* eftir likende at gera.[1] Hve lengi
ero þei*m* misgerðir þolandi.[1] Til þes er sa kemr er skilr korn[11]
fra agno*m* *ok* kastar halmi i elld en hirðir hveiti[12] i hirzlv*m*
sinv*m*.[1]

(S)kili[13] gvð þik fra ollo*m* illv*m* lvtv*m*[14] goðr lærifaðer
ok staðfesti þik i himneskv sæte.[1] Ond min fagnar gvði þvi at ek
lysvmk af spectar geisla fyr*ir* þik at bra*v*t rekkene[15] villo þoko.[1]
En bið ek þik goðr lærifaðer at mer se lofat at spyria[16] framar.[1]
Spyrðv þess er þv villt *ok* mvnþv heyra þat er þv fysiz. Sva er
ritat at eki er illt en ef eki er illt þa vndra ek hvi gvð firir
dømir me*n*n eða engla[17] ef þ*eir* gera eki illt.[1] En ef vere nokot
illt skapat þa vere þ*at* af gvði þ*v*i at af gvði ero allir hlvt*ir* a*v*k

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Mgl. i hdskr.* [3] *Af* oð *er den nederste del ved et hul (se foreg. side, anm. 3) afrevet.* [4] tir *næsten helt udvisket.* [5] *Ordet er — på de første bogstaver nær — omtrent udvisket; der står sikkert* ð. [6] r *(1) rettet fra hdskrs* i. [7] a *er tilf. over linjen.* [8] *Rettet fra hdskrs* s͡kpilla. [9] *Her mgl. måske* hann. [10] *Fejl for* -inga. [11] *Rettet fra hdskrs — dittografiske —* s͡korn. [12] e *tilf. over linjen.* [13] *Åben plads for initialen; ganske vist står der et* S, *der uden at fylde den åbne plads er tilskrevet i det 16. årh.* [14] *Noget afbleget.* [15] re˙*kan kun svagt skimtes; af det første* k *er øverste del udvisket.* [16] r *tilf. over linjen.* [17] *Gennem* l *går en — overflødig — forkortelsesstreg.*

verðr þa sem gvð hæfði illt skapad eða h*ann* dømi ranglega þa er
þ*at* gera er h*ann* skop.[1] Af gvði ero allir hlvt*ir* *ok* oll skepna
h*an*s goð En illt kallaz af þ*v*i ekki at þ*at* er engi skepna þvi at
gvð skop alla hlvti goða *ok*[2] ekci illt.[1] En ek*k*i er annat illt
nema þ*at* er eigi (er)[3] gott *ok* er þ*at* spiall skepnv en eigi eðli.[1]
Annat er skepna en a*n*nat eðli *ok* a*n*nat verk.[1] Skepna callaz
allar hofoð skepnor en eðli þ*at* er af þei*m* geriz *ok* gøzsko | sem 13b
log verk þ*at* er men gera.[1] Gera me*n*n synðir *ok* taka pislir[4]
134 fir*ir* þ*at* en þ*at* skapadi gvð eigi helldr leit h*ann* verða sem ritat
er Eigi gerði gvð dauða en synð er ek*k*i an*n*nat en gera eigi þ*at*
er boðit er eða gera annan veg en boðit er Sva sem ek*k*i er
annat illt en missa goðs þ*at* er eilifs[5] fagnaðr[6] en þ*at* geriz eigi
af gvði helldr af skepnv gvðs.[1] En gvð dømir ða makliga þ*at* er
h*ann* gaf[2] þei*m* eigi fagnað[7] er eigi vilia til h*an*s eða anan veg
en boðet er.[1] Hver[2] er gørvare syndar.[1] Sialfr madr með
tøygingv*m* fiandans.[1] Er þvngt at misgera.[1] Hi*n*n mi*n*sta
synd at vitand gor er ǫllo*m* heimi[8] þyngri En hvatke er gort
verðr synda eða illzkv þa snvz þ*at* allt i lof gvðs.[1] Hvat melir
þv nv.[1] Er eigi mandrap illt eða hordomr.[1] Man drap er
stvndo*m* got*t* sva sem Davið va Golia*m* eða Ivdith Oloferne en
þ*at* er þa illt er af rongo*m* hvg er[9] fra*m*t.[1] hiv skapr er goðr en
hordo*m*r illr *ok* ekki annat en olofaðr hivskapr *ok* af þ*v*i illr at
annan veg er fra*m*t en vera a eða lovat se.[1] En þ*at* snyðz allt i
lof gvði þa er h*ann* hefn*ir* þess retliga þ*v*i at sva sem k*onongr*
135 er lofligr þa er h*ann* gef*r* mala riddarv*m* sinv*m* þa er h*ann* firir
dømir þiova *ok* illmen*ni* *ok* vikinga *ok* sem gvð dyrkaz af hialp
retlatra Sva er h*ann* *ok* lofaðr i hemd v milldra.[1] Sva er ritat at
gvð hat*t*ar ek*k*i þ*at* er h*ann* gerði.[1] Hversv segiz h*ann* þa hata illa
en elska goða.[1] Alla skepno sina ælskar gvð en h*ann* setti eigi
alla i ein*n* stað sva sem skrivare ælskar[10] alla hlyti[11] a smið
sin*ni* *ok* ælskar þo svma[12] framar en svma *ok* settr hvern lit i
makligan stað af þ*v*i sægiz h*ann* þa ælska er h*ann* tekr til himins
hallar en hina hatar h*ann* er h*ann* skolemr[13] i helvitis divpi.[1]
Hvat er sialfrædi.[1] I velldi manz at vera eða vilia eða gera
gott eða illt þ*at* sialfræði hafði maðr i Paradis frialst[14] en nv er
vfrialst þ*v*i at h*ann* vill eigi gott nema gvðs miskv*n* fari fyr*ir* *ok*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Noget udvisket.* [3] *Mgl. i hdskr.* [4] *Vistnok skr.* pissir. [5] i *(2) tilf. over linjen.* [6] = fagnaðar. [7] ð *(eller* d?*) er i hdskr. rettet fra* t. [8] e *tilf. over linjen.* [9] er *ligeledes.* [10] l *ligeledes.* [11] *Således (fejl for* liti*).* [12] *Rettet fra hdskrs* svmar *(dittogr.).* [13] *Således.* [14] i *er tilf. over linjen.*

ma h*ann* þ*at* eigi nema[1] gvðs miskvn*n* fylgi.[2] Hvat røðer þv
vm þa[3] er hafnaðo[4] heimi *ok* toko siðan bvning en siðan casta
þ*eir* niðr þ*vi* *ok* hverva aftr til synða.[2] Um þa er sva mælt Slæger
men eggia reiði gvðs yfir sik Oft dregr þrǫll villtan son til faðvr
ok hævir[5] aftr til þræls vǫrks Sva || læiða *ok* stvndv*m* þessir men **14a**
til gvðs *ok* hvǫrva aftr til illzkv sin*n*ar.[2] S(v)a[6] sem diǫfvll
þionar gvði sva þiona liðir h*ans* liðv*m* gvðs.[2] Hværsso þionar
fiande liðv*m* gvðs.[2] Þvi at h*ann* firir leit at vera ængla[7] hofð-
ingi a hi*m*ni þa gerðe gvð h*ann* starfsaman smið i heimi at h*ann*
136 þionadi na*v*ðigr með illv[8] erviði þa er h*ann* villdi eigi ærviðis la*v*st
þiona gvði i hi*m*nv*m* vp*p*i sem ritit er Gera man ek h*ann* þ*er*
eilifan ðrǫl.[2] Þessa[9] smiðs aflar ero qvalar hei*ms*[10] Smið bælgir
h*ans* ablastar fræstni hamraʀ[11] h*ans* *ok* tæng*g*r ero ofriðar me*n*n
ok qvǫliarar[12] þrælar[13] h*ans* *ok* sagðer[13] ero bolvenðr *ok* bakmal-
ogar tvngvr.[2] I þeso(m)[14] afle *ok* með þeso*m* tolv*m* hræinsazc[15]
gvllker hi*m*na k*onong*s þ*at* ero hælgir men*n* en vanðer pinaz i
dvflizv h*ans* þ*eir* er moti gera hi*m*na kono*n*ge.[2] a þessa lvnd
þionkar dia*v*vll gvði.[2] Hversso þiona liðer h*ans* lidv*m* gvðs.[2]
Þa er þ*eir* leiða þa til rikis með fagrlego rettlǫti eða meingørðv*m*.[2]
Með fallego ret*t*læti leiða þeir þa er þ*eir* syna vtan goð verk þav
er þ*eir* ælska eigi innan *ok* taka syner gvðs af þei*m* dømv*m* goð
verk þa*v* er þeir elska af illv[8] hiarta *ok* festaz þ*eir* af tekno godo
þa er hinir fir*ir* lata þ*at* er eigi ælskaðv[16] sva sem gvðs englar[7]
styrctvz[17] forðv*m* þa er illir fello.[2] Með mein gørðv*m* draga þ*eir*
þa til rikis gvðs þa er þ*eir* taka fra þei*m* þessa hei*ms* a*v*ðǫfi þa*v* er
137 þ*eir* ælskvðv aðr til miok eða þ*eir* standa a mott þei*m*[18] at eigi
mege þ*eir* fra*m* koma[19] lika*m*ligv*m* girndv*m*.[2] af þ*vi* reyniz fianden
o nytzsamligr[20] at liðir h*ans* e[21] . . .[22] helldr na*v*zsynilegr[23] þ*vi* at
helger men*n* dyrkaz af þ*ei*ʀa freistni *ok* hafaz til rikis hi*m*na.[2]
Firir hvi hafa her illir me*n*n gno . . . ðæva *ok* velldi *ok* heillso en
goðir valað *ok* sott*ir* *ok* taka o . . . . ðer af illv*m*.[1] Til þess (ero)[24]

---

[1] nem *næsten udvisket.* [2] *Punktum er tilf.* [3] r *(sammenslynget med* a*) er i hdskr. raderet.* [4] ðo *næsten udvisket.* [5] *Fejl for* hverfr. [6] v *mgl. i hdskr.* [7] *Gennem* l *går en — overflødig — forkortelsesstreg.* [8] *Vistnok fejl for* ǫllu. [9] *Rettet for hdskrs* Þessar. [10] *Gennem* h *går en — overflødig — forkortelsesstreg.* [11] *Over* aʀ *findes et — overflødigt — forkortelsestegn.* [12] *Rettet fra hdskrs* -aðrar. [13] *Fejl for* þialar, sager. [14] m *mgl. i hdskr.* [15] i *er tilf. over linjen.* [16] *Her mgl. vistnok* þeir. [17] r *er tilf. over linjen.* [18] *Næsten udvisket.* [19] a *tilf. over linjen.* [20] o *afbleget.* [21] *Efter* e *ses et par levninger af ét(?) bogstav* (n) *med en forkortelsesstreg over.* [22] *Af dette blad er et hjörne til höjre afrevet, hvorved teksten er bleven mangelfuld; det manglende antydes her og på følgende side ved prikker.* [23] *Således.* [24] *Mgl. i hdskr.*

illv*m* ꜹðæfi sælld at goðer fy . . . . ꜹð er þ*eir* sia hina væ*r*stv
men*n* mestan hafa Ꜹðøv . . . . . . *ok* ꜹmbon þæss er þeir gøra got*t*
þ*v*i at vander men*n* . . . . . . iarðlega hlvti *ok* taka þ*eir* fyr*ir* þ*v*i her
allt verk k . . . . . til [1] þess at þ*eir* mego sialfer þa illdkv [2] fræmia
ok g . . . . . la þa til illz. [3] Velldi hafa þ*eir* til þess at gvðs v . . . .
ok stilliz firir þa af illv*m* verkv*m* hafa þeir *ok* . . . . | take þess 14b
at þyngri qvaler annars heims er þ*eir* verða eigi [4] her barðer með
138 mo*n*nom. [3] En goðer me*n*n hafa af þ*v*i valað *ok* sottir *ok* mein-
gerðir at eigi fysizc þ*eir* illz eða bæti þat er þ*eir* misgorðo i gægn
gvði eða þ*eir* dyrkaz i þolen mẹði. [3] Hvi hafa svm*ir* goðer her
ꜹðevi *ok* velldi *ok* heilsv en illir þrongiaz i vesolld *ok* meingerðv*m*
ok sotto*m*. [3] Svmv*m* goðv*m* mꜹn*n*vm [5] gevaz til þess ꜹðefi at [6]
þ*eir* fremia [7] *ok* ero þ*eir* a þ*at* min*n*tir hyerso [8] þekcilig*ir* [9] vera
mvnv goðir eilif*ir* [10] hlvtir ef þessa hei*m*s ꜹðævi þikcia fog*r* vera. [3]
Uelldi hafa þ*eir* til þes at ꜹka gøzko sina [11] *ok* til þess at þeir
meghe æfla aðra til goðs eða stoðva illa me*n*n at eigi meghe þ*eir*
gøra illzkv. [3] heilsv hafa þ*eir* til þes at eigi ryggviz retlat*ir* af
sotto*m* þeiʀa helldr fagne þ*eir* heilso þeiʀa. [3] En svm*ir* illir hafa her
af þ*v*i fatøkt *ok* likams mein at þeir mege þaðan af nema hversso
til mykilla illra hlvta þ*eir* skynda i illv*m* hlvtv*m* eða siðv*m*. [3] Hvi
liva svm*ir* illir lengi en svm*ir* goðer andaz bratt eða hvi hafa svm*ir*
goðer langt lif en svm*ir* illir døyia brat. [3] Illir liva af þ*v*i lengi
at goðer dyrkaz fyrir þa *ok* hirtiz [12] fra illv en illv*m* verðr þ*at* at
a fallz domi *ok* ꜹki pinsla. [3] En goðir andaz af þ*v*i brat*t* at þ*eir*
komi brat til eilifra fagnaða *ok* være eigi lengi i nꜹðv*m* hei*m*s. [3]
En þ*ar* [13] i gægn*n* hafa rettlat*ir* langt lif at marg*ir* rettlatir leið-
rettez af dømv*m* þeiʀa *ok* ꜹkiz verðleik*r* þeira En illir verða
skiot*t* . . . n*ir* til qvala at gvðs vat*t*ar *ok* o [8] valðer me*n*n þeir er
en*n* erv vil . . . við [14] þ*at* *ok* hverfa fra illv. [3] Ero þ*eir* sæler er
139 her ero fa . . . . vesler [14] er her liva sælega *ok* hafa þ*at* er þ*eir*
vilia *ok* er [4] þei*m* . . . . . en [14] siðan verðr þei*m* castat i ælld bre*n*n-
a*n*da sem þyr . . . . . . i gægn ero þeir er her na eigi girndv*m*
sinv*m* *ok* þrøn . . . . . v*m* morgv*m* þ*v*iat þeir læraz með bardogv*m*
sem syn*ir* . . . . . . er Gvð beʀ hvern son sin*n* er h*ann* tek*r* En þ*at*
er . . . . . . ro a vallt ó moðger þo at þ*eir* hafe konongs rik[i] [15] ||
ok ero þeir alldrigin ón qvalar En retlater ero iamnan vtan 15a

---

[1] il *næsten udvisket.* [2] d *er tilf. over linjen med nedvisningstegn og anbragt over* kv. [3] *Punktum er tilf.* [4] *Tilf. over linjen med nedvisningstegn.* [5] nn *noget afbleget.* [6] t *er tilf. over linjen.* [7] *Her mgl. vistnok noget.* [8] *Således.* [9] *Skrevet* lig*r. [10] i *(2) tilf. over linjen.* [11] *Rettet fra hdskrs* sinar. [12] *Rettet fra hdskrs* birt-. [13] *Skrevet som* þer *sædvanlig.* [14] *Foran dette ord ses et bogstavtræk.* [15] i *er afrevet.*

qvol[1] *ok* ero þeir iamnan moðker *ok* alldrigin dyrðar lꝩsir þo at þ*eir* se her i hattre eða i myrkva stovo sætt*ir*.[2] Syn þv þetta m*er* skyʀa.[2] Illir ero af þ*vi* v moðker at þeir vilia eigi gott ne megho en þeir vilia illt *ok* megho þ*at* en illt reyniz ekci *ok* af þ*vi* sizt[3] at þ*eir* megho ekci.[2] Alldrigin ero þeir vta*nn* qvol þ*vi* at
140 þeir qveliaz af gri*m*leik *ok* ero vm allt rædder vm sik at þ*eir* verðe tekn*ir* eða rænt*ir* eða drepn*ir* sem ritat er eigi er friðr v milldr[4] qvað[5] gvð.[2] En goðer ero moðker þ*vi* at gvðs miskv*nn* æflir þa at vilia gott *ok* nema en hafna illv.[2] Alldrigi*n*n missa þ*eir* dyrðar þ*vi* at þ*eir* ero mædd*ir*[6] *ok* fagna ꝩrvggleik eilifrar dyrðar *ok* sælo sem ritit er Ret lætte(r)[7] ero vttan ræzslo.[2] Þ*at* vil ek *ok* segia at ekci bersk illv*m* got at hendi ne goðv*m* illt.[2] I gvðs nafni hvat mælir þv nv.[2] Eigi fagna illir goðv*m* lvtv*m* *ok* liva[8] at mvnvðv*m* *ok* glæðiaz i kraso*m* *ok* skina i dyrlegom klæðo*m* *ok* vna við ꝩðøvi *ok* alla fegrd hei*m*s en goðer ero bvn*ir* i myrkvastovo *ok* mødder i bardogo*m* *ok* qvalder i hvngri *ok* þorsta *ok* allzkyns pinslv*m*.[2] Ða er hami*n*gia lær við illv(m)[9] *ok* fyser þa goða slikra lvta sem þv talder þa likiaz þ*eir* fiski þei*m* er fagnar litilli beitv *ok* verðr h*ann* þa dreigi*n*n vp*p* or vattni þ*vi* at ðeir fyllaz bitr læix fyr*ir* kraso*m* *ok* bren*n*o stei(n)s[10] dꝩ́n fyr*ir* mvnvgð en ske*m*der[11] fyr*ir* fegrð klæða.[2] A/c[12] taka þ*eir* myrkvar helvitis graver fyr*ir* fægrð hvsa *ok* eilifa fatøkt firir
141 ꝩðøve er þ*eir* toko.[2] Fra*m* leiða þ*eir* dagha[13] sina i goðo*m* lvtv*m* en þ*eir* stiga á ꝩgabragðe til pi*n*nsla.[2] En þa er goðer taka[14] slik mei*n*n se*m* þv seg*ir* þa likiaz þ*eir* þei*m* er bergia a pipar eða ꝩðrv ro*m*mo grasi[15] at h*ann* mege bet*r* standaz vín drykiv.[2] Sva taka *ok* pinslir[16] eilifar tiallbvðer[17] fyr*ir* myrkva stovo *ok* fagnað fir*ir* bardaga *ok* mvn þa eigi siðan[17] þyrsta[17] ne hvngra *ok* mvn allr sarlæik*r* flyia fra þei*m*.[2] Af þeso*m* lvtv*m* reyniz[17] at[17] goðer[17] ero ia*m*nan sæler *ok* ꝩðg*ir* en illir ero iafnan veslir *ok* ꝩm*ir*.[2] Hvaðan[17] co*m* tign *ok* velldi.[2] Af gvði er oll tign *ok* velldi goðra *ok* illra sem sagt er Ekci er velldi an*n*nat en af gvði.[2] Hvat døm*ir* þv vm þa er kꝩ | pa eða selia tignar vellde.[2] Þeir 15b
er þ*at* kꝩpa fara til dꝩða með Simoni mago en þeir er selia þ*at* verða fyr*ir* andar likðro.[2] Hafa hofðingiar meira velldi firir gvði

---

[1] v *er tilf. over linjen.* [2] *Punktum er tilf.* [3] *Vistnok fejl for* sezk (= sésk). [4] *Vistnok fejl for* milldra. [5] a *er tilf. over linjen.* [6] *Rettet fra hdskrs* mæddrir; *men dette er vistnok atter en fejl for* vræddir. [7] r *mgl. i hdskr.* [8] v *(forlænget) synes i hdskr. rettet fra* p. [9] m *mgl. i hdskr.* [10] n *ligeledes.* [11] *Således.* [12] c *tilf. over linjen.* [13] Fram—dagha *noget afbleget.* [14] En—taka *ligeledes.* [15] rommo gra- *ligeledes.* [16] *Urigtigt for* goðir *el. lign.* (pindir?). [17] *Noget afbleget.*

en aðrir.[1] Ken*n*i manz þionosta er tignar velldi tior mani ekci
við gvð er verðleiks misser.[1] En kircna hofðingiar þ*at* ero biskopar
ok prestar en þeir geva goð dømi i orðv*m* eða verkv*m* þa taka
þeir sva myklv framar dyrð sem margar ander hialpaz af þeira
142 dømv*m* sem ritat er en ef þ*eir* spara heilso orð við lyð sin eða
leiða þa i dꜹða grof með illv*m* dømv*m*[2] þa taka þ*eir* þei*m*mvn[3]
fleiri pinslir en aðrer sem margar ander faraz af þeira dømv*m*
eða sva margha sem þeir orøkto at grøða i ke*n*ningv sem ritat er
Af þei*m* hei*m*ter gvð meira er h*ann* leir meira *ok* taka a mot
qvaler.[1] En þ*eir* er veralld*ar*[4] tign hafa sem kono*n*g*ar* eða
domenðr *ok* kvn*n*a millega varkyn*n*a lyð sinv*m* þa mvnv þ*eir*
meiri miskv*n* taka en aðrer men af gvði rettlato*m* domanda þ*v*iat
þ*eir* eignaz goðan sess af gvði er vel þiona hano*m*.[1] En þ*eir* er
fyr*ir* døma at grimleika þa taka þeir meiri kvaler en aðrer þvi at
þ*eir* hafa[5] miskv*n*n lꜹsa doma.[1] Ef gvð visi allt fyr*ir* *ok* sagði
firir spamen hvat verða mv*n*di *ok* ma h*ann* eigi tælaz i forsio
sin*n*i *ok* ef himin *ok* iorð liðr fyr en orð gvðs meghe skiptaz þa
syniz m*er* sem af nꜹðsynv*m* verðe allt þ*at* er orðet hef*ir* eða verða
mv*n*.[1] Tve*n*nar ero nꜹðsyn*ir* onnor eðlis nꜹdsyn sem sol er
vp*p* or ꜹst*r*i eða dagr at koma iver nott en onnor veralldar
143 nꜹðsyn sem mane er at ganga eða sitia.[1] Hvat velldr ef kircivr
bre*n*na eða hvs mana.[1] Ek*k*i verðr at þarfleysv a Iorðv at þ*v*i
er synt at engi kirkia i heimi eyðiz eða bre*n*ne nema fir*ir* dømez
af gvði.[1] En þ*at* verðr af[6] þrim*r*[7] lvtv*m* fyrst er kirkivr eflaz af
þei*m* ꜹðøvv*m* er meþ rangv er fengit en annat er sialf*ir* sꜹrga
þęir af synðv*m* sinv*m* en hit driðia ef men ælska þær meir en
hi*m*neska lvti Ꜹk engi døyr ne sykiz fir*ir* mono*m* eigi hin*n* minzsti
fenaðr nema aðr dømiz af gvði.[1] En sott eða dꜹðe er synða
hefmnd fir*ir* hvi þola qvikcvende þ*at* þꜹ er eigi kvna misg*er*a.[1]
Firir þ*at* piniz maðr þa er h*ann* ryggviz i hvg af sot eða dꜹða
þeira.[1] Hvat røðir ðv v*m* skogar dyr.[1] Ef þꜹ verða sivc eða
dꜹð þa gørez þ*at* af lopz vreinendv*m*.[1] Ekci er mer skylldra at
144 vita en þetta.[1] Gvð hef(n)di[8] synda i fyrsta kyni þa er h*ann*
eyddi syndvgv fol || ke[9] með vaz of gang þei*m* er fyrir leto eðlis log.[1] 16a
Annat sinni seyk*k*ti h*ann* niðr[10] blot mono*m* i hafeno rꜹða.[1]
I hinv þriðia kyni gallt h*ann* synðer þa er h*ann* eyddi[11] i orosto*m*

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] dø *skr. to gange ved linjeskifte.* [3] *Således.* [4] *Skrevet* veralldꝭ. [5] þvi—hafa *skr. to gange (sidste gang* þ*v*i *og* þeir*).* [6] *Noget afbleget.* [7] ri *næsten helt udvisket, det øvrige noget afbleget.* [8] n *mgl. i hdskr.* [9] ke *meget udvisket, men sikkert.* [10] ðr *ligeledes.* [11] di *noget afbleget.*

þei*m* er fyr*ir* leto ritoð logh.[1] I hinv fiorða kyni døm*ir* h*ann*
synðer þa er hin*n* æfsti alldr[2] hei*m*s bren*ir* synðvga þa er fyrir
leto gvð spialla boð orð.[1] þo verðr þat oft at syn*ir* giallda feðra
ef þ*eir* likiaz[3] þei*m* i illzkv.[1] fiogvr ero kyn synða þ*at* er hvg-
ren*n*ing orð *ok* verk *ok* venia illra lvta.[1] Gvd hefner synða i hit
þriðia eða fiorða kyn þa er (hann)[4] pin*ir* staðfasta i illv*m* verkv*m*
eða orðv*m*.[1] En meɴ geta born frænðr með frenkono*m* eða
145 reinlivis meɴ[5] með nvnnv*m*.[1] Vist ekci ef þ*a*[r] fa skript.[1] Sva
sem ekci spillir hveiti þo at þiofr stæli þvi *ok* sae.[1] Hvert er
takn hivskapar.[1] Firir likamlegan hiv skap.[1] sva verðr cristni
eins lika*m*ns með Kristi firir holld tekiv h*a*ns *ok* er h*ann* einn
lichamr með crist(n)iɴi[6] þ*v*iat h*ann* er manlegt eðli sem ritat er
Vera mvnv tveir i einv hollde.[1] sva sem øðle[7] þ*at* er Cristr
samtengði ser var annars kyns en gvðdomr sva skal[7] *ok* kona sv
er maðr fær at gvðs logo*m* vera annarar[8] kindar en h*ann* er.[1]
En með gvðzivivm er hivskapr ba*n*naðr þ*v*i at þ*at* er andleg sam-
tenging *ok* er omaklegt at hverfa fra andlego *ok* til lika*m*leg(r)a[9]
lvta.[1] Er lovat at eiga meir en eina kono.[1] Sva sem Kristr
146 samtengdiz ein*n* almen*n*ilegre kristni sva ero *ok* gvðs logh at
maðr eigi eina kono sva sem hinir fyrstv alldar men*n* varer
gørðv.[1] En þ*at* er eigi gvðs boðorð helldr løyui postola i gegn
hordome at cristn*ir* qvangaz annat sin*n* ef kona h*a*ns andaz.[1]
En[10] svm*ir*[10] kalla hordo*m*s[10] liking er optar qvangaz.[1] Fagnar
ond min þ*v*i at ek nae at heyra[11] þ*at* er ek fysvmk.[1]

(V)eitðv[12] m*er* goðr meistare sem þreli sinv*m*[13] dryk heilax[10]
anda *ok* sva sem þv sagðer m*er* fra hofðin*n*gio*m*[14] crist(n)in*n*ar[6]
sva skyrðv nokor at qveðe fra hinv*m* lægrv*m* þionv*m* hennar.[1]
Kenni meɴ ero sett*ir* til goðra døma i hei*m* ef þeir liva vel en
þ*eir* kallaz sallt iarðar ef þeir kæna vel En aðrer þionar ero
glvg*g*ar a hvsi gvðs.[1] fir*ir* þa skin[15] vizkv lios er i heimskv
myrkri ero.[1] Ef þeir liva *ok* fagna eigi þa ero þ*eir* bre*n*nan*d*a
147 glæðr en eigi lysandi.[1] En þeir ken*n*a vel *ok* liva illa þa ero þ*eir*
sem loganda kerti þ*at* er[16] aðrv*m* lysir en firir fersk sialft[17] at[18]
brennanda vaxe eða klvcka sv er fagrt[18] gef*r* hlioð odrv*m* | en 16b
hon maz siolf af oftlego*m* ringin*n*gv*m*.[1] En ef þeir liva eigi vel

---

[1] *Punktum er tilf.* [2] *Fejl for* ælldr? [3] i *(2) tilf. over linjen.* [4] *Mgl. i hdskr.* [5] *Rettet fra hdskrs* ᴍᴏɴᴏᴍ; *„men hele spörsmålet er forvansket“ (K. G.).* [6] n *mgl. i hdskr.* [7] *Noget udvisket, men sikkert.* [8] *Rettet fra hdskrs* annare. [9] r *mgl. i hdskr.* [10] *Noget afbleget.* [11] nae—heyra *meget afbleget.* [12] *Initialen er urigtig, nemlig* S. [13] *Vistnok fejl for* samþræli þinv*m*. [14] -giom *næsten udvisket.* [15] *Herefter er ur. skr.* vit. [16] *Herefter er ur. skr.* a. [17] l *er tilf. over linjen.* [18] *Meget afbleget.*

eða kenna[1] ero þ*eir* sem reykr sa er dockvir elld *ok* meiðer[2] syn
a*v*gna.[3] Stia*v*rnvr skina[4] eigi af þ*v*i fello þær af[5] hi*m*ni.[3] Hvat
148 røðer þv vm hei*m*s hafna(n)ðr[6].[3] Ef þ*eir* hallda[1] vel[1] *ok* siðliga
firir ætlan sinni til hins øfsta dags þa verða þ*eir* døm(en)ðr[7] með
gvði en ef þ*eir* fir*ir* dømaz þa ero þeir ollo*m* monno*m* vesalle
þvi at þeir røkto hvarke gvð[1] ne[1] þenna hei*m*.[3] Hvat skilldv
vm riddara.[3] Fat got þ*v*iat þ*eir* liva við ran *ok* a*v*ðgaz[8] af
hernaðe *ok* veita þaðan af þ*at* er þeir veita.[3] Vm daga þeira er
sva melt þrotnoðo[9] ander þeira i onytv*m* lvtv*m* *ok* stigr yver þa
reði gvðs.[3] Hveria von[1] hava[10] ka*v*p me*n*n.[3] Lit goða þvi at
þeir fa merr[11] með lygðv*m* *ok* miseiðv*m* mikin*n* lvta[12] þess er
þeir hafa *ok* miðla lit sinom a*v*ðøvo*m* við þvrvanda *ok* fara þeir
þvi sem męlt er treystaz fiold ·a*v*ra til pinsla *ok* eyðer þeim
da*v*ði.[3] Hvat røðer þv[12] v*m* smiði alzkyns.[3] Fleiri[13] firir dømaz[14]
149 en hialpaz þ*v*i at þ*eir* svikia miok i velv*m* sinv*m*.[3] Hava leik-
arar nokora vo*n*n.[3] Enga þvi at þ*eir* ero þionar fiandans *ok* taka
þ*eir* sem melt er haðvng er haðong veita.[3] Hveria von hafa
fifl.[3] Slika sem born *ok* hialpaz þa*v* af þ*v*i at ða*v* kvnnv eigi
betr.[3] Hvat· dømer þv v*m* verkmeɴ.[3] Mykill lvti þeira mvn
hialpaz[15] ef þ*eir* liva vel *ok* retlega þvi at þ*eir* neyta ærveðe
handa sinna *ok* gvðs lyðr með sveita sinv*m*.[3] Hvat skill[12] þv[12]
v*m*[12] born.[3] Hialpaz oll er skirð ero *ok* mego eigi mela þrevetr
150 eða yngri[12] en[12] þa*v*[12] er fim vetra verða[16] hialpaz sv*m* en*n* eigi
oll.[3] Sva syniz mer sem[12] faer mvnv hialpaz.[3] Þrong er gata
til gvðs sv er til lifs leiðer.[3] Hve morgo*m*[12] hatto*m* firir gevaz
synðer.[3] Sv hin fyrsta synða la*v*sn er skirn.[3] Onnvr er pinsl.[3]
Þriðia er at ganga i iðran.[3] Fiorða er bęna halld *ok* tara fall.[3]
Fimta er ǫlmoso gørð.[3] Setta er at firir geva ovinv*m*.[3] Sivnda[11]
er ost *ok* heilagr[12] goðr vili.[3] Ef aller gofgoðv ei*n*n gvð i vp*p*
have hvaðan hofs blot skyrgvða[11].[3] Risar gørðo stapvl havan
þan er Babel var kallaðr en h*ann* var hor sextvgv skeiða *ok*
fiogora skeiða en skeið er stvndvm at læ*n*gð fimtan faðmar en
stvnðv*m* xx i stað þei*m* er nv er hin mikla Babilon.[3] i stað
þei*m* var fyrst*r* k*onvng*r Nemroð.[3] þar reð siðan firir Dinvs h*ann*

---

[1] *Meget afbleget.* [2] i *er skrevet under linjen, da der ikke var god plads over den.* [3] *Punktum er tilf.* [4] *Meget svagt, men skimtes dog.* [5] a *tilf. over linjen.* [6] n *mgl. i hdskr.* [7] en *ligeledes.* [8] -az *meget afbleget.* [9] þrot- *ligeledes.* [10] ha- *ligeledes.* [11] *Således.* [12] *Noget afbleget.* [13] i *(1) tilf. over linjen.* [14] *Disse to ord oprl. skrevne i omvendt orden, men rettede på sædvanlig måde (ved bogstaverne* b a*).* [15] l *er tilf. over linjen.* [16] -rða *næsten udvisket.*

let gøra likneskiv[1] eft*ir*[1] feðr sinv*m* da*v*ðv*m* en sa het Belvs *ok*
151 ba*v*ð h*ann* alþyðy[2] rikis[3] sins[1] at gofga likneskivna.[4] Avk toko
þar til døma aðrer vti fra Sva sem Rvn[5] verir blotoðv Romolv*m*
En Kritar meɴ[6] Þor *ok* || *

---

[1] *Noget afbleget.* [2] *Således.* [3] *Så godt som helt udvisket, men trækkene skimtes.* [4] *Punktum er tilf.* [5] *Noget afbleget, men kan næppe læses anderledes (altså fejl for* rvm*).* [6] *Det sidste bogstav noget utydeligt, men sikkert ikke* n.

* *Hermed slutter 675 og dermed hvad der af membranbrudstykker med sikkerhed kan henføres til Hauksbók.*

TILLÆG

I.

Grænlands Annál Eitt Epter Hauksbók [1]

þessi tijdendi ʀitadi Halldór prestur af Grænalandi til Arnallds prestz grænlendska, er þá var vordinn [2] hirdprestur Magnúsar konungs Hákonar sonar, á kneʀri þeim er Ólafur Byskup fór á til Grænalands [3]. Sumar þat er Arnalldur prestur, fór af Grænalandi [3] og þeir brutu vid Ísland á Hijtarnesi, fundust trie í hafi út, þau er hǫggvin hǫfdu verit med [4] sma ǫxum edur þexlum, og þat eitt er [5] í stódu tannvegger. og Bein veggir. þat sumar kvomu menn og [2] úr nordsetu, þeir ed farid hǫfdu leingra nordur, enn menn hǫfdu fyʀ tijdendi af, þeir vurdu [6] vid ǫnguar Skrælíngia vistir varir [7], nema í Króksfiardar heidi, og þvi hyggia menn ad þeir mune þann veg, eijga [8] skemst [8] ad fara, hvadann sem þeir koma til .... [9] Sijdann skipudu prestar skip nordur. ad vita hvad tijtt væri nordur frá þvi er þeir hǫfdu ádur leingst komid. Enn þeir sigldu út af Króksfiardar-heidi, svo ad lǫnd lægdi. Sijdann kom móti þeim Sunnann vedur med myrkre og vurdu [6] þeir fyri ad hallda. Enn er í ʀauf og lijsti. Sáu þeir eyiar margar og allskonar veydi skap, bædi Sela og hvala og Biarndijra, fiǫlda mikinn, þeir kvomu allt í hafsbotninn, og lægdi land allt sijdann [10] sudurlandid og jǫkla. Enn jǫkull var og þá [11] sudur fra þeim allt sem þeir máttu siá, fundu þeir þar nǫckrar Skrælíngia vistir fornligar. Enn eigi máttv þeir á land gánga fyri Biarndijrum. Sijdan foru þeir aptur iij dægur. og fundu þeir þar nǫckrar Skrælíngia vistir, er þeir tóku eijiar nǫckrar, sudur fra Snæfelli. Sijdann fóru þeir sudur á Króks fiardar heidi, eirn micinn dagródur Jácobs messo dag, þar fraus þá um nætur. Enn sól skein bædi nætur og daga, og

---

[1] *Dette er Björn Jónssons overskrift (i AM. 115, 8°); i 281, 4°, hvor stykket også findes, findes ingen overskrift, men følgende bemærkning over dette stykke:* „hier vantar eitt blad i sóguna“*; lige foran er et uddrag af Merlinusspá.*
[2] *Mgl. i 281.* [3] *Sål. 281;* Græn- *Björn.* [4] *Sål. 281;* medur *Björn.* [5] var *281.* [6] urdu *281.* [7] *Der står egenlig* varit. [8] skemstann eiga *281.* [9] *Her er en parentetisk bemærkning af Björn selv udeladt; se Grönl. hist. Mind. III 238—42.* [10] *For* land a. s. *har 281:* allt sydan land. [11] *Foran* og *i 281.*

var eigi hæʀʀi þa er hún var í Sudre. Ef madur lagdist um þverann Sexæríng út ad bordinu þá bar skuggann í andlit honum af þuí bordinu er nær var Sólunne, Enn vm midnætti var hún svo há, sem heima í bygd, þá er hún er þar[1] í útnordur[2], Sijdann fóru þeir heim aptur i Garda[3].

II.

Grænlands Biskupar i Gørdum.[4]

1. Eirekur, 2 Arnalldur, 3 Jon knútur[5], 4 Jon, 5 Helgi, 6. Nicholas, 7 Olafur, 8 Þordur, 9 Arne.

III[6].

323 Oalldar vetur hinn micle var a Islandi þegar i heidni, þa átu
menn hrafna og melracka og imsa o átu: Enn sumir lietu ᴅrepa gamla
menn og ómaga edur hrinda fyri hamra og sulltu marger til dauds etc[7].
Annar óalldar vetur var á ᴅøgum Haralldz konungz Sigurdar
sonar, þann firsta vetur er Isleifur var biskup á Islandi. Þa var mann-
daudi sem mestur af sullte á Islandi, þa var allt eted þad er tønn
mátti á festa. Vmm sumarid á þijnge liet Biskup þui heita ad fasta
324 hinn xij ᴅag jóla umm iij ár, þuiad so hafe giørt verid i Herforda Borg
þar biskup hafdi i skóla verid á Saxlandi, þa var so snió micid ad
flestir menn geingu þa til Alþijngis, Enn er heitid var, batnadi vedrátta
og var sumar hid besta, Veturinn eptir var so gódur, ad menn geingu
berfætter til tijda vmm jól, enn eingi kom þeli i jørd, menn húsudu og
løgdu Garda vmm þorra. Næsta sumar var løgtekid ad jafnann skillde
fasta xij dag jóla ef ei bæri á ᴅrottinz ᴅag.

IV[8].

Biskups stólar i Norege

1 I Nidarόse, 2 I Biørgvin, 3 Stafangur, 4 Oslo, 5 og[9] Hamar Kaupange: Hier til j Færeium Biskup stoll á Kijrkiubæ j Orkneijum i Kyrkiu vogie

Biskups stolar j Einglande

Erke stoll j Kantara Berge, og i Iork Erki stoll. j Heli Biskups stoll, j Linnkolni. j Dijnhólmum og i Nordvyk, i Salsbergi, j Lundunum, j Vincestur, j Laeceastro.

---

[1] *Mgl. hos Björn.* [2] -nordri *281.* [3] rijke *(!) tilf. 281. Herefter kommer i 281* saga „Þorfins kallsefnis þordar sonar". [4] *Efter 281; findes også i 115, men her er rækken ført længere ned med bemærkningen:* nú hinir sem Hauksbók nefner eckj; *hos Björn er overskriften:* Grænlands Biskupar í Gǫrdum, fyrst þeir sem Hauks [bok *mgl.*] nefnir og hon tekur yfir. [5] *Sål. Björn; mgl. 281.* [6] *Efter 281; følger her umiddelbart på bisperækken (II).* [7] *Således.* [8] *Efter 281.* [9] *Fejl for* i?

þesser eru Biskups stólar i Skotlande

Ad Andreas stofu, j Glerskógum, j Brechin, j Monros, j Apardion, a Moreide, j Rós, j Vijk, j Katanesi, i Mon, i Sudur Eyum og Báreijum. Erckistólar næster i Saxlandi I Brimum og i Spiru, j Strasborg og Meginzu.

V[1].

Wegur til Róms.

Af Libiku til Mylnu 4. mijlur, til Tertinborgar 5. mijlur, til Lyneborgar 2. mijlur, til Súdborgar 5. mijlur[2], til Brunsvijkur xi. mijlur, til Gozler 6. mijlur, til Austur ródu 4. mijlur, til Dudurstad 3. mijlur, til Mioluhús 5. mijlur, til Ismak 3. mijlur, til Breiding 3. mijlur, til Meining ij. mijlur, til Mióle stad 2. mijlur, til Hijiastad 2. mijlur, til Meningstad mijla, til Virzinborgar 8. mijlur, til Oxenport 3. mijlur, til Rotinnborgar 5. mijlur, til þeingilsbij 5. mijlur, til Nyiasstad 5. mijlur, til Austborgar 6. mijlur, til Blankabergs 6. mijlur, til Svanga 4. mijlur, og taka þa til Trentu Daler, til Bardar kijrkiu 6. mijlur, til Isinbriggiu 8. mijlur, til Matran iij mijlur, til Sterting 1. mijla, til Brigdz 4. mijlur, til Kluz 2. mijlur, til Boz 4. mijlur, til Trentar 2. mijlur valskar og 30, til Bernar klutz 2. mijlur fátt j 40, til Bernar 12. mijlur, til Fera 2. mijlur fátt j 50., til Bolonia 30 mijlur, til Florens umm munca ferla 6. mijlur og 50, til Sena 8. mijlur og 20, til Roma Borgar 40. mijlur, vt vm sialfa Róm og Latran 4. mijlur, til S: Páls kirkiu 4 mijlur.

VI[1].

Nofn stundanna. Aulld, fordum, lyf, alldur, fyri løngu, missire, vetur, sumar, haust, vor, manudur, vika, dagur, nott, morgin, aptan, kvølld, arla, snemma, sydla, j sinn, firra dag.

VII[1].

Aull Finnmørk, Haloga land, Naumudaler, Nordmære, Raumz dalur, Sunnmære, Nordfiørdur, Sunnfiørdur, Sogn, Vors, Hordaland, Hardangur, Agdir, vtan þat er liggur fyri Tunsbergz hirdslu, þar[3] med Grænland og Island, Færeyar, Hialltland, og Orkneyar, þesse lønd og filke heira til Noregs kongs fie hirdslu med øllum skottum og skylldum.

VIII[1].

Filke i Norege

1. Haleigia filke, 2, Naumdæla filke, 3 j þrandheime Eyna[4] f(ilke). 4 Sparbijggia f(ilke). 5. Stiordæla f(ilke). 6. Skauna f(ilke). 7. Ver-

---

[1] *Efter 281.* [2] *Her og endel andre steder skr.* my-. [3] *Skr. som* þat *(*þar *597 b).* [4] Ey*ra 281 (*Eyra *597 b) ur.*

dæla filke, 8, Strinda filke, 9. Gauldæla filke, 10 Orkdæla filke, 11. Nordmæra f(ilke). 12, Sunnmæra filke, 13 Firda filke, 14 Fiala filke, 15, Signa filke, 16, Horda filke, 17, Rygia filke, 18, Egda filke, 19 Austur Egdir, 20, Vestfolld, 21, Vingul mørk, 22 Ranrijke, 23 Rauma ryke, 24 Heidmørk, 25 Hadaland, 26 Ringaryke, 27 Gudbrandzᴅalir.

IX [1].

Ur Austfirdinga landnáme

334 Þa er Vlfliotur var lx ad alldri logmadur er vt kom i Lóne i Austfiordum þa for hann til Norex aptur oc var þar iij vetur, þar settu þeir Þorleifur hinn spaki modur broder hans løg þau er sydan voru køllud Vlfliotz løg, enn er hann kom vt var sett Alþingi, og høfdu menn sydann ein løg á landi hier: Þad [2] var vpphaf hinna heidnu [3] laga, ad menn skilldu ecki hafa høfud skip i haf enn ef þeir hefdi, þa skilldu þeir [4] aftaca [5] høfud adur þeir kiæme i landz sijn, og sigla ei ad landi med gapandi høfdum [6] edur ginandi triónum [7]. so ad landvætter fældist [8]
335 vid: Baugur tuieiringur edur meire skillde liggia i hveriu høfud hofe á stalla, þann baug skilldi hver hofgodi hafa a hende sier til løgþinga allra, þeira er hann skilldi sialfur heija og rioda hann þar adur i frodu [9] nautz blódz þess er hann blótadi þar sialfur. Hver sa madur er þar þurfti løgskil af hendi ad leisa ad ᴅome, skillde ádur eid vinna ad þeim bauge og nefna sier votta ij eda fleire. Nefni eg i þad vætti skillde hann seigia, ad eg vinn eid ad bauge, løgeid, hialpe mier so Freir og Niordur og hinn almatki ás, sem eg mun so sauk þessa sækia sem villda veria, eda vitni bera eda kuidu eda ᴅóma sem eg veit riettast og sannast og hellst ad løgum og øll løgmæt skil af hendi leisa sem vndir mig
(334) koma medann ek em á þessu þijnge: Þa var og landinu skipt i fiordunga oc skilldu vera þriu þyng i fiordunge, enn þriu hofud hof i hvorre þyng sókn, þar voru menn valdir til ad geima hofanna ad viti og ʀiettlæti þeir skilldu nefna ᴅóma a þijngum og stijra sakferli, þvi voru þeir Godar kalladir, hver madur skilldi gefa toll til goda hofs sem nu til kirkiu tyund.

X [10].

Annal. Eptir Hauksbók [11]

Þad er fródra manna søgn ad þad være sidur i firndinne, ad ᴅraga af nøfnum Gudanna nøfn sona sinna [12], so sem af Þórs nafne

---

[1] *Efter 281.* [2] *Stykket* þad—fældist vid *(l. 15—16) findes også hos Björn i AM. 115, 8⁰.* [3] fornu *Björn.* [4] *For* skilldu þeir *har Björn* skylldi, *hvilket mulig er den rette læsemåde.* [5] þau *tilf. Björn.* [6] triónumm *Björn ur.* [7] hǫfdum *i parentes tilf. Björn.* [8] *Således Björn;* fælist *281.* [9] *Fejl for* rodru. [10] *Efter 281.* [11] *Denne overskr. er taget efter 115, 8⁰, hvor dette stykke også findes; i 281 er overskr.:* Hier biriar gømul Annal og ættartølur. [12] eda dætra *tilf. Björn.*

þorolf, edur Þorstein edur[1] Þorgrim, eda sa er Oddur hiet, first skillde heita[2] af hans nafne Þóroddur sem Þormódur qvad vm Snorra goda og Odd son hans er hann kalladi Þorodd edur Þorbergur, Þorálfur, Þorleifur, Þorgeir[3]. Enn[4] eru fleirę nofn Dreiginn af þeim gudum og Ásum[5], þo ad af Þór sie flest, menn høfdu þa og mioc[6] ij nofn, þotti þad lijklegt[7] til langlijfis og heilla, þott nockrir fyrimællti þeim vid Gudinn, þa mundi þa ecki skada ef þeir ætti[8] annad nafn.

XI[9].

Ættar talann[10].

Adam var first skapadur allra manna i verølldinne, hann var skapadur i Dalnum Ebron og nidur settur, þa er hann var burt rekinn vr Paradysu, hann átti xxx sona oc xxx Dætra Adra enn Cain, Abel og Seth, hann var fadir Enos f(odur) Cainan, f(odur) Mahalael, f(odur) Fareth, f(odur) Enoch, f(odur) Matusalem, f(odur) Lamech. f(odur) Noa.[11] honum baud Gud ad giora ørkina: hans sonur var Japhet, er hlaut þennann þridiung veralldar er nu biggium vier, þa er þeir brædur skiptu med sier eptir Noa fødur sinn. Japhet bijgde austur Rucia, þar sem heitir Kiænugardur, fra honum er mannfolk komid, allt þad er byggir þennann veg Gricklands hafs, hans son var Iavan f(adir) Zekun, f(odur) Ciprus, f(odur) Cretus. f(odur) Chelius f(odur) Saturnus i Krit f(odur) Iupiter, f(odur) Dardanus, f(odur) Erconij. f(odur) Eroas. f(odur) Ilus, f(odur) Laomedon, f(odur) Priamus. Høfud kongs i Troio f(odur) þeira Ectors.[11] Munon edur Menon hiet kongur i Troio, hann átte Tróan Dottur Priami høfud kongs, þeira son var Tror er vier kollum Þór, hann var fadir Loritha f(odur) Hericedei, f(odur) Vingeþor, f(odur) Vingenir, f(odur) Moda, f(odur) Mági, f(odur) Sescep, f(odur) Bedvig, f(odur) Athra, f(odur) Itiran[12], f(odur) Neremeth. f(odur) Skialldun, er vier kollum Skiølld, hans sonur[13] Biaf er vier kollum Biar, hans s(on) Gudolfur, hans s(on) Finnur, hans s(on) Frialafur er vier kollum Fridleif, hann átti þann son er Voden[14] hiet, þann kollum vier Odinn. Skiolldur var sonur Odinz f(adir)[15] Fridleifs, f(odur) Fridfroda f(odur) Herleifs fodur[16] Havardz handrama, f(odur) Fróda, f(odur) Vermundar hinz vitra, f(odur) Olofar modur[17] Froda fridsama f(odur) Fridleifs. f(odur) Fróda hinz frækna, f(odur)

---

[1] *Ul. Björn.* [2] *For* skillde heita *har Björn:* hiet. [3] þórálfur—þorgeir *sål. Björn; i dets sted har 281:* etc. [4] Og *(?)* enn *Björn.* [5] þeim—Ásum: Ásum og Gudum *Björn.* [6] þa—mioc: miǫk so þá *Björn.* [7] lijkast *Björn.* [8] eitt *tilf. Björn.* [9] *Efter 281; også trykt i Dipl. Isl. III, 5—8.* [10] *Overskr. fra 281; over brudstykket (se nedenfor) i 115, 8° har Björn skrevet følgende overskrift:* Hauks ættartala lǫgmanns (sem Hauks bók seigist skrifad hafa,) og hans konu Steinunnar Ála dóttur. [11] *Punktum er tilf.* [12] f. Itiran *overspr. i Dipl. Isl.* [13] *Her er* var *ur. tilf. sst.* [14] *Ikke* vaden *som i Dipl. Isl.* [15] *Ikke* fodur *(!) som sst.* [16] *Rettet fra hdskrs* fadir. [17] *Skr.* modir.

Ingiallds Starkadar fóstra: f(odur) Hrærekz slaungvanbauga, f(odur) Fróda, f(odur) Halfdánar. f(odur) Hrærekz hoggvanbauga, f(odur) Haralldz hilldetannar[1], f(odur) Solga: f(odur) Rolfs fra Áin[2], f(odur) Biarnar, f(odur) Eivindar Austmannz, f(odur) Helga hinz magra, f(odur) Ingiallz f(odur) Ejulfs Rugu, f(odur) Vygaglúms, f(odur) Vigfus, f(odur) Bergs, f(odur) Steinunar modur[3] Þorsteins Ranglatz fodur[4] Gudrunar mod(ur) Hollu mod(ur) Flosa, f(odur) Valgerdar mod(ur) Herra Erlends faudur[5] Hauks.

Annar[6] sonur Haralldz Hilldetannar var Hrærekur f(adir) þorolfs vaganefs f(odur) Vemundar ordlokarz[7]: f(odur) Valgardz. f(odur) Rafns hinz heimska f(odur) Iorundar goda f(odur) Vlfs aurgoda, f(odur) Svartz, f(odur) Lodmundar, f(odur) Sigfus, f(odur) Sæmundar fróda, f(odur) Loptz. f(odur) Ions, f(odur)[8] þeira Pals biskups og[9] Sæmundar og Orms breidbælings[10] oc Sigurdar, f(odur) Ions, f(odur) Salgerdar mo(dur) Steinunnar konu Hauks[11].

Dætur[12] þeira Hrafns Sveinbiarnar sonar og Hallkǫtlu Einars dóttur. voru þær Steinunn, módir herra Hrafns Oddz sonar, og Herdijs módir Ála. fǫdur Steinunnar, húsfrú herra[13] Hauks lǫgmanns[13].

XII[14].

Yxna-Þorer hiet madur agiætur á Øgdum og audugur, hann atti þær iij Eyiar er lxxx vxn[15] var i hverre, hann gaf Haralldi kongi hárfagra til strandhoggs eina ei af þeim med øllum ijxnum, þui var hann Yxna-Þorer kalladur.

XIII[14].

324_{23} Sigurdur fofnisbani sonur Sigmundar kongs átti vid Brinhillde Budla[16] d(ottur) dottur þa er Aslaug hiet, hon var fædd vpp med Heime Iarle i Hiargdølum þar til hann var drepinn. Ragnar lodbrók son Sigurdar
325 Hrings átte þóru dottur Herødar Gauta iarls, þeira Børn voru þau Agnar og Eirekur og Olof er átti Hunda-Steinar Eingla Iarl, þeira sonur var Biorn f(adir) Audunar skokuls f(odur) þóru moshals, modur[3] Vlfhilldar er átti Gudbrandur kúla, þeira dottir Asta mod(ir) Olafs kongz hins Helga. Annar son Hunda-Steinarz oc Olofar hiet Eirekur, hann var fadir Sigurdar

---

[1] *Med* Haralldur hillditǫnn *(sål. i nominativ, hvorpå* f. *altså er at læse* fadir*) begynder Björn sit uddrag; ude i margen har han her skrevet:* Frá Ádám er ættinn talinn enn tekur til hiá Haralldi. [2] Ánnj *Björn.* [3] *Skr.* modir. [4] *Rettet fra hdskrs* fadir. [5] herra *tilf. Björn.* [6] *Dette stykke findes også i 115, 8°.* [7] *Rettet fra hdskrs* -lak- *(*-lok- *Björn).* [8] og *ur. Björn.* [9] *Ul. Björn.* [10] *Rettet fra hdskrs* -dælings *(*-bæl- *Björn).* [11] Lǫgmanns *tilf. Björn.* [12] *Dette stykke er taget efter 115, 8°.* [13] *Rimeligvis tilf. af Björn.* [14] *Dette stykke er taget fra 281.* [15] *Således.* [16] *Skr.* Buda.

bíódaskalla fødur Vikinga-Kára f(odur) þeirra Bødvarz, Vigfús og Eirekz á Ofrostødum fodur[1] Astrijdar mod(ur) Olafs kongz Triggva sonar.

Ragnar lodbrók átti sydar Aslaugu dottur[2] Sigurdar Fofnirs bana Sigurdur ormur i auga var son þeira og Hvytserkur og Dagur dún-vatt[ur][3] og Biørn iarnsyda og Ivar hinn beinlause og Ragnhilldur.
326 Sigurdur hiørtur var son Aslaugar dottur Sigurdar orm(s)[4] i auga, Dotter Sigurdar hiartar var Ragnhilldur, hun var mod(ir) Haralldz kongz Hárfagra, Hálfdán svarti fadir hans drucknade a Ringarijke, j vatni þvi er Rønd heiter og allt lid hans, þa Har(alldur) var xx vetra g(amall) þa lagdi hann first vndir sig Signa filke er Atle iarl hafdi halldid og alldrei skatt golldid, enn sydann lagdi hann vnder sig allann Noreg.

---

[1] *Rettet fra hdskrs* fad:. [2] *Skr.* dottir. [3] ur *afrevet.* [4] s *mgl. i hdskr.*

NAVNEREGISTRE.

I. PERSON-REGISTER.

AF

EIRÍKUR JÓNSSON.

A.

[1] *Mulig beror* rol- *på fejllæsning af* tol-, *der igen er fejl for* to[k a]l; tók *mgl. i hdskr.*

C (jfr K).

F.

G.

I.

J.

K.

N.

O. Ó.

T.

U. Ú.

Y. Ý.

Z.

Þ.

Æ.

Ö.

II. STEDS NAVNE m. m.

AF

FINNUR JÓNSSON.

A.

B.

C.

D.

E.

I.

J.

Y.

Þ.

Ö, Ø.

ANDRE NAVNE.

A. *Sagaer, Digte, Love:*

B. *Bygninger, Skibe, Lur:*

C. *Våben:*

D. *Dyr, Stjærne, Træ:*

TILLÆGSBEMÆRKNINGER OG RETTELSER, SAMT TRYKFEJL.

[Nogle af disse har prof. *C. Unger* velvillig meddelt.]

S. XXXVI $_{27}$ Suðr 10 $_{14}$ *udgår*
- LXXXIX—XC; *legenden om Harald Godvinsön efter slaget ved Hastings findes også i AM. 310 k. 79 (Groths udg., Fms. X, k. 75)*
- CIX $_{2-8}$, *„og sin søster Brian"; der er en mulighed for, at* er (*s.* 296 $_{36}$) *går på* fostra *og ikke på* systvr, *skönt udtrykket derved bliver meget hårdt. — l.* $_{27}$ Sæbvrg *er den samme som* Sexburga *i Isl. ann.*, Sexberga *hos Beda og i Angels. kron.*
- CXXII. *Det burde være bemærket under 7, at stykket er identisk med det af L. Larsson i Zs. f. deut. alt. 35 publicerede*
- CXXIII. *M. h. t. Sets rejse burde der være henvist til „Die geschichte des Kreuzholzes" af W. Meyer i Abhdl. d. kgl. bayer. Akad. d. Wiss. 16, 1881, hvor den latinske originaltekst findes trykt. Til* bethel (183 $_{8}$) *svarer lat.* „Theta vel Thau"
- 11 $_{25}$ 1v *læs* 1b
- 23 $_{13}$ for*v* *l.* for*v*
- 24 $_{26}$ MOð*ir* *l.* MOð*ir*
- 51 $_{29}$ r *i* Eyvindr *knækket*
- 66 $_{3}$ hokv *l.* Hokv
- 86 $_{29.34}$ H *og* E *er skr. to g.* (Hh, Ee)
- 90 $_{30}$ lœkiar *l.* lœkiar. [1]
- 131 $_{5}$ *og* $_{9}$ *f. n.* geysar *l.* geisar
- 151 $_{6}$ farit yfer *l.* faret yfir *(sml. Indledn. XXII, XXIII)*

S. 156 $_{9}$ tungu *l.* tungu.
- 176 $_{6}$ born *l.* þorp
- 176 $_{7}$ bestu *l.* hestu
- 179 $_{24}$ heim*í* *l.* heim*í*.
- 186 $_{7}$ *f. n.* ingressus *l.* ingressus
- 187 *anm. 2, „netop foran* res" *bortfalder*
- 188 $_{10}$ inni *l.* in*n*i
- 189 $_{25}$ vnd*ir* *l.* und*ir*
- 190 $_{12}$ garmr *l.* Garmr
- 198 $_{5}$ miklv *mulig at læse* myklv
- 200 $_{4}$ tign *l.* tign. [1]
- 203 $_{12}$ Cacvs *l.* Cacus.
- 207 $_{8.10}$. Fra *(l.* $_{8}$*) bör mulig betragtes, uagtet det er med rødt blæk, som det* fra, *der mangler i l.* $_{10}$
- 220 $_{18}$ mælz *l.* mælz. [1]
- 221 $_{3}$ goðs(i) [2] *l.* goðs, *hvorved anm. bortfalder;* góðs (góz) *forekommer også ellers som dativ*
- 257 $_{13}$ Ðan- *l.* Dan-
- 266 *anm. 18, „så godt som" udgår*
- 273 $_{24}$ valir *l.* Valir
- 285 *anm. 2, Pun- l. Punk-*
- 302 *linjetælleren* $_{5}$ *står udfor l.* $_{4}$
- 308 $_{7}$ (taka) *l.* (sia)
- 318 $_{18}$ harta *l.* hiarta
- 330 $_{8}$ horn*ni* *l.* horn*ni*
- 393 $_{16}$ ins *l.* ins. [1]
- 395 $_{5}$ Skvfs *l.* Skvfs. [1]
- 398 $_{7}$ firir *bör vistnok læses* ferir *(d. e.* færir*)*
- 439 $_{17.19.21}$ v*arv* *l.* v*aru*
- 469 $_{7-8}$ *se Indledn. s. CXXVIII*

Ved uagtsomhed er kolumnetitlen i de 7 første sider af Stedsnavnene trykt som to, istedenfor som ét ord.

POSTES POSTAGE
6
CANADA